

සුභානන්දිවතෙ

දිසිනිකායො

මහාවග්ගො

සුත්තානන්දිවතසෙති

දිසිනිකාය

මහාවග්ගිය

**“තපාගතපපවේදිකො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවචො විරොචති,
නො පටිච්ඡන්තො.”**

**“මහණෙනි, තපාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලද ධර්මය
හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුනේ නො ම බබලයි.”**

(අභිතුකාරනිකාය, තිකඨිපාත - භරණ්ඩවග්ග, 9 සුත්තය)

ප ච්‍රි ත

CONTENTS

සංස්කාරක නිවේදනය	.	..	...	.	ix
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	.		...	..	xi
සංඥාපනය	...	..		..	xiii
සංකේත නිරූපණය	..	..	...		xv
ශුද්ධා ශුද්ධ දර්ශනය	.	.	.	.	xvii
පාළිභෝධිය	.	.	.	..	xix
විෂය සූචිය	.		..	..	xxi
පෙළ හා පරිවර්තනය	...		..	.	2-564
ගාථාදිපාද සූචි	..	...	.	...	567
ස්ථාන හා පුද්ගල සංඥා සූචි	...		...	...	571
විශේෂ පද්‍යාක්ෂමණිකා	...	...	...	...	579

සංස්කාරක නිවේදනය

සුත්‍රාන්ත පිටකයට අයත් ආගමිග්‍රන්ථයන් අතුරෙහි පළමු වැනත වූ දීඝනිකායෙහි ද්විතීය භාගය වන මහාවර්ගය බුද්ධජයන්තී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ-මාලායෙහි අටවැනි ග්‍රන්ථය වෙයි.

ලඬිකා බෞද්ධ මණ්ඩලය විසින් ආරාධිත වූ සබරගමු සද්ධම්මවංසික නිකායාග්ගත් රාජසාගල විහාරගණයෙහි, මහානායක ධුරය අග්ගමහා-පණ්ඩිත බළන්ගොඩ ආනන්දමේත්‍රෙය ස්වාමීන්ද්‍රයෝ දික්සහි පෙළ සිංහල භාෂායෙන් සපුරා පරිවර්තන කළහ. එහි ප්‍රථම භාගය වූ ශීලය්කන්ධ වර්ගය 1962 දී මුද්‍රිත වී ඇත.

ශ්‍රී ලඬිකා විද්‍යාදය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි උපකුලපති ව සිටි සට්ඨන ලඬිකා අමරපුර මහානිකායෙහි මහානායක ධුරය ද දැරූ ආනන්ද මේත්‍රෙය මහානායක ස්ථවිරපාදයන් වහන්සේ භාෂාන්තරයෙහි හා සමයාන්තර-යෙහි ද බුද්ධි විශදතා ඇති කෙනෙකි. ඔබ මේ ද්විතීය භාගයෙහි අනුවාදය ද මැනවින් සිදු කොට ඇත. දුරබොධාර්ථ ඇති ඇතැම් ධර්මපදයන් සඳහා අර්ථකථාගත විවරණ ද වරහන තුළ දක්වමින් ධර්මව්‍යාධ්‍යානය නිපදවා ඇති සැටි ද, ඒ සඳහා ඔබට හුරු වූ සුගම භාෂාස්වරූපය මැනවින් හසුරුවා ඇති සැටි ද, සුධිනින් පැහැසිමට ලක් වෙති සිතමි හ.

මුද්‍රණකායාය ඉක්මනින් නිමවාලීම සඳහා ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයේ ස්ථවිරවරුන්ගේ යහාය ඇති වැ අප දු හට මහත් පරිශ්‍රමයක් දරනට සිදුවූ බව ද කියැ යුතු ය.

තවද ශ්‍රී ලඬිකාජනරජයේ ගරු අග්‍රාමාත්‍ය උත්තමාවගේ අනුග්‍රහය ද ගරු සංස්කෘතික ඇමැතිතුමා ප්‍රමුඛ තදබිකාරීන්ගේ උදෙසාගය ද විශේෂ-යෙන් සංස්කෘතික සහකාර අධ්‍යක්ෂ සෝමපාල ජයවර්ධන මහතාණන්ගේ ක්‍රියාශීලිභාවයද කෘතඥතා පූර්වක වැ සඳහන් කරමිහ.

දෙතිවල නිසර මුද්‍රණාලයාධිකාරීන් ඇතුළු මේ සද්ධර්ම ප්‍රකාශනයෙහි සහාය වූ හා ම පින්වත්හු මැ මේ හෙතෙයින් සුබභාගී වෙත්වා' යි ආශංසනය කරමිහ.

මේ වගට:

භාසනොදයකාරී,
ලබ්‍රහ්ම ලංකානන්ද ස්ථවිර
ත්‍රිපිටකමණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සටහාදා.

1976 නොවැම්බර් 10 දින,
ත්‍රිපිටක කායංගලය,
මහානායක වාරිකාරාමය,
115, විජේරාම මාවත,
කොළඹ 7.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

අභ්‍යන්තර පණිවිඩයක් බලන්නාගේ ආනන්දයෙන් මහත්මයාණන් මහත්මයාණන් වහන්සේ.

සභාපති:

අනුරාධපුර බුද්ධාගාරයේ (හිමාලයේ විද්‍යාලයේ) අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාණන්, කෝට්ටේ හි භද්‍රාලෝක දක්ෂිණ ලක්ෂ්මණියාණන් ප්‍රධාන සභාපතිවරයාණන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ, ප්‍රවේශනාදය පිරිවෙණේ උපප්‍රධානවරයාණන්, ත්‍රිපිටක වාග්ගේ, ලබ්‍රහ්ම හි ලක්ෂ්මණියාණන් කෝට්ටේ හි කල්‍යාණී සාමග්‍රිධම් මහා සභාපතිවරයාණන් අනුනායක සම්පාදක වහන්සේ.

සම්පාදක:

ශාසත්‍යපති, විද්‍යාචාර්‍ය, රාජකීය පණිවිඩ, රජදරුවාණන් සිරි පණ්ණාලෝක - හි කල්‍යාණී සාමග්‍රිධම් මහාසභාපතිවරයාණන් අනුනායක සම්පාදක වහන්සේ.

ශාසත්‍යපති, විද්‍යාචාර්‍ය, රාජකීය පණිවිඩ, වෙඩරුවේ සිරි අනාමදස්සී බටහිර දිශාවේ ප්‍රධාන සභාපතිවරයාණන් වහන්සේ.

හිමාල - මාකඩවර විහාරාධිපති රාජකීය පණිවිඩ, කර්මපිටිගොඩ සිරි සුමනසාර සම්පාදක වහන්සේ.

කොළඹ, නිකායාධිපතිවරයාණන් අශ්වමාර්ගාධිපති, රාජකීය පණිවිඩ, කර්ම පණ්ණාලෝක නායක සම්පාදක වහන්සේ.

ලෙක්කාධිකාරී:

කොළඹ, බොධිලෝක මාවතේ බොධිලෝක විහාරාධිපති, පණිවිඩ, දෙරටුවේ සිරි ධම්මපාල - කොළඹ පළාතේ ප්‍රධාන සභාපතිවරයාණන් වහන්සේ.

සංඥාපනය

දීඝනිකාය හෙවත් දීඝාගමය වනාහි සංගීතියට නාඟු පෙරවැදි ත්‍රිපිටකයෙන් සූත්‍ර පිටකයෙහි පළමුවන පොතය. මෙය පිළිබඳව විශේෂයෙන් කිය යුතු දෑ මෙහි මුද්‍රිත වූ පළමු වන කාණ්ඩයෙහි (සීලක්ඛන්ධ වග්ගයෙහි) මුල ම ඥානන් ව ඇත.

එහි සීලක්ඛන්ධවග්ගයේ සූත්‍රවල අදහස සැකෙවින් දැක්වීම මේ දීඝනිකායයේ දෙවෙනි භාගය යැ. මෙහි එන සූත්‍රයන් ගේ සංක්ෂේප අදහස් පහත දැක්වේ.

1. මහාපදන සූත්‍රයෙහි —

විපස්සි බුදුරජුන් පටන් කොට පහළ වූ අප බුදුරජුන් ඇතුළු සත් බුදුවරුන් ගේ චරිත දැක්වේ.

2. මහානිදන සූත්‍රයෙහි —

පටිච්චසමුප්පාදය සවිස්තර ව දැක්වේ.

3. මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රයෙහි —

බුදුරජුන් පිරිනිවන් පානු පිණිස කුසිනාරාමට වැඩි ගමන ද ඒ අතර දෙසූ ධර්ම ද දැක්වෙත්.

4. මහා සුදර්ශන සූත්‍රයෙහි —

බුදුරජුන් කුසිනාරා නුවර උපවත්තන සල්වෙනෙහි යමා සල් රැක් අතර පැනැවුණු යහනෙහි වැඩිහිඳ කුසිනාරාපුරයේ ඉතා පෙර මහාසුදර්ශන නම් සක්විතී රජ සමයෙහි පැවැති ශ්‍රී විභූතිය ද පසු කල ි ඒ සියල්ල පිරිහී ගිය සැටි ද වදාරා ලොව සියල්ලෙහි අනිත්‍යතාව ද ශ්‍රාවකයන් ආත්ම ද්වීප ව විසිය යුතු බව ද වදළ නියා දැක්වේ.

5. ජනවසභ සූත්‍රයෙහි —

කල්ලිය කළ ඇතැම් ශ්‍රාවකයන්ගේ පරලෝභනීය බුදුරජුන් පැවැසීම ද, කල්ලිය කළ බිම්සර රජ ජනවසභ-නම් සිවුමහරජයෙහි දෙවියකු ව ඉපි ද සිටි බුදුරජුන් දක්නට අවුත් දෙවලොවැ දෙවියන් තුනුරුවන් කෙරෙහි ඇති භක්තිය ද, සත්ත් කුමාර බඟුණු බුදුරජුන් ගෙන් අසා දැන ගත් සජන සම.ධි පරිෂ්කාර ධර්ම දෙවියනට පැවැසූ අයුරු ද දැක්වෙත්.

6 මහාගොවින්ද සූත්‍රයෙහි —

පන්සිළු දෙවිපුත් අවුත් තවතිසාහි දේවසභාවක පැවැති කථාවක් පැවැසීම දැක්වේ. මෙහි සක්දෙවිපු බුදුගුණ අටක් පැවැසීම, සනත්කුමාර බඹහු බුදුරජුන් බොහෝ පෙර ජෝතිපාල නම් මාණවක ව ඉපිද මහාගොවින්ද නමින් ප්‍රසිද්ධ ව රජුන් සදෙනකුට ගුරු තන්හි සිට අනුශාසනා කොට ඔවුනට සුගති ගමනට මග පෙන්වූ සැටි පැවැසීම, ඔහුගේ කථාව ඇසූ බුදුරජුන් පන්සිළුහට මහාගොවින්දානුශාසනය නොයඤ්ඤ නොවන බව ද මේ අර් අටහිමගම දුක්ඛසන මග බව පැවැසීම යන මෙතෙක් දැ දැක්වේ.

7. මහාසමය සූත්‍රයෙහි —

කිඹුල්වත් නුවර අසල මහවෙතෙහි වැඩහුන් බුදුරජුන් හා මහා සංඝයා දක්නට රැස්වූ දෙව්බඹුන් මුළුව ගැන සඳහන් වේ. ඔවුන් ගේ නම් වැල ද දැක්වේ

8. සක්කපඤ්ඤ සූත්‍රයෙහි —

පන්සිළුහු බුදුරජුන් ඉදිරියෙහි ගී ගැයිම හා වැයිම, සක්දෙව පැමිණ ප්‍රශ්න විචාරීම, සක්දෙව සෝවාන් වීම දැක්වේ

9. මහාසක්ඛපට්ඨාන සූත්‍රයෙහි —

සතර සක්ඛපට්ඨාන භාවනා විස්තර වේ.

10. පායාසිරුපඤ්ඤ සූත්‍රයෙහි —

කුමරකසුප් මහතෙරුන් ද පායාසිරුපඤ්ඤයා ද අතර පරලොචක් ඇතිනැතිබව පිළිබඳ ව පැවැති ධර්ම සංවාදය දැක්වේ.

මෙසේ දීඝතිකායයේ මේ මහාවර්ගය සූත්‍ර දහයෙකින් පරිමිතය.

මෙය සකස් කිරීමෙහි දී මෙම ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථපරිවර්තක මණ්ඩලයෙහි සභාපතිවූ පණ්ඩිත කෝදගොඩ ඤාණාලෝකප්‍රධානසංඝනායකස්ථවිරයන් වහන්සේගේ ද සම්පාදක වූ පණ්ඩිත ලබුගම ලංකානන්ද නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේගේ ද ශොධාපත්‍ර බැලීම හා ග්‍රන්ථ සූචිය සකස් කිරීමෙහි ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ සෙසු මහතෙරවරුන් කිහිප නම් ගේ ද සහයෝගය ලද බව ස්තූතිපෙරවුව සඳහන් කරමිහ.

මෙයට,

බළන්තොඩ ආනන්දමෙත්‍රෙය ස්ථවිර

මහරගම

වටයවිත්ත පාර,

ශ්‍රී වන්දනේබරාරාමය.

1976.11.04

සංකේත නිරූපණය

සී. සිංහල පුස්තක ළ පිටපත

සීමු. සිංහල මුද්‍රිත දීපනිකාය

මජ්ඣිම. මුද්‍රිත ජට්ඨසංගීති-සොධිත දීපනිකාය

සාය. සායම් තාය් අක්ෂර මුද්‍රිත දීපනිකාය

කෘ. කාමරොප අක්ෂර මුද්‍රිත පොත.

PTS. Text Society Edition.

දිසනිකායෙ -- ද්විතීයභාගය

ශ්‍රද්ධාශ්‍රද්ධදයීනස

පිට	පෙළ	අශ්‍රද්ධ	ශ්‍රද්ධ
74	15	කපෙත	කපෙතා
90	6	තණ්හා නිරෝධා	තණ්හානිරෝධා
106	18	අරුපසඤ්ඤාබ්‍රහ්මද්ධා	අරුපසඤ්ඤා බ්‍රහ්මද්ධා
116	26	වජ්ජිනං	වජ්ජිනං
116	27	අපරිභානියෙහි	අපරිභානියෙහි
120	23	නිරද්දතා	නිරද්දතා
130	22	විදිතා	විදිතො
140	11	අනුබ්‍රහ්මා	අනුබ්‍රහ්මා
156	9	සමභතතං	සමභතතං
214	26	අපෙක්ඛාතිරුක්ඛා	අපෙක්ඛාතිරුක්ඛා
216	34	අපසාරෙසි	අපසාරෙසි
218	18	නිබ්බානධාතුයා'	නිබ්බානධාතුයා
220	1	ආනන්ද පුට්ඨා	ආනන්දපුට්ඨා
222	18	තස්මිං	තස්මිං
226	5	සරිරං' මාපලප්පිති	සරිරං' මා පලප්පි'ති
240	14	පච්ඡෙම	පච්ඡෙමො
246	15	මහිංසනකො	මහිංසනකො
252	10	අධිප්පායො	අධිප්පායො
280	6	භියො	භියො
284	30	ඵළිකම සස	ඵළිකමසස
288	21	සුඛවිහාරිතිතං	සුඛවිහාරිති තං
290	8	භොණකාසීතානි	භොණකාසීතානි
292	31	කපෙපි	කපෙපි
294	31	දම්මතං	දම්මතං
302	21	පච්චුප්පාති	පච්චුප්පාති
308	8	නවුතිනාතිතියො	නවුති නාතිතියො
386	28	ධතරෙට්ඨා පසාසති	ධතරෙට්ඨා තං පසාසති
387	10	වීරුපසෙකා පසාසති	වීරුපසෙකා තං පසාසති
400	4	අවිච්ඡිකුසොව	අවිච්ඡිකුසො ව
402	5	සංයුළභ	සංයුළභා
432	24	යාසසු	යාසසු
451	61	සිව්චිකයා සි	සිව්චිකයසි

IN SINHALA CHARACTERS

දෘ   දෘ^ෂ   ඉ^{ච්}   චී^{ච්}   උ^උ   උ^උ   එ   ඔ

කක	කභ	ගු	සභ	විභ
චක	ඡභ	ජු	ඤභ	ඤභ
උක	උභ	ධක	ඵභ	භභ
තක	ථභ	දක	ධභ	නභ
පක	ඵභ	බක	භභ	මභ

csya   ūra   lā   ōva   ḍasa   bha   lā   om

කැක	කෘකි	කික	කීඛ්	කුකු	කුඛ්	කෙකෙ	කොකං
ඛකා	ඛාඛෑ	විකු	විඛ්	චුකු	චුඛ්	චෙකෙ	චොඛං
ගැග	ගෘගි	ගිග	ගීග්	ගුගු	ගුඛ්	ගෙගෙ	ගොගං

කකkka	කකකුකික	භුtra	චම්pha
කකkka	කකකුක	දුddda	චම්mba
කකkya	කකකුක	දුddhha	චම්mbha
කුkka	කකු, කිcha	දුdra	චම්mma
කචkva	කකු, කුja	ආ, චdva	චම්mbha
කකkha	කකකුකික	චචdhva	යය, යාyya
කචkha	චචtta	කතnta	යාyha
කකද්දා	චච, චච්චha	කචntha	ලුlla
කකද්දහ	චචddda	කද්ndha	ලාlya
කකකkka	චචddhha	කචndha	ලාlha
භුkka	කකකුක	කතnna	චාwha
කකකkka	කකකුක	කතnha	යයssa
කකකිද්දා	කකකුක	පචppa	යචsma
කකකිද්දහ	පච, ආda	පචppha	යචsva
චචcca	කතnta	කචbbha	කචhna
චචccha	කචtttha	කචbbha	කචhva
පචjja	කචtva	භුbra	භුlha
පචjyha		පචmpa	

၁၈ ၁၉ ၂၀ ၂၁ ၂၂ ၂၃ ၂၄ ၂၅ ၂၆ ၂၇ ၂၈ ၂၉ ၃၀ ၃၁ ၃၂ ၃၃ ၃၄ ၃၅ ၃၆ ၃၇ ၃၈ ၃၉ ၄၀ ၄၁ ၄၂ ၄၃ ၄၄ ၄၅ ၄၆ ၄၇ ၄၈ ၄၉ ၅၀ ၅၁ ၅၂ ၅၃ ၅၄ ၅၅ ၅၆ ၅၇ ၅၈ ၅၉ ၆၀ ၆၁ ၆၂ ၆၃ ၆၄ ၆၅ ၆၆ ၆၇ ၆၈ ၆၉ ၇၀ ၇၁ ၇၂ ၇၃ ၇၄ ၇၅ ၇၆ ၇၇ ၇၈ ၇၉ ၈၀ ၈၁ ၈၂ ၈၃ ၈၄ ၈၅ ၈၆ ၈၇ ၈၈ ၈၉ ၉၀ ၉၁ ၉၂ ၉၃ ၉၄ ၉၅ ၉၆ ၉၇ ၉၈ ၉၉ ၁၀၀

විෂය සූචිය

1. මහාපදන සූත්‍රය	..	..	..	...	2— 79
2. මහානිදන සූත්‍රය	...	..	...	.	80—109
3. මහාපරිනිබ්බාන සූත්‍රය	...	...	...	..	110—265
4. මහාසුද්ධස්සන සූත්‍රය	...	...	...	...	266—305
5. ජනවසභ සූත්‍රය	...	...	...	..	306—333
6. මහාගොච්ඡන්ද සූත්‍රය	.	..	..	..	334—381
7. මහාසමය සූත්‍රය	...	..	...	...	382—395
8. සක්කපඤ්ඤා සූත්‍රය	...	...	...	...	396—435
9. මහා සක්ඛපට්ඨාන සූත්‍රය	...	...	...	.	436—503
10. පායාසිරාජඤ්ඤා සූත්‍රය...	...	...	...	...	504—565

සුභගතපිටකෙ

දිස්නිකායො

(දුතියො භාෂො)

මහාවග්ගො

සුභානන්දවතෙ දිසිතිකායො

(දුතියො භාෂො)

මහාවග්ගො

නමො තස්ස භගවතො අරහතො
සම්මො සම්බුද්ධස්ස

1.

මහාපදානසුභානං.

1 එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාපදිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ කරෙරිකුටිකායං. අප්ථං ඛො සම්බුද්ධානං භික්ඛූනං පටිජාහන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තානං කරෙරිමණ්ඩලමාළෙ සන්තිසිත්තානං සන්තිපතිතානං පුබ්බෙතිවාසපටිසංයුතා ධම්මේ කරා උදපාදි: ‘ඉතිපි පුබ්බෙතිවාසො, ඉතිපි පුබ්බෙතිවාසො’ති.

2. අපෙය්‍යාසි ඛො භගවා දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුඤ්ඤාය අතික්කන්ත මානුසිකායා¹ තෙසං භික්ඛූනං ඉමං කරාසල්ලාපං. අප්ථං ඛො භගවා උට්ඨායාසනා යෙන කරෙරිමණ්ඩලමාළො තෙනුපසඬ්ඤම්, උපසඬ්ඤම්ඤා පඤ්ඤානෙ ආසනෙ හිසිදි. නිසජ්ඣ ඛො භගවා භික්ඛු ආලිනොසි: “කායනුඤ්ඤාං භික්ඛවෙ එතරහි කරාය සන්තිසිත්තා? කා ව පන වො අනන්තරාකරා විප්පකතා?”ති.

3. එවං වුතෙත තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචු: “ඉධ භගන්ත අමහානං පටිජාහන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තානං කරෙරිමණ්ඩලමාළෙ සන්තිසිත්තානං සන්තිපතිතානං පුබ්බෙතිවාසපටිසංයුතා ධම්මේ කරා උදපාදි: ‘ඉතිපි පුබ්බෙතිවාසො, ඉතිපි පුබ්බෙතිවාසො’ති. අයං ඛො නො භගන්ත අනන්තරා කරා විප්පකතා. අප්ථං භගවා අනුප්පකතා”ති.

1 ඉති ෦෦෦

2 මානුසකාය-සිඬු

සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි

දික්සග්ගිය

(දව්නිය භාගය)

මහාවග්ගිය

ඒ භාග්‍යවත් අභිත් සමාස් සමබ්බදායන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා

1.

මහාපදාන සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර නිසා ජෙනවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි කරෙරි-කුටිකායෙහි (ලුණුවරණ රුක අසල කරන ලද කිළියෙහි) වැඩ වසන සේක. එ කල්හි පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා පැමිණ (බත්කිය කොට නැගී සිට) කරෙරිමණ්ඩලමාළයෙහි (යටකි කරෙරිමණ්ඩපය අසල නිෂිදන ශාලායෙහි) එක් වැඩුන් එක් රැස් වූ බොහෝ භික්ෂූන් අතර 'පෙර වුසූ කදපිළිවෙළ මෙසේත් වේ පෙර වුසූ කද පිළිවෙළ මෙසේත් වේ' යැ යි පූර්වනිවාසප්‍රතිසංයුක්ත වූ දෑහැමි කතාවෙක් පහළ විය

2. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිනිසුන්ගේ ඇසුරුම ඉක්මැ අයනුවට සමත් වූ පිරිසිදු දිවකනින් ඒ මහණුන්ගේ මේ කරාසංලාපය අසා වදළ සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුනාස්නෙන් නැගී කරෙරිමණ්ඩලමාළය කරා එළැඹී සේක. එළැඹ පනවා තුටුණු අස්නෙහි වැඩහුන් සේක. වැඩහිඳ ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන් බණවා, 'මහණෙනි, දැන් තෙපි කවර නම් කතාවෙකින් මෙහි හුන්නහු ද? තොපගේ කවර නව අතුරු කතාවෙක් අඩාළ වී ද?' යි අසා වදළ සේක

3. මෙසේ වදළ කල්හි මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට "වඤ්ඤා, පසුබත්හි පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා දා, මෙහි කරෙරිමණ්ඩලමාළයෙහි එක්වැහුන් එක් රැස් වූ අප අතර 'පූර්වනිවාසය මෙසේත් වේ, පූර්වනි-වාසය මෙසේත් වේ' යැ යි පූර්වනිවාසප්‍රතිසංයුක්ත දෑහැමි කතාවෙක් උපත. වහන්ස, අපගේ මේ අතුරු කතාව අඩාළ විය. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩී සේකැ" යි මෙ බස් පැවැසූහ.

4. “ඉවේජය්‍යාරං නො තුමෙහ භික්ඛවෙ පුබ්බෙතිවාසපටිසංයුත්තං ධම්මං කරං සොතු”න්ති

“එතස්ස භගවා කාලො, එතස්ස සුගත කාලො, යං භගවා පුබ්බෙතිවාසපටිසංයුත්තං ධම්මං කරං කරෙය්‍යා භගවතො සුත්වා භික්ඛු ධාරෙස්සන්ති”ති. “තෙන හි භික්ඛවෙ සුණාරං, සාධුකං මනසි කරොරං, භාසිස්සාමි”ති. “එවම්හන්තෙ”ති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසොයාසු, භගවා එතදවොච.

5. ඉතො සො භික්ඛවෙ එකනවුත්තොකප්පො¹ යං විපසයි භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො ලොකෙ උදපාදි. ඉතො සො භික්ඛවෙ එකතිංසොක්ඛප්පො² යං සිඛි භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො ලොකෙ උදපාදි. තස්මිංඤ්ඤව ඛො භික්ඛවෙ එකතිංසෙ කප්පෙ වෙසසාහු භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො ලොකෙ උදපාදි ඉමස්මිංඤ්ඤව ඛො භික්ඛවෙ හද්දකප්පෙ කක්ඛසන්ධො භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො ලොකෙ උදපාදි. ඉමස්මිංඤ්ඤව ඛො භික්ඛවෙ හද්දකප්පෙ කොණංගමනො භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො ලොකෙ උදපාදි ඉමස්මිංඤ්ඤව ඛො භික්ඛවෙ හද්දකප්පෙ කසසපො භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො ලොකෙ උදපාදි. ඉමස්මිංඤ්ඤව ඛො භික්ඛවෙ හද්දකප්පෙ අහං එතරහි අරහං සමමාසම්බුද්ධො ලොකෙ උප්පන්නො.

6. විපසයි භික්ඛවෙ භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො ඛත්තියො ජාතියා අහොසි, ඛත්තියකුලෙ උදපාදි. සිඛි භික්ඛවෙ භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො ඛත්තියො ජාතියා අහොසි, ඛත්තියකුලෙ උදපාදි. වෙසාහු භික්ඛවෙ භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො ඛත්තියො ජාතියා අහොසි, ඛත්තියකුලෙ උදපාදි කක්ඛසන්ධො භික්ඛවෙ භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො බ්‍රාහ්මණො ජාතියා අහොසි, බ්‍රාහ්මණකුලෙ උදපාදි කොණංගමනො භික්ඛවෙ භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො බ්‍රාහ්මණො ජාතියා අහොසි, බ්‍රාහ්මණකුලෙ උදපාදි කසසපො භික්ඛවෙ භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො බ්‍රාහ්මණො ජාතියා අහොසි, බ්‍රාහ්මණකුලෙ උදපාදි අහං භික්ඛවෙ එතරහි අරහං සමමාසම්බුද්ධො ඛත්තියො ජාතියා අහොසි, ඛත්තියකුලෙ උප්පන්නො.

7. විපසයි භික්ඛවෙ භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො කොණංගමනො අහොසි. සිඛි භික්ඛවෙ භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො කොණංගමනො අහොසි. වෙසාහු භික්ඛවෙ භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො කොණංගමනො අහොසි. කක්ඛසන්ධො භික්ඛවෙ භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො කසසපො අහොසි.

1 එකනවුතිකප්පෙ - ම 3 සං,

2 එකතිංස කප්පෙ - ම 3 සං,

4. “මහණෙනි, තෙපි පෙර වුසු කදපිළිවෙළ පිළිබඳ වූ දහම්කතාවක් අසන්නට කැමැත්තහු ද?”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුළුවන් සේක

“වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙර වුසු කදපිළිවෙළ පිළිබඳ වූ දහැම් කතාවක් කරන සේක යන යමෙක් ඇද්ද, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එයට මේ කාලය ය. සුගතයන් වහන්ස, එයට මේ කාලය ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් අසා මහණහු සිත්හි ලා දරන්නාහ”යි භික්ෂුහු කීහ. “මහණෙනි, එසේ වී නම්, අයවු. මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක “එසේ යැ වහන්සැ” යි ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ (මතු දක්වෙන) ධර්මකථාව වදළ සේක.

5. මහණෙනි, යම් කලෙක අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ විපස්සී හඟවත්හු ලොවැ පහළ වූහු නම්, ඒ මෙයින් පෙර එක්දහුවන කප ය. මහණෙනි, යම් කලෙක අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ සිටී හඟවත්හු ලොවැ පහළ වූහු නම්, ඒ මෙයින් යටු එක්තිස්වන කප ය. මහණෙනි, ඒ එක් තිස්වන කපෙහි ම අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ වෙස්සභූ හඟවත්හු ලොවැ පහළ වූහ මහණෙනි, මෙ බද්දරුකප්පි ම අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කකුසන්ධ හඟවත්හු ලොවැ පහළ වූහ. මහණෙනි, මෙ බද්දරුකප්පි ම අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කොණ්ඣගමන හඟවත්හු ලොවැ පහළ වූහ මහණෙනි, මෙ බද්දරුකප්පි ම අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කාශ්‍යප හඟවත්හු ලොවැ පහළ වූහ. මහණෙනි, මෙ බද්දරුකප්පි ම අර්හත් වූ සමාක්සම්බුද්ධ වූ මම් මෙ සමයෙහි ලොවැ පහළ වීමි.

6. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ විපස්සී හඟවත්හු ජාතියෙන් ක්ෂත්‍රිය වූහ, කැත්තුලෙහි උපන්න. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ සිටී හඟවත්හු ජාතියෙන් ක්ෂත්‍රිය වූහ, කැත්තුලෙහි උපන්න. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ වෙස්සභූ හඟවත්හු ජාතියෙන් ක්ෂත්‍රිය වූහ, කැත්තුලෙහි උපන්න. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කකුසන්ධ හඟවත්හු ජාතියෙන් බ්‍රාහ්මණ වූහ, බමුණුකුලයෙහි උපන්න. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කොණ්ඣගමන හඟවත්හු ජාතියෙන් බ්‍රාහ්මණ වූහ, බමුණුකුලෙහි උපන්න. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කාශ්‍යප හඟවත්හු ජාතියෙන් බ්‍රාහ්මණ වූහ, බමුණුකුලෙහි උපන්න. මහණෙනි, මෙ කලු අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ මම් ජාතියෙන් ක්ෂත්‍රිය වීමි, කැත්තුලෙහි උපන්නිමි.

7. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ විපස්සී හඟවත්හු ගොත්‍රයෙන් කොණ්ඩිණ්ණ වූහ. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ සිටී හඟවත්හු ගොත්‍රයෙන් කොණ්ඩිණ්ණ වූහ. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ වෙස්සභූ හඟවත්හු ගොත්‍රයෙන් කොණ්ඩිණ්ණ වූහ. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කකුසන්ධ හඟවත්හු ගොත්‍රයෙන් කාශ්‍යප වූහ.

කොණාගමනො භික්ඛවෙ, හගවා අරහං සමමාසමවුද්ධො කසුපො ගොතෙනා අහොසි. කසුපො භික්ඛවෙ, හගවා අරහං සමමාසමවුද්ධො කසුපො ගොතෙනා අහොසි අහං භික්ඛවෙ, එතරහි අරහං සමමාසමවුද්ධො ගොතමො ගොතෙනා¹

8 විපස්සිසු භික්ඛවෙ හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස අසීති² වසසහසානි ආයුපාමාණං අහොසි. සිව්ස භික්ඛවෙ හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස සත්තනිවසසහසානි ආයුපාමාණං අහොසි. වෙසාභුස්ස භික්ඛවෙ, හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස සව්චස්ස සහසානි ආයුපාමාණං අහොසි කතුසන්ධස්ස භික්ඛවෙ, හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස වත්තාලිසීවස්ස සහසානි ආයුපාමාණං අහොසි. කොණාගමනස්ස භික්ඛවෙ, හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස තිංසවස්ස සහසානි ආයුපාමාණං අහොසි. කසුපස්ස භික්ඛවෙ, හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස විසති³වස්ස සහසානි ආයුපාමාණං අහොසි මග්ගං භික්ඛවෙ, එතරහි අපාකං ආයුපාමාණං උරිත්තං ලභ්‍රකං යෝ වීරං ජීවති සො වසසතං අපා වා භියො⁴

9 විපස්සි භික්ඛවෙ, හගවා අරහං සමමාසමවුද්ධො පාටලියා මූලෙ අභිසමවුද්ධො. සිව් භික්ඛවෙ, හගවා අරහං සමමාසමවුද්ධො පුණ්ඩරිකස්ස මූලෙ අභිසමවුද්ධො වෙසාභු භික්ඛවෙ, හගවා අරහං සමමාසමවුද්ධො සාලස්ස මූලෙ අභිසමවුද්ධො. කතුසන්ධො භික්ඛවෙ, හගවා අරහං සමමාසමවුද්ධො සිරිසස්ස මූලෙ අභිසමවුද්ධො කොණාගමනො භික්ඛවෙ, හගවා අරහං සමමාසමවුද්ධො උදුමරස්ස මූලෙ අභිසමවුද්ධො කසුපො භික්ඛවෙ, හගවා අරහං සමමාසමවුද්ධො නිග්‍රොධස්ස මූලෙ අභිසමවුද්ධො අහං භික්ඛවෙ, එතරහි අරහං සමමාසමවුද්ධො අංසකස්ස මූලෙ අභිසමවුද්ධො.

10 විපස්සිස්ස භික්ඛවෙ, හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස ඛණ්ඩ කිස්සං නාම සාවකයුගං අහොසි අග්ගං හද්දයුගං සිව්ස්ස භික්ඛවෙ, හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස අභිභුසමභවං නාම සාවකයුගං අහොසි අග්ගං හද්දයුගං. වෙසාභුස්ස භික්ඛවෙ, හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස සොණ්ණතතරං නාම සාවකයුගං අහොසි අග්ගං හද්දයුගං. කතුසන්ධස්ස භික්ඛවෙ, හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස විධුරසඤ්ජීවං නාම සාවකයුගං අහොසි අග්ගං හද්දයුගං කොණාගමනස්ස භික්ඛවෙ, හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස භියොසුතතරං නාම සාවකයුගං අහොසි අග්ගං හද්දයුගං. කසුපස්ස භික්ඛවෙ, හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස තිස්සහාරදාපං නාම සාවකයුගං අහොසි අග්ගං හද්දයුගං. මග්ගං භික්ඛවෙ, එතරහි අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස සාරිපුත්තමොගගලලානං නාම සාවකයුගං ගොති අග්ගං හද්දයුගං.

1 ගොතමො ගොතෙනා අහොසි. සි මු යාය

2 අසීති, PTS

3 විසතිවස්ස, ම ඡ සං, PTS

4 වියති. PTS

මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ කොණ්ඩාගමන භගවතෙකු ලෝත්‍රයෙන් කාශාප වූහ මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ කාශාප භගවත්වූ ගෝත්‍රයෙන් කාශාප වූහ මහණෙනි, මේ යමයෙහි අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ මම ගෝත්‍රයෙන් ගෝතම වේමි.

8. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ විපස්සී භාග්‍යවතුන්ගේ ආයුෂ්ප්‍රමාණය හවුරුදු අසූදහසෙක් විය මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ සිඛි භාග්‍යවතුන්ගේ ආයුෂ්ප්‍රමාණය හවුරුදු යැත්තදහසෙක් විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධවූ වෙස්සභූ භාග්‍යවතුන්ගේ ආයුෂ්ප්‍රමාණය හවුරුදු සැටදහසෙක් විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධවූ කකුයාධ භාග්‍යවතුන්ගේ ආයුෂ්ප්‍රමාණය හවුරුදු සතළිය දහසෙක් විය මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ කොණ්ඩාගමන භාග්‍යවතුන්ගේ ආයුෂ්ප්‍රමාණය හවුරුදු තිස්දහසෙක් විය මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ කාශාප භාග්‍යවතුන්ගේ ආයුෂ්ප්‍රමාණය හවුරුදු විසිදහසෙක් විය. මහණෙනි, මේ කලා මාගේ ආයුෂ්ප්‍රමාණය අල්ප ය, ස්වල්පය, ලඝු ය. යටෙක් (මේ යමයෙහි) බොහෝ කල් ජීවත් වන්නේ නම් හෙ තෙම හවුරුදු සියක් හෝ ස්වල්පයක් වැඩියෙන් හෝ ජීවත් වන්නේ ය

9 මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ විපස්සී භාග්‍යවත්හු පළොල් රුකක් මුලා සත්‍යාවබෝධය කළහ. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ සිඛි භාග්‍යවත්හු හෙළඹරුකක් මුලා සත්‍යාවබෝධය කළහ. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ වෙස්සභූ භාග්‍යවත්හු සල්ලුකක් මුලා සත්‍යාවබෝධය කළහ මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ කකුයාධ භාග්‍යවත්හු මහරි රුකක් මුලා සත්‍යාවබෝධය කළහ මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ කොණ්ඩාගමන භාග්‍යවත්හු දිඹුල්ලකක් මුලා සත්‍යාවබෝධය කළහ. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ කාශාප භාග්‍යවත්හු නුගරුකක් මුලා සත්‍යාවබෝධය කළහ. මහණෙනි, මේ කලා අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ මම ඇතු රුකක් මුලා සත්‍යාවබෝධය කෙළෙමි

10 මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ විපස්සී භාග්‍යවතුන්ගේ චන්ද්‍රිකා නිශ්චය යැයි හදුනාලනු ලබනු ලැබේ මහණෙනි, අර්හත් වූ සමාක්සමබුද්ධ වූ සිඛි භාග්‍යවතුන්ගේ අභිභූ ය යම්හට යැයි හදුනාලනු ලබනු ලැබේ මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ වෙස්සභූ භාග්‍යවතුන්ගේ යොජ්‍ය ය උත්තර යැයි හදුනාලනු ලබනු ලැබේ මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ කකුයාධ භාග්‍යවතුන්ගේ විධුර ය සඤ්ජිව යැයි හදුනාලනු ලබනු ලැබේ මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ කොණ්ඩාගමන භාග්‍යවතුන්ගේ ගිංයාය ය උත්තර යැයි හදුනාලනු ලබනු ලැබේ මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ කාශාප භාග්‍යවතුන්ගේ නිස්ස ය පාරද්ධාප යැයි හදුනාලනු ලබනු ලැබේ මහණෙනි, මේ කලා අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ වූ මාගේ හදුනාලනු ලැබූ ය චුගලන් යැයි අභිභූත වූයේ වෙයි.

11 විපසයිසය හිකබ්වෙ, හඟවතො අරහතො සඞ්ඛාසමුද්ධස්ස තයො සාවකානං සනතිපාතො අහෙසුං. එකො සාධකානං සනතිපාතො අහොයි භික්ඛු-සාසහස්සං. එකො සාවකානං සනතිපාතො අහොයි අසීතිභික්ඛුසහස්සාති විපසයිසය හිකබ්වෙ හඟවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස ඉමෙ තයො සාවකානං සනතිපාතො අහෙසුං සබ්බසං යෙව ඛිණ්ණස්වානං. සිට්ඨස්ස හිකබ්වෙ, හඟවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස තයො සාවකානං සනතිපාතො අහෙසුං. එකො සාවකානං සනතිපාතො අහොයි භික්ඛු-සාසහස්සං. එකො සාවකානං සනතිපාතො අහොයි අසීති භික්ඛුසහස්සාති එකො සාවකානං සනතිපාතො අහොයි සත්තති භික්ඛුසහස්සාති. සිට්ඨස්ස හිකබ්වෙ හඟවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස ඉමෙ තයො සාවකානං සනතිපාතො අහෙසුං සබ්බසං යෙව ඛිණ්ණස්වානං. වෙසසභුස්ස හිකබ්වෙ, හඟවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස තයො සාවකානං සනතිපාතො අහෙසුං. එකො සාවකානං සනතිපාතො අහොයි අසීති භික්ඛුසහස්සාති එකො සාවකානං සනතිපාතො අහොයි සත්තති භික්ඛුසහස්සාති. එකො සාවකානං සනතිපාතො අහොයි සට්ඨි භික්ඛුසහස්සාති. වෙසසභුස්ස හිකබ්වෙ, හඟවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස ඉමෙ තයො සාවකානං සනතිපාතො අහෙසුං සබ්බසං යෙව ඛිණ්ණස්වානං. කකුසන්ධස්ස හිකබ්වෙ, හඟවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස එකො සාවකානං සනතිපාතො අහොයි චන්තාළිස භික්ඛුසහස්සාති. කකුසන්ධස්ස හිකබ්වෙ, හඟවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස අයං එකො සාවකානං සනතිපාතො අහොයි සබ්බසං යෙව ඛිණ්ණස්වානං. කොණ්ඨගෙනස්ස හිකබ්වෙ, හඟවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස එකො සාවකානං සනතිපාතො අහොයි තිස්ස-භික්ඛුසහස්සාති කොණ්ඨගෙනස්ස හිකබ්වෙ, හඟවතො අරහතො සමමා-සමුද්ධස්ස අයං එකො සාධකානං සනතිපාතො අහොයි සබ්බසං යෙව ඛිණ්ණස්වානං. කසපස්ස හිකබ්වෙ, හඟවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස එකො සාවකානං සනතිපාතො අහොයි විසති භික්ඛුසහස්සාති. කසපස්ස හිකබ්වෙ හඟවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස අයං එකො සාවකානං සනතිපාතො අහොයි සබ්බසං යෙව ඛිණ්ණස්වානං. මය්ගං හිකබ්වෙ, එතරහි අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස එකො සාවකානං සනතිපාතො අහොයි අභිඨතෙළසාති භික්ඛුසනාති. මය්ගං හිකබ්වෙ අයං එකො සාධකානං සනතිපාතො අහොයි සබ්බසං යෙව ඛිණ්ණස්වානං.

12 විපසයි සහ හිතවෙ, හගවතො අරහතො සමමාසමිබ්බදාසිස
අසොකො නාම හිතඤ්ඤා උපට්ඨානො අපොසි අගගුපට්ඨානො. ඥාතිසා
හිතවෙ, හගවතො අරහතො සමමාසමිබ්බදාසිස ඛෙමඛිකරො නාම හිතඤ්ඤා
උපට්ඨානො අපොසි අගගුපට්ඨානො වේසසගුසා හිතවෙ, හගවතො
අරහතො සමමාසමිබ්බදාසිස උපසන්තො නාම හිතඤ්ඤා උපට්ඨානො අපොසි
අගගුපට්ඨානො. කතුසසකිසා හිතවෙ, හගවතො අරහතො සමමා-
සමිබ්බදාසිස බුද්ධිජො නාම හිතඤ්ඤා උපට්ඨානො අපොසි අගගුපට්ඨානො

11. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ විපස්සී භාග්‍යවතුන්ගේ ශ්‍රාවක සන්තිපාත තුනෙක් විය එක් ශ්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් මහණුන් එක් ලක්ෂ අටසැටදහසෙක් විය එක් ශ්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් මහණුන් ලක්ෂයෙක් විය. එක් ශ්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් මහණුන් අසූදහසෙක් විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ විපස්සී භාග්‍යවතුන්ගේ හැම දෙනා ම රහතුන් වූ සච්චන් පිළිබඳ මේ සන්තිපාත තුනෙක් වූහ. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ සිව් භාග්‍යවතුන්ගේ ශ්‍රාවකසන්තිපාත තුනෙක් විය. එකෙක් මහණුන් ලක්ෂයක් වූ ශ්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් විය. එකෙක් මහණුන් අසූදහසක් වූ ශ්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් විය. එකෙක් මහණුන් සැත්තැදහසක් වූ ශ්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් විය. අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ සිව් භාග්‍යවතුන්හට හැම දෙනා ම රහතුන් වූ සච්චන් පිළිබඳ මේ තුන් සන්තිපාත කෙනෙක් වූහ. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ වෙස්සභූ භාග්‍යවතුන්හට තුන් ශ්‍රාවකසන්තිපාත කෙනෙක් වූහ: එකෙක් මහණුන් අසූදහසක් වූ ශ්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් විය. එකෙක් භික්ෂූන් සැත්තැ දහසක් වූ ශ්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් විය. එකෙක් මහණුන් සැටදහසක් වූ ශ්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ වෙස්සභූ භාග්‍යවතුන්ගේ පියල්ලන් ම රහතුන් වූ සච්චන් සම්බන්ධ මේ තුන් සන්තිපාත කෙනෙක් වූහ. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කකුසන්ධ භාග්‍යවතුන්ගේ මහණුන් සකළිස්දහසක් වූ එක් ශ්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කකුසන්ධ භාග්‍යවතුන්ගේ හැම දෙනා ම රහතුන් වූ සච්චන් සම්බන්ධ මේ එක් සන්තිපාතයෙක් විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කොණාගමන භාග්‍යවතුන්ගේ මහණුන් තිස්දහසක් වූ එක් ශ්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කොණාගමන භාග්‍යවතුන්හට හැම දෙනා ම රහතුන් වූ සච්චන්ගේ මේ එක් සන්තිපාතයෙක් විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන්හට මහණුන් විසි දහසක් වූ එක් ශ්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන්හට හැම දෙනා ම රහතුන් වූ සච්චන්ගේ මේ එක් සන්තිපාතයෙක් විය. මහණෙනි, මේ සමයෙහි අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ මා හට මහණුන් එක්දහස් දෙසිය පණසක් වූ එක් ශ්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් විය. මහණෙනි, මා හට හැම දෙනා ම රහතුන් වූ සච්චන් සම්බන්ධ මේ එක් සන්තිපාතයෙක් විය.

12. මහණෙනි, අර්හත් වූ සමාක්සම්බුද්ධ වූ විපස්සී භාග්‍යවත්තට අශෝක නම් මහණෙක් උපස්ථායක, අග්‍රොපස්ථායක විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ සිව් භාග්‍යවත්තට ඛේමඛිකර නම් මහණෙක් උපස්ථායක, අග්‍රොපස්ථායක විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ වෙස්සභූ භාග්‍යවත්තට උපඝාන්ත නම් මහණෙක් උපස්ථායක, අග්‍රොපස්ථායක විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කකුසන්ධ නම් භාග්‍යවත්තට බුද්ධිප නම් මහණෙක් උපස්ථායක, අග්‍රොපස්ථායක විය.

කොණ්ඨමනස භික්ඛවෙ හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස සොඤ්ජො නාම භික්ඛු උපට්ඨානො අහොසි අගගුපට්ඨානො. - කසාපස්ස භික්ඛවෙ හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස සබ්බමිනෙතො නාම භික්ඛු උපට්ඨානො අහොසි අගගුපට්ඨානො. මය්හං භික්ඛවෙ එතරහි අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස ආනන්දෙ භික්ඛු උපට්ඨානො හොති අගගුපට්ඨානො ¹

13. විපස්සිස්ස භික්ඛවෙ හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස ඛන්ධුමා නාම රාජා පිතා අහොසි ඛන්ධුමනී නාම දෙවී මාතා අහොසි ජනෙනති ² ඛන්ධුමස්ස රණෙඤ්ඤා ඛන්ධුමනී නාම නගරං රාජධානී අහොසි සිව්සස්ස භික්ඛවෙ හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස අරුණො නාම රාජා පිතා අහොසි. පභාවනී නාම දෙවී මාතා අහොසි ජනෙනති අරුණස්ස රණෙඤ්ඤා අරුණවනී නාම නගරං රාජධානී අහොසි. වෙසසභුස්ස භික්ඛවෙ හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස සුපපතීනො ³ නාම රාජා පිතා අහොසි යසවනී නාම දෙවී මාතා අහොසි ජනෙනති. සුපපතිත්තස්ස රණෙඤ්ඤා අනොමං නාම නගරං රාජධානී අහොසි කකුසඤ්ඤාස්ස භික්ඛවෙ හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස අගගිදන්තො නාම බ්‍රාහ්මණො පිතා අහොසි විසාඛා නාම බ්‍රාහ්මණී මාතා අහොසි ජනෙනති තෙන ඛො පන භික්ඛවෙ සමයෙන ඛෙමො නාම රාජා අහොසි. ඛෙමස්ස රණෙඤ්ඤා ඛෙමවනී නාම නගරං රාජධානී අහොසි. කොණ්ඨමනස්ස භික්ඛවෙ හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස යඤ්ඤදන්තො නාම බ්‍රාහ්මණො පිතා අහොසි. උත්තරා නාම බ්‍රාහ්මණී මාතා අහොසි ජනෙනති තෙන ඛො පන භික්ඛවෙ සමයෙන සොහො නාම රාජා අහොසි සොහස්ස රණෙඤ්ඤා සොහාවනී නාම නගරං රාජධානී අහොසි කසාපස්ස භික්ඛවෙ හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස බ්‍රහ්මදන්තො නාම බ්‍රාහ්මණො පිතා අහොසි. ඛන්ධුමනී නාම බ්‍රාහ්මණී මාතා අහොසි ජනෙනති තෙන ඛො පන භික්ඛවෙ සමයෙන කිකි නාම ⁴ රාජා අහොසි. කිකිස්ස රණෙඤ්ඤා ඛාරාණසි නාම නගරං රාජධානී අහොසි මය්හං භික්ඛවෙ එතරහි අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස සුදොදන්තො රාජා පිතා අහොසි, මායාදෙවී මාතා ජනෙනති කපිලවත්ථු නාම නගරං රාජධානී ⁵ ති.

ඉදමවොව හගවා, ඉදං වන්තා සුගතො උච්ඡායාසතා විහාරං පාවිසි.

14 අථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං අවිරපකකතාස්ස හගවතො අයමන්තරා කරා උදපාදි “අවජරියං ආවුසො තරාගතස්ස ටඡිඤ්ඤා මහානුභාවතා, යත්‍ර යි නාම තරාගතො අනිතො වුද්ධො පරිනිබ්බුතො ජිත්තපපංඤ්ච ජිත්තවට්ඨමෙ පරියාදිත්තවට්ඨො සබ්බිකාවිනිවනෙන ජාතිතොව අනුසාරිසකති, නාමතොපි අනුසාරිසකති,

1 උපට්ඨානො අහොසි සිඬු

2 ජනෙනති - සතා

3 සුපපතිනො - ම ජ නො,

4 කිංකි නාම - සතා

මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කොණ්ඩගමන භාග්‍යවත්තට සොක්ථිප් නම් මහණෙක් උපස්ථායක, අග්‍රොපස්ථායක විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කාශ්‍යප නම් භාග්‍යවත්තට සර්වමිත්‍ර නම් මහණෙක් උපස්ථායක, අග්‍රොපස්ථායක විය. මහණෙනි, මේ සමයෙහි අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ මට ආනන්ද නම් මහණ උපස්ථායක, අග්‍රොපස්ථායක වෙයි.

13. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ විපස්සී භාග්‍යවත්තට බන්ධුමත් නම් රජ පිය වී ය, බන්ධුමත් නම් දෙව් විජාත මාතෘ වූය. බන්ධුමත් නම් නුවර බන්ධුමත් රජුගේ රජදහන් විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ සිඛි භාග්‍යවත්තට අරුණ නම් රජ පිය වී ය, ප්‍රභාවතී නම් දෙව් වැදූ මව වූ ය අරුණවතී නම් නුවර අරුණ රජුගේ රජදහන විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වෙස්සභු භාග්‍යවත්තට පූප්‍රතීත නම් රජ පිය වී ය. යශෝවතී නම් දෙව් වැදූ මවු වූ ය අනොම නම් නුවර පූප්‍රතීත රජුගේ රජදහන් විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කකුසන්ධ නම් භාග්‍යවත්තට අග්ගිදත්ත නම් බමුණු පිය විය, විශාඛා නම් බැමිණි වැදූ මවු වූ ය. මහණෙනි, එසමයෙහි ක්ෂේම නම් රජෙක් විය. ක්ෂේමවතී නුවර රජුගේ රජදහන විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කොණ්ඩගමන නම් භාග්‍යවත්තට යඤ්ඤදත්ත නම් බමුණු පිය වී ය, උත්තරා නම් බැමිණි වැදූ මවු වූ ය. එසමයෙහි මහණෙනි, ශෝභ නම් රජෙක් විය. ශෝභාවතී නම් නුවර ශෝභ රජුගේ රජදහන් විය. මහණෙනි, අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ කාශ්‍යප භාග්‍යවත්තට බ්‍රහ්මදත්ත නම් බමුණු පිය විය. ධනවතී නම් බැමිණි වැදූ මවු වූ ය. මහණෙනි, එසමයෙහි කිකි නම් රජෙක් විය. බරණැස් නම් නුවර කිකි රජුගේ රජදහන විය. මහණෙනි, මේ සමයෙහි රහත් වූ සම්මාසම්බුදු වූ මාහට සුදෙවුන් රජ පිය වී ය. මායාදේව් වැදූ මවු වූ ය. “කිඹුල්වත් නම් නුවර රජදහන් වෙයි.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක මෙය වදරා සුගතයන් වහන්සේ හුනාස්නෙන් නැගී වෙහෙරට පිවිසි සේක

14. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හික්ම වැඩි නොබෝ වේලායෙහි මේ අතුරු කරාට උපත “ඇවැත්නි, යම්බඳු වූ කරාගතයන් වහන්සේ ‘ඒ භාග්‍යවත්තු මෙබඳු ජාතියෙහි උපන්නෝ වූහ. යි ද, මෙබඳු නම් ඇත්තෝ මෙබඳු ගොත් ඇත්තෝ මෙබඳු සිල් ඇත්තෝ මෙබඳු දහම් ඇත්තෝ මෙබඳු පඤා ඇත්තෝ මෙබඳු විහරණ ඇත්තෝ මෙබඳු විමුක්ති ඇත්තෝ වූහ’යි පිරිනිව්‍යා වූ, සිද්ධා කෘෂ්ණාමානදෘෂ්ටිප්‍රසඤ්ච ඇති, සිද්ධා කම්මට ඇති, හැම ලෙසින් ක්ෂිණ කළ කම්මට ඇති, සියලු විපාකවටට දුක ඉක්ම ඉකුත් වූද්වරුන් ජාති විසින් සිහි කළ සේක ද, නම් විසින් සිහි කළ සේකද,

ගොතතොයි අනුසාරිසකති, ආයුසාමාණතොයි අනුසාරිසකති, සාවකයුගතොයි අනුසාරිසකති, සාවකසනුතිපාතතොයි අනුසාරිසකති 'එවංජම්චා තෙ භගවතො අහෙසුං ඉතිපි, එවංනාමා එවංගොතනා එවංසීලා එවංධර්මා එවංඥාසු එවංවිහාරී එවංචිත්තනා තෙ භගවතො අහෙසුං ඉතිපිති. කිංඤ්ඤ ඛො ආවුසො තපාගතස්සෙව නු ඛො එසා ධම්මධාතු සුප්පට්ඨිධා, යසං ධම්මධාතුසා සුප්පට්ඨිධානා තපාගතො අතිතෙ බුද්ධ පරිනිර්වෘත්තෙ ජිනපපඤ්ඤ ජිනචට්ඨමෙ පරියාදිත්තවලො සබ්බද්ධං චිතිවග්ගො ජාතිතොයි අනුසාරති, නාමතොයි අනුසාරති, ගොතතොයි අනුසාරති, ආයුසාමාණතොයි අනුසාරති, සාවකයුගතොයි අනුසාරති, සාවකසනුතිපාතතොයි අනුසාරති 'එවං ජම්චා තෙ භගවතො අහෙසුං ඉතිපි, එවංනාමා එවංගොතනා එවංසීලා එවංධර්මා එවංඥාසු එවංවිහාරී එවංචිත්තනා තෙ භගවතො අහෙසුං ඉතිපිති', උද්භු දෙවතා තපාගතස්ස එතමස්ස ආරොචෙසුං යෙන තපාගතො අතිතෙ බුද්ධ පරිනිර්වෘත්තෙ ජිනපපඤ්ඤ ජිනචට්ඨමෙ පරියාදිත්තවලො සබ්බද්ධං චිතිවග්ගො ජාතිතොයි අනුසාරති, නාමතොයි අනුසාරති ආයුසාමාණතොයි අනුසාරති, සාවකයුගතොයි අනුසාරති, සාවකසනුතිපාතතොයි අනුසාරති 'එවංජම්චා තෙ භගවතො අහෙසුං ඉතිපි, එවංනාමා එවංගොතනා එවංසීලා එවංධර්මා එවංඥාසු එවංවිහාරී එවංචිත්තනා තෙ භගවතො අහෙසුං ඉතිපිති' අයස්සෙව තිදං තෙසං භික්ඛූනං අනතරාකරා විප්පකතා භොති.

15. අප ඛො භගවා සායනභයමයං ජනිතොනා වුච්ඡිතො යෙන, කරෙරිමණිඤ්ඤලොඤො තෙත්තපසිධංසම්. උප්පෙසිධංසම්ඤ්ඤා ආයතෙ නිසිදි. හිසෙජ්ඣ ඛො භගවා භික්ඛූ දාමනොසි. “කායනු”ත් ජිකඤ්ච පතරගි කරාය සනුතිසිත්තා? කා ච පත වො අතරා කරා විප්පකතා?” ති එවං වුද්ධො තෙ භික්ඛූ භගවතො පතදවොවුං “ඉධ භගො අමහාකං අරිඤ්ඤකතංසං භගවතො අයමිත්තරා කරා උදපාදි

ගොත් විසින් සිහි කළ සේක් ද, ආශ්‍ර පමණ විසින් සිහි කළ සේක්ද, ශ්‍රාවකයුග විසින් සිහි කළ සේක් ද, ශ්‍රාවක සන්තිපාත විසින් සිහි කළ සේක් ද, ඒ තරාගතයන් වහන්සේගේ එසා මහත් සෘද්ධි ඇති නිසාව, එසා මහත් අනුභාව ඇති නිසාව ආශ්වයා ය, අද්භූත ය. ඇවුත්ති, කීමෙන් ද? යම් ධර්මධාතුවක් (යම් සියල්ල දක්නා නුවණක්) මොනොවට පිළිවිදි බැවින් තරාගතයන් වහන්සේ 'ඒ භාග්‍යාවත්තූ මෙ බදු ජාතියෙහි උපන්න සි ද, මෙබදු නමැත්තෝ මෙබදු ගොත් ඇත්තෝ මෙබදු ප්‍රඥා ඇත්තෝ මෙබදු විහරණ ඇත්තෝ මෙබදු විමුක්ති ඇත්තෝ වූහ'යි ද පිරිනිව්වා වූ, සිදැලු ප්‍රපඤ්ච ඇති, සිදැලු කම්මට ඇති, හැම ලෙසින් ක්ෂිණ කළ කම්මට ඇති, සියලු විවාට්ටුක් ඉක්ම ඉකුත් බුදුවරුන් ජාති විසින්, නම් විසින්, ගොත් විසින්, ආශ්‍ර පමණ විසින්, ශ්‍රාවකයුග විසින්, ශ්‍රාවකසන්තිපාත විසින් සිහි කළ සේක් නම්, ඒ ධර්මධාතුව තරාගතයන් වහන්සේ විසින් ම පිළිවිදුනා ලද ද? නැත හොත් යමෙකින් තරාගතයන්, වහන්සේ 'ඒ භගවත්තූ මෙබදුජාති ඇත්තෝ මෙ බදු නම් ඇත්තෝ මෙබදු ගොත් ඇත්තෝ මෙබදු සිල්ඇත්තෝ මෙබදු දහම් ඇත්තෝ මෙබදු ප්‍රඥා ඇත්තෝ මෙබදු විහරණ ඇත්තෝ මෙබදු විමුක්ති ඇත්තෝ වූහ'යි සිදැලු ප්‍රපඤ්ච ඇති, සිදැලු කම්මට ඇති, හැම ලෙසින් ක්ෂිණ කළ කම්මට ඇති, සියලු විවාට්ටුක් ඉක්ම, ඉකුත් බුදුවරුන් ජාති විසින් නම් විසින් ගොත් විසින් ආශ්‍රපමණ විසින් ශ්‍රාවකයුග විසින් ශ්‍රාවකසන්තිපාත විසින් සිහි කළ සේක් නම්, මෙ කරුණ දෙවතා කෙනෙක් තරාගතයන් වහන්සේට සැළ කළෝ ද?''යි ඒ මහණුන්ගේ මෙ අතුරු කරාවෙක් අඩාළ වූයේ වෙයි.

15. ඉක්බිති භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ සවස් වේලෙහි සමවතින් නැගී සිට කරෙරිමණ්ඩලමාළයට වැඩි සේක. වැඩි ප්‍රඥප්ත ආසනයෙහි හුන් සේක. වැඩි හිඳ මහණුන් බණවා, "මහණෙනි, තෙපි දැන් එක් ව කවර නම් කරාවෙකින් හුන්නහු ද? තොපගේ කවර නම් කරාවෙක් අඩාළ වී ද?''යි අසා වදළ සේක. මෙසේ වදළ කල ඒ මහණහු "වහන්ස, භාග්‍යාවතුන්වහන්සේ නික්මැ වැඩි නොබෝ කල්හි අපගේ මෙසේ වූ අතුරු කරාවෙක් උපත

‘අවජරියං ආවුසො දබ්බුතං ආවුසො තථාගතස්ස මහිද්ධිකතා මහානුභාවතා, යත්ත භි නාම තථාගතො අනිතෙ බුද්ධං පරිනිබ්බුතෙ ඡිත්තපපඤ්ඤා ඡිත්ත වට්ඨමෙ පරියාදිත්තවලො සබ්බද්දසබ්බවිතිවතෙත ජාතින්තො පි අනුසාරස්සති, නාමන්තො පි අනුසාරස්සති, ගොතතො පි අනුසාරස්සති, ආයුප්පමාණතො පි අනුසාරස්සති, සාවකයුගතො පි අනුසාරස්සති, සාවකසන්තිපාතතො පි අනුසාරස්සති ‘එවංජවො තෙ භගවතො අනෙසුං ඉතිපි, එවංනාමා, එවංගොතො, එවංසීලා, එවංධම්මො, එවංපඤ්ඤා, එවංවිහාරි, එවංවිමුක්තො තෙ භගවතො අනෙසුං ඉතිපිති කිත්තො ඛො ආවුසො තථාගතස්සෙව නු ඛො එසා ධම්මධාතු සුප්පට්ඨිද්ධා යසො ධම්මධාතුයා සුප්පට්ඨිද්ධිකතා තථාගතො අනිතෙ බුද්ධං පරිනිබ්බුතෙ ඡිත්තපපඤ්ඤා ඡිත්තවට්ඨමෙ පරියාදිත්තවලො සබ්බද්දසබ්බවිතිවතෙත ජාතින්තො පි අනුසාරස්සති, නාමන්තො පි අනුසාරස්සති, ගොතතො පි අනුසාරස්සති, ආයුප්පමාණතො පි අනුසාරස්සති, සාවකයුගතො පි අනුසාරස්සති, සාවකසන්තිපාතතො පි අනුසාරස්සති එවංජවො තෙ භගවතො අනෙසුං ඉතිපි, එවංනාමා, එවංගොතො, එවංසීලා, එවංධම්මො, එවංපඤ්ඤා, එවංවිහාරි, එවංවිමුක්තො තෙ භගවතො අනෙසුං ඉතිපිති? උදුහු දෙවතා තථාගතස්ස එතමස්සං ආරොචෙසුං යෙන තථාගතො අනිතෙ බුද්ධං පරිනිබ්බුතෙ ඡිත්තපපඤ්ඤා ඡිත්තවට්ඨමෙ පරියාදිත්තවලො සබ්බද්දසබ්බවිතිවතෙත ජාතින්තො පි අනුසාරස්සති, නාමන්තො පි අනුසාරස්සති, ගොතතො පි අනුසාරස්සති, ආයුප්පමාණතො පි අනුසාරස්සති, සාවකයුගතො පි අනුසාරස්සති, සාවකසන්තිපාතතො පි අනුසාරස්සති ‘එවංජවො තෙ භගවතො අනෙසුං ඉතිපි, එවංනාමා, එවංගොතො, එවංසීලා, එවංධම්මො, එවංපඤ්ඤා, එවංවිහාරි, එවංවිමුක්තො තෙ භගවතො අනෙසුං ඉතිපිති? අයං ඛො නො භන්තෙ අත්තරුක්ඛා වීජකතා හොති අප් භගවා අනුපාදෙතො’ති

16 “තථාගතස්සෙවෙසා භික්ඛාව ධම්මධාතු සුප්පට්ඨිද්ධා යසො ධම්මධාතුයා සුප්පට්ඨිද්ධිකතා තථාගතො අනිතෙ බුද්ධං පරිනිබ්බුතෙ ඡිත්තපපඤ්ඤා ඡිත්තවට්ඨමෙ පරියාදිත්තවලො සබ්බද්දසබ්බවිතිවතෙත ජාතින්තො පි අනුසාරස්සති, නාමන්තො පි අනුසාරස්සති, ගොතතො පි අනුසාරස්සති, ආයුප්පමාණතො පි අනුසාරස්සති, සාවකයුගතො පි අනුසාරස්සති, සාවකසන්තිපාතතො පි අනුසාරස්සති එවංජවො තෙ භගවතො අනෙසුං ඉතිපි, එවංනාමා, එවංගොතො, එවංසීලා, එවංධම්මො, එවංපඤ්ඤා, එවංවිහාරි, එවංවිමුක්තො තෙ භගවතො අනෙසුං ඉතිපිති? දෙවතා පි තථාගතස්ස එතමස්සං ආරොචෙසුං එවංජවො තෙ භගවතො අනෙසුං ඉතිපි, එවංනාමා, එවංගොතො, එවංසීලා, එවංධම්මො, එවංපඤ්ඤා, එවංවිහාරි, එවංවිමුක්තො තෙ භගවතො අනෙසුං ඉතිපිති. ඉදෙජයනාප් නො තුමෙහ භික්ඛාව භික්ඛොසොදෙකොස පුඤ්ඤානිවාසපට්ඨානං ධම්මං ඤාතුං”.

ආචාරික, යම්බඳු වූ තරාගතයන් වහන්සේ “ඒ භාගාවත්භූ මෙබඳු ජාතියෙහි උපන්න, මෙබඳු ගොත් ඇතියෝ, මෙබඳු සිල් ඇතියෝ, මෙබඳු දහම් ඇතියෝ, මෙබඳු ප්‍රඥා ඇතියෝ, මෙබඳු විහරණ ඇතියෝ, මෙබඳු විමුක්ති ඇතියෝ වූහ’යි පිරිනිව්, සිදැලූ තෘෂ්ණා මාන දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්ච ඇති, සිදැලූ කම්මට ඇති, භෑම ලෙසින් ක්ෂීණ කළ කම්මට ඇති, සියලු විපාකට දුක ඉක්මි ඉකුත් බුදුවරුන් ජාති විසින් නම් විසින් ගොත් විසින් ආයුප්‍රමාණ විසින් ශ්‍රාවකයුග විසින් ශ්‍රාවක-සන්නිපාත විසින් සිහි කළ සේක් ද, ඒ තරාගතයන් වහන්සේගේ එසේ වූ මහත් සෘද්ධි ඇති නිසාව, මහත් අනුභාව ඇති නිසාව ආශ්වය්‍ය ය, අද්භූතය. ආචාරික, කිම? යම් ධර්මධාතුවක් මොනොවට පිළිවිදි බැවින් තරාගත-යන් වහන්සේ, ඒ භාගාවත්භූ මෙබඳු දෑයෙහි උපන්නයි, මෙබඳු නමැත්තෝ මෙබඳු ගොතැත්තෝ, මෙබඳු සිල් ඇත්තෝ, මෙබඳු දහමැත්තෝ, මෙබඳු පැණැත්තෝ, මෙබඳු විහරණ ඇත්තෝ, මෙබඳු විමුක්ති ඇත්තෝ වූහ’යි පිරිනිව්, සිදැලූ ප්‍රපඤ්ච ඇති, සිදැලූ කම්මටැති, භෑම ලෙසින් ක්ෂීණ කළ කම්මටැති, සියලු විපාකවටට දුක ඉක්මි, ඉකුත් බුදුවරුන් දැ නම් ගොත් විසින්, ආයුප්‍රමාණ විසින්, ශ්‍රාවකයුග විසින්, ශ්‍රාවකසන්නිපාත විසින් සිහි කළ සේක් නම්, ඒ ධර්මධාතුව තරාගතයන් වහන්සේ විසින් ම පිළිවිදුනා ලද ද? නැතහොත් යමෙකින් තරාගතයන් වහන්සේ ඒ භාගාවත්භූ ‘මෙබඳු ජාති නාම ගොත්‍ර ශීල ධර්ම ප්‍රඥා විහරණ විමුක්ති ඇත්තෝ වූහ’යි සිදැලූ ප්‍රපඤ්ච ඇති, සිදැලූ කම්මට ඇති, ඇම ලෙසින් ක්ෂීණ කළ කම්මට ඇති, සියලු විපාකවටට දුක ඉක්මි, අතීත බුදුවරුන් ජාති නාම ගොත්‍ර ආයුෂ් ප්‍රමාණ ශ්‍රාවකයුග ශ්‍රාවක සන්නිපාත විසින් සිහිකරන සේක් නම්, මෙකරුණ දෙවතා කෙනෙක් තරාගතයන් වහන්සේට සැළ කළාහු ද?’යි අපගේ මේ අතුරු කරාව අඩාළ විය. එ කලා භාගාවතුන් වහන්සේ මෙහි වැඩවදළ සේකැ’යි ඒ මහණහු භාගාවතුන් වහන්සේට සැළ කළහ.

16 “මහණෙනි, යම් ධර්මධාතුවක් පිළිවිදි බැවින් තරාගතයෝ ‘ඒ භාගාවත්භූ මෙබඳු ජාති නාම ගොත්‍ර ශීල ධර්ම ප්‍රඥා විහරණ විමුක්ති ඇත්තෝ වූහ’යි සිදැලූ ප්‍රපඤ්ච ඇති, සිදැලූ කම්මට ඇති, භෑම ලෙසින් ක්ෂීණ කළ කම්මට ඇති සියලු විපාකවටට දුක ඉක්මි, අතීත බුදුවරුන් ජාති නාම ගොත්‍ර ආයුෂ්ප්‍රමාණ ශ්‍රාවකයුග ශ්‍රාවකසන්නිපාත විසින් සිහි කරන්නාහු නම්, ඒ ධර්මධාතුව තරාගතයන් විසින් මොනොවට ම පිළිවිදුනා ලද්දේ ය මේ කරුණ දෙවතාවෝ ද තරාගතයනට සැළ කළහ. මහණෙනි, තෙපි වඩාලාත් පෙරවුසු කදපිළිවෙළ පිළිබඳ වූ ධර්ම කරාව අසන්නට කැමැත්තහු දැ’යි භාගාවතුන් වහන්සේ අසා වදළ සේක.

17. “එකස්ස හගවා කාලො, එකස්ස සුගත කාලො, යං හගවා භියොනා-
සොමන්තය පුබ්බෙතිවාසපටිසංයුක්ඛං ධම්මං කථං කරොය්‍ය හගවතො
සුත්තං භික්ඛු ධාරෙස්සන්ති”ති. “තෙන භි භික්ඛවෙ සුඡාරං, සාධුකං
මනසි කරොරං, භාසිස්සාමි”ති. ‘එටිංහතෙත’ති ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො
පවට්ඨෙස්සාසු. හගවා එතදවොච

18. “ඉතො සො භික්ඛවෙ එකනවුත්තො කප්පන්. යං විපස්සි
හගවා අරහංසමුදෙධා ලොකෙ උදපාදි. විපස්සි භික්ඛවෙ හගවා
අරහං සමුදෙධා ඛන්ධො ජාත්ථො අභෙසි. ඛන්ධකුලෙ උදපාදි.
විපස්සි භික්ඛවෙ හගවා අරහං සමුදෙධා කොණ්ඩෙකුලෙ ගොතෙතන
අභෙසි. විපස්සිස්ස භික්ඛවෙ හගවතො අරහතො සමුදෙධාසු
අසිතිවස්සසහස්සාති ආපුප්පොණං අභෙසි. විපස්සි භික්ඛවෙ හගවා
අරහං සමුදෙධා පාටලියා මුලෙ අභිසමුදෙධා විපස්සිස්ස භික්ඛවෙ
හගවතො අරහතො සමුදෙධාසු ඛන්ධා නාම සාවකාසුගං
අභෙසි අභංගං හද්දසුගං විපස්සිස්ස භික්ඛවෙ හගවතො අරහතො
සමුදෙධාසු නයො සාවකානං සන්තිපානා අභෙසු. එතො
සාවකානං සන්තිපාතො අභෙසි අවධිසට්ඨිකඛුසකසහස්සං. එතො
සාවකානං සන්තිපාතො අභෙසි භික්ඛුසකසහස්සං. එතො සාවකානං
සන්තිපාතො අභෙසි අසිතිභික්ඛුසකසහස්සාති. විපස්සිස්ස භික්ඛවෙ
හගවතො අරහතො සමුදෙධාසු ඉමෙ නයො සාවකානං සන්ති-
පානා අභෙසු සබ්බස්සං යෙව ඛිණ්ණසවානං. විපස්සිස්ස භික්ඛවෙ
හගවතො අරහතො සමුදෙධාසු අයොකො නාම භික්ඛු උච්චා-
කො අභෙසි අගගුට්ඨාකො විපස්සිස්ස භික්ඛවෙ හගවතො අරහතො
සමුදෙධාසු බන්ධුමා නාම රාජා පිතා අභෙසි. බණ්ඩුමා නාම
දෙව් මාතා අභෙසි ජනෙත්ති බන්ධුමස්ස රණෙකු බන්ධුමා නාම
නගරං රාජධානි අභෙසි.

19. අරං ඛො භික්ඛවෙ විපස්සි බොධිසත්තො තුසිතා කායො චින්තා
සතො යමිප්පානො මාදකුච්ඡං ඝිකාමි. අයමෙසං ධම්මො.

20. ධම්මො උසා භික්ඛවෙ යද්ධොධිසත්තො තුසිතා කායො චින්තා
මාදකුච්ඡං ඝිකාමති, අරං සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සද්ධමකෙ,
සසංචරාසුභග්ගියා පජාය යදෙවමත්තසාය අප්පට්ඨාණො උළාරො¹ සිහායො
පාතුහටිති අතික්කමෙව්ව දෙවානං දෙවානුභාවං. යං පි තා ලොක නතරිතො
අයා අයංදිතා අනධාරා අනධාරතිමියා, සංථිපිමෙ වර්ගදුරියා
ඵට්ඨිකා ඵට්ඨිකානුභාවා ආහාය නානුභොගති, තස්සි අප්පට්ඨායො
උළාරො සිහායො පාතුහටිති අතික්කමෙව්ව දෙවානං දෙවානුභාවා -

1 එකනවුත්තං-ම ෪ සං,

2 උළාරො - සා

17. "වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩාලාත් පෙරවුසු කඳපිළිවෙළ පිළිබඳ දහම් කතාව කරන සේක යන යමෙක් ඇද්ද, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එයට මේ කාලය වෙයි. සුගතයන් වහන්ස, එයට මේ කාලය වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් අසා භික්ෂුණු සිතා ලා දරන්නාහ"යි ඒ මහණනු කීහ. "මහණෙනි, එසේ වී නම් අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියන්නොමි"යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක. 'එසේ යැ වහන්සැ'යි කියා ඒ මහණනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවිදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක:

18. මහණෙනි, යම් කලෙක රහත් වූ සම්මාසම්බුදු වූ විපස්සී භාග්‍යවත්හු ලොවැ පහළ වූහු නම්, ඒ මෙයින් එක්අනු වන කප ය. මහණෙනි, රහත් සම්මාසම්බුදු වූ විපස්සී භාග්‍යවත්හු ජාතියෙන් ක්ෂත්‍රීය වූහ, ක්ෂත්‍රීය-කුලයෙහි උපන්න. මහණෙනි, රහත් වූ සම්මාසම්බුදු වූ විපස්සී භාග්‍යවත්හු ගොත්‍රයෙන් කෞශ්ඨිනාය වූහ. මහණෙනි, රහත් වූ සම්මාසම්බුදු වූ විපස්සී භාග්‍යවත්නට හවුරුදු අසුදහසෙක් ආයුෂ්ප්‍රමාණය විය. මහණෙනි, රහත් වූ සම්මාසම්බුදු වූ විපස්සී භාග්‍යවත්හු පළොල්රුකක් මුලැ සත්‍යාවබෝධය කළහ. මහණෙනි, රහත් වූ සම්මාසම්බුදු වූ විපස්සී භාග්‍යවත්නට බණ්ඩය තිස්ස යැ යි නම් වූ හදුයුග වූ සවුයුවලෙක් විය. මහණෙනි, රහත් වූ සම්මාසම්බුදු වූ විපස්සී භාග්‍යවත්නට ශ්‍රාවකයන්ගේ රැස්වීම් තුනෙක් විය. එයින් එක් ශ්‍රාවකසන්නිපාතයෙක් අටසැට ලක්ෂයක් භික්ෂූන්ගෙන් යුක්ත විය. එක් ශ්‍රාවකසන්නිපාතයෙක් භික්ෂූන් ලක්ෂයෙක් විය. එක් ශ්‍රාවකසන්නිපාතයෙක් භික්ෂූන් අසූ දහසෙක් විය. මහණෙනි, රහත් වූ සම්මාසම්බුදු වූ විපස්සී භාග්‍යවත්නට හැම දෙනාම ක්ෂිණශ්‍රව වූ සච්චන්ගේ මේ තුන් සන්නිපාත කෙනෙක් වූහ. මහණෙනි, රහත් වූ සම්මාසම්බුදු වූ විපස්සී භාග්‍යවත්නට අශෝක නම් මහණෙක් අග්‍රොපස්ථායක වූ උවසු විය. මහණෙනි, රහත් වූ සම්මාසම්බුදු වූ විපස්සී භාග්‍යවත්නට බන්ධුමත් නම් රජෙක් පිතෘ විය, බන්ධුමති නම් දේවියක් වැදූ මව වූ ය. බන්ධුමති නම් නුවර බන්ධුමත් රජහුගේ රජදහන විය.

19. මහණෙනි, එකල්හි විපස්සී බෝසත්හු තුසි දෙවනකායෙන් සැව සිහි ඇත්තේ නුවණැත්තේ මවුකුසට බවුයේ ය. මේ මෙහි ධර්මතා යි (සභාවය යි).

20. මහණෙනි, මේ ධර්මතා යැ. යම් කලෙක බෝසත්හු තුසි දෙවනකායෙන් සැව මව තුස පිළිසිඳ ගන්නාහු නම්, එ කලැ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඹුන් සහිත ලොවිහි, මහණබමුණන් සහිත සත්වප්‍රජායෙහි, දෙවියන්ගේ දෙවානුභාවය ඉක්මැ අපමණ වූ මහත් ඵලියෙක් පහළ වෙයි. එහි තිහි විවැරුණු, නො හැවුරුණු (යටින් පිහිටක් නැති), ඇස් අඳුරු කරන ගනදුර ඇති යම් ලෝඤ්චි නිරයෝ වෙත් ද, මෙසා මහඉඳුනු ඇති මෙසා මහ තෙදැති සඳ හිරුහු ඒ යම් තැනෙක සිය ඵලියෙන් අඳුරු දුර්ලත්තට නොහැකි වෙත් ද, එහි පවා දෙවියන්ගේ දෙවඵලිය ඉක්මැ ම අපමණ වූ මහත් ඵලියෙක් පහළ වෙයි.—

යෙ පි තස්ස සත්තං උපපන්නං,¹ තෙ පි තෙතොභාසෙන අඤ්ඤාමඤ්ඤා සංඥානන්ති 'අඤ්ඤා පි කීර හො සන්ති සත්තං ඉධුපපන්නං' ති. අයඤ්ඤා දසසහසා ලොකධාතු සංකමපති සමපකමපති සමපවෙධති. අපමාණො ච උළාරො ඔභාසො ලොකෙ පාතුභවති අතිකකමෙව දෙව්‍යානං දෙව්‍යානුභාවං.² අයමෙස ධම්මතා.

21. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ, යද්ධ ඛොධිසත්තො මාතුකුච්ඡං ඔක්කන්තො හොති, වත්තාරො නං දෙවපුත්තා චතුර්දිසා³ රක්ඛාය උපගව්ජන්ති. 'මා නං ඛොධිසත්තං වා ඛොධිසත්තමාතරං වා මනුසෙසා වා අමනුසෙසා වා කොච්චි වා විභෙදෙසී'ති. අයමෙස ධම්මතා.

22. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ, යද්ධ ඛොධිසත්තො මාතුකුච්ඡං ඔක්කන්තො හොති, පකතිංසා සීලවති ඛොධිසත්තමාතො හොති වීරත්තා පාණාතිපාතා, වීරත්තා අදින්නාදත්තා, වීරත්තා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා, වීරත්තා මුසාවාදා, වීරත්තා සුරාමෙරයමිජ්ජපමාදධානා. අයමෙස ධම්මතා,

23. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ, යද්ධ ඛොධිසත්තො මාතුකුච්ඡං ඔක්කන්තො හොති, න ඛොධිසත්තමාතු පුරිසෙසු මාප සං උපපජ්ජති කාමභුක්ඛපසංභිතං. අනතිකමතිංසා ච ඛොධිසත්තමාතො හොති කෙනච්චි පුරිසෙත රත්තවත්තන. අයමෙස ධම්මතා.

24. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ, යද්ධ ඛොධිසත්තො මාතුකුච්ඡං ඔක්කන්තො හොති, ලාභීති ඛොධිසත්තමාතො හොති පඤ්චන්තං කාමභුක්ඛපසං. සා පඤ්චති කාමභුක්ඛෙති සමපිත්තා සමධිගිහුත්තා පරිවාරෙති. අයමෙස ධම්මතා.

25. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ, යද්ධ ඛොධිසත්තො මාතුකුච්ඡං ඔක්කන්තො හොති, න ඛොධිසත්තමාතු කොච්චිදෙව ආබාධො උපපජ්ජති. සුඛීති ඛොධිසත්තමාතො හොති අකීලන්තකායා. ඛොධිසත්තඤ්ඤා ඛොධිසත්තමාතො තිරොකුච්ඡිගතං පසකති සබ්බඛපවට්ඨං අභිනිජ්ජයං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ මණි වෙචරියො සුභො ජාතිමා අවධංසො සුපරිකමකතො අවෙජා විපසනෙතො සබ්බාකාරසමපනෙතො, තත්ථ යං සුත්තං ආචුතං නීලං වා පිතං වා ලොභිතං වා ඔද්දතං වා පඤ්ඤාසුත්තං වා, තමෙන චක්ඛුමා පුරිසො හතෙව් කරිත්වා පච්චෙවෙකෙඛයා: අයං ඛො මණි වෙචරියො සුභො ජාතිමා අවධංසො සුපරිකමකතො අවෙජා විපසනෙතො සබ්බාකාර සමපනෙතො, තත්ථදං සුත්තං ආචුතං නීලං වා පිතං වා ලොභිතං වා ඔද්දතං වා පඤ්ඤාසුත්තං වා'ති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යද්ධ ඛොධිසත්තො මාතුකුච්ඡං ඔක්කන්තො හොති, න ඛොධිසත්තමාතු කොච්චිදෙව ආබාධො උපපජ්ජති. සුඛීති ඛොධිසත්තමාතො හොති අකීලන්තකායා. ඛොධිසත්තඤ්ඤා ඛොධිසත්තමාතො තිරොකුච්ඡිගතං පසකති සබ්බඛපවට්ඨං ඛො අභිනිජ්ජයං. අයමෙස ධම්මතා:

1 උපපන්නා - උ ඡ සං, ස්‍යා ප්‍රස

2 චතුර්දිසං ම ඡ සං
චතුර්දිසං - ස්‍යා

එහි යම් සත් කෙනෙක් උපන්තෝ ද, ඔහු ද ඒ එළියෙන් 'හවන්ති, මෙහි උපන් අන් සත් කෙනෙක් ඇත්ත' යි උනුන් හැදින් ගනිත්. මේ දසදහස් ලෝද ද හාත්පසින් සැලෙයි, වෙසෙසින් සැලෙයි, වෙවුලයි. දෙවියන්ගේ දෙවනුභාවය ඉක්මැ ම අප්‍රමාණ වූ විපුල ආලෝකයක් ලොවැ පහළ වෙයි. මේ මෙහි ධර්මතා යි.

21. මහණෙනි, මේ ධර්මතා යි යම් විටෙක බෝසත්හු මව කුසට බටුවෝ වෙද්ද, එකලැ සිවුදෙනෙක් දෙවිපුත්තු (සිවු වරම්රජුහු) 'ඒ බෝසතුන් හෝ බෝසත්මව හෝ කිසි මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ නො පෙළාව'යි සතර දිගැ රකවළට වෙත පැමිණෙත්. මෙහි මේ ධර්මතා යි.

22. මහණෙනි, මේ ධර්මතා යි යම් විටෙක බෝසත් තෙම මව කුසට බටුවේ වේ ද, එකල්හි පියෙවියෙන් ම සිල්වත් වූ බෝසත්මව පණ්ඩායෙන් වැළැකුණි වෙයි අභිනාදානින් වැළැකුණි වෙයි, කාමමිත්‍යාවාරයෙන් වැළැකුණි වෙයි, මුඛවායෙන් වැළැකුණි වෙයි, මදට පමාවට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකුණි වෙයි. මේ මෙහි ධර්මතා යි.

23. මහණෙනි, මේ ධර්මතා යි: යම් විටෙක බෝසත් තෙම මව කුසට බටුවේ වේ ද, එ තැන් පටන් කොට බෝසත්මවට පිරිමින් කෙරෙහි කාමගුණනිශ්‍රිත වූ සිතෙක් නො පහළ වේ. රාගයෙන් රත් වූ සිතැති කිසිදු පුරුෂයෙකු විසින් බෝසත් මව ඉක්මියැ හැකි නො වේ. මෙහි මේ ධර්මතා යි.

24. මහණෙනි, මේ ධර්මතා යි යම් විටෙක බෝසත් තෙම මව කුසට බටුවේ වේ ද, එතැන් පටන් කොට බෝසත්මව පස්කම්සුව ලබන්නී වෙයි. ඔ පස්කම් ගුණයෙන් සමර්පිත ව සංයුක්ත ව ඉදුරන් හසුරුවයි. මේ මෙහි ධර්මතා යි.

25. මහණෙනි, මේ ධර්මතා යි: යම් විටෙක බෝසත් තෙම මව කුසැ පිළිසිද ගත්තේ වේ ද, එතැන් පටන් කොට බෝසත්මවට කිසි ම ආබාධයක් නො උපදී. බෝසත්මව සුවැත්කි ක්ලාන්ත නොවූ කයැත්තී වෙයි. බෝසත්මව සිය කුසතුළැ වූ බෝසත්හු සියලු අභපසභ ඇත්තහු, නොපිරිහුණු ඉදුරන් ඇත්තහු දකී. මේ මෙහි ධර්මතා යි.

මහණෙනි, යම්ගේ ශෝභන වූ, ජාතිමත් වූ, අවැස් වූ, මොනොවට පිරියම් කළ, පිරිසිදු, වෙසෙසින් පහන්, හැම අයුරින් පිරිපුන් වෙරළමිණෙක් වේ ද, එහි නිල්වත් හෝ රන්වත් හෝ ලෙහෙවත් හෝ සුදුවත් හෝ පඩුවත් හෝ හුයෙක් අවුනන ලද්දේ වේ ද, එය ඇස්ඇති පුරුෂයෙක් අතෙහි කොට 'මේ වෙරළමිණ හොබනේ ය, ජාතිමත් ය, අවැස් ය, මොනොවට පිරියම් කරන ලද්දේ ය, පිරිසිදු ය, වෙසෙසින් පහන් ය, හැම සැවින් පිරිපුන් ය. මෙහි මේ නිල්වත් හෝ රන්වත් හෝ ලෙහෙ වන් හෝ සුදුවත් හෝ පඩුවත් හෝ හුයෙක් අවුනන ලද්දේ වේ යැ'යි සලකා බලන්නේ ද, එසේ ම මහණෙනි, යම් කලෙක බෝසත්හු මවකුසැ පිළිසිද ගත්තෝ වෙත්ද, එකලැ බෝසත්මවට කිසිදු ආබාධයක් නො උපදී. බෝසත්මව අක්ලාන්ත කය ඇත්ති සුවපත් වෙයි බෝසත් මව සිය කුසතුළැ වූ බෝසතුන් සියලු අභපසභ ඇතිවූන් නොපිරිහුණු ඉදුරන් ඇතිවූන් දකී. මේ මෙහි ධර්මතා යි.

26. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ. සත්තාහජාතෙ බොධිසත්තෙ බොධිසත්තමාතා කාලං කරොති, තුසිතං, කායං උප පජ්ජති. අයමෙඤ් ධම්මතා.

27. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ. යථා අඤ්ඤා ඉත්තිකා නව වා දස වා මාසෙ ගබ්භං කුච්ඡිනා පරිහරිතො විජායන්ති, න භවං බොධිසත්තං බොධිසත්තමාතා විජායති. දසෙව මාසාති බොධිසත්තං බොධිසත්තමාතා කුච්ඡිනා පරිහරිතො විජායති. අමෙඤ් ධම්මතා.

28. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ. යථා අඤ්ඤා ඉත්තිකා හිසින්නා වා ජිපන්නා වා විජායන්ති, න භවං බොධිසත්තං බොධිසත්තමාතා විජායති. සීතා'ව බොධිසත්තං බොධිසත්තමාතා විජායති. අයමෙඤ් ධම්මතා.

29. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යද් බොධිසත්තො මාතුකුච්ඡිමහා භික්ඛමති, දෙවා පඨමං පතීගණන්ති, පච්ඡා මනුස්සා. අයමෙඤ් ධම්මතා.

30. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යද් බොධිසත්තො මාතුකුච්ඡිමහා භික්ඛමති, අප්පකෙතා'ව බොධිසත්තො පඨවිං භොති. වත්තාරො නං දෙවපුත්තා පටිග්ගභෙතො මාතු පුරතො යථෙතති. 'අත්තමනා දෙවී භොති මහෙසසෙකා. තෙ පුත්තො උප්පත්තා'ති, අයමෙඤ් ධම්මතා.

31. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ. යද් බොධිසත්තො මාතුකුච්ඡිමහා භික්ඛමති, වීසද්ද'ව නික්ඛමති අමකඛිතො උදෙද්දන¹ අමකඛිතො සෙමෙහන අමකඛිතො රුහිරෙන, අමකඛිතො කෙනවී අසුචිනා, සුද්ධො වීසද්ද.

සෙය්‍යරාපි භික්ඛවෙ මණ්ඩරන්තං කාසිකෙ වජෙ භික්ඛිත්තං නෙව මණ්ඩරන්තං කාසිකං වජං මණ්ඩලිති, නාපි කාසිකං වජං මණ්ඩරන්තං මණ්ඩලිති - තං කීසං ගෙතු: උභින්නං සුද්ධිත්තං. එවමෙව බො භික්ඛවෙ යද් බොධිසත්තො මාතුකුච්ඡිමහා භික්ඛමති, වීසද්ද'ව නික්ඛමති, අමකඛිතො උදෙද්දන අමකඛිතො සෙමෙහන අමකඛිතො රුහිරෙන අමකඛිතො කෙනවී අසුචිනා, සුද්ධො වීසද්ද. අයමෙඤ් ධම්මතා.

32. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ. යද් බොධිසත්තො මාතුකුච්ඡිමහා භික්ඛමති, දෙව උදකස්ස ධාරා² අන්තප්පිකඛා පානුභවන්ති එතා සීතස්ස එතා උණස්ස, යෙන බොධිසත්තස්ස උදකකිවං කරොන්ති මාතුච්චි³. අයමෙඤ් ධම්මතා.

1 උදෙද්දන - ම ජ සං

2 උදකධාරා - සිමු

3 මාතුච්චි - සිමු ම ජ සං සං

26. මහණෙනි, මේ ධර්මතා යි: බෝසත්හු උපන් සත්දවසැ බෝසත්-
වට කල්ලිරිය කෙරෙයි. (කල්ලිරිය කොට) තුසිදෙව්ලොවැ උපදී. මේ මෙහි
ධර්මතා යි.

— 27. මහණෙනි, මේ ධර්මතා යි: යම්සේ අන් ස්ත්‍රීහු නව මසක් හෝ
දසමසක් කුසින් ගබ රැක වදන් ද, බෝසත්වට එසේ බෝසතුන් නො ම
ප්‍රසූත කෙරෙයි. බෝසත්වට පුරා දස මසක් ම බෝසතුන් කුසින් උසුලා
ප්‍රසූත කෙරෙයි. මේ මෙහි ධර්මතා යි.

28. මහණෙනි, මේ ධර්මතා යි: යම්සේ අන් ස්ත්‍රීහු හිද හෝ වැදහෙව
වදන් ද, බෝසත්වට බෝසතුන් එසේ ප්‍රසූත නො කරයි. බෝසත් වට
සිටියා ම බෝසතුන් ප්‍රසූත කෙරෙයි. මේ මෙහි ධර්මතා යි.

29. මහණෙනි මේ ධර්මතා යි: යම් විටෙක බෝසත්හු මව කුසින්
බිහි වෙත්ද, එවිට පළමුවෙන් දෙවියෝ ද පසු ව මිනිස්සු ද ඔබ පිළිගනිත්.
මේ මෙහි ධර්මතා යි.

30. මහණෙනි, මේ ධර්මතා යි: යම් විටෙක බෝසත්හු මව කුසින්
හික්මෙත් ද, එකල්හි බෝසත්හු පොළොවට නො පැමිණියෝ ම වෙති.
(නොපැමිණියැදි ම) සතර දෙව්පුත් කෙනෙක් ඔබ පිළිගෙන, 'දේවිනි,
සතුටු වන්න, ඔබට මහාශස්ක පුතෙක් උපනැ'යි කියා මව ඉදිරියෙහි
තබත්. මේ මෙහි ධර්මතායි.

31. මහණෙනි, මේ ධර්මතා යි: යම් විටෙක බෝසත්හු මව කුසින්
හික්මෙත් ද, විශද වැ ම, දියෙන් නොවැකුණේ, සෙමින් 'නොවැකුණේ',
ලෙඟින් නොවැකුණේ, කිසිදු අශුවියෙකින් නොවැකුණේ පිරිසිදු වැ
නිර්මල වැ නික්මෙති.

මහණෙනි, කසි සඵලෙක තබන ලද මිණිරුවනෙක් වෙ 'නම් එය
කසිසඵව නො වකා ද (කසිසඵලෙහි නො තැවැරේ ද) කසිසඵවත් මිණි-
රුවන නො වකා ද (කසිසඵල මිණිරුවනෙහි නො තැවැරේ ද)—ඒ කවර
හෙයින්? ඒ දෙක ම පිරිසුදු බැවිනි. මහණෙනි, එසේ ම යම් විටෙක
බෝසත්හු මව කුසින් හික්මෙත් ද, විශද වැ ම, දියෙන් නොවැකුණේම,
සෙමින් නොවැකුණේම, ලෙඟින් නොවැකුණේම, කිසි දු අශුවියෙකින්
නොවැකුණේම, පිරිසිදුවැම නිර්මල වැම නික්මෙත්. මේ මෙහි ධර්මතා යි.

32. මහණෙනි මේ ධර්මතා යි: යම් විටෙක බෝසත්හු මව කුසින්
හික්මෙත්ද, එකල්හි යමෙකින් බෝසතුන්ගේත් මවගේත් දියකිස කෙරෙත්
ද, එසේ වූ එකක් උණුදිය වූත් එකක් සිහිල් දිය වූත් දියදහර දෙකෙක් අහසින්
පහළ වෙයි. මේ මෙහි ධර්මතා යි.

33. ධම්මතො එසා භික්ඛවෙ. සම්පතිජාතො බොධිසත්තො සමෙහි පාදෙහි පතිට්ඨති¹ උත්තරාභිමුඛො² සත්ත පදවිතීභාරො³ ගට්ඨති සෙනමහි ජනෙන අනුභීරමානො⁴, සබ්බො ච දිසා අනුච්චොකෙති⁵, ආසග්ගො වාට්ඨාසාති “අග්ගො”භමසී⁶ ලොකසස, ජෙට්ඨො”භමසී ලොකසස, හෙට්ඨො”භමසී ලොකසස, අයමනාති ජාති, නස්සි⁷දුති පුනඛපාටො”ති. අයමෙසු ධම්මතො.

34. ධම්මතො එසා භික්ඛවෙ. යද්ධ බොධිසත්තො මාතුකුච්ඡිමා භික්ඛමිති, අප් සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බමෙකෙ, සසාමණ්ඩාභමණියො පජාය සදෙවමනුස්සාය අපමාණො උළාරො ඔභාසො පාතුභවති අතික්කමෙව දෙවානං දෙවානුභාවං. යො”පි තා ලොකන්තරිකා අසා අසංවුතා අනුකාරා අනුකාරතිමිසා, යස්සපිමෙ චන්දිමසූරියා එවමභානුභාවා ආභාය නානුභොතති, තස්සපි අපමාණො උළාරො ඔභාසො පාතු භවති අතික්කමෙව දෙවානං දෙවානුභාවං. යො”පි තස්ස සත්තා උපපන්නා, තෙ”පි තෙනොභාසෙන අඤ්ඤමඤ්ඤං සඤ්ජානන්ති. “අඤ්ඤ”පි කීර්තො පනති සත්තා ඉටුපන්නා”ති. අයඤ්ඤ දසසහසී ලොකධාතු සංකම්පති සම්පක්ඛපති සම්පවෙධති. අපමාණො ච උළාරො ඔභාසො ලොකෙ පාතුභවති අතික්කමෙව දෙවානං දෙවානුභාවං. අයමෙසු ධම්මතො.

35. ජාතෙ බො පන භික්ඛවෙ විපස්සිමහි කුමාරෙ බඤ්චමනො රඤ්ඤ පටිවෙදෙසු¹ ‘පුතෙතො තෙ දෙව ජාතො. තං දෙවො පසත්තු’ති. අද්දසා බො භික්ඛවෙ බඤ්චමා රාජා විපස්සි කුමාරො, දිස්වා නෙමිතෙන බ්‍රාහ්මණේ ආමන්තපෙත්වා එතදවොච -

‘පසන්නතු භොතෙතො නෙමිත්තා බ්‍රාහ්මණා කුමාරනහි’ අද්දසංසු² බො භික්ඛවෙ නෙමිත්තා බ්‍රාහ්මණා විපස්සි කුමාරො දිස්වා බඤ්චමං³ රාජානා එතදවොචුං: ‘අත්තමනො දෙව භොති. මහෙසකෙධා තෙ දෙව පුත්තො උපපත්තො. ලාභා තෙ මහාරාජ, සුලඳං⁴ තෙ මහාරාජ, යසස තෙ කුලෙ එවරුපො පුත්තො උපපත්තො.’

36. “අයං හි දෙව කුමාරො ආත්තං සමභාපුරිසලක්ඛණේ සමන්තාගතො යෙහි සමන්තාගතසා මහාපුරිසසා දෙව භතියො භවන්ති අනඤ්ඤ - සථෙ අභාරං අජ්ඣාචසති, රාජා භොති චක්කවත්ති ධම්මෙතො ධම්මරාජා වාතුරත්තො විජිතාපි ජනපදස්ථාවිරියපපත්තො සත්තරත්තං සමන්තාගතො. තස්සිමාති සත්ත රත්තාති භවන්ති: සෙය්‍යපීදං-

1 උත්තරාභිමුඛො, යායා,

2 පදවිතීභාරත, ට ජ සං

3 අද්දසාසු, ම ජ සං

3 අනුධාරිතමානෙ, ම ජ සං

4 චිලොකෙති, ආස

5 බන්ධුමනො, ම ජ සං.

33. මහණෙනි, මේ ධර්මතා යි: උපන් නොබෝ වේලෙහි ම දෙව-
සේසත් දරුනු ලබන් ම බෝසත්තෙම සම පියෙන් පොළොවැ පිහිටා උතුරු
දෙසට මුහුණ ලා සත් පියවරක් යෙකි. හැම දිගුන් අනුව බලකි. “මම
ලොවට අග්‍ර වෙමි මම ලොවට දෙවු වෙමි. මම ලොවට සෙට වෙමි.
මේ අන්තිම ඉපැත්ම ය. දන් මට මතු භවයෙක් නැතැ”යි උතුම් බස්
පවසන්. මේ මෙහි ධර්මතා යි.

34. මහණෙනි, මේ ධර්මතා යි යම් විටෙක බෝසත්හු මව කුසින්
නික්මෙන් ද, එකල්හි දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඹුන් සහිත ලොවෙහි,
මහණබමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත සත්මුළුයෙහි දෙවියන්ගේ
දෙවානුභාවය ඉක්මැ ම පමණ කට නොහැකි මහත් එළියෙක් පහළ
වෙයි. (රුක් ඇ කිසිවෙක) ගැටුම් නැති, කිසිවෙකින් නොවැසුණු, අඳුරු
වූ, ගතඳුරු ඇති, මේ සා මහත් ඉදහ ඇති මහත් දෙද ඇති මේ සද-
හිරුන් සිය එළියෙන් බබුලුවනු නොහැකි යම් ලෝඥාදිරි නිරයෝ වෙත්
ද, එහි ද දෙවියන්ගේ දෙවානුභාවය ඉක්මැ ම අපමණ වූ මහත් එළියෙක්
පහළ වෙයි. එහි යම් සත් කෙනෙක් උපන්නාහු නම් ඔහු ද ඒ එළියෙන්
භවන්ති, මෙහි උපන් අන් සත්හු ද ඇතැයි උනුන් හැඳින ගනිත්. මේ
දසදහසක් ලෝද ද සැලෙයි, වෙසෙසින් සැලෙයි, වෙවුලයි. දෙවානුභාවය
ඉක්මැ ම අපමණ වූ ම මහත් එළියෙක් ලොවැ පහළ වෙයි. මේ මෙහි
ධර්මතා යි.

35. මහණෙනි, විපස්සි කුමරුන් උපන් කල්හි ‘දේවයිනි, ඔබට
පුතෙක් උපන. දේවයන් වහන්සේ ඔහු දකින සේක් වා’යි බන්ධුමත්
රජුට දන්වූහ. මහණෙනි, බන්ධුමත් රජ විපස්සි කුමරුන් දුටුයේ ම ය.
දක නිමිත්තපාඨක බමුණන් කැඳවා

“භවත් නෙමිත්තිකමුභ්මණයෝ කුමාරයා දකිත්ව”යි මෙ බස් පැවැ-
සි ය නෙමිත්තික මුභ්මණයෝ විපස්සි කුමරහු දුටුවාහු ම ය. දක
බන්ධුමත් රජුට ‘දේවයිනි, සතුටු වන්න, ඔබට මහත් යශස් ඇති පුතෙක්
උපන. මහරජුහි, යම්බඳු ඔබගේ කුලයෙහි මෙබඳු පුතෙක් උපන්නේ ද,
ඒ ඔබට ලාභ ය. මහරජුහි, ඒ ඔබ විසින් ලබන ලද මනා ලාභයෙකි.

36. “දේවයිනි, යමෙකින් සමන්විත මහපුරිස්සට නිෂ්ඨා (නිෂ්පත්ති)
දෙකෙක් ම වේ ද, අන් නිෂ්ඨාවෙක් නැද්ද, මේ කුමර එසේ වූ දෙතිස්
මහපුරිස්සකුණින් සමන්විත ය. ඉදින් මෙ තෙම ගිහිගෙහි වෙසේ නම්,
සිවුසමුද්‍ර හිමි කොටැති පොළොවට අධිපති, දිනු යුද ඇති, දනවිහි
තහවුරුවට පැමිණ, සත්රුවනින්, සමන්විත, දහමි වූ ධර්මරාජ වූ
සක්විත්තෙක් වෙයි.

චක්කරතනං හස්සරතනං අසකරතනං මණ්ඩරතනං ඉස්සරතනං ගහපතිරතනං පටිනායකරතනමෙව සත්තමං. පරොසහසං ඛො පනස්ස පුත්තා හවන්ති සූරා වීරඛගරූපා පරසෙතපමඤ්ජා. සො ඉමං පඨවිං සාගරපටියන්තා අදණ්ඩන අසසොන ධම්මෙන අභිවිජිය අජ්ඣාචසති. සච ඛො පන අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති, අරහං භොති සම්මාසම්බුද්ධො ලොකෙ විවක්ඛච්ඡදෙ.

37 ක්කමෙහි වායං දෙව කුමාරො ආනතිං සම්භාපුරිසලක්ඛණෙහි සම්පන්නාගතො යෙහි සම්පන්නාගතස්ස මහාපුරිසස්ස දෙව ගතියො හවන්ති අනුකුසු-සච අගාරං අජ්ඣාචසති, රාජා භොති චක්කවන්ති ධම්මෙකො ධම්මරාජා වාතුරන්තො විජිතාවී ජනපදස්ථාවරියපඤ්ජො සකරතනං සම්පන්නාගතො, කස්සිමාති සකරතනානි හවන්ති සෙයාරිදං-චක්කරතනං හස්සරතනං අසකරතනං මණ්ඩරතනං ඉස්සරතනං ගහපතිරතනං පටිනායකරතනමෙව සත්තමං, පරොසහසං ඛො පනස්ස පුත්තා හවන්ති සූරා වීරඛගරූපා පරසෙතපමඤ්ජා. සො ඉමං පඨවිං සාගරපටියන්තා අදණ්ඩන අසසොන ධම්මෙන අභිවිජිය අජ්ඣාචසති සච ඛො පන අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති, අරහං භොති සම්මාසම්බුද්ධො ලොකෙ විවක්ඛච්ඡදෙ.

අයං හි දෙව කුමාරො සුපපතිවිසීතපාදෙ, යම්පායං දෙව කුමාරො සුපපතිවිසීතපාදෙ, ඉදම්පිමස්ස මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණං හවති

ඉමස්ස දෙව කුමාරස්ස භෙට්ඨාපාදතලෙසු චක්කානි ජාතානි සහස්සාරානි සතෙමිකානි සනාහිකානි සබ්බාකාරපටිපූරාණි. යමි දෙව ඉමස්ස කුමාරස්ස භෙට්ඨාපාදතලෙසු චක්කානි ජාතානි සහස්සාරානි සතෙමිකානි සනාහිකානි සබ්බාකාරපටිපූරාණි, ඉදම්පිමස්ස මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණං හවති.

අයං හි දෙව කුමාරො ආයතපණති (යම්පායං දෙව කුමාරො ආයතපණති ඉදම්පිමස්ස මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණං හවති.*)

අයං හි දෙව කුමාරො දීඝධගුලිං. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො මුද්දතථණ්හස්සපාදෙ. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො ජාලහස්සපාදෙ. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො උස්සඛිඛපාදෙ. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො ඵණ්ණප්පමිකා. -පෙ-

* පාටියායං පොත්තෙසු න දිසති ඵණ්ණ අකුසුපි යානෙසු "පො" ඉති ව සිව්ව පොත්තෙසු න දිසති.

චත්‍රත්තය, හස්තිරත්තය, අශ්වරත්තය, මණ්ඩරත්තය, ස්ත්‍රීරත්තය, ගෘහපතිරත්තය, සත්වත්‍ර පරිණායකරත්තය යන මේ සත්රුවන් කෙනෙක් ඔහුට වෙත්. ඔහුට ගුර වූ වියඝ්‍රකෘතික (වියඝ්‍රමය) වූ සතුරු සෙන් මැඩලනුයෙහි සමත් වූ දහසකට වැඩි පුත්තු වෙත්. හේ සයුර හිමි කොටැති මේ පොළොව දංඬෙන් තොර වැ සැතීන් තොර වැ දහැමින් දිනා එහි අධිපති ව වෙසෙයි. ඉදින් ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිදි වදි නම් ලොවැ බැහැර කරන ලද කෙලෙස් සෙවෙති ඇති රහත් සම්මාසම්බුදුවරයෙක් වෙයි.

37. යමෙකින් සමන්විත මහ පුරිස්සව නිෂ්ඨා දෙකෙක් ම වේ ද, අන් නිෂ්ඨාවෙක් නැද්ද-ඉදින් ගිහි ගෙහි වෙසේ නම්, සිවුසමුද්‍ර හිමි කොටැති පොළොවට අධිපති, දින යුද ඇති, දනවුහි තහවුරුබවට පැමිණි, සත්රුවනින් සමන්විත, දැහැමි වූ දහමරප වූ සක්විත්තෙක් වේ ද, යමකුහට චත්‍රත්තය, හස්තිරත්තය, අශ්වරත්තය, මණ්ඩරත්තය, ස්ත්‍රීරත්තය, ගෘහපතිරත්තය, සත්වත්‍ර පරිණායකරත්තය යන මේ සත් රුවන් කෙනෙක් වෙත් ද, යමකුට අහිත වූ වියඝ්‍රකෘතික වූ, සතුරු සෙන් මැඩ ලනුයෙහි සමත් වූ දහසකට වැඩි පුත්තු වෙත් ද, යමෙකින් සමන්විතයෙක් සයුර හිමි කොටැති මේ පොළොව දංඬෙන් සැතීන් තොර වැ දහැමින් දිනා එහි අධිපති වැ වෙසේ ද, ඉදින් ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිදි වදි නම් ලොවැ බැහැර කළ කෙලෙස් සෙවෙති ඇති රහත් සම්මාසම්බුදුවරයෙක් වේ ද, ඒ කවර දෙකේ මහපුරිස්සවයෙක් මේ කුමර සමන්විත වේ ද යත්:

දෙවයිනි, මේ කුමර සුපිහිටි පා (එක පැහැර බිම පහස්නා පතුල්) ඇත්තේ ය. දෙවයිනි, මේකුමර සුපිහිටි පා ඇත්තේ ය යන යමෙක් ඇද්ද, මේ ද මේ මහපුරිස්සවයේ මහපුරිස් ලකුණෙක් වෙයි.

දෙවයිනි, මේ කුමරහුගේ යැටි පතුල්හි දහසක් අර ඇති, නිම්වලලු සහිත, නැබ සහිත, හැම සැටියෙන් පිරිපුන් වනුයේ හටගත්තාහු වෙත්. දෙවයිනි, මේ කුමරුගේ යැටි පතුල්හි දහසක් අර ඇති, නිම්වලලු සහිත, නැබ සහිත, හැම අයුරින් පිරිපුන් වනුයේ හටගත්තාහු වෙත් ද, මෙන් මේ මහපුරිස්සවයේ මහපුරිස්ලකුණෙක් වේ.

දෙවයිනි, මේ කුමර (පිරිපුන්) දික් විඵම් ඇත්තේ ය. දෙවයිනි, මේ කුමර දික් විඵම් ඇතිගේ වේද, මෙද මේ මහපුරිස්සවයේ මහපුරිස් ලකුණෙක් වෙයි.

දෙවයිනි, මේ කුමර (මුලින් දළ අගින් සිහින්) දික් ඇහිලි ඇත්තේ ය.

දෙවයිනි, මේ කුමර මොළොක් තුරුණු අත් පා ඇතිගේ ය...

දෙවයිනි, මේ කුමර (අත සතර ඇහිලි පය පස් ඇහිලි එකප්‍රමාණ වැ ඇති බැවින් ජාල කවුළුවක්) බදු අත් පා ඇත්තේ ය...

දෙවයිනි, මේ කුමර උස් (නැඟි පිහිටි) බොලට ඇත්තේ ය...

දෙවයිනි, මේ කුමර ඒණ්ඩුවන්ගේ බදු කොඩා ඇත්තේ ය...

අයං හි දෙව කුමාරො ධීතකො'ව අනොනමනෙතො උභොහි පාණි-
තලෙහි ජනනුකාහි පරිමසති¹ පරිමජ්ජති. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො කොසොහිතවස්ගුණො². -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො සුවණ්ණවණ්ණො කඤ්චනාසනානිගහනවො,
-පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො සුබ්බමච්ඡවී. සුබ්බමත්තා ජවියා රජොජලා-
කායෙ න උපලිප්පති.³ -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො එකෙකලොමො, එකෙකාහි ලොමාහි ලොම.
කුපෙසු ජාතාති. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො උද්ධගකලොමො. උද්ධග්ගාහි ලොමාහි
ජාතාති නිලාති අඤ්ජනවණ්ණොති කුණ්ඩලාවත්තාති දකඛ්ණාවත්ත-
කජාතාති. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො බ්‍රහ්මර්ජ්ජගතො. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො සත්තුඤ්ඤ. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො සීහපුබ්බද්ධකායො. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො චිතතාරංගො. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො නිග්‍රොධපරිමණ්ඩලො යාවතක්ඛස්ස කායො
තාවතක්ඛස්ස බ්‍රාමො, යාවතක්ඛස්ස බ්‍රාමො තාවතක්ඛස්ස කායො. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො සමවත්තකච්ඡෙධො. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො රසනනසග්ගී. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො සිහහනු. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො වත්තාප්‍රිසදනො. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො සමදනො. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො අච්චරා⁴ දනො. -පෙ-

අයං හි දෙව කුමාරො සුසුක්කද්ධො. -පෙ-

1. පරාමසති, ම ජ සං

2. කොසොපගතවසීගුණං - මහාවසුජ්ජසතී, - කොසගතවසීගුණං - මහායානපාඨ,

3. උපලිප්පති, ම ජ සං

4. අච්චරෙ (සී චූ)

දෙවයිනි, මෙ කුමර තෙම සිටියේ මනෝ නැමි දෙ අත්ලෙන් දෙදන ස්පර්ශ කෙරෙයි, පිරිමදී...

දෙවයිනි, මෙ කුමර කොශයෙහි අවහිත වස්ත්‍රගුහ්‍ය (අංගජාතය) ඇත්තේ ය...

දෙවයිනි, මෙ කුමර රන්වන් ය. කසුන්කදක් බදු පහන් සිව් පැහැ ඇත්තේ ය..

දෙවයිනි, මෙ කුමර සියුම් සිවිය ඇත්තේ ය. සිවිය සියුම් බැවින් දූලි හෝ දූලි ඇඟු නො ඇලෙයි.

දෙවයිනි, මෙ කුමර එකෙකී ලොම් ඇත්තේ ය. ලොම්තුපයන්හි (එක් එක් ලොම්කූපයෙක) එකෙකී ලොම් හටගත්තේ ය.

දෙවයිනි, මෙ කුමර උඩුඅඟ් ලොම් ඇත්තේය. (මුඛගේ සිරුර) නිල්වූ අඳුන්වන් ලොම්හු කොඩොල් අයුරින් කරකැව් දක්ෂිණාවර්තක ව ඇත...

දෙවයිනි, මෙ කුමර මුත්තයාගේ සෙයින් ඥාණ වූ ගාත්‍ර ඇත්තේ ය...

දෙවයිනි, මෙ කුමර උස් ව පිරුණු මස් ඇති බැවින් (දෙඅත්පිට දෙපාපිට දෙඋර කද යන) සත් තන්හි උත්සන්න(පිරිසුන්) මාංශ ඇත්තේය.

දෙවයිනි, මෙ කුමර සිංහයාගේ පෙරඩකය බදු පිරිසුන් සිරුර ඇත්තේය...

දෙවයිනි, මෙ කුමර චිත වූ (පිරිසුන්) අන්තරාංස (පිටු දෙ අංසයන් අතර මැදකොටස) ඇත්තේ ය....

දෙවයිනි, මෙ කුමර සම වූ කද හා සම වූ අකු ඇති (අයම්චිතරින් සම වූ) නුගරුකක් සෙයින් පරිමණ්ඩල වෙයි. මුඛගේ කය යම් පමණ ද, බඹයක් එපමණ ම වෙයි. බඹය යම් පමණ ද, කයක් එපමණ ම වේ.

දෙවයිනි, මෙ කුමර සම වට කදට ඇත්තේ ය..

දෙවයිනි, මෙ කුමර රසග්‍රාසාග්‍රය. (රසයන්ගෙන් ග්‍රාසයෙහි - රසවිඳීමෙහි උර්ධවාග්‍ර වූ රසනහර ඇත්තේ ය).

දෙවයිනි, මෙ කුමර සිංහයාගේ අධස්තාත් හනුව සෙයින් පිරිසුන් හනු ඇත්තේ ය...

දෙවයිනි, මෙ කුමර නොඅඩු සතළිස් දත් ඇත්තේ ය...

දෙවයිනි, මෙ කුමර සම වූ දත් ඇත්තේ ය...

දෙවයිනි, මෙ කුමර විවරරහිත දත් ඇත්තේ ය...

දෙවයිනි, මෙ කුමර ඉතා සුදු (දිලියෙන පැහැ ඇති) දත් ඇත්තේ ය...

අයං හි දෙව කුමාරො පඤ්ඤාප්චෙත්තා - පෙ -

අයං හි දෙව කුමාරො ඩුක්ඛසත්තො කරච්ඡිකහංගි - පෙ -

අයං හි දෙව කුමාරො අභිනිලනෙත්තො - පෙ -

අයං හි දෙව කුමාරො ගොපවුමො. (යමපායං දෙව කුමාරො ගොපවුමො, ඉදම්මසං මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණං භවති.)

ඉමස්ස දෙව කුමාරස්ස උණ්ණිසංගිස්සො හමුක්කන්තරෙ ජාතා ඔදනා මුදුතුල-
සහතිහා, යම්මසං දෙව කුමාරස්ස උණ්ණිසංගිස්සො හමුක්කන්තරෙ ජාතා
ඔදනා මුදුතුලසන්තිහා, - ඉදම්මසං මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණං
භවති.

අයං හි දෙව කුමාරො උණ්ණිසංගිස්සො. යමපායං දෙව කුමාරො
උණ්ණිසංගිස්සො, ඉදම්මසං මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණං භවති.

38. ඉමෙහි ඛො අයං දෙව කුමාරො ද්වත්තංසමග පුරිසලක්ඛණෙහි
සමන්තාගතො යෙති සමන්තාගතස්ස මහාපුරිසස්ස දොව ගතිසො
භවන්ති අනඤ්ඤා, සචෙ අභාරං අරක්ඛාවසති, රාජා භොති චක්කවත්ති
ධම්මෙත්තා ධම්මරාජා චාතුරත්තො විජිතාචී ජනපදස්ථාවිරියපපත්තො
සත්තරත්තසමන්තාගතො. තස්සිමානි සත්තරත්තානි භවන්ති; සෙයාරාදි-
චක්කරත්තං හජීරත්තං අස්සරත්තං මණ්ණිත්තං ඉජ්ජිත්තං ගහපතිරත්තං
පරිනායකරත්තමෙව සත්තමං. පරොසහස්සං ඛො සත්තස්ස පුත්තා භවන්ති
සූරා වීරඛරුපා පරසෙතපමඤ්ඤා සො ඉමං පඨවිං සාගරපරියන්තං
අදණ්ණික අසංකප්පා ධම්මෙතා¹ අභිවිජිය අරක්ඛාවසති. සචෙ ඛො පන
අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති, අරහං භොති සම්මාසම්මුද්ධො ලොකෙ
විවික්ඛච්ඡද්ද²ති.

39. අප් ඛො භික්ඛවෙ ඛණ්ඩුමා රාජා නෙමිත්තෙ ඩුක්ඛමණ්ණෙ අහත්භේ
වසෙති අවජාදපෙසො සංඛක්කමෙහි සන්තපෙසයි. අප් ඛො භික්ඛවෙ ඛණ්ඩුමා
රාජා විපස්සිස්ස කුමාරස්ස ධානියො උපට්ඨාපෙසයි. අඤ්ඤා සුද්දා පායෙත්ති.¹
අඤ්ඤා නභාපෙත්ති අඤ්ඤා ධාරෙත්ති. අඤ්ඤා අඛෙය්න පරිහරන්ති.
ජාතස්ස ඛො පන භික්ඛවෙ විපස්සිස්ස කුමාරස්ස භෙත්තච්ඡන්තං ධාරිසිස්ස
දිවා වෙව රත්තිඤ්ඤා 'මා නං සිත්තං වා උණ්ණං වා තිණං වා රජො වා
උස්සාවො වා ඛාධිස්සා'ති. ජාතො ඛො පන භික්ඛවෙ විපස්සි කුමාරො
ඛණ්ඩුමො ජනස්ස පියො අහොසි මනාපො. සෙයාරාපි භික්ඛවෙ උප්පලං
වා පද්මං වා පුණ්ණරික්කං වා ඛණ්ඩුමො ජනස්ස පියං මනාපං, එවමෙව
ඛො භික්ඛවෙ විපස්සි කුමාරො ඛණ්ඩුමො ජනස්ස පියො අහොසි මනාපො.
භ්ටාසස්සදා අඛෙය්නෙව අඛිංසං පරිහරියති.

1. ධම්මෙත පමෙත, සා.

2. නිර-පායෙත්ති, සිඳු

දෙවයිනි, මෙ කුමර මොළොක් දික්පුළුල් දිව ඇත්තේ ය. . . .

දෙවයිනි, මෙ කුමර බ්‍රහ්මයාගේ ස්වර බදු විශුද්ධස්වර ඇත්තේ ය. කුරුවිකෙවිල්ලන්ගේ බදු මිහිරි හඬින් බණන සුලු ය. . . .

දෙවයිනි, මෙ කුමර නිල් වුවමනා තන්හි ඉතා පිරිසිදු නිල් පැහැ ඇස් ඇත්තේ ය. . . . .

දෙවයිනි, මෙ කුමර එකෙණෙහි උපන් වස්සක්භූගේ බදු මොළොක් සිතිදු නිල් සියුම් ඇස් පියුම් ඇත්තේ ය. .

දෙවයිනි, මෙ කුමරාගේ දෙබැම අතර වූ සුදු වූ මොළොක් පුලුන් රොදක් බදු වූ උෂරණාරොමය වෙයි. දෙවයිනි, මෙ කුමරහු දෙබැම අතර සුදු මොළොක් පුලුන් පොදක් බදු උෂරණාරොමයෙන් ඇද්ද, මේද මෙ මහපුරිස්භූගේ මහපුරිස්ලකුණෙක් වෙයි.

දෙවයිනි, මෙ කුමර නළල්පටින් වෙළන ලද හිසක් සෙයින් පිරිපුන්, නොහොත් නළල්පට සෙයින් හැමතන්හි පිරිමවුලු වූ හිස ඇත්තේ ය. මේ ද මෙ මහපුරිස්භූගේ මහපුරිස්ලකුණෙක් වෙයි.

38. දෙවයිනි, යමෙකින් සමන්විත මහාපුරිසක්භට දෙගතියෙන් ම වෙ ද, අන් ගතියෙන් නැද්ද — ඉදින් ගිහිගෙහි වෙසේ නම් සිවු සමුදුර හිමි කොටැති පොළොවට හිමි වූ, දිනු යුද්ධ, දනවුහි තහවුරු බවට පැමිණ, සත්ථුවනින් සමන්විත, දහමි වූ දහමරප වූ සක්විත්තෙක් වෙ ද, යමක්භට චක්‍රරත්නය හස්තිරත්නය අශ්වරත්නය මණ්ඩරත්නය ස්ත්රීරත්නය ගෘහපති රත්නය සත්වනු පරිණායකරත්නය යන මෙසත් රුවන් කෙනෙක් වෙත් ද යමක් භට අභින වූ වියඵ්ප්‍රකාශික වූ, සතුරු සෙන් මැඩ ලනුයෙහි සමත්වූ දහසකට වැඩි පුත්තු වෙත් ද, හේ සයුර හිමි කොටැති මේ පොළොව දණ්-භෙත් සැකින් තොර වැ දැහැමින් දිනා එහි අධිපති වැ වෙසේ ද, ඉදින් ගිහිගෙන් නික්මැ පැවිදි වදි නම් ලොවැ බැහැර කළ කෙලෙස් සෙවෙනි ඇති රහත් සම්මාසම්බුදුවරයෙක් වෙ ද, එසේ වූ දෙකිස් මහපුරිස්ලකුණෙන් මෙ කුමර සමන්වාගත වේ" (යැ යි කීහ).

39. මහණෙනි, එකල්හි බන්ධුමත් රජතෙම නොමිත්තික බමුණන් කරළියෙන් පුද සියලු කැමැති දැයින් සන්තර්පිත කෙළේ ය. මහණෙනි, ඉක්බිති බන්ධුමත් රජ තෙම විපස්සී කුමරහට කිරිමවුන් ඵළැඹැවිය ඔවුන් අතුරෙහි ඇතැම් කිරිමවුහු කිරි පොවත්. ඇතැම්හු නාවත්, ඇතැම්හු උසුලාගෙන සිටිත්, ඇතැම්හු ඇකයෙන් පරිහරණය කරත්. මහණෙනි, උපන් කෙණෙහි ම විපස්සී කුමරහට 'ශිතයෙක් හෝ උණුසුමක් හෝ තෘණ හෝ දුලි හෝ මොහු නො පෙළාවා' යි සේයතෙක් දරන ලද්දේ ය. මහණෙනි, උපන් කෙණෙහි ම විපස්සී කුමර තෙම බොහෝ දෙයාට ප්‍රිය ද මනාප ද වී ය. මහණෙනි, යම්යේ උපුල්මලෙක් හෝ පිපුට්මලෙක් හෝ යුදුනෙරම් මලෙක් හෝ බොහෝ දෙයාට ප්‍රියත් මනාපත් වෙ ද, එසේ ම විපස්සී කුමර තෙම බොහෝ දෙයාට ප්‍රිය විය, මනාප විය. හෙ තෙම වූ කලි එක් කිරිමවකගේ ඇකයෙන් ධන් කිරිමවකගේ ඇකයට පවුණුවනු ලැබේ.

40. ජාතො ඛො පන භික්ඛවෙ විපස්සී කුමාරො මඤ්ජුස්සරො ව¹ අභොසි වග්ගුස්සරො ව මධුරස්සරො ව² සෙයාරොපි භික්ඛවෙ භිමවනො පබ්බතෙ කරවිකා නාම සකුණජාති මඤ්ජුස්සරො ව වග්ගුස්සරො ව මධුරස්සරො ව පෙමනීයස්සරො ව, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ විපස්සී කුමාරො මඤ්ජුස්සරො ව අභොසි වග්ගුස්සරො ව මධුරස්සරො ව පෙමනීයස්සරො ව. ජාතස්ස ඛො පන භික්ඛවෙ විපස්සීස්ස කුමාරස්ස කමමවිපාකජං දිබ්බං වක්ඛු පාතුරහොසි, යෙන සුදුං³ සමනතා යොජනං පසාති දිවා වෙව රත්තිඤ්ච, ජාතො ඛො පන භික්ඛවෙ විපස්සී කුමාරො අනිමිසනො පෙක්ඛති, සෙයාරොපි දෙවා තාඨතිංසං. 'අනිමිසනො කුමාරො පෙක්ඛති'ති ඛො භික්ඛවෙ විපස්සීස්ස කුමාරස්ස 'විපස්සී, විපස්සී' තෙව සමඤ්ඤ උදපාදි.

41. අථ ඛො භික්ඛවෙ බඤ්චමා රාජා අත්තරොණං⁴ නිසිංහො විපස්සී කුමාරං අඛෙක නිසිදපෙතො අත්තෙ අනුසාසති. තත්‍ර සුදුං භික්ඛවෙ විපස්සී කුමාරො පිතු අඛෙක නිසිංහො විවෙයා විවෙයා අත්තෙ පනායති ඤායෙන. 'විවෙයා විවෙයා කුමාරො අත්තෙ පනායති ඤායෙන'ති ඛො භික්ඛවෙ විපස්සීස්ස කුමාරස්ස භිදයාරොසොමසතාය 'විපස්සී, විපස්සී' තෙව සමඤ්ඤ උදපාදි.

42. අථ ඛො භික්ඛවෙ බඤ්චමා රාජා විපස්සීස්ස කුමාරස්ස තයො පාසාදෙ කාරාපෙසි, එකං වස්සිකං එකං භෙමනාතිකං එකං ගිමිතිකං, පඤ්චකාමගුණාති උපවිචාරපෙසි. තත්‍ර සුදුං භික්ඛවෙ විපස්සී කුමාරො වස්සිකෙ පාසාදෙ වස්සිකෙ වත්තාරො මාසෙ⁵ නිපජ්ජරිසෙති තුරියෙහි පරිමාරියමානො හා භෙවතාපාසාදං ඔරොහති.

(පටමකභාණවාරං*)

1 ඉහවස්සරො මඤ්ජුස්සරොව, ම 3 සං.
2 වග්ගුමධුරස්සරො ව, PTS
3 යන දුර, සාං

4 අට්ටකරණෙ, සාං
5 වස්සිකෙ පාසාදෙ වත්තාරො මාරො, ම 3 සං.
* ජාතිකභෙදා නිවර්තං, PTS

40. මහණෙනි, විපස්සී කුමාර තෙම උපන්නේ ම නොරළ කටහඬැනියේ ද වියත් කට හඬැනියේ ද මිහිරි කටහඬැනියේ ද ඇලුම් කටයුතු කටහඬැනියේ ද විය. මහණෙනි, යම්සේ හිමවුපව්වෙහි නොරළ හඬ ඇත්තාවූ ද වියත් හඬ ඇත්තා වූ ද මිහිරි හඬ ඇත්තා වූ ද ඇලුම් කටයුතු හඬ ඇත්තාවූ ද කුරවිකෙවිලි නම් ලිහිණිවගෙක් ඇත් ද, මහණෙනි, එසේ ම, විපස්සී කුමාර තෙම නොරළ කටහඬැනියේ ද, වියත් කටහඬ ඇනියේ ද, මිහිරි කටහඬැනියේ ද, ඇලුම් කටයුතු කටහඬැනියේ ද වී ය. මහණෙනි, උපන්නාවූ ම විපස්සී කුමාරහට- යමෙකිත් දහවලුත් රැන් භාත්පසැ යොදුනක් මානාය දක්ක හැකි ද, එසේ වූ කර්මවිපාකජ දිවැස පහළ විය. මහණෙනි, උපන්නාවූ ම විපස්සී කුමාර තව්තිසාවැසි දෙවියන් සේ ඇසිපිය නො හෙලනුයේ බලයි. මහණෙනි, 'මෙ කුමර ඇසිපිය නො හෙලනුයේ බලා' යැ යි විපස්සී කුමාරහට විපස්සී, විපස්සී යැ යි සංඥාව (නම) උපත.

41. මහණෙනි, එකල්හි බන්ධුමත් රජ විනිශ්චයසභායෙහි හුන්නේ, විපස්සී කුමරහු ඇකයෙහි හිඳුවා ගෙන අර්ථානුශාසනය කෙරෙයි. මහණෙනි, විපස්සී කුමර එහි පියා ඇකයෙහි හුන්නේ විමස විමසා නායායයෙන් යුක්ති ලෙස අරුත් (දනී, දකී,) පවත්වයි. 'කුමර තෙම නායායයෙන් (යුක්ති ලෙස) විමස විමසා (දනී, දකී,) අරුත් පවත්වා යැ යි කියා ම විපස්සී කුමාරහට වඩාලාත් විපස්සී, විපස්සී යැ යි කියා ම සංඥාව උපත.

42. මහණෙනි, ඉක්බිති බන්ධුමත් රජ විපස්සී කුමාරහට වැසි සෙමෙහි වසනුවට සුදුසු එකක් ද, හිමත් සෙමෙහි වසනුවට සුදුසු එකක් ද, හිමත් සෙමෙහි වසනුවට සුදුසු එකක් දැ යි ප්‍රාසාද තුනක් කැරැවී ය. පස් කම් ගුණ එළැඹුවී ය. මහණෙනි, විපස්සී කුමර තෙම වැසිසමයට සුදුසු පහයෙහි වැසි සාර මසැ පිරිමින් නැති කරැට්ටාරණින් (පුරුෂරහිත තුයෙහි පකරණයෙන් හෙවත් කුරියභාණ්ඩ ගත් ස්ත්‍රීන් විසින් ම) උවටත් කරනු ලබනුයේ යට පහයට නො බසී.

(පළමු බණවර ය)

43. අපං බො භික්ඛවෙ වීපස්සී කුමාරො බහුතතං වසසානං බහුතතං වසසසානාං බහුතතං වසසසහසානාං අවටයෙන සාරථී ආමනෙතසි. 'යොජෙති සමම සාරථී හද්දති හද්දති යානාති. උය්‍යානභූමිං ගවජාම සුභූමිං දස්සනායා'ති. 'එවං දෙවා'ති බො භික්ඛවෙ සාරථී වීපස්සීසා කුමාරස්ස පටිසුසුඤා හද්දති හද්දති යානාති යොජෙත්වා වීපස්සීසා කුමාරස්ස පටිවෙදෙසි: සුක්කාති බො තෙ දෙව හද්දති හද්දති යානාති. යස්ස'දති කාලං මඤ්ඤති'ති.

44. අපං බො භික්ඛවෙ වීපස්සී කුමාරො හද්දං¹ යානං අභිරුහිත්වා හදෙදති හදෙදති යානෙති උය්‍යානභූමිං තිය්‍යාසි. අද්දසා බො භික්ඛවෙ වීපස්සී කුමාරො උය්‍යානභූමිං තිය්‍යානෙතා² පුරිසං ජිණ්ණං ගොපානසිවසිකං භොග්ගං³ දණ්ඩපරායණං පටෙධමානාං ගවජන්තං ආතුරං ගතයොබ්බනා දිස්වා සාරථී ආමනෙතසි අයමපන සමම සාරථී පුරිසො කිංකිතො⁴ තෙසා'පි'සස න යථා අඤ්ඤාසං, කායො'පි'ස්ස න යථා අඤ්ඤාසන්ති'' 'එසො බො දෙව ජිණ්ණො නාමා'ති 'කිම්පනෙසො සමම සාරථී ජිණ්ණො නාමා?'ති. 'එසො බො දෙව ජිණ්ණො නාම. න'දති තෙන වීරං ජීවිතබ්බං හවිස්සති'ති 'කිම්පන සමම සාරථී අහමි ජරාධමෙවො ජරං අනතීතො?'ති. 'තඤ්ඤ දෙව මයඤ්ඤමිතා සබ්බෙ ජරාධමෙවො ජරං අනතීතා'ති. 'තෙන හි සමම සාරථී අලංකුනජ් උය්‍යානභූමියා ඉතො'ව අනෙකපුරං පව්වතිය්‍යාසී'ති. එවං දෙවා'ති බො භික්ඛවෙ සාරථී වීපස්සීසා කුමාරස්ස පටිසුසුඤා තතො'ව අනෙකපුරං පව්වතිය්‍යාසි. තත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ වීපස්සී කුමාරො අනෙකපුරගතො⁵ දුක්ඛී දුමමනො පජ්ඣායති 'ධිරඤ්ඤ කිර භො ජාති නාම, යත්‍ර හි නාම ජාතස්ස ජරා පඤ්ඤාසිසති'ති.

45. අපං බො භික්ඛවෙ බික්ඛුමා රාජා සාරථී ආමනතාපෙත්වා එතදවොච. 'කච්චි සමම සාරථී කුමාරො උය්‍යානභූමියා අභිරුහිත්වා කච්චි සමම සාරථී කුමාරො උය්‍යානභූමියා අත්තමනො අභොසි?'ති. 'න බො දෙව කුමාරො උය්‍යානභූමියා අභිරුහිත්වා න බො දෙව කුමාරො උය්‍යානභූමියා අත්තමනො අභොසි'ති. 'කිම්පන සමම සාරථී අද්දසා කුමාරො උය්‍යානභූමිං තිය්‍යානෙතා?'ති.

1 යොජාපෙත්වා PTS

2 හද්දං හද්දං, මජ්ඣං පිටු

3 නියතෙතො PTS

4 හග්ගං, සායා

5 අනෙකපුරං ගතො, මජ්ඣං

43. එකල්හි මහණෙනි, විපස්සී කුමර තෙම බොහෝ හවුරුදු ගණනක්, බොහෝ හවුරුදු සිය ගණනක්, බොහෝ හවුරුදු අභය ගණනක් ඇවෑමෙන් රියැදුරා බණවා, 'යහළු සැරිය, මනාප මනාප යානයන් යොදවා (පිළියෙල කරවා), මනාප බිම්-පෙදෙසක් වූ උයන් බිම දක්නට යමු' කීය. මහණෙනි, රියැදුරු තෙම 'දෙවයිනි එසේ යැ'යි කියා විපස්සී කුමරහට පිළිවදන් දී, මනාප මනාප යානයන් යොදා, 'දෙවයිනි, ඔබට මනාප මනාප යානයෝ යොදන ලදහ. යම් ගමනකට කලැයි සිතන සේක් නම් (දැන් ඒ ගමන අරඹනු වටී ය) යි සැල කෙළේ ය.

44. මහණෙනි, ඉක්බිති විපස්සී කුමර හදු වූ යානයක් නැත හදු වූ හදු වූ යානයන්ගෙන් උපලක්ෂිත වැ උයන් බිම බලා නික්මියේ ය. මහණෙනි, විපස්සී කුමර තෙම උයන් බලා යන්නේ, ගොනැස්සක් මෙන් වක් වූ, කුන් කුදු ගැහැණු, සැරැටිය පිළිසරණ කොටැති, දෙවුලමින් යන, පරාකුර වූ, ඉක්මුණු යොවුන් ඇති, පරපත් මිනිසක් හු දිටි. දක රියැදුරා අමතා, 'යහළු සැරිය, මෙතෙම කුමක් කරනු ලැබුයෙක් ද? මොහුගේ හිසකෙස් ද සෙස්සන්ගේ බඳු නො වෙයි. මොහුගේ කය සෙස්සන්ගේ බඳු නො වේ යැ'යි කී ය. 'දෙවයිනි, මෙ තෙම ජීර්ණ (පරපත්තේ) නමැ'යි රියැදුරු කී ය. 'යහළු සැරිය, මේ ජීර්ණ නම් කිමැ?'යි කුමර පුළුවන. 'දෙවයිනි, ඔහු විසින් බොහෝ කල් ජීවත් විය නො හැක්කේ ය, මෙසේ වූ තැනැත්තේ ජීර්ණ නම් වේ' යැ යි රියැදුරු කී ය. 'කිම, යහළු සැරිය, මමත් දිරන සුලුයෙමි, දිරුම නො ඉක්මියෙමි වෙමි ද?' යි කුමර පුළුවන. 'දෙවයිනි, ඔබ අප ද හැම දෙනා මෝ දිරන සුල්ලමහ, දිරුම නො ඉක්මියමහ'යි රියැදුරු කී ය. යහළු සැරිය, එසේ වී නම් දැන් අද උයන් බිමෙන් කම් නැත. මේ තැනින් ම ඇනොවුරට පෙරළා හික්ම යව 'යි කුමර කී ය. මහණෙනි, 'එසේ යැ, දෙවයිනි'යි රියැදුරු තෙම විපස්සී කුමරහට පිළිවදන් දී එතැනින් ම ඇනොවුර කරා පෙරළා හික්මියේ ය. මහණෙනි, එහි විපස්සී කුමර ඇනොවුරට ගියේ (හුදෙකලා වැ හිඳ) දුක් ඇතියේ දෙමනස් ඇතියේ, 'හවත්නි, යම් ඉපැත්මක් ඇති කලා එසේ උපන්නහුට පරාව පැනෙන්නේ ද, එසේ වූ ඒ ඉපැත්මට නින්ද වේ වා'යි භික්ෂු ලි සිතයි.

45. මහණෙනි, එ එල්හි බන්ධුමත් රජ තෙම රියැදුරා කැඳවා, 'කිමෙක් ද යහළු සැරිය, කුමර තෙම උයන බිම ඇලුණේ ද? කිමෙක් ද යහළු සැරිය, කුමර උයන් බිමෙහි සතුටු වූයේ ද?' යි ඇසීය. 'දෙවයිනි, කුමර තෙම උයන් බිමැ නො මැ ඇලුණේ ය. දෙවයිනි, කුමර තෙම උයන් බිමෙහි නො මැ සතුටු වූයේ යැ' යි රියැදුරු කී ය. 'යහළු සැරිය, කුමර උයන් බිම කරා හික්මැ යනුයේ කුමක් නැව දිටි ද?' යි රජ පුළුවන.

“අද්දසා ටො දෙව, කුමාරො උය්‍යානභූමිං නියානෙතො පුට්ඨං ජිණ්ණං ගොපානයිවඞ්ගං. හොග්ගං දණ්ඩපරායණං පට්ටධ්මොනං ගච්ඡන්තං ආතුරං ගතයොධ්මනං. දිස්වා මං එතදට්ඨොව අයම්පන සමම සාරථී, පුරිසො කිඞ්ගතො? කෙසාපිසස න යථා අඤ්ඤාසං, කායොපිප්පස න යථා අඤ්ඤාසනති” “එසො ටො දෙව, ජිණ්ණො නාමාති. “කිමපන සො සමම සාරථී, ජිණ්ණො නාමා?” ති. “එසො ටො දෙව, ජිණ්ණො නාම. නද්ධි කෙන විටං ජිවිතධං හවිසසති” ති. “කිමපන සමම සාරථී, අභමි ජාධමෙවො ජරං අනතීතො?” ති. “ඤ්ඤා දෙව මයඤ්ඤමහා සබ්බෙ ජාධමො ජරං අනතීතාති. “කෙන හි සමම සාරථී, අලඤ්ඤා උය්‍යානභූමියො ඉකොව අනෙකපුරං පට්ටනියාහී” ති. “එවං දෙවාති ටො අහං දෙව, විපසීසස කුමාරස්ස පටිසුඤ්ඤා නතොව අනෙකපුරං පට්ටනියාහිං. සො ටො කුමාරො අනෙකපුරගතො දුක්ඛේ දුට්ඨොනො උප්පායති. ‘ධිරංසු කිර හො ජාති නාම, යත්‍ර හි නාම ජාතස්ස ජරා පඤ්ඤාධිසසති’ ති.

46. අථ ටො භික්ඛට්ඨෙ, ඛන්ධුමස්ස රඤ්ඤා ඵතද්දහොසි මාහෙව ටො විපසී කුමාරො න රජං. කාරෙසි මාහෙව පපසී කුමාරො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජී. මාහෙව නෙමිසසානං බ්‍රාහ්මණානං සථිං අසා වචනනාථී. අථ ටො භික්ඛට්ඨෙ, ඛන්ධුමා උපා විපසීසස කුමාරස්ස භියොග්ගොසොකස්සාය පඤ්ඤාමඤ්ඤානි උපට්ඨාපෙසි යථා විපසී කුමාරො න අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය, යථා නෙමිසසානං බ්‍රාහ්මණානං මිථ්‍යා අසා වචනනාථී. තත්‍ර සුදු භික්ඛට්ඨෙ, විපසී කුමාරො පඤ්ඤාති කාමගුණෙහි සමපට්ඨො සමධිගිහුකො පරිවාරෙති.

47. අථ ටො භික්ඛට්ඨෙ, විපසී කුමාරො බහුතං වස්සානං බහුතං වස්සසානං බහුතං වස්සසාසානං අථවයෙන සාරථී ආමනෙහසි යොජෙහි සමම සාරථී, හද්දති හද්දති යානාති උය්‍යානභූමිං ගච්ඡාමි පුභූමිං දස්සනායාති. ‘එවං දෙවාති ටො භික්ඛට්ඨෙ, සාරථී විපසීසස කුමාරස්ස පටිසුඤ්ඤා හද්දාති හද්දාති යානාති යොජෙය්‍යා විපසීසස කුමාරස්ස පට්ටෙදෙසි දුක්ඛාති ටො කෙ දෙව, අද්දති හද්දති යානාති, යස්ස දුතිකාලං මඤ්ඤාසී’ ති.

48. අථ ටො භික්ඛට්ඨෙ, විපසී කුමාරො හද්දං යානං අභිරුහිත්වා හද්දෙහි හද්දෙහි යානෙති උය්‍යානභූමිං නියාසාසි. අද්දසා ටො භික්ඛට්ඨෙ, විපසී කුමාරො උය්‍යානභූමිං නියානෙතො පුට්ඨං ආබාධිකං දුක්ඛිතං බාලානිලානං සතෙ මුත්තකාරෙසෙ පළිපතනං සෙමානං අඤ්ඤාහි දුට්ඨානි මානං අඤ්ඤාහි සංවෙසි මානං. දිස්වා සාරථී. අමනෙහසි. අයම්පන, සමම සාරථී, පුරිසො කිඞ්ගතො. අනට්ඨනිපිසස න යථා අඤ්ඤාසං, සරොපිප්පස න යථා අඤ්ඤාසනති. එසා ටො දෙව, බ්‍යාධිතො නාමාති. “කිමපන සො සමම සාරථී, බ්‍යාධිතො නාමා?” ති. “එසො ටො දෙව, බ්‍යාධිතො නාම, අපෙචනාම තමසා ආබාධා වුට්ඨහෙය්‍යාති -

“දෙවයිනි, කුමරතෙම උයන්බිම කරා නික්ම යනුයේ ගොනැස්සක් මෙන් වක් වූ, තුන් කුදු ගැසුණු, සැරයැටිය පිළිසරණ කොටැති, වෙවුලමින් යන, ජරාතුර වූ, ගිය යොවුන් ඇති, පීරණ මිනිසක්හු දිව ය. දක මා අමතා ‘යහළු සැරිය, මේ මිනිස් තෙම කුමක් කරනු ලැබුයක් ද? මොහුගේ නිසකෙස් ද සෙස්සනගේ මෙන් නො වෙයි. මොහුගේ කය ද සෙස්සන්ගේ මෙන් නො වේ’ යැ යි කී ය. ‘දෙවයිනි, මෙ දෙම පීරණ නම් වේ’ යැ යි කීම්. ‘යහළු සැරිය, පීරණ නම් කිමැ’යි හේ පුළුවන ‘දැන් ඔහු උසින් බොහෝ කලක් ජීවත් විය හැකි නො වන්නේ ය. මේ පීරණ නමැ’යි කීම්. ‘කිම යහළු සැරිය, මමත් දිරණ සුල්ලෙම ද? දිරුම නො ඉක්මියෙමි ද? යි කුමර ඇසී. ‘දෙවයිනි, මුඛත් අපිත් සැම දෙන ම දිරන සුල්ලමහ. ජරාව නො ඉක්මියමහ’යි මම කීම්. ‘එසේ වී නම් යහළු සැරිය, අද දැන් උයන්බිමෙන් කම් නැත. මෙයින් ම ඇතොවුර කරා යවැ’යි ඔබ කීහ. ‘එසේ ය, දෙවයිනි’ යි කියා මම විපස්සී කුමාරයනට පිළිවදන් දී, එයින් ම පෙරළා ඇතොවුරට ගියෙමි. දෙවයිනි, ඇතොවුරට ගිය එ කුමරාණෝ දුක් දෙමනස් ඇත්තෝ, යමෙකින් උපන්නහුට ජරාව පැණෙන්නේ ද, හවත්ති, ඒ ඉපැත්ම නින්දාවට භාජන වේ වා’යි සිතිවිලි සිතන්නාහ” යි රියැදුරු කී යැ.

46. මහණෙනි, එකල බන්ධුමත් රජහට “විපස්සී කුමර රජය නො ම නො කරවා වා. විපස්සී කුමර තෙම ගිහි ගෙත් නික්මැ පැවිදි නො වේවා, බමුණන්ගේ බස් සබා නො වේවා”යි මේ සිත විය. මහණෙනි, ඉක්බිති බන්ධුමත් රජ විපස්සී කුමර යම්සේ රජය කරවන්නේ ද, විපස්සී කුමර යම්සේ ගිහි ගෙත් නික්මැ පැවිදි නො වන්නේ ද, යම්සේ නෙමිත්තික බ්‍රාහ්මණයන්ගේ බස් නො සබා වන්නේ ද, එසේ වඩාලාත් පස්කම් ගුණ එළැවී යැ මහණෙනි, එකල විපස්සී කුමර පස් කම්ගුණයෙන් සමර්පිත වැ සමන්විත වැ ඉදුරන් පිණවා ලයි.

47. මහණෙනි, එකල්හි විපස්සී කුමර බොහෝ හවුරුදු ගණනෙක, බොහෝ අවුරුදු සිය ගණනෙක, බොහෝ හවුරුදු දහස්ගණනෙක ඇවෑමෙන් රියැදුරු බණවා යහළු සැරිය, උතුම් උතුම් යානයන් යොදවා. ප්‍රියභූමිවූ උයන්බිම දක්නට යම්හයි කීය. මහණෙනි, ‘එසේ යැ දෙවයිනි’යි කියා රියැදුරු තෙම විපස්සී කුමරුනට පිළිවදන් දී උතුම් උතුම් යානයන් යොදා ‘දෙවයිනි, උතුම් යාන යොදන ලද, යම් ගමනකට කල් යැ පි සිතන්නහු නම්, දැන් එයට සුදුසු යැ’ යි කීය.

48. මහණෙනි, එකල්හි විපස්සී කුමර උතුම් යානයක් නැග උතුම් උතුම් යානයන්ගෙන් උපරික්ෂිත ව උයන්බිම බලා නික්මිණ. මහණෙනි, විපස්සී කුමර තෙම උයන්බිම යනුයේ ගිලන් වූ දුකට පත්, දඩ් සේ ගිලන් වූ, සිය මලමුදයහි ගැලී හෝනා, අනුන් විසින් නගා සිටුවනු ලබන, අනුන් විසින් හොඳින් ලබන පුරුෂයකු දිව ය. දක, රියැදුරු බණවා, ‘යහළු සැරිය, මේ මිනිස් තෙම කුමක් කරනු ලැබුයේ ද? මොහුගේ ඇස් ද සෙස්සන් ගේ මෙන් නො වේ. මොහුගේ කටහඬ ද සෙස්සන් ගේ මෙන් නො වේ යැ’යි කී ය. ‘දෙවයිනි, මේ වූකලී ලෙඩින් පෙළුණේ’ යි හේ පිළිවදන් දින. ‘යහළු සැරිය, මේ ලෙඩින් පෙළුණේ යනු කිමැ?’යි කුමර පුළුවන ‘දෙවයිනි, මේ ලෙඩින් පෙළුණේ නම් වේ. මේ තෙම ඒ ලෙඩින් නැගී සිටුනේ නම් මැනැවැ’යි (පැනියැ යුත්තෙකු) රියැදුරු කීය.

“කිම්පනං සමම සාරථී, අහමපි බ්‍යාධිධමෙමා බ්‍යාධිං අනතීතො” ති,
 “ඤ්ඤා දෙව මයඤ්ඤමහා සබ්බෙ බ්‍යාධිධමමා බ්‍යාධිං අනතීතා” ති,
 “තෙන හි සමම සාරථී, අලංකාරාඡ උය්‍යානභූමියා ඉතො’ව අනෙතපුරං
 පච්චන්දියාහී” ති. ‘එවං දෙවා’ ති ඛො භික්ඛවෙ, සාරථී විපස්සික
 කුමාරස්ස පටිසසුඤ්ඤා තතො’ව අනෙතපුරං පච්චන්දියාහි. තත්‍ර සුදං
 භික්ඛවෙ විපස්සි කුමාරො අනෙතපුරගතො දුක්ඛි දුමමනො පඡක්ඛායති
 “ධිරණ්ඨි කිර හො ජාති නාම, යත්‍ර හි නාම ජාතස්ස ජරා පඤ්ඤායස්සති,
 බ්‍යාධි පඤ්ඤායස්සති” ති

49. අථ ඛො භික්ඛවෙ, ඛණ්ඩමා රාජා සාරථී. ආමන්තාපෙඤ්ඤා
 එතදචොව “කච්චි සමම සාරථී, කුමාරො උය්‍යානභූමියා අභිරමිත්ත”
 කච්චි සමම සාරථී, කුමාරො උය්‍යානභූමියා අත්තමනො අහොසී” ති
 “න ඛො දෙව, කුමාරො උය්‍යානභූමියා අත්තමනො අහොසී” ති
 කිම්පනං සමම සාරථී, අද්දස කුමාරො උය්‍යානභූමී, නිද්‍යානෙතො” ති

50. “අද්දසා ඛො දෙව, කුමාරො උය්‍යානභූමී නිද්‍යානෙතො පුරිසං
 ආබාධිතං දුක්ඛිතං බාලාගිලානං සතෙ මුත්තකරිසො පළිපක්ඛං සෙමිනං
 අඤ්ඤාහි වුට්ඨාපියමානං අඤ්ඤාහි සංවෙසියමානං, දිස්වා මං එතදචොව
 අශ්මපනන සමම සාරථී, පුරිසො කිඛකතො? අනතීතිපි” සහ න යථා
 අඤ්ඤාසං, සරො පි’සස න යථා අඤ්ඤාසකති. “එසො ඛො දෙව,
 බ්‍යාධිතො නාමා” ති. “කිම්පනෙස සමම සාරථී බ්‍යාධිතො නාමා” ති.
 “එසො ඛො දෙව, බ්‍යාධිතො නාම අප්පෙව නාම තමහා ආබාධා
 වුට්ඨහෙය්‍යා” ති. “කිම්පන සමම සාරථී, අහමපි බ්‍යාධිධමෙමා බ්‍යාධිං
 අනතීතො” ති. “ඤ්ඤා දෙව, මයඤ්ඤමහා සබ්බෙ බ්‍යාධිධමමා බ්‍යාධිං
 අනතීතා” ති. “තෙන හි සමම සාරථී, අලං දනාඡ උය්‍යානභූමියා
 ඉතො’ව අනෙතපුරං පච්චන්දියාහී” ති. ‘එවං දෙවා’ ති ඛො අහං දෙව,
 විපස්සික කුමාරස්ස පටිසසුඤ්ඤා තතො’ව අනෙතපුරං පච්චන්දියාහි.
 සො ඛො දෙව, කුමාරො අනෙතපුරගතො දුක්ඛි දුමමනො පඡක්ඛායති.
 “ධිරණ්ඨි කිර හො ජාති නාම, යත්‍ර හි නාම ජාතස්ස ජරා පඤ්ඤායස්සති,
 බ්‍යාධි පඤ්ඤායස්සති” ති.

51. අථ ඛො භික්ඛවෙ, ඛණ්ඩමස්ස රඤ්ඤා එතදහොසි. මා හෙව
 ඛො විපස්සි කුමාරො න රඡ්. කාරෙසි මා හෙව ඛො විපස්සි කුමාරො
 අභාරස්සා අනභාරියං පබ්බජි. මා හෙව නෙමිත්තානං බ්‍රාහ්මණානං සන්දං
 අස්ස වචනන්ති.

“යහළු සැරිය, කීමෙන් ද, මමත් ලෙඩින් පෙළෙන සුළු වෙමි ද? ලෙඩ නො ඉක්මියෙමි වෙමි ද?” යි කුමර පුළුවන. “දෙවයිනි, මුඛත් අපිත් යන හැම දෙන මෝ ලෙඩින් පෙළෙන සුළුලමහ, ලෙඩ නො ඉක්මියමහ” යි රියැදුරු කීය. “එසේ නම් යහළු සැරිය, අද දැන් උයන් බිමෙන් කම් නැත. මේ තැනින් ම ඇතොවුරට පෙරළා භික්ෂෙවමි” යි කුමර කී ය. “එසේ යැ දෙවයිනි” යි කියා රියැදුරු තෙම විපස්සී කුමරහට පිළිවදන් දී එතැනින් ම ඇතොවුර බලා භික්ෂුවුණේ ය. මහණෙනි, එහි විපස්සී කුමර තෙම දුක් ඇති යේ, දෙමනස් ඇතියේ “හඬන්ති, යම් ඉපැත්මෙකින් උපන්නාහුට ජරාවෙක් පැණෙන්නේ නම්, ව්‍යාධියක් පැණෙන්නේ නම්, ඒ ඉපැත්ම තින්දුවට භාජන වේවා” යි සිතිලි සිතයි

49. මහණෙනි, ඉක්බිති බන්ධුමත් රජ තෙම රියැදුරා කැඳවා, ‘යහළු සැරිය, කීමෙන් ද, කුමර තෙම උයන්බිම ඇලුණේ ද? කිසිකිසි ද, යහළු සැරිය, කුමර උයන් බිම සතුටු වී ද?’ යි පුළුවන. “දෙවයිනි, කුමරුවාණෝ උයන්බිම නො ම ඇලුණහ. දෙවයිනි, කුමරුවාණෝ උයන්බිම නො ම සතුටු වූහ” යි රියැදුරු කී ය. “යහළු සැරිය, කුමර උයන්බිමට යනුයේ කුමක් දීවි ද?” යි රජ පුළුවන.

50. “දෙවයිනි, කුමරුවාණෝ උයන් බිම වඩිනුවෝ දුකට පත් දැඩි භීලන් වූ ඩිය මලමුදාසහි ගැලී හෝනා අනුන් විසින් නහා සිටුවනු ලබන අනුන් විසින් භීදුවනු ලබන ලෙඩින් පෙළුණු මිනිසක්හු දුවහ. දක, මා බණවා ‘යහළු සැරිය, මේ මිනිස් තෙම කුමක් කරනු ලැබුණේ ද? මොහුගේ ඇසුදු සෙස්සන්ගේ සේනො වෙයි, මොහුගේ කටහඬ ද යෙස්සන්ගේ මෙන් නොවේ යැ’ යි කිව්වා. ‘දෙවයිනි, මේ වූ කලී ලෙඩින් පෙළුණේ නම්’ යි මම කිමි. ‘යහළු සැරිය, මේ ලෙඩින් පෙළුණේ නම් කිමැ’ යි කුමරාණෝ පුළුවන්හ. ‘මේ තෙම ඒ ලෙඩින් නැගී සිටුවෝ නම් ඉතා යෙහෙකැ’ යි පැනියැ යුතු වූ රොගියෙක් නම්’ යි කිමි. ‘කීමෙන් ද, යහළු සැරිය, මමත් ලෙඩින් පෙළෙන සුප්ලෙමි ද? ලෙඩ නො ඉක්මියෙමි ද?’ යි කුමරාණෝ පුළුවන්හ. “දෙවයිනි, මුඛත් අපිත් යන හැම දෙන ම ව්‍යාධිය ස්වභාව කොට ඇත්තමහ, ව්‍යාධිය නො ඉක්මියමහ” යි මම කිමි. “එසේ නම් යහළු සැරිය, අද දැන් උයන්බිමෙන් කළ නැත මේ තැනින් ම ඇතොවුර බලා තික්මැ යැ” යි කුමරාණෝ කිහ. “දෙවයිනි, මම ද එසේ යැ, දෙවයිනි, කියා විපස්සී කුමරායනට පිළිවදන් දී එ තැනින් ම ඇතොවුර බලා භික්ෂුවියෙමි. දෙවයිනි, ඇතොවුර වත් ඒ කුමරාණෝ දුක් ඇත්තෝ දෙටනස් ඇත්තෝ ‘යම් ඉපැද්මෙකින් උපන්නාහට ජරාව පැණෙන්නේ නම්, ව්‍යාධිය පැණෙන්නේ නම් ඒ ඉපැද්ම තින්දුවට භාජන වේවා’ යි සිතිලි සිතත්” යැයි රියැදුරු කී ය.

51. මහණෙනි, එකල බන්ධුමත් රජහට “විපස්සී කුමර රජය නො ම නො කරවා, විපස්සී කුමර මිහිඟෙන් නික්මැ පැවිදි නො වෙ වා, නොමිත්තික චූෂ්මයයාගේ බිය යාහ නො වෙ වා” යි වෙ සිත විය.

52. අප්ථො භික්ඛවෙ, ඛණ්ඩමා රුරු විපසසිසා කුමාරස්ස භියෙපාසොමනාය පඤ්ච කාමගුණානි උපධිසෙසි, යථා විපසි කුමාරො රජ්. කාරෙයා, යථා විපසි කුමාරො න අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බපෙය්‍යා, යථා ඉච්ඡිතතානං ප්‍රාග්බණ්ණානං. මිච්ඡා අස්ස වචනන්ති. තනු සුදං භික්ඛවෙ, විපසි කුමාරො පඤ්චති කාමගුණෙහි සමපට්ඨො සමධිගිහුතො පරිවාරෙති.

53. අප්ථො භික්ඛවෙ, විපසි කුමාරො බ්‍රහ්මනං වස්සානං බ්‍රහ්මනං වස්සසත්තානං බ්‍රහ්මනං වස්සසහස්සානං අට්ටයෙන සාරටී. ආමනෙහි “යොපෙහි සමම සාරටී, හද්දති හද්දති යානානි, උය්‍යානාහුමි. ඥානම සුහුමි. දස්සනායා”ති. ‘එවා දෙවා’ති ඛො භික්ඛවෙ, සාරටී විපසසිසා කුමාරස්ස පටිසසුඤ්ඤා හද්දති හද්දති යානානි යොපෙඤ්ඤා විපසසිසා කුමාරස්ස පටිච්චෙදෙසි “ග්‍රහ්ණාති ඛො තෙ දෙව, හද්දති හද්දති යානානි යසාද්දති කාලං මඤ්ඤෙසි”ති. අප්ථො භික්ඛවෙ, විපසි කුමාරො හද්දා යානං අභිරුහිඤ්ඤා හද්දෙති හද්දෙති යානෙහි උය්‍යානාහුමි නිය්‍යාසි.

54. අද්දසා ඛො භික්ඛවෙ, විපසි කුමාරො උය්‍යානාහුමි නිය්‍යානො මහාජනකායං සන්තිපතිතං නානාරක්ඛනානඤ්ඤා දුස්සානං විලාතං කඤ්චිමානං, දිස්වා සාරටී. ආමනෙහි, “කිංචු ඛො සො සමම සාරටී, මහාජනකායො සන්තිපතිතො, නානාරක්ඛනානඤ්ඤා දුස්සානං විලාතං කඤ්චිති”ති. “එසො ඛො දෙව, කාලකතො නාමා”ති. “තෙන හි සමම සාරටී, තෙන සො කාලකතො තෙන රථං පෙසෙහි”ති. ‘එවා දෙවා’ති ඛො භික්ඛවෙ, සාරටී විපසසිසා කුමාරස්ස පටිසසුඤ්ඤා යෙන සො කාලකතො තෙන රථං පෙසෙසි.

55. අද්දසා ඛො භික්ඛවෙ, විපසි කුමාරො ථෙවං කාලකතං දිස්වා සාරටී. ආමනෙහි “කිම්පනායං සමම සාරටී, කාලකතො නාමා”ති. “එසො ඛො දෙව කාලකතො නාම. නද්දති තං දක්ඛිනඤ්ඤා මාතා වා පිතා වා අඤ්ඤා වා ඤ්ඤානිසාලොභිතා. සො’පි න දක්ඛිනස්ස මාතරං වා පිතරං වා අඤ්ඤා වා ඤ්ඤානිසාලොභිතෙ”ති කිම්පන සමම සාරටී, අහමි මරණං ධම්මො මරණං. අනන්තො? මමිති න දක්ඛිනඤ්ඤා දෙවො වා දෙවි වා අඤ්ඤා වා ඤ්ඤානිසාලොභිතා? අහමි න දක්ඛිනස්සාමි දෙවො වා දෙවි වා අඤ්ඤා වා ඤ්ඤානිසාලොභිතෙ”ති.

52. මහණෙනි, එකල්හි බන්ධුමත් රජ තෙම යම්සේ විපස්සී කුමරු රජය කරවන්නේ ද, විපස්සී කුමරු ගිහිගෙය හැර පැවිදි නොවන්නේ ද, යම් සේ හිමිකී කී ඔවුණුන්ගේ බස බොරු වන්නේ ද, එසේ විපස්සී කුමරහට වඩාලාත් පස්කම්ගුණ එළැවී යෑ. මහණෙනි, එහි විපස්සී කුමර තෙම පස්කම්ගුණයෙන් සමර්පිත වූ සමන්විත වූ ඉඳුරන් හසුරුවයි.

53. මහණෙනි, ඉක්බිති විපස්සී කුමර තෙම බොහෝ හවුරුදු ගණනක්, බොහෝ හවුරුදු සියගණනක්, බොහෝ හවුරුදු දහස්ගණනක් ඇවෑමෙන් රියැදුරු බණවා, "යහළු සැරිය, උතුම් යානයන් යොදවා සුභුම් වූ උයන්බිම දක්නට යමහ"යි කී ය. මහණෙනි, 'එසේ යැ, දෙවයිනි'යි කියා රියැදුරු තෙම විපස්සී කුමරහට පිළිවදන් දී උතුම් උතුම් යානයන් යොදා, "දෙවයිනි, මුඛට උතුම් උතුම් යාන යොදන ලද. යම් ගමනකට කල් යෑ යි සිතත් නම් දැන් එයට සුදුසු යැ"යි සැළ කෙළේ ය. මහණෙනි, එකල්හි විපස්සී කුමර තෙම උතුම් යානයක් නැත උතුම් උතුම් යානයන්ගෙන් උපලක්ෂිත වූ උයන්බිම බලා නික්මියේ ය.

54. මහණෙනි, විපස්සී කුමර උයන්බිම බලා යන්නේ එක්ඳස් වූ නන්වැදෑරුම් රතුවකින් සිව්ගෙයක් කරන මහ ජනමුළුවක් දිවි. දක රියැදුරා අමතා "යහළු සැරිය, මහ ජනමුළුවෙක් ඳස් වූ නන්වැදෑරුම් රත්වකින් සිව්ගෙයක් කුමට කෙරෙයි ද?"යි විචාළේ ය. "දෙවයිනි, මෙහි මේ (මිනිසෙක්) කලුරිය කෙළේ නම් වේ 'යැයි රියැදුරු කී ය. 'යහළු සැරිය, එසේ නම් ඒ කලුරිය කළහු වෙතට රිය පදුව'යි කුමර කීය. 'එසේය දෙවයිනි' යි විපස්සී කුමරහට පිළිවදන් දී රියැදුරු තෙම ඒ කලුරිය කළහු වෙත රිය පැදවී ය.

55. මහණෙනි, විපස්සී කුමර තෙම ඉවත් වූ සිත් සතන් ඇති කලුරිය කළහු දිවි. දක රියැදුරු බණවා "යහළු සැරිය, මේ කලුරිය කෙළේ යනු කිමැ?"යි පුරවුන. "දෙවයිනි, දැන් මව හෝ පියා හෝ අන් සහලේ නෑ කෙනෙක් හෝ ඔහු නො දක්නාහ. හේ ද මව හෝ පියා හෝ අන් සහලේ නැයන් හෝ නො දන්නේ ය. මෙසේ වූ නැතැත්තේ කලුරිය කෙළේ නට වේ යැ"යි රියැදුරු කී ය. "කීමෙක් ද යසළු සැරිය, මවත් මැරෙන පුල්ලෙට ද? වරණය නො ඉක්මියෙට ද? පිය රජ හෝ මාතෘ දෙව් හෝ අන් සහලේ නැයෝ හෝ වා නො දක්නාහු ද? මවත් පියරජු හෝ මාතෘදෙවිය හෝ අන් සහලේ නැයන් හෝ නො දන්නෙම ද?"යි කුමර පුරවුන

“නිඤ්ඤ දෙව, මයඤ්ඤමහා සබ්බෙ මරණධම්මා මරණං අනාත්තා. තස්මි න දකඛිනතී දෙවො වා දෙවී වා අශ්කෙඤ්ඤ වා ඤාතිසාලොභිතා. නිබ්බි න දකඛිනසසි දෙවං වා දෙවීං වා අශ්කෙඤ්ඤ වා ඤාතිසාලොභිතෙ”ති. “පෙනති සම්ම සාරථී, අලඤ්ඤාණ් උය්‍යානභූමියා, ඉතො’ව අනෙකපුරං පවුනීයාහී”ති. ‘එවං දෙව’ති ඛො භික්ඛවෙ, සාරථී විපසයිසා කුමාරසා පටිසසුඤ්ඤා, තතො’ව අනෙකපුරං පවුනීයාසි. තත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ, විපසයි කුමාරො අනෙකපුරගතො දුකඛී දුම්මනො පඤ්ඤායති “ධිරස්සු කිර යො ජාති නාම, යත්‍ර භි නාම ජාතසා ජරා පඤ්ඤායිසාති, ඛායා පඤ්ඤායිසාති, මරණං පඤ්ඤායිසාති”ති

56. අප ඛො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මා රාජා සාරථීං ආමනනාපජ්ඣා එතදවොච “කච්චි සම සාරථී, කුමාරො උය්‍යානභූමියා අභිරුජ්ඣ? කච්චි සමසාරථී, කුමාරො උය්‍යානභූමියා අනමනො අහොසී”ති. “න ඛො දෙව කුමාරො උය්‍යානභූමියා අභිරුජ්ඣ, න ඛො දෙව කුමාරො උය්‍යානභූමියා අනමනො අහොසී”ති “කිම්පන සම සාරථී, අද්දසා කුමාරො උය්‍යානභූමීං නියාමෙතො?”ති

57. “අද්දසා ඛො දෙව, කුමාරො උය්‍යානභූමීං නියාමෙතො මහාජනකායං සනතිපතිතං නානාරක්ඛානඤ්ඤ දුස්සානං විලාතං කඨිරමානං, දිස්වා මං එතදවොච ‘කිංකු ඛො සො සම සාරථී, මහාජනකායො සනතිපතිතො, නානාරක්ඛානඤ්ඤ දුස්සානං විලාතං කඨිරතී’”ති ‘එසො ඛො දෙව, කාලකතො නාම’ති. ‘තෙන භි සම සාරථී, යෙන සො කාලකතො තෙන රථං පෙසෙහී’ති. ‘එවං දෙව’ති ඛො අහං දෙව, විපසයිසා කුමාරසා පටිසසුඤ්ඤා යෙන සො කාලකතො තෙන රථං පෙසෙහි. අද්දසා ඛො දෙව, කුමාරො පෙනං කාලකතං. දිස්වා මං එතදවොච; ‘කිම්පනායං සම සාරථී, කාලකතො නාම’”ති ‘එසො ඛො දෙව, කාලකතො නාම, න’ද්දනී තං දකඛිනතී මාතා වා පිතරං වා අශ්කෙඤ්ඤ වා ඤාතිසාලොභිතා. සො’පි න දකඛිනසසි මාතරං වා පිතරං වා අශ්කෙඤ්ඤ වා ඤාතිසාලොභිතෙ’ති. ‘කිම්පන සම සාරථී, අහස්මි මරණධම්මො මරණං අනාත්තො? මස්මි න දකඛිනතී දෙවො වා දෙවී වා අශ්කෙඤ්ඤ වා ඤාතිසාලොභිතා? අහස්මි න දකඛිනසසී දෙවං වා දෙවීං වා අශ්කෙඤ්ඤ වා ඤාතිසාලොභිතෙ’”ති. ‘නිඤ්ඤ දෙව, මයඤ්ඤමහා සබ්බෙ මරණධම්මො මරණං අනාත්තා. තස්මි න දකඛිනතී දෙවො වා දෙවී වා අශ්කෙඤ්ඤ වා ඤාතිසාලොභිතා. නිබ්බි න දකඛිනසසි දෙවං වා දෙවීං වා අශ්කෙඤ්ඤ වා ඤාතිසාලොභිතෙ’ති.’

“දෙවයිනි, මුඛ ද අපි ද යන හැම දෙනා ම මැරෙන සුල්ලමහ, මරණය නො ඉක්මියමහ. පියරජාණන් හෝ මාතෘ දෙව් හෝ අන් සහලේ නැයෝ හෝ මුඛත් නො දක්නාහ. මුඛ ද පියරජාණන් හෝ මාතෘ දෙවිය හෝ අන් සහලේ නැයන් හෝ නො දකිති’ යි රියැදුරු කී ය. “යහළු සැරිය, එසේ නම් අද උයන්බිමට කම් නැත, මේ තැනින් ම ඇතොවුර බලා හික්මෙව” යි කුමර කී ය. මහණෙනි, රියැදුරු තෙම ‘එසේ ය, දෙවයිනි’ යි කියා විපස්සි කුමර හට පිළිවදන් දී එ තැනින් ම ඇතොවුර බලා හික්මිණ. මහණෙනි, විපස්සි කුමර එහි ඇතොවුරට ගියේ, දුක් ඇතියේ, දෙමනස් ඇතියේ, “හවත්ති, යම් ඉපැද්මෙකින් උපන්නාහට ජරාව පැණෙන්නේ ද, ව්‍යාධිය පැණෙන්නේ ද, මරණය පැණෙන්නේ ද, එසේ වූ ඒ ඉපැද්ම හින්දුවට භාජන වේ වා” යි කී ය.

56 මහණෙනි, එ කල්හි බන්ධුමත් රජ රියැදුරු කැඳවා “යහළු සැරිය, කිම, කුමර තෙම උයන්බිම ඇලුණේ ද? යහළු සැරිය, කිම, කුමර තෙම උයන්බිම කෙරෙහි සතුටු වී ද?” යි පුළුවන “දෙවයිනි, කුමාරයාණෝ උයන්බිම නො ම ඇලුණහ දෙවයිනි, කුමාරයාණෝ උයන්බිම කෙරෙහි නො ම සතුටු වූහ” යි රියැදුරු කී ය. “යහළු සැරිය, කුමර උයන්බිම යතුයේ කුමක් දුටු ද?” යි රජ පුළුවන.

57. “දෙවයිනි, කුමරාණෝ උයන්බිම යනුවෙන් රැස් වූ රත් පැවතින් සිව්කාවක් කරන මහජන මුළුවක් දුටු. දැක මා අමතා ‘යහළු සැරිය, කවර හෙයින් එ මහජනමුළුවෙක් රැස් වූයේ වේ ද, නත් රත්පැවතින් සිව්ගෙයකුත් කෙරේ ද?’ යි විචාළේ ය. ‘දෙවයිනි, මේ තෙමේ කලුරිය කෙළේ නම් වේ’ යැ යි මම කිමි. ‘එසේ වී නම්, යහළු සැරිය, ඒ කලුරිය කළහු හොත් තැනට රිය පදව’ යි කුමරාණෝ කීහ. ‘එසේ යැ දෙවයිනි’ යි මම විපස්සි කුමරාණන්ට පිළිවදන් දී ඒ කලුරිය කළාහු වෙත රථය ගෙන ගියෙමි. දෙවයිනි, කුමරාණෝ සිත්සකන් ඉවත් ව ගිය කලුරිය කළහු දුටුහ. දැක ‘යහළු සැරිය, මේ කලුරිය කෙළේ යනු කිම ද?’ යි මා විචාළේ ය. ‘දෙවයිනි, දන් ඔහු මාපියෝ හෝ අන් සහලේ නැයෝ හෝ නො දක්නාහ. හෙ දමව හෝ පියා හෝ අන් සහලේ නැයන් හෝ නො දක්නේය. මේ කලුරිය කෙළේ නම් වේ’ යැ යි මම කිමි. ‘යහළු සැරිය, කිම, මමත් මැරෙන සුල්ලෙමි ද, මරණය නො ඉක්මියෙමි ද? මාත් පිය රජාණෝ හෝ මාතෘ දෙව් හෝ අන් සහලේ නැයෝ හෝ නො දක්නාහු ද? මමත් පිය රජාණන් හෝ මාතෘදෙවිය හෝ අන් සහලේ නැයන් හෝ නො දක්ක හෙමි ද?’ යි කුමරාණෝ මා පුළුවන් හ. ‘දෙවයිනි, මුඛත් අපිත් යන හැම දෙනාමත් මැරෙන සුල්ලමහ, මරණය නො ඉක්මියමහ පිය රජාණෝ හෝ මාතෘ දෙව් හෝ අන් සහලේ නැයෝ හෝ මුඛත් නො දක්නාහ, මුඛ ද පියරජාණන් හෝ මාතෘ දෙවිය හෝ අන් සහලේ නැයන් හෝ දක්ක නො හෙති’ යි මම කිමි.

‘තෙන හි සමම සාරටි අලංකාරස් උය්‍යානභූමියා. ඉතො’ව අනෙකපුරං පට්ඨනියාහි’ති. ‘එවං දෙවා’ති ඛො අහං දෙව, විපසසියා කුමාරසා පටිසසුතො තතො’ව අනෙකපුරං පට්ඨනියාසිං. සො ඛො දෙව, කුමාරො අනෙකපුරගතො දුක්ඛි දුල්ලභො පස්සියාති: ‘ධිරච්ඡු කිර හො ජාති නාම යත්‍ර හි නාම ජාතසස ජරා පඤ්ඤාසිංසාති, ඛොසි පඤ්ඤාසිංසාති, මරණං පඤ්ඤාසිංසාති’ති.

58. අප් ඛො භික්ඛවෙ, බන්ධුමසා රඤ්ඤා එකදහොසි: “මාහෙව ඛො විපසසී කුමාරො න රජං කාරෙසි. මාහෙව විපසසී කුමාරො අභාරසමා අනාගාරියං පබ්බජි. මාහෙව ඛො නෙමිත්තානං ඩ්‍රාහමණානං සමිං අස්ස වචනානති.” අප් ඛො භික්ඛවෙ, බන්ධුමා රාජා විපසසියා කුමාරසා භියොසාසොමකායා පඤ්ඤා කාමගුණානි උපට්ඨපෙසි, යථා විපසසී කුමාරො රජං කාරෙය්‍ය, යථා විපසසී කුමාරො න අභාරසමා අනාගාරියං පබ්බජෙය්‍ය, යථා නෙමිත්තානං ඩ්‍රාහමණානං මිට්ඨා අස්ස වචනානති. තත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ විපසසී කුමාරො පඤ්ඤාති කාමගුණෙහි සමපටිතො සමබ්බිභූතො පට්ඨාරෙති.

59. අප් ඛො භික්ඛවෙ, විපසසී කුමාරො බහුතං වසානං බහුතං වසානානං බහුතං වසාසහසානං අවුට්ඨෙයන සාරටි. ආමනෙස සි ‘යොජෙති සමම සාරටි, හද්දති හද්දති යානානි, උය්‍යානභූමිං ගච්ඡාම සුභූමිං දස්සනායා’ති. ‘එවං දෙවා’ති ඛො භික්ඛවෙ, සාරටි විපසසියා කුමාරසා පටිසසුතො හද්දති හද්දති යානානි යොජෙතො විපසසියා කුමාරසා පටිථෙදෙසි “යුත්තානි ඛො තෙ දෙව, හද්දති හද්දති යානානි, යස්සද්ධි කාලං මඤ්ඤාසී”ති. අප් ඛො භික්ඛවෙ, විපසසී කුමාරො හද්දං යානං අභිරුහිතො හද්දෙති හද්දෙති යානෙහි උය්‍යානභූමිං නියාසි.

60. අද්දසා ඛො භික්ඛවෙ, විපසසී කුමාරො උය්‍යානභූමිං නියානෙතො පුරිසං හණ්ඩං පබ්බජිතං කාසාවචසනං දිස්වා සාරටි. ආමනෙස සි ‘අයමපන සමම සාරටි, පුරිසො කිංකතො? සිසමපි’සා න යථා අඤ්ඤාසං, වස්වානි පි’සා න යථා අඤ්ඤාස”නති. “එසො ඛො දෙව, පබ්බජිතො නාමා”ති. කිමපනෙසො සාම සාරටි, පබ්බජිතො නාමා?”ති “එසා ඛො දෙව පබ්බජිතො නාම: ‘සාධු ධම්මවරියා, සාධු සමවරියා, සාධු කුසලකිරියා, සාධු පුඤ්ඤකිරියා, සාධු අභිභිංසා, සාධු භූතානුකම්පා’ති. ‘සාධු ඛො සො සමම සාරටි, පබ්බජිතො නාම. සාධු සමම සාරටි, ධම්මවරියා, සාධු සමවරියා, සාධු කුසලකිරියා, සාධු පුඤ්ඤකිරියා, සාධු අභිභිංසා, සාධු භූතානුකම්පා. තෙන හි සමම සාරටි, තෙන සො පබ්බජිතො තෙන රථං පෙසෙහි’ති.

‘එවං දෙවං’ති ඛො භික්ඛවෙ, සාරථී විපස්සිත්ත කුමාරස්ස පටිසුසුඤා යෙන සො පබ්බජිතො තෙන රථං පෙසෙයි. අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සී කුමාරො තං පබ්බජිතං එතදවොච. “නිම්පන සමථ, කිංකර්මා? සිසමජ්ඣෙන න යථා අඤ්ඤායං, වත්ථාති’පි තෙන න යථා අඤ්ඤායනතී?” “අහං ඛො දෙව, පබ්බජිතො නාමා”ති, “කිං පන ත්වං සමථ, පබ්බජිතො නාමා?”ති. “අහං ඛො දෙව පබ්බජිතො නාම, ‘සාධු ධම්මචරියා, සාධු සම්මචරියා, සාධු කුසලකිරියා, සාධු දුක්ඛන්තරියා, සාධු අවිභිංසා, සාධු භූතානුකම්පා තී. ‘සාධු ඛො ත්වං සමථ, පබ්බජිතො නාම, සාධු ධම්මචරියා, සාධු සඤ්චරියා, සාධු කුසලකිරියා, සාධු දුක්ඛන්තරියා, සාධු අවිභිංසා, සාධු භූතානුකම්පා තී”

61. අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සී කුමාරො සාරථීං ආමනෙතයි “තෙන භි සමථ සාරථී, රථං ආදය ඉතො’ව අනෙතපුරං පච්චන්දියාමි. අහං පන ඉධෙව කෙසම්භස්සං ඔභාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අවජාදෙත්වා අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතොමි”ති. ‘එවං දෙවං’ති ඛො භික්ඛවෙ සාරථී, විපස්සිත්ත කුමාරස්ස පටිසුසුඤා රථං ආදය තතො’ව අනෙතපුරං පච්චන්දියාමි.

62. වී. සසී පන භික්ඛවෙ, කුමාරො තත්ථෙව කෙසම්භස්සං ඔභාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අවජාදෙත්වා අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජි. අසොසංඝි ඛො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මචරියා රාජධානියා මහාජනකායො චතුරාර්යානිපාණ්ඩුසංඝොති “විපස්සී කීර් කුමාරො කෙසම්භස්සං ඔභාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අවජාදෙත්වා අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො”ති. සුඤ්ඤාන තෙසං එතදභොසි “න භි නූත සො ඔරකො ධම්මචරියායො, න සා ඔරකා’ පබ්බජ්ජා, යත් විපස්සී කුමාරො කෙසම්භස්සං ඔභාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අවජාදෙත්වා අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො. වීපස්සී’පි නාම කුමාරො කෙසම්භස්සං ඔභාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අවජාදෙත්වා අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිත්තො කිම්බිධපන මංගල්ලී?” අථ ඛො සො භික්ඛවෙ මහාජනකායො චතුරාර්යානිපාණ්ඩුසංඝොති කෙසම්භස්සං ඔභාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අවජාදෙත්වා වීපස්සී ඛොසිසත්තං අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතං අනුපබ්බජිසු. කාය සුද්ධං භික්ඛවෙ, පරිසාය පටිවුත්තො විපස්සී ඛොසිසත්තො ගාමනිගමිත-පදරාජධානිසු චාරිතං වරති.

63. අථ ඛො භික්ඛවෙ විපස්සිත්ත ඛොසිසත්තස්ස රහොගතස්ස පටිසුසුඤ්ඤායං එවං වෙතසො පටිවිතකෙකා උදපාදි ‘න ඛො මෙතං පතීරුපායො’හං ආකීර්ණමිහං විහරාමි, යනානුනාහං එකො ගණනා වූපකට්ඨො විහරෙය්හංග්ගි. අථ ඛො භික්ඛවෙ විපස්සී ඛොසිසත්තො අපරෙන සම්මයෙන එකො ගණනා වූපකට්ඨො විහාසි. අඤ්ඤානෙව තාති චතුරාර්යානිපාණ්ඩුසංඝොති අගමංසු, අඤ්ඤාන විපස්සී ඛොසිසත්තො.

මහණෙනි, රියැදුරු තෙම 'දෙවයිනි, එසේ යැ' යි කියා විපස්සී කුමරහට පිළිවදන් දී, ඒ පැවිද්ද වෙතට රිය පැදවී ය. මහණෙනි, ඉක්බිති විපස්සී කුමාර තෙම ඒ පැවිද්ද බණවා, "යහළු, මුඛ කුමක් කරනු ලැබුවෝ ද? මුඛ හිස ද සෙස්සන්ගේ මෙන් නො වේ. මුඛ හත් පෙරෙව් වත් ද සෙස්සන්ගේ මෙන් නො වේ" යැ යි කී ය. "දෙවයිනි, මම පැවිදි නම් වෙමි" යි හේ කී ය. "යහළු, හවත් කවර හෙයින් පැවිදි නම් වෙයි හෝ?" යි කුමර පුළුවන. "දෙවයිනි, මම 'ධර්මවය්ථාප මැනැව, ශම්මවය්ථාප මැනැව, කුශල ක්‍රියාව මැනැව, පුණ්‍යක්‍රියාව මැනැව, අචිංඤාව මැනැව, සත්වානුකම්පාව මැනැවැ' යි පැවිදි වූයෙමි" යි හේ කී ය. "යහළු, මුඛ 'ධර්මවය්ථාප මැනැවැ යි, ශම්මවය්ථාප මැනැවැ යි, කුශලක්‍රියාව මැනැවැ යි, පුණ්‍යක්‍රියාව මැනැවැ යි, අචිංඤාව මැනැවැ යි, සත්වානුකම්පාව මැනැවැ' යි පැවිදි වූ හේ යහපතැ" යි විපස්සී කුමර කී ය.

61. මහණෙනි, ඉක්බිති විපස්සී කුමාර තෙම රියැදුරා බණවා "එසේ නම් යහළු සැරිය, රිය ගෙන මෙ තැනින් ම ඇතොවුරු බලා යා. මම මෙහි ම කෙහෙ රවුළු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහි ගෙන් පැවිදි වදනෙමි" යි කී ය. මහණෙනි, 'එසේ ය, දෙවයිනි' යි කියා රියැදුරු තෙම විපස්සී කුමරහට පිළිවදන් දී රිය ගෙන එ තැනින් ම ඇතොවුරු බලා නික්මියේ ය.

62. විපස්සී කුමර එහිදී ම කෙහෙ රවුළු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහි ගෙන් පැවිද්දට වන. මහණෙනි, බන්ධුමතී රජදහනති සුවාසුදහසක් පමණ වූ මහජනමුළුව 'විපස්සී කුමරාණෝ කෙහෙ රවුළු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් පැවිදි වන්න' යි ඇසී ඇසීමෙන් ඔවුනට "යමෙක විපස්සී කුමරාණෝ කෙහෙරවුළු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිදි වන්නු නම්, ඒ දහම්විනය ඇති සස්ත සුදු එකෙක් නො වේ ම ය. ඒ පැවිද්ද සුදු නො වේ ම ය. විපස්සී කුමරාණෝ කෙහෙරවුළු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිදි වූහු නම්, අප ගැන කියනු ම කිමැ?" යි මෙ සිත් වී ය. මහණෙනි, ඉක්බිති සුවාසුදහසක් පමණ වූ ඒ මහජනමුළුව කෙහෙරවුළු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් පැවිදි වත් විපස්සී බෝසතු අනුව පැවිදි වූහ. මහණෙනි, විපස්සී බෝසත් තෙම ඒ පිරිස විසින් පිරිවරන ලද්ද ව ගමනියම්ගමදනවුරු රජදහනති සැරි සරයි.

63. මහණෙනි, එ කල්හි හුදෙකලා වූ චිත්තවිචේකයෙන් යුක්තවූ විපස්සී බෝසත්හට "යමබ්බු වුමම් ගණයා විසින් පිරිවරන ලද්ද ව වෙසෙමි ද, එය මට නො සුදුසු ය මම එකලා වැ, ගණයා කෙරෙන් වෙන් වැ, වෙසෙමි නට මැනැවැ" යි මෙසේ චිත්තසංකල්පනාවක් උපන. මහණෙනි, ඉක්බිති විපස්සී බෝසත් තෙම පසු කලෙක එකලා වැ ගණයාගෙන් වෙන් වැ විය ය. ඒ සුවාසුදහසක් පැවිද්දෝ අත් දෙසට ම ගියහ, විපස්සී බෝසත් අන් දෙසෙක ගියේ ය.

64. අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස වාසුපග්ගස්ස රහොගත්තස්ස පටිසලථිතස්ස එවං වෙතයො පරිවිතකෙක්කා උදපාදි “කිංචි වතායං ලොකො ආපනෙතා, ජායති ව ජීයති මීයති ව වචති ව උපපජ්ජති ව. අථ ව පනිමස්ස දුක්ඛත්ත භික්ඛරණං නපපජානාති ජරාමරණස්ස. කුදස්සු නාම ඉමස්ස දුක්ඛස්ස භික්ඛරණං පඤ්ඤායිස්සති ජරාමරණස්සා”ති.

65. අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස එතදහොසි “කිංචි නු ඛො සති ජරාමරණං හොති, කිම්පව්වයා ජරාමරණං නති අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස යොනිසොමනයිකාරා අහු පඤ්ඤාය අභිසමයො “ජාතියා ඛො සති ජරාමරණං හොති, ජාතිපච්චයා ජරාමරණං”නති.

66. අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස එතදහොසි “කිංචි නු ඛො සති ජාති හොති කිම්පව්වයා ජාති” ති අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස යොනිසොමනයිකාරා අහු පඤ්ඤාය අභිසමයො “භවෙ ඛො සති ජාති හොති, භව පච්චයා ජාති” ති

67. අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස එතදහොසි “කිංචි නු ඛො සති භවො භොති කිම්පව්වයා භවො”ති අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස යොනිසොමනයිකාරා අහු පඤ්ඤාය අභිසමයො “උපාදනෙ ඛො සති භවො, හොති, උපාදනපච්චයා භවො”ති.

68. අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස එතදහොසි “කිංචි නු ඛො සති උපාදනං හොති කිම්පව්වයා උපාදනානති.” අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස යොනිසොමනයිකාරා අහු පඤ්ඤාය අභිසමයො “තණ්ඛාය ඛො සති උපාදනං හොති, තණ්ඛාපච්චයා උපාදනානති.”

69. අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස එතදහොසි “කිංචි නු ඛො සති තණ්ඛා හොති, කිම්පව්වයා තණ්ඛා”ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස යොනිසොමනයිකාරා අහු පඤ්ඤාය අභිසමයො “වේදනාය ඛො සති තණ්ඛා හොති, වේදනාපච්චයා තණ්ඛා”ති.

70. අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස එතදහොසි “කිංචි නු ඛො සති වේදනා හොති, කිම්පව්වයා වේදනා”ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස යොනිසොමනයිකාරා අහු පඤ්ඤාය අභිසමයො “එසො ඛො සති වේදනා හොති, එස්සාව්වයා වේදනා”ති.

71. අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස එතදහොසි “කිංචි නු ඛො සති එසො හොති, කිම්පව්වයා එසො”ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපස්සිස්ස බොධිසත්තස්ස යොනිසොමනයිකාරා අහු පඤ්ඤාය අභිසමයො “සලායතනෙ ඛො සති එසො හොති, සලායතනපච්චයා එසො”ති.

64. මහණෙනි, එ කල්හි එකලා වැ විත්තවිවෙකයෙන් යුක්ත වැ (බෝමැඩ) එක්රැස් දිසිමට පැමිණි විපස්සී බෝසත්හට “බෙදයෙක, මේ ලොවැසි තෙම දුකට පැමිණියේ ය. හේ උපදනේ ද දිරනුයේ ද මියෙනුයේ ද වෙයි එසේ වූක වනුයේ ද යළි උපදනේද වේ. එතෙකුදු වුවත් මේ දුකොසේ, මේ ජරාමරණ දෙකිනි නිසරණය නො දනිසි. කවර දුක නම් මේ දුකේ නිසරණය පැණෙන්නේ ද” යි මෙසේ විත්තසංකල්පයෙන් පහළ විය

65. මහණෙනි, එ කල්හි විපස්සී බෝසත්හට “කමක් ඇති කලා ජරාමරණ වේ ද, කිමෙක පසයෙන් ජරාමරණ වේ ද” යි මේ සිත විය. මහණෙනි, ඉක්බිති විපස්සී බෝසත්හට “ජාතිය ඇති කලා ජරාමරණ වේ. ජාතිප්‍රත්‍යයයෙන් ජරාමරණ වේ” යැ යි උපායමනස්කාරයෙන් ප්‍රඥාපිමය විය, අවබෝධ විය යි සේ යි.

66. මහණෙනි, ඉක්බිති විපස්සී බෝසත්හට “කුමක් ඇති කල්හි ජාතිය වේ ද කිමෙක පසයෙන් ජාතිය වේ ද” යි මේ සිත විය. එකල්හි විපස්සී බෝසත්හට හවය ඇති කල්හි ජාතිය වේ. හවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වේ” යැ යි යොනිසොමනස්කාරයෙන් ප්‍රඥාපිමය විය.

67. මහණෙනි, ඉක්බිති විපස්සී බෝසත්හට “කුමක් ඇති කල්හි හවය වේ ද, කිමෙක ප්‍රත්‍යයයෙන් හවය වේ ද” යි මේ සිත විය. මහණෙනි, එකල්හි විපස්සී බෝසත්හට “උපාදාය ඇති කල්හි හවය වේ. උපාදාප්‍රත්‍යයයෙන් හවය වේ” යැ යි යොනිසොමනස්කාරයෙන් ප්‍රඥාපිමය විය.

68. මහණෙනි, ඉක්බිති විපස්සී බෝසත්හට “කුමක් ඇති කල්හි උපාදාය වේ ද, කිමෙක ප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදාය වේ ද” යි මේ සිත විය. මහණෙනි, එකල්හි විපස්සී බෝසත්හට “තෘෂ්ණාව ඇති කල්හි උපාදාය වේ. තෘෂ්ණා ප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදාය වේ” යැ යි යොනිසොමනස්කාරයෙන් ප්‍රඥාපිමය විය.

69. මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් විපස්සී බෝසත්හට “කුමක් ඇති කල්හි තෘෂ්ණාව වේ ද, කිමෙක ප්‍රත්‍යයයෙන් තෘෂ්ණාව වේ ද” යි මේ සිත විය. මහණෙනි, එකල්හි විපස්සී බෝසත්හට “වේදනාව ඇති කල්හි තෘෂ්ණාව වේ. වේදනාප්‍රත්‍යයයෙන් තෘෂ්ණාව වේ” යැ යි යොනිසොමනස්කාරයෙන් ප්‍රඥාපිමය විය.

70. මහණෙනි, ඉක්බිති විපස්සී බෝසත්හට “කුමක් ඇති කල්හි වේදනාව වේ ද, කිමෙක ප්‍රත්‍යයයෙන් වේදනාව වේ ද” යි මේ සිත විය. මහණෙනි, එකල්හි විපස්සී බෝසත්හට “ස්පර්ශය ඇති කල්හි වේදනාව වේ. ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේදනාව වේ” යැ යි යොනිසොමනස්කාරයෙන් ප්‍රඥාපිමය විය.

71. මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් විපස්සී බෝසත්හට, “කමක් ඇති කල්හි ස්පර්ශය වේ ද, කිමෙක ප්‍රත්‍යයයෙන් ස්පර්ශය වේ ද” යි මේ සිත විය. මහණෙනි, එකල්හි විපස්සී බෝසත්හට “ඡායාතන ඇති කල්හි ස්පර්ශය වේ. ඡායාතනප්‍රත්‍යයයෙන් ස්පර්ශය වේ” යැ යි යොනිසොමනස්කාරයෙන් ප්‍රඥාපිමය විය.

79. අප්ථො භික්ඛවෙ විපසයිසං බොධිසත්තස්ස ඵතදහොසි: “කිංචි නු බො අසති භවො න හොති, කිසං නිරොධා භවතිරොධො”ති අප්ථො භික්ඛවෙ විපසයිසං බොධිසත්තස්ස යොනිසොමනසිකාරා අහු පඤ්ඤා අගිසමයො: “උපාදනෙ බො අසති භවො න හොති, උපාදනනිරොධා භවතිරොධො”ති.

80. අප්ථො භික්ඛවෙ විපසයිසං බොධිසත්තස්ස ඵතදහොසි: “කිංචි නු බො අසති උපාදනං න හොති, කිසං නිරොධා උපාදනනිරොධො”ති. අප්ථො භික්ඛවෙ විපසයිසං බොධිසත්තස්ස යොනිසොමනසිකාරා අහු පඤ්ඤා අගිසමයො: “තණ්හාය බො අසති උපාදනං න හොති, තණ්හා-නිරොධා උපාදනනිරොධො”ති.

81. අප්ථො භික්ඛවෙ විපසයිසං බොධිසත්තස්ස ඵතදහොසි: “කිංචි නු බො අසති තණ්හා න හොති, කිසං නිරොධා තණ්හානිරොධො”ති. අප්ථො භික්ඛවෙ විපසයිසං බොධිසත්තස්ස යොනිසොමනසිකාරා අහු පඤ්ඤා අගිසමයො: “වේදනාය බො අසති තණ්හා න හොති, වේදනා-නිරොධා තණ්හානිරොධො”ති.

82. අප්ථො භික්ඛවෙ විපසයිසං බොධිසත්තස්ස ඵතදහොසි “කිංචි නු බො අසති වේදනා න හොති, කිසං නිරොධා වේදනානිරොධො”ති. අප්ථො භික්ඛවෙ විපසයිසං බොධිසත්තස්ස යොනිසොමනසිකාරා අහු පඤ්ඤා අගිසමයො “ඵසෙසා බො අසති වේදනා න හොති, ඵසානිරොධා වේදනානිරොධො”ති.

83. අප්ථො භික්ඛවෙ විපසයිසං බොධිසත්තස්ස ඵතදහොසි “කිංචි නු බො අසති ඵසෙසා න හොති, කිසං නිරොධා ඵසානිරොධො”ති අප්ථො භික්ඛවෙ විපසයිසං බොධිසත්තස්ස යොනිසොමනසිකාරා අහු පඤ්ඤා අගිසමයො “සද්‍රායනනෙ බො අසති ඵසෙසා න හොති, සද්‍රායනන-නිරොධා ඵසානිරොධො”ති.

84. අප්ථො භික්ඛවෙ විපසයිසං බොධිසත්තස්ස ඵතදහොසි “කිංචි නු බො අසති සද්‍රායනනං න හොති, කිසං නිරොධා සද්‍රායනන-නිරොධො?”ති. අප්ථො භික්ඛවෙ විපසයිසං බොධිසත්තස්ස යොනිසොමනසිකාරා අහු පඤ්ඤා අගිසමයො “නාමරූපෙ බො අසති සද්‍රායනනං න හොති, නාමරූපනිරොධා සද්‍රායනනනිරොධො”ති.

85. අප් ඛො භික්ඛවෙ වීජසසිස්ස බොධිසත්තස්ස එතදහොසි: “කිලච්ඡි නු ඛො අසති නාමරූපං න හොති, කිස්ස නිරොධො නාමරූපනිරොධො?” ති. අප් ඛො භික්ඛවෙ වීජසසිස්ස බොධිසත්තස්ස යොනිසො මනසිකාරා අහු පඤ්ඤාය අභිසම්මයො: “විඤ්ඤාණං ඛො අසති නාමරූපං න හොති, විඤ්ඤාණනිරොධො නාමරූපනිරොධො” ති.

86. අප් ඛො භික්ඛවෙ වීජසසිස්ස බොධිසත්තස්ස එතදහොසි: “කිමච්ඡි නු ඛො අසති විඤ්ඤාණං න හොති, කිස්ස නිරොධො විඤ්ඤාණනිරොධො?” ති. අප් ඛො භික්ඛවෙ වීජසසිස්ස බොධිසත්තස්ස යොනිසො මනසිකාරා අහු පඤ්ඤාය අභිසම්මයො: “නාමරූපෙ ඛො අසති විඤ්ඤාණං න හොති, නාමරූපනිරොධො විඤ්ඤාණනිරොධො” ති.

87. අප් ඛො භික්ඛවෙ වීජසසිස්ස බොධිසත්තස්ස එතදහොසි. “අධිගතො ඛො මායං¹ මග්ගො සමේබ්බාධාය² යදිදං නාමරූපනිරොධාය විඤ්ඤාණනිරොධො” විඤ්ඤාණනිරොධො නාමරූපනිරොධො, නාමරූපනිරොධො සලයානනනිරොධො, සලයානනනිරොධො එස්සනිරොධො, එස්සනිරොධො වේදනානිරොධො, වේදනානිරොධො තණ්හානිරොධො, තණ්හානිරොධො උපාදානනිරොධො, උපාදානනිරොධො භවනිරොධො, භවනිරොධො ජාතිනිරොධො, ජාතිනිරොධො ජරාමරණංසොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සපායාසා නිරුජ්ඣනති. එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො හොති” ති. “නිරොධො, නිරොධො” ති ඛො භික්ඛවෙ වීජසසිස්ස බොධිසත්තස්ස පුට්ඨෙ අනානුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, වීජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි:

88. අප් ඛො භික්ඛවෙ වීජසසි බොධිසත්තො අපරෙන සම්මයෙන පඤ්චස්වපාදනක්ඛන්ධෙසු උදයබ්බයානුපස්සී විහාසී. “ඉති රූපං, ඉති රූපස්ස සමුදයො, ඉති රූපස්ස අත්ථඛගමො. ඉති වේදනා, ඉති වේදනාය සමුදයො, ඉති වේදනාය අත්ථඛගමො. ඉති සඤ්ඤා, ඉති සඤ්ඤාය සමුදයො, ඉති සඤ්ඤාය අත්ථඛගමො. ඉති සංඛාරා, ඉති සංඛාරානා සමුදයො, ඉති සංඛාරානා අත්ථඛගමො. ඉති විඤ්ඤාණං, ඉති විඤ්ඤාණස්ස සමුදයො, ඉති විඤ්ඤාණස්ස අත්ථඛගමො” ති. තස්ස පඤ්චස්ව උපාදනක්ඛන්ධෙසු උදයබ්බයානුපස්සිතො විහරතො න විරසොව අනුපාදය ආසවෙහි විතාං විමුච්ඡි” ති.

දුතියං භාණවාරං නිවර්තං

1 මෙ අයං ටිපසනාමිකො අර්ථ

2. චේතනා ස්වරූපං

85. මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් විපස්සී බෝසත්හට “කුමක් නම් නැති කලා නාමරූප නො වේ ද? කීමෙක නිරොධයෙන් නාමරූපනිරොධය වේ ද?” යි මේ සිත විය. මහණෙනි, එකල්හි විපස්සී බෝසත්හට “විඤානය නැති කලා නාමරූපය නො වේ. විඤානනිරොධයෙන් නාමරූපනිරොධය වේ යැ” යි යොනිසොමනස්කාරයෙන් ප්‍රඥාභිසමය විය.

86. මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් විපස්සී බෝසත්හට “කුමක් නම් නැති කලා විඤානය නො වේ ද? කීමෙක නිරොධයෙන් විඤානනිරොධය වේ ද?” යි මේ සිත විය. මහණෙනි, එ කලා විපස්සී බෝසත්හට ‘නාමරූපය නැති කලා විඤානය නො වේ. නාමරූපනිරොධයෙන් විඤානනිරොධය වේ’ යැ යි යොනිසොමනස්කාරයෙන් ප්‍රඥාභිසමය විය.

87. මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් විපස්සී බෝසත්හට “නාමරූප නිරොධයෙන් විඤානනිරොධය වේ. විඤානනිරොධයෙන් නාමරූපනිරොධය වේ. නාමරූපනිරොධයෙන් ඡේද්‍යතනනිරොධය වේ. ඡේද්‍යතනනිරොධයෙන් ස්පර්ශනිරොධය වේ. ස්පර්ශනිරොධයෙන් වේදනානිරොධය වේ. වේදනානිරොධයෙන් තෘෂ්ණානිරොධය වේ. තෘෂ්ණානිරොධයෙන් උපාදානනිරොධය වේ. උපාදානනිරොධයෙන් භවනිරොධය වේ. භවනිරොධයෙන් ජාතිනිරොධය වේ. ජාතිනිරොධයෙන් ජරාමරණ සොක පරිදෙව දුක් දෙමිනස් උපායාස යන මොහු නිරුද්ධ වෙත්. මෙසේ මේ සියලු දුක් රැහේ නිරොධය වේ” යැ යි මේ සිත විය. මහණෙනි, විපස්සී බෝසත්හට ‘නිරොධය, නිරොධයැ’ යි ම පෙර නො ඇසූ දහමිහි ඇස උපන, නුවණ උපන, ප්‍රඥාව උපන, විද්‍යාව උපන, ආලෝකය උපන.

88. මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් විපස්සී බෝසත් තෙම පසු කලෙක “රූපය මෙසේ ය, රූපසමුදය මෙසේ ය, රූපනිරොධය මෙසේ ය. වේදනාව මෙසේ ය, වේදනාසමුදය මෙසේ ය, වේදනානිරොධය මෙසේ ය. සංඥාව මෙසේ ය, සංඥාසමුදය මෙසේ ය, සංඥානිරොධය මෙසේ ය. සංස්කාරයෝ මෙසේ ය, සංස්කාරසමුදය මෙසේ ය, සංස්කාරනිරොධය මෙසේ ය, විඤානය මෙසේ ය, විඤානසමුදය මෙසේ ය, විඤානනිරොධය මෙසේ යැ” යි උපාදානස්කන්ධ පසෙහි ඉපැත්මත් නැස්මත් අනුව බලන සුලු ව විසී ය. උපාදානස්කන්ධ පසෙහි උදය ව්‍යයය අනුව බලන සුලු ව වසන එ බෝසත්හුගේ සිත නොබෝ කලෙකින් ම උපාදාන රහිත වූ අසුඛයන් කෙරෙන් මිදුණේ ය.

දෙවෙනි බණවර නිමිසේ ය.

89. අථ ඛො භික්ඛවෙ වීජසයිසස හගවතො අරහතො සමුදාසං සමුද්ධස්ස එතදනොසි. “යනත්තානං ධම්මං දෙසෙය්‍ය”න්ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ වීජසයිසස හගවතො අරහතො සමුදාසමුද්ධස්ස එතදනොසි “අබ්බතො ඛො මහං ධම්මො ගම්ථීරො දුද්දසො දුදුකුට්ඨොධො සන්නො පඤ්ඤො අනක්ඛාවචරො නිපුණො පඤ්ඤාවේදනීයො. ආලයාරාමා ඛො පනායං පජා ආලයරතා ආලයසමුද්ධා. ආලයාරාමාය ඛො පන පජාය ආලයරතාය ආලයසමුද්ධාය දුද්දසං ඉදං ‘යානං යදිදං ඉදපච්චායනාපට්ඨසමුදාසෙද ඉදම් ඛො යානං දුද්දසං යදිදං සබ්බ සබ්බාරාසමපා සබ්බපට්ඨපටිතිස්සග්ගො තණ්හකකයො වීරගො නිරොධො භිබ්බාන අහසෙඤ්ච ඛො පන ධම්මං දෙසෙය්‍යං, පරෙ ච මෙ න ආජානෙය්‍යං සො මමස්ස කිලමපො, සා මමස්ස වීභෙසා ති, අභිසංඝදං භික්ඛවෙ වීජසයිස හගවතං අරහතං සමුදාසමුද්ධං. ඉමා අනච්ඡරියා ගාථායො පටිභංසු පුබ්බ අසුත්තපුබ්බා

“කිවෙජන මෙ අබ්බතං හලං”දනි පකාසිතුං,
 රාගදෙසපරෙතෙහි නායං ධම්මො සුසමුද්ධො
 පටිසොතගාමී. භිදුණං භම්භිරං දුද්දසං අණුං,
 රාගරහතා න දකඛිනති තමොක්ඛජෙති ආච්ඡා”ති

ඉතිහ භික්ඛවෙ වීජසයිසස හගවතො අරහතො සමුදාසමුද්ධස්ස පටිස වීක්ඛතො අපොසංකකතාය උක්ඛං නම්, නො ධම්මදෙසනාය

90 අථ ඛො භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරස්ස මහාබ්‍රහ්මනො වීජසයිසස හගවතො අරහතො සමුදාසමුද්ධස්ස වෙකසා වෙතොපරිඤ්ඤකමඤ්ඤාය එතදනොසි “නායංකි වත හො ලොකො, වීනායංකි වත හොලොකො, යත්‍ර හි නාම වීජසයිසස හගවතො අරහතො සමුදාසමුද්ධස්ස අපොසංකකතාය විතං නම්ති නො ධම්මදෙසනාය” ති. අථ ඛො සො භික්ඛවෙ මහා-බ්‍රහ්මා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මඤ්ජිතං වා බාහං පසාදාය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සම්මඤ්ජය්‍ය, ථවම්ච බ්‍රහ්මලොකෙ අනතරහිතො වීජසයිසස හගවතො අරහතො සමුදාසමුද්ධස්ස පුරතො පාතුරොසි

91 අථ ඛො සො භික්ඛවෙ මහාබ්‍රහ්මා එකංසං උගාරාඤ්ඤා කරිත්වා (කඛිණං ජාත්‍රමණ්ඩලං දුට්ඨවිං හිගග්ගා,¹ යෙන වීජසයි හගවා අරහං යමෙයමුද්ධො නෙන අපථිං පනාමෙත්වා වීජසයි හගවතං අරහතං සමුදාසමුද්ධං එතදවොච “දෙසෙතු උතෙන හග්වා ධම්මං, දෙසෙතු පුගතො ධම්මං. සන්ති² යතො අසුරජකච්ඡාතිකා. අසු-වතනා ධම්මස්ස පටිභායන්ති. හට්ඨාන්ති ධම්මස්ස අඤ්ඤානො”ති.

1 අප්ප. P15 යසං.

2 නිදානං - යසං.

89. මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදු රජුට මම් දහම් දෙසන්නෙමි නම් මනා ම නු'' යි මේ සිත විය. මහණෙනි, එ කල්හි හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදු රජහට 'මා විසින් අවබෝධ කරන ලද මේ ධර්මය ගැඹුරු ය, දුකසේ දුක්ක යුතු ය, දුකසේ අවබෝධ කටයුතු ය, ශාන්තය, ප්‍රණීත ය, තර්කයෙන් බැස ගත නො හැක්කේ ය, සියුම් නුවණැත්තවුන් විසින් දැන ගත යුතු ය. මේ සත්මුළුව ආලය සංඛ්‍යාත කාමඥා තෘෂ්ණාවන්ගෙන් සතුටු වන්නේ ය, ආලයයන්හි ඇලුණේ ය, ආලයයන්හි ප්‍රමුද්ධ ය ආලයයන්ගෙන් සතුටුවන, ආලයයන්හි ඇලුණ, ආලයයන්හි දැඩි සේ මුද්ධ වූ සත්මුළුව විසින් ඉදම්ප්‍රත්‍යයතා ප්‍රතිත්‍යාසමුත්පාද නම් වූ යමෙක් ඇද්ද, ඒ මේ කාරණය දක්නට දුෂ්කර ය. සර්වසංස්කාරශුච්චය, සර්වොපධිප්‍රතිනිසර්ගය, තෘෂ්ණාක්ෂයය, වීරාගය, හිරොධය, හිර්වාණයැ යි කියන ලද යම් මේ දහමෙන් වේ ද, මේ කාරණය ද දුක් ම දුෂ්කර ය. ඉදින් මම් දහම් දෙසිමි නම්, අන්හුත් මගේ ඒ දහම් දැන නො ගන්නාහු නම්, එය මා කයට කල්මචයෙන් වන්නේ ය. මා කයට වෙහෙසෙක් වන්නේ යැ' යි මේ සිත විය. මහණෙනි, එපමණක් නො ව වැලිදු හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදු රජුට පෙර නො ඇසුවීරු, සිතත් සිතත් ආශ්වයා එළවන මේ ගාථාවෝ ද වැටහුණහ

"මා විසින් දුකසේ අවබෝධ කරන ලද ධර්මය ප්‍රකාශ කරන්නට දන් නො සුදුසු ය. (දන් එය පැවැසීමෙන් වන වැඩෙක් නැත) මෙය රාගද්වේෂාදි කෙලෙසුන්ගෙන් මැඩුණුවූන් විසින් සුවයේ අවබෝධ කට හැකි නො වේ. උඩුහොයට යන (හිත්‍යසංඥාදියට විරුද්ධ අතිත්‍යා සංඥාදි වශයෙන් පැවැති) නිපුණ වූ ගැඹුරු වූ දුකසේ දුක්ක යුතු වූ අණු (දුක්ෂම) වූ මේ ධර්මය රාගයෙන් රත් වූ අවිද්‍යාරාගියෙන් ඇවුරුණු සත්වයෝ නො දක්නාහ."

මහණෙනි, මෙසේ නුවණින් සලකන හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුන්ගේ සිත මන්දෙන්සාහි බවට නැමුණේ ය, දහම් දෙසුමට නො නැමුණේ ය

90. මහණෙනි, එ කල්හි හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුන්ගේ චිත්තසංකල්පනාව සිය සිතින් දනගැන්මෙන් එක්තරා මහබඩකුහට "හවන්ති, යම් ලොවෙක හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුන්ගේ සිත මන්දෙන්සාහ බවට නැමේ ද, දහම් දෙසුමට නො නැමේ ද, ඒ ලොකය නැසෙම ය හවන්ති, ඒ ලොකය එකානන්‍යෙන් වැනැසෙම ය" යි මේ සිත විය. මහණෙනි, එකෙණෙහි ඒ මහබඩ තෙම ඤාතිමත් පුරුෂයෙක් යම් සේ හැකුලු අත දිගු කරන්නේ ද, දිගු කළ අත හෝ හකුලන්නේ ද, එ සෙයින් ම බඹලොවැ අතුරුදහන් වූයේ හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුන් ඉදිරියෙහි පහළ විය.

91. මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් ඒ මහබඩ තෙම උතුරුසහ එකස් කොට දකුණු දණ්ඩෙල බිමැ හැන හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුන් දෙසට ඇදීලී නමුදු වැද "වහන්ස, හඟවත්හු දහම් දෙසත් වා. සුගත්හු දහම් දෙසත් වා. අල්පරජ්ජකස්වභාව (පැණැසි අල්ප වූ රාගාදී රජස්) උන් සත්හු ඇත්හ. ඔහු දහම් නො අසන බැවින් පිරිහෙති. දහම් දැන හෙන්නෝ වන්නාහ" යි බිබට මේ බස් කී ය.

92. අථ ඛො භික්ඛවෙ විපස්සි හගවා අරහං සමමාසමුද්දො තං මහාබ්‍රහ්මානං එතදවොච: “මඤ්ඤෙයි ඛො බ්‍රහ්මෙ, එතදහොසි “යනු-නාහං ධම්මං දෙසෙය්‍යා”න්ති තස්ස මඤ්ඤෙයි, එතදහොසි. ‘අධිගතො ඛො මහායං ධම්මො ගම්භීරො දුද්දසං දුරනුබොධො සන්තො පණීතො අතක්කාවචරො හිපුණො පණ්ඩිතවෙදනීයො. ආලයාරාමා ඛො පනායං පජා ආලයරතා ආලයසමුද්දිතා. ආලයාරාමාය ඛො පන පජාය ආලයරතාය ආලයසමුද්දිතාය දුද්දසං ඉදං යානං යදිදං ඉදපචරි යතා පටිච්චසම්ප්පාදෙ ඉදමපි ඛො යානං දුද්දසං යදිදං සබ්බසබ්බාරසමප්පො සබ්බපටිපට්ඨිකංගො තණ්හකකියො වීරාගො හිරොධො හිබ්බානං අභංගො ඛො පන ධම්මං දෙසෙය්‍යං, පරෙ ව මෙ න ආජානොස්සං, සො මමස්ස කීලමපො, සා මලස්ස වීහෙය්‍යා”ති. අපිසසුදං මං බ්‍රහ්මෙ ඉමා අනච්ඡරියා ගාථායො පටිභංගු පුබ්බෙ අසුතපුබ්බා:

“කීවෙජන මෙ අධිගතං හලඤ්ඤි පක්ඛිත්තං,
රාගදොසපරෙතෙහි නායං ධම්මො සුසම්මුදො.
පටිසොතගාමී හිපුණං ගම්භීරං දුද්දසං අණ්ණං
රාගරත්තා න දක්ඛිනති තමොක්කජෙන ආචුතා”ති

ඉතිං මෙ බ්‍රහ්මෙ පටිසංවික්ඛන්තො අපොසසුඤ්ඤායාය වික්ඛං නම්, නො ධම්මදෙසනායා”ති.

දුතියමපි ඛො භික්ඛවෙ සො මහාබ්‍රහ්මා -පෙ- තතියමපි ඛො භික්ඛවෙ සො මහාබ්‍රහ්මා විපස්සි හගවන්තං අරහන්තං සමමාසමුද්දො එතදවොච. “දෙසෙතු හන්තෙ හගවා ධම්මං, දෙසෙතු සුගතො ධම්මං, යන්ති සත්තා අපරපක්ඛජාතීනා. අසාවණ්ණා ධම්මස්ස පටිභංගනති. හවිසසනති ධම්මස්ස අඤ්ඤානො”ති

93. අථ ඛො භික්ඛවෙ විපස්සි හගවා අරහං සමමාසමුද්දො බ්‍රහ්මිනො ව අපෙක්ඛන්තං උදිත්වා සන්තෙසු ව කාරුඤ්ඤං පටිච්ච බුද්ධිවක්ඛනා ලොකං වොලොකෙයි අද්දසං ඛො භික්ඛවෙ විපස්සි හගවා අරහං සමමාසමුද්දො බුද්ධිවක්ඛනා ලොකං වොලොකෙතො සන්තො අපරපක්ඛෙ මාංජනෙ කික්ඛන්ත්‍රියෙ මුද්දන්ත්‍රියෙ සාකාරෙ වාකාරෙ දුට්ඨිකපයෙ දුට්ඨිකපයෙ අපොක්ඛන්ති පරලොකට්ඨකයදස්සාවිතො විශංතො, අපොක්ඛන්ති භ පරලොකට්ඨකයදස්සාවිතො විශංතො

92. මහණෙනි, එ කල්හි භගවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුහු ඒ මහබඹුහු බණවා, “බ්‍රහ්මය, මට ද ඉදින් මම දහම් දෙසන්නෙමි මනා මැ නු” යි මේ සිත විය. “බ්‍රහ්මය, ඒ මට ‘මා විසින් අවබෝධ කරන ලද මේ ධර්මය වූ කලී ගැඹුරු ය, දුකසේ දක්ක යුතු ය, දුකසේ අනුබෝධ කටයුතු ය, ශාන්ත ය, ප්‍රණීත ය, තර්කයෙන් බැස ගත නො හැකි ය, සියුම් ය, පණ්ඩිතයන් විසින් දත යුතු ය. මේ සත්වප්‍රජාව ආලයාරාමය, (පස්කම්මඉණයෙහි බැඳුණේ ය) ආලයරත ය (පස්කම්මඉණයෙහි ඇඳුණේ ය) ආලයසම්මුදිත ය (පස්කම්මඉණයෙහි සතුටු වූයේ ය). ආලයාරාම වූ ආලයරත වූ ආලයසම්මුදිත වූ සත්ත්වප්‍රජාව විසින් ඉදම්ප්‍රත්‍යයනා ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාද සංඛ්‍යාත මේ කාරණය දුකසේ දක්ක යුතු ය. සියලු සංස්කාරයන්ගේ සංසිද්ධි, සියලු උපධීන්ගේ දුර ලීම, තෘෂ්ණාක්ෂයය, විරාගය, නිරෝධය, තීර්වාණය යන මේ කරුණ ද දුකසේ දක්ක යුතු ය. මමත් දහම් දෙසන්නෙමි නම්, අන්හු මා දෙසන දහම් දැන නො ගන්නාහු නම්, එය මට ක්ලාන්තයෙකි. එය මට වෙහෙසෙකි” යි මේ සිත විය. තව ද බ්‍රහ්මය, පෙර නොඇසුවීරු, සිතත් සිතත් ආශ්වයෑය එල්වන මේ ශාරාවෝ මට වැටහුණහ.

“ම. විසින් දුකසේ අවබෝධ කරන ලද ධර්මය ප්‍රකාශ කරන්නට දන් නො සුදුසු ය. රාගද්වේෂාදි කෙලෙසුන්ගෙන් මැඩුණුවත් විසින් මේ ධර්මය සුවසේ අවබෝධ කට හැකි නො වේ. උඩුහොයට (නිවන් කරා) යන සුලු, නිපුණ වූ, ගැඹුරු වූ දුකසේ දක්ක යුතු වූ, සියුම් වූ මේ ධර්මය රාගයෙන් රත්වූ මොහුරුරැසින් ඇවුරුණාහු නො දක්නාහ.”

බ්‍රහ්මය, මෙසේ සලකන මගේ සිත අල්පොත්සුක බවට නැවුණේ ය, දහම් දෙසීමට නො නැවුණේ යැ” යි (විපස්සී බුදුහු වදළහ).

මහණෙනි, දෙවෙනි වර ද ඒ මහාබ්‍රහ්ම තෙම .. මහණෙනි, තෙවෙනි වර ද ඒ මහාබ්‍රහ්ම තෙම භගවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්බුදු රජුනට “වහන්ස, භගවත් තෙමේ දහම් දෙසා වා. සුගත තෙමේ දහම් දෙසා වා. (පැණැස්හි) මද කෙලෙස් රජස් ඇති සත්තු ඇත්හ. දහම් නො අසන බැවින් ඔහු පිරිහෙත්. දහම් දත හෙන්නෝ ඇතිවන්නාහ” යි මේ බස් කිවු ය.

93. මහණෙනි, එකලා භගවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුහු බඹුහුගේ අයදනා ද ලැබ, සතුන් කෙරෙහි කරුණාව ද නිසා බුදු ඇසින් ලොව බැලූහ. මහණෙනි, භගවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුහු බුදුඇසින් ලොව බලනුවෝ අල්ප කෙලෙස් රජස් ඇතියන් ද, බොහෝ කෙලෙස් රජස් ඇතියන් ද, කියුණු (සදුහැ ඇ) ඉදුරන් ඇතියන් ද, මෘදු වූ (සැදුහැ ඇ) ඉදුරන් ඇතියන් ද, (සැදුහැ ඇ) මනා අයුරු ඇතියන් ද, නොමනා අයුරු ඇතියන් ද, සුවසේ අභවනු හැකියන් ද, දුකසේ අභවනු හැකියන් ද, පරලොවත් වරදත් හය වශයෙන් දක්නාසුලු වැ වසන ඇතැම් ප්‍රඥානන් ද, පරලොවත් වරදත් හයවශයෙන් නො දක්නාසුලු ව වසන ඇතැම් ප්‍රඥානන් ද යි මෙසේ නානාදි වූ සත්ත්වයන් දුටුහ.

සෙය්‍යාපාපි නාම උප්පලිනියං වා පදුමිනියං වා පුණ්ඩරිකිනියං වා අපෙකකව්‍යානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරිකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවර්ධානි. උදකානුගතානි අනෙකානිමුග්ගපොසිති, අපෙකකව්‍යානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරිකානි වා උදකෙන ජනානි උදකෙ සංවර්ධානි සමොදකං ධීතානි, අපෙකකව්‍යානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරිකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවර්ධානි උදකා අවමුග්ගම නිවර්තනි අනුපලික්ඛානි උදකෙන, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ විපසසී භගවා අරහං සමොසමමුද්ධො බුද්ධවක්ඛිනා ලොකං වොලොකෙතෙතං අද්දස සතෙත අපාරජකෙඛ මහාරජකෙඛ තික්ඛිත්ථිදෙ මුදිත්ථිදෙ සවාකාරෙ ආකාරෙ සුවිඤ්ඤාපයෙ දුට්ඨිඤ්ඤාපයෙ, අපෙකකවෙව පරලොකවජ්ජහයදසසාවිනො විහරතෙත, අපෙකකවෙව න පරලොකවජ්ජහයදසසාවිනො විහරතෙත.

94. අප ඛො සො භික්ඛවෙ මහාබ්‍රහ්මා විපසසී සභ භගවතො අරහතො සමොසමමුද්ධං සභ වෙනසා වෙනොපරිචිතකකමඤ්ඤාය විපසසී. භගවතං අරහතං සමොසමමුද්ධං ගාථාහි අර්ඛිතාසි.

“සෙලෙ යථා පබ්බතමුද්ධන්තිතො
යථාපි පසෙක ජනනං සමනතො,
තප්පපමං ධම්මෙයං සුමෙධි
පාසාදමාරුග්ගා සමනතවක්ඛු,
සොකාවතීණණං ජනතමපෙතසොකො
අවෙකකස්ස ජාතිජරාහිහුතං.
උප්පබ්බිචි වීර විජිතසඛිනාම සත්වාහ අණන විවර ලොකෙ
දෙයස්ස¹ භගවා ධම්මං අඤ්ඤාතාරො හවිසන්තති”ති.

95. අප ඛො භික්ඛවෙ විපසසී භගවා අරහං සමොසමමුද්ධො න. මහාබ්‍රහ්මානං ගාථාය අර්ඛිතාසි:

“අපාරුතා තෙයං අමතසස දාරා
යෙ සොතවතො පමුඤ්ඤානතු යද්ධං
විභිංසසඤ්ඤි පගුණං න හාසිං
ධම්මං පණ්ණං මනුජෙස්ස ඉමහම්”ති

අප ඛො සො භික්ඛවෙ මහාබ්‍රහ්මා “කතාවකාසො ඛො”මසි විපසසී. භගවතා අරහතා සමොසමමුද්ධාන ධම්මදෙයනායා”ති විපසසී. භගවතං අරහතං සමොසමමුද්ධං අභිවාදෙත්වා පදසමානං කතා තත්ථෙවනතරධාසි

යම්සේ උපුල්විලෙක හෝ රත්පියුම්විලෙක හෝ හෙළපියුම්විලෙක හෝ ඇතැම් උපුල්හු හෝ රත්පියුම්හු හෝ හෙළපියුම්හු හෝ දියෙහි උපන්තෘහු දියෙහි වැඩුණෘහු දියෙන් නො නැඟුණෘහු දිය තුළ ම-ඊළි වැඩෙන්නෘහු වෙත් ද, ඇතැම් උපුල්හු හෝ රත්පියුම්හු හෝ හෙළ පියුම්හු හෝ දියෙහි උපන්නෘහු දියෙහි වැඩුණෘහු (දිය මතුපිට) දිය හා සම වැ සිටියෘහු වෙත් ද, ඇතැම් උපුල්හු හෝ රත්පියුම්හු හෝ හෙළ පියුම්හු හෝ දියෙහි උපන්නෘහු දියෙහි වැඩුණෘහු දියෙන් උඩට නැඟුණෘහු දියෙන් නො තැවරී සිටිත් ද, මහණෙනි, එසේ ම හඟවත් අර්හත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධු බුදු ඇසින් ලොව බලනුවෝ අල්පරුජස්ස සත්වයන් ද, මහාරජස්ස සත්වයන් ද, කියුණු ඉදුරන් ඇති සත්වයන් ද, මොළොක් ඉදුරන් ඇති සත්වයන් ද, මනා අයුරු ඇති සත්වයන් ද, නොමනා අයුරු ඇති සත්වයන් ද, සුව සේ ඇහැවිය හැකි සත්වයන් ද, දුක සේ ඇහැවිය හැකි සත්වයන් ද, පරලොවත් වරදත් හය විසින් දක්නා සුලු ව වසන ඇතැම් සත්වයන් ද, පරලොවත් වරදත් හය විසින් නොදක්නා සුලු ව වසන ඇතැම් සත්වයන් ද දුටුහ

94 මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් ඒ මහාබ්‍රහ්ම තෙම තම සිහිත් හඟවත් අර්හත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධන්ගේ චිත්තසංකල්පනාව දැන ඔබට ගාරායෙන් කී ය

“සෙල්මුවා පව්වක් මතැ සිටියෙක් හාත්පස සිටින දනමුළුව යම්සේ දක්නේ ද, සොදුරු නුවණ ඇති සමතැසියාණන් වහන්ස, පහ වූ ශොක ඇති ඔබ ඒ සෙල්පව්ව බදු වූ (ලොවුතුරා) දහම්මුවා පහස අරා, ශොකයට බටුවාවූ ජාතිජරායෙන් මැඩුණු දනමුළුව බලාවළ මැනැවැ දිනු මරයුද ඇති ණයනැති සාර්ථවාහයන් වහන්ස, නැගී සිටිනු මැනැවැ. ලොවැ සැරිසරනු මැනැවැ භාග්‍යාවතුන් වහන්ස, දහම් දෙසන්නැ දහම් දැන ගන්නෝ ඇති වන්නාහ”

95 මහණෙනි, එකලා හඟවත් අර්හත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධ ඒ මහාබ්‍රහ්මයාට ගාරායෙන් මෙසේ වදළහ

“බ්‍රහ්මය, කන් ඇති යම් කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔහු සැදහැ මුදත් වා (ඉද්ධාව යොමු කොට තබන්නා) ඔවුනට අමාදෙර හරන ලදි. නො දන හෙත්තවුනට දහම් දෙසීම වෙහෙස පමණෙකැ යි හැඟීම ඇතියෙම් ප්‍රගුණ වූ උතුම් දහම් සත්තට නො කිමි.”

මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් ඒ මහාබ්‍රහ්ම තෙම ‘හඟවත් අර්හත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධන් විසින් දම් දෙසනුවට කරන ලද පිළින ඇතියෙම්’ යි හඟවත් අර්හත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධන් ආදරයෙන් වැද පැදුකුණු කොට එහි ම අතුරුදහන් විය.

96. අරං ඛො භික්ඛවෙ විපසයි සභවතො අරහතො සමමාසමුද්ධංස ඵතදහොසි “කස භු ඛො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං, කො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිසන්ති”ති. අරං ඛො භික්ඛවෙ විපසයි සභවතො අරහතො සමමාසමුද්ධංස ඵතදහොසි “අයං ඛො බණ්ඩො ව රාජපුත්තො කිංසො ව පුරොහිතපුත්තො බණ්ඩමනිං රාජධානියා පටිවසන්ති පණ්ඩිතා විසත්තා මෙධාවින්නා දීඝරත්තා අප්පරජකච්ඡාතිකා යහණුනාහං බණ්ඩංස ව රාජපුත්තංස කිසංස ව පුරොහිතපුත්තංස පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං, තෙ ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිසන්ති”ති.

97. අරං ඛො භික්ඛවෙ විපසයි සභවා අරහං සමමාසමුද්ධංස, සෙය්‍යරාපි නාම බලවා පුරිත්ථං සමමිඤ්ජන්තං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජන්තං, එවමෙව බොධිරුක්ඛමුලෙ අනුත්තර-
භිතො බන්ධුමනීං රාජධානියා බෙමෙ මිගදයෙ පාතුරංහාසි. අරං ඛො භික්ඛවෙ විපසයි සභවා අරහං සමමාසමුද්ධංස දයපාලං ආමනෙති “එති ත්වං සම ම දයපාල බන්ධුමනීං රාජධානියා පටිසිත්වා බණ්ඩංස ආරජපුත්තං කිසංස ආරාධිතපුත්තං එවං වදෙති “විපසයි හතෙත භග්වා අරහං සමමාසමුද්ධංස බන්ධුමනීං රාජධානියා අනුපපන්නො බෙමෙ මිගදයෙ විරජති, සො තුම්භාකං දසානකාමො”ති එවං හතෙත’ති ඛො භික්ඛවෙ දයපාලො විපසයි සභවතො අරහතො සමමාසමුද්ධංස පටිසිත්වා බන්ධුමනීං රාජධානියා පටිසිත්වා බණ්ඩංස ආරජපුත්තං කිසංස ආරාධිතපුත්තං එතදවොච, “විපසයි හතෙත භග්වා අරහං සමමාසමුද්ධංස බන්ධුමනීං රාජධානියා අනුපපන්නො බෙමෙ මිගදයෙ විහරති, සො තුම්භාකං දසානකාමො”ති.

98. අරං ඛො භික්ඛවෙ බණ්ඩො ව රාජපුත්තො කිසංසො වා පුරොහිතපුත්තො හද්දති හද්දති යානාති යොජාපොත්තො හද්දං යානං අභිරුහිත්වා හද්දති හද්දති යානෙති බන්ධුමනීං රාජධානියා නියංසු, යෙන බෙමො මිගදයො තෙන පායංසු යාවතීතා යානංස භුමි යානෙන ගතත්වා යානා පටේවරොහිත්වා පක්ඛිකා ව යෙන විපසයි සභවා අරහං සමමාසමුද්ධංස තෙත්තපසංකම්පිසු උපසංකම්පිත්වා විපසයි සභවතො අරහතො සමමාසමුද්ධංස අභිවාදෙත්වා එකමන්තං හිසිදිංසු, තෙසං විපසයි සභවා අරහං සමමාසමුද්ධංස ආනුප්පබ්බිං කපං කථෙසි, සෙය්‍යරාපි දුතකපං සීලකපං සෙතකපං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං තෙසංමෙව ව ආතිසංසං පකාසෙසි. යද්ද තෙ සභවා අඤ්ඤාසි කපු වීරෙත මුදුවීරෙත විතීවරණවීරෙත උදානවීරෙත පහතවීරෙත, අරං යා දුට්ඨානං සාමුක්ඛාසිකා ධම්මදෙසනා තං පකාසෙසි. දුක්ඛං සමුදයං භිරොධං මහතං සෙය්‍යරාපි නාම සුද්ධං වත්තං අනුගතකාලකං සමුදෙව රජනං පතිගණෙය්‍ය, එවමෙව බණ්ඩංස ව රාජපුත්තංස ව කිසංස ව පුරොහිත-
පුත්තංස හතෙත යෙව ආසනෙ විරජං විතමලං ධම්මවකං උදපාදි “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බන්තං නිරොධධම්මෙනති”.

96. මහණෙනි, එකල්හි “මම කාට-නම් පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි ද, කවරෙක් මේ දහම් වහා අවබෝධ කරන්නේ ද” යි හිතවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුනට මේ සිත විය. ඉක්බිති හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුනට “මේ ඛණ්ඩ නම් රාජපුත්‍ර ද තිස්ස නම් පෙරෙව් පුත් ද යන පණ්ඩිත වූ වාක්ක වූ නුවණැති දික් කලක් අල්පරජස්කස්වහාවය ඇති මොහු බන්ධුමතී රාජධානියෙහි වෙසෙත්. ඛණ්ඩ රාජපුත්‍රයාටත් තිස්ස පෙරෙව්පුතුටත් මම පළමු කොට දහම් දෙසීම” නම් මැනැවි. ඔහු මේ දහම් වහා ම දැනගන්නාහ” යි මේ සිත විය.

97. මහණෙනි, ඉක්බිති හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුන කාබලැති මිනිසෙක් යම්සේ වක්කළ අත දික් කරන්නේ ද දික් කළ අත වක්කරන්නේ ද එසේම බෝරුක්මුලැ අතුරුදහන් ව බන්ධුමතී රජදහන්ති ක්ෂේම නම් මුවවෙනෙහි පහළ වූහ. මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුන උයන්පලු බණවා “යහලු දයසාලයෙනි, කෙසි මෙහි එවූ. බන්ධුමතී රජදහනට පිවිසූ ඛණ්ඩ නම් රජපුතුට ද තිස්ස නම් පෙරෙව්පුතුට ද ‘ස්වාමීනි, හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුන බන්ධුමතී රාජධානියට වැඩියාහු ක්ෂේම නම් මාගදුවයෙහි වෙසෙති. ඔබ මුඛ (දෙදෙනා) දක්නා කැමැත්තාහ” යි මෙසේ කියව” යි වදළහ. මහණෙනි ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි කියා උයන්පල් තෙම හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුනට පිළිවදන් දී බන්ධුමතී රජදහන් වැද, ඛණ්ඩ නම් රජපුතුට ද තිස්ස නම් පෙරෙව්පුතුට ද “ස්වාමීනි, හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුරජහු බන්ධුමතී රජදහනට වැඩ බෙම නම් මුවලැවිති වැඩවෙසෙති. ඔබ මුඛ දෙදෙනා දක්නා කැමැත්තාහ” යි සැළ කෙළේ ය.

98. මහණෙනි, එ කල්හි ඛණ්ඩ රජපුත් ද තිස්ස පෙරෙව්පුත් ද සොදුරු සොදුරු යනා යොදවා, සොදුරු යනායකට නැග, සොදුරු සොදුරු යනායන්ගෙන් උපලක්ෂිත වැ බන්ධුමතී රජදහනින් නික්මුණහ. ක්ෂේම මාගදුවය කරා ගියහ. යානයට සුදුසු බීම යම් තාක් ද එ තාක් යානයෙන් ගොස් (එයින් පසු) යානයෙන් බැස පාගමන් ඇත්තාහු ම හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුරජුන් කරා එළැඹියහ. එළැඹි ඔබ වැද පසෙක හිඳ ගත්හ, පසෙක හුන් සිටුනට හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුන - දනකරා ද ශීලකරා ද ස්වර්ග කරා ද, කාමයන්ගේ දෙස ද ලාමක බව ද කිලිට් බව ද කාමයෙන් නික්මීමේ අනුහස් ද යන පිළිවෙළ කරාව දක්වා වදළහ. හඟවත්හු යම් විටෙක නිරෝග සිත් ඇති වූ මොළොක් සිත් ඇති වූ නිවරණරහිත සිත් ඇති වූ ඔදුවැඩි සිත් ඇති වූ පහන් සිත් ඇති වූ ඔවුන් දත්තාහු ද, එ කල්හි දුඛ සමුදය නිරෝධ මාර්ග යන බුදුවරුන්ගේ අනුන් ගෙන් නොඇසූ තමන්ම දනගත් ස්වයම්භූතායෙන් දත් යම් ධර්ම දෙශනාවෙන්වේද, එය දක්වා වදළහ. යම්සේ පහ වූ කප්පැහැ ඇති පිරිසිදු චස්ත්‍රයෙක් මොනොවට රදන් උරා ගන්නේ ද, එසේ ම ඛණ්ඩ නම් රජපුතුට ද තිස්ස නම් පෙරෙව්පුතුට ද එ අස්තෙහි ම “උපද්නා-සුලු සියල්ල නැසෙනසුලු යැ” යි කෙලෙස්රජස් රහිත, පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති දහම් ඇස් පහළවිය.

99. තෙ දිව්‍යධම්මො පත්තධම්මො විදිත්තධම්මො පරිප්පායාශ්‍රිතධම්මො තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජප්පකාං අපරප්පව්වයා සමුදාසයන විපසයිං හගවතො අරහතො සමොසමුද්ධං එතදොවාදිං “අභික්කන්තං හතෙත, අභික්කන්තං හතෙත, සෙය්‍යාරාපි හතෙත නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍යා, පට්ච්ඡන්තං වා විවරෙය්‍යා, මුග්ගසා වා මග්ගං ආවිකෙඛය්‍යා, අනිකාමෙ වා තෙලපජ්ජෙය්‍යාං ධාරෙය්‍යා ‘වක්කුමනෙතා රුපාති දක්ඛිණී’ති, එවමෙව හගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එතෙ මයං හතෙත හගවතො සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච, ලභෙය්‍යාමි මයං හතෙත හගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යාමි උපසම්පදන්ති”.

100. අලඡුං ඛො භික්ඛුව ඛණ්ණො ව රාජපුත්තො තිසෙසා ව පුරොභිතපුත්තො විපසිසා හගවතො අරහතො සමොසමුද්ධං සනතිකෙ පබ්බජ්ජං, අලඡුං උපසම්පදං තෙ විපසි හගවා අරහං සමොසමුද්ධො ධම්මො කථාය සන්දසෙසි සමාදපෙසි සමුත්තජෙසි සම්පහංසෙසි සංඛාරානා ආදිනවං භික්කාරං සංක්ඛිලසං නිබ්බාදන ව ආතිසංසං පකාසෙසි. තෙසං විපසිනා හගවතා අරහතා සමොසමුද්ධො ධම්මො කථාය සන්දසෙසි සමාදපි සමානානා සමුත්තජීයමානානා සම්පහංසි සමානානා න විරසෙව අනුපාදය ආසවෙහි විතොති විමුච්ඡිසු

101. අසෙසාසි ඛො භික්ඛුව ඛන්ධුමනියා රාජධානියා මහාජනකායො චතුරාසිනිපාණසහසාති “විපසි කීර් හගවා අරහං සමොසමුද්ධො ඛන්ධුමනි රාජධානී අනුපාත්තො ඛෙම මිග්ගෙය විහරති. ඛණ්ණො ව කීර් රාජපුත්තො තිසෙසා ව පුරොභිතපුත්තො විපසිසා හගවතො අරහතො සමොසමුද්ධං සනතිකෙ කෙසමිසුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා”ති. සුත්වාන තෙසං එතදොවාදි: “න හි නුන යො ඔරකො ධම්මචිතයො, න යා ඔරකා පබ්බජ්ජා, යත්ථ ඛො ඛණ්ණො ව රාජපුත්තො තිසෙසා ව පුරොභිතපුත්තො කෙසමිසුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා. ඛණ්ණො ව නාම රාජපුත්තො තිසෙසා ව පුරොභිතපුත්තො විපසිසා හගවතො අරහතො සමොසමුද්ධං සනතිකෙ කෙසමිසුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතන්ති, කිම්බපන මයනති.”

99. ඔහු දුටු සිවුසස් දහම් ඇතියාහු, පැමිණි සිවුසස්දහම් ඇතියාහු, දන්තා ලද සිවුසස් දහම් ඇතියාහු, නුවණින් බැස ගත් සිවුසස් දහම් ඇතියාහු, තිණු සැක ඇතියාහු, පහවූ සංසය ඇතියාහු, විසාරද බවට පැමිණියාහු. ශාස්තෘශාසනයෙහි පරප්‍රත්‍යය නැතියාහු හඟවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්බුද්ධන්ට "වහන්ස, දම් දෙසු නියා ඉතා මැනැව්. වහන්ස, දම් දෙසු නියා ඉතා මැනැව්. යම්සේ යටිකුරු කොට තබන ලද්දක් උඩුකුරු කරන්නේ ද, වැසුණු දෑයක් වැස්ම හැර දක්වන්නේ ද, මංමුළා වූවකුට මහ කියන්නේ ද, 'ඇස් ඇත්තන් රූප දකිති' යි අඳුරුගි තෙල්පහනක් හෝ දරන්නේ ද, එසේ ම භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් කරුණින් ධර්මය පැවැසිණ. වහන්ස, ඒ අපි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ද ධර්මය ද සරණ යමිහ. වහන්ස, අපි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිද්ද ලබමෝ වා, උපසම්පදාව ලබමෝ වා" යි මේ බස් පැවැසූහ.

100. මහණෙනි, බණ්ඩ රජපුත් ද තිස්ස පෙරෙව්පුත් ද හඟවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්බුද්ධන් වෙත පැවිද්ද ලදහ, උපසම්පව ලදහ. හඟවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්බුද්ධු ඔවුන්ට දැහැමි කපායෙන් කරුණු දක්වූහ, එය මොනොවට ගැන්වූහ, එහි ඔවුන් සිත් තියුණු කළහ, එහි සතුටු කළහ. සංස්කාරකයන්ගේ ආදිනව ද ලාමක බව ද කෙලෙසීම ද, නිවනෙහි අනුයස් ද පැවැසූහ. හඟවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්බුද්ධරජුන් විසින් දැහැටි කතාවෙන් කරුණු දක්වනු ලබන, කරුණු ගන්වනු ලබන, පද්‍යාමි කතායෙහි තියුණු කරනු ලබන, එහි සතුටු කරනු ලබන ඔවුන්ගේ සිත් නොබෝ කල්හි ම උපාදාන රහිත ව ආසුචි කෙරෙත් ලිදිණ.

101. මහණෙනි, බන්ධුමනී රජදහන්හි ප්‍රාණින් සුවාසුභයක් වූ මහ ජනමුළුව "හඟවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්බුද්ධු බන්ධුමනී රජදහන්ට වැඩියාහු ක්ෂේම නම් මාගදවයෙහි වැඩ වෙසෙති. බණ්ඩ රජපුත් ද තිස්ස පෙරෙව්පුත් ද හඟවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්බුද්ධරජුන් වෙතැ කෙහෙ රටුට බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි වන්න" යි ඇයි ය. ඇයිමෙන් ඔවුන්ට "බණ්ඩ රජපුතුන් තිස්ස පෙරෙව්පුතුන් කෙහෙරද්වාර බහවා ගිහිගෙන් නික්ම යම් සස්තොක පැවිදි වූහු නම්, ඒ දහමිනිය (යස්න) එසේ මෙසේ එකෙක් නො වේ. ඒ පැවිද්ද ද එසේ මෙසේ එකෙක් නො වේ. බණ්ඩ රජපුතුන් තිස්ස පෙරෙව්පුතුන් ගිහි ගෙන් නික්මැ හඟවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්බුද්ධන් වෙත පැවිදි වූහු නම්, අප පැවිදි වනු අරුම දැ!" යි මේ සිත විය.

102. අථ ඛො සො භික්ඛවෙ මහාජනකායො චතුරාසීතිපාණසහසසාති ඛණ්ඩමතියා රාජධානියා නික්ඛමීතවා යෙන ඛෙමො මීගදයො, යෙන විපසසී හගවා අරහං සමමාසමවුද්ධො, තෙනුපසඛාමිංසු. උපසඛාමිතවා විපසසී හගවන්තං අරහන්තං සමමාසමවුද්ධං අභිවාදෙතවා එකමන්තං නිසීදිංසු තෙසං විපසසී හගවා අරහං සමමාසමවුද්ධො ආනුසුඛිං කරං කරෙසි යෙයාරථිදං - දුතකථං සීලකථං සංග්ගකථං, කාම-නං ආදීනවං ඕකාරං සංකිලෙසං, නෙතඛමෙව ච ආනිසංසං පකාසෙසි. යද්ද තෙ හගවා අඤ්ඤාසි කල්ලවිතෙන චූළවිතෙන විනිවරණවිතෙන පසන්නවිතෙන, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්ඛකංසිකා ධම්මදෙසනා ඤං පකාසෙසි දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. යෙයාරාපි නාම සුද්ධං වසං අපගතකාලකං සමුදෙව රජනං පටිග්ගණේකයා එවමෙව තෙසං චතුරාසීතිපාණසහසසානං තස්මිං යෙව ආසනෙන චීරජං විනමලං ධම්මවක්ඛං උදපාදි "යං කිංඤ්ඤි සමුදයධම්මං සංඛුන්තං නිරොධධම්මංති "

103. තෙ දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිත්ඛායො පරියොගාලකධම්මා කිංඤ්ඤිවිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජන්තා අපරපච්චියා සන්තුයාසනෙ විපසසී හගවන්තං අරහන්තං සමමාසමවුද්ධං එතදවොචු. "අභික්ඛන්තං හතෙන, අභික්ඛන්තං හතෙන්. යෙයාරාපි හතෙන කිංඤ්ඤිතං වා උක්ඛාපෙය්‍යා, පටිච්ඡන්තං වා චිවරයා, මුලුභසස වා මග්ගං ආවිතෙඛයා, අනුකාරෙ වා, තෙලපපෙය්‍යාං ධාරෙයා 'වක්ඛං මානසා රූපානි දක්ඛිනති'ති එවමෙව හගවන්තං අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එතෙ මයං හතෙන හගවන්තං සරණං ගව්ඡාමි ධම්මඤ්ඤි භික්ඛුසඛ්ඤ්ඤි, ලාභයාම මයං හතෙන හචිතො සන්තිතෙක පබ්බජ්ජංලභයාම උපසම්පදන්ති, අලංචං ඛො භික්ඛවෙ තානි චතුරාසීතිපාණං සහසසාති විපසසීහ හගවන්තො අරහන්තො සමමාසමවුද්ධස්ස සන්තිතෙක පබ්බජ්ජං, අලංචං උපසම්පදං.

104. තෙ විපසසී හගවා අරහං සමමාසමවුද්ධො ධම්මියා කරාය සන්දසෙසි සමාදපෙසි සමුත්තාපෙසි සමපහංසෙසි, සංඛාරානං ආදීනවං ඕකාරං සංකිලෙසං නිබ්බානෙ ව ආනිසංසං පකාසෙසි තෙසං විපසසීනා හගවන්තං අරහන්තං සමමාසමවුද්ධෙන ධම්මියා කරාය සන්දසෙසියමානානං සමාදපියමානානං සමුත්තාපියමානානං සමපහංසියමානානං න චීරසෙව අනුපාදය ආසවෙහි වික්ඛාති විමුච්චිංසු.

102. මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් ප්‍රාණින් සුවාසුද්ධසක් වූ ඒ මහ-
දනමුළුව හඟවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්මුද්දන් කරා ගියහ. තොස් ඔබ
වැද පසෙක හිඳ ගත්හ. ඔවුනට හඟවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්මුද්ද
දනකරා ශීලකළා ස්වර්ගකරා ද, කාමයන්ගේ ආදීනව ද ලාමකබව ද
කෙලෙසීම ද, කාමයෙන් කික්මීමෙහි අනුසස් ද යන පිළිවෙළ කතාව
වදළහ. හඟවත්හු යම් විටෙක නිරොග සිතැති මොළොක් සිතැති නිවරණ-
රහිත සිතැති ඔදවැඩි සිතැති පහන් සිතැති ඔවුන් දත්තාහු ද, එ කල්හි, දූඛ
සමුදය නිරොධ මාර්ග යන බුදුවරුන්ගේ තමන් විසින් ම අවබෝධ කළ
යම් ධර්ම දෙශනාවෙක් ඇද්ද එය පැවැසූහ යම්සේ පහ වූ කළුපැහැ ඇති
පිරිසිදු වස්ත්‍රය මොනොවට රදන් උරා හත්තේ ද, එසේ ම ඒ සුවාසුද්ධසක්
ප්‍රාණිනට එ අස්තෙහි ම "උපදනා සුදු යමෙක් ඇත් ද, ඒ සියල්ල නැසෙන
සුදු යැ" යි කෙලෙස් රජස් පහ වූ කෙලෙස්මල පහ වූ දහම් ඇස පහළ
විය.

103. දුටු සියුසස් දහම් ඇති, පැමිණි සියුසස්දහම් ඇති, දූනගත්
සියුසස් දහම් ඇති, නුවණින් බැස ගත් සියුසස් දහම් ඇති, තරණය කළ
විවික්චිතා ඇති, පහ වූ සැක ඇති, විශාරද බවට පැමිණි, ශාස්තෘශාසන-
යෙහි පරප්‍රත්‍යය රහිත ඔහු හඟවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්මුද්දනට
"වහන්ස, දෙශනාව ඉතා මැනව. වහන්ස, දෙශනාව ඉතා මැනව.
වහන්ස, යම්සේ යටිකුරු කොට තබන ලද්දක් උඩුකුරු කරන්නේ ද
වැසුණ දයක් හෝ විවෘත කරන්නේ ද, මං මුළු වූවක්හට මහ හෝ
කියන්නේ ද, 'ඇස් ඇතියන් රූප දකිති' යි අදුරේ තෙල්පහනක් හෝ
දරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක්
කරුණින් දහම් වදන ලද්දේ ය. වහන්ස, ඒ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද
ධර්මය ද, භික්ෂුසංඝයා ද සරණ යමහ වහන්ස, අපි භාග්‍යවතුන්
වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබමෝවා, උපසම්පව ලබමෝවා" යි
මෙ බස් කීහ මහණෙනි, ඒ සුවාසු ද්ධසක් මිනිස්සු හඟවත් අර්භත්
විපස්සී සම්මාසම්මුද්දන් ගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලැබූහ, උපසම්පව ලැබූහ

104. හඟවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්මුද්දනු දැනුම්කතායෙන් ඔවුනට
කරුණු දැක්වූහ. කරුණු ගැන්වූහ, එහි ඔවුන් සිත් තියුණු කළහ, සතුටු
කළහ. සංස්කාරයන් ගේ ආදීනව ද, ලාමක බව ද, කෙලෙසීම ද, නිවනෙහි
අනුසස් ද පැවැසූහ. හඟවත් අර්භත් විපස්සී සම්මාසම්මුද්දන් විසින් දැනුම්
කතායෙන් කරුණු දක්වනු ලබන, කරුණු ගන්වනු ලබන, එහි තියුණු
කරනු ලබන, සතුටු කරනු ලබන ඔවුන් සිත් නොබෝ කළෙකින් ම
උපාදනාරහිත ව ආසුචියන්ගෙන් මිදිණ.

105. අසොකානුං ඛො භික්ඛවෙ, තානි පුරිමානි වතුරාසිනිපබ්බජිත-
සහසකානි: 'විපසයි කිර හගවා අරහං සමමාසමවුදො ඛන්ඩුමනි, රාජධානි.
අනුපපතො ඛෙමෙ මිගදයෙ විහරති, ධම්මඤ්ච කිර දෙසෙති'ති. අථ
ඛො භික්ඛවෙ, තානි වතුරාසිනිපබ්බජිතසකානි යෙන ඛන්ඩුමනි රාජධානි
යෙන ඛෙමො මිගදයො යෙන විපසයි හගවා අරහං සමමාසමවුදො,
තෙනුපසම්භවිංසු. උපසම්භවිතො විපසයි හගවන්තං අරහන්තං
සමමාසමවුදො අභිවාදෙතො එකමාසං නිසිදිංසු.

106. තෙසං විපසයි හගවා අරහ සමමාසමවුදො ආනුසුඛිං කරං
කරෙයි-සෙය්‍යාපීදං: දුතකරං, සීලකරං, සංකාකරං, කාමානං ආදීනවං
ඛිකාරං සම්භිලෙසං, තෙකම්මෙ ව ආනිසංසං පකාසෙයි. යද්ද තෙ හගවා
අඤ්ඤාසි කල්පවිතො මුදුවිතො විනිවරණවිතො උදග්ගවිතො පසන්න-
විතො, අථ යා බුද්ධානං සමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙයි
දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යාපාපි නාම සුද්ධං වත්ථං
අපගතකාලකං සමුදෙව රජනං පටිග්ගණකයා, එවමෙව තෙසං
වතුරාසිනිපබ්බජිතසහසකානං තඤ්ඤාඤ්ච ආසනො වීරජං විතමල්.
ධම්මවක්ඛං උදපාදි "යං කිංඤ්ච සමුදයධම්මං සබ්බන්තං නිරොධධම්මංනති."

107. තෙ දිට්ඨධම්මො පක්ඛධම්මො විදිතධම්මො පටිග්ගණධම්මො
තිණ්ණවිචිකිට්ඨො විගතකරංකරා වෙසාරජ්ජප්පකො අපුරපපච්චයා සන්තු-
සාසනො විපසයි. හගවන්තං අරහන්තං සමමාසමවුදො එතදවොච්ච:
"අභික්ඛන්තං හන්තෙ, අභික්ඛන්තං හන්තෙ ..., සෙය්‍යාපාපි නාම හන්තෙ,
ත්තිකකුජ්ජිතං වා උක්කකුජ්ජයා, පටිවජ්ජනං වා විවරෙය්‍යා, මුලකසස වා
මග්ගං ආවිසෙඛය්‍යා, අපඤ්ඤාතො වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍යා 'වක්ඛු-
මන්තො රුපානි දක්ඛන්ති'ති, එවමෙව හගවන්තං අනෙකපරියායෙන ධම්මො
පකාසිතො. එතෙ මයං හන්තෙ, හගවන්තං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච
භික්ඛුසම්භන්ති. ලභෙය්‍යාම මයං හන්තෙ, හගවන්තං සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං,
ලභෙය්‍යාම උපසම්පදන්ති." අලඤ්චං ඛො භික්ඛවෙ, තානි වතුරාසිනි-
පබ්බජිතසහසකානි විපසයිසං හගවන්තො අරහන්තො සමමාසමවුදොසං
සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, අලඤ්චං උපසම්පදං.

108. තෙ විපසයි හගවා අරහං සමමාසමවුදො ධම්මයා කරාය
සන්දසෙයි සමාදපෙයි සමුත්තෙපෙයි සමපහංසෙයි. සබ්බාරානං ආදීනවං
ඛිකාරං සම්භිලෙසං නිබ්බානෙ ව ආනිසංසං පකාසෙයි. තෙසං විපසිනා
හගවන්තං අරහන්තං සමමාසමවුදො ධම්මයා කරාය සන්දසෙයි සමානානං
සමාදපියමානානං සමුත්තෙපියමානානං සමපහංසියමානානං න වීරසෙව
අනුපාදය ආසවෙහි වික්ඛානි විමුච්චිංසු.

105. මහණෙනි, ඒ සුවාසුදහසක් පළමු පැවිද්දේ 'හඟවත් අර්හත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධු ඛන්ධුමනී රාජධානියට වැඩියානු ක්ෂේම නම් මෘගදවයෙහි වෙසෙත් ල, දහම් ද දෙසත් ල' යි ඇසුහ මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් ඒ සුවාසුදහසක් පැවිද්දේ ඛන්ධුමනී රාජධානිය යම් තැනෙක ද, ක්ෂේම මෘගදවය යම් තැනෙක ද, හඟවත් අර්හත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධු යම් තැනෙක ද, එ තැනට එළැඹියහ. එළැඹි හඟවත් අර්හත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධුන් වැද එක් පසෙක හිඳගත්හ.

106. ඔවුනට හඟවත් අර්හත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධු දනකටා ශීලකටා ස්වර්ගකටා ද, කාමයන්ගේ ආදීනව හා ලාමක බව හා කෙලෙසීම ද, කාමයන්ගෙන් නික්මීමෙහි අනුසස් ද දක්වා වදළහ. යම් විටෙක හඟවත්හු නිරෝග සිත් ඇති මොළොක් සිත් ඇති නිවරණ පහ වූ සිත් ඇති ඔදවැඩි සිත් ඇති පහන් සිත් ඇති ඔවුන් දත්තානු ද, එ කල්හි දුඃඛ සමුදය නිරෝධ මාර්ග යන බුදුවරුන්ගේ අනන්‍ය සාධාරණ වූ යම් ධර්ම දෙශනාවක් වේද එය ප්‍රකාශ කළහ. පහ වූ කළු පැහැ ඇති ශුද්ධ වස්ත්‍රය යම් සේ මොනොවට රඳන් පිළිගන්නේ ද, ඒ සුවාසුදහසක් පැවිද්දනට එ අස්තෙහි ම 'උපදනා සුදු සියල්ල නැසෙන සුදු යැ' යි පහ වූ කෙලෙස් රජය ඇති, පහ වූ කෙලෙස් මල ඇති දහම් ඇස පහළ විය.

107. දුටු දහම් ඇති, පැමිණි දහම් ඇති, දනගත් දහම් ඇති, බැසගත් දහම් ඇති, තිණු විචිකිවණ ඇති, පහ වූ සැක ඇති, විසාරද බවට පැමිණි ශාස්තෘශාසනයෙහි පරප්‍රත්‍යයරහිත වූ ඔහු හඟවත් අර්හත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධුන්ට "වහන්ස, දෙශනාව ඉතා මැනැවැ, වහන්ස, දෙශනාව ඉතා මැනැවැ. වහන්ස, යැව්කුණු කොට තබනලද්දක් හෝ යම්සේ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වැසුණු දයක් හෝ විවෘත කරන්නේ ද, මං මුළු වුවකුට මහ හෝ කියන්නේ ද, 'ඇස් ඇත්තන් රූප දකිති' යි අඳුරෙහි තෙල්පහනක් හෝ දරන්නේ ද, එ පරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් (අපට) ක්‍රොයෙක් කරුණින් දහම් පැවැසිණ. වහන්ස, ඒ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ධර්මය ද හික්මුසංසයා ද සරණ යමිහ. වහන්ස, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිද්ද ලබමෝ වා, උපසම්ප්‍රව ලබමෝවා" යි කීහ. මහණෙනි, ඒ සුවාසුදහසක් පැවිද්දේ හඟවත් අර්හත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධුන් වෙත පැවිද්ද ලදහ. උපසම්ප්‍රව ලදහ.

108. හඟවත් අර්හත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධු උනට දහැමි කතායෙන් කරුණු දක්වූහ, කරුණු ගැන්වූහ, එහි ඔවුන් සිත් තියුණු කළහ. සතුටු කළහ. සංස්කාරයන්ගේ දෝෂ ද ලාමක බව ද කෙලෙසීම ද, නිවනෙහි අනුසස් ද පැවැසූහ. හඟවත් අර්හත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධුන් විසින් දහැමි කතායෙන් කරුණු දක්වනු ලබන, කරුණු ගන්වනු ලබන, එහි තියුණු කරනු ලබන, සතුටු කරනු ලබන ඔවුන්ගේ සිත් නොබෝ කල්හි ම උපාදනරහිතව ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදිණ.

109. තෙන ඛො පන භික්ඛවෙ සමයෙන ධනවුමනියා රාජධානියා මහාභික්ඛසංඝෙසා පටිවසති අට්ඨසට්ඨිභික්ඛසත්ථසහසං. අථ ඛො භික්ඛවෙ විපස්සියා හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස රහොගතස්ස පටිසලලිනස්ස එවං වෙනසො පරිච්ඡතෙකා උදපාදි: “මහා ඛො එතරභි භික්ඛසංඝෙසා ඛන්ඩුමනියා රාජධානියා පටිවසති අට්ඨසට්ඨිභික්ඛසත්ථසහසං. යනනුනාහං භික්ඛු අනුජානොයාං ‘වරට භික්ඛවෙ වාරිකං ඛහුජනභිතාය ඛහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය, අත්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. මා එතෙන දෙව අගමිත්ථ, දෙසෙට් භික්ඛවෙ ධම්මං ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සධ්‍යාඤ්ජනං, කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙට්, සන්තී සත්ථා අපපරජකඛජාතිකා, අසංවණතා ධම්මස්ස පරිභායනති, හවිස්සනති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො. අපි ව ජනනා ජනනා වස්සනා අවටයෙන ඛන්ඩුමනී රාජධානී උපසංඛස්මිතඛො පාතිමොක්ඛදෙද්දසායා’ති.”

110. අථ ඛො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතාරො මහාබ්‍රහ්මා විපස්සියා හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස වෙනසා වෙනොපරිච්ඡතෙකමඤ්ඤාය සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජනං වා බාහං පසාරෙය්‍යා, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජය්‍යා, එවමෙව බ්‍රහ්මලොකෙ අනතරභිතො විපස්සියා හගවතො අරහතො සමමාසමවුද්ධස්ස පුරතො පාතුරහොසී. අථ ඛො සො භික්ඛවෙ, මහාබ්‍රහ්මා එකංසං උත්තරාසංඛං කරිත්ථා යෙන විපස්සී හගවා අරහං සමමාසමවුද්ධො තෙනඤ්ජලිමපනාමෙත්ථා විපස්සී හගවතං අරහතං සමමාසමවුද්ධං එතදවොච “එවමෙන හගවා, එවමෙන, සුගත, මහා ඛො හතෙන එතරභි භික්ඛසංඝෙසා ඛන්ඩුමනියා රාජධානියා පටිවසති අට්ඨසට්ඨිභික්ඛසත්ථසහසං. අනුජානාතු හතෙන හගවා භික්ඛු ‘වරට භික්ඛවෙ, වාරිකං ඛහුජනභිතාය ඛහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය, අත්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. මා එතෙන දෙව අගමිත්ථ, දෙසෙට් භික්ඛවෙ ධම්මං ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සධ්‍යාඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙට් සන්තී සත්ථා අපපරජකඛජාතිකා, අසංවණතා ධම්මස්ස පරිභායනති, හවිස්සනති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො’ති. අපි ව හතෙන, මයං තථා කරිස්සාම යථා භික්ඛු ජනනං ජනනං වස්සනා අවටයෙන ඛන්ඩුමනී රාජධානී උපසංඛස්මිතනති පාතිමොක්ඛදෙද්දසායා’ති. ඉදමවොච භික්ඛවෙ, සො මහාබ්‍රහ්මා, ඉදං වත්ථා විපස්සී හගවතං අරහතං සමමාසමවුද්ධං අභිවාදෙත්ථා පදකඛිණං කත්ථා තත්ථෙවනතරධාසී.

109. මහණෙනි, එ සමයෙහි වනාහි බන්ධුමතී රාජධානියෙහි භික්ෂූන් එක්සිය අටසැදහසක් වූ මහත් භික්ෂු සමූහයෙක් වෙසෙයි. 'මහණෙනි, එ කල්හි හුදෙකලා චිත්තවිවේකයෙන් හුන් හඟවත් අර්භත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධාට "දූන් බන්ධුමතී රාජධානියෙහි භික්ෂූන් එක්සියඅටසැදහසක් වූ මහත් භික්ෂුසමූහයෙක් වෙසෙයි. 'මහණෙනි, බොහෝ දෙනාට භිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, මීලාවට අනුකම්පායෙන්, දෙව්මිනිස්නට වැඩ පිණිස භිත පිණිස සුව පිණිස සැරි සරවු දෙදෙනෙක් එක් මගින් නො යවු. මූල කලණ මැද කලණ අග කලණ අරුත් සහිත වාඤ්ජන සහිත දහම දෙසවු. හැම ලෙසින් පිරිපුන් පිරිසිදු (මහ) බඹසර පවසවු. මද කෙලෙස් රජස් ඇති සත්හු ඇත්හ. දහම නො අසනුයෙන් ඔහු පිරිහෙත්. දහම දූතගන්නෝ ඇති වන්නාහ. වැලි සයක් සයක් හවුරුදු ඉක්මිනැන පාමොක් උදෙසනුවට බන්ධුමතී රාජධානියට එළැඹිය යුතු යැ' යි මහණුන්ට අනුදන්තෙම නම් මැනැවැ" යි මෙසේ චිත්තසංකල්පනායෙක් පහළ විය.

110. මහණෙනි, එ කල්හි එක්තරා මහාබ්‍රහ්මයෙක් හඟවත් අර්භත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධන්ගේ චිත්තසංකල්පනාව සිය සිතීන් දූත, බල ඇති පුරුෂයක්හු වක් කළ හෝ අත දික් කරන්නා සේ දික් කළ හෝ අත වක් කරන්නා සේ වහා බඹලොවදී අතුරුදහන් වැ හඟවත් අර්භත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධන් ඉදිරියෙහි පහළ විය. මහණෙනි, ඉක්බිති ඒ මහාබ්‍රහ්ම තෙම උතුරුසහ එකස් කොට, හඟවත් අර්භත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධන් දිසාවට දෙහොත් මුදුනැ තබා වැද, "භාග්‍යාවතුන් වහන්ස, එය එසේ ය. සුගතයන් වහන්ස, එය එසේ ය. වහන්ස, දූන් බන්ධුමතී රාජධානියෙහි භික්ෂූන් එක්සිය අට සැදහසක් වූ මහත් බික්සහ වෙසෙයි. වහන්ස, භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන්ට 'මහණෙනි, බොහෝ දෙනාට භිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පායෙන් දෙව්මිනිස්නට වැඩ පිණිස භිත පිණිස සුව පිණිස සැරි සරවු, දෙදෙනෙක් එක් මගින් නො යවු. මහණෙනි, මූලකලණ මැදකලණ, අගකලණ අරුත් සහිත වාඤ්ජන සහිත දහම දෙසවු හැම ලෙසින් පිරිපුන් පිරිසිදු බඹසර පවසවු මද කෙලෙස් රජස් ඇති සත්හු ඇත. දහම නො ඇසීමෙන් ඔහු පිරිහෙත්. දහම දූතගන්නෝ ඇති වන්නාහ' යි භික්ෂූන්ට අනුදන්තා සේක් වා. වැලි දු වහන්ස, අපි මහණුන් අවුරුදු සයක් සයක් ඇවෑමෙන් පාමොක් දෙසනුවට බන්ධුමතී රාජධානියට එළැඹෙන සෙයක් කරන්නාමු" යි මෙ බස් කී ය. මහණෙනි, මහාබ්‍රහ්ම තෙම මෙය කී ය. මෙය කියා හඟවත් අර්භත් විපස්සි සම්මාසම්බුද්ධන් වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදහන් විය.

111 අථ ඛො භික්ඛවෙ, විපසයි හගවා අරහං සමොසමුද්දො සායණිකත්මං පතිසල්ලානා වුට්ඨිතො භික්ඛු ආමනොයි: ඉධ මග්ගං භික්ඛවෙ, රහොගතස්ස පටිසල්ලිනස්ස එවං වෙනසො පරිවිතකෙකා උදසාදි “මහා ඛො එතරහි භික්ඛුසංඝො ඛන්ඩුමනියා රාජධානියා පටිවසති අවධංසට්ඨිභික්ඛුසත්තසංඝං. යනුනාහං භික්ඛු අනුජානෙය්‍යං. “වරථ භික්ඛවෙ වාරිකං ඛහුජනභිතාය ඛහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය, අස්සාය භිතාය සුඛාය දෙවමිත්තුස්සානං. මා එකෙන දෙඛ අගමිස්ස. දෙසෙථ භික්ඛවෙ ධම්මං ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාස්සං සංඛ්‍යාඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙථ. සත්ති සත්තා අපපරජකඤ්ජානිතා අසාවනතා ධම්මස්ස පරිභායනති. හවිස්සනති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො අපි ච ඡන්තං ඡන්තං වස්සානං අවට්ඨෙත ඛන්ඩුමනී රාජධානි උපසංඛ්‍යමිත්තං පාතිමොක්ඛදෙසායා”ති.

112. අථ ඛො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතාරො මහාබ්‍රහ්මා මම් වෙනසා වෙනොපරිවිතකකම්ඤ්ඤාය සෙය්‍යථාපි නාම ඛල්ලවා පුරිසො සමිඤ්ඤ්ජනං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමිඤ්ඤ්ජය්‍ය, එවමෙව බ්‍රහ්මලොකෙ අනතරහිතො මම් පුරතො පාතුරහොයි අථ ඛො සො භික්ඛවෙ, මහාබ්‍රහ්මා එකංසං උත්තරාසංඝං කර්ඤ්ඤාය යෙනාහං තෙනඤ්ජ-ලිමපනාමෙය්‍යා මං එතදවොච “එවමෙතං හගවා, එවමෙතං සුගත, මහ ඛො හතෙන, එතරහි භික්ඛුසංඝො ඛන්ඩුමනියා රාජධානියා පටිවසති අවධංසට්ඨිභික්ඛුසත්තසංඝං අනුජානාතු හතෙන, හගවා භික්ඛු “වරථ භික්ඛවෙ, වාරිකං ඛහුජනභිතාය ඛහුජන සුඛාය ලොකානුකම්පාය අස්සාය භිතාය සුඛාය දෙවමිත්තුස්සානං. මා එකෙන දෙඛ අගමිස්ස. දෙසෙථ භික්ඛවෙ, ධාතුං ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාස්සං සංඛ්‍යාඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙථ සත්ති සත්තා අපපරජකඤ්ජානිතා අසාවනතා ධම්මස්ස පරිභායනති. හවිස්සනති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො අපි ච හතෙන, මයං තථා කරිස්සාම, යථා භික්ඛු ඡන්තං ඡන්තං වස්සානං අවට්ඨෙත ඛන්ඩුමනී රාජධානි උපසංඛ්‍යමිත්තං පාතිමොක්ඛදෙසායා”ති ඉදමවොච සො භික්ඛවෙ මහාබ්‍රහ්මා, ඉදං වඤ්ඤා මං අභිවාදෙය්‍යා පදකම්ණං කඤ්ඤා තතෙවනතරාධායි.

113 “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වරථ වාරිකං ඛහුජනභිතාය ඛහුජන-සුඛාය ලොකානුකම්පාය, අස්සාය භිතාය සුඛාය දෙවමිත්තුස්සානං මා එකෙන දෙඛ අගමිස්ස, දෙසෙථ භික්ඛවෙ, ධම්මං ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං, පරියොසාන කල්‍යාණං සාස්සං සංඛ්‍යාඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙථ. සත්ති සත්තා අපපරජකඤ්ජානිතා අසාවනතා ධම්මස්ස පරිභායනති හවිස්සනති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො අපි ච භික්ඛව, ඡන්තං ඡන්තං වස්සානං අවට්ඨෙත ඛන්ඩුමනී රාජධානි උපසංඛ්‍යමිත්තං පාතිමොක්ඛදෙසායා”ති

111. මහණෙනි, ඉක්බිති හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුද්ධ සුවස්ථෙලෙහි සමවතින් නැගී සිටියාහු, මහණුන් බණවා මෙය වදන: ‘මහණෙනි, මෙහි එකලා වැව්ත්තව්වෙකයෙන් යුක්ත වූ මට ‘දන්’ බන්ධුමනී රාජධානියෙහි භික්ෂූන් එක්සිය අටසැටදහසක් වූ මහත් භික්ෂු සමුහයෙක් වෙසෙයි. මම භික්ෂූන්ට ‘මහණෙනි, බොහෝ දෙනාට වැඩ පිණිස බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස දෙව්මිනිස්තට වැඩ පිණිස භිත පිණිස, සුව පිණිස සැරි සරවු. දෙදෙනෙක් එක් මගින් නො යවු. මූලකලණ මැදකලණ අගකලණ අරුත් සහිත වාඤ්ජනසහිත දහම දෙසවු. හැම ලෙසින් පිරිපුන් පිරිසිදු බඹසර පවසවු. අල්පරජස්ක ජාතික සත්වයෝ ඇත. ධර්මය නො ඇසීමෙන් ඔහු පිරිහෙත්. දහම දැන ගන්නෝ ඇති වන්නාහ. වැලි දු හවුරුදු සයක් සයක් ඇවැමෙන් පාමොක් උදෙසනුවට බන්ධුමනී රාජධානිය එළැඹිය යුතු ය යි භික්ෂූන්ට අනුදන්තෙමි නම් මැනවැ’ යි මෙසේ චිත්තසංකල්පයෙක් පහළ විය.

112. මහණෙනි, එකල්හි මහාබ්‍රහ්මයෙක් සිය සිතින් මහේ චිත්ත සංකල්පය දැන බල ඇති මිනිසක්හු වක් කල හෝ අත දික් කරන්නා සේ දික් කළ හෝ අත වක් කරන්නා සේ වහා ම බබලොවින් දකුරුදහන් ව මා ඉදිරියෙහි පහළ විය. මහණෙනි, ඉක්බිති ඒ මහාබ්‍රහ්ම තෙම උතුරු සහ එකස් කොට මා දෙසට දෙහොත් මුදුන් තබා වැද, “භාග්‍යාවතූන්-වහන්ස, එය එසේ ය. සුගතයන් වහන්ස, එය එසේ ය. වහන්ස, දන් බන්ධුමනී රාජධානියෙහි භික්ෂූන් එක්සිය අටසැටදහසක් වූ මහත් භික්ෂු සමුහයෙක් වෙසෙයි. වහන්ස, භාග්‍යාවත්හු ‘මහණෙනි, බොහෝ දෙනාට භිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස දෙව්මිනිස්තට වැඩ පිණිස, භිත පිණිස, සුව පිණිස සැරි සරවු. දෙදෙනෙක් එක් මගින් නො යවු. මහණෙනි, මූලකලණ මැදකලණ අගකලණ අරුත් සහිත වාඤ්ජනසහිත දහම දෙසවු. හැම ලෙසින් පිරිපුන් පිරිසිදු බඹසර පවසවු. අල්පරජස්ක ජාතික සත්හු ඇත. දහම නොඅසනුයෙන් ඔහු පිරිහෙත්. දහම දැන ගන්නෝ ඇති වන්නාහ’ යි භික්ෂූන්ට අනුදන්ත් වා. වැලිදු වහන්ස, යමෙක් භික්ෂූහු හවුරුදු සයක් සයක් ඇවැමෙන් පාමොක් උදෙසනුවට බන්ධුමනී රාජධානියට එළැඹෙන්නාහු ද, එසේ කරන්නවු” යි කීය. මහණෙනි, ඒ මහාබ්‍රහ්ම තෙම මෙය කී ය. මෙය කියා මා වැද පැදකුණු කොට ඒ තන්හි ම අතුරුදහන් විය.

113. මහණෙනි, තොපට අනුදර්ශී “බොහෝ දෙනාට වැඩ පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙව්මිනිස්තට අර්ථ පිණිස, භිත පිණිස, සුව පිණිස සැරි සරවු. දෙදෙනෙක් එක් මගින් නො යවු. මහණෙනි, මූලකලණ මැදකලණ අගකලණ අරුත් සහිත වාඤ්ජනසහිත දහම දෙසවු. හැම ලෙසින් පිරිපුන් පිරිසිදු බඹසර පවසවු. අල්පරජස්ක ජාතික සත්වයෝ ඇත. ඔහු දහම නො ඇසීමෙන් පිරිහෙත්. දහම දැනගන්නෝ ඇති වන්නාහ. එතෙකුදු වුවත්, මහණෙනි, හවුරුදු සයක් සයක් ඇවැමෙන් පාමොක් උදෙසනුවට බන්ධුමනී රාජධානියට එළැඹිය යුතු යැ” යි (වදන.)

114 අථ ඛො භික්ඛවෙ, තික්ඛු යෙභුයොන එකාභෙනෙව ජනපද්වාරිකං පක්කම්හුං තෙන ඛො ජන භික්ඛවෙ, සමයෙන ජම්බුදීපෙ වතුරාසිති ආවාසසහසසාති භොතං. එකමති වසෙස භික්ඛනෙන දෙවතා සද්දම්නුසාංචෙසුං. “නික්ඛන්තා ඛො මාරියා එකං වසං පඤ්ඤාදුති වසාති සෙසාති. පඤ්ඤානං වසානං අවචයෙන බන්ධුමති රාජධානි උපසඬානම්ඛො පාතිමොක්ඛද්දෙසායා”ති. ද්විසු වසෙසසු නික්ඛනෙසසු දෙවතා සද්දම්නුසාංචෙසුං. “නික්ඛන්තාති ඛො මාරියා දෙව වසාති, වත්තාරදුති වසාති සෙසාති. වතුනං වසානං අවචයෙන බන්ධුමති රාජධානි උපසඬානම්ඛො පාතිමොක්ඛද්දෙසායා”ති. තිසු වසෙසසු නික්ඛනෙසසු දෙවතා සද්දම්නුසාංචෙසුං. “නික්ඛන්තාති ඛො මාරියා තිණ් වසාති, තිණ්දුති වසාති සෙසාති. තිණ්ණං වසානං අවචයෙන බන්ධුමති රාජධානි උපසඬානම්ඛො පාතිමොක්ඛද්දෙසායා”ති. වතුසු වසෙසසු නික්ඛනෙසසු දෙවතා සද්දම්නුසාංචෙසුං. “නික්ඛන්තාති ඛො මාරියා වත්තාර වසාති, දෙව්දුති වසාති සෙසාති. ද්විතං වසානං අවචයෙන බන්ධුමති රාජධානි උපසඬානම්ඛො පාතිමොක්ඛද්දෙසායා”ති. පඤ්ඤා වසෙසසු නික්ඛනෙසසු දෙවතා සද්දම්නුසාංචෙසුං. “නික්ඛන්තාති ඛො මාරියා පඤ්ඤා වසාති, එකංදුති වසං සෙසං. එකසං වසානං අවචයෙන බන්ධුමති රාජධානි උපසඬානම්ඛො පාතිමොක්ඛද්දෙසායා”ති. ඡසු වසෙසසු නික්ඛනෙසසු දෙවතා සද්දම්නුසාංචෙසුං. “නික්ඛන්තාති ඛො මාරියා ඡබ්බසාති. සමයොදුති බන්ධුමති රාජධානි උපසඬානම්ඛො පාතිමොක්ඛද්දෙසායා”ති

115. අථ ඛො තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු, අපෙපකච්චෙ සකෙන ඉද්ධානුභාවෙන, අපෙපකච්චෙ දෙවතානං ඉද්ධානුභාවෙන, එකාභෙනෙව බන්ධුමති රාජධානි උපසඬානම්ඛො පාතිමොක්ඛද්දෙසායං. තත්ත සුදං භික්ඛවෙ උපසඬානම්ඛො අරහං සත්ථාසම්බුද්ධො භික්ඛුසංඛෙහ එවං පාතිමොක්ඛං උද්දිසති:

“බන්ති පරමං තපො තිතික්ඛං,
තිබ්බානං පරමං වදන්ති බුද්ධා.
න භි පබ්බජිතො පරුපසාති
සමණො භොති පරං විභෙධයන්තො.

සබ්බපාපසං අකරණං කුසලසං උපසම්පදා,
සවික්කපරියොදපනං එතං බුද්ධානසාසනං.

අනුපවාදෙ අනුපසානො පාතිමොක්ඛං ව සංචරො,
මහත්ඤ්ඤාතා ව හත්තසම්මං පත්තඤ්ඤාතා සයනාසනං,
අධිවික්කෙ ව ආයොගො එතං බුද්ධාන සාසනං”ති.

116. එකමිදහං භික්ඛවෙ සමයං උක්කට්ඨායං විහරාමි සුභගවනෙ සාලරාජමූලෙ. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ, රහොගතස්ස පටිසලලීනස්ස එව. වෙනසො පටිවිකෙක්කා උදපාදි 'න ඛො සො සත්තාවාසො සුලභරූපො යො මයා අනාඤ්ඤාචුක්ඛපුබ්බො¹ ඉමිනා දීපසනා අඤ්ඤත්ථ සුභාවාසෙහි දෙවෙහි. යහනුනාහං යෙන සුභාවාසා දෙවා තෙනුපසංඛික්කමෙයාහන්ති'. අර ඛො අහං² භික්ඛවෙ සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍යා, පසාරිතං වා බාහං සම්ඤ්ජෙය්‍යා, එවමෙව උක්කට්ඨායං සුභගවනෙ සාලරාජමූලෙ අනු රහිතො අවිහෙසු දෙවෙසු පාතුරහොසිං.

117. තස්මිං භික්ඛවෙ, දෙවතිකායෙ අනෙකාති දෙවතාසහස්සාති අනෙකාති දෙවතා සතසහස්සාති යෙනාහං තෙනුපසංඛික්කමිංසු උපසංඛික්කමිංසු මං අභිවාදෙතො එකමන්තං අවධිංසු, එකමන්තං ධීතා ඛො භික්ඛවෙ තා දෙවතා මං එතදවොචුං "ඉතො සො මාරිස", එතනවුතො කපෙථ⁴ යං විපසස්මි හගවා අරහං සමමාසමුද්දායො ලොකෙ උදපාදි. විපසස්මි මාරිස, හගවා අරහං සමමා සමුද්දායො බ්‍රහ්මයො ජාතියො අහං සි බ්‍රහ්මයං කුලෙ උදපාදි විපසස්මි මාරිස, හගවා අරහං සමමාසමුද්දායො කොණ්ඩඤ්ඤා ගොතෙතා අහොසි. විපසස්මි මාරිස හගවතො අරහතො සමමාසමුද්දායො අසීතිවස්සසහස්සාති ආගුප්පමාණං අහොසි විපසස්මි මාරිස, හගවා අරහං සමමාසමුද්දායො පාටලියා මූලෙ අභිසමුද්දායො. විපසස්මි මාරිස, හගවතො අරහතො සමමාසමුද්දායො බ්‍රහ්මයො නාම සාවකායුතං අහොසි අහං හද්දයුතං. විපසස්මි මාරිස, හගවතො අරහතො සමමාසමුද්දායො තයො සාවකානං සනාතිපාතා අහෙසුං එකො සාවකානං සනාතිපාතො අහොසි අට්ඨසට්ඨිභික්ඛුපතසහස්සං. එකො සාවකානං සනාතිපාතො අහොසි භික්ඛුපතසහස්සං. එකො සාවකානං සනාතිපාතො අහොසි අසීතිභික්ඛු සහස්සාති විපසස්මි මාරිස, හගවතො අරහතො සමමාසමුද්දායො ඉමෙ චායො සාවකානං සනාතිපාතා අහෙසුං සබ්බසංයොව බිණ්ණසවානං. විපසස්මි මාරිස, හගවතො අරහතො සමමාසමුද්දායො අසොකො නාම භික්ඛු උපට්ඨාකො අහොසි අග්ගපට්ඨාකො. විපසස්මි මාරිස, හගවතො අරහතො සමමාසමුද්දායො බ්‍රහ්මයො නාම රාජා පිතා අහොසි බ්‍රහ්මමිති නාම දෙවි මාතා අහොසි ජනෙනරි. බ්‍රහ්මමස්ස රඤ්ඤො බ්‍රහ්මමිති නාම නගරං රාජධානි අහොසි විපසස්මි මාරිස, හගවතො අරහතො සමමාසමුද්දායො එවං අභිභික්ඛමනං අහොසි, එවං පබ්බජ්‍යා, එවං පට්ඨානං එවං අභිසමුද්දායො, එවං ධර්මවක්කප්පවත්තනං තෙ මයං මාරිස, විපසස්මි හගවති ටුක්ඛවරියං චරිතො කාමෙසු කාමච්ඡදා විරාජෙතො ඉධුපපත්තා"ති. - පෙ -

1. අනාඤ්ඤාචුබ්බො - මජ්ඣ.

2. අර, බවා හං - මජ්ඣ.

3. 'මාරිස' - මජ්ඣ.

4. එතනවුතිකපෙට් - මජ්ඣ.

116. මහණෙනි, මම එක් සමයෙක්හි උක්කට්ඨාපුරය සම්පයෙහි වූ ඉහගවනයෙහි මහරුක් මුලා වෙසෙමි. මහණෙනි, එකලා වැ විත්ත-විවේකයෙන් යුක්ත වූ ඒ මට "මේ දීර්ඝකාලය තුළ ඉද්ධාවාසයන් හැර මා නො වුසු විරු අත් සත්වාවාසයෙක් වේ ද, එය සුලභරූප නො වේ (දුර්ලභ ය) ඉද්ධාවාසී දෙවියෝ යම් තැනෙක ඇද්ද එ තැනට එළු-බෙත්තෙමි නම් යෙහෙකැ"යි මෙසේ විත්තඝංකාල්පනාවෙන් උපන. මහණෙනි, ඉක්බිති මම බල ඇති පුරුෂයෙක් යම්සේ හැකුලු හෝ අන දිගු කරන්නේ ද, දිගු කළ හෝ අන හකුලන්නේ ද, එසේ ම උක්කට්ඨාසයෙහි ඉහගවනයෙහි වාක්ෂරූප මූලයෙහි අතුරුදහන් වැ අවිත දෙවියන් අතුරෙහි පහළ වීමි.

117. මහණෙනි, ඒ දෙවනකාහි ගොයෙක් දහස් ගණන් දෙවියෝ, නොයෙක් ලක්ෂ ගණන් දෙවියෝ මා කරා එළැඹුණහ එළැඹි මා වැද එක් පසෙක සිටියහ මහණෙනි, එක් පසෙක සිටියාවූ ම ඒ දෙවියෝ මට මෙය කීහ. "නිදුකාණන් වහන්ස, යම් කලෙක හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුහු ලොවැ පහළ වුහු ද, ඒ මෙයින් එක්අනු වන කප ය. නිදු-කාණන් වහන්ස, හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුහු ජාතියෙන් ක්ෂත්‍රීය වූහ, ක්ෂත්‍රීයකුලයෙහි උපන්හ නිදුකාණන් වහන්ස, හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුහු ගොත්‍රයෙන් කෝණ්ඩඤ්ඤ වූහ නිදුකාණන් වහන්ස, හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුහු ආයුෂ්මත්තයෙන් අසුදහසෙක් විය. නිදුකාණන් වහන්ස, හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුහු පළොල් රුක්මුලා බුදු වූහ. නිදුකාණන් වහන්ස, හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුහුට බණ්ඩ කිසස නම් හදුසුගල වූ අගසවු යුවලෙක් විය නිදුකාණන් වහන්ස, හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුන්ගේ සච්චන් පිළිබඳ තුන් සත්තිපාත කෙනෙක් වූහ: සච්චන් පිළිබඳ එක් සත්තිපාතයෙක් භික්ෂූන් එක්සිය අටසැට දහසෙක් විය. සච්චන්ගේ එක් සත්තිපාතයෙක් භික්ෂූන් සියදහසෙක් විය. සච්චන්ගේ එක් සත්තිපාතයෙක් භික්ෂූන් අසුදහසෙක් විය. නිදුකාණන් වහන්ස, හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුන්ගේ හැම දෙන ම රහතුන් වූ ශ්‍රාවක-යන් පිළිබඳ මේ තුන් සත්තිපාත කෙනෙක් වූහ. නිදුකාණන් වහන්ස, හඟවත් අර්හත් විපස්සී සම්මාසම්බුදුහුට අශෝක නම් භික්ෂු අග්‍ර උපස්ථායක වූ උච්ච විය. නිදුකාණන් වහන්ස, හඟවත් වූ අර්හත් වූ විපස්සී සම්මාසම්බුදුන්ගේ පිය තෙම බන්ධුමත් නම් රජ-වී ය. වැදූ මැණියෝ බන්ධුමති නම් දේවී වූහ. බන්ධුමත් රජහුගේ රාජධානිය බන්ධුමති නම් නගරය විය නිදුකාණන් වහන්ස, හඟවත් වූ අර්හත් වූ විපස්සී සම්මාසම්බුදුන්ගේ අභිනිෂ්ක්‍රමණය මෙසේ විය. පැවිද්ද මෙසේ විය. ප්‍රධන් වියැ වැඩිම මෙසේ විය අභිසමෙකාධිය මෙසේ විය. දම්සක් පැවැත්වීම මෙසේ විය. නිදුකාණන් වහන්ස, ඒ අපි විපස්සී භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බබ්බර වැස කාමයන්හි කාමච්ඡන්දය දුරු කොට මෙහි උපන්නමෝ යැ"යි (සැළ කළහ)....

118. තඤ්ඤායෙව ඛො භික්ඛවෙ දෙවනිකායෙ අනෙකානි දෙවතාසහසානි අනෙකානි දෙවතාසහසහසානි යෙනාහං තෙනුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භා මං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනකං අවධංසු. එකමනකං ධිතා ඛො භික්ඛවෙ තා දෙවතා මං එතදවොචුං:

“ඉමංඤ්ඤායෙව ඛො මාරිස, හද්දකපෙප හගවා එතරහි අරහං සමමාසමුද්දෙඤ්ඤා ලොකෙ උපපනෙතා. හගවා මාරිස, ඛතභියො ජාතියා, ඛතභියාකුලෙ උපපනෙතා. හගවා මාරිස ගොතමො ගොතෙතන. හගවතො මාරිස, අපාකං ආයුපාමාණං පරිත්තං ලුහුකං,¹ යො වීරං ජීවති යො වසාසනං, අපපං වා භියො හගවා මාරිස අසාසකං මුලෙ අභිසමුද්දෙඤ්ඤා. හගවතො මාරිස, සාරිසුත්තමොගගලානා,² නාම සාවකයුගං අඤ්ඤා හද්දයුගං. හගවතො මාරිස, එකො සාවකානා සනතිපාතො අහොසි අභිසමුද්දෙඤ්ඤා භික්ඛසතානි හගවතො මාරිස, අයං එකො සාවකානා සනතිපාතො අහොසි සබ්බසංයෙව ඛිණ්ණසවානං. හගවතො මාරිස, ආභාසෙ භික්ඛු උපධ්මානො³ අගගුපධ්මානො හගවතො මාරිස, සුද්දොදනො නාම රාජාපිතා,⁴ මායා නාමදෙවී මානා⁵ ජනෙතති. කපිලවතපු නාම නගරං රාජධානි. හගවතො මාරිස, එවං අභිතික්ඛමනං අහොසි එවං පඛිජ්ජා, එවං පඛානා, එවං අභිසමෙඤ්ඤා, එවං ධම්මවික්ඛාසවක්ඛනා. තෙ මයං මාරිස, හගවති බුහුමවරියං වරිඤ්ඤා කාමෙසු කාමච්ඡද්දං වීරාජෙඤ්ඤා ඉසුපපන්නා”ති.

119. අප්ඨවාහං භික්ඛවෙ, අවිහෙති දෙවෙති සද්ධිං යෙන අතප්පා දෙවා තෙනුපසඛකම්භං. -පෙ- අප්ඨවාහං භික්ඛවෙ, අවිහෙති ච දෙවෙති අතප්පෙති ච දෙවෙති සද්ධිං යෙන සුදස්සා දෙවා තෙනුපසඛකම්භං. -පෙ- අප්ඨවාහං භික්ඛවෙ, අවිහෙති ච දෙවෙති අතප්පෙති ච දෙවෙති සුදස්සෙති ච දෙවෙති සද්ධිං යෙන සුදස්සි දෙවා තෙනුපසඛකම්භං. -පෙ- අප්ඨවාහං භික්ඛවෙ, අවිහෙති ච දෙවෙති අතප්පෙති ච දෙවෙති සුදස්සෙති ච දෙවෙති සුදස්සිති ච දෙවෙති සද්ධිං යෙන අකනිට්ඨා දෙවාතෙනුපසඛකම්භං තඤ්ඤායෙව, දෙවනිකායෙ අනෙකානි දෙවතාසහසානි අනෙකානි දෙවතා සහසහසානි යෙනාහං තෙනුපසඛකම්භු උපසඛකම්භා මං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනකං අවධංසු. එකමනකං ධිතා ඛො භික්ඛවෙ, තා දෙවතා මං එතදවොචුං: “ඉතො යො මාරිස, එකනවුතො කපො යං විසසයි හගවා අරහං සමමාසමුද්දෙඤ්ඤා ලොකෙ උපාදි -පෙ-”

1. මාරිසා, - මජ්ඣ.

2. ඉසුසං, - PTS

3. සාරිසුත්තමොගගලානා, - PTS

4. අහොසි - මජ්ඣ.

* පෙය්‍යාලපිටක සංග්‍රහාං හෙවදා වුත්තනගෙන වෙදිකබ්බං.

120. තස්මිං යෙව ඛො භික්ඛවෙ, දෙවනීකායෙ අනෙකානි උදවතාසහසසානි අනෙකානි දෙවතාසහසසානි යෙනාහං තෙනුපසඛිතං මිංසු උපසංකමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අවංසු. එකමන්තං ධීතා ඛො භික්ඛවෙ, තා දෙවතා මං එතදවොදාං ඉත්තො ඛො මාරිස, එකතීංසෙ කප්පෙ යං සිඨි හගවා ලොකෙ උදපාදි -පෙ- තෙ මයං මාරිස, සිඨිමහි හගවති භුභවරියං -පෙ- ඉධුපපන්නා සො යෙව ඛො මාරිස, එකතීංසො කප්පෙ යං වෙසසහු හගවා ලොකෙ උදපාදි -පෙ- තෙ මයං මාරිස, වෙසසහුමහි හගවති භුභවරියං වරිත්වා -පෙ- ඉධුපපන්නා - ඉමස්මිං යෙව ඛො මාරිස, හඤ්ඤාපෙකා කක්ඛසංකො හගවා ලොකෙ උදපාදි -පෙ- තෙ මයං මාරිස, කක්ඛසංකොමහි හගවති භුභවරියං වරිත්වා -පෙ- ඉධුපපන්නා. ඉමස්මිං යෙව මාරිස, හඤ්ඤාපෙකා කොණංගමනො හගවා ලොකෙ උදපාදි -පෙ- තෙ මයං මාරිස, කොණංගමනොමහි හගවති භුභවරියං වරිත්වා -පෙ- ඉධුපපන්නා. ඉමස්මිං යෙව මාරිස, හඤ්ඤාපෙකා කසසපො හගවා ලොකෙ උදපාදි -පෙ- තෙ මයං මාරිස, කසසපොමහි හගවති භුභවරියං වරිත්වා කාමෙසු කාමච්ඡන්දං වීරාපෙත්වා ඉධුපපන්නා''ති.

121. තස්මිං යෙව ඛො භික්ඛවෙ, දෙවනීකායෙ අනෙකානි දෙවතාසහසසානි අනෙකානි දෙවතාසහසසානි යෙනාහං තෙනුපසඛිතමිංසු. උපසංකමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අවංසු. එකමන්තං ධීතා ඛො භික්ඛවෙ, තා දෙවතා මං එතදවොදාං. “ඉමස්මිං යෙව ඛො මාරිස, හඤ්ඤාපෙකා හගවා එතරහි අරහං සම්මාසම්මුදො ලොකෙ උපපන්නො -පෙ- තෙ මයං මාරිස, හගවති භුභවරියං වරිත්වා කාමෙසු කාමච්ඡන්දං වීරාපෙත්වා ඉධුපපන්නා''ති.

122. ඉති ඉධො භික්ඛවෙ, තපාගතසෙසවෙසා ධම්මධාතු සුපථවිථි- දාය සසා ධම්ම ධාතුයා සුපථවිථිකානා තපාගතො අතීතෙ බුද්ධො පරිනිබ්බුතො ජිනනපපසෙඤ්ඤා ජිනනවට්ඨමෙ පරියාදින්නවලෙව, සඛිඤ්ඤා කච්ඡිතිවනෙත ජාතීතොපි අනුසාරති, නාමතොපි අනුසාරති, ගොතනතොපි අනුසාරති, අසුරාමාණතොපි අනුසාරති සාවකයු- ගතොපි අනුසාරති, සාවකසන්නිපාතතොපි අනුසාරති “එවං- ජවලා තෙ හගමනො අහෙසුං ඉතිපි, එවංනාමා, එවංගොතනා, එවංසීලා, එවංධම්මා, එවංපඤ්ඤා, එවංචිහාරී, එවංචිමුත්තා තෙ හගවනො අහෙසුං ඉතිපි''ති. දෙවතාපි තපාගතසෙස එතමන්- ආරොවෙසුං යෙන තපාගතො අතීතෙ බුද්ධො පරිනිබ්බුතො -පෙ- අනුසාරති -පෙ- එවංචිමුත්තා තෙ හගවනො අහෙසුං ඉතිපි''ති.

ඉදමවොච හගවා අඤ්ඤාමනා තෙ භික්ඛු හගවනො භාසිතං අභිනායුන්හී.

මහාපදනසුත්තං නිවර්තං සයමං.

120. මහණෙනි, ඒ දෙවනකාහි ම නොයෙක් දහස් ගණන් නොයෙක් ලක්ෂ ගණන් දෙවියෝ මා වෙත ඵලාභියහ ඵලාභි මා වැද එකත්පස් ව සිටියහ මහණෙනි, එකත්පස් ව සිටියාවූ ඒ දෙවියෝ මට මෙය කීහ “නිදුකාණන් වහන්ස, යම් සමයෙක්හි හඟවත් අර්හත් සිටි සම්මාසම්බුදු ලොවැ පහළ වූහ ද, ඒ මෙයින් යට එක්තිස් වන කප ය. නිදුකාණන් වහන්ස, මේ අපි හඟවත් අර්හත් සිටි සම්මාසම්බුදුන් කෙරෙහි බලසර වැස මෙහි උපනුමිහ. නිදුකාණන් වහන්ස, යම් සමයෙක හඟවත් අර්හත් වෙස්සභූ සම්මාසම්බුදු ලොවැ වූහ ද, ඒ මෙයින් යට ඒ එක්තිස්වන කප මය නිදුකාණන් වහන්ස, ඒ අපි හඟවත් වෙස්සභූ සම්මාසම්බුදුන් කෙරෙහි බලසර වැස මෙහි උපනුමිහ”යි කීහ. නිදුකාණන් වහන්ස, මේ බදුරු කපෙහි ම හඟවත් අර්හත් කකුසන්ධ සම්මාසම්බුදු ලොවැ පහළ වූහ නිදුකාණන් වහන්ස, ඒ අපි කකුසන්ධ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත බලසර වැස මෙහි උපනුමිහ නිදුකාණන් වහන්ස, මේ බදුරු කපෙහි ම හඟවත් අර්හත් කොණාගමන සම්මාසම්බුදු ලොවැ පහළ වූහ. නිදුකාණන් වහන්ස, ඒ අපි කොණාගමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත බලසර වැස මෙහි උපනුමිහ නිදුකාණන් වහන්ස, මේ බදුරු කපෙහි ම හඟවත් අර්හත් කාශ්‍යප සම්මාසම්බුදු ලොවැ පහළ වූහ. ඒ අපි කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත බලසර වැස කාමරිපන්දය දුටු ලා මෙහි උපනුමිහ”යි කීහ.

121 මහණෙනි, ඒ දෙවනකාහි ම නොයෙක් දහස් ගණන් දෙවියෝ, නොයෙක් ලක්ෂ ගණන් දෙවියෝ මා වෙත ඵලාභියහ ඵලාභි මා වැද එකත්පස් ව සිටියහ මහණෙනි, එකත්පස් ව සිටියාවූ ඒ දෙවියෝ මට “නිදුකාණන් වහන්ස, මේ බදුරු කපෙහි ම අර්හත් සම්මාසම්බුදු වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලොවැ පහළ වූ සේක ‘නිදුකාණන් වහන්ස, මුඛ කෙරෙහි බලසර වැස කාමයන්හි කාමරාගය දුරු කොට මෙහි උපනුමිහ”යි මෙය කීහ.

122. මහණෙනි, මෙසේ යම් ධර්මධාතුවක් මොනොවට පිළිවිදි බැවින් තරාගත තෙමේ “ඒ හඟවත්හු මේ නම් ජාතියෙහි උපන්හ යි ද, මේ නම් ඇත්තෝ, මේ නම් ගොත්‍ර ඇත්තෝ, මෙබඳු ධර්ම ඇත්තෝ, මෙබඳු ප්‍රඥා ඇත්තෝ, මෙබඳු විහරණ ඇත්තෝ, මෙබඳු විමුක්ති ඇත්තෝ වූහ”යි පිරිනිවියාවූ, සිද්ධාලද ප්‍රපඤ්ච ඇති, සිද්ධාලද වර්ත්ම ඇති, ක්ෂීණ කරන ලද තුන් වට ඇති, සියලු දුක් ඉක්මවූ අතීත බුදුවරුන් ජාති විසිනුත් සිහි කෙරේ ද, නාම විසිනුත් සිහි කෙරේ ද, ගොත්‍ර විසිනුත් සිහි කෙරේ ද, ආයුෂ්ප්‍රමාණ විසිනුත් සිහි කෙරේ ද, ශ්‍රාවකයුග විසිනුත් සිහි කෙරේ ද, ශ්‍රාවකසන්තිපාත විසිනුත් සිහි කෙරේ ද, මහණෙනි, තරාගත බුදුන් විසින් ම ඒ ධර්මධාතුව මොනොවට පිළිවිදිනා ලද්දේ ය. ... ‘ඒ හඟවත්හු මෙබඳු විමුක්ති ඇත්තෝ වූ හ’යි ද තරාගත බුදුහු පිරිනිවියා වූ අතීත බුදුවරුන් යමෙකින් සිහි කෙරෙද්ද දෙවියෝත් මේ කරුණ තරාගත බුදුන්ට දන්වූහ

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. ඒ භික්ෂූහු සතුටු සිතැත්තාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාව පිළිගත්හ.

2.

මහානිදනසුන්තං

1. එවං මෙ සුතං. එකං සමයං. හඟවා කුරුසු වීඞ්‍රත්ති කම්මාසදම්මං.¹ නාම කුරුන්. හිගමො අප්ථො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන හඟවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්භවා හඟවන්තං අභිවාදෙඨවා එකමන්තං නිසිදි එකමන්තං හිසින්නා ටො ආයස්මා ආනන්දෙ හඟවන්තං. එතදවොච. “අවජරියං හනෙන, අබහුසං හනෙන, යාවගම්භීරො වායං හනෙන, පට්ඨිමසමුපපාදෙ ගම්භීරාවහාසො ව. අප්ථ ව පන මෙ උත්තානකුසානානකො විය ඛායති”²ති.

2. මා හෙවං ආනන්ද අවච, මා හෙවං ආනන්ද අවච, ගම්භීරො වායං ආනන්ද පට්ඨිමසමුපපාදෙ ගම්භීරාවහාසො ව. එතස්ස ආනන්ද, ධම්මස්ස අනානුබොධා අපපට්ඨෙධා එවමයං පජා තන්තාකුලකජාතා ගුළාගුණධිකජාතා³ මුඤ්ජබ්බජභූතා⁴ අපායං දුක්ඛානි විනිපාතා සංසාරං නාතිවත්තති.

3. අප්පී ඉදපපච්චයා ජරාමරණන්ති ඉති පුට්ඨෙධන සත්තා ආනන්ද, අප්පීති⁵ස්ස වචනියං. කිම්පච්චයා ජරාමරණන්ති ඉති ටෙ වදෙය්‍යා, ජාතිපච්චයා ජරාමරණන්ති ඉච්චස්ස වචනියං.

අප්පී ඉදපපච්චයා ජාතීති ඉති පුට්ඨෙධන සත්තා ආනන්ද, අප්පීති⁵ස්ස වචනියං. කිම්පච්චයා ජාතීති ඉති ටෙ වදෙය්‍යා, හවපච්චයා ජාතීති ඉච්චස්ස වචනියං.

අප්පී ඉදපපච්චයා හට්ඨොති ඉති පුට්ඨෙධන සත්තා ආනන්ද, අප්පීති⁵ස්ස වචනියං. කිම්පච්චයා හට්ඨොති ඉති ටෙ වදෙය්‍යා, උපාදනපච්චයා හට්ඨොති ඉච්චස්ස වචනියං.

අප්පී ඉදපපච්චයා උපාදනන්ති ඉති පුට්ඨෙධන සත්තා ආනන්ද, අප්පීති⁵ස්ස වචනියං. කිම්පච්චයා උපාදනන්ති ඉති ටෙ වදෙය්‍යා, තණ්හාපච්චයා උපාදනන්ති ඉච්චස්ස වචනියං.

1 කම්මාසධම්මං - මණ්ඩං

2 ගුළාගුණධිකජාතා - සිඬු ගුලගුණධිකජාතා - දී අවධිකජාතා
කුලගුණධිකජාතා - ගුණගුණධිකජාතා - සායා

3 මුඤ්ජබ්බජභූතා - මණ්ඩං සායා

2.

මහානිදහ සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුරු රටැ කුරු දන වූ වැස්සන්ගේ කල්‍යාණදායක නම් යම් නියම් ගමෙක් වීද, එහි වැඩ වසන සේක. එ කල්හි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹීහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එක් පසෙක හිඳ ගත්හ. එක්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ "වහන්ස, මේ ප්‍රතිත්‍යාසම්ප්‍රිත්පාදය කොතරම් ගැඹුරු ද, කොතරම් ගැඹුරු පෙනුම් ඇත්තේ ද යනු ආශ්වාසී ය, අද්භූත ය එතෙකුදු වුවත් මට එය ප්‍රකට වුවක් මෙන්, ඉතා ප්‍රකට වුවක් මෙන් වැටහේ යැ" යි කීහ

2. "ආනන්දය, එසේ නො කිය. ආනන්දය, එසේ නො කිය. ආනන්දය, මේ ප්‍රතිත්‍යාසම්ප්‍රිත්පාදය ගැඹුරු ද වේ, ගැඹුරු පෙනුම් ඇත්තේ ද වේ. ආනන්දය, මේ ධර්මය අනුබෝධ නො කිරීමෙන්, ප්‍රතිවේධ නො කිරීමෙන් මෙසේ මේ සත්ත්වප්‍රජාව (පෙහෙර) හුකැටියක් මෙන් අවුල් වුවා, කැඳ ලූ පෙහෙර පු මෙන් ගැට ගැළුණි නොහොත් කිරිලි කසල්ලක් බඳු වුවා, මුද්‍රිතණ බඳුන් තණ සේ අවුල් වුවා සැපයෙන් පහ වූ, නපුරු ගති ඇති, විවෘත ව පතිත වීම් ඇති අපාය ද සහර ද ඉක්ම නො යෙයි

3. ආනන්දය, 'මේ යම් ප්‍රත්‍යයයෙකින් පරාමරණ වේ නම්, එසේ වූ ප්‍රත්‍යයයෙක් ඇත් ද?' යි විචාරන ලද්දහු විසින් 'ඇතැ'යි ඔහුට කිය යුතු. 'කීමෙක ප්‍රත්‍යයයෙන් පරාමරණ වේ ද?' යි මෙසේ විචාරන්නන් නම් 'ජාතිප්‍රත්‍යයයෙන් පරාමරණ වේ යැ'යි මෙසේ ඔහුට කිය යුතු.

ආනන්දය, 'මේ යම් ප්‍රත්‍යයයෙකින් ජාතිය (ඉපැත්ම) වේ නම්, එසේ වූ ප්‍රත්‍යයයෙක් ඇත් ද? යි මෙසේ විචාරන ලද්දහු විසින් 'ඇතැ'යි ඔහුට කිය යුතු. 'කීමෙක ප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වේ ද?' යි මෙසේ කියන්නන් නම් 'භවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වේ යැ' යි මෙසේ ඔහුට කිය යුතු.

ආනන්දය, 'මේ යම් ප්‍රත්‍යයයෙකින් භවය වේ නම්, එසේ වූ ප්‍රත්‍යයයෙක් ඇත් ද?' යි මෙසේ විචාරන ලද්දහු විසින් 'ඇතැ'යි ඔහුට කිය යුතු. 'කීමෙක ප්‍රත්‍යයයෙන් භවය වේ ද?' යි මෙසේ විචාරන්නන් නම් 'උපාදාන ප්‍රත්‍යයයෙන් භවය වේ යැ' යි මෙසේ ඔහුට කිය යුතු.

ආනන්දය, මේ යම් ප්‍රත්‍යයයෙකින් උපාදානය වේ නම්, එබඳු ප්‍රත්‍යයයෙක් ඇත් ද? යි මෙසේ විචාරන ලද්දහු විසින් 'ඇතැ'යි ඔහුට කිය යුතු. 'කීමෙක ප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදානය වේ ද?' යි මෙසේ විචාරන්නන් නම් 'තෘෂ්ණාප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදානය වේ යැ' යි මෙසේ ඔහුට කිය යුතු.

5. “භවපච්චයා ජාතීති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තදනාදු ඉමිනාපෙනං පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා භවපච්චයා ජාති භවො ව හි ආනාදු නාභවිස්ස සංඛෙත සංඛං සංඛථා සංඛං කසසථි කිම්හිවි සෙය්‍යාදිදං. කාමභවො රූපභවො දුරූපභවො, සංඛෙය්‍යො භවෙ අසති භවතිරොධා අපි නු ඛො ජාති පඤ්ඤායෙථා?”ති

“නොහෙතං භතෙත”.

“තස්මාතිහානාදු එසෙව හෙතු එතං හිදුතං එස සමුදයො එස පච්චයො ජාතියා යදිදං භවො.”

6. “උපාදනපච්චයා භවොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තදනාදු ඉමිනාපෙනං පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා උපාදනපච්චයා භවො උපාදනං ව හි ආනාදු නාභවිස්ස සංඛෙත සංඛං සංඛථා සංඛං කසසථි කිම්හිවි— සෙය්‍යාදිදං කාමුපාදනං වා දිට්ඨුපාදනං වා සීලබ්බතුපාදනං වා දත්තවා දූපාදනං වා— සංඛෙය්‍යො උපාදනෙ අසති උපාදනතිරොධා අපි නු ඛො භවො පඤ්ඤායෙථා?”ති.

“නොහෙතං භතෙත”.

“තස්මාතිහානාදු එසෙව හෙතු එතං හිදුතං එස සමුදයො එස පච්චයො භවිස්ස යදිදං උපාදනං.”

7. තණ්හාපච්චයා උපාදනනති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තදනාදු ඉමිනාපෙනං පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා තණ්හාපච්චයා උපාදනං තණ්හා ව හි ආනාදු නාභවිස්ස සංඛෙත සංඛං සංඛථා සංඛං කසසථි කිම්හිවි— සෙය්‍යාදිදං, රූපතණ්හා සද්දතණ්හා ගන්ධතණ්හා රසතණ්හා ථොච්ඡබ්බතණ්හා ධම්මතණ්හා— සංඛෙය්‍යො තණ්හාය අසති තණ්හාතිරොධා අපි නු ඛො උපාදනං පඤ්ඤායෙථා?”ති.

“නොහෙතං භතෙත”.

“තස්මාතිහානාදු එසෙව හෙතු එතං හිදුතං එස සමුදයො එස පච්චයො උපාදනස්ස යදිදං තණ්හා”.

8. “වෙදනාපච්චයා තණ්හාති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තදනාදු ඉමිනා පෙනං පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා වෙදනාපච්චයා තණ්හා, වෙදනා ව හි ආනාදු නාභවිස්ස සංඛෙත සංඛං සංඛථා සංඛං කසසථි කිම්හිවි— සෙය්‍යාදිදං. චක්ඛුසම්පසසා වෙදනා සොතසම්පසසා වෙදනා සානසම්පසසා වෙදනා කායසම්පසසා වෙදනා මනොසම්පසසා වෙදනා, සංඛෙය්‍යො වෙදනාය අසති වෙදනාතිරොධා අපි නු ඛො තණ්හා පඤ්ඤායෙථා?”ති.

“නො හෙතං භතෙත”.

“තස්මාතිහානාදු එසෙව හෙතු එතං හිදුතං එස සමුදයො එස පච්චයො තණ්හාය යදිදං වෙදනා.”

5. “භවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වේ යැ යි මෙසේ ම මෙය කියන ලදී. ආනන්දය, යම්සේ භවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වේ ද, එය මේ කරුණින් ද දත යුතු: ආනන්දය, කිසිවකුට කිසිදු තැනෙක හැම අයුරින් ම හැම ලෙසින් ම කාමභව, රූපභව, අරූපභව යන භවයෙක් නො වී නම්, හැම අයුරින් ම භවය නැති කල්හි භවතිරොධයෙන් ජාතියෙක් පැනෙන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ යැ”යි අනද තෙරණුවෝ වදාළහ.

“ආනන්දය, එහෙයින් යම් මේ භවයෙක් වේ ද මෙය ම ජාතියට හෙතු ය, මෙය ම ජාතියට නිදාන ය, මෙය ම ජාතියගේ සමුදය ය, මෙය ම ජාතියට ප්‍රත්‍යය ය.”

6. “උපාදාන ප්‍රත්‍යයයෙන් භවය වේ යැ යි මෙසේ ම මෙය කියන ලදී. ආනන්දය, උපාදානප්‍රත්‍යයයෙන් යම්සේ භවය වේ ද, එය මේ කරුණින් ද දත යුතු. ආනන්දය, කමොපාදාන ද දෘෂ්ටවූපාදාන ද ශීල-
ඉතොපාදාන ද ආත්මවාදෙපාදාන ද යන මේ උපාදානෙක් හැම අයුරින් ම හැම ලෙසින් ම කිසිවක්භව කිසිදු තැනෙක නො වී නම්, හැම අයුරින් ම උපාදානයක් නැති කල්හි උපාදානතිරොධයෙන් භවයෙක් පැනෙන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.”

“ආනන්දය, එහෙයින් යම් මේ උපාදානයෙක් වේද, මෙය ම භවයට හෙතු ය, මෙය ම නිදාන ය, මෙය ම සමුදය ය, මෙය ම ප්‍රත්‍යය ය.”

7. “තෘෂ්ණාප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදාන වේ යැ යි මෙසේ ම මෙය කියන ලදී. ආනන්දය, යම්සේ තෘෂ්ණාප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදාන වේ ද, එය මේ කරුණු දෑ යුතු. ආනන්දය, රූපතෘෂ්ණා ශබ්දතෘෂ්ණා ගන්ධතෘෂ්ණා රසතෘෂ්ණා සප්‍රස්ථව්‍යතෘෂ්ණා යන මේ යම් තෘෂ්ණාවක් කිසිදු ක්ෂුද්‍ර පිළිබඳ ව කිසිදු තැනෙක හැම අයුරින් ම හැම ලෙසින් ම නො වී නම්, සර්වප්‍රකාරයෙන් ම තෘෂ්ණාව නැති කල්හි තෘෂ්ණාවගේ නිරොධයෙන් උපාදානයෙක් පැනෙන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය, එහෙයින් තෘෂ්ණාසංඛ්‍යාත මෙය ම උපාදානයාගේ හෙතු ය, මෙය ම නිදාන ය, මෙය ම සමුදය ය, මෙය ම තෘෂ්ණාවගේ ප්‍රත්‍යය ය.”

8. “වේදනාප්‍රත්‍යයයෙන් තෘෂ්ණාව වේ යැ යි මෙසේ ම මෙය කියන ලදී. ආනන්දය, යම්සේ වේදනාප්‍රත්‍යයයෙන් තෘෂ්ණාව වේ ද, එය මේ කරුණු දෑ යුතු: ආනන්දය, වක්ඛුසම්ඵස්සජ වේදනා ය, සොතසම්ඵස්සජ වේදනා ය, සානසම්ඵස්සජ වේදනා ය, ජීව්හසම්ඵස්සජ වේදනා ය, කායසම්ඵස්සජ වේදනා ය මනොසම්ඵස්සජ වේදනා ය යන මේ යම් වේදනාවක් කිසිවක්භව කිසිදු තැනෙක සියලු අයුරින් ම සියලු ලෙසින් ම නො වී නම්, හැම අයුරින් ම වේදනාව නැති කල්හි වේදනාවගේ නිරොධයෙන් තෘෂ්ණාව පැනෙන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය, එහෙයින් වේදනා යන මෙය ම තෘෂ්ණාවට හෙතු වේ, මෙය ම නිදාන වේ, මෙය ම සමුදය වේ, මෙය ම ප්‍රත්‍යය වේ.”

9. ඉති ඛො පනෙතං ආනන්ද වෙදනං පට්ඨව තණ්හා, තණ්හං පට්ඨව පරියෙසනා, පරියෙසනං පට්ඨව ලාභො, ලාභං පට්ඨව විනිව්ජයො, විනිව්ජයං පට්ඨව ඡන්දරාගො, ඡන්දරාගං පට්ඨව අපේක්ඛාසානං, අපේක්ඛාසානං පට්ඨව පරික්කාමො, පරික්කාමං පට්ඨව මච්ඡරියං, මච්ඡරියං පට්ඨව ආරකෙඛා, ආරකෙඛාධිකරණං¹ පට්ඨව දණ්ඩාදන සඤ්ඤාදනකලහවිග්ගහවිවාද-කුචනකුචං. පෙසුඤ්ඤාදනමුසාවාද අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති.

10. ආරකෙඛාධිකරණං දණ්ඩාදනසඤ්ඤාදනකලහ-විග්ගහ-විවාද-කුචනකුචං - පෙසුඤ්ඤා - මුසාවාද අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තදනන්ද ඉමිනාපෙතං පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා ආරකෙඛාධිකරණං දණ්ඩාදන - සඤ්ඤාදන - කලහ - විග්ගහ - විවාද - කුචනකුචං - පෙසුඤ්ඤා - මුසාවාද අනෙක පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති: ආරකෙඛා ව හි ආනන්ද නාහවිසස සබ්බෙන සබ්බං සබ්බං සබ්බං කසාපී කිමහිවී, සබ්බෙසො ආරකෙඛ අසති ආරකෙඛනිරොධා අපි නු ඛො දණ්ඩාදන - සඤ්ඤාදන - කලහ - විග්ගහ - විවාද - කුචනකුචං - පෙසුඤ්ඤා - මුසාවාද අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවෙය්සුන්ති?.

“නො හෙතං හතෙතං.”

තස්මාතිහානන්ද එසෙව හෙතු එතං නිදනං එස සමුදයො එස පච්චයො දණ්ඩාදන - සඤ්ඤාදන කලහ - විග්ගහ - විවාද - කුචනකුචං - පෙසුඤ්ඤා - මුසාවාදනං අනෙකෙසං පාපකානං අකුසලානා ධම්මානා සම්භවාය යදිදං ආරකෙඛා.

11. මච්ඡරියං පට්ඨව ආරකෙඛා¹ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං තදනන්ද ඉමිනාපෙතං පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා මච්ඡරියං පට්ඨව ආරකෙඛා: මච්ඡරියං ව හි ආනන්ද නාහවිසස සබ්බෙන සබ්බං සබ්බං සබ්බං කසාපී කිමහිවී, සබ්බෙසො මච්ඡරියෙ අසති මච්ඡරියනිරොධා අපි නු ඛො ආරකෙඛා පඤ්ඤායෙථාති?

“නො හෙතං හතෙතං.”

තස්මාතිහානන්ද එසෙව හෙතු එතං නිදනං එස සමුදයො එස පච්චයො ආරකෙඛාය යදිදං මච්ඡරියං.

12. පරික්කාමං පට්ඨව මච්ඡරියන්ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තදනන්ද ඉමිනාපෙතං පරියායෙන වෙදිතබ්බං. යථා පරික්කාමං පට්ඨව මච්ඡරියං. පරික්කාමො ව හි ආනන්ද නාහවිසස සබ්බෙන සබ්බං සබ්බං සබ්බං කසාපී කිමහිවී, සබ්බෙසො පරික්කාමෙ අසති පරික්කාමනිරොධා අපි නු ඛො මච්ඡරියං පඤ්ඤායෙථාති?

“නො හෙතං හතෙතං.”

තස්මාතිහානන්ද එසෙව හෙතු එතං නිදනං එස සමුදයො එස පච්චයො මච්ඡරියාය යදිදං පරික්කාමො.

1 ආරකෙඛං පට්ඨව ආරකෙඛාධිකරණං - සනා

9. “ආනන්දය, මෙසේ මේ වෙදනාව නිසා තෘෂ්ණාව වේ. තෘෂ්ණාව නිසා පර්යේෂණය (අරමුණු සෙවීම) වේ. පර්යේෂණය නිසා ලාභය (අරමුණු ලැබීම) වේ. ලාභය නිසා විතර්කවිනිශ්චය (අරමුණෙහි ඉටු අතිටු බව විතර්කයෙන් නිශ්චය කොට ගැනීම) වේ. විනිශ්චය නිසා ඡන්දරාගය (විතර්කිත වස්තුව කෙරෙහි ඇල්ම) වේ. ඡන්දරාගය නිසා අධ්‍යවසානය (මම ය මගේ යැ යි බලවත් සනිටුහන) වේ. අධ්‍යවසානය නිසා පරිග්‍රහය (තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි විසින් මගේයැ යි අයත් කර ගැනීම) වේ. පරිග්‍රහය නිසා මසුරුබව වේ. මසුරුබව නිසා රැක්ම වේ. රැක්ම කරණ කොට ගෙන දඩුමුගුරු දරුම්, අව් දරුම්, කලහ, විග්‍රහ (විරෝධ පෑම්) විවාද, කුවංකුවං වාද (ඇනුම් බැණුම්), කේලාම්, මුසාබිණුම්, නොයෙක් ලාමක අකුසල්දහම්හු පහළ වෙත්.

10. “රකවළ කරන කරුණෙන් දඩුමුගුරු දරුම් අව් දරුම් කලහ විග්‍රහ විවාද කුවන්කුවංවාද කේලාම් මුසාබිණි, නොයෙක් අකුසල් දහම්හු පහළ වෙති යි මෙය මෙසේ ම කියන ලද්දේ ය. ආනන්දය, රකවළ කරන කරුණින් දඩුමුගුරු දරුම් අව්දරුම් කලහ විග්‍රහ විවාද කුවන්කුවංවාද කේලාම් මුසාබිණුම්, නොයෙක් අකුසල් දහම්හු යම්සේ පහළ වෙත් ද, එය මේ කරුණෙන් ද දන යුතු. ආනන්දය, කිසිවක්හුගෙන් කිසි තැනෙකැතින් හැම අයුරින් හැම ලෙසින් රකවළක් නො වී නම්, හැම අයුරින් රකවළක් නැති කළහී, රකවළ නැති බැවින් දඩුමුගුරු දරුම් අව්දරුම් කලහ විග්‍රහ විවාද කුවන්කුවංවාද කේලාම් මුසාබිණුම්, නොයෙක් අකුසල් දහම්හු පහළ වන්නාහු ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය, එහෙයින් දඩුමුගුරු දරුම් අව්දරුම් කලහ විග්‍රහ විවාද කුවන්කුවංවාද කේලාම් මුසාබිණුම් යන මොවුන්ගේ, නොයෙක් අකුසල්දහම්හුන්ගේ හට ගැන්මට වස්තුව රැක ගැන්ම යන මෙය ම හෙතු ය, මෙය ම නිදන ය, මෙය ම සමුදය ය, මෙය ම ප්‍රත්‍යය ය.”

11. “මසුරුබව නිසා රැක ගැන්ම වේ යැ යි මෙසේ මෙය කියන ලද්දේ ම ය. ආනන්දය, මසුරුබව නිසා රැක ගැන්ම යම්සේ වේ ද, එය මේ කරුණින් ද දන යුතු. ආනන්දය, කිසිවක්හුගේ කිසි තැනෙක හැම අයුරින් හැම ලෙසින් මසුරුබවක් නො වී නම්, හැම අයුරින් මසුරුබව නැති කළහී, මසුරුබව නැති වීමෙන් වස්තු රැක ගැන්මක් පැණෙන්නේ ද?”

“වහන්ස-මෙය නො වන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය, එහෙයින් මසුරුබව යන මෙය ම වස්තුව රැක ගැන්මට හෙතු ය, මෙය ම නිදනය ය, මෙය ම සමුදය ය, මෙය ම ප්‍රත්‍යය ය.”

12. “පරිග්‍රහය (අයත් කොට ගැනීම) නිසා මසුරුබව වේ යැ යි මෙසේ මෙය කියන ලද්දේ ම ය. ආනන්දය, පරිග්‍රහය නිසා මසුරුබව යම්සේ වේ ද, එය මේ කරුණින් ද දන යුතු. ආනන්දය, කිසිවක්හුගේ කිසි තැනෙක හැම අයුරින් හැම ලෙසින් පරිග්‍රහයක් නො වී නම්, හැම අයුරින් පරිග්‍රහයක් නැති කළහී, පරිග්‍රහනිරෝධයෙන් මසුරුබවක් පැණෙන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය, එහෙයින් මසුරුබවට පරිග්‍රහය යන මෙය ම නිදනය ය, මෙය ම සමුදය ය, මෙය ම ප්‍රත්‍යය ය.”

13. “අපේක්ෂාසානං පටිච්ච පරිඤ්ඤායා”ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තදනාද ඉමිනාපෙතං පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා අපේක්ෂාසානං පටිච්ච පරිඤ්ඤායා, අපේක්ෂාසානං ව හි ආනාද නාහවිසස සබ්බෙන සබ්බං සබ්බථා සබ්බං කසසථි කිමහිවි, සබ්බසො අපේක්ෂාසානෙ අසති අපේක්ෂාසානං භිරොධා අපි නු ඛො පරිඤ්ඤායා පඤ්ඤායෙථා?”ති

“නො හෙතං හනෙතං.”

“තස්මාතිහානාද ඵසෙව හෙතු ඵතං නිදන්තං ඵස සමුදයො ඵස පට්ටයො පරිඤ්ඤායා යදිදං අපේක්ෂාසානං.”

14. “ඡන්දරාගං පටිච්ච අපේක්ෂාසානනාති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තදනාද ඉමිනාපෙතං පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා ඡන්දරාගං පටිච්ච අපේක්ෂාසානං, ඡන්දරාගො ව හි ආනාද නාහවිසස සබ්බෙන සබ්බං සබ්බථා සබ්බං කසසථි කිමහිවි, සබ්බසො ඡන්දරාගෙ අසති ඡන්දරාගභිරොධා අපි නු ඛො අපේක්ෂාසානං පඤ්ඤායෙථා?”ති.

“නො හෙතං හනෙතං.”

“තස්මාතිහානාද ඵසෙව හෙතු ඵතං නිදන්තං ඵස සමුදයො ඵස පට්ටයො අපේක්ෂාසානාය යදිදං ඡන්දරාගො.”

15. “විනිව්ඡයං පටිච්ච ඡන්දරාගො”ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තදනාද ඉමිනාපෙතං පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා විනිව්ඡයං පටිච්ච ඡන්දරාගො, විනිව්ඡයො ව හි ආනාද නාහවිසස සබ්බෙන සබ්බං සබ්බථා සබ්බං කසසථි කිමහිවි, සබ්බසො විනිව්ඡයෙ අසති විනිව්ඡයභිරොධා අපි නු ඛො ඡන්දරාගො පඤ්ඤායෙථා?”ති

“නො හෙතං හනෙතං.”

“තස්මාතිහානාද ඵසෙව හෙතු ඵතං නිදන්තං ඵස සමුදයො ඵස පට්ටයො ඡන්දරාගයා යදිදං විනිව්ඡයො.”

16. “ලාභං පටිච්ච විනිව්ඡයො”ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තදනාද ඉමිනාපෙතං පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා ලාභං පටිච්ච විනිව්ඡයො, ලාභො ව හි ආනාද නාහවිසස සබ්බෙන සබ්බං සබ්බථා සබ්බං කසසථි කිමහිවි, සබ්බසො ලාභෙ අසති ලාභභිරොධා අපි නු ඛො විනිව්ඡයො පඤ්ඤායෙථා?”ති

“නො හෙතං හනෙතං.”

“තස්මාතිහානාද ඵසෙව හෙතු ඵතං නිදන්තං ඵස සමුදයො ඵස පට්ටයො විනිව්ඡයයා යදිදං ලාභො.”

17. “පරියෙසනං පටිච්ච ලාභො”ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තදනාද ඉමිනාපෙතං පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා පරියෙසනං පටිච්ච ලාභො, පරියෙසනො ව හි ආනාද නාහවිසස සබ්බෙන සබ්බං සබ්බථා සබ්බං කසසථි කිමහිවි, සබ්බසො පරියෙසනාය අසති පරියෙසනාභිරොධා අපි නු ඛො ලාභො පඤ්ඤායෙථා?”ති

“නො හෙතං හනෙතං.”

“තස්මාතිහානාද ඵසෙව හෙතු ඵතං නිදන්තං ඵස සමුදයො ඵස පට්ටයො ලාභයා යදිදං පරියෙසනො.”

13. “අධ්‍යවසානාය (මම ය, මාගේ යයි බලවත් සේ සනිටුහන් කිරීම) නිසා වස්තුපරිග්‍රහය වේ යැ යි මෙසේ ම මෙය කියන ලද්දේ ය. ආනන්දය, අධ්‍යවසානාය නිසා වස්තුපරිග්‍රහය යම්සේ වේ ද, එය මේ කරුණෙන් ද දත යුතු: ආනන්දය, කිසිවක්හුගේ කිසි ද තැනෙක අධ්‍යවසානායෙන් හැම අයුරින් හැම ලෙසින් නො වී නම්, හැම අයුරින් අධ්‍යවසානාය නැති කළේහි, අධ්‍යවසානනිරෝධයෙන් වස්තුපරිග්‍රහයෙන් පැනෙන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය එහෙයින් අධ්‍යවසානාය යන යමෙක් ඇද්ද, පරිග්‍රහයට මෙය ම හෙතු ය, මෙය ම නිදන ය, මෙය ම සමුදය ය, මෙය ම ප්‍රත්‍යය ය.”

14. “ඡන්දරාගය නිසා අධ්‍යවසානාය වේ යැ යි මෙසේ ම මෙය කියන ලද්දේ ය. ආනන්දය, ඡන්දරාගය නිසා අධ්‍යවසානාය යම්සේ වේ ද, එය මේ කරුණෙන් ද දත යුතු: ආනන්දය, කිසිවක්හුගේ කිසිතැනෙක හැම අයුරින් හැම ලෙසින් ඡන්දරාගයෙන් නො වී නම්, හැම අයුරින් ඡන්දරාගය නැති කළේහි, ඡන්දරාගනිරෝධයෙන් අධ්‍යවසානායෙන් පැනෙන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය එහෙයින් ඡන්දරාගය යන මෙය ම අධ්‍යවසානායට හෙතු ය, මෙය ම නිදන ය, මෙය ම සමුදය ය, මෙය ම ප්‍රත්‍යය ය.”

15. “චිතිශ්වයය නිසා ඡන්දරාගය වේ යැ යි මෙසේ ම මෙය කියන ලද්දේ ය. ආනන්දය, යම්සේ චිතිශ්වයය නිසා ඡන්දරාගය වේ ද, එය මේ කරුණෙන් ද දත යුතු: ආනන්දය, කිසිවක්හුගේ කිසිතැනෙක හැම අයුරින් හැම ලෙසින් චිතිශ්වයයෙන් නො වී නම්, හැම අයුරින් චිතිශ්වයයෙන් නැති කළේහි, චිතිශ්වයයාගේ අභාවයෙන් ඡන්දරාගයෙන් පැනෙන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය, එහෙයින් චිතිශ්වය යන යමෙක් වේ නම්, මෙය ම ඡන්දරාගයට හෙතු ය, මෙය ම නිදන ය, මෙය ම සමුදය ය, මෙය ම ප්‍රත්‍යය ය.”

16. “ලාභය නිසා චිතිශ්වයය වේ යැ යි මෙසේ ම මෙය කියන ලදී. ආනන්දය, ලාභය නිසා චිතිශ්වය යම්සේ වේ ද, එය මේ කරුණෙන් ද දත යුතු: ආනන්දය, කිසිවක්හුගේ කිසි ද තැනෙක හැම අයුරින් හැම ලෙසින් ලාභයෙන් නො වී නම්, හැම අයුරින් ලාභය නැති කළේහි ලාභයාගේ අභාවයෙන් චිතිශ්වයයෙන් පැනෙන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නොවන්නේ ම ය.”

“එහෙයින් ආනන්දය, යම් ලාභයක් ඇත් නම් මෙය ම චිතිශ්වයයට හෙතු ය, මෙය ම නිදන ය, මෙය ම සමුදය ය, මෙය ම ප්‍රත්‍යය ය.”

17. “පර්යේෂණය නිසා ලාභය වේ යැ යි මෙසේ ම මෙය කියන ලද්දේ ය. ආනන්දය, යම්සේ පර්යේෂණය නිසා ලාභය වේ ද, එය මේ කරුණෙන් ද දත යුතු: ආනන්දය, කිසිවක්හුගේ කිසි ද තැනෙක හැම අයුරින් හැම ලෙසින් පර්යේෂණයෙන් නො වී නම්, හැම අයුරින් ම පර්යේෂණයෙන් නැති කළ, පර්යේෂණයාගේ අභාවයෙන් ලාභයෙන් පැනෙනනේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය, එහෙයින් පර්යේෂණ නම් වූ යමෙක් ඇද්ද, ලාභයට මෙය ම හෙතු ය, මෙය ම නිදන ය, මෙය ම සමුදය ය, මෙය ම ප්‍රත්‍යය ය.”

18. තණ්හං පට්ට පරියෙසනා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තදනාදු ඉමිනාපෙතං පරියායෙන් වෙදිංඛං යථා තණ්හං පට්ට පරියෙසනා; තණ්හා ව හි ආනාදු නාභවිස්ස සංඛෙත සංඛං සංඛථා සංඛං කසාථි කිමහිවි, සෙයාථිදං කාමතණ්හා භවතණ්හා විභවතණ්හා, සංඛසො තණ්හා ගිරොධං අපි නු ඛො පරියෙසනා පඤ්ඤායෙථා?ති.

“නො හෙතං භනෙත.”

“තස්මාතිහානාදු එසෙව හෙතු එතං නිදනං එස සමුදයො එස පච්චයො පරියෙසනාය යදිදං තණ්හා.”

ඉති ඛො ආනාදු ඉමෙ දෙව ධම්මා දුරයෙන වෙදනාය එකසමාසරණා භවන්ති.”

19. “එසසපච්චයා වෙදනා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තදනාදු ඉමිනාපෙතං පරියායෙන වෙදිංඛං යථා එසසපච්චයා වෙදනා; එසසා ව හි ආනාදු නාභවිස්ස සංඛෙත සංඛං සංඛථා සංඛං කසාථි කිමහිවි, සෙයාථිදං - චක්ඛුසමථෙසසා සොතසමථෙසසා සානසමථෙසසා ජීවනාසමථෙසසා කායසමථෙසසා මනෝසමථෙසසා, සංඛසො එසෙස අසති එසසභිතරොධං අපි නු ඛො වෙදනා පඤ්ඤායෙථා?”ති

“නො හෙතං භනෙත.”

“තස්මාතිහානාදු එසෙව හෙතු එතං නිදනං එස සමුදයො එස පච්චයො වෙදනාය යදිදං එසසා.”

20. “නාමරූපපච්චයා එසසා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තදනාදු ඉමිනාපෙතං පරියායෙන වෙදිංඛං යථා නාමරූපපච්චයා එසසා; යෙහි ආනාදු ආකාමරෙහි යෙහි ලිඛෙතෙහි යෙහි නිමිත්තෙහි යෙහි උදෙසෙහි නාමකායසස පඤ්ඤානති හොති, තෙසු ආකාරෙසු තෙසු ලිඛෙතෙසු තෙසු නිමිත්තෙසු තෙසු උදෙසෙසු අසති අපි නු ඛො රූපකායෙ අධිවචනාසමථෙසසා පඤ්ඤායෙථා?ති”

“නො හෙතං භනෙත.”

“යෙහි ආනාදු ආකාමරෙහි යෙහි ලිඛෙතෙහි යෙහි නිමිත්තෙහි යෙහි උදෙසෙහි රූපකායසස පඤ්ඤානති හොති, තෙසු ආකාරෙසු තෙසු ලිඛෙතෙසු තෙසු නිමිත්තෙසු තෙසු උදෙසෙසු අසති අපි නු ඛො නාමකායෙ පටිසංසමථෙසසා පඤ්ඤායෙථා?”ති.

“නො හෙතං භනෙත.”

18. “තෘෂ්ණාව නිසා පර්යේෂණය වේගැ යි මෙසේ ම වෙය කියන ලදි. ආනන්දය, යම්සේ තෘෂ්ණාව නිසා පර්යේෂණය වේ ද, එය මෙ කරුණනුත් දන යුතු. ආනන්දය, කිසිවක් හුදේ කිසිවෙකන් හැම අයුරින් ම හැම ලෙසින් ම කාමතෘෂ්ණා හවතෘෂ්ණා විභවතෘෂ්ණා යන තෘෂ්ණා අනුරෝප නිකකුත් හැම අයුරින් හැම ලෙසින් නො වී නම්, හැම අයුරින් තෘෂ්ණාව එකී කල්හී තෘෂ්ණාවගේ අභාවයෙන් පර්යේෂණයෙන් පැන නැතේ ද?”

“විභින්නස්ස, මෙය නො වන්නේ ම ය.

“ආනන්දය, එහෙයින් තෘෂ්ණා නම් වූ යමෙක් ඇදී, පර්යේෂණයට මෙය ම හෙතු ය, මෙය ම නිදාන ය, මෙය ම සමුදය ය, මෙය පුතාය ය.

‘ආනන්දය, මෙතේ විවිධමූලක තණ්හාව සමුද්ධාරතණ්හාව යන මේ දෙ දහමිහු විවිධමූලක—සමුද්ධාර වශයෙන් කොටස් දෙකෙකින් වෙදනා සබ්බසාන ප්‍රත්‍යයයෙන් එක ම ප්‍රත්‍යය ඇත්තාහු වෙති. (එක ම වෙදනායෙන් උපදනාහු වෙති.)’

19. “ස්පර්ශප්‍රත්‍යක්‍යයෙන් වේදනාව වේ” යැ යි මෙසේ ම මෙය කියන ලදී. ආනන්දය, යම්සේ ස්පර්ශප්‍රත්‍යක්‍යයෙන් වේදනාව වේ ද, මෙ කරුණින් ද එය ද එය යුතු. ආනන්දය, කිසිවක් හුණේ කිසි තැනෙකින් වක්‍රව සම්ප්‍රසංගත සම්ප්‍රසංගත සංකෘතිය සම්ප්‍රසංගත කායසම්ප්‍රසංගත මනෝසම්ප්‍රසංගත මේ ස්පර්ශයෙන් හැම අයුරින් හැම ලෙසින් ම නො වී නම්, හැම අයුරින් ම ස්පර්ශයක් නැති කළේ, ස්පර්ශයාගේ අභාවයෙන් වේදනාදේ ක් පැනෙන්නේ ද?”

“ව්‍යන්ත මෙය නොවන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය, එහෙයින් යම් ස්පර්ශයෙක් වේ ද, වේදනාවට මෙය ම හෙතු ය, මෙය ම නිදන ය, මෙය ම සම්ප්‍රිය ය, මෙය ම ප්‍රත්‍යය ය.

20. “නාමරූපප්‍රත්‍යයයෙන් ස්පර්ශය වේ යැ යි මෙසේ ම මෙය කියන ලදී. ආනන්දය, නාමරූපප්‍රත්‍යයයෙන් යම්සේ ස්පර්ශය වේ ද, එය මෙකරුණෙනුන් දකුණු ආනන්දය, යම් ආකාරයන්ගෙන් යම්ලිඛනයන්ගෙන් සංඥදි ප්‍රඥප්තිය යම් නිමිත්තයන්ගෙන් යම් උද්දේශයන්ගෙන් නාමධර්මසමූහයව වෙදනා (පැනැවීම) වේ ද, ඒ ආකාරයන් ඒ ලිංගයන් ඒ නිමිත්තයන් ඒ උද්දේශයන් නැති කළේහි, රූපකාශයෙහි අධිවචනයාස්පර්ශය (නාමස්කාශය) වස්තු කොටකලේ මනොද්වාරයේ ශබ්දඥානානුගත ව උපද්‍යාමනාස්පර්ශය) පැනෙන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වත්තේ ය.”

ආනන්දය, යම් ආකාරයන්ගෙන් යම් ලිඛන-නිමිත්ත- උද්දේසයන් ගෙන් රූපකායයා ගේ පැණවිම වේ නම්, ඒ ආකාර-ලිංග-නිමිත්ත-උද්දේසයන්-නැති කල්හි නාමකායයෙහි ප්‍රතිසංස්කරණය (රූපස්කන්ධය වාස්තුකොට පස්දෙරෙහි උපදනා ස්කරණය) පැන නැගේ ද?"

“චන්ද්‍රිකා, මෙය නොවන වත්තේ ම ය.”

“යෙහි ආනන්ද ආකාරෙහි යෙහි ලිඛිතෙහි යෙහි නිමිත්තෙහි යෙහි උද්දෙසෙහි නාමරූපස්ස ච රූපකායස්ස ච පඤ්ඤාත්ති භොති, තෙසු ආකාරෙසු තෙසු ලිඛිතෙසු තෙසු නිමිත්තෙසු තෙසු උද්දෙසෙසු අසති අපි නු ඛො අධිවචනාමථස්සො වා පටිසංගමථස්සො වා පඤ්ඤායෙටා?”ති

“නො භෙතං භනෙතං.”

“යෙහි ආනන්ද ආකාරෙහි යෙහි ලිඛිතෙහි යෙහි නිමිත්තෙහි යෙහි උද්දෙසෙහි නාමරූපස්ස පඤ්ඤාත්ති භොති, තෙසු ආකාරෙසු තෙසු ලිඛිතෙසු තෙසු නිමිත්තෙසු තෙසු උද්දෙසෙසු අසති අපි නු ඛො එවස්සා පඤ්ඤායෙටා?”ති

“නො භෙතං භනෙතං.”

“තස්මාතිභානන්ද එසෙව භෙතු එතං නිදනං එස සමුදයො එස පට්ටයො එසසස්ස යදිදං නාමරූපං

21. “විඤ්ඤාණපට්ටයා නාමරූපන්ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං තදනන්ද ඉමින පෙතං පරියායෙන වෙදිතඛං යටා විඤ්ඤාණපට්ටයා නාමරූපං. විඤ්ඤාණං ච හි ආනන්ද ම තුකුච්ඡිකම්. න ඔක්කම්සසට, අපි නු ඛො නාමරූපං මාතුකුච්ඡිකම්. සම්මුච්ඡිකපාති”?

“නො භෙතං භනෙතං.”

“විඤ්ඤාණං ච හි ආනන්ද මාතුකුච්ඡිකම් ඔක්කම්සසා වොක්කම්සසට, අපි නු ඛො නාමරූපං ඉසට්ඨායාය අභිනිබ්බන්තිසපාති”?

“නො භෙතං භනෙතං.”

“විඤ්ඤාණං ච හි ආනන්ද දහරතස්සව සත්තො වොච්ඡිජ්ජිසසට කුමාරකස්ස වා කුමාරිකාය වා, අපි නු ඛො නාමරූපං වුද්ධිං විරුද්ධිං වෙසුරුපං ආපජ්ජිසපාති”?

“නො භෙතං භනෙතං.”

“තස්මාතිභානන්ද එසෙව භෙතු එතං නිදනං එස සමුදයො එස පට්ටයො නාමරූපස්ස යදිදං විඤ්ඤාණං.”

22. “නාමරූපපට්ටයා විඤ්ඤාණන්ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං තදනන්ද ඉමිනාපෙතං පරියායෙන වෙදිතඛං යටා නාමරූපපට්ටයා විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණං ච හි ආනන්ද නාමරූපෙ පතිට්ඨං න ලභිසසට, අපි නු ඛො ආයතිං ජාතිපරාමරණං දුක්ඛසමුදයසම්භවො පඤ්ඤායෙටාති”?

“නො භෙතං භනෙතං.”

“තස්මාතිභානන්ද, එසෙව භෙතු එතං නිදනං එස සමුදයො එස පට්ටයො විඤ්ඤාණස්ස යදිදං නාමරූපං.”

“ආනන්දය, යම් ආකාර-ලිංග-නිමිත්ත-උද්දේසයන්ගෙන් නාමකායයා ගේ හා රූපකායයා ගේ හා පැනවීම වේ ද, ඒ ආකාර-ලිංග-නිමිත්ත-උද්දේසයන් නැති කළහි අධිවචනසංස්පර්ශය (මනෝද්වාරිකස්පර්ශය) හෝ ප්‍රතිස සංස්පර්ශය (පඤ්චද්වාරිකස්පර්ශය) හෝ පැනෙන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම ය.”

ආනන්දය, යම් ආකාර-ලිංග-නිමිත්ත-උද්දේසයන් ගෙන් නාමරූපයා ගේ පැනවීම වේ ද, ඒ ආකාර-ලිංග-නිමිත්ත-උද්දේසයන් නැති කළහි ස්පර්ශයෙක් පැනෙන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය, එහෙයින් මේ නාමරූප නම් වූ යමෙක් ඇද්ද, ස්පර්ශයට මෙය ම හෙතු ය. මෙය ම නිදාන ය, මෙය ම සමුදය ය, මෙය ම ප්‍රත්‍යය ය.”

21. “විඤානප්‍රත්‍යයයෙන් නාමරූපය වේ යැ යි මෙසේ ම මෙය කියන ලද්දේය ආනන්දය, යම්සේ විඤානප්‍රත්‍යයයෙන් නාමරූපය වේ ද, එය මේ කාරුණෙන් ද දත යුතු. ආනන්දය, විඤානය ද මවුකුසට නො බස්නේ නම් (මවුකුසැ ප්‍රතිසන්ධි වශයෙන් නො පහළ වන්නේ නම්) හුදු නාමරූපය (කලලාදිවශයෙන්මිශ්‍ර ව) මවුකුසැ පහළ වන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය, විඤානය මවුකුසට බැස (ප්‍රතිසන්ධිවශයෙන් පහළ ව) පහ වන්නේ නම් (නිරුද්ධ වන්නේ නම්) නාමරූපය මෙබඳු (පරිපූර්ණ ස්කන්ධ) බව පිණිස වන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය, ළදරු වූ ම කුමරක්හුගේ හෝ කුමරියකගේ හෝ විඤානය සිදෙන්නේ නම්, නාමරූපය වැඩිමට නැගීමට විපුලබවට පැමිණෙන්නේ ද?”

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය, එහෙයින් විඤානය යන මෙය ම නාමරූපයට හෙතු වේ, මෙය ම නිදාන වේ, මෙය ම සමුදය වේ, මෙය ම ප්‍රත්‍යයය වේ.

22. “නාමරූපප්‍රත්‍යයයෙන් විඤානය වේ යැ යි මෙසේ ම මෙය කියන ලදී. ආනන්දය, යම්සේ නාමරූපප්‍රත්‍යයෙන් විඤානය වේ ද, මේ කාරුණෙන් එය දත යුතු: ආනන්දය, විඤානය ද නාමරූපයෙහි පිහිට නො ලබන්නේ නම්, මතු ජාතිපරාමරණ දුක්ඛසේ භටඟුන්ම පැනෙන්නේ ද?”

“වහන්ස මෙය නො වන්නේ ම ය.”

“ආනන්දය, එහෙයින් මේ නාමරූප යැ යි යමෙක් ඇද්ද, විඤානයට මෙය ම හෙතු ය, මෙය ම නිදාන ය, මෙය ම සමුදය ය, මෙය ම ප්‍රත්‍යය ය.”

‘එකතාවතා ඛො ආනන්ද ජායෙථ වා ජියෙථ වා මියෙථ වා චග්ගෙථ වා උපපජ්ජෙථ වා, එකතාවතා අධිච්චනපදො, එකතාවතා නිරුක්තිපදො, එකතාවතා විඤ්ඤානිපදො, එකතාවතා පඤ්ඤාචරං එකතාවතා චට්ඨං වත්තාති, (එකතාවතා) ඉත්තං පඤ්ඤානාය, යදිදං නාමරූපං සහ විඤ්ඤානොන අඤ්ඤාමඤ්ඤාපට්ටයනාය පට්ඨත්තාති.’’

23, “කිතතාවතා ච ආනන්ද අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොනා පඤ්ඤාපෙති, රූපිං වා හි ආනන්ද පරිත්තං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොනා පඤ්ඤාපෙති ‘රූපි මෙ පරිත්තො අත්තාති’ති, රූපිං වා හි ආනන්ද අනන්තං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොනා පඤ්ඤාපෙති ‘රූපි මෙ අනන්තො අත්තාති’, ‘අරූපිං වා හි ආනන්ද පරිත්තං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොනා පඤ්ඤාපෙති ‘අරූපි මෙ පරිත්තො අත්තාති’, ‘අරූපිං වා හි ආනන්ද අනන්තං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොනා පඤ්ඤාපෙති ‘අරූපි මෙ අනන්තො අත්තාති,

24. “තත්තානන්ද යො යො රූපිං පරිත්තං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොනා පඤ්ඤාපෙති, එතරහි වා යො රූපිං පරිත්තං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොනා පඤ්ඤාපෙති. තත්ථ භාවිං වා යො රූපිං පරිත්තං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොනා පඤ්ඤාපෙති. අතරං වා පන සත්තං තර්ත්තාය උපකප්පෙසසාමිති ඉති වා පනසා භොති. එවං සත්තං ඛො ආනන්ද රූපිං පරිත්තත්තානුදිට්ඨි අනුසෙතිති ඉට්ඨාලං වට්ඨනාය.

25. “තත්තානන්ද යො යො රූපිං අනන්තං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොනා පඤ්ඤාපෙති, එතරහි වා යො රූපිං අනන්තං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොනා පඤ්ඤාපෙති, තත්ථ භාවිං වා යො රූපිං අනන්තං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොනා පඤ්ඤාපෙති. අතරං වා පන සත්තං තර්ත්තාය උපකප්පෙසසාමිති ඉති වා පනසා භොති. එවං සත්තං ඛො ආනන්ද රූපිං අනන්තත්තානුදිට්ඨි අනුසෙතිති ඉට්ඨාලං වට්ඨනාය.

1 පඤ්ඤාපෙතොනා පඤ්ඤාපෙති, තත්ථ

“ආනන්දය, යම් නාමරූපයෙක් විඤ්ඤාන හා උනුනට ප්‍රත්‍යයභාවයෙන් පවත්නේ ද, මෙතෙකින් ම උපදනේ යැ යි හෝ දිරන්තේ යැ යි හෝ මැරෙන්නේ යැ යි හෝ ව්‍යුත්ත වන්නේ යැ යි හෝ ව්‍යුත්ත ව උපදනේ යැ යි හෝ ණුනෙන්නේ ය මෙතෙකින් (සිරිවිච්ඡිකාදි) ආරුභි නාම ව්‍යවහාරයට මාර්ග (විෂය) වේ. මෙතෙකින් නිරුක්තියට (අර්ථානුගත වශයෙන් පැවැති ව්‍යවහාරයට) මාර්ග වේ. මෙතෙකින් ප්‍රඥප්තියට (පණ්ඩිතයා ය, ව්‍යක්තයා ය යන ආදීන් ගුණ හඟවනු විසිරි පැවැති ව්‍යවහාරයට) මාර්ග වේ. මෙතෙකින් ප්‍රඥායෙන් දතසුතු ස්කන්ධ සංස්ථිතය වේ. මෙතෙකින් (කර්ම ක්ලේශ විපාක යන) සයරවට වැටෙයි. මෙතෙකින් (වෙදනාසංඥාදි) නාමප්‍රඥප්තිය පිණිස ඉන්ටම්භාවය හෙවත් සංස්ථිතයක් විය වේ.

23 “ආනන්දය, ආත්මය පනවන තැනැත්තෙක් කොතෙකින් එය පනවා ද යත්. ආනන්දය, රූපවත් වූ හෝ සුක්ෂම ආත්මයක් පනවන්නේ (නො වැඩු පරිත්ත කසිණ රූපය සුක්ෂම ආත්මය යැ යි ගන්නා) ‘මගේ ආත්මය රූපවත් ය, සුක්ෂම යැ’ යි පනවයි ආනන්දය, රූපවත් වූ හෝ අනන්ත ආත්මයක් පනවන්නේ (වැඩු කසිණ රූපය අනන්තාත්මය යැ යි ගන්නා) ‘මගේ ආත්මය රූපවත් ය, අනන්ත යැ යි පනවයි ආනන්දය, අරුපී වූ හෝ සුක්ෂම ආත්මයක් පනවන්නේ (නොවැඩු කසිණ නිමිත්ත ඉගුළු අභස්මි පැවැති අරුපස්කන්ධ ආත්මය යි ගෙන) ‘මගේ ආත්මය අරුපී ය, සුක්ෂම යැ’ යි පනවයි ආනන්දය, අරුපී වූ හෝ අනන්ත ආත්මයක් පනවන්නේ (වැඩු කසිණ නිමිත්ත ඉගුළු අභස්මි පැවැති අරුපස්කන්ධ ආත්මය යි ගෙන) ‘මගේ ආත්මය අරුපී ය, අනන්ත යැ’ යි පනවයි

24. “ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් යමෙක් රූපී වූ සුක්ෂම ආත්මයක් පනවන්නේ පනවා ද, හෙතෙම මෙ අත්බවහි පමණක් පවත්නා වූ (මරණින් සිදි යන) හෝ සියුම් ආත්මයක් පනවනුයේ පනවයි එහි (ශාශ්වත විසින් පරලොවෙහිත්) වන්නාවූ හෝ සියුම් වූ ආත්මයක් පනවනුයේ පණවයි. ‘අතර වූ (පරවාදියා කියන ශාශ්වත නොවූ ම) ආත්මය තරත්වය පිණිස (එහි යථාස්වභාවය ඔහුට පිළිගැනෙන පිණිස) සමර්ථනය කරන් නෙමි’ යි මෙසේ හෝ ඔහුට සිතෙක් වෙයි. ආනන්දය, මෙසේ වූ ම රූපකසිණලාභියා කෙරෙහි සුක්ෂමාත්මානුදෘෂ්ටිය වැදගේ යැ යි (සන්තානානුගත වූ හෝතේ යැ යි) මෙසේ කියන්නට සුදුසු ය.

25 “ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් යමෙක් රූපී වූ අතර්ථ ආත්මයක් පනවනුයේ පනවා ද, හෙතෙම මෙ අත්බවහි පමණක් පවත්නා හෝ අනන්ත ආත්මයක් පනවනුයේ පනවයි පරලොවෙහිත් වන්නාවූ හෝ අනන්ත ආත්මයක් පනවයි. ‘අතර වූ ම (පරවාදියා කියන අවිද්‍යාමාන වූ ම) ආත්මය තරත්වය පිණිස (ඇති සැටිය ඔහුට පිළිගැනෙන පිණිස) සමර්ථනය කරන්නෙමි’ යි මෙසේ හෝ සිතෙක් ඔහුට වෙයි ආනන්දය, මෙසේ වූ ම රූපකසිණලාභියා කෙරෙහි අනන්තාත්මානුදෘෂ්ටිය වැදගේ හෝතේ යැ යි (සන්තානානුගත ව පවත්නේ යැ යි) මෙසේ කියන්නට සුදුසු ය.

26. “තත්‍රානංකං යො සො අරුපිං පරික්ඛං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොං පඤ්ඤාපෙති, එතරහි වා සො අරුපිං පරික්ඛං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොං පඤ්ඤාපෙති. තත්ථ භාවිං වා සො අරුපිං පරික්ඛං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොං පඤ්ඤාපෙති. අතරං වා පන සත්තං තථංත්තාය උපකම්පෙසාමිති ඉති වා පනස්ස භොති. එවං සත්තං ඛො ආනංකං අරුපිං පරික්ඛං අනුදිට්ඨි අනුසෙතිති ඉච්චාලං වචනාය.

27. “තත්‍රානංකං යො සො අරුපිං අනන්තං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොං පඤ්ඤාපෙති, එතරහි වා සො අරුපිං අනන්තං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොං පඤ්ඤාපෙති. තත්ථ භාවිං වා සො අරුපිං අනන්තං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොං පඤ්ඤාපෙති. අතරං වා පන සත්තං තථංත්තාය උපකම්පෙසාමිති ඉති වා පනස්ස භොති. එවං සත්තං ඛො ආනංකං අරුපිං අනන්තං අනුදිට්ඨි අනුසෙතිති ඉච්චාලං වචනාය. එත්තාවතං ඛො ආනංකං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතොං පඤ්ඤාපෙති.

28 “කිත්තාවතං වානංකං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතොං න පඤ්ඤාපෙති:

රුපිං වා හි ආනංකං පරික්ඛං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතොං න පඤ්ඤාපෙති ‘රුපිං මෙ පරික්ඛං අත්තං’ති. රුපිං වා හි ආනංකං අනන්තං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතොං න පඤ්ඤාපෙති ‘රුපිං මෙ අනන්තං අත්තං’ති. අරුපිං වා හි ආනංකං පරික්ඛං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතොං න පඤ්ඤාපෙති ‘අරුපිං මෙ පරික්ඛං අත්තං’ති. අරුපිං වා හි ආනංකං අනන්තං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතොං න පඤ්ඤාපෙති ‘අරුපිං මෙ අනන්තං අත්තං’ති.

29. “තත්‍රානංකං යො සො රුපිං පරික්ඛං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතොං, න පඤ්ඤාපෙති, එතරහි වා සො රුපිං පරික්ඛං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතොං න පඤ්ඤාපෙති. තත්ථ භාවිං වා සො රුපිං පරික්ඛං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතොං න පඤ්ඤාපෙති. අතරං වා පන සත්තං තථංත්තාය උපකම්පෙසාමිති ඉති වා පනස්ස න භොති. එවං සත්තං ඛො ආනංකං රුපිං පරික්ඛං අනුදිට්ඨි නානුසෙතිති ඉච්චාලං වචනාය.

26. ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් යමෙක් අරුපි වූ සියුම් ආත්මයක් පනවනුයේ පනවා ද, හේ දැන් පමණක් පවත්නා හෝ අරුපි වූ සියුම් ආත්මයක් පනවන්නේ පනවයි පරලොචිති පවත්නා වූ හෝ අරුපි වූ සියුම් ආත්මයක් පනවන්නේ පනවයි. 'අතර වූ ම ආත්මය තරත්වය පිණිස සමර්ථනය කරන්නෙමි' යි මෙසේ හෝ සිතෙක් ඔහුට වෙයි. ආනන්දය, මෙසේ වූ ම අරුපකසිංහලාභියා කෙරෙහි සුක්ෂමාත්මානුදෘෂ්ටිය වැද හෝනේ යැ යි මෙසේ කියනු සුදුසු ය

27. “ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් යමෙක් අරුපි වූ අනන්ත ආත්මයක් පනවනුයේ පනවා ද, හේ දැන් පමණක් පවත්නා හෝ අරුපි වූ අනන්ත ආත්මයක් පනවන්නේ පනවයි. පරලොචිති ද පවත්නා හෝ අරුපි වූ අනන්ත ආත්මයක් පනවන්නේ පනවයි. 'අතර වූ ම ආත්මය තරත්වය පිණිස සමර්ථනය කරන්නෙමි' යි මෙසේ හෝ ඔහුට සිතෙක් වෙයි. ආනන්දය, මෙසේ වූ ම අරුපකසිංහලාභියා කෙරෙහි අනන්තාත්මානුදෘෂ්ටිය වැද හෝනේ යැ යි මෙසේ කියනු සුදුසු ය. 'ආනන්දය, ආත්මය පණවන්නේ මෙතෙකින් ම පනවයි.

28. “ආනන්දය, ආත්මය 'නො පනවන්නේ' කොතෙකින් නො පනවා ද යත්

ආනන්දය, රුපි වූ සියුම් ආත්මයක් නො පනවන්නේ 'මගේ ආත්මය රූපවත් ය, සියුම් යැ' යි හෝ නො පනවයි. ආනන්දය, රුපි වූ අනන්ත ආත්මයක් නො පනවන්නේ 'මගේ ආත්මය රූපවත් ය, අනන්ත යැ' යි කියා හෝ නො පනවයි. ආනන්දය, අරුපි වූ සියුම් ආත්මයක් නො පනවන්නේ 'මගේ ආත්මය අරුපි ය, සියුම් යැ' යි කියා හෝ නො පනවයි. ආනන්දය, අරුපි වූ අනන්ත ආත්මයක් නොපනවන්නේ 'මගේ ආත්මය අරුපි ය, අනන්ත යැ' යි කියා හෝ නො පනවයි.

29. “ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් යමෙක් රුපි වූ සියුම් ආත්මයක් නො පනවන්නේ නො පණවා ද, හෙ යෙම දැන් (වර්තමාන භවයෙහි) හෝ රූපවත් වූ සියුම් ආත්මයක් නො පනවන්නේ නො පනවයි. මතු භවයෙහි වන්නා වූ හෝ රූපවත් සියුම් ආත්මයක් නො පනවන්නේ නො පනවයිද 'අවිද්‍යාමාන වූ හෝ ආත්මයක් විද්‍යාමානත්වය පිණිස සමර්ථනය කරන්නෙමි' යි මෙසේ හෝ සිතෙක් ඔහුට නො වෙයි. ආනන්දය, මෙසේ වූ ම රුපකසිංහලාභියා අනුව සුක්ෂමාත්මානුදෘෂ්ටිය නො හෝනේ යැ යි මෙසේ කියනු සුදුසු ය

30. “තත්ත්වානං ඥායා ඥායා අරුපිං අනන්තං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතො න පඤ්ඤාපෙති, එතරහි වා ඥායා අරුපිං අනන්තං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතො න පඤ්ඤාපෙති. තත්ථ භාවිං වා ඥායා අරුපිං අනන්තං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතො න පඤ්ඤාපෙති. ‘අතරං වා පන සත්තං තර්කාය උපකපෙසසාම්’ති ඉති වා පනස්ස න භොති. එවං සත්තං බො ආනන්ද අරුපිං අනන්තානානුදිට්ඨි නානුසෙතිති ඉට්ඨාලං වට්ඨාය.

31. “තත්ත්වානං ඥායා ඥායා අරුපිං පරිත්තං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතො න පඤ්ඤාපෙති, එතරහි වා ඥායා අරුපිං පරිත්තං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතො න පඤ්ඤාපෙති. තත්ථ භාවිං වා ඥායා අරුපිං පරිත්තං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතො න පඤ්ඤාපෙති. ‘අතරං වා පන සත්තං තර්කාය උපකපෙසසාම්’ති ඉති වා පනස්ස න භොති. එවං සත්තං බො ආනන්ද, අරුපිං පරිත්තානානුදිට්ඨි නානුසෙතිති ඉට්ඨාලං වට්ඨාය.

32. “තත්ත්වානං ඥායා ඥායා අරුපිං අනන්තං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතො න පඤ්ඤාපෙති, එතරහි වා ඥායා අරුපිං අනන්තං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතො න පඤ්ඤාපෙති. තත්ථ භාවිං වා ඥායා අරුපිං අනන්තං අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතො න පඤ්ඤාපෙති. ‘අතරං වා පන සත්තං තර්කාය උපකපෙසසාම්’ති ඉති වා පනස්ස න භොති. එවං සත්තං බො ආනන්ද, අරුපිං අනන්තානානුදිට්ඨි නානුසෙතිති ඉට්ඨාලං වට්ඨාය එත්තාවධා බො ආනන්ද අත්තානං න පඤ්ඤාපෙතො න පඤ්ඤාපෙති

33 “කිත්තාවධා ව ආනන්ද අත්තානං සමනුපසංඛානො සමනුපසංඛි :

වේදනා වාහි ආනන්ද, අත්තානං සමනුපසංඛානො සමනුපසංඛි: ‘වේදනා මෙ අත්තා’ති. ‘න භෙව බො මෙ වේදනා අත්තා, අප්පට්ඨං වේදනො මෙ අත්තා’ති ඉති වා හි ආනන්ද, අත්තානං සමනුපසංඛානො සමනුපසංඛි. ‘න භෙව බො මෙ වේදනා අත්තා, නො’පි අප්පට්ඨං වේදනො මෙ අත්තා, අත්තා මෙ වේදයති වේදනාධමෙවා හි මෙ අත්තා’ති ඉති වා හි ආනන්ද, අත්තානං සමනුපසංඛානො සමනුපසංඛි.

30. ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් යමෙක් රූපවත් වූ අනාගත ආත්මයක් නො පනවන්නේ නො පනවා නම්, හෙතෙම දැන් (ටෙ හවයෙහි) හෝ රූපවත් වූ අනන්ත ආත්මයක් නො පනවන්නේ නො පනවයි. මතු හවයෙහි වන්නාවූ හෝ අනන්ත ආත්මයක් නො පනවනට නො පනවයි. 'අවිද්‍යාමාන වූ හෝ ආත්මයක් විද්‍යාමානත්වය පිණිස යම්භූතයකරන්නෙමි'යි මෙසේ සිතෙක් හෝ ඔහුට නො වෙයි. ආනන්දය, මෙසේ වූ ම අනන්තාත්මානුදෘෂ්ටිය රූපකසිණලාභියා කෙරෙහි නො ව හෝනේ යැ යි කියනු සුදුසු ය.

31. “ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් යමෙක් අරුපි වූ සුක්ඛම ආත්මයක් නො පනවන්නේ නො පනවා නම්, හෙතෙම දැන් (ටෙ හවයෙහි) හෝ අරුපි වූ සුක්ඛම ආත්මයක් නො පනවන්නේ නො පනවයි. මතු හවයෙහි වන්නාවූ හෝ අරුපි සුක්ඛම ආත්මයක් නො පනවන්නේ නො පනවයි. 'අවිද්‍යාමාන වූ හෝ ආත්මයක් විද්‍යාමානත්වය පිණිස යම්භූතයකරන්නෙමි' යි මෙසේ සිතෙක් හෝ ඔහුට නො වෙයි. ආනන්දය, ටෙසේ වූ ම අරුපකසිණලාභියා කෙරෙහි සුක්ඛමාත්මානුදෘෂ්ටිය නො ව හෝනේ යැ යි කියනු සුදුසු ය.

32. ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් යමෙක් අරුපි වූ අනාගත ආත්මයක් නො පනවන්නේ නො පනවා නම්, හෙතෙම දැන් (ටෙ හවයෙහි) හෝ අරුපි වූ අනන්ත ආත්මයක් නො පනවන්නේ නො පනවයි. මතු හවයෙහි වන්නාවූ හෝ අරුපි අනන්ත ආත්මයක් නො පනවනට නො පනවයි. 'අවිද්‍යාමාන ආත්මයක් විද්‍යාමානත්වයෙහි යම්භූතයකරන්නෙමි' යි මෙසේ සිතෙක් හෝ ඔහුට නො වෙයි. ආනන්දය, මෙසේ වූ ම අරුපකසිණලාභියා කෙරෙහි අනන්තාත්මානුදෘෂ්ටිය නො ව හෝනේ යැ යි කියනු සුදුසු ය.

ආනන්දය, මෙතෙකින් ම ආත්මය නො පණවනලො නො පනවයි.

33. “ආනන්දය, කොතෙකින් (දිව්‍යසම්මානසංඝාතයෙන්) ආත්මයක් දක්වන් දැයි ද යත්

ආනන්දය, වෙදනාව ආත්ම යැ යි දක්වන්. 'වෙදනාව යනු ආත්මය වෙයි' යැ යි හෝ මෙසේ දැකියි. 'වෙදනාව මගේ ආත්මය වෙයි' යැ යි මෙසේ දැන් පාලනදය, ආත්මයක් දක්වන් දැකියි. 'වෙදනාව මගේ ආත්මය වෙයි' යැ යි මෙසේ දැන් පාලනදය, ආත්මයක් දැකියි. 'වෙදනාව මගේ ආත්මය වෙයි' යැ යි මෙසේ දැන් පාලනදය, ආත්මයක් දැකියි. 'වෙදනාව මගේ ආත්මය වෙයි' යැ යි මෙසේ දැන් පාලනදය, ආත්මයක් දැකියි. 'වෙදනාව මගේ ආත්මය වෙයි' යැ යි මෙසේ දැන් පාලනදය, ආත්මයක් දැකියි.

34. තත්‍රානන්දො යො සො ඵවමාහ: 'වේදනා, මෙ අකාං'ති, යො ඵවමසා වචනියො 'තිස්සො ඛො ඉමා ආවුසො වේදනා' සුඛා වේදනා දුක්ඛා වේදනා අදුක්ඛමසුඛා වේදනා. ඉමාසං ඛො තං තිස්සංතො වේදනානං කතමං අත්තානං සමනුපසසිති'. යසම් ආනන්ද, සමයෙ සුඛං වේදනං වේදෙති, නෙව තසම් සමයෙ දුක්ඛං වේදනං වේදෙති, න අදුක්ඛමසුඛං වේදනං වේදෙති, සුඛං යෙව තසම් සමයෙ වේදනං වේදෙති. යසම් ආනන්ද, සමයෙ දුක්ඛං වේදනං වේදෙති, නෙව තසම් සමයෙ සුඛං වේදනං වේදෙති, න අදුක්ඛමසුඛං වේදනං වේදෙති, දුක්ඛං යෙව තසම් සමයෙ වේදනං වේදෙති. යසම් ආනන්ද, සමයෙ අදුක්ඛමසුඛං වේදනං වේදෙති, නෙව තසම් සමයෙ සුඛං වේදනං වේදෙති, න දුක්ඛං වේදනං වේදෙති, අදුක්ඛමසුඛං යෙව තසම් සමයෙ වේදනං වේදෙති.

35. "සුඛා පි ඛො ආනන්ද, වේදනා අනිච්චා සංඛිතා පටිච්චසම්ප්පාදනා බයධම්මා වයධම්මා විරාගධම්මා භිරොධධම්මා. දුක්ඛාපි ඛො ආනන්ද වේදනා අනිච්චා සංඛිතා පටිච්චසම්ප්පාදනා බයධම්මා වයධම්මා විරාගධම්මා භිරොධධම්මා අදුක්ඛමසුඛා පි ඛො ආනන්ද වේදනා අනිච්චා සංඛිතා පටිච්චසම්ප්පාදනා බයධම්මා වයධම්මා විරාගධම්මා. තස්ස සුඛං වේදනං වේදයමානස්ස¹ 'ඵසො මෙ අකාං'ති හොති. තස්ස යෙව සුඛාය වේදනාය නිරොධා 'වාග්ගො මෙ අකාං'ති හොති. දුක්ඛං වේදනං වේදයමානස්ස 'ඵසො මෙ අකාං'ති හොති. තස්ස යෙව දුක්ඛාය වේදනාය භිරොධා 'වාග්ගො මෙ අකාං'ති හොති අදුක්ඛමසුඛං වේදනං වේදයමානස්ස 'ඵසො මෙ අකාං'ති හොති. තස්ස යෙව අදුක්ඛමසුඛාය වේදනාය භිරොධා 'වාග්ගො මෙ අකාං'ති හොති. ඉති සො දිවේස්ව ධම්මෙ අනිච්චා සුඛං දුක්ඛං චොක්ඛණං² උප්පාදවයධම්මං අකානං සමනුපසසමානො සමනුපසසිති. යො සො ඵවමාහ 'වේදනා මෙ අකාං'ති. තස්මාතිහානන්ද, ඵත්තෙනපෙනං නක්ඛමති 'වේදනා මෙ අකාං'ති සමනුපසසිතුං.

36. "තත්‍රානන්දො යො සො ඵවමාහ 'නහෙව ඛො මෙ වේදනා අකාං, අපට්ඨං-වේදනො මෙ අකාං'ති, යො ඵවමසා වචනියො 'යත් උනාටුසො සංඛිතො වේදෙති' නත්ථි, අපි නු ඛො තත්ථ අයමහමසම්'ති³ සියා?"

"නො හෙතං හතෙත".

"තස්මාතිහානන්ද, ඵත්තෙනපෙනං නක්ඛමති 'නහෙව ඛො මෙ වේදනා අකාං, අපට්ඨං-වේදනො මෙ අකාං'ති සමනුපසසිතුං.

1 වේදයමානස්ස - කපට්ඨ

3 අහමසම්, - සිලු

2 අනිච්චසම්ප්පාදනොක්ඛණං - කපට්ඨ

34. “ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් යමෙක් ‘වෙදනාව මගේ ආත්මය යැ’යි මෙසේ කියා ද, ‘ඇවැත්නි, සුඛවෙදනා දුඃඛවෙදනා අද්විතිය වෙදනා යි මේ වෙදනා තුනෙකි මේ තුන් වෙදනාවන්ගෙන් තෝ කවර වෙදනාවක් ආත්ම වශයෙන් දක්නෙහි ද’යි හෙ තෙම මෙසේ කිය යුතු (ඔහුගෙන් මෙසේ ප්‍රශ්න කටයුතු). ආනන්දය, යම් විටෙක (යත්ව තෙමේ) සුඛවෙදනාව විඳී ද, එ සමයෙහි හේ දුඃඛවෙදනාව නො ම විඳී, අද්විතියවෙදනාව ද නො ම විඳී, එ සමයෙහි හේ සුඛවෙදනාව ම විඳී. ආනන්දය, යම් විටෙක දුඃඛවෙදනාව විඳී ද, එ විටැ සුඛවෙදනාව නො ම විඳී, අද්විතිය වෙදනාව ද නො ම විඳී, එ සමයෙහි දුඃඛවෙදනාව ම විඳී. ආනන්දය, යම් විටෙක අද්විතියවෙදනාව විඳී ද, එ විටැ සුඛවෙදනාව නො ම විඳී, දුඃඛවෙදනාව ද නො ම විඳී, අද්විතියවෙදනාව ම එ විටැ විඳී.

35. “ආනන්දය, සුඛවෙදනාව ද අභිතාය ය, සංස්කෘත ය (ප්‍රත්‍යයයන් විසින් සකස් වූයේ ය), ප්‍රතික්‍ෂාසමුත්පන්න ය, ක්ෂයධර්මය (ක්ෂණ වන සුලු ය), ව්‍යයධර්ම ය (වැනසෙන සුලු ය), විරාගධර්ම ය (පහ වන සුලු ය), නිරොධධර්මය (නිරුද්ධ වන සුලු ය). ආනන්දය, දුඃඛවෙදනාව ද අභිතාය ය, සංස්කෘත ය, ප්‍රතික්‍ෂාසමුත්පන්න ය, ක්ෂයධර්ම ය, ව්‍යයධර්ම ය, විරාගධර්ම ය, නිරොධධර්ම ය. ආනන්දය, අද්විතියවෙදනාව ද අභිතාය ය, සංස්කෘත ය, ප්‍රතික්‍ෂාසමුත්පන්න ය, ක්ෂයධර්මය, ව්‍යයධර්ම ය, විරාගධර්ම ය, නිරොධධර්ම ය. සුඛවෙදනාව විදුනාහට ‘මේ මගේ ආත්මය වේ’ යැ යි සිතෙක් වෙයි. ඒ සුඛවෙදනාව ගේ නිරොධයෙන් ‘මගේ ආත්මය වාග්‍ර වී (විසිඳ ගියේ යැ යි, පහ ව ගියේ යැ)’ යි සිතෙක් වෙයි. දුඃඛවෙදනාව විදුනාහට ‘මේ මාගේ ආත්මය වේ’ ය යි සිතෙක් වෙයි. ඒ දුඃඛවෙදනාව ගේ ම නිරොධයෙන් ‘මගේ ආත්මය වාග්‍ර වී’ යැ යි සිතෙක් වෙයි. අද්විතියවෙදනාව විදුනාහට ‘මේ මගේ ආත්මය යැ’ යි සිතෙක් වෙයි. ඒ අද්විතියවෙදනාව නිරුද්ධ වීමෙන් ‘මගේ ආත්මය වාග්‍ර වී’ යැ යි සිතෙක් වෙයි. මෙසේ හෙ තෙම මෙ අත්ඛට්ඨි ම ආත්මයක් දක්නේ අභිතාය වූ සුඛ වූ දුක් වූ අභිතායාදී ලක්ෂණයන්ගෙන් මිශ්‍ර වූ (අද්විතියවෙදනාව) උපදනාසුලු නැසෙන සුලු රූපාදී ස්කන්ධයක් දකී. එහෙයින් ආනන්දය, ‘වෙදනාව මගේ ආත්මයැ’ යි මෙය දක්නට මෙයින් නො රිසියෙයි.

36. “ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් යමෙක් ‘වෙදනාව මගේ ආත්මය නොවේ ම ය, මගේ ආත්මය ප්‍රතිසංවෙදනා රහිත යැ’ යි මෙසේ කියා නම්, ‘ඇවැත්නි, යම් තැනෙක හැම අයුරින් ම විඳීමෙක්’ නැත් නම්, එහි මේ මම වෙමි’ යි කියැ යුතු කිසි ස්කන්ධධර්මයෙක් වන්නේ ද ?’ යි හෙ තෙම කිය යුතු (ඔහුගෙන් ප්‍රශ්න කළ යුතු).

“වහන්ස, මෙය (මම වෙමි යි ගත යුතු කිසි ස්කන්ධයෙක් එහි නො වේ ම යැ” යි (අතද තෙරණුවෝ වදළහ.)

“ආනන්දය, එහෙයින් ‘වෙදනාව මගේ ආත්මය නො වේ ම ය, මගේ ආත්මය ප්‍රතිසංවෙදනා රහිත යැ’ යි මෙය දක්නට මෙයින් නො රිසියෙයි.”

37. තත්ත්වනාදා, යො සො ඵවමාහ ‘නංගව ඛො මෙ වෙදනා අත්තා, නො’පි අප්පට්ඨංවෙදනො මෙ අත්තා, අත්තා මෙ වෙදෙති, වෙදනාධම්මො හි මෙ අත්තා’ති, යො ඵවමසා චචනියො ‘වෙදනා ච හි ආවුසො සබ්බන්ත සබ්බං සබ්බථා සබ්බං අපරිසෙසා නිරුජ්ඣෙය්‍යං, සබ්බසො වෙදනාය අසති වෙදනානිරොධා අපි හු ඛො තස් අයමහමඤ්ඡිති සියා?’’ති.

“නො හෙතං හත්තං”.

“තප්පාතිහානාදා, ඵත්තනපෙතං නක්ඛමති ‘නංගව ඛො මෙ වෙදනා අත්තා, නො පි අප්පට්ඨංවෙදනො මෙ අත්තා, අත්තා මෙ වෙදෙති, වෙදනාධම්මො හි මෙ අත්තා’ති සමනුපසසිතුං.”

38. “යත්තො ඛො උනානාදා, භික්ඛු තෙව වෙදනං අත්තානං සමනුපසසාති, නො පි අප්පට්ඨංවෙදනං අත්තානං සමනුපසසාති, නො පි ‘අත්තා මෙ වෙදෙති වෙදනාධම්මො හි මෙ අත්තා’ති සමනුපසසාති, යො ඵං අසමනුපසසත්තො න ච කිංඤ්චි ලොකෙ උපාදියති, අනුපාදියං න පරිත්තසාති, අපරිත්තසං පච්චත්තං යෙව පරිභිබ්බාසිසාති. ඛිණං ජාති, වුසිතං වුසාවරියං, කතං කරුණියං, නාපරං ඉත්තකායා’ති පජානාති.

39. “ඵං විමුක්ඛචිත්තං ඛො ආනාදා, භික්ඛු, යො ඵං වෙදෙය්‍ය ‘හොති තථාගතො පරමමරණං ඉති’සං දිට්ඨි’’ති තදකල්පං. “න හොති තථාගතො පරමමරණං ඉති’සං දිට්ඨිති තදකල්පං. “හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමමරණං ඉති’සං දිට්ඨි’’ති තදකල්පං. “නෙව හොති, න න හොති තථාගතො පරමමරණං ඉති’සං දිට්ඨි’’ති තදකල්පං. තං කිසං හෙතු යාවතා ආනාදා අධිවචනං, යාවතා අධිවචනාපථො, යාවතා නිරුත්තං, යාවතා නිරුත්තපථො, යාවතා පඤ්ඤත්ති, යාවතා පඤ්ඤත්තිපථො, යාවතා පඤ්ඤා, යාවතා පඤ්ඤාවචරං යාවතා වච්චං වච්චති, තදභිඤ්ඤා විමුක්ඛො භික්ඛු “තදභිඤ්ඤා විමුක්ඛො භික්ඛු” න ජානාති න පසාති ඉති’සං දිට්ඨි’’ති තදකල්පං.”

40. “සත්තං ඛො ඉමා ආනාදා, විඤ්ඤාණධ්මිතියො, ථෙව ආයතනාති, කතමා සත්තං,

සත්තනාදා, සත්තං නානත්තකායං නානත්තසඤ්ඤාදිනො සෙය්‍යාථාපි මනුසා ඵකම්මෙව දෙවා ඵකම්මෙව චිත්තිපාතිකා අයං පඨමා විඤ්ඤාණධ්මිති.

37. “ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් යමෙක් ‘වෙදනාව මගේ ආත්මය නො වේ ම ය, මගේ ආත්මය වෙදනාරහිතත් නො වේ ම ය, මගේ ආත්මය විදිසි, මගේ ආත්මය විදින සුදු යැ’ යි යමෙක් මෙසේ කියා නම්, ‘ඇවුත්තී, වෙදනාවෙන් හැම අයුරින් ම හැම සැටියෙන් ම නො ඉතිරි ව තිරුද්ධ වන්නාහු නම්, හැම අයුරින් ම වෙදනාව නැති කළේ, වෙදනාවගේ නිරෝධයෙන් එහි ‘මේ මම වෙමි’ යි කිය යුතු කිසිදු ස්කන්ධධර්මයෙක් වන්නේ ද? යි මෙසේ හෙ තෙම කියැ යුතු (ඔහුගෙන් ප්‍රශ්න කළයුතු) ‘වහන්ස, (‘මේ මම වෙමි’ යි කිය යුතු කිසිත් වන්නේ ය යන) මෙය නො වේ ම ය.’ ආනන්දය, එහෙයින් මෙයින් වෙදනාව මගේ ආත්මය නො වේ ම ය, වෙදනා නො වනුයේත් මගේ ආත්මය නො වේ ම ය, (වෙදනායෙන් අන්‍ය ධර්මයෙක් වූ) මගේ ආත්මය විදිසි, (එසේ වූ) මගේ ආත්මය විදින සුදු යැ’ යි මෙසේ මෙය දක්නට නො රිසියෙයි.

38. “ආනන්දය, යම් කලෙක මහණ වෙදනාව ආත්ම කොට නො දකී ද, ආත්මය වෙදනා නොවූවක් කොට හෝ නො දකී ද, ‘මගේ ආත්මය විදිසි, මගේ ආත්මය විදිනා සුදු යැ’ යි හෝ නො ම දකී ද, එසේ නො දක්නා හෙ තෙම ලොවැ කිසිත් (ආත්ම ආත්මීය වශයෙන්) නො-ගනුයේ තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි මාන යන තුන් පරිත්ඝ්‍යායෙන් පරිත්ඝ්‍යා නො කෙරෙයි පරිත්ඝ්‍යා නො කරන්නේ තෙමේ ම කෙලෙස් පිරි-නිවනින් පිරිනිවෙයි, ‘සසර ඉපැත්ම ක්ෂිණ වියැ යි, මග බඹසර වැස නිමැව්ණැ යි, කළ යුතු දෑ කරන ලද්දේයැ යි, මේ රහත් බව පිණිස කළ යුතු අනෙකෙක් නැතැ’ යි දනගනී.

39. ආනන්දය, මෙසේ (ආත්මදර්ශන නැති) මිදුණු සිතැති රහත් මහණහු ඇරැඹ යමෙක් ‘තථාගත තෙම මරණින් මත්තෙහි වේ යැ යි මොහුගේ (රහත් වූවහුගේ) දෘෂ්ටිය මෙසේ යැ’ යි කියන්නේ නම්, ඒ කීම (රහත් තෙම කිසිවක් නො දනී යැ යි කියුවක් වන බැවින්) නො යුතු ය. ‘තථාගත තෙම මරණින් මත්තෙහි නො වේ යැ යි යනු මොහුගේ දෘෂ්ටියැ’ යි කියන්නේ නම්, එය නො යුතු ය. ‘තථාගත තෙම මරණින් මත්තෙහි වන්නේත් නො වන්නේත් වේ යැ යි යනු මොහුගේ දෘෂ්ටියැ’ යි කියන්නේ නම්, එය නො යුතු ය. ‘තථාගත තෙම මරණින් මතු නො ම වෙයි. නො ම නො වෙයි යනු මොහුගේ දෘෂ්ටියැ’ යි කියන්නේ නම් එය නො යුතු ය. ඒ කවර හෙයින්: ආනන්දය, ව්‍යවහාර යම් පමණ ද, ව්‍යවහාරවිෂය යම් පමණ ද, නිර්වචන යම් පමණ ද, නිර්වචනවිෂය යම් පමණ ද, ප්‍රඥප්තිය (පැණවීම) යම් පමණ ද, ප්‍රඥප්තිවිෂය යම් පමණ ද, ප්‍රඥාව යම් පමණ ද, ප්‍රඥායෙන් බැස ගත යුතු පඤ්චස්කන්ධය යම් පමණ ද, යම්තාක් සසරවට පවතී ද, රහත් මහණ එය වෙසෙසින් දැන මිදුණේ වෙයි. ‘එය දැන මිදුණු මහණ නො දනී, නො දකී, එබැවින් මොහුගේ දෘෂ්ටිය මෙසේ යැ’ යි යම් කිමෙක් ඇද්ද, එය නො යුතු යැ.

40. ආනන්දය, මේ විඥානස්ථිති (විඥානය පිහිටි තැන්) සත් දෙනෙකි, මේ ආයතනයෝ දෙදෙනෙකි.

විඥානස්ථිති සත කවරහ යත්:

ආනන්දය, මනුෂ්‍යයෝ ද සමහර දෙවියෝ ද සමහර චිත්තානුකූලයෝ (වෙමානික ප්‍රේතයෝ) ද යන කායනානාත්වය හා සංඥානානාත්වය ඇති සත්ත්වයෝ ඇත. මේ ප්‍රථම විඥානස්ථිතිය යැ.

“සත්තානන්ද, සත්තා නානත්තකායා එකත්තසඤ්ඤිනො සෙය්‍යරාපි දෙවා බ්‍රහ්මකායිකා පඨමාභිනිබ්බන්තා. අයං දුතියා විඤ්ඤාණධර්මිති.

“සත්තානන්ද, සත්තා එකත්තකායා නානත්තසඤ්ඤිනො සෙය්‍යරාපි දෙවා ආභසාරා. අයං තතියා විඤ්ඤාණධර්මිති.

“සත්තානන්ද, සත්තා එකත්තකායා එකත්තසඤ්ඤිනො සෙය්‍යරාපි දෙවා සුභකිණ්ණා. අයං චතුස්ථා විඤ්ඤාණධර්මිති.

“සත්තානන්ද, සත්තා සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිසංසඤ්ඤානං අත්ථමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා ‘අනන්තො ආකාසො’ති ආකාසානඤ්ඤායතනුපගා. අයං පඤ්චමා විඤ්ඤාණධර්මිති.

“සත්තානන්ද, සත්තා සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතික්කමම ‘අනන්තං’ විඤ්ඤාණං නති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනුපගා. අයං ජට්ඨා විඤ්ඤාණධර්මිති.

“සත්තානන්ද, සත්තා සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කමම ‘නත්ථි කිඤ්චි’ති ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනුපගා. අයං සත්තමා විඤ්ඤාණධර්මිති.

අසඤ්ඤාසත්තායතනං, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනමෙව දුතියං.

41. තත්‍රානන්ද, යායං පඨමා විඤ්ඤාණධර්මිති නානත්තකායා නානත්තසඤ්ඤිනො සෙය්‍යරාපි මනුස්සා එකච්ච ච දෙවා එකච්ච ච වීතීජාතිකා, යො ණු ඛො ආනන්ද, තඤ්ච පචානාති, තස්සා ච සමුදයං පචානාති, තස්සා ච අත්ථමානමං පචානාති, තස්සා ච අසසාදං පචානාති, තස්සා ච ආදීනවං පචානාති, තස්සා ච නිසාරණං පචානාති, කල්‍යාණං නු තෙන තදභිනන්දිතනති?”

“නො භෙතං භන්තං”.

“තත්‍රානන්ද, යායං දුතියා විඤ්ඤාණධර්මිති -පෙ- යායං තතියා විඤ්ඤාණධර්මිති -පෙ- යායං චතුස්ථා විඤ්ඤාණධර්මිති -පෙ- යායං පඤ්චමා විඤ්ඤාණධර්මිති -පෙ- යායං ජට්ඨා විඤ්ඤාණධර්මිති -පෙ- තත්‍රානන්ද යායං සත්තමා විඤ්ඤාණධර්මිති සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කමම ‘නත්ථි කිඤ්චි’ති ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනුපගා, යො ණු ඛො ආනන්ද තඤ්ච පචානාති, තස්සා ච සමුදයං පචානාති, තස්සා ච අත්ථමානමං පචානාති, තස්සා ච අසසාදං පචානාති, තස්සා ච ආදීනවං පචානාති, තස්සා ච නිසාරණං පචානාති, කල්‍යාණං නු තෙන තදභිනන්දිතනති?”

“නො භෙතං භන්තං”.

1 චතුස්ථ - සිමු, මජ්ඣං, භා, PTS

3 ජට්ඨ, සිමු - මජ්ඣං, භා, PTS

2 පඤ්චම - සිමු, මජ්ඣං, භා, PTS

4 සත්තම - සිමු, මජ්ඣං, භා, PTS

“ආනන්දය, ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් උපන් බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ ය යන කායනානාත්වය ඇති (ප්‍රමාණ විසින් කයින් වෙනස් වූ), සංඥාඵකත්වය ඇති (ප්‍රථම ධ්‍යාන සංඥා විසින් සමාන වූ) සත්ත්වයෝ ඇත. මේ දෙවෙනි විඥානස්ථිතිය යි.

ආනන්දය, ආභාස්වර (විභිදෙන ප්‍රභා ඇති) දෙවියෝ ය යන (ප්‍රභා විසින්) කායඵකත්වය ඇති (අවිතර්ක විචාර - අවිතර්ක අවිචාර ධ්‍යාන විසින්) සංඥානානාත්වය ඇති සත්ත්ව කෙනෙක් ඇත මේ තෙවෙනි විඥානස්ථිතිය යි.

ආනන්දය, ශ්‍රවකාත්ස්නක දෙවියෝ ය යන කායඵකත්වය ඇති (වතුරු ධ්‍යාන විසින්) සංඥා ඵකත්වය ඇති සත්ත්ව කෙනෙක් ඇත මේ සතරවන විඥානස්ථිතිය යි.

ආනන්දය, හැම අයුරින් ම රූපසංඥාවක් ඉක්මිමෙන් ප්‍රතිසංඥාවක් පහවීමෙන්, නානාත්වසංඥාවක් නො මෙනෙහි කිරීමෙන් ‘අභස අනන්ත යැයි දහන් වඩා ආකාසානඤ්චායතන භූමියට පැමිණි සත්වයෝ ඇත මේ පස්වන විඥානස්ථිතිය යි.

ආනන්දය, සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්ම ‘විඥානය අනන්තයැ’ යි දහන් වඩා විඤ්ඤාණඤ්චායතනභූමියට පැමිණි සත්ත්වයෝ ඇත. මේ සවන විඥානස්ථිතිය යි.

ආනන්දය, සර්වප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්ම ‘කිසිත් නැතැයි නාස්තිභාවප්‍රඥප්තිය වඩා අකිඤ්චඤ්ඤායතන භූමියට පැමිණි සත්වයෝ ඇත. මේ සත්වන විඥානස්ථිතිය යි.

අසංඥාත්වායතනය ආයතන විසින් පළමු වැන්න යි. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ම දෙවැන්න යි.

41. “ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් මනුෂ්‍යයෝ ද ඇතැම් දෙවියෝ ද ඇතැම් චිත්පාතිකයෝ ද යන නානත්තකාය නානත්තසඤ්ඤි වූ යම් මේ ප්‍රථම විඥානස්ථිතියෙක් වේ ද, යමෙක් එයත් දැන නම්, එහි සමුදයයත් (පහළ වන්නට කාරණයත්) දැන නම්, එහි නිරෝධයත් දැන නම්, එහි ආස්වාදයත් (රසයත්) දැන නම්, එහි ආදිනවයත් (දෙසයත්) දැන නම්, එහි නිසරණයත් (එයින් නික්මීමත්) දැන නම් ඔහු විසින් එය (මම ය යි, මාමේ ය යි) අභිනන්දනයට (පිළිගන්නට) සුදුසු ද?”

“වහන්ස, මෙය නො සුදුසු යැ.”

“ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් යම් මේ දෙවෙනි විඥානස්ථිතියෙක් ඇද්ද යම් මේ තෙවෙනි විඥානස්ථිතියෙක් ඇද්ද යම් මේ සිවුවන විඥානස්ථිතියෙක් ඇද්ද ... යම් මේ පස්වන විඥානස්ථිතියෙක් ඇද්ද ... යම් මේ සවන විඥානස්ථිතියෙක් ඇද්ද. ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් සියලු අයුරින් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්ම ‘කිසිත් නැතැයි අකිඤ්චඤ්ඤායතන භූමියට පැමිණි සත්ත්ව කෙනෙක් ඇත් නම් ඔවුන් පිළිබඳ වූ යම් මේ සත්වන විඥානස්ථිතියෙක් වේ ද, ආනන්දය යමෙක් ඒ විඥානස්ථිතියත් දැන ද, එයට කාරණයත් දැන ද, එහි නිරෝධයත් දැන ද, එහි රසයත් දැන ද එහි ආදිනවයත් දැන ද, එහි නිසරණයත් දැන ද, එසේ දන්නාවූ ඔහු විසින් එය අභිනන්දනයට සුදුසු ද?”

“වහන්ස, මෙය සුදුසු නො වේ ම යැ.”

“තත්‍රානන්ද, යදිදං අසඤ්ඤාසත්තායතනං, යො නු ටො ආනන්ද, තඤ්ඤා පජානාති, තස්ස ච සමුදයං පජානාති, තස්ස ච අත්ඛතමං පජානාති, තස්ස ච අසසාදං පජානාති, තස්ස ච ආදීනවං පජානාති, තස්ස ච නිසසරණං පජානාති, කල්පං නු තෙන තදභිනන්දිතුනති?”

“නො භෙනං භතෙන.”

‘තත්‍රානන්ද, යදිදං නෙවසඤ්ඤාසත්තායතනං, යො නු ටො ආනන්ද, තඤ්ඤා පජානාති, තස්ස ච සමුදයං පජානාති, තස්ස ච අත්ඛතමං පජානාති, තස්ස ච අසසාදං පජානාති, තස්ස ච ආදීනවං පජානාති, තස්ස ච නිසසරණං පජානාති, කල්පං නු තෙන තදභිනන්දිතුනති?’”

“නො භෙනං භතෙන.”

“යතො ටො ආනන්ද, භික්ඛු ඉමාසඤ්ඤා සත්තනතං විඤ්ඤාණධර්මිනිතං, ඉමෙසඤ්ඤා ධර්මතං ආයතනනතං සමුදයඤ්ඤා අත්ඛතමඤ්ඤා අසසාදඤ්ඤා ආදීනවඤ්ඤා නිසසරණඤ්ඤා යථාභූතං විදිත්වා අනුපාදි විමුක්තො භොති. අයං චුරුතානන්ද, භික්ඛු පඤ්ඤා විමුක්තො.

42. “ථව්ඨ ටො ඉමෙ ආනන්ද විමොක්ඛො. කතමෙ අව්ඨ

රුපී රූපානි පසසති. අයං පඨමො විමොක්ඛො

අත්ඛතං අරූපසඤ්ඤාධර්මා රූපානි පසසති. අයං දුතියො විමොක්ඛො.

සුභතොති අධිවුක්තො භොති අයං තතියො විමොක්ඛො.

සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ඛතමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා ‘අනතො ආකාශො’ති ආකාශභාණායතනං උපසම්පජ්ජි විහරති. අයං චතුත්ථො විමොක්ඛො

සබ්බසො ආකාශානඤ්ඤායතනං සමතික්කමම ‘අනතං විඤ්ඤාණං’ති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජි විහරති. අයං පඤ්ඤා විමොක්ඛො.

සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කමම ‘නන්දි කිඤ්චි’ති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජි විහරති. අයං ඡවෙඨො විමොක්ඛො,

සබ්බසො ආකිඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නෙවසඤ්ඤාසත්තායතනං උපසම්පජ්ජි විහරති. අයං සත්තමො විමොක්ඛො.

සබ්බසො නෙවසඤ්ඤාසත්තායතනං සමතික්කමම සඤ්ඤාථෙ-දයිතභිරොධං උපසම්පජ්ජි විහරති. අයං අව්ඨමො විමොක්ඛො.

ඉමෙ ටො ආනන්ද, අව්ඨ විමොක්ඛො.

‘ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් යම් මේ අසංඝසත්ත්වායතනයක් වේ ද, ආනන්දය, යමෙක් එයත් දනී ද, එහි සමුදයයත් දනී ද, එහි නිරොධයත් දනී ද, එහි රසයත් දනී ද, එහි දෙසයත් දනී ද, එහි නික්මීමත් දනී ද, ඔහු විසින් එය අභිනන්දනයට පිළිගන්නට සුදුසු ද?’

‘වහන්ස, මෙය සුදුසු නො වේ ම යැ.’

‘ආනන්දය, ඔවුන් අතුරෙන් යම් මේ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයක් වේ ද, ආනන්දය, යමෙක් එයත් දනී ද, එයට කාරණයත් දනී ද, එහි නිරොධයත් දනී ද, එහි රසයත් දනී ද, එහි නිසරණයත් දනී ද ඔහු විසින් එය පිළිගන්නට සුදුසු ද?’

‘වහන්ස, මෙය සුදුසු නො වේ ම යැ.’

‘ආනන්දය, යම් කලෙක මහණ මේ විඤ්ඤානස්ථිති සත්ත්වයෙකු ද මේ ආයතන දෙකෙහි ද සමුදයයත් අස්තමයත් ආස්වාදයත් ආදීනවයත් නිසරණයත් තතු වූ පරිදි දූත උපාදාන රහිත ව මිදුණේ වේ ද, ආනන්දය, මේ මහණ ප්‍රඥාවිමුක්ත (ප්‍රඥා බලයෙන් නාම රූප කයින් මිදුණේ) යැ යි කියනු ලැබේ

42. ‘ආනන්දය, මේ විමොක්ඛයෝ අට දෙනෙකි. කවර අට දෙනෙක් ද යත්.

රූපී වූයේ (තමාගේ කෙසාදියෙහි නිලකසිණාදි වශයෙන් ඉපිදු වූ රූපධ්‍යාන සතරෙන් එකක් ඇත්තේ තමා කෙරෙහි වූ නිලකසිණාදි) රූපයන් ධ්‍යාන ඇසින් දකී. මේ පළමු විමොක්ඛ ය යි.

අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඥා ඇත්තේ (තමාගේ කෙසාදීන්හි ඉපදු වූ රූපසංඥා නැත්තේ, බාහිර අරමුණෙහි පිරිසම් වඩා බාහිර අරමුණෙහි ම ඉපිදු වූ රූපධ්‍යාන ඇත්තේ) බාහිර නිලකසිණාදි රූපයන් දකී. මේ දෙවෙනි විමොක්ඛ ය යි.

(පිරිසිදු වූ නිලාදි වර්ණකසිණ අරමුණක් ගෙන) ‘ඒ අරමුණ ශුභ යැ’ යි එහි වැදගත්තේ වෙයි. මේ තෙවෙනි විමොක්ඛ ය යි.

භූම අයුරින් ම රූපසංඥාවන් ඉක්මිමෙන් ප්‍රතිසංඥාවන් පහ ව යෑමෙන් නානාත්වසංඥාවන් නොමෙනෙහි කිරීමෙන් ‘අභය අනන්ත’ යැ යි ආනාසානඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි මේ සිවුවන විමොක්ඛ ය යි

භූම අයුරින් ම ආනාසානඤ්ඤායතනය ඉක්ම ‘විඤ්ඤාන අනන්ත යැ’ යි විඤ්ඤානඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ පස්වන විමොක්ඛ ය යි.

භූම අයුරින් ම විඤ්ඤානඤ්ඤායතනය ඉක්ම ආකිඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි මේ යවන විමොක්ඛ ය යි.

භූම අයුරින් ම ආකිඤ්ඤායතනය ධ්‍යානය ඉක්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි මේ සත්වන විමොක්ඛ ය යි.

භූම අයුරින් ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්ම සඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ අට වන විමොක්ඛ ය යි.

ආනන්දය, මේ විමොක්ඛ අට යි.

“යතො ඛො ආනන්ද, භික්ඛු ඉමෙ අට්ඨ විමොක්ඛි, අනුලොමමි සමාපජ්ඣති, පටිලොමමි සමාපජ්ඣති, අනුලොමපටිලොමමි සමාපජ්ඣති, යස්ථිච්ඡකං යදිච්ඡකං යාවදිච්ඡකං සමාපජ්ඣති පි වූට්ඨාති පි, ආසවානඤ්චයා අනාසවං වෙතොච්චිත්තං පඤ්ඤාච්චිත්තං දිට්ඨං ධම්ම සං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ඣ විහරති, අයං වුච්චතානන්ද, භික්ඛු උභතොභාගච්චිත්තො ඉමාය ව ආනන්ද උභතොභාගච්චිත්තයා අඤ්ඤා උභතොභාගච්චිත්ත උත්තරීතරා වා පඤ්ඤතරා වා නත්ති”ති.

ඉදමචොව භගවා අත්තමනො ආයස්මා ආනන්ද භගවතො භාසිතං අභිනන්දීති.

මහානිදනසුත්තං නිවර්තං දුතියං.

මහාපරිනිබ්බානසුත්තං

එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ තෙන ධො පන සමයෙන රාජ: මංගලධා අජාතසන්නු වෙදෙහි-පුතො වජ්ජි දභියාතුකාමො හොති. සො එවමාහ: 'භං භි ඉමෙ වජ්ජි එවං මහිඤ්ඤෙ එවං මහානුභාවෙ උචෙජ්චජාමි,¹ විනාසෙසො වී වජ්ජි, අනායබ්බසනං ආපාදෙසොමී වජ්ජි'ති

2 අප් ධො රාජා මංගලධා අජාතසන්නු වෙදෙහිපුතො වසෙසොරං බ්‍රාහ්මණං මගධමහාමිකො ආමනෙසයි:

"එහි කං බ්‍රාහ්මණ, යෙන හගවා තොනුපසංඛාම. උපසංඛාමිකා මම වට්ඨොනා හගවතො පාදෙ සිරසා විඤ්ඤි අප්පාබාධං අප්පාසංඛාං ලහුට්ඨානං බලං එාසුචිහාරං පුච්ඡ: 'රාජා හතො. මංගලධා අජාතසන්නු වෙදෙහිපුතො හගවතො පාදෙ සිරසා විඤ්ඤි අප්පාබාධං අප්පාසංඛාං ලහුට්ඨානං බලං එාසුචිහාරං පුච්ඡති'ති.

එවං ව වදෙහි: 'රාජා හතො, මංගලධා අජාතසන්නු වෙදෙහිපුතො වජ්ජි දභියාතුකාමො හොති. සො එවමාහ. අහං භි ඉමෙ වජ්ජි එවං මහිඤ්ඤෙ එවං මහානුභාවෙ උචෙජ්චජාමි, විනාසෙසො වී වජ්ජි, අනායබ්බසනං ආපාදෙසොමී වජ්ජි'ති. යථා ව තෙ හගවා බ්‍යාකරොති, තං සාධුතං උක්ඛෙහෙති මම ආරොච්ඡාමි න භි නරාගො විතරං හණන්ති''ති

3 'එවං සො'ති ධො වසකොරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමිකො රඤ්ඤෙ මගධසං අජාතසන්නුසං වෙදෙහිපුතොසං පටිසසුතො, හඤ්ඤි හද්දති යානාති යොජාපඤ්ඤා,² හද්දං යානං අභිරුහිතො, හද්දෙහි හද්දෙහි යානොති රාජගහමො නියායාසි යෙන ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතො තෙන පායාසි. යාවතීකා යානසං භූමි යානොන ගතො යානා පට්ඨොරොතිතො පුතොකා'ව යෙන හගවා තොනුපසංඛාමී උපසංඛාමිකා හගවතා සද්ධිං සද්ධොදි. සමමොදනියං කපං සාරානියං විනිසාරෙතො එකච්ඡානං නිසිදි. එකමොකං නිසිතො ධො වසකොරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමිකො හගවතො එතදවොච:

1. උචෙජ්චජාමි - අවිඤ්ඤා, සො, PTS

2 යොජෙතො - ම ජ සං.

මහාපරිනිව්‍යාණ සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදි එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි වූ ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි චෛදෙහීපුත්‍ර වූ මහධදෙශාධිපති අජාසත් රජ වැදෑ රජුන් මැඩැ ලැබූ පිණිස යනු කැමැත්තේ වෙයි. හෙ තෙම 'මම වූ කලී මේසා මහත් රාජරාජයෙක් සමාජික මේසා මහත් ආනුභාව ඇති වැදෑ රජුන් මුලින් සිදලන්නෙමි, වජ්ජීන් වනසන්නෙමි, වජ්ජීන් අනායවාසනයට පමුණුවන්නෙමි' යි මෙසේ කියයි.

2 ඉක්බිත්තෙන් චෛදෙහීපුත්‍ර මහධදෙශාධිපති අජාසත් රජ මහධමහාමාත්‍ර වූ වස්සකාර බමුණහු බැණැවිය.

"බමුණාණනි, මෙහි එන්න, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත යවු ගොස් මගේ වචනයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදයන් හිසින් (පාමුල හිස තබා) වදිවු. 'වහන්ස, චෛදෙහීපුත්‍ර වූ මහධාධිපති අජාසත් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල හිස තබා වදියි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ නිරාබාධ බව, නිරෝග බව, හැල්ලු පැවැත්ම, කායබලය, සැප විහරණය විවාරා'යැ යි නිරාබාධ බව, නිරෝග බව, හැල්ලු පැවැත්ම, කාය බලය, සැප විහරණය-විවාරන්න.

'වහන්ස, චෛදෙහීපුත්‍ර මහධෙශ්වර අජාසත් රජ වැදෑරජුන් මඩිනුවට යනු කැමැත්තේ වෙයි. හෙතෙම 'මේසා මහඉදුමත් මේසා මහකෙදුති වැදෑ රජුන් මුල්සුන් කරන්නෙමි, වැදෑ රජුන් වනසන්නෙමි, වැදෑ රජුන් අනායවාසනයට පමුණුවන්නෙමි'යි මෙපරිද්දෙන් කියා' යැ යි මෙසේත් කියන්න භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔබට යම්යේ වදරන සේක් ද, එය මොනොවට ඉගෙන මට සැළ කරන්න තරාගතවරු නො සැබෑ බසක් නො බෙණෙත්' යැ යි කී ය

3 'එසේ ය, පින්වතාණනි'යි කියා මහධමහාමාත්‍ර වූ වස්සකාර බමුණු චෛදෙහීපුත්‍ර වූ මහධෙශ්වර වූ අජාසත් රජුට පිළිවදන් දී, මනාප මනාප යානයන් යොදවා, මනාප යානයක් නැඟ, මනාප මනාප යානයන් ගෙන් උපලක්ෂිත ව රජගහපුරයෙන් නික්මියේ ය. ගිජුකුළු පව්ව වෙත එළැඹියේ ය. යානයෙන් යැමට සුදුසු බිම යම් තාක් ද, ඒ තාක් ගොස් යානයෙන් බැස පාගමන් ඇත්තේ ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු විය. සතුටට කරුණු වූ, සිතැ රැදැවිය යුතු වූ කථාව අවසන් කොට එක් පසෙක හිඳගත. එක් පසෙක හුන්නා වූ මහද මහමැති වස්සකාර බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය

“රාජා භො ගොතම, මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො භොතො ගොතමස්ස පාදෙ සිරසා වන්දති. අප්පාබාධං අප්පාතඛිං ලහුට්ඨානං බලං ඵාසුචිභාරං පුච්ඡති රාජා භො ගොතම, මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො වජ්ඣී අභියාතුකාමො සො ඵවමාහ: අහං හි ඉමෙ වජ්ඣී ඵංචිඤ්ඤිකෙ ඵංචමනානුභාවෙ උචෙජ්චජාමි, විනාසෙස්සාමි වජ්ඣී අනායබ්බසනං ආපාදෙස්සාමි වජ්ඣී”ති.

[වජ්ඣීනං සත්තං අප්ඤ්ඤානියා ධම්මො:]

4 තෙන ධොපන සමයෙන ආයස්මා ආනන්දෙ හගවතො පිට්ඨිකො ධීතො භොති හගවතං උජයමානො¹ අථ ධො හගවා ආයස්මිනං ආනන්දං ආමනෙත්ති

“කිත්ති තෙ ආනන්ද, සුතං වජ්ඣී අභිඤ්ඤාසනානිපාතා සනානිපාතබ්බලා?”

“සුතමෙව් තං හතො, වජ්ඣී අභිඤ්ඤාසනානිපාතා සනානිපාතබ්බලා”ති

“යාවකිව්ඤ්ඤා ආනන්ද, වජ්ඣී අභිඤ්ඤාසනානිපාතා සනානිපාතබ්බලා හිට්ඨස්සන්ති වුද්ධියෙව්² ආනන්ද, වජ්ඣීනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභාති.” (1)

“කිත්ති තෙ ආනන්ද, සුතං වජ්ඣී සමග්ගා සනානිපාතනාති, සමග්ගා වුද්ධිහන්ති, සමග්ගා වජ්ඣීකරණියාති කරොන්තිති?”

“සුතමෙව් තං හතො, වජ්ඣී සමග්ගා සනානිපාතනාති, සමග්ගා වුද්ධිහන්ති, සමග්ගා වජ්ඣීකරණියාති කරොන්ති”ති

“යාවකිව්ඤ්ඤා ආනන්ද, වජ්ඣී සමග්ගා සන්තිප්පිස්සන්ති, සමග්ගා වුද්ධිසහන්ති, සමග්ගා වජ්ඣීකරණියාති කරිස්සන්ති, වුද්ධියෙව් ආනන්ද වජ්ඣීනං පාටිකඛ්ඛා, නො පරිභාති” (2)

“කිත්ති තෙ ආනන්ද, සුතං වජ්ඣී අපඤ්ඤාතං න පඤ්ඤාපෙන්නී, පඤ්ඤාතං න සමුච්ඡින්නී, යථාපඤ්ඤාතෙ පොරාණෙ වජ්ඣධම්මෙ සමාදය වත්තන්ති?”

“සුතමෙව් තං හතො, වජ්ඣී අපඤ්ඤාතං න පඤ්ඤාපෙන්නී, පඤ්ඤාතං න සමුච්ඡින්නී, යථාපඤ්ඤාතෙ පොරාණෙ වජ්ඣධම්මෙ සමාදය වත්තන්ති”ති

1. චිජයමානො, ස්වා
චිජයමානො - ම ෧ ස.

2. වුද්ධියෙව් - ස්වා

“හවද් ගෞතමයිනි, ටෙට්ඨෙභිසුත්‍ර වු මගධාධිපති අජාසත් රජ භිස නමා හවද් ගෞතමයන්ගේ පා වදී. ඔබ නිරාබාධ නියා, නිරොග නියා, හැල්ලු පැවතුම් ඇති නියා, කාබල ඇති නියා, සුව විහරණ ඇති නියා විවාරයි. හවද් ගෞතමයිනි, ටෙට්ඨෙභිසුත්‍ර මගධෙශ්වර අජාසත් රජ වැදූ රජුන් මඩින්නට යනු කැමැත්තේ ය. ‘මෙසේ වූ මහත් රාජරද්ධි ඇති මෙසේ වූ මහත් අනුභාව ඇති මේ වැදූ රජුන් මුල්සුන් කරන්නෙමි යි, මේ වැදූ රජුන් වනසන්නෙමි යි, මේ වැදූ රජුන් අනායවාසනායට පමුණු- වන්නෙමි’ යි මෙසේ කියා” යි භාගාවතුන් වහන්සේට සැළ කෙළේ ය.

වජ්ජීන් පිළිබඳ අපරිභානිය දහම් යක

4. එ වේලෙහි අනඳ තෙරණුවෝ භාගාවතුන් වහන්සේට පවත් කලමින් පිටුපසින් සිටියාහු වෙති. එ කලා භාගාවතුන් වහන්සේ අනඳ තෙරුන් ඇමතු සේක:

“අනඳයෙනි, වැදූ රජුහු නිරතුරු (දවස නෙවරක්) රැස් වන්නාහු ය, රැස් වනු බහුල කොට ඇත්තාහ යි මෙය තොප-විසින් අසන ලද ද?” යි අසාවදළ සේක

“වහන්ස, වැදූ රජුහු නිරතුරු රැස්වන්නාහ, රැස් වනු බහුල කොට ඇත්තාහ” යි මෙය මා විසින් අසන ලද්ද” යි අනඳ තෙරණුවෝ පිළිතුරු දුන්හ

“අනඳයෙනි, වැදූ රජුහු යම්කාක් උක්චන් රැස්වීම ඇත්තාහු ද, රැස් වනු බහුල කොට ඇත්තෝ වන්නාහු ද, ඒකාක් අනඳයෙනි, වැදූ රජුන්ගේ වැඩීම ම ඇවෙක්සිය (කැමැතිවිය) යුතු, පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු.” (1)

“අනඳයෙනි, වැදූ රජුහු සමග වැ රැස් වෙත්, සමග වැ නැගී සිටිත්, සමග වැ වැදූකරණි කෙරෙත් යැ යි මෙය තොප විසින් අසන ලද ද?”

“වහන්ස, වැදූ රජුහු සමග වැ රැස් වෙත්, සමග වැ නැගී සිටිත්, සමග වැ වැදූකරණි කෙරෙත් යැයි මෙය මා විසින් අසන ලදි.”

“අනඳයෙනි, යම්කාක් වැදූ රජුහු සමග වැ රැස් වන්නාහු ද, සමග වැ නැගී සිටින්නාහු ද, සමග වැ වැදූකරණි කරන්නාහු ද, අනඳයෙනි, ඒකාක් ම වැදූ රජුන්ගේ වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු.” (2)

“අනඳයෙනි, වැදූ රජුහු (පෙර තම පරපුරෙහි රජුන්) නො පනවන ලද්දක් නො පනවත්, පනවන ලද්ද නො සිඳිත්, පනවන ලද පොරණ වැදූ දහමහි පිහිටා පවතිත් යැයි මෙය තොප විසින් අසන ලද ද?”

“වහන්ස වැදූ රජුහු පෙර තම පරපුරෙහි රජුන් නො පනවුවත්, පනවුවත්, පනවන ලද සිඳිත්, පනවන ලද පොරණ වැදූ දහමහි පිහිටා සිටිත් යැයි මෙය මා විසින් අසන ලදි.”

“යාවකිව්ණ්ණි ආනන්ද වජ්ජී අපඤ්ඤාතං න පඤ්ඤාපෙසසන්තී, පඤ්ඤාතං න සමුච්ඡිද්ධසසන්තී, යථාපඤ්ඤාතො ජොරාණෙ උජ්ජධම්මෙ සමාදය වත්තිසසන්තී, වුද්ධියෙව ආනන්ද වජ්ජීනං පාවිකඛ්ඛා, නො පරිභාහි (3)

කිනඤ්ඤා ආනන්ද සුතං වජ්ජී යෙ තෙ වජ්ජීනං වජ්ජමහලුකා, තෙ සක්කරොනති ගරුකරොනති¹ මානෙතති පුජෙතති, තෙසඤ්ඤා යොතබ්බං මඤ්ඤානති²”

“සුතම්මෙතං භතෙන, වජ්ජී යෙ තෙ වජ්ජීනං වජ්ජමහලුකා, තෙ සක්කරොනති ගරුකරොනති මානෙතති පුජෙතති, තෙසඤ්ඤා යොතබ්බං මඤ්ඤානති”ති.

“යාවකිව්ණ්ණි ආනන්ද වජ්ජී යෙ තෙ වජ්ජීනං වජ්ජමහලුකා, තෙ සක්කරිපසනති ගරුකරිපසනති මානෙසසනති පුජෙසසනති, තෙසඤ්ඤා යොතබ්බං මඤ්ඤානති, වුද්ධියෙව ආනන්ද වජ්ජීනං පාවිකඛ්ඛා, නො පරිභාහි ” (4)

“කිනති තෙ ආනන්ද සුතං “වජ්ජී යා තා කුලිඤ්ඤා කුලකුමාරියො තා න මික්කසස පසංගා වාසෙතති””ති.

“සුතම්මෙතං භතෙන, වජ්ජී යා තා කුලිඤ්ඤා කුලකුමාරියො, තා න මික්කසස පසංගා වාසෙතති”ති.

“යාවකිව්ණ්ණි ආනන්ද වජ්ජී යා තා කුලිඤ්ඤා කුලකුමාරියො, තා න මික්කසස පසංගා වාසෙසසනති, වුද්ධියෙව ආනන්ද වජ්ජීනං පාවිකඛ්ඛා, නො පරිභාහි ” (5)

“කිනති තෙ ආනන්ද සුතං වජ්ජී යාහි තාහි වජ්ජීනං වජ්ජ-
වෙතියාහි අභිතතරාහි වෙව බාහිරාහි ව, තාහි සක්කරොනති ගරු-
කරොනති මානෙතති පුජෙතති, තෙසඤ්ඤා දින්නපුබ්බං කතපුබ්බං ධම්මිකං
බලිං නො පරිභාසෙතති³?”

“සුතම්මෙතං භතෙන, වජ්ජී යාහි තාහි වජ්ජීනං වජ්ජවෙතියාහි
අභිතතරාහි වෙව බාහිරාහි ව, තාහි සක්කරොනති ගරුකරොනති
මානෙතති පුජෙතති, තෙසඤ්ඤා දින්නපුබ්බං කතපුබ්බං ධම්මිකං බලිං නො
පරිභාසෙතති”ති

1 ගරු කරොනති. - ම ඡ ඤ.

“අනදයෙනි, යම් තාක් වැදූරජුහු පෙර වැදූරජුන් නො පැනැවුම් නො පනවන්නාහු ද, පැනැවුම් නො සිඳින්නාහු ද, පනවන ලද පොරණ වැදූ දහම්හි පිහිටා සිටින්නාහු ද, ඒ තාක් ම අනදයෙනි, වැදූ රජුන්ගේ වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු.” (3)

“අනදයෙනි, වැදූ රජුන් අතුරෙහි යම් මහළු වැදූ කෙනෙක් වෙත් නම්, වැදූ රජුහු ඔවුනට සත්කාර කෙරෙත්, ගුරුකාර කෙරෙත්, බුහුමන් කෙරෙත්, පූජා කෙරෙත්, ඔවුන් බස් ඇසිය යුතු කොට සිතත් යැයි මෙය තොප විසින් අසන ලද්ද?”

“වහන්ස, වැදූ රජුන් අතුරෙහි යම් මහළු වැදූ කෙනෙක් වෙත් නම්, වැදූ රජුහු ඔවුනට සත්කාර කෙරෙත්, ගුරුකාර කෙරෙත්, බුහුමන් කෙරෙත්, පූජා කෙරෙත්, ඔවුන් බස් ඇසිය යුතු කොට සිතත් යැයි මෙය මා විසින් අසන ලදි.”

“අනදයෙනි, යම් තාක් වැදූ රජුහු සිය මහළු වැදුවනට සත්කාර ගුරුකාර මානන පූජන කරන්නාහු නම්, ඔවුන් බස් ඇසිය යුතු කොට සිතන්නාහු නම්, ඒ තාක් අනදයෙනි, වැදූවනට වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු ” (4)

“අනදයෙනි, යම් කුලවම්යෝ කුලදරියෝ වෙත් ද, වැදූ රජුහු ඔවුන් ඇදගෙන ගොස් බලාත්කාරයෙන් තමන් කෙරෙහි නො වස්වත් යැයි මෙය තොප විසින් අසන ලද්ද?”

“වහන්ස, යම් කුලවම්යෝ කුලදරියෝ වෙත් නම්, වැදූ රජුහු ඔවුන් ඇදගෙන ගොස් බලාත්කාරයෙන් තමන් කෙරෙහි නො වස්වත් යැයි මෙය මා විසින් අසන ලදි.”

“අනදයෙනි, යම් තාක් වැදූ රජුහු කුලවම්යන් කුලදරියන් ඇද ගෙන ගොස් බලාත්කාරයෙන් තමන් වෙත නො වස්වන්නාහු ද, ඒ තාක් ම අනදයෙනි, වැදූවනට වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු ” (5)

“අනදයෙනි, නුවර ඇතුළත ද පිටත ද වැදූ රජුන්ගේ යම් වැදූ දෙවොල් කෙනෙක් වෙත් නම්, වැදූහු එයට සත්කාර කෙරෙත්, ගුරුකාර කෙරෙත්, බුහුමන් කෙරෙත්, පූජා කෙරෙත්, එයට දුන් වීරු, කළ වීරු දහම් බිලියම් නො පිරිහෙළත් යැයි මෙය තොප විසින් අසන ලද්ද?”

“වහන්ස, නුවර ඇතුළත ද බැහැර ද වැදූ රජුන්ගේ යම් වැදූ දෙවොල් කෙනෙක් වෙත් නම්, වැදූ රජුහු එයට සත්කාර ගුරුකාර බුහුමාන පූජා කෙරෙත්, එයට දුන් වීරු කළ වීරු, දහම් බිලියම් නො පිරිහෙළත් යැයි මෙය මා විසින් අසන ලදි.”

“යාවකිව්ණේ ආනන්ද වජ්ජි යාති තැනි වජ්ජිනං වජ්ජිවතියාති අබ්බන්තරාති වෙව ඛාහිරාති ව, තානි සක්කපිසසන්ඤා ගරුකරිසසන්ඤා මානෙසසන්ඤා පුජෙසසන්ඤා, තෙසංකුඤ්ඤාපුබ්බං කතපුබ්බං ධම්මිකං බලිං නො පරිභාසෙසන්ති, වුද්ධියෙව ආනන්ද වජ්ජිනං පාටිකඛ්ඛා, නො පරිභාති.” (6)

“කිනති තෙ ආනන්ද සුතං වජ්ජිනං අරහන්තෙසු ධම්මිකා රක්ඛාවරණගුණති සුසංවිතිනා කිනති අනාගතා ව අරහන්තො විජිතං භගවෙජ්ජයං, ආගතා ව අරහන්තො විජිතෙ එත්ථං විහරෙය්‍යන්ති?”

“සුතම්මතං හතෙක වජ්ජිනං අරහන්තෙසු ධම්මිකා රක්ඛාවරණගුණති සුසංවිතිනා කිනති අනාගතා ව අරහන්තො විජිතං ආගතෙවජ්ජයං, ආගතා ව අරහන්තො විජිතෙ එත්ථං විහරෙය්‍යන්ති.”

“යාවකිව්ණේ ආනන්ද වජ්ජිනං අරහන්තෙසු ධම්මිකා රක්ඛාවරණගුණති සුසංවිතිනා හවිසසන්ති කිනති අනාගතා ව අරහන්තො විජිතං ආගතෙවජ්ජයං, ආගතා ව අරහන්තො විජිතෙ එත්ථං විහරෙය්‍යන්ති, වුද්ධියෙව ආනන්ද වජ්ජිනං පාටිකඛ්ඛා, නො පරිභාති”ති” (7)

5 අථ ඛො හගවා වසත්තාරං බ්‍රාහ්මණං මගධමහාමත්තො ආමත්තෙයි “එක්ඛීදහං බ්‍රාහ්මණ සමයං වෙසාලියං විහරාමි සාරන්ද්‍රදේ වෙතියෙ තත්‍රාහං වජ්ජිනං ඉමෙ සත්ත අපරිභාතියෙ ධම්මෙ දෙසෙයි. යාවකිව්ණේ බ්‍රාහ්මණ ඉමෙ සත්ත අපරිභාතියා ධම්මා වජ්ජිසු ධ්‍යානන්ඤා, ඉමෙසු ව සත්තපු අපරිභාතියෙසු ධම්මෙසු වජ්ජි සන්ද්‍රසයිසන්ති, වුද්ධියෙව බ්‍රාහ්මණ වජ්ජිනං පාටිකඛ්ඛා, නො පරිභාති”ති

[ඉති වජ්ජිනං සත්ත අ පරිභාතියා ධම්මා.]

6. එවං වුත්තෙ වසත්තාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමත්තො හගවන්තං එතදවොච එක්කමෙකෙනාපි හො ගොතම අපරිභාතියෙන ධම්මො සමත්තාගගානං වජ්ජිනං වුද්ධියෙව පාටිකඛ්ඛා නො පරිභාති, කො පන වාදෙ සත්තති අපරිභාතියෙති ධම්මෙති, අකරණියාච, හො ගොතම වජ්ජි රඤ්ඤා මාගධෙන අජාතසත්තතා වෙදෙතිපුත්තතා යදිදං යුද්ධසා, අඤ්ඤානු උපලාපතාය අඤ්ඤානු මිට්ඨහෙද්දා.

“හන්ද වද්ධි මයං හො ගොතම ගවජාමි, බ්‍රහ්මකිච්චා මයං බ්‍රහ්මකරණියා”ති.

“යසාද්ධති ත්වං බ්‍රාහ්මණ කාලං මඤ්ඤයි”ති.

“අනදයෙනි, නුවර ඇතුළතත් බැහැරත් වැදූ රජුන්ගේ යම් වැදූ දෙවොල් කෙනෙක් වෙත් නම්, එයට වැදූ රජුන්ගේ යම් තාක් සත්කාර බහුමාන පූජා කරන්නාහු නම්, එයට දුන් විරූ දහම් බලි නො පිරිහෙලන්නාහු නම්, ඒ තාක් ම වැදූවනට වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු. පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු” (6)

“අනදයෙනි, ‘කෙසේ නම් සිය රටට නොආ රහත්හු එන්නාහු ද, ආ රහත්හුත් සිය රටෙහි පහසුවෙන් වසන්නාහු ද’ යි වැදූ රජුන් විසින් රහතුන් කෙරෙහි (මහණ බමුණන් කෙරෙහි) දහම් රකවළ මොනොවට පිහිටුවන ලද යැයි තොප විසින් මෙය අසන ලද ද?”

“වහන්ස, ‘කෙසේ නම් සිය රටට නොආ රහත්හු එන්නාහු ද, ආ රහත්හුත් සිය රටෙහි පහසු සේ වසන්නාහු ද’ යි වැදූ රජුන් විසින් රහතුන් කෙරෙහි (මහණ බමුණන් කෙරෙහි) දහම් රකවළ මොනොවට පිහිටුවන ලද්දේ යැයි මෙය මා විසින් අසන ලදි.”

“අනදයෙනි, යම් තාක් සිය රටට නොආ රහත්හු ‘කෙසේ නම් එන්නාහු ද’ යි, ආ රහත්හු කෙසේ නම් පහසු සේ වසන්නාහු ද’ යි, වැදූ රජුන් විසින් රහතුන් කෙරෙහි දහම් රකවළ මොනොවට පිහිටුවන ලද්දේ වන්නේ ද, අනදයෙනි, ඒ තාක් ම වැදූවනට වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු.” (7)

5. ඉක්බිත්තෙන් භාගාවතුන් වහන්සේ මගද මහමැති වස්සකාර බමුණා අමතා, “බමුණ, උක් සමයෙක මම විසල්පුර සාරන්දද වෙසන විහාරයෙහි විසීමි. එහිදී මම වැදූ රජුනට මේ අපරිහානිය දහම් සත දෙසීමි. බමුණ, යම් තාක් කල් මේ සත් අපරිහානිය දහම්හු වැදූවන් කෙරෙහි සිටින්නාහු ද, වැදූවෝ මේ සත් අපරිහානිය දහම්හි (සිටියාහු) දක්නා ලැබෙත් ද, බමුණ, ඒ තාක් ම වැදූවනට වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු’ යැ යි (මෙයින් වජ්ජිත්ගේ විනාශය කල් යන බව දැන) වදළ සේක.

1. මේ වජ්ජිත් පිළිබඳ අපරිහානිය දහම් සත්‍යය

6 “මෙසේ (වජ්ජිත් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන්) වදළ කලා (මෙයින් වජ්ජිනාසයට ක්‍රමයක් සිතාගත්) මගද මහමැති වස්සකාර බමුණු තෙම භාගාවතුන් වහන්සේට “භවද් ගෞතමයෙනි, මේ උක් උක් අපරිහානිය දහමෙකිනුදු යුත් වූ වැදූවනට වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. අපරිහානිය දහම් සතෙකින් යුත් වූ කලා කියනුම කවර යැ. භවද් ගෞතමයෙනි, වෛදෙහිපුත්‍ර මගධාධිපති අජාසත් රජුහු විසින් වැදූරජුහු සිත්ගැන්මෙන් හෝ උතුන් බිදුවාලීමෙන් හෝ විනා යුද්ධයෙකින් වූ කලී ගත නො හැක්කාහු ම ය.

භවද් ගෞතමයෙනි, දැන් අපි යම්හ. අපි බොහෝ කාතා ඇත්තම්හ’ යි කී ය.

“බමුණ, යම් ගමනකට සිතති නම්, මේ එයට කලා” යි භාගාවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

අථ ඛො වසසකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනෙතා හගවතො හාසිනං අභිනාදිනා අනුමොදිනා උට්ඨායාසනා පකකාමී

7. අථ ඛො හගවං අචීරපකකානන වසසකාරෙ බ්‍රාහ්මණෙ මගධමහාමනෙත භායාසිනං ආනාදං ආමනෙතයි: “ගව්ස් නං ආනාදං යාවතිකා භික්ඛු රාජගහං උපනිසසාය විහරන්තී, තෙ සබ්බෙ උපව්ඨානාසාරායං සන්තිපාතෙතො යෙන හගවා තෙනුපසම්භවී. උපව්ඨාමීනා හගවන්තං අභිවාදෙතො එකමිත්තං අට්ඨාසි එකමිත්තං ධිතො ඛො ආයස්මා ආනාදෙ හගවන්තං එතදවොච “සන්තිපාතීතො” හතෙන භික්ඛුසංඝො. යස්සද්ධි හතෙන හගවා කාලං මඤ්ඤති”ති

[1. භික්ඛුනං සත්තං අපරිභානියා ධම්මා:]

8. අථ ඛො හගවා උට්ඨායාසනායෙන උපව්ඨානසාරා තෙනුපසම්භවී උපසම්භවීනා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසීදි නිසජ්ඣ ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතයි “සත්තං වො භික්ඛවෙ අපරිභානියෙ ධම්මෙ දෙසෙසාමී. තං සුඤ්ඤං, සාධුක්ඛං මනසි කරොට්, හාසිසාමී”ති ‘එවං හතෙත’ති ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො පවුද්ධෙසාසු. හගවා එතදවොච.

“යාවතීවඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු අභිඤ්ඤානනිපත්තා සනනිපාතබ්බුලා හවියානතී, වුද්ධියෙව භික්ඛුනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානී. (1)

යාවතීවඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු සමග්ගා සන්තිපතියන්තී සමග්ගා වුට්ඨතියන්තී සමග්ගා සම්භ්‍රාමකරණියානි කරියන්තී, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ භික්ඛුනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානී. (2)

යාවතීවඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු අපඤ්ඤානං න පඤ්ඤාපෙසන්තී, පඤ්ඤානං න සමුදජ්ජිකන්තී, යථාපඤ්ඤානෙතසු සිත්තාපදේසු සමාදය වත්තියන්තී, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ භික්ඛුනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානී. (3)

යාවතීවඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤා චිර-පබ්බජිතා සම්බසිතරො සම්බපරිනායකා, තෙ සක්කට්ඨන්තී ගරු-කරියන්තී, මානෙසන්තී පුරෙසන්තී, තෙසඤ්ඤා සොතබ්බං මඤ්ඤියන්තී, වුද්ධියෙව භික්ඛ භික්ඛුනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානී. (4)

1. සනනිපාතීතො, සිවු
3 සම්බපරිනායකා, මජ්ඣං

2 පඤ්ඤාපෙසන්තී, ආරා
4 ගරු කරියන්තී, මජ්ඣං

ඉක්බිත්තෙන් මගද මහමැති වස්සකාර බමුණුභාගාවතුන් වහන්සේගේ වචනය පිළිගෙන (සිතීන් තොට වචනයෙන්) අනුමෝදන් ව හුනස්නෙන් නැගී භික්ෂු ගියේ ය.

7. මගද මහමැති වස්සකාර බමුණා භික්ෂු ගිය නොබෝ වේලාවෙහි භාගාවතුන් වහන්සේ අනදතෙරුන් බණවා, “අනදයෙහි, තෙපි යවු. යම් පමණ මහණහු රජගහ නුවර නිසා වෙසෙත් නම්, ඒ භෑම උවටන්-හලට එක්රැස් කරවු” යැයි වදළු සේක.

‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි අනද තෙරණුවෝ භාගාවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී රජගහනුවර නිසා වසන තාක් සියලු මහණුන් උවටන්හල රැස් කොට භාගාවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹී වැදූ පසෙක සිටියහ පසෙක සිටියා වූ අනද තෙරණුවෝ “වහන්ස, යම්කව භාගාවතුන් වහන්සේ දන් කලැයි සිතන සේක් නම්, දන් ඒ භික්ෂුසාධිසත්ත-පාසය කරන ලද” යි සැළ කළහ.

8. එ කල්හි භාගාවතුන් වහන්සේ හුනස්නෙන් නැගී උවටන්හල කරා එළැඹී සේක. එළැඹී පණවන ලද අස්නැ වැඩිහුන් සේක. වැඩිහිද භික්ෂූන් අමතා ‘මහණෙනි, කොපට සත් අපරිහානි දහම් දෙසන්නෙමි. එය අසවු, මොනොවට සිත්හි දැවු, කියන්නෙමි’ යි වදළු සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි-ඒ මහණහු භාගාවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාගාවතුන් වහන්සේ මෙය වදළු සේක.

“මහණෙනි, යම්තාක් මහණහු උත්තර් රැස්වන්නාහු, රැස්වීම බහුල කොටැත්තෝ වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුනට වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. (1)

මහණෙනි, යම්තාක් මහණහු සමග වැ රැස් වන්නාහු ද, සමග වැ නැගී සිටින්නාහු ද, සමග ව සංඝකාර්ය කරන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුනට වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. (2)

මහණෙනි, යම්තාක් මහණහු නොපැනැවුණක් නො පනවන්නාහු ද, පැනැවුණු දැ නො සිඳින්නාහු ද, පැනැවූ තාක් සිකපද සමාදන් ව ගෙන පවත්නාහු ද, ඒතාක් මහණුනට වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. (3)

මහණෙනි, විරාත්‍රභූ වූ, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති, සබ්බපිත්ත වූ, යථිසපරිත්තයක වූ යම් තෙරණු වෙත් ද, ඔවුනට මහණහු යම්තාක් සත්කාර කරන්නාහු ද, ගරුකාර කරන්නාහු ද, වුහුමන් කරන්නාහු ද, ඔවුන් පුදන්-නාහු ද, ඔවුන් බස ඇසිය යුතු කොට සිත්තන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒතාක් මහණුනට වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. (4)

යාවකීවඤ්ඤා භික්ඛූ භික්ඛූ උපපන්නාය තණ්හාය පොනොභවිකාය න වසං ගව්ඨනති, වුද්ධියෙව භික්ඛූ භික්ඛූනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානි. (5)

යාවකීවඤ්ඤා භික්ඛූ භික්ඛූ ආරක්ඛකෙසු සෙත්තාසත්තෙසු සාපෙක්ඛා භවිසානති, වුද්ධියෙව භික්ඛූ භික්ඛූනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානි. (6)

යාවකීවඤ්ඤා භික්ඛූ භික්ඛූ පච්චික්ඛායෙසු සතිං උපට්ඨාපසානති¹, 'කිනති අනාගතා ව පෙසලා සමුහමාරි ආගෙව්ඡය්හු, ආගතා ව පෙසලා සමුහමාරි එසුං විහරෙය්හුනති, වුද්ධියෙව භික්ඛූ භික්ඛූනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානි. (7)

යාවකීවඤ්ඤා භික්ඛූ භික්ඛූ ඉම සත්ත අපරිභානියා ධම්මා භික්ඛූ සසානති, ඉමසු ව සත්ත අපරිභානියෙසු ධම්මෙසු භික්ඛූ සද්දසානති, වුද්ධියෙව භික්ඛූ භික්ඛූනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානි.

[2. අපරෙපි භික්ඛූනං සත්තඅපරිභානියා ධම්මා:]

19. අපරෙ පි වො භික්ඛූ භික්ඛූ සත්ත අපරිභානියෙ ධම්මෙ දෙසෙසානති. තං සුඤ්ඤා, සාධුක්ඛං මනසි කරොට්ඨං, භාසිසාමිති. එවං භනෙතති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පටිව්ඡසාය්හු. භගවා එතදවොච.

යාවකීවඤ්ඤා භික්ඛූ භික්ඛූ න කම්මාරාමා භවිසානති න කම්මරතා න කම්මාරාමතං අනුයුක්ඛා, වුද්ධියෙව භික්ඛූ භික්ඛූනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානි. (1)

යාවකීවඤ්ඤා භික්ඛූ භික්ඛූ න භසාරාමා භවිසානති න භසරතා න භසාරාමතං අනුයුක්ඛා, වුද්ධියෙව භික්ඛූ භික්ඛූනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානි. (2)

යාවකීවඤ්ඤා භික්ඛූ භික්ඛූ න භිද්දාරාමා භවිසානති න නිරද්දතා න භිද්දාරාමතං අනුයුක්ඛා, වුද්ධියෙව භික්ඛූ භික්ඛූනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානි. (3)

යාවකීවඤ්ඤා භික්ඛූ භික්ඛූ න සඛග්ගිකාරාමා භවිසානති න සඛග්ගිකාරතා න සඛග්ගිකාරාමතං අනුයුක්ඛා, වුද්ධියෙව භික්ඛූ භික්ඛූනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානි. (4)

යාවකීවඤ්ඤා භික්ඛූ භික්ඛූ න පාපිච්ඡා භවිසානති න පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතා, වුද්ධියෙව භික්ඛූ භික්ඛූනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානි. (5)

1 උපට්ඨාපසානති, PTS

මහණෙනි, යම් තාක් කල් මහණහු පුනර්භවය පිණිස පවත්නා, තමන් කෙරෙහි උපන් තෘෂ්ණාවගේ වශයට නො යෙත් ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු (5)

මහණෙනි, මහණහු යම් තාක් වන සෙනසුන්හි අපේක්ෂාසහිත වන්නාහු ද, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු (6)

මහණෙනි, යම් තාක් මහණහු 'කෙසේ නම් (තමන් සෙනස්නට) නොආ ප්‍රියශීලී සබරම්සරුහු එන්තනාහු ද, ආ ප්‍රියශීලී සබරම්සරුහු සැප සේ වසන්නාහු ද' යි තමන් තමන් කෙරෙහි ම සිහිය එළවා තබන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු (7)

මහණෙනි, යම් තාක් මේ සත් අපරිභානිය ධර්මයෝ මහණුන් කෙරෙහි සිටින්නාහු ද, මහණහු මේ අපරිභානිය ධර්ම සතෙහි දක්නා ලැබෙන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම, ඇවෙක්සිය යුතු.

2. අනෙකුදු අපරිභානිය දහම් සත්ත්

9. මහණෙනි, තොපට අත් අපරිභානිය දහම් සත්ත් දෙසන්නෙමි. එය අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි භාගාවතුන් වහන්සේ වදළ සේක. 'එසේ ය, වහන්සැ' යි ඒ මහණහු භාගාවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාගාවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක

මහණෙනි, මහණහු යම් තාක් කර්මාරාම (උද්දේසාදිය හැර සිටුරු කිරීම දාදි කටයුත්තෙහි පමණක් ම යෙදුණෝ) නො වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු (1)

මහණෙනි, යම් තාක් මහණහු භස්සාරාම (ස්ත්‍රීපුරුෂවරණනාදිකරායෙහි, කෙළිකවට බස්හි යෙදුණෝ) නොවන්නාහු ද, භස්සරත නො වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. (2)

මහණෙනි, යම් තාක් මහණහු නිදාරාම (නින්දෙහි බෙහෙවින් යෙදුණෝ) නො වන්නාහු ද, නිදාරත නො වන්නාහු ද, නිදාරාමතායෙහි යෙදුණෝ නො වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු. පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු. (3)

මහණෙනි, යම් තාක් මහණහු ගණසධගණිකාරාම (බොහෝ දෙනා හා එක් වැඩිමෙහි යෙදුණෝ) නො වෙත් ද, ගණසධගණිකායෙහි ඇලුණෝ නො වෙත් ද, ගණසධගණිකාරාම බවහි යෙදුණෝ නො වෙත් ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු (4)

මහණෙනි, යම් තාක් මහණහු පාපිව්ඪ (ලාමක ඊස්සා ඇත්තෝ) නො වන්නාහු ද, ලාමක ඊස්සාවන්ට වසන නො වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. (5)

යාවකාශීයව හිතවූ න පාපමිත්තා හවිසන්තී න පාපසහායා න පාපසමපවිඤ්ඤා, වුද්ධියෙව හිතවූ න පාපමිත්තා නො පරිහානී. (6)

යාවකාශීයව හිතවූ න ඔරමනකෙන වියෙසාධගමෙන අනන්තා වොසානං ආපජ්ජිතසනති, වුද්ධියෙව හිතවූ න පාපමිත්තා නො පරිහානී. (7)

යාවකාශීයව හිතවූ න ඉමෙ සත්ත අපරිහානියා ධම්මා හිතවූ ධර්මානි, ඉමෙසු ව සත්තසු අපරිහානියෙසු ධම්මෙසු හිතවූ සන්ධිසානති, වුද්ධියෙව හිතවූ න පාපමිත්තා නො පරිහානී.

3. අපරෙපි සත්ත අපරිහානියා ධම්මා

10. අපරෙපි වො හිතවූ න සත්ත අපරිහානියා ධම්මෙ දෙසෙසාමි නං සුඤ්ඤා, සාධුකං මනසි කරොට්, භාසිසාමි ති. 'එවං හතෙත'ති ඛො තෙ හිතවූ හගවතො පට්ටසෙසාසු හගවා එතදවොච:

යාවකාශීයව හිතවූ සද්ධා හවිසන්තී, වුද්ධියෙව හිතවූ න පාපමිත්තා, නො පරිහානී යාවකාශීයව හිතවූ හිමිමන හවිසන්තී, -පෙ- මහතපපි හවිසන්තී, -පෙ- බහුසුඤ්ඤා හවිසන්තී, -පෙ- ආරාධනා හවිසන්තී, -පෙ- උපවිසිතසනි හවිසන්තී, -පෙ- පඤ්ඤාපනතො හවිසන්තී, වුද්ධියෙව හිතවූ න පාපමිත්තා, නො පරිහානී.

යාවකාශීයව හිතවූ න ඉමෙ සත්ත අපරිහානියා ධම්මා හිතවූ ධර්මානි, ඉමෙසු සත්තසු අපරිහානියෙසු ධම්මෙසු හිතවූ සන්ධිසානති, වුද්ධියෙව හිතවූ න පාපමිත්තා, නො පරිහානී.

4. අපරෙපි සත්ත අපරිහානියා ධම්මා

11. අපරෙපි වො හිතවූ න සත්ත අපරිහානියා ධම්මෙ දෙසෙසාමි නං සුඤ්ඤා, සාධුකං මනසි කරොට්, භාසිසාමි ති 'එවං හතෙත'ති ඛො තෙ හිතවූ හගවතො පට්ටසෙසාසු හගවා එතදවොච.

යාවකාශීයව හිතවූ සතිසංකල්පකර්මකා භාවෙසානති -පෙ- ධම්මවිචයසංකල්පකර්මකා භාවෙසානති, -පෙ- උරියසංකල්පකර්මකා භාවෙසානති, -පෙ- පීඨසංකල්පකර්මකා භාවෙසානති, -පෙ- පසාදි-සංකල්පකර්මකා භාවෙසානති, -පෙ- සමාධිසංකල්පකර්මකා භාවෙසානති -පෙ- උපෙක්ඛාසංකල්පකර්මකා භාවෙසානති, වුද්ධියෙව හිතවූ න පාපමිත්තා නො පරිහානී.

මහණෙනි, යම් තාක් මහණහු පාපමිත්‍රයන් ඇත්තෝ නො වන්නාහු ද, පාප සහායයන් ඇත්තෝ නො වන්නාහු ද, පාපයනට නැමුණෝ නො වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුනට වැඩිම ම ඇදෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. (6)

මහණෙනි, මහණහු යම් තාක් අල්පමාත්‍ර වූ විශේෂාධිගමයෙන් (රහත්බවට නො පැමිණ) අතරැ නිමියාවූ කෘත්‍ය ඇති බවට (ධ්‍යානාදි අල්පමාත්‍රලාභයෙන් තෘප්තියට) ගො පැමිණෙන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුනට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. (7)

මහණෙනි, යම් තාක් මේ සත් අපරිභානිය ධර්මයෝ මහණුන් කෙරෙහි සිටුනාහු ද, මේ සත් අපරිභානිය ධර්මයන්හි මහණහු දක්නා ලැබෙන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුනට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු

3. අනෙකුදු අපරිභානිය දහම් සත්‍යක්

10. මහණෙනි, තොපට අන් අපරිභානිය ධර්ම සත්‍යක් ද දෙසන්නෙමි. එය අයවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළු සේක. 'එසේ ය, වහන්සැ' යි ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළු සේක:

මහණෙනි, යම් තාක් මහණහු සැදහැ ඇත්තෝ වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් ම මහණුනට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු. පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. මහණෙනි, යම් තාක් මහණහු පවට පිළිකුල් සිතැතියෝ වන්නාහු ද... පවට බිය ඇත්තෝ වන්නාහු ද . බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇතියෝ වන්නාහු ද, ඇරඹු වැර ඇතියෝ වන්නාහු ද.. එළැඹු සිටි සිහි ඇතියෝ වන්නාහු ද . ප්‍රඥා ඇතියෝ වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුනට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු.

මහණෙනි යම් තාක් මේ කී සත් අපරිභානිය ධර්මයෝ මහණුන් කෙරෙහි සිටුනාහු ද, මහණහු මේ සත් අපරිභානිය ධර්ම කෙරෙහි දක්නා ලැබෙන්නාහු ද, මහණෙනි, මහණුනට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු.

4 අනෙකුදු අපරිභානිය දහම් සත්‍යක්

11. මහණෙනි, තොපට අන් අපරිභානිය දහම් සත්‍යක් ද දෙසන්නෙමි. එය අයවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළු සේක. 'එසේ ය, වහන්සැ' යි ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළු සේක:

මහණෙනි, යම් තාක් මහණහු සතිසම්බොජ්ඣාසම්මාදි ධර්මයන්හු ද... ධාමංචරියාධාරණාදි ධර්මයන්හු ද... විරියසම්බොජ්ඣාසම්මාදි ධර්මයන්හු ද... පස්සද්ධිසම්බොජ්ඣාසම්මාදි ධර්මයන්හු ද... යටාසියම්බොජ්ඣාසම්මාදි ධර්මයන්හු ද... උපෙක්ඛාසම්බොජ්ඣාසම්මාදි ධර්මයන්හු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන් විසින් වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු.

යාවකීව්ඤ්ඤා භික්ඛුවෙ ඉමෙ සත්ත අපරිභානියා ධම්මො භික්ඛුසු ධර්මානි, ඉමෙසු ච අපරිභානියෙසු ධම්මෙසු භික්ඛු සන්දිසානති, වුද්ධියෙව භික්ඛුවෙ භික්ඛුනං පාටිකඛ්ඛා, නො පරිභානි

[5. අපරෙ පි සත්ත අපරිභානියා ධම්මා:]

12 අපරෙ පි වො භික්ඛුවෙ සත්ත අපරිභානියෙ ධම්මෙ දෙසෙසාමි. තං සුඡාටං, සාධුතං මනසි කරොටං, භාසිසාමි ති 'එවං හතෙන'ති ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො පටිට්ඨෙසාසුං. හගවා එතදවොච:

යාවකීව්ඤ්ඤා භික්ඛුවෙ භික්ඛු අනිවර්තකො භාවෙසානති -පෙ- අනාත්තකො භාවෙසානති -පෙ- අසුභකො භාවෙසානති -පෙ- ආදිනවසකො භාවෙසානති -පෙ- පහානකො භාවෙසානති -පෙ- විරාගකො භාවෙසානති -පෙ- නිරොධකො භාවෙසානති, වුද්ධියෙව භික්ඛුවෙ භික්ඛුනං පාටිකඛ්ඛා, නො පරිභානි

යාවකීව්ඤ්ඤා භික්ඛුවෙ ඉමෙ සත්ත අපරිභානියා ධම්මො භික්ඛුසු ධර්මානි, ඉමෙසු ච සත්තසු අපරිභානියෙසු ධම්මෙසු භික්ඛු සන්දිසානති වුද්ධියෙව භික්ඛුවෙ භික්ඛුනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානි.

[6. අපරෙ ඡ අපරිභානියා ධම්මා:]

13 අපරෙ භික්ඛුවෙ ඡ අපරිභානියෙ ධම්මෙ දෙසෙසාමි. තං සුඡාටං, සාධුතං මනසි කරොටං, භාසිසාමි ති. 'එවං හතෙන'ති ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො පටිට්ඨෙසාසුං. හගවා එතදවොච

යාවකීව්ඤ්ඤා භික්ඛුවෙ භික්ඛු මෙතං කායකමමං පච්චුප්පිකාපෙසානති සමුභවාරිසු අභි වෙව රහො ව, වුද්ධියෙව භික්ඛුවෙ භික්ඛුනං පාටිකඛ්ඛා, නො පරිභානි (1)

යාවකීව්ඤ්ඤා භික්ඛුවෙ භික්ඛු මෙතං වච්චකමමං පච්චුප්පිකාපෙසානති සමුභවාරිසු -පෙ- මෙතං මනොකමමං පච්චුප්පිකාපෙසානති සමුභවාරිසු අභි වෙව රහො ව, වුද්ධියෙව භික්ඛුවෙ භික්ඛුනං පාටිකඛ්ඛා, නො පරිභානි (2-3)

යාවකීව්ඤ්ඤා භික්ඛුවෙ භික්ඛු යෙ තෙ ලාභා ධම්මිකා ධම්මලද්ධා අනාමමසා පත්තපරියාපත්තමත්තමපි, තථාගුපෙති ලාභෙහි අපට්ඨිතත්තං හොගි ජ විසානාති සිලවතොති සමුභවාරිසි සාධාරණහොගි, වුද්ධියෙව භික්ඛුවෙ භික්ඛුනං පාටිකඛ්ඛා, නො පරිභානි (4)

මහණෙනි, යම්තාක් මේ සත් අපරිභානිය ධර්මයෝ මහණුන් කෙරෙහි සිටුනාහු ද, මහණහු මේ සත් අපරිභානිය ධර්මයන්හි දක්නා ලැබෙන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒතාක් මහණුන් විසින් වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීමක් නො ම ඇවෙක්සිය යුතු."

5. අනෙකුදු අපරිභානිය සත්ත්ව

12. මහණෙනි, තෙපට අන් අපරිභානිය දහම් සත්ත්ව ද දෙසන්නෙමි. එය අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වදළ සේක. 'එසේ ය, වහන්සැ' යි ඒ මහණහු භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක

මහණෙනි, මහණහු යම්තාක් අනිත්‍යසංඥාව වඩන්නාහු ද .. අත්තමසංඥාව වඩන්නාහු ද .. අශුභසංඥාව වඩන්නාහු ද .. ආදීනව සංඥාව වඩන්නාහු ද .. ප්‍රභාණසංඥාව වඩන්නාහු ද .. විරාගසංඥාව වඩන්නාහු ද .. නිරෝධසංඥාව වඩන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු.

මහණෙනි, යම්තාක් මේ සත් අපරිභානිය ධර්මයෝ මහණුන් කෙරෙහි සිටුනාහු ද, මහණහු මේ සත් අපරිභානිය ධර්මයන්හි දක්නා ලැබෙන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒතාක් මහණුන් විසින් වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු.

6. අනෙක් අපරිභානිය දහම් සයක්

13 මහණෙනි, අන් අපරිභානිය ධර්ම සයක් දෙසන්නෙමි එය අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වදළ සේක. 'එසේ ය, වහන්සැ' යි ඒ මහණහු භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක

- මහණෙනි, මහණහු යම්තාක් සබ්බරම්සරුන් කෙරෙහි හමුයෙහිත් නොහමුයෙහිත් මෙමත්‍රීමය කායකර්මය ඵලවා තබන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන් විසින් වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු (1)

මහණෙනි, යම්තාක් මහණහු සබ්බරම්සරුන් කෙරෙහි හමුයෙහිත් නොහමුයෙහිත් මෙමත්‍රීමය වාක්කර්මය ඵලවා තබන්නාහු ද .. සබ්බරම්සරුන් කෙරෙහි හමුයෙහිත් නොහමුයෙහිත් මෙමත්‍රීමය මනාකර්මය ඵලවා තබන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒතාක් මහණුන් විසින් වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. (2-3)

මහණෙනි, යම්තාක් යටත්පිරිසෙයින් පාත්‍රයෙහි ඇතුළත් ආහාර-ම.හ වූ දෑ යැ යි දැනුම් වූ දහමෙන් ලත් යම් ලාභ කෙනෙක් වෙත් නම්, එබඳු ලාභයන් බෙද නොදී නො වළඳන්නෝ සිල්වත් සබ්බරම්සරුන් හා සාධාරණමොගී වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒතාක් මහණුන් විසින් වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු. (4)

යාවකිව්ණේ භික්ඛව භික්ඛු යාති තාති සීලාති අබ්බන්ධාති ආදිද්දති අසබ්බාති අකම්මාසාති භුජිසසාති ටිඤ්ඤාපසසාති¹ අපරාමධාති සමාධි-සංවත්තනිකාති, තථාරූපෙසු සීලෙසු සීලසාමඤ්ඤගතා විහරිසසනති සමුභවොරිති ආචී වෙව රහො ව, වුද්ධියෙව භික්ඛව භික්ඛුනා පාටිකඛ්ඛා, නො පරිහාති, (5)

යාවකිව්ණේ භික්ඛව භික්ඛුනා යායං දිට්ඨි අරියා නියායාතිකා නියායාති තකකරසස සමමාදුක්ඛකඛයාය, තථාරූපාය දිට්ඨියා දිට්ඨිසා-මඤ්ඤගතා විහරිසසනති සමුභවොරිති ආචී වෙව රහො ව භික්ඛව වුද්ධියෙව භික්ඛුනා පාටිකඛ්ඛා, නො පරිහාති. (6)

යාවකිව්ණේ භික්ඛව ඉමෙ ඡ අපරිහානියාධමො භික්ඛුසු යසසනති, ඉමෙසු ව ඡසු අපරිහානියෙසු ධමමෙසු භික්ඛු සද්දිසසනති, වුද්ධියෙව භික්ඛව භික්ඛුනා පාටිකඛ්ඛා, නො පරිහාති ති

[භික්ඛුනා ධම්මකථා]

14 තත්‍ර සුදං හගවා රාජගහෙ විහරන්තො ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බත ඵතදෙද් ඛහුලං භික්ඛුනා ධම්මං කථං කරොති “ඉති සීලං, ඉති සමාධි, ඉති පඤ්ඤා, සීලපරිහාරිතො සමාධි මහපථලො හොති මහානිසංසො සමාධිපරිහාරිතො පඤ්ඤ මහපථලා හොති මහානිසංසා පඤ්ඤපරිහාරිතො විත්තං සමමදෙව ආසවෙහි විමුච්ඡති, සෙයාරිදං² කාමාසවා හවාසවා³ අවිජ්ජාසවා”ති

15. අථ ටො හගවා රාජගහෙ යථාභිරත්තං විහරිතො ආයසමන්තං ආනන්දං ආමන්තෙයි ආයාමානන්ද යෙන අමබ්බලධීකා තෙනුපසඛිකම්පසා-මාති. ‘ඵචං හන්තෙ’ති ටො ආයසමා ආනන්දෙ හගවො පට්ටසොසි අථ ටො හගවා මහතා භික්ඛුසඛෙක්කන සද්ධිං යෙන අමබ්බලධීකා තදවසරි තත්‍ර සුදං හගවා අමබ්බලධීකායං විහරති රාජාගාරකෙ. තත්‍රපි සුදං⁴ හගවා අමබ්බලධීකායං විහරන්තො රාජාගාරකෙ ඵතදෙව ඛහුලං භික්ඛුනා ධම්මං කථං කරොති “ඉති සීලං, ඉති සමාධි, ඉති පඤ්ඤා සීලපරිහාරිතො සමාධි මහපථලො හොති මහානිසංසො සමාධිපරිහාරිතො පඤ්ඤ මහපථලා හොති මහානිසංසා පඤ්ඤපරිහාරිතො විත්තං සමමදෙව ආසවෙහි විමුච්ඡති, සෙයාරිදං² කාමාසවා හවාසවා අවිජ්ජාසවා”ති

1 විඤ්ඤාපසසාති, ම ඡ සං

3 හවාසවා දිට්ඨාසවා, සිමු

2 සෙයාරිදං, මජ්ඣං.

4 තත්‍රාපි සුදං, මජ්ඣං.

මහණෙනි, නොකඩ වූ නොසිඳුරු වූ, සඳල නොවූ, නොකැලැල් වූ තෘෂ්ණාද්‍යත්තවයෙන් මිදුණාවූ, පැණවතුන් විසින් පසස්නාලද්දවූ, තෘෂ්ණාදෘෂ්ටින් අපරාමාණ්ට වූ සමාධිය පිණිස පවත්නා වූ යම් සිල් කෙනෙකු වෙත් ද, එබඳු ශීලයන්හි සබරමසරුන් හා හමුයෙහින් නොහමුයෙහින් යම්කාක් ශීලසාමාන්‍යගත වැ (ශීලයෙන් සමාන බවට පැමිණ) වාස කරන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන් විසින් වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. (5)

මහණෙනි, ආර්ය වූ (නිදෙස් වූ) තෙවරයාණික වූ යම් සමාග්දෘෂ්ටි-යෙක් වෙ ද, යමෙක් තරුකාරී වූවහුගේ සියලු දුක් නැසීමට යෙ ද, මහණහු යම්කාක් එසේ වූ දෘෂ්ටියෙන් සබරමසරුන් හා හමුයෙත් නො හමුයෙත් දෘෂ්ටිසාමාන්‍යගත වැ (සම්පිදුයෙන් සමාන බවට පැමිණ) වසන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන් විසින් වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු (6)

මහණෙනි, යම්කාක් මේ අපරිභානිය ධර්ම සදෙන මහණුන් කෙරෙහි සිටුවනාහු ද, මහණහු මේ අපරිභානිය ධර්ම සයෙහි දක්නා ලැබෙන්නාහු ද, ඒ තාක් මහණුන් විසින් වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්-සිය යුතු.

භික්ෂූනට දෙසූ දහැමි කථා:

14. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි රජගහ කුවර ශිෂ්‍යයෙකුට පව්වෙහි වැඩවසන සේක් "සිල් මෙබඳු ය, සමාධිය මෙබඳු ය, ප්‍රඥාව මෙබඳු ය. ශීලයෙන් වඩන ලද සමාධිය මහත්පල ඇත්තේ මහත් අනුසස් දැන්නේ වේ. සමාධියෙන් වඩන ලද ප්‍රඥාව මහත් පල ඇති වේ. මහත් අනුසස් ඇති වේ. ප්‍රඥායෙන් වඩන ලද සිත් කාමාසුව හවාසුව අවිද්‍යාසුව යන ආසුට කෙරෙත් මොනොවට මිදේ" යැ යි ශීලසමාධි ආදී වූ මේ දහැමි කතාව ම බහුල කොට වදන සේක

15. ඉක්බිතිකෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැමැති තාක් කල් රජගහ කුවර වැස, අනඳ තෙරුන් අමතා "අනඳයෙනි, යම්හ, අභියැට්ටයන කරා එළැබෙන්නම්හ" යි වදන සේක. 'එසේ ය, වහන්සැ' යි කියා අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් මහණමුළුවක් හා අභියැට්ටයන වෙත එළැඹී සේක. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අභියැට්ටි වෙනෙහි රාජාගාරයෙහි වැඩ වසන සේක - "ශීලය මෙසේ ය, සමාධිය මෙසේ ය, ප්‍රඥාව මෙසේ ය. ශීලයෙන් වඩන ලද සමාධිය මහත්පල ඇත්තේ මහත් අනුසස් ඇත්තේ වෙයි. සමාධියෙන් වඩන ලද ප්‍රඥාව මහත්පල ඇත්තේ මහත් අනුසස් දැන්නේ වෙයි. ප්‍රඥායෙන් පුරුදු කරන ලද චිත්තය කාමාසුව හවාසුව අවිද්‍යාසුට යන ආසුට කෙරෙත් මොනොවට මිදේ" යැ යි මහණුනට වෙ දහැටි කතා ව ම බහුල කොට කරන සේක.

16. අථ ඛො භගවා අමබ්බුද්ධිකායං යථාභිරක්ඛං විහරිතා ආයස්මත්තං ආනන්දා ආමනෙතස්සි 'ආයාමානන්දා, යෙන නාලන්දා තෙනුප-සබ්බසම්මාමා'ති. 'එවං භතෙන'ති ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො පච්චසෙසාසි අථ ඛො භගවා භික්ඛුසමෙක්ඛන සද්ධිං යෙන නාලන්දා කුට්ඨසරි. තත්ත සුදා භගවා නාලන්දායං විහරති පාවාරික්ඛමිවනෙ.

[සාරිපුත්ත සිහනාදෙ.]

17. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසබ්බසම්මා උපසබ්බසම්මිතා භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී එකමන්තං නිසිතො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවතං එතදවොච. 'එවං පසන්නො අහං භතෙන භගවති න වාහු න ච භවිස්සති න චෙතර්ථි විජ්ජති අසෙසා සමමෙයා වා ප්‍රාහමිකො භගවතා භියොසා'භික්ඛන්තරො, යදිදං සමෙබ්බාධිකන්ති " උළාරා ඛො තෙ අයං සාරිපුත්ත ආසභී වාචාභාසිතා, එකංසො ගම්මො, සිහනාදෙ නදිතො: "එවං පසන්නො අහමිනෙන භගවති න වාහු න ච භවිස්සති න චෙතර්ථි විජ්ජති අසෙසා සමමෙයා වා ප්‍රාහමිකො වා භගවතා භියොසා'භික්ඛන්තරො යදිදං සමෙබ්බාධිකන්ති "

කිතෙහි සාරිපුත්ත යෙ තෙ අහසු. අනිතමධ්‍යානං අරහත්තො සමුත්තො, සබ්බෙ තෙ භගවත්තො චෙතසා චෙතො පරිච්ච දිදිතා. එවංසිලා තෙ භගවත්තො අහසු. ඉතිපි, එවංධමො - එවංපසාදො - එවං විහාරි - එවං විමුක්තො තෙ භගවත්තො අහසු. ඉති පි ති?

"නො හෙතං භතෙන".

කිමපන තෙ සාරිපුත්ත යෙ තෙ භවිස්සන්ති අනාගතමධ්‍යානං අරහත්තො සමුත්තො, සබ්බෙ තෙ භගවත්තො චෙතසා චෙතො පරිච්ච දිදිතා. එවංසිලා තෙ භගවත්තො භවිස්සන්ති ඉතිපි, එවංධමො - එවංපසාදො - එවං විහාරි - එවං විමුක්තො තෙ භගවත්තො භවිස්සන්ති ඉති පි ති?

"නො හෙතං භතෙන".

1. භියොසා'භික්ඛන්තරො, සාය.

2. ආසභිවාචා, සාය.

3. කිනත්ත, සාය, FMS

දික්සතිසේ මහාවර්ගය

16. ඉක්බිතිතෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අභියාචයෙහි කැමැති තාක් කල් වැස අනුදතෙරුන් අමතා 'අනුදයෙනි, එවු නාලන්දව කරා යමහ' යි වදනු සේක. 'එසේ ය, වහන්සා' යි අනුද තෙරණුවෝ භාග්‍ය වතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් බික්සහන කැටුව නාලන්ද නුවරට වැඩිසේක. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලන්ද නුවර පාඨාරික අභිවෙනෙහි වැඩ වසන සේක.

ශාරිපුත්‍ර සිංහනාදය

17. එ කල්හි ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එක් පසෙක හුන්හ. එක් පසෙක හුන්නාවූ ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට "වහන්ස, සම්බෝධි (රහත්මග නුවණ) නම් වූ යමෙක් ඇද්ද, එයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වඩා අභිඤ්ඤා වූ (උත්තරිතර ඥානයෙන් යුක්ත වූ) අන් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ ඉකුත් කල්හි නො වී ය. මතුත් නො වන්නේ ය, දකුණු නැතැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි මම මෙසේ ප්‍රසන්නයෙමි" යි සැළ කළහ. එවිට "ශාරිපුත්‍රයෙනි, සම්බෝධි ඥාන යෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වඩා අභිඤ්ඤා වූ අන් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ ඉකුත් කල්හි නො වී ය, මතුත් නො වන්නේ ය, දකුණු නැතැ යි මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි මම ප්‍රසන්නයෙමි" යි තොප විසින් කියන ලද මේ ශ්‍රේෂ්ඨ වචනය මහත් ම එකෙක. මෙහි ලා තොප විසින් එකාන්තය ගන්නා ලද්දේ ය (ප්‍රත්‍යක්ෂ ඥානයෙන් දැන කීවාක් සේ එකාන්ත නිශ්චය කරාවෙක් ම කියන ලද්දේ ය.) සිංහනාදය පවත්වන ලද්දේ ය.

ශාරිපුත්‍රයෙනි, කිවෙක්ද, ඉකුත් කලා යම් රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වූහු නම්, ඒ හඟවත්හු මෙබඳු සිල් ඇත්තෝ වූහ යි කියා ද, ඒ හඟවත්හු මෙබඳු දහම් ඇත්තෝ, මෙබඳු ප්‍රඥා ඇත්තෝ, මෙබඳු විහරණ ඇත්තෝ, මෙබඳු විමුක්ති ඇත්තෝ වූහ යි කියාත් ඔබ සිත් තමන් සිතින් පිරිසිදු ඒ සියලු හඟවත්හු තොප විසින් දන්නා ලද්දහු ද? යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදනු සේක.

"වහන්ස, මෙය එසේ නො දන්නා ලද්දේ ම යැ" යි ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ වදනු.

කිමෙක් ද ශාරිපුත්‍රයෙනි, මතු කල්හි යම් රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වන්නාහු නම්, ඒ හඟවත්හු මෙබඳු සිල් ඇත්තෝ වන්නාහ, මෙබඳු දහම් ඇත්තෝ, මෙබඳු ප්‍රඥා ඇත්තෝ, මෙබඳු විහරණ ඇත්තෝ, මෙබඳු විමුක්ති ඇත්තෝ වන්නාහ යි ඔබ සිත් සිය සිතින් පිරිසිදු ඒ සියලු හඟවත්හු තොප විසින් දන්නා ලද්දහු ද? යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදනු සේක.

"වහන්ස, මෙය එසේ නො දන්නා ලද්දේ" යි ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ වදනු.

කිම්පන තෙ¹ සාරිපුත්ත අභං එතරහි අරභං සමමාසමිවුද්ධො වෙතසා වෙනො පරිච්ච චිදිතො එවංසිලො හගවා ඉති පි, එවංධම්මො-එවංපඤ්ඤා- එවංචිහාරි- එවංචිමුද්දෙනා හගවා දුති පි ති²?

“නො හෙතං හතෙන”

එත් හි³ තෙ සාරිපුත්ත අතීතානාගතපච්චුප්පනෙනසු අරභතොසු සමමාසමිවුද්ධසු වෙතොපරියක්ඛණං⁴ නත්ථි. අප් කිඤ්චරහි තෙ අයං සාරිපුත්ත උළාරා ආසති වාචා භාසිතා, එකංසො ගභිතො, සිහතාදෙ නදිතො⁵ ‘එවං පසතෙනා අභං හතෙන හගවති න චාහු න ච හවිසන්ති න වෙතරහි විජ්ජති අපඤ්ඤා සමමෙතො වා බ්‍රාහ්මණො වා හගවතා⁶ හිගො’ හිඤ්ඤානරො යදිදං සමොධියන්ති⁷?”

18 න ඛො පතොතං හතෙන අතීතානාගතපච්චුප්පනෙනසු අරභතොසු සමමාසමිවුද්ධසු උට්තොපරියක්ඛණං අත්ථි අපි ච ඛො මෙ හතෙන ධම්මභාසො විදිතො :

සෙය්‍යථාපි හතෙන රඤ්ඤා පච්චන්තිමං නගරං දළභුද්දපං⁸ දළභාකාරජකාරණං එකදාරං, තත්‍රස්සං දෙවාරිකො පණ්ඩිතො බ්‍රාහ්මණො මෙධාවි අඤ්ඤාතානං⁹ නිවාරෙනා ඤාතානං පච්චාසතා, සො තස්ස සාමන්තා¹⁰ අනුපරියායපරං¹¹ අනුක්කමමානො න පසෙසා¹² පාකාරසක්ඛිං වා පාකාරවිචරං වා අත්තමසො බිළාරනිසංක්කනට්ඨකම්භි¹³ තස්ස ඒවමස්ස¹⁴ යෙ කෙථි ඔළාරිකා පාණා ඉමං නගරං පවිසන්ති වා ගික්ඛමන්ති වා සබ්බෙ තෙ ඉමිනා¹⁵ ව දාරොත පවිසන්ති වා ගික්ඛමන්ති වා¹⁶ ති, එවමෙව ඛො මෙ හතෙන ධම්මභාසො විදිතා¹⁷ යෙ තෙ හතෙන අහෙසුං අතීත-මිද්ධානං අරභතොසු සමමාසමිවුද්ධා, සබ්බෙ තෙ හගවතොසු පඤ්චි වාණෙ පභාය වෙතොසා උපක්කම්ලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණෙ, චතුසු සතිපට්ඨානෙනසු සුප්පතිට්ඨිතවිත්තා, සත්තසංඛොජ්ඣායක¹⁸ යථාභූතා භාවෙතා අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසමුප්පක්ඛිසු, යෙ පි තෙ හතෙන හවිසන්ති අනාගතමිද්ධානං අරභතොසු සමමාසමිවුද්ධා, සබ්බෙ තෙ හගවතොසු පඤ්චිවරණෙ පභාය වෙතොසා උපක්කම්ලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණෙ, චතුසු සතිපට්ඨානෙනසු සුප්පතිට්ඨිතවිත්තා, සත්ත සංඛොජ්ඣායක යථාභූතා භාවෙතා අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසමුප්පක්ඛිසු, හගවා පි හතෙන එතරහි අරභං සමමාසමිවුද්ධො පඤ්චි නිවරණෙ පභාය වෙතොසා උපක්කම්ලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණෙ, චතුසු සතිපට්ඨානෙනසු සුප්පතිට්ඨිතවිත්තො, සත්තසංඛොජ්ඣායක යථාභූතා භාවෙතා අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසමුද්ධා¹⁹ ති,

1 කිං පන, සායං ෩
4 හගවතො, සායං
7 සමන්තා, සායං

2 එත් ව හි මජ්ඣං.
5 දළභුද්ධාපං මජ්ඣං දළභාකාරං සායං,
8 අනුපරියායපරං, සායං 9 බිළාරනික්ඛමන්තමිත්තං, පිච්ච-
10 ඛොජ්ඣායක, මජ්ඣං

3 වෙතොපරිඤ්ඤායකාණං, සායං
6 අඤ්ඤාතානා, සායං
10 ඛොජ්ඣායක, මජ්ඣං

ශාරිපුත්‍රයෙනි, කීමෙක් ද, හඟවත් තෙමේ මෙබඳු සිල් ඇත්තේ යැයි ද, හඟවත් තෙමේ මෙබඳු දහම් ඇත්තේ ය යි, මෙබඳු ප්‍රඥා ඇත්තේ යැ යි, මෙබඳු චිත්තය ඇත්තේ යැ යි, මෙබඳු චිත්තය ඇත්තේ යැ යි ද කියා මා සිත තොප සිතත් පිරිසිදු, මේ කලා අරහත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ මම තොප විසින් දන්නා ලද්දෙමි ද? යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

“වහන්ස, මෙය එසේ නො ම දන්නා ලදු” යි සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ වදළහ.

ශාරිපුත්‍රයෙනි, මේ කරුණෙහි ලා තොපට අයුද්‍යාවත්මන් යන තෙකලට අයත් වූ රහත් සම්මාසම්බුදුවරුන් විෂයයෙහි වෙතස්පර්යාය-ඥානයක් නැත. ශාරිපුත්‍රයෙනි, එසේ කලා තොප විසින් “වහන්ස, සම්බෝධියෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වඩා අභිඤ්ඤා වූ අන් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ ඉකුත් කල්හි නො වී ය, මතු කල්හිත් නො වන්නේ ය, දැනුණු නැතැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි මෙසේ මම ප්‍රයත්නයෙමි” යි මේ මහත් අභිත වචනය කවර කරුණකින් කියන ලද ද? එකාන්තය ගන්නා ලද ද? සිංහනාදය පවත්වන ලද ද?” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

18 “වහන්ස, අයුද්‍යාවත්මන් යන තෙකලට අයත් රහත් සම්මා සම්බුදුවරුන් විෂයයෙහි වෙතස්පර්යාය ඥානයක් මට නැත. එතෙකුදු වුවත් ධර්මාන්වයය (සර්වඥඥාඥානාදිධර්ම පිළිබඳ අනුබෝධ ඥානය) මා විසින් ලබන ලද්දේ ය.

වහන්ස, යම්සේ තර වූ පවුරුපා ඇති, දැඩි වූ පවුරු හා තොරණ ඇති, එක් මදෙරක් ඇති පසල් නුවරෙක් වේ ද, පණ්ඩිත වූ කීමෙහි දී භිමෙහි හුරු බුහුටි වූ, තැනට හිසි නුවණ ඇති, තමා නො දන්නවුන් නුවරට එනු නොදී වළක්වාලන, දන්නවුන් නුවරට පිවිස්වන දෙරොටුපල්ලෙක් වන්නේ ද, මහ තෙම නුවර පවුරුමගැ හැවිදුනේ, යවත් පිරිසෙයින් බළලකුට හික්මිය හැකි තරම් වූ ප්‍රාකාරසන්ධියක් (ගඩොල් බැම්ම ඇඳ හැලුණු තැනක්) හෝ පවුරු සිදුරු වූ තැනක් හෝ නො දක්නේ ද, ඔහුට ‘යම් මහත් සිරුර ඇති යත්තව කෙනෙක් මේ නුවර වදිත් හෝ මෙයින් නික්මෙත් හෝ ඒ සියල්ලෝ ම මේ මහ වහසල්දෙරන් ම පිවිසෙන්නාහු හෝ නික්මෙනාහු හෝ වෙති’ යි මෙසේ සිතෙත් වන්නේ ද, වහන ස, එ පරිද්දෙන් ම ‘දුකුත් කල්හි යම් රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වූහු ද, ඒ සියලු හඟවත්හු සිත කෙලෙසන, ප්‍රඥාව දැබල කරන පස් නිවරණයන් පහ කොට, සතර සිව්වැනි මොහොවට පිහිටි සිත් ඇති ව, යත් සම්බෝධායාසිතයන් තත් වූ පරිදි බිටා නිරුත්තර යමාක්සම්බෝධිය සම්බිභව කරන්නාහ. වහන්ස, මතු කල්හි යට රහත් යටමාසම්බුදු කෙනෙක් වන්නාහු නම්, ඒ සියලු හඟවත්හු සිත කෙලෙසන, ප්‍රඥාව දැබල කරන පංච නිවරණයන් පහ කොට, සතර සිව්වැනි මොහොවට පිහිටි සිතැත්තාහු, යත් සම්බෝධය තත් වූ පරිදි වඩා, නිරුත්තර යමාක්සම්බෝධිය සම්බිභව කරන්නාහ. වහන්ස, මේ යමෙහි රහත් යටමාසම්බුදු වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද සිත කෙලෙසන යුටය (බල යටන පංච නිවරණයන් පහ කොට, සතර සිව්වැනි මොහොවට පිහිටි සිතැති පස්, තත් වූ පරිදි යත් සම්බෝධය වඩා නිරුත්තර යමාක්සම්බෝධිය සම්බි ආකල සෙනු යි මා විසින් ධර්මානුබෝධය ලබන ලද්දේ යැ” යි සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ කීහ.

19. තත්‍ර පි සුදං හගවා නාලඤ්ඤං විහරන්තො පාචාරිකම්බවතො එතදෙව බහුලං භික්ඛුනං ධම්මං කථං කරොති “දුක්ඛි සීලං, ඉති සමාධි, දුක්ඛි පඤ්ඤා, සීලපරිභාවිතො සමාධි මහපථලො හොති මහානිසංසො සමාධිපරිභාවිතා පඤ්ඤා මහපථලා හොති මහානිසංසා. පඤ්ඤාපරිභාවිතං විතතං සම්මදෙව අසථෙති විමුච්චති සෙයාරිද්දං කාමාසවා හවාසවා අවිජ්ජාසවා”ති,

20. අප්ථ ඛො හගවා නාලඤ්ඤං යථාභිරන්තො විහරිත්වා ආයස්සන්තො ආනන්දං ආමන්තෙති ආයාමානන්ද යෙන පාටලිගාමො තෙනුපසඬාමිසසාමාති ‘උචං හන්තෙති’ ඛො ආයස්සො ආනන්දෙ හගවතො පට්ටසෙසාසී අප්ථ ඛො හගවා මහතා භික්ඛුසංඝෙසන සද්ධිං යෙන පාටලිගාමො තදවසරි අප්පසාසු ඛො පාටලිගාමියා උපාසකා ‘හගවා කීර පාටලිගාමං අනුප්ප-
තොති, අප්ථ ඛො පාටලිගාමියා උපාසකා යෙන හගවා තෙනුපසඬාමිසු, උපසඬාමිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීදන්තො ඛො පාටලිගාමියා උපාසකා හගවන්තං එතදවොචුං: අධිවාසෙතු තො හන්තෙ හගවා ආවසරාගාරන්ති. අධිවාසෙසි හගවා තුණ්හිභාවෙන,

21. අප්ථ ඛො පාටලිගාමියා උපාසකා හගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උච්චායාසනා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා යෙන ආවසරාගාරං තෙනුපසඬාමිසු. උපසඬාමිත්වා සබ්බසන්තිං ආවසරාගාරං සන්තිත්වා ආසනාති පඤ්ඤාපෙත්වා උදකමණිකං පතිට්ඨාපෙත්වා තෙලපපදීපං ආරොපෙත්වා යෙන හගවා තෙනුපසඬාමිසු උපසඬාමිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං යීනා ඛො පාටලිගාමියා උපාසකා හගවන්තං එතදවොචුං. සබ්බසන්තිංසන්තිං හන්තො ආවසරා-
ගාරං, ආසනාති පඤ්ඤාපෙත්වා, උදකමණිකො පතිට්ඨාපිතො, තෙලපප-
දීපො ආරොපිතො, යස්ස ‘දුති හන්තෙ හගවා කාලං මඤ්ඤති ති.

22. අප්ථ ඛො හගවා සායණිකසමයං නිවාසෙත්වා පත්තථිවරමාදය සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙසන යෙන ආවසරාගාරං තෙනුපසඬාමි. උපසඬාමිත්වා පාදෙ පක්ඛාලෙත්වා ආවසරාගාරං පටිසිත්වා මජ්ඣිමං ඵලං නිස්සාය පුරස්ථාභිමුඛො නිසීදි භික්ඛුසංඝෙසන පි ඛො පාදෙ පක්ඛාලෙත්වා ආවසරා-
ගාරං පටිසිත්වා පච්ඡිමං භික්ඛු. නිස්සාය පුරස්ථාභිමුඛො නිසීදි හගවන්තං යෙව පුරස්ථාමි පාටලිගාමියා පි ඛො උපාසකා පාදෙ පක්ඛාලෙත්වා ආවසරාගාරං පටිසිත්වා පුරස්ථිමං භික්ඛු. නිස්සාය පච්ඡිමාභිමුඛො නිසීදි-
හගවන්තං යෙව පුරස්ථාමි.

1. සබ්බසන්තිංසන්තිං සනා සබ්බසන්තිංසන්තිං, සිමු 2 පුරෙස්ථාමි සිමු

දික්සහිසේ මහාවතීය

19. එසමයෙහි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලන්ද නුවරද පාවාරික අභිවෙනෙහි වැඩ වසන සේක්, "ශීලය මෙසේ ය, සමාධිය මෙසේ ය, ප්‍රඥාව මෙසේ ය ශීලයෙන් වඩන ලද සමාධිය මහත් පල මහත් අනුසස් ඇත්තේ වේ. සමාධියෙන් වඩන ලද ප්‍රඥාව මහත් පල මහත් අනුසස් ඇත්තේ වේ. ප්‍රඥයෙන් වඩන ලද සිත කාමාසුව භවාසුව අවිද්‍යාසුව යන සියලු ආසුව කෙරෙන් මොනොවට මිදේ" යැ යි භික්ෂුනට බෙහෙවින් මේ දැනුම් කතාව ම කරන සේක.

20. ඉක්බිතිනෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලන්ද නුවරෙහි කැමැති තෙක් කල් වැස අනද තෙරුන් අමතා "අනදයෙහි, එවු, පළොල්ගමට (පාටලිගාමයට) යමහ" යි වදළ සේක 'එසේ ය, වහන්ස' යි කියා අනද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් බික්සහන හා පළොල්ගමට වැඩි සේක. පළොල්ගම වැසි උවසුවෝ 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පළොල්ගම වැඩි සේක් ල' යි ඇසූහ. ඉක්බිති පළොල්ගම උවසුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එක් පසෙක උනහ. එක් පසෙක උන්නාවූ පළොල්ගම උවසුවෝ 'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ආවාස ගෙය ඉවසා වදරන සේක් වා' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ බස් කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිභාවයෙන් ඉවසා වදළ සේක.

21. ඉක්බිති පළොල්ගම උවසුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවැසීම දැන හුනස්නෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට නික්මා ගියහ. නොස් ආවාස ගෙය හැම බුමුතුරුණු අතුරා, අසුන් පණවා, දියසැළක් තබා, තෙල් පහනක් නංවා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එක් පසෙක සිටියහ. එක් පසෙක සිටියාවූ පළොල්ගම උවසුවෝ "වහන්ස, ආවාසගෙය හැම බුමුතුරුණින් වසන ලද්දේ ය. අසුන් පණවන ලද්දේ ය. දියසැළක් තබන ලද්දේ ය. තෙල් පහනක් නැංවීණ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් ගමනකට. බලාපොරොත්තු සේක් ද, දන් එයට කල් මේ" යැ යි මෙ බස් කීහ.

22. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් වේලෙහි හැද පෙරෙවැ පාසිවුරගෙන බික්සහන හා ආවාස ගෙය කරා වැඩි සේක. වැඩ, පාදෙවැ ආවාස ගෙට පිටිසැ මැදුම් වැඹ නිසා පෙරදිගට මුහුණ ලා වැඩහුන් සේක. බික්සහන ද පා දෙවැ ආවාස ගෙට වැද පැසීම බිත නිසා පෙරදිගට මුහුණ ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පෙරටු කොට ගිදගත්හ. පළොල්ගම උවසුවෝ ද පා දෙවැ ආවාස ගෙට වැද පෙර දිග බිත නිසා පැසීම දිගට මුහුණ ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පෙරටු කොට ගිදගත්හ.

[පාටලිගාමියානං උපාසකානං ඔවාදෙ]

23. අථ ඛො භගවා පාටලිගාමියං උපාසකො ආමනෙතසි. පඤ්චමෙ ගහපතයො ආදීනවා දුස්සීලස්ස සීලවිපකත්තියා. කතමෙ පඤ්ඤා.

ඉධ ගහපතයො දුස්සීලො සීලවිපකතො පමාදධිකරණං මහතිං භොගජානිං නිගව්ඡති. අයං පටමො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලං විපකත්තියා.

සුනව්ථරං ගහපතයො දුස්සීලස්ස සීලවිපකතස්ස පාපකො කිසකිසද්දෙ අබ්බුග්ගව්ඡති. අයං දුතියො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලං විපකත්තියා.

සුනව්ථරං ගහපතයො දුස්සීලො සීලවිපකතො යඤ්ඤදෙව පරිභං උපසඬකමති යදි ඛතියපරිභං යදි බ්‍රාහ්මණපරිභං යදි ගහපතිපරිභං යදි සමණපරිභං, අවිසාරදෙ උපසඬකමති ලම්බිකුහුතො. අයං තතියො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලං විපකත්තියා.

සුනව්ථරං ගහපතයො දුස්සීලො සීලවිපකතො සමමුලෙහො කාලං කරොති. අයං චතුස්සො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලං විපකත්තියා.

සුනව්ථරං ගහපතයො දුස්සීලො සීලවිපකතො කායස්ස හෙද පරමිමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපජ්ජති. අයං පඤ්චමො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලං විපකත්තියා.

ඉමෙ ඛො ගහපතයො පඤ්ඤා ආදීනවා දුස්සීලස්ස සීලං විපකත්තියා.

24. පඤ්චමෙ ගහපතයො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය. කතමෙ පඤ්ඤා?

ඉධ ගහපතයො සීලවා සීලසම්පන්නො අපමාදධිකරණං මහත්තං භොගඤ්ඤං අධිගව්ඡති. අයං පටමො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය.

සුනව්ථරං ගහපතයො සීලවතො සීලසම්පන්නස්ස කල්‍යාණො කිසකිසද්දෙ අබ්බුග්ගව්ඡති. අයං දුතියො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය.

සුනව්ථරං ගහපතයො සීලවා සීලසම්පන්නො යඤ්ඤදෙව පරිභං උපසඬකමති යදි ඛතියපරිභං යදි බ්‍රාහ්මණපරිභං යදි ගහපතිපරිභං යදි සමණපරිභං, විසාරදෙ උපසඬකමති ලම්බිකුහුතො. අයං තතියො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය.

සුනව්ථරං ගහපතයො සීලසම්පන්නො අසමමුලෙහො කාලං කරොති. අයං චතුස්සො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය.

පළොල්ගම උච්ඡන්ට අභිවාද:

23. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පළොල්ගමේ උච්ඡවන් අමතා මෙසේ වදළු සේක: ගෑහැවියනි, දුසිල්හුගේ සිල්විපත්හි මේ දෙය් පසෙක. කවර පසෙක් ද?

ගෑහැවියෙනි, මෙහි සිල්විපත් දුසිල් තෙමේ පමා කරුණෙන් මහත් භොගභානියට (භොගයෙන් පිරිහීමට) යෙයි මේ දුසිල්හු සිල්විපතෑ පළමු දෙය වෙයි.

තව ද ගෑහැවියනි, සිල්විපත් දුසිල්හට ලාමක කිත්තඬෙක් (අපවාද කරාවෙක්) උස් වෑ නැහෙයි. මේ දුසිල්හු සිල්විපතෑ දෙවෙනි දෙය වෙයි.

තව ද ගෑහැවියනි, සිල්විපත් දුසිල් තෙම කැත්පිරිස කරා හෝ බමුණු පිරිස කරා හෝ ගෑහැවිපිරිස කරා හෝ මහණපිරිස කරා හෝ යම් යම් පිරිසක් කරා එළැඹේ නම්, බිය සැක ඇත්තේ, තෙද නැත්තේ එළැඹෙයි. මේ දුසිල්හු සිල් විපත්හි තෙවැනි දෙය ය.

තව ද ගෑහැවියෙනි, සිල්විපත් දුසිල් තෙම සිහිමුළා වූයේ කලුරිය කෙරෙයි. මේ දුසිල්හු සිල්විපත්හි සිවුවන දෙය ය.

තව ද ගෑහැවියනි, සිල්විපත් දුසිල් තෙම කා බුන් මරණින් මතු සුව යෙන් පහ වූ, දුකට කරුණු වූ, විවසවෑ පතිත වන තැන වූ නිරයට උත්පත්ති විසින් පැමිණෙයි. මේ දුසිල්හු සිල්විපතෑ පස්වන දෙය වෙයි.

ගෑහැවියනි, දුසිල්හු සිල්විපත්හි මේ දෙය් පස වෙයි.

24. ගෑහැවියනි, සිල්වත්තූගේ සිල්සමපත්ති මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක් ද?

ගෑහැවියෙනි, මෙහි සිල්සපත් සිල්වත් තෙම නොපමා කරුණින් භොග රැසක් උබයි. මේ සිල්වත්තූගේ සිල්සප්පයෙහි පළමු අනුභය ය.

තව ද ගෑහැවියනි, සිල්සපත් සිල්වත්තූ පිළිබඳ කලණ කිත්තඬෙක් උස් වෑ නැහෙයි. මේ සිල්වත්තූගේ සිල්සප්පයෙහි දෙවෙනි අනුභය ය.

තව ද ගෑහැවියනි, සිල්සප්ප ඇති සිල්වත් තෙමේ කැත්පිරිසක් හෝ බමුණුපිරිසක් හෝ ගෑහැවි පිරිසක් හෝ මහණපිරිසක් හෝ යම් යම් පිරිසක් කරා එළැඹේ ද, නොබිය වෑ තෙදැති වෑ එළැඹෙයි. මේ සිල්වත්තූගේ සිල්සප්පයෙහි තෙවෙනි අනුභය ය.

තව ද ගෑහැවියනි, සිල්සප්ප ඇති සිල්වත් තෙමේ සිහි මුළා නොවී කලුරිය කෙරෙයි. මේ සිල්වත්තූගේ සිල්සප්පයෙහි සිවුවන අනුභය ය.

පුතාවපරං ගහපතයො සීලවා සීලසම්පන්නො කායසං හෙද
පරමමරණං සුගතිං සංඝං ලොකං උපපජ්ජති. අයං පඤ්චමො ආනිසංසො
සීලවතො සීලසම්පදා

“ඉම ඛො ගහපතයො පඤ්ච ආනිසංසා සීලවතො සීලසම්පදා”ති

25. අරං ඛො හගවා පාටලිගාමීයෙ උපාසකෙ බහුදෙව රත්තං
ධම්මො කථාය සන්දසෙය්වා සමාදපෙය්වා සමුත්තපෙය්වා සම්පහංසෙය්වා
උපයාසාපෙසි “අභිකක්ඛන්තා ඛො ගහපතයො රත්ති, යස්ස’ද්ධි තුමෙහ කාලං
ඤ්ඤාදා”ති. ‘එවා හත්තන’ති ඛො පාටලිගාමීයා උපාසකා හගවතො
පටිසසුය්වා උට්ඨායාසනා හගවතං අභිවාදෙය්වා පදක්ඛිණං කථා
පක්කම්ඃසු අරං ඛො හගවා අවිරපක්කත්තෙසු පාටලිගාමීයෙසු උපාසකෙසු
සුඤ්ඤාගාරං පාවිසි

[පාටලිනගරමාපනං]

26. තෙන ඛො පන සමයෙන සුනිධිවසක්කාරා¹ මගධමහාමත්තා
පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙතති වජ්ජනං පටිබ්බාසාය තෙන ඛො පන
සමයෙන සම්බුද්ධා දෑවතායො සහසස්සහසෙව පාටලිගාමෙ වජ්ජති
පරිගණකන්ති යස්මිං පදෙසෙ මහෙසක්ඛා දෙවතා වජ්ජති පරිගණකන්ති,
මහෙසක්ඛානං තස් රඤ්ඤං රාජමහාමත්තානං වික්ඛාති නමන්ති තිවෙස-
නාති මාපෙතුං. යස්මිං පදෙසෙ මජ්ඣිමා දෙවතා වජ්ජති පරිගණකන්ති,
මජ්ඣිමානං තස් රඤ්ඤං රාජමහාමත්තානං වික්ඛාති නමන්ති තිවෙසනාති
මාපෙතුං. යස්මිං පදෙසෙ නිවා දෙවතා වජ්ජති පරිගණකන්ති, නිවානං
තස් රඤ්ඤං රාජමහාමත්තානං වික්ඛාති නමන්ති තිවෙසනාති මාපෙතුං.

27. අද්දසා ඛො හගවා දිබ්බිකා වක්ඛුතා විසුද්ධින අභිකක්ඛන්තා-
මානුසකෙන තා දෙවතායෙ සහසස්සහසෙව² පාටලිගාමෙ වජ්ජති
පරිගණකන්තියො අරං ඛො හගවා රත්තියා පච්චුසසමාං පච්චුට්ඨාය
ආයාසෙත්තා ආනන්දං ආමන්තෙසි කොනු ඛො³ ආනන්ද පාටලිගාමෙ නගරං
මාපෙතති?ති⁴ “සුනිධිවසක්කාරා හත්තං මගධමහාමත්තා පාටලිගාමෙ
නගරං මාපෙතති වජ්ජනං පටිබ්බාසාය”ති

1 සුනිධි වසක්කාරා, මජ්ඣං

3 කොනුඛො, සිද්ධි

2 සහසස්සෙව, සිද්ධි. 773 සහසෙව, මජ්ඣං

4 මාපෙති, සිද්ධි

තව ද ගැහැවියකි, සිල්සපුව ඇති සිල්වත් තෙමේ කාබුන් මරණින් මතු ශෝභන ගති ඇති සඟ ලොවට යෙයි. මේ සිල්වත්හුගේ සිල්සපුයෙහි පස්දැනි අනුභවය යි.

ගැහැවියකි, සිල්වත්හුගේ සිල්සපුයෙහි මේ අනුභවය පස් ය.

25. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පළොල්ගැමි උවසුවනට රැබොහෝ වෙලාවක් දෙලෝ වැඩ දක්වා, දැක්වූ වැඩෙහි සිත් ගන්වා, එහි සිත් තියුණු කොට, එහි (යහපතැ යි) සිත සතුටු කොට, “ගැහැවියෙකි, රැය බොහෝ ඉක්මණ. යම් ගමනක් යෑ යුතු නම් එයට කල් දැනවූ” යි තික්ම යාමට උද්‍යෝගවත් කළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි කියා ඒ පළොල්ගැමි උවසුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී හුනස්නෙන් නැගී ඔබ වැද පැදකුණු කොට නික්මා ගියහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පළොල්ගැමි උවසුවන් ඒකල්ලුණු නොබෝ කල්හි ඉන්‍යාගාරයට පිළිසි සේක.

පාටලීනගරය මැවීම

26. එසමයෙහි මගද මහමැති සුනිධි වස්සකාර යන දෙබඩුණෝ වැදූ රජුන් පිළිබඳනු පිණිස (වැදූ රජුන්ගේ ආයුමුඛ (අය ලැබෙන දෙරටු පසිඳින පිණිස) පළොල්ගමැ නුවරක් කෙරෙහි. එකලැ දහස දහස (වර්ග විශයෙන්) දේවතාවෝ පළොල්ගමැ ගෙවතු තම තමනට වෙන් කොට ගනිත් යම් පෙදෙසෙක මහ තෙදැති දෙවියෝ ගෙවතු අරක් ගනිත් ද, එහි නිවෙස් කරන්නට මහ තෙදැති රජුන් ගේ රජමහමැතියන් ගේ සිත් නැමේ. යම් පෙදෙසෙක මැදුම් තෙදැති දෙවියෝ ගෙවතු අරක් ගනිත් ද, එහි නිවෙස් නංවන්නට මැදුම් රජුන් ගේ රජමහමැතියන් ගේ සිත් නැමේ. යම් පෙදෙසෙක භීත තෙදැති දෙවියෝ ගෙවතු අරක් ගනිත් ද, එහි නිවෙස් නංවන්නට භීත තෙද ඇති රජුන් ගේ රජමහමැතියන් ගේ සිත් නැමේ.

27. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිනිසැය ඉක්ම පිරිසිදු දිවැසින් පළොල්ගමැ ගෙවතු පිරිසිදු ගන්නා දහස් දහස් ගණන් දේවතාවන් දුටු සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රැ අලුයමැ නැගී සිට අනඳ තෙරුන් දමනා “අනඳයෙකි, කවරු පළොල්ගමැ නුවරක් කෙරෙද්ද?” යි අයා වදළ සේක “වහන්ස, මගද මහමැති සුනිධි-වස්සකාර යන දෙබඩුණෝ වැදූ රජුන් පිළිබඳනුවට පළොල්ගමැ නුවරක් මැවී” යි අනඳ තෙරුන්ගේ යළි කළහ.

28. යෙය්‍යථාපි ආනන්ද දෙවෙහි තාවතීංසෙහි සද්ධිං මනෙක්ඛා ඵවමෙව ඛො ආනන්ද සුනිධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙනති වජ්ජිනං පටිබාහායං. ඉධාහං ආනන්ද අද්දසං දිබ්බෙන චක්ඛුතා ඒසුරාදින අනික්ඛන්තමානුසකෙන සම්මුත්තා දෙවතායො සහස්සාසහසෙසව පාටලිගාමෙ වජ්ජිනී පරිගණන්තියො. යස්මිං ආනන්ද පදෙසෙ මහෙසස්සා දෙවතා වජ්ජිනී පරිගණන්තී, මහෙසක්ඛානා තස්ස රක්ඛාදි රාජ-මහාමත්තානා චිත්තානි නමන්ති නිවෙසනානි මාපෙනං. යස්මිං පදෙසෙ මජ්ඣමා දෙවතා වජ්ජිනී පරිගණන්තී, මජ්ඣමානා තස්ස රක්ඛාදි රාජ-මජ්ජමාමත්තානා චිත්තානි නමන්ති නිවෙසනානි මාපෙනං. යස්මිං පදෙසෙ නිවා දෙවතා වජ්ජිනී පරිගණන්තී, නිවානා තස්ස රක්ඛාදි රාජමහා-මත්තානා චිත්තානි නමන්ති නිවෙසනානි මාපෙනං. යාවතා ආනන්ද අට්ඨං ආයතනං යාවතා වජ්ජිනපථො¹ ඉදං අත්තනගරං හවිස්සති පාටලි-දුක්ඛා සුච්ඡෙදනං. පාටලිදුක්ඛස්ස ඛො ආනන්ද තයො අත්තරායා හවිස්සන්ති අක්ඛිතො වා උදක්ඛො වා මිට්ඨභෙද වාතී.

29. අථ ඛො සුනිධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා යෙන හගවා තෙත්තු-පසඛයම් සු. උපසඛයම්ඤ්ඤා හගවතා සද්ධිං සමමොද්දිංසු. සමමොද්දතියං කථං සාරානියං වීතිසාරෙඤ්ඤා ඵකමන්තා අට්ඨංසු. ඵකමන්තා ධීතා ඛො සුනිධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා හගවතා ඵක්ඛෙවොද්ධිං: “අට්ඨාසෙත්තු නො හථං ගොතමො අජ්ජන්තාය හත්තං සද්ධිං භික්ඛුසම්බන්තා”ති අධිවාසෙසි හගවා තුණ්හිභාමෙන.

30. අථ ඛො සුනිධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා හගවතො අධිවාසනා වීදිඤ්ඤා යෙන සකො ආවසථො තෙත්තුපසඛයම්සු. උපසඛයම්ඤ්ඤා සකො ආවසථො පණ්ණිකා බාදනියං භොජනියං පටියාදාපඤ්ඤා හගවතො කාලං අරොචාපෙසුං. ‘කාලො භො ගොතම නිට්ඨිතං හත්තන්ති’.

31. අථ ඛො හගවා සුබ්බන්තසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පක්ඛවීරමාදය සද්ධිං භික්ඛුසම්බන්තා යෙන සුනිධිවස්සකාරානා මගධමහාමත්තානා ආවසථො තෙත්තුපසඛයම්සු. උපසඛයම්ඤ්ඤා පක්ඛෙතො ආසනෙ නිසීදි අථ ඛො සුනිධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා බුද්ධිපට්ඨො භික්ඛුසම්බන්තා පණ්ණිකෙත බාදනියෙන භොජනියෙන සහස්සා සත්තපෙසුං සමට්ඨාපෙසුං.

32. අථ ඛො සුනිධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා හගවතා භුක්තාච්ඡි ඔනිත්තපත්තපාණිං දක්ඛන්තරං නිවා ආසනං ගහෙඤ්ඤා ඵකමන්තා නිසීදන්තො ඛො සුනිධිවස්සකාරො මගධමහාමත්තො හගවා ඉමාහි ගාථානි අනුමොදී

1. වජ්ජිපථො, කා

දික්සතිශේ මහාවර්ධය

28. "අනාදයෙනි, තවතිසාවාසි දෙවියන් හා මන්ත්‍රණය කොට මවන්-
නාක් මෙන් මගදමහමැති සුනිධි-වස්සකාර දෙ බමුණෝ වැදෑවන් පිළිබඟ-
නුවට (වැදෑරුණුන්ගේ අයමුට වසනු සඳහා) පළොල්ගමැ නුවරක් මවන්.
අනාදයෙනි, මෙහි මම මිනිසැක් ඉක්ම පිරිසිදු දිවැසින් පළොල්ගමැ ගෙවතු
පිරිසිදු ගන්නා බොහෝ දහස් දහස් ගණන් දේවතාවන් දිවිම්. යම් පෙදෙ-
සෙකැ මහ තෙදුනි දේවතාවෝ ගෙවතු අරක්ගතින් ද, එහි තිවෙස් මවන්-
නට මහ තෙදුනි රජුන් ගේ රජමහමැතියන් ගේ සිත් නැමේ. යම් පෙදෙ-
සෙක මැදුම් තෙදුනි දෙවියෝ ගෙවතු අරක් ගතින් ද, එහි තිවෙස් මවන්නට
මැදුම් තෙදුනි රජුන්ගේ රජමහමැතියන්ගේ සිත් නැමේ. යම් පෙදෙසෙක
හීන, තෙදුනි දෙවියෝ ගෙවතු අරක් ගතින් ද, එහි තිවෙස් මවන්නට හීන
තෙදුනි රජුන්ගේ රජමහමැතියන්ගේ සිත් නැමේ. ආයායන් ගේ ආයනනය
(රැස්වන කෘත) යම්තාක් ද, වණික්පරය (ගනුදෙනු කඳන වෙළෙඳුන් වසන
කෘත) යම්තාක් ද ඔවුනතුරෙන් මේ පැළලුප් නුවර (නොයෙක් රටින්
ගෙනෙන වෙළෙඳ) බඩුපොදි ලිහා තබන අග්‍ර නගරය වන්නේ ය. අනාද
යෙනි, මේ පැළලුප්නුවරට ගින්නෙන් හෝ, දියෙන් හෝ, අනොයානා
හෙදයෙන් හෝ (දැන් පරිද්දෙකින්) අන්තරාය තුනෙන් වන්නේ යැ" යි
වදළ සේක.

29. එ කලැ මගදමහමැති සුනිධි-වස්සකාර දෙබමුණෝ භාගාවතුන්
වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹි භාගාවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වූහ.
සතුටු විය යුතු සිතැ රැඳවියැ යුතු කරා අවසන් කොට ඒක් පසෙක සිටියහ.
ඒක් පසෙක සිටියාවූ මගද මහමැති 'සුනිධි-වස්සකාර දෙදෙන 'භවද්
ගොතමයෝ ඛික්සභුන් හා අපගේ බත අදට ඉවසක්ව' යි මෙබස් කීහ.
භාගාවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිමහාවයෙන් එය ඉවසා වදළ සේක.

30. ඉක්බිත්තෙන් මගද මහමැති සුනිධි-වස්සකාර දෙදෙන භාගා-
වතුන් වහන්සේ ඉවැසූ නියා දන සිය ආවාස ගෙය කරා ගියහ. ගොස්
සිය ආවාසයෙහි ප්‍රණීත බාදා හොජා පිළියෙල කරවා 'භවද් ගොතමිනි,
දන් කල් වෙයි. බත පිළියෙළ කොට නිමියේ යැ' යි භාගාවතුන්
වහන්සේට කල් දන්වා යැවූහ.

31. ■ කල්හී භාගාවතුන් වහන්සේ පෙරවරායෙහි හැඳ පෙරෙවැ
පාසිවුරු ගෙන ඛික්සභුන් කැටුව මගද මහමැති සුනිධි-වස්සකාර දෙදෙ-
නාගේ ආවාස ගෙය කරා එළැඹී සේක. එළැඹූ පනවන ලද අස්තෙහි
වැඩගුත්සේක ඉක්බිති වගද මහමැති සුනිධි-වස්සකාර දෙදෙන සියතින් ම
ප්‍රණීත බාදාහොජායෙන් බුදුපාමොක් ඛික්සභුන් සැතැප්වූහ, පෙරැත්ත
කොට වැළැඳවූහ.

32. ඉක්බිති මගද මහමැති සුනිධි-වස්සකාර දෙදෙන වැළැඳූ, පාත්‍ර-
යෙන් ඉවත් කළ අත් ඇති භාගාවතුන් වහන්සේට ඒක් පසෙක ඒක්තරා
මිට් අස්තක් ගෙන භුන්නහ. ඒක් පසෙක භුන්නාවූ මගද මහමැති සුනිධි-
වස්සකාර දෙදෙනාට භාගාවතුන් වහන්සේ මේ ගාරායෙන් අනුරෝ-
දනා වශයෙන් දහව දෙසූයේක:

යඤ්ථි පදෙසෙ කප්පෙති වායං පඤ්ඤා ජාතියො,¹
 සීලවනෙකං භොජෙතො සංඤ්ඤානෙ ඩුග්ගවාරයො,²
 යා තත්ථ දෙවතා ආසුං³ තාසං දක්ඛිණමාදියෙ.
 තා පුජිතා පුජ්ජානං මානිතා මානසානං නං,⁴
 තමො නං අනුකම්පනං⁵ මාතා පුත්තං ව ඔරසං
 දෙවතානුකම්පිතො පොසො සද්දසුනං පසාති⁶ ති.

අප්ථ ඛො භගවා සුනිධිවසකකාරෙ මගධමහාමනෙත ඉමාති ගාථාති අනුමොදිතො උට්ඨායාසනා පකකාමි

33. තෙන ඛො පන සමයෙන සුනිධිවසකකාරා මගධමහාමනො භගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්බො භොතති. 'යෙනජ්ජ සමයො ගොතමො ආරොජන ගිකම්පිකති, තං ගොතමද්වාරං නාම හවිසසති යෙන තිසේන ගඬො නදිං⁷ තරිසසති, තං ගොතමතිස්සං නාම හවිසසති' ති.

අප්ථ ඛො භගවා යෙන ආරොජන ගිකම්පි, තං ගොතමද්වාරං නාම අභොසි. අප්ථ ඛො භගවා යෙන ගඬො නදි තෙතුවසඬිකම්. තෙන ඛො පන සමයෙන ගඬො නදි පුරා භොති සමාතිතතිකා කාකපෙය්‍යා. අපෙකකවෙව මනුසසානාවං පරියෙසනති, අපෙකකවෙව උච්චං පරියෙසනති, අපෙකකවෙව කුලං බන්ධනති ඔරා පාරං⁸ ගතතුකාමා අප්ථ ඛො භගවා සෙය්‍යාථාපි නාම බලවා පුරියො සමඬිඤ්ජිතං⁹ වා බාහං පසාරෙය්‍යා, පසාරිතුං වා බාහං සමඬිඤ්ජය්‍යා,¹⁰ එවමෙව ගඬොය නදියා ඔරිමතිරෙ අනතරහිතො පාරිමතිරෙ පච්චුට්ඨාසි සද්ධිං තිකම්පසඬිකත.

අද්දසා ඛො භගවා තෙ මනුසෙස අපෙකකවෙව නාවං පරියෙසනෙක අපෙකකවෙව උච්චං පරියෙසනෙක, අපෙකකවෙව කුලං බන්ධනෙක ඔරා පාරං ගතතුකාමො. අප්ථ ඛො භගවා එතඬිස්සං වීදිතා තාසං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙති.

"යෙ තරුනති අණ්ණං වංසරං
 සෙතුං කන්ධාන වසජ්ජ පලප්පලාති,
 කුලං හි ජනනා පබ්බති,¹
 තිණ්ණො මෙධාවිනො ජනා² ති."

පට්මහාණ්ඩාරං.

1 පඤ්ඤා ජාතියො, FRS.

4. අනුකම්පනං, සිමු

7. සමඬිඤ්ජිතං, මජ්ඣං

3 ඩුග්ගවාරිනො මජ්ඣං

5 ගඬොනදි, සායං

8 සමඬිඤ්ජය්‍යා, මජ්ඣං,

9 කුලං ජනනා වබ්බති සායං

3. අසසු, FRS

6. පාරාපාරං, සිමු අපාරාපාරං,

මජ්ඣං, FRS.

* "ගොතමතිස්සං නාම අභොසි" ති පාළියං න දිසසති තථාප "ගොතමතිස්සාදිජෙ" ඉති මහාපරිනිබ්බානසුත්තෙ

පණ්ඩිත ස්වභාව ඇති තැනැත්තෝ යම් පෙදෙසෙක වාසය කෙරේ ද, එ තන්හිදී සංයත වූ බ්‍රහ්මර ඝණා සිල්වතුන් වළඳවා, එහි යම් දෙවතා කෙනෙක් වුවාහු නම්, ඔවුනට ඒ දූතමය පින පමුණුවන්නෝ ය. මෙසේ පිනදීමෙන් පුදන ලද ඒ දෙවතාවෝ ඒ පින් දුන්නාහු (ආරක්ෂා කිරීම වශයෙන්) පුදත්. කලින් කලා බිලියම් කිරීම වශයෙන් මානිත වූ ඒ දෙවතාවෝ (ඔහුගේ උවදුරු දුරු කිරීම වශයෙන්) ඔහුට බුහුමන් කෙරෙත්. ඒ පින් අනුමෝදන් වීමෙන්, මවක් තම කුසින් උපන් දරුවකුට සෙයින් ඔහුට අනුකම්පා කෙරෙත්. මෙසේ දෙවතාවන් විසින් අනුකම්පා කරන ලද පුරුෂ තෙම හැම කල්හි යහපත ම දකී.

ඉක්බිතිවත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගද මහමැති සුනිධි-වස්සකාර දෙදෙනාට මේ භාජනයෙන් අනුමෝදනා බණ වදා දුන් ප්‍රත්‍යන්තෙන් නැගී වැඩි සේක.

33. එ කල්හි මගද මහමැති සුනිධි-වස්සකාර දෙදෙනා 'ශ්‍රමණ භෞතමයෝ යම් දෙරෙකින් අද නික්මෙන්නාහු නම්, එය භෞතමද්වාර නම් වන්නේ ය. යම් තොටෙකින් ගංගානදිය තරණය කරන්නාහු නම්, එය භෞතමකීර්ථ නම් වන්නේ යැ' යි කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසු පසසෙන් ගියාහු වෙති.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් දෙරෙකින් නික්මුණු සේක් ද, ඒ භෞතමද්වාර නම් විය. ඉන්පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගංගානදිය වෙත වැඩි සේක. එ සමයෙහි ගංගානදිය දෙගොඩ තළා ගළදායේ, කවුඩන් විසින් සුවසේ පිය හැකි සේ පිරුණේ විය. මෙතෙරින් එතෙර යනු රිසි ඇතැම් මිනිස්සු නැව සොයත්. අතැම් කෙනෙක් පසුරු සොයත්. ඇතැම් කෙනෙක් පසුරු බිඳිත්. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කාබලානියක්හු යමසේ වත් කළ අත දික් කරන්නේ ද, දික් කළ අත හෝ වත් කරන්නේ ද, එසේ ම ගංගානදියේ මේ තෙරැදි බික්සහන හා අතුරුදහන් වූ සේක් එතෙරැ වැඩි සිටි සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙතෙරින් එතෙර යනු කැමැති වූ ඇතැම් මිනිසුන් නැව සොයන්නාවූන් ද ඇතැම් මිනිසුන් පසුරු සොයන්නාවූන් ද ඇතැම් මිනිසුන් පසුරු බඳනාවූන් ද දුටු සේක් ම ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලෙහි මෙ උදන් ඇනූ සේක:

"යම් කෙනෙක් ගැඹුරු වූ සුළුල් වූ තෘෂ්ණානදිය තරින් ද, ඔහු ආයු-මාර්ග නැමැති හෙය කොට දිය කඩිති නො ඇක්ම එ තෙර (නිවන කරා) යෙත්. එහෙත් මේ කුඩා නදියක් තරනුවට මේ ජන තෙම පසුරක් බිඳී. එසා තෘෂ්ණා මහා නදිය තිණු ප්‍රඥා ඇති ජනයෝ මේ සුළු නදිය සැණින් තැරුවහ"

(අරියසච්ච පටිච්චෙධකථා)

34. අප් ටො හගවා ආයසමන්තං ආනන්දං ආමනෙකසි 'ආයාමානන්ද යෙන කොට්ඨාසො තෙනුපසංඝසම්පන්නො ති. 'එවං භනෙන්'ති. ටො ආයසමං ආනන්දෙ හගවතො පච්චසෙකාසි. අප් ටො හගවා මහතා භික්ඛුසංඝෙකන සංඝං යෙන කොට්ඨාසො තදවසරි. තත්ත්වදං හගවා කොට්ඨාසෙ විභජති තත්ත්ව ටො හගවා භික්ඛු ආමනෙකසි

චතුත්තං භික්ඛවෙ අරියසච්චානං අනන්තබොධා අපපට්චෙධා එවමිදං දීඝමද්ධානං සන්ධාවිතං සංසරිතං මමඤ්ඤව තුමහාකඤ්ඤ. කතමෙසං චතුත්තං.

දුක්ඛස්ස භික්ඛවෙ අරියසච්චස්ස අනන්තබොධා අපපට්චෙධා එවමිදං දීඝමද්ධානං සන්ධාවිතං සංසරිතං මමඤ්ඤව තුමහාකඤ්ඤ. දුක්ඛාමුදයස්ස භික්ඛවෙ අරියසච්චස්ස අනන්තබොධා අපපට්චෙධා එවමිදං දීඝමද්ධානං සන්ධාවිතං සංසරිතං මමඤ්ඤව තුමහාකඤ්ඤ. දුක්ඛනිරෝධස්ස භික්ඛවෙ අරියසච්චස්ස අනන්තබොධා අපපට්චෙධා එවමිදං දීඝමද්ධානං සන්ධාවිතං සංසරිතං මමඤ්ඤව තුමහාකඤ්ඤ. දුක්ඛනිරෝධගාමිනියා පටිපද්දා භික්ඛවෙ අරියසච්චස්ස අනන්තබොධා අපපට්චෙධා එවමිදං දීඝමද්ධානං සන්ධාවිතං සංසරිතං මමඤ්ඤව තුමහාකඤ්ඤ.

තයිදං භික්ඛවෙ දුක්ඛං අරියසච්චං අනුබුද්ධං පටිච්චිද්ධං දුක්ඛාමුදයො අරියසච්චං අනුබුද්ධං පටිච්චිද්ධං. දුක්ඛනිරෝධො අරියසච්චං අනුබුද්ධං පටිච්චිද්ධං. දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපද්දා අරියසච්චං අනුබුද්ධං පටිච්චිද්ධං. උප්පන්නා භවතණ්ඤා, ඛිණ්ණා භවනෙත්ති. නන්දිදති සුනඛ්භාවොති.

ඉදමමොව හගවා ඉදං වජ්ඣා සුගතො අරාපරං එතදමොව සත්ථා

චතුත්තං අරියසච්චානං යථාභූතං අදස්සනා
සංඝිතං¹ දීඝමද්ධානං තාසු තාසෙව² ජාතිසු
තාති එතාති දිට්ඨාති භවනෙත්ති සමුග්ගතා,
උච්ඡිත්තං මූලං දුක්ඛස්ස නන්දිදති සුනඛ්භාවොති.

.35. තත්ත්ව පි සුදං හගවා කොට්ඨාසෙම විභරතො එතදෙව බමුලං භික්ඛුනා ධම්මං කපං කරොති "ඉති සීලං, ඉති සමාධි, ඉති පඤ්ඤා සීලපරිත්ථානො සමාධි මහපථො හොති මානසිකං සමාධිපරිහාරිතා පඤ්ඤා මහපථො හොති මහානිසංසා පඤ්ඤාපරිහාරිතං විතං සමුලෙව ආසවෙහි විමුච්ඡති, ථෙයාජීයං. කාමාසවා භවාසවා අවිජ්ජාසවා"ති³

1. දුක්ඛාමුදයං සිමු මජ්ඣං ෪෦෪

3 සංසරිතං සිමු

5 කාමාසවා භවාසවා අවිජ්ජාසවා, ෪෦෪

2. දුක්ඛනිරෝධං, සිමු මජ්ඣං ෪෦෪

4. තාසෙව, ෪෦෪

ආයාසිසත්‍ය ප්‍රතිවේධ කථා

34. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනද තෙරුන් වාග්‍යවා “අනදයෙනි, එවු, කොට්ඨාමයට යමහ”යි වදළු සේක. ‘එසේ ය වහන්සැ’යි කියා අනද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් මහණමුළුවක් හා කොට්ඨාමය කරා වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි කොට්ඨාමයෙහි වැඩ වසා සේක. එහිදී භික්ෂූන් අමතා මෙසේ වදළු සේක

මහණෙනි, සතර ආයාසිසත්‍යයන් අනුබොධ නො කළ හෙයින්, ප්‍රතිවේධ නො කළ හෙයින් මාගේ ද තොපගේ ද මෙසේ වේ දික් කලක් සසර දිවැ හැට්දීම, සසර හැසිරීම විය. කවර සතර සත්‍යයන් ද? යත්

“මහණෙනි, දුඛායාසිසත්‍යය අනුබොධ ප්‍රතිවේධ නො කළ හෙයින් මාගේ ද තොපගේ ද මෙසේ මේ දික් කලක් සසර දිවැ හැට්දීම, සසර හැසිරීම විය. මහණෙනි, දුඛසමුදයායාසිසත්‍යය අනුබොධ ප්‍රතිවේධ නො කළ හෙයින් මාගේ ද තොපගේ ද මෙසේ මේ දික් කලක් සසර දිවැ හැට්දීම, සසර හැසිරීම විය. මහණෙනි, දුඛනිරෝධායාසිසත්‍යය අනුබොධ ප්‍රතිවේධ නොකළ හෙයින් මාගේ ද තොපගේ ද මෙසේ මේ දික් කලක් සසර දිවැ හැට්දීම, සසර හැසිරීම විය. මහණෙනි, දුඛනිරෝධභාවිති ප්‍රතිපදායාසිසත්‍යය අනුබොධ ප්‍රතිවේධ නොකළ හෙයින් මාගේ ද තොපගේ ද මෙසේ මේ දික් කලක් සසර දිවැ හැට්දීම, සසර හැසිරීම විය

මහණෙනි, ඒ දුඛායාසිසත්‍යය අනුබොධ ප්‍රතිවේධ කරන ලදී. දුඛසමුදයායාසිසත්‍යය අනුබොධ ප්‍රතිවේධ කරන ලදී. දුඛනිරෝධායාසිසත්‍යය අනුබොධ ප්‍රතිවේධ කරන ලදී. දුඛනිරෝධභාවිති ප්‍රතිපදායාසිසත්‍යය අනුබොධ ප්‍රතිවේධ කරන ලදී. භවතාස්ණාව මුල් සිද්ධි ලදී. භවතොත්‍රිය (සතුන් හවයට පමුණුවන තාස්ණා රැහැන) ක්විය විය දැන් යළි භවොත්පත්තිසේක් නැත”.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළු සේක. සොපන භනි දැඩි ශාස්ත්‍රානුගත වහන්සේ මෙය වදරා එයින් චිත්තෙහි (ශාථාබන්ධන වංශයනුදු) මෙය වදළු සේක.

ධම්මාදාස ධම්මපරියායො

36 අථ ඛො භගවා කොට්ඨාසෙ යථාභිරක්ඛා විහරිතො ආයස්මිනං ආනන්දං ආමනෙකස්සි “ආයාමානානු යෙන නාදිකා” තෙනුපසංඛ්‍යමිස්සාමා”ති “එවං භනන්ති ඛො ආයස්මා ආනානෙදු භගවතො පටිලෙකාසි අථ ඛො භගවා මහතා භික්ඛුසංඝෙස්සන් සඤ්ඤා යෙන නාදිකා තදවසරි තනුපි සුදං භගවා නාදිකෙ විහරති භික්ඛුකාවසරො. අථ ඛො ආයස්මා ආනානෙදු යෙන භගවා තෙනුපසංඛ්‍යමි. උපසංඛ්‍යමිතො භගවතං අභිවාදෙතො එකමනං තිසිදි. එකමනං තිසිකෙතො ඛො ආයස්මා ආනානෙදු භගවතං එතදවොච

සාළෙහා නාම භනෙත භික්ඛු නාදිකෙ කාලකතො¹ තස්ස කා ගති, කො අභිසම්පරායො? නානු නාම භනෙත භික්ඛුති නාදිකෙ කාලකතා තස්සා කා ගති, කො අභිසම්පරායො? සුදුකෙතො නාම භනෙත උපාසකො නාදිකෙ කාලකතො තස්ස කා ගති, කො අභිසම්පරායො? සුජාතා නාම භනෙත උපාසිකා නාදිකෙ කාලකතා තස්සා කා ගති, කො අභිසම්පරායො? කකුඳො² නාම භනෙත උපාසකො නාදිකෙ කාලකතො, තස්ස කා ගති, කො අභිසම්පරායො? කාලිඛො³ නාම භනෙත උපාසකො -පෙ- නිකුචො නාම භනෙත උපාසකො -පෙ- කට්ඨසංඝො නාම භනෙත උපාසකො -පෙ- කුඳෙයො නාම භනෙත උපාසකො -පෙ- සනකුඳෙයො නාම භනෙත උපාසකො -පෙ- භද්දෙ නාම භනෙත උපාසකො -පෙ- සුභද්දෙ නාම භනෙත උපාසකො නාදිකෙ කාලකතො. තස්ස කා ගති, කො අභිසම්පරායො?ති.

37 සාළෙහා ආනන්ද භික්ඛු ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතො- විමුත්ථි පඤ්ඤා විමුත්ථි දිට්ඨං ධම්මසයං අභිඤ්ඤා සංවිජ්ඣතො උපසම්පජ්ඣ විහාසි. නන්ද ආනන්ද භික්ඛුති පඤ්ඤාතො ඔරළොග්ගිශානා සංඤ්ඤා ජනානා පරික්ඛයා ඔපපාතිකා තස්ස පරිනිබ්බාසිති අනාවතතිධම්මා තස්මා ලොකා. සුදුකෙතො ආනන්ද උපාසකො තිණ්ණං සංඤ්ඤා ජනානා පරික්ඛයා රාගද්වේශමොහානං නනුතො සකදගාමී සකිදෙව දුමං ලොකං ආගන්තො දුක්ඛස්සතො කරිස්සති. සුජාතා ආනන්ද උපාසිකා තිණ්ණං සංඤ්ඤා ජනානා පරික්ඛයා සොතාපකං අවිනිපාතධම්මා තිශ්‍යා සමමොධිපරායණා.

1 නාගික, ම ජ සං
2 කාලකතො, මජ්ඣං

3, කුකුඳො මජ්ඣං
4, කාලිඛො, මජ්ඣං කාරලිංඛො, භා.

ධර්මාදර්ශ ධර්මපයඝායය

36. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොට්ඨාමයෙහි කැමැති තාක් වැස, අනඳ තෙරුන් බණවා, “අනඳයෙනි, ජවු, නාදිකා ගටට යමහ” යි වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි කියා අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් බික්සහන හා නාදිකා ගටට වැඩි සේක. වැඩ එහි නාදිකා ගමැ ගඬොළයෙන් කළ ආවාසයෙහි වසන සේක. එක්ලා අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියහ. එළැඹූ ඔබ වැඳ පසෙක හුන්හ. පසෙක හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ බස් පැවැසූහ:

වහන්ස, නාදිකායෙහි සාළුහ නම් භික්ෂු කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුගේ මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ? පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, නඤ නම් මෙහෙණ නාදිකා ගමැ කලුරිය කළා ය. ඈයගේ මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ? පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, සුදත්ත නම් උවසු නාදිකායෙහි කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුගේ මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ? පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, සුජාතා නම් උවැසි නාදිකායෙහි කලුරිය කළා ය. ඈයගේ මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ? පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, කකුධ නම් උවසු නාදිකායෙහි කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුගේ මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ? පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, කාලිංග නම් උවසු නාදිකායෙහි කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුගේ මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ? පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, නිකට නම් උවසු නාදිකායෙහි කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුගේ මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ? පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, කට්ඨස්ස නම් උවසු නාදිකායෙහි කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුගේ මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ? පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, කුට්ඨ නම් උවසු නාදිකායෙහි කලුරිය කෙළේ ය ... සන්තුට්ඨ නම් උවසු ... හදු නම් උවසු ... සුහදු නම් උවසු නාදිකායෙහි කලුරිය කෙළේ ය, ඔහුගේ මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ? පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ?”.

37. “අනඳයෙනි, සාළුහ මහණ ආසුට්ඨන්ත් ක්පය කිරීමෙන් දනාදුටු වූ ඵලසමාධිය ද ඵලප්‍රඥාව ද මෙ අත්බවහි ම තෙටෙ වෙසෙයි නුවණින් දැන පසක් කොට සපයා දිය ය. අනඳයෙනි, නන්ද මෙහෙණ ධර්මභාගිය සංඤ්ඤාන පස ක්පය කිරීමෙන් (ඉද්ධාවාසයෙහි) උපපාදක වූවා, එහි පිරිනිවෙන්නි, එ බබ්ලොටින් පෙරළා ලෙඞි නොඋන ස්වභාවය ඇත්ති ය අනඳයෙනි, සුදත්ත උච්ඡු තුන් සංයෝජනයන් ක්පය කිරීමෙන්, රාග ද්වේප මොහ තුනි වූ බැටින් සකාදාරාට වූයේ, උත් වරක් ම මෙ ලොවට දවුන් දුක් කෙළවර කරන්නේ ය. අනඳයෙනි, සුජාතා උවැසි තුන සංයෝජනයන් ක්පය කිරීමෙන් යෝවාන් වූවා, වෙලැකට නො වැටටන සුලු වූවා, ධර්මනියමයෙන් රහත්බව ලබනුටට නියන වූවා, සටබොධිපරායණ (ඉහළ තුන ලිටට දවසරයෙන් ම පැරැණිය යුතු) වූවා ය.

මහාපරිනිව්වානාඥායක.

146

අනදයෙනි, කකුධ නම් උවසු ඔරම්භාගිය සංයෝජන පස ක්ෂය කිරීමෙන් ඉද්ධාවාසයෙහි උපපාදක වූයේ, එහිදී පිරිනිවෙන සුලු වූයේ, එ ලොචිත් මෙහි පෙරළා නො එන ස්වභාවය ඇත්තේ ය. අනදයෙනි, කාලිංග උවසු තෙම ... නිකට උවසු තෙම .. කට්ඨස්ස උවසු තෙම ... කුට්ඨ උවසු තෙම ... සත්කුට්ඨ උවසු තෙම ... හද උවසු තෙම ... සුහද උවසු තෙම ඔරම්භාගිය සංයෝජන පස ක්ෂය කිරීමෙන් ඉද්ධාවාසයෙහි උපපාදක වූයේ, එහි පිරිනිවෙන සුලු වූයේ, එ ලොචිත් මෙහි පෙරළා නො එන සුලු වෙයි.

අනදයෙනි, නාදිකායෙහි පනසකට වැඩි දෙනෙක් උවසුවෝ කල්ලිය කළාහු, ඔරම්භාගිය සංයෝජන පස ක්ෂය කිරීමෙන් ඉද්ධාවාසයෙහි උපපාදක වූවාහු, එහි පිරිනිවෙන සුලු වූවාහු, එ ලොචිත් මෙහි පෙරළා නො එන සුලු වෙත්.

අනදයෙනි, වැඩියක් සහිත අනු දෙනෙක් නාදිකායෙහි කල්ලිය කළාහු තුන් සංයෝජනයන් ක්ෂය කිරීමෙන්, රාගද්වේෂමොහයන් තුනී බැවින් සකාදගාමී වූවාහු, එක් වරක් ම උත්පත්ති වශයෙන් මෙ ලොවට අවුත් දුක් කෙළවර කරන්නාහ.

අනදයෙනි, වැඩියක් සහිත පන්සියක් නාදිකායෙහි උවසුවෝ කල්ලිය කළාහු, තුන් සංයෝජනයන් ක්ෂය කිරීමෙන් සෝවාන් වූවාහු, අවාහි නොවැටෙන සුලු වූවාහු, රහත්බවට නියත වූවාහු, සම්බෝධිපරායණ (ඉහළ තුන් මහට අවශ්‍යයෙන් පැමිණිය යුතු) වූහ.

38. අනදයෙනි, විස්මය ජනක ය! යම් හෙයකින් මිනිස් වූයෙක් කල්ලිය කරන්නේ නම්, ඉදින් ඒ ඒ මිනිසා කල්ලිය කළ කල්හි තපාගතයන් කරා එළඹ මෙ කරුණ විවාරන්නාහු නම්, ඒ (හැම එකක්හුගේම පරලොව ගතිය කීම) තපාගතයන්ගේ කයට වෙහෙසෙක් ම ය. අනදයෙනි, එහෙයින් යමෙකින් සමන්විත ආයාශ්‍රාවක කැමැත්තේ 'ක්ෂය කළ නිරය ඇත්තෙමි' යි, 'ක්ෂය කළ තීරයන් යොන් ඇත්තෙමි' යි 'ක්ෂය කළ ප්‍රෙතවිෂය ය ඇත්තෙමි' යි, 'ක්ෂය කළ අපාය දුර්ගති විනිපාතයන් ඇත්තෙමි' යි, 'මම අවාහි නොවැටෙන සුලු, නියත වූ සම්බෝධි පරායණ වූ සෝවාන් සුභලෙකිම වෙමි' යි තෙමෙ ම තමා ප්‍රකාශ කළ හැකි වන්නේ ද, එසේ වූ ධර්මාදර්ශ නම් ධර්මක්‍රමය දෙසන්නෙමි.

අනදයෙනි, යමෙකින් සමන්විත අරි සවු තෙම කැමැත්තේ 'මම ක්ෂිණ නිරය ඇත්තෙමි, ක්ෂිණ තීරස්ථිතයොනි ඇත්තෙමි, ක්ෂිණ ප්‍රෙතවිෂය ඇත්තෙමි, ක්ෂිණ අපාය දුර්ගති විනිපාත ඇත්තෙමි, අවිනිපාත ස්වභාවය ඇති, නියත වූ, සම්බෝධිපරායණ වූ සෝවාන් සුභලෙකිම වෙමි' යි තෙමෙ ම තමා පැවැසි යැ හැකි වන්නේ නම්, ඒ ධර්මාදර්ශ ධර්මපයභාය කවරේ ද.

ඉධානඤ්ඤා අරියසාවකො ඩුතඤ්ඤා අවච්චප්පසාදෙන සමනනාගතො හොති: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්මුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිද්ද අනුක්කරො පුරිසදම්මසාරී සත්ථා දෙවමත්තසානා ඩුද්ධො භගවා”ති.

ධම්මෙ අවච්චප්පසාදෙන සමනනාගතො හොති: “සවාසකානො භගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො එභිපසංසිකො ඔපනයිකො¹ පවඤ්ඤා වෙදිතථෙඛො විඤ්ඤති”ති.

සබ්බෙ අවච්චප්පසාදෙන සමනනාගතො හොති: “සුපට්ඨනෙකා භගවතො සාවකසබ්බො, උජුපට්ඨනෙකා භගවතො සාවකසබ්බො, ඤායපට්ඨනෙකා භගවතො සාවකසබ්බො, සාම්ච්චිපනෙකා භගවතො සාවකසබ්බො. යදිං චත්තාරි පුරිසග්ගාති, අච්ඡි පුරිසපුග්ගාලා. එස භගවතො සාවකසබ්බො ආහුනෙය්‍යා, පාහුනෙය්‍යා, දක්ඛිණෙය්‍යා, අඤ්ඤාලිකරණෙය්‍යා, අනුක්කරං පුඤ්ඤාසෙකං ලොකසයා”ති.

අරියකතෙතති සීලෙති සමනනාගතො හොති අබණ්ඩති අවණ්ඤති අසබ්බෙති අකම්මාසෙති භුට්ඨෙසෙති විඤ්ඤාප්පසයෙති අපරාමවෙධති සමාධි-සංවත්තනිකෙති.

අයං ඛො සො ආනඤ්ඤා ධම්මාදසො ධම්මපරියයො යෙන සමනනා-ගතො අරියසාවකො ආකම්බිතානො අත්තනාථි අත්තනාං බ්‍යාකරෙය්‍යා ‘ඛිණ්ණිකරෙය්‍යා’මති ඛිණ්ණිකරච්ඡානෙය්‍යාති ඛිණ්ණපෙතතිවිසයො ඛිණ්ණපායදුග්ගාති-චිතිපානො. යොනාපනෙතාභමිසම් අච්චිතිපානධම්මො නියතො සමෙබ්බාධි-පරායණො’ති.

39 නත්ත පි සුදං භගවා නාදිකක විහරෙතො ගිඤ්ඤාකාවසරෙ එතදෙව බ්‍රහ්මං භික්ඛුනං ධම්මං කපං කරොති: “ඉති සීලං, ඉති සමාධි, ඉති පඤ්ඤා සීලපරිභාවිතො සමාධි චහප්ථලො හොති මහාතිසංඝො. සමාධිපරිභාවිතා පඤ්ඤා මහප්ථලා හොති මහාතිසංඝා. පඤ්ඤාපරිභාවිතං උත්තං සම්මදෙව ආසවෙහි විමුච්චති-සෙය්‍යාපීදං: කාමාසවා භවාසවා අවිජ්ජාසවා”ති.

1. ඔපනෙය්‍යාකො, මජ්ඣිම-
නිකායෙ.

අනදයෙනි, මෙහි අරි සවු තෙම "ඒ භාග්‍යවත් තෙම මේ මේ කරුණින් අරහත් ය, සමාක්සම්බුද්ධ ය, විද්‍යාවරණසම්පන්න ය, සුගත ය, ලොක විත් ය, නිරුත්තර පුරුෂදමාසාරථී ය, දෙවමිනිස්තට ශාස්තෘ ය, බුද්ධ-ය, භගවත් යැ" යි බුදුන් කෙරෙහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් සමන්විත වෙයි.

"භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මනා කොට කියන ලද තමන් විසින් ම දැක්ක යුතු ය. ඵල ලොකවට කාලානතරයක් ඇති නො වේ 'ඵල, බලව' යි කීමට හිසි ය. භාවනා වසයෙන් තමසිත්හි ඵලවතුට පුදුසු ය. විඤ්ඤාත් විසින් තමතමා කෙරෙහි දැක්ක යුතු යැ" යි ධර්මයෙහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් සමන්විත වෙයි.

"භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝ තෙම සුපිළිපත් ය. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සංඝ තෙම සෘජු ව පිළිපන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ ශ්‍රාවකසංඝ තෙම න්‍යායප්‍රතිපත්ත ය (නිවන් පිණිස පිළි-පන්නේ ය) භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝ තෙම සාම්ප්‍රති-පන්න ය. යම් මේ පුර්ව මාර්ගස්ථ, පුර්ව ඵලස්ථ ආදී විසින් පුරුෂයුග පතර දෙනෙක් ඇද්ද, මේ නියායෙන් පුරුෂ පුද්ගලයෝ අට දෙනෙකි. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේගේ මේ ශ්‍රාවකසංඝ තෙම දුරු සිට ද ගෙනවුත් සිල්වත්තට පිරිනැමියා යුතු සිවුපස පිළිගනුවට පුදුසු ය අමුත්තනට පිළියෙල කළ දනය පිළිගන්නට පුදුසු ය. පංලොව සුව පතා දෙන දන් පිළිගන්නට පුදුසු ය දෝත් මුදුන් තබා වැන්ද යුත්තේ ය ලොව නිරුත්තර වූ පින්කෙත යැ" යි සංඝයා කෙරෙහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් සමන්විත වෙයි.

කඩ නොවූ, සිදුරු නො වූ (තැඟින් තැන සිකපද බිඳීමෙන්) සබල නොවූ, කැලඹී යන වූ, නිදහස් වූ (තෘෂ්ණාදසත්වයෙන් මිදුණු), නුවණැති-යන් විසින් පසස්නා ලද, තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි දෙකින් අපරාමාණ්ඩ වූ, උපචාර අර්පණා මාද්ග ඵල සමාපත්ති පිණිස පවත්නා වූ ආයතියනට ප්‍රිය මනාප වූ ශීලශ්‍රත්තෙන් සමන්විත වෙයි.

අනදයෙනි, යමෙකින් සමන්විත අරි සවු තෙම කැමැත්තේ, 'මම ක්ෂිණ නිරය ඇත්තෙමි, ක්ෂිණ නිරස්ථිත යෙහි ඇත්තෙමි, ක්ෂිණ ප්‍රේතවිෂය ඇත්තෙමි, ක්ෂිණ අපාය දුර්ගති විනිපාත ඇත්තෙමි. අභිනිපාත ස්වභාවය ඇති, භියත වූ, සම්බොධිපරායණ වූ සෝවාන් දුගුලෙක්ඛි' යි තෙමේ ම තමා පවසනු හැක්කේ නම්, මේ ඒ ධර්ම-දර්ශ ධර්මපර්යාය වේ.

~ 39 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි ද නාදිකා ගමෙහි ගඬොඵයෙන් කළ ආවායයෙහි වසන සේක, "ශීලය මෙසේ ය, සමාධිය මෙසේ ය, ප්‍රඥාව මෙසේ ය. ශීලයෙන් පුරුදු කරන ලද සමාධිය මහත් ඵල මහත් අනුසස් ඇත්තේ ය, සමාධියෙන් පුරුදු කරන ලද ප්‍රඥාව මහත් පල මහත් අනුසස් ඇත්තේ ය, ප්‍රඥායෙන් පුරුදු කරන ලද සිත කාමාසුව භවිසුට අවිද්‍යාසුව යන ආසුට කෙරෙහි මිදේ යැ" යි භික්ෂූනට බෙහෙවින් මේ දැනුම් කතාව ම කරන සේක.

[අමබ්පාලිවනෙ සතිපට්ඨාන දෙසනා]

40. අථ ඛො භගවා නාදිනක යථාභිරත්තං විහරිතා ආයස්මිත්තං ආනන්දං ආමනෙතයි. 'ආයාමානාන්ද, යෙන වෙසාලි තෙනුපසම්බම්පසාමා'ති. 'එවං භනෙත'ති ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො පටිට්ඨෙසායයි. අථ ඛො භගවා මහතා භික්ඛුසංඝෙකත සද්ධං යෙන වෙසාලි තදවසරි තත්‍ර සුදං භගවා වෙසාලියං විහරන් අමබ්පාලිවනෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතයි:

“සතො භික්ඛුවෙ භික්ඛු විහරෙය්‍යා සම්පජානො. අයං වො අමානං අනුසාසනී.

කථංඤා භික්ඛුවෙ, භික්ඛු සතො හොති ඉධ භික්ඛුවෙ, භික්ඛු කායෙ කායානුපඤ්චි විහරති ආතාපි සම්පජානො සතිමා උනෙය්‍ය ලොකෙ අභිඤ්ඤා දෙවනස්ස, වෙදනාසු වෙදනානුපඤ්චි විහරති ආතාපි සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිඤ්ඤාදෙවනස්ස, විකෙත උක්ඛානුපඤ්චි විහරති ආතාපි සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිඤ්ඤාදෙවනස්ස ධම්මෙසු ධම්මානුපඤ්චි විහරති ආතාපි සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිඤ්ඤාදෙවනස්ස. එවං ඛො භික්ඛුවෙ, භික්ඛු සතො හොති

කථංඤා භික්ඛුවෙ, භික්ඛු සම්පජානො හොති. ඉධ භික්ඛුවෙ, භික්ඛු අභික්ඛන්තෙක පටික්ඛන්තෙක සම්පජානකාරී හොති. ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී හොති. සම්මිඤ්ජිතෙ පඤාරිතෙ සම්පජානකාරී හොති. සම්භාර්‍යාපිතකවිවරධාරණෙ සම්පජානකාරී හොති. අසිතෙ පිනෙ බාධිතෙ සාධිතෙ සම්පජානකාරී හොති. උචාරපසංචකමෙම සම්පජානකාරී හොති. ගතෙ ධීතෙ නිසිතෙක සුතෙක ජාගරිතෙ හාසිතෙ තුණ්හිභාවෙ සම්පජානකාරී හොති. එවං ඛො භික්ඛුවෙ, භික්ඛු සම්පජානො හොති.

සතො භික්ඛුවෙ, භික්ඛු විහරෙය්‍යා සම්පජානො. අයං වො අමානං අනුසාසනී'ති.

[අමබසාලිවනයෙහි සිව්වන් දෙසීම]

40. ඉක්බිත්තෙන් භාගාවතුන් වහන්සේ ඥාතිකා ගමෙහි කැමැති තාක් වැස, අනාද තෙරුන් බණවා, 'අනාදයෙහි, උඩු, විසල්පුර කරා ඵලාමෙන්නමු' යි වදාළ සේක. 'එසේ යැ, වහන්සැ' යි අනාද තෙරණුවෝ භාගාවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාගාවතුන් වහන්සේ මහත් බික්සභුන් හා විසල්පුරට වැඩි සේක. එහි විසල් පුර අමබසාලි වනයෙහි වැඩ වසන සේක එහි දී භික්ෂූන් අමතා මෙසේ වදාළ සේක.

“මහණෙනි, මහණහු සිහි ඇති වැ සමාක් ප්‍රඥා ඇති වැ විසිය යුතු. මේ තොපට අප ගේ අනුශාසනය වේ.

මහණෙනි, මහණ තෙම කෙසේ නම් සිහි ඇත්තේ වේ ද: මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තේ, මනා නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, ලොවැ (මේ කයෙහි) කාමච්ඡන්දය හා දෙමනස හා සන්තිද්‍රවා, කයෙහි විදසුන් නුවණින් කය අනුව බලනුයේ වාස කෙරෙයි. කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තේ, මනා නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, වේදනා ලොවැ කාමච්ඡන්දය හා දෙමනස හා සන්තිද්‍රවා, වේදනාවන්හි විදසුන් නුවණින් වේදනාව අනුව බලනුයේ වාස කෙරෙයි. කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තේ, මනා නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, ලොවැ කාමච්ඡන්දය හා දෙමනස හා සන්තිද්‍රවා, සිත්හි විදසුන් නුවණින් සිත අනුව බලනුයේ වාස කෙරෙයි කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තේ, මනා නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, ලොවැ කාමච්ඡන්දය හා දෙමනස හා සන්තිද්‍රවා, නිවරණාදී ධර්මයන්හි විදසුන් නුවණින් නිවරණාදී අනුව බලනුයේ වාස කෙරෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ තෙම සිහි ඇත්තේ වේ

මහණෙනි, මහණතෙම කෙසේ නම් සමාක්ප්‍රඥා ඇත්තේ වේ ද: මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම ඉදිරි ගමනෙහි පෙරළා ඊමෙහි (කය නම් ලත් ඇටසැකිල්ලක් යැම් ආදිය කරන්නේ යැයි) නුවණින් සලකා ම එය කරන්නේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි දෙපස බැලීමෙහි නුවණින් සලකා දැන ම එය කරන්නේ වෙයි අත් පා හැකිලීමෙහි දිගු කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම එය කරන්නේ වෙයි සංසාරය ද පාත්‍රය ද සිවුරු ද දැරීමෙහි නුවණින් සලකා ම එය කරන්නේ වෙයි. බොජුන් වැළැඳීමෙහි ද පැරි පීමෙහි ද විකා කෑ යුතු දැග කෑමෙහි ද මී සකුරු ආදීන් රසවිඳීමෙහි ද නුවණින් සලකා ම එය කරන්නේ වෙයි. මල මුළු පහ කිරීමෙහි නුවණින් සලකා ම එය කරන්නේ වෙයි යැමෙහි ද සිටීමෙහි ද හිඳීමෙහි ද නිදි ගැන්වීමෙහි ද හිදිවැරීමෙහි ද කීමෙහි ද නිහඩ වීමෙහි ද නුවණින් සලකා ම එය කරන්නේ වෙයි. මහණෙනි, මහණ තෙම මෙසේ සමාක්ප්‍රඥා ඇත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, මහණ සිහි ඇති වැ නුවණ ඇති ව විසිය යුතු. මේ තොපට අප ගේ අනුශාසනය යි.

[අමබ්පාලි ආරාමපටිග්ගහතං.]

41 අසෙසාසි ටො අමබ්පාලි ගණිකා 'හගවා කිර වෙසාලිං අනුප්පානො වෙසාලියං විහරති මය්හං අමබ්වතො' ති අප් ටො අමබ්පාලි ගණිකා හද්දාහි හද්දාහි යානානි යොජාපෙඤා, හද්දං යානං අභිරුහිඤා, හද්දෙහි හද්දෙහි යානෙහි වෙසාලියානියාසි. යෙන සකො ආරාමො තෙන පායාසි යාවනිකා යානසහ භුමි යානෙන ගනනා යානා පවෙවාරොඤ්ඤා පතභිකා'ව යෙන හරවා තෙනුපසඬාමි උපසඬාමිඤා හගවතං අභිවාදෙඤා එකමනං නිසිදි එකමනං නිසිතං ටො අමබ්පාලි ගණිකං හගවා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාසි සමාදපෙසි සමුත්තොප්පසි සම්පාංසෙසි. අප් ටො අමබ්පාලි ගණිකා හගවතං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාසි සමාදපිතං සමුත්තොප්පා සම්පාංසිතං හගවතං එතදවොච. 'අධිවාසෙතු මෙ හතො හගවා යාතනාය භක්තං සඬං භික්ඛුසංඝෙකනා'ති අධිවාසෙසි හගවා තුණ්හිභාඉවන. අප් ටො අමබ්පාලි ගණිකා හගවතො අධිවාසතං විදිඤා උච්ඡායාසනා හගවතං අභිවාදෙඤා පද්දබ්භං කඤා පකකාමි

42 අසෙසාසු ටො වෙසාලිකා ලිච්ඡවී 'හගවා කිර වෙසාලිං අනුප්පානො වෙසාලියං විහරති අමබ්පාලිවතො'ති අප් ටො තෙ ලිච්ඡවී හද්දාහි හද්දාහි යානානි යොජාපෙඤා, හද්දං හද්දං යානං අභිරුහිඤා, හද්දෙහි හද්දෙහි යානෙහි වෙසාලියා නියංසු¹ තත්ථ එකවෙව ලිච්ඡවී නිලා භොහානී නිලවණ්ණං නිලවඤා නිලාලඬායාරා, එකවෙව ලිච්ඡවී පිතා භොහානී පිතවණ්ණං පිතවඤා පිතාලඬායාරා, එකවෙව ලිච්ඡවී ලොහිතා² භොහානී ලොහිතවණ්ණං ලොහිතවඤා ලොහිතාලඬායාරා, එකවෙව ලිච්ඡවී ඔද්ධා භොහානී ඔද්ධවණ්ණං ඔද්ධවඤා ඔද්ධාලඬායාරා

43 අප් ටො අමබ්පාලි ගණිකා දහරානං දහරානං ලිච්ඡවීනං අනෙඛන අනඛං වකෙකන චකකං යුගෙන යුගං පතිවට්ටෙයි³ අප් ටො තෙ ලිච්ඡවී අමබ්පාලි ගණිකං එතදවොචුං 'කිංඤ්ඤ, අමබ්පාලි, දහරානං දහරානං ලිච්ඡවීනං අනෙඛන අනඛං වකෙකන චකකං යුගෙන යුගං පතිවට්ටෙයි'ති. 'තථා හි පන මෙ අයාපුකතා, හගවා කිංඤ්ඤානො සවාතනාය භක්තං සඬං භික්ඛුසංඝෙකනා ති - 'දෙහි ජෙ, අමබ්පාලි, එතං හතං සකසහසෙසනා'ති 'සවෙ'පි මෙ අයාපුකතා වෙසාලිං සාහාරං දසසරං, එවමහං තං හතං⁴ න දසසරමි ති අප් ටො තෙ ලිච්ඡවී අඬගුලි⁵ පොදෙසුං 'ඒ' මහා වත භො අමබ්පාය,⁶ ඒතමහා' වත භො අමබ්පායා'ති

1. නියාසි පු - FRS නියංසු, මජ්ඣං, සායා 2. ලොහිතකා - FRS

3. පතිවට්ටෙයි, මජ්ඣං - FRS, සායා

4. එසිමෙ මහත්තං - සායා

5. අඬගුලි සිද්ධි FRS

6. අමබ්පාලිකාය - සායා

7. වඤ්ඤාමහා - FRS

[අමබපාලි ආරාමය පිළිගැනීම]

41. අමබපාලි ගණිකා තොමෝ 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල් පුර වැඩ විසල්පුරට නොදුර වූ මාගේ අඹවෙතෙහි වසන සේකැ' යි ඇසුවා ය. ඉක්බිති ඒ තොම සොදුරු සොදුරු යානයන් යොදවා, සොදුරු යානයකට නැඟ, සොදුරු සොදුරු යානයන්ගෙන් උපලක්ෂිත වැ විසල්පුරෙන් නික්මුණා ය. සිය අරම කරා එළැඹියා ය. යානයට බිම යම් තාක් ද ඒ තාක් යානයෙන් ගොස් එයින් බැස පාගමන් ඇත්තී ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියා ය. එළැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එක් පසෙක හුන්නා ය. එක් පසෙක හුන් අමබපාලිගණිකාවට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දඟුම් කතායෙන් දෙලෝවැඩ දක්වා වදළ සේක. එය සිතට ගැන්වූ සේක එහි සිත් තියුණු කළ සේක. එහි සිත සතුටු කැරවූ සේක. මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දඟුම් කතායෙන් දෙලෝ වැඩ දක්වන ලද, එය සිතට ගන්වන ලද, එහි සිත තියුණු කරන ලද, එහි සතුටු කරන ලද අමබපාලි ගණිකා තොමෝ 'වහනස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බික්සහන සමග ව සෙට දිනට මගේ බත ඉවසන සේක් වා' යි අයැද සිටියා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිමභාවයෙන් ඉවසා වදළ සේක. ඉක්බිති අමබපාලි ගණිකා තොම හඟවනුන් වහන්සේ තම අයැදුම් ඉවැසූ නිසා දැන හුනස්නෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැතුණු කොට නික්මියා ය.

42. විසල්පුර වැසි ලිච්ඡවී රජදරුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල් පුර වැඩසේක විසල්පුර අමබපාලිවනයෙහි වසන සේක ලැ යි ඇසූහ. ඉක්බිති තෙටු ලිච්ඡවීහු උතුම් උතුම් යාන යොදවා, උතුම් උතුම් යානාතැඟ, උතුම් උතුම් යානයන්ගෙන් උපලක්ෂිත වැ විසල්පුරයෙන් නික්මුණහ. ඔවුන් අතුරෙහි ඇතැම් ලිච්ඡවීහු නිල් අහරා ඇත්තැහු නිල් වත් දරන්නාහු නිල්මණෙන් හා නිල්මලින් සැරඟුණාහු නිල්වත් දෙති ඇතැම් ලිච්ඡවීහු රන්වත් අහරා ඇත්තැහු රන්වත් එක් දරන්නාහු රන්වත් මණෙන් හා රන්වත් මලින් සැරඟුණාහු රන්වත් දෙති ඇතැම් ලිච්ඡවීහු රන් අහරා ඇත්තැහු රන් වස දරන්නාහු රන් මණෙන් හා රන් මලින් සැරඟුණාහු රන්වත් දෙති. ඇතැම් ලිච්ඡවීහු සුදු අහරා ඇත්තැහු සුදු වත් දරන්නාහු සුදුමණෙන් හා සුදු මලින් සැරඟුණහ. හු සුදු වත් වෙත්.

43. ඉක්බිති අමබපාලි ගණිකා තොම තමාට ඉදිරියෙන් රිය නැඟ යන තරුණ තරුණ ලිච්ඡවීන්ගේ යාන තම රියහිසින් ඔවුන් රියහිස් ද, තම රියසකින් ඔවුන් රියසක් ද, තම රියැ රියගසින් ඔවුන් රියැ රියගස් ද හැන ඉවත් කෙරෙමින් ගියා ය. එ කලැ ලිච්ඡවීහු අමබපාලි ගණිකාවට 'හෙමබා අමබපාලිය, තරුණ තරුණ ලිච්ඡවීන්ගේ රියහිසින් රියහිස ද රියසකින් රියසක ද රියවියෙන් රියවිය ද ගටා ඉවත් කෙරෙමින් යුහු යුහු ව කුමට යෙයි ද?' යි විචාළාහ. "ආයුද්‍රුහිති, එසේ ම ය. සෙට බතට මා විසින් බික්සහන හා භාග්‍යවතුන් වහන්සේනිමිත්ත ලද සේකැ" යි ඔහු විස. 'හෙමබා අමබපාලිය, මේ බත (මේ බතට කළ නිවේත්‍රණය) කභවණු ලක්ෂයක් ගෙන අපට දෙට' යි ලිච්ඡවීහු කිහි. 'පායුද්‍රුහිති, මම (නවු සහිත විසල්පුර දෙන්නහු නුමුදු මෙසේ මහත් අනුසස් ඇති මේ බත (බතට කළ නිවේත්‍රණය) ඔබට පවරා නොදෙමි' යි ඔහු විස. එකලැ ඒ ලිච්ඡවීහු 'පිත්තවත්ති, ඵකාන තයෙන් අපි සත්‍රියක විසින් දිනන ලද්දහ' යි ඇතිලි පෙරහ. (දසුර ගැසූහ.)

44. අථ ඛො තෙ ලිච්චී යෙන අඛපාලිවනං තෙන පාඨංසු. අදද්දසා ඛො හගවා තෙ ලිච්චී දුරතො¹ව ආගච්ඡන්තෙ. දීඨො භික්ඛු ආමි²න්නයි: ‘යෙසං භික්ඛුවෙ භික්ඛුනං දෙවා තද්විත්ඨං අද්දියා,³ ඔලොකෙථ භික්ඛුවෙ, ලිච්චීපරිසං, අවලොකෙථ⁴ භික්ඛුවෙ, ලිච්චීපරිසං, උපසංභරථ භික්ඛුවෙ ලිච්චීපරිසං තාවතිස්සද්දිනන්තං⁵’.

45 අථ ඛො තෙ ලිච්චී යාවතිකා යානස්ස භූමි යානෙන ගතං යානා පවෙඨාරොභිත්වා, පතතිකා¹ව යෙන හගවා තෙත්තපසංසාරිංසු උපසංඝට්ඨත්වා හගවන්තා අභිවාදෙත්වා එකමන්තා නිසීදිංසු එකමන්තා නිසින්නො ඛො තෙ ලිච්චී හගවා ධම්මියා කථාය සන්දසෙසයි සමාදපෙයි සමුත්තෙපෙයි සමපහංසෙයි. අථ ඛො තෙ ලිච්චී හගවතා ධම්මියා කථාය සන්දසෙසිතා සමාදපිතා සමුත්තෙපිතා සමපහංසිතා හගවන්තා එතදවොඩු. ‘අධිවාසෙත්තු නො හගවා සවාතනාය හතං සද්ධං භික්ඛුසංඝොනා²ති. අථ ඛො හගවා තෙ ලිච්චී එතදවොඩු. ‘අධිවුත්ථ ඛො මෙ ලිච්චී සවාතනාය අඛපාලියා ගණිකාය³ හත්තන්ති’. අථ ඛො තෙ ලිච්චී අභිභූලී පොදෙසු. ‘ජීතමානා වත හො අඛකාය. ජීතමානා වත හො අඛකායා ති. අථ ඛො තෙ ලිච්චී හගවතො භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උද්ධායාසනා හගවන්තා අභිවාදෙත්වා පදකච්ඡං කත්වා පක්කමිංසු.

46 අථ ඛො අඛපාලී ගණිකා තස්ස රත්තියා අවචයෙන සමෙක ආරාමෙ පණ්ණං බාදනීයං භොජනීයං පටියාදපෙත්වා හගවතො කාලං ආරොවාපෙයි. ‘කාලො හනෙත, නිට්ඨිතං හත්තන්ති’. අථ ඛො හගවා පුබ්බිණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පක්කච්චරමාදය සද්ධං භික්ඛුසංඝොනා යෙන අඛපාලියා ගණිකාය නිවෙසනා තෙත්තපසංසාරිංසු උපසංඝට්ඨත්වා පඤ්ඤායෙන ආසන්න නිසීදි අථ ඛො අඛපාලී ගණිකා බුද්ධපච්චුටං භික්ඛුසංඝං පණ්ණානන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්වා සත්තපෙසයි සමපවාරෙයි. අථ ඛො අඛපාලී ගණිකා හගවන්තා භුක්තාචිං ඕනිතස්සත්තපාණිං අඤ්ඤාපරං නිවං ආසන්නා ගමෙත්වා එකමන්තා නිසීදි එකමන්තා නිඤ්ඤා ඛො අඛපාලී ගණිකා හගවන්තා එතදවොඩු “ඉමාහං හනෙත, ආරාමං බුද්ධපච්චුටස්ස භික්ඛුසංඝස්ස දමි¹ ති. පටියනොසි හගවා ආරාමං. අථ ඛො හගවා අඛපාලී ගණිකා ධම්මියා කථාය සන්දසෙසත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙපිත්වා සමපහංසෙත්වා උද්ධායාසනා පක්කමි.

47 තත්ත පි සුදං හගවා වෙසාලියං විහරන්තො අඛපාලිවනෙ එතදෙව බහුලං භික්ඛුනා ධම්මං කථං කරොති: ‘ඉති සීලං, ඉති සමාධි, ඉති පඤ්ඤා. සීලපරිභාවිතො සමාධි මාපථලො ගොති මහානිසංඝො සමාධිපරිභාවිතො පඤ්ඤා මාපථලො ගොති මහානිසංඝා පඤ්ඤාපරිභාවිතං විතං සමමදෙව ආසවෙති විමුච්ඡති- යෙයාථීදං කාමාසවා භවාසවා අච්ඡායවා’²ති

1 අද්දියාද්දිනං-කත්ථි

2 අවලොකෙථ-සිද්ධි 3 තාවතිස්සාද්දිනං-සිද්ධි තාවතිස්සපරිසං-පරිස

4 අඛපාලීගණිකාය-සිද්ධි-පරිස

44. ඉක්බිති ඒ ලිච්ඡවිහු අම්බපාලිවනය කරා ගියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුරින් ම එන ඒ ලිච්ඡවීන් දුටු සේක් ම ය දැක භික්ෂූන් අමතා 'මහණෙනි, යම් භික්ෂු කෙනෙකුත් විසින් තවුනියාවැසි දෙවියෝ නො දක්නා ලදහු ද, මහණෙනි, ඒ තෙපි තෙල එන ලිච්ඡවී පිරිස බලවු තෙල ලිච්ඡවී පිරිස පුනපුනා බලවු තෙල ලිච්ඡවී පිරිස තවුනියා වැසි දෙවි-පිරිසට ලං කොට (සම කොට) සලකවු' යැයි වදළ සේක.

45. ඉක්බිති ඒ ලිච්ඡවිහු යානයට යොග්‍ය බිම යම්තාක් ද, ඒ තාක් යානයෙන් හොස්, යානයෙන් බැස, පාගමන් ඇත්තාහු ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන් ඒ ලිච්ඡවීන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැහැමි කතා යෙන් දෙලොව වැඩ දක්වූ සේක. එහි සමාදාන් කරවූ සේක. එහි සිත් තියුණු කරවූ සේක. එහි සතුටු කරවූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැහැමි කතායෙන් දෙලොව වැඩ දක්වන ලද, එහි සමාදාන් කරවන ලද, එහි සිත් තියුණු කරවන ලද, එහි සතුටු කරවන ලද ඒ ලිච්ඡවිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට 'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඛික්සහන හා සෙට දවසට අපගේ බක ඉවසන සේක්ව' යි කීහ. 'ලිච්ඡවී, මා විසින් සෙට දවසට අම්බපාලි ගණිකාවගේ බක ඉවසන ලද' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක. එකල්හි ඒ ලිච්ඡවිහු 'භවත්ති, ඒකාන්තයෙන් ස්ත්‍රියක විසින් දිනන ලද්දම්හ භවත්ති, ඒකාන්තයෙන් ස්ත්‍රියක විසින් දිනන ලද්දම්හ' යි ඇහිලි පෙළුහ. ඉක්බිති ඒ ලිච්ඡවිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය පිළිගෙන, අනුමෝදන් ව, හුනස්නෙන් නැගී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැඳ පැදකුණු කොට නික්මැ ගියහ.

46. ඉක්බිති අම්බපාලි ගණිකා බුදුපාමොක් ඛික්සහන ප්‍රණීත බාදායෙන් හොජායෙන් සියතින් සැතැප්වුවා ය. පෙරැත්ත කොට වැළැඳවුවා ය. ඉක්බිත්තෙන් අම්බපාලි ගණිකා කොම බොජුන් වැළැඳු, පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගන්නා ලද අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එකත්පස් වැ එක්තරා මිටි අස්නක් ගෙන උන්නා ය. එසේ එකත්පස්වැ හුන් අම්බපාලි ගණිකා කොම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට 'වහන්ස, මේ අරම බුදුපාමොක් ඛික්සහනට දෙමි' යි කීවා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අරම පිළිගත් සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බපාලි ගණිකාවට දැහැමි කතායෙන් දෙලොව වැඩ දක්වා, එහි ඇය සමාදාන් කරවා, එහි උත්සාහවත් කරවා සිත සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගී වැඩි සේක.

47. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ අම්බපාලිවනයෙහිද වසමින් 'ගීලය මෙසේ ය, සමාධිය මෙසේ ය, ප්‍රඥාව මෙසේ ය, ගීලයෙන් පුරුදු කරන ලද සමාධිය මහත් පල මහත් අනුසස් ඇත්තේ ය, සමාධියෙන් පුරුදු කරන ලද ප්‍රඥාව මහත් පල මහත් අනුසස් ඇත්තේ ය, ප්‍රඥායෙන් පුරුදු කරන ලද සිත කාමාසුචි භවාසුචි අවිද්‍යාසුචි යන ආසුචි කෙරෙන් මිදේ' යැයි වදළ සේක.

[බෙලුවගාමෙ ජීවිතස්සබ්බාර-අධිට්ඨානං]

48 අථ ඛො භගවා අබ්බාලිවතො යථාභිරක්කං විහරිතො ආයස්මිත්තං ආනන්දං ආමන්තසි¹ ‘ආයාමානන්ද, යෙන බෙලුවගාමකො² තෙනුපසංඝා-
මිස්සාමා ති ‘එවං භනෙන්ති ඛො ආයස්මා ආගන්තු භගවතො පච්ච-
සෙසාසි³ අථ ඛො භගවා මහතා භික්ඛුසංඝෙසන සද්ධිං යෙන බෙලුව-
ගාමකො කදචසරි. තත්‍ර සුදං භගවා බෙලුවගාමකෙ විහරති තත්‍ර ඛො
භගවා භික්ඛු ආමන්තසි. ‘එථ තුලෙහ භික්ඛවෙ සලික්කා වෙසාලි-
යථාමිත්තං යථාසන්ධිං යථාසමහත්තං වසං උපෙථ⁴ අහං පන ඉධෙව
බෙලුවගාමකෙ වසං උපගමි⁵’ති ‘එවං භනෙන්ති ඛො තෙ භික්ඛු
භගව-තා පටිසසුතො සලික්කා වෙසාලි- යථාමිත්තං යථාසන්ධිං
යථාසමහත්තං වසං උපගමි⁶’සු⁷ භගවා පන තස්මෙව බෙලුවගාමකෙ
වසං උපගන්ති⁸

49 අථ ඛො භගවතො වසසුපගතස්ස බරො ආබාධො උපපජ්ඣි-
බාලො⁹ ටෙදනා වත්තනති- මාරණතිත්තා තා සුදං¹⁰ භගවා සතො
සමපජානා අධිවා-ති¹¹ අවිහංකුමානො අථ ඛො භගවතො,
එතදගොසි ‘න ඛො මොං පතීරුපං යො’හං¹² දනාමන්තෙතො උපට්ඨාකෙ
දනාලොකෙතො භික්ඛුසංඝං පරිනිබ්බායෙය්‍යාං යනන්තාහං ඉමං ආබාධං
විරියෙන¹³ පටිපත්තාමෙතො ජීවිතස්සබ්බාරං අඤ්චාය විහරෙය්‍යා’න්ති. අථ
ඛො භගවා තං ආබාධං විරියෙන පටිපත්තාමෙතො ජීවිතස්සබ්බාරං අධිට්ඨාය
විහාසි අථ ඛො භගවතො සො ආබාධො පටිපත්තමිති අථ ඛො භගවා
ගිලානා වුට්ඨිතො අවිරවුට්ඨිතො ගෙලංකො විහාරා නිකඛමි විහාර-
පච්ඡායායං¹⁴ පඤ්ඤාතෙත ආසනෙ නිසීදි

50. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන භගවා තෙනුපසංඝාමි. උප
සංඝාමිතො භගවත්තං අභිවාදෙතො එකමත්තං නිසීදි එකමත්තං
නිසීනෙතො, ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවත්තං එතදවොච “දිට්ඨා” මෙ
භනෙත භගවතො එ සු දිට්ඨං මෙ භනෙත භගවතො බමනීයං අපි ව
මෙ, භනෙත මධුරකජ,තො වීථ කායො. දිපා’පි මෙ න පක්ඛායන්ති,
ධම්මො’පි මං නපටිහන්ති භගවතො ගෙලංකො අපි ව මෙ භනෙත
අහොසි කාවි දෙව දංකාසලිත්තා ‘න තාඤ්ඤා භගවා පරිනිබ්බාසිත්ති න
යාව භගවා භික්ඛුසංඝං ආරබ්බා තිස්සදෙව උදහරති”ති.

1 පටිවෙසනා, PTS

2 වෙථවගාමකො-මජ්ඣං,

3 උපගමි-සංඝා

4 උපගන්ති-PTS

5 උපගමි-මජ්ඣං

6 පබාලොකෙතො

7 තත්‍ර සුදං-මජ්ඣං

8 අධිවාසෙසි-මජ්ඣං

9 ගඤ්ඤා-මජ්ඣං

10 විරියෙන-මජ්ඣං

11 විහාරපච්ඡායායං-යානං

12 දිට්ඨා-කාවි

[බෙලුවගමහි ජීවිතසංස්කාර-අධිෂ්ඨානය]

48. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ අම්බපාලිවනයෙහි කැමැති තාක් වැස, අනඳ තෙරුන් බණවා 'අනඳයෙනි, එවු, බෙලුවගම කරා යන්නෙමු' යි වදළු සේක. 'එසේ ය, වහන්ස' යි අනඳ තෙරණුවෝ පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ මහත් බික්සහන හා බෙලුව ගමට වැඩි සේක. එකල්හි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ එහි බෙලුව ගමෙහි වැඩ වසන සේක. එහි දී භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ හික්ෂුන් අමයා "මහණෙනි, තෙපි මෙහි එවු විසල්පුර භාත්පසැ ඒ ඒ මිතුරු පැවිද්දන් ද, දැක හඳුනන පැවිද්දන් ද, දැඩිමිතුරු පැවිද්දන් ද වසන තන්හි වස් එළැඹෙවු. මම මේ බෙලුව ගමෙහි ම වස් එළැඹෙමි" යි වදළු සේක. 'එසේ ය, වහන්ස' යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී ඒ මහණහු විසල්පුර භාත්පසැ ඒ ඒ මිතුරන් දැක හඳුනන්නන් දැඩි මිතුරන් වසන තන්හි වස් එළැඹියහ. භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ඒ බෙලුව ගමෙහි වස් එළැඹී සේක.

49. එකල්හි වස් එළැඹී භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට දරුණු ආබාධ-යෙක් උපන. මරණය වෙතට පැමිණැවීමෙහි සමත් වූ දැඩි වේදනා පැවැත්තේ ය. භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ සිහි ඇති ව නුවණින් සලකමින් එයින් නො පෙළෙමින් ඒ වේදනාව ඉවැසූ සේක. එ කල්හි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට 'යම්බදු වූ මම් උවවුන් නො අමතා බික්සහනට නො දන්වා පිරිනිවෙන්නෙමි නම් එය මට නො සුදුසු ය. මම මේ ආබාධය වියඳියෙන් මැඩලා ජීවිතසංස්කාරය (දිව් පවත්වනුවට සමත් පලසමවන) ඉටා වසර-නෙමි නම් 'මැනැවැ' යි මේ සිත විය. ඉක්බිති භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ඒ ආබාධය වියඳියෙන් මැඩ ජීවිතසංස්කාරය ඉටා වුසු සේක. එ කල්හි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේගේ ඒ ආබාධය සන්තිදුණේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගිලන් බැවින් නැගී සිටි සේක්, ගිලන් බැවින් නැගී නොබෝ කල් ඇති සේක්, වෙහෙරෙන් කික්මැ වෙහෙර ඉදිරිපසැ සෙවණෙහි උනවන ලද අස්නෙහි වැඩ හුන්සේක.

50. එකල්හි අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹී-යෝ ය. එළැඹී භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වැද එක් පසෙක හුන්හ. එක් පසෙක හුන් අනඳ තෙරණුවෝ වහන්ස, "භාග්‍යාවතුන් වහන්සේගේ පහසුව දක්නා ලදී. භාග්‍යාවතුන් වහන්සේගේ සහනය දක්නා ලදී. එහෙත් මගේ සිරුර හටගත් තදබව ඇත්තක්නු මෙන් විය. භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ-ගේ ගිලන්බව හෙතු කොට ගෙන දිශාවෝ ද මට නො පෙනෙත්. සතිපට-යාන ධර්මයෝ ද මට නො වැටහෙත්. වහන්ස, එතෙකුදු වුවත් යම්තාක් භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ බික්සහන ඇඳබ කිසි පස්විමාවවාදැක් වදරන සේක් ද, ඒතාක් ම නො පිරිනිවෙන සේකැ යි කිසි ආස්වාදමාත්‍රයෙක් මට වී යැ" යි සැළ කළහ.

51. කිමනානානු භික්ඛුසංඝෙහි මයි පට්ඨාසිංසති : දෙසිතො ආනතු, මයා ධම්මො අනන්තරං අධාහිරං කරිතො නානුනානු, තථාගතස්ස ධම්මෙසු ආචරියමුච්ඡි. යස්ස නුන ආනතු එවමස්ස 'අහං භික්ඛුසංඝං පරිහරිස්සාමි'ති වා, මමුද්දෙසිතො භික්ඛුසංඝෙහි'ති වා, යො නුන ආනතු, භික්ඛුසංඝං ආරභ්වා කිංඤ්චදෙව උද්ගරෙය්‍ය. තථාගතස්ස ධො ආනතු න එවං භොති. 'අහං භික්ඛුසංඝං පරිහරිස්සාමි'ති වා මමුද්දෙසිතො භික්ඛුසංඝෙහි'ති වා, ස කිං? ආනතු තථාගතො භික්ඛුසංඝං ආරභ්වා කිංඤ්චදෙව උද්ගරෙය්‍යති?

52. අහං බො පනානතු, එතරහි ජිවේණික වුදොඩා මහලුකො අධ්‍යයනය වියො අනුප්‍රාප්තො. ආසිතිකො මේ වියො වතර ති. සෙයොපාපි ආනතු, ජජ්ජරසකටං වෙක්ඛමිසසකෙනා¹ යාපෙනි, එවමෙව බො ආනතු වෙක්ඛමිසසකෙනා මමොක්ඛො තරාගතසස කායො යාපෙනි. යෙමිං ආනතු, සමයෙ තරාගතො සබ්බන්තිප්පනානං අමනසිකාරො එක්ඛමානං වෙදනාගං නිරොධො අනිම්මනං වෙතොසමාධිං උපසම්පජ්ජි විහරති, එසුතරො² ආනතු, තෙමිං සමයෙ තරාගතසස කායො භොති. තපොතිහානතු, අනන්දිපා විහරට අනන්ධසරණො අනොක්ඛසරණො, ධම්මදීපා ධම්මසරණො අනොක්ඛසරණො

53 කළුකොටු ආනන්ද, හික්කු අක්කදිපො විහරති අක්කසරණෝ
අනාඤ්ඤසරණෝ, ධම්මදීපො ධම්මසරණෝ අනාඤ්ඤසරණෝ: ඉධිනන්ද
හික්කු කායෙ කායානුපසයි විහරති ආනාපි සම්පජානො සත්ථා විනෙයා
ලොකෙ අභිඤ්ඤාදෙවනස්සං, වෙදනාසු -පෙ- විනෙත -පෙ- ධම්මෙසු
ධම්මානුපසයි විහරති ආනාපි සම්පජානො සත්ථා විනෙයා ලොකෙ
අභිඤ්ඤාදෙවනස්සං.

54. එවං බො ආනන්ද, භික්ඛු අක්කදීපො චිහරති අක්කසරණො අනාඤ්ඤසරණො, ධම්මදීපො ධම්මසරණො අනාඤ්ඤසරණො. යෙ භි කෙවි ආනන්ද, එතරහි වා මමං වා අවචයෙන අක්කදීපා චිහරිස්සන්ති අක්කසරණො අනාඤ්ඤසරණො. ධම්මදීපා ධම්මසරණො අනාඤ්ඤසරණො, තමතභ්ගෙ මෙ තෙ ආනන්ද, භික්ඛු හවිස්සන්ති යෙ කෙවි සිසංඝාකාමා'ති.

ද්විශත-ආචාරං.

1. පරිවෘද්ධියකි, මිනිසා

2 න නැව්ගතය, ප්‍රේ

3. **කි., PTS**

4 වෙබ්මිසයනෙත, සිවු, නා වෙබ්මිසයනෙත, කඩවි. වෙච්චිසාකෙන, සා
වෙබ්මිසයනෙත, ෦෦෦ වෙබ්මිසයනෙත, දී අ. මිඳස

5. එදායකතො, PTS

51. අනදයෙනි, භික්ෂුසංඝ තෙම මා කෙරෙහි කුමක් නම් අපෙක්ෂා කෙරෙයි ද? අනදයෙනි, මා විසින් අභ්‍යන්තර බැහිර යැයි (ධර්ම වශයෙන් හෝ පුද්ගල වශයෙන් දේ කෘතියක් නො කොට) දහම් දෙසන ලදී. අනදයෙනි, ධර්මවිෂයයෙහි තරාගතයන්ගේ ආවායාච්ඡිච්ඡියෙන් නැත. අනදයෙනි, යම්කුට 'මම බික්සහන පරිභරණය කරන්නෙමි' යි කියා හෝ, 'බික්සහ මා උදෙසා වසන්නේ වේව' යි කියා හෝ මේ සිත වන්නේ ද, අනදයෙනි, හෙ තෙම බික්සහන ඇරැඹ කිසිවක් ම කියන්නේ ය. අනදයෙනි, තරාගතයන්ට 'මම බික්සහන පරිභරණය කරන්නෙමි' කියා හෝ, 'බික්සහ මා උදෙසා ම (මා බලා ම) සිටුනේ වේව' යි කියා හෝ මෙසේ සිතෙක් නො ම වෙයි. අනදයෙනි, කවර හෙයින් ඒ තරාගතයෝ බික්සහන ඇරැඹ කිසිවක් නම් කියන්නෝ ද?

52. අනදයෙනි, මම දන් ජීර්ණයෙමි, වෘද්ධයෙමි, මහලුයෙමි. දික් කලක් ඉක්මියෙමි, පැයිම් වියට පැමිණියෙමි මා වයස දන් අසුවෙක් වෙයි. අනදයෙනි, දිරු ගැලක් වක්‍රබන්ධනාදි පිළිසකරින් යැපෙන්නෝ ද, එසේ ම තරාගතයන්ගේ කය රහත්පලයමවත් නැමැති පිළිසකරින් යැපෙන්නෝ ය. අනදයෙනි, තරාගතයෝ රූපනිමිත්තාදි සියලු නිමිති නො මෙනෙහි කිරීමෙන් ඇතැම් වේදනාවන්ගේ නිරෝධයෙන් නිමිති රහිත චිත්තවිමුක්තියට පැමිණ වෙසෙත් ද, අනදයෙනි, එසමයෙහි තරාගතයන්ගේ කය අභිශයින් පහසු ඇතියෙක් වෙයි. අනදයෙනි, එහෙයින් තෙපි (ඒ පලයමවත් පිණිස) තමන් ම ද්විප (පිහිට) කොට ගෙන, තමන් ම ශරණ කොට ඇති ව, අනන්‍යශරණ ව (බාහිර සරණක් නැත්තෝ ව) වසවු ධර්මය ම ද්විප කොට ඇති ව, ධර්මය ම සරණ කොට ඇති ව, අනන්‍යශරණ ව (අන් සරණක් අපෙක්ෂා නොකරන්නෝ ව) වසවු

53. අනදයෙනි, මහණ තෙම කෙළේ නම් තමා ම ද්විප කොට ඇත්තේ, තමා ම සරණ කොට ඇත්තේ, අනන්‍යශරණ ව, ධර්මය ද්විප කොට ඇත්තේ, ධර්මශරණ ව අනන්‍යශරණ ව වෙසේ ද යත් අනදයෙනි, මෙහි මහණ තෙම කෙළෙස් තවන වැර ඇති ව, මනා නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, ලොව කෙරෙහි අභිධ්‍යා ව්‍යාපාද දුරු ලා කයෙහි කායානුපස්සි ව වෙසෙයි. වේදනාවන්හි වේදනානුපස්සි ව . . සිහිහි චිත්තානුපස්සි ව වෙසෙයි. කෙළෙස් තවන වැර ඇති ව, නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, ලොවෙහි අභිධ්‍යා ව්‍යාපාද දුරුලා (නිවරණාදි) ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සි ව වෙසෙයි.

54. අනදයෙනි, මෙසේ මහණ තෙම තමා ද්විප කොට ඇති ව, තමා ශරණ කොට ඇති ව අන් සරණක් නැති ව, ධර්මය ද්විප කොට ඇති ව, ධර්මය ශරණ කොට ඇති ව අන් සරණක් නැති ව වෙසෙයි. අනදයෙනි, යම් භික්ෂු කෙනෙක් දන් හෝ මා ඇවැමෙන් හෝ තමන් ද්විප කොට ඇත්තාහු තමන් සරණ කොට ඇත්තාහු අන් සරණක් නැත්තාහු, ධර්මය ද්විප කොට ඇත්තාහු ධර්මය සරණ කොට ඇත්තාහු අන් සරණක් නැත්තාහු වසන්නෝ නම්, අනදයෙනි, භික්ෂාකාමී වූ සියලු භික්ෂූන් පතුරෙන සතර සිව්වන් වඩන ඒ මාගේ ශ්‍රාවක භික්ෂුහු තමොයොග සිද අශ්‍රකම (අනාග්‍ර) වන්නාහ.

දෙවෙනි බණවර නිමිසේ ය.

[වාපාලවෙතිංය ආයුසංඛිතාරොසසජනං]

55. අථ ඛො හගවා පුබ්බතභෑමයං නිවාසෙත්වා පක්ඛවිරමාදය වෙසාලිං පිණ්ඩාය පාවිසි. වෙසාලියං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාහක්ඛං පිණ්ඩ-පාතපටික්ඛකෙනා ආයසමිත්තං ආනන්දං ආමනෙත්ති “ගණනාති ආනන්ද නිසීදනං, යෙන වාපාලං වෙතිංය¹ තෙත්තපසංඛිතාරොසම දිවාචිහාරායා”ති. එවං හනෙත්ති ඛො ආයසමි ආනන්දෙ හගවතො පච්ඤාත්තං නිසීදනං ආදය හගවතං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධි. අථ ඛො හගවා යෙන වාපාලං වෙතිංය තෙත්තපසංඛිතාරොසම. උපසංඛිතාරොසම ආයනෙ නිසීදි. ආයසමි පි ඛො ආනන්දෙ හගවතං අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසිත්තං ඛො ආයසමිත්තං ආනන්දං හගවා එතදවොච-

56. “රමණියා ආනන්ද වෙසාලි, රමණියං උදෙනං වෙතිංය, රමණියං ගොතමකං වෙතිංය, රමණියං සක්ඛං² වෙතිංය, රමණියං බහුදුක්ඛං වෙතිංය, රමණියං සාරන්ද්‍රං වෙතිංය³ රමණියං වාපාලං වෙතිංය යස්ස කස්සචි ආනන්ද වක්ඛාරො ඉද්ධිපාද භාවිතා බහුලික්ඛතා යානික්ඛතා වජ්ජික්ඛතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරද්ධා, සො ආකංඛමානො කප්පං වා තිට්ඨයා කප්පාවසෙසං වා. තථාගතස්ස ඛො පන ආනන්ද වක්ඛාරො ඉද්ධිපාද භාවිතා බහුලික්ඛතා යානික්ඛතා වජ්ජික්ඛතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරද්ධා. සො ආකංඛමානො ආනන්ද තථාගතො කප්පං වා තිට්ඨයා කප්පාවසෙසං වා”ති.

57. එවං ඛො⁴ ආයසමි ආනන්දෙ හගවතං -ඔළුරිකෙ නිමිත්තෙ කඨිරමානෙ ඔළුරිකෙ ඔහාසෙ කඨිරමානෙ නායකං පටිච්ඡන්තිතුං. න හගවතං යාචි “තිට්ඨතු හනෙත්ති හගවා කප්පං, තිට්ඨතු සුගතො කප්පං බහුජනභිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමත්තුසානන්ති” යථා තං මාරෙන පරිසුට්ඨිතවිත්තො.

58. දුතියමපි ඛො හගවා -පෙ- තතියමපි ඛො හගවා ආයසමිත්තං ආනන්දං ආමනෙත්ති “රමණියා ආනන්ද වෙසාලි, රමණියං උදෙනං වෙතිංය, රමණියං ගොතමකං වෙතිංය, රමණියං සක්ඛං වෙතිංය, රමණියං බහුදුක්ඛං වෙතිංය, රමණියං සාරන්ද්‍රං වෙතිංය, රමණියං වාපාලං වෙතිංය.-

1. වාපාලවෙතිංය, සිලි පාවලං වෙතිංය, සාය

3. ආනන්දවෙතිංය සිලි

2. සක්ඛමංඛං වෙතිංය. PMS

4. එවංපි. සහ

වාසාල චේතියෙහිදී ආයුෂ්‍ය-සකාර හැරලීම

55. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පා සිවුරු ගෙන විසල්පුරට පිඬු පිණිස පිවිසි සේක. විසල්පුර පිඬු පිණිස හැසිර. පසුබත්ති පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා වැඩි සේක්, අනදනෙරුන් බණවා “අනදයෙනි, නිසිදනය ගනුව, දිවාදිහරණය පිණිස වාසාල චෛත්‍යය කරා එළැඹෙන්නමු” යි වදළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි කියා දනද-නෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී නිසිදනය ගෙන භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ අනුව පසුපසින් ගියහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාසාලචෛත්‍යය කරා එළැඹී සේක. එළැඹී පතවන ලද අස්නා වැඩ හුන් සේක අනදනෙරණුවෝ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත් පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් අනදනෙරුනට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක.

56. “අනදයෙනි, ඒසල්පුර රම්‍ය ය, උදෙන චෛත්‍යය (සමවත් සුවයට) රම්‍ය ය, ගෞතමක චෛත්‍යය රම්‍ය ය, සත්තම්බ චෛත්‍යය රම්‍ය ය, බහුපුත්‍ර චෛත්‍යය රම්‍ය ය, සාරඤ්ඤ චෛත්‍යය රම්‍ය ය, වාසාල චෛත්‍යය රම්‍ය ය. අනදයෙනි, යමකු විසින් සතර ඉදුපාහු වඩන ලදහු ද, පුනපුනා වඩන ලදහු ද, දුක්ඛ යානැස් සේ කරන ලදහු ද, තහවුරු කොට පිහිටුවන ලදහු ද, අනුෂ්ඨිත ද, පුරුදු කරන ලදහු ද, මොනොවට සම්පූර්ණ කරන ලදහු ද, හේ කැමැත්තේ ආයුෂ්කල්පයක් හෝ ආයුෂ්කල්පයකට මඳක් වැඩි වූ කලක් හෝ සිටුනේ ය. අනදයෙනි, තරාගතයන් විසින් සතර ඉදුපාහු භාවිතය හ, බහුලිකෘතය හ, යානිකෘතය හ, වාස්තුකෘතය හ, අනුෂ්ඨිතය හ, පරිචිතය හ, සුසමාරබ්බය හ. අනදයෙනි, ඒ තරාගතයෝ කැමැත්තාහු නම්, කල්පයක් හෝ කල්පාව-ශෙෂයක් හෝ සිටුනාහ” යනු යි.

57. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් (පිරිනිවන්පානා බවට) මෙසේ ඖදරික නිමිති ඖදරික අවහාස කරනු ලබන කල්හි ද, මරහු විසින් මධ්‍යා ලද සිතැතියක්හු සේ, අනදනෙරණුවෝ එය දින ගන්නට නො හැකි වූහ. ‘වහන්ස, බොහෝ දෙනාට භික්‍ෂ පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්තට වැඩ පිණිස, භික්‍ෂ පිණිස, සුව පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කල්පයක් වැඩ සිටින සේක්ව’යි, ‘සුගතයන් වහන්සේ කල්පයක් වැඩ සිටින සේක්ව’ යි භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ නො යැදුහ.

58. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවෙනි වර ද... තෙවෙනි වර ද “අනදයෙනි, ඒසල්පුර සිත්කලු ය, උදෙන චෛත්‍යය සිත්කලු ය, ගෞතම චෛත්‍යය සිත්කලු ය, සත්තම්බ චෛත්‍යය සිත්කලු ය, බහුපුත්‍ර චෛත්‍යය සිත්කලු ය, සාරඤ්ඤ චෛත්‍යය සිත්කලු ය, වාසාල චෛත්‍යය සිත්කලු ය.

යසස කසසවි ආනන්ද චත්තාරො ඉඤ්ජිපාද භාවිතා බහුලිකතා යානීකතා වණ්ණකතා අනුලභිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, සො ආකඛ්ඛමානො කපං වා තිලෙඨයා කප්පාවසෙසං වා, තථාගතස්ස ඛො ආනන්ද චත්තාරො ඉඤ්ජිපාද භාවිතා බහුලිකතා යානීකතා වණ්ණකතා අනුලභිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, සො ආකඛ්ඛමානො ආනන්ද තථාගතො කපං වා තිලෙඨයා කප්පාවසෙසං වා”ති.

59. එවට්ඨි ඛො ආයස්මි ආනන්ද භගවතා ඔළාරිකෙ නිමිත්තෙ කඨිරමානෙ ඔළාරිකෙ භග්ගසෙ කඨිරමානෙ නාසකඛි පටිච්ඡක්කිතුං. න භගවතා යාචී “තිට්ඨතු භතෙන භගවා කපං, තිට්ඨතු සුගතො කපං බහුජනභිත්ථාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති” යථා තං මාරොන පරිපුරස්සවිතො.

60 අථ ඛො භගවා ආයස්මිනං ආනන්දං ආමනෙහි “ගව්ඡ ඤා, ආනන්ද, යසසද්ධි කාලං මඤ්ඤාසි”ති ‘එවං භතෙන’ති ඛො ආයස්මි ආනන්ද භගවතො පටිසසුඤ්ඤා උට්ඨායාසනා භගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකඛිණං කඤ්ඤා අවිදුරෙ අඤ්ඤානිරුත්ථි රුක්ඛමුලෙ කිසිදි අථ ඛො මාරො පාපිමා අවිරුක්ඛනෙන ආයස්මිනෙ ආනන්දෙ යෙන භගවා පෙනුපසඛාසමි උපපෙඛාසමිඤ්ඤා එකමනං අධිංසි. එකමනං ධිතො ඛො මාරො පාපිමා භගවතං එතදවොච

61 “පරිනිබ්බානුද්ධි භතෙන භගවා, පරිනිබ්බානු සුගතො පරිනිබ්බානුකාලොද්ධි භතෙන භගවතො “භාග්ගිකා ඛො පනෙසා, භතෙන භගවතා වාචා ‘න තාවාතං පාපිම පරිනිබ්බාධිස්සාමි යාව මෙ භික්ඛු නා සාවකා භවිස්සන්ති වියන්තා චිනිතා විසාරද බහුසුඤ්ඤා ඤාමධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා සාමිච්ඡිපටිපත්තා අනුධම්මචාරිනො, සකං අචරියකං උග්ගහෙඤ්ඤා ආචික්ඛිස්සන්ති දෙසෙස්සන්ති පඤ්ඤාපෙසන්ති පට්ඨපෙසන්ති විචරිස්සන්ති විභජිස්සන්ති උත්තානිකරිස්සන්ති, උප්පත්තං පරප්පවාදං සහධමෙත සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙඤ්ඤා සප්පාච්ඡාරියං ධම්මං දෙසෙස්සන්ති ති එතරහි ඛො පන භතෙන භික්ඛු භගවතො සාවකං වියන්තා චිනිතා විසාරද බහුසුඤ්ඤා ඤාමධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා සාමිච්ඡිපටිපත්තා අනුධම්මචාරිනො සකං අචරියකං උග්ගහෙඤ්ඤා ආචික්ඛිති දෙසෙස්සන්ති පඤ්ඤාපෙසන්ති පට්ඨපෙසන්ති විචරිති විභජන්ති උත්තානිකරොන්ති, උප්පත්තං පරප්පවාදං සහධමෙත සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙඤ්ඤා සප්පාච්ඡාරියං ධම්මං දෙසෙස්සන්ති. පරිනිබ්බානුද්ධි භතෙන භගවා, පරිනිබ්බානු සුගතො පරිනිබ්බානුකාලො’ ද්ධි භතෙන භගවතො.”

අනාදයෙනි, යමක්භූ විසින් සතර ඉද්දපාහු භාවිත ද, ඔහුලිකෘත ද, යාතීකෘත ද, වාස්තුකෘත ද, අනුෂ්ඨිත ද, පරිචිත ද, සුසමාරබ්බ ද, හේ කැමැත්තේ කල්පයක් හෝ කල්පාවශෙෂයක් හෝ සිටුනේ ය. අනාදයෙනි, තථාගතයන් විසින් සතර ඉද්දපාහු භාවිතයහ, ඔහුලිකෘතයහ, යාතීකෘතයහ, වාස්තුකෘතයහ, අනුෂ්ඨිතයහ, පරිචිතයහ, සුසමාරබ්බයහ අනාදයෙනි, ඒ තථාගතයෝ කැමැති වන්නාහු නම්, කල්පයක් හෝ කල්පාවශෙෂයක් හෝ සිටුනාහ''යි අනාද තෙරුනට වදල සේක

59. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙසේ ඖදරික නිමිත්තය ඖදරිකාවහාසය කරනු ලබන කල්හි දු මරහු විසින් මඩනා ලද සිතැත්තක්භූ සෙයින් අනාද තෙරණුවෝ එය දැනගන්නට නො හැකි වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ''වහන්ස, බොහෝ දෙනාට වැඩ පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්නට වැඩ පිණිස, හිත පිණිස, සුව පිණිස භ.ග්‍යවතුන් වහන්සේ කල්පයක් වැඩසිටුනා සේක් වා. සුගතයන් වහන්සේ කල්පයක් වැඩසිටුනා සේක් වා'' යි යාච්ඤා නො කළහ.

60. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනාද තෙරුන් බණවා, ''අනාදයෙනි, දැන් යම් විවේකයකට කල් සලකවූ නම්, ඒ සඳහා යවු'' යි වදල සේක ''එසේ ය, වහන්සැ'' යි කියා අනාද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී, හුතස්තෙන් නැඟී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද, පැදකුණු කොට, නොදුරෙහි එක්තරා රැක්වුලෙක හුන්හ එ කල්හි අනාද තෙරුන් ගිය නොබෝ කල්හි පව්වු වූ වසවත් මර තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹි පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියා වූ මර තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී:

61. ''වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවේන සේක් වා. සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවේන සේක් වා වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිරිනිවේන්නට කල් ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'පව්වු මරුව, යම්කාක් මාගේ භික්ෂුහු වාක්ක වූ චිනිත වූ විශාරද වූ ඔහුග්‍රාහ වූ ධර්මධර වූ ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්න වූ සාම්චිප්තිපන්න වූ අනුධර්මචාරී වූ ශ්‍රාවකයෝ නො වන්නාහු ද, ස්වකීය ආවායයිවාදය ඉගෙන නො කියන්නාහු ද, නො දෙසන්නාහු ද, නො උනවන්නාහු ද, නො පිහිටුවන්නාහු ද, විවෘත කොට නො දක්වන්නාහු ද, බෙද නො දක්වන්නාහු ද, ප්‍රකට කොට නො දක්වන්නාහු ද, පහළ වූ පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත ව මැඩලා ප්‍රාතිභායයි සහිත (නොයඤ්ඤ කොට) දහම් නො දෙසන්නාහු ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවේන්නෙමි'' යි මේ වචනය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදි. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක භික්ෂුහු වාක්කහ, චිනිතහ, විශාරදහ, ඔහුග්‍රාහහ, ධර්මධරහ, ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්නහ, සාම්චිප්තිපන්නහ, අනුධර්මචාරීහ, ස්වකීය ආවායයිවාදය ඉගෙන කියත්, දෙසත්, උනවත්, පිහිටුවත්, විවෘත කෙරෙත්, විභාග කොට දක්වත්, හෙළි කෙරෙත්, උපන් පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත ව මොනොවට මැඩ නොයඤ්ඤ කොට දහම් දෙසත්. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවේන සේක් වා. සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවේන සේක් වා. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිරිනිවනට කල් ය.''

62. “භාසිතා ටො පනෙසා හනෙත හගවතා වාචා. ‘න තාවාහං පාපිම පරිනිබ්බාසිසාමි යාව මෙ භික්ඛුනියො න සාවිකා හවිස්සන්ති වියත්තා චිතිතා විසාරදු බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා සාමිච්චපටිපත්තා අනුධම්මචාරිනියො, සකං ආචරියකං උග්ගහෙත්වා ආචික්ඛිස්සන්ති දෙසෙස්සන්ති පඤ්ඤා පෙස්සන්ති පට්ඨපෙස්සන්ති විවරස්සන්ති විහජ්ජන්ති උත්තානි කරිස්සන්ති, උප්පන්නං පරප්පවාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා සප්පාටිභාරියං ධම්මං දෙසෙස්සන්ති’ති. එතරහි ටො පන හනෙත භික්ඛුනියො හගවතො සාවිකා වියත්තා චිතිතා විසාරදු බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා සාමිච්චපටිපත්තා අනුධම්මචාරිනියො, සකං ආචරියකං උග්ගහෙත්වා ආචික්ඛිස්සන්ති දෙසෙස්සන්ති පඤ්ඤාපෙස්සන්ති පට්ඨපෙස්සන්ති විවරන්ති විහජ්ජන්ති උත්තානිකරොන්ති, උප්පන්නං පරප්පවාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා සප්පාටිභාරියං ධම්මං දෙසෙස්සන්ති. පරිනිබ්බාතු’ද්ගති හනෙත හගවා. පරිනිබ්බාතු සුග්ගතො. පරිනිබ්බානකාලො’ද්ගති හනෙත හගවතො”

63. “භාසිතා ටො පනෙසා හනෙත හගවතා වාචා. ‘න තාවාහං පාපිම පරිනිබ්බාසිසාමි යාව මෙ උපාසකා න සාවිකා හවිස්සන්ති වියත්තා චිතිතා විසාරදු බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා සාමිච්චපටිපත්තා අනුධම්මචාරිනියො, සකං ආචරියකං උග්ගහෙත්වා ආචික්ඛිස්සන්ති දෙසෙස්සන්ති පඤ්ඤාපෙස්සන්ති පට්ඨපෙස්සන්ති විවරස්සන්ති විහජ්ජන්ති උත්තානි කරිස්සන්ති, උප්පන්නං පරප්පවාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා සප්පාටිභාරියං ධම්මං දෙසෙස්සන්ති’ති. එතරහි ටො පන හනෙත උපාසකා හගවතො සාවිකා වියත්තා චිතිතා විසාරදු බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා සාමිච්චපටිපත්තා අනුධම්මචාරිනියො, සකං ආචරියකං උග්ගහෙත්වා ආචික්ඛිස්සන්ති දෙසෙස්සන්ති පඤ්ඤාපෙස්සන්ති පට්ඨපෙස්සන්ති විවරන්ති විහජ්ජන්ති උත්තානි කරොන්ති, උප්පන්නං පරප්පවාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා සප්පාටිභාරියං ධම්මං දෙසෙස්සන්ති. පරිනිබ්බාතු’ද්ගති හනෙත හගවා. පරිනිබ්බාතු සුග්ගතො. පරිනිබ්බානකාලො’ද්ගති හනෙත හගවතො.”

64. “භාසිතා ටො පනෙසා හනෙත හගවතා වාචා. ‘න තාවාහං පාපිම පරිනිබ්බාසිසාමි යාව මෙ උපාසිකා න සාවිකා හවිස්සන්ති වියත්තා චිතිතා විසාරදු බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා සාමිච්චපටිපත්තා අනුධම්මචාරිනියො, සකං ආචරියකං උග්ගහෙත්වා ආචික්ඛිස්සන්ති දෙසෙස්සන්ති පඤ්ඤාපෙස්සන්ති පට්ඨපෙස්සන්ති විවරස්සන්ති විහජ්ජන්ති උත්තානිකරිස්සන්ති, උප්පන්නං පරප්පවාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා සප්පාටිභාරියං ධම්මං දෙසෙස්සන්ති’ති.-

62. "වහන්ස, භාගාවතුන් වහන්සේ විසින් 'පට්ඨ මරුව, යම්කාක් මගේ භික්ෂුණිහු වාක්ත වූ චිනිත වූ විශාරද වූ බහුශ්‍රැත වූ ධර්මධර වූ ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත වූ සාමීච්ඡිප්‍රතිපත්ත වූ අනුධර්මවාරි වූ ශ්‍රාවිකාවෝ නො වන්නාහු ද, ස්වකීය ආවායථි වාදය ඉගෙන නො කියන්නාහු ද, නො දෙසන්නාහු ද, නො පනවන්නාහු ද, නො පිහිටුවන්නාහු ද, විවෘත කොට නො දක්වන්නාහු ද, බෙදු නො දක්වන්නාහු ද, ප්‍රකට කොට නො දක්වන්නාහු ද, පහළ වූ පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත ව මැඩලා නෙයය්‍යාණික කොට දහම් නො දෙසන්නාහු ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි' යි මේ වචනය භාගාවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී. වහන්ස, දැන් භාගාවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවිකා මෙහෙණියෝ වාක්ත හ, චිනිත හ, විශාරද හ, බහුශ්‍රැත හ, ධර්මධර හ, ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්ත හ, සාමීච්ඡිප්‍රතිපත්ත හ, අනුධර්මවාරි හ, ස්වකීය ආවායථි වාදය ඉගෙන කියත්, දෙසත්, පනවත්, පිහිටුවත්, මතු කෙරෙත්, බෙදු දක්වත්, උපත් පරප්‍රවාදය කරුණු සහිතව මොනොවට මැඩ නෙයය්‍යාණික කොට දහම් දෙසත්. වහන්ස, භාගාවතුන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙන සේක් වා. සුගතයන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙන සේක් වා වහන්ස, දැන් භාගාවතුන් වහන්සේට පිරිනිවෙන්නට කල් ය."

63. "වහන්ස, භාගාවතුන් වහන්සේ විසින් 'පට්ඨ මරුව, යම්කාක් මගේ ශ්‍රාවක උපාසකයෝ වාක්ත චිනිත විශාරද බහුශ්‍රැත ධර්මධර ධර්මානු ධර්මප්‍රතිපත්ත සාමීච්ඡිප්‍රතිපත්ත අනුධර්මවාරිහු නො වන්නාහු ද, ස්වකීය ආවායථිවාදය ඉගෙන නො කියන්නාහු ද, නො දෙසන්නාහු ද, නො පිහිටුවන්නාහු ද, විවෘත කොට නො දක්වන්නාහු ද, බෙදු නො දක්වන්නාහු ද, නො හෙළි කරන්නාහු ද පහළ වූ පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත ව මැඩලා නෙයය්‍යාණික කොට දහම් නො දෙසන්නාහු ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි' යි මේ වචනය භාගාවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී. වහන්ස, දැන් භාගාවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක වූ උපාසකයෝ වාක්ත හ, චිනිත හ, විශාරද හ, බහුශ්‍රැත හ, ධර්මධර හ, ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත හ, සාමීච්ඡිප්‍රතිපත්ත හ, අනුධර්මවාරි හ, ස්වකීය ආවායථිවාදය ඉගෙන කියත්, දෙසත්, පනවත්, පිහිටුවත්, මතු කෙරෙත්, බෙදු දක්වත්. උපත් පරප්‍රවාද කරුණු සහිතව මොනොවට මැඩ, නෙයය්‍යාණික කොට දහම් දෙසත්. වහන්ස, භාගාවතුන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙන සේක් වා, සුගතයන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙන සේක් වා. වහන්ස, දැන් භාගාවතුන් වහන්සේට පිරිනිවෙන්නට කල් ය."

64. "වහන්ස, භාගාවතුන් වහන්සේ විසින් 'පට්ඨ මරුව, යම්කාක් මගේ ශ්‍රාවිකා වූ උචුසියෝ වාක්ත චිනිත විශාරද බහුශ්‍රැත ධර්මධර ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත සාමීච්ඡිප්‍රතිපත්ත අනුධර්මවාරිණිහු නො වන්නාහු ද, ස්වකීය ආවායථිවාදය ඉගෙන නො කියන්නාහු ද, නො දෙසන්නෝ ද, නො පනවන්නෝ ද, නො පිහිටුවන්නෝ ද, විවෘත කොට නො දක්වන්නෝ ද, බෙදු නො දක්වන්නෝ ද, නො හෙළි කරන්නෝ ද, පහළ වූ පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත ව මැඩලා නෙයය්‍යාණික කොට දහම් නො දෙසන්නෝ ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි' යි මේ වචනය භාගාවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී.

එතරහි ඛො පන හතෙන උපාසිකා හගවතො සාවිකා වියක්ඛා විනිකා විසාරදු ඛසුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපන්නා අනුධම්ම-
වාරිනියො, සකං ආචරියකං උක්ඛගෙඤ්ඤා ආවික්ඛිකානි දෙසෙන්නි පඤ්ඤ-
පෙන්නි පට්ඨපෙනති විවරනති විහජනති උක්ඛානිකරොන්ති, උපෙක්ඛා-
පරපාචාදං සහධම්මෙන සුනික්ඛිතං තිග්ගෙහෙව සප්පාවිහාරියං ධම්මං
දෙසෙන්නි පරිනිබ්බාතු'දුති හතෙන හගවා. පරිනිබ්බාතු සුගතො
පරිනිබ්බානාකාලො'දුති හතෙන හගවතො."

65. භාසිකා ඛො පතෙසා හතෙන හගවතා වාචා: 'න තාවාහං
පාපිම පරිනිබ්බාසික්ඛාමි යාව මෙ ඉදං බ්‍රහ්මචරියං න ඉදං චෙව
හට්ඨස්සති ඒතඤ්ඤා විජාරිකං' බාහුජඤ්ඤං පුටුභුතං, යාව දෙවම්බුද්ධොති
සුප්පකාසිතන්ති', එතරහි ඛො පන හතෙන හගවතො බ්‍රහ්මචරියං
ඉදංඤ්ඤා විතඤ්ඤා විජාරිකං බාහුජඤ්ඤං පුටුභුතං යාව දෙවම්බුද්ධොති
සුප්පකාසිතං. පරිනිබ්බාතු'දුති හතෙන හගවා. පරිනිබ්බාතු සුගතො.
පරිනිබ්බානාකාලො'දුති හතෙන හගවතො"ති.

66. එවං වුදෙක හගවා මාරං පාපිකො එතදවොච: අපෙපාසසුක්ඛෙක
ඤ්ඤං පාපිම භොති. න චිරං තථාගතස්ස පටිනිබ්බානං හවිස්සති. ඉතං,
තිණ්ණං මාසානං අච්චගෙන තථාගතො පටිනිබ්බාසික්ඛාති"ති

67. අථ ඛො හගවා වාපාලෙ චෙතිගෙ සතො සම්පජානො ආයු-
සඤ්ඤාරං ඔක්ඛංසී ඔක්ඛංසෙති ච හගවතා ආයුසඤ්ඤාරෙ මහාභූමිවාලො
අභොසි හිංසනකො සලොමහංසො¹ දෙවදුක්ඛියො² ච ඵලිංසු අථ ඛො
හගවා එතමඤ්ඤං විදිත්වා තායං චෙලායං දුමං උදුනං උදුතෙසි.

තුලමතුලඤ්ඤා සම්භවං
හවසඤ්ඤාරම්භංසී මුනි,
අජඤ්ඤාතරතො සමාහිතො
අභිද්දි කචචම්භිකසම්භවන්ති

[භූමිවාලස්ස අට්ඨ හෙතු]

68 අථ ඛො ආයුසම්මතො ආනන්දස්ස එතදභොසි අච්ඡරියං වත
භො, අබ්භුතං වත භො. මහා වතායං භූමිවාලො, සුමහා වතායං භූමිවාලො,
හිංසනකො සලොමහංසො දෙවදුක්ඛියො ච ඵලිංසු කො නු ඛො හෙතු
කො පච්චගෙයො මහත්තො භූමිවාලස්ස පාතුභාවායා ති. අථ ඛො ආයුසමා
ආනන්දෙ භො හගවා තෙනුපසෙධංසී උපසෙධංසීත්වා හගන්තො අභිවාදෙත්වා
එකමන්තො කිසිදි එකකොන්ති සිද්ධො ඛො ආයුසමා ආනන්දෙ හගන්තො
එතදවොච අච්ඡරියං හතෙන, අබ්භුතං හතෙන මහා වතායං හතෙන
භූමිවාලො, සුමහා වතායං හතෙන භූමිවාලො හිංසනකො සලොමහංසො.
දෙවදුක්ඛියො ච ඵලිංසු. කො නු ඛො හතෙන හෙතු කො පච්චගෙයො
හතෙන භූමිවාලස්ස පාතුභාවායා?" ති

1. විජාරිකං, සිඞ්ඞි

2. ලොමහංසො, මජ්ඣං

3. දෙවදුක්ඛියො, සිඞ්ඞි

වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ වූ උච්චිසෝ වාක්ක විනිත උපාය ඔවුහු කුසලානුබලයෙන් උපායවිද්‍යාපනන සාධාරණව පනත්ත අනුබලයෙන් වාදනීය වෙත්. ස්වකීය ආවාද්‍යවිද්‍යා ඉගෙන කියත්, දෙසත්, පණවත්, පිටිවුටත්, උච්චිසෝ, මතු කෙරෙත්. එපත් පරප්‍රවාද්‍ය කරුණු සහිත ව මොනොවට මධ්‍යොපායයක කොට දැම දෙසත්. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන පිරිනිවෙතැයි කියා. සුභගයන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙතැයි කියා. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දැන් පිරිනිවෙන්නට කල් ය."

65. "වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'පටිච්ච, යම් තාක් මාගේ මෙ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වාද්‍යය සමාදාය නො වන්නේ ද, වාද්‍යප්‍රාප්ත නො වන්නේ ද, පියතිරණ නො වන්නේ ද, බොහෝ දෙනා විසින් දැන ගන්නා ලද්දක් නො වනාහේ ද, පාපුල නො වනාහේ ද, ඇති තැන් නුවණැති ඇට දෙවර්තියුතා විසින් සුප්‍රකාශිත නො වනාහේ ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නේ" යි මෙ වචනය වදන ලද්දේ ම ය. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වාද්‍යය සමාදාය වාද්‍යප්‍රාප්ත ද පියතාන ද බාහුප්‍රාප්ත ද පාපුල ද, ඇති තාක් නුවණැති දෙවර්තියුතා විසින් සුප්‍රකාශිත ද මෙ වචනය, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවෙතැයි කියා. සුභගයන් වහන්සේ පිරිනිවෙතැයි කියා. දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිරිනිවෙන්නට කල් යැ" යි කී ය.

66. මෙසේ කී කල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පටිච්ච මරණවසුනට "පට්ඨ, තේ මනාදෙත්තිය, භිට්ඨ නොබෝ කල් යි තරාගතයන්ගේ පිරිනිවීම වන්නේ ය. මෙයින් තෙමසක් ඇතිවෙත් තරාගතයන් පිරිනිවෙන්නාහ" යි වදළ සේක.

67. ඉක්බිතිවත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාසාල චෛත්‍යයෙහි දී සිටි ඇති සේක් මනානුවණින් දන්නා සේක් ම ආයුසංස්කාරය හඳුන්වා. (මෙ තැන් පටන කොට තෙමසක් ම යටවත් යටවදිවත් දීර්ඝ පවත්වමි. එයින් මන්තෙහි යටවත් නො යටවදිව" යි සිත ඉටිදිව සේක.) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුසංස්කාරය හඳුන්වා දෙමසෙහි ම බිහිසුණු වූ ලොමුහු ගත්වන මහත් භූමිකම්පනයක් විය. දෙවබෙර පැළිය (නොකල්හිවැසි වට). එ කල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණ දැන ඒ වෙලෙහි මෙ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:

"බුද්ධමුනි තෙමනිවන ද භවය ද තුලනා කරනුයේ (තීරණය කරනුයේ) භවසංස්කාරකර්මය (බෝමැඩිදිම) හමුණ ය. විදර්ශනා විසින් නිස්කාමාශත්මයෙහි ඇලුණේ ශමප වශයෙන් සමාධිවන වූයේ, (මෙසේ ශමප-විදර්ශනා මෙයෙන්) කවරක් (සුභැවිවක්) මෙන් තම අත් බව වැළඳ සිටි සියලු භෙදයන් බිඳ හමුණ ය. (එහෙයින් අහිත ව ආයුසංස්කාරය හමුණ ය.)

(භූමිවලනයෙහි හෙතු අට)

68. එකල්හි අනඳ තෙරුනට "භවත්ති, ආශ්වාසී ය, භවත්ති, අද්දාන ය. මේ භූමිවලනය මහත් ය. මේ භූමිකම්පනය ඉතා මහත් ය, බිහිසුණු ය, ලොමු හත්වන සුලු ය. දෙවබෙර ද පැළිණ (නොකල් වැසි වට). මහත් භූමිවලනය ඇති වන්නට හෙතු කවර ය, ප්‍රත්‍යය කවර යැ" යි මෙ සිත වී ය. ඉක්බිති අනඳ තෙරුනුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹි වැද පසෙක හුන්න. පසෙක හිඳ, "වහන්ස, ආශ්වාසී ය, වහන්ස, අද්දාන ය වහන්ස, මේ භූමිවලනය මහත් ය, මේ භූමිවලනය ඉතා මහත් ය. බිහිසුණු ය, ලොමුහු ගත්වන සුලු ය. දෙව බෙර ද පැළිණ. වහන්ස, මහත් භූමිකම්පනයට හෙතු කවර ය? ප්‍රත්‍යය කවර ය?" යි මෙය විමසූහ. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක:

69. අද්ධං ඛො ඉමෙ ආනන්ද හෙතු අද්ධං පච්චයා මහතො භූමි-
චාලස්ස පාතුභාවාය. කතමෙ අද්ධං?

අයං ආනන්ද මහාපට්ඨි උදකෙ පන්ධිත්තං උදකං වාතෙ පතිවිත්තං.
වාතො ආකාසථෙධො භොති. භොති ඛො සො ආනන්ද සමයො යං
මහාවාතා වායන්ති, මහාවාතා වායන්තා උදකං කමෙපන්ති, උදකං
කමිත්තං පට්ඨිං කමෙපති. අයං පට්ඨමො හෙතු පට්ඨමො පච්චයො මහතො
භූමිචාලස්ස පාතුභාවාය. (1)

පුනච්චරං ආනන්ද සමණො වා භොති බ්‍රාහ්මණො වා ඉද්ධිමා චෙතො-
වසිප්පතෙතො, දෙවො වා මහිද්ධිකො මහානුභාවො, තස්ස පටිත්තා පට්ඨි-
සඤ්ඤා භාවිතා භොති, අප්පමාණා ආපොසඤ්ඤා සො ඉමං පට්ඨිං
කමෙපති සංකමෙපති සමපකමෙපති සමපච්චෙධති. අයං දුතියො හෙතු
දුතියො පට්ඨයො මහතො භූමිචාලස්ස පාතුභාවාය. (2)

පුනච්චරං ආනන්ද යද්ධං බොධිසත්තො තුසිතා කායා චිච්චා සතො
සමපජානො මාතුකුච්ඡිං ඔක්කමති, තද්දං පට්ඨි කමෙපති සංකමෙපති
සමපකමෙපති සමපච්චෙධති අයං තතියො හෙතු තතියො පච්චයො මහතො
භූමිචාලස්ස පාතුභාවාය. (3)

පුනච්චරං ආනන්ද යද්ධං බොධිසත්තො සතො සමපජානො මාතුකුච්ඡිං
තික්කමති, තද්දං පට්ඨි කමෙපති සංකමෙපති සමපකමෙපති සමපච්චෙධති.
අයං චතුත්ථො හෙතු චතුත්ථො පට්ඨයො මහතො භූමිචාලස්ස
පාතුභාවාය. (4)

පුනච්චරං ආනන්ද යද්ධං තථාගතො අනුත්තරං සමමාසඤ්ඤාධි-
අභිසම්බුද්ධති, තද්දං පට්ඨි කමෙපති සංකමෙපති සමපකමෙපති සමපච්චෙධති.
අයං පඤ්ඤමො හෙතු පඤ්ඤමො පට්ඨයො මහතො භූමිචාලස්ස
පාතුභාවාය. (5)

පුනච්චරං ආනන්ද යද්ධං තථාගතො අනුත්තරං ධම්මවක්කං පටිකෙත්ති,
තද්දං පට්ඨි කමෙපති සංකමෙපති සමපකමෙපති සමපච්චෙධති. අයං ඡට්ඨො
හෙතු ඡට්ඨො පට්ඨයො මහතො භූමිචාලස්ස පාතුභාවාය. (6)

පුනච්චරං ආනන්ද යද්ධං තථාගතො සතො සමපජානො ආයුසංඛාරං
ඔසකපති, තද්දං පට්ඨි කමෙපති සංකමෙපති සමපකමෙපති සමපච්චෙධති.
අයං සත්තමො හෙතු සත්තමො පට්ඨයො මහතො භූමිචාලස්ස
පාතුභාවාය (7)

69. අනාදයෙනි, මහද්භූමිකම්පනය ඇති වන්නට මේ හෙතු අටෙක, ප්‍රත්‍යය අටෙක. කවර අටෙක් ද යත්:

අනාදයෙනි, මේ මහ පොළොව දිය ආධාර කොට පිහිටියේ වෙයි. දිය වාතය ආධාර කොට පිහිටියේ වෙයි. වාතය අභසෙහි සිටියේ වෙයි. අනාදයෙනි, යම් විටෙක මහා වාතයෝ හමන් ද, මහා වාතයෝ හමන් නාහු දිය සොලොවන් ද, දිය සෙලාවුණේ පොළොව සොලොවා ද, එසේ වූ කාලයෙක් වෙයි. මහත් භූමිකම්පනය ඇති වනුවට මේ පළමු හෙතුව, පළමු ප්‍රත්‍යය වෙයි. (1)

තව ද අනෙකක් කියමි. අනාදයෙනි, සෘද්ධිමත් චිත්තවශීභා ලත් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් වෙයි ද, මහත් සෘද්ධි ඇති මහානුභාව ඇති දෙවියෙක් හෝ වෙයි ද, ඔහු විසින් පෘථිවිසංඥාව මද ලෙස වඩන ලද්දේ වේ ද, අප්සංඥාව අප්‍රමාණ කොට වඩන ලද්දේ වේ ද, හෙතෙම මේ පොළොව සොලොවයි. උඩු දෙසට සොලොවා යවයි. උඩු යට දෙදෙසට යවමින් භාත්පසින් සොලොවයි. වඩාත් වෙදුල්වයි. මහත් භූමිකම්පනයට මේ දෙවෙනි හෙතුව, දෙවෙනි ප්‍රත්‍යය වෙයි. (2)

තව ද අනෙකක් කියමි. අනාදයෙනි, යම් කලෙක්හි බෝසත් තෙම කුසි දෙවනකායෙන් සැව, සිහි ඇත්තේ නුවණ ඇත්තේ මවු කුසට බසි ද, ඵකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි, භාත්පසින් සැලෙයි, භාත්පස වඩාත් සැලෙයි, වෙවුලයි. මහද්භූමිකම්පනය ඇති වන්නට මේ තෙවෙනි හෙතුව, තෙවෙනි ප්‍රත්‍යය වෙයි (3)

තව ද අනෙකක් කියමි. අනාදයෙනි, යම් කලෙක බෝසත් තෙම සිහි ඇත්තේ නුවණ ඇත්තේ මවු කුසින් බිහි වේ ද, ඵකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි, භාත්පසින් සැලෙයි. භාත්පසින් වඩාත් සැලෙයි, වෙවුලයි. මහද්භූමිකම්පනය පහළ වන්නට මේ සිවුවන හෙතුව, සිවුවන ප්‍රත්‍යය වෙයි. (4)

තව ද අනෙකක් කියමි. අනාදයෙනි, යම් කලෙක තරාගත තෙම නිරුත්තර සමාක්සමබොධිසමධිගමය කෙරේ ද, ඵකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි, භාත්පසින් සැලෙයි, වඩාත් සැලෙයි, වෙවුලයි. මහද්භූමිකම්පනය ඇති වන්නට මේ පස්වන හෙතුව, පස්වන ප්‍රත්‍යය වෙයි. (5)

තව ද අනෙකක් කියමි. අනාදයෙනි, යම් කලෙක තරාගත තෙම නිරුත්තර දහම්යක් පවත්වා ද, ඵකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි, භාත්පසින් සැලෙයි, වඩාත් සැලෙයි, වෙවුලයි. මේ මහද්භූමිකම්පනය ඇති වන්නට සවන හෙතුව සවන ප්‍රත්‍යය වෙයි. (6)

තව ද අනෙකක් කියමි. අනාදයෙනි, යම් කලෙක තරාගත තෙම සිහි ඇත්තේ මනා නුවණ ඇත්තේ ආයුසංස්කාරය හරි ද, ඵකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි, භාත්පසින් සැලෙයි, වඩාත් සැලෙයි, වෙවුලයි. මේ මහද්භූමිකම්පනය ඇති වන්නට සත්වන හෙතුව සත්වන ප්‍රත්‍යය වෙයි. (7)

පුතච්චරං ආනන්ද යද්දං ධර්මාගතො අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පරිනිබ්බායති, තද්දං පඨවී කම්පති සංකම්පති සම්පකම්පති සම්පච්චෙති. අයං අට්ඨමො හෙතු අට්ඨමො පට්ඨයො මහතො භූමිවාලස්ස පාතුභාවාය (8)

ඉමෙ ඛො ආනන්ද අට්ඨ හෙතු අට්ඨ පට්ඨයා මහතො භූමිවාලස්ස පාතුභාවායාති.

[අට්ඨපරිසා]

70. අට්ඨ ඛො ඉමා ආනන්ද පරිසා. කතමා අට්ඨ? ඛත්තියපරිසා බ්‍රාහ්මණපරිසා ගහපතිපරිසා සමණපරිසා වාතුච්චෙභාරාජිකපරිසා තාවතිංසපරිසා මාරපරිසා බ්‍රහ්මපරිසා.

අභිජානාමී ඛො පනාහං ආනන්ද අනෙකස්සං ඛත්තියපරිසං උපසංඛම්නා¹. තත්‍රාපි මයා සනතිසිත්තපුබ්බෙණේච සප්ප්‍රපිතපුබ්බෙණේ සාකච්ඡා ව සමාපජ්ජිතපුබ්බා. තත්ථ යාදිසකො තෙසං වණ්ණණා හොති, තාදිසකො මඤ්ඤා වණ්ණණා හොති. යාදිසකො තෙසං සරො හොති, තාදිසකො මඤ්ඤා සරො හොති. ධම්මියා ව² කරාය සන්දර්ශෙමි. සමාදාපෙමි සමුක්කෙජෙමි සම්පහංසෙමි භාසමානෙණ මං න ජානන්ති 'කො නු ඛො අයං භාසති දෙවො වා මනුසෙසා වා'ති ධම්මියා කරාය සන්දර්ශෙත්වා සමාදාපෙත්වා සමුක්කෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා අනතරධායාමී අනතරගිහෙණ මං න ජානන්ති 'කො නු ඛො අයං අනතරගිහෙණ දෙවො වා මනුසෙසා වා'ති.

අභිජානාමී ඛො පනාහං ආනන්ද අනෙකස්සං බ්‍රාහ්මණපරිසං -පෙ- ගහපතිපරිසං -පෙ- සමණපරිසං -පෙ- වාතුච්චෙභාරාජිකපරිසං -පෙ- තාවතිංසපරිසං -පෙ- මාරපරිසං -පෙ- බ්‍රහ්මපරිසං උපසංඛම්නා තත්‍රාපි මයා සනතිසිත්තපුබ්බෙණේච සප්ප්‍රපිතපුබ්බෙණේ සාකච්ඡා ව සමාපජ්ජිතපුබ්බා. තත්ථ යාදිසකො තෙසං වණ්ණණා හොති, තාදිසකො මඤ්ඤා වණ්ණණා හොති. යාදිසකො තෙසං සරො හොති, තාදිසකො මඤ්ඤා සරො හොති. ධම්මියා ව කරාය සන්දර්ශෙමි සමාදාපෙමි සමුක්කෙජෙමි සම්පහංසෙමි භාසමානෙණ මං න ජානන්ති 'කො නු ඛො අයං භාසති දෙවො වා මනුසෙසා වා'ති ධම්මියා කරාය සන්දර්ශෙත්වා සමාදාපෙත්වා සමුක්කෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා අනතරධායාමී. අනතරගිහෙණ මං න ජානන්ති 'කො නු ඛො අයං අනතරගිහෙණ දෙවො වා මනුසෙසා වා'ති

ඉමා ඛො ආනන්ද අට්ඨ පරිසා

1. උපසංඛම්නා, ස්වා PTS

2. ධම්මියා, ජෙසං

තව ද අනෙකක් කියමි. අනදයෙනි, යම් කලෙක තථාගත තෙම අනුපාදියෙහි නිර්වාණධාතුයෙන් පිරිනිවෙයි ද, එකලැ මේ පොළොව සැලෙයි, භාත්පසින් සැලෙයි. වඩාත් සැලෙයි, වෙවුලයි. මේ මහද-භූමිකම්පනය ඇති වන්නට අටවැනි හෙතුව, අටවැනි ප්‍රත්‍යය වෙයි.

අනදයෙනි, මේ මහද්භූමිකම්පනය ඇති වන්නට හෙතුව වූ ප්‍රත්‍යය වූ කරුණු අට ය.

[පිරිස් අට]

70. අනදයෙනි, මේ පිරිස් අටෙක. කවර අටෙක් ද යත්: කැත්-පිරිස් බමුණුපිරිස් ගැහැවිපිරිස් මහණපිරිස් සිවුමහරැජිපිරිස් තවතිසාපිරිස් මරපිරිස් බඹපිරිස් යන මොහු ය.

අනදයෙනි, මා නොයෙක් සිය ගණන් කැත්පිරිස් කරා එළැඹුණා දැනිමි (සිහි කෙරෙමි). එහි ද මා විසින් හුන් වීරු ද, කතාබස් කළ වීරු ද, සාකච්ඡා කළ වීරු ද වෙයි. එහි ඔවුන්ගේ පැහැ යම් බඳු වේ ද මගේ පැහැ ද එබඳු වෙයි. ඔවුන්ගේ කටහඬ යම් බඳු වේ ද මගේ කටහඬ ද එබඳු වෙයි. එහි ඔවුනට දැහැමි කතායෙන් ද කරුණු දක්වමි, එය ඔවුනට ගන්වමි, එහි ඔවුන් කියුණු කෙරෙමි, එහි ඔවුන් තුටුපහවු කෙරෙමි. එසේ කියන මා ඔහු 'මේ කවරෙක් කතා කෙරේ ද, දෙවියෙක් ද නොහොත් මිනිසෙක් ද' යි නො දනිත්. දැහැමි කතායෙන් කරුණු දක්වා, කරුණු ගන්වා, එහි ඔවුන් කියුණු කොට, තුටු පහවු කොට අතුරුදහන් වෙමි. අතුරුදහන් වූ ද මා 'කවරෙක් නම් මේ අතුරුදහන් වී ද දෙවියෙක් ද නො හොත් මිනිසෙක් ද' යි ඔහු නො දනිත්

අනදයෙනි, මා නොයෙක් සියගණන් බමුණුපිරිස් . . . ගැහැවිපිරිස් ... මහණ පිරිස් . . සිවුමහරැජි පිරිස් ... තවතිසාපිරිස් ... මරපිරිස් ... බඹ-පිරිස් කරා එළැඹුණා දැනිමි. එහි ද මා විසින් හුන්වීරු ද, කතාබස් කළ වීරු ද, සාකච්ඡා කළ වීරු ද වෙයි. එහි ඔවුන්ගේ පැහැ යම්බඳු වේ ද මගේ පැහැ ද එබඳු වෙයි. ඔවුන්ගේ කටහඬ යම්බඳු වේ ද මගේ කටහඬ ද එබඳු වෙයි. එහි ඔවුනට දැහැමි කතායෙන් ද කරුණු දක්වමි, එය ඔවුනට ගන්වමි, එහි ඔවුන් කියුණු කෙරෙමි, තුටුපහවු කෙරෙමි එසේ කියන මා ඔහු 'මේ කවරෙක් කියා ද, දෙවියෙක් ද නො හොත් මිනිසෙක් ද' යි නො දනිත්. දැහැමි කතායෙන් කරුණු දක්වා කරුණු ගන්වා එහි ඔවුන් කියුණු කොට, තුටු පහවු කොට අතුරුදහන් වෙමි. අතුරුදහන් වූ ද මා 'කවරෙක් නම් මේ අතුරුදහන් වී ද දෙවියෙක් ද නොහොත් මිනිසෙක් ද' යි නො දනිත්. අනදයෙනි, මේ අට පිරිස් ය.

[අට්ඨඅභිභායකනානි]

71. අට්ඨ ධො ඉමානි ආනඤ්ඤා අභිභායකනානි. කතමානි අට්ඨ?

අජ්ඣාතං රූපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛේදධා රූපානි පසසති පටික්ඛානි සුවණ්ණදුඛණ්ණානි, තානි අභිභුයා 'ජානාමි පසසාමි'ති ඵවංසඤ්ඤා භොති. ඉදං පට්ඨං අභිභායකනං. (1)

අජ්ඣාතං රූපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛේදධා රූපානි පසසති අපමාණානි සුවණ්ණදුඛණ්ණානි, තානි අභිභුයා 'ජානාමි පසසාමි'ති ඵවංසඤ්ඤා භොති. ඉදං දුතියං අභිභායකනං. (2)

අජ්ඣාතං අරූපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛේදධා රූපානි පසසති පටික්ඛානි සුවණ්ණදුඛණ්ණානි, තානි අභිභුයා 'ජානාමි පසසාමි'ති ඵවංසඤ්ඤා භොති. ඉදං තතියං අභිභායකනං. (3)

අජ්ඣාතං අරූපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛේදධා රූපානි පසසති අපමාණානි සුවණ්ණදුඛණ්ණානි, තානි අභිභුයා 'ජානාමි පසසාමි'ති ඵවංසඤ්ඤා භොති, ඉදං චතුස්ථං අභිභායකනං. (4)

අජ්ඣාතං අරූපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛේදධා රූපානි පසසති නිලානි නිලවණ්ණානි නිලනිදසනානි නිලතිභාසානි. සෙය්‍යාපාපි නාම උම්මා-පුප්ථං¹ නිලං නිලවණ්ණං නිලනිදසනං නිලතිභාසං, සෙය්‍යාපාපි වා පන තං වස්ථං බාරාණසෙය්‍යාකං උභතොභාගවිමුච්චං නිලං නිලවණ්ණං නිලනිදසනං නිලතිභාසං, ඵවමෙව අජ්ඣාතං අරූපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛේදධා රූපානි පසසති නිලානි නිලවණ්ණානි නිලනිදසනානි නිලතිභාසානි. තානි අභිභුයා ජානාමි පසසාමි'ති ඵවංසඤ්ඤා භොති. ඉදං පඤ්චමං අභිභායකනං. (5)

අජ්ඣාතං අරූපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛේදධා රූපානි පසසති පිතානි පිත-වණ්ණානි පිතනිදසනානි පිතතිභාසානි. සෙය්‍යාපාපි නාම කණ්ණකාරපුප්ථං පිතං පිතවණ්ණං පිතනිදසනං පිතතිභාසං, සෙය්‍යාපාපි වා පන තං වස්ථං බාරාණසෙය්‍යාකං උභතොභාගවිමුච්චං පිතං පිතවණ්ණං පිතනිදසනං පිතතිභාසං, ඵවමෙව අජ්ඣාතං අරූපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛේදධා රූපානි පසසති පිතානි පිතවණ්ණානි පිතනිදසනානි පිතතිභාසානි. තානි අභිභුයා 'ජානාමි පසසාමි'ති ඵවංසඤ්ඤා භොති. ඉදං ඡට්ඨං අභිභායකනං. (6)

1. උම්මාපුප්ථං මෙසං

[අභිභායකන අට]

71. අනදයෙනි, මේ අභිභායකන අටෙකි. කවර අටෙක් ද? යත්:

එකෙක් අධ්‍යාත්ම රූපයෙහි පරිකර්ම වශයෙන් රූපසංඥා ඇත්තේ පිටත්හි සුවර්ණ හෝ දුර්වර්ණ හෝ පරිත්තාරම්මණ ප්‍රතිභාග නිමිති දකී. ඒ නිමිති මැඩ 'දනිමි ඩි දකිමි' ඩි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ පළමු අභිභායකනය යි. (1)

එකෙක් අධ්‍යාත්මයේ රූපසංඥා ඇත්තේ පිටත්හි අප්‍රමාණ වූ සුවර්ණ දුර්වර්ණ නිමිත්තරූපයන් දකී ඒ රූප මැඩ 'දනිමි ඩි දකිමි' ඩි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වේ. මේ දෙවෙනි අභිභායකනය යි. (2)

එකෙක් අධ්‍යාත්ම අරමුණෙහි පරිකර්ම සංඥා නැත්තේ පිටත්හි වූ සුවර්ණ හෝ දුර්වර්ණ වූ පරිත්ත වූ පරිකර්ම නිමිති ද ප්‍රතිභාග නිමිති ද දකී. ඒ අරමුණු මැඩ 'දනිමි ඩි දකිමි' ඩි මෙබඳු සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ තෙවෙනි අභිභායකනය යි. (3)

එකෙක් අධ්‍යාත්ම අරමුණෙහි රූපසංඥා නැත්තේ පිටත්හි වූ අප්‍රමාණ වූ සුවර්ණ දුර්වර්ණ රූපයන් දකී ඒ රූප අභිභවා 'දනිමි දකිමි' ඩි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි මේ සතරවන අභිභායකනය යි. (4)

එකෙක් අධ්‍යාත්ම රූපයෙහි පරිකර්මසංඥා නැත්තේ, නිල් වූ නිල්වන් නිල්දකුම් ඇති නිල් පැහැ ඇති පිටත්හි රූප දකී නිල්, නිල්වන්, නිල්-දකුම් ඇති, නිල් පැහැ ඇති දියමෙරළියා මලක් යම් සේ වේද, දෙපිට ම මොළොක් කසිවතෙක් යම්සේ නිල් වේ ද, නිල්වන් වේ ද, නිල් දකුම් ඇත්තේ වේ ද, නිල් පැහැ වේ ද, එසේ ම එකෙක් අධ්‍යාත්මරූපයෙහි පරිකර්මසංඥා නැත්තේ නිල් වූ නිල්වන් වූ නිල්දකුම් ඇති නිල් පැහැති බාහිර නිලකසිණාලම්බන රූප දකී ඒ රූප අභිභවා 'දනිමි දකිමි' ඩි මෙබඳු සංඥා ඇත්තේ වෙයි මේ පස්වන අභිභායකනය යි. (5)

එකෙක් අධ්‍යාත්මරූපයෙහි පරිකර්මසංඥා නැත්තේ, රන්වන් වූ, රන් වන් දකුම් ඇති, රන්පැහැති බාහිර පිත රූප දකී රන්වන් වූ රන්වන් දකුම් ඇති, රන්පැහැ ඇති පිත වූ කිණිහිරි මලෙක් යම් සේ වේ ද, දෙපස මට සිලිවි වූ රන්වන් වූ රන්වන් දකුම් ඇති රන්පැහැති පිත වූ කසිවතෙක් හෝ යම්සේ ද, එසේ ම එකෙක් අධ්‍යාත්මරූපයෙහි රූපසංඥා නැත්තේ, රන්වන්, රන්වන් දකුම් ඇති රන්පැහැති බාහිර පිත කසිණ රූපයන් දකී. ඔවුන් මැඩ 'දනිමි ඩි දකිමි' ඩි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ සවන අභිභායකනය යි. (6)

අජ්ඣන්තං අරුපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛේදා රූපානි පසසති ලොභිතකානි ලොභිතකවණණානි ලොභිතකානිදසසනානි ලොභිතකනිභාසානි. සෙය්‍යථාපි නාම ඛණ්ඩවිකප්පථං. ලොභිතකං ලොභිතකවණණං ලොභිතක-
නිදසසනං ලොභිතකනිභාසං, සෙය්‍යථාපි වා පන නං වත්ථං. බාරාණ-
සෙය්‍යකං උභතොභාගවීමධං ලොභිතකං ලොභිතකවණණං ලොභිතක-
නිදසසනං ලොභිතකනිභාසං, එවමෙව අජ්ඣන්තං අරුපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛේදා රූපානි පසසති ලොභිතකානි ලොභිතකවණණානි ලොභිතක-
නිදසසනානි ලොභිතකනිභාසානි තානි අභිභුය්‍ය ‘ජානාමි පසසාමි’ති එවං සඤ්ඤාදී භොති ඉදං සත්තමං අභිභායතනං. (7)

අජ්ඣන්තං අරුපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛේදා රූපානි පසසති ඔද්ධානි ඔද්ධවණණානි ඔද්ධනිදසසනානි ඔද්ධනිභාසානි. සෙය්‍යථාපි නාම ඔසධි කාරකා ඔද්ධවණණං ඔද්ධනිදසසනං ඔද්ධනිභාසං සෙය්‍යථාපි වා පන තං වත්ථං. බාරාණසෙය්‍යකං උභතොභාගවීමධං ඔද්ධං ඔද්ධවණණං ඔද්ධනිදසසනං ඔද්ධනිභාසං, එවමෙව අජ්ඣන්තං අරුපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛේදා රූපානි පසසති ඔද්ධානි ඔද්ධවණණානි ඔද්ධනිදසසනානි ඔද්ධනිභාසානි. තානි අභිභුය්‍ය ‘ජානාමි පසසාමි’ති එවං සඤ්ඤාදී භොති. ඉදං අට්ඨමං අභිභායතනං.

ඉමානි ඛො අට්ඨ ආනන්ද අභිභායතනානි.

(අට්ඨ විමොක්ඛො)

72. අට්ඨ ඛො ඉමෙ ආනන්ද විමොක්ඛො. කතමෙ අට්ඨ?

රූපි රූපානි පසසති. අයං පට්ඨමො විමොක්ඛො (1)

අජ්ඣන්තං අරුපසඤ්ඤාදී ඛේදා රූපානි පසසති. අයං දුතියො විමොක්ඛො. (2)

සුභතොව අධිවුත්තො භොති. අයං තතියො විමොක්ඛො. (3)

සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ථග්ගමා නානත්තාසඤ්ඤානං අමනසිකාරා ‘අනත්තො ආකාසො’ති ආකාසා-
නඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං චතුත්තො විමොක්ඛො. (4)

සබ්බෙසා ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතික්කමා ‘අනත්තං විඤ්ඤා-
ණෙන’ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං පඤ්චමො විමොක්ඛො (5)

එකෙක් අධ්‍යාත්මරූපයෙහි රූපසංඥා නැත්තේ රතු වූ රත්වත් වූ රත්වත් දකුම් ඇති රත්පැහැති බාහිර රූපයන් දකී. රතු වූ රත්වත් වූ රත්වත් දකුම් ඇති රත්පැහැ වූ බදුවද මලෙක් යම්සේ වේ ද, දෙපසැ මට සිලිටි වූ රතු වූ රත්වත් වූ රත්වත් දකුම් ඇති රත්පැහැ වූ කසිවතෙක් හෝ යම්සේ වේද, එසේම එකෙක් අධ්‍යාත්ම රූපයෙහි රූපසංඥා නැත්තේ, රතු වූ රත්වත් වූ රත්වත් දකුම් ඇති, රත්පැහැ වූ බාහිර රූපයන් දකී. ඔවුන් මැඩ 'දනිමි ඩි දකිමි' යි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ සත්වන අභිභායකනය යි. (7)

එකෙක් අධ්‍යාත්මරූපයෙහි රූපසංඥා නැත්තේ, සුදු වූ සුදුවත් වූ සුදුවත් දකුම් ඇති සුදුපැහැ වූ බාහිර රූපාලම්බනයන් දකී. සුදු වූ සුදුවත් දකුම් ඇති සුදු පැහැ වූ ඔසයි තාරකාව යම් සේ ද, දෙපසැ මට සිලිටි වූ සුදු වූ සුදුවත් වූ සුදුවත් දකුම් ඇති සුදුපැහැති කසිවතෙක් හෝ යම් සේ වේ ද, එසේ ම සුදු වූ සුදුවත් වූ සුදුදකුම් ඇති සුදුපැහැ වූ බාහිර කසිණ රූපයන් දකී. ඔවුන් මැඩ 'දනිමි ඩි දකිමි' යි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ අටවැනි අභිභායකනය යි. (8)

අනදයෙනි, මොහු අටදෙන අභිභායකනයෝ ය.

[විමොක්ෂ අට]

72. අනදයෙනි, මේ විමොක්ෂයෝ අට දෙනෙකි. කවර අට දෙනෙක් ද යත්.

රූපධ්‍යාන ඇත්තේ නිලකසිණාදි රූපයන් ධ්‍යාන ඇසින් දකී. මේ පළමුවන විමොක්ෂය යි. (1)

අධ්‍යාත්මයෙහි රූපසංඥා නැත්තේ බාහිර රූප දකී. මේ දෙවෙනි විමොක්ෂය යි. (2)

පිරිසිදු වූ කසිණ අරමුණු දහන් ඇසින් දක්නේ, 'ශුභ ම යැ' යි එහි ඇලුණේ වෙයි. මේ තෙවෙනි විමොක්ෂය යි. (3)

සර්වප්‍රකාරයෙන් රූපසංඥාවන් ඉක්මිමෙන් ප්‍රතිසංඥාවන් පහ වැ යැමෙන් නානාත්වසංඥාවන් නො මෙනෙහි කිරීමෙන් 'අභස අනන්ත ය'යි ආකාසානන්ද්‍රව්‍යයන ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සිවුවන විමොක්ෂය යි (4)

සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකාසානන්ද්‍රව්‍යයන ඉක්මැ 'චිඤානය අනන්ත ය' යි චිඤාණන්ද්‍රව්‍යයන ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ පස්වන විමොක්ෂය යි. (5)

සබ්බෙසා වීඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කමම 'නාජී කිඤ්චි'ති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං ඡට්ඨො විමොක්ඛො. (6)

සබ්බෙසා ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං සත්තමො විමොක්ඛො. (7)

සබ්බෙසා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කමම සඤ්ඤාචෙදුයිත-
නිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං අට්ඨමො විමොක්ඛො. (8)

ඉමෙ ඛො ආනන්ද අට්ඨ විමොක්ඛො.

[මාරායාවතා]

73. එකමිදුහං ආනන්ද සමයං උරුචෙලායං විහරාමි නජ්ජා තෙරඤ්ජරාය කීරෙ අජපාලනිශ්‍රොධමුදෙල පඨමාභිසම්බුද්ධො. අථ ඛො ආනන්ද මාරො පාපිමා යෙනාහං තෙත්‍රපසඤ්ඤාමි. උපසංඝස්මිතො එකමෙතං අට්ඨාසි. එකමෙතං ඨිංතා ඛො ආනන්ද මාරො පාපිමා ම. එතදචොච පරිනිබ්බාතු'දුති හතොත හගවා, පරිනිබ්බාතු සුගතො. පරිනිබ්බානකාලො'දුති හතොත හගවතො'ති.

එව. වූදක්ක'හං ආනන්ද මාරං පාපිමෙතං. එතදචොච. "න තාවාහං පාපිම පරිනිබ්බාසික්කාමි යාව මෙ භික්ඛු න සාවකා හවිසසනති වීයක්කා වීතීතා විසාරදු ඛත්‍රසසුතා ධම්මධරා ධම්මොත්තමම-පටිපන්නා සාමීච්චට්ඨපන්නා අනුධම්මචාරිනො, සකං ආචරියකං උග්ගභෙත්වා ආචික්ඛිසසනති දෙසෙසසනති පඤ්ඤාපෙසසනති¹ පට්ඨපෙසසනති විචරිසසනති විහරිසසනති උත්තානිකරිසසනති,² උප්පන්නං පරප්පවාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං³ නිග්ගහත්වා සප්පාටිභාරියං ධම්මං දෙසෙසසනති.

න තාවාහං පාපිම පරිනිබ්බාසික්කාමි. යාව මෙ භික්ඛුනියො න සාවකා හවිසසනති වීයක්කා වීතීතා විසාරදු ඛත්‍රසසුතා ධම්මධරා ධම්මොත්තමමපටිපන්නා සාමීච්චට්ඨපන්නා අනුධම්මචාරිනියො, සකං ආචරියකං උග්ගභෙත්වා ආචික්ඛිසසනති දෙසෙසසනති පඤ්ඤාපෙසසනති පට්ඨපෙසසනති විචරිසසනති විහරිසසනති උත්තානිකරිසසනති, උප්පන්නං පරප්පවාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහත්වා සප්පාටිභාරියං ධම්මං දෙසෙසසනති

1 පඤ්ඤාපෙසසනති මජ්ඣං.

2 උත්තානිං කරිසසනති, සි කත්ථි උත්තානිකරිසසනති, ෦෦෧

3 සුනිග්ගහිතං, ෦෦෧

න තාවාහං පාපිම පරිනිබ්බාසිසාමි— යාව මෙ උපාසකා න සාවකා හවිසසනති වියසනා චිතීතා විසාරදු බුහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මොක්ඛමපටි-
පනතා සාමිච්චිපටිපනතා අනුධම්මචාරිනො, සකං ආවරියකං උග්ගහෙත්වා
ආචිකම්බසානති දෙසෙසසානති පඤ්ඤාපෙසසානති පට්ඨපෙසසානති විවරිසසනති
විහජිසසනති උත්තානිකරිසසනති, උපපනතං පරපච්චාදං සහධම්මෙන
සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා සප්පාටිභාරියං ධම්මං දෙසෙසසානති.

න තාවාහං පාපිම පරිනිබ්බාසිසාමි— යාව මෙ උපාසිකා න සාවිකා හවිසසනති වියසනා චිතීතා විසාරදු බුහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මොක්ඛ-
ධම්මපටිපනතා සාමිච්චිපටිපනතා අනුධම්මචාරිනියො, සකං ආවරියකං
උග්ගහෙත්වා ආචිකම්බසානති දෙසෙසසානති පඤ්ඤාපෙසසානති පට්ඨපෙ-
සසානති විවරිසසනති විහජිසසනති උත්තානිකරිසසනති, උපපනතං
පරපච්චාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා සප්පාටිභාරියං
ධම්මං දෙසෙසසානති.

න තාවාහං පාපිම පරිනිබ්බාසිසාමි— යාව මෙ ඉදං බ්‍රහ්මවරියං න
ඉද්ධිකේඛව හවිසසති චිතඤ්ච චිත්ථාරිකං බාහුජඤ්ඤං¹ පුටුභුතං යාව
දෙවමනුසෙසෙති සුප්පකාසිතනති²

74. ඉදනෙව බො ආනන්ද අජජ වාපාලෝ³ චෙතියෙ මාරො පාපිමා
යෙනාහං තෙතුවසබ්බමි. උපසබ්බමිත්වා එකමන්තං අවිසාසි එකමන්තං
ධීතො බො ආනන්ද මාරො පාපිමා මං එතදවොච “පරිනිබ්බාතු’ද්ධි
හතෙන හගවා, පරිනිබ්බාතු සුගතො. පරිනිබ්බානකාලො’ද්ධි හතෙන
හගවතො භාසිතා බො පනෙසා හතෙන හගවතා වාචා න තාවාහං
පාපිම පරිනිබ්බාසිසාමි යාව මෙ භික්ඛු න සාවකා හවිසසනති—පෙ—
යාව මෙ භික්ඛුනියො න සාවිකා හවිසසනති—පෙ— යාව මෙ උපාසකා
න සාවකා හවිසසනති—පෙ— යාව මෙ උපාසිකා න සාවිකා හවිසසනති
—පෙ— යාව මෙ ඉදං බ්‍රහ්මවරියං න ඉද්ධිකේඛව හවිසසති චිතඤ්ච
චිත්ථාරිකං බාහුජඤ්ඤං පුටුභුතං යාව දෙවමනුසෙසෙති සුප්පකාසිතනති—

එත’භි බො පන හතෙන හගවතො බ්‍රහ්මවරියං ඉද්ධිකේඛව
චිතඤ්ච චිත්ථාරිකං බාහුජඤ්ඤං පුටුභුතං යාව දෙවමනුසෙසෙති සුප්පකාසිතං.
පරිනිබ්බාතු’ද්ධි හතෙන හගවා, පරිනිබ්බාතු සුගතො පරිනිබ්බාන-
කාලො’ද්ධි හතෙන හගවතො’ති.

1 බහුජඤ්ඤං, සාං

2 පාචාලො, සාං

මා සවු උච්ඡුහු යම්කාක් ව්‍යාක්ත ද චිතීත ද විසාරද ද බහුශ්‍රැත ද ධර්මධර ද ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්න ද සමාක්ප්‍රතිපන්න ද අනුධර්මචාරී ද නො වන්නාහු නම්, ස්ව ආවායාච්චාදය ඉගෙන නො කියන්නාහු නම්, නො දෙසන්නාහු නම්, නො පණවන්නාහු නම්, නො පිහිටුවන්නාහු නම්, විවෘත නො කරන්නාහු නම්, බෙද නො දක්වන්නාහු නම්, ප්‍රකට නො කරන්නාහු නම්, පහළ වූ පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත කොට මොනොවට නිගහා නෙයයාච්ඡික කොට දහම් නො දෙසන්නාහු නම්, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි.

මා සවු උච්ඡුහු යම්කාක් ව්‍යාක්ත ද චිතීත ද විසාරද ද බහුශ්‍රැත ද ධර්මධර ද ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්න ද සමාක්ප්‍රතිපන්න ද අනුධර්මචාරී ද නො වන්නාහු නම්, ස්ව ආවායාච්චාදය ඉගෙන නො කියන්නාහු නම්, නො දෙසන්නාහු නම්, නො පණවන්නාහු නම්, නො පිහිටුවන්නාහු නම්, විවෘත නො කරන්නාහු නම්, බෙද නො දක්වන්නාහු නම් ප්‍රකට නො කරන්නාහු නම්, පහළ වූ පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත කොට මොනොවට නිගහා නෙයයාච්ඡික කොට දහම් නො දෙසන්නාහු නම්, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි.

යම්කාක් මගේ මේ සසුන්බලසර සමාද්ධි නො වන්නේ ද, ස්ථිත නො වන්නේ ද, විස්තාරිත නො වන්නේ ද, බොහෝ දෙනා අතර පැතුරුණේත් පෘථුහුත් නො වන්නේ ද, යම්කාක් දෙවමිනිසුන් විසින් සුප්‍රකාශිත නො වන්නේ ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි''යි කීමි.

74 අනදයෙනි, දැනුණු අද වාපාල චෛත්‍යයෙහි මර තෙම මා කරා එළැඹියේ ය එළැඹි එකත්පස් වැ සිටියේ ය. එකත්පස් ව සිටියේ ම 'වහන්ස, හඟවත්තු දන් පිරිනිවෙත් වා, සුගත්තු පිරිනිවෙත් වා. දන් හඟවන්නට පිරිනිවෙන්නට කල් ය වහන්ස, භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසින් "පට්ට, යම්කාක් මා සවු මහණහු . . . මෙහණහු . . . උච්ඡුහු . . . උච්ඡුහු ව්‍යාක්ත ද චිතීත ද . . . මොරයාච්ඡිකකොට දම් නො දෙසන්නාහු නම් ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි. යම්කාක් මගේ මේ සසුන්බලසර සමාද්ධි නො වන්නේ ද, ස්ථිත නො වන්නේ ද, විස්තාරිත නො වන්නේ ද, බොහෝ දෙනා අතර පැතුරුණේත් පෘථුහුත් නො වන්නේ ද, යම් තාක් දෙවමිනිසුන් විසින් සුප්‍රකාශිත නොවන්නේද, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි''යි මේ වචන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදන ලද්දේ ය.

වහන්ස, දන් වහාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සසුන් බලසර සමාද්ධි ද ස්ථිත ද විස්තාරිත ද බාහුරන්‍යා ද පෘථුහුත ද දෙවමිනිසුන් විසින් සුප්‍රකාශිත ද වේ. වහන්ස, දන් හඟවත්තු පිරිනිවෙත් වා, සුගත්තු පිරිනිවෙත් වා. වහන්ස, දන් හඟවන්නට පිරිනිවෙන්නට කල්වේ යැ''යි කිය.

එවං වුතෙන අභං ආනන්ද මාරං පාපිමන්තං එතදවොච.
 “අප්පොසස්සුකෙකා ඤං පාපිම භොභි. න චිරං තරාගතස්ස පරිනිබ්බානං
 භවිස්සති ඉතො තිණ්ණං මාසානං අවච්ඡයෙන තරාගතො පරිනිබ්බා-
 ඨිස්සති”ති. ඉදුනෙව ඛො ආනන්ද අජ්ජ වාපාලෙ වෙතියෙ තරාගතෙන
 සතෙන සමපජානෙන ආයුසංඛාරො ඔසසවෙය්”ති.

[ආනන්දයාවනා]

75. එවං වුතෙන ආයසමා ආනන්ද භගවන්තං එතදවොච. “තිට්ඨතු
 භතෙන භගවා කප්පං, තිට්ඨතු සුගතො කප්පං, ඛුජ්ජනභිතාය
 ඛුජ්ජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අඤ්ඤාය භිතාය සුඛාය දෙව-
 මනුස්සාන”නති.

අලං ආනන්ද, මා තරාගතං යාථි අකාලො’දුති ආනන්ද තරාගතං
 යාවනායා’ති.

දුතියමි ඛො ආයසමා ආනන්ද —පෙ— තතියමි ඛො ආයසමා
 ආනන්ද භගවන්තං එතදවොච: “තිට්ඨතු භතෙන භගවා කප්පං, තිට්ඨතු
 සුගතො කප්පං, ඛුජ්ජනභිතාය ඛුජ්ජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අඤ්ඤාය
 භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සාන”නති.

සද්දහස් ඤං ආනන්ද තරාගතස්ස ඛොධිනති? “එවමහතෙන”. අථ
 කිංඤ්ඤාති ඤං ආනන්ද තරාගතං යාවතතියකං අභිනිපපිළෙසි? ති.

සමුත්ථං මෙතං භතෙන භගවතො සුතං සමුත්ථං පටිග්ගහිතං.
 “යසක කසඤ්ඤා ආනන්ද වක්ඛාරො ඉද්ධිපාද භාවිතා ඛුජ්ජිකතා යානිකතා
 වජ්ජිකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, සො ආකංඛමානො කප්පං වා
 තිට්ඨෙය්”ති. තරාගතස්ස ඛො ආනන්ද වක්ඛාරො ඉද්ධිපාද භාවිතා
 ඛුජ්ජිකතා යානිකතා වජ්ජිකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා,
 සො ආකංඛමානො ආනන්ද තරාගතො කප්පං වා තිට්ඨෙය්”ති.

සද්දහස් ඤං ආනන්ද? ති “එවමහතෙන”.

අනාදයෙනි, මෙසේ කී කල්හි මම “පට්ඨ, තෝ මන්දෙන්සාහ වට. නොබෝ කල්හි තරාගතයන්ගේ පිරිනිවන වන්නේ ය. මෙයින් තුන් මසක් ඇවෑමත් තරාගතයෝ පිරිනිවෙන්නාහ යි කීමි. අනාදයෙනි, අද මේ දූන් වාපාල චෛත්‍යයෙහි දී තරාගතයන් සිහි ඇතිවූන් නුවණින් දන්නවුන් විසින් ආයුසංස්කාරය හරන ලද්දේ යැ යි වදළහ

(අනන්ත-ආයාචනය)

75. මෙසේ වදළ කලා අනාද තෙරණුවෝ ‘වහන්ස, භාගාවතුන් වහන්සේ බොහෝ දෙනාට භික්‍ෂ පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්නට අර්ථ පිණිස, භික්‍ෂ පිණිස, සුව පිණිස කපක් වැඩ සිටුනා සේක් වා, සුගතයන් වහන්සේ කපක් වැඩ සිටුනා සේක් ව’ යි කීහ.

“අනාදයෙනි, කම් නැත, තරාගතයන් නො යදින්න, අනාදයෙනි, තරාගතයන් යදනට දූන් කල් නො වෙ” යි වදළහ.

දෙවනු ද තෙවනු ද අනාද තෙරණුවෝ “වහන්ස, බොහෝ දෙනාට භික්‍ෂ පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙව මිනිස්නට අර්ථ පිණිස භික්‍ෂ පිණිස සුව පිණිස . කපක් වැඩ සිටුනා සේක් ව” යි කීහ.

එවිට හඟවත්හු “අනාදයෙනි, තරාගතයන්ගේ බොධිය හදහවු දැයි” අසා වදළහ. “එසේය, වහන්සැ” යි අනාද තෙරණුවෝ කීහ. “එසේ නම් අනාදයෙනි, තෙපි කවර හෙයින් තෙවෙනි වර තෙක් තරාගතයන් පෙළවු ද?” යි අසා වදළහ.

වහන්ස, “අනාදයෙනි යමක්හු විසින් සතර සෘද්ධිපාදයෝ වඩන ලද්දහු, යානයක් බඳු කරන ලද්දහු, වාස්තුවක් බඳු කරන ලද්දහු, පිළිපදනා ලද්දහු, පුරුදු කරන ලද්දහු, මොනොවට පුරන ලද්දහු නම්, හේ කැමැත්තේ කපක් හෝ කපකට වැඩිතරම් හෝ සිටිය හැකි වන්නේ ය. අනාදයෙනි, තරාගතයන් විසින් වනාහි සතර සෘද්ධිපාදයෝ භාවිත හ, බහුලිකෘත හ, යානිකෘත හ, වාස්තුකෘත හ, අනුජ්ඣිත හ, පරිචිත හ, සුසමාරබ්ධ හ. අනාදයෙනි, ඒ තරාගතයෝ කැමැත්තෝ කපක් හෝ කපකට වැඩිතරම් කලක් හෝ සිටිය හැකි වන්නාහ” යන මේ වචනය භාගාවතුන් වහන්සේ හමුයෙන් මා විසින් අසන ලදී. භාගාවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි මා විසින් පිළිගන්නා ලදී” යි අනාද තෙරණුවෝ කීහ.

“අනාදයෙනි, තෙපි මෙය හදහවු ද?” යි බුදුරජාණන් අසා වදළහ. “එසේ ය, වහන්සැ” යි අනාද තෙරණුවෝ පිළිවදන් දුන්හ.

තස්මාතිහානාදු තුග්ගෙවෙතං දුක්ඛං, තුග්ගෙවෙතං අපරඤ්ඤාං, ඤාං භවාගතෙන ඵලං. ඔළාරිකෙ තිථිකෙත කඨිරමානො,¹ ඔළාරිකෙ මහාසෙ කඨිරමානො නාසකඨි පටිච්ඡික්ඛිතුං. න තථාගතං යාථි 'තිට්ඨතු භනෙන භගවා කප්පා, නිට්ඨතු සුගතො කප්පා' බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අස්සාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානා'නති සවෙ ඤාං ආනාදු තථාගතං යාවෙය්‍යාසි, දොව තෙ වාචා තථාගතො පටිකඨිපෙය්‍යා, අප්ප තතිසකං අඤ්චාසෙය්‍යා තස්මාතිහානාදු තුග්ගෙවෙතං දුක්ඛං, තුග්ගෙවෙතං අපරඤ්ඤාං.

76 එකමිදුහං ආනාදු සමයං රාජගහෙ විහරාමි ගිරිකුටෙ පබ්බතෙ. තත්‍ර පි බො තාහං ආනාදු ආමනෙකසිං: රමණීයං ආනාදු රාජගහං රමණීයො රජකුටො පබ්බතො යස්ස කසපි ආනාදු චක්ඛාරො ඉද්ධිපාදු භාවිතා බහුලිකතා යානිකතා වජ්ජකතා අනුලක්ඛිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, සො ආකඛමානො කප්පා වා තිට්ඨෙය්‍යා කප්පාවසෙසං වා තථාගතස්ස බො ආනාදු චක්ඛාරො ඉද්ධිපාදු භාවිතා බහුලිකතා යානිකතා වජ්ජකතා අනුලක්ඛිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා සො ආකඛමානො ආනාදු තථාගතො කප්පා වා තිට්ඨෙය්‍යා කප්පාවසෙසං වා'ති. ඵලමිදං බො ඤාං ආනාදු තථාගතෙන ඔළාරික තිථිකෙත කඨිරමානො ඔළාරිකෙ ඤාසෙ කඨිරමානො නාසකඨි පටිච්ඡික්ඛිතුං. න තථාගතං යාථි 'තිට්ඨතු භනෙන භගවා කප්පා නිට්ඨතු සුගතො කප්පා' බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අස්සාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානා'නති සවෙ ඤාං ආනාදු තථාගතං යාවෙය්‍යාසි, දොව තෙ වාචා තථාගතො පටිකඨිපෙය්‍යා, අප්ප තතිසකං අඤ්චාසෙය්‍යා. තස්මාතිහානාදු තුග්ගෙවෙතං දුක්ඛං, තුග්ගෙවෙතං අපරඤ්ඤාං.

එකමිදුහං ආනාදු සමයං තස්සෙව රාජගහෙ විහරාමි ගොතම-නිග්ගොධෙ-පෙ- තස්සෙව රාජගහෙ විහරාමි වොරපපානෙ-පෙ- තස්සෙව රාජගහෙ විහරාමි වෙහාරපසෙස සත්තපණ්ණිගුහායං-පෙ- තස්සෙව රාජගහෙ විහරාමි ඉසිගිලිපසෙස කාළසිලායං-පෙ- තස්සෙව රාජගහෙ විහරාමි සීතවනෙ සප්පසොණධිකපඤ්ඤාරො-පෙ- තස්සෙව රාජගහෙ විහරාමි සපොදුරාමෙ-පෙ- තස්සෙව රාජගහෙ විහරාමි වෙළවනෙ කලඤ්ඤ නිවාපෙ-පෙ- තස්සෙව රාජගහෙ විහරාමි ජීවකම්බවනෙ-පෙ- තස්සෙව රාජගහෙ විහරාමි මද්දකුච්ඡිසමි මිගදයො, තත්‍රාපි² බො තාහං ආනාදු ආමනෙකසිං රමණීයං ආනාදු රාජගහං, රමණීයො ගොතමනිග්ගොධො-පෙ- රමණීයො වොරපපානො-පෙ- රමණීයො වෙහාරපසෙස සත්තපණ්ණිගුහා-පෙ-රමණීයො ඉසිගිලිපසෙස කාළසිලා-පෙ-රමණීයො සීතවනෙ සප්පසොණධිකපඤ්ඤාරො-පෙ-රමණීයො තපොදුරාමො-පෙ- රමණීයො වෙළවනෙ කලඤ්ඤ නිවාපෙ-පෙ-රමණීයො ජීවකම්බවනං-පෙ- රමණීයො මද්දකුච්ඡිසමි මිගදයො. යස්ස කසපි ආනාදු චක්ඛාරො ඉද්ධිපාදු භාවිතා බහුලිකතා යානිකතා වජ්ජකතා අනුලක්ඛිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, සො ආකඛමානො කප්පා වා තිට්ඨෙය්‍යා කප්පාවසෙසං වා තථාගතස්ස බො ආනාදු චක්ඛාරො ඉද්ධිපාදු භාවිතා බහුලිකතා යානිකතා වජ්ජකතා අනුලක්ඛිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා සො ආකඛමානො කප්පා වා තිට්ඨෙය්‍යා කප්පාවසෙසං වා'ති.

1. කසියමානෙ, සිඳු

2. නිග්ගොධාරාමෙ, FMS

3. තත්‍ර, FMS.

“අනදයෙනි, එබැවින් මෙහි තෙපි තරාගතයන් විසින් මෙසේ ඔදුරික නිමිති කරනු ලබන කල්හි, ඔදුරිකාවහාසය කරනු ලබන කල්හි, යම් භෙයෙකින් එය පිළිවිදිනුවට නො හැකි වූහු ද, ‘වහන්ස, භාගාවත්ත ඛොහෝ දෙනාට භික්‍ෂු පිණිස, ඛොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්සන්ට අර්ථ පිණිස භික්‍ෂු පිණිස සුව පිණිස කපක් වැඩ සිටිත් වා, සුගත්තු කපක් වැඩ සිටිත් වා’ යි තරාගතයන් නො යැදුහු ද, එය තොපගේ ම දුෂ්කෘතය, තොපගේ ම වරද ය. අනදයෙනි, ඉදින් තෙපි තරාගතයන් යැදුහු නම්, තරාගතයෝ තොපගේ වචන දෙකක් පිළිකෙවනාහ. වැලි තෙවැන්න ඉවසන්නාහ. එහෙයින් අනදයෙනි, මෙහි මෙය තොපගේ ම දුෂ්කෘතය, තොපගේ ම වරද ය.

76 අනදයෙනි, එක් සමයෙක මම් රජගහ නුවර ගිජුකුළු පව්වෙහි වෙසෙමි. එහි දී ද මම් තොප බණවා “අනදයෙනි, රජගහ පුර සිත්කලු ය. ගිජුකුළු පව්ව සිත්කළු ය. අනදයෙනි, යම් කිසිවක්හු විසින් සතර සෘද්ධි-පාද භාවිත බහුලිකෘත යානිකෘත වාස්තුකෘත අනුෂ්ඨිත පරිචිත සුසමාරබ්බ නම්, හේ කැමැත්තේ කපක් හෝ කපට වැඩියක් කල් සිටිය හැකි වන්නේ යැ’ යි කීම් අනදයෙනි, මෙසේත් තරාගතයන් විසින් ඔදුරික නිමිත්ත කරනු ලබන කල්හි, ඔදුරික අවහාසය කරනු ලබන කල්හි එය දනගන්නට නො හැකි වූහු. තරාගතයන්ට “වහන්ස, ඛොහෝ දෙනාට භික්‍ෂු පිණිස, ඛොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්සන්ට අර්ථ පිණිස භික්‍ෂු පිණිස සුව පිණිස ගවත්තු කපක් වැඩ සිටිත් වා, සුගත්තු කපක් වැඩ සිටිත් වා’ යි යාවන නො කළහු ය. අනදයෙනි, ඉදින් තෙපි තරාගතයන් යැදුහු නම්, තරාගතයෝ තොප වචනදෙකක් ම පිළිකෙවනාහ, වැලි තෙවැන්න ඉවසන්නාහ අනදයෙනි, එබැවින් මෙහි තොපගේ ම දුෂ්කෘත ය, තොපගේ ම වරද ය.

අනදයෙනි, එක් සමයෙක මම් ඒ රජගහ නුවර ම ගෞතම නායග්‍රො-ධය මුලා වෙසෙමි ... ඒ රජගහ නුවර ම වොරප්‍රපාතයෙහි වෙසෙමි. ඒ රජගහ නුවර ම චෛභාර පර්වතපාර්ශ්වයෙහි සප්තපර්ණිශ්‍රවායෙහි වෙසෙමි - ඒ රජගහ නුවර ම සෘෂිගිරිපාර්ශ්වයෙහි කාලශිලායෙහි වෙසෙමි .. ඒ රජගහ නුවර ම ශිතවනයෙහි සප්තසොංඝධික පබ්භාරයෙහි වෙසෙමි .. ඒ රජගහ නුවර ම තපොදුරාමයෙහි වෙසෙමි ඒ රජගහ නුවරෙහි කලඤ්ඤ නිවාප නම් වූ වෙළඳවනයෙහි වෙසෙමි. ඒ රජගහ නුවරෙහි ම මද්දකුච්ඡි මුච්චාමුච්ඡි වෙසෙමි. අනදයෙනි, එහි දී ද තොප බණවා ‘අනදයෙනි, රජගහ පුර සිත්කලු ය, අනදයෙනි, ගෞතම නායග්‍රොධය සිත්කලු ය, .. වොරප්‍රපාතය සිත්කලු ය .. චෛභාරපාර්ශ්වයෙහි සප්තපර්ණිශ්‍රවායෙහි සිත්කලු ය .. සෘෂිගිරිපාර්ශ්වයෙහි කාලශිලාව සිත්කලු ය. .. ශිතවන-යෙහි සප්තසොංඝධිකපබ්භාරය සිත්කලු ය . . තපොදුරාමය සිත්කලු ය . කලඤ්ඤනිවාප නම් වූ වෙළඳවනය සිත්කලු ය .. මද්දකුච්ඡි මුච්චාමුච්ඡි වෙසෙමි. අනදයෙනි, යම් කිසිවක්හු විසින් සතර සෘද්ධිපාද භාවිත ද බහුලිකෘත ද යානිකෘත ද වාස්තුකෘත ද, අනුෂ්ඨිත ද පරිචිත ද සුසමාරබ්බ ද හේ කැමැත්තේ කපක් හෝ කපකට වැඩියක් කල් හෝ සිටිය හැකි වන්නේ යැ’ යි කීවි.

එවමපි ඛො ආනන්ද තරාගතෙන, ඔළාරිකෙ තිම්බෙත කඨිරමානෙ -පෙ- නාසකඛි පටිච්ඡක්ඛිතුං න තරාගතං යාචි 'තිට්ඨතු හගවා කප්පං, තිට්ඨතු සුගතො කප්පං ඔහුජ්ජනභිතාය ඔහුජ්ජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුසසානනති' සචෙ ත්වං ආනන්ද තරාගතං යාවෙය්‍යාසි, දොව තෙ වාචා තරාගතො පටිකඛිපෙය්‍යා, අරං තතියකං අධිවාසෙය්‍යා. තසමාතිහානන්ද තුයෙහවෙතං දුක්ඛං, තුයෙහවෙතං අපරද්ධං.

77 එකමිද්දහං ආනන්ද සමයං ඉධෙව වෙසාලියං විහරාමී උදෙන-
වෙතියෙ තත්‍රපි ඛො තාහං ආනන්ද ආමනෙතසිං. රමණියා ආනන්ද
වෙසාලී, රමණියං උදෙනං වෙතියං යසා කසාවි ආනන්ද වත්තාරො
ඉද්ධිපාද භාවිතා -පෙ- සුසමාරද්ධා, සො ආකඛිමානො කප්පං වා
තිට්ඨෙය්‍යා කප්පාචසෙසං වා තරාගතස්ස ඛො ආනන්ද වත්තාරො ඉද්ධිපාද
භාවිතා -පෙ- සුසමාරද්ධා සො ආකඛිමානො ආනන්ද තරාගතො
කප්පං වා තිට්ඨෙය්‍යා කප්පාචසෙසං වා'ති එවමපි ඛො ත්වං ආනන්ද
තරාගතෙන ඔළාරිකෙ තිම්බෙත කඨිරමානෙ -පෙ- නාසකඛි පටිච්ඡක්ඛිතුං
-පෙ- තසමාතිහානන්ද තුයෙහවෙතං දුක්ඛං, තුයෙහවෙතං අපරද්ධං.

එකමිද්දහං ආනන්ද සමයං ඉධෙව වෙසාලියං විහරාමී ගොතමකෙ
වෙතියං. -පෙ- ඉධෙව වෙසාලියං විහරාමී සත්තමෙඛෙ වෙතියං -පෙ-
ඉධෙව වෙසාලියං විහරාමී ඔහුජ්ජනෙ වෙතියං. -පෙ- ඉධෙව වෙසාලියං
විහරාමී සාරද්දෙ වෙතියං -පෙ- ඉදනෙව ඛො තාහං ආනන්ද අජ්ජ
වාපාලෙ වෙතියං ආමනෙතසිං. රමණියා ආනන්ද වෙසාලී, රමණියං
වාපාලං වෙතියං. යසා කසාවි ආනන්ද වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාවිතා
ඔහුලිකතා යානිකතා වක්ඛුකතා අනුට්ඨිතා පරිච්ඡිතා සුසමාරද්ධා, සො
ආකඛිමානො කප්පං වා තිට්ඨෙය්‍යා කප්පාචසෙසං වා. තරාගතස්ස ඛො
ආනන්ද වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාවිතා ඔහුලිකතා යානිකතා වක්ඛුකතා
පරිච්ඡිතා සුසමාරද්ධා සො ආකඛිමානො ආනන්ද තරාගතො කප්පං වා
තිට්ඨෙය්‍යා කප්පාචසෙසං වා'ති එවමපි ඛො ත්වං ආනන්ද තරාගතෙන
ඔළාරිකෙ තිම්බෙත කඨිරමානෙ, ඔළාරිකෙ ඔහායෙ කඨිරමානෙ නාසකඛි
පටිච්ඡක්ඛිතුං. න තරාගතං යාචි; තිට්ඨතු හගවා කප්පං, තිට්ඨතු සුගතො
කප්පං ඔහුජ්ජනභිතාය ඔහුජ්ජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය භිතාය
සුඛාය දෙවමනුසසානනති. සචෙ ත්වං ආනන්ද තරාගතං යාවෙය්‍යාසි,
දොව තෙ වාචා තරාගතො පටිකඛිපෙය්‍යා, අරං තතියකං අධිවාසෙය්‍යා
තසමාතිහානන්ද තුයෙහවෙතං දුක්ඛං, තුයෙහවෙතං අපරද්ධං.

අනාදයෙනි, මෙසේත් තරාගතයන් විසින් ඖදරික නිමිත්ත කරනු ලබන කල්හි .. එය දූතගන්නට නො හැකි වූහ. 'භගවත්හු බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවිමිනිස්නට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස කපක් හෝ කපකට වැඩියක් වැඩ සිටිත් වා' යි තරාගතයන් නො ම යැදූහ. අනාදයෙනි, ඉදින් තෙපි තරාගතයන් යැදූහ නම්, තොපගේ වචන දෙකක් ම තරාගතයෝ පිළිකෙච්ඡාහ, වැලි තෙවැන්න ඉවසන්නාහ. එහෙයින් අනාදයෙනි, මෙහි තොපගේ ම දුෂ්කෘතය වෙයි, තොප ගේ ම වරද වෙයි

77. අනාදයෙනි, එක් සමයෙක්හි මේ විසල්පුරෙහි ම උදෙන වෛත්‍යයෙහි වෙසෙමි. එහි දී ද අනාදයෙනි, තොප බණවා "අනාදයෙනි, උසල් පුර සිත්කලු ය, උදෙන වෛත්‍යය සිත්කලු ය. අනාදයෙනි, යමක්හු විසින් සතර සෘද්ධිපාද භාවිත සුසමාරබ්ධ වී නම්, හේ කැමැත්තේ කපක් හෝ කපකට වැඩි කල් සිටිය හැකි වන්නේ ය. අනාදයෙනි, තරාගතයන් විසින් වනාහි සතර සෘද්ධිපාදයෝ භාවිත හ .. සුසමාරබ්ධ හ. ඔබ කැමැත්තාහු කපක් හෝ එයට වැඩියක් කල් හෝ සිටිය හැකි වන්නාහ" යි කීම්. අනාදයෙනි, මෙසේ තරාගතයන් විසින් ඖදරික නිමිත්ත කරනු ලබන කල්හි .. එය දූතගන්නට නො හැකි වූහ. එහෙයින් අනාදයෙනි, මෙහි මේ තොපගේ ම දුෂ්කෘතය ය, මේ තොපගේ ම වරද ය.

අනාදයෙනි, මම එක් සමයෙක මෙහි විසල්පුර ගෞතමක වෛත්‍යයෙහි වෙසෙමි .. මේ විසල්පුරෙහි ම සප්තාමුවෛත්‍යයෙහි වෙසෙමි ... මේ විසල්පුරයෙහි ම බහුපුත්‍රක වෛත්‍යයෙහි වෙසෙමි .. මේ විසල්පුරයෙහි ම සාරඤ්ඤ වෛත්‍යයෙහි වෙසෙමි .. අනාදයෙනි, අද දැන් මේ වාපාල වෛත්‍යයෙහි දී තොප බණවා 'අනාදයෙනි, උසල් පුර සිත්කලු ය, වාපාලවෛත්‍යය සිත්කලු ය. අනාදයෙනි, යම් කිසිවක්හු විසින් සතර සෘද්ධිපාද භාවිත බහුලිකෘත යානිකෘත වාස්තුකෘත අනුෂ්ඨිත පරිචිත සුසමාරබ්ධ නම්, හේ කැමැත්තේ කපක් හෝ කපකට වැඩියක් කල් සිටිය හැකි වන්නේ ය අනාදයෙනි, තරාගතයන් විසින් සතර සෘද්ධිපාද භාවිත ය, බහුලිකෘත ය, යානිකෘත ය, වාස්තුකෘත ය, අනුෂ්ඨිත ය, පරිචිත ය, සුසමාරබ්ධ ය අනාදයෙනි, ඒ තරාගතයෝ කැමැත්තාහු නම් කපක් හෝ එයට වැඩියක් කල් සිටිය හැකි වන්නාහ' යි කීම්. අනාදයෙනි, මෙසේත් තරාගතයන් විසින් ඖදරික නිමිත්ත කරනු ලබන කල්හි, ඖදරිකාවභාසය කරනු ලබන කල්හි, එය දූතගන්නට නො හැකි වූහ. 'බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුග්‍රහ පිණිස, දෙවිමිනිස්නට වැඩ පිණිස, හිත පිණිස, සුව පිණිස, භගවත්හු කපක් වැඩසිටිත් වා, සුගත්හු කපක් වැඩසිටිත් වා' යි තරාගතයන් නො යැදූහ. අනාදයෙනි, ඉදින් තෙපි යැදූහ නම්, තරාගතයෝ තොප කී බස දෙවරක් ම පිළිකෙච්ඡාහ. තෙවෙනි වර ඉවසන්නාහ. එහෙයින් අනාදයෙනි, මෙහි මේ තොපගේ ම දුෂ්කෘතය වෙයි, තොපගේ ම වරද වෙයි.

78. අනදයෙහි, ප්‍රිය වුමන වඩන්නාවූ සියලු දෑය කෙරෙන් වෙන් වීම, ඉවත් වීම, අත් සැටියෙකින් වීම යන මෙය මා විසින් කල් තබා ම නොපට කියන ලද්දේ නො වේ ද? අනදයෙහි, යමක් උපන්නේ ද, වූයේ ද, සැකැසුණේ ද, පලුදු වන සුලු ද, 'එය පලුදු නො වේවා' යි යන මෙය කොසින් ලැබෙන්නේ ද? මෙ කරුණ විද්‍යාමාන නො වේ. අනදයෙහි, යමක් තරාගතයන් විසින් හරන ලද ද, බැහැර කරන ලද ද, මුදන ලද ද, පහ කරන ලද ද, දුරු ලන ලද ද, යම් දායකයක් හරන ලද ද, නොබෝ කල්හි තරාගතයන්ගේ පිරිනිවීම වන්නේ යැ යි, මෙයින් බෙමයක් අවැමෙන් තරාගතයෝ පිරිනිවෙන්නාහ' යි යම් එකාන්ත වචනයක් තරාගතයන් විසින් කියන ලද ද, ඒ වචනය තරාගතයෝ දිවි හෙයින් නූමුදු වළහන්නාහ යන මෙය නැත්තේ ය. මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන ය.

79. 'අනදයෙනි, යළි, මහාවනය යම් තැනෙක ද, කුළාරහල් වෙහෙර යම් තැනෙක ද, එ තැනට එළැඹෙන්නමහ' යි බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළහ. 'එසේ ය වහන්සැ' යි අනද තෙරණුවෝ භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිවදන් දුන්හ. එකල්හි භාග්‍යවත්හු ආශ්‍රමයේ අනද තෙරුන්හා මහ වෙනෙහි කුළාරහල් වෙහෙර කරා වැඩියහ. වැඩ අනද තෙරුන් බණවා, 'අනදයෙනි, යළි, යම් පමණ මහණහු විසල්පුර නිසා වෙසෙත් ද, ඔවුන් හැම උවටන්හලා රැස්කරවු' යි වදාළහ. 'එසේ ය, වහන්සැ' යි අනද තෙරණුවෝ බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිවදන් දී විසල්පුර වසනා තාක් හැම මහණුන් උවටන්හලා රැස් කොට භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් කරා එළැඹි වැද පසෙක සිටියහ. පසෙකැ සිටියාවූ අනද තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ, බික්සක රැස් කරන ලද්දේ ය යමක් පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දන් කල් සිතන සේක් නම් මේ ඒ කලා' යි සැළ කළහ.

[බ්‍රහ්මවයසී:වීරස්ථායි ධර්මදෙශනා]

80. ඉක්බිති හඟවත්හු උවටත්තල කරා එළැඹියහ. එළැඹි, පණවා තුඩුණු අසනැ වැඩහුත්ත. වැඩහිඳ ම මහණුන් බණවා, “මහණෙනි, යම් සේ මේ සසුන්බඹසර බොහෝ කල් පැවැත්ත හෙන්නේ ද, වීරස්ථිතික වන්නේ ද, එසේ මෙහි මා විසින් යම් ධර්ම කෙනෙක් වෙසෙසි නුවණින් දැන දෙසන ලද ද, තොප විසින් ඒ මොනොවට ඉගෙන දාසෙවන කළ යුතු, භාවනා විසින් වැඩිය යුතු, බහුල වශයෙන් කළ යුතු. එය බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සැප පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස දෙවමිනිස්තට අර්ථ පිණිස, හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි, යම්සේ මේ සසුන් බඹසර බොහෝ කල් පැවැත්ත හෙන්නේ ද, වීරස්ථිතික වන්නේ ද, එය බොහෝ දෙනාට සැප පිණිස ලොවට අනුකම්පා පිණිස දෙවමිනිස්තට අර්ථ පිණිස, හිත පිණිස, සුව පිණිස වන්නේ ද, එසේ ඒ යම් ධර්ම කෙනෙක් තොප විසින් මොනොවට ඉගෙන දාසෙවන කළ යුතු ද, වැඩිය යුතු ද, බහුල කළ යුතු ද, මහණෙනි, මා විසින් වෙසෙසි නුවණින් දැනදෙසන ලද ඒ ධර්මයෝ කවුරු ද යත්: ඔහු නම් සතර සතිපට්ඨානයෝ ය, සතර සමාක්ප්‍රධානතයෝ ය, සතර සාද්ධිපාදයෝ ය, පංච ඉන්ද්‍රියයෝ ය, පඤ්ච බල ය, සප්ත බොධාධිග ය, ආයති අණ්ඩාංගික මාර්ගය ය යන මොහු ය.

ඉමෙ ධො භික්ඛවෙ ධම්මා මයා අභිඤ්ඤා දෙසිතා. තෙ වො සාධුකං උග්ගභේජවා ආපෙච්ඡිකාමා ඛණ්ඩිකාතබ්බා යථාසිදං බ්‍රහ්මචරියං අධිග්‍රහිතං අසස චිරඤ්චිකං, තදස්ස ඛණ්ඩිකාතබ්බා ඛණ්ඩිකාතබ්බා ලොකානුකම්පාය අස්සාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුසසානන්ති”.

81. අථ ධො භගවා භික්ඛු ආමනෙතයි: “භද්ද”න්ති භික්ඛවෙ ආමනා-
යාමී වො. වයධම්මෙ සංඛාරා. ආපමාදෙන සම්පාදෙථ. නචිරං තථාගතස්ස
පරිනිබ්බානං භවිස්සති. ඉතො තිණ්ණං මාසානං අවචයෙන තථාගතො
පරිනිබ්බායස්සති”ති ඉදම්චොච භගවා ඉදං වක්වා සුගතො අථාපරං
ඵතදචොච සස්වා¹.

පරිපකෙකා වයො මයහං පරිත්තං මම ජීවිතං
පහාය වො ගමීස්සාමී කතලෙම සරණමත්තනො
ආපමකා සතිමනෙකා සුසීලා භොථ භික්ඛවො,
සුසමාහිතසංකප්පා සචිත්තමනුරක්ඛථ
යො ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ අපමකෙකා විහස්සති²,
පහාය ජාතිසංසාරං දුක්ඛසත්තං කම්පස්සති ති

කතියභාණවාරො.

1 ඉතො පරං සාමමපාසකකෙ අයං අධිග්‍රහිතං පාදො”පි දීපනකෙ,

“දහරා පි ව ගෙ වුඩ්ඨා ගෙ බාලා ගෙ ව පණ්ඩිතා

අඩ්ඨා වෙව දළිදද ව සංඛිධි මච්චුපරායණං

යථා පි කුමහකාරස්ස කතං මනනිකාභාජනං

බුද්දතං ව මහත්තං වයඤ්ච පකකඤ්චආමනං

සංඛිං ගෙදනපරිගන්තං ඵවා මච්චාන ජීරිතං

අථාපරං ඵතදචොච” සත්ථා

2 විහරිස්සති සත්ථා, විගහස්සති සිමු සද්දනිති 1088 - “විහරස්ස හ - විපුබ්බස්ස
හර ධාතුස්ස ‘හ’ ඉච්චාටදසො ගොති වා සසතිමහි විහත්ති - අපමකෙකා විහස්සති”

මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ වනාහි මා විසින් වෙසෙසි නුවණින් දැන දෙසන ලදහ. ඔහු තොප විසින් මේ සසුන්බඹසර බොහෝ කල් පවත්නා පිණිස, විරස්ථික වනු පිණිස, මොනොවට ඉගෙන ආසෙවන කළ යුතු, වැඩියැ යුතු, බහුල කළ යුතු. එය බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්සන්ට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සැප පිණිස වන්නේ යැ''යි වදළහ.

81. ඉක්බිති හඟවත්හු භික්ෂූන් බණවා, “මහණෙනි, දැන් තොප අමතමි. ශාස්තෘයෝ නැසෙන සුල්ලහ. නොපමායෙන් තුන්සික සපයවු. නොබෝ කල්හි තපාගතයන්ගේ පිරිනිවන වන්නේ ය. මෙයින් තුන් මස් ඇවෑමෙන් තපාගතයෝ පිරිනිවෙන්නාහ'' යි වදළහ. හඟවත්හු මෙය වදළහ. සුගත්හු මෙය වදරා ඉක්බිති ඒ ශාස්තෘහු ගාථාබන්ධන වශයෙන් අනෙකක් වූ මේ වචන ද වදළහ:

“මගේ වයස චූහුකෙළේ ය. මගේ ජීවිතකාලය (තව) ස්වල්පයකි. තොප හැර යන්නෙමි. මා විසින් තමහට පිහිට කරන ලද්දේ ය.

මහණෙනි, නොපමා වවු, සිහි ඇත්තෝ වවු, සුසිල් වවු, මොනොවට පිහිටුවූ සමාක්කල්පනා ඇත්තෝ තමන් සිත රැකගනිවු

යමෙක් මේ සස්තෙහි නොපමා ව වෙසෙන්නේ නම්, හෙතෙම ජාතිසංසාරය (ඉපැත්ම ද සසර ද නොහොක් ජාතිසංඛ්‍යාත සසර) හැර ලා දුක් කෙළවර කරන්නේ ය.”

තෙවෙනි බණවර යි.

[වත්තාරො අරියධම්මො]

82 අථ ඛො හගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකං පක්ඛව්වරමදය වෙසාලිං පිණ්ඩාය පාවිසි වෙසාලියං පිණ්ඩාය වරිකං පච්ඡාහතං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො නාගාපලොකිනං¹ වෙසාලිං අපලොකෙකං ආය-
ස්මිත්තං ආනන්දං ආමනෙකයි: ඉදං පඤ්ඤිමං ආනන්ද තථාගතස්ස වෙසා-
ලියා දස්සනං හවිස්සති. ආයාමානන්ද යෙන භණ්ඩගාමො² තෙනුපසඬන-
මිස්සාමා³ති. ‘එවමසෙකක’ති ඛො ආයස්මි ආනන්දෙ හගවතො පච්චසෙසාසි
අථ ඛො හගවා මහතා භික්ඛුසංඝෙකත සද්ධිං යෙන භණ්ඩගාමො තදවසරි
තත්‍ර සුදං හගවා භණ්ඩගාමො විහරති.

තත්‍ර ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙකයි. “චතුක්කං භික්ඛුවෙ ධම්මොනං
අනන්තබොධා අපච්චෙධා එවමිදං දීඝමද්ධානං සන්ධාවිතං සංසරිතං
මමෙඤ්ච කුමහාකඤ්ච කතමෙසං චතුක්කං? අරියස්ස භික්ඛුවෙ සීලස්ස
අනන්තබොධා අපච්චෙධා එවමිදං දීඝමද්ධානං සන්ධාවිතං සංසරිතං
මමෙඤ්ච කුමහාකඤ්ච අරියස්ස භික්ඛුවෙ සමාධිස්ස අනන්තබොධා
අපච්චෙධා එවමිදං දීඝමද්ධානං සන්ධාවිතං සංසරිතං මමෙඤ්ච
කුමහාකඤ්ච - අරියාය භික්ඛුවෙ පඤ්ඤාය -පෙ- අරියාය භික්ඛුවෙ
විමුක්ඛියා -පෙ-

තදිදං භික්ඛුවෙ අරියං සීලං අනුමුද්ධා පටිච්ඡේදා අරියො සමාධි
අනුමුද්ධො පටිච්ඡේදො අරියා පඤ්ඤා අනුමුද්ධා පටිච්ඡේදා උඤ්ඤා
හවතණ්ණා ඛණ්ණං හවතෙතති. නන්දිදුති පුනාබ්බතො⁴ති ඉදමවොච හගවා
ඉදං වතා සුගතො අථාපරං එතදවොච සත්ථා.

“සීලං සමාධි පඤ්ඤා ච විමුක්ඛි ච අනුක්කරො
අනුමුද්ධා ඉමෙ ධම්මා ගොතමෙන යසස්සිනා,

ඉති මුද්දො අභිඤ්ඤාය ධම්මෙසබ්බාසි භික්ඛුනං
දුක්ඛසත්තකරො සත්ථා චක්ඛුමො පරිනිබ්බුතො”ති

1. නාගාපලොකිනං, ස්‍යා

2. භණ්ඩගාමො, මජ්ඣ.

[ආයාධර්ම සතර]

82. ඉක්කිත්තෙන් හඟවත්හු පෙරවරු සමයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙන විසල්පුර පිඬු පිණිස පිවිසියහ. විසල්පුර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත්හි පිඬුවායෙන් පෙරළා වැඩියාහු, නාගාපලොකනයෙන් විසල්පුර බලාවදුරා, අනඳ තෙරුන් බණවා, “අනඳයෙනි, මේ තථාගතයන්ගේ පශ්චිම චෛශාලිදර්ශනය වන්නේ ය. යමු, අනඳයෙනි, භණ්ඩගාමය වෙත ඵලඹෙන්නමු” යි වදළහ. ‘එසේ ය වහන්සැ’ යි කියා අනඳ තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ඉක්කිත් හඟවත්හු මහත් ධීක්සහන කැවූව හණ්ඩ ගම වෙත වැඩියහ ‘ හඟවත්හු එහි භණ්ඩ ගමෙහි වැඩවෙසෙති

එකල්හි භාගාවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් බණවා, “මහණෙනි, සතර ධර්මයන් අනුබොධ නොකිරීමෙන් ප්‍රතිවේධ නොකිරීමෙන් මෙසේ මේ දික් කලක් මගේ ද තොපගේ ද සසර සැරුම විය කවර සතර ධර්මයන්ගේ (අනුබොධයෙන් අප්‍රතිවේධයෙන්) ද යත් මහණෙනි, ආයාධි ශීලයාගේ අනුබොධයෙන් අප්‍රතිවේධයෙන් මෙසේ මේ දික් කලක් මගේ ද තොපගේ ද සසර දිවැ හැවිදීම, සසර සැරිම විය මහණෙනි, ආයාධි සමාධිහුගේ අනුබොධයෙන් අප්‍රතිවේධයෙන් මෙසේ මේ දික් කලක් මගේ ද තොපගේ ද සසර දිවැ හැවිදීම, සසර සැරුම විය - මහණෙනි, ආයාධි ප්‍රඥාවගේ මහණෙනි, ආයාධි විමුක්තිය ගේ අනුබොධයෙන් අප්‍රතිවේධයෙන් මෙසේ මේ දීර්ඝ කාලයක් මගේ ද තොපගේ ද සසර දිව හැවිදීම, සසර සැරිම විය

මහණෙනි, ඒ ආයාධි ශීලය මා විසින් ද තොප විසින් ද අනුබුද්ධ ය, ප්‍රතිවිද්ධ ය. ඒ ආයාධි සමාධිය මා විසින් ද තොප විසින් ද අනුබුද්ධ ය, ප්‍රතිවිද්ධ ය ඒ ආයාධි ප්‍රඥාව මා විසින් ද තොප විසින් ද අනුබුද්ධ ය, ප්‍රතිවිද්ධ ය භවතෘෂ්ණාව සිදුනා ලදී, භවනොත්තිය ක්ෂිණ විය. දැන් සුනාර්භවයෙක් නැතැ” යි වදළහ. හඟවත්හු මෙය, වදළාහ. සුගත්හු මෙය වදුරා, යලිදු ගාථා බන්ධන විසින් අනෙකක් වූ මෙ වචන වදළාහ

“ලොවුතුරු ශීලය ද ලොවුතුරු සමාධිය ද ලොවුතුරු ප්‍රඥාව ද ලොවුතුරු විමුක්තිය ද යන මේ දහවහු කීර්තිමත් ගෞතමයන් උසින් අනුබෝධ කරන ලදහ.

මෙසේ බුදුහු වෙසෙසින් දැන මහජනනට දහව ලෙසූහ. පසැස් දැනි, දුන් නැයු ඒ ධාස්සාහු කෙලෙස් පිරිනිවනින් පිරිනිවියහ.”

තත්‍රාපි සුදං හගවා හණ්ඩගාමෙ විහරන්තො එතදෙව බහුලං භික්ඛූනං ධම්මං කථං කරොති. “ඉති සීලං, ඉති සමාධි, ඉති පඤ්ඤා, සීලපරිභාවිතො සමාධි මහපථලො භොති මහානිසංසො. සමාධිපරිභාවිතො පඤ්ඤා මහපථලො භොති මහානිසංසා. පඤ්ඤාපරිභාවිතං විතතං සමමදෙව ආසවෙහි විමුච්චති සෙයාරීදං කාමාසවා භවාසවා අවිජ්ජාසවා”ති.

[වත්තාරො මහාපදෙසා]

83. අප්ථො හගවා හණ්ඩගාමෙ යථාභිරන්තො විහරන්තො ආයස්සිත්තො ආනන්දො ආමනෙකසි: ‘ආයාමානන්ද ඥාන භස්සිගාමො, යෙන අමබ්බගාමො, යෙන ජලේගාමො, යෙන භොගනගරං තෙත්තපසඛ්ඤාමිසසාමා’ති. “එවමහනෙක”ති ථො ආයස්සිත්තො ආනන්දො හගවතො පච්චසෙසාසි. අප්ථො හගවා මහතා භික්ඛුසංඛ්ඤන සද්ධිං යෙන භොගනගරං කදවසරි. තත්‍රසුදං හගවා භොගනගරෙ විහති ආනන්දො චෙතිශෙ.

තත්‍ර ථො හගවා භික්ඛු ආමනෙකසි: “උත්තාරො” මෙ භික්ඛාව මහාපදෙසෙ දෙසිසසාමී තං සුඤ්ඤං සාධුකං මනසි කරොථ, හාසිසසාමී”ති. “එවමහනෙක”ති ථො තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චසෙසාසු හගවා එතදචොව

ඉධ භික්ඛාව භික්ඛු එවං වදෙයා “සමමුඛං මෙතං ආවුසො හගවතො සුත්තං, සමමුඛං පටිග්ගහිතං, අයං ධම්මො අයං විනයො ඉදං සඤ්ඤාසංනානති” තස්ස භික්ඛාව භික්ඛුතො හාසිතං තෙව අභිනන්දිතබ්බං න පටිකෙකාසිතබ්බං අනභිනන්දිතං අපටිකෙකාසිතං තාති පදබ්බාසද්දනාති ආදුකං උග්ගහෙතො සුඤ්ඤා මිසාරෙතබ්බාති¹ විනයෙ සන්දර්ශනබ්බාති. තාති චෙ සුඤ්ඤා මිසාරියමානාති² විනයෙ සන්දර්ශනබ්බාති න චෙව සුඤ්ඤා මිසාරනති³ න ච විනයෙ සන්දර්ශනති, නිවර්තමෙත්තං ගතබ්බං’ අද්ධං ඉදං න චෙව තස්ස හගවතො වචනං, ඉමස්ස ච භික්ඛුතො දුග්ගහිතනති. ඉති හෙතං භික්ඛාව ජට්ඨාසාරාථ තාති චෙ සුඤ්ඤා මිසාරියමානාති විනයෙ සන්දර්ශනබ්බාති සුඤ්ඤා චෙව උග්ගහති විනයෙ ච සන්දර්ශනති, නිවර්තමෙත්තං ගතබ්බං. ‘අද්ධං ඉදං තස්ස හගවතො වචනං, ඉමස්ස ච භික්ඛුතො සුග්ගහිත’නති. ඉමං භික්ඛාවෙ පදමං මහාපදෙසං ධාරෙය්‍යාථ. (1)

1. මිසාරෙතබ්බාති, මජ්ඣං

2. මිසාරියමානාති

3. මිසාරනති,

භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ඒ භණ්ඩගාමයෙහි වසන සේක් “ශීලය මෙ ඛද්‍ර යැ, සමාධිය මෙ ඛද්‍ර යැ, ප්‍රඥාව මෙ ඛද්‍ර යැ. ශීලයෙන් පරිභාවිත සමාධිය මහත් පල ඇත්තේ ය, මහත් අනුසස් ඇත්තේ ය, සමාධියෙන් පරිභාවිත ප්‍රඥාව මහත් ඵල ඇත්තේ ය, මහත් අනුසස් ඇත්තේ ය, ප්‍රඥායෙන් පරිභාවිත සිත ක මාත්‍රවය කෙරෙන් ද හවාසුවය කෙරෙන් ද අවිද්‍යාසුවය කෙරෙන් දැ යි මෙසේ මෙකී ආසුවකෙරෙන් මොනොවට ම මිදේ යැ” යැ යි භික්ෂූනට මෙය ම ඛද්‍රල කොටැති ධර්මකථාවක් කරන සේක.

සතර මහා අපදේශ

ඉක්බිති භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ භණ්ඩගාමයෙහි කැමැති තාක් රැඳී හිඳ, අනඳ තෙරුන් බණවා, ‘අනඳයෙනි, ඵළු යමු, භස්තිග්‍රාමය යම් තැනෙක ද එ තැනට එළැඹෙන්නමු’ යි වදළ සේක. . . . අමබ්‍රහ්මය යම් තැනෙක ද එ තැනට . . . ජම්බුගාමය යම් තැනෙක ද එ තැනට . . . භෝග නගරය යම් තැනෙක ද එහි යන්නමු’ යි වදළ සේක. ‘එසේ යැ, වහන්සැ’ යි අනඳ තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ මහත් ධික්සහන කැටුව භෝග නගරය කරා වැඩී සේක. එ සමයෙහි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ භෝග නගරයෙහි ආනන්ද චෛත්‍යස්ථානයෙහි වැඩ වෙසෙන සේක.

88. එහි දී භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ මහණුන් බණවා, “මහණෙනි, සතර මහා අපදේශයන් දෙසන්නෙමි. එය අසවු, මොනොවට සිත්හි කරවු, කියන්නෙමි” යි වදළ සේක. ‘එසේ යැ වහන්සැ’ යි ඒ මහණහු හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක්, ‘ඇවැත්නි, ධර්මය මේ යැ විනය මේ යැ, ශාස්තෘශාසනය මේ යැ’ යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි සිට මා විසින් මෙය අසන ලද්දේය භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ හමුයෙහිදී පිළිගන්නා ලද්දේ යැ’ යි මෙසේ කියන්නේ නම්, මහණෙනි, (එ පමණින්) එ මහණහුගේ වචනය නො ම පිළිගත යුතු, නො ද පිළිකෙටු කළ යුතු. නො ම පිළිගෙන, නො ද පිළිකෙටු කොට, ඒ පද ව්‍යාජන මොනොවට ඉගෙන සුත්‍රයෙහි බහා ලියැ යුතු, විනයෙහි සැසැදියැ යුතු. ඉදින් සුත්‍රයෙහි බහාලනු ලබන්නාහු, විනයයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු සුත්‍රයෙහි නො බස්නාහු ද, විනයෙහි නො සැසැදෙන්නාහු ද, එ විට ‘ඒකාන්තයෙන් මෙය ඒ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගේ වචන නො වේ, මෙය මේ මහණහු වරදවා ගත් දෑයකැ’ යි මෙහි නිෂ්ඨාවට පැමිණියැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මෙය බැහැර කරවු ඉදින් ඒ පද ව්‍යාඤ්ජනයෝ සුත්‍රයෙහි බහාලනු ලබන්නාහු, විනයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු, සුත්‍රයෙහිත් බැසැගතිත් ද විනයෙහිත් සැසැඳෙත් ද, එ විට ‘ඒකාන්තයෙන් මෙය ඒ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගේ වචන යැ යි, මේ මහණහු විසින් මෙය මොනොවට උගන්නා ලද’ යි නිෂ්ඨාවට යැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මේ පළවු මහා අපදේශය සිත්හි ලා දරවු. (1)

ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍යා. අමුක්ඛස්මිං නාම ආවාසෙ සබ්බෙකා විහරන්ති සථෙරො සපාමොකෙකා. තස්ස මෙ සබ්බස්ස සම්මුඛා සුත්තං සම්මුඛා පටිග්ගන්ති. ‘අයං ධම්මො අයං චිත්තො ඉදං සන්ද්‍රසාසන’න්ති තස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො භාසිතං. තෙව අභිනන්දිතබ්බං නාපට්ඨෙකකාසිතබ්බං. අනභිනන්දිතො අපට්ඨෙකකාසිතො තාති පදබ්‍රාඤ්ඤානාති සාධුක්ඛං උග්ගහෙත්වා සුක්කෙක ඕතාරොතබ්බාති. චිත්තො සන්ද්‍රසෙතබ්බාති තාති වෙ සුක්කෙක ඕතාරියමානාති. චිත්තො සන්ද්‍රසෙතබ්බාති න වෙව සුක්කෙක ඕතරන්ති. න ච චිත්තො සන්ද්‍රසෙතන්ති, නිවුස්මෙත්ථ ගත්තබ්බං. ‘අද්ධා ඉදං න වෙව තස්ස භගවතො වචනං, තස්ස ච සබ්බස්ස දුග්ගහිත’න්ති. ඉති භෙතං භික්ඛවෙ ඡරෙධ්වියාථ. තාති වෙ සුක්කෙක ඕතාරියමානාති චිත්තො සන්ද්‍රසෙතබ්බාති සුක්කෙක වෙව ඕතරන්ති චිත්තො ච සන්ද්‍රසෙතන්ති, නිවුස්මෙත්ථ ගත්තබ්බං. ‘අද්ධා ඉදං තස්ස භගවතො වචනං, තස්ස ච සබ්බස්ස සුග්ගහිත’න්ති. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං මහාපදෙසං ධාරෙය්‍යාථ. (2)

ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍යා. අමුක්ඛස්මිං නාම ආවාසෙ සම්මුඛා පෙරො භික්ඛු විහරන්ති බ්‍රහ්මසුත්තා ආගතාගමා ධම්මධරා චිත්තා-ධරා මානිකාධරා. තෙසං මෙ පෙරොනං සම්මුඛා සුත්තං සම්මුඛා පටිග්ගන්ති. ‘අයං ධම්මො අයං චිත්තො ඉදං සන්ද්‍රසාසන’න්ති. තස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො භාසිතං. තෙව අභිනන්දිතබ්බං නාපට්ඨෙකකාසිතබ්බං. අනභිනන්දිතො අපට්ඨෙකකාසිතො තාති පදබ්‍රාඤ්ඤානාති සාධුක්ඛං උග්ගහෙත්වා සුක්කෙක ඕතාරොතබ්බාති චිත්තො සන්ද්‍රසෙතබ්බාති. තාති වෙ සුක්කෙක ඕතාරියමානාති චිත්තො සන්ද්‍රසෙතබ්බාති න වෙව සුක්කෙක ඕතරන්ති න ච චිත්තො සන්ද්‍රසෙතන්ති, නිවුස්මෙත්ථ ගත්තබ්බං. ‘අද්ධා ඉදං න වෙව තස්ස භගවතො වචනං, තෙසං ඤාති පෙරොනං දුග්ගහිත’න්ති. ඉති භෙතං භික්ඛවෙ ඡරෙධ්වියාථ තාති වෙ සුක්කෙක ඕතාරියමානාති චිත්තො සන්ද්‍රසෙතබ්බාති සුක්කෙක වෙව ඕතරන්ති චිත්තො ච සන්ද්‍රසෙතන්ති, නිවුස්මෙත්ථ ගත්තබ්බං. ‘අද්ධා ඉදං තස්ස භගවතො වචනං, තෙසං ඤාති පෙරොනං සුග්ගහිත’න්ති. ඉදං භික්ඛවෙ තතියං මහාපදෙසං ධාරෙය්‍යාථ. (3)

1. ඕතාරොතබ්බාති මජ්ඣං

2. ඕතාරියමානාති, මජ්ඣං

3. ඕතරන්ති, මජ්ඣං

මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් 'තෙරුන්' සහිත ගණපාමොක් මහණක් හු සහිත භික්ෂුසංඝයා අසෝ නම් ආවාසයෙහි වෙසෙයි. 'මේ දහමැ යි, මේ විනයැ යි, මේ ශාස්තෘශාසන යැ යි' ඒ සහන හමුයෙහි සිටි මා විසින් අසන ලදී, අසා ඒ සහන හමුයෙහි මැ පිළිගන්නා ලද්දේ යි කියන්නේ වී නම් මහණෙනි, (ඒ පමණින්) ඒ මහණ හු ගේ වචනය නො ම පිළිගත යුතු, නො ද පිළිකෙටු කළ යුතු. නො ම පිළිගෙන, නො ද පිළිකෙටු කොට, ඒ පද වාඤ්ජන මොනොවට ඉගෙන, සුත්‍රයෙහි බහාලියැ යුතු, විනයෙහි සැසැදිය යුතු. ඔහු සුත්‍රයෙහි බහාලනු ලබන්නාහු, විනයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු, සුත්‍රයෙහි ගො ම බැස ගන්නාහු නම් විනයෙහි නො ද සැසැදෙත් නම්, 'ඒකාන්තයෙන් මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ වචන නො වේ' යැ යි ද 'ඒ සහන විසිනුත් වරදවා ගන්නා ලද්දෙකා' යි ද කියා මෙහි නිෂ්ඨාවට යැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මෙය ද බැහැර ලවු ඉදින් ඔහු සුත්‍රයෙහි බහාලනු ලබන්නාහු විනයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු, සුත්‍රයෙහිත් බැස ගනිත් නම්, විනයෙහිත් සැසැදෙත් නම්, 'ඒකාන්තයෙන් මෙය ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ වචන යැ, මෙය ඒ සහන විසිනුත් මොනොවට උගන්නා ලද්දේ යැ' යි මෙහි නිෂ්ඨාවට යැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මේ දෙවෙනි මහ අපදේශය සිත්හි ලා දරවු (2)

මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් 'අසෝ' නම් ආවාසයෙහි බොහෝ ඇසු පිරු තන් ඇති, වාචෝද්ගත කළ ආගමය ඇති, ධර්මධර විනයධර මාතෘකාධර බොහෝ ස්ථවිර භික්ෂූහු වෙසෙත්. 'මේ ධර්මයැ යි' 'මේ විනය යැ' යි මේ ශාස්තෘශාසනයැ යි ඒ තෙරුන් හමුයෙහි සිටි මා විසින් අසන ලදී, මා විසින් පිළිගන්නා ලද්දේ යි කියන්නේ නම්, මහණෙනි, ඒ මහණ හු ගේ වචනය නො මැ පිළිගත යුතු, නො ද පිළිකෙටු කළ යුතු, නො ම පිළිගෙන, නො ද පිළිකෙටු කොට, ඒ පද වාඤ්ජන මොනොවට ඉගෙන සුත්‍රයෙහි බහාලියැ යුතු, විනයෙහි සැසැදිය යුතු. ඔහු සුත්‍රයෙහි බහාලනු ලබන්නාහු, විනයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු, සුත්‍රයෙහි නො බැසැගනිත් ද, විනයෙහි නො සැසැදෙත් ද, ඒ විටැ 'ඒකාන්තයෙන් මේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ වචනය නො වේ, ඒ තෙරවරුන් විසින් ද මෙය වරදවා ගන්නා ලද්දේ යැ' යි මෙහි නිෂ්ඨාවට පැමිණියැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මෙය බැහැර කරවු ඉදින් ඔහු සුත්‍රයෙහි බහාලනු ලබන්නාහු, විනයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු, සුත්‍රයෙහි බැසැ ගනිත් ද, විනයෙහි සැසැදෙත් ද, 'ඒකාන්තයෙන් මේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ වචන යි, ඒ තෙරවරුන් විසින් මොනොවට උගන්නා ලද්දේ යැ' යි මෙහි නිෂ්ඨාවට යැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මේ තෙවෙනි මහා අපදේශය සිත්හි ලා දරවු. (3)

ඉධ පන භික්ඛව භික්ඛු එවං වදෙය්‍යා 'අමුක්ඛම්. නාම අච්ඡාසෙ එකො රෙරො භික්ඛු විහරති බහුසසුකො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයා-
ධරො මාතිකාධරො තස්ස මෙ රෙරස්ස සම්මුඛා සුතං සම්මුඛා පටිග්ගහිතං
'අයං ධම්මො අයං විනයො ඉදං සන්ද්දසාසන'න්ති. තස්ස භික්ඛව භික්ඛුනො
භාසිතං තෙව අභිනන්දිතං නාපට්ඨෙකකාසිතං. අනභිනන්දිතා අප-
ට්ඨෙකකාසිතා තාහි පදබ්‍රැහ්මණාහි සාමුක්ඛං උග්ගහෙත්වා සුක්කෙඤ්ඤා-
තංබොති විනයෙ සන්ද්දසාසනංබොති. තාහි වෙ සුක්කෙ ඤ්ඤාරියමානාහි
විනයෙ සන්ද්දසාසනාහි. න වෙව සුක්කෙ ඤ්ඤානි න ව විනයෙ
සන්ද්දසාසනි, නිවුද්ධමෙත්ව ගතංබො. 'අද්ධං ඉදං න වෙව තස්ස භගවතො
වචනං, තස්ස ව රෙරස්ස පුග්ගහිත'න්ති. ඉති භෙතං භික්ඛව
ඡරෙධියායං. තාහි වෙ සුක්කෙ ඤ්ඤාරියමානාහි විනයෙ සන්ද්දසාසනාහි
සුද්දස්ස වෙව ඔතරන්ති වියං ව සන්ද්දසාසනි, නිවුද්ධමෙත්ව ගතංබො.
'අද්ධං ඉදං තස්ස භගවතො වචනං, තස්ස ව රෙරස්ස පුග්ගහිත'න්ති. ඉදං
භික්ඛව චතුස්සං මහාපදෙසං ධාරෙය්‍යායං (4) ඉමෙ ටො භික්ඛව
වත්තරො මහාපදෙසෙ ධාරෙය්‍යායං'ති

තත්‍රපි සුදං භගවා භොගනගරෙ විහරන්තො ආනන්දෙ වෙතියෙ
එතදෙව බහුලං භික්ඛුනා ධම්මි. කපං කරොති 'ඉති සීලං, ඉති සමාධි,
ඉති පඤ්ඤා. සීලපරිභාවිතො සමාධි මාඨ්ලො භොති මහාතිස්සො.
සමාධිපරිභාවිතා පඤ්ඤා මහාඨ්ලො භොති මහාතිස්සො. පඤ්ඤාපරිභාවිතා
විතො සම්මදෙව ආසවෙහි විමුච්චති සෙය්‍යාදිදං කාමාසවා භවාසවා
අවිජ්ජාසවා'ති

[වුද්ද-කම්මාරපුත්තකපා]

84 අට්ඨො භගවා භොගනගරෙ යථාභිරක්ඛං විහරිතො අයස්සන්තො
ආනන්දං අමානන්ති. "අයාමානන්ද යෙන පාවා, තෙනුපසංඛික්ඛමා"ති.
"එවම්භන්තෙ"ති ටො අයස්සො ආනන්දෙ භගවතො පට්ඨසෙය්‍යාසි. අට්ඨ
ටො භගවා මහතා භික්ඛුසංඛික්ඛන සද්ධිං යෙන පාවා තදවසරි. තත්‍ර
සුදං භගවා පාවායං විහරති වුද්දස්ස කම්මාරපුත්තස්ස අභ්වන්තො
අසෙය්‍යාසි ටො වුද්දෙ කම්මාරපුත්තො 'භගවා කිර පාවං අනුපාදන්තො
පාවායං විහරති මග්ගං අභ්වන්තො ති. අට්ඨො වුද්දෙ කම්මාරපුත්තො
යෙන භගවා තෙනුපසංඛික්ඛි උපසංඛික්ඛිතා භගවන්තො අභිච්ඡාදෙතො
එකමන්තො නිසීදි එකමන්තො නිසින්නො ටො වුද්දං කම්මාරපුත්තං
භගවා ධම්මියා කපාය සන්ද්දසාසනි සමාදරෙහි සමුක්කෙත්ථෙ සම්පායංසෙසි.
අට්ඨො වුද්දෙ කම්මාරපුත්තො භගවතො ධම්මියා කපාය සන්ද්දසාසනා
සමාදුට්ඨො සමුක්කෙත්ථො සම්පායංසිත්තො භගවන්තො එතදෙවො
'අභිච්ඡාසෙත්තු මෙ භන්ත භගවා වාතනාය භන්තො සද්ධිං භික්ඛු
සංඛික්ඛනා'ති අභිච්ඡාසෙසි භගවා තුණ්හිනාවෙන් අට්ඨො වුද්දෙ කම්මාර-
පුත්තො භගවතො අභිච්ඡාසනං විදිතො උපධායාසනා භන්තො අභිච්ඡා-
දෙතො පද්ධන්තො කන්තො පක්ඛාමි.

මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් 'අයෝ' නම් ආවාසයෙහි බොහෝ ඇසු පිරු තන් ඇති, වාචෝද්ගත ආගමය ඇති, ධර්මධර චිත්තය ධර මාෂාකාධර එක් ස්ථවිර භික්ෂු නමෙක් වෙසෙයි. 'මේ ධර්මය යැ, මේ චිත්තය යැ, මේ ශාස්තෘශාසනය යැ' යි ඒ තෙරුන් හමුයෙහි සිටි මා විසින් අසන ලදී, ඒ තෙරුන් හමුයෙහි මා විසින් පිළිගන්නා ලද්දේ මෙසේ කියන්නේ නම්, මහණෙනි, ඒ මහණහු ගේ වචනය එ පමණින් නො ම පිළිගත යුතු, නො ද පිළිකෙටු කළ යුතු නො ම පිළිගෙන, නො ද පිළිකෙටු කොට, ඒ පද ව්‍යඤ්ජන මොනොවට ඉගෙන, සූත්‍රයෙහි බහා ලියැයුතු, චිත්තයෙහි සැසැදිය යුතු. ඉදින් ඔහු සූත්‍රයෙහි බහා ලනු ලබන්නාහු, චිත්තයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු, සූත්‍රයෙහි නො ම බැසගනිත් ද, චිත්තයෙහිත් නො ම සැසැඳෙත් ද, එ විට 'මෙය ඒකාන්තයෙන් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ වචන නො වේ, ඒ තෙරහු විසින් ද වරදවා ගන්නා ලද්දෙකැ' යි මෙහි නිෂ්ඨාවට යැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මෙය බැහැර කරවු. ඉදින් ඔහු සූත්‍රයෙහි බහාලනු ලබන්නාහු, චිත්තයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු, සූත්‍රයෙහි බැසගනිත් ද, චිත්තයෙහිත් සැසැඳෙත් ද, එ විට 'මෙය ඒකාන්තයෙන් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ වචන යැ. ඒ තෙරහු විසින් මොනොවට ඉගෙන ඇති නිසා යැ' යි මෙහි නිෂ්ඨාවට යැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මේ සිවුවන මහා අපදේශය සිත්හි ලා දරවු (4) මහණෙනි, මේ සතර මහා අපදේශයන් සිත්හි දරවු" යනු යි

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ හෝග නගරයෙහි අනද සැයෙහි වසන සේක්, "සිල් නම් මෙසේ යැ, සමාධි නම් මෙසේ යැ, ප්‍රඥාව මෙසේ යැ, සීලයෙන් පරිභාවිත සමාධිය මහත් පල හා මහත් අනුසස් හා ඇත්තේ වේ, සමාධියෙන් පරිභාවිත ප්‍රඥාව මහත් පල හා මහත් අනුසස් හා ඇති වේ, ප්‍රඥයෙන් පරිභාවිත සිත කාමාසුව භවාසුව අවිද්‍යාසුව යන ආසුවකෙරෙන් මොනොවට මිදේ" යැ යි මහණුන්ට මේ ධර්මකථාව ම බහුල කොට කරන සේක.

චූන්ද කර්මාරපුත්‍ර කථාව

84. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හෝග නගරයෙහි කැමැතිතාක් කල්. ෫෫ සිට, අනද තෙරුන් අමතා, 'අනදයෙනි, එවු, යමු, පාවා නුවර කරා යන්නම්' යි වදළ සේක. 'එසේ යැ වහන්සැ' යි අනද තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුන්ට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් බික්සහන කැටුව පාවා නුවර කරා වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි පාවා නුවර චූන්ද නම් කර්මාර පුත්‍රයා ගේ අභි වෙනෙහි වැඩි වෙසෙන සේක. චූන්ද කර්මාර පුත්‍ර තෙම 'හඟවත්' පාවා නුවරට වැඩියාහු, පාවා නුවර මගේ අභිවෙනෙහි වෙසෙත් ලු' යි ඇසී ය. එ කල චූන්ද කර්මාර පුත්‍ර තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් ඔබ වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ ම චූන්ද කර්මාර පුත්‍රයාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහැමි කතායෙන් දෙලෝ වැඩි දක්වු සේක. දක්වු වැඩෙහි සිත් ගැන්වූ සේක එහි සිත තියුණු කළ සේක එහි සිත සතුටු කළ සේක. එ කල්හි චූන්ද කර්මාර පුත්‍ර තෙම හඟවත් බුදුරජුන් වහන්සේ විසින් දහැමි කතායෙන් දෙලෝ වැඩි දක්වන ලද්දේ, දෙලෝ වැඩෙහි සිත ගැන්වුණේ, එහි සිත තියුණු කරන ලද්දේ, එහි සිත සතුටු කරන ලද්දේ, 'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෙට දවසට බික්සහන හා මා බත ඉවසන සේක් වා' යි කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිහඬ බැවින් එය ඉවසු සේක. ඉක්බිති චූන්ද කර්මාර පුත්‍ර තෙම හඟවත් බුදුරජුන් ගේ ඉවැසීම, දන, හුනස්නෙන් නැගී ඔබ වැද, පැදකුණු කොට නික්මියේ ය.

අථ ඛො වුද්දෙ කම්මාරපුත්තො තස්සා රත්තියා අවටයෙන සකෙ
 හිවෙසනෙ පඤ්ඤාං බාදනියං භොජනියං පටියාදුපෙතො පහුතඤ්ඤා
 සුකරමඤ්ඤාං, හගවතො කාලං අරොවාපෙසි කාලො හතෙන, නිවසිතං
 හත්තනතී. අථ ඛො හගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙතො පත්තවිටරමදය
 සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙන යෙන වුද්දසා කම්මාරපුත්තස්ස හිවෙසනං
 තෙනුපසඬාමි උපසඬාමීතො පඤ්ඤාකෙත ආසනෙ නිසිදි හිසජ්ජ ඛො
 හගවා වුද්දං කම්මාරපුත්තං ආමනෙතසි ‘යතෙන වුද්ද සුකරමඤ්ඤාං
 පටියතො, තෙන මං පරිවිස යං පනඤ්ඤං බාදනියං භොජනියං
 පටියතො, තෙන භික්ඛුසංඝං පරිවිසා’ති ‘එවමහතෙන’ති ඛො වුද්දෙ
 කම්මාරපුත්තො හගවතො පටිසසුතො යං අහොසි සුකරමඤ්ඤාං පටියතො,
 තෙන හගවතො පරිවිසි යං පනඤ්ඤං බාදනියං භොජනියං පටියතො,
 තෙන භික්ඛුසංඝං පරිවිසි

අථ ඛො හගවා වුද්දං කම්මාරපුත්තං ආමනෙතසි යතෙන වුද්ද
 සුකරමඤ්ඤාං අවසිට්ඨං, තං සොඛෙහ නිට්ඨාති නාහං තං වුද්ද පසාමි
 සදෙවතෙ ලොකෙ සමාරකෙ, සබ්බමකෙ, සසුමඤ්ඤාං සමාසං පජාය
 සද්ධිං වතුසංය යසං තං පරිභුතං සමා පරිභාමං ගවෙජ්ජා
 අඤ්ඤානු තපාගතස්සා’ති. ‘එවමහතෙන’ති ඛො වුද්දෙ කම්මාරපුත්තො
 හගවතො පටිසසුතො යං අහොසි සුකරමඤ්ඤාං අවසිට්ඨං තං සොඛෙහ
 නිට්ඨාතො, යෙන හගවා තෙනුපසඬාමි: උපසඬාමීතො හගවතො
 අභිවාදෙතො එකමනං නිසිදි. එකමනං නිසිතං ඛො වුද්දං
 කම්මාරපුත්තං හගවා ධම්මියා කරාය සද්දසෙසො සමාදායෙතො
 සමුත්තෙතප්පො සමපහංසෙතො උට්ඨායාසනා පක්ඛාමි.

[ලොභිතපක්ඛන්දිකා ආබාධො]

85. අථ ඛො හගවතො වුද්දසා කම්මාරපුත්තස්ස හතො භුතානා-
 වීසං ඛරො ආබාධො උප්පජ්ජි ලොභිතපක්ඛන්දිකා. පබාලො වෙදො
 වත්තනති මාරණනතිකා තා සුදං හගවා සතො සමපජානො අධි-
 වාසෙසි අවිහඤ්ඤාමානො.

අථ ඛො හගවා ආයසමනං ආනන්දං ආමනෙතසි. “ආයාමානන්ද
 යෙන කුසිනාරා තෙනුපසඬාමිස්සාමි.”ති. ‘එවමහතෙන’ති ඛො ආයසමං
 ආනන්දෙ හගවතො පටිවසෙසාසි.

ඉක්බිති වුදු කර්මාර පුත්‍ර තෙම එ රැය ඇවෑමෙන් සිය ගෙහි ප්‍රණීත වූ බාදා භෝජා ද බොහෝ සුකරමාර්දව ද පිළියෙළ කරවා, 'වහන්ස, වඩනට කල් පැමිණියේ ය, බත පිළියෙළ කොට නිමැවිණැ'යි කියා හඟවත් බුදුරජුන්ට කාලය දන්වා යැවී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද පෙරවරු සෙමෙහි හැදෑ පෙරවැ පා සිවුරු ගෙන බික්සහන කැටුව වුදු කර්මාර පුත්‍රයාගේ ගෙට වැඩි සේක. වැඩ ප්‍රඥප්ත අසුන්හි හිඳගත් සේක. තිදැගෙන (ඒ සුකරමාර්දවය ඒ කිසිදු භික්ෂුනමක් විසින් දිරවා ගත නොහොත් දක), වුදු කර්මාර පුත්‍රයා බණවා, "වුදුයෙනි, තොප විසින් යම් සුකරමාර්දවයෙක් පිළියෙල කරන ලද ද, එයින් මා වළඳවව, යම් අන් බාදායෙක් භෝජායෙක් පිළියෙල කරන ලද ද, එයින් බික්සහන වළඳවව' යි වදළ සේක. වුදු කර්මාරපුත්‍ර ද 'එසේ යැ, වහන්සැ' යි හඟවත් බුදුරජුන්ට පිළිවදන් දී, පිළියෙල කරන ලද යම් සුකරමාර්දවයෙක් වී ද එයින් හඟවත් බුදුරජුන් වැළැඳැවී ය යම් අන් බාදා භෝජනයෙක්, පිළියෙල කරන ලද ද, එයින් බික්සහන වැළැඳැවී ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වුදු කර්මාර පුත්‍රයා අමතා, 'වුදුයෙනි, තොප පිළියෙල කළ යම් සුකරමාර්දවයෙක් ඉතිරි වැ ඇද්ද, එය වළෙකැ ලව. වුදුයෙනි, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඹුන් සහිත ලොවැ, මහණ බමුණන් සහිත දෙවමිනිසුන් සහිත සත්වුඵයෙහි, තරාගතයන් හැර අන් යමක්හු විසින් ඒ සුකරමාර්දවය වළඳන ලද්දේ ජයරාගිනියෙන් මැනැවින් දිරිමට යන්නේ නම්, එ වැන්නක්හු මම නො දකිමි' යි වදළ සේක. 'එසේ යැ වහන්සැ' යි කියා ම වුදු කර්මාර පුත්‍ර හඟවත් බුදුරජුන්ට පිළිවදන් දී, යම් ඉතිරි වැ කුලුණු සුකරමාර්දවයෙක්විද, එය වළෙකැ ලා හඟවත් බුදුරජුන් කරා එළැඹියේ ය. එළැඹූ බව වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙකැ හුන් වුදු කර්මාරපුත්‍රයාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෑහැමී කථායෙන් දන් අනුභව දක්වා එහි සිත් ගන්වා, එහි සිත කියුණු කොට, එහි සිත සතුටු කොට, හුනස්නෙන් නැගී වැඩි සේක.

ලෝහිත පක්ඛන්දිකා අබාධය

85. වුදු කර්මාරපුත්‍රයා ගේ බොජුන වැළැඳු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කුරු වූ ලෝහිත පක්ඛන්දිකා රෝගයෙක් උපත. මරණය කෙළවර කොටැති ඉතා දඩි දුක් වේදනාවෝ පවත්නාහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එළැඹූ සිටි සිහි ඇති සේක්, නුවණින් දන්නා සේක් ඒ රෝගයෙන් නො ම ගැහැටෙන සේක්, ඒ දුක් වේදනාවන් ඉවැසූ සේක.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනඳ තෙරුන් ඇමැතු සේක. අමතා, 'අනඳයෙනි, එමු, කුසිනාරාච කරා යන්නමු' යි වදළ සේක. 'එසේ යැ වහන්සැ' යි අනඳ තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුන්ට පිළිවදන් දුන්හ.

“වුද්දස්ස හත්තං භුඤ්ඤා කම්මාරස්සාති මෙ සුත්තං,
ආබාධං සමුප්පිධිධිරො පබ්බාලො” මාරණන්තීකං.

භුත්තස්ස ව සුකරම්ඤ්ඤවෙන
බ්බාධපබ්බාලො උදපාදි සමුද්දො
විරිඤ්ඤමානො¹ හගවා අවොච
ගච්ඡාමහං කුසිත්තාරං නගරන්ති²

[ආනන්දෙන පාතියාභරණං]

86 අට බො හගවා මඟ්ගා මකකමම යෙනාද්දන්තරං රුක්ඛමුලං
තෙත්ථපසඬ්ඛමි. උපසඬ්ඛමිත්වා ආයසමන්තං ආනන්දං ආමන්තෙයි
“ඉඬ්ඛ මෙ ත්වං ආනන්ද චතුග්ගණං සඬ්ඛාටිං පඤ්ඤපෙති කිලනෙත්තා³ඝමී
ආනන්ද, නිසිදිසස්සාමි”⁴ති. ‘එවමහනෙත්ත’ති බො ආයසමා ආනන්දෙ හගවතො
පටිසසුත්වා චතුග්ගණං සඬ්ඛාටිං පඤ්ඤපෙති නිසිදි හගවා පඤ්ඤනෙත්ත
ආසනො. නිසප්ප් බො හගවා ආයසමන්තං ආනන්දං ආමන්තෙයි “ඉඬ්ඛ
මෙ ත්වං ආනන්ද පාතියං ආභර, පිපාසිත්තො⁵මහි ආනන්ද පිටිස්සාමි”ති
එවං වුත්ත ආයසමා ආනන්දෙ හගවන්තං එතදවොච: “ඉදනි හනෙත්ත
පඤ්ඤමන්තාති සකටසතාති අතික්කන්තාති. තං චක්කච්ඡිත්තං උදකං
පරිත්තං ලුළිතං ආචිලං සන්දති. අයං හනෙත්ත කකුඨා නදී අච්ඡුරෙ
අවච්ඡාදකා⁶ සාන්ධාදකා සිත්ථාදකා සෙත්තකා⁷ සුපතීත්ථා⁸ රමණියා.
එත්ථ හගවා පාතියඤ්ඤ පිටිසසති, ගත්තාති ච සිතිකරිස්සති”⁹. දුතියමපි
බො හගවා ආයසමන්තං ආනන්දං ආමන්තෙයි: “ඉඬ්ඛ මෙ ත්වං ආනන්ද
පාතියං ආභර, පිපාසිත්තො⁵ඝමී ආනන්ද පිටිස්සාමි”ති දුතියමපි බො
ආයසමා ආනන්දෙ හගවන්තං එතදවොච “ඉදනි හනෙත්ත පඤ්ඤමන්තාති
සකටසතාති අතික්කන්තාති තං චක්කච්ඡිත්තං උදකං පරිත්තං ලුළිතං
ආචිලං සන්දති අයං හනෙත්ත කකුඨා නදී අච්ඡුරෙ අවච්ඡාදකා
සාන්ධාදකා සිත්ථාදකා සෙත්තකා⁷ සුපතීත්ථා⁸ රමණියා එත්ථ හගවා
පාතියඤ්ඤ පිටිසසති, ගත්තාති ච සිතිකරිස්සති”⁹ති

තතියමපි බො හගවා ආයසමන්තං ආනන්දං ආමන්තෙයි. ‘ඉඬ්ඛ
මෙ ත්වං ආනන්ද පාතියං ආභර, පිපාසිත්තො⁵ඝමී ආනන්ද පිටිස්සාමි”ති
‘එවමහනෙත්ත’ති බො ආයසමා ආනන්දෙ හගවතො පටිසසුත්වා පත්තං
ගහන්තො යෙන සා නදිකා තෙත්ථපසඬ්ඛමි.

1 සබ්බාලො, සත්තං

2 විරෙවමානො මජ්ඣං, පිච්ච විරිච්චමානො, දී අ

3 අවච්ඡාදකා - මජ්ඣං

4 සෙත්තකා, මජ්ඣං

5 සුපතීත්ථා, මජ්ඣං

වුහු කර්මාරපුත්‍රයා හේ බත වැළැඳීමෙන් සිර වූ බුදුරජුහු මරණය කෙළවර කොටැති ඉතා දැඩි ආබාධයක් ස්පර්ශ කළහ' යි මා විසින් අසන ලදි.

සුකර්මාර්ථවය හා බොජුන් වැළැඳු ශාස්තෘන් වහන්සේට ඉතා දරුණු වූ ව්‍යාධියෙක් උපන. හඟවත්හු එක්වත් පැවැති ලෝභික ටිබේවන ඇත්තාහු, මම කුසිනාරා නුවර යමි' යි වදන " "

අනද තෙරුන් පැන් ගෙනැ ඊම

86. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහින් ඉවත් වැ, එක්තරා රුකක් මුලට වැඩියේක. වැඩ අනද තෙරුන් බණවා අනදයෙහි, මා සහළ සිටුර සිටු ගුණ කොට පණවවු, ක්ලාන්තයෙමි, අනදයෙනි, තිදගන්තෙමි' යි වදන සේක. 'එසේ යැ වහන්සැ' යි අනද තෙරණුවෝ බුදුරජුනට පිළිවදන් දී, සහළ සිටුර සිටුගුණ කොට පැණවුහ. එසේ පැණවුණු අයනෙහි හඟවත්හු වැඩහුන්හ. හඟවත්හු වැඩහිඳ ම ආයුෂ්මත් අනද තෙරුන් අමතා, 'අනදයෙනි, තෙපි මට පැන් ගෙනෙවු, පවස් ඇතියෙමි, පැන් බොන්නෙමි' යි වදන සේක. මෙසේ වදන කල්හි, අනද තෙරණුවෝ බුදුරජුනට "වහන්ස, පන්සියක් පමණ ගැල්හු ඉක්මියාහ. ගැල් සකින් සිදුණු මද වූ ජලය කැලැඹුණේ බොරවැ ගලා යයි. වහන්ස, මේ කකුත්ථා නදිය නොදුරෙහි ය, පහන් දිය ඇත්තේ ය, මිහිරි දිය ඇත්තේ ය, සිසිල් දිය ඇත්තේ ය, මඩ නැත්තේ ය, මනා තොට ඇත්තේ ය, සිත්කලු ය. භාග්‍ය වතුන් වහන්සේ ඒ මේ කකුත්ථා නදියෙහි දී පැන් වැළැඳිය හැකි වන සේක, ඇහ සිසිල් කැරැගත හැකි වන සේකැ" යි කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවෙනි වර ද අනද තෙරුන් අමතා, 'අනදයෙනි, මට පැන් ගෙනෙවු, පවස් ඇතියෙමි, පැන් බොන්නෙමි' යි වදන සේක. දෙවෙනි වර ද අනද තෙරණුවෝ බුදුරජුනට, 'වහන්ස, දැන් පන්සියක් පමණ ගැල්හු ඉක්මියාහ. ගැල්සකින් සිදුණු මද වූ ජලය කැලැඹුණේ බොර වැ ගලා යයි. වහන්ස, මේ කකුත්ථා නදිය නොදුරෙහි ය, පහන් දිය ඇත්තේ ය, මිහිරි දිය ඇත්තේ ය, සිසිල් දිය ඇත්තේ ය, මඩ නැත්තේ ය, මනා තොට ඇත්තේ ය, සිත්කලු ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මේ කකුත්ථා නදියෙහි දී පැන් වැළැඳිය හැකි වන සේක, ඇහ සිසිල් කැරැගත හැකි වන සේකැ" යි කීහ

තෙවෙනි වර ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනද තෙරුන් අමතා, 'අනදයෙනි, තෙපි මට පැන් ගෙනෙවු පවස් ඇතියෙමි, පැන් බොන්නෙමි' යි වදන සේක. 'එසේ යැ, වහන්සැ' යි කියා ම අනද තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් දී, පාත්‍රය ගෙන ඒ කුඩා නදිය වෙතට වැඩියාහ.

අප්ථො ඝා නදිකා වක්කව්ණනා පරික්ඛා ලුළිතා ආවිලා සන්දමානා ආයස්මිනෙත ආනාදෙ උපසංඛ්‍යමනෙත අවජා විප්පසන්නා අනාවිලා සන්දිත්ථ අප්ථො ආයස්මිනෙ, ආනාදෙත්ථ එතදභොසි. ‘අවජරියං වත භො, අබ්බුතං වත භො, තථංගතස්ස මහිද්ධිකතා මහානුභාවතා. අයං හි සා නදිකා වක්කව්ණනා පරික්ඛා ලුළිතා ආවිලා සන්දමානා මහි උපසංඛ්‍යමනෙත අවජා විප්පසන්නා අනාවිලා සන්දිත්ථ’ති පකෙත්ත පානියං ආදය යෙන හගවා තෙනුපසංඛ්‍යමි, උපසංඛ්‍යමිත්ථා හගවන්තං එතදථොව: “අවජරියං හතෙත්ත, අබ්බුතං හතෙත්ත, තථංගතස්ස මහිද්ධිකතා මහානුභාවතා. ඉද්දති සා හතෙත්ත නදිකා වක්කව්ණනා පරික්ඛා ලුළිතා ආවිලා සන්දමානා මහි උපසංඛ්‍යමනෙත අවජා විප්පසන්නා අනාවිලා සන්දිත්ථ. පිචතු හගවා පානියං, පිචතු සුගතො පානියන්ති” අප්ථො හගවා පානියං අපාසි

[පුක්කඤ්ඤමල්ලපුත්තකථා]

87. තෙන ථො පන සමයෙන පුක්කඤ්ඤො මල්ලපුත්තො ආළාරස්ස කාලාමස්ස සාවකො කුසිනාරාය පාවං අද්ධානමග්ගපටිප්පනො භොති. අද්දසා ථො පුක්කඤ්ඤො මල්ලපුත්තො හගවන්තං අඤ්ඤතරස්මි රුක්ඛමුලෙ නිසින්නං. දිඨ්ථා යෙන හගවා තෙනුපසංඛ්‍යමි, උපසංඛ්‍යමිත්ථා හගවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තංතිසිද්ධිං එකමන්තං තිසින්නො ථො පුක්කඤ්ඤො මල්ලපුත්තො හගවන්තං එතදථොව: “අවජරියං හතෙත්ත, අබ්බුතං හතෙත්ත, සතෙත්ත වත හතෙත්ත පඤ්ඤා විහාරෙන විහරන්ති. භූතපුබ්බං හතෙත්ත, ආළාරො කාලාමො අද්ධානමග්ගපටිප්පනො මග්ගො ඕක්කම අවිදුර අඤ්ඤතරස්මි රුක්ඛමුලෙ දිවා විහාරං නිසිද්ධි අප්ථො හතෙත්ත පඤ්ඤමන්තාති සකට්ඨන්තාති ආළාරං කාලාමං තිසංයා නිසංයා අතික්කමිංසු අප්ථො ථො හතෙත්ත අඤ්ඤතරො පුරියො තස්ස සකට්ඨස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ආගච්ඡන්තො යෙන ආළාරො කාලාමො තෙනුපසංඛ්‍යමි උපසංඛ්‍යමිත්ථා ආළාරං කාලාමං එතදථොව: “අපි හතෙත්ත පඤ්ඤමන්තාති සකට්ඨන්තාති අතික්කමන්තාති අද්දසා”ති ‘න ථො අභං ආවුසො අද්දසන්ති’ ‘කිම්පන හතෙත්ත සද්දං අසෙසාසි’ති. ‘න ථො අභං ආවුසො සද්දං අසෙසාසි’න්ති ‘කිම්පන හතෙත්ත සුට්ඨො අභොසි’ති න ථො අභං ආවුසො සුට්ඨො අභොසි’න්ති ‘කිම්පන හතෙත්ත සඤ්ඤා අභොසි’ති ‘එච්චාවුසො’ති. ‘සො තං හතෙත්ත සඤ්ඤා සමානො ජාගරො පඤ්ඤමන්තාති සකට්ඨන්තාති තිසංයා නිසංයා අතික්කමන්තාති තෙව අද්දස න පන සද්දං අසෙසාසි අපිසසු තෙ හතෙත්ත සංඛ්‍යාටි රජෙන ඕක්ඝිකො’ති. ‘එච්චාවුසො’ති අප්ථො හතෙත්ත තස්ස පුරිසස්ස එතදභොසි අවජරියං වත භො, අබ්බුතං වත භො, සතෙත්ත වත භො පඤ්ඤා විහාරෙන විහරන්ති, යත්ත හි නාම සඤ්ඤා සමානො ජාගරො පඤ්ඤමන්තාති සකට්ඨන්තාති නිසංයා නිසංයා අතික්කමන්තාති තෙව දක්ඛිති, න පන සද්දං සොසාති’ති ආළාරෙ කාලාමෙ උළාරං පසාදං පච්චෙදිත්ථා පක්කාමි”ති.

එ කල්හි ගැල් සකිත් සිදුණු ස්වල්ප ජලය ඇති, කැළැඹුණු, බොර වූ ඒ කුඩා නදිය ගලනුයේ, අනඳ තෙරුන් එළැඹෙන විටැ පහන් වැ, වෙසෙසින් පැදුණු දියැති වැ කැළැඹුම් නැති වැ ගැලීය. එ විටැ අනඳ තෙරුනට හවත්නි, තරාගතයන් වහන්සේ ගේ මහර්දධි ඇති බව මහත් අනුභාව ඇති බව ආශ්වයාර් යැ, අද්භූත යැ. ස්වල්ප දිය ඇති, ගැල් සකිත් සිදුණු කැළැඹුණු, බොර වැ ගලන මේ නදිය මා එළැඹෙන විට පහන් විය, වෙසෙසින් පැදුණු දිය ඇති විය, කැළැඹුම් නැති වැ ගලා යැ" යි මේ සිත විය. ඉක්බිති තෙරණුවෝ පාත්‍රයෙන් පැන් ගෙන හඟවත් බුදුරජුන් වෙත එළඹීයාහ. එළඹූ ඔබට, "වහන්ස, තරාගතයන් වහන්සේ ගේ මහර්දධි ඇති බව, මහත් අනුභාව ඇති බව ආශ්වයාර් යැ, අද්භූත යැ! වහන්ස, දැන් ගැල්සකිත් සිදි ගිය ජලය ඇති, ස්වල්ප ජලය ඇති, කැළැඹුණු බොර වැ ගලන ඒ කුඩා නදිය මා එළැඹෙන කලැ පහන් වැ, වෙසෙසින් පැදුණු දිය ඇති වැ කැළැඹුම් නැති වැ බොර නැති වැ ගැලී ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැන් වළඳන සේක් වා, දුගතයන් වහන්සේ පැන් වළඳන සේක් වා" යි කීහ. එ විටැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැන් වැළැඳ සේක.

සුක්කස මල්ල පුත්‍ර කථාව

87. එකලැ වනාහි ආළාරකාලාම තවුසාණන් ගේ ශ්‍රාවක වූ සුක්කස නම් මල්ල පුත්‍රයෙක් කුසිනාරායෙන් පාවා නුවරට යන දික් මහට පිළිපත්තේ වෙයි. සුක්කස මල්ලපුත්‍ර තෙමේ ඒකතරා රුකක් මුලැ වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දක ඔබ වෙතට ගියේ ය. ගොස් ඔබ වැද පසෙක හිඳ ගත. ඒක පසෙක හුන්නා වූ ම සුක්කස මල්ල පුත්‍ර තෙමේ හඟවත් බුදුරජුනට මෙසේ කීය. වහන්ස, ආශ්වයාර්! වහන්ස, අද්භූත ය! වහන්ස, පැවිද්දෝ ශාන්ත වූ විහරණයෙන් වෙසෙත්. වහන්ස, පෙර වූවක් කියමි "පෙර ආළාර කාලාමයෝ දික් මහකට පිළිපත්තාහු, මහින් ඉවත් වැ නොදුරෙහි වූ එකතරා රුකක් මුලැ දිවාවිහරණය පිණිස හුන්හ. 'වහන්ස, එ කල්හි ඒකතරා පුරුෂයෙක් ඒ ගැල්සාත්තුව පසු පසින් එනුයේ, ආළාර කාලාමයන් කරා එළඹීයේ ය එළඹ, 'වහන්ස, (මේ පෙරෙය) ගැටි ගැටි ඉක් මැ යන පන්සියයක් පමණ ගැල් දුටු සේක් දෝ?' යි විචාළේ ය. 'ඇවැත්නි, මම නොම දිටිමි' යි ආළාරකාලාමයෝ වදළාහ. 'වහන්ස, කිමි? ගැල්සක් හඬ ඇසු සේක් දෝ?' යි හේ විචාළේ ය. 'ඇවැත්නි, ගැල්සක් හඬ ද නො ම ඇසිමි' යි ආළාරකාලාමයෝ වදළාහ. 'වහන්ස, කිමෙක් ද? නිද්‍රෝපගත වැ හොත් සේක් දෝ?' යි හේ පුළුවන. 'ඇවැත්නි, මම නිද්‍රෝපගත ද නො උමි' යි ආළාරකාලාමයෝ වදළාහ. 'කිමෙක් ද? වහන්ස, ඔබ සංඤා ඇති වැ හුන් සේක් ද?' යි හේ පුළුවන. 'එසේ යැ, ඇවැත්නි' යි ආළාර කාලාමයෝ වදළාහ. 'වහන්ස, ඔබ සංඤා ඇති වන්නාහු ම, පිබිදු හුන්නාහු ම ගැටි ගැටි ඉක්මැ යන පන් සියයක් පමණ ගැල් නො දුටුවාහ, ගල්සක් හඬ නො ම ඇසුවාහ වහන්ස, එහෙත් ඔබ සහළ සිවුරු ධූලියෙන් වැදුණේ යැ! යි හේ කීය. 'එසේ යැ ඇවැත්නි' යි ආළාර කාලාමයෝ වදළාහ. වහන්ස, එ විටැ ඒ පුරුෂයාට මේ සිත විය. 'හවත්නි, ආශ්වයාර්! හවත්නි, පුදුම යැ! යමෙක් සංඤාව ම පිබිදු හුන්නේ ම, ගැටි ගැටි ඉක්මෙන පන්සියයක් පමණ ගැල් නො ම දිටි ද, ගැල් හඬක් නො ම ඇසි ද, එ බඳු වූ ශාන්ත විහරණයෙකින් මේ පැවිද්දෝ වෙසෙති! යි මේ සිත විය. හේ මෙසේ ආළාරකාලාමයන් කෙරෙහි මහත් ප්‍රසාදය පළ කොට එතැනින් නික්මියේ ය" යනු යැ.

තං කිම්මඤ්ඤපි පුක්කකුසං, කතමභත්තං ඛො දුක්කරතරං. වා දුරභි-
සමභවතරං වා යො සඤ්ඤා සමානො ජාගරො පඤ්චමත්තාති සකටසතාති
තිස්සාය නිස්සාය අතික්කමත්තාති නෙව පසෙසයා, න පන සද්දං සුඡෙය්‍යා,
යො වා සඤ්ඤා සමානො ජාගරො දෙවෙ වසානෙන දෙවෙ ගලගලායනෙන
විජ්ජතාසු¹ තිව්ජරතතිසු අසංඝියා ඵලතතියා නෙව පසෙසයා න පන
සද්දං සුඡෙය්‍යා²ති.

“කිඤ්ඤි භතෙන කරිසසනති පඤ්ච වා සකටසතාති ඡ වා සකටසතාති
සතන වා සකටසතාති අටඨ වා සකටසතාති නව වා සකටසතාති
සකටසහසං වා සකටසතහසං වා. අට ඛො එතදෙව දුක්කරතරං වෙව
දුරභිසමාවතරඤ්ඤා යො සඤ්ඤා සමානො ජාගරො දෙවෙ වසානෙන
දෙවෙ ගලගලායනෙන විජ්ජතාසු නිව්ජරතතිසු අසංඝියා ඵලතතියා නෙව
පසෙසයා න පන සද්දං සුඡෙය්‍යා³”ති.

එකමිදහං පුක්කකුසං සමයං ආකුමායං විහරාමි භුසාගාරෙ. තෙන ඛො
පන සමයෙන දෙවෙ වසානෙන දෙවෙ ගලගලායනෙන විජ්ජතාසු
තිව්ජරතතිසු අසංඝියා ඵලතතියා අවිදුරෙ භුසාගාරස්ස දෙව කසසකා
භාතරො භතා වත්තාරො ව ඛලිවද්ද. අට ඛො පුක්කකුසං ආකුමායං
මහාජනකායො තිස්සමිත්ථා යෙන තෙ දෙව කසසකා භාතරො භතා
වත්තාරො ව ඛලිවද්ද, තෙනුපසඛිනමි. තෙන ඛො පනාභං පුක්කකුසං
සමයෙන භුසාගාරං තිස්සමිත්ථා භුසාගාරචාරෙ අබෙභාකායෙ වඩ්ඛමාමි
අට ඛො පුක්කකුසං අඤ්ඤාතරො පුරිසො තමහා මහාජනකායා යෙනාභං,
තෙනුපසඛිනමි. උපසඛිනමිත්ථා මං අභිවාදෙත්වා එකමත්තං අට්ඨාසි
එකමත්තං ධීතං ඛො අභං පුක්කකුසං තං පුරිසං එතදෙවාවං ‘කිනත්තංඛො
සො ආවුසො මහාජනකායො සනතිපතීතො?ති. ඉදති භතෙන දෙවෙ
වසානෙන දෙවෙ ගලගලායනෙන විජ්ජතාසු තිව්ජරතතිසු අසංඝියා
ඵලතතියා දෙව කසසකා භාතරො භතා වත්තාරො ව ඛලිවද්ද. එතෙථසා
මහාජනකායො සන්ඤ්ජනිතො. කම්පන භතෙන කුභිං අභොසි?ති.
‘ඉධෙව ඛො අභං ආවුසො අභොසි’නති. ‘කම්පන භතෙන න අද්දසා?ති.
‘න ඛො අභං ආවුසො අද්දසනති’. ‘කම්පන භතෙන සද්දං අසෙසාසි?ති.
‘න ඛො අභං ආවුසො සද්දං අසෙසාසිනති’ ‘කම්පන භතෙන සුභෙත්තා
අභොසි?ති ‘න ඛො අභං ආවුසො සුභෙත්තා අභොසිනති’. ‘කම්පන
භතෙන සඤ්ඤා අභොසි?ති ‘එවමාවුසො’ති ‘සො කං භතෙන සඤ්ඤා
සමානො ජාගරො දෙවෙ වසානෙන දෙවෙ ගලගලායනෙන විජ්ජතාසු
තිව්ජරතතිසු අසංඝියා ඵලතතියා නෙව අද්දස, න පන සද්දං
අසෙසාසි?ති. ‘එවමාවුසො’ති.

“පුක්කුසයෙනි, එය තෙපි කීමැයි සිත වුද? යමෙක් සංඤ්චන්තේ ම පිබ්බෙ ඉන්නේ ම වැඩිවැඩි යන පන්සියයක් පමණ ගැල් නො ම දක්නේත් නො ම අසන්නේත් ත් වේද, යමෙක් හෝ සංඤ්ච වු ම, පිබ්බෙ ඉන්නේ ම, (විශාලී ගැල්ම කොට අතරින් පතර) වැසි වස්තා කල්හි, මේ ගැල්ම පවත්නා කල්හි, විදුලිය නික්මෙන කල්හි, හෙණ පුපුරන කල්හි, එය නො ම දක්නේ ද, එහි හඬ හෝ නො ම අසන්නේ ද, මේ දෙකින් කීමෙක් නම් වඩා දුෂ්කර ද, වඩා දුර්ලභ ද?” යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ අසා වදළ සේක.

“වහන්ස, පන් සියයෙක් හෝ හසියයෙක් හෝ හත් සියයෙක් හෝ අට සියයෙක් හෝ නව සියයෙක් හෝ දහසෙක් හෝ සිය දහසෙක් හෝ බැල්ලු කුමක් කරන්නාහුද? වැළි දු යමෙක් සංඤ්ච ම, පිබ්බෙ හිද ම, වැසි වස්තා කල්හි, මේ ගැල්ම පවත්නා කල්හි විදුලිය නික්මෙන කල්හි, හෙණ පුපුරන කල්හි එය නො දක්නේ නම්, එහි හඬත් නො අසන්නේ නම්, මෙය ම වඩා දුෂ්කර යැ, වඩා දුර්ලභ යැ” යි පුක්කුස කී ය.

එවිට, භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වදරන සේක්, ‘පුක්කුසයෙනි, මම එක් සමයෙක ආකුමා නම් නුවරැ පිදුරුකිළියෙකැ වෙසෙන්නෙමි වීමි. එ සමයෙහි වැසි වස්තා කලැ, මේ ගැල්ම පවත්නා කලැ, විදුලිය හැසිරෙන කලැ, සෙණ පුපුරන කලැ ඒ පිදුරු කිළියට නොදුරෙහි ගොවිදෙබැ කෙනෙක් ද ගොන්නු සිටු දෙනෙක් ද නංසුණහ. පුක්කුසයෙනි, එ කලැ ආකුමා නුවරින් මහජන මුළුවෙක් නික්මැ අවුත් ඒ මළා වූ ගොවිදෙබැයන් ද සිටු ගවයන් ද හෝනා තැනට ආය. පුක්කුසයෙනි, එ වෙලෙහි මම, පිදුරු කිළියෙන් නික්මැ, එහි දෙර එළිමහනේ සක්මන් කෙරෙමි. පුක්කුසයෙනි, එ කලැ ඒ මහ ජන මුළුවෙන් එක්තරා මිනිසෙක් මා කරා ආ ය. අවුත් මා වැද පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටි ඒ මිනිසා බණවා, “ඇවැත්නි, කවර හෙයින් මහජනමුළුවෙක් රැස් වීණි ද?” යි ඇසීමි. “වහන්ස, දන් වැසි වස්තා කල්හි, මේ ගැල්ම පවත්නා කල්හි, විදුලිය නික්මෙන කල්හි, හෙණ වැටෙන කල්හි, දෙ බැ ගොවි කෙනෙක් ද සිටු දෙනෙක් ගවයෝ ද නටහ. එහි තෙල මහජන මුළුව රැස් විය. වහන්ස ඔබ කොහි වූ හු ද?” යි ඒ මිනිසා කී ය. “ඇවැත්නි, මම මෙහි ම වීමි” යි මම කීමි. “වහන්ස කිම? එය ඔබ නො දුටු සේක් දෝ?” යි හේ පුළුවන. “මම නොදිටිමි ඇවැත්නි” යි මම කීමි. “කීමෙක් ද? වහන්ස, ඔබ වහන්සේ ඒ හඬ ඇසු සේක් ද?” යි හේ පුළුවන. “ඇවැත්නි, මම ඒ හඬ නො ඇසීමි” යි කීමි. “කීමෙක් ද, වහන්ස, ඔබ සංඤ්ච වූහු ද?” යි හේ පුළුවන. “එසේ ය ඇවැත්නි” යි මම කීමි. “වහන්ස, ඒ ඔබ වහන්සේ සංඤ්ච වන සේක් ම පිබ්බෙ හුන් සේක් ම, වැසි වස්තා කලැ මේ ගැල්ම පවත්නා කලැ, විදුලිය හැසිරෙන කලැ, සෙණ පුපුරන කලැ එය නො ම දුටු සේක් ද? හඬ හෝ නො ම ඇසු සේක් ද?” යි හේ විචාළේ ය. “එසේ ය, ඇවැත්නි” යි මම කීමි. පුක්කුසයෙනි, එ විටැ “හවත්නි, යමෙක් සංඤ්ච ම, පිබ්බෙ හුන්නේ ම, වැසි වස්තා කල්හි, මේ ගැල්ම පවත්නා කල්හි, විදුලිය හැසිරෙන කල්හි, සෙණ පුපුරන කල්හි එය නො ම දුටුයේ ද. එහි හඬත් නො ම ඇසුයේ ද, එ බඩු වූ ශාගත විහරණයෙකින් පැවිද්දෝ වෙසෙත්” යැ යි ඒ පුරුෂයාට මේ සිත විය. ඉක්බිති හෙ තෙම මා කෙරෙහි මහත් ප්‍රසාදය පහළ කොට, මා වැද පැදකුණු කොට නික්මියේ යැ” යි වදළ සේක.

අට ටො පුක්කුස, තසා පුරිස්සා එතදහොසි. 'අව්චරියං වත හො අබ්බතං වත හො, සතෙතන වත හො උබ්බජිතා විහාරෙන විහරන්ති, යත්ත භි නාම සක්කස්සි සමානො ජාගරො දෙවෙව් වස්සතො දෙවෙ ගලගලායතො විජ්ජිතාසු නිව්චරන්තිසු අයඡියා ඵලන්තියා නෙව් දකඛිති න පග සද්දං සොසකති'ති මයි උළාරං පසාදං පවෙදෙතො මං අභිවාදෙතො පදකඛිණං කතො පකකාමී'ති

එවං වුතො පුක්කුසො මලපුතො හගවතො එතදෙවාච 'එසාහං හතෙත යො මෙ ආළාරෙ කාලාමෙ පසාදෙ, තං මහාවානෙ වා ඔසුනාමී, සීඝ්‍රෙසාතාය වා නදියා පවාහෙමී අභික්කන්තං හතෙත, අභික්කන්තං හන්තං සෙයාපාපි හතෙත නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජයා, පටිච්ඡන්තං වා විවරෙයා, මුලාසන වා මග්ගං ආවිකෙයා, අනුකාරෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙයා වක්ඛුමන්තො රුපානි දකඛිනානි, එවමෙව හගවතා අනෙකපරියායෙන ධමමො පකාසිතො. එසාහං හතෙත හඳවතං සරණං ගච්ඡාමී ධම්මෙඤ්ච භික්ඛුසබ්බස්සෙව. උපාසකං මං හගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්දපෙයං සරණං ගතන්ති අට ටො පුක්කුසො මලපුතො, අක්කුතරං පුරිසං ආමන්තෙසි. 'ඉධං මෙ ඤං හණ් සිධගිවණණං යුගං මට්ඨං ධාරණියං ආහාර'ති. 'එවං හතෙත'ති සො පුරිසො පුක්කුසාසා මලපුතාසා පටිසුන්ධා තං සිධගිවණණං යුගං මට්ඨං ධාරණියං ආහරි. අට ටො පුක්කුසො මලපුතො තං සිධගිවණණං යුගං මට්ඨං ධාරණියං හගවතො උපන්තමෙයි 'ඉද්ධංහතො සිධගිවණණං යුගං මට්ඨං ධාරණියං. තමෙමි හතෙත හගවා පතිගණ්ණාතු අනුකම්පං උපාදයා'ති. 'තෙන භි පුක්කුස එකෙන මං අච්ඡාදෙහි එකෙන ආනන්දනි' 'උච්චන්තෙති ටො පුක්කුසො මලපුතො හගවතො පටිසුන්ධා එකෙන හගවතං අච්ඡාදෙසි එකෙන ආයස්මිනං ආනන්දං. අට ටො හගවා පුක්කුසං මලපුතං. ධම්මියා කපාය සන්දාසෙසි, සමාදපෙසි, සමුත්තපෙසි, සමපහංසෙසි. අට ටො පුක්කුසො මලපුතො හගවතා ධම්මියා කපාය සන්දාසෙතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සමපහංසිතො උච්චායාසන්තා හගවතං අභිවාදෙතො පදකඛිණං කතො පකකාමී

88 අට ටො ආයස්මා ආනන්දෙ අචිරංකකතො පුක්කුසෙ මලපුතො තං සිධගිවණණං යුගං මට්ඨං ධාරණියං හගවතො කායං උපන්තමෙයි තං හගවතො කායං උපන්තමිතං විතච්ඡිකං විය බායති.

මෙසේ වදළ කල්හි, පුක්කුස මල්ලපුත්‍ර තෙම “වහන්ස, ආළාර කාලාමයන් කෙරෙහි මගේ යම් පැහැදීමක් වී ද, එය මහ සුළභෙහි පොළා හරිමි. සැබෑ දිය පාර ඇති නදියෙක හෝ පා කොට යවමි. වහන්ස, අභිකාන්ත යැ, වහන්ස, අභිකාන්ත යැ. වහන්ස, යම් සේ උවුණින් නමා තබන ලද්දක් උඩුකුරු කොට තබන්නේ ද, පිළියන් වූවක් හෝ විවෘත කරන්නේ ද, මං මුළා වූවකුට මහ හෝ කියන්නේ ද, ‘ඇස් ඇතියන් රූප දකිති’ යි අදුරෙහි තෙල් පහනක් හෝ දරන්නේ ද, එසේ ම භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් කරුණින් දහම් පැවැසිණ. වහන්ස, ඒ මම භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ද ධර්මය ද බික්කසහන ද සරණයෙමි අද පටන් කොට, දිවි හිමින් සරණ ගිය උවසුවකු කොට භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ මා සලකා වදරන සේක් වා” යි කී ය.

ඉක්බිති පුක්කුස මල්ල පුත්‍ර තෙම උත්තරා පුරුෂයකු බණවා, “සගය යව, රන්වන් වූ මට සිලිවි වූ මඟුල් උළෙල ඇති මා විසින් දැරියැ යුතු වූ වස්ත්‍ර යුගලය ගෙනෙව” යි කී ය. ‘එසේ යැ, ස්වාමීනී’ යි කියා හේ පුරුෂ තෙම ඒ රන්වන් මට සිලිවි වත් යුවල ගෙනායේ ය. ඉක්බිති, පුක්කුස මල්ල පුත්‍ර තෙම රන්වන් මට සිලුටු (උත්සවාදීන්හි) දැරියැ යුතු ඒ වත් යුවල ගෙන, “වහන්ස, මේ රන්වන් වූ මට සිලුටු වූ, (උත්සවාදියෙහි මා විසින්) දැරියැ යුතු වූ වස්ත්‍ර යුග්මයෙක. වහන්ස, මා සතු වස්ත්‍ර යුග්මය මට අනුකම්පා සදහා භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ පිළිගන්නා සේක් වා” යි එය හඟවත් බුදුරජුන්ට එළැඹී ය. “එසේ වී නම්, පුක්කුසයෙනි, එයින් එකෙකින් මා පූ.ව. අනෙකින් අනෙකින් පු ව” යි හඟවත්තු වදළහ. “එසේ යැ වහන්සැ” යි පුක්කුස මල්ල පුත්‍ර තෙම හඟවත් බුදුරජුන්ට පිළිවදන් දී, එකෙකින් හඟවත් බුදුරජුන් පිදී ය. (එකක් හදනා පොරෝනා පිණිස හඟවත් බුදුරජුන්ට දුන), එකෙකින් අනෙක තෙරුන් පිදීයි. (හදනා පොරොනා පිණිස එකක් අනෙක තෙරුන්ට දුන). ඉක්බිති භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ පුක්කුස මල්ල පුත්‍රයාට වස්ත්‍රානුමෝදනා ධර්මකථායෙන් කරුණු දක් වූ සේක. එහි සිත් ගැන් වූ සේක එහි සිත් නියුණු කැරවූ සේක, එහි සිත් සතුටු කැරවූ සේක මල්ල පුත්‍ර පුක්කුස තෙමේ ද හඟවත් බුදුරජුන් විසින් දහැමි කතායෙන් කරුණු දැක්වන ලද්දේ, එහි සිත් ගැන්වුණේ, එහි සිත් නියුණු කරවන ලද්දේ, එහි සිත් සතුටු කරවන ලද්දේ, හුනස්නෙන් නැගී හඟවත් බුදුරජුන් වැදෑ පැදකුණු කොට නික්මැ ගියේ ය.

88 ඉක්බිති අනෙක තෙරුණුවෝ පුක්කුස මල්ල පුත්‍රයා නික්මගිය නොබෝ කල්හි, ඒ (ඔහු විසින් උළෙල ඇති) දැරිය යුතු වා තුඩුණු මට සිලිවි රන්වන් වත් යුවල හඟවත් බුදු රජුන් ගේ සිරි සිරුරට එළැඹී ය. එය හඟවත් බුදුරජුන් ගේ සිරි සිරුරට එළවන ලද්දේ, පහ වූ සිට ඇති ගිනි අඟුරු රැක් මෙන් පැණෙයි.

අප්ථං ඛො ඥායසමා ආනන්දෙ භගවතං එතදවොච. ‘අව්ච්ඡරියමහනෙත, අබහුතමහනෙත, යාවපරිසුද්ධො භුතෙන තථාගතස්ස ජව්විච්ඡේණො පරියොදුතො. ඉංමහනෙත සිඬ්ඛීවණණං යුගං මට්ඨං ධාරණියං භගවතො උපනාමිතං වීඤ්චිකං විය ඛායති’ති.

“එවමනං ආනන්ද ධීසු ඛො ආනන්ද කාලෙසු අතිවිය තථාගතස්ස කායො පරිසුද්ධො හොති ජව්විච්ඡේණො පරියොදුතො. කතමෙසු ධීසු? යඤ්ච ආනන්ද-රත්තිං තථාගතො අනුත්තරං සමමාසමෙකාධිං අභිසම්මුඤ්ඤති, යඤ්ච රත්තිං තථාගතො අනුපාදියෙසාය භිබ්බානධාතුයා පරිනිබ්බායති ඉමෙසු ඛො ආනන්ද ධීසු කාලෙසු අතිවිය තථාගතස්ස කායො පරිසුද්ධො හොති ජව්විච්ඡේණො පරියොදුතො. අප්ථං ඛො පනානන්ද රත්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ කුසිනාරායං උපවත්තනෙ මල්ලානං සාලවනෙ අත්තරෙන යමකසාලානං තථාගතස්ස පරිනිබ්බානං භවිස්සති. ආයාමානන්ද යෙන කකුඨා නදී තෙත්තපසඬ්ඤාමිසාමා”ති. “එවමහනෙත”ති ඛො ඥායසමා ආනන්දෙ භගවතො පච්චසෙසාසි.

“සිඬ්ඛීවණණං යුගං මට්ඨං පුත්තකුසො අභිභාරයි,

තෙන අව්ච්ඡාදිතො සත්ථා හෙමව්ච්ඡේණො අයොගථා”ති.

[අමබවනුපගමනා]

89. අප්ථං ඛො භගවා මහතා භික්ඛුසංඝෙතන සද්ධීං යෙන කකුඨා නදී තෙත්තපසඬ්ඤාමි. උපසඬ්ඤාමිත්වා කකුඨා නදීං අපේක්ඛාගාහෙත්වා නභාත්වා ච පිට්ඨිත්වා ච පච්චුත්තරිත්වා යෙන අබ්බවනං තෙත්තපසඬ්ඤාමි. උපසඬ්ඤාමිත්වා ඥායසමන්තං චුන්දකං ආමනෙත්වයි. ‘දුඛං මෙ චුන්දක චතුගුණං සඬ්ඛාපිං පඤ්ඤාපෙභි. කිලනොතා’සම් චුන්දක භිපජ්ජිස්සාමි’ති. ‘එවමහනෙත’ති ඛො ඥායසමා චුන්දකො භගවතො පටිස්සුත්වා චතුගුණං සඬ්ඛාපිං පඤ්ඤාපෙසි. අප්ථං ඛො භගවා දක්ඛිණෙන පසෙසන සිහසෙයාං කපෙපසි පාදෙ පාදං අවවාධාය සතො සමපජානො උච්ඡානසඤ්ඤා මනසි ඤරිත්වා. ඥායසමා පන චුන්දකො තපෝච භගවතො පුරතො තිසිදි.

එ කල අනද තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුන්ට 'වහන්ස, තථාගතයන් වහන්සේ ගේ ඡව්වර්ණය කොතරම් පිරිසිදු ද, කොතරම් ප්‍රභාස්වර ද යනු ආශ්වයා යැ, වහන්ස, අද්භූත යැ. වහන්ස, මේ රන්වන් වූ, මට සිළිටි වූ ධාරණිය (උතුම් මංගල) වස්ත්‍ර යුගලය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ කයට එළවන ලද්දේ, පහවූ සිළු ඇති, ගිනි අඟුරු රැසක් මෙන් පැනේ' යැ යි කීහ.

"අනදයෙනි, අවස්ථා දෙකෙක්හි ම තථාගතයන් ගේ සිරුර පිරිසිදු වෙයි, ඡව්වර්ණය ප්‍රභාස්වර වෙයි. කවර අවස්ථා දෙකෙක් හි ද යත්. අනදයෙනි, යම් රැයෙක තථාගතයෝ නිරුත්තර සමායක් සම්බෝධිය අධිගම කෙරෙත් ද, යම් රැයෙක තථාගතයෝ අනුපාදිශේෂ නිර්වාණ-ධාතුයෙන් පිරිනිවෙත් ද, අනදයෙනි, මේ අවස්ථා දෙකේ ම තථාගතයන් ගේ සිරුර ඉතා ම පිරිසිදු වෙයි, ඡව්වර්ණය ප්‍රභාස්වර වෙයි අනදයෙනි, අද වනාහි රැ පැසිම් යම්හි කුසිනාරාහි උපචර්තන නම් මල්ල රජුන් ගේ සල් වෙනෙහි යමා සල් රුක් අතර තථාගතයන් ගේ පිරිනිවීම වන්නේ ය. අනදයෙනි, එවූ, යමු. කකුත්ථ. නදිය කරා එළැඹෙන්නාවූ" යි භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ වදළ සේක. "එසේ යැ, වහන්සැ" යි අනද තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුන්ට පිළිවදන් දුන්හ.

එහෙයින් සංගීතිකාරකයෝ කීහ

"රන්වන් මට සිළිටි වත් යුවලක් පුක්කුස ගෙමේ එළැඹී ය.
එය හැඳූ පෙර වූ ශාස්තෘහු රන් පැහැ වූහ, හෙබියාහ."

අභිවනයට එළැඹීම

89. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහ බික්සහන කැටුව කකුත්ථා නදිය වෙතට වැඩී සේක. වැඩ, ඒ නදියට බැස, දිය සනහා, පැන් වළඳා, එයින් ගොඩ නැග, අභි වනය කරා වැඩී සේක. වැඩැ (වෙහැ සිටි) වූන්දක තෙරුන් බණවා "චූඤ්ඤයෙනි, මට සහළ සිවුර සතර පට කොට පණවවු. චූඤ්ඤයෙනි, ක්ලාන්තයෙමි, වැදූහෙන්නෙමි" යි වදළ සේක. එසේ යැ වහන්සැ" යි ම චූඤ්ඤ තෙරුණුවෝ හඟවත්තට පිළිවදන් දී, සහළ සිවුර සතර ගුණ කොට පැනැවූහ. ඉක්බිති භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ දකුණු සිරිපා හි වම් සිරි පා මදක් මැත් කොට පිහිටුවා, එළැඹැ සිටි සිහි ඇති සේක්, නුවණින් දන්නා සේක්, නැගී සිටුවනා සංඥාව සිත්හි කොට දකුණු-ප්‍රයෝග සිංහයායාව කළ සේක. චූඤ්ඤ ගෞරවණීය ද එහි ම හඟවත් බුදුරජුන් ඉදිරියෙහි නූත්ත

“ගන්ධාන වුදො නදිං කකුඤ්ඤං අවේජාදකං සාතොදකං විපසන්නං,¹
ඕගාහි සඤ්ඤා සුක්ඛිලනතරුපො තපාගතො අප්පට්ඨො²ධ ලොකෙ.

නභාඤ්ඤා ච පිඤ්ඤා වුද්ධාරි සඤ්ඤා පුරකඛිතො භික්ඛුගුණස්ස මජ්ඣේ,
සඤ්ඤා පවසන්තා හගවා³ධ ධම්මෙ උපාගමි අබ්බවතං මනසී.

ආමන්තසී වුද්ධකං නාම භික්ඛු චතුර්ගුණං පඤ්ඤා මෙ නිපච්ඡං.⁴
සො වොදිතො⁵ භාවිතකෙනන වුද්ධෙ චතුර්ගුණං පඤ්ඤා විපසමෙව
භිපජ්ඣි සඤ්ඤා සුක්ඛිලනතරුපො වුද්ධෙ⁶පි තස්ස පමුඛෙ නිසිදි⁷ති.

[දෙව පිණ්ඩපාතා සමථලා]

90 අප් ධො හගවා ආයසමන්තං ආනන්දං ආමන්තසී. “පියා ධො
පනානන්ද වුද්ධකං කම්මාරපුත්තස්ස කොට්ඨිපට්ඨාරං උපදහෙය්” තස්ස
තෙ ආවුසො වුද්ධං, අලාභා, තස්ස තෙ දුරුද්ධං, යස්ස තෙ තපාගතො
පච්ඡිමං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජේත්වා පරිනිබ්බුතො⁸ති. වුද්ධස්සානන්ද කම්මාර-
පුත්තස්ස ථවා විපට්ඨාරො විනේතකඛෙය්.

තස්ස තෙ ආවුසො ලාභා, තස්ස තෙ සුරුද්ධං, යස්ස තෙ තපාගතො
පච්ඡිමං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජේත්වා පරිනිබ්බුතො. සම්මුඛා මෙතං ආවුසො
වුද්ධං හගවතො සුතං සම්මුඛා පටිකම්මිතං ‘දෙව’මෙ පිණ්ඩපාතා සමථලා
සමථිපාතා අතිවිය අඤ්ඤාති පිණ්ඩපාතෙහි මහපථලතරා ච මහානිසංසා-
තරා ච කතමෙ දෙව? යඤ්ඤා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජේත්වා තපාගතො
අනුකරං සමොසමෙය්ධං අභිසම්මුජ්ඣති, යඤ්ඤා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජේත්වා
තපාගතො අනුපාදිසෙය්ධං නිබ්බානධාතුයං පරිනිබ්බායති, ඉමෙ දෙව
පිණ්ඩපාතා සමථලා සමථිපාතා අතිවිය අඤ්ඤාති පිණ්ඩපාතෙහි මහපථ-
ලතරා ච මහානිසංසාතරා ච.

1. අවේජාදකං, සාතොදකං, විපසන්නං මජ්ඣං

2. නිපජ්ජං (නිසුසු)

3. මොදිතො (මජ්ඣං)

[එහෙයින් කිහිප සංගීතිකාරකයෝ]

‘මේ ලොවු අප්‍රතීම ශාස්තෘ වූ තරාගත බුදු රජුහු කතුක්ථා නදිය කරා වැඩ, ඉතා ක්ලාන්ත ස්වභාවය ඇත්තාහු, එහි දියට බටහ.

ශාස්තෘහු දිය සනාහා පැත් වළඳා, බිත් සහන මැද පෙරට වැ සිටියෝ, නදියෙන් ගොඩ නැංගාහ මෙහි ධර්මයේ ප්‍රවක්ඛා වූ මහරම් වූ හඟවත් ශාස්තෘහු අභිවනයට වැඩියහ.

වුඤ්ඤ නම් මහණහු බණවා මං සහළ සිවුර සිවු ගුණ කොට අතුරවා වැදගෙන්නෙම්’ යි වදළාහ භාවිතාත්ම වූ ඒ බුදුරජුහු විසින් මෙහෙයා ලද ඒ වුඤ්ඤ තෙර වහා ම සහළ සිවුර සිවු ගුණ කොට පැනැවී ය. ඉතා ක්ලාන්ත ස්වභාවය ඇති ශාස්තෘහු එහි සැතැපුණාහ. වුඤ්ඤ තෙර ද ඔබ ඉදිරියෙහි හුන්නේ ය.”

සමවිපාක ඇති පිණ්ඩපාත දෙක

90. ඉක්බිත්තෙන් භාගාවතුන් වහන්සේ අනද තෙරුන් බණවා මෙසේ වදළ සේක ‘අනදයෙනි, වුන්ද කර්මාර පුත්‍ර හට ‘ඇවැත් වුන්දයිනි, තරාගතයෝ යමක්හු ගේ අන්තිම පිණ්ඩපාතය (භෝජනය) වළඳා පිරිනිවියෝ ද, ඒ ඔබට (එයින්) අලාභයෝ යැ, ඒ තොප විසින් මිනිසක් බව නපුරු කොට ලබන ලද සේ යැ’ යි කිසිවෙක් විපිළිසරක් උපදවන්නේ ය යන්න විශ්‍ය හැක්ක. අනදයෙනි, වුන්ද කර්මාර පුත්‍රයා ගේ විපිළිසර මෙසේ දුරු කටයුතු ය:

“යම් බදු ඔබ ගේ පශ්චිම පිණ්ඩපාතය වළඳා තරාගතයෝ පිරිනිවියෝ ද, ඒ ඔබට ලාභයෙක, ඒ ඔබ විසින් මිනිසක් බව මොනොවට ලද සේ ය. අන් හැම පිණ්ඩපාතයනට වඩා ඉමහත් ඵල ඇති, වඩා ඉමහත් අනුසස් ඇති, හැම අයුරින්-සම පල වූ සමවිපාක වූ මේ පිණ්ඩපාත දෙකෙක. කවර දෙකෙක් ද යත්. යම් පිණ්ඩපාතයක් වළඳා තරාගතයෝ අනුන්තර සමාක් සමබොධියට පැමිණෙත්ද, යම් පිණ්ඩපාතයක් වළඳා තරාගතයෝ නිරුපාදියේ නිර්වාණධාතුයෙන් පිරිනිවෙත් ද, මේ අන් හැම පිණ්ඩපාතයනට වඩා ඉතා මහත් පල ඇති ඉතා මහත් විපාක ඇති හැම ලෙසින් ම යම ඵල ඇති, සම අනුසස් ඇති පිණ්ඩපාත දෙක ය.

දීඝනිකායෙ මහාවග්ගො

මහාපරිනිබ්බානද්දායකං

[illegible]

අර බො හඟවා එතමන් විදිකා කාය වෙලායං ඉමි. උදනං උදනෙසි

**‘දැනො පුඤ්ඤං පටිබ්බතී සඤ්ඤාමනො වෙරං න වීයතී,
කුසලො ට ජහාතී පාපකං රාගද්වේශමානසකයා ස ජිබ්බතො’ති**

ආඥාරම්භයෙන් පසුව වතුකොට්ඨාසය.

‘මෙයින් ආයුෂ්මත් චූන්ද කර්මාර පුත්‍රයන් විසින් දිරසායුප පිණිස පවත්නා කර්මයෙක් රැස් කරන ලද්දේ ය, ආයුෂ්මත් චූන්ද කර්මාර පුත්‍රයන් විසින් පැහැපත් බව පිණිස පවත්නා කර්මයෙක් රැස් කරන ලද්දේ ය, ආයුෂ්මත් චූන්ද කර්මාර පුත්‍රයන් විසින් සුවය පිණිස පවත්නා කර්මයෙක් රැස් කරන ලද්දේ ය, ආයුෂ්මත් චූන්ද කර්මාර පුත්‍රයන් විසින් ස්වර්ගය පිණිස පවත්නා කර්මයෙක් රැස් කරන ලද්දේ ය, ආයුෂ්මත් චූන්ද කර්මාරපුත්‍රයන් විසින් අධිපති බව පිණිස පවත්නා කර්මයෙක් රැස් කරන ලද්දේයැ ඇවැත් චූන්දයෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ හමුයෙන් ම මා විසින් මෙය අයනලද්දේ ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙන් ම මා විසින් මෙය පිළිගන්නාලද්දේ යැ’යි කියා මෙසේ චූන්ද කර්මාර පුත්‍රයා ගේ විපිළිසර දුරු කටයුතු යැ’ යනු යි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණ සලකා එ වෙලෙහි ටෙ උදන් ඇතු සේක:

“දන් දෙන්නහුට පින් වැඩේ. සිල් රක්ෂානු සිතූ වෙර ගො පවතී. නුවණැත්තේ වෙර (පව) දුරු ලැබේ. හේ මෙසේ (පව) දුරු ලා රාග ද්වේෂ මොහ මුල් ඉදිරිමෙන් කෙලෙස් පිරිනිවනින් ද එයට පසු කඳු පිටිනිනින් ද පිරිනිවීමේ වෙයි” යනු යි.

සතර වැනි බණවර යි.

[කුසිනාරා ගමනා]

91. අථ ඛො භගවා ආයස්මිනං ආනන්දං ආමනෙහසි ආයාමානන්ද යෙන තිරණ්ණඤ්චනියා නදියා පාරිමං තීරං, යෙන කුසිනාරා, යෙන උපවතතනං මල්ලානං සාලවනං, තෙනුපසඩ්ධමීසසාමා'ති. 'එවමහනෙහ'ති ඛො ආයස්මා ආනන්දන්ද භගවතො පච්චසෙක්ඛාසි. අථ ඛො භගවා මහතා භික්ඛුසංඝෙකන සද්ධං යෙන තිරණ්ණඤ්චනියා නදියා පාරිමං තීරං, යෙන කුසිනාරා, යෙන උපවතතනං මල්ලානං සාලවනං, තෙනුපසඩ්ධමී. උප-සඩ්ධමීථා ආයස්මිනං ආනන්දං ආමනෙහසි "ඉධිං මෙ ඤං ආනන්ද අනතරෙන යමකසාලානං උත්තරසීසකං මඤ්චකං පඤ්ඤපෙභි කීලනෙහා'සමී ආනන්ද ගිපජ්ජිසසාමී'ති. 'එවමහනෙහ'ති ඛො ආයස්මා ආනන්දන්ද භගවතො පටිසංස්ථා අනතරෙන යමකසාලානං උත්තරසීසකං මඤ්චකං පඤ්ඤපෙසි. අථ ඛො භගවා දක්ඛිණෙන පසෙසන සීහසෙය්‍යා කප්පෙසි පාදෙ පාදං අවවාධාය සතො සමපජානො.

92. තෙන ඛො පන සමයෙන යමකසාලා සබ්බථාලිපුල්ලා හොතති අකාලපුපෙථි. තෙ තථාගතස්ස සරිරං ඔකිරන්ති අපේක්ඛාකිරන්ති අභිප-කිරන්ති තථාගතස්ස පුජාය දිබ්බාති පි මන්දරවුපුපථාති අනනලික්ඛා පපතන්ති, තාති තථාගතස්ස සරිරං ඔකිරන්ති අපේක්ඛාකිරන්ති අභිපකිරන්ති තථාගතස්ස පුජාය දිබ්බාති පි වන්දනවුණ්ණාති අනනලික්ඛා පපතන්ති. තාති තථාග-තස්ස සරිරං ඔකිරන්ති අපේක්ඛාකිරන්ති අභිපකිරන්ති තථාගතස්ස පුජාය. දිබ්බාති පි තුරියාති අනනලික්ඛෙ වජ්ජන්ති තථාගතස්ස පුජාය, දිබ්බාති පි සධ්ධිතාති අනනලික්ඛෙ වන්තන්ති තථාගතස්ස පුජාය අථ ඛො භගවා ආයස්මිනං ආනන්දං ආමනෙහසි. සබ්බථාලිපුල්ලා ඛො ආනන්ද යමකසාලා අකාලපුපෙථි තෙ තථාගතස්ස සරිරං ඔකිරන්ති අපේක්ඛාකිරන්ති අභිප-කිරන්ති තථාගතස්ස පුජාය. දිබ්බාති පි මන්දරවුපුපථාති අනනලික්ඛා පපතන්ති, තාති තථාගතස්ස සරිරං ඔකිරන්ති අපේක්ඛාකිරන්ති අභිපකිරන්ති තථාගතස්ස පුජාය. දිබ්බාති පි වන්දනවුණ්ණාති අනනලික්ඛා පපතන්ති, තාති තථාගතස්ස සරිරං ඔකිරන්ති අපේක්ඛාකිරන්ති අභිපකිරන්ති තථාගතස්ස පුජාය. දිබ්බාති පි තුරියාති අනනලික්ඛෙ වජ්ජන්ති තථාගතස්ස පුජාය දිබ්බාති පි සධ්ධිතාති අනනලික්ඛෙ වන්තන්ති තථාගතස්ස පුජාය. න ඛො ආනන්ද එක්ඛාටිතා තථාගතො සක්කතො වා හොති ගරුකතො වා මානිතො වා පුජිතො වා අපච්චිතො වා, යො ඛො ආනන්ද භික්ඛු වා භික්ඛුති වා උපාසකො වා උපාසිකා වා ධම්මානු-ධාම පටිපන්නො විහරති සාමීවිපට්ඨකො අනුධම්මචාරී, යො තථාගතං සක්කරොති ගරුකරොති මානෙති පුජෙති අපච්චිතො පට-මාය පුජාය තථාගතානුධාම පටිපන්නො විහරෙය්‍යාම සාමීවි පටිපන්නො අනුධම්මචාරීතො ති, එවං හි වො ආනන්ද සික්ඛිබ්බන්ති.

යමා සල්ලුක්

91. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇවැත් අනද තෙරුන් බණවා “අනදයෙනි, යමහං භිරණ්ණාවතී නදිය පර තෙරට (නරියෙන් එගොඩට) එහි කුසිනාරා නුවරට, එහි මල්ල රජුන්ගේ උපවර්තන නම් සල්ලයනට එළැඹෙන්නාවූ” යි වදළ සේක. ‘එසේ ය වහන්සැ’ යි කියා ම අනද තෙරණුවෝ පිළිවදන් ඇස්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් බික් සහන කැවූව භිරණ්ණාවතී නදියෙන් එතෙර කුසිනාරා නුවර මල්ලයන්ගේ උපවර්තන නම් සල්ලයන කරා වැඩියාහ. වැඩ අනදතෙරුන් අමතා “අනදයෙනි, යමා සල්ලුක් අතර භිස උතුරු දෙසට සිටුනා සේ කොට මට ඇඳක් පනවවු. අනදයෙනි, ක්ලාන්තයෙමි, වැදෑහෙනු කැමැත්තෙමි” යි වදළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි කියා ම අනද තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් දී යමා සල්ලුක් අතර උතුරු දෙසට භිස සිටුනා සේ කොට ඇඳක් පැනවූහ. ඉක්බිති හඟවත්තු දකුණු පසින් වම් පස මඳක් ඉක්මැ පිහිටුවා සිහි නුවණින් යුතු වැ දකුණුලයෙන් සිංහ භය්‍යාව කළාහ. (සිංහභය්‍යායෙන් සැකාපුණුසේක.) එවේලෙහි වනාහි යමා සල්ලුක් හු නොකල් මලින් මුළුල්ල ම ගැවැසුණාහු වෙත්. ඔහු අරාගතයනට පූජා විසින් ඔබ සිරුර මත්තෙහි වැටෙත්, විසිරෙත්, වෙසෙසින් විසිරෙත්. දිව මදුරා මලුදු අහසින් හෙයි. ඔහු තරාගතයනට පුද පිණිස ඔබ සිරුර මත වැටෙත්, විසිරෙත් වෙසෙසින් විසිරෙත් දිව සසුන් සුණුදු අහසින් හෙයි. ඔහු තරාගතයනට පුද පිණිස ඔබ සිරුර මත හෙත්, විසිරෙත්, වෙසෙසින් විසිරෙත් දිව තුරුහුදු තරාගතයනට පුද පිණිස අහසැ වැටෙත්. දිව ගැසුම්හු ද තරාගතයනට පුද පිණිස අහසැ පැවැතෙත්.

92. එ කලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනද තෙරුන් බණවා “අනදයෙනි, යමාසල්ලුක්හු නොකල් මලින් මුළුල්ල ගැවැසුණාහු ගැවැසුණාහු වෙත්. ඔහු තරාගතයනට පුද පිණිස ඔබ සිරුර මත හෙත්, විසිරෙත්, වෙසෙසින් විසිරෙත්. දිව මදුරා මලුදු අහසින් හෙයි. . . දිව සසුන් සුණුදු අහසින් හෙයි. දිව තුරු ගොහුදු . . . දිව ගැසුම්හු තරාගතයනට පුද පිණිස අහසැ වැටෙයි. අනදයෙනි, මෙතෙකින් තරාගතයෝ සත්කෘත හෝ ගුරුකෘත හෝ මානික හෝ පූජිත හෝ අපචිත හෝ නො වෙත්. අනදයෙනි, යම් මහණෙක් හෝ මෙහෙණක් හෝ උච්චුටෙක් හෝ උච්චි-යක් හෝ ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්ත වැ සමාක් ප්‍රතිපත්ත වැ අනුධර්මවාරි වැ වෙසෙයි ද හෝ මැ පරම පූජායෙන් තරාගතයනට සත්කාර කෙරෙයි, ගරු කෙරෙයි, බුහුමන් කෙරෙයි, පූජා කෙරෙයි, අපවායන කෙරෙයි. අනදයෙනි, එ බැවින් මෙහි ලා ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්ත වැ සමාක් ප්‍රතිපත්ත වැ අනුධර්මවාරි ව වසන්නාමෝ” යි, මෙසේ ම තොප විසින් හික්මිය යුතු” යි වදළ සේක.

උපවාණං ථෙරො

93. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපවාණො භගවතො පුරතො යිතො හොති භගවතං විජමානො. අථ ඛො භගවා ආයස්මිනං උපවාණං අපසාදෙසි 'අපෙහි භික්ඛු මා මෙ පුරතො අව්ඨාසි'ති. අථ ඛො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතදහොසි 'අයං ඛො ආයස්මා උපවාණො දීඝරක්ඛං භගවතො උපට්ඨාමො සන්තිකාවචරො සමීපවාරි. අථ ච පන භගවා පච්ඡිමෙ කාලෙ ආයස්මිනං උපවාණං අපසාදෙසි. අපෙහි භික්ඛු, මා මෙ පුරතො අව්ඨාසීති. කො නු ඛො හෙතු කො පට්ඨයො යං භගවා ආයස්මිනං උපවාණං අපසාරෙසි¹ අපෙහි භික්ඛු මා මෙ පුරතො අව්ඨාසීති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතං එතදවොච. අයං භතෙන ආයස්මා උපවාණො දීඝරක්ඛං භගවතො උපට්ඨාමො සන්තිකාවචරො සමීපවාරි, අථ ච පන භගවා පච්ඡිමෙ කාලෙ ආයස්මිනං උපවාණං අපසාදෙසි අපෙහි භික්ඛු, මා මෙ පුරතො අව්ඨාසීති. කො නු ඛො භතෙන හෙතු කො පට්ඨයො යං භගවා ආයස්මිනං උපවාණං අපසාදෙසි අපෙහි භික්ඛු මා මෙ පුරතො අව්ඨාසීති? යෙභුග්ගො ආනන්ද දසසු සහසසු ලොකධාතුසු උදවතා සන්තිකාතා තථාගතං දසසනාය, යාවතා ආනන්ද කුසින්තරා උපවත්තනං මජ්ඣනිකාසාලානං සමත්තතො ද්වාදසයොජනාති නතරී සො පදෙසො වාළුකං කොට්ඨිකතුදන මහෙසාපි මහෙසකුසාති දෙවතාති අපට්ඨො. දෙවතා ආනන්ද උජ්ඣායනති දුරා ච වතමහා ආගතා තථාගතං දසසනාය. කදරී කරහවි තථාගතා ලොකෙ උපපජ්ජන්ති අරහත්තො සමුද්ධාසමුද්ධා අපෙච්ච රක්ඛියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තථාගතස්ස පරිනිබ්බානං භවිස්සති, අයස්සු මහෙසකුසා භික්ඛු භගවතො පුරතො යිතො ඔවාරෙතො, න මයං ලභාමි පච්ඡිමෙ කාලෙ තථාගතං දසසනායාති.

94. කථං භූතා පන භතෙන භගවා දෙවතා මනසි කරොති'ති.

“සත්තානන්ද දෙවතා ආකාශෙ පට්ඨසඤ්ඤිතියො, කෙසෙ පතිරිය කන්දනති, බාහා පග්ගයග කන්දනති, ඡිතතපාතං පපතනති ආවට්ඨනති විවට්ඨනතිඅතිබ්භං භගවා පරිනිබ්බාසිසසති, අතිබ්භං සුගතො පරිනිබ්බාසිසසති, අතිබ්භං චක්ඛු ලොකෙ අනන්තරධාසිසසති'ති සත්තානන්ද දෙවතා පඨවියං පඨවිසඤ්ඤිතියො, කෙසෙපතිරිය කන්දනති, බාහා පග්ගයග කන්දනති, ඡිතතපාතං පපතනති ආවට්ඨනති විවට්ඨනති

1 අපසාරෙසි පඤ්ඤවි.

උපවාන තෙරණුවෝ

93. එ සමයෙහි වනාහි උපවාණ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පවත් සලකුණෝ ඔබ ඉදිරියේ සිටියාහු වෙත්. එ කල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපවාණ තෙරුන් බණවා, 'මහණ, ඉවත් වන්න, මා ඉදිරියේ නො සිටින්නැ' යි උපවාණ තෙරුන් ඉවත් කළ සේක. එ විට 'මේ උපවාණ තෙරණුවෝ' වූ කලී බොහෝ කලක් වෙතැ ගැවැසෙන, ලහ හැසිරෙන, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ උවටුවෙකි. එහෙත් පැසිම් සෙමෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණ, ඉවත් වන්න, මා ඉදිරියේ නො සිටින්නැ' යි උපවාණ තෙරුන් ඉවත් කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණ, ඉවත් වන්න, මා ඉදිරියේ නො සිටින්නැ' යි උපවාණ තෙරුන් ඉවත් කළ සේක' යන යමෙක් ඇද්ද, එයට හේතුව කවර යැ, එයට කාරණය කවර යැ, යි අනද තෙරුනට මේ සිත විය. ඉක්බිති අනද තෙරණුවෝ 'වහන්ස, මේ උපවාණ තෙරණුවෝ බොහෝ කලක් වෙතැ ගැවැසෙන, ලහ හැසිරෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උවටුවෙකි. එතෙකුදු වුවත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැසිම් සමයෙහි 'මහණ, ඉවත් වන්න, මා ඉදිරියේ නො සිටින්නැ' යි උපවාණ තෙරුන් ඉවත් කරන සේක. වහන්ස, . . . එයට හේතුව, එයට කාරණය කවර යැ?' යි හඟවත් බුදුරජුන් පුළුවන්හ. "අනදයෙනි, ලෝද දස දහසෙක දෙවියෝ තරාභක්‍යයන් දක්නා පිණිස බොහෝ සෙයින් රැස්වූවාහු වෙත්. අනදයෙනි, කුසිනාරා නුවර යම් පමණ ද, මල්ලව්‍යන්ගේ උපවර්තන ශාලවනය යම් පමණ ද හාත්පස දෙළොස් යොදුන් වූ ඒ සියලු පෙදෙස යම් පමණ ද, එහි මහායශස්ක දේවතා වත් වැද නොගත්, හිදි අගක් එළාලන පමණ වූ ද ඒ තැනෙක් නැත. අපි වූ කලී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට දුර සිට ද ආමහ. රහත් සම්මා සම්බුදුවූ තරාගතවරු (බොහෝ කල් ඉක්ම) කිසි කලෙක්හි ම ලොවැ පහළ වෙත්. අද රු ම පැසිමයමිති තරාගතයන් වහන්සේ ගේ පිරිනිවීම වන්නේ ය, මේ මහ තෙදුති මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියේ ඔබ මුවහ කරනුයේ සිටියේ වෙයි (එ හෙයින්) අපි (මේ) පැසිම් සමයෙහි තරාගතයන් වහන්සේ දක්නට නො ලබමෝ' යි දෙවියෝ (උපවාණ මහණහට) දෙස් නහත්" යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනද තෙරුනට වදළ සේක.

94. 'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙසේ වූ දේවතා කෙනකුත් මෙනෙහි කරන සේක් ද?' යි අනද තෙරණුවෝ පුළුවන්හ.

'අනදයෙනි, අහසෙහි පෘථිවි යැ' යි සංඥා ඇති දේවතා කෙනෙක් ඇත. ඔහු 'ඉතා වහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක, ඉතා වහා සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක.

අතිඛිපං භගවා පරිනිබ්බායිසසති, අතිඛිපං සුගතො පරිනිබ්බායිසසති,
අතිඛිපං චක්ඛු' ලොකෙ අනතරධායිසසතිති!

යා පන තා දෙවතා වීතරුගා, තා සතා සමපජානද අධිවාසෙනති.
'අතිච්චා සඛ්ඛාරා තං කුතෙස්ස ලබ්භා'ති,

95. "සුඛෙබ්බ භනෙත දිසාසු වසං චුස්වා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති තපාගතං
දසසනායං. තෙ මයං ලභාම මනොභාවතීයෙ භික්ඛු දසසනාය ලභාම
පඨිරුපාසනායං, භගවතො පන මයං භනෙත අවචයෙන න ලභිස්සාම
මනොභාවතීයෙ භික්ඛු දසසනාය න ලභිස්සාම පඨිරුපාසනායා"ති.

"වසතාරිමානි ආනන්ද සද්ධසං කුලපුත්තසං දසසතීයානි සංචෙජනී-
යානි යානානි. කතමානි වසතාරි

'ඉධ තපාගතො ජාතො'ති ආනන්ද සද්ධසං කුලපුත්තසං දසසතීයං
සංචෙජනීයං යානං.

'ඉධ තපාගතො අනුකරං සමොසලේඛාධිං අභිසම්බුද්ධො'ති ආනන්ද
සද්ධසං කුලපුත්තසං දසසතීයං සංචෙජනීයං යානං.

'ඉධ තපාගතෙන අනුකරං ධම්මචක්ඛං පච්ඡන්ති' ආනන්ද
සද්ධසං කුලපුත්තසං දසසතීයං සංචෙජනීයං යානං.

'ඉධ තපාගතො අනුපාදිසෙසාය තිබ්බානධාතුයා' පරිනිබ්බුතොති
ආනන්ද සද්ධසං කුලපුත්තසං දසසතීයං සංචෙජනීයං යානං.

ඉමානි ඛො ආනන්ද වසතාරි සද්ධසං කුලපුත්තසං දසසතීයානි
සංචෙජනීයානි යානානි

--

ආගමිසසන්ති ඛො ආනන්ද සද්ධා භික්ඛු භික්ඛුනියො උපාසකා
උපාසිකායො ඉධ තපාගතො ජාතො ති පි, ඉධ තපාගතො අනුකරං
සමොසලේඛාධිං අභිසම්බුද්ධො ති පි, ඉධ තපාගතෙන අනුකරං ධම්මචක්ඛං
පච්ඡන්ති, ඉධ තපාගතො අනුපාදිසෙසාය තිබ්බානධාතුයා
පරිනිබ්බුතො ති පි මෙ හි කෙවි ආනන්ද චෙතියවාරිකං ආභිණ්ඛතං
පසනනවිතො කාලං කරිස්සන්ති, සඛෙබ්බ තෙ කායසං හෙද පරමුරුණා
සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිස්සන්ති.

1 වක්ඛමං - පි 9
වක්ඛං - 9

ආනන්ද පුවජා කථා

96. “කථං මයං භනෙත මාතුගාමෙ පටිපජ්ජාමා?”¹ති

“අදස්සනං ආනන්ද”²ති.

“දස්සනෙ භගවා සති කථං පටිපජ්ජිතබ්බන්ති?”³

“අනාලාපො ආනන්ද”⁴ති.

“ආලපසෙත්ත පන භනෙත කථං පටිපජ්ජිතබ්බන්ති?”⁵

“සති ආනන්ද උපට්ඨපෙතබ්බො”⁶ති.

“කථං මයං භනෙත තථාගතස්ස සරීරෙ පටිපජ්ජාමා?”⁷ති

“අබ්බාවචා තුමේන ආනන්ද භොරං තථාගතස්ස සරීරපූජාය, ඉඛිත තුමේන ආනන්ද සද්දෙසු, සට්ඨ⁸ සද්දමනුසුජ්ජරං, සද්දෙසු⁹ අපසමන්තා ආතාපිතො පභිතභ්තා¹⁰ විහරරං, සන්තානන්ද බ්බතීයපණ්ඩිතා පි බ්බාහමණපණ්ඩිතා පි ගහපතිපණ්ඩිතා පි තථාගතෙ අභිසසභන්තා තෙ තථාගතස්ස සරීරපූජං කරිසසන්ති”¹¹ති.

“කථං පන භනෙත තථාගතස්ස සරීරෙ පටිපජ්ජිතබ්බන්ති?”¹²

“යථා බො ආනන්ද රඤ්ඤ චක්කවිතතීස්ස සරීරෙ පටිපජ්ජන්ති, ඵවං තථාගතස්ස සරීරෙ පටිපජ්ජිතබ්බන්ති” “කථං පන භනෙත රඤ්ඤ චක්කවිතතීස්ස සරීරෙ පටිපජ්ජන්ති?”¹³ති “රඤ්ඤ ආනන්ද චක්කවිතතීස්ස සරීරං අභතෙන විසේන වෙයේනති. අභතෙන විසේන වෙයේන විභතෙන කප්පාසෙන වෙයේනති. විභතෙන කප්පාසෙන වෙයේන අභතෙන විසේන වෙයේනති.

1. වකුට්ඨා, (මජ්ඣං) වකුට්ඨකපරිධයති (සබ්බපට්ඨාදීනං මහාපරිනිබ්බානසුත්තං)
2. සාරසෙ සඨර අනුසුඤ්ජරං (මජ්ඣං)
3. සාරසෙ (මජ්ඣං)

ආනන්ද පාවණ්‍ය කථාව

96. ඉක්බිති, අනද තෙරණුවෝ “වහන්ස, අපි මාගම කෙරෙහි කෙසේ පිළිපදුවෝ ද?” යි විචාළහ.

“අනදයෙනි, මාගම නොදැක්ම යැ” යි හඟවත්නු වදළාහ.

“භාග්‍යාවතුන් වහන්ස, දක්මක් ඇති කල්හි කෙසේ පිළිපැද්ද යුතු ද?” යි අනද තෙරණුවෝ විචාළාහ.

“අනදයෙනි, ඇය හා කතා නො කිරීම යැ” යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

(“කතා කළ යුතු ම තැනක් වුව) වහන්ස, කතා කරන මහණහු විසින් කෙසේ පිළිපැද්ද යුතු ද?” යි අනද තෙරණුවෝ පුළුවන්හ.

“අනදයෙනි, (ඇය හේ) වයස අනුව මේ මව යැ යි හෝ සොහොයුරි යැ යි හෝ දු යැ යි හෝ සලකා) සිතිය එළැඹැවිය යුතු යැ” යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

97. “වහන්ස, අපි කෙසේ නම් කර්මයන් වහන්සේ හේ සිරුරෙහි පිළිපදුවෝ ද?” යි අනද තෙරණුවෝ පුළුවන්හ.

“අනදයෙනි, තෙපි කර්මයන් හේ සිරුර පුද්ගලයෙහි නිරුක්ඛාන වවු. අනදයෙනි, තෙපි වූ කලී කම්මට වැඩෙහි (රහත්බව ලබනුයෙහි) තැත් කරවු, තම්මට වැඩෙහි පුනපුනා යෙදවු (රහත්බව පිණිස පිළිවෙත් කරවු, බවුන් බවවු), තම්මට වැඩෙහි (රහත්බව ලැබීමෙහි) නොපමා වුවාහු, කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තාහු, නිවන් කරු මෙහෙයු සිතැත්තාහු වසවු. අනදයෙනි, කර්මයන් කෙරෙහි වෙසෙසින් පහන් වූ නුවණැති කැත්තු ද, නුවණැති බමුණෝ ද, නුවණැති ගැහැටියෝ ද ඇත. ඔහු කර්මයන් හේ සිරුරට පූජා සත්කාර කරන්නාහ” යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

“වහන්ස, (ඔවුන් විසින්) කර්මයන් වහන්සේ හේ සිරුරෙහි කෙසේ පිළිපැද්ද යුතු ද?” යි අනද තෙරණුවෝ පුළුවන්හ.

“අනදයෙනි, සක්චිති රජක්හු හේ සිරුරෙහි යම්කෙසේ පිළිපදිත් ද, කර්මයන් හේ සිරුරෙහි එසේ ම පිළිපැද්ද යුතු යැ” යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වදළ සේක. “වහන්ස, සක්චිති රජක්හු හේ සිරුර කෙසේ පිළිපදිත් ද?” යි අනද තෙරණුවෝ පුළුවන්හ.

එතෙනුපායෙන පඤ්චග්ගි සුගසංතග්ගි රඤ්ඤාදා වකකවතතිස්ස සරිරං¹ වෙය්ඤාදා ආයසායා තාලදෙණියා පකඛිජ්ඤා අඤ්ඤාදා ආයසාය දෙණියා පටිකුප්පිඤා සංඛගඤ්ඤානං විතකං කරිඤා රඤ්ඤාදා වකකවතතිස්ස සරිරං කුම්භපඤ්ඤා වාතුමග්ගාපඤ්ඤා රඤ්ඤාදා වකකවතතිස්ස සුපාකරොනති. එවං ඛො ආනාදා රඤ්ඤාදා වකකවතතිස්ස සරිරෙ පටිපජ්ජනති. යථා ඛො ආනාදා රඤ්ඤාදා වකකවතතිස්ස සරිරෙ පටිපජ්ජනති එවං තරාගතස්ස සරිරෙ පටිපජ්ජිතඛං වාතුමග්ගාපඤ්ඤා තරාගතස්ස සුපොකාතඛං තත්ථ යෙ මාලං වා ගඤ්ඤා වා වුණ්ණකං² වා ආරොපෙසුනති වා අභිවාදෙසුනති වා, විතතංවා පසාදෙසුනති, තෙසංතං හවිසාගි දීඝරතතං හිතාය සුඛායා³ති

ථුපාරහා සුගලා.

97 “විතතාරො’පම ආනාදා ථුපාරහා. කතමෙ විතතාරො? තරාගතො අරහං සම්මාසම්බුද්ධො ථුපාරහො. පච්චිකසම්බුද්ධො ථුපාරහො, තරාගතස්ස සාවතො ථුපාරහො; රුජා වකකවතති ථුපාරහො’ති.

කිඤ්ඤානාදා අත්ථවසං පටිච්ච තරාගතො අරහං සම්මාසම්බුද්ධො ථුපාරහො? අයං තස්ස හග්ගතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස සුපො ති ආනාදා බහු ජනා විතතං පසාදෙති, තෙ තත්ථවිතතං පසාදෙති කායස්ස හෙද පරමෙරණං සුගතිං සංගං ලොකං උපපජ්ජනති. ඉදං ඛො ආනාදා අත්ථවසං පටිච්ච තරාගතො අරහං සම්මාසම්බුද්ධො ථුපාරහො

කිඤ්ඤානාදා අත්ථවසං පටිච්ච පච්චිකසම්බුද්ධො ථුපාරහො? අයං තස්ස හග්ගතො පච්චිකසම්බුද්ධස්ස සුපො ති ආනාදා බහු ජනා විතතං පසාදෙති. තෙ තත්ථවිතතං පසාදෙති කායස්ස හෙද පරමෙරණං සුගතිං සංගං ලොකං උපපජ්ජනති. ඉදං ඛො ආනාදා අත්ථවසං පටිච්ච පච්චිකසම්බුද්ධො ථුපාරහො.

1 සරිරෙ (සතා, කං)

2 වාතුමග්ගාපඤ්ඤා (මඝසං)

3 වණ්ණකං (ආභ)

“අනදයෙනි, සක්විති රජක්ෂු ගේ සිරුර අළුත් පිළියෙන් වෙළුන්. අළුත් පිළියෙන් වෙළා පොළොඳු (මොනොවට නහා පාදන ලද) කපු පුළුනෙන් වෙළුන්. පොළොඳු කපුපුළුනෙන් වෙළා අළුත් පිළියෙන් වෙළුන්. මෙ නයිත් යුගල පන්සියෙකින් සක්විති රජු ගේ සිරුර වෙළා, රන්මුවා දෙණෙක බහා අන් රන්මුවා දෙණෙකින් වසා, හැම වර්ගයේ සුවද දරින් චිත්තයක් කොට එ සිරුර දවත්. සක්විති රජහට (සක්විති රජු ගේ සිරුර ද ඉතිරි වූ ධාතු තැන්පත් කොට) සතර මං හන්දියෙක තුඹක් (ස්තූපයක්) කරත්. අනදයෙනි, මෙසේ ම සක්විති රජුගේ සිරුරෙහි පිළිපදිත්. අනදයෙනි, යම්සේ සක්විති රජුගේ සිරුරෙහි පිළිපදිත් ද, එසේ ම තථාගතයන් ගේ සිරුරෙහි පිළිපදිද යුතු. තථාගතයනට සිටු මං සන්දියෙක තුඹක් කැට්ටියැ යුතු. යම් කෙනෙක් එහි මල් හෝ සුවද හෝ සුවද සුණු හෝ නහන්නාහු (පුදන්නාහු) හෝ වෙන් ද, ආදරයෙන් වදින්නාහු හෝ වෙන් ද, සිත හෝ පහදවන්නාහු වෙන් ද, එය ඔවුනට බොහෝ කල් වැඩ පිණිස සුව පිණිස වන්නේ යැ” යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වදළු සේක.

තුඹට සුදුසු පුභුලෝ.

97. “අනදයෙනි, තුඹ (ස්තූප) කොට පුදනු ලබන්නට සුදුසු වූ මේ පුභුලෝ සතර දෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක් ද යත්. අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ තථාගත තෙමේ තුඹින් (ස්තූපයෙන්) පුදනු ලබනුවට සුදුසු ය. පසේ බුදුරජ තෙමේ තුඹින් පුදනු ලබන්නට සුදුසු ය. තථාගත සම්මාසම්බුද්ධයේ සටු තෙමේ තුඹින් පුදනු ලබන්නට සුදුසු ය, සක්විති රජ තෙමේ තුඹින් පුදනු ලබන්නට සුදුසු ය.

අනදයෙනි, කවර කරුණක් නිසා අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ තථාගත තෙමේ තුඹින් පුදනු ලබනුවට සුදුසු වෙයි ද යත්. අනදයෙනි, ‘මේ ඒ භගවත් අර්හත් සමාක්සමබුද්ධයන් වහන්සේගේ ස්තූප යැ’ යි බොහෝ දෙනා සිත පහදත්, සිත පහද කාවුන් මරණින් මතු මනාගති ඇති සග ලොවට පැමිණෙත්.

අනදයෙනි, මේ කරුණ නිසා ම අර්හත් සමාක්සමබුද්ධ තථාගත තෙමේ තුඹින් පුදනු ලබනුවට සුදුසු ය. අනදයෙනි, කවර කරුණක් නිසා පසේ සම්බුදුරජ තුඹින් පුදනු ලබනුවට සුදුසු ද යත්. අනදයෙනි, මේ ඒ භගවත් පසේ බුදුරජු ගේ ස්තූප යැ’ යි බොහෝ දෙනා සිත පහදත්. ඔහු එහි සිත පහද කා වුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට පැමිණෙත්. අනදයෙනි, මේ කරුණ නිසා ම පසේබුදු රජ තුඹින් පුදනු ලබනුවට සුදුසු ය.

කිඤ්චානඤ්ඤ අස්ථිං පට්ඨවි තථාගතස්ස සාවකො ථූපාරහො? අයං තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමිට්ඨස්ස සාවකස්ස ථූපො ති ආනඤ්ඤ ඔහු ජනා විත්තං පසාදෙතති.¹ තෙ තස්ථ විත්තං පසාදෙත්වා කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. ඉදං ඛො ආනඤ්ඤ අස්ථිං පට්ඨවි තථාගතස්ස සාවකො ථූපාරහො,²

කිඤ්චානඤ්ඤ අස්ථිං පට්ඨවි රාජා වක්කවත්ති ථූපාරහො? අයං ධම්මිකස්ස ධම්මරඤ්ඤ ථූපො ති ආනඤ්ඤ ඔහු ජනා විත්තං පසාදෙතති, තෙ තස්ථ විත්තං පසාදෙත්වා කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

ඉදං ඛො ආනඤ්ඤ අස්ථිං පට්ඨවි රාජා වක්කවත්ති ථූපාරහො ඉමෙ ඛො ආනඤ්ඤ වක්කාතො ථූපාරහො"³ති.

ආනඤ්ඤාසාරස්ස අවජරියධම්මො.

98. අථ ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤ විහාරං පටිසිත්වා කපිසිසං ආලම්බිත්වා රොදමානො අඬාසි. "අභඤ්ච වතමහි සෙඛො සකරණියො, සපට්ඨ ව මෙ පරිනිබ්බානං භවිස්සති යො මම." ආනුකම්පකො"¹ති, අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙකසි 'කභනනු ඛො භික්ඛවෙ ආනඤ්ඤ'²ති "එසො භතෙන ආයස්මා ආනඤ්ඤ විහාරං පටිසිත්වා කපිසිසං ආලම්බිත්වා රොදමානො ධීනො 'අභඤ්ච වතමහි සෙඛො සකරණියො සපට්ඨ ව මෙ පරිනිබ්බානං භවිස්සති යො මම. ආනුකම්පකො'"ති. අථ ඛො භගවා අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ආමනෙකසි: "එහි තං භික්ඛු, මම වචනෙන ආනඤ්ඤ ආමනෙකති: සඤ්ඤා තං ආවුසො ආනඤ්ඤ ආමනෙකති"³ති "එවමභනෙන"ති ඛො සො භික්ඛු භගවතො පටිසස්සුත්වා යෙනායස්මා ආනඤ්ඤ තෙනුපයඛකමි, උපසඛකමිත්වා ආයස්මන්තං ආනඤ්ඤ එතදවොච: සඤ්ඤා තං ආවුසො ආනඤ්ඤ ආමනෙකති"⁴ති, 'එවමාවුසො'ති ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤ තස්ස භික්ඛුනො පටිසස්සුත්වා යෙන භගවා තෙනුපයඛකමි, උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසීන්තං ඛො ආයස්මන්තං ආනඤ්ඤ භගවා එතදවොච

1 ඔහුජනො විත්තං පසාදෙති (PMS)

2 සාවකථූපො (PMS)

3. මම (මෙසං)

අනදයෙනි, කවර කරුණක් නිසා තථාගතයන් ගේ සච්චා තුඕින් පුදනු ලබන්නට සුදුසු ද යත්. අනදයෙනි, ‘මේ ඒ හඟවත් දර්භන් සමාක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේ ගේ සච්චක්ඛු ගේ ස්තුපයෙකැ’ යි බොහෝ දෙනා සිත පහදත්. ඔහු එහි සිත පහද කා බුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සගලොචට පැමිණෙත්. අනදයෙනි, මේ කරුණ නිසා ම තථාගතයන් ගේ සච්චා තුඕින් පුද ලබනුට සුදුසු ය.

අනදයෙනි, කවර කරුණක් නිසා සක්චිති රජ තුඕින් පුදනු ලබනුට සුදුසු වෙයි ද යත්. අනදයෙනි, ‘මේ දෑම වූ දස රජ දහමින් ජනන් රැදැවූ සක්චිති රජු ගේ ස්තුප යැ’ යි බොහෝදෙනා සිත පහදත්. ඔහු එහි සිත පහද කා බුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොචට පැමිණෙත්. අනදයෙනි, මේ කරුණ නිසා සක්චිති රජ තුඕින් පුද ලබනුට සුදුසු ය.

අනදයෙනි, මේ ස්තුපාර්භ පුද්ගල සතර දෙනා යැ’ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

අනද තෙරුන් ගේ අයිති දහම

98. ශ්‍රක්ඛිති අනද තෙරණුවෝ වෙහෙර වැද දෙරැ අගුළුකණුවැ එල්බැ ගෙන ‘අහෝ! මම රහත්බව ලබනුට කළ යුතු දෑ ඇති ගෙයක්ක-යෙකිම වෙමි. මට අනුකම්පා කරන මගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ගේ පිරිනිවන ද වන්නේ යැ’ යි හඬමින් සිටියේ ය. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, ආනන්දයෝ කොහි ද?” යි භික්ෂූන් අමතා වදළ සේක. “වහන්ස, තෙල අනද තෙරණුවෝ වෙහෙර වැද දෙරැ අගුළු කණුවැ එල්බැගෙන ‘අහෝ! මම කළ යුතු දෑ ඇති ගෙයක්ක-යෙකිම වෙමි, මට අනුකම්පා කරන මගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ගේ පිරිනිවන ද වන්නේ යැ’ යි හඬමින් සිටියාහු” යැ යි භික්ෂූහු සැළ කළාහ. එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්තරා මහණක්හු බණවා “මහණ, මෙහි එව, ‘ඇවැත්ති, ශාස්තෘ ඔබ කැඳවති’ යි කියා මගේ වචනයෙන් ආදායන් කැඳවා ගෙනව” යි වදළ සේක. ‘එසේ යැ වහන්සැ’ යි එ මහණ හඟවත් බුදුරජුන්ට පිළිවදන් දී, අනද තෙරුන් කරා එළැඹ, ‘ඇවැත්ති, අනදයෙනි, ශාස්තෘන් වහන්සේ ඔබ කැඳවන සේකැ’ යි සැළ කළේ ය. ‘එසේ යැ ඇවැත්ති’ යි අනද තෙරණුවෝ එ මහණ හට පිළිවදන් දී, හඟවත් බුදුරජුන් වෙත එළැඹියහ. එළැඹ ඔබ ආදර සහිත වැ වැද පසෙක ඉදගත්හ. පසෙක හුන් ම අනද තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක :

“අරං ආනන්ද මා භෝවී, මා පරිදෙව්- නත්තු එතං ආනන්ද මයා පටිකච්චෙව අසබ්බං සබ්බෙහෙව පියෙහි මනාපෙහි නානාභාවො විනාභාවො අඤ්ඤාථාභාවො තං කුතෙස්ස ආනන්ද ලබ්බා ‘යත්තං ජාතං භූතං සම්බිතං පලොකධම්මං, තං වත්ත තථාගතස්සාපි සරිරං’ මාපලුප්ථිති, නෙතං ධානං වීජ්ජති. දීඝරත්තං ඛො තෙ ආනන්ද තථාගතො පච්චුප්පසිත්තො මෙතෙතන කායකමෙමන භිතෙතන සුඛෙතන අද්ධයෙන අප්පමාණෙන, මෙතෙතන වච්චකමෙමන -පෙ- මෙතෙතන මනොකමෙමන භිතෙතන සුඛෙතන අද්ධයෙන අප්පමාණෙන, කතස්සෙඤ්ඤාසි ත්වං ආනන්ද පධානමනුස්සං, වීජං හෙතිසිං අනාසවො”ති.

99. අප් ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතසි “යෙ පි තෙ භික්ඛවෙ අහෙසුං අතිතමුද්ධානං අරහතෙතො සමමාසමුද්ධා, තෙසමපි හගවත්තානං එතපරමායෙව උපට්ඨාකා අහෙසුං සෙය්‍යරාපි මග්ගං ආනන්දෙ. යෙ පි තෙ භික්ඛවෙ හවිසානති අනාගතමුද්ධානං අරහතෙතො සමමාසමුද්ධා, තෙසමපි හගවත්තානං එතපරමායෙව උපට්ඨාකා හවිසානති සෙය්‍යරාපි මග්ගං ආනන්දෙ. පණ්ඩිතො භික්ඛවෙ ආනන්දෙ, මෙධාවී භික්ඛවෙ ආනන්දෙ, ජානාති ‘අයං කාලො තථාගතං දස්සනාය උපප්පෙතමිති. භික්ඛුනං, අයං කාලො භික්ඛුනීනං අයං කාලො උපාසකානං, අයං කාලො උපාසිකානං, අයං කාලො රඤ්ඤා රාජමහාමත්තානං තිස්ථියානං තිස්ථියාචාකානන්ති.’

100. වත්තාරො මෙ භික්ඛවෙ අවජරියා අබ්බුතා ධම්මා ආනන්දෙ කතමෙ වත්තාරො? සවෙ භික්ඛවෙ භීතචුප්පරියා ආනන්දො දස්සනාය උපප්පෙතමති, දස්සනෙන සා -දත්තමනා හෙති. තත්‍ර වෙ ආනන්දෙ ධම්මං භාසති, භාසිතෙන පි සා අත්තමනා හෙති, අතිත්තා ව භික්ඛවෙ භික්ඛුප්පරියා හෙති. අප් ඛො ආනන්දෙ තුණ්හී හෙති. සවෙ භීතචුප්පරියා, උපාසකපරියා, උපාසිකාපරියා ආනන්දො දස්සනාය උපප්පෙතමති, දස්සනෙන සා අත්තමනා හෙති, තත්‍ර වෙ ආනන්දෙ ධම්මං භාසති- භාසිතෙන පි සා අත්තමනා හෙති. අතිත්තා ව භික්ඛවෙ උපාසිකා- පරියා හෙති. අප් ඛො ආනන්දෙ තුණ්හී හෙති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ වත්තාරො අවජරියා අබ්බුතා ධම්මා ආනන්දෙ.

“අනදයෙහි, හැඩීමෙන් වැඩෙක් නැත. ශෝක නො කරවු, නො හඬවු. අනදයෙහි, ප්‍රිය මනාප සියලු දෑයෙන් ඉවත් වීම, වෙන් වීම, දන් සැටියකට පෙරැළීම කල් තබා ම මා කීවා නො වෙ ද? අනදයෙහි, යමෙක් උපන්නේ නම්, වූයේ නම්, සකස් වූයේ නම්, පටු වන සුදු වී නම්, ඒ ස්වභාවය ම ඇති තරාගත ශරීරය ද නො නැසේ ව යි පැතු ව ද, එය කොයින් ලැබෙන්නේ ද? මෙ කරුණ අවිද්‍යාමාන ය (මේ නො වන දෑයෙකි) අනදයෙහි, නොප විසින් හිතවත් වූ, සුව ගෙන දෙන්නා වූ, දෙසැටියක් නැති, (මුව දේනා පැත් එළැවීම ආදී) අප්‍රමාණ වූ මෙමුත්‍රී සහගත කාය කර්මයෙන් තරාගත. තෙමේ ප්‍රත්‍යුපස්ථිත (නිතර උවටත් කරනු ලද්දේ) වෙයි. හිතවත් වූ, සුව ගෙන දෙන, දෙසැටියක් නැති, (මේ මුවදේනා කලැ යි සැළකිමිම ආදී විසින් පැවැත්වුණු) අප්‍රමාණ වූ මෙමුත්‍රී සහගත වාක් කර්මයෙන් ද . . . (මගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ නිදුක් නිරෝග වන සේක්වා යන ආදී විසින් පැවැත් වුණු) අප්‍රමාණ වූ මෙමුත්‍රී සහගත මනාකර්මයෙන් ද තරාගත තෙමේ ප්‍රත්‍යුපස්ථිත වී ය. අනදයෙහි, තෙපි කෘතපුණ්යායහ (බොහෝ පින් කළ කෙනෙක), ප්‍රධන් වඩනුයෙහි යෙදවූ වහා රහත් වන්නහුය” (යනු යි)

99. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන් අමතා මෙසේ වදළ සේක “මහණෙනි, ගිය කලැ යම් රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වූහු ද, ඒ හඟවත් බුදුවරුනට ද, මට අනදයන් සේ, මෙවැන්නක්හු පරම කොටැති උවටුවෝ වූහ මහණෙනි, මතු දවසැ යම් රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් පහළ වන්නාහු ද, ඒ හඟවත් බුදුවරුනට ද, මට අනදයන් සේ, මෙබන්දක්හු පරම කොටැති උවටුවෝ වන්නාහ. මහණෙනි, අනදයෝ නුවණැත්තෝ ය. මහණෙනි, අනදයෝ පියෙවියෙන් ම නැණවත් හ. ‘තරාගතයන් දක්නා පිණිස එළැඹෙන්නට මහණුනට සුදුසු කල් මේ යැ, මෙහෙණියනට සුදුසු කල් මේ යැ, උවසුවනට සුදුසු කල මේ යැ, උවැසියනට සුදුසු කල මේ යැ, රජක්හට, රජමහ මැත්තනට නොවුනට, නොවූ සවිවනට සුදුසු කල මේ යැ’ යි දනිති.

100 මහණෙනි, අනදයන් කෙරෙහි මේ අසිරිමත් පුදුම සතර දහම් කෙනෙක් වෙත්. කවර සතර දෙනෙක් ද යත් මහණෙනි, ඉදින් මහණ පිරිසෙක් අනදයන් දක්නට එළැඹෙයි නම්, ඔබ දුක්මෙන් ම එ පිරිස ආරාධිත සිතැති වෙයි. ඉදින් එහි අනදයෝ දහම් දෙසත් නම්, ඔබ වචනයෙන් ද එ පිරිස සතුටු වෙයි. මහණෙනි, ඒ මහණ පිරිස අපිරියත් ම (අනාප්ත ම) වෙයි එ කල්හි අනදයෝ නිහඬ වෙත්. මහණෙනි, ඉදින් මෙහෙණ පිරිසෙක්, උවසු පිරිසෙක්, උවැසි පිරිසෙක් අනදයන් දක්නා වස් එළැඹෙයි ද, දුක්මෙන් ම එ පිරිස සතුටු වෙයි. ඉදින් එහි අනදයෝ දහම් දෙසත් නම්, ඔබ දම් දෙස්මෙනුදු එ පිරිස සතුටු වෙයි. මහණෙනි, උවැසි පිරිස අනාප්තම වෙයි එ කලැ අනදයෝ නිහඬ වෙත්. මහණෙනි, මේ අසිරිමත් පුදුම සතර දෙනෙක් අනදයන් කෙරෙහි වෙත්.

වික්ඛාරො'මෙ භික්ඛවෙ අවජරියා අබ්භූතා ධම්මා රක්ඛෙඤ්ඤ වක්ඛ-
වන්තිමසී. කතමෙ වත්තාරො? සචෙ භික්ඛවෙ ඛන්තියපරිසා රාජානං
වක්ඛවන්ති. දස්සනාය උපසඬ්ඛමති, දස්සනෙන සා අත්තමනා හොති,
තත්‍ර චෙ රාජා වක්ඛවන්ති භාසති භාසිතෙනපි සා අත්තමනා හොති
අතිත්තා'ව භික්ඛවෙ ඛන්තියපරිසා හොති. අථ ඛො රාජා වක්ඛවන්ති
තුණ්ඤි හොති. සචෙ භික්ඛවෙ ප්‍රාභමිණපරිසා, ගහපතිපරිසා, සමණ-
පරිසා රාජානං වක්ඛවන්ති. දස්සනාය උපසඬ්ඛමති, දස්සනෙන සා
අත්තමනා හොති. තත්‍ර චෙ රාජා වක්ඛවන්ති භාසති භාසිතෙන පි සා
අත්තමනා හොති, අතිත්තා'ව භික්ඛවෙ සමණපරිසා හොති. අථ ඛො
රාජා වක්ඛවන්ති තුණ්ඤි හොති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ වික්ඛාරො
'මෙ අවජරියා අබ්භූතා ධම්මා ආනාදෙඤ්ඤ. සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුපරිසා
ආනාදෙඤ්ඤ දස්සනාය උපසඬ්ඛමති, දස්සනෙන සා අත්තමනා හොති,
තත්‍ර චෙ ආනාදෙඤ්ඤ ධම්මං භාසති භාසිතෙන පි සා අත්තමනා හොති,
අතිත්තා'ව භික්ඛවෙ භික්ඛුපරිසා හොති. අථ ඛො ආනාදෙඤ්ඤ තුණ්ඤි
හොති. සචෙ භික්ඛුතිපරිසා, උපාසකපරිසා, උපාසිකාපරිසා ආනාදෙ-
ඤ්ඤාය උපසඬ්ඛමති, දස්සනෙන සා අත්තමනා හොති, තත්‍ර චෙ
ආනාදෙඤ්ඤ ධම්මං භාසති භාසිතෙනපි සා අත්තමනා හොති අතිත්තා'ව
භික්ඛවෙ උපාසිකාපරිසා හොති. අථ ඛො ආනාදෙඤ්ඤ තුණ්ඤි හොති.
ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ වික්ඛාරො අවජරියා අබ්භූතා ධම්මා ආනාදෙඤ්ඤ' ති.

[මහාසුද්දසසන සුත්ත දෙසනා.]

101. එවං චුක්ඛෙ ආයස්මා ආනාදෙඤ්ඤ හගවන්තං එතදවොච “මා
හතෙත හගවා ඉමිස්මිං කුඤ්ඛිතගරකෙ¹ උජ්ඣංගලනගරකෙ සාධා-
නගරකෙ පරිනිබ්බාසී² සන්ති හතෙත අඤ්ඤානි මහානගරානි, සෙය්‍යථිදං
චමපා රාජගහං සාථස්සී සාකෙතං කොසමබ්බි බාරාණසී. එස්ස හගවා
පරිනිබ්බාතු. එස්ස බහු ඛන්තියමහාසාලා ප්‍රාභමිණමහාසාලා ගහපති-
මහාසාලා තථාගතෙ අභිපාසකතා තෙ තථාගතස්ස සරිරපුජ්ජං කරිස්සන්ති” ති.
“මාහෙවං ආනාදෙඤ්ඤ අවච, මාහෙවං ආනාදෙඤ්ඤ අවච කුඤ්ඛිතගරකං උජ්ඣංගල-
නගරකං සාධානගරකන්ති.”

‘භූතපුබ්බං ආගාදෙඤ්ඤ රාජා මහාසුද්දසසනො නාම අහොසි වක්ඛ-
වන්ති ධම්මෙක්කා ධම්මරාජා වාතුරක්කො විජ්ජාවි ජනපදඤ්ඤාචරිය-
පසක්කො සත්තරත්තමනකාගතො.

1 බුදුගරකෙ (මජ්ඣං)

2 තුසිතාරායං (මජ්ඣං)

“මහණෙනි, මේ අසිරිමත් පුද්ගල දහම් සතර දෙනෙක් සක්විති රජක්හු කෙරෙහි වෙත්. කවර සතර දෙනෙක් ද යත්: මහණෙනි, ඉදින් කැත් පිරිසෙක් සක්විති රජුහු දක්නට එළැඹෙයි ද, එ පිරිස ඔහු දක්මෙන් ම සතුටු වෙයි. එහි ඉදින් සක්විති රජ කතා කෙරෙයි නම්, ඔහු කතායෙහුද එ පිරිස සතුටු වෙයි. මහණෙනි, කැත් පිරිස එයින් අතෘප්ත ම වෙයි. එ කල්හි සක්විති රජ නිහඬ වෙයි. මහණෙනි, ඉදින් බමුණු පිරිසෙක්, ගැහැව් පිරිසෙක් මහණ පිරිසෙක් සක්විති රජු දක්නට එළැඹෙයි ද, එ පිරිස ඔහු දක්මෙන් ම සතුටු වෙයි. එහි ඉදින් සක්විති රජ ඔවුනට කතා කෙරෙයි ද, ඔහු හේ කතායෙහුද එ පිරිස සතුටු වෙයි. එ මහණ පිරිස අතෘප්ත ම වෙයි. එ කල්හි සක්විති රජ නිහඬ වෙයි. මහණෙනි, එසේ ම අනාදයන් කෙරෙහි වෙ අසිරිමත් පුද්ගල දහම් සතර දෙනෙක් වෙත්. මහණෙනි, ඉදින් මහණ පිරිසෙක් අනාදයන් දක්නට එළැඹෙයි නම්, ඔබ දක්මෙන් ම එ පිරිස සතුටු වෙයි. මහණ පිරිස (ඔබ දක්මෙහි) අතෘප්ත ම වෙයි. එහි ඉදින් අනාදයෝ දහම් දෙසත් නම්, දහම් කතායෙහුද එ පිරිස සතුටු වෙයි. එ මහණ පිරිස අතෘප්ත ම වෙයි. එ කලා අනාදයෝ නිහඬ වෙත්. ඉදින් මෙහෙණ පිරිසෙක්, උවසු පිරිසෙක්, උවැසි පිරිසෙක් අනාදයන් දක්නට එළැඹෙයි නම්, දක්මෙන් ම එ පිරිස සතුටු වෙයි, එහි ඉදින් අනාදයෝ දහම් කියත් නම්, ඔබ දහම් කතායෙහුද එ පිරිස සතුටු වෙයි, උවැසි පිරිස එහි ලා අතෘප්ත ම වෙයි. එ කල්හි යැ අනාදයන් නිහඬ වනුයේ. මහණෙනි, මේ අසිරිමත් පුද්ගල සතර දහම් හු අනාදයන් කෙරෙහි වෙත්” යනු යි.

මහ සුදසුන් දෙසුම

101. භාගාවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළ කලා අනාද කෙරණුවෝ “වහන්ස, (හල් සෙල් ආදියෙන් උසම් බැවින්) රළු නුවරක් වූ (මහරුක්හි භාවාවක් බඳු) අතුනුවරක් වූ වෙ කුඩා නුවරෙහි නො පිරිනිවෙත සේක්වා. වහන්ස, වම්පා, රජගහ, සැවැත්, සාකේක, කොසොඹැ, බරණැස් යන ආදී අන් මහ නුවරහු ඇත. ඒ එකෙක භාගාවතුන් වහන්සේ පිරිනිවෙත සේක් වා. මේ නුවරන්හි තරාතකයන් වහන්සේ කෙරෙහි වෙසෙසින් පහන් වූ බොහෝ කැත් මහසල්ලු ද බමුණු මහසල්ලු ද ගැහැව් මහසල්ලු ද ඇත. ඔහු තරාතකයන් වහන්සේ හේ සිරුරට පූජාසත්කාර කරන්නාහ”යි සැළ කළහ.

“අනාදයෙනි, කුඩා නුවරෙකැ යි, රළු නුවරෙකැ යි අතු නුවරෙකැ යි මෙසේ නහමක් කියවු. අනාදයෙනි, බොහෝ පෙර දවසැ මෙහි මුදුනැ අබියසේ ලත්, සයුරහිමි සිටු මහදිවයිනට හිමි, පසම්මුරන් දිනූ, දනවුහි තහවුරු බවට පැමිණි, සත්රුවනින් සමනා වූ මහ සුදසුන් නම් කැත්රුපෙක් විය

රක්ඛෙය්‍යා ආනන්ද මහාසුද්ධසානසාස අයං කුසිනාරා කුසාවතී නාම රාජධානී අහොසි. පුරස්ථිමෙන ව පච්ඡිමෙන ව අචාදසයොජනානි ආයාමෙන, උත්තරෙන ව දකුණිතෙන ව සත්තයොජනානි විජාරෙන, කුසාවතී ආනන්ද රාජධානී ඉද්ධා වෙව අහොසි චීතා ව බහුජනා ව ආකිණ්ණමනුසාසා ව සුභික්ඛා ව. සෙයාරාපි ආනන්ද දෙව්‍යානං ආලකමන්‍ය නාම රාජධානී ඉද්ධා වෙව චීතා ව බහුජනා - ව ආකිණ්ණසක්ඛා ව සුභික්ඛා ව, එවමෙව ඛො ආනන්ද කුසාවතී රාජධානී ඉද්ධා වෙව අහොසි චීතා ව බහුජනා ව ආකිණ්ණමනුසාසා ව සුභික්ඛා ව. කුසාවතී ආනන්ද රාජධානී දසති සද්දෙති අවිචික්ඛා අහොසි දිවා වෙව රක්තිඤ්ච: සෙයාරාපි භස්මසද්දෙන අසාසද්දෙන රජසද්දෙන හෙරිසද්දෙන මුද්ධිකසද්දෙන විණාසද්දෙන ගීතසද්දෙන සඬ්ඛාසද්දෙන සමමසද්දෙන තාලසද්දෙන අසාරාපි පිට්ඨ බාද්ධාති දසමෙන සද්දෙන. ගච්ඡන් ආනන්ද, කුසිනාරා පච්ඡිකා කොසි-
 ගාරකානං මලලානං ආරොවෙහි අජ්ඣ ඛො වාසෙට්ඨා රක්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තපාගතස්ස පරිනිබ්බානං භවිස්සති. අභික්ඛමථ වාසෙට්ඨා අභික්ඛමථ වාසෙට්ඨා, මා පච්ඡා විප්පට්ඨාරිතො අනුච්ඡා. අමහාකඤ්ච නො ගාමකොත්ත තපාගතස්ස පරිනිබ්බානං අහොසි, න මයං ලභිමහා පච්ඡිමෙ කාලෙ තපාගතං දසසනායා”ති.

“එවමහතෙ” ති ඛො ආයස්මා ආනන්ද භගවතො පච්ඡස්සන්තා නිවාසෙත්වා පසත්ථිවරමාදය අත්ඤ්ඤායො කුසිනාරා පාචිසි.

මලලානං වන්දනා

102 තෙන ඛො පන සමයෙන කොසිනාරකා මලලා සඤ්ඤාගාරෙ යනානිපතිතා භොනති කෙනාවිදෙව කරණියෙන. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්ද යෙන කොසිනාරකානං මලලානං සඤ්ඤාගාරං තෙනුපසඬ්ඛමි. උපසඬ්ඛමිත්වා කොසිනාරකානං මලලානං ආරොවෙහි “අජ්ඣ ඛො වාසෙට්ඨා රක්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තපාගතස්ස පරිනිබ්බානං භවිස්සති. අභික්ඛමථ වාසෙට්ඨා, අභික්ඛමථ වාසෙට්ඨා, මා පච්ඡා විප්පට්ඨාරිතො අනුච්ඡා! අමහාකඤ්ච නො ගාමකොත්ත තපාගතස්ස පරිනිබ්බානං අහොසි, න මයං ලභිමහා පච්ඡිමෙ කාලෙ තපාගතං දසසනායා”ති.

අනදයෙනි, මේ කුසිනාරා නුවර මහසූදස්සන් රජුගේ කුශාවතී නම් රජදහන විය. අනදයෙනි, කුශාවතී රජදහන පෙර දිගින් ද පැයීම දිගින් ද අයමින් දෙළොස් යොදුන් විය උතුරු දිගින් ද දකුණු දිගින් ද විතරින් සත් යොදුන් විය. අනදයෙනි, කුශාවතී රජදහන සමෘද්ධ ද සැපතින් පිරුණේ ද බොහෝ ජනයා ඇත්තේ ද මිනිසුන් ගෙන් ඈවැසුණේ ද සුලභ ආහාර පාන ඇත්තේ ද විය. අනදයෙනි, දෙවියන් ගේ පාලකමන්ද රාජධානිය යම්සේ සමෘද්ධ ද, ස්ථිත ද, බහුජනවත් ද, යක්ෂාකීර්ණ ද, සුභික්ෂ ද, අනදයෙනි, එසේ ම කුශාවතී රජදහනක් සමෘද්ධ ද ස්ථිත ද බහු ජනවත් ද මනුෂ්‍යාකීර්ණ ද සුභික්ෂ ද විය. අනදයෙනි, කුශාවතී රජදහන ඇත්හඬින් අස් හඬින් රිය හඬින් බෙර හඬින් මිහිඟුබෙර හඬින් වෙණ හඬින් ගී හඬින් සක්හඬින් කස්තල් හඬින් අත්තාලම් ඇ හඬින් 'බුද්ධි ඛෙට්ඨ කවු' යි දසවැනි හඬින් ද යි දස හඬින් තිරතුරු විය අනදයෙනි, තෙපි යවු, කුසිනාරාවට පිවිස, කුසිනාරා වාසී මල්ලයනට "වාසිස්ථයෙනි, අද රෑ පැයීම යමිහි කරාගතයන් ගේ පිරිනිවන වන්නේ ය, වාසිස්ථයෙනි, පිටත් වූ එවු. වාසිස්ථයෙනි, පිටත් වූ එවු "අප ගම්කෙතෙහි කරාගතයන් ගේ පිරිනිවන විය පැයීම සෙමෙහි අපි ඔබ දක්නට නො ලදුමහ" යි පසු වූ විපිළිසර නො වවු" යි සැළ කරවු" යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළු සේක.

අනද තෙරණුවෝ, 'වහන්ස, එසේ යැ' යි ම හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් අස්වා, හැද පෙරවූ පා සිවුරු ගෙන තමා දෙවෙනි කොටැති ව කුසිනාරාවට වත්ත.

මල්ලයන් ගේ වැදීම

102 එ සමයෙහි කුසිනාරාවාසී මල්ලයෝ කිසි කරුණෙකින් සන්තාගාරයෙහි (කාරණාකාරණ විවාරණ පිණිස රැස් වන හලෙහි) කැටි වූවාහු වෙත්. එ කලැ අනද තෙරණුවෝ කුසිනාරා වැසි මල්ලයන් ගේ සන්තාගාරය වෙත වැඩියාහ. වැඩ, "වාසිස්ථයෙනි, අද රෑ පැයීම යමිහි කරාගතයන් වහන්සේ ගේ පිරිනිවන වන්නේ ය වාසිස්ථයෙනි, නික්මැ යවු, වාසිස්ථයෙනි, තික්මැ යවු "අප ගම්කෙතැ කරාගතයන් වහන්සේ ගේ පිරිනිවන විය අපි පැයීම සමයෙහි කරාගතයන් වහන්සේ දක්නට නො ලදුමහ" යි පසු වූ විපිළිසර ඇතියෝ නො වවු" යි කුසිනාරා වැසි මල්ලයනට සැළ කළහ.

ඉදමායස්මිත්තො ආනන්දස්ස සුඤ්චා මලලා ව මලලපුත්තා ව මලලසුඤ්ඤා ව මලලපජාපනියො ව අසාථිනො දුමමිනා වෙතොදුක්ඛසමපට්ඨා යෙන උපවික්ඛන්තං මල්ලානං සාලවන්තං යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුපසංඛික්ඛමිංසු. අපං බො ආයස්මිත්තො ආනන්දස්ස එතද්දොසි. සචෙ බො අහං කොසිත්තාරකෙ මල්ලෙ එකමේකං හගවන්තං වන්දපෙස්සමිං, අවන්දිතො'ව හගවා කොසිත්තාරකෙහි මල්ලෙහි හවිස්සති අරායං රත්ති විහාසිස්සති යහස්සුනාහං කොසිත්තාරකෙ මල්ලෙ කුලපරිවක්ඛන්තො කුලපරිවක්ඛන්තො යපෙඤ්ඤා හගවන්තං වන්දපෙස්සාං. 'ඉත්තනාමො හතෙත මල්ලෙ සපුත්තො සහරියො සපරියො සාමචේදා හගවන්තො පාදෙ සිරසා වන්දති'ති

අපං බො මල්ලා ව මලලපුත්තා ව මලලසුඤ්ඤා ව මලලපජාපනියො ව අසාථිනො දුමමිනා වෙතොදුක්ඛසමපට්ඨා යෙන උපවික්ඛන්තං මල්ලානං සාලවන්තං යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුපසංඛික්ඛමිංසු. අපං බො ආයස්මිත්තො ආනන්දස්ස එතද්දොසි. සචෙ බො අහං කොසිත්තාරකෙ මල්ලෙ එකමේකං හගවන්තං වන්දපෙස්සමිං, අවන්දිතො'ව හගවා කොසිත්තාරකෙහි මල්ලෙහි හවිස්සති අරායං රත්ති විහාසිස්සති යහස්සුනාහං කොසිත්තාරකෙ මල්ලෙ කුලපරිවක්ඛන්තො කුලපරිවක්ඛන්තො යපෙඤ්ඤා හගවන්තං වන්දපෙස්සාං. 'ඉත්තනාමො හතෙත මල්ලෙ සපුත්තො සහරියො සපරියො සාමචේදා හගවන්තො පාදෙ සිරසා වන්දති'ති

අපං බො ආයස්මා ආනන්දෙ කොසිත්තාරකෙ මල්ලෙ කුලපරිවක්ඛන්තො කුලපරිවක්ඛන්තො යපෙඤ්ඤා හගවන්තං වන්දපෙස්සි. 'ඉත්තනාමො හතෙත මල්ලෙ සපුත්තො සහරියො සපරියො සාමචේදා හගවන්තො පාදෙ සිරසා වන්දති'ති අපං බො ආයස්මා ආනන්දෙ එතෙන උපාදෙහන පඨමෙනෙව යාමෙන කොසිත්තාරකෙ මල්ලෙ හගවන්තං වන්දපෙස්සි

සුභද්ද පරිබ්බාජක වතු

103. තෙන බො පන සමයෙන සුභද්දො නාම පරිබ්බාජකො කුසිත්තාරායං පටිවසති අපෙස්සාසි බො සුභද්දො පරිබ්බාජකො 'අජ්ජ කිර රත්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ සමණස්ස ගොතමස්ස පරිනිබ්බානං හවිස්සති'ති. අපං බො සුභද්දස්ස පරිබ්බාජකස්ස එතද්දොසි. 'සුභං බො පන මේතං පරිබ්බාජකානං වුද්ධානං මහප්පුකානං ආවරියපාවරියානං භාසමානානං කදවි කරහවි තපාගතා ලොකෙ උපපජ්ජන්ති අරහත්තො සමචොසමබුද්ධාති. අජෙජව රත්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ සමණස්ස ගොතමස්ස පරිනිබ්බානං හවිස්සති

අනාද තෙරුන් ගේ මේ වචන අසා, මල්ලයෝ ද මල්ල ලෙහෙලියෝ ද (විවා නො පත් මල්ල තරුණියෝ ද) මල්ල බිරියෝ ද දුක් ඇත්තාහු, දෙමනස් ඇත්තාහු, සිතූ උපන් ශෝක ඇත්තාහු, ‘ඉතා වහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරි නිවෙන සේක, ඉතා වහා සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක, ඉතා වහා ලොවැ ඇස අතුරුදහන් වන්නේ යැ’ යි කෙහෙ උවා (කෙස් මුද) හඬත්, දෙහොත් හුවා (දෙ අත් හිසැ තබා) හඬත්, මැදින් බිදුණුවන් සේ ඇද වැටෙත්, පෙරළෙන්නාහු වැටී හොත් තෙනට ම පෙරළී එත්, වැටී හොත් තැනින් ඉවතට ද පෙරළී යෙත්.

ඉක්බිති මල්ලයෝ ද මල්ල පුත්තු ද මල්ල ලෙහෙලියෝ ද මල්ල බිරියෝ ද දුක් ඇත්තාහු, දෙමනස් ඇත්තාහු, සිතූ උපන් ශෝකයෙන් යුක්ත වූවාහු, මල්ලයන් ගේ උපවර්තන නම් සල් වනයට, අනාදතෙරුන් වෙතට එළැඹුණාහ. එ කල්හි, “ඉදින් මම කුසිනාරා වැසි එකක් එකක්හු ලවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැන්දුවීම නම්, කුසිනාරා පුර මල්ලයන් විසින් නො වදනා ලද සේක් ම වන්නාහ. එ කල්හි මේ රෑ පාන් වන්නේ ය මම කුසිනාරා වැසි මල්ලයන් කුල පරම්පරා විසින් වෙන වෙන ම සිටුවා ‘වහන්ස, මෙ නම් මල්ල තෙම අඹුදරු සහිත වැ, පිරිස සහිත වැ, ඇමැත්තන් සහිත වැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ සිරිපා හිස බිමැ තබා වදි’ යැ යි සැළ කෙරෙමින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැන්දුවීම නම් යෙහෙකැ” යි අනාද තෙරුනට මේ සිත විය

ඉක්බිති අනාද තෙරණුවෝ කුසිනාරා වැසි මල්ලයන් කුල පරපුර විසින් වෙන වෙන ම සිටුවා ‘වහන්ස, මෙ නම් මල්ල තෙම දරුවන් සහිත වැ, බිරිස සහිත වැ, පිරිස සහිත වැ, ඇමැත්තන් සහිත වැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ සිරිපා හිස බිමැ තබා වදි’ යැ යි කියා හඟවත් (බුදුරජුන්) වැන්දුවූ එ කල්හි අනාද තෙරණුවෝ මෙ නයින් පළමු යම්හි ම කුසිනාරා නුවර මල්ලයන් ලවා හඟවත් බුදුරජුන් වැන්දුවූහ.

සුභද්‍ර පරිව්‍රාජක වස්තුට

103 එ සමයෙහි සුභද්‍ර නම් පිරිවැජියෙක් කුසිනාරායෙහි වෙසෙයි. “අද රෑ පැසීම යම්හි ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ ගේ පිරිනිවන වෙතැ” යි සුභද්‍ර පිරිවැජි ඇසුරේ ම ය. ඉක්බිති ඔහුට “කිසි කලෙක ම (කලාතුරෙකින් ම) තපාගත අරහත් සම්මාසම්බුදුවරයෝ ලොවැ උපද්‍යානා” යි වයසින් වැඩි සිටි මහළු වූ ආචාර්ය ප්‍රාචාර්ය පිරිවැජියන් කියන වචනයෙක් මා විසින් අසන ලද්දේ ම ය. අද රෑ ම පැසීම යම්හි මහණ ගොයුමාණන් වහන්සේගේ පිරිනිවන වන්නේ ය.

අස්ථි ච මෙ අයං කඛ්ඛාධම්මො උප්පන්නො එවං පසන්නො අහං සම්මේඤ්ඤායාමෙ ‘පහොති මෙ සම්මේඤ්ඤායාමො තපා ධම්මං දෙසෙතුං යථාහං ඉමං කඛ්ඛාධම්මං පජ්ඣෙය්‍යානති’. අරං ඛො සුභද්දො පරිබ්බාජකො යෙන උප්චක්ඛානං මල්ලානං සාලවනං යෙන ආයස්මා ආනන්දෙ තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්භා ආයස්මිත්තුං ආනන්දං එතදවොච: සුතං මෙනං හො ආනන්දපරිබ්බාජකානං වුද්ධානං මහල්ලකානං ආවරියපාවරියානං භාසමානානං. “කදවි කරහවි තපාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජන්ති අරහත්තො සම්මාසම්මුද්ධා” ති. අජෙඨවි රක්ඛියා පච්ඡිමෙ යාමෙ සම්මේඤ්ඤායාමෙ ගොතමස්ස පරිනිබ්බානං භවිස්සති. අස්ථි ච මෙ අයං කඛ්ඛාධම්මො උප්පන්නො, “එවං පසන්නො අහං සම්මේඤ්ඤායාමෙ, පහොති මෙ සම්මේඤ්ඤායාමො තපා ධම්මං දෙසෙතුං යථාහං ඉමං කඛ්ඛාධම්මං පජ්ඣෙය්‍යාං සාධාහං හො ආනන්ද ලභෙය්‍යාං සම්මේඤ්ඤායාමං දස්සනායා” ති.

එවං වුත්තො ආයස්මා ආනන්දෙ සුභද්දං පරිබ්බාජකං එතදවොච ‘අලං ආවුසො සුභද්ද, මා තපාගතං විහෙයෙයි. කිලනෙතො භගවා” ති. දුක්ඛමපි ඛො සුභද්දො පරිබ්බාජකො - ඵෙප - තතියමපි ඛො සුභද්දො පරිබ්බාජකො ආයස්මිත්තුං ආනන්දං එතදවොච: “සුතං මෙනං හො ආනන්ද පරිබ්බාජකානං වුද්ධානං මහල්ලකානං ආවරියපාවරියානං භාසමානානං” කදවි කරහවි තපාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජන්ති අරහත්තො සම්මාසම්මුද්ධාති. අජෙඨවි රක්ඛියා පච්ඡිමෙ යාමෙ සම්මේඤ්ඤායාමෙ ගොතමස්ස පරිනිබ්බානං භවිස්සති. අස්ථි ච මෙ අයං කඛ්ඛාධම්මො උප්පන්නො, එවං පසන්නො අහං සම්මේඤ්ඤායාමෙ, ‘පහොති මෙ සම්මේඤ්ඤායාමො තපා ධම්මං දෙසෙතුං යථාහං ඉමං කඛ්ඛාධම්මං පජ්ඣෙය්‍යාං’. සාධාහං හො ආනන්ද ලභෙය්‍යාං සම්මේඤ්ඤායාමං දස්සනායා” ති. තතියමපි ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ සුභද්දං පරිබ්බාජකං එතදවොච “අලං ආවුසො සුභද්ද, මා තපාගතං විහෙයෙයි කිලනෙතො භගවා” ති.

104. අසෙසාසි ඛො භගවා ආයස්මිත්තො ආනන්දස්ස සුභද්දෙන පරිබ්බාජකෙන සඬං ඉමං කරාසල්ලාපං අරං ඛො භගවා ආයස්මිත්තුං ආනන්දං ආමනෙකසි “අලං ආනන්ද මා සුභද්දං වාරෙසි, ලහනං ආනන්ද සුභද්දො තපාගතං දස්සනායං යං කිංඤ්ඤි මං සුභද්දො පුච්ඡිස්සති, සබ්බන්තං අඤ්ඤාපජ්ජානං පුච්ඡිස්සති නො විහෙයාපෙජෙකඛා. යඤ්ඤායාහං පුලො බ්‍රහ්මකරිස්සාමි, තං ධීපමෙව ආජානිස්සති” ති.

මට උපන් සැකයෙක් ද ඇත. යම්සේ මේ සැකය දුර්ලභ හෙම ද එසේ මට දහම්දෙසන්නට මහණ ගොයුමන් වහන්සේ හැකි සේකැ' යි "මෙසේ මම මහණ ගොයුම වහන්සේ කෙරෙහි පැහැදුණෙමි වෙමි" යි මේ සිත විය. ඉක්බිතිකෙන් සුභද්‍ර පිරිවැරී තෙම මල්ල රජුන්ගේ උපවර්තන සල්වනය යම් තැනෙක ද, අනද තෙරණුවෝ යම් තැනෙක ද, එ තැනට එළැඹියේ ය. එළැඹ අනද තෙරුන් අමතා "පින්වත් අනදයෙනි, කිසි කලෙක්හි ම තරාගත අරහත් සම්මාසම්බුද්ධ-වරයෝ ලොවැ උපදනාහ" යි වයසින් වැඩි සිටි මහළු වූ ආවායා ප්‍රාචාරයා පිරිවැරීයන් කියන මේ වචනය මා ඇසුවා ඇත. අද රු ම පැසිමි යමිහි මහණ ගොයුමන් වහන්සේ ගේ පිරිනිවන වන්නේ ය මට උපන් සැකයෙක් ද ඇත. මේ සැකය මගෙන් දුරු වී යන පරිදි දහම් දෙසන්නට මහණගොයුමන් වහන්සේ හැකි සේකැ' යි මෙසේ මහණ ගොයුමන් වහන්සේ කෙරෙහි මම පැහැදුණෙකිමි වෙමි. පින්වත් අනදයෙනි, මහණ ගොයුමන් වහන්සේ දක්නට ලබන්නෙමි නම් මැනවැ' යි මේ වචන කී ය

මෙසේ කී කල්හි අනද තෙරණුවෝ 'ඇවැත් සුභද්‍රයෙනි, කම් නැත. තරාගතයන් වහන්සේ නො වෙහෙසන්න. භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ක්ලාන්ත වූ භෝනා සේකැ' යි වදළාහ. දෙවෙනි වර ද සුභද්‍ර පිරිවැරී . . . තෙවෙනි වර ද සුභද්‍ර පිරිවැරී අනද තෙරුනට "පින්වත් අනදයෙනි, කිසි කලෙක්හි ම තරාගත අරහත් සම්මාසම්බුද්ධ වරු ලොවැ උපදනාහ" යි වයෝවාද්ධ වූ මහළු වූ ආවායා ප්‍රාචාරයා පිරිවැරීයන් කියන මේ බස් මා ඇසුවා ඇත. අද රු ම පැසිමි යමිහි මහණ ගොයුමන් වහන්සේ ගේ පිරිනිවන වන්නේ ය මට උපන් සැකයෙක් ද ඇත. මේ සැකය මගෙන් දුරු වන පරිදි දහම් දෙසන්නට මහණ ගොයුමන් වහන්සේ සමත් සේකැ' යි මෙසේ ඔබ කෙරෙහි මම පැහැදුණෙමි වෙමි. පින්වත් අනදයෙනි, මහණ ගොයුමන් වහන්සේ දක්නට ලබන්නෙමි නම් මැනවැ' යි මේ බස් පැවැසී ය තෙවෙනි වර ද අනද තෙරණුවෝ සුභද්‍ර පිරිවැරීයාට 'ඇවැත් සුභද්‍රයෙනි, කම් නැත. තරාගතයන් වහන්සේ නො වෙහෙසන්න භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ක්ලාන්ත වූ භෝනා සේකැ' යි වදළාහ

104. සුභද්‍ර පිරිවැරීයා හා පැවැත් අනද තෙරුන් ගේ මේ කථා සංවාදය හඟවත් බුදුරජුණු ඇසුහු ම ය. ඉක්බිති හඟවත්හු අනද තෙරුන් බණවා, "අනදයෙනි, කම් නැත සුභද්‍රයා නහලේ වළක්වවු' දුහද තෙමේ තරාගතයන් දක්නට ලබා වා. සුභද්‍රයා යම් කිසිවක් මා විවාරන්-තෝ ද, ඒ සියල්ල දැනගනුයෙහි අපේක්ෂා ඇත්තේ ම, වෙහෙසන අදහසක් නැත්තේ ම විවාරයි. විවාරනු ලැබූ මම යළක් ඔහුට හෙළි කරන්නෙමි ද, යුහු ව ම හේ එය දැනගන්නේ යැ" යි වදළා සේක.

අපං ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ සුභද්දං පරිබ්බාජකං එතදවොච: ගව්ණං-
 වුසො සුභද්දං, කරොති තෙ හගවා ඔක්කාසනති. අපං ඛො සුභද්දො පරිබ්බා-
 ජකො යෙන හගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකමිත්වා හගවතා සඬිං
 සමොද්දී සමොදාදනීයං කරං සාරාණීයං විතිසාරෙත්වා එකමන්තා
 හිසිදි. එකමන්තා නිසිනෙතා ඛො සුභද්දො පරිබ්බාජකො හගවන්තං
 එතදවොච: ‘යෙ’ මෙ භො ගොතම සමිණ්ණාහමිණා සධ්ධිනො ගණිනො
 ගණාවරියා ඤාතා යසස්සිනො තිත්තරා සාධුං මමන්තා ඛුප්පනස්ස,
 සෙය්‍යාථිදං පූරණො කසසපො, මකඤ්චි ගොසාලො, අජිතො
 කෙසකම්මලො, පකුට්ඨො කට්ඨායනො, සඤ්ජයො ඛෙලට්ඨපුතො.
 නිගණේයා නාතපුතො, සබ්බෙ තෙ සකාය පටිඤ්ඤාය අබ්බාසද්දංසු,
 සබ්බෙව න අබ්බාසද්දංසු, උද්ග්ග එකවෙව අබ්බාසද්දංසු එකවෙව
 නාබ්බාසද්දංසු” ති

“අලං සුභද්දං තිද්ධෙනං යබ්බෙ තෙ සකාය පටිඤ්ඤාය අබ්බාසද්දංසු,
 සබ්බෙව න අබ්බාසද්දංසු, උද්ග්ග එකවෙව අබ්බාසද්දංසු එකවෙව
 නාබ්බාසද්දංසු” ති ධම්මං තෙ සුභද්දං දෙසිසාමි. තං සුණාහි, සාධුකං
 මනසි කරොහි, භාසිසාමි” ති. ‘එවං හන්තෙ’ ති ඛො සුභද්දං
 පරිබ්බාජකො හගවතො පව්ට්ඨෙසාසි, හගවා එතදවොච:

105. “යස්මිං ඛො සුභද්දං ධම්මචිතය අරියො අට්ඨබ්බිකො
 මග්ගො න උපලබ්ධාති, සමණො පි න උපලබ්ධාති, දුතියො පි තත්ථ
 සමණො න උපලබ්ධාති, තතියො පි තත්ථ සමණො න උපලබ්ධාති,
 චතුත්තො පි තත්ථ සමණො න උපලබ්ධාති. යස්මිං ඛො සුභද්දං
 ධම්මචිතය අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො උපලබ්ධාති, සමණො පි තත්ථ
 උපලබ්ධාති, දුතියො පි තත්ථ සමණො උපලබ්ධාති, තතියො පි තත්ථ
 සමණො උපලබ්ධාති, චතුත්තො පි තත්ථ සමණො උපලබ්ධාති ඉමස්මිං
 ඛො සුභද්දං ධම්මචිතය අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො උපලබ්ධාති.¹
 ඉධෙව සුභද්දං සමණො, ඉධ දුතියො සමණො, ඉධ තතියො සමණො
 ඉධ චතුත්තො සමණො පුඤ්ඤා පරප්පවාද සමණෙහි අරොක්ඛං. ඉමෙව
 සුභද්දං භික්ඛු සමො විහාරස්ස අසුඤ්ඤා ලොකො අරහන්තෙහි අසාමි” ති

එ කල්හි අනඳ තෙරණුවෝ සුභද්‍ර පිරිවැරියාට, “ඇවැත්නි, සුභද්‍ර-යෙනි, යන්නැ. ඔබට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවසර දෙන සේකැ” යි කීහ. එ විටැ සුභද්‍ර පිරිවැරී තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ ඔබ හා සතුටු වන්නට හිසි, සිතැ රැදෙන්නට හිසි කරා හිම කොට එක් පසෙක ඉඳ ගත්තේ ය. එක් පසෙක හිඳ ම සුභද්‍ර පිරිවැරී තෙම හඟවත් බුදුරජුනට කරා කොට “භවද් ගෞතමයීනි, ශ්‍රාවක සංඝයා ඇති, සවු ගණ ඇති, ගණදුරු වූ, ප්‍රකට වූ, යශස් ඇති බොහෝ දෙනා විසින් සාධු යැ යි සම්මත වූ, කාශ්‍යපගෝත්‍රික පූරණ, ගෝශාලමස්කරී, කේශකම්බල දුරු අජිත කාන්‍යායන ගෝරුක කකුඛ, වෛරාටිපුත්‍ර සංයත, ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථ යන යම් මේ තීර්ථංකර කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු හැම දෙනා තමන් පිළිණ කළ සේ සත්‍යය දැන ගත්තාහු ද? ඔහු හැම දෙනා ම එසේ නො ම දැන ගත්තාහු ද? නො හොත් (ඔවුන් අතුරෙන්) එක්තරා කෙනෙක් දැන ගත්තාහු එක්තරා කෙනෙක් නො ම දැන ගත්තාහු ද?” යි මෙ පැණය විවාළේ ය.

“සුභද්‍රයෙනි, එයින් වැඩෙක් නැත ‘එ’ සියලු දෙනා තමන් පිළින කරන පරිදි සත්‍යය දැන ගත්තාහු ද? සියල්ලෝම නො දැන ගත්තාහු ද? නො හොත් එක්තරා කෙනෙක් දැන ගත්තාහු, එක්තරා කෙනෙක් නො දැන ගත්තාහු ද?” යන මේ කරුණ සිටි වා (පසෙකැ තැබේ වා). සුභද්‍රයෙනි, තොපට දහමක් දෙසන්නෙමි. එය අසවු මෙනෙහි කරවු කියන්නෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක. “එසේ ය, වහන් සැ” යි ම සුභද්‍ර පිරිවැරී තෙම හඟවත් බුදු රජුනට පිළිවදන් ඇස්වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක:

105. “සුභද්‍රයෙනි, යම් ධර්ම ඒනයයෙක (යම් සස්තොක) අරි අටැහි මහ නො ලැබෙයි ද, එහි (පළමු වන) සෝවාන් මහණ ද නො ලැබේ (නො මැන), දෙවෙනි සෙදුගැමි මහණ ද එහි නැත, තෙවෙනි අනුගැමි මහණ ද එහි නැත, සතර වන රහත් මහණ ද එහි නැත. වැළි දු සුභද්‍රයෙනි, යම් සස්තොක අරි අටැහි මහ ඇද්ද, එහි (පළමු) සෝවාන් මහණ ද ඇත. දෙවෙනි සෙදුගැමි මහණ ද ඇත, තෙවැනි අනුගැමි මහණ ද ඇත, සතරවන රහත් මහණ ද ඇත. සුභද්‍රයෙනි, මෙ (දහම ඒනය ඇති) සස්තොකි අරි අටැහි මහ ඇත. සුභද්‍රයෙනි, මෙහි ම (පළමු) සෝවාන් මහණ ද ඇත, මෙහි ම දෙවෙනි සෙදුගැමි මහණ ද ඇත. මෙහි ම තෙවෙනි අනුගැමි මහණ ද ඇත. මෙහි ම සිවු වැනි රහත් මහණ ද ඇත. මේ සතර මහණුන් ගෙන් අන්‍ය වූ පරප්‍රවාදයෝ (පර තන්ත්‍රයෝ) සත්‍යයෙන් ආන්‍ය හ. සුභද්‍රයෙනි, මේ මහණුහු ද හිසි පරිදි වසන්නාහු නම් ලොව රහතුන් ගෙන් හිස් නො වන්නෝ ය.”

“එකුනාකිංසො වයසා සුභද්ද
 යං පබ්බජිං කිං කුසලානුථසී
 වසසානි පඤ්ඤාස සමාධිකානි
 යරතා අභං පබ්බජිතො සුභද්ද
 ඤායසා ධර්මසා පදෙසෙත්ති
 ඉතො ඛණ්ඩා සමමංසා පි නස්සී³
 දුකිතො පි සමමංසා නස්සී,
 කකිතො පි සමමංසා නස්සී,
 චතුත්තො පි සමමංසා නස්සී
 සුඤ්ඤා පරපවාද සමමංසා අපඤ්ඤා
 ඉමෙ ව සුභද්ද භික්ඛු සමමා විහරෙය්සු.
 අසුපඤ්ඤා ලොකො අරහතෙත්ති”⁴ ති³

106 එවං වුද්ධො සුභද්දො පරිබ්බාජකො භගවතං එතදවොච
 අභික්ඛන්තං භතෙන, අභික්ඛන්තං භතෙන සෙය්‍යාපා පි භතෙන නික්ඛජ්ජිතං
 වා උක්ඛානුපජ්ජායා, පටිච්ජන්තං වා විචරෙය්‍යා, මුල්ලසස වා මග්ගං
 ආවිසෙකියා, අනුකාරෙ වා තෙලපජ්ජානං ධාරෙය්‍යා වක්ඛමිනෙහ
 රූපානි දක්ඛන්තී ති, එවමෙව භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො
 පකාසිතො. එසාභං භතෙන භගවතං සරණං ගව්‍යාමි ධම්මඤ්ඤ
 භික්ඛුසංඝඤ්ඤා ලග්ගෙය්‍යාභං භතෙන භගවතො සන්තියෙත්ති පබ්බජ්ජා,
 ලග්ගෙය්‍යා උපසම්පදන්ති.

“යො ඛො සුභද්ද අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ඉමෙත්ථි ධම්මවිනයෙ ආකඛන්ති,
 පබ්බජ්ජා, ආකඛන්ති උපසම්පදං, සො ව්‍යාපාරො මාසෙ පටිවසති.
 චතුත්තං මාසානං අවවසොන ආරම්භිත්තා භික්ඛු පබ්බාජෙත්තති උපසම්පා-
 දෙත්තති භික්ඛුභාවාය. අපි ච මෙත්ථ සුගතලවෙමන්තා විදිතා” ති. “සචෙ
 භතෙන අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ඉමෙත්ථි ධම්මවිනයෙ, ආකඛන්තො පබ්බජ්ජා,
 ආකඛන්තො උපසම්පදං, ව්‍යාපාරො මාසෙ පටිවසන්ති, චතුත්තං මාසානං
 අවවසොන ආරම්භිත්තා භික්ඛු පබ්බාජෙත්තති උපසම්පාදෙත්තති භික්ඛුභාවාය,
 අභං ව්‍යාපාරි වස්සානි පටිවසිස්සාමි, චතුත්තං වස්සානං අවවසොන
 ආරම්භිත්තා භික්ඛු පබ්බාජෙත්තතු උපසම්පාදන්තු භික්ඛුභාවායා” ති.

3 අසුපඤ්ඤාලොකො, අරහතෙත්ති අසසාසී (ආර් මජ්ඣං)

4 එකුනානිංසො වයසානුපාපෙතා (මහාවග්ග) එකොන නිංසන්තො වයසා සුඤ්ඤා යත් ප්‍රාලිං
 ති. කුසලං භවෙසි, ප-වාසද වසාණි සමාධිකානි, යසමාදානං පුලිකා: සුභද්ද, ආර්යසංඝ
 ධර්මා, පුදෙතවර්තනී ඉතො ඛණ්ඩා සමමංසා නිත්තානා: (අවදානගසක)

“සුභද්‍රයෙනි, කුසල් නම් (නිවන් මග නම්) කිම් ද යි සොයනුයෙමි මම පැවිදි වීම් යන යමක් ඇද්ද, එය වයසින් එකුන්තිසක් ඇත්තෙමි කෙළෙමි. සුභද්‍රයෙනි, යම් කලෙක මම පැවිදි වීම් ද, එද සිට මෙ දැතුරෙහි මදක් වැඩි පස් පතස් වසෙක් ඉකුත් විය. අරිමහ දහමැ විවසුන් වැඩිම වශයෙන් ඒකදෙශයෙක්හි දු (එක් කොටසක නමුදු) පවත්නා මහණෙක් මෙ සස්තෙන් බැහැර නැත. පළමු මහණ ද මෙ සස්තෙන් බැහැර නැත. දෙවෙනි මහණ ද නැත. තෙවෙනි මහණ ද නැත. දිවුටන මහණ ද නැත. මේ සතර මහණුන් ගෙන් අනා වූ පරප්‍රවාදයෝ හිස් හ. සුභද්‍රයෙනි, මේ මහණහු නිසි පරිදි (සමාක්ෂ්‍යකීපන්න වැ) වසන්නා හු නම්, ලොව රහතුන් ගෙන් නොසිස් වන්නේ ය.”

106. මෙසේ වදළ කල්හි සුභද්‍ර පිරිවැරි තෙම හඟවත් බුදුරජනට, “වහන්ස, දම් දෙසුම ඉතා මනාය, වහන්ස, දම් දෙසුම ඉතා මනා ය. යම් සේ මූණින් නමා තුබූ බඳුනක් උඩුකුරු කොට තබන්නේ ද, වැසුණු දයක් විවෘත කරන්නේ ද, මං මුළා වුවක් හට මග කියන්නේ ද, ඇස් ඇත්තන් රූප දකිති යි අදුරෙහි තෙල් පහනක් හෝ දල්වන්නේ ද, එසේ ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශ්‍රේණියෙන් කරුණින් මට දහම් පැවැසිණ. වහන්ස එයැසු මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ධර්මය ද භික්ෂු සංඝයා ද සරණ යෙමි. වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ පැවිද්ද ලබමි වා, උපසම්පව ලබමි වා” යි කී ය.

“සුභද්‍රයෙනි, පෙර අන් තොටු වූයෙක් මෙ සස් ගැ පැවිද්ද කැමැත්තේ නම්, උපසම්පව කැමැත්තේ නම්, හේ දිවු මසක් පිරිවෙස් වෙසෙයි. දිවු මස ඇවෑමෙන් සතුටු වූ මහණහු ඔහු භික්ෂුත්වය පිණිස පැවිදි කෙරෙත්, උපසපත් කෙරෙත්. වැළිදු මෙහි ලා මා විසින් සුභුල් වෙසෙස දන්නා ලද්දේ යැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක, “ඉදින් වහන්ස, පෙර අන් තොටු වූවාහු මෙ සස්තැ පැවිද්ද පතන්නාහු, උපසම්පව පතන්නාහු, දිවු මසක් පිරිවෙස් වසන්නාහු නම්, දිවු මස ඇවෑමෙන් සතුටු සිතැති මහණහු භික්ෂුත්වය පිණිස පැවිදි කරන්නාහු, උපසපත් කරන්නාහු ගරු, මම (සිවුමසක් නො ව) සිවුවසක් ම පිරිවෙස් වසන්නෙමි. දිවු වස ඇවෑමෙන් සතුටු වූ සිතැති මහණහු භික්ෂුභාවය පිණිස ම පැවිදි කෙරෙත් වා, උපසපත් කෙරෙත් වා” යි පිරිවැරි කී ය.

අපි ටො හගවා දායජෙනිං ආනන්දං ආමනෙහයි: තෙන භානන්ද සුභද්දං පබ්බාජෙත්වා ති. ‘එවම්ඤ්ඤෙ’ති ටො ආයජමා ආනන්දෙ හගවතො පව්වසෙසාසි. අපි ටො සුභද්දෙ පරිබ්බාජමො දායජෙනිං ආනන්දං එතදවොච “ලාභො වො ආදිංසො ආනන්ද, සුලභං වො ආවුසො ආනන්ද, යො ඵස්ස සත්ථ සම්මුඛා අනෙච්චාසාභිසෙකෙන අභිසිත්තා ති”¹

අලස් ටො සුභද්දෙ පරිබ්බාජමො හගවතො සන්තීකෙ පබ්බජ්ඣ, අලස් උපසම්පදං. අවිරුපසම්පනෙහො ටො පනායජමා සුභද්දෙ ඵකො වූපකට්ඨො අප්පමනෙහො අනාපි පභිතනෙහො විහරතෙහො, නවිරසෙසව යසසන්ධාය කුලසුත්තා සම්ඥෙව අගාරජමා අපගාරියං පබ්බජන්තී, තද්දුක්ඛරං බ්‍රහ්මවරියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ධො උපසම්පජ්ඣ විහාසි. ‘ඛිණං ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මවරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉස්සකායා’ති අධ්‍යක්ඛාසී අක්ඛාසකරො ටො පනායජමා සුභද්දෙ අරහතං අහොසි යො වා² හගවතො පච්ඡිමෙ සක්ඛිසාවතො අහොසි ති.

පඤ්චමො භාණ්ඩාරො.

තථාගතස්ස පඤ්චමා වාචා

107 අථ ඛො හගවා ආයස්මිනං ආනන්දං ආමනෙතති.

“සියා ඛො පනානන්ද කුම්භාකං ඵලමස්ස, අතීතස්සත්ථුකං පාවචනං, නත්තො සඤ්ඤාති. න ඛො පනෙතං ආනන්ද ඵලං දඨධංඛං යො ඛො ආනන්ද මයා ධම්මො ව චිතයො ව දෙසිතො පඤ්ඤාකෙහො සො වො මම වරියෙන සඤ්ඤාති යථා ඛො පනානන්ද ඵතරහි භික්ඛු අඤ්ඤාමඤ්ඤං ආවුසොවාදෙන සමුද්ධරන්ති, න ඛො මමචචයෙන ඵලං සමුද්ධරිතංඛො. ථෙරතරෙන ආනන්ද භික්ඛුනා නවකතරො භික්ඛු නාමෙන වා ගොභෙත්ත වා ආවුසොවාදෙන වා සමුද්ධරිතංඛො, නවකතරෙන භික්ඛුනා ථෙරතරො භික්ඛු හන්තෙති වා ආයස්මාති වා සමුද්ධරිතංඛො

ආකඛ්ඛමානො ආනන්ද සංඛ්ඤා මමචචයෙන බුද්ධත්වබුද්ධකාන්ති සිංඤ්ඤාපදාති සමුග්ගතා¹ ඡන්දනස්ස ආනන්ද භික්ඛුනො මමචචයෙන බුඤ්ඤාමංසො දුක්ඛංඛො”ති “කතමො පන හන්තෙ බුඤ්ඤාමංසො?”ති “ඡන්දනො ආනන්ද භික්ඛු යං ඉච්ඡෙය්‍යාං තං වදෙය්‍යා, යො භික්ඛුහි නෙව වත්තංඛො න ඔවදිතංඛො න අනුසාසිතංඛො”ති

108 අථ ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතති සියා ඛො පන භික්ඛුවෙ ඵකභික්ඛුස්සාපි කඛ්ඛා වා වීළති වා බුද්ධො වා ධම්මො වා සංඛ්ඤා වා මග්ගො වා පටිපද්දො වා, පුච්ඡං භික්ඛුවෙ, මා පච්ඡා විප්පට්ඨාරිතො අහුවස්ස: සමුච්ඡිද්ධො නො සඤ්ඤා අහොසි, න මයං සකඨිමහ හගවන්තං සමුච්ඡා පටිපුච්ඡිතුන්ති. ඵලං වුත්තෙ තෙ භික්ඛු තුණ්හි අහෙසුං දුතියමි ඛො හගවා—ප—තතියමි ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතති සියා ඛො පන භික්ඛුවෙ ඵකභික්ඛුස්සාපි කඛ්ඛා වා වීළති වා බුද්ධො වා ධම්මො වා සංඛ්ඤා වා මග්ගො වා පටිපද්දො වා පුච්ඡං භික්ඛුවෙ මා පච්ඡා විප්පට්ඨාරිතො අහුවස්ස, සමුච්ඡිද්ධො නො සඤ්ඤා අහොසි, න මයං සකඨිමහ හගවන්තං සමුච්ඡා පටිපුච්ඡිතුන්ති. තතියමි ඛො තෙ භික්ඛු තුණ්හි අහෙසුං අථ ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතති ‘සියා ඛො පන භික්ඛුවෙ සත්ථුගාරවෙනාපි න පුච්ඡෙය්‍යාපි සභායකො පි භික්ඛුවෙ සභායකස්ස ආරොචෙතු’ති. ඵලං වුත්තෙ තෙ භික්ඛු තුණ්හි අහෙසුං

1 සමුග්ගතා (gata)

තථාගතයන් වහන්සේ ගේ අන්තිම වචනය

107. ඉක්බිතිතෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනද තෙරුන් බණවා මෙසේ වදළ සේක

“අනදයෙනි, ප්‍රච්චනය (පෙළ දහම) ඉකුත් වූ ශාස්තෘහු ඇති එකෙකැයි ‘අපගේ ශාස්තෘහු නැතැ’ යි තොපට මෙ බදු සිතක් ඇති විය හැක්කේ ම ය. අනදයෙනි, එය එසේ දැක්ක යුතු නො වෙයි. අනදයෙනි, මා විසින් යම් දහමෙකුත් චිත්තයෙකුත් දෙසිණි ද පැණැවිණි ද එය මා ඇවැමෙන් තොපට ශාස්තෘ වෙයි. අනෙකක් කියමි. අනදයෙනි, දැන් මහණහු උනු-නට ආවුසොවාදයෙන් (ඇවැත්ති යි යන වචනයෙන්) කතා කෙරෙත් ද, මා ඇවැමෙන් එසේ කතා නො කළ යුතු අනදයෙනි, (උපසපුයෙන්) වඩා මහඵ වූ මහණහු විසින් (උපසපුයෙන්) වඩා බාල වූ මහණ තෙම සංඤානාමයෙන් හෝ ඕහු අයත් ගොත්‍රයේ නමින් හෝ ආවුසෝවාදයෙන් හෝ ඇමැතියැ යුතු. වඩා බාල මහණහු විසින් වඩා මහඵ මහණ තෙම ‘වහන්සා’ යි හෝ ‘ආයුෂ්මත්ති’ යි හෝ කියා ඇමැතියැ යුතු.

අනදයෙනි, ඉදින් සංඝ තෙමේ කැමැති වන්නේ නම්, මා ඇවැමෙන් කුඩා අනු කුඩා සික පද සමුහනනය කෙරේ වා (උදුරා ඉවත් කෙරේවා)

අනදයෙනි, මා ඇවැමෙන් ජන්ත මහණහට බ්‍රහ්මදණ්ඩනය දියැ යුතු. ‘වහන්සා, බ්‍රහ්මදණ්ඩනය නම් කවරේ ද’ යි අනද තෙරුණුවෝ පුළුවන්හ ‘අනදයෙනි’ ජන්ත මහණ යමක් කැමැත්තේ ද එය කියා වා. මහණුන් විසින් හෙ තෙම කිසිවක් නො කියැ යුතු (ඕහු හා කතා නො කළ යුතු), නො ම ඔවා දියැ යුතු, අනුශාසන නො ම කට යුතු. (බ්‍රහ්ම දණ්ඩන නම් මේ යැ.)”

108 ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණුන් බණවා වදරනසේක්’, ‘මහණෙනි, එක් මහණකුට නමුදු බුදුන් කෙරෙහි හෝ දහම් කෙරෙහි හෝ සහන කෙරෙහි හෝ මාර්ගය කෙරෙහි හෝ පිළිවෙත කෙරෙහි හෝ සැකයෙක් හෝ විමතියෙක් ඇත් නම්, මහණෙනි, එය විවාරවූ ‘ශාස්තෘහු අපට හමු වූහ. අපි ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් විවාරන්නට නො හැකි වූ මු’ යි පසු වැ විපිළිසැරි නො වූ’ යි වදළ සේක මෙසේ වදළකල්හි ඒ මහණහු නිහඩ වූහ. හඟවත්හු දෙවෙනි වර ද . . . තෙවෙනි වර ද ‘මහණෙනි එක් මහණකුට නමුදු බුදුන් කෙරෙහි හෝ දහම් කෙරෙහි හෝ සහන කෙරෙහි හෝ මාර්ගය කෙරෙහි, පිළිවෙත කෙරෙහි හෝ සැකයෙක් හෝ විමතියෙක් ඥා ඇත් නම් එය විවාරවූ. ‘ශාස්තෘහු අපට හමු වූහ, අපි ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් විවාරන්නට නො හැකි වූ මු’ යි පසු වැ විපිළිසැරි නො වූ’ යි වදළහ. තෙවෙනි වර ද ඒ මහණහු නිහඩ වූහ. එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන් බණවා, ‘මහණෙනි, ශාස්තෘහු කෙරෙහි ගෞරවයෙහි තොප නො විවාරනු විය හැක්ක. (එසේ කල) යහලු මහණ තෙමේ යහලු මහණකුට හෝ සැළ කෙරේ වා’ යි වදළ හ. මෙසේ වදළ කල්හිද ඒ මහණහු නිහඩ වූහ.

108 අප් ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවන්තං එතදවොච “අච්ඡරියං භනෙත, අබ්භූතං භනෙත, එවං පසනෙතා අහං භනෙත ඉමස්මිං භික්ඛුසංඝෙ ‘නත්ථි එකභික්ඛුස්සාපි කඛ්ඛා වා විමති වා බුද්ධො වා ධම්මෙ වා සංඝෙ වා මග්ගෙ වා පටිපද්දා වා’ති” “පසාදං ඛො කං ආනන්ද වදෙසි. ඤාණමෙව හෙත්ථ ආනන්ද කරාගතස්ස නත්ථි ඉමස්මිං භික්ඛු සංඝෙ එකභික්ඛුස්සාපි කඛ්ඛා වා විමති වා බුද්ධො වා ධම්මෙ වා සංඝෙ වා මග්ගෙ වා පටිපද්දා වා ඉමෙසං භි ආනන්ද පඤ්චනතං භික්ඛුසත්තං යො පටිච්ඡෙදො භික්ඛු සො සොතාපනෙතා අවිනිපාතධම්මො නියතො සංඛොධිපරායණො’ති

අප් ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතස්මි “හන්ද්දති භික්ඛුවො ආමනස්මි වො, වයධම්මො සංඛාරා අප්පමාදෙන සම්පාදෙතා”ති

අයං කරාගතස්ස පටිච්ඡො වොචා².

භගවතො පරිනිබ්බානං

109 අප් ඛො භගවා පඨමං කුඩානං සමාපජ්ජි පඨමජ්ඣානා වුට්ඨිතො දුතියං කුඩානං සමාපජ්ජි දුතියජ්ඣානා වුට්ඨිතො තතියං කුඩානං සමාපජ්ජි තතියජ්ඣානා වුට්ඨිතො චතුස්සං කුඩානං සමාපජ්ජි චතුස්සංජ්ඣානා වුට්ඨිතො ආකාසානාඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජි. ආකාසානාඤ්ඤායතනසමාපත්තියා වුට්ඨිතො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසමාපත්තියා වුට්ඨිතො අකිංඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජි අකිංඤ්ඤායතනසමාපත්තියා වුට්ඨිතො නෙච්ඤ්ඤානායඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජි. නෙච්ඤ්ඤානායඤ්ඤායතනසමාපත්තියා වුට්ඨිතො සඤ්ඤාචෙදධිතතිරොධං සමාපජ්ජි

අප් ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ ආයස්මිනං අනුරුද්ධං එතදවොච, “පරිනිබ්බුතො භනෙත අනුරුද්ධ භගවා’ති. “න ආවුසො ආනන්ද භගවා පරිනිබ්බුතො සඤ්ඤාචෙදධිතතිරොධං සමාපනෙතා”ති

² සබ්බස්මිකවාදීනා, මහාපරිනිබ්බානසුත්තෙ, එවං, දිසෙතෙ

අප් භගවානුගතොසංඝො හුවණ්ඩණං බාහුං නියසායාති තාත්ථ භික්ඛුනවොචත් කරාගතස්සා දුතියං ප්‍රොක්තෙ කදවිදෙව භවති යථා උදුම්බරපුෂ්පං කදවිදෙව ප්‍රාදුර්භවති අරුණවණං බාහුං නියසායාති බුධිං ප්‍රාදුර්කරොත් අද්භූතං නිම්ඨාමි ආගතඤ්ඤා සංඝාතො අනිත්තා උත්තරා විතග්ගානි මා ප්‍රමාදෙතා ඉති කසමාදි භික්ඛූවො අප්‍රමාදෙන සමපාදයත නාහං ප්‍රාමදම් තත්ත සමත්ස්සම්බුධිං අසංඛොසගුණො ජාතො ව්‍යාධම්මා සංඝාතො අප්‍රමාදෙන සමපාදෙතා ඉයමස්මි කරාගතස්ස පඨමො වාත්

108. එ කල්හි අනඳ තෙරණුවෝ 'වහන්ස, ආස්වය්‍යාය ! වහන්ස, අද්භූත ය ! වහන්ස, බුදුරජුන් කෙරෙහි හෝ දහම් කෙරෙහි හෝ සහන කෙරෙහි හෝ මහ කෙරෙහි හෝ පිළිවෙත කෙරෙහි හෝ එක් මහණක් හට දු සැකයෙක් හෝ විමනිතයක් හෝ නැතැ' යි මෙසේ මේ හික්ෂු සංඝයා කෙරෙහි මම පැහැදුණෙමි' යි හඟවත් බුදුරජුන්ට සැළ කළහ.

'අනඳයෙනි, තෙපි පැහැදීමෙන් (ප්‍රසාදය හේතු කොට ගෙන) මෙසේ කියවු. අනඳයෙනි, තථාගතයන් ගේ වූකලි මෙ කරුණෙහි ලා 'මෙ මහණ මුළුයෙහි එක් මහණකුට ද බුදුන් කෙරෙහි හෝ දහම් කෙරෙහි හෝ සහන කෙරෙහි හෝ මගෙහි හෝ පිළිවෙතෙහි හෝ සැකයෙක් හෝ විමනියෙක් හෝ නැත අනඳයෙනි, මේ පන්සියක් මහණුන් අතුරු යම් පැසිම් සවු මහණෙක් වෙ ද, හේ සිවු අවාහි නො වැටෙන සුලු සමාක්ඛ නියමයෙන් නියත වූ, සම්බෝධිය (ඉදිරි මාර්ගත්‍රයය) ප්‍රතිෂ්ඨා කොට ඇත්තෙ මැ යි දැනීම ඇත්තෙකු යි වදළ සේක

ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන් ඇමැතු සේක 'මහණෙනි, දැන් කොප අමතම් (කොපට උපදෙස් දෙමි). සංස්කාරයෝ නැසෙන සුලු හ. (එ බැවින්) නො පමාණයන් (එළැඹවූ සිහියෙන්) රහත් බව පිණිස කළ යුතු දෑ සපය වූ (සපුරවූ)''

මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අන්තිම වචනය විය

'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවීම

109. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පළමු දහන් සම වැදුණු සේක. පළමු දහැනෙන් නැගී දෙවෙනි දහන් සම වැදුණු සේක දෙවෙනි දහැනෙන් නැගී තෙවෙනි දහන් සම වැදුණු සේක තෙවෙනි දහැනෙන් නැගී සිවුවැනි දහන් සමවත් සේක. සිවුවැනි දහැනෙන් නැගී ආකාශානඤ්චායතන දහන් සමවත් සේක. ආකාශානඤ්චායතන සමවතින් නැගී විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට සමවත් සේක. විඤ්ඤාණඤ්චායතන සමවතින් නැගී ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට සමවත් සේක. ආකිඤ්චඤ්ඤායතන සමවතින් නැගී නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට සමවත් සේක. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන සමවතින් නැගී සඤ්ඤාවේදධිතතිරොධයට සමවත් සේක

එ කල්හි අනඳ තෙරණුවෝ 'අනුරුද්ධයන් වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී සේක ද?' යි අනුරුත් තෙරුන් විචාළහ. 'ඇවැත් අනඳයෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො පිරිනිවී සේක. සඤ්ඤාවේදධිතතිරොධයට සමවත් සේකැ' යි අනුරුත් තෙරණුවෝ වදළහ

අථ ටො භගවා සඤ්ඤාචෛශිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨහිතා
 නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජි නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන-
 සමාපත්තියා වුට්ඨහිතා ආකිඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජි ආකිඤ්ඤා-
 යතනසමාපත්තියා වුට්ඨහිතා විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජි
 විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසමාපත්තියා වුට්ඨහිතා ආකාසානඤ්ඤායතනං
 සමාපජ්ජි ආකාසානඤ්ඤායතනසමාපත්තියා වුට්ඨහිතා චතුස්සං ඝාතං
 සමාපජ්ජි චතුස්සං ඝාතං වුට්ඨහිතා තතියං ඝාතං සමාපජ්ජි තතියං ඝාතං
 වුට්ඨහිතා දුතියං ඝාතං සමාපජ්ජි දුතියං ඝාතං වුට්ඨහිතා පඨමං
 ඝාතං සමාපජ්ජි පඨමං ඝාතං වුට්ඨහිතා දුතියං ඝාතං සමාපජ්ජි
 දුතියං ඝාතං වුට්ඨහිතා තතියං ඝාතං සමාපජ්ජි තතියං ඝාතං
 වුට්ඨහිතා චතුස්සං ඝාතං සමාපජ්ජි චතුස්සං ඝාතං වුට්ඨහිතා
 තං සමනන්තරා භගවා පරිනිබ්බාසී

110 පරිනිබ්බුතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බානා මහාභූමිවාලො අහොසි,
 මහිංසනකො සලොමහංසො දෙවදුක්ඛයො ව ඵලිංසු පරිනිබ්බුතෙ භගවති
 සහ පරිනිබ්බානා බ්‍රහ්මා සහමජ්ජි ඉමං ගාථං අහාසි

“සබ්බෙව.තිකඛිපිසානති භූතා ලොකෙ සමුසස්සං.¹
 යථා ඵතාදිසො සත්ථා ලොකෙ අප්පට්ඨග්ගලො
 තථාගතො බලප්පතො සමුද්දො පරිනිබ්බුතො”ති

පරිනිබ්බුතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බානා සකෙකො දෙවානම්ඤ්ඤ ඉමං
 ගාථං අහාසි

“අතිව්ඳා වත සඛ්ඛාං උප්පාදවයධම්මිනො,
 උප්පජ්ජිතා තිරුජ්ඣන්ති තෙසං වූපසමො සුඛො”ති

පරිනිබ්බුතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බානා ආයස්මා අනුරුද්ධො ඉමං
 ගාථායො අහාසි

“නාහු අසසාසපසසාසො ධීතවිත්තස්ස තාදිනො,
 අනෙජො සන්ධිචායස්ස යං කාලමකරි මුති
 අසලලීතෙන විතෙතන වෙදනං අරුකවාසයී,
 පජේයාතොසංචිතිබ්බානං විලොකෙකො වෙතෙසා අහු”ති²

1 විභවුමා ලොකෙ අනන්තරිතො ති (මජ්ඣං)

2 අසංලිතෙන කායෙන වෙදනාදිධිවාසයන් ප්‍රදොතොසංචි විලොකෙසංචා වෙතො
 (මධ්‍යමිකාවානති)

පරිනිබ්බුතො භගවති සහ පරිනිබ්බානා ආයස්මා ආනන්ද ඉමං ගාථං අභාසි

“තද්ධි යං භිංසනකං තද්ධි ලොමහංසනං

සබ්බාකාරවරුපෙන සමුද්ධො පරිනිබ්බුතො”ති

111. “පරිනිබ්බුතො භගවති යෙ තෙ තස්මිං භික්ඛු අවිඤ්ඤා අප්පකල්පෙව බාහා පග්ගස්ස කන්දන්ති ඡිත්තපාතං පතන්ති ආවච්ඡන්ති විච්චන්ති’ අනිඛිප්පං භගවා පරිනිබ්බුතො, අනිඛිප්පං සුගතො පරිනිබ්බුතො, අනිඛිප්පං චක්ඛු ලොකෙ අත්තරභිත්තන්ති. යෙ පන තෙ භික්ඛු විතරාගා තෙ සත්ථා සම්පජානා ‘අධ්වායෙත්ති අනිච්ඤා සබ්බාරා, තං කුතෙස්ස ලබ්භා’ති

112. අථ බො ආයස්මා අනුරුද්ධො භික්ඛු ආමනෙස්සි, අලං ආවුසො මා සොච්ඡස්මිං මා පරිදොච්ඡස්මිං. නනු එතං ආවුසො භගවතා පටිගච්ඡෙව අක්ඛාතං, සබ්බෙහෙව පියෙහි මනාපෙහි නානාභාවො විනාභාවො අඤ්ඤාභාවො, තං කුතෙස්ස ආවුසො ලබ්භා යත්තං ජාතං භුතං සබ්බිතං පලොකධම්මං තං ච තා පලුඤ්ඤි තෙතං ධාතං විජ්ජති දෙවතා ආවුසො උජ්ජායන්ති”ති

“කථමුතා පන භතෙත අනුරුද්ධා දෙවතා මනසි කරොති? සත්තාචුසො ආනන්ද දෙවතා ආකාසෙ පඨවිසංක්ඛිතියො කෙසෙ පකිරිය කන්දන්ති බාහා පග්ගස්ස කන්දන්ති ඡිත්තපාතං පතන්ති, ආවච්ඡන්ති විච්චන්ති අනිඛිප්පං භගවා පරිනිබ්බුතො, අනිඛිප්පං සුගතො පරිනිබ්බුතො, අනිඛිප්පං චක්ඛු ලොකෙ අත්තරභිත්තන්ති සත්තාචුසො ආනන්ද දෙවතා පඨවියා පඨවි-සංක්ඛිතියො කෙසෙ පකිරියං-පෙ- අත්තරභිත්තො ති යා පන දෙවතා විතරාගා තා සත්ථා සම්පජානා අධ්වායෙත්ති ‘අනිච්ඤා සබ්බාරා, තං කුතෙස්ස ලබ්භා’ති

හගවත් බුදුරජුන් පිරිනිව් කල්හි ඔබ පිරිනිවෙන්නා හා මැ අනද තෙරණුවෝ මේ “තදාසි යං භිංසනකං . . සම්බුද්ධො පරිනිබ්බුතෙ” යි මේ ගය වදාලන

එහි අදහස “(සිල් ආදී) සියලු උතුම් කරුණින් යුත් සම්මාසම්බුදු රජුන් පිරිනිව් කල්හි, එ කෙණෙහි මහත් බිහිසුනු පොළොව සැලීමෙන් විය. එ කෙණෙහි මහත් ලොමුදහ ගැන්මෙන් විය ”

111 එහි නොපහ වූ රාගය ඇති යම් මහණ කෙනෙක් වූහ ද, ඔහු හතවත් බුදුරජුන් පිරිනිව් කල්හි, “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉතා යුහු වැ පිරිනිව් සේක! සුගතයන් වහන්සේ ඉතා යුහු වැ පිරිනිව් සේක!! ලොවේ ඇස ඉතා යුහු වැ අතුරුදහන් වී යැ!” යි ඇතැම් කෙනෙක් දෙසොත් හුවා හඬත්, මැදින් බිඳී වැටුණුවන් සේ වැටෙත් (පෙරළෙන්නාහු) වැටුණ තැනට ම පෙරැළී එත්, වැටුණු තැනින් ඔබ්බට ද පෙරැළී යෙත් යම් මහණ කෙනෙක් පහ වූ රාග ඇත්තාහු ද, ඔහු එළැඹැවූ සිහි ඇත්තාහු නුවණින් සලකන්නාහු, ‘සංස්කාරයෝ අතිත්‍යාහ. ඔවුන් නොනැසෙයා බවෙන් කොයින් ලැබෙන්නේ ද’ යි සලකන්නෝ ඉවසත්.

112. ඉක්බිති අනුරුත් තෙරණුවෝ භික්ෂූන් අමතා, “ඇවැත්නි, හැඩුමෙන් වැඩෙක් නැත නො ම සොව්වූ. නො ම වැලැපෙවූ ප්‍රිය මනාප හැම දයෙන් ඉවත් වීම, වෙන් වීම, අත් සැටියෙකින් වීම යන මෙය කල් තබා ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදුරන ලද්දේ නො වේ ද? ඇවැත්නි, යමෙක් උපන්නේ ද, වූයේ ද පසයෙයා සකස් වූයේ ද, නැසෙන සුලු ද, එය නො නැසේ ව’ යි යන්න කොයින් ලැබෙන්නේ ද? මේ කරුණ අවිද්‍යාමාන ය. ඇවැත්නි, දේවතාවෝ ද කොප හැඩුමට දෙස් කියත්” යි වදාලන.

“වහන්ස, අනුරුත් තෙරුනි, ඔබ කෙසේ වූ දේවතා කෙනකු මෙතෙහි කරත් ද?” යි අනද තෙරණුවෝ පුළුවන්හ. “ඇවැත් අනදයිනි, අප සැ පොළොවැ යි සංඥා ඇති දේවතා-කෙනෙක් ඇත ඔහු ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉතා වහා පිරිනිව් සේකැ යි, සුගතයන් වහන්සේ ඉතා වහා පිරිනිව් සේකැයි, ලොවැ ඇස ඉතා වහා අතුරු දහන් වී යැ’ යි කෙසෙ මුදු වැලැපෙත්. හිඟ අත් හුවා වැලැපෙත්. මැදින් බිඳුණුවන් සේ ඇද වැටෙත්. බිමැ පෙරළෙන්නාහු වැටී හොත් තැනට ම පෙරැළී එත්, වැටී හොත් තැනින් ඔබ්බට ද පෙරැළී යෙත්. අනදයෙනි, පොළොවෙහි පොළොවැ යි සංඥා ඇති දේවතා කෙනෙක් ඇත. ඔහු “ . . අතුරුදහන් වී යැ” යි කෙසේ මුදු වැලැපෙත්. යම් දේවතා කෙනෙක් පහ වූ රාග ඇත්තෝ ද (අනාගාමී හෝ රහත් වූ වෝ ද), ඔහු “සංස්කාරයෝ අතිත්‍යාහ, (ඔහු නො නැසෙත් යන) එය මෙහි කොයින් ලැබේ ද?” යි එළැඹැවූ සිහි ඇත්තාහු, නුවණින් දන්නාහු ඉවසත්.

113. අප්ථං ඛො ආයස්මා ච අනුරුද්ධො ආයස්මා ච ආනන්දෙ තං රක්ඛාවසෙසං ධම්මො කථාය වීජිනාමෙසුං. අප්ථං ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො ආයස්මිත්තං ආනන්දං ආමනෙති ගච්ඡාවුසො ආනන්දෙ කුසිනාරං. කුසිනාරං පටිසිඤ්ඤා කොඤ්ඤාරක්ඛානං මල්ලානං ආරොවෙහි 'පරිනිබ්බුතො වාසිඨො හගවා, යසං'ද්ති කාලං මණ්ණුදා'ති. එවමහනෙති ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ ආයස්මා අනුරුද්ධස්ස පටිසුඤ්ඤා පුබ්බණ්ණසම්මං නිවාසෙඤ්ඤා පක්ඛවිටරමාදාය අක්ඛානියො කුසිනාරං පාටිසි තෙන ඛො පන සමයෙන කොසිතාරක්ඛා මල්ලා සඤ්ඤාගාරෙ සන්ඤ්ඤාපතිතා භොගනී තෙනෙව කුරුණියෙන අප්ථං ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන කොසිතාරක්ඛානං මල්ලානං සඤ්ඤාගාරං තෙනුපසංඛාමි, උපසංඛාමිඤ්ඤා කොසිතාරක්ඛානං මල්ලානං ආරොවෙහි "පරිනිබ්බුතො වාසිඨො හගවා, යසං'ද්ති කාලං මණ්ණුදා"ති. ඉදම්යස්මතො ආනන්දස්ස වචනං සුඤ්ඤා මල්ලා ච මල්ලපුත්තා ච මල්ලසුඤ්ඤා ච මල්ලපථපතියො ච අසාරිතො දුම්මනා වෙයො දුක්ඛාමපටිතා අප්පසංඛාමි කෙසෙ පකිරිය කන්දනී, බාහා පණ්ණා කන්දනී, ජිනපානං පනනී අවධිනී විවධිනී අනිඛිපං හගවා පරිනිබ්බුතො, අනිඛිපං සුගතො පරිනිබ්බුතො, අනිඛිපං වක්ඛු ලොකෙ අක්ඛරතිනී "

114 අප්ථං ඛො කොසිතාරක්ඛා මල්ලා පූරිසෙ ආණ්ඩපෙසුං "තෙනහි හණෙ කුසිනාරායං ගන්ධමාලංකේ සබ්බංකේ තාළාවචරං සන්තිපාතෙතං"ති අප්ථං ඛො කොසිතාරක්ඛා මල්ලා ගන්ධමාලංකේ සබ්බංකේ තාළාවචරං පණ්ණි ට දුක්ඛසුගහනානි ආදාය යෙන උපවත්තනං මල්ලානං සාලවතං යෙන හගවතො සරිරං තෙනුපසංඛාමිංසු. උපසංඛාමිඤ්ඤා හගවතො සරිරං නාමෙති ගීතෙහි වාදිතෙහි මාලෙහි ගන්ධෙහි සක්කරොත්තා ගරුකරොත්තා මානෙත්තා පුප්පෙත්තා වෙලවිතානානි කරොත්තා මණ්ඩලමාලෙ පටියාදෙත්තා 'එකදිවසං වීජිනාමෙසුං. අප්ථං ඛො කොසිතාරක්ඛානං මල්ලානං එතදභොසි. 'අජ්ඣාතො ඛො අජ්ඣං හගවතො සරිරං කුමාරෙකං, සොද්ධං මයං හගවතො සරිරං කුමාරෙකමා'ති අප්ථං ඛො කොසිතාරක්ඛා මල්ලා හගවතො සරිරං නාමෙති ගීතෙහි වාදිතෙහි මාලෙහි ගන්ධෙහි සක්කරොත්තා ගරුකරොත්තා මානෙත්තා පුප්පෙත්තා වෙලවිතානානි කරොත්තා මණ්ඩලමාලෙ පටියාදෙත්තා දුක්ඛෙහි දිවසං වීජිනාමෙසුං, තනියමෙහි දිවසං වීජිනාමෙසුං, වතුසමෙහි දිවසං වීජිනාමෙසුං, පණ්ණිමෙහි දිවසං වීජිනාමෙසුං, ජනමෙහි දිවසං වීජිනාමෙසුං. අප්ථං ඛො සත්තමං දිවසං කොසිතාරක්ඛානං මල්ලානං එතදභොසි මයං හගවතො සරිරං නාමෙති ගීතෙහි වාදිතෙහි මාලෙහි ගන්ධෙහි සක්කරොත්තා ගරුකරොත්තා මානෙත්තා පුප්පෙත්තා, දක්ඛිණෙන දක්ඛිණං නගරස්ස හරිඤ්ඤා බාහිරෙන බාහිරං දක්ඛිණෙන නගරස්ස හගවතො සරිරං කුමාරෙකමා'ති.

113. එ කල්හි අනුරුත් තෙරණුවෝ ද අනද තෙරණුවෝ ද ඒ රැස් ඉතිරි කොටස දැහැමි කතායෙන් ගෙවූහ. ඉක්බිති අනුරුත් තෙරණුවෝ අනද තෙරුන් අමතා, “ඇවැත්නි, අනදයෙනි, කුසිනාරාවට යන්න. කුසිනාරාවට වැද, “වාසිෂ්ඨයෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිව් සේක. එහි යම් ගමනකට අදහස් කරවූ ද එයට (දැන් කාලය වේ යැ යි) කාලය දැනිවු” යැ යි කුසිනාරාවාසි මල්ල රජුන්ට සැළ කරවූ” යැ යි වදළාහ. ‘එසේ යැ වහන්සැ’ යි ම අනද තෙරණුවෝ අනුරුත් තෙරුන්ට පිළිවදන් දී, පෙරවරුයෙහි හැද පෙරෙවැ පාඨවුරු ගෙන, තමා දෙවැනි කොටැති වැ, කුසිනාරාවට පිවිසියාහ එ සමයෙහි කුසිනාරා වැසි මල්ලයෝ ඒ කටයුත්තෙන් ම සන්ථාගාරයෙහි රැස්වූවාහු වෙත් එ කලැ අනද තෙරණුවෝ කුසිනාරා වැසි මල්ලයන් ගේ සන්ථාගාරය කරා එළැඹියාහ එළැඹ ඔවුන්ට ‘වාසිෂ්ඨයෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිව් සේක. එහි යම් ගමනකට අදහස් කරවූ නම් එයට කල් දැනිවු” යැ යි සැළ කළාහ. අනද තෙරුන්ගේ මේ වචන අසා, මල්ල රජු ද, මල්ල රජුන් පුත්තු ද, මල්ල රජුන් ලෙහෙළියෝ ද, මල්ල රජුන් බිරියෝ ද, දුක් ඇත්තාහු දෙමනස් ඇත්තාහු, සිත්හි උපන් දුකින් යුක්ත වූවාහු, “ඉතා වහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිව් සේක! ඉතා වහා සුභතයන් වහන්සේ පිරිනිව් සේක!! ඉතා වහා ලොවැ ඇස අතුරුදහන් වී යැ!!” යි ඇතැම් කෙනෙක් කෙහෙ මුද හඬත්, ඇතැම් කෙනෙක් දෙහොත් හුවා හඬත්, ඇතැම් කෙනෙක් මැදින් බිඳුණුවන් සේ ඇද වැටෙත්, වැටී හොත් තැනට පෙරළී එත්, වැටී හොත් තැනින් ඔබ්බට පෙරළී යෙත්.

114 එයට පසු කුසිනාරා වාසි මල්ලයෝ පුරුෂයන් බණවා “සඟයෙනි, එසේ වී නම් කෙපි කුසිනාරායෙහි සුවද දැ හා මල් ද සියලු කුසාභාණ්ඩ ද රැස්කරවූයේ” යි ඇණවූහ ඉක්බිති කුසිනාරා පුරවැසි මල්ලයෝ සුවද ද මල් ද සියලු කුසාභාණ්ඩ ද කාසික ධස්ත්‍ර යුගල පන්සියයක් ද ගෙන මල්ලයන් ගේ උපවර්තන සල් උයන යම් තැනෙක ද, හඟවත් බුදුරජුන්ගේ ශ්‍රී දේහය යම් තැනෙක ද, එ තැනට එළැඹියාහ. එළැඹ, හඟවත් බුදුරජුන්ගේ සිරි සිරුරට නැවුමින් ගියෙන් වැසුමෙන් මලින් සුවදින් සන්තාර කරන්නාහු, ගෞරව කරන්නාහු, බුහුමන් කරන්නාහු, පූජා කරන්නාහු මහඟු චිත්ත වියන් බදනාහු, මඩුලුමල් පිළියෙල කරන්නාහු එක් දවසක් ගෙවූහ. ඉක්බිති කුසිනාරා වැසි මල්ලයන්ට ‘අද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ ශ්‍රී දේහය ආදහන කරන්නට ඉතා නො කල් ය. සෙව දවසැ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ ශ්‍රී දේහය ආදහන කරන්නමු” යි මේ සිත විය. එයට පසු කුසිනාරා වැසි මල්ලයෝ හඟවත් බුදුරජුන් සිරි සිරුරට නැවුම ගැසුම් වැසුම් මල් සුවද යන මෙයින් සන්තාර ගරුකාර කරන්නාහු, බුහුමන් කරන්නාහු, පූජා කරන්නාහු, මහඟු චිත්ත වියන් බදනාහු, මඩුලුමල් පිළියෙල කරන්නාහු, දෙවෙනි දවස ද ගෙවූහ, තෙවෙනි දවස ද ගෙවූහ, සතරවැනි දවස ද ගෙවූහ, පස්වැනි දවස ද ගෙවූහ, සවැනි දවස ද ගෙවූහ ඉක්බිති සන්තාර දවසෙහි කුසිනාරා වැසි මල්ලයන්ට “අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරි සිරුර නැවුම ගි වැසුට මල් සුවද යන මෙයින් සන්තාර ගරුකාර මානන පූජන කරන්නමෝ, නුවර දකුණු දෙසින් දකුණු දිගට වැඩම කරවා, (ඇතුළු නුවරට නො පිරිස්වා) නුවර බැහැරින් ම බැහැරට පමුණුවා, නුවරට දකුණු දිගින් දී ආදහන කරන්නමු” යි මේ සිත විය.

115. තෙන ඛො පන සමයෙන අට්ඨ මජ්ඣපාමොක්ඛා සීසං නභාතා අභයාති ව්ඤාති නිව්ඤා ‘මයං භගවතො සරීරං උච්චාරෙස්සාමා’ති න සකෙකානති උච්චාරෙතුං. අප් ඛෙදු කොසිතාරකා මජ්ඣ ආයස්සිතා අනුරුද්ධං එතදවොචුං: කො නු ඛො භතෙන අනුරුද්ධි හෙතු කො පට්ටයො යෙනිමෙ අට්ඨ මජ්ඣපාමොක්ඛා සීසං නභාතා අභාතාති ව්ඤාති තිව්ඤා ‘මයං භගවතො සරීරං උච්චාරෙස්සාමා’ති න සකෙකානති උච්චාරෙතුනති?”

“අඤ්ඤාදා ඛො වාසිට්ඨා කුමහාකං අධිප්පායො, අඤ්ඤාදා දෙවතානං අධිප්පායො”ති ” “කථං පන භතෙන දෙවතානං අධිප්පායො”ති “කුමහාකං ඛො වාසිට්ඨා අධිප්පායො “මයං භගවතො සරීරං නවෙඨති භීතෙහි වාදිතෙහි මාලෙහි ගජෙහි සකකරොත්තා ගරුකරොත්තා මානෙත්තා පුජෙත්තා දකඛිණෙන දකඛිණං නගරස්ස හරිත්වා, බාහිරෙන බාහිරං දකඛිණෙන නගරස්ස භගවතො සරීරං ක්කාපෙස්සාමා”ති දෙවතානං ඛො වාසිට්ඨා අධිප්පායො “මයං භගවතො සරීරං දිඛෙහි නවෙඨති භීතෙහි වාදිතෙහි මාලෙහි ගජෙහි සකකරොත්තා ගරුකරොත්තා මානෙත්තා පුජෙත්තා, උත්තරෙන උත්තරං නගරස්ස හරිත්වා, උත්තරෙන වාරෙන නගරං පට්ටසෙත්වා, මජ්ඣමා මජ්ඣං නගරස්ස හරිත්වා, පුරස්මිත වාරෙන නික්ඛමිත්වා, පුරස්මිතො නගරස්ස මකුට්ඨකං නාම මජ්ඣානං වෙතියං, එත්ථ භගවතො සරීරං ක්කාපෙස්සාමා”ති. “යථා භතෙන දෙවතානං අධිප්පායො, තථා භොතු”ති

116 තෙන ඛො පන සමයෙන කුසිනාරා යාව සක්ඛිසමලසංකරීරා ජණ්ණමසෙනන ඔධිනා මජ්ඣරුපුපෙථති සත්තා භොති අප් ඛො දෙවතා ව කොසිතාරකා ව මජ්ඣ භගවතො සරීරං දිඛෙහි-ව මාත්‍රසකෙහි ව නවෙඨති භීතෙහි වාදිතෙහි මාලෙහි ගජෙහි සකකරොත්තා ගරුකරොත්තා මානෙත්තා පුජෙත්තා, උත්තරෙන උත්තරං නගරස්ස හරිත්වා උත්තරෙන වාරෙන නගරං පට්ටසෙත්වා, මජ්ඣමා මජ්ඣං නගරස්ස හරිත්වා, පුරස්මිත වාරෙන නික්ඛමිත්වා, පුරස්මිතො නගරස්ස මකුට්ඨකං නාම මජ්ඣානං වෙතියං,¹ එත්ථ භගවතො සරීරං නික්ඛිපිංසු.

1 උත්තරෙණ ද්වාරෙණ නගරස්ස නික්ඛමිතං නදිං ගිරණාවසී උපසම්මුතං මුකුට්ඨකං නෙ වෙට්ඨෙත (සබ්බප්පාදිකං මහාපරිච්ඡිදානසූත්තං)

115. එ සමයෙහි පාමොක් මල්ල රජුහු අට දෙනෙක් ඉස් සෝද නා අළුත් වස්ත්‍ර හැඳගත්තාහු, “අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ගේ, ශ්‍රී දේහය ඔසොවා ගෙන යන්නම්හ’ යි තැන් කරන්නාහු දු එය ඔසොවන්නට නො හැකි වෙත්. එ විට කුසිනාරා වැසි මල්ලයෝ ‘වහන්ස, අනුරුද්ධයෙනි, මේ පාමොක් මල්ලයෝ අට දෙනා හිස් සෝද නා අළුත් වත් හැඳ “අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රී දේහය ඔසොවන්නමු’ යි තැන් කරන්නාහු එය ඔසොවන්නට යම් තෙයෙකින් නො හැකි වෙත් ද, එයට හේතුව කවර යැ? එයට ප්‍රත්‍යයය කවර යැ?” යි අනුරුත් තෙරුන් විචාළාහ. “වාසිස්ඨයෙනි, තොප අදහස අත් සැටියෙක. දෙවියන් අදහස අත් සැටියෙකැ” යි අනුරුත් තෙරණුවෝ වදළහ. “වහන්ස, දෙවියන් අදහස කෙසේද?” යි මල්ලයෝ විචාළාහ. වාසිස්ඨයෙනි, ‘අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ සිරි සිරුර නැටුම් ගී වැයුම් මල් සුවද යන මෙයින් සත්කාර ගුරුකාර බහුමාන පූජා කෙරෙමින් නුවර දකුණු දෙසින් දකුණු දිගට වැඩම කරවා නුවර බැහැරින් ම බැහැරට පමුණුවා නුවරට දකුණු දිගින් දී ආදහන කරන්නමු’ යි තොප අදහස ය. “අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ සිරි සිරුර දෙව නැටුමින් දෙව ගැයුමින්, දෙව මලින් දෙව සුවදින් සත්කාර ගුරුකාර බහුමාන පූජනා කෙරෙමින් නුවර උතුරින් උතුරු දිගට වැඩම කරවා, උතුරු දෙසින් නුවරට පිවිස්වා, නුවරට මැදින් නුවර මැදට පමුණුවා, නැගෙනහිර දිගු දෙසින් පිටතට වැඩම කරවා, නුවරට පෙරදිගු මල්ලයන් ගේ මුකුට බන්ධන නම් යම් සැයෙක් ඇද්ද, එහි ආදහනය කරන්නම්හ’ යනු දේවතාවන් ගේ අදහස යැ” යි අනුරුත් තෙරණුවෝ වදළාහ. “වහන්ස, දේවතාවන්ගේ අදහස යමෙක් ද එසේ වේවා” යි මල්ලයෝ කිහ.

116. එ සමයෙහි වනාහි කුසිනාරා නුවර ශාභසන්ධි ද වැසිකිළි කාණු ද කැලිකසල දින තැන් ද දක්වා ම දනක් පමණ බහල කොට මදරා මලින් අතුරන ලද්දේ විය. ඉක්බිති දෙවියෝ ද කුසිනාරා පුර මල්ල රජුටවෝ ද හඟවත් බුදු රජුන්ගේ ශ්‍රී ශරීරය දිවා වූ ද මානුෂක වූ ද නැටුමෙන් ගැයුමෙන් වැයුමෙන් මලින් සුවදින් සත්කාර කරන්නාහු, ගෞරව කරන්නාහු, බුහුමන් කරන්නාහු, පුදන්වාහු නුවර උතුරින් උතුරු දිගට වැඩම කරවා, උතුරු වහසල් දෙසින් නුවරට පිවිස්වා, නුවර මැදින් නුවර මැදට පමුණුවා පෙරදිගු වහසල් දෙසින් පිටතට වැඩම කරවා, නුවරට පෙර දිගු වූ මල්ල රජුන්ගේ මුකුටබන්ධන නම් යම් සැයෙක් (මංගල ශාලාවෙක්) වී ද එහි තැන් පත් කළා හ.

117 අථ ඛො කොසිනාරකා මලුපා ආයස්මිනං ආනන්දං එතදවොචු:
 “කථං මයං භතෙන ආනන්ද තථාගතස්ස සරිරෙ පටිපජ්ජාමා?” “නි. “යථා
 ඛො වාසිට්ඨා රඤ්ඤ චක්කවත්තිස්ස සරිරෙ පටිපජ්ජන්ති, එවං තථාගතස්ස
 සරිරෙ පටිපජ්ජිතබ්බන්ති.” “කථං පන භතෙන ආනන්ද රඤ්ඤ
 චක්කවත්තිස්ස සරිරෙ පටිපජ්ජන්ති?” “නි. “රඤ්ඤ චාසිට්ඨා චක්කවත්තිස්ස
 සරිරං අභතෙන වත්තන වෙදෙත්ති, අභතෙන වත්තන වෙදෙත්ති
 විභතෙන කප්පායෙන වෙදෙත්ති. විභතෙන කප්පායෙන වෙදෙත්ති
 අභතෙන වත්තන වෙදෙත්ති. එතෙන උපායෙන පඤ්ඤි යුගසතෙති
 රඤ්ඤ චක්කවත්තිස්ස සරිරං වෙදෙත්ති ආයස්සාය තෙලදෙණියා
 පකඛිපිත්වා අඤ්ඤිස්සා ආයස්සාය දෙණියා පටිකුජේත්වා සබ්බගන්ධානං
 විතකං කරිත්වා රඤ්ඤ චක්කවත්තිස්ස සරිරං ක්කාපෙනති වාතුමමහාපථෙ
 රඤ්ඤ චක්කවත්තිස්ස ධූපං කරොන්ති. එවං ඛො වාසිට්ඨා රඤ්ඤ
 චක්කවත්තිස්ස සරිරෙ පටිපජ්ජන්ති. යථා ඛො වාසිට්ඨා රඤ්ඤ
 චක්කවත්තිස්ස සරිරෙ පටිපජ්ජන්ති, එවං තථාගතස්ස සරිරෙ
 පටිපජ්ජිතබ්බං. වාතුමමහාපථෙ තථාගතස්ස ධූපො කාතබ්බො. තස්ස
 යෙ මාලං වා ගන්ධං වා චුණ්ණකං වා ආරොපෙසන්ති වා අභිවා-
 දෙසන්ති වා විතතං වා පසාදෙසන්ති, තෙසන්තං භවිස්සති දීඝරත්තං
 භිතාය සුඛායා” ති.

අථ ඛො කොසිනාරකා මලුපා පුරිසෙ ආණ්ඩපෙසු. “තෙන හි භණ්
 මලුපානං විභතං කප්පායං සන්තිපාතෙතා” ති අථ ඛො කොසිනාරකා
 මලුපා භගවතො සරිරං අභතෙන වත්තන වෙදෙත්තු. අභතෙන
 වත්තන වෙදෙත්ති විභතෙන කප්පායෙන වෙදෙත්තු. විභතෙන
 කප්පායෙන වෙදෙත්ති අභතෙන වත්තන වෙදෙත්තු. එතෙන උපායෙන
 පඤ්ඤි යුගසතෙති භගවතො සරිරං වෙදෙත්ති ආයස්සාය තෙලදෙණියා
 පකඛිපිත්වා අඤ්ඤිස්සා ආයස්සාය දෙණියා පටිකුජේත්වා සබ්බගන්ධානං
 විතකං කරිත්වා භගවතො සරිරං විතකං ආරොපෙසු.

මහාකස්සපාගමනං.

118. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා මහාකස්සපො පාචාය කුසි-
 නාරං අභ්භානමග්ගපට්ටකො හොති මහතා භික්ඛුසමෙතන සඨං
 පඤ්ඤිමන්තති භික්ඛුසතෙති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො මග්ගා
 ඔක්කමම අඤ්ඤතරං ආජීවකො¹ කුසිනාරාය මන්දරවපුප්ථං ගහෙත්වා පාවං
 අභ්භානමග්ගපට්ටකො හොති අද්දසා ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො
 තං ආජීවකං දුරන්තං² ව ආගච්ඡන්තං දිස්වා තං ආජීවකං එතදවොච
 ‘අපාචුසො අමහාකං සන්තාරං ජානාසී?’ ති ආම අචුසො ජානාමි

1 සුවංශ්ලොකො නිවාය තෙතංලන පුරිසො නාං සුවංශ්ලොකො උත්තමා ද්විතියො
 මහාශ්ලොකො පුත්තමා (සබ්බජිවාරිකං මහාපරිනිබ්බානසුත්තං)

117. ඉක්බිති කුසිනාරා පුර මල්ල රජුහු “අනද තෙරුන් වහන්ස, කෙසේ අපි තරාගතයන් වහන්සේගේ සිරි සිරුරෙහි පිළිපදිමු ද?” යි අනද තෙරුන් විවාළාහ. “වාසිෂ්ඨයෙහි, සක්චිති රජුගේ සිරුරෙහි යම් සේ පිළිපදිත් ද, තරාගතයන් වහන්සේගේ සිරි සිරුරෙහි ද එසේ ම පිළිපදියැ යුතු” යැ යි අනද තෙරුණුවෝ වදළාහ. “අනද තෙරුන් වහන්ස, සක්චිති රජුගේ සිරුරෙහි කෙසේ පිළිපදිත් ද?” යි මල්ල රජුහු විවාළාහ. “වාසිෂ්ඨයාහි, සක්චිත්තභූ ගේ සිරුර අළුත් වනින් වෙළුන්. අළුත් වනින් වෙළා, මොනොවට නභා පැදු කපුපුළුනින් වෙළුන්. නභා පැදු කපුපුළුනින් වෙළා (යළි) අළුත් වනින් වෙළුන් මේ නයිත් යුගල පන් සියයකින් සක්චිති රජුගේ සිරුර වෙළා, රන්මුවා තෙල් දෙණෙක බහා අන් රන්මුවා දෙණෙකින් වසා, සියලු වගයේ සුවද දරින් දර සැයක් තනා, සක්චිති රජුගේ සිරුර දවත්. සිවුමා හන්දියෙක සක්චිති රජුට (ඔහු සිරුර ඉතිරි වූ අලු ඇ නිදන් කොට) ස්තූපයක් නංවත්. වාසිෂ්ඨයෙහි, සක්චිති රජුගේ සිරුරෙහි මෙසේ පිළිපදිත් වාසිෂ්ඨයෙහි, සක්චිති රජුගේ සිරුරෙහි යම් සේ පිළිපදිත් ද, එසේම තරාගතයන් වහන්සේගේ ශ්‍රී දෙහයෙහි ද පිළිපැදිය යුතු. සිවුමා හන්දියෙක තරාගතයන් වහන්සේට (ඔබ ශාරීරික ධාතුන් නිදහන් කොට ස්තූපයක් කළ මනා ය. එහි යම් කෙනෙක් මල් හෝ සුවද හෝ නහන්නාහු (පුදන්නාහු) හෝ වෙත් ද, සාදරයෙන් වදින්නාහු හෝ වෙත් ද, සිත පහදවන්නාහු හෝ වෙත් ද, එය ඔවුනට බොහෝ කල් වැඩ පිණිස සුව පිණිස වන්නේ යැ” යි අනද තෙරුණුවෝ වදළාහ.

ඉක්බිති කුසිනාරා පුර වැසි මල්ල රජුහු පුරුෂයන් බණවා ‘එසේ නම් සගයිනි, මල්ල රට ඇති නභා පාදන ලද කපුපුළුන් එක් තැන් කරවු’ යැ යි ඇණවූහ. එයට පසු කුසිනාරා පුර වැසි මල්ල රජුහු හඟවත් බුදුරජුන් සිරි සිරුර අළුත් වනින් වෙළුහ. අළුත් වනින් වෙළා නභා පාදන ලද කපු පුළුනෙන් වෙළුහ. නභා පාදන ලද කපු පුළුනෙන් වෙළා, නවමු වනින් යළි වෙළුහ. මේ නයිත් යුගල පන්සියයකින් හඟවත් බුදුරජුන් සිරි සිරුර වෙළා, රන්මුවා තෙල් දෙණෙක බහා අන් රන්මුවා දෙණෙකින් වසා, සියලු වගයේ සුවද දරින් විතකයක් කොට, හඟවත් බුදුරජුන්ගේ ශ්‍රී දෙහය එයට නැඟුහ.

මහසුප් තෙරුන් වැඩම කිරීම

118. එ සමයෙහි වූ කලි මහසුප් තෙරුණුවෝ පාවානුවරින් කුසිනාරාව බලා පන්සියක් පමණ වූ මහ බික් සහන කැවූවැ දික් මහට පිළිපත්නාහු වෙත්. එ කල මහසුප් තෙරුණුවෝ මහ මහින් ඉවත් වැ, එක්තරා රුකක් මුල වැඩ හුන්හ. එ සමයෙහි එක්තරා ආජීවකයෙක් කුසිනාරා නුවරින් මදුරා මලක් ගෙන පාවානුවර බලා අදන් මහට පිළිපත්තේ වෙයි. මහසුප් මහතෙරුණුවෝ දුර ම එන ඒ ආජීවකයා දුටුහ. දක ඇවැත්නි, අප ශාස්තෘන් වහන්සේ දැනු දු” යි විවාළාහ. “එසේ ය, ඇවැත්නි, දැනිම.

අජ්ජ සත්තාහපරිනිබ්බුතො සමණො ගොතමො තතො මෙ ඉදං මඤ්චපුප්ඵං ගභිතනති” තස් යෙ තෙ භික්ඛු අවිතරුගා අපොඤ්චෙව බාහා පග්ගස්ස කඤ්ඤති, ජිනනපාතං පතනති, ආවට්ඨනති විවට්ඨනති. අතිබ්භං හගවා පරිනිබ්බුතො, අතිබ්භං සුගතො පරිනිබ්බුතො, අතිබ්භං චක්ඛු ලොකෙ² අනකරභිතනති, යෙ පන තෙ භික්ඛු විතරුගා, තෙ සත්තා සමපජානා අධිවාසෙහති³ අතිව්වා සඤ්ඤා, තං කුතෙස්ස ලබ්බා”ති.

119. තෙන ඛො පන සමයෙන සුභද්දෙ නාම බුඩ්ඨිබ්බජිතො⁴ තස්සං පරිසායං කිසිනෙතො හොති. අථ ඛො සුභද්දෙ බුඩ්ඨිපබ්බජිතො තෙ භික්ඛු ඵදනවොච” අලං ආවුසො මා සොච්ඤ්ඤ, මා පරිදෙච්ඤ. සුමුත්තා මාං තෙන මහාසමණෙන. උපද්දො ව හොම ඉදං වො කප්පති, ඉදං වො න කප්පති ති. ඉදති පන මාං යං ඉච්ඡිසාම තං කරිසාම, යං න ඉච්ඡිසාම න තං කරිසාමා”ති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකසපො භික්ඛු ආමනෙති ‘අලං ආවුසො මා සොච්ඤ්ඤ, මා පරිදෙච්ඤ. නනු එතං ආවුසො හගවතා පටිගථෙව ව අකබාතං සබ්බෙහෙව පියෙහි මනාපෙති නානාභාවො විනාභාවො අඤ්ඤාභාවො. තං කුතෙස්ස ආවුසො ලබ්බා යනං ජාතං භූතං සඤ්ඤං පලොක්කධම්මං, තං කපාගතස්සාපි සරිරං මා පඤ්ඤති නෙතං යානං විජ්ජති”ති.

120 තෙන ඛො පන සමයෙන චක්ඛාරො මල්ලපායමාකං සීසං නභාභා අභතාති චක්ඛාති නිච්ඤා මයං හගවතො විතකං ආලිමෙපස්සා— මාති න සකෙකානති ආලිමෙපතුං. අථ ඛො කොසිනාරුකා මල්ලා ආයස්මිනං අනුරුඬං ඵතදවොට්ඨං කො නු ඛො හතෙන අනුරුඬං හෙතු, කො පට්ටයො, යෙතිමෙ චක්ඛාරො මල්ලපායමාකං සීසං නභාභා අභතාති චක්ඛාති නිච්ඤා මයං හගවතො විතකං ආලිමෙපස්සාමාති න සකෙකානති ආලිමෙපතුනති”⁵ “අඤ්ඤාභා ඛො වාසිට්ඨා දෙවතානා අධිප්පායො”ති. “කථං පන හතෙන දෙවතානා අධිප්පායො?”ති. “දෙවතානං ඛො වාසිට්ඨා අධිප්පායො අයං ආයස්මා මහාකසපො පාවාය කුසිනාරං අභානමග්ගපටිපකෙතො මහතා භික්ඛුසඤ්ඤන සධං පඤ්ඤ මතෙහි භික්ඛුසතෙහි, න තාව හගවතො විතකො පජ්ජලිසාති යාවායස්මා මහාකසපො හගවතො පාදෙ සිරසා න වජ්ජිසතති”ති. “යථා හතෙන දෙවතානං අධිප්පායො තථා හොතු” ති.

2 අථ බුදු මාමේ, නාගරො නිර්මුත්ථ ඉවාකං මඤ්ච පුප්ඵං (සඤ්ඤා වාදින මහාපරිනිබ්බානසුත්තං)

4 චක්ඛුමා ලොකෙ අනකරභිතො (මජ්ඣිමං) ලොකවිකල්පනනිර්මිතම (සඤ්ඤා වාදින මහාපරිනිබ්බානසුත්තං)

1, බුද්ධිබ්බජිතො (මජ්ඣිමං)

අදට මහණ ගොයුමාණෝ පිරිනිව් සත් දවසක් ඇත්තෝ යැ. මා විසින් එ තැනින් මේ මදුරා මල ගන්නා ලද යැ" යි ආච්චක කී ය. එහි යම් අවිතරාග මහණ කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු "ඉයා වහා භාගාවතුන් වහන්සේ පිරිනිව් සේක, ඉතා වහා සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිව් සේක, ඉතා වහා ලොව ඇය අතුරුදහන් වියැ" යි ඇතැම් කෙනෙක් දෝත්තුවා හඬන්, ඇතැම් කෙනෙක් මැදින් ධුන් රුකක් සෙයින් ඇද වැටෙත්, හොත් තැනට පෙරැළී එත් හොත් තැනින් ඔබ්බට පෙරැළී යෙත් යම් විශරාග මහණ කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු 'සංස්කාරයෝ අනිත්‍යහ ඔහු නො නැසෙත් යන යමෙක් ඇද්ද, එය මෙහි කොයින් ලැබේ ද!' "යි එළැඹැවූ සිහි ඇත්තාහු, නුවණින් දන්නාහු ඉවසා සිටිත්.

119 එ සමයෙහි සුභද්‍ර නම් වූ මහඵ කලා පැවිදි වූයෙක් එ පිරිසැඟුන්නේ ඉවසී එ විටැ සුභද්‍ර මහඵ පැවිදි තැන ඒ භික්ෂුනට "ඇවැත්නි, කම් නැත. නහමක් සොදිවූ, නහමක් වැලැපෙවූ අපි ඒ මහා ශ්‍රමණයා ගෙන් මොනොවට මිදුණමහ 'මෙය කොපට කැප වෙයි, මෙය කොපට නො කැප වේ' යැ යි අපි ඔහුගෙන් උපද්‍රවයෝ වමු දන් වනාහි යමක් අපි කැමැති වන්නමෝ ද, එය කරන්නමු, යමක් නො කැමැති වන්නමෝ ද, එය නො කරන්නමු" යි කීය. එ කලා මහසුද් තෙරණුවෝ භික්ෂුන් අමතා "ඇවැත්නි, කම් නැත. නහමක් සොදිවූ, නහමක් වැලැපෙවූ. ඇවැත්නි, ප්‍රිය මනාප හැම දැයින්ම ඉවත් වීම, වෙන් වීම, අන් සැටියෙකින් වීම යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය කල් තබා ම භාගාවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්දේ නො වේ ද? යමෙක් උපරිතේ ද, වූයේ ද, සැකැස්මෙන් ද, පලුදු වන සුලු ද, එසේ වූ කප්පකයන් වහන්සේ ගේ සිරුර ද පලුදු නො වේව" යි යන ඒ කරුණ කොයින් මෙහි ලැබෙන්නේ ද? මේ කරුණ විද්‍යාමාන නො වේ" යැ යි වදළාහ.

120. එසමයෙහි පාමොක් මල්ල රජුහු සිටුවූ දෙනෙක් භික්ෂු සෝදනා නවමු වත් හැද 'අපි භාගාවතුන් වහන්සේගේ චිත්තකයට ගිනි අවුලු වන්නමහ' යි (යන්න කරන්නාහු ද) ගිනි අවුලුවන්නට නො හැකි වෙන් එ විට කුසිනාරාමාසී මල්ල රජුහු 'වහන්ස, අනුරුත් තෙරුනි, මේ පාමොක් මල්ල රජුහු සතට දෙතා භික්ෂු සෝදනා නවමු වත් හැද 'අපි භාගාවතුන් වහන්සේගේ චිත්තකයට ගිනි අවුලුවන්නමහ' යි යන්න කරන්නාහු ද, යම් භෙයෙකින් ගිනි අවුලුවන්නට නො හැකි වෙන් ද, ඒ හේතුව කවට යැ? ඒ ප්‍රත්‍යයය කවර යැ?" යි අනුරුත් තෙරුන් විවාළාහ. "වාසිඡ්ඨයෙහි, දේවතාවන්ගේ අදහස අන් පරිද්දෙකිනැ" යි අනුරුත් තෙරණුවෝ වදළහ. "වහන්ස, දේවතාවන් ගේ අදහස කෙසේ වේ ද?" යි මල්ල රජුහු පුළුවන්හ. "වාසිඡ්ඨයෙහි, මේ මහසුද් තෙරණුවෝ පාවා නුවරින් හික්මැ කුසිනාරාම බලා පනසියක් පමණ වූ මහ ධික්සහන සමග අදන් මහ පිළිපත්හ 'මහසුද් මහ තෙරණුවන් භාගාවතුන් වහන්සේ ගේ සිරිපා නො වදනා තාක් භාගාවතුන් වහන්සේගේ චිත්තකය ගිනි නො ගනි වා' යනු දේවතාවන් ගේ අදහස වේ යැ" යි අනුරුත් තෙරණුවෝ වදළාහ. "වහන්ස දේවතාවන්ගේ අදහස යම් සේ ද, එසේ වේ වා" යි මල්ල රජුහු කිහ.

121. අථ ඛො ආයස්මා මහාකසසපො යෙන කුසිනාරා මකුට්ඨ-
බන්ධනං නාම මල්ලානං වෙතියං යෙන භගවතො චිත්තකො තෙත්තු-
පසඬ්ඛමි. උපසඬ්ඛමිත්වා එකං සං වීචරං කත්වා අඤ්ඤාපිං පණ්ණාමෙත්වා
තීක්ඛන්ත්වා චිත්තං පදනඛිණං කත්වා, පාදතො වීචරිත්වා භගවතො
පාදෙ සිරසා වන්දි තාති පි ඛො පඤ්ඤා භික්ඛුසත්තාති එකංසං වීචරං
කත්වා අඤ්ඤාමපණ්ණාමෙත්වා තීක්ඛන්ත්වා චිත්තං පදනඛිණං කත්වා
භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දිංසු. වන්දිතෙසු¹ ච පනායස්මතා මහා-
කසසපෙන තෙති පි පඤ්ඤා භික්ඛුතතෙති, සයමෙව භගවතො
චිත්තකො පඤ්ඤා

122. කුසියමානසස ඛො පන භගවතො සරිරස්ස, යං අභොසි
ජවිති වා චම්මන්ති වා මංසන්ති වා නභරු තී වා ලසිකා තී වා
තස්ස නෙව ජාරිකා පඤ්ඤාසිත්ථ, න මසි. සාරිරානෙව අවසිසසිංසු.
සෙය්‍යථාපි නාම සපිසස වා තෙලස්ස වා කුසියමානසස නෙව ජාරිකා
පඤ්ඤාසිති න මසි, එවමෙව භගවතො සරිරස්ස කුසියමානසස යං
අභොසි ජවිති වා චම්මන්ති වා මංසන්ති වා නභරු තී වා ලසිකා තී වා
තස්ස නෙව ජාරිකා පඤ්ඤාසිත්ථ න මසි, සාරිරානෙව අවසිසසිංසු.
තෙසඤ්ඤා පඤ්ඤානං දුස්සයුගස්සානං වෙව දුස්සාති න ඛියතිංසු යඤ්ඤා
සබ්බබ්භන්තරිමං² යඤ්ඤා බාහිරං. දබ්බෙව ච ඛො පන භගවතො සරිරෙ
අත්තලිකා උදකධාරා පාත්තභවිත්වා භගවතො චිත්තං නිබ්බාපෙසි.
උදකං සාලතො පි අබ්බුත්තමිත්වා භගවතො චිත්තං නිබ්බාපෙසි.
කොසිතාරකා පි මල්ලා සබ්බගජෙධාදකෙන භගවතො චිත්තං
නිබ්බාපෙසු.

අථ ඛො කොසිතාරකා මල්ලා භගවතො සාරිරාති සත්තාහං
සන්තාගාරෙ සන්තප්පඤ්ඤා කරිත්වා ධනුසාකාරං පරික්ඛිපාපෙත්වා නට්ඨති
භීතෙති වාදිතෙති මාලෙති ගජෙති සකකරිංසු ගරුකරිංසු මානෙසිං
සුප්පෙසු.

සාරිරිකධාතුවහස්තා

122 අසෙසාසි ඛො රාජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙතිපුත්තො
“භගවා කිර කුසිනාරායං පරිනිබ්බුතො”ති අථ ඛො රාජා මාගධො.
අජාතසත්තු වෙදෙතිපුත්තො කොසිතාරකානං මල්ලානං දුතං පාහෙසි
“භගවා පි බත්තියො අහමි බත්තියො අහමි අරහම් භගවතො සාරිරානං
භාගං, අහමි භගවතො සාරිරානං දුපඤ්ඤා මහඤ්ඤා කරිසසාමි” ති

1 වන්දිතෙව (මජ්ඣ. ෦෦෩)

2 සබ්බබ්භන්තරිමං (මජ්ඣං) සබ්බං අබ්බුත්තරිමං (෦෦෩)

121. ඉක්කිත්තෙන් මහසුද්ධ තෙරණුවෝ කුසිනාරා නුවර මුකුට ඛන්ධන නම් මල්ලයන් ගේ වෛතය යම් තැනෙක ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ චිත්තය යම් තැනෙක ද, එතැනට එළැඹියහ. එළැඹි දිවුර එකස් කොට දෙහොත් නඟා තුන් වටක් චිත්තය පැදකුණු කොට, තිස් නමා හඟවත් බුදු රජුන් ගේ සිරි පා වැන්දහ ඒ පන්සියක් තික්ෂුණු ද දිවුර එකස් කොට දෙහොත් නඟා තුන් වටක් චිත්තය පැදකුණු කොට, තිස් නමා හඟවත් බුදු රජුන් ගේ සිරි පා වැන්දහ මහසුද්ධ තෙරුන් විසින්ද ඒ පන්සියක් තික්ෂුණු විසින් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරි පා වදනා ලද කල්හි, හඟවත් බුදු රජුන් ගේ චිත්තය තෙලෙ ම ගිනි ගත.

122. දූවෙන්තා වූ, හඟවත් බුදු රජුන් සිරි සිරුර සිව් යැ යි හෝ සමැ යි හෝ වසැ යි හෝ නහරැ යි හෝ සදම්බුදු යැ යි යමෙක් වී ද, එහි අළු නො ව පැනිණ, දැලි ද නො ම පැනිණ. ශාරීරික ධාතුහු ම ඉතිරි වූහ. යම් යේ දූවෙන ගිතෙලැ හෝ තලතෙලැ අරයෙක් නො ම පැනේ ද, දැලියෙක් නො ම පැනේ ද, එයේ ම දූවෙන, හඟවත් බුදු රජුන් සිරි සිරුරැ සිව් යැ යි හෝ සමැ යි වසැ යි නහරැ යි හෝ සදම්බුදු යැ යි යමෙක් වී ද, එහි අළු ද නො පැනිණ, දැලි ද නො පැනිණ, ශාරීරික ධාතුහු ම ඉතිරි වූහ ඒ පන්සියක් වස්ත්‍ර යුගලයන් අතුරෙන් ද යම් වස්ත්‍රයෙක් හැමට යැවීන් වී ද, යම් වස්ත්‍රයෙක් හැමට පිටින් වී ද, ඒ වස්ත්‍ර දෙක ම නො දූවිණ. හඟවත් බුදු රජුන් දිරි සිරුර දූවුණු කල්හි අහසින් දිය දහර පහළ වැ විතකය නිව් ය වටා සිටි සල් රුක් හි අතු පතරින් ද ජලය මතු වී විතකය නිව් ය කුසිනාරාවාසි මල්ල රජුහු ද හැම වර්ගයේ සුවද කැවූ සුවද දියෙන් හඟවත් බුදු රජුන් ගේ චිත්තය නිවූහ

ඉක්කිති කුසිනාරා වැසි මල්ල රජදරුවෝ සන්ථාගාරයේ අඩියැවී මැදිරියක් කොට දුනුපවුරක් වටා ලවා හඟවත් බුදු රජුන්ගේ ශාරීරික ධාතූන් එහි තුළට වැඩම කරවා නැවුමෙන් ගියෙන් වැයුමෙන් මලින් සුවදින් පුරා සත් දිනක් ගරු කළහ, බුහුමන් කළහ, පිදුහ

ශාරීරික ධාතූන් බෙදීම

122. වේදෙහි පුත්‍ර වූ මගධාධිපති අජාසත් රජ 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසිනාරාහි දී පිරිනිව් සේක් ලැ'යි ඇසී ය. එ කලැ වේදෙහි පුත්‍ර මගධාධි-පති අජාසත් රජ කුසිනාරා වැසි මල්ල රජදරුවනට "භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ක්ෂත්‍රිය වූ සේක. මම ද ක්ෂත්‍රියයෙකිමි. මම ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ ශාරීරික ධාතූන් ගෙන් කොටසක් ලබන්නට පුදුස්සෙමි. මම ද භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ ගේ ශාරීරික ධාතූන් පිණිස ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කරන්නෙමි" යි කියා දූතයකු යැවී ය.

අසෙසාසුං ඛො වොසාලිකා ලිච්චි ‘හගවා කීර කුසිනාරායං පරිනිබ්බුතො’ති. අථ ඛො වෙසාලිකා ලිච්චි තොසිතාරකානං මල්ලානං දූතං පාභෙසුං “හගවා පි බත්තියො මයමපි බත්තියා, මයමපි අරහම් හගවතො සාරිරානං භාගං මයමපි හගවතො සාරිරානං ථූපඤ්ච මහඤ්ච කරිසසාමා” ති

අසෙසාසුං ඛො කාපිලිච්චි සක්කා “හගවා කීර කුසිනාරායං පරිනිබ්බුතො”ති අථ ඛො කාපිලිච්චි සක්කා තොසිතාරකානං මල්ලානං දූතං පාභෙසුං “හගවා අමනාකං ඤාතිසෙවෙධා මයමපි අරහම් හගවතො සාරිරානං භාගං මයමපි හගවතො සාරිරානං ථූපඤ්ච මහඤ්ච කරිසසාමා”ති

අසෙසාසුං ඛො දල්ලකප්පකා බුලයො “හගවා කීර කුසිනාරායං පරිනිබ්බුතො”ති අථ ඛො දල්ලකප්පකා බුලයො තොසිතාරකානං මල්ලානං දූතං පාභෙසුං “හගවා පි බත්තියො මයමපි බත්තියා, මයමපි අරහම් හගවතො සාරිරානං භාගං මයමපි හගවතො සාරිරානං ථූපඤ්ච මහඤ්ච කරිසසාමා”ති

අසෙසාසුං ඛො රාමගාමිකා කොලියා “හගවා කීර කුසිනාරායං පරිනිබ්බුතො”ති අථ ඛො රාමගාමිකා කොලියා තොසිතාරකානං මල්ලානං දූතං පාභෙසුං “හගවා පි බත්තියො, මයමපි බත්තියා මයමපි අරහම් හගවතො සාරිරානං භාගං මයමපි හගවතො සාරිරානං ථූපඤ්ච මහඤ්ච කරිසසාමා”ති

අසෙසාසුං ඛො වෙදදීපකො ඩ්‍රාහමණො “හගවා කීර කුසිනාරායං පරිනිබ්බුතො”ති අථ ඛො වෙදදීපකො ඩ්‍රාහමණො තොසිතාරකානං මල්ලානං දූතං පාභෙසුං “හගවා තු¹ බත්තියො අහමසී ඩ්‍රාහමණො, අහමපි අරහම් හගවතො සාරිරානං භාගං. අහමපි හගවතො සාරිරානං ථූපඤ්ච මහඤ්ච කරිසසාමී” ති.

විසල් පුර වැසි ලිවිණි රජදරුවෝ 'භාග්‍යාවතුන්' වහන්සේ කුසිනාරාහිදී පිරිනිව් සේක් ලැ' යි ඇසූහ. එ කලා විසල් පුර වැසි ලිවිණි රජුහු කුසිනාරා වැසි මල්ලයනට "භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ද ක්ෂත්‍රියයෝ ය, අපි ද ක්ෂත්‍රියයමහ. අපි ද භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගේ ආරීරික ධාතුන් කොටසක් ලබන්නට සුදුස්සමහ අපි ද භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගේ ආරීරික ධාතූනට ස්තුපයක් ද කරන්නෙමු, පුද උළෙල ද කරන්නෙමු" යි දූතයකු යැවූහ.

කිඹුල්වත් පුර වැසි ශාක්‍ය රජදරුවෝ "භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ කුසිනාරාහි දී පිරිනිව් සේක් ලැ" යි ඇසූහ. ඉක්බිති කිඹුල්වත් වැසි ශාක්‍යයෝ කුසිනාරාහි වැසි මල්ලයනට "භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ අපේ ශ්‍රේෂ්ඨ නැගෝ ය. අපි ද භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගේ ආරීරික ධාතුන් ගෙන් කොටසක් ලබන්නට සුදුස්සමහ. අපි ද භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගේ ආරීරික ධාතූනට ස්තුපයක් ද කරන්නෙමු, පුද උළෙලක් ද කරන්නෙමු" යි කියා දූතයකු යැවූහ.

අල්ලකප්ප රට වැසි බුලි රජුහු "භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ කුසිනාරාහි දී පිරිනිව් සේක් ලැ" යි ඇසූහ. ඉක්බිති අල්ලකප්ප රට වැසි බුලි රජදරුවෝ කුසිනාරාහි වැසි මල්ලයනට "භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ද ක්ෂත්‍රියයෝ ය, අපි ද ක්ෂත්‍රියම හ අපි ද භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගේ ආරීරික ධාතුන් කොටසකට සුදුසු වමු. අපි ද භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගේ ආරීරික ධාතූනට ස්තුපයක් ද කරන්නෙමු, පුද උළෙල ද කරන්නෙමු" යි දූතයකු අත කියා යැවූහ.

රඹගම නුවර වැසි කෝලිය රජුහු "භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ කුසිනාරාහිදී පිරිනිව් සේක් ලැ" යි ඇසූහ. ඉක්බිති රඹගම වැසි කෝලිය රජදරුවෝ "භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ද ක්ෂත්‍රිය වූ සේක. අපි ද ක්ෂත්‍රියයම හ. අපි ද භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගේ ආරීරික ධාතුන් කොටසක් ලබන්නට සුදුසු වමු. අපි ද භාග්‍යාවතුන් වහන්සේගේ ආරීරික ධාතූනට ස්තුපයක් කරන්නෙමු, පුද උළෙලක් ද කරන්නෙමු" යි දූතයකු අත කියා යැවූහ.

වේදිප නගරාධිපති බ්‍රාහ්මණ තෙමේ "භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ කුසිනාරාහි දී පිරිනිව් සේක් ලැ" යි ඇසී ය. ඉක්බිති වේදිපක බමුණු තෙමේ "භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වූ කලි ක්ෂත්‍රියයෙක. මව බමුණෙකිව්. මව ද භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගේ ආරීරික ධාතුන් කොටසක් ලබන්නට සුදුස්සෙව්. මම ද භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගේ ධාතූනට ස්තුපයක් කරන්නෙමි, පුද උළෙල ද කරන්නෙමි" යි කියා කුසිනාරා පුරවැසි මල්ලයනට දූතයකු යැවී ය.

අපෙසාසුං බො පාවෙයාකා මජ්ජා “භගවා කීර කුසිනාරායං පරිනිබ්බුතො” ති අථ බො පාවෙයාකා මජ්ජා කොසිනාරකානං මජ්ජානං දූතං පාභෙසුං භගවා පි බන්ධියො මයමි බන්ධියා. මයමි අරහම් භගවතො සාරිරානං භාගං, මයමි භගවතො සාරිරානං ථූපඤ්ච මහඤ්ච කරිසසාමාති

එව. වුනෙ කොසිනාරකා මජ්ජා තෙ සංඛෙක් ගණෙ එතදවොච්ච, භගවා අමාකං ගාමමෙකකො පරිනිබ්බුතො, න මයං දසසාම භගවතො සාරිරානං භාගන්ති.

123 එව. වුනෙ දෙණො ඩ්‍රාහමණො තෙ සංඛෙක් ගණෙ එතදවොච්.

සුණන්තු භොතෙසා මම එකවාකාං.¹

අමහාක ඩුද්දො අහු බන්තිවාදෙ
න ඛි සාධු’යං උත්තමිසුග්ගලසා
සරිරහාගෙ සියා සමපහාරො.

සංඛිබ්ව භොතෙසා සතිකා සමග්ගා
සංචේමාදමානා කරොමිධම්භාගෙ.
විස්ථාරිකා භොන්තු දිසාසු ථූපා
බහු ජනා වන්ඛුමිනො පසන්තා’ති

124 “තෙන හි ඩ්‍රාහමණ කප්පෙඤ්ච භගවතො සාරිරානි අවධිං සමං සුචිහත්තං විහජාති” ති ‘එව. භො’ති බො දෙණො ඩ්‍රාහමණො තෙසං සංඛිකානං ගණානං පටිසසුන්ධා භගවතො සාරිරානි අවධිං සමං සුචිහත්තං විහජිත්වා තෙ සංඛෙක් ගණෙ එතදවොච් “ඉමං මෙ භොතෙසා තුමිං දදන්තු, අහමි තුමිකසා ථූපඤ්ච මහඤ්ච කරිසසාමි” ති අදංසු බො තෙ දෙණසක ඩ්‍රාහමණසක තුමිං.

අපෙසාසුං බො පිප්පලිවනියා² මොරියා ‘භගවා කීර කුසිනාරායං පරිනිබ්බුතො’ති අථ බො පිප්පලිවනියා මොරියා කොසිනාරකානං මජ්ජානං දූතං පාභෙසුං භගවා පි බන්ධියො මයමි බන්ධියා මයමි අරහම් භගවතො සාරිරානං භාගං, මයමි භගවතො සාරිරානං ථූපඤ්ච මහඤ්ච කරිසසාමාති “නස්සි භගවතො සාරිරානං භාගො, විහත්තාති භගවතො සාරිරානි, ඉතො අඛකාරං හරපා” ති තෙ තතො අඛකාරං හරිංසු.³

1. වාචං ම ජසං.

2. පිප්පලිවනියා යාං

3. ආගරිංසු යාං කා

263

ධාතුචෙතිය පූජා

124. අථ ඛො රාජා මාගධො අජාතසත්තු චෙදෙතිපුකෙසා රාජ-
ගහෙ හගවතො සාරීරානං උපඤ්ඤා මහඤ්ඤා අකාසි චෙසාලිකා පි
ලිච්ඡවි චෙසාලියං හගවතො සාරීරානං උපඤ්ඤා මහඤ්ඤා අකංසු.
කාපිලවත්ථා පි සක්ඛා කපිලවත්ථස්මිං හගවතො සාරීරානං උපඤ්ඤා
මහඤ්ඤා අකංසු අප්පලකපාකා පි බුලයො අප්පලකපෙ හගවතො සාරීරානං
උපඤ්ඤා මහඤ්ඤා අකංසු. රාමගාමකා පි කොලියා රාමගාමෙ හගවතො
සාරීරානං උපඤ්ඤා මහඤ්ඤා අකංසු චෙය්දිපකො පි බ්‍රාහ්මණො චෙය්දිපෙ
හගවතො සාරීරානං උපඤ්ඤා මහඤ්ඤා අකාසි පාවෙය්ඝකා පි මල්ලා
පාවායං හගවතො සාරීරානං උපඤ්ඤා මහඤ්ඤා අකංසු කොසිනාරකා පි
මල්ලා කුසිනාරායං හගවතො සාරීරානං උපඤ්ඤා මහඤ්ඤා අකංසු
දෙණො පි බ්‍රාහ්මණො කුම්බස්ස උපඤ්ඤා මහඤ්ඤා අකාසි පිප්පලිවතියා පි
මොරියා පිප්පලිවතො අඛනාරානං උපඤ්ඤා මහඤ්ඤා අකංසු ඉති අඝ
සරීරපූජා නවමො කුම්බපූජො දසමො අඛනාරපූජො. එවමෙතං
භුතපුබ්බන්ති

125 “අඝ දෙණො¹ චක්ඛුමතො සරීරා
සත්තදෙණං ජමබුද්ධිපෙ මහනන්දී,
එකඤ්ඤා දෙණං පුරිස්චරිත්තමස්ස
රාමගාමෙ නාගරාජා මහෙන්ති.

එකා හි ද්‍යා කිදිචෙති පූජිතා
එකා පන ගඤ්ඤාපුරෙ මනීයති,
කාලිඛිතරණෙඤ්ඤා විජිතෙ පුනෙතං
එකං පුන නාගරාජා මහෙන්ති

තසෙඤ්ච තෙජෙන අයං වසුඤ්ඤා
ආයාගසෙසෙති මනී අලංකතා
එවං දුමං චක්ඛුමතො සරීරං
සුභක්කතං සක්කතසක්කතෙති.

දෙව්ඤ්ඤාගිඤ්ඤාගිඤ්ඤා පූජිතො
මනුසංසෙසෙති තපෙව පූජිතො,
තං² චන්ද්‍රං පඤ්ඤාලිකා හවිත්වා
බුද්ධො හවෙ කප්පසතෙති දුල්ලහො³ති.

වක්ඛාමිස සමා දත්තා කෙසා ලොමා ව සබ්බසො,
දෙවා හරිංසු එකෙතං චක්කවාලපරමපරා⁴ති

මහාපරිනිබ්බානසුත්තං කතියං.

1 අධ්‍යදෙණං චක්ඛුමතො සරීරං (මජ්ඣං)

2 තං තං (සායං)

ද සෑ පුද

124. ඉක්බිත්තෙන් ඉවෙදේහී පුත්‍ර වූ මගධාධිපති ජයාසත් රජ රජභූ පුරයෙහි හඟවත් බුදුරජුන් ගේ ශාරීරික ධාතුනට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කෙළේ ය. විසල් පුර වැසි ලිච්චවීඝ්‍ර ද හඟවත් බුදුරජුන් ගේ ශාරීරික ධාතුනට විසල් පුර ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. කිඹුල්වත් වැසි ශාක්‍යයෝ ද හඟවත් බුදුරජුන් ගේ ශාරීරික ධාතුනට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කිඹුල්වත් පුර කළාහ. අල්ලකප්ප රටැ බුලි රජුහු ද අප්පකප්ප නුවර හඟවත් බුදුරජුන් ගේ ශාරීරික ධාතුනට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. රඹගම් වැසි කෝලිය රජුහු ද රඹගම් නුවර හඟවත් බුදුරජුන් ගේ ධාතුනට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. වෙඨදිප නුවර වැසි බමුණු ද වෙඨදිපයෙහි හඟවත් බුදුරජුන් ගේ ශාරීරික ධාතුනට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. පාචා නුවර වැසි මල්ලයෝ ද පාචා නුවර හඟවත් බුදුරජුන් ගේ ධාතුනට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. කුසිනාරා පුර වැසි මල්ල රජුහු ද හඟවත් බුදුරජුන් ගේ ධාතුනට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. ප්‍රෝණ බමුණු ද (ධාතුන් මිත්‍ර) නැළියට සතුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. පිප්පලිවන නුවර වැසි මොරිය රජුහු ද පිප්පලිවන නුවරෙහි (ආදාන කළ තැනින් ගෙනා) අතුරු පිණිස ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. මෙසේ ශාරීරික ධාතුන් තැන්පත් කළ ස්තුප අටෙක, නැළිය තැන් පත් කළ නව වැනි ස්තුපය, දස වැනි ආගාර ස්තුපයැ යි සියලු ස්තුප දශයෙක. මෙසේ මේ දස ස්තුප පළමුවෙන් වී ය.

125. පසැස් ඇති බුදුරජුන් ගේ සිරුරු ධාතුහු ප්‍රෝණ අටෙකි. එයින් ප්‍රෝණ සතක් ධාතුන් දඹදිවැ පුදත්. පුරුෂ ශ්‍රේෂ්ඨයන් වහන්සේ ගේ එක් ප්‍රෝණයක් ධාතුන් රඹගම් නාරජුහු පුදති. එක් දළදයෙක් වූ කලි දෙවියන් විසින් පුදනු ලැබේ. එක් දළදයෙක් ගන්ධාර පුරයෙහි පුදනු ලැබේ. යලි තව ද දළදයෙක් කලිතු රජුගේ රටෙහි පුදනු ලැබේ. තව එක් දළදවක් (නාලොව) නා රජුහු පුදති. ඒ සතර දළද වහන්සේ ගේ තෙදින් මේ මුළු පොළොව ශ්‍රේෂ්ඨ පුරෝක්තවයෙන් සැරසුණේය මෙසේ පසැසියාණන්ගේ සිරුරුද පෙසු ජනයා විසින් මොනොවට සත්කාර කරනු ලැබේ. දෙවියන් විසින් ද රජුන් විසින් ද මනා ව සත්කෘත විය. දෙවිපු විසින් ද නයිසුන් විසින් ද නිරිසුන් විසින් ද එසේ ම උතුම් මිනිසුන් විසින් ද පුදන ලද ඒ බුදු රජ තෙම ඒකාන්තයෙන් කල්ප සිය ගණනෙකිනුදු දුර්ලභ ය. දෙහොත් මුදුනැ තබාගත්තෝ වැ ඔබ නමදි වූ.

සම සාළිය දන්තධාතුන් ද කේශ ධාතුන් ද ලෝමධාතුන් ද එක එකක් පාසා සක්වළ පිළිවෙළින් දෙවියෝ ගෙන ගියාහ.

තෙවෙනි මහ පිරිනිවන් සූත නිමිසේ යි.

මහාසූදස්සන සූතනං

1 එවං මෙ සුතං ඵකං සමයං හගචා කුසිනාරායං විහරති උප වක්කනෙ මල්ලානං සාලවනෙ අත්තරෙන යමකසාලානං පරිනිබ්බානසමයෙ

අප්ථ ඛො ආයසමා ආනන්දෙ යෙන හගචා සෙනුපසංඛතම්, උපසංඛතම්ඤා හගචිත්තං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමිත්තං නිසීදි. ඵකමිත්තං නිසිත්තො ඛො ආයසමා ආනන්දෙ හගචිත්තං ඵකදවොච, “මා හත්තෙ හගචා ඉමස්මිං කුඩ්ඛිනගරකෙ උජ්ඣක්ඛලනගරකෙ සාධානගරකෙ පරිනිබ්බාසි සන්ති හත්තෙ අඤ්ඤාති මහානගරානි, සෙයැටීදං, වම්පා රාජගහං සාදස්සී සාකෙතං කොසමබ්බි බාරාණසී, ඵස් හගචා පරිනිබ්බායතු ඵස් බහු ඛත්තියමහාසාලා බ්‍රාහ්මණමහාසාලා ගහපතිමහාසාලා තපාගතෙ අභිපසසන්නා, තෙ තපාගතස්ස සරිරපුජං කරිස්සන්ති”ති.

2 “මා හෙවං ආනන්ද අවච මා හෙවං ආනන්ද අවච කුඩ්ඛිනගරකං උජ්ඣක්ඛලනගරකං සාධා නගරකන්ති.

කුසාවතී රාජධානි

භූතපුබ්බං ආනන්ද රාජා මහාසූදස්සනො නාම අභොසි ඛන්තියො මුඩාච්ඡිකෙතා¹ වාතුරතො විජිතාච්ඡි ජනපදස්ථාවරියපාකො. රඤ්ඤා ආනන්ද මහාසූදස්සනස්ස අයං කුසිනාරා කුසාවතී නාම රාජධානී අභොසි සා ඛො ආනන්ද කුසාවතී පුරස්මිමන ව පඤ්ඤිමන ව වාදසයොජනානි අභොසි ආයාමෙන, උක්කරෙන ව දක්ඛිණෙන ව සත්තයොජනානි විජාරෙන. කුසාවතී ආනන්ද රාජධානි ඉද්ධා වෙච අභොසි ටිතා ව බහුජනා ව ආකීර්ණමත්තස්සා ව සුභික්ඛා ව.

1 මුද්ධාච්ඡිකෙතා (කං)

2 ඉද්ධා වෙච අභොසි ටිතා ව (කතා)

මහාසූදර්ශන සූත්‍රය

1 මා විසින් මෙසේ අසන ලදී

එක් කලෙක පිරිනිවන් සමයෙහි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ කුසිනාරා නුවර සම්පයෙහි වූ මල්ල රජුන් ගේ උපවර්තන නම් සල් වෙනෙහි යමා සල්ලාක් අතර වැඩ වසන සේක.

එ කල්හි අනද තෙරණුවෝ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹුණහ. එළඹූ ඔබ සාදර වැ වැද එක් පසෙක උන්හ. එක් පසෙක හුන්කාවූ ම අනද තෙරණුවෝ, “වහන්ස, භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගල් සෙල් ඇයෙන් විසම වූ ශාඛා නගරයක් වූ මේ කුඩා නුවර දිනො පිරිනිවෙන සේක් වා. වහන්ස, වම්පා රාජගෘහ ශ්‍රාවස්ති සාන්තේක කොශාමඛි වාරාණසී යන අන් මහ නුවරවල් ඇත මේ නුවරෙක භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක් වා. මේ නුවරවල තරාගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි වෙසෙසින් පැහැදුණු බොහෝ කැත් මහසල්හු, බමුණු මහසල්හු ගැහැව් මහසල්හු ඇත. ඔහු තරාගතයන් වහන්සේ ගේ සිරුරට පූජා කරන්නාහ” යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට සැළ කළාහ.

2. “අනදයෙනි, කුඩා නුවරෙකැ යි ගල් සෙල් ඇසින් විසම නුවරෙකැ යි අතු නුවරෙකැ යි මෙසේ නොකිය වූ” (යැයි වදා මතු දක්වෙන ඉකුත් වත් වදළ සේක)

කුශාවතී රාජධානිය

“පෙර වූවක් කියමි අනදයෙනි, (පෙර) නිසැ අබ්සෙස් ලද, සයුර හිමි කොට සතර මහදිවයිනට අදිපති වූ, පසම්තුරන් දිනූ, දනවුහි තහවුරු බවට පැමිණි, සත්රුවනින් සමන්වාගත වූ මහසූදසුන් නම් කැත් රජෙක් විය. අනදයෙනි, මේ කුසිනාරාව මහසූදසුන් රජු ගේ කුශාවතී නම් රජදහන විය. අනදයෙනි, ඒ කුශාවතී රජදහන පෙර දෙසින් ද පැය්ම දෙසින් ද දිගින් දෙළොස් යොදුන් විය, උතුරු දෙසින් ද දකුණු දෙසින් ද පුළුලින් සත් යොදුන් විය. අනදයෙනි, කුශාවතී රජදහන සමාද්ධ ද හැම සැපතින් පිරුණේ ද, බොහෝ ජනයන් ඇත්තේ, මිනිසුන් ගෙන් ගැවැසුණේ ද, සුභික්ෂ ද විය.

සෙය්‍යාපාපි ආනන්ද දෙව්‍යානං ආළිකමන්ද නාම රාජධානී ඉද්ධා වෙව ඒතා ව බ්‍රහ්මණා ව ආකී ඡණ්ණසකුං ව සුභික්ඛා ව, එවමෙව ඛො ආනන්ද කුසාවතී රාජධානී ඉද්ධා වෙව අහොසි ඒතා ව බ්‍රහ්මණා ව ආකී ඡණ්ණමුත්තස්සා ව සුභික්ඛා ව. කුසාවතී ආනන්ද රාජධානී දසභි සද්දෙහි අවිචිත්තා අහොසි දිවා වෙව රත්නිං ව. සෙය්‍යාපීද, හත්ථිසද්දෙන අසක්දෙදෙන රථසද්දෙන හෙරි-සද්දෙන මුද්ධිකසද්දෙන වීණාසද්දෙන ගීතසද්දෙන සමමසද්දෙන තාල-සද්දෙන (සංඛිකසද්දෙන) අසනාථ පිට්ඨ බාදපානී දසමෙන සද්දෙන.

3. කුසාවතී ආනන්ද රාජධානී සත්තභි පාකාරෙහි පරිකඛිත්තා අහොසි. එකො ප කාරො සොවණ්ණමයො, එකො රුදියමයො, එකො වෙළුරියමයො, එකො එළිකමයො, එකො ලොභිතඛයමයො¹ එකො මසාරගලුමයො, එකො සබ්බරත්තමයො. කුසාවතියා ආනන්ද රාජධානියා වතුනකා ව ඡණ්ණානං ද්වාරානි අග්‍රොසුං. එකං ද්වාරං යොවණ්ණමයං, එකං රුදියමයං, එකං වෙළුරියමයං, එකං එළිකමයං. එකෙකසමිං ද්වාරෙ සත්ත සත්ත එසිකා නිබානා අග්‍රොසුං. තිපොරිඤ්ඤා තිපොරිසනිබානා වාදසපොරිසා උබ්බෙධෙන. එකා එසිකා සොවණ්ණමයා, එකා රුදියමයා, එකා වෙළුරියමයා, එකා එළිකමයා, එකා ලොභිතඛයමයා, එකා මසාරගලුමයා, එකා සබ්බරත්තමයා.

කුසාවතී ආනන්ද රාජධානී සත්තභි තාලපන්තීහි පරිකඛිත්තා අහොසි. එකා තාලපන්ති සොවණ්ණමයා, එකා රුදියමයා, එකා වෙළු-රියමයා එකා එළිකමයා, එකා ලොභිතඛයමයා, එකා මසාරගලුමයා, එකා සබ්බරත්තමයා සොවණ්ණමයා තාලසං සොවණ්ණමයා බන්ධො අහොසි, රුදියමයානි පත්තානි ව එලානි ව රුදියමයාසං තාලසං රුදියමයො බන්ධො අහොසි සොවණ්ණමයානි පත්තානි ව එලානි ව වෙළුරියමයාසං තාලසං වෙළුරියමයො බන්ධො අහොසි එළිකමයානි පත්තානි ව එලානි ව එළිකමයාසං තාලසං එළිකමයො බන්ධො අහොසි. වෙළුරියමයානි පත්තානි ව එලානි ව ලොභිතඛයමයාසං තාලසං ලොභිතඛයමයො බන්ධො අහොසි මසාරගලුමයානි පත්තානි ව එලානි ව මසාරගලුමයාසං තාලසං මසාරගලුමයො බන්ධො අහොසි ලොභිතඛයමයානි පත්තානි ව එලානි ව සබ්බරත්තමයාසං තාලසං සබ්බරත්තමයො බන්ධො අහොසි සබ්බරත්තමයානි පත්තානි ව එලානි ව තාසං ඛො පත්තානන්ද තාලපන්තීනං වාතෙරිත්තානං සද්දො අහොසි වග්ගු ව උජනියො ව කමනියො ව² මදනියො ව සෙය්‍යාපාපි ආනන්ද පඤ්ඤාභික්ඛස්ස කුරියස්ස සුචිතීත්තස්ස සුඋචිතාළිකස්ස කුසලෙහි සමත්තාභයස්ස සද්දො හොති. වග්ගු ව උජනියො ව කමනියො ව මදනියො ව එවමෙව ඛො පානන්ද තාසං තාලපන්තීනං වාතෙරිත්තානං සද්දො අහොසි වග්ගු ව උජනියො ව කමනියො ව මදනියො ව. යෙ ඛො පත්තානන්ද තෙන සමයෙන කුසාවතියා රාජධානියා දුක්ඛා අග්‍රොසුං යොජ්ඣා පිපාසා, යො තාසං තාලපන්තීනං වාතෙරිත්තානං සද්දෙන උරිවාඋරුසුං.

1. ලොභිතඛයමයො (කං)

2. බමනියො (මජ්ඣං)

අනාදයෙනි, දෙවියන්ගේ ආලකමකා නම් රාජධානිය යම්ගේ සමාද්ධන් හැම සැපතින් පිරුණේත් බොහෝ ජනයන් ඇත්තේත් යකුන් ගෙන් ගැවැසුණේත් සුභික්ෂන් වේ ද, එසේම අනාදයෙනි, කුශාවතී රාජධානිය සමාද්ධ ද, සියලු සැපතින් පිරුණේ ද, බොහෝ ජනයන් ඇත්තේ ද, මිනිසුන් ගෙන් ගැවැසුණේ ද, සුභික්ෂ ද විය. අනාදයෙනි, කුශාවතී රාජධානිය රූ ද දහවල් ද ඇත්හඬින් ද අස් හඬින් ද රියහඬින් ද බෙර හඬින් ද මිනිහුබෙර හඬින් ද වෙණ හඬින් ද ගී හඬින් ද (යහළුව යහළුවා යි කැඳවන) පිය බස් හඬින් ද තස්තලු ආදියේ හඬින් ද 'වළඳවු, කවු, බොවු' යන දස වානි හඬින් ද යි දස හඬින් නොසිස් විය

3 අනාදයෙනි, කුශාවතී රාජධානිය සත් පවුරෙකින් පිරිකෙවුණේ විය. ඔවුන් අතරෙන් එක් පවුරෙක් රන්මුවා විය, එකෙක් රිදීමුවා විය, එකෙක් වෙරළමිණිමුවා විය, එකෙක් පළිඟුමුවා විය, එකෙක් රත්මිණිමුවා විය, එකෙක් මැසිරිගල්මුවා විය, එකෙක් සියල්ලුවන්මුවා විය. අනාදයෙනි, කුශාවතී රාජධානියෙහි සතර වර්ණයන් සම්බන්ධ දෙරවල් වූහ. එක් දෙරෙක් රන්මුවා විය, එකෙක් රිදීමුවා විය, එකෙක් වෙරළමිණිමුවා විය, එකෙක් පළිඟුමුවා විය. එක් එක් දෙරෙහි පුරුෂ ප්‍රමාණ තුනක් (පසොළොස් රියනක්) වට වූ, පුරුෂ ප්‍රමාණ තුනක් (පසොළොස් රියනක්) යට සිටුවන ලද, එයින් දෙළොස් පුරුෂ ප්‍රමාණ (සැට රියන්) වූ සතෙක් සතෙක් ඉන්ද්‍රබිලයෝ බිම කැන සිටුවන ලද්දහ වූහ

අනාදයෙනි, කුශාවතී රාජධානිය තල්ලක් සත් පෙලෙකින් පරික්ෂිත විය. එක් තල්ලක් පෙලෙක් රන්මුවා විය, එකෙක් රිදීමුවා විය, එකෙක් වෙරළමිණිමුවා විය, එකෙක් පළිඟුමුවා විය. එකෙක් රත්මිණිමුවා විය, එකෙක් මැසිරිගල්මුවා විය, එකෙක් සවරුවන්මුවා විය. රන්මුවා තල්ලක් කඳ රන් මුවා විය, කොළ ද පල ද රිදීමුවා වූහ, රිදීමුවා තල්ලක් කඳ රිදීමුවා විය, කොළ ද පල ද රන්මුවා වූහ. වෙරළමිණිමුවා තල්ලක් කඳ වෙරළමිණිමුවා විය, කොළ ද පල ද පළිඟුමුවා වූහ. පළිඟු මුවා තල්ලක් කඳ පළිඟුමුවා විය. කොළ ද පල ද වෙරළමිණිමුවා වූහ. රත්මිණිමුවා තල්ලක් කඳ රත්මිණිමුවා විය, කොළ ද පල ද මැසිරිගල්මුවා වූහ. මැසිරිගල්මුවා තල්ලක් කඳ මැසිරිගල්මුවා විය, කොළ ද පල ද මැසිරිගල්මුවා වූහ. සවරුවන්මුවා තල්ලක් කඳ සවරුවන් මුවා විය. කොළ ද පල ද සවරුවන්මුවා වූහ. අනාදයෙනි, සුළභින් සැලුණු ඒ තාලවාක්ෂ පංක්තින් ගේ මිහිරි වූ ද සිත් අලවන්නාවූ ද කමනිය වූ ද සිත මත් කරන්නා වූ ද හඬක් විය. අනාදයෙනි, (ඇදීම ලිහිල් කිරීම ඇ විසින්) සුමුස්නා ලද මුද්‍රා පමණ ගන්වනු පිණිස මොනොවට පුන පුනා තළන ලද ඉතා සමත් වසුවන් විසින් වයන ලද පංචාභිහික කුයායාගේ යම්ගේ මිහිරි වූ ද සිත් අලවන්නා වූ ද කමනිය වූ ද සිත මත් කරන්නා වූ ද හඬක් වේ ද, එසේම සුළභින් සැලුණු ඒ තාලවාක්ෂ පංක්තින්ගේ ද මිහිරි වූ සිත් අදහා කමනිය වූ සිත් මත් කරන හඬක් විය. අනාදයෙනි එ සමයෙහි කුශාවතී රාජධානියෙහි සුරා සොඩ වූ, පුන පුනා සුරා බොනු රිසි යම් ධුර්ව කෙනෙක් වූහ ද, ඔහු සුළභින් සැලුණු ඒ තල්ලක් පෙලවල හඬින් අත් පා සොලොවා නටමින් ක්‍රීඩා කළහ

වක්කරතනං

4. රාජා ආනාදු මහාසුද්දසනො සත්තභි රතනෙභි සමනාගතො අහොසි චතුථි ච ඉදධිභි. කතමෙභි සත්තභි? ඉධානාදු රඤ්ඤා මහාසුද්දසනසා තදුහුපොසංථෙ පණ්ණරසෙ සීසං නහාතසා උපොසථිකසා උපරිපාසාදවරගතසා දිබ්බං වක්කරතනං පාතුරොගාසි සහස්සාරං සතෙමිකං සනාඤ්ඤං සබ්බාකාරපරිපුරං, දිස්වා රඤ්ඤා මහාසුද්දසනසා එතදහොසි: “සුතංඛො පනොන්” යසා රඤ්ඤා බහුයසා මුද්ධාභිසිත්තසා තදුහුපොසංථෙ පණ්ණරසෙ සීසං නහාතසා උපොසථිකසා උපරිපාසාදවරගතසා දිබ්බං වක්කරතනං පාතු හවති සහස්සාරං සතෙමිකං සනාඤ්ඤං සබ්බාකාරපරිපුරං, සො හොති රාජා වක්කවතති” අසං නු ඛො අහං රාජා වක්කවතති”ති

5 අප් ඛො ආනාදු රාජා මහාසුද්දසනො උට්ඨායස්සනා, එකංසං උක්තරාසඛිතං කරිත්වා, වාමෙන හත්ථෙන සුචණ්ණෙ භික්ඛාරං ගහෙත්වා දුක්ඛණෙන හත්ථෙන වක්කරතනං අබ්භුතකිරි පච්ඡන්තා හව් වක්කරතනං, අභිච්චිනාතු හව් වක්කරතනානති. අප් ඛො තං ආනාදු වක්කරතනං පුරුජම්මං දිසං පවතති? අභිදෙව් රාජා මහාසුද්දසනො සභී චතුරඛිනියා සෙත්තාය. යසම් ඛො පනානාදු පදෙසෙ වක්කරතනං පතිට්ඨාසි තස්මි රාජා මහාසුද්දසනො වාසං උපග්ගෙත් සද්ධිං චතුරඛිනියා සෙත්තාය. යෙ ඛො පනානාදු පුරුජම්මාය දිසාය පටිරාජානො තෙ රාජානං මහාසුද්දසනං උපගඛාමිත්වා එවමාහං පුරුජං ඛො මහාරාජ, ස්වාගතං, තෙ මහාරාජ, සකංගත මහාරාජ, අනු සාස මහාරාජාති. රාජා මහාසුද්දසනො එවමාහ පාමො න හතඤ්ඤා අදින්නං නාදතබ්බං කාමෙසු මිච්ඡා න චරිතබ්බං. මුසා න භාසිතබ්බං. මජ්ඣං න පාතබ්බං. යථා භුත්තඤ්ඤා භුඤ්ජරාති. යෙ ඛො පනානාදු පුරුජම්මාය දිසාය පටිරාජානො තෙ රඤ්ඤා මහාසුද්දසනසා අනුයන්තා අහෙසුං. අප් ඛො තං ආනාදු වක්කරතනං පුරුජම්මං සමුද්ධං අපේකාගාහෙත්වා පච්චුක්කරිත්වා දුක්ඛණං දිසං පවතති, දුක්ඛණං සමුද්ධං අපේකාගාහෙත්වා පච්චුක්කරිත්වා පච්ඡිමං දිසං පවතති, පච්ඡිමං සමුද්ධං අපේකාගාහෙත්වා පච්චුක්කරිත්වා උක්තරං දිසං පවතති අභිදෙව් රාජා මහාසුද්දසනො සද්ධිං චතුරඛිනියා සෙත්තාය යසම් ඛො පනානාදු පදෙසෙ වක්කරතනං පතිට්ඨාසි, තස්මි රාජා මහාසුද්දසනො වාසං උපග්ගෙත් සද්ධිං චතුරඛිනියා සෙත්තාය. යෙ ඛො පනානාදු උක්තරාය දිසාය පටිරාජානො, තෙ රාජානං මහාසුද්දසනං උපගඛාමිත්වා එවමාහං පුරුජං ඛො මහාරාජ, ස්වාගතං, තෙ මහාරාජ, සකං තෙ මහාරාජ, අනුසාස මහාරාජාති. රාජා මහාසුද්දසනො එවමාහ: පාමො න හතඤ්ඤා අදින්නං නාදතබ්බං, කාමෙසු මිච්ඡා න චරිතබ්බං, මුසා න භාසිතබ්බං, මජ්ඣං න පාතබ්බං, යථා භුත්තඤ්ඤා භුඤ්ජරාති යෙ ඛො පනානාදු උක්තරාය දිසාය පටිරාජානො තෙ රඤ්ඤා මහාසුද්දසනසා අනුයන්තා අහෙසුං.

1. පවතති (සා තං)

2. අනුදෙව් (තන)

3. සාගතං (ආස)

4. අපේකාගාහෙත්වා (ආස)

5. අනුයන්ත (මජ්ඣං)

සත්රුවන

4. අනදයෙනි, මහසූදාසුන් රජ සත් රුවනින් ද සතර ඉසුරයෙන් ද යුත් විය. කවර සත් රුවනෙකින් ද? යත්: අනදයෙනි, ඒ පසොළොස් වක් පොහෝ ද (සුවදදියෙන්) තිස් සෝද නා සමාදන් වූ පෙහෙවස් ඇති ව මහඟු පහයැ මතු මහල්තලයට පැමිණි මහසූදාසුන් රජුට දහසක් අර ඇති නිම්වලලු සහිත, නාබ මඩුලු සහිත, මෙසේ සියලු අයුරින් පිරිසුන් දෙව සක් රුවන පහළ විය. එය දක්මෙන් මහසූදාසුන් රජහට මේ සිත විය, “සුණු පසළොස්වක් පොහො දිනැ ඉස් සෝ ද නා පෙහෙවස් සමාදන් කොට ගෙන පහයැ මතු මහල් තලයට පැමිණැ උන් මුදුනැ අබ්සෙස් ලත් යම් කැත් රජක්හට දහසක් අර ඇති නිම්වලලු සහිත නාබ මඩුලු සහිත මෙසේ සියලු අයුරින් පිරිසුන් දෙව සත්රුවන පහළ වන්නේ නම් ඔහු සක්විති රජු වෙති යි මෙය මා විසින් අයන ලද්දේ ම ය මම සක්විති වන්නෙමි දෝ?” යනු යි.

5. අනදයෙනි, ඉක්බිත්තෙන් මහ සූදාසුන් රජ හුනස්නෙන් නැගිසිට උතුරුගහ එකස්කොට වමතින් කෙ-ඩිය ගෙන, ‘හවත් සත්රුවන, පෙරළේ වා, හවත් සත් රුවන, සතර මහ දිවයින දිනා දේ වා’යි කියා දකුණතින් සත් රුවනට දිය ඉස්සේ ය. අනදයෙනි, එ කල්හි එ සත්රුවන පෙර දිගට පෙරළිණ. මහ සූදාසුන් රජ සිවුරහ සෙත් හා එය අනුව ම නික්මුණේ ය. අනදයෙනි, යම් පෙදෙසෙක සත්රුවන පිහිටියේ ද (රැදි සිටියේ ද) මහසූදාසුන් රජ සිවුරහ සෙත් හා එහි නවා තැනට එළැඹිණේ ය. අනදයෙනි, පෙර දිගැ යම් පිළිමල් රජ කෙනෙක් වූහ ද, ඔහු මහසූදාසුන් රජු කරා එළැඹි “මහරජාණනි, වඩින්නැ! මහරජාණනි, ඔබ වැඩි සේ යහපත! මෙය ඔබගේ ය — අපට අනුශාසන කළ මැනැවැ” යි කී හ. මහසූදාසුන් රජ තෙමේ ඔවුනට “පණ්ඩා නො කළ යුතු, අධිනාදන් නො කළ යුතු, කාමයන්හි වැරදූ නො හැසිරි යැ යුතු මුසවා නො බිණි යැ යුතු මත් පැන් නො පියැ යුතු. තොප වැලැඳු පරිදි ම මත්තෙහි ද රට වැලැ දියැ යුතු යැ” යි මෙසේ කී ය. අනදයෙනි, පෙර දිගැ යම් පිළිමල් රජ කෙනෙක් වූහ ද, ඔහු මහ සූදාසුන් රජු අනුව යන්නෝ වූහ. අනදයෙනි, ඉක්බිති සත්රුවන පෙරදිග මුහුදට බැස යළි ගොඩ නැග දකුණු දිගට පෙරළිණ. . . . දකුණු දිග මුහුදට බැස පෙරළා ගොඩ නැග පැසිම් දිගට පෙරළිණ. . . . පැසිම් මුහුදට බැස ගොඩ නැග උතුරු දිගට පෙරළිණ. මහසූදාසුන් රජ සිවුරහ සෙත් හා එය අනුව ම ගියේ ය. අනදයෙනි, යම් පෙදෙසෙක සත්රුවන පිහිටියේ ද (රැදි සිටියේ ද) මහසූදාසුන් රජ සිවුරහ සෙත් හා එහි නවාතැනට එළැඹිණේ ය. අනදයෙනි, උතුරු දිගැ යම් පිළිමල් රජ කෙනෙක් වූහ ද, ඔහු මහසූදාසුන් රජු කරා එළැඹි “මහ රජාණනි, වඩින්නැ. මහරජාණනි, ඔබ වැඩි සේ යහපත මෙය ඔබ සතු ය. අපට අනුශාසනා කළ මැනැවැ” යි කීහ. මහසූදාසුන් රජ තෙමේ ඔවුනට “පණ්ඩා නො කළ යුතු, අධිනාදන නො කළ යුතු, කාමයන්හි වැරදූ නො හැසිරි යැ යුතු, මුසවා නො බිණියැ යුතු, මත් පැන් නො පියැ යුතු. තොප වැලැඳු පරිදි ම මත්තෙහි ද රට වැලැදියැ යුතු යැ” යි මෙසේ කී ය. අනදයෙනි, උතුරු දිගැ යම් පිළිමල් රජ කෙනෙක් වූහ ද, ඔහු මහසූදාසුන් රජු අනුව යන්නෝ වූහ.

6. අප් ඛො තං ආනන්ද චක්කරතනං සමුද්දපරියනනං පඨවීං අභි චිජ්ඣිතො කුසාවතීං රාජධානීං පව්වාගන්තො රඤ්ඤා මහාසුද්දසනසං අනෙකපුරද්ධාරෙ අසාකරණපට්ටබ්බෙ අක්කාහතං මඤ්ඤා අට්ඨාසී. රඤ්ඤා මහාසුද්දසනසං අනෙකපුරං උපසොභයමානං. රඤ්ඤා ආනන්ද මහාසුද්දසනසං එවරුපං චක්කරතනං පාතුරහොසී.

හත්ථිරතනං

7. සුත ව පරං ආනන්ද රඤ්ඤා මහාසුද්දසනසං හත්ථිරතනං පාතුරහොසී, සබ්බසෙතො සත්තපඤ්චේධා ඉද්ධිමා වෙහාසඛතොමා උපපොසෙතො නාම නාගරාජා. තං දිස්වා රඤ්ඤා මහාසුද්දසනසං චිත්තං පසීදී හද්දකං චිත්තං හො හත්ථියානං සචේ දමිටං උපෙය්‍යාති අප් ඛො තං ආනන්ද හත්ථිරතනං සෙය්‍යරාජි නාම හඤ්ඤා හසාජානියො දීඝරත්තං සුපරිදනො, එවමෙව දමිටං උපගඤ්ජි, භුතපුබ්බං ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො තමෙව හත්ථිරතනං චිමංසමානො පුබ්බණ්ඩසමයං අභිරුඤ්ඤා සමුද්දපරියනනං පඨවීං අනුයායිතො කුසාවතීං රාජධානීං පව්වාගන්තො පාතරාසමකාසී රඤ්ඤා ආනන්ද මහාසුද්දසනසං එවරුපං හත්ථිරතනං පාතුරහොසී.

අසසරතනං

8. සුත ව පරං ආනන්ද රඤ්ඤා මහාසුද්දසනසං අසසරතනං පාතුරහොසී, සබ්බසෙතො කාළසියො වුඤ්ජනසො ඉද්ධිමා වෙහාසඛතොමා වළාභකො නාම අසසරාජා. තං දිස්වා රඤ්ඤා මහාසුද්දසනසං චිත්තං පසීදී හද්දකං චිත්තං හො අසසයානං සචේ දමිටං උපෙය්‍යාති අප් ඛො තං ආනන්ද අසසරතනං සෙය්‍යරාජි නාම හඤ්ඤා අසසාජානියො දීඝරත්තං සුපරිදනො එවමෙව දමිටං උපගඤ්ජි භුතපුබ්බං ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො තමෙව අසසරතනං චිමංසමානො පුබ්බණ්ඩසමයං අභිරුඤ්ඤා සමුද්දපරියනනං පඨවීං අනුයායිතො කුසාවතීං රාජධානීං පව්වාගන්තො පාතරාසමකාසී රඤ්ඤා ආනන්ද මහාසුද්දසනසං එවරුපං අසසරතනං පාතුරහොසී.

මණිරතනං

9. සුත ව පරං ආනන්ද රඤ්ඤා මහාසුද්දසනසං මණිරතනං පාතුරහොසී යො අහොසී මණි චේට්ඨරියො සුභො ජාතිමා අට්ඨංසො සුපරිකම්මකතො අචේජා විප්පසනො සබ්බාකාරසම්පන්නො, තස්ස ඛො ජනානන්ද මණිරතනසං ආහං සමන්තා යොජනං ඵ්ථා අහොසී භුතපුබ්බං ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො තමෙව මණිරතනං චිමංසමානො චතුරඝ්ඤිතිං සෙත්තං සත්තයඤ්චො මණිං ධජ්ඣං ආරාමෙත්වා රත්තනඤ්ඤාරතිමියායං පාසාසී. යෙ ඛො පනානන්ද සමන්තා ගාමා අනෙසුං, තෙ තෙනොභාසෙන කම්මෙන පයොජෙසුං දිවානි මඤ්ඤාමානා රඤ්ඤා ආනන්ද මහාසුද්දසනසං එවරුපං මණිරතනං පාතුරහොසී.

6. අනාදයෙනි, ඉක්කිති ඒ සක්ඛරුවන මුහුද හිමි කොට පොළොව දිනා, කුශාවතී රාජධානියට පෙරළා අවුත් මහසුද්දාසන රජුගේ ඇතෙ:වුර දෙරැ විනිසමබල ඉදිරියෙහි ඇතොවුර හොබවනුයේ අකුරැ ගැසූ කලෙක සෙයින් සිවියේ ය. අනාදයෙනි, මහසුද්දාසන රජුට මෙ බදු සක්ඛරුවනෙක් පහළ විය.

ඇත්ථුවන

7. තව ද අනෙකක් කියමි. අනාදයෙනි, මහසුද්දාසන රජුට සිරුර මුළුල්ල සුදු වූ, කය සත් තැනෙකින් පොළොව පහස්නා, ඉයුමත්, අහසින් යන, උපෝසථ කුලයට අයත් ඇත් රජෙක් වූ ඇත්ථුවනෙක් පහළ විය. එය දැක්මෙන්, 'ඉදින් තීලා බවට පැමිණියේ වී නම් ඒකානාතයෙන් යහපත් වූ ඇත් යානයෙකැ'යි මහසුද්දාසන රජුගේ සිත පැහැදිණ. අනාදයෙනි, ඉක්කිත්තෙන් ඒ ඇත්ථුවන බොහෝ කලක් මොනොවට භික්ෂුණු සොදුරු අපානි ඇතෙක් යම් සේ ද එසේ ම භික්ෂුණු බවට පැමිණියේය. අනාදයෙනි, පෙරැ වූ දයක් කියමි. මහසුද්දාසන රජ එ ම ඇත් ථුවන විමසනුයේ පෙරවරු වෙලෙහි උහු අරා ගොස් මුහුද හිමි කොට ඇති මුළු පොළොව වටා හැවිද කුශාවතී රාජධානියට පෙරළා අවුත් උදේ බොජුන් වැළැඳීම කෙළේ ය. අනාදයෙනි, මහසුද්දාසන රජහට මෙබදු ඇත්ථුවනෙක් පහළ විය.

අස්ථුවන

8. තව ද අනෙකක් කියමි අනාදයෙනි, මහසුද්දාසන රජුට අස් ථුවනෙක් පහළ විය. ඒ කය මුළුල්ල සුදු වූ, කළු හිසක් ඇති, මුදු තෘණ බදු කෙහෙව ඇති, ඉයුමත්, අහසින් යන, වලාහක නම් අස් රජ ය. උහු දැක්මෙන් 'ඉදින් භික්ෂුණු බවට පැමිණියේ වී නම්, සොදුරු අස් යානයෙකැ' යි මහසුද්දාසන රජුගේ සිත පැහැදිණේ ය. අනාදයෙනි, එ කල්හි ඒ අස් ථුවන බොහෝ කලක් මනා ව දමුණු සොදුරු අපානි අසක්නු මෙන් ම දමුණු බවට පැමිණියේ ය. ඒ පෙරැ වූ දයක් කියමි. අනාදයෙනි, මහසුද්දාසන රජ එ ම අස්ථුවන විමසනුයේ පෙරවරු සෙමෙහි උහු අරා මුහුද හිමි කොටැති පොළොව වටා ගොස් කුශාවතී රාජධානියට පෙරළා අවුත් උදේ බොජුන් වැළැඳී ය. අනාදයෙනි, මහ සුද්දාසන රජුට මෙබදු අස්-ථුවනෙක් පහළ විය.

මිණිරුවන

9 තව ද අනෙකක් කියමි. අනාදයෙනි, මහසුද්දාසන රජුට මිණි රුවනෙක් පහළ විය. එය සොදුරු වූ පිරිසිදු දාකරයෙහි උපන, අටැස්, මොනොවට පිරියම් කරන ලද, පැහැදිලි වූ, වෙසෙසින් පහන් වූ, සියලු අයුරින් සම්පූර්ණ වූ වෙරළමිණෙක. අනාදයෙනි, ඒ මිණිරුවන එළිය හාත්පස යොත්තක් තැන් පැතිර පැවැත්තේ විය. අනාදයෙනි, ඒ පෙරැ දැක් කියමි. මහසුද්දාසන රජ එ ම මිණිරුවන විමසනුයේ, දිවුරග සෙන් සන්තාහ සන්තද්ධ කොට, මිණි රුවන ද ද මුදුනට නංවා, රැ ගනුදරෙහි නික්මුණේ ය. අනාදයෙනි, හාත්පසැ යම් ගම් කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු 'දහවලා' යි හඟනාහු, ඒ එළියෙන් වැඩ ඇරඹුහු අනාදයෙනි, මහසුද්දාසන රජුට මෙ බදු වූ මිණිරුවනෙක් පහළ විය.

ඉස්ථිරතනං.

10. පුනච පරං ආනන්ද රඤ්ඤා මහාසුද්දසනසුත්තං ඉස්ථිරතනං පාතුරහොසි, අභිරුපා දසානියා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකබරතාය සමනතාගතා, නාතිදීසා නාතිරසතා නාතිකීසා නාතිථුලා නාතිකාළි නාවෙඨාදතා අතිකකන්තා මාත්‍රසං වණ්ණං අප්පත්තා දිබ්බං වණ්ණං, තස්ස ඛො පනානන්ද ඉස්ථිරතනසං ඵවරුපො කායසමථසෙසා හොති, සෙය්‍යාපාපි නාම තුලපිච්චනො වා, කප්පාසපිච්චනො වා, තස්ස ඛො පනානන්ද ඉස්ථිරතනසං සීතෙ උණ්ණාති ගතතාති හොනති, උණ්ණං සීතාති, තස්ස ඛො පනානන්ද ඉස්ථිරතනසං කායතො වන්දනගජෙධා වායති, මුඛතො උප්පලගජෙධා, තං ඛො පනානන්ද ඉස්ථිරතනං රඤ්ඤා මහාසුද්දසනසුත්තං පුබ්බුට්ඨායීති අහොසි පච්ජාතිපාතිති කිංකාරපටිසාවීති මනාපවාටීති පියාදිති. තං ඛො පනානන්ද ඉස්ථිරතනං රාජානං මහාසුද්දසනං මනසාපි නො අනිවාටී. කුතො පන කායෙන, රඤ්ඤා ආනන්ද මහාසුද්දසනසුත්තං ඵවරුපං ඉස්ථිරතනං පාතුරහොසි.

ගහපතිරතනං.

11. පුනච පරං ආනන්ද රඤ්ඤා මහාසුද්දසනසුත්තං ගහපතිරතනං පාතුරහොසි, තස්ස කමච්චිපාකුප්පං දිබ්බච්චකුටු පාතුරහොසි, යෙන භිකී පසාති සසාමිකමපි අසාමිකමපි, සො රාජානං මහාසුද්දසනං උප්පසාමිකො ඵවමාහ: අප්පෙසාසුකෙසා කං දෙව හොති, අහං තෙ ධනෙන ධනකරණියං කරිසසාමිති භුතපුබ්බං ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො තමෙව ගහපතිරතනං විමංසමානො නාවං අභිරුහිතො මජ්ඣෙ ගහිකාය නදියා සොකං ඔගාහිතො ගහපතිරතනං එතදෙවොව: අපො මෙ ගහපති හිරඤ්ඤාසුච්ඡෙණ්ණනාති තෙන හි මහාරාජ එකං කීරං නාව උපෙතුති ඉධෙව මෙ ගහපති අපො හිරඤ්ඤාසුච්ඡෙණ්ණනාති, අප ඛො තං ආනන්ද ගහපතිරතනං උගොති හතෙහි උදකං ඔසෙසිතො පුරං හිරඤ්ඤා වණ්ණසං කුමහි උදධිරිතො රාජානං මහාසුද්දසනං එතදෙවොව අලං මහතාවතා මහාරාජ, කතෙ මනාවතා මහාරාජ, පුජිතං මෙත්තාවතා මහාරාජාති රාජා මහාසුද්දසනො ඵවමාහ අලමෙත්තාවතා ගතෙති, කතෙ මෙත්තාවතා ගහපති පුජිතමෙත්තාවතා ගහපතිති, රඤ්ඤා ආනන්ද මහාසුද්දසනසුත්තං ඵවරුපං ගහපතිරතනං පාතුරහොසි.

1 මාතු:සිවණ්ණං - සතා, මාතුසිවණ්ණං (මජ්ඣං)

2. අනිවර් - කං

ඉතිරි රුවන

10. තව ද අනෙකක් කියමි. අනදයෙනි, මහසූදස්සන් රජුට වෙසෙහි රූ ඇති, දකුම්කලු, සිත පහදවන, උතුම් පැහැසුයෙන් යුත්, ඉතා නො උස්, ඉතා නොමිටි, ඉතා කෙටිවු නොවූ, ඉතා නො තර, ඉතා නො කලු, ඉතා නොසුදු, මිනිස් පැහැසුට ඉක්මැවූ, දෙවි පැහැසුට නො පැමිණි ස්ත්‍රියක් වූ ඉතිරි රුවන පහළ විය. අනදයෙනි, ඉඹුල් පුලුනෙහි හෝ කපු පුලුනෙහි හෙයින් ඒ ඉතිරි රුවනගේ මොළොක් පහසු වෙයි. අනදයෙනි, ශීත සමයෙහි ඒ ඉතිරි රුවන ගේ ශාත්‍රයෝ උණුසුම් වෙත්, උෂ්ණ සමයෙහි සිසිල් වෙත්. අනදයෙනි, ඒ ස්ත්‍රීරත්නයා ගේ කයින් සඳුන් සුවඳ හමයි, මුවින් මහනෙල් මල් සුවඳ හමයි. අනදයෙනි, ඒ ස්ත්‍රීරත්නය මහසූදස්සන් රජුට කලින් ම නැඟී සිටිනුයේ ද, වතාවත් නිමවා පසු වැ හිඳුනෙ ද, කුමක් කරමි ද? යි විමසා ම කරනුයේ ද, රජුට මන වඩනා දැ ම කරනුයේද, පිය බස් ම තෙප්ලනුයේද වෙයි අනදයෙනි, ඒ ඉතිරි රුවන සිතිනුදු මහ සූදස්සන් රජු ඉක්මැ නො හැසිරෙන්නේ විය (සිතිනුදු අනෙකකු නො පැතිය) කයින් එසේ හැසිරීමෙන් කොයින් ලැබේ ද? අනදයෙනි, මහසූදස්සන් රජුට මෙබඳු ඉතිරි රුවනෙක් පහළ විය.

ගැහැවිරුවන

11 තව ද අනෙකක් කියමි. අනදයෙනි, ඒ මහසූදස්සන් රජුට ගැහැවි රුවනෙක් පහළ විය. යමෙකින් හිමියන් ඇත්තෑවූ ද හිමියන් නැත්තෑ වූ ද නිධාන දක්නේ ද එසේ වූ කර්මවිපාකප් දිවැසෙක් ඒ ගැහැවි රුවනට පහළ විය. හේ මහසූදස්සන් රජු කරා එළැඹ 'දෙවියනි, ඔබ මා-දෙත්සාහ වන්න, ඔබට ධනයෙන් කටයුතු දැ මම ධනයෙන් කැරදෙන්නෙමි' යි මෙසේ සැළ කෙළේ ය ඒ පෙර වූවක් කියමි. අනදයෙනි, මහසූදස්සන් රජ එ ම ගැහැවි රුවන විමසනුයේ, නැවත නැග ගංගා නදිය මැද දිය පහරට බැස, ගැහැවිරුවන බණවා, 'ගැහැවිය, මට අමු රනින් හා ශුද්ධ කළ රනින් ප්‍රයෝජන ඇතැ' යි කී ය. 'මහරජුනි, එසේ වී නම් එක් තෙරකට නැව එළැඹෙව' යි හේ කී ය 'ගැහැවිය, මෙහි දී ම මට හිරණ්‍ය ස්වර්ණයෙන් වැඩෙක් ඇතැ' යි රජ කීය අනදයෙනි, එ කල්හි ඒ ගැහැවිරුවන දෝකින් දිය ස්පර්ශ කොට හිරණ්‍ය ස්වර්ණයෙන් පිරුණු සැළියක් ඔසොවා ගෙන මහසූදස්සන් රජුට "මහරජුනි, මෙතෙකින් සැහේ ද? මෙ තෙකින් කටයුත්ත කරන ලද්දේ වේ ද? මහරජුනි, මෙතෙකින් ඔබ වචනය පිදුණේ ද?" යි කී ය. මහසූදස්සන් රජ "ගැහැවිය මෙ තෙකින් සැහෙයි, ගැහැවිය මෙතෙකින් කටයුත්ත කරන ලද ය, ගැහැවිය, මෙතෙකින් මා වචන පිදිණැ" යි කී ය. අනදයෙනි, මහසූදස්සන් රජුට මෙබඳු වූ ගැහැවිරුවනෙක් පහළ විය.

පරිනායකරතනං

12. පුන ච පරං ආනන්ද රණ්ණෙඤ මහාසුද්දසනසං පරිනායකරතනං පාතුරහොසි පණ්ඩිතො වීරකො මොධාච්චි පට්ඨලො රාජානං මහාසුද්දසනං උපයාපෙතඛං ද්වයාපෙතං අපයාපෙතඛං අපයාපෙතං. යො රාජානං මහාසුද්දසනං උපසඬකමිත්වා එවමංගං අපොයස්සකොත්ථං දෙව හොති, අහමිත්ථසාසිසසාමිති, රණ්ණෙඤ ආනන්ද මහාසුද්දසනසං එවරූපං පරිනායකරතනං පාතුරහොසි; රාජා ආනන්ද මහාසුද්දසනො ඉමෙහි සත්තති රතනෙති සමනාගතො අහොසි.

ඉද්ධිසමනනාගමො

13. පුන ච පරං ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො වතුහි ඉද්ධිහි සමනනාගතො අහොසි කතමාහි වතුහි ඉද්ධිහි? ඉධ ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො අභිරූපො අහොසි දසනිකො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොඤ්ඤාය සමනනාගතො අතිවිය අණ්ණෙහි මනුසෙහි. රාජා ආනන්ද මහාසුද්දසනො ඉමාය පඨමාය ඉද්ධියා සමනනාගතො අහොසි.

පුන ච පරං ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො දීඝායුකො අහොසි චීර-
ච්ඡීරිකො දතිවිය අණ්ණෙහි මනුසෙහි. රාජා ආනන්ද මහාසුද්දසනො ඉමාය දුතියාය ඉද්ධියා සමනනාගතො අහොසි.

පුන ච පරං ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො අප්පාඛාදො අහොසි අප්පාකාදො සමච්චාතිතියා ගහණියා සමනනාගතො නාතිතියා නාවච්ඡිණියා අතිවිය අණ්ණෙහි මනුසෙහි. රාජා ආනන්ද මහාසුද්දසනො ඉමාය තතියාය ඉද්ධියා සමනනාගතො අහොසි.

පුන ච පරං ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං පියො අහොසි මනාපො සෙය්‍යාථාපි ආනන්ද පිතා දුක්ඛානං පියො හොති. මනාපො, එවමෙව ටො ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං පියො අහොසි මනාපො රණ්ණෙහි පි ආනන්ද මහාසුද්දසනසං බ්‍රාහ්මණගහපතිකා පියා අහෙත්ථ. මනාපො සෙය්‍යාථාපි ආනන්ද පිතු දුක්ඛා පියා හොන්ථි මනාපො එවමෙව ටො ආනන්ද රණ්ණෙහි මහාසුද්දසනසං බ්‍රාහ්මණගහපතිකා පියා අහෙත්ථ. මනාපො සෙය්‍යාථාපි ආනන්ද පිතු පුත්ත පියා හොන්ති මනාපො එවමෙව ටො ආනන්ද රණ්ණෙහි මහාසුද්දසනසං බ්‍රාහ්මණගහපතිකා පියා අහෙත්ථ. මනාපො භුතපුබ්බං ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො වතුරඬ්ඛිනියා සෙනාය උය්‍යානභූමි නිය්‍යාසි අථ ටො ආනන්ද බ්‍රාහ්මණගහපතිකා රාජානං මහාසුද්දසනං උපසඬකමිත්වා එවමංගස්ස අතරමානො භව යාහි යථා තං මං විරතරං පසෙය්‍යාමා ති රාජා පි ආනන්ද මහාසුද්දසනො සාරථි ආමන්තෙහි අතරමානො සාරථි රථං පෙසෙති යථානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙහි විරතර පසි යය්‍යන්ථි. රාජා ආනන්ද මහාසුද්දසනො ඉමාය වතුත්තියා ඉද්ධියා සමනනාගතො අහොසි.

රාජා ආනන්ද මහාසුද්දසනො ඉමාහි වතුහි ඉද්ධිහි සමනනාගතො අහොසි

පිරිනා රුවන්

12. තව ද අනදයෙනි, පණ්ඩිත වූ, වාක්ත වූ, ප්‍රකෘති ප්‍රඥා ඇති, මහසූදසුන් රජුහු කරා එළැඹවියැ යුත්තහු එළඹවනනට ද, බැහැර කළ යුත්තහු බැහැර කරවන්නට සමර්ථ වූ පරිනායක රත්නය ද (සූත්‍ර රත්නය ද) පහළ විය. හෙ තෙම මහ සූදසුන් රජු කරා එළැඹ 'දෙවයිනි, ඔබ මන්දෙත්සාහ වන්න, මම රට අනුසස්නෙමි' යි මෙසේ කී ය. අනදයෙනි, මහසූදසුන් රජුට මෙබඳු පරිනායක රත්නයෙක් පහළ විය. අනදයෙනි, මහසූදසුන් රජ මේ සත් රුවනින් සමන්විත විය.

සෘද්ධිසමන්තාගමය

13. තව ද, අනදයෙනි, මහසූදසුන් රජ සතර සෘද්ධිත්තෙන් සමන්විත විය. කවර සතර සෘද්ධිත්තෙන් ද? යත් අනදයෙනි, මෙහි මහ සූදසුන් රජ වෙසෙස් රූ ඇත්තේ, (අතෘප්තිකර දසුන් ඇතියෙන්) දක්නට සුදුසු වූයේ, දුටුවන් පහදවනුයේ, සෙසු මිනිස්නට වඩා අතිසයින් උතුම් පැහැ සටහනින් සමන්විත වූයේ වී ය. අනදයෙනි, මහසූදසුන් රජ මේ පළමු වන සෘද්ධියෙන් සමන්විත වී ය.

තව ද අනදයෙනි, මහසූදසුන් රජ සෙසු මිනිස්නට වඩා දීර්ඝ ආයුෂ ඇත්තේ බොහෝ කල් සිටුවෙන් වී ය. අනදයෙනි, මහ සූදසුන් රජ මේ දෙවෙනි සෘද්ධියෙන් සමන්විත වී ය.

තව ද අනදයෙනි, මහ සූදසුන් රජ ආබාධ නැත්තේ, රොග නැත්තේ, ඉතා ශීත ද නොවූ, ඉතා උෂ්ණ ද නොවූ, සෙසු මිනිස්නට වැඩි තරම් වූ සම ලෙස අතර පැසවන උදරාග්නියෙන් සමන්විත වී ය. අනදයෙනි, මහසූදසුන් රජ මේ තෙවෙනි සෘද්ධියෙන් සමන්විත වී ය.

තව ද අනදයෙනි, මහ සූදසුන් රජ බමුණනට ද ගැහැවියනට ද ප්‍රිය ද මහාප ද වී ය. අනදයෙනි, පියා පුතුනට යමෙක් ප්‍රියත් මනාපත් වෙ ද, එසේ ම මහසූදසුන් රජ බමුණනටත් ගැහැවියනටත් ප්‍රිය ද මනාප ද වී ය. අනදයෙනි, මහසූදසුන් රජුට ද බමුණෙක් ගැහැවියෙක් පිය ද මනාප ද වූහ. අනදයෙනි, යමෙක් පියාට සුත්‍රයෝ ප්‍රියත් මනාපත් වෙත් ද, එසේ ම මහ සූදසුන් රජුට ද බමුණෙක් ගැහැවියෙක් ප්‍රිය ද මනාප ද වූහ.

1 අනදයෙනි, පෙර දවසැ මහ සූදසුන් රජ සිවුරහ සෙනහින් උපලක්ෂිත වැ උයන් බිම බලා නික්මුණේ ය. අනදයෙනි, එ කල්හි බමුණෙක් ගැහැවියෙක් මහසූදසුන් රජු කරා එළැඹ, දෙවයිනි, යමෙක් අපි බොහෝ වෙලාවක් ඔබ දක්කැ හැකි වනනමෝ ද, එසේ නො යුතු වැ වඩිනනැ' යි මෙසේ කීහ. අනදයෙනි, මහසූදසුන් රජ ද රියැදුරා අමතා, 'සැරිය, යම සේ මම බමුණු ගැහැවියන් විසින් බොහෝ වෙලා දක්නා ලබනු හැකි වන්නෙමි ද, එසේ සෙමෙන් රිය යවව' යි මෙසේ කී ය. අනදයෙනි, මහ සූදසුන් රජ මේ සතර වන සෘද්ධියෙන් සමන්විත වී ය.

අනදයෙනි, මහසූදසුන් රජ මේ සතර සෘද්ධිත්තෙන් සමන්විත වී ය.

පොඤ්චරණිමාපනං

14 අපි ටො ආනන්ද රඤ්ඤා මහාසුද්දසකනසු එතදභොසි. යනසුනාහං ඉමාසු තාලතතිරිකාසු ධනුසතෙ ධනුසතෙ පොඤ්චරණියො මාපෙ-
 යානං¹ ටො ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසකනො තාසු තාලත-
 තිකාසු ධනුසතෙ ධනුසතෙ පොඤ්චරණියො. තා ටො පනානන්ද-
 පොඤ්චරණියො චතුතතං චණණානං, ඉට්ඨකාහි විකා අභෙසුං, එකා
 ඉට්ඨකා සොචණණමයා, එකා රුපියමයා, එකා වෙචරියමයා, එකා
 එළිකමයා² තාසු ටො පනානන්ද පොඤ්චරණියු චතාරි චතාරි ව
 යොපාණානි අභෙසු චතුතතං චණණානං, එකං සොපාණං සොචණණ-
 මයා එකං රුපියමයා එකං වෙචරියමයා එකං එළිකමයා සොචණණ-
 මයසා සොපාණසා සොචණණමයා එමහා අභෙසුං රුපියමයා සුචි-
 යො ව උණහිසඤ්ච රුපියමයසා සොපාණසා රුපියමයා එමහා
 අභෙසු, සොචණණමයා සුචියො ව උණහිසඤ්ච වෙචරියමයසා
 සොපාණසා වෙචරියමයා එමහා අභෙසු, එළිකමයා සුචියො
 ව උණහිසඤ්ච එළිකමයසා සොපාණසා එළිකමයා එමහා අභෙසු,
 වෙචරියමයා සුචියො ව උණහිසඤ්ච තා ටො උනානන්ද පොඤ්චරණියො
 අවිච්චිකාහි පරිකම්බනා අභෙසු, එකා වෙදිකා සොචණණමයා එකා
 රුපියමයා, සොචණණමයා වෙදිකා සොචණණමයා එමහා අභෙසු
 රුපියමයා සුචියො ව උණහිසඤ්ච රුපියමයා වෙදිකා රුපියමයා
 එමහා අභෙසු සොචණණමයා සුචියො ව උණහිසඤ්ච අපි ටො
 ආනන්ද රඤ්ඤා මහාසුද්දසකනසු එතදභොසි යනසුනාහං ඉමාසු
 පොඤ්චරණියු එවරුපං මාලං රොපාපෙයා³ උපප්පං පදුමං කුද්දං
 පුණ්ඩරිකං සබ්බොතුකං සබ්බජ්ජසා අනාවචනා රොපාපෙසි
 ටො ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසකනො තාසු පොඤ්චරණියු එවරුපං
 මාලං උපප්පං පදුමං කුද්දං පුණ්ඩරිකං සබ්බොතුකං සබ්බජ්ජසා
 අනාවචං.

15. අපි ටො ආනන්ද රඤ්ඤා මහාසුද්දසකනසු එතදභොසි
 “යනසුනාහං ඉමාසං පොඤ්චරණිනං නිරො නභාපතෙ පුරිසෙ යපෙයා-
 යෙ ආගතාගතං ජනං නභාපෙසකසී ති උපෙසි ටො ආනන්ද රාජා
 මහාසුද්දසකනො තාසං පොඤ්චරණිනං නිරො නභාපතෙ පුරිසෙ යෙ
 ආගතාගතං ජනං නභාපෙසුං.

අපි ටො ආනන්ද රඤ්ඤා මහාසුද්දසකනසු එතදභොසි යනසුනාහං
 ඉමාසං පොඤ්චරණිනං නිරො එවරුපං දුතං පට්ඨපෙයා⁴ අනා-
 අනන්තකසීයා⁵ උනං පානකසීකසා උත්ථං චත්තකසීයා යානං උනත්ත-
 කසා සයනං සයනකසීකසා ඉත්තං ඉත්තකසීයා රිරඤ්ඤං රිරඤ්ඤ-
 කසා සුචිණණං සුචිණණකසානි පට්ඨපෙසි ටො ආනන්ද රාජා
 මහාසුද්දසකනො තාසං පොඤ්චරණිනං නිරො එවරුපං දුතං අනා-
 අනන්තකසීයා පානං පානකසීයා උත්තං උත්තකසීයා යානං සයනකසී-
 කසා සයනං සයනකසීකසා ඉත්තං ඉත්තකසීකසා රිරඤ්ඤං රිරඤ්ඤ-
 කසා සුචිණණං සුචිණණකසානි.

1 අනන්තකසා (යායා, කායා)

16. අථ ඛො ආනන්ද ඩ්වයංගභපතිකා පඤ්ඤාං සාපනෙය්‍යාං ආද්‍ය රාජානං මහාසුද්දසනං උපසංඝාතං ඵලමාහංසු, ඉදං දෙව උත්තං සාපනෙය්‍යාං දෙවඤ්ඤාං උද්දාය ආහන්, තං දෙවො පටිඤ්ඤාං-තුති. “අලං භො, මම්පිදං පඤ්ඤාං සාපනෙය්‍යාං ධම්මකෙන බලිනා අභිසංඛින්නං තං වො හොතු, ඉතො ව භීයො හරං”ති. තෙ රඤ්ඤා පටිකම්මකා එකමන්තං අපකකාම ඵලං සම්මතොසු. “න ඛො එතං අමාකං පතිරුපං, යං මයං ඉමානි සාපනෙය්‍යානි පුනදෙව සකානි සරානි පටිහරෙය්‍යාමානි, යනුන මයං රඤ්ඤා මහාසුද්දසනස්ස නිවෙසනං මාපෙය්‍යාමා”ති. තෙ රාජානං මහාසුද්දසනං උපසංඝාතං ඵලමාහංසු ‘නිවෙසනෙන දෙව මාපෙය්‍යාමා’ති. අධිවාසෙසි ඛො ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො තුණ්හිභාවෙන. අථ ඛො ආනන්ද සකෙකා දෙව්-නම්ඤ්ඤා රඤ්ඤා මහාසුද්දසනස්ස චෙතසා චෙතො පරිචිතකාම-ඤ්ඤා විසකමං¹ දෙවපුතං සාමනෙසි, එහි නිං සම ම විසක-කම රඤ්ඤා මහාසුද්දසනස්ස නිවෙසනං මාපෙහි ධම්මං නාම පාසාදන්ති.

‘එවං හදනෙ’ති ඛො ආනන්ද විසකමො දෙවපුතො සකකස්ස දෙව්නම්ඤ්ඤා පටිසුත්තං, සෙය්‍යරාපි නාම බලවා පුරිසො සම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සම්ඤ්ජය්‍ය, එවං-මෙවං දෙවෙසු තාවතිංසෙසු අනතර්හිතො, රඤ්ඤා මහාසුද්දසනස්ස පුරතො පාතුරහොසි. අථ ඛො ආනන්ද විසකමො දෙවපුතො රාජානං මහාසුද්දසනං එතදවොච, නිවෙසනෙන දෙව මාපෙ-ය්‍යාම ධම්මං නාම පාසාදන්ති. අධිවාසෙසි ඛො ආනන්ද රාජා මහා සුද්දසනො තුණ්හිභාවෙන මාපෙසි ඛො ආනන්ද විසකමො දෙව-පුතො රඤ්ඤා මහාසුද්දසනස්ස නිවෙසනං ධම්මං නාම පාසාදං.

17 ධම්මො ආනන්ද පාසාදෙ පුරස්මිමෙත ව පච්ඡිමෙත ව යොජනං ආයාමෙත අහොසි, උතරෙන ව දකඛිණෙන ව අභියොජනං විත්ථා-රෙන, ධම්මස්ස ආනන්ද පාසාදස්ස තිපෙරිසං උරුනෙන වස්සි වීතං අහොසි චතුත්තං ව ණණ්ණං ඉට්ඨකාහි, එකා ඉට්ඨකා යොවණණ-මයා එකා රුපියමයා එකා වෙළුරියමයා එකා එළිකමයා.

ධම්මස්ස ආනන්ද පාසාදස්ස චතුරාරිති පමාසහස්සාති අහෙසුං චතුත්තං ව ණණ්ණං, එකො පමෙහා යොවණණමයො, එකො රුපියමයො, එකො වෙළුරියමයො, එකො එළිකමයො. ධම්මො ආනන්ද පාසාදෙ චතුත්තං ව ණණ්ණං එලකෙහි සඤ්ඤා අහොසි¹

1 වතුත්තං - PTS

1. විසකමං - (කා)

16. අනදයෙනි, එ කල්හි බමුණෝ ද ගැහැවියෝ ද බොහෝ වස්තුව ගෙන මහ සුදස්සන් රජු කරා එළැඹ, 'දෙවයිනි, මේ බොහෝ වස්තුව දෙවයන් වහන්සේ ම උදෙසා ගෙනෙන ලද්දේ ය. එය දෙවයන් වහන්සේ පිළිගන්නා සේක් ව' යි මෙසේ කීහ 'හවන්ති, කම් නැත. මගේ ද මේ බොහෝ වස්තුව දහම් අය බද්දෙන් පිළියෙල කැරුණේ ය, එය තොසට වේවා, මෙයින් වැඩි පුර ද ගෙන යවු' යැ යි රජ සිවුන් දුන් වස්තුව පිළිකෙවී ය. රජු විසින් පිළිකෙවුණු ඔහු උක් පසකට ගොස්, 'මේ වස්තූන් අපි නැවැත සිය ගෙවලට පෙරළා ගෙන යන්නාවූ යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය අපට නො පුදුසු ම ය, අපි (මෙයින්) මහසුදස්සන් රජුට ගෙයක් කරන්නාමෝ නම් යෙහෙකැ' යි මෙසේ සිතූහ. ඔහු මහසුදස්සන් රජු වෙත එළැඹ 'දෙව යිනි, ඔබට ගෙයක් කරන්නාවූ' යි මෙසේ සැළ කළාහ. අනදයෙනි, මහසුදස්සන් රජ නිහඩ බැවින් එය ඉවැසී ය

අනදයෙනි, එ කලා සක්දෙව්දු සිය සිතින් මහසුදස්සන් රජුගේ සිතැ කල්පනාව දැන, විස්සම් දෙව්පුතු බණවා, 'යහලු විස්සම්, තෝ මෙහි එව, මහසුදස්සන් රජුට දහම් පා නම් ගෙයක් මව්ව' යි කී ය. අනදයෙනි, 'එසේ ය, වහන්සැ' යි කියා ම විස්සම් දෙව්පුත් සක් දෙව්දුට පිළිවදන් දී ඥාතිමත් පුරුෂයකු වක් කළ අතක් දික් කරනු හෝ දික් කළ අතක් වක් කරනු සේ යුගු ව තව්තිසා දෙව්ලොවැ අතුරු දහන් වැ, මහසුදස්සන් රජු ඉදිරියේ පහළ විය. අනදයෙනි, ඉක්බිත්තෙන් විස්සම් දෙව්පුත් මහ සුදස්සන් රජුට, 'දෙවයිනි, ඔබට නිවහනක්, දහම් නම් පහයක් මවන්-නෙම්' යි මේ වචන කී ය, අනදයෙනි, මහසුදස්සන් රජ නිහඩ බැවින් (එය) ඉවැසී ය

17. අනදයෙනි, විස්සම් දෙව්පුත් මහසුදස්සන් රජුට නිවහනක්, දහම් නම් පහයක් මැවී ය. අනදයෙනි, දහම් පහය පෙර දෙසින් ද පැසිම් දෙසින් ද දිගින් යොදුනෙක් විය, උතුරු දෙසින් ද දකුණු දෙසින් ද පුලුලින් අඩ යොදුන් විය. අනදයෙනි, දහම් පහයේ ගෙබිම උක්තරා ගඩොළයෙක් රන්මුවා ද, එක්තරා ගඩොළයෙක් රිදීමුවා ද එක්තරා ගඩොළයෙක් වෙරළමිණිමුවා ද, එක්තරා ගඩොළයෙක් පළිඟුමුවා ද යි සිවුවණක් ගඩොළයෙන් උසින් තුන් බඹයක් නැවත ලද්දේ විය

අනදයෙනි, දහම් පහයේ සිවුවන් ගඩොළයෙන් නැවුණු අසුසාර දහසෙක් වැම්බූ වූහ. එක් වැඟෙක් රන්මුවා විය, එක් වැඟෙක් රිදීමුවා ද එක් වැඟෙක් වෙරළමිණි මුවා ද එක් වැඟෙක් පළිඟුමුවා ද විය. අනදයෙනි, දහම් පහය, එක්තරා පෝරු කෙනෙක් රන්මුවා ද, එක්තරා පෝරු කෙනෙක් රිදීමුවා ද, එක්තරා පෝරු කෙනෙක් වෙරළමිණිමුවා ද, එක්තරා පෝරු කෙනෙක් පළිඟුමුවා ද යි සිවුවණක් පෝරුගෙන් අතුරන ලද්දේ විය.

එකං ඵලකං සොවණ්ණමයං, එකං රුපියමයං, එකං වෙචරියමයං එකං ඵළිකමයං. ධම්මෙස ආනන්ද පාසාදසා චතුර්විසති සොපාණංඤ් අග්ගෙසු චතුත්තං ච ණණ්ණනං, එකං සොපාණං සොවණ්ණමයං එකං රුපියමයං, එකං වෙචරියමයං, එකං ඵළිකමයං—පෙ-ඵළිකමයසා සොපාණසා ඵළිකමයා ඵමා අග්ගෙසු වෙචරියමයා සුචියො ච උණ්ඨිසඤ්චි.

ධම්මෙ ආනන්ද පාසාදෙ චතුරාසීතිකුටාගාරසහස්සාති අග්ගෙසු චතුත්තං චණ්ණනං එකං කුටාගාරං සොවණ්ණමයං, එකං රුපියමයං, එකං වෙචරියමයං, එකං ඵළිකමයං, සොවණ්ණමයෙ කුටාගාරෙ රුපියමයො පඤ්ජාදිකා පඤ්ඤාදිකො අග්ගොයි රුපියමයෙ කුටාගාරෙ සොවණ්ණමයො පඤ්ජාදිකා පඤ්ඤාදිකො අග්ගොයි, වෙචරියමයෙ කුටාගාරෙ දත්තමයො පඤ්ජාදිකා පඤ්ඤාදිකො අග්ගොයි, ඵළිකමයෙ කුටාගාරෙ මසාරගඤ්ජාදිකා පඤ්ජාදිකා පඤ්ඤාදිකො අග්ගොයි, සොවණ්ණමයසා කුටාගාරසා ආරෙ රුපියමයො තාලො ධීතො අග්ගොයි තසා රුපියමයො ඛෙදො. සොවණ්ණමයාති පත්තාති ච ඵලාති ච. රුපියමයසා කුටාගාරසා ආරෙ සොවණ්ණමයො තාලො ධීතො අග්ගොයි, තසා සොවණ්ණමයො ඛෙදො, රුපියමයාති පත්තාති ච ඵලාති ච, වෙචරියමයසා කුටාගාරසා ආරෙ ඵළිකමයො තාලො ධීතො අග්ගොයි, තසා ඵළිකමයො ඛෙදො, වෙචරියමයාති පත්තාති ච, ඵලාති ච ඵළිකමයසා කුටාගාරසා ආරෙ වෙචරියමයො තාලො ධීතො අග්ගොයි, තසා වෙචරියමයො ඛෙදො, ඵළිකමයාති පත්තාති ච ඵලාති ච.

18 අප්ඛො ආනන්දරඤ්ඤො මහාසුදසනසුත්තං එතදග්ගොයි යනසුත්තාහං මහාවිදුහසා කුටාගාරසා ආරෙ සධ්ධසොවණ්ණමයං තාලචනං මාපෙයං යත් දිවාචිතාරං නිසීදිසාමිති. මාපෙයි ඛො ආනන්ද රාජා මහාසුදසනසුත්තො මහාවිදුහසා කුටාගාරසා ආරෙ සධ්ධසොවණ්ණමයං තාලචනං යත් දිවාචිතාරං නිසීදි ධම්මො ආනන්ද පාසාදෙ ද්විති වෙදිකාති පරිකම්භො අග්ගොයි. එකා වෙදිකා සොවණ්ණමයා එකා රුපියමයා සොවණ්ණමයාය වෙදිකාය සොවණ්ණමයා උමා අග්ගෙසු, රුපියමයා සුචියො ච උණ්ඨිසඤ්චි. රුපියමයාය වෙදිකාය රුපියමයා ඵමා අග්ගෙසු, සොවණ්ණමයා සුචියො ච උණ්ඨිසඤ්චි.

19 ධම්මො ආනන්ද පාසාදෙ ද්විති කිංකිණිකජාලෙහි¹ පරිකම්භො අග්ගොයි, එකං ජාලං සොවණ්ණමයං එකං රුපියමයං සොවණ්ණමයසා ජාලසා රුපියමයා කිංකිණියො අග්ගෙසු, රුපියමයසා ජාලසා සොවණ්ණමයා කිංකිණියො අග්ගෙසු.

1 කිංකිණිකජාලෙහි (සා, කා)

අනාදයෙනි, දහම් පභගෙ උක්තරා භිණ්ණෙත් රන්ත්‍රවා ද එක්තරා භිණ්ණෙත් රිදිත්‍රවා ද උක්තරා භිණ්ණෙත් වෙරළමිණිත්‍රවා ද උක්තරා භිණ්ණෙත් පළිභුත්‍රවා ද ශි සතර වගයෙකින් නිමි සූචිසි භිණිමං කෙනෙත් වූහ රන්ත්‍රවා භිණ්ණෙති රන්ත්‍රවා ටැම්හු ද . . . පළිභුත්‍රවා භිණ්ණෙති පළිභුත්‍රවා ටැම්හු ද වෙරළ මිණි ත්‍රවා පියගැට ද භිණිභිස් ද වූහ

අනාදයෙනි, දහම්පභගෙහි එක් කුළුගෙයෙක් රන්ත්‍රවා ද, එකෙක් රිදිත්‍රවා ද එකෙක් වෙරළමිණිත්‍රවා ද එකෙක් පළිභුත්‍රවා ද ශි ඩිවුවගයෙක සූවාසු දහසෙක් කුළුගෙවල් වූහ. රන්ත්‍රවා කුළුගෙහි රිදිත්‍රවා පළහෙක් පැනැවුණේ විය. රිදිත්‍රවා කුළුගෙහි රන්ත්‍රවා පළහෙක් පැනැවුණේ විය. වෙරළමිණිත්‍රවා කුළුගෙහි ඇත්දළත්‍රවා පළහෙක් පැනැවුණේ විය. පළිභුත්‍රවා කුළුගෙහි මැසිරිගල්ත්‍රවා පළහෙක් පැනැවුණේ විය. රන්ත්‍රවා කුළුගෙහි දෙඳ රිදිත්‍රවා තල්ලුකෙක් සිටියේ විය එහි කඳ රිදිත්‍රවා ද පත්‍ර හා එල හා රන්ත්‍රවා ද වූහ. රිදිත්‍රවා කුළුගෙයැ දෙඳ රන්ත්‍රවා තල්ලුකෙක් සිටියේ විය. එහි කඳ රන්ත්‍රවා ද පත්‍ර හා එල හා රිදිත්‍රවා ද වූහ. වෙරළමිණිත්‍රවා කුළුගෙයැ දෙඳ පළිභුත්‍රවා තල්ලුකෙක් සිටියේ විය. එහි කඳ පළිභුත්‍රවා ද පත්‍ර හා එල හා වෙරළමිණිත්‍රවා ද වූහ පළිභුත්‍රවා කුළුගෙයැ දෙඳ වෙරළමිණිත්‍රවා තල්ලුකෙක් සිටියේ විය. එහි කඳ වෙරළමිණිත්‍රවා ද පත්‍ර හා එල හා පළිභුත්‍රවා ද වූහ

18 අනාදයෙනි, එ කල්හි මහසූදස්සන් රජුට “යම් තැනෙක මම් දිවාචිහරණ පිණිස භිදිනෙමි ද, එහි සියල්ල රන්ත්‍රවා තල්ලුකෙක් කැරැවීම නම් යෙහෙකැ” ශි මේ සිත විය අනාදයෙනි, ඉක්බිති, යම් තැනෙක මහසූදස්සන් රජු දිවා චිහරණය පිණිස භිදුනේ ද, එහි මහාවස්සු කුළුගෙයැ දෙඳ තල්ලුකෙක් කැරැවී ය අනාදයෙනි, දහම් පභග වෙදිකා (පිල්) දෙකෙකින් පිරිනෙවුණේ විය. එක් වෙදිකායෙක් රන්ත්‍රවා විය අනෙක රිදිත්‍රවා විය රන්ත්‍රවා වෙදිකායෙහි රන්ත්‍රවා ටැම්හු ද රිදිත්‍රවා පියගැට හා කණු භිස් හා වූහ රිදිත්‍රවා වෙදිකායෙහි රිදිත්‍රවා ටැම්හු ද රන්ත්‍රවා පියගැට හා කණු භිස් හා වූහ.

19. අනාදයෙනි, දහම්පාය කිකිණි දෑල් දෙකෙකින් පිරිනෙවුණේ විය. එක් දෑලක් රන්ත්‍රවා ද එක් දෑලක් රිදිත්‍රවා ද විය. රන්ත්‍රවා දෑලෙහි රිදිත්‍රවා කිකිණි (රහුගෙඩි) විය. රිදිත්‍රවා දෑලෙහි රන්ත්‍රවා කිකිණි (රහුගෙඩි) විය.

තෙසං ඛො පනානාදු කිංකිණිකජාලානං වාතෙරිතානං සද්දො අහොසි වගගු ව උජනියො ව කමතියො ව මදනියො ව සෙය්-
 ථාපි ආනාදු පඤ්චිකිකසක තුරියජන සුචිතිකසක සුපාචිතාලිකසක
 සුතුසලෙති¹ සමනතාභතසක සද්දො හොති වගගු ව උජනියො ව කමතී-
 යො ව මදනියො ව එවලෙව ඛො ආනාදු තෙසං කිංකිණිකජාලානං
 වාතෙරිතානං සද්දො අහොසි වගගු ව උජනියො ව කමතියො ව මදනී-
 යො ව. යෙ ඛො පනානාදු තෙන සමයෙන කුසාවතියා උජධාතියා
 ධුත්තා අපෙසුං සොණධා පිපාසා. තෙ තෙසං කිංකිණිකජාලානං
 වාතෙරිතානං සද්දෙන පරිවාරෙසුං.

තිට්ඨිතො ඛො පනානාදු ධම්මො පාසාදෙ දුද්දිකෙබ්බො අහොසි මුසති
 වක්ඛති සෙය්ථාපි ආනාදු වස්සානං පච්ඡිමෙ මාසෙ සරුසමයෙ
 වීද්ධො වීගතවලාභකෙ දෙවෙ ආදිච්චො නභං අබ්භුග්ගමමානො² දුද්දිකෙබ්බො³
 හොති, මුසති වක්ඛති, එවමෙව ඛො ආනාදු ධම්මො පාසාදෙ දුද්දිකෙබ්බො
 අහොසි මුසති වක්ඛති.

20 අථ ඛො ආනාදු රඤ්ඤා මහාසුදස්සනසක එතදහොසි යනසු-
 නාභං ධම්මසක පාසාදස්ස පුරතො ධම්මං නාම පොකඛරණිං මාපෙය්. නති.
 මාපෙසි ඛො ආනාදු රාජා මහාසුදස්සනො ධම්මසක පාසාදස්ස පුරතො
 ධම්මං නාම පොකඛරණිං. ධම්මො ආනාදු පොකඛරණිං පුරතර්මෙන ව
 පච්ඡිමෙන ව යොජනං ආයාමෙන අහොසි, උග්ගරෙන ව දක්ඛණෙන
 ව අරුණයොජනං විජ්ඣාමාන. ධම්මො ආනාදු පොකඛරණිං වතු නනං චණ්ණානං
 ඉට්ඨකාති වීතා අහොසි, එකා දුට්ඨකා සොචණ්ණමයා එකා රුපියමයා,
 එකා වෙචරියමයා එකා එළිකමයා,

ධම්මාය ආනාදු පොකඛරණියා වතු වීසතිසොපාණාති අහෙසුං
 වතුනා. වණ්ණානං, එකං සොපාණං සොචණ්ණමයා, එකං වෙචරියමයා,
 එකං එළිකමයා සොචණ්ණමයසා සොපාණසා සොචණ්ණමයා ඵලහා
 අහෙසුං රුපියමයා සුචියො ව උණ්ඨිකඤ්ඤා, රුපියමයසා සොපාණසා
 රුපියමයා ඵලහා අහෙසුං සොචණ්ණමයා සුචියො ව උණ්ඨි-
 සඤ්ඤා, වෙචරියමයසා සොපාණසා වෙචරියමයා ඵලහා අහෙසුං එළිකමයා
 සුචියො ව උණ්ඨිකඤ්ඤා, එළික ම සා සොපාණසා එළිකමයා ඵලහා අහෙසුං
 වෙචරියමයා සුචියො ව උණ්ඨිකඤ්ඤා

ධම්මො ආනාදු පොකඛරණි දව්ඨි වෙදිකාති පරිකච්ඡිතා අහොසි, එකා
 වෙදිකා සොචණ්ණමයා, එකා රුපියමයා සොචණ්ණමයා වෙදිකාය
 සොචණ්ණමයා ඵලහා අහෙසුං රුපියමයා සුචියො ව උණ්ඨිකඤ්ඤා, රුපිය-
 මයාය වෙදිකාය රුපියමයා ඵලහා අහෙසුං සොචණ්ණමයා සුචියො ව
 උණ්ඨිකඤ්ඤා

1. කුසලෙති (සිඞ්. සා. කා, PTS)

3 දුද්දිකෙබ්බො PTS

2 අබ්භුග්ගසංඝාතො (මජ්ඣා)

අනදයෙනි, සුළභින් සැලුණු ඒ කිකිණි දූල්හි මියුරු සිත්කලු මන වඩනා, (ප්‍රීතියෙන්) කුල්මත් කරන හටෙක් විය. අනදයෙනි, දක්ෂ වාදකයකු විසින් මොනොවට වැයු මොනොවට ගැයූ පසැහි තුරුවන් හඬ යම්ගේ මියුරුත් සිත් අලවනුත් කන්කලුත් සිත කුල්මත් කරනුත් වේ ද, අනදයෙනි, එසේ ම සුළභින් සැලුණු ඒ කිකිණි දූලුත් හඬ මියුරු ද සිත් අලවනු ද මන වඩනු ද සිත් කුල්මත් කරනු ද විය. අනදයෙනි, එ සමයෙහි කුසාවතී රජදහනැ පුරාසොඩ වූ මත් පැනෙහි ගිජු වූ ධූර්තයෝ වූහ. ඔහු ඒ සුළභින් සැලුණු කිකිණි දූලුත් හඬින් ඉඳුරන් හැසිරවූහ (ඊ වටා කිකිණිදූලුත් හඬ අනුව නැටීම් ආදිය කළාහ)

අනදයෙනි, නිමියා වූ දහම් පහය බැලිය නො හැකි විය. එය (අධික දිප්තියෙන්) ඇස් අඳුරු කෙරෙයි. අනදයෙනි, වැසි සාරමසින් පැසිම් මසෙහි සරත් සමයෙහි බැබලුණු, පහ වූ වලා ඇති අහසැ නැගෙන හිරු යම්ගේ බැලිය නො හැකි ද, ඇස් අඳුරු කෙරෙයි ද, එසේ ම අනදයෙනි, දහම් පහය බැලිය නොහැකි විය, ඇස් අඳුරු කරන්නේ විය.

20. අනදයෙනි, ඉක්බිති මහ සුදසුන් රජුට, 'දහම් පහය ඉදිරියෙහි දහම් නම් පොකුණක් කරවන්නෙම් වීම් නම් යෙහෙකැ' යි මේ සිත විය. අනදයෙනි, මහසුදසුන් රජ දහම් පාය ඉදිරියෙහි දහම් නම් පොකුණක් කැරැවීය. අනදයෙනි, පෙර දෙසින් ද පැසිම් දෙසින් ද අයමින් යොදුනෙක් විය. උතුරු දිගින් ද දකුණු දිගින් ද පුලුලින් අඩයොදුන් විය. අනදයෙනි, දහම් පොකුණ ඇතැම් උළු කෙනෙක් රන්මුවා ද ඇතැම් කෙනෙක් රිදීමුවා ද ඇතැම් කෙනෙක් වෙරළමිණි මුවා ද ඇතැම් කෙනෙක් පළිඟුමුවා ද යි සිවුවණක් ගවොළයෙන් නංවන ලද්දේ විය.

අනදයෙනි, දහම් පොකුණෙහි, ඇතැම් කෙනෙක් රන්මුවා ද ඇතැම් කෙනෙක් රිදීමුවා ද ඇතැම් කෙනෙක් වෙරළමිණි මුවා ද ඇතැම් කෙනෙක් පළිඟුමුවා ද යි සිවුවණක් රුවනින් නිමියා වූ සුවසි හිණි කෙනෙක් වූහ. රන්මුවා හිණෙහි රන්මුවා වැළඹු ද රිදීමුවා පියගැට ද හිස් ද වූහ. රිදීමුවා හිණෙහි රිදීමුවා වැළඹු ද රන්මුවා පියගැට ද හිස් ද වූහ. වෙරළ මිණිමුවා හිණෙහි වෙරළමිණිමුවා වැළඹු ද පළිඟුමුවා පියගැට ද හිස් ද වූහ. පළිඟුමුවා හිණෙහි පළිඟුමුවා වැළඹු ද වෙරළමිණිමුවා පියගැට ද හිස් ද වූහ.

අනදයෙනි, දහම් පොකුණ එකක් රුවන්මුවා ද එකක් රිදීමුවා ද යි පිල් දෙකෙකින් පිරිකෙවුණේ විය. රන්මුවා පිලෙහි රන්මුවා වැළඹු ද රිදීමුවා පියගැට ද හිස් ද වූහ. රිදීමුවා පිලෙහි රිදී මුවා වැළඹු ද රන්මුවා පිය ගැට ද හිස් ද වූහ.

ධම්මා ආනන්ද පොඤ්ඤාචාර්ය සභාග්ති තාලපනතීභි පාරිකඛිකාං අහොසි, එකා තාලපනතී සොවණ්ණමයා, එකා රුපියමයා, එකා වෙචරියමයා, එකා එළිකමයා, එකා ලොභිතඛිමයා, එකා මසාරගඥමයා, එකා සබ්බරතනමයා. සොවණ්ණමයසා තාලසා සොවණ්ණමයා ඛෙදො අහොසි රුපියමයානි පකතානි ව ඵලානි ව. රුපියමයසා තාලසා රුපියමයා ඛෙදො අහොසි සොවණ්ණමයානි පකතානි ව ඵලානි ව. වෙචරියමයසා තාලසා වෙචරියමයො ඛෙදො අහොසි එළිකමයානි පකතානි ව ඵලානි ව. එළිකමයසා තාලසා එළිකමයො ඛෙදො අහොසි වෙචරියමයානි පකතානි ව ඵලානි ව ලොභිතඛිකමයසා තාලසා ලොභිතඛිකමයො ඛෙදො අහොසි මසාරගඥමයානි පකතානි ව ඵලානි ව. මසාරගඥමයසා තාලසා මසාරගඥමයො ඛෙදො අහොසි ලොභිතඛිකමයානි පකතානි ව ඵලානි ව. සබ්බරතනමයසා තාලසා සබ්බරතනමයො ඛෙදො අහොසි සබ්බරතනමයානි පකතානි ව ඵලානි ව. තාසං ඛො පන ආනන්ද තාලපනතීනං වාතෙරිතානං සද්දො අහොසි චග්ගු ව රජනීයො ව කමනීයො ව මදනීයො ව සෙය්‍යථාපි ආනන්ද පඤ්ඤාචාර්ය-කසා කුරියසා සුචිතීකසා සුපථිතාළිකසා කුසලෙභි සමනකාහනසා සද්දො හොති චග්ගු ව රජනීයො ව කමනීයො ව මදනීයො ව, එවමෙව ඛො ආනන්ද තාසං තාලපනතීනං වාතෙරිතානං සද්දො අහොසි චග්ගු ව රජනීයො ව කමනීයො ව මදනීයො ව. යෙ ඛො පනානන්ද තෙන සමයෙන කුසාවතීයා රාජධානියා ධුතතා අහෙසුං සොණ්ඩා පිපාසා, තෙ තාසං තාලපනතීනං වාතෙරිතානං සද්දෙසු පරිවාරෙසුං.

තිලකීන්ත ඛො පනානන්ද ධම්මෙ ව පාසාදෙ ධම්මො ව පොඤ්ඤාචාර්යො රාජා මහාසුද්දසානො. යෙ තෙන සමයෙන සමණෙසු වා සමණ-සමිත්තා බ්‍රාහ්මණෙසු වා බ්‍රාහ්මණසමිත්තා තෙ සබ්බකාමෙහි සන්ත-පෙත්වා ධම්මං පාසාදං අභිරුහි.

පඨමභාණවාරො.

අනාදයෙනි, දහම් පොකුණ එක් තල්පෙලක් රන්මුවා ද එක් කල්පෙලක් රිදීමුවා ද එක් තල්පෙලක් වෙරළමිණිමුවා ද එක් තල්පෙලක් පළිඟුමුවා ද එක් තල්පෙලක් රතුමිණිමුවා ද එක් තල් පෙලක් මැසිරිගල් මුවා ද එක් තල්පෙලක් සියලු රුවන්මුවා ද යි ඥාත තල්පෙලෙකින් පිරිකෙවුණේ විය. රන්මුවා තල්රුකැ රන්මුවා කඳ ද රිදීමුවා පත්‍ර ද එළ ද වූහ. රිදීමුවා තල් රුකෙහි රිදීමුවා කඳ ද රන්මුවා පත්‍ර ද එළ ද වූහ. වෙරළමිණිමුවා තල්රුකැ වෙරළමිණිමුවා කඳ ද පළිඟුමුවා පත්‍ර ද එළ ද වූහ. පළිඟුමුවා තල්රුකැ පළිඟුමුවා කඳ ද වෙරළමිණිමුවා පත්‍ර ද එළ ද වූහ. රන්මිණිමුවා තල්රුකැ රන්මිණිමුවා කඳ ද මැසිරිගල්මුවා පත්‍ර ද එළ ද වූහ. මැසිරිගල්මුවා තල්රුකැ මැසිරිගල්මුවා කඳ ද රන්මිණිමුවා පත්‍ර ද එළ ද වූහ. සියලු රුවන් මුවා තල් රුකැ සර්වරුවන්මුවා කඳ ද සර්වරුවන්මුවා පත් ද එළ ද වූහ. අනාදයෙනි, සුළඟින් සැලුණු ඒ තල්රුක් පෙලේ මිහිරි වූ සිත් අලවන, කන්කලු වූ, සිත් මත් කරන හඬක් විය. අනාදයෙනි, සමත් කුරුවායකු විසින් මොනොවට වැයූ මොනොවට ගැයූ පසහකුරුවන් ගොස යම්පේ මියුරුත් සිත් අලවනුත් කන්කලුත් සිත කුල්මත් කරනුත් වේ ද, අනාදයෙනි, එසේ ම සුළඟින් සැලුණු ඒ තල්රුක් පෙලේ හඬ මියුරු ද සිත් අලවනු ද කන්කලු ද සිත් කුල්මත් කරනු ද විය. අනාදයෙනි, එසමයෙහි කුසාවතී රජදහනැ සුරායොධ වූ මත් පැනෙහි ගිවු වූ යම් ධූර්ත කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු ඒ තල්රුක් පෙලැ හඬින් එහි රැස් වැ ඉදුරන් හැසිරවූහ (නැවුම් ඇ කළාහ)

අනාදයෙනි, දහම් පහය ද දහම් පොකුණ ද කරවා නිමැවූ කැලැ මහ සුදසුන් රජ, එ සමයෙහි මහණුන් අතුරැ මහණ යැ යි සම්මත වූ ද බමුණන් අතුරැ බමුණු යැ යි සම්මත වූ ද යම් කෙනෙක් වූහු නම්, ඔවුන් රිසි රිසි හැම දැයින් සතපා, දහම් පහයට නැංගේ ය

පළමු බණවර යැ

ඝණානසමාප්තස්ථිතියානං

21. අපං ඛො ආනන්ද රණෙඤ්ඤ මහාසුද්දසනසං ඵතදහොසි. කිසං භු ඛො මෙ ඉදං කම්මස්ස ඵලං, කිසං කම්මස්ස විපාකො, යෙනාහං ඵතරහි ඵච. මහිද්ධිකො ඵච. මහානුභාවො ති. අපං ඛො ආනන්ද රණෙඤ්ඤ මහාසුද්දසනසං ඵතදහොසි: කිංඤ්ඤං ඛො මෙ ඉදං කම්මානං ඵලං කිංඤ්ඤං කම්මානං විපාකො, යෙනාහං ඵතරහි ඵච. මහිද්ධිකො ඵච. මහානුභාවො, සෙය්‍යථිදං: දුතස්ස දම්මස්ස සංයමස්සාති. අපං ඛො ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො යෙන මහාවිදුහං කුටාහාරං තෙනුපසම්භුතී. උපසංඛ්‍යම්භා මහාවිදුහස්ස කුටාහාරස්ස අභාරෙ ධීතො උදුතං උදුතොසි 'තිට්ඨ කාමචිතකක, තිට්ඨ ඛ්‍යාපාදචිතකක, තිට්ඨ විහිංසාචිතකක, ඵත්තංචතා කාමචිතකක, ඵත්තංචතා ඛ්‍යාපාදචිතකක, ඵත්තංචතා විහිංසාචිතකක'ති.

22. අපං ඛො ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො මහාවිදුහං කුටාහාරං පටිසිත්තා සොවණ්ණමයෙ පඤ්ඤෙකං නිසිංහොති විච්චෙවි කාමෙහි විච්චෙ අකුසලෙහි ධරෙහි අචිතකකං සච්චාං. විචෙකපං පිණ්ඩං පඨමං ඝණානං උපසම්පජ්ඣ විහාසී චිතකකච්චාරානං වූපසමා අප්ඤ්ඤානං සම්පයාදනං චෙතසො ඵකොද්භාවං අචිතකකං අච්චාරං අමාධිජං පිණ්ඩං දුතියං ඝණානං උපසම්පජ්ඣ විහාසී පිතියා ව චරාහං උපෙකංකො ව විහාසී සත්තො ව සම්පජානො සුඛඤ්ඤ කායෙන පටිසංචෙදෙසී. යත්තං අරියං ආවික්ඛන්ති උපෙකංකා සතීමා සුච්චාරිතිතං තතියං ඝණානං උපසම්පජ්ඣ විහාසී, සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදෙමනස්සානං අත්ථබ්‍යාමා අදුක්ඛාමුසුඛං උපෙකංකා සතීපාරිසුඛී. චතුස්සං ඝණානං උපසම්පජ්ඣ විහාසී.

23. අපං ඛො ආනන්ද රාජා මහාසුද්දසනො මහාවිදුහං කුටාහාරං නික්ඛම්භා සොවණ්ණමයං කුටාහාරං පටිසිත්තා රුපියමයෙ පඤ්ඤෙකං නිසිංහොති මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා ඵකං දිසං ඵචිත්තා විහාසී. තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුස්සං, ඉති උද්ධමධො තීරියං සබ්බධි සබ්බන්තාය සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහඤ්ඤෙන අපථමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපජ්ජන ඵචිත්තා විහාසී, කරුණාසහගතෙන චෙතසා, -පෙ- මුදිතාසහගතෙන චෙතසා -පෙ- උපෙකංකාසහගතෙන චෙතසා ඵකං දිසං ඵචිත්තා විහාසී තථා දුතියං, තථා තතියං තථා චතුස්සං, ඉති උද්ධමධො තීරියං සබ්බධි සබ්බන්තාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙකංකාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහඤ්ඤෙන අපථමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපජ්ජන ඵචිත්තා විහාසී.

දහන් සමවත් ලැබීම

21. අනදයෙනි, ඉක්බිති “යම් භෙයෙකින් මම් දන් මෙසේ මහරයි ඇතියෙම් ද මහත් ආනුභාව ඇතියෙම් ද, මෙය මගේ කවර කර්මයෙක එළඹෙත් ද? කවර කර්මයෙක විපාකයෙක් ද?” යි මහ සුදසුන් රජුට මේ සිත විය. ඉක්බිති අනදයෙනි, මහසුදසුන් රජුට යම් භෙයෙකින් මම් දන් මෙසේ මහත් සෘද්ධි ඇතියෙම්, මෙසේ මහත් ආනුභාව ඇතියෙම් වේම ද, මෙය දන දම් සංයම යන තුන් පින් කම්වල එල ය, මේ තුන්-පින්කම් වල විපාකය යැ යි මේ සිත විය. අනදයෙනි, ඉක්බිති මහසුදසුන් රජ මහාවස්සුන කුළුගෙය කරා එළැඹීමේ ය. එළැඹ, මහාවස්සුන කුළුගෙය දෙරැ සිටියේ, “කාමචිතර්කය සිටු. ව්‍යාපාද චිතර්කය, සිටු. විභිංසා-චිතර්කය, සිටු. කාමචිතර්කය, මෙතෙකින් නවතුට, ව්‍යාපාදචිතර්කය, මෙතෙකින් නවතුට, විභිංසාචිතර්කය, මේ තෙකින් නවතුට” යි උදන් ඇති ය.

22. අනදයෙනි, එයට පසු මහසුදසුන් රජ මහාවස්සුන කුළුගෙයට වැද, රන්මුවා පළඟා හුන්නේ, කාමයන් ගෙන් වෙන් වැ ම, අකුසල් දහමුන් ගෙන් වෙන් වැ ම, චිතර්ක සහිත විවාර සහිත, විවේකයෙන් උපන්, ප්‍රීතියක් විත්ත සුඛයක් ඇති, පළමු වන දහන ලැබ වීසිය. චිතර්ක විවාරයන් සංසිදීමෙන්, තමා තුළ පැහැදීම ඇති කරන, සිතැ එකඟ බව ඇති චිතර්ක රහිත, විවාර රහිත, සමාධියෙන් උපන්, ප්‍රීතියක් සුඛයක් ඇති, දෙවෙනි දහන ලැබ වීසිය ය. ප්‍රීතිය ද පහ විමෙන් උපපක්ෂා ඇත්තේ ද වීසිය ය. සිහි ඇත්තේ නුවණින් දන්නේ සුඛය නාම කයින් වින්දේ ය. ‘උපපක්ෂක වූයේ සිහි ඇත්තේ සුව වූසුම් ඇත්තේ යැ’ යි යමක් වූ ඇරැබූ ආයාමයෝ කියත් ද, ඒ තෙවෙනි දහන ලැබ වීසිය ය. සුඛවේදනා ද පහ කිරීමෙන්, දුඃඛවේදනා ද පහ කිරීමෙන් කල් තබා ම සොම්නස් දෙමනසුන් බැහැරැ ලීමෙන් දුඃඛ වේදනා ද නැති සුඛ වේදනා ද නැති, උපපක්ෂා ව ද සිහිය ද යන දෙදෙනා ගේ පිරිසිදු බව ඇති සතර වැනි දහන ලැබ වීසිය ය.

23. අනදයෙනි, ඉක්බිති මහසුදසුන් රජ මහාවස්සුන කුටාගාරයෙන් නික්මැ රන්මුවා කුළුගෙට වැද රිදීමුවා පළඟෙහි හුන්නේ, මෙක් සහගිය සිතින් එක් දෙසක් පැතිර වීසිය ය. එසේ දෙවෙනි දෙස ද තෙවෙනි දෙස ද සිවුවැනි දෙස ද, මෙසේ උඩ ද යට ද සරස ද හැම දෙසැ හැම දෙතා ම ආත්මසමතායෙන් (මේ අත් එකෙකැ යි වෙනසක් නොසිතා තමා හා සමබවට පැමිණැවීමෙන්) වෙර නැති ව්‍යාපාද නැති, මහත් වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ මෙක්සහගිය සිතින් පැතිර වීසිය ය. එසේ ම කරුණා සහගත සිතින් . . . මුදිතා සහගත සිතින් . . . උපපක්ෂා සහගත සිතින් එක් දෙසක් පැතිර වීසිය ය. එසේ දෙවෙනි දෙස ද. එසේ තෙවෙනි දෙස ද එසේ සිවුවැනි දෙස ද, මෙසේ උඩ ද යට ද සරස ද හැම දෙසෙහි ම හැම දෙතා ම ආත්මසමතායෙන් (මේ අත් එකෙකැ යි විභාග නො කොට තමා හා සමබවට පැමිණැවීමෙන්) වෙර නැති ව්‍යාපාද නැති මහත් වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ උපපක්ෂාසහගත සිතින් පැතිර වීසිය ය.

නගරාදීනී

24. රඤ්ඤ ආනන්ද මහාසූදස්සනදාස චතුරාසීනිනගරසහසානී අභෙසුං කුසාවතීරාජධානීපමුඛානී, චතුරාසීනිපාසාදස්සනදාසානී අභෙසුං ධම්මපාසාදපමුඛානී, චතුරාසීනිකුටාගාරසහසානී අභෙසුං මහාවිදුහකුටාගාරපමුඛානී.

චතුරාසීනිපලුච්ඡාදසහසානී අභෙසුං සොවණ්ණමයානී රුපියමයානී දත්තමයානී සාරමයානී ගෞණකාසීනානී පටිකක්ඛානී පලිකක්ඛානී කාදලිමිගපවරපච්චිත්තරණානී සලකාරවජ්ඣනී උභතොලොභිතකුපධානානී. චතුරාසීනිනගරසහසානී අභෙසුං සොවණ්ණොලච්ඡාදාරානී සොවණ්ණධජානී හෙමජාලපටිවජ්ඣනානී උපසාසප්තාගාරපපමුඛානී, චතුරාසීනිපසාසහසානී අභෙසුං සොවණ්ණොලච්ඡාදාරානී සොවණ්ණධජානී හෙමජාලපටිවජ්ඣනානී වලාහකදස්සරාපපමුඛානී, චතුරාසීනිරපසහසානී අභෙසුං සීහවිමමපරිවාරානී බ්‍රහ්මවිමමපරිවාරානී දීපවිමමපරිවාරානී පණ්ඩකමුද්‍රපරිවාරානී සොවණ්ණොලච්ඡාදාරානී සොවණ්ණධජානී හෙමජාලපටිවජ්ඣනානී වෙජ්‍යනකරපමුඛානී, චතුරාසීනිමණිසහසානී අභෙසුං මණිකරනපමුඛානී, චතුරාසීනිඉක්කිසහසානී අභෙසුං සුභඥ.දෙවිපමුඛානී, චතුරාසීනිගපටිසහසානී අභෙසුං නහපතිරත්නපමුඛානී, චතුරාසීනිබන්ධසහසානී අභෙසුං අනුයකානී පරිනායකරත්නපමුඛානී, චතුරාසීනිධෙත්‍රසහසානී අභෙසුං ධ්‍රැවසන්දානානී¹ කස්සපධාරණානී, චතුරාසීනිපිඤ්ඤාකොටිසහසානී අභෙසුං බෙම්බසුමානා කප්පාසිකසුමානා කොසෙයාසුමානා කම්බලසුමානා. රඤ්ඤ ආනන්ද මහාසූදස්සනදාස චතුරාසීනිරාලිපාකසහසානී සායං පානං භක්තාභිභාරො අභිභරිඤ්ඤ.

25. තෙන ඛො පනානන්ද සමයෙන රඤ්ඤ මහාසූදස්සනදාස චතුරාසීනි නාගසහසානී සායං පානං උපට්ඨානං භවිජන්ති. අප් ඛො ආනන්ද රඤ්ඤ මහාසූදස්සනදාස ඵලදහොසි: ඉමානි ඛො මෙ චතුරාසීනි නාගසහසානී සායං පානං උපට්ඨානං ආභවිජන්ති. යන්තූන වස්සසතස්ස වස්සසතස්ස අච්චයෙන දෙව්වක්ඛාරිසං නාගසහසානී දෙව්වක්ඛාරිසං නාගසහසානී සකිං සකිං උපට්ඨානං ආභවෙජ්ඣන්ති. අප් ඛො ආනන්ද රාජා මහාසූදස්සනදාස පරිනායකරත්නං ආමනෙක්ඛි, 'ඉමානි ඛො මෙ සමිම පරිනායකරත්න චතුරාසීනිනාගසහසානී සායං පානං උපට්ඨානං ආභවිජන්ති. ඉන භි සමිම පරිනායකරත්න වස්සසතස්ස වස්සසතස්ස අච්චයෙන දෙව්වක්ඛාරිසං නාගසහසානී දෙව්වක්ඛාරිසං නාගසහසානී සකිං සකිං උපට්ඨානං ආභවිජන්ති ති. 'එව: දෙවා,ති ඛො ආනන්ද පරිනායකරත්නං රඤ්ඤ මහාසූදස්සනදාස පඬිමදොසි අප් ඛො ආනන්ද රඤ්ඤ මහාසූදස්සනදාස අපරත්ත සමයෙන විසුසතස්ස වස්සසතස්ස අච්චයෙන දෙව්වක්ඛාරිසං නාගසහසානී දෙව්වක්ඛාරිසං නාගසහසානී සකිං සකිං උපට්ඨානං ආභමංසු.

1 දාසදාසානී - වජ්‍යං සූදස්සනදාසානී PTS.

නගරාදීහු

24. අනාදයෙනි, මහසුදසුන් රජුට කුසාවතී රාජධානිය ප්‍රමුඛ කොටැති අසුසාර දහසෙක් කුවරවල් වූහ. දහම් පාය පාමොක් කොටැති සුවාසු දහසෙක් ප්‍රාසාදයෝ වූහ. මහාවසුහ කුටාගාරය ප්‍රමුඛ කොටැති සුවාසු දහසෙක් කුළුගෙවල් වූහ.

රන්මුවා වූ ද රිදීමුවා වූ ද ඇත්දත්මුවා වූ ද දවමුවා වූ ද කොදපලස් අතුළු, සුදු එළලොම්මුවා ඇතිරි අතුළු, ගන පුප් එළලොම් ඇතිරි අතුළු, කෙහෙල් මුවසමින් කළ උතුම් පසතුරුණු ඇති, උඩුවියන් සහිත, හිස් දෙර පාමුල යන දෙපසැ රතු කන්වයින් ඇති සුවාසුදහසෙක් පළඟු වූහ. රන් අබරණින් සැදුණු රන් දද සහිත, රන්දැලින් වසන ලද, උපොසථ ඇත් රජු පාමොක් කොටැති සුවාසු දහසෙක් ඇත්තු වූහ. රන් අබරණින් සරසන ලද, රන් දද සහිත, රන්දැලින් පිළියන් වලාහක අස්රජු පාමොක් කොටැති සුවාසු දහසෙක් අස්සු වූහ. සිංහ සමින් වසන ලද, ව්‍යාඝ්‍ර සමින් වසන ලද, දිවි සමින් වසන ලද, පඩු පැහැ කම්බලයෙන් වසන ලද, රන් අබරණ ඇති, රන් දද ඇති, රන් දැලින් වසන ලද, විජයොත් රිය පාමොක් කොටැති රිය සුවාසු දහසෙක් වූහ. මිණිරුවන පාමොක් කොටැති සුවාසුදහසෙක් මිණිහු වූහ. දුහදා දේවිය පාමොක් කොටැති සුවාසු දහසෙක් ස්ත්‍රීහු වූහ. ගැහැවිරුවන පාමොක් කොටැති සුවාසු දහසෙක් ගැහැවියෝ වූහ. පරිනායක රත්නය පාමොක් කොටැති අනුව යන සුවාසු දහසෙක් කැන්තු වූහ. හැම කල්හි කිරි දෙවා ගත හැකි රන් සැවටියෙන් සරසන ලද සුවාසු දහසෙක් දෙන්නු වූහ. සියුම් කොමු පිළි ද සියුම් කපු පිළි ද සියුම් පට පිළි ද සියුම් කම්බල ද යි පිළි සුවාසු කෙළ දහසෙක් විය. අනාදයෙනි, මහසුදසුන් රජුට උදේ සවස එළැවෙන බන්තලි සුවාසු දහසෙක් විය.

25. එ සමයෙහි මහ සුදසුන් රජුට සුවාසු දහසෙක් ඇත්තු උදේ සවස උවටනට යෙත්. එ කලා මහසුදසුන් රජුට "මේ සුවාසු දහසෙක් ඇත්තු උදේ සවස මට උවටනට එත්. හවුරුදු සියයක් සියයක් ඇවැමෙන් සතළිස් දෙදහසෙක් සතළිස් දෙදහසෙක් ඇත්තු එක් වරක් එක් වරක් මට උවටනට එන්නාහු නම් මැනැවැ" යි මේ සිත විය. ඉක්බිති අනාදයෙනි, මහසුදසුන් රජු පරිනායක රුවන බණුවා, "සඟය පරිනායක රත්නය, මේ සුවාසු දහසෙක් ඇත්තු උදේ සවස උවටනට එත්. සඟය, පරිනායක රත්නය, එ බැවින් හවුරුදු සියයක් සියයක් ඇවැමෙන් දෙසාළිස් දහසෙක් දෙසාළිස් දහසෙක් ඇත්තු එක් වරක් එක් වරක් උවටනට එත් වා" යි කී ය. අනාදයෙනි, 'එසේ ය, දෙවයින' යි කියා පරිනායක රත්නය මහසුදසුන් රජුට පිළිවදන් ඇස්විය. අනාදයෙනි, එයට පසු කලා හවුරුදු සියයක් සියයක් ඇවැමෙන් ඇත්තු දෙසාළිස් දහසෙක් දෙසාළිස් දහසෙක් එක් වරක් එක් වරක් උවටනට ආහ.

සුභද්ද සුප්පාදිකමනං

26 අප්ථං ඛො ආනන්ද සුභද්දය දෙවියා බහුත්තං වස්සානං බහුත්තං වස්සානසාසානං අව්වයෙන එකදහොසි විරදිට්ඨො ඛො මෙ රාජා මහාසුදස්සනො යනතුනානං රාජානං මහාසුදස්සනං දස්සනාය උපසංඛ්‍යාමෙයානති අප්ථං ඛො ආනන්ද සුභද්ද දෙවී ඉක්ඛාමාරං ආමනෙසයි, “එප්ථ ඤාමෙහ සීසානි නභායථ, පීතානි වජ්ජානි පාරුපථ, චිරදිට්ඨො නො රාජා මහාසුදස්සනො. රාජානං මහාසුදස්සනං දස්සනාය උපසංඛ්‍යාමෙයාමා”ති එවං අයො”ති ඛො ආනන්ද ඉක්ඛාමාරං සුභද්දය දෙවියා පටිසංක්ඛාතා සීසානි නභායිත්වා පීතානි වජ්ජානි පාරුපිත්වා යෙන සුභද්ද දෙවී තෙනුපසංඛ්‍යාමී. අප්ථං ඛො ආනන්ද සුභද්ද දෙවී පරිනායකරත්තං ආමනෙසයි: “කප්පෙහි සත්ථ පටිණායකරත්ත වතුරඛිනිති සෙනා, චිරදිට්ඨො නො රාජා මහාසුදස්සනො, රාජානං මහාසුදස්සනං දස්සනාය උපසංඛ්‍යාමෙයාමා”ති. ‘එවං දෙවී’ති ඛො ආනන්ද පරිනායකරත්තං සුභද්දය දෙවියා පටිසංක්ඛාතා වතුරඛිනිති සෙනා කප්පාපෙත්වා, සුභද්දය දෙවියා පටිවෙදෙසි. ‘කප්පිතා ඛො දෙවී වතුරඛිනීති සෙනා, යස්ස’ද්ධි කාලං ලක්ඛෙසී”ති. අප්ථං ඛො ආනන්ද සුභද්ද දෙවී වතුරඛිනියා සෙනාය සද්ධිං ඉක්ඛාමාරෙන යෙන ධර්මො පාසාදෙ තෙනුපසංඛ්‍යාමී, උපසංඛ්‍යාමිත්වා ධර්මං පාසාදං අභිරුහිත්වා යෙන මහාවිසුභා කුටාගාරං තෙනුපසංඛ්‍යාමී, උපසංඛ්‍යාමිත්වා මහාවිසුභස්ස කුටාගාරස්ස දොරබාහං ආලම්බිත්වා අට්ඨාසි.

අප්ථං ඛො ආනන්ද රාජා මහාසුදස්සනො සද්ධං සුත්වා කීනත්ථ ඛො මහත්තො වීය ජනකායස්ස සදෙසුති, මහාවිසුභකුටාගාරා නික්ඛමනො අසුන් සුභද්දං දෙවී දොරබාහං ආලම්බිත්වා ධීතං, දිඛාන සුභද්දං දෙවී එකදට්ඨාව: ‘එසෙව දෙවී තිට්ඨ මා පාවිසී’ති. අප්ථං ආනන්ද රාජා මහාසුදස්සනො අක්ඛෙතරං පුරිසං ආමානන්ති. ‘එහි තිං අමෙතා පුරිස, මහාවිසුභා කුටාගාරා යොවණ්ණමයං පලුචිතං නිහරිත්වා සබ්බයොවණ්ණමයෙ තාලවනෙ පක්ඛෙපෙහි’ති. ‘එවං දෙවී’ති ඛො ආනන්ද යො පුරිසො රජෙසු මහාසුදස්සනස්ස පටිසංක්ඛාතා මහාවිසුභා කුටාගාරා යොවණ්ණමයං පලුචිතං නිහරිත්වා සබ්බයොවණ්ණමයෙ තාලවනෙ පක්ඛෙපෙසි. අප්ථං ඛො ආනන්ද රාජා මහාසුදස්සනො දක්ඛිණෙන පසෙසන සීරසෙයාං කප්පෙහි පාදෙ පාදං අට්ඨාධාය සතො සම්පජානො.

අප්ථං ඛො ආනන්ද සුභද්දය දෙවියා එකදහොසි. විප්පසන්නානී ඛො රජෙසු මහාසුදස්සනස්ස ඉන්ද්‍රියානි පටිසුදෙහි ඡට්ඨිවණ්ණො පටියොදනො, මාලෙව ඛො රාජා මහාසුදස්සනො කාලමනාසිති රාජානං මහාසුදස්සනං එකද වාව ඉමානි ඛො තෙ දෙව වතුරාසිරිනගරසභස්සාති කුසාවචර:ජානි-පමුඛානි. එසෙව දෙව ඡන්දං ජනෙහි ජිවිතෙ දපෙසං කමොගි උමානි නෙ දෙව වතුරාසිරිතාසාදස්සනස්සාති ධර්ම පාසාදපට්ඨානි, උසෙ ඡන්දං ජනෙහි

සුභද්‍රාව ඵලාභීම

26 අනදයෙනි, එ කලා බොහෝ හවුරුදු ගණනෙක බොහෝ හවුරුදු දහස් ගණනෙක ඇවෑමෙන් සුභද්‍රා දේවියට, “මහ සුදස්සන් රජ මා විසින් දුටු බොහෝ කල් ඇත්තේ ය මම මහසුදස්සන් රජු දක්නට ගියෙමි වීම නම් යෙහෙකැ” යි මේ සිත විය. අනදයෙනි, ඉක්බිති සුභද්‍රා දේවී ඇනොවුර බණවා, “තෙපි එවු හිස් යෝද නාවු රන වන් පිළි හැඳ පොරොවටු. මහසුදස්සන් රජ අප විසින් දක්නා ලද බොහෝ කල් ඇත්තේ ය. මහ සුදස්සන් රජු දක්නට ඵලාභෙන් නම්හ” යි කිවු ය. ‘එසේ යැ ආයාචෙති’ යි ම ඇනොවුර සුභද්‍රා දේවියට පිළිවදන් දී, හිස් යෝද නා, රන්වන් පිළි හැඳ පෙරෙවැ සුභද්‍රා දේවිය කරා ඵලාභියාහ. අනදයෙනි, ඉක්බිති සුභද්‍රා දේවී පරිනායක රත්නය බණවා “සගය පරිනායක රත්නය සිවුරහ සෙන් සදව අප විසින් මහසුදස්සන් රජ දක්නා ලද බොහෝ කල් ඇත්තේ ය. මහසුදස්සන් රජු දක්නට ඵලාභෙන් නම්හ” යි කිවු ය. ‘එසේ යැ, දේවිති’ යි කියා ම පරිනායක රත්නය සුභද්‍රා දේවියට පිළිවදන් දී, සිවුරහ සෙන් සදවා, ‘දේවියති, සිවුරහ සෙන් සරසන ලදී යම් ගමනකට සිතවු ද, එයට කල් වෙ’ යැ යි සැළ කෙළේ ය. අනදයෙනි, ඉක්බිති සුභද්‍රා දේවී සිවුරහ සෙන් ද ඇනොවුර ද කැටුව දහම්පාය කරා ඵලාභිණා ය ඵලාභී දහම්පහය නැහ, මහාවික්‍රම කුළුගෙය කරා ඵලාභී, එහි දොරබාවැ ඵල්බැ සිටියා ය.

අනදයෙනි, එ කල්හි මහ සුදස්සන් රජ සිටුන් එන හඬ අසා, ‘කීමෙක් ද? මහ ජන මුළුවෙක හඬ නියා’ යි සිතා, මහාවික්‍රම කුළු ගෙයින් නික්මෙන්නේ, දොර බා වැ ඵල්බැ සිටි සුභද්‍රා දේවිය දුටුයේ ය. දැක, ‘දේවිය, ඔහි ම සිටු, ඇතුළට නො වදුව’ යි කී ය අනදයෙනි, ඉක්බිති මහසුදස්සන් රජ එක්තරා මිනිසකු බණවා, ‘හෙමබා මිනිස, තෝ මෙහි එව්. මහාවික්‍රම කුළුගෙයින් රන්මුවා පළඟක් ගෙනවුත් සියල්ල රන්මුවා වූ තල් වෙනෙහි පණවව්’ යි කී ය. ‘දේවයිති, එසේ යැ’ යි කියා ම එ මිනිසා මහ සුදස්සන් රජුට පිළිවදන් දී, මහාවික්‍රම කුළුගෙයින් රන්මුවා පළඟක් ගෙනවුත් සියල්ල රන්මුවා තල් වෙනෙහි පැණුවී ය. අනදයෙනි, ඉක්බිති මහසුදස්සන් රජ දකුණු පයෙහි වම් පය මදක් හයා තබා සිහි නුවණ ඇති වැ දකුණුලයෙන් සිංහගයායෙන් ගයනය කෙළේ ය.

අනදයෙනි, එ කලා සුභද්‍රා දේවියට “මහසුදස්සන් රජුගේ ඉඳුරෝ වෙසෙසින් පහන්හ. සිව්පැහැය පිරිසිදු ය, පබසර ය. මහ සුදස්සන් රජ කලුරිය නො කෙරේ වා” යි මේ සිත විය. ඔ මහසුදස්සන් රජුට මෙසේ කිවු ය. “දේවයිති, කුශාවතී රජදහන පාමොක් කොටැති මෙ ඔබ සතු නුවර සුවාසු දහයෙකි. දේවයිති, මෙහි ඇල්ම උපදවන්න, දිවියෙහි අපේක්ෂාව කරන්න. දේවයිති, දහව පාය පාමොක් කොටැති ඔබ සතු මේ ප්‍රායාද සුවාසු දහයෙකි. දේවයිති, වෙයි

ජීවිතෙ අපෙක්ඛං කරොති, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිකුටාගාරසහසානි මහාවිසුභකුටාගාරපසමුඛානි, එසු දෙව ඡන්දං ජනෙහි ජීවිතෙ අපෙක්ඛං කරොති, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිපලලංඛිතාගසානි සොවණ්ණමයානි රුපියමයානි දත්තමයානි සාරමයානි ගොණකස්තානි පටිකස්තානි පටිලිකස්තානි කාදලිමීගපට්ටපට්ටස්ථරණානි සඋකාරවජ්ජන් උභතොලොභිතකුපධානානි එසු දෙව ඡන්දං ජනෙහි ජීවිතෙ අපෙක්ඛං කරොති ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිනාගසහසානි සොවණ්ණලංඛිතාරාණි සොවණ්ණධජානි හෙමජාලපට්ටිච්ඡානානි උපොසප්පනාගරාජපසමුඛානි, එසු දෙව ඡන්දං ජනෙහි ජීවිතෙ අපෙක්ඛං කරොති. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිඅසහසානි සොවණ්ණලංඛිතාරානි සොවණ්ණධජානි හෙමජාලපට්ටිච්ඡානානි විලාහකඅසරාජපසමුඛානි, එසු දෙව ඡන්දං ජනෙහි ජීවිතෙ අපෙක්ඛං කරොති ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිරාජසහසානි සිභවමමපට්ටිච්ඡානානි බාහ්මමපට්ටිච්ඡානානි දීපිවමමපට්ටිච්ඡානානි පණ්ණකඛෙලපට්ටිච්ඡානානි සොවණ්ණලංඛිතාරානි සොවණ්ණධජානි හෙමජාලපට්ටිච්ඡානානි වෙජ්ජනාරාජපසමුඛානි,¹ එසු දෙව ඡන්දං ජනෙහි ජීවිතෙ අපෙක්ඛං කරොති, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිමණිසහසානි මණිරනාසපසමුඛානි, එසු දෙව ඡන්දං ජනෙහි ජීවිතෙ අපෙක්ඛං කරොති, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිඉසීසහසානි ඉසීරනාසපසමුඛානි, එසු දෙව ඡන්දං ජනෙහි ජීවිතෙ අපෙක්ඛං කරොති, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිචිත්තසහසානි චිත්තසහසානි පරිනායකරනාසපසමුඛානි, එසු දෙව ඡන්දං ජනෙහි ජීවිතෙ අපෙක්ඛං කරොති ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිධෙත්තුසහසානි ධුට්ඨසන්දානානි කංසුපධාරණානි, එසු දෙව ඡන්දං ජනෙහි ජීවිතෙ අපෙක්ඛං කරොති. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිවස්තොච්ඡාසානි බොමසුමුමානං කපාසිකසුමුමානං කොසෙය්‍යසුමුමානං කඛෙලසුමුමානං, එසු දෙව ඡන්දං ජනෙහි ජීවිතෙ අපෙක්ඛං කරොති. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිඋලිපාකසහසානි සායං පාතං හසානාභිභාරො අභිභරියති, එසු දෙව ඡන්දං ජනෙහි ජීවිතෙ අපෙක්ඛං කරොති' ති

1 වෙජ්ජනාරාජපසමුඛානි (මහසුද්දසු රිද්දෙසු ධාංකසු සකාරසහ දීපිතං දිසසතං

ඇල්ම උපදවන්න, ජීවිතය කෙරෙහි අපේක්ෂාව කරන්න. ,දේවයිනි, මහාවසුභ කුළුගෙය පාමොක් කොටැති ඔබ සතු මේ කළුගෙ සුවාසු දහසෙක් වෙයි. මෙහි ඇල්ම උපදවන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව කරන්න. දේවයිනි, රන්මුවා ද රිදීමුවා ද ඇත්දත්මුවා ද දවමුවා ද වූ කොඳුපලස් අතුළ, සුදු එළලොම්මුවා ඇතිරි අතුළ, කෙහෙල්මුව සමින් කළ උතුම් පසතුරුණු ඇති උඩුවියන් සහිත, හිස්දෙර පාමුල යන දෙ පසැ රතු කන්වයිත් ඇති, සුවාසු-දහසෙක් ඔබ සතු පළහනු ඇත. දේවයිනි, මෙහි ඡන්දය උපදවන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව කරන්න. දේවයිනි, රන් අබරණ ඇති, රන් දද ඇති, රන් දෑලින් පිළිසන් උපොසර ඇත්රජු පාමොක් කොටැති මේ ඔබගේ සුවාසු දහසෙක් ඇත්තු වෙති. දේවයිනි, මොවුන් කෙරෙහි ඇල්ම දනවන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව කරන්න. දේවයිනි, රන් අබරණ පලන්, රන් දද ඇති, රන් දෑලින් පිළිසන්, වලාහක අස්රජු පාමොක් කොටැති, ඔබගේ මේ සුවාසු දහසෙක් අස්සු වෙති දේවයිනි, මොවුන් කෙරෙහි ඇල්ම දනවන්න, ජීවිතය කෙරෙහි අපේක්ෂාව කරන්න. දේවයිනි, සිංහ සමින් වසන ලද, ව්‍යාඝ්‍ර-සමින් වසන ලද, දිවි සමින් වසන ලද, පඩි පැහැ කම්බලයෙන් වසන ලද, රන් අබරන සහිත, රන් දද සහිත, රන් දෑලින් පිළිසන්, විජයොත් රිය පාමොක් කොටැති, ඔබ සතු මේ රිය සුවාසු දහස් කෙතෙක් වෙති. දේවයිනි, මෙහි ඡන්දය උපදවන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව කරන්න. දේවයිනි, මිණිරුවන පාමොක්, කොටැති මේ ඔබ සතු සුවාසු දහසෙක් මිණිහු වෙති. දේවයිනි, මෙහි ඇල්ම දනවන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව කරන්න. දේවයිනි, ස්ත්‍රීරත්න ප්‍රමුඛ මේ ඔබගේ සුවාසු දහසෙක් ස්ත්‍රීහු වෙති. දේවයිනි, මෙහි ඡන්දය දනවන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව කරන්න දේවයිනි, ගැහැවිරුවන පාමොක් කොටැති මේ ඔබගේ ගැහැවියෝ සුවාසුදහසෙක් වෙත්. දේවයිනි, මොවුන් කෙරෙහි ඡන්දය උපදවන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව කරන්න. දේවයිනි, දිරිනාරුවන් පාමොක් මේ ඔබගේ අනුගාමී වූ සුවාසු දහසෙක් කැප්හු වෙති. දේවයිනි, මොවුන් කෙරෙහි ඡන්දය දනවන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව කරන්න දේවයිනි, හැම කල්හි කිරි දෙවාගත හැකි, රන් සැට්ටයෙන් සරසන ලද, ඔබ සතු මේ සුවාසු දහසෙක් දෙන්නු වෙති. දේවයිනි, මෙහි ඡන්දය දනවන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව කරන්න. දේවයිනි, සියුම් කොමු පිළි ද සියුම් කපුපිළි ද සියුම් පටපිළි ද සියුම් කම්බල ද යි සුවාසු කෙළ දහසෙක් මේ ඔබ සතු පිළි ඇත. දේවයිනි, මෙහි ඡන්දය උපදවන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව කරන්න දේවයිනි, මේ බත්සැළි සුවාසු දහසක් වූ බතෙක් උදේ සවස දෙකෙහි ම ඔබට එළැවෙයි දේවයිනි, මෙහි ඡන්දය දනවන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව කරන්නැ" යි (සුභද්‍රා දේවි කිවු ය)

27. එවං වුක්කෙ ආනන්ද රාජං මහාසුද්දසනනො සුභද්දං දෙවිං එතදවොච දීඝරක්ඛං බො මං තං දෙවි ඉතෙධිති කතෙත්ථ පියෙහි මනාපෙහි සමුද්ධරිස්ස, අප ච පන මං තං පට්ඨමේ කාලෙ අභිචෙති අකතෙත්ථ අපපියෙහි අමනාපෙහි සමුද්ධරිස්සි"ති. "කප්ඤ්චරිති තං දෙව සමුද්ධරාමී"ති. "එවං බො මං තං දෙවි, සමුද්ධර: සන්ධිතෙව දෙව පියෙහි මනාපෙහි නානාභාවො විනාභාවො අඤ්ඤාථාභාවො. මා බො තං දෙව සාපෙක්ඛං කාලමකාසි, දුක්ඛා සාපෙක්ඛස්ස කාලකිරියා, ගර්භිතා ච සාපෙක්ඛස්ස කාලකිරියා. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිනගරස්ස සත්ථානි කුසාවතීරාජධානීපථමානි. එසු දෙව ඡන්දං පජභ, ජීවිතෙ අපෙක්ඛං මාකාසි, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීති-පාසාදස්ස සත්ථානි ධම්මපාසාදපථමානි, එසු දෙව ඡන්දං පජභ, ජීවිතෙ අපෙක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිකුටාගාරස්ස සත්ථානි මහා-විසුභකුටාගාරපථමානි, එසු දෙව ඡන්දං පජභ, ජීවිතෙ අපෙක්ඛං මාකාසි, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිපුත්රධම්මස්ස සත්ථානි සොවණ්ණමයානි. රුපියම-යානි දත්තමයානි සාරමයානි ගොණකප්පානි පටිකප්පානි පටලිකප්පානි කාදලිමිථපචරපච්චස්සරණානි සඋක්කරච්ඡද්දති උභතොලොභිතකුපධානානි, එසු දෙව ඡන්දං පජභ, ජීවිතෙ අපෙක්ඛං මාකාසි, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසී-තිනාගස්ස සත්ථානි සොවණ්ණලඛ්ඨාරානි සොවණ්ණධජානි හෙමජාල පටිච්ඡක්ඛානි උපොසථනාගාරපථමානි, එසු දෙව ඡන්දං පජභ, ජීවිතෙ අපෙක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිඅස්සස්ස සත්ථානි සොවණ්ණො-ලඛ්ඨාරානි සොවණ්ණධජානි හෙමජාලපටිච්ඡක්ඛානි විලාහකඅස්සරා-ජපථමානි, එසු දෙව ඡන්දං පජභ, ජීවිතෙ අපෙක්ඛං මාකාසි, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිරපස්ස සත්ථානි සිහවම්මපට්ඨාරානි බාහ්‍යවම්මපට්ඨාරානි දීපිවම්මපට්ඨාරානි පණ්ඩුතම්මපට්ඨාරානි සොවණ්ණලඛ්ඨාරානි සො-වණ්ණධජානි හෙමජාලපටිච්ඡක්ඛානි, චෙජයක්කරපථමානි එසු දෙව ඡන්දං පජභ, ජීවිතෙ අපෙක්ඛං මාකාසි, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීති-මණ්ණස්ස සත්ථානි මණ්ණරත්නපථමානි, එසු දෙව ඡන්දං පජභ, ජීවිතෙ අපෙක්ඛං මාකාසි, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිඉක්ඛ්ඨස්ස සත්ථානි සුභද්ද දෙවිපථමානි, එසු දෙව ඡන්දං පජභ, ජීවිතෙ අපෙක්ඛං මාකාසි, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිභ්‍රාජතිස්ස සත්ථානි ගහපතිරත්නපථමානි. එසු දෙව ඡන්දං පජභ, ජීවිතෙ අපෙක්ඛං මාකාසි, ඉමානි තෙ දෙව චතුරා-සීතිබන්ධස්ස සත්ථානි අනුයක්කරපට්ඨාරානි පට්ඨාරානි එසු දෙව ඡන්දං පජභ ජීවිතෙ අපෙක්ඛං මාකාසි, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිධෙතුස්ස සත්ථානි දුට්ඨසන්දනානි කංසුපධාරණානි. එසු දෙව ඡන්දං පජභ, ජීවිතෙ අපෙක්ඛං මාකාසි, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිවස්කොට්ඨස්ස සත්ථානි බොම්සුමුමානං කප්පාසිකසුමුමානං කොප්පයාසුමුමානං කම්මලසුමුමානං, එසු දෙව ඡන්දං පජභ ජීවිතෙ අපෙක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිරාලිපාක-ස්ස සත්ථානි පායං පානං ගක්ඛාතිභාරො අභිගරියති එසු දෙව ඡන්දං පජභ, ජීවිතෙ අපෙක්ඛං මාකාසි ති

27. අනදයෙනි, ඇය මෙසේ කී කල්හි මහසුදස්සන් රජ සුභද්‍රා දේවියට මෙ බස් පැවැසී ය: “දේවිනි, තෙපි මට දික් කලක් ම ඉෂ්ට ප්‍රිය මනාප වචනයෙන් කතා කළහු ය. එහෙත් තෙපි මට මෙ පැසීම සමයෙහි අනිෂ්ට අකාන්ත අප්‍රිය අමනාප වචනයෙන් කතා කරනු. “දේවිනි, කෙසේ ඔබට කතා කරමි ද?” යි සුභද්‍රා දේවී විචාළා ය. “දේවිනි, මෙසේ මට කතා කරන්න” ‘දේවිනි, ප්‍රිය මනාප සියලු දයෙන් වෙන් වීම, බැහැර වීම, අන් පරිද්දෙකින් වීම ස්වභාවයෙක. දේවිනි, ඔබ අපේක්ෂා ඇතිව නහමක් කලුරිය කෙරේ වා. අපේක්ෂා ඇත්තහුගේ කාල ක්‍රියාව දුක් ගෙන දෙයි, සාපෙක්ෂ වුවහුගේ කාලක්‍රියාව ගර්හිත ය. දේවිනි, කුශාවතී නගරය ප්‍රමුඛ කොටැති මේ ඔබගේ නුවර සුවාසුදහසෙක් ඇත. දේවිනි, මෙහි ඇල්ම පියන්න ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න, දේවිනි, දහම් පහා පාමොක් මේ පහා සුවාසුදහසෙක් ඔබට ඇත. මෙහි ඇල්ම පියන්න. ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න දේවිනි, මහාවිද්‍යා කුටාගාර ප්‍රමුඛ මේ ඔබ සතු කුටාගාර සුවසුදහසෙක. මෙහි ඇල්ම පියන්න. ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නහමක් කරන්න. දේවිනි, රන්මුවා ද රිදිමුවා ද ඇත්දත්මුවා ද දෑවමුවා ද , කොඳුපලස් අතුළ, සුදු එළලොම්මුවා ඇතිරි අතුළ, ගනපුප් එළලොම් ඇතිරි අතුළ, කෙහෙල්මුවා සම්මුවා උතුම් පසතුරුණු අතුළ, උඩුවියන් සහිත, හිස්දෙර පාමුල යන දෙපසැ රතු කොට්ට ඇති සුවාසුදහසෙක් පළහනු ඇත. දේවිනි, මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නහමක් කරන්න. දේවිනි, රන් අබරණින් සැදුණු රන් දද ඇති රන් දලින් පිළිසන් උපොසට ඇත්රජු පාමොක් කොටැති ඔබගේ මේ සුවාසුදහසෙක් ඇත්තු ඇත. දේවිනි, මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නහමක් කරන්න. දේවිනි, රන් අබරණ පලන්, රන් දද සහිත, රන් දලින් පිළිසන්, වලාහක අස්රජු පාමොක් කොටැති ඔබගේ මේ සුවාසුදහසෙක් අස්සු වෙති. මොවුන් කෙරෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නහමක් කරන්න. දේවිනි, සිංහසමන් වසන ලද, ව්‍යාසුසමන් වසන ලද, දිවිසමන් වසන ලද, පාණ්ඩුකම්බලයෙන් වසන ලද, රන්අබරණින් සදන ලද, රන්දද සහිත රන් දලින් පිළිසන් විජයෝත්තරිය පාමොක් සුවාසුදහසෙක් රිය ඔබට ඇත. දේවිනි, මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂා නො කරන්න. දේවිනි, මිණිරුවන් පාමොක් මේ සුවාසුදහසෙක් මිණිහු ඔබට ඇත. මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න. දේවිනි, සුභද්‍රා දේවිය ප්‍රමුඛ සුවාසුදහසෙක් ස්ත්‍රීහු ඔබට ඇත. මෙහි ඇල්ම පියන්න ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න. දේවිනි, ගැහැවිරුවන් පාමොක් සුවාසුදහසෙක් ගැහැවිහු ඔබට ඇත. මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න. දේවිනි, පිරිනාරුවන් පාමොක් මේ අනුගාමී කැප්හු සුවාසුදහසෙක් ඔබට ඇත. මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නහමක් කරන්න. දේවිනි, හැම කල්හි දේවියැ නැති කිරි ඇති රන්සැටට ඇඟැ උවුණු මේ සුවාසුදහසෙක් දෙන්නු ඔබට ඇත. මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න. දේවිනි, සියුම් කොමුපිළි ද සියුම් කපුපිළි ද සියුම් පටපිළි ද සමබන්ධ මේ සුවහස් කෙළක් පිළි ඔබට ඇත. මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්නැ යි කියන්නැ” යි මහසුදස්සන් රජ කී ය.

28 එවං වුක්ඛෙ ආනන්ද සුභද්ද දෙවී පරොදි අසුත්ති - පටිනෙත්ති අප්ථං බො ආනන්ද සුභද්දදෙවී අසුත්ති පමජ්ඣා රාජානං මහාසුද්දානං එතදවොච:

සංඛෙතෙව දෙව පියෙති මනාපෙති නානාභාවො විනාභාවො අසුඤ්ඤා භාවො, මා බො තං දෙව සාපෙකක්ඛ කාලමකාසි, දුක්ඛා සාපෙකක්ඛ කාලකිරියා, ගරුඤ්ඤා ච සාපෙකක්ඛ කාලකිරියා, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිනාගරසහසානි කුසාවතීරාජධානිපථමානි, එසු දෙව ඡන්දං පඡහ, ජීවිතෙ අපෙකක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිපාසාදස-හසානි ධර්මපාසාදපථමානි, එසු දෙව ඡන්දං පඡහ, ජීවිතෙ අපෙකක්ඛං මාකාසි, ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිකුටාගාරසහසානි මහාවිඤ්ඤානුටාගාර-පථමානි, එසු දෙව ඡන්දං පඡහ, ජීවිතෙ අපෙකක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිපලලබ්භාසහසානි සොචණ්ණොමානි රුදියමානි දන්තමානි සාරමානි ගොණකල්පානි පටිකල්පානි පටලිකල්පානි කාදලිමීගපවරපට්ඨකල්පානි සලකල්පද්වයානි උභතොලොභිකකුපධානානි, එසු දෙව ඡන්දං පඡහ, ජීවිතෙ අපෙකක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිනාගරසහසානි සොචණ්ණොලබ්භානානි සොචණ්ණධර්මානි හෙමජාල පටිච්ඡන්තානි උපොසප්පාගාරාජපථමානි. එසු දෙව ඡන්දං පඡහ, ජීවිතෙ අපෙකක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිඅසාසහසානි සොචණ්ණොලබ්භානානි සොචණ්ණධර්මානි ගෙමජාල පටිච්ඡන්තානි චලාහකඅසාරාජපථමානි. එසු දෙව ඡන්දං පඡහ, ජීවිතෙ අපෙකක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිරජසහසානි සිහවම්මපරිවාරානි බාගසව්වම්මපරිවාරානි දීප්වම්මපරිවාරානි පණ්ඩුකම්මපරිවාරානි සොචණ්ණොලබ්භානානි සොචණ්ණධර්මානි හෙමජාල පටිච්ඡන්තානි චෙජානකල්පපථමානි. එසු දෙව ඡන්දං පඡහ, ජීවිතෙ අපෙකක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිමණිසහසානි මණිජන-නපථමානි. එසු දෙව ඡන්දං පඡහ, ජීවිතෙ අපෙකක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිඉත්ථිසහසානි ඉත්ථිජනපථමානි, එසු දෙව ඡන්දං පඡහ, ජීවිතෙ අපෙකක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීති-ගහපතීසහසානි ගහපතීරන්තකපථමානි. එසු දෙව ඡන්දං පඡහ, ජීවිතෙ අපෙකක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිඛන්ධසහසානි අනුයන්තානි පරිනායකල්පපථමානි. එසු දෙව ඡන්දං පඡහ, ජීවිතෙ අපෙකක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිධෙත්තුසහසානි ධුවාන්දනානි කංසුපධාරණානි. එසු දෙව ඡන්දං පඡහ, ජීවිතෙ අපෙකක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිවස්තොට්ඨසහසානි බොමුදුමානං ඛප සිතසුමානං කොසෙයාසුමානං කම්මලසුමානං. එසු දෙව ඡන්දං පඡහ, ජීවිතෙ අපෙකක්ඛං මාකාසි. ඉමානි තෙ දෙව චතුරාසීතිපාලිපාක-යාසානි සායං පානං හන්තාභිභාරො අභිගරියති එසු දෙව ඡන්දං පඡහ, ජීවිතෙ අපෙකක්ඛං මාකාසි.

28. අනදයෙනි, රජු මෙසේ කී කල්හි සුභද්‍රා දේවී හැඩුවා ය, කදුළු හෙළවා ය. අනදයෙනි, ඉක්බිති සුභද්‍රා දේවී කදුළු පිසැදමා මහසූදසුන් රජුට මෙසේ කීවු ය:

“දේවයිනි, ප්‍රිය මනාප හැම දෑ කෙරෙන් නානාභාවය ඒනාභාවය අනාභාවය වේ. දේවයිනි, ඔබ අපේක්ෂා ඇති ව නභමක් කදුරිය කරන්න. සාපෙක්ෂයාගේ කාලක්‍රියාව දුක් එළවයි. සාපෙක්ෂයාගේ කාලක්‍රියාව ගර්භිත ද වේ. දේවයිනි, කුශාවතී රාජධානිඥවුම මේ ඔබේ නුවර සුවාසුදහසෙක් ඇත. දේවයිනි, මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න. දේවයිනි, ධර්මප්‍රාසාදවුම ඔබ සතු මේ ප්‍රාසාද සුවාසුදහසෙක. දේවයිනි, මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න. දේවයිනි, මහාවික්‍රම කුටාගාර ප්‍රවුම ඔබේ මේ කුටාගාර සුවාසුදහසෙක මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නභමක් කරන්න. දේවයිනි, ස්වර්ණමය ද රජතමය ද දන්තමය ද සාරමය ද වූ, කොප්පලස් අතුළු, සුදු එළලාමවුටා ඇතිරි අතුළාකෙහෙල් වුව සමින් කළ උතුම් පසතුරුණු ඇති, උඩුවියන් සහිත, හිස්දෙර පාමුල යන දෙපසැ රතු කන්වයිනි තබන ලද ඔබගේ මේ පළඟ සුවසුදහසෙකි. මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න. දේවයිනි, පලන් රන් අඛණ ඇති රන් දද සහිත රන්දලින් පිළිසන්, උපොසථ ඇත් රජ ප්‍රවුම ඔබ සතු මේ සුවාසුදහසෙක් ඇත්තු ඇත. මොවුන් කෙරෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නභමක් කරන්න. දේවයිනි, රන්අඛණ පලන් රන්දද සහිත, රන්දලින් පිළිසන් වලාහක අස්ථ පාමොක් කොටැති, මේ ඔබ සතු සුවාසු දහසෙක් අස්සු ඇත මොවුන් කෙරෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නභමක් කරන්න. දේවයිනි, සිහසමින් වැසු, වගසමින් වැසු, දිවිසමින් වැසු, පාණ්ඩුකම්බලයෙන් වැසු, රන්අඛණින් සැදුණු, රන්දද සහිත, රන්දලින් පිළිසන් විජයෝත්තරිය පාමොක් ඔබ සතු මේ රිය සුවාසුදහසෙක. දේවයිනි, මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න. දේවයිනි, මිණි රුවන් පාමොක් ඔබ සතු මේ සුවාසුදහසෙක් මිණි රුවන්හු ඇත. මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න. දේවයිනි, ස්ත්‍රී රන්තප්‍රවුම ඔබ සතු මේ සුවාසු දහසෙක් ස්ත්‍රීහු ය. දේවයිනි, මොවුන් කෙරෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න. දේවයිනි, ගැහැවිරුවන් පාමොක් ඔබ සතු මේ ගැහැවිහු සුවාසුදහසෙක. මොවුන් කෙරෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න. දේවයිනි, පිරිනාරුවන් පාමොක් ඔබගේ මේ අනුගාමී සුවාසුදහසෙක් කැන්හු ය. මොවුන් කෙරෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න. දේවයිනි, හැම ද ම දේවියැ හැකි කිරි ඇති, රන් සැට්ට ඇඟැ ලැවුණු, මේ ඔබ ගේ සුවාසුදහසෙක් දෙන්නු ඇත. මොවුන් කෙරෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතය කෙරෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්න. දේවයිනි, සියුම් කපු පිළි ද සියුම් පටපිළි ද සියුම් කම්බල ද සම්බන්ධ ඔබ සතු සුවාසු කෙළ දහසෙක් පිළි ඇත. දේවයිනි, මෙහි ඇල්ම පියන්න, ජීවිතය කෙරෙහි අපේක්ෂාව නො කරන්නැ” යනු ය.

බ්‍රහ්මලොකුපගෙනං

29. අථ ඛො ආනන්ද රාජා මහාසුදසනනො න චිරසෙසව කාලමකාසි. සෙයාරාපි ආනන්ද ගහපතීසස වා ගහපතීසුත්තසස වා චිත්‍රඤ්ඤං භොජනං භුක්තාවිසස හත්තසමුදෙ භොති, එවලෙව ඛො ආනන්ද රඤ්ඤං මහාසුදසනසස මාරණනතීකා වෙදනා අභොසි කාලකංකා වානන්ද රාජා මහාසුදසනනො සුගතීං බ්‍රහ්මලොකං උපපජ්ජි රාජා ආනන්ද මහාසුදසනනො චතුරාසීතිවසසසසසාති කුමාරකීළිනං¹ කීළි චතුරාසීතිවසසසසසාති ඔපරජ්ජං කාරෙසි. චතුරාසීතිවසසසසසාති රජ්ජං කාරෙසි. චතුරාසීතිවසසසසසාති ගිහීභූතො² ධම්මෙ පාසාදෙ බ්‍රහ්මවරියං වරි³ සො වත්තාරො බ්‍රහ්මචරිතාරෙ භාවෙඤා කායසස භෙද පරමමරණං බ්‍රහ්මලොකුපගො අභොසි.

30 සියං ඛො පනානන්ද එවමස අඤ්ඤං නුන තෙන සමයෙන රාජා මහාසුදසනනො අභොසීති න ඛො පනෙතං ආනන්ද එවං දට්ඨබ්බං, අහං තෙන සමයෙන රාජා මහාසුදසනනො අභොසිං. මම තාති චතුරාසීතිනගරසහසාති කුසාවතීරාජධානිපමුබාති, මම තාති චතුරාසීතිපාසාදසහසාති ධම්මෙ පාසාදසමුබාති, මම තාති චතුරාසීතිකුට්ඨාගාරසහසාති මහාවිසුභකුට්ඨාගාරසමුබාති, මම තාති චතුරාසීතිපල්ලධානසහසාති සොවණ්ණමයාති රුපියමයාති දන්තමයාති සාරමයාති ගොණකස්තාති පටිකස්තාති පට්ටිකස්තාති කාද්ලිමිගපට්පඤ්ඤාසරණාති සඋතාරවජ්ජති උභතොලොභිතකුපධානාති, මම තාති චතුරාසීතිනගරසහසාති සොවණ්ණලඛ්ඛාති සොවණ්ණධජාති හෙමජාලපට්ටිච්ඡන්තාති උපසාසපනාගරාජපමුබාති, මම තාති චතුරාසීතිඅසාසහසාති සොවණ්ණලඛ්ඛාති සොවණ්ණධජාති හෙමජාලපට්ටිච්ඡන්තාති විලාහකඅක්ඛරාජපමුබාති, මම තාති චතුරාසීතිරජසහසාති සිහිමමපට්ටාරාති බ්‍රහ්මවරිපට්ටාරාති දීපිවරිපට්ටාරාති පණ්ණකමබ්බපට්ටාරාති සොවණ්ණලඛ්ඛාති සොවණ්ණධජාති හෙමජාලපට්ටිච්ඡන්තාති වෙජ්ජනතරජපමුබාති, මම තාති චතුරාසීතිමණිසහසාති ලණ්ණතප්පමුබාති, මම තාති චතුරාසීතිඉත්ථිසහසාති සුභඤ්ඤවිපමුබාති, මම තාති චතුරාසීතිගහපතීසසසාති ගහපතීරතපමුබාති, මම තාති චතුරාසීතිබන්ධසහසාති අනුයතාති පරිනායකරතපමුබාති, මම තාති චතුරාසීතිධෙත්‍රසහසාති ධුවසන්දනාති කංසුපධාරණාති මම තාති චතුරාසීතිවස්කොට්ඨසහසාති ඛොමසුමුමානං කප්පසිංසුමුමානං කොසෙය්‍යසුමුමානං කම්බලසුමුමානං මම තාති චතුරාසීතිපාලිපාකසහසාති සායං පානං හත්තාභිභාරො අභිභරිසිස්ස.

1. කුමාරකීළි - මජ්ඣං
2. ගිහිභූතො - ජෙසං

3. බ්‍රහ්මවරියමවරි - කං

බහිලොච යෑම

29. අනාදයෙනි, ඉක්බිති නොබෝ කලෙකින් මහ සුදසුන් රජ කදුරිය කෙළේ ය. අනාදයෙනි, මනහර බොජුනක් වැළැදු ගැහැවියකුට හෝ ගැහැවි පුත්‍රක්හට යම්යේ බන්ධනය වේද මහසුදසුන් රජුට ද එබඳු මවූ මරණය අවසන් කොට ඇති වේදනාවෙන් විය. අනාදයෙනි, කදුරිය කළාවූ ද මහසුදසුන් රජ බහිලොචා උපතී. අනාදයෙනි, මහසුදසුන් රජ සුවාසුදහසක් හවුරුදු කුමරකෙළි කෙළිය. සුවාසුදහසක් හවුරුදු සුවරජය කැරැවිය. සුවාසුදහසක් හවුරුදු රජය කැරැවිය. හිඟ ව මැ සුවාසුදහසක් හවුරුදු දහම් පායෙහි බහිසර හසළේ ය. හේ සතර බහිවෙහෙර බවා කාටුන් මරණින් මතු බහිලොච්ඡ ගියේ විය.

30. අනාදයෙනි, 'එ සමයෙහි අනෙකෙක් මහසුදසුන් රජ වී 'යැ යි (කොපට මෙ බදු සිතක්) වියැ හැක්ක. අනාදයෙනි, එය එසේ නො දක සුතු. එ සමයෙහි මම මහසුදසුන් රජ වීමි. කුසාවතීරාජධානිප්‍රමුඛ ඒ සුවාසුදහසෙක් නගරයෝ මගේ ය. ධර්මප්‍රාසාදප්‍රමුඛ සුවාසුදහසෙක් ප්‍රාසාදයෝ මගේ ය. මහාවසුභකුටාගාරප්‍රමුඛ සුවාසුදහසෙක් කුළුගෙවල් මගේ ය. ස්වර්ණමය ද රජකමය ද දන්තමය ද සාරමය ද වූ කොදුපලස් අතුළ සුදුප්ඵලොමීන් කළ ඇතිරි අතුළ, ගනපුප්ඵලොමී ඇතිරි අතුළ, උතුම් කෙසෙල්වුව සමීන් කළ පසතුරුණු ඇති, උඩුවියන් සහිත, ඉස්දෙර පාමුල යන දෙපසැ රතුකොට්ට තැබූ ඒ සුවාසුදහසෙක් පළහඟු මගේ ය. රන් අබරණින් සැදී, රන්දද සහිත, රන්දලින් පිළිසන් උපොසථ ඇත් රජ ප්‍රමුඛ ඒ සුවාසුදහසෙක් ආත්තු මගේ ය. රන් අබරණින් සැදී, රන්දද සහිත, රන්දලින් පිළිසන් වලාහක අස්ථර ප්‍රමුඛ ඒ සුවාසුදහසෙක් අස්සු මගේ ය. සියමින් සන්, වගසමින් සන්, දිවිසමින් සන්, පඩුඇඟුලින් සන්, රනබරණින් සැදී රන්දදකි, මහමිදලින් පිළිසන් විජයොක්ඛියපාමොක් ඒ සුවාසුදහසෙක් රියඟු මගේ ය. මිණිරුවන්පාමොක් ඒ සුවාසුදහසෙක් මිණිඟු මගේ ය. සුභද්‍රාදේවිප්‍රමුඛ සුවාසුදහසෙක් ඒ ස්ත්‍රීඟු මා අයත් වූහ. ගැහැවිරුවන් පාමොක් ඒ සුවාසුදහසෙක් ගැහැවියෝ මා සතු වූහ. පරිණායකරත්න ප්‍රමුඛ අනුයන්තෘ වූ ඒ සුවාසුදහසෙක් කැත්තු මගේ ය. හැම ද දෙවියැකි කිරි ඇති රන්කැට්ට ඇඟ ලැවුණු ඒ සුවාසුදහසෙක් දෙනැනු මා සතු වූහ. සියුම් කොමුපිළි ද සියුම් කපුපිළි ද සියුම් පටපිළි ද සියුම් කම්බල ද වූ සුවාසු පිළි කෙළ දහස මා සතු විය. මට උදේ සවස ඒ තලි සුවාසුදහසක් වූ බතෙක් එළැවිණ.

31. තෙසං ඛො පනානාඤ්ඤා චතුරාසීතිනගරසහසසානං එකඤ්ඤාච තං නගරං හොති යං තෙන සමයෙන අජක්ඛාවසාමී යද්දං කුසාවතී රාජධානී.

තෙසං ඛො පනානාඤ්ඤා චතුරාසීතිසංසාදසහසසානං එකොයෙව සො පාසාදෙ හොති යනෙනන සමයෙන අජක්ඛාවසාමී යද්දං ධම්මො පාසාදෙ.

තෙසං ඛො පනානාඤ්ඤා චතුරාසීතිකුටාගාරසහසසානං එකඤ්ඤාච තං කුටාගාරං හොති, යනෙනන සමයෙන අජක්ඛාවසාමී යද්දං මහාවිදුහං කුටාගාරං.

තෙසං ඛො පනානාඤ්ඤා චතුරාසීතිපලලඛකසහසසානං, එකො යෙව සො පලලඛකා හොති යනෙනන සමයෙන පරිභුඤ්ජාමී යද්දං සොවණ්ණමයො වා රුපියමයො වා දන්තමයො වා සාරමයො වා

තෙසං ඛො පනානාඤ්ඤා චතුරාසීතිනාගසහසසානං එකො යෙව සො නාගො හොති යනෙනන සමයෙන අභිරුහාමී යද්දං උපොසථො නාගරාජා.

තෙසං ඛො පනානාඤ්ඤා චතුරාසීතිඅසසහසසානං එකො යෙව සො අසසා හොති යනෙනන සමයෙන අභිරුහාමී යද්දං විද්‍රාහකො අසසරාජා.

තෙසං ඛො පනානාඤ්ඤා චතුරාසීතිරජයහසසානං එකො යෙව සො රජො හොති යනෙනන සමයෙන අභිරුහාමී යද්දං වෙජයනතරජො.

තෙසං ඛො පනානාඤ්ඤා චතුරාසීතිඉත්ථිසහසසානං එකා යෙව සා ඉත්ථි හොති, යා තෙන සමයෙන පච්චුපප්ඨාති ධක්ඛිසීති¹ වා වෙසිති² වා.

තෙසං ඛො පනානාඤ්ඤා චතුරාසීතිවත්තොට්ඨසහසසානං එකං යෙව තං දුස්සයුගං හොති යනෙනන සමයෙන පරිදහාමී ඛොමසුත්තං වා කප්පාධිකසුත්තං වා කොසෙය්‍යසුත්තං වා කම්බලසුත්තං වා.

තෙසං ඛො පනානාඤ්ඤා චතුරාසීතිථාලිපාකසහසසානං එකො යෙව සො ථාලිපාකො හොති යනො නාලිකොදනපරමං භුඤ්ජාමී තදුපිරුඤ්ඤා සුපෙය්‍යං.

1 බන්ධනී - වත්තං
ධක්ඛිසීති - සායං

2 වෙසිති - සායං.

31. අනදයෙනි, එ සමයෙහි කුශාවතී රාජධානිය වූ යම් නගරයෙක විසිම ද, ඒ නුවර සුවාසු දහසින් මෙ එක් නගරයේ ම මෙ විසිමි. (සෙසු නුවර වල දුපුත් ආදිහු වුසුහ.)

අනදයෙනි, ඒ සුවාසුදහසක් ප්‍රාසාද අතුරෙන් යම් ධර්මනම් ප්‍රාසාදයෙක් වී ද මෙ එහි ම විසිමි (සෙසු පහයන්හි අඹුරු ආදිහු වුසුහ)

අනදයෙනි, ඒ සුවාසුදහසක් කුළුගෙවලින් යම් මහාවිදුහ නම් කුළුගෙයෙක් වී ද, මෙ එහි විසිමි.

අනදයෙනි, ඒ පළහ සුවාසුදහසින්, රන්මුවා හෝ රිදිමුවා හෝ ඇත්දත්මුවා හෝ දූවමුවා හෝ යම් පළහෙක් වී ද, ඒ එකක් මම පරිභෝග කෙළෙමි.

අනදයෙනි, ඒ ඇතුන් සුවාසුදහසින්, උපොසථ නම් යම් ඇත් රජෙක් වී ද, උහු ම මම නැගෙමි.

අනදයෙනි, ඒ අසුන් සුවාසුදහසින්, යම් වලාහක හම් අස්රජෙක් වී ද, උහු ම මම නැගෙමි.

අනදයෙනි, ඒ රිය සුවාසුදහසින් යම් චිජයොත් නට රියෙක් වී ද, එය ම මම නැගෙමි.

අනදයෙනි, ඒ සුවාසුදහසක් ස්ත්‍රීන් අතුරෙන්, කැන්කුලු වූ හෝ වෙළෙඳ කුලු වූ හෝ යම් එකියක් මව උච්චන් කළා ද, ඒ එක් ස්ත්‍රියක් ම විය.

අනදයෙනි, ඒ සුවාසු විළි කෙළ දහසින් සිසුට නොවුසිලියක් හෝ සිසුට කපුසිලියක් හෝ සිසුට පටපිළියක් හෝ සිසුට කටබලයක් හෝ ඒ එක් විළිසුවියක් ම මට ලැබුණි, පෙරැටි.

අනදයෙනි, ඒ සුවාසු බන්ධන දහසින් යමෙකින් කැලියක් පරම නොයක් (කැලියකට යොදවා) බන්ධන එසේ පලිය වූ සුපත් වැලැද්දා තම ඒ යන් බන්ධන කැලියක් ම විය.

32. පසසානාඤ්ඤා සංකප්පාදානං අනිත්තං නිරුද්ධං විපරිණාමං ඵලං අනිත්තං ඛො ආනාඤ්ඤා සංකප්පාදානං, ඵලං අනිත්තං ඛො ආනාඤ්ඤා සංකප්පාදානං, ඵලං අනාසාසිකා ඛො ආනාඤ්ඤා සංකප්පාදානං, යාවස්ඤ්ඤා ආනාඤ්ඤා අලමෙව සංකප්පාදානං නිවර්තනං, අලං විරජ්ජිතං, අලං විලිඛිතං, ජකඛිතං ඛො පනාහං ආනාඤ්ඤා අනිත්තං ඉමස්මිං පදෙසෙ සරිතං නිකම්පිතං, තස්මිං ඛො රාජාභි භවංගො චක්ඛවන්ති ධම්මිකො ධම්මරාජා වාතුරත්තො විජිතාභි ජනපදාභිරිසප්පකො සත්තරත්තසම්මතොගො අයං සත්තමො සරිතංගො, න ඛො පනාහං ආනාඤ්ඤා පදෙසං සම්මුඛසංකප්පාදානං සංකප්පාදානං ප්ලානං සමාදානං සමුඛමෙකං සසංකප්පාදානං-ඤ්ඤා පජාය සංකප්පාදානං යත්තං තපාගො අවධංගං සරිතං නිකම්පෙය්‍යාති.

ඉදමවොච හගවා. ඉදං වජ්‍ජා සුගතො අරාපරං ඵලදවොච සස්සං.

අනිත්තං වස සංකප්පාදානං උපපාදවයධම්මිකො,
උපපජ්ජිතං නිරුද්ධංගං තෙසං වූපසමො සුඛො ති.

මහාසූදස්සනසුත්තං නිධංගං වතුස්සං.

32. බලවූ අනාදයෙහි, ඒ සියලු සමරණ ඉකුත් වූය, ජිව්‍යද්ධ වූය, පෙරරණය. අනාදයෙහි, මෙසේ සමරණ අතීතය ම ය. අනාදයෙහි, සමරණ මෙසේ අද්විත ම ය. අනාදයෙහි, මෙසේ සමරණ ආත්මික චරිතය ම ය. අනාදයෙහි, සියලු සමර දාමුත් කෙරෙහි කලාපිතයන්තව ඉතා ම සුදුසු ය. හොඳ අලෙක්තව ඉතා ම සුදුසු ය. එසින් මෙකල්තව ඉතා ම සුදුසු ය, අනාදයෙහි, සමරත් ම මෙ පෙරෙසෙහි සිරුර බහා සුදෙව් බි දැනිමි. ඒ ද ධාර්මික වූ බර්මාප වූ සපුරුණිමි සිවුපෙදිසිතව සෙසෙහි වූ, පසළුකුරත් දිනු, දාමුති පහවුරු බවට පැමිණි, සත්වරුනින් සත්වරුන් සත්වරුන් රසත් වූ ම කෙසෙදි. මේ සත්වරුන් සමරණයන්සෙසෙස ය. අනාදයෙහි, කලාපිතයන් දෙවියන් සහිත සිරුරු සහිත බිදුන් සහිත මොවුනි, මහසමුත්තන් සහිත දෙවිමිත්තන් සහිත සත්වප්‍රායෙහි යම් කලාපිත අවරුනිමිතය සිරුර බහාදන්තෝ ද, එසේ වූ කලාපිත මේ කො ම දැනිමි."

ආගමිකයන් විවිධයේ ලිපිය වැල තේවා, පළා වැට්ටා, කුලකයන්
විවිධයේ කැවැට්ටා ආදියෙන්ම ලිපිය ලැබෙන්නේ වූ ලිපිය වැල තේවා:

“ එකතුවෙන් සංස්කෘතයන් ඇතිවනවා.
 ඉන්පිළි වැඩිපිළි සමා සොයාගන්නා.
 ඉතිරි කළහත්.
 ඒ සංස්කෘතයන් අති සැතියම් කළ වීරවරුන්ගේ වී.”

සකර ටී.නී විභාදනායක පදවර හිමිවරයා.

5.

ජනවසගසුතනං

1. එවං මේ සුතං; එකං සමයං ගඟවා නාතිකෙ¹ විහරති ගිඤ්ජකාවස-
රේ. තෙන ඛො පන සමයෙන ගඟවා පරිතො පරිතො ජනපදෙසු පරිවා-
රකෙ අභිභවිතෙ කාලකතෙ උපපන්නිසු බ්‍යාකරොති, කාසිකොසලෙසු
වජ්ජිමලෙප්පසු චෙතිවංසෙසු² කුරුපඤ්චාලෙසු මච්ඡසුරසෙනෙසු අසු අමුත්ත
උපපතොනා අසු අමුත්ත උපපතොනා ති පරොපඤ්ඤාසං නාතිකියා පරිවාරකා
අභිභවිතා කාලකතා පඤ්චනං ඔරමහාගියානං සමඤ්ඤාපනානං පරික්ඛයා
ඔපපාතිකා තත්ත පරිනිබ්බාධිතො අනාවතතිධම්මො තස්මා ලොකා. සාධිකා
නවුති නාතිකියා පරිවාරකා අභිභවිතා කාලකතා තිණ්ණං සමඤ්ඤාපනානං
පරික්ඛයා රාගදෙසමොභානං තනුතා සකදගාමිතො සකිදෙව³ ඉමං ලොකං
ආගනාමා දුක්ඛස්සනං කරියසානි සාතිරෙකානි පඤ්ඤාසනානි නාතිකියා
පරිවාරකා අභිභවිතා කාලකතා, තිණ්ණං සමඤ්ඤාපනානං පරික්ඛයා සොතා-
පනනා අවිනිපාතධම්මො නියතා සමබ්බාධිපරායණා ති.

2. අසොසාසුං ඛො නාතිකියා පරිවාරකා. ගඟවා කීර පරිතො පරිතො
ජනපදෙසු පරිවාරකෙ අභිභවිතෙ කාලකතෙ උපපන්නිසු බ්‍යාකරොති කාසි-
කොසලෙසු වජ්ජිමලෙප්පසු චෙතිවංසෙසු කුරුපඤ්චාලෙසු මච්ඡසුරසෙනෙසු
අසු අමුත්ත උපපතොනා අසු අමුත්ත උපපතොනා'ති. පරොපඤ්ඤාසං නාතිකියා
පරිවාරකා අභිභවිතා කාලකතා පඤ්චනං ඔරමහාගියානං සමඤ්ඤාප-
නානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකා තත්ත පරිනිබ්බාධිතො අනාවතතිධම්මො
තස්මා ලොකා. සාධිකා නවුති නාතිකියා පරිවාරකා අභිභවිතා කාල-
කතා තිණ්ණං සමඤ්ඤාපනානං පරික්ඛයා රාගදෙසමොභානං තනුතා
සකදගාමිතො සකිදෙව ඉමං ලොකං ආගනාමා දුක්ඛස්සනං කරි-
සානි සාතිරෙකානි පඤ්ඤාසනානි නාතිකියා පරිවාරකා අභිභවිතා
කාලකතා තිණ්ණං සමඤ්ඤාපනානං පරික්ඛයා සොතාපනනා අවිනි-
පාතධම්මො නියතා සමබ්බාධිපරායණා'ති තෙන ච නාතිකියා පරිවාර-
කා අනාමනා අපහසුං පමුදිතා පිට්ටසාටනස්සජාතා ගඟවතො
පඤ්ඤාචෙය්‍යාකරණං⁴ සුච්චා.

1 නාදිංත පිටු සංඝා PTS

3 ප.ටි.පද්ධ. (කා)

2 චෙතිවංසෙසු - ජෛන

4 පඤ්ඤාපනාකරණං (සංඝා)

5.

ජනවසන සූත්‍රය

1. 'මා විසින් මෙසේ අසන ලදී එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඥාතිකා ගම් ගෙඩිගෙඩි වැඩ වසන සේක. එ සෙමෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෘෂි කෝසල වජ්ජිලේල වෙති වංස කුරු පඤ්චාල මච්ඡ සුරසේන යන වටා වටා දනවුහි ඉකුත් කලා වුසු කලුරිය කළ උවසුවන් ඇරැබූ 'අසෝ තැනැත්තෝ අසෝ තැනැ උපන, අසෝ තැනැත්තෝ අසෝ තැනැ උපනැ' යි ඔවුන් ගේ උපපත්ති විෂයයෙහි කරුණු හෙළි කැරැ වදරන සේක ඥාතිකාවාසි වූ ද පනසකට වැඩි තරම් වූ, ඉකුත් කලා වූ, කලුරිය කළ උවසුවෝ අවරභාගික සංයෝජන පස නැසූ හෙයින් ඒ ශුද්ධාවාසයෙහි උපන්නාහු, එහි ම පිරිනිවෙන සුලු වූවාහු, එ ලොවින් වටාලා නො එන සුලු වෙත්. ඉකුත් කලා සිටී, කලුරිය කළ, ඥාතිකාග්‍රාමවාසි අධිකයක් සහිත අනුවක් (අනුවකට වැඩි) උවසුවෝ, තුන් සංයෝජනයන් නැසූ හෙයින් රාග ද්වේෂමෝහ තුනී වූහෙයින්, සෙදගැමි වූවාහු, එක් වරක් ම මෙ ලොවට අවුත් දුක් කෙළවර කරන්නාහ අතිරේකයක් සහිත පන්සියක් ඥාතිකාවාසි උපාසකයෝ ඉකුත් කලා සිට කලුරිය කළාහු, තුන් සංයෝජනයන් නැසූ හෙයින් සෝවාන් වූවාහු, අපායට නොවැටෙන සුලු වූවාහු, රහත් බවට නියත වූවාහු, රහත් බව පිහිට කොටැත්තාහු වෙත්'' යි ද වදළ සේක

2 "භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෘෂි කෝසල දෙරටෙහි ද වජ්ජි මල්ල දෙරටෙහි ද වෙති වංස දෙරටෙහි ද කුරු පංචාල දෙරටෙහි ද මච්ඡ සුරසේන දෙරටෙහි ද යන වටා වටා දනවුහි ළඟ ඉකුත් කලා සිටී, කලුරිය කළ උවසුවන් 'අසෝ තැනැත්තෝ අසෝ තැනැ උපන, අසෝ තැනැත්තෝ අසෝ තැනැ උපනැ' යි උපපත්ති නිමිත්තෙන් ඔවුන් (මරණින් පසු තතු) හෙළි කරන සේක ළඟ ඉකුත් කලා සිටී, කලුරිය කළ ඥාතිකාවාසි පනසකට වැඩි ගණනක් උවසුවෝ, අවරභාගික සංයෝජන පස නැසූ හෙයින් ශුද්ධාවාසයෙහි උපන්නාහු, එහි දී පිරිනිවෙන සුලු වූවාහු, වටාලා එයින් මෙහි නො එන සුලු වෙත්. ඉකුත් කලා සිටී, කලුරිය කළ, ඥාතිකාවාසි අනුවකට වැඩි ගණනක් උවසුවෝ තුන් සංයෝජන නැසූයෙන්, රාග ද්වේෂ මොහ තුනී වූයෙන්, සෙද ගැමි වූවාහු, එක් වරක් ම මෙ ලොවට අවුත් දුක් කෙළවර කරන්නාහ. ඉකුත් කලා සිටී, කලුරිය කළ පන්සියකට වැඩි ගණනක් ඥාතිකාවාසි උවසුවෝ, තුන් සංයෝජන නැසූයෙන් සෝවාන් වූවාහු, අපායට නොවැටෙන සුලු වූවාහු, රහත් බවට නියත වූවාහු, රහත්ඵලය ප්‍රතිෂ්ඨා කොටැත්තාහු වෙත් යැ යි වදරන සේකැ'' යි ඥාතිකාග්‍රාමවාසි උපාසකයෝ හඟවත් බ්‍රිදුරුපුත් ගේ ප්‍රශ්නව්‍යාකරණය අසා එයින් ද ගන්නා ලද සිතැත්තාහු, සතුවූ වූවාහු, හටගත් ප්‍රීති හා සොමනස් හා ඇත්තෝ වූහ.

3. අපෙසාසි ටො ආයසමා ආනන්ද භගවා කීර පරිතො පරිතො ජනපදෙසු පරිවාරකෙ අභ්‍යන්තරෙ කාලකතෙ උපපත්තිසු ධ්‍යානරොති. කාසිකොසලෙසු වජ්ඣංගෙසු චෙතිවංසෙසු කුරුපඤ්චාලෙසු මච්ඡසුර-සෙනෙසු අසු අමුත්‍ර උපපතොනා අසු අමුත්‍ර උපපතොනා ති, පරොපඤ්ඤස-නාතිකියා පරිවාරකා අභ්‍යන්තරා කාලකතා පඤ්චනතං ඔරමාගියානං සංඤ්ඤාජනානං පරික්කයා ඔපපාතිකා තත් පරිනිබ්බාධිතො අනාවතතිධම්මා තස්මා ලොකා සාධිකා නවුතිනාතිකියා පරිවාරකා අභ්‍යන්තරා කාලකතා තිණණං සංඤ්ඤාජනානං පරික්කයා රාගදොසමොහානං තනුතා සකද-භාමිතො සකිදෙව දුමං ලොකං ආගන්තවා දුක්ඛසහනං කරිසසනති, සාතිරෙකානි පඤ්චසතානි නාතිකියා පරිවාරකා අභ්‍යන්තරා කාලකතා තිණණං සංඤ්ඤාජනානං පරික්කයා සොතාපතනා අවිනිපාතධම්මො නියතා සමොධි-පරායණා ති. තෙන ච නාතිකියා පරිවාරකා අත්තමනා අහෙසුං පමුදිතා පිතිසොමනසසජාතා භගවතො පඤ්ඤවෙය්‍යාකරණං සුචා¹ ති.

ආනන්ද පරිකථා

4. අථ ටො ආයසමිතො ආනන්දස්ස එතදහොසි ඉමෙ ටො පනාපි² අහෙසුං මාගධිකා පරිවාරකා බහු වෙව රත්තඤ්ඤා ච අභ්‍යන්තරා කාල-කතා. සුඤ්ඤා මඤ්ඤා අභ්‍යමගධා අභ්‍යමාගධිකෙති³ පරිවාරකෙති අභ්‍යන්තරෙති කාලකතෙති. තෙ ටො පනාපි අහෙසුං බුද්ධො පසන්නා ධම්මෙ පසන්නා සංඛෙ පසන්නා සිලෙසු පරිපුරකාරිනො තෙ අභ්‍ය-න්තරා කාලකතා භගවතා අධ්‍යාක්කතා තෙසමපසා⁴ සාධු වෙය්‍යා-කරණං බහුජනො පසිදෙය්‍යා තතො ගවේශයා සුගතිං. අයං ටො පනාපි අහොසි රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බසාරො ධම්මකො ධම්ම-රාජා භීෂකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං නොගමානඤ්ච ජානපදනඤ්ච. අපිසසුදං මනුසසා කිත්තයමානරූපා විහරන්ති 'එවං නො උයා ධම්මකො ධම්මරාජා සුඛාපෙචා කාලකතො, එවං මයං තස්ස ධම්මකස්ස ධම්මරඤ්ඤස්ස උචිතෙ ඵාසු⁵ විහරිමහා'ති සො ටො පනාපි අහොසි බුද්ධො පසන්නො ධම්මෙ පසන්නො සංඛෙ පසන්නො සිලෙසු පරිපුර-කාරි අපිසසුදං මනුසසා එවමාහංසු 'යාච මරණකාලාපි රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බසාරො භගවතං කිත්තයමානරූපො කාලකතො'ති.

1 පනපි - PTS

2 අභ්‍යමාගධිකෙති - සා

3 තෙසමපියා - මජ්.

4 ඵාසුකං - සා

3. “භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ කාසි කෝසල දෙ රටෙහි ද වජ්ජි මල්ල දෙ රටෙහි ද වෙති වංස දෙ රටෙහි ද කුරු පංචාල දෙ රටෙහි ද මව්ප සුරසෙන දෙ රටෙහි ද යන වටා වටා දැනවුනි ළඟ ඉකුත් කලා සිටි කල්ලිය කළ උවසුවන් ‘අයෝ තැනැත්තෝ අයෝ තැනැ උපන, අයෝ තැනැත්තෝ අයෝ තැනැ උපනැ’ යි ද උපපත්ති නිමිත්තෙන් (ඔවුන්ගේ මරණින් පසු ගතිය) හෙළි කරන සේක ඉකුත් කලා සිටි, කල්ලිය කළ ඥාතිකාවාසි වූ පනසකට වැඩි ගණනක් උවසුවෝ අවරභාගික සංයෝජන පස නැසූ හෙයින් ඉද්ධාවාසයෙහි උපන්නාහු, එහි දී පිරිනිවෙන සුදු වූවාහු, වටාලා එයින් මෙහි නොඑන සුදු වෙතැ යි ද, ඉකුත් කලා සිටි කල්ලිය කළ ඥාතිකාවාසි අනුවකට වැඩි ගණනක් උවසුවෝ තුන් සංයෝජන නැසූ හෙයින්, රංග ද්වේෂ මෝහ තුනී වූ හෙයින් සෙදගැමි වූවාහු, එක් වරක් ම මෙ ලොවට අවුත් දුක් කෙළවර කරන්නාහ’ යි ද, ළඟ ඉකුත් කලා සිටි, කල්ලිය කළ පනසියයකට වැඩි ගණනක් ඥාතිකාවාසි උවසුවෝ තුන් සංයෝජන නැසූ හෙයින් සෝවාන් වූවාහු, අපායට නොවැටෙන සුදු වූවාහු, රහත් බවට නියත වූවාහු, රහත්ඵලය ප්‍රතිෂ්ඨා කොටැති යාහු වෙතැ යි ද වදරන සේක ල, භාග්‍යාවතුන් වහන්සේගේ දුශ්චරිතාකරණය අසා එයින් ඥාතිකාවාසි උවසුවෝ ආරාධිත සිතැත්තාහු, සතුටු වූවාහු, හටගත් ප්‍රීති හා සොම්නස් හා ඇත්තාහු ද වෙත් ලැ” යි අනාද තෙරණුවෝ ඇසූහ

ආනන්ද පරිකරාව

4 එ කල්හි වනාහි අනාද තෙරුනට මේ සිත විය “ළඟ ඉකුත් කලා සිටි, කල්ලිය කළ, මගද රටැ වැසි විරරාත්‍රඥ බොහෝ උවසුවෝ ද වූහ ළඟ ඉකුත් කලා සිටි කපරිය කළ අඟු මගද දෙරටැ වූසූ (අරිසවු) උවසුවන් ගෙන් මෙ දෙ රට හිස් වූ නියා යැ (හිස් වූවාක් මෙන් අනායනට පෙනෙයි) ඒ අඟු මගද දෙරටැ වැසියෝ ද බුදුරජුන් කෙරෙහි පහන් ද දහමිති පහන් ද සඟුන් කෙරෙහි පහන් ද සිල් පුරන සුදු ද වූහ ළඟ ඉකුත් කලා කල්ලිය කළ ඔහු භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ විසින් නො ම හෙළි කරන ලදහ ඔවුන් ගේ ද උපපත්තිය හෙළි කරනු මනා යැ බොහෝ දෙනා පහදිනු ඇත එයින් සුගතියට යනු ඇත මේ මගධාධිපති ශ්‍රේණික බිම්බිසාර රජ ධාර්මික ද ධර්මරාජ ද බමුණු ගැහැටියනටත් නිගමවාසි ජනපදවාසි ජයායාටත් හිතකාමීද විය මිනිස්සුද දැහැමි වූ, දහැමින් රැජියු අපේ රජ රට සුවපත් කොට මෙසේ කල්ලිය කෙළේ යැ” යි ද, ‘මෙසේ අපි දැහැමි වූ දහැමෙන් රජ වූ ඔබේ රටැ සුව පේ වුසුමහ’ යි ද, එ රජුහු ගුණ වණන්තාහු ද වෙසෙත් ඒ රජ ද බුදුරජුන් කෙරෙහි පහන් ද දහමිති පහන් ද සඟුන් කෙරෙහි පහන් ද සිල් පුරන සුදු ද විය. කල්ලිය කරන තෙක් දු මගධාධිපති ශ්‍රේණික බිම්බිසාර රජ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේගේ ගුණ වණන සුදු වැ වැස කල්ලිය කෙළේ යැ” යි මිනිස්සු ද මෙසේ කියත්

සො අභ්භතීතො කාලකතො භගවතා අබ්බාකතො තස්ස පස්ස සාධු-
වෙය්‍යාකරණං බහුජනො පසීදෙය්‍යා, තතො ගවේජයා සුගතිං. භග-
වතො ඛො ජන සමමොධි මගධෙසු. යත් ඛො භගවතො සමමොධි
මගධෙසු, කථං තත් භගවා මාගධකො පරිවාරකො අභ්භතීතෙ කාල-
කතෙ උපපන්නීසු න බ්බාකරෙය්‍යා? භගවා වෙව ඛො ජන මාගධකො
පරිවාරකො අභ්භතීතෙ කාලකතෙ උපපන්නීසු න බ්බාකරෙය්‍යා දීන-
මනා තෙනසසු මාගධකා පරිවාරකා. යෙන ඛො පන්දසු දීනමනා
මාගධකා පරිවාරකා කථං තෙ භගවා න බ්බාකරෙය්‍යාති

5. ඉදමායසමා ආනන්දො මාගධකො පරිවාරකො ආරාමින ඵකො රහො
අනුච්චිතෙතස්වා රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය යෙන භගවා තෙනුප-
සඬකම්. උපසඬකම්චා භගවතා අභිවාදෙඬා ඵකමනං භිසිදි
ඵකමනං භිසිතොතො ඛො ආයසමා ආනන්දො භගවතං ඵකදවොව

සුතමෙමිතං භතො භගවා කීර පරිතො පරිතො ජනපදෙසු පරිවාරකො
අභ්භතීතෙ කාලකතෙ උපපන්නීසු බ්බාකරොති කාසිකොසලෙසු වජ්ජිම-
ලෙඋසු වෙතිවංසෙසු කුරුපඤ්ඤාලෙසු මව්සුරසෙනෙසු. අසු අමුත්ත
උපපන්නො අසු අමුත්ත උපපන්නො ති. පරොපඤ්ඤාසං නාතිකියා පරි-
වාරකා අභ්භතීතා කාලකතා පඤ්ඤාසං ඔරමාගියානං සමඤ්ඤාප-
නානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකා තත් පරිනිබ්බාගිනො අනාවතතිධම්මො
තසමා ලොකා. සාධිකා නවුති නාතිකියා පරිවාරකා අභ්භතීතා කාල-
කතා තිණ්ණං සමඤ්ඤාපනානං පරික්ඛයා රාගදොසමොභානං තතුත්තා
සකදගාමීනො සකිදෙව ඉමං ලොකං ආගතවා දුක්ඛසංතාං කර-
සන්ති. සාතිරොකාති පඤ්ඤාසනාති නාතිකියා පරිවාරකා අභ්භතීතා
කාලකතා තිණ්ණං සමඤ්ඤාපනානං පරික්ඛයා සොතාපකතා අදිති-
පාතධම්මා නියතා සමමොධිපරායණාති තෙන ච නාතිකියා පරිවාර-
කා අත්තමනා අපෙසුං පළුදිතා පිතිසොමනසංජාතා භගවතො
පඤ්ඤාවෙය්‍යාකරණං සුචාති. ඉමෙ ඛො පනාපි භතො අපෙසුං මාග-
ධකා පරිවාරකා බහු වෙව රත්තඤ්ඤා ච අභ්භතීතා කාලකතා සුඤ්ඤා
මඤ්ඤා අභ්භමගධා අභ්භමාගධකෙහි පරිවාරකෙහි අභ්භතීතෙහි කාල-
කතෙහි තෙ ඛො ජනාපි භතො අපෙසුං බුද්ධො පසන්නා ධම්මෙ
පසන්නා සඬෙක පසන්නා සිලෙසු පරිදුරකාරිනො තෙ අභ්භතීතා
කාලකතා භගවතා අබ්බාකතා.

හේ ඌහ ඉකුත් කල්හි කල්ලිය කෙළේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් (මොහුගේ උපපත්තිය මෙසේ යැයි) නොම හෙළි කරන ලද්දේ ය. ඔහුගේ උපපත්තිය ද හෙළි කරනු මනා යැ. බොහෝ දෙනා පහදිනු ඇත. එයින් සුගතියට යනු ඇත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්බෝධිය මගේ රටෙහි විය. යම් මගේ රටෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්බෝධිය වී ද, එහි සම්පාතීක වූ කල්ලිය කළ උවසුවන් කෙසේ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (ඔවුන්ගේ) උපපත්තීන් නිමිත්තෙන් නොම හෙළි කළ යුතු වන සේක් ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වනාහි සම්පාතීකයෙහි කල්ලිය කළ මගේ රට වැසි උවසුවන් ඔවුන්ගේ උපපත්ති නිමිත්තෙන් නො හෙළි කරන සේක් වූ නම්, එයින් මගේ රට වැසි උවසුවෝ බැහැරත් සිතැති වන්නාහ. මගේ රට වැසි උවසුවෝ යම් කරුණෙකින් බැහැරත් සිතැති වන්නාහු ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙසේ නම් ඒ (උපපත්ති නිමිත්තෙන්) උවසුවන් හෙළි නො කරන සේක් ද? යනු යැ.

5 අනෙකුත් තෙරණුවෝ මගේ රට වැසි උවසුවන් ඇරැබූ හුදෙකලා වැරහසිගත වැ මෙසේ පුනපුනා සිතා, රෑ අලුය මැ නැති සිට, හඟවත් බුදුරජුන් කරා එළැඹියාහ. එළැඹ ඔබ වැද, පසෙකැ හිඳගත්හ පසෙකැ හිඳ ම හඟවත් බුදුරජුන්ට මේ බස් පැවැසූහ.

“වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කාසි කෝසල දෙ රටෙහි ද වජ්ඣ මල්ල දෙ රටෙහි ද වෙති වංස දෙ රටෙහි ද කුරු පංචාල දෙ රටෙහි ද මව්පසුරසේන දෙ රටෙහි ද යන වටා වටා දනවුහි ඌහ ඉකුත් කලා සිටි, කල්ලිය කළ උවසුවන් ‘අසෝ තැනැත්තේ අසෝ තැනැ උපන, අසෝ තැනැත්තේ අසෝ තැනැ උපනැ’ යි උපපත්ති නිමිත්තෙන් (ඔවුන් මරණින් පසු තතු) හෙළි කරන සේක. ඌහ ඉකුත් කලා සිටි, කල්ලිය කළ ඥාතිකාවාසි පනසකට වැඩි ගණනක් උවසුවෝ අවරහාගික සංයෝජන පස නැසුයෙන් ශුද්ධාවාසයෙහි උපන්නාහු, එහි දී පිරිනිවේන සුලු වූවාහු, වටාලා එයින් මෙහි නො එන සුලු වෙත්. ඉකුත් කලා සිටි, කල්ලිය කළ, ඥාතිකාවාසි අනුවකට වැඩි ගණනක් උවසුවෝ, තුන් සංයෝජන නැසුයෙන්, රාග ද්වේෂ මොහ තුනී වූයෙන්, සෙදගැමි වූවාහු, එක් වරක් ම මෙ ලොවට අවුත් දුක් කෙළවර කරන්නාහ. ඉකුත් කලා සිටි, කල්ලිය කළ, පන්සියයට වැඩි ගණනක් ඥාතිකාවාසි උවසුවෝ, තුන් සංයෝජන නැසුයෙන්, සෝවාන් වූවාහු, රහත් ඵලය ප්‍රතිෂ්ඨා කොටැත්තාහු වෙත්” යැ යි වදන සේක. එයින් ඥාතිකාවාසි උවසුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ ප්‍රශ්න ව්‍යාකරණය අසා ආරාධිත සිතැත්තෝ ප්‍රමුද්ධයෝ උපන් ප්‍රීති හා සොමනස් හා ඇත්තෝ වූහ. වහන්ස, ඌහ ඉකුත් කලා කල්ලිය කළ මගේ රට වැසි චිරරාත්‍රඥ වූ මෙ බොහෝ උවසුවෝ වූහ. අඟු මගේ දෙරට ඌහ ඉකුත් කලා කල්ලිය කළ අඟුමගේ වැසි උවසුවන් ගෙන් හිස් වූ සේ ය. වහන්ස, ඔහු ද බුදු රජු කෙරෙහි පැහැදුණා වූ, දහමහි පැහැදුණාහු, සහන කෙරෙහි පැහැදුණාහු, ඒල් පුරන්නාහු වූහ. ඌහ ඉකුත් කලා කල්ලිය කළ ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො හෙළි කරන ලදහ.

තෙසමපසස සාධු වේයාකරණං ඛණ්ණජනො පසීදෙයා තතො ගවේජයා සුගතිං අයං ඛො පනාපි හතෙන අහොසි රාජා මාගධො සෙතියො ඛිමබ්බිසාරො ධම්මකො ධම්මරාජා තිතො ප්‍රාභණ්- ගහපතිකානං තෙගමානකෙදුව ජානපදනකෙදු අදිස්සුදං මනුස්සා කිත්තයමානරූපා වීහරන්ති 'එවං තො සො ධම්මකො ධම්මරාජා සුඛාපෙඤා කාලකතො, එවං මයං තස්ස ධම්මකස්ස ධම්ම- රකෙදු විජිතෙ එංගු වීහරිමා'ති සො ඛො පනාපි හතෙන අහොසි බුඛෙ පසන්නො ධම්මෙ පස්නෙහා සඛෙහ පස්නෙහා සීලෙසු පරිදුර- කාරි අපිස්සුදං මනුස්සා එවමාහංසු 'යාව මරණකාලා පි රාජා මාගධො සෙතියො ඛිමබ්බිසාරො හගවන්තං කිත්තයමානරූපො කාලකතො'ති සො අඛතතීතො කාලකතො හගවතා අබ්‍යාකතො, තස්ස පස්ස සාධු වේයාකරණං ඛණ්ණජනො පසීදෙයා තතො ගවේජයා සුගතිං, හගවතො ඛො පන හතෙන සමෙබ්බාධි මගධෙසු, යත් ඛො පන හතෙන හගවතො සමෙබ්බාධි මගධෙසු කථං තත් හගවා මාගධකෙ පරිචාර- රකෙ අඛතතීතෙ කාලකතෙ උප්පත්තිසු න බ්‍යාකරෙයා, හගවා වෙ ඛො පන හතෙන මාගධකෙ පරිචාරකෙ අඛතතීතෙ කාලකතෙ උප්- පත්තිසු න බ්‍යාකරෙයා, දීනමනා¹ තෙනස්ස මාගධකා පරිචාරකා යෙන ඛො පනස්ස හතෙන දීනමනා මාගධකා පරිචාරකා, කථං තෙ හගවා න බ්‍යාකරෙයා''ති

ඉදමායසමා ආනන්දෙ මාගධකෙ පරිචාරකෙ ආරඤ්ඤා හගවතො සමමුඛා පරිකථං කථො උට්ඨායාසනා හගවන්තං අභිවාදෙඤා පදකථිණං කථො පකකාමී.

6. අථ ඛො හගවා අවිරපකකතො ආයසමතො ආනන්දෙ පුබ්බත්ථ- සමයං නිවාසෙඤා පක්ඛවිවරමාදය නාතිකං පිණ්ඩාය පාටිසි. නාතිකෙ පිණ්ඩාය වරිඤා පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩජාතපටිකකතො පාදෙ පසඛාලෙඤා ගිඤ්ඤාකාවසථං පටිඤ්ඤා මාගධකෙ පරිචාරකෙ ආරඤ්ඤා අවසීකඤා මනසි කථා සබ්බං වේනසො සමන්තාහරිඤා පඤ්ඤාතො ආයතෙ තිසිදි "ගතිං තෙසං ජාතිස්සාමි අභිසම්පරායං යංගතීකා තෙ හවන්තො යංඅභිසම්පරා- යා''ති. අද්දස්සා ඛො හගවා මාගධකෙ පරිචාරකෙ යංගතීකා තෙ හවන්තො යංඅභිසම්පරායාති. අථ ඛො හගවා සායනභස්මයං පටිස්ප්‍රානා වුට්ඨිතො ගිඤ්ඤාකාවසථා තිස්සවිඤා විහාරපච්ඡායායං පඤ්ඤාතො ආයතෙ තිසිදි

1 නිතනමනා සාහ
දිනමානා PTS

ඔවුන්ගේ ද (උපපත්තිය) හෙළි කිරීම වේ වං සි යදිමි. එයින් බොහෝ දෙනා පහදිනු ඇත. සුගතියට යනු ඇත. වහන්ස, මහධායිපති වූ මේ ශ්‍රේණික බිම්බිසාර රජ දහැමි විය, දහැමෙන් රජයන්නේ විය. බමුණනට ද හැඟවියනට ද නියමගම්වැසියනට ද දනවු වැසියනට ද වැඩ කැමැති විය තව ද මිනිස්සු 'මෙසේ ඒ දහැමි වූ, දහැමෙන් රජයු බිම්සර රජ අප සුව පත් කොට කලුරිය කෙළේ ය මෙසේ අපි දහැමෙන් රජයු ඒ දහැමි රජුගේ රටෙහි පහසුවෙන් වුසුමහ' යි ඔහු ගුණ වණන සුලු ව වෙසෙත් වහන්ස, තව ද එ රජ බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි පැහැදුණෙක, දහමෙහි පැහැදුණෙක, සහන කෙරෙහි පැහැදුණෙක, සිල් පිරුයෙක තව ද මිනිස්සු 'මියැ යන තාක් ම මහධායිපති වූ ශ්‍රේණික බිම්බිසාර රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වර්ණනා කරන සුලු වැ වැස කලුරිය කෙළේ යැ' යි මෙසේ කියත්. ළඟ ඉකුත් කුලැ සිටී, කලුරිය කළ හෙ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හෙළි නො කරන ලදී ඔහුගේ ද උපපත්තිය හෙළි කිරීම වේ වං සි යදිමි බොහෝ දෙනා පහදිනු ඇත. එයින් සුගතියට යනු ඇත වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්බෝධිය (බුදු බව ලැබීම) වූයේ මගද රටෙහි ය වහන්ස, යම් මගද රටෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්බෝධිය වී නම්, එ මගද රටැ වුසු, ළඟ ඉකුත් කල්හි වූ, කලුරිය කළ උවසුවත් කෙසේ නම් උපපත්තිය නිමිත්තෙන් හෙළි නො කරන සේක් ද? වහන්ස, ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ළඟ ඉකුත් කල්හි වූ, කලුරිය කළ මගද රටැ වුසු උවසුවත් උපපත්ති නිමිත්තෙන් හෙළි නො කරන සේක් වී නම්, මගද රටැ වැසි උවසුවෝ එයින් බැගැපත් සිතැත්තෝ වන්නාහ. වහන්ස, යම් භෙයකින් මගද රටැ වැසි උවසුවෝ බැගැපත් සිතැත්තෝ වන්නාහු නම්, කෙසේ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් (උපපත්ති නිමිත්තෙන්) හෙළි නො කරන සේක් ද?"

අනද තෙරණුවෝ මගද රටැ වැසි උවසුවන් ඇරැඹූ හඟවත් බුදුරජුන් හමුයෙහි මේ විස්තර කථාව කොට, භූතස්නෙත නැඟී, ඔබ වැද පැදකුණු කොට නික්මියාහ.

6 එ කලැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනද තෙරුන් නික්මැ ගිය නොබෝ කල්හි, පෙර වරැ සමයෙහි හැදෑ පෙරෙ වැ පා දිවුරු ගෙන, ඥාතික ගමට පිටු පිණිස පිවිසි සේක ඥාතික ගමෙහි පිටු පිණිස හැසිර, පසුබත්හි පිටු පා ගමනින් පෙරළා ඇත්වුණු සේක්, පා සෝද ගිඤ්ජකාව-සරයට (ගඬොළ ගෙට) වැඩ, මගද රට වැසි උවසුවන් ඇරැඹූ, කරුණු සලකා මෙනෙහි කොට, සියල්ල සිතීන් එක් කොට ගෙන, 'ඒ හවත්වු යමබුදු ඥානගතියක් ඇත්තාහු ද, යම්බුදු පරලොචි ගතියක් ඇත්තාහු ද, ඔවුන්ගේ ඒ ඥානගතිය, ඒ පරලොචි ගතිය දැනගන්නොව්' යි සිතා පනවන යම් පරලොචි ගතියක් ඇත්තාහු ද, එසේ වූ මගද රටැ වුසු ඒ උවසුවන් සිටී සේක්, ගෞරව්‍ය ගෙයින් නික් මැ වෙගෙරැ ඉදිරි පසැ සෙවණෙහි පන වන ලද අයනෙහි වැඩ හුන් සේක.

7. අථ ඛො ආසංඝො ආනන්දෙ යෙන භගවා තෙත්ථපසංඛතම්. උපසංඛතමිත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං හිසිදි එකමන්තං කිසිකෙනා ඛො ආයස්මි ආනන්දෙ භගවන්තං එතදවොච “උපසන්තං පදිද්ධං” භතෙන භගවා, භාතිරිච භගවතො මුඛවණ්ණො විපස්සන්තත්තා ඉත්ථිසානං. සන්තන්තා නුතන්තං භතෙන භගවා විහාරන්තා විහාසි”ති “යදෙව ඛො මෙ ත්වං ආනන්ද මාගධකො පරිවාරකො ආරභ්වා සම්මුඛො පරික්ඛං කත්වා උට්ඨායාසනා පක්කන්තො, තදෙවාහං නාතිකො පිණ්ඩාය වරිත්වා පට්ඨාහන්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො පාදෙ පක්ඛාලොත්වා ගිඤ්ඤාචස්ථං පටිසිත්වා මාගධකො පරිවාරකො ආරභ්වා අවසික්ඛත්වා¹ චෙති කත්වා සංඛං වෙතස්සො සමන්තාභරිත්වා පඤ්ඤානෙත ආසනො කිසිදි. ‘ගතිං තෙස්ස ජාතිස්සාමි අභිස්මපරායං, යංගත්තො තෙ භවන්තො යංගභිස්මපරායා’ති අද්දස්සං ඛො අහං ආනන්ද මාගධකො පරිවාරකො යංගත්තො තෙ භවන්තො යංගභිස්මපරායාති

ජනවසභාගමනං

8 අථ ඛො ආනන්ද අනුරභිතො යකෙඛා සද්දම්නුස්සාවෙසි “ජනවසභො අහං භගවා, ජනවසභො අහං සුගතා”ති “අභිජානාසි නො ත්වං ආනන්ද ඉතො සුමඛ ඵවරුපං නාමධෙයං සුතං යදිදං ජනවසභො”ති “න ඛො අහං භතෙන අභිජානාමි ඉතො සුමඛ ඵවරුපං නාමධෙයං සුතං යදිදං ජනවසභො”ති අපි ච මෙ භතෙන ලොමාභි භරිස්මාති ජනවසභො ති නාමධෙයං සුත්වා තස්ස මයහං භතෙන එතදභොසි න හි නුත සො ඔරතො යකෙඛා භවිස්සති යස්සිදං² ඵවරුපං නාමධෙයං සුපඤ්ඤන්තං යදිදං ජනවසභො”ති “අනන්ත රා ඛො ආනන්ද සද්දපාතුභවා උළාරවණ්ණො මෙ යකෙඛා සම්මුඛෙ පාතුරහොසි. දුතියමි සද්දම්නුස්සාවෙසි, ‘බ්බිසාරො අහං භගවා බ්බිසාරො අහං සුගතා’ති. ඉදං සත්තමං ඛො අහං භතෙන වෙස්සාවස්සා මහාරාජස්ස සහභ්ගතං උපපජ්ජාමි. සො තතො වුතො මනුස්සාරාජ භවිතුං පභොමි”³

ඉතො සත්ත තංතා සත්ත සංයාරාති වතුද්දස,

නිවාසවභිජානාමි යත් මෙ වුසිතං සුරෙ.

දීඝරත්තං ඛො අහං භතෙන අට්ඨිපාතො අට්ඨිපාතං සඤ්ජානාමි දාසා ච පත මෙ සත්ථිච්ඡන්ති සකදගාමිකායා ති.

1 උපසන්තපදිද්ධං - නං

2 අවසික්ඛත්වා - ඔස්ස

3 යදිදං - ඔස්ස

4 ලොමාභාජ 8 ගො 8 - ෦෦෪

7. එ කලා අතද තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුන් කරා එළැඹියහ. එළැඹි ඔබ වැද එක් පසෙක හුන්හ. අතද තෙරණුවෝ එක් පසෙක හුන්නාහු ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපයාන්න වූ දුකුම ඇති සේක. ඉදුරන් වෙළෙඹින් පහන් බැවින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මුඛවර්ණය බබළන සේ ය. වහන්ස, අද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යාන්ත විහරණයෙකින් වුසු සේකැ යි හඬිමි” යැ යි කීහ. එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදරන සේක්, “අතදයෙනි, යම් විටෙක කෙපි මගද රටැ වුසු උවසුවන් ඇරැබැ මා හමුයෙහි වර්ණනා කථාව කොට හුනස්නෙන් නැඟී තික්මුණහු ද, එ විට ම මම ඥාතික ගමැ පිටු පිණිස හැසිර පසු බතැ පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා ඇත්මුණෙමි, පා දෙවැ ගබොළ ගෙට වැද මගද රටැ වුසු උවසුවන් ඇරැබැ, කරුණු සලකා බලා මෙනෙහි කොට, සියල්ල සිතීන් එක් කොට ගෙන, ඒ හවන්හු යම්බඳු ඥානගති ඇත්තෝ වුහු ද, යම්බඳු පරලොව ඇත්තෝ වුහු ද, ඔවුන්ගේ ඒ ඥානගතිය, ඒ පරලොව ගතිය දන ගන්නෙමි” යි සිතා, පනවන ලද අස්නැ හිඳැ ගතීම්. අතදයෙනි, ඒ හවන්හු යම්බඳු ඥානගති ඇත්තෝ වුහු ද, යම්බඳු පරලොව ගති ඇත්තෝ වුහු ද, එසේ වූ ගති ඇති මගද රටැ වූ ඒ උවසුවන් මම දුටු-යෙමි ම ය

ජනවසනය පැමිණීම

8 අතදයෙනි, එ කලා අතුරුදහන් වූ යක්ෂයෙක් ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස මම ජනවසනයෙමි, සුගතයන් වහන්ස, මම ජනවසනයෙමි’ යි හඬ ඇස්වී ය (බබදුයක් පැවැත් වී ය). අතදයෙනි, ජනවසන යන මේ නම කොප මෙයින් පෙරැ ඇසුවා දැනිවු ද?” යි අසා වදළ සේක. “වහන්ස, ජනවසන යන මේ නම මෙයින් පෙරැ ඇසුවා නො ම දැනිමි. එහෙත් වහන්ස, ජනවසන යන නම ඇසීමෙන් මා ලොමුදහ ගත. වහන්ස, ඒ මට ‘ජනවසන යන මෙබඳු නමෙක් යමකුහට පනවන ලද්දේ නම් හේ එසේ මෙසේ යකෙක් නො වන්නේ යැ” යි අතද තෙරණුවෝ කීවු ය

“අතදයෙනි, හඬ නැහෙන්නා ‘හා ම උදර වූ සිරුරු පැහැ ඇති යක්ෂ-යෙක් මා ඉදිරියෙහි පහළ විය. දෙවනු වරැ ද හෙ තෙම ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම බිම්බිසාර වෙමි, සුගතයන් වහන්ස, මම බිම්බිසාර වෙමි’ යි හඬ ඇස්වී ය. ‘වහන්ස, මේ සත්වන වර වෙසවුණු මහරජු ගේ සහභාවයට පැමිණියෙමි ඒ මම මෙයින් සැව මිනිස් රජක්හු වන්නට හැක්කෙමි. මෙ දෙවලොවින් සැව සත් වරක් ද, ඒ මිනිස් ලොවින් සැව සත් වරක් ද’ යි මෙසේ යම් දෙව මිනිස් දෙ ලොවිහි පෙරැ මා වුසුයේ ද, ඒ දෙ තන්හි ම හැම ලෙසින් කඳ පිළිවෙළ තුදුසක් විසීම දැනිමි. වහන්ස, දික් කලක් ම අපායකට නො වැටුණෙමි, අපායට මගේ නොවැටීම දැනිමි. සෙදුගැමි බව පිණිස ද මගේ අපේක්ෂාව පවති” යැයි ද හේ කී ය.

තව ද ජනවසන තෙම මතු දැක්වෙන කථාවක් කිය.

9 “අවජරියමිදං ආයස්මතො ජනවසහස්ස යක්ඛස්ස, අබහුතමිදං ආයස්මතො ජනවසහස්ස යක්ඛස්ස, ‘දීඝරත්තං ඛො අහං හතෙන අභිතිපාතො අවිනිපාතං සඤ්ජානාමිති ච වදෙසි, ආසා ව පන මෙ සත්තිට්ඨති සකදගාමිත්තායාති ච වදෙසි කුතො නිදන්තං පත්තායස්මා ජනවසහො යනෙඛා එවරුපං උළාරං විසෙසාධිගමං සඤ්ජානාති?’”ති

“න අඤ්ඤත්ථ හගව්‍යා තව සාසනා, න අඤ්ඤත්ථ සුගත තව සාසනා යදග්ගෙ අහං හතෙන හගවති එකන්තිකතො¹ අභිසංසන්තො, තදග්ගෙ අහං හතෙන දීඝරත්තං අභිතිපාතො අභිතිපාතං සඤ්ජානාමි. ආසා ව පන මෙ සත්තිට්ඨති සකදගාමිත්තාය, ඉධාහං හතෙන වෙසසවණෙන මහාරාජෙන පෙසිතො විරුළුහකස්ස මහාරාජස්ස සත්තිකෙ කෙතනවිදෙවකරණියෙන අද්දසං හගවන්තං දන්තරාමග්ගෙ ගිඤ්ජකාවසරං පටිසිත්වා මාගධකෙ පරිවාරකෙ ආරඛ්‍ය අට්ඨිකත්වා මනසි කත්වා සබ්බං වෙතසො සමන්තාහරිත්වා කිසිත්තං ‘ගතිං තෙසං ජාතිස්සාමි අභිසම්පරායං යංගතිකා තෙ හවන්තො යංඅභිසම්පරායාති. අනවජරියං ඛො පනෙතං හතෙන යං වෙසසවණස්ස මහාරාජස්ස තස්සං පරිසායං භාසතො සම්මුඛා සුතං සම්මුඛා පටිග්ගන්ති. යංගතිකා තෙ හවන්තො යංඅභිසම්පරායාති තස්ස මයහං හතෙන එතදහොසි හගවන්තඤ්ඤා දක්ඛාමි. ඉදංඤ්ඤා හගවතො ආරොවෙසාමිති. ඉමෙ ඛො මෙ හතෙන දෙව පච්චයා හගවන්තං දස්සනාය උපසඩ්ධාමිතුං

දෙවසහා

10. පුරිමානි හතෙන දිවසානි පුරිමතරාති තදුප්පොසරෙ පණ්ණරයෙ වසසුපතායිකාය පුණ්ණොය පුණ්ණමාය රත්තියා කෙවලකප්පා ව දෙව්‍යා තාවතියා සුධම්මොය සහායං සන්තිසිත්තා හොන්ති සන්තිපතිතා, මහති ච දිබ්බපරිසා² සමන්තතො සන්තිසිත්තා හොන්ති සන්තිපතිතා වත්තාරො ච මහාරාජානො වාතුද්දියා නිසිත්තා හොන්ති පුරස්මාය දිසාය ධතරට්ඨො මහාරාජා පච්ඡමාභිමුඛො³ නිසිත්තො හොති දෙවෙ පුරස්මත්වා දක්ඛණොය දිසාය විරුළුකතො මහාරාජා උත්තරාභිමුඛො කිසිත්තො හොති දෙවෙ පුරස්මත්වා පච්ඡමාය දිසාය විරුපකො මහාරාජා පුරස්මාභිමුඛො⁴ කිසිත්තො හොති දෙවෙ පුරස්මත්වා උත්තරාය දිසාය වෙසසවණො මහාරාජා දක්ඛණාභිමුඛො කිසිත්තො හොති දෙවෙ පුරස්මත්වා යද හතෙන කෙවලකප්පා ව දෙව්‍යා තාවතියා සුධම්මොය සහායං සන්තිසිත්තා හොන්ති සන්තිපතිතා මහති ච දිබ්බපරිසා⁵ සමන්තතො සන්තිසිත්තා හොන්ති සන්තිපතිතා, වත්තාරො ච භොරාජානො වතුද්දියා නිසිත්තො හොන්ති ඉදං තෙසං හොති ආසනස්සං.

1. රක්තසතො - සාය

2. දිබ්බා පරිසා - ප්‍රාය

3. රත්තිය - ප්‍රාය

4. පච්ඡමාභිමුඛො - මෙය.

5. පුරස්මාභිමුඛො - මෙය.

9. “වහන්ස, මම දික් කලක් ම අපායට වැටීමක් නැත්තෙමි, අපායෙන් මිදුණු බව හඳුනාමි” යි ද තෙපි කියනු. සෙදගැමි බව පිණිස මගේ අපේක්ෂාව ද පවත්නේ යැ යි ද කියනු. ආයුෂ්මත් ජනවසහ යක්ෂයාණන්ගේ මේ වචනය ආශ්වාසී ය, ආයුෂ්මත් ජනවසහ යක්ෂයාණන්ගේ මේ වචනය අද්භූත ය ආයුෂ්මත් ජන වසහයෝ කවර හේතුවකින් මෙ බඳු මහත් අධිගම විශේෂයක් වූ නියා හඳුනාත් ද?” යි මම ඇසිමි. එ විට ජනවසහ තෙම මෙය කී ය

“භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඔබ වහන්සේගේ සස්තෙන් බැහැරෙහි නො වේ, සුගතයන් වහන්ස, ඔබ වහන්සේගේ සස්තෙන් බැහැරෙහි නො වේ වහන්ස, යම් දවසෙක (යම්විටනෝද්‍යානයෙහි දී පළමුවෙන් ම බණ අසා සෝවාන් වු) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි ඒකාන්ත වශයෙන් පැහැදිණිම ද, වහන්ස, එතැන් පටන් කොට මම දික් කලක් අපායයෙන් මිදුණෙමි වීම් අපායට නොවැටීම හඳුනාමි. සකාදගාමී බව පිණිස මගේ අපේක්ෂාව ද ඇත. වහන්ස, මෙහි මම වෙස. වුණු මහරජුහු විසින් කිසි කටයුත්තක් සඳහා විරුඬක මහරජු වෙත එවන ලද්දෙමි, මහ අතුරෙහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශිඤ්ජකාවසථයට වැද මගද රට වුණු උවසුවන් ඇරඹූ, වැඩ ඇතියක් කොට සලකා, මෙතෙහි කොට, සියල්ල සිතින් එක් තැන් කොට ගෙන, ඒ හවත්නු යම්බඳු ඥානාගති ඇතියෝ ද යම්බඳු පරලොභි ගති ඇතියෝ ද, ඔවුන්ගේ ඒ ඥානාගති හා පරලොභි ගති දනගනිමි” යි වැඩ හුන්නාවුන් දිටිමි වහන්ස, ඒ හවත්නු යම් ඥානාගති ඇතියෝ යම් අභිසම්පරාය ගති ඇතියෝ වුණු ද එපවත් ඒ පිරිසෙහි දී උච්ඡත වෙසවුණු මහරජු ගේ වචනය ඔහු හමුයෙහි මා ඇසුවා, ඔහු හමුයෙහි මා පිළිගත්තා පුදුම නො වේ. වහන්ස, ඒ මට ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද දකින්නෙමි, මෙය ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කරන්නෙමි’ යි මේ සිත විය වහන්ස, මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස මා එළැඹෙහිනුවට කරුණු දෙක ය

දෙව් සබය

10 වහන්ස, පෙර දවසැ, බොහෝ දවසකට පෙර, ඒ පසොළොස් වක් පොහෝ ද, වැසි සෘතුව එළැඹි, පුරා සඳ ඇති රැයෙහි, සියලු තවතිසා වැසි දෙවියෝ සුදුම් සෙබෙහි එක් වැ හුන්නාහු, එක් රැස් වූවාහු වෙත්. මහත් දෙව් පිරිස්හු ද එක් වැ හුන්නාහු, එක් රැස් වූවාහු ද වෙත්. සිවුවරම් මහ රජදරුවෝ ද සිවු දිගැ හුන්නාහු වෙත් පෙර දිගැ ශාතරාෂ්ට්‍ර මහරජ පැසිමි දිගට මුහුණ ලා දෙවියන් පෙරටු කොට හුන්නේ වෙයි. දකුණු දිගැ විරුඬක මහරජ උතුරු දෙසට මුහුණ ලා දෙවියන් පෙරටු කොට හුන්නේ වෙයි. පැසිමිදිගැ විරුපාක්ෂ මහරජ පෙර දිගට මුහුණ ලා දෙවියන් පෙරටු කොට හුන්නේ වෙයි. උතුරු දිගැ වෙසවුණු මහරජ දකුණු දෙසට මුහුණ ලා දෙවියන් ඊපරටු කොට හුන්නේ වෙයි. වහන්ස, යම් විටෙක සියලු තවතිසාවැසි දෙවියෝ සුදුම් සෙබෙහි එක් වැ හුන්නාහු, එක් රැස් වූවාහු වෙත් ද, මහත් දෙව්පිරිස්හු වටා එක් වැ හුන්නාහු, එක් රැස් වූවාහු වෙත් ද, එකල් හි සතර වරම් මහ රජ දරුවෝ සතර දිගැ හුන්නාහු වෙත්.

අප් පච්ඡා අමහාකං ආසනං භොති. යෙ තෙ භනෙන දෙවා භගවතී
 බ්‍රහ්මචරියං වරිත්වා අබුනුපපත්තා තාවතීංසකායං, තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ
 අතිරොචනතී වණ්ණණන වෙව යසසා ව. තෙනසසුදං භනෙන දෙව¹
 තාවතීංසා අත්තමනා භොතති පමුදිතා පිතියොමනසසජාතා, “දිබ්බ²
 වත භො කායා පරිපුරන්ති භායන්ති අසුරා කායා”ති. අප් ඛො භනෙන
 සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ දෙවානං තාවතීංසානං සමපසාදං විදිත්වා
 ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදි

මොදන්ති වත භො දෙවා තාවතීංසා සතින්දකා¹
 තථාගතං නමස්සන්තා ධම්මස්ස ව සුධම්මතං. *

නවෙ දෙවෙ ව පසස්සා වණ්ණවනෙන යසසීනෙ,²
 සුගතස්මිං බ්‍රහ්මචරියං වරිත්වාන ඉධාගතෙ.

තෙ අඤ්ඤා අතිරොචනතී වණ්ණණන යසසායුතා
 සාවකා භූරිපඤ්ඤාසා විසෙසුපගතා ඉධ.

ඉදං දිස්වාන නන්දනති තාවතීංසා සතින්දකා,
 තථාගතං නමස්සන්තා ධම්මස්ස ව සුධම්මතන්ති.

11. තෙන සුදං භනෙන දෙවා තාවතීංසා තියොසොමත්තාය අත්ත-
 මනා භොතති පමුදිතා පිතියොමනසසජාතා. ‘දිබ්බා වත භො කායා
 පරිපුරන්ති භායන්ති අසුරා කායා’ති.

අප් ඛො භනෙන යෙනෙත්ත දෙවා තාවතීංසා සුධම්මොයං සභායං
 සන්තිසිත්තා භොතති සන්තිපතීතා, තං අත්ථං විත්තයිත්වා තං අත්ථං
 මත්තයිත්වා චුත්තවචනාපි තං³ චත්තාරො මහාරාජානො තස්මිං අප්ඤ්ඤා
 භොතති, පච්චනුසිඛවචනාපි⁴ තං චත්තාරො මහාරාජානො තස්මිං
 අප්ඤ්ඤා භොතති, සකෙසු සකෙසු ආසනෙසු ධීතා අවිපකකතා.⁵

“තෙ චුත්තවාක්‍යා රාජානො පටිග්ගඤ්ඤානුසාරිණි-

විපසසන්නාමනා සන්තා අභිංසු සමති ආසනෙ.”ති

1. සඉන්දකා - සිමු

2. යසසීනෙ - සායා

3. චුත්තවචනා නාමිදං - නං

4. පච්චනුසිඛවචනා පි තං - මජ්ඣං

5. අවිපකකතා - නං

* මොදන්ති භො සුත්තදෙවා: ප්‍රසස්තං
 සග්‍රහං තථාගතං නමස්සන්තා ධම්මස්ස
 සුධම්මතාම - මහාවග්ගෙ

මේ ඔවුන්ගේ අසුන් ගැන්ම වේ. ඉක්බිති අපගේ අසුන් වෙයි. වහන්ස, යම් දෙව කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බලසර හැසිර, තවතිසා දෙවමුළුවට අළුත පැමිණියාහු වෙත් ද, ඔහු වර්ණයෙන් ද යසයින් ද සෙසු දෙවියන් ඉක්මැ බබළත් වහන්ස, එයින් තවතිසාවැසි දෙවියෝ, 'ප්‍රිතියෙක! දෙව පිරිස් පිරේ, අසුර පිරිස් පිරිණේ' යැ යි ආරාධිත සිතැත්තෝ සතුටු වුවෝ, උපන් ප්‍රීති හා සොම්නස් හා ඇත්තෝ වෙත්. වහන්ස, එ කල්හි සක්දෙවිඳු තවතිසාවැසි දෙවියන්ගේ පැහැදීම දැන,

'ප්‍රිතියෙක! හවත්ති, ඉන්ද්‍රයා සහිත තවතිසා වැසි දෙවියෝ තපාගතයන් වහන්සේ ද ධර්මයා ගේ සුධර්මත්වය ද නම්දනාහු,

'සුගතයන් වහන්සේ වෙත බලසර හැසිර මෙහි පැමිණි, වර්ණවත්, යශස් ඇති, අළුත් දෙවියන් දක්නාහු සතුටු වෙත්' යැ යි ද,

'මහ නුවණැති බුදුරජුන් ගේ සවු වූ, විශේෂාධිගමයට පැමිණි ඔහු මෙහි පැහැයෙන් ද යශයින් ද ආයුෂයෙන් ද අන් දෙවියන් ඉක්මැ බබළත්' යැ යි ද,

'ඉන්ද්‍රයා සහිත තවතිසා වැසි දෙවියෝ මෙය දැක, තපාගතයන් වහන්සේ ද, ධර්මයා ගේ සුධර්මත්වය ද (සංඝයා ගේ සුපිළිවෙත ද) නම්දනාහු සතුටු වෙති' යි ද කියා මේ භාරාවලීන් අනුමෝදන් විය (ඔවුන් අනුව සතුටු විය).*

11. වහන්ස, 'ප්‍රිතියෙක! හවත්ති, දෙවමුළුව පිරෙන්, අසුරමුළුව පිරිහෙති' යි යන එ කරුණින් තවතිසාවැසි දෙවියෝ බෙහෙවින් ආරාධිත සිතැත්තාහු, සතුටු වූවාහු, උපන් ප්‍රීති හා සොම්නස් හා ඇත්තාහු වෙත්.

වහන්ස, ඉක්බිත්තෙන් යම් කරුණෙකින් තවතිසා වැසි දෙවියෝ සුදම් සෙබෙහි එක් වැ හුන්නාහු එක්කර වූවාහු වෙත් ද, එ කරුණ සිතා, එ කරුණ සාකච්ඡා කොට, සිවුවරම් මහ රජදරුවෝ සිය සිය අසුන්හි සිටියාහු, එයින් නැගී නොගියාහු, (තෙතිස් දෙව පුතුන් විසින්) එ කරුණෙහි කියන ලද වචන ඇත්තාහු ද වෙත්, සිවුවරම් මහ රජ දරුවෝ එ කරුණෙහි යළි යළිත් අනුශාසිත වචන ඇත්තාහු, නැගී නො ගියාහු සිය සිය අසුන්හි හුන්නාහු වෙත්

'තෙතිස් දෙව පුතා විසින් කියන ලද වචන ඇති එ සිවු වරම් රජුහු ඔවුන් ගේ අනුශාසිත පිළිගෙන වෙසෙයින් පහන් වූ සිතැත්තෝ ම සිය සුභාගි රැඳුණහ'

* අරභ-වාසි පිත්ත පාදයට ආශ්වාස පැළැඳිවිස කෙසේ තවසුදු දයි පාතවයා නිරිත ජ

13. අප් ඛො භතෙන උත්තරාය දිසාය උළාරො ආලොකො සඤ්ජායි, ඔහාසො පාතුරහොසි, අතික්කමෙව දෙවානං දෙවානුභාවං. අප් ඛො භතෙන සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ දෙවෙ තාවතීංසෙ ආමනෙක්ඛි. යථා ඛො මාරිසා නිමිත්තානි දිස්සන්ති උළාරො ආලොකො සඤ්ජායති. ඔහාසො පාතුරහවති, බ්‍රහ්මා පාතුරහවිස්සති, බ්‍රහ්මුත්තො භෙතං පුබ්බනිමිත්තං පාතුරාවාය යදිදං ආලොකො සඤ්ජායති ඔහාසො පාතුරහවති ති.

“යථා නිමිත්තා දිස්සන්ති බ්‍රහ්මා පාතුරහවිස්සති,
බ්‍රහ්මුත්තො භෙතං නිමිත්තං ඔහාසො විපුලො මහාති”

සනඛකුමාරකථා

14. අප් ඛො භතෙන දෙවා තාවතීංසා යථාසකෙසු ආසනෙසු නිසිදිසු ‘ඔහාසමෙතං ඤ්ජායාම යංචිපාකො භවිස්සති සඤ්ජකතා’ව නං ගම්ඝසාමාති වසාරොපි මහාරාජානො යථාසකෙසු ආසනෙසු නිසිදිසු “ඔහාසමෙතං ඤ්ජායාම යංචිපාකො භවිස්සති, සඤ්ජකතා’ව නං ගම්ඝසාමාති ඉදං සුචා දෙවා තාවතීංසා එක්කො සමාපජ්ජිසු “ඔහාසමෙතං ඤ්ජායාම, යංචිපාකො භවිස්සති, සඤ්ජකතා’ව නං ගම්ඝසාමාති”.

යද් භතෙන බ්‍රහ්මා සනාකුමාරො දෙවානං තාවතීංසානං පාතුරහවති ඔළාරිකං අත්තහාවං අභිනිමිතිතා පාතුරහවති යො ඛො පන භතෙන බ්‍රහ්මුත්තො පක්ඛිවග්ගෙණ, අනභිසම්භවනියො සො දෙවානං තාවතීංසානං චක්ඛුපජ්ජමි. යද් භතෙන බ්‍රහ්මා සනාකුමාරො දෙවානං තාවතීංසානං පාතුරහවති යො අඤ්ඤ දෙවෙ අතිරොචති වග්ගෙණ වෙව යසො ව. සෙයාපාපි භතෙන සොවග්ගෙණ ඒග්ගහො මානුසං චිත්තහං තීරොචති, එවමෙව ඛො භතෙන යද් බ්‍රහ්මා සනාකුමාරො දෙවානං තාවතීංසානං පාතුරහවති, යො අඤ්ඤ දෙවෙ අතිරොචති වග්ගෙණ වෙව යසො ව. යද් භතෙන බ්‍රහ්මා සනාකුමාරො දෙවානං තාවතීංසානං පාතුරහවති, න තස්සා පරිසායං කොචි දෙවො අභිවාදෙති වා පච්චුදෙති වා ආසනෙන වා නිමග්ගෙති සංඛෙව තුණ්හිභ්‍රතා පඤ්ජිකා පලලබ්ධන්. නිසිදිහති ‘යස්සද’ති දෙවස්ස ඉඤ්ජස්සති බ්‍රහ්මා සනාකුමාරො තස්ස දෙවස්ස පලලබ්ධ නිසිදිස්සති’ති. යස්ස ඛො පන භතො දෙවස්ස බ්‍රහ්මා සනාකුමාරො පලලබ්ධ නිසිදිති, උළාරං යො ලහති රෙවො වෙදපට්ටාහං උළාරං යො ලහති දෙවො සොමනස්සපට්ටාහං සෙයාපාපි භතෙන රාජා භික්ඛො මුඛාවසින්නො අභිනාමිතින්නො රජෙන, උළාරං යො ලහති වෙදපට්ටාහං, උළාරං යො ලහති සොමනස්සපට්ටාහං, එවමෙව ඛො භතෙන යස්ස දෙවස්ස බ්‍රහ්මා සනාකුමාරො පලලබ්ධ නිසිදිති උළාරං යො ලහති දෙවො වෙදපට්ටාහං උළාරං යො ලහති දෙවො යොට්ඨාස්සපට්ටාහං.

දික්සතිගේ මහාවංශය

13. වහන්ස, ඉක්බිතිතෙන් දෙවියන් ගේ දෙවානුභාවය ද මැඩ ගෙන උතුරු දිග්ගි මහත් ඵළියෙන් උපත, මහත් දීප්තියෙන් පහළ විය. වහන්ස, එ කල්හි සක්දෙවිඳු තවතිසාවැසි දෙවියන් බණවා, “නිදුක්වරිනි, යම් භයසිත් පෙර නිමිති දක්නා ලැබේ ද, ඵළියෙන් හටගනී ද, දීප්තියෙන් පහළ වෙයි ද, එ හෙයින් බ්‍රහ්ම තෙමේ පහළ වන්නේ ය. ‘මේ ඵළියෙන් හට ගනී, දීප්තියෙන් පහළ වෙයි’ යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය බබහු ගේ පහළ වීමට පෙර නිමිත්ත යැ” යි කී ය.

‘යම් සේ පෙරනිමිතිහු දක්නා ලැබෙත් ද එසේ එයට අනතුරු වූ බ්‍රහ්මයා පහළ වන්නේ ය. විසුල වූ මහත් වූ ඵළිය යන මෙය බබහු ගේ පහළ වීමට පෙරනිමිත්ත ය.”

සනත්තුමාර කථාව

14. වහන්ස, ඉක්බිති තවතිසාවැසි දෙවියෝ ‘මේ ඵළිය කීමෙන් ද යි දනගන්නාවූ, මෙහි යම් ඵලයෙක් වන්නේ නම් එය පසක් කොට ම යන්නාවූ’ යි කියා තම තමන් ගේ අසුන්හි හුණහ. සිවුවරම් මහරජුහු ද ‘මේ ඵළිය කීමෙන් ද යි දනගන්නාවූ. මෙහි යම් ඵලයෙක් වන්නේ නම් එය සියාසින් දක ම යන්නාවූ’ යි කියා තම තමන් ගේ අසුන්හි හුණහ. මෙය අසා තවතිසා වැසි දෙවියෝ ‘මේ ඵළිය දනගන්නාවූ, මෙහි යම් විපාකයක් වන්නේ නම් එය පසක් කොට ම යන්නාවූ’ යි එකඟ සිඟැනී වූහ.

වහන්ස, යම් කලෙක සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම තෙම තවතිසා වැසි දෙවියන් ඉදිරියෙහි පහළ වන්නේ ද, එ කලා ගේ දළ අත්බවක් මවා ගෙන පහළ වෙයි වහන්ස, බබහු ගේ යම් පියෙව් පැහැ සටහනෙක් ඇද්ද, එය තවතිසා වැසි දෙවියන් ගේ වක්ෂ්‍යපථයෙහි නො පැමිණිය හැකි වෙයි. (ඇසින් දක්ක නො හෙයි) වහන්ස, යම් කලෙක සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම තෙම තවතිසා වැසි දෙවියන් ඉදිරියේ පහළ වන්නේ ද, එ කලා ගේ පැහැයෙන් ද යසසින් ද අන් දෙවියන් ඉක්මැ බබළයි. වහන්ස, යම්සේ රන්රුවෙක් මිනිස්ථව ඉක්මැ බබළන්නේ ද, වහන්ස, එසේ ම යම් කලෙක සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම තෙම තවතිසාවැසි දෙවියන් හමුයෙහි පහළ වන්නේ ද, එ කල්හි ගේ පැහැයෙන් ද යසසින් ද අන් දෙවියන් ඉක්මැ බබළයි. වහන්ස, යම් විටෙක සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම තෙම තවතිසාවැසි දෙවියන් හමුයෙහි පහළ වන්නේ ද, එ කල්හි එ පිරිසෙහි කිසිදු දෙවියෙක් ඔහු නමැදෙන් හෝ දක හුනායන්නේ නැඟී සිටුනේ හෝ අත්තෙන් නිමසන්නේ නො වෙයි. සියල්ලෝ ම ‘දන් සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම තෙම යම් දෙවියකු ගේ පළභෙක ඉද ගනු කැමැති වන්නේ ද, එහි ඉදගන්නේ යැ’ යි සිතා නිහඩව දෙහොත් නමා පළඟින් හිඳිත්. වහන්ස, යම් දෙවියකු ගේ පළභෙහි (පුටුවෙහි) සනත්තුමාර බ්‍රහ්මයා ඉදගන්නේ ද, ඒ දෙවි තෙම මහත් සතුට විඳියි, මහත් සොම්නස විඳියි. වහන්ස, රාජ්‍යයෙන් අඵත අභිෂේක ලැබූ, මුද්ධාවසික්ත වූ කැත් රජෙක් යම්සේ මහත් ප්‍රීතියක් විඳි ද, මහත් සොම්නසක් ලබා ද, වහන්ස, එසේ ම යම් දෙවියකු ගේ පළභෙහි සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම තෙම ඉදගන්නේ ද, ගේ දෙවි මහත් ප්‍රීතියක් ලබයි, මහත් සොම්නසක් ලබයි.

15. අප්භතෙන ඩ්වහමා සනංකුමාරො ඔළාරිකං අත්තහාවං අභිනිමිණිකං කුමාරවණ්ණං හුතං පඤ්ඤාධිබ්බං දෙවානං තාවතිංසානං පාතුරහොසි. සො වෙහාසං අබහුග්ගනන්තො ආකාසෙ අත්තප්පිකෙව පප්පලබ්බන්ත හිසිදි. සෙය්‍යථාපි හතෙන ධල්වා පුරිසො සුපව්වත්තෙ වා පප්පලබ්බන්ත සමෙ වා භුමිභාගෙ පප්පලබ්බන්ත හිසිදෙය්‍ය, එවමෙව ඛො හතෙන ඩ්වහමා සනංකුමාරො වෙහාසං අබහුග්ගනන්තො ආකාසෙ අත්තප්පිකෙව පප්පලබ්බන්ත හිසිදිකං දෙවානං තාවතිංසානං සමපසාදං විදිකං ඉමාහි භාථාහි අනුමොදි.

“මෙදන්ති වත භො දෙවා තාවතිංසා සහිත්තං,
තථාගතං නමසසන්තා ධම්මෙ සං ව සුධම්මතං.
නවෙ දෙවෙ ව පසසන්තා ව ඡණ්ණවත්තෙ යසසසිතෙ,
සුගතසම් ඩ්වහමවරියං වරිත්වාන ඉධාගතං
තෙ අපඤ්ඤා අතිරොචන්තී ව ඡණ්ණන්ත යසසායුතා,
සාවකා භුරිපඤ්ඤාසං විසෙසුපගතා ඉධ.
ඉදං දිස්වාන නන්තන්ති තාවතිංසා සහිත්තං,
තථාගතං නමසසන්තා ධම්මෙ සං ව සුධම්මතන්ති.”

16. ඉදමත්ථ හතෙන ඩ්වහමා සනංකුමාරො භාගියං ඉදමත්ථ හතෙන ඩ්වහමුත්තො සනංකුමාරස්ස භාසන්තො අවිඛංගසමන්තාගතො සරො භොති. විසංවෙධා ව විසෙසුපගතා ව මෙසුප්පි ව සවිතියො ව ඛිත්තං ව භමිණිං ව තිත්තාදි ව. යථාපරිසං ඛො පන හතෙන ඩ්වහමා සනංකුමාරො සරොත විඤ්ඤාපෙති. න වසං ඛෙතිඤ්ඤා පරිසං සොසො නිවිජ්ජති. යසං ඛො පන හතෙන එවං අධ්වංගසමන්තාගතො සරො භොති, යො ඩුරුති ‘ඩ්වහමස්සරො’ති. අප්භො හතෙන ඩ්වහමා සනංකුමාරො කෙත්තිංසං අත්තහාවෙ අභිනිමිණිකං දෙවානං තාවතිංසානං පවෙවකපප්පලබ්බන්ත පවෙවකපප්පලබ්බන්ත හිසිදිකං දෙවෙ තාවතිංසෙ ආමත්තෙසි “තං කිම්මඤ්ඤාන්ති භොන්තො දෙවා තාවතිංසා යාවඤ්ඤා සො හගවා ඛහුජනතිතාය පටිපකන්තා ඛහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමුත්තසානං. යෙ හි කෙථි භො ඩුරුතිං සරණං ගතං ධම්මං සරණං ගතා සං සරණං ගතා සිලෙප්ප පරිපුරකාරිතො, තෙ කායසං භෙද පරමමරණං අපෙක්ඛෙව පරතිමිත්තවසවන්තිනං දෙවානං සහබ්බන්තං උපපජ්ජන්ති අපෙක්ඛෙව තිමොන්තරිතිනං දෙවානං සහබ්බන්තං උපපජ්ජන්ති, අපෙක්ඛෙව කුසිත්තානං දෙවානං සහබ්බන්තං උපපජ්ජන්ති, අපෙක්ඛෙව යාමානං දෙවානං සහබ්බන්තං උපපජ්ජන්ති, අපෙක්ඛෙව තාවතිංසානං දෙවානං සහබ්බන්තං උපපජ්ජන්ති, අපෙක්ඛෙව වාතුමිත්තාරිකානං දෙවානං සහබ්බන්තං උපපජ්ජන්ති, යෙ සබ්බහිමිනං කායං පරිපුරෙන්නී තෙ ගන්ධබ්බකායං පරිපුරෙන්නී ති.

15. වහන්ස, ඉක්බිති සනත්තුමාර භුමිම තෙම රළ අත්බවක් මවා ගෙන සිටා පයක් කොට බැදි හිසකෙහෙ ඇත්තේ පන්සිළු ගදෙවු සුතු සෙයින් කුමරුවන් ඇත්තේ තථිකියා වැසි දෙවියන් අතර පහළ විය. හේ අහස් නැග ඇත අහසෙහි පළක් බැද හුන්නේ ය. වහන්ස, ශක්තිමත් පුරුෂයෙක් මොනොවට පසතුරුණෙන් වසන ලද පළහෙක හෝ සුම වූ බිම් පෙදෙසෙක හෝ යම්යේ පළක් බැද හිඳ ගන්නේ ද, වහන්ස, එසේ ම සනත්තුමාර භුමිම තෙම අහස් නැග ඇත අහසැ පළහින් හිඳ තථිකියා වැසි දෙවියන්ගේ පැහැදීම දැන, මේ ගාථාවලින් අනුමාදනා කෙළේ ය. “මොදන්තිවත -ප- සුධම්මතන්ති” ගාථාවල අදහස්.

“භවන්ති ප්‍රීතිශයකි! ඉන්ද්‍රියා සහිත තථිකියා වැසි දෙවියෝ තථාගතයන් වහන්සේට ද, ධර්මයා හේ සුධර්මත්වයට ද නම්ස්කාර කරමින්,

සුගතයන් වහන්සේ වෙත බඹසර හැසිරී. මෙහි ආ වර්ණවත් වූ යශස් ඇති අළුත් දෙවියන් ද දකිමින් ප්‍රමුදිත වෙත්.

මහත් නුවණ ඇති බුදුරජුන් හේ ශ්‍රාවක වූ විශෙෂාධිගමයට පැමිණි ඒ දෙවියෝ වර්ණයෙන් ද යශසින් ද ආයුෂයෙන් ද අන් දෙවියන් ඉක්මැ බබළත්.

මෙය දක, ඉන්ද්‍රියා සහිත වූ තථිකියා වැසි දෙවියෝ තථාගතයන් වහන්සේ ද ධර්ම සුධර්මත්වය ද නමදනාහු සතුටු වෙත්.”

16. වහන්ස, සනත්තුමාර භුමිම තෙම මේ කාරණය කී ය. වහන්ස, මේ කරුණ පවසන සනත්තුමාර බඹහු හේ, සුවසේ නික්මෙන්නාවූ ද අරුත් වහා ම හෙළි කරන්නාවූ ද මිහිරි වූ ද කනට සුව එළවන්නාවූ ද එකට කැටි වූ ද නොවිසිරී. පවත්නා වූ ද ගැඹුරු වූ ද රැව දැන්නා වූ ද සි මේ කී අංග අටින් සමන්විත භවෙක් වෙයි. වහන්ස, පිරිසේ පමණට ම සනත්තුමාර භුමිම තෙම හඬින් දන්වයි. ඔහු හේ හඬ පිරිසෙන් පිටතට නොද නික්මෙයි. වහන්ස, යමකුට මෙසේ වූ අංග අටින් යුත් භවෙක් වේද හේ භුමිමස්වරය ඇත්තේ යැයි කියනු ලැබේ වහන්ස, ඉක්බිති සනත්තුමාර භුමිම තෙම අත්බව තෙතිසක් මවා ගෙන තථිකියා වැසි දෙවියන්ගේ එකි.එකි පළහෙක වෙත වෙත ම පළක් බැද හිඳ ඒ දෙවියන් බණවා මෙසේ කිය “පිත්වත් තථිකියාවැසි දෙවියෝ එය කීමැ යි සිතන් ද? ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොතරම් මහත් ලෙස බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස ලොවට අනුකම්පා පිණිස දෙවිමිනිස්සන්ට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස පිළිපත් සේක් උ! භවන්ති, යම් කිසි කෙනෙක් බුදුරජුන් සරණ ගියෝ ද අහම් සරණ ගියෝ ද සහ සරණ ගියෝ ද, සිල් පිරිපුන් කරන සුල්ලෝ ද, ඔහු ඇතැම් කෙනෙක් කාමුත් මරණින් මතු පරනිර්මිතවශවර්ති දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙත්, ඇතැම් කෙනෙක් නිර්මාණරතී දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙත්, ඇතැම් කෙනෙක් කුෂිත දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙත්, ඇතැම් කෙනෙක් යාම දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙත්, ඇතැම් කෙනෙක් ප්‍රායස්ත්‍රිශන් දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙත්, ඇතැම් කෙනෙක් වාතුර්මහාරාජික දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙත්.

ඉදමස්ථං හතෙන ඩ්වහමා සනංකුමාරො භාසිස්ථං. ඉදමස්ථං ඤානෙ ඩ්වහමුනො සනංකුමාරස්ස භාසතො සොසො යෙව. දෙවා ලක්ඛණති යවායං මම පප්පුබ්බෙක, ස්වායං එකො'ව භාසතී'ති.

“එකස්මිං භාසමානස්මිං සබ්බෙ භාසනති නිමිත්තං,”

එකස්මිං තුණ්හිමාසීතො සබ්බෙ තුණ්හිභවන්ති තෙ.

තද සු දෙවා ලක්ඛණති තාවතිංසා සභිඤ්ඤා,

යවායං මම පප්පුබ්බෙකස්මිං ස්වායං එකො'ව භාසතී ති.”

17. අප්ථ ඛො හතෙන ඩ්වහමා සනංකුමාරො එකතෙනන අත්තානං උපසංභාසි. එකතෙනන අත්තානං උපසංභරිතො සක්කස්ස දෙවානම්ඤ්ඤස්ස පප්පුබ්බෙක පප්පුබ්බෙකන නිසීදිවා දෙවෙ තාවතිංසෙ ආමනෙත්ඤි

ඉද්ධිපාද භාවනා

18. තං කිම්මක්ඛණති ගොතෙත්තා දෙවා තාවතිංසා යාවසුප්පක්ඛණ්ණං විමෙ තෙන හගවතා ජානතා පසස්සා අරහතා සමමාසමබ්බුද්ධන චත්ත රො ඉද්ධිපාද පක්ඛණ්ණා ඉද්ධිපඤ්ඤාය ඉද්ධිවිසථිතාය ඉද්ධිවිකුබ්බනතාය. කතමෙ චත්තරො? ඉධි ගො හික්ඛු ජන්දසමාධිපධානසංඛාරසමනන්තං ඉද්ධිපාදං භාවෙති, විරියසමාධිපධානසංඛාරසමනන්තං ඉද්ධිපාදං භාවෙති, වික්කසමාධිපධානසංඛාරසමනන්තං ඉද්ධිපාදං භාවෙති, විමංසාසමාධිපධානසංඛාරසමනන්තං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. ඉමෙ ඛො ගො තෙන හගවතා ජානතා පසස්සා අරහතා සමමාසමබ්බුද්ධන චත්තරො ඉද්ධිපාද පක්ඛණ්ණා ඉද්ධිපඤ්ඤාය ඉද්ධිවිසථිතාය ඉද්ධිවිකුබ්බනතාය. යෙ හි කෙවි ගො අතීත මධ්දානං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා අනෙකවිහිතං ඉද්ධිවිධං පට්ඨනුගොස්සි*, සබ්බෙ තෙ ඉමෙසං යෙව චතුත්තං ඉද්ධිපාදනං භාවිතන්තා බ්‍රහ්මචරිකත්තා. යෙ පි හි කෙවි ගො අනාගතමධ්දානං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා අනෙකවිහිතං ඉද්ධිවිධං පට්ඨනුගොස්සන්ති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙසං යෙව චතුත්තං ඉද්ධිපාදනං භාවිතන්තා බ්‍රහ්මචරිකත්තා. යෙ පි හි කෙවි ගො එතරහි සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා අනෙකවිහිතං ඉද්ධිවිධං පට්ඨනුගොන්ති සබ්බෙ තෙ ඉමෙසං යෙව චතුත්තං ඉද්ධිපාදනං භාවිතන්තා බ්‍රහ්මචරිකත්තා. පසස්සානි නො ගොතෙත්තා දෙවා තාවතිංසා මම පි මං එවරුපං ඉද්ධිපාදනං භාවිතං.

* එතස්ස භාෂමානස්ස සබ්බෙ භාෂන්ති නිර්මිතා එතස්ස තුප්පිකුත්තස්ස සබ්බෙ තුප්පිකවන්ති තෙ (දිව්‍යාවදාන)

යම් කෙනෙක් හැමට ම පහත් දෙවිමුළුවක් සපුරන්නාහු නම් (දෙව් පිරිසෙක උපදින්නාහු නම්) ඔහු ගදෙවු මුළුව පිරිසුන් කෙරෙන් (ගන්ධර්ව නිකායයෙහි උපදිත්) යැ" යි (කී.ය.) වහන්ස, මේ කරුණ සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම තෙමේ පැවැසී ය. වහන්ස, මේ කරුණ පවසන සනත්තුමාර බ්‍රහ්මගේ සොෂය පමණෙකි. යමෙක් මගේ පළහෙහි වේ ද හේ එකලා ව ම කථා කෙරේ යැ යි දෙවියෝ හඟිත්.

"එකක්හු කථා කරන කල්හි නිර්මිත වූ සියල්ලෝ කථා කෙරෙත්. එකක්හු නිහඩ වූ හුන් කල්හි එ සියල්ලෝ නිහඩ වෙත්. එ ද ඉන්ද්‍රයා සහිත තවතිසා වැසි දෙවියෝ 'යමෙක් මගේ පළහෙහි වේ ද හේ ම හුදෙකලා වූ කථා කෙරේ යැ' යි සිතත්.

17. වහන්ස, ඉක්බිත්තෙන් සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම තෙමේ තමා එකත්වයෙන් එළාවී ය (බොහෝ බව හැර එක් සිරුරෙකින් පෙනී සිටියේ ය). තමා එකත්වයෙන් එළවා (එකෙක් ව ම පෙනී) සක්දෙවිදු ගේ පළහෙහි පළක් බැඳ හිඳ තවතිසාවැසි දෙවියන් අමතා මෙය කී ය:

සෘද්ධිපාද භාවනා

18. හවත් තවතිසාවැසි දෙවියෝ එය කීමැ යි සිතත් ද? දන්නා වූ දක්නා වූ ඒ රහත් සම්මාසම්බුදු රජුන් විසින් සෘද්ධිප්‍රභූතාව පිණිස (සෘද්ධි ඉපදුවීමෙහි සමත් බව පිණිස), සෘද්ධියෙහි පුහුණු වූ වර්ෂාවය පිණිස, සෘද්ධිවිකුර්වණතාව පිණිස (සෘද්ධියෙන් විවිධ රූප මවනු පිණිස) මේ සතර සෘද්ධිපාදයෝ ඉතා මනා කොට පණවන ලද්දහු ය. ඒ කවර සතර සෘද්ධිපාදයෝ ද? යත්. හවත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ කරුණුකාමිණා ජන්දය අධිපති කොට ලත් සමාධියෙන් ද ප්‍රධානවීර්යයෙන් ද සමන්වාගත සෘද්ධිපාදය වඩයි. වීර්යය අධිපති කොට ලැබූ සමාධියෙන් ද ප්‍රධානවීර්යයෙන් ද සමන්වාගත සෘද්ධිපාදය වඩයි. විත්තය අධිපති කොට ලත් සමාධියෙන් ද ප්‍රධාන වීර්යයෙන් ද සමන්වාගත සෘද්ධිපාදය වඩයි. විමංසාව අධිපති කොට ලත් සමාධියෙන් ද ප්‍රධාන වීර්යයෙන් ද සමන්වාගත සෘද්ධිපාදය වඩයි හවත්නි, මොහු වනාහි දන්නා දක්නා ඒ හඟවත් අරහත් සමාසක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේ විසින් සෘද්ධිප්‍රභූතාව පිණිස සෘද්ධියෙහි ප්‍රභූණ වර්ෂාවය පිණිස, සෘද්ධිවිකුර්වණතාව පිණිස, පණවන ලද සතර සෘද්ධිපාදයෝ ය. හවත්නි, අතීත කාලයෙහි යම් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් නොඑක්වැදෑරුම් සෘද්ධිවිධ ලැබූහි ද, ඒ සියල්ලෝ මේ සතර සෘද්ධිපාදයන් ම වැඩූ බැවින් බහුල කෘත බැවින්, එය ලැබූහ. අනායෙක් වැදෑරුම් සෘද්ධිවිධ ලබන්නාහු ද, ඒ සියල්ලෝ ම මේ සතර සෘද්ධිපාදයන් ම වැඩූ බැවින්, බහුලවශයෙන් කළ බැවින් එය ලබන්සාහ. හවත්නි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ දන් නොයෙක් වැදෑරුම් සෘද්ධිවිධ ලබන් ද, ඒ සියල්ලෝ ම මේ සතර සෘද්ධිපාද වැඩූ බැවින් බහුල වශයෙන් කළ බැවින් එය ලබන්.

හවත් තවතිසාවැසි දෙවියෝ මගේ ද එ බඳු වූ මේ සෘද්ධිප්‍රභූතාවය දකිත් ද?" යි (සනත්තුමාර ඇසී ය.)

‘එවං මහාබ්‍රහ්ම’ති,

‘අභමිධි ඛො භො ඉමෙසං යෙව චතුත්තං ඉද්ධිපාදානං භාවිතස්ස ඛුද්ධිකත්තං එවං මිහිද්ධිකො එවං මහානුභාවො’ති.

ඉදමත්ථං හතෙන දුභමා සනංකුමාරො භාසිත්ථ. ඉදමත්ථං හතෙන දුභමා සනංකුමාරො භාසිත්ථා දෙවෙ තාවතිංසෙ ආමනෙසි.

ඛිකාසාධිගමො

19. තං කිමමඤ්ඤන්ති භොතෙතා දෙවා තාවතිංසා යාවඤ්චිදං තෙන භගවතා ජානතා පසාදා අරහතා සමමාසමධුද්ධන්ත තයො ඛිකාසාධිගමො අනුබුද්ධා සුඛස්ස අධිගමාය. කතමෙ තයො? ඉධ භො එකච්චො සංසට්ඨො චිහරති කාමෙහි, සංසට්ඨො අකුසලෙහි ධමමෙහි. යො අපරෙන සමයෙන අරියධමං සුඡාති, යොනිජො මනසි කරොති, ධම්මානුධමං පටිපජ්ජති. සො අරියධමෙසවනං ආගම මයොනිසො මනසිකාරං ධම්මානුධමෙපටිපජ්ජති. අසංසට්ඨො චිහරති කාමෙහි, අසංසට්ඨො අකුසලෙහි ධමමෙහි. තස්ස අසංසට්ඨස්ස කාමෙහි අසංසට්ඨස්ස අකුසලෙහි ධමමෙහි උප්පජ්ජති සුඛං සුඛා භියොසො සොමනස්සං, සෙය්‍යාපාපි භො මුද්‍ර පාමොජ්ජං ජායෙථ, එවමෙව ඛො භො අසංසට්ඨස්ස කාමෙහි අසංසට්ඨස්ස අකුසලෙහි ධමමෙහි උප්පජ්ජති සුඛං, සුඛා භියොසො සොමනස්සං. අයං ඛො භො තෙන භගවතා ජානතා පසාදා අරහතා සමමාසමධුද්ධන්ත පඨමො ඛිකාසාධිගමො අනුබුද්ධො සුඛස්ස අධිගමාය,

පුනචපරං භො ඉධෙකච්චස්ස ඔළාරිකා කායසඛිඛාරා අපථිපසාදා භොන්ති ඔළාරිකා චරිසඛිඛාරා අපථිපසාදා භොන්ති ඔළාරිකා චිත්තසඛිඛාරා අපථිපසාදා භොන්ති, යො අපරෙන සමයෙන අරියධමං සුඡාති යොනිජො මනසි කරොති ධම්මානුධමං පටිපජ්ජති. තස්ස අරියධමෙසවනං ආගම මයොනිසො මනසිකාරං ධම්මානුධමං පටිපජ්ජති. ඔළාරිකා කායසඛිඛාරා පටිපසාදාමනන්ති, ඔළාරිකා චරිසඛිඛාරා පටිපසාදාමනන්ති, ඔළාරිකා චිත්තසඛිඛාරා පටිපසාදාමනන්ති. තස්ස ඔළාරිකානං කායසඛිඛාරානං පටිපසාදායා ඔළාරිකානං චරිසඛිඛාරානං පටිපසාදායා ඔළාරිකානං චිත්තසඛිඛාරානං පටිපසාදායා ඔළාරිකානං චිත්තසඛිඛාරානං පටිපසාදායා උප්පජ්ජති සුඛං, සුඛා භියොසො සොමනස්සං, සෙය්‍යාපාපි භො මුද්‍ර පාමොජ්ජං ජායෙථ එවමෙව ඛො ඔළාරිකානං කායසඛිඛාරානං පටිපසාදායා ඔළාරිකානං චරිසඛිඛාරානං පටිපසාදායා ඔළාරිකානං චිත්තසඛිඛාරානං පටිපසාදායා උප්පජ්ජති සුඛං, සුඛා භියොසො සොමනස්සං. අයං ඛො භො තෙන භගවතා ජානතා පසාදා අරහතා සමමාසමධුද්ධන්ත දුතියො ඛිකාසාධිගමො අනුබුද්ධො සුඛස්ස අධිගමාය.

“එසේ ය, මහාබ්‍රහ්මයෙනි” යි දෙවිහු කීහ.

“භවත්ති, මම ද මේ සතර සෘද්ධිපාදයන් වැඩු බැවින්, බහුල වශයෙන් කළ බැවින් මෙසේ මහරද්ධි ඇති යෙමි, මෙසේ මහානුභාව ඇතියෙමි වෙමි” යි (සනත්තුමාර කී ය).

වහන්ස, සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම තෙම මෙ කරුණ කී ය. වහන්ස, සනත්තුමාර බම දෙම මෙ කරුණ කියා තවතිසාවැසි දෙවියන් අමතා මෙය පැවැසි ය.

අවකාශාධිගමයෝ

19. භවත් තවතිසාවැසි දෙවියෝ එය කීමෙකැ යි සිතත් ද? දන්නා දන්නා ඒ භගවත් අර්භත් සමාක්සම්බුද්ධොත්තමයන් වහන්සේ විසින් සුව ලබනු පිණිස මේ අවකාශාධිගම (ඉඩ ලැබෙන මාර්ග) තුනෙන් ම දැන වදරන ලදී. කවර තුනෙන් ද? යත් භවත්ති, මෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් කාමයන් හා යෙදුණු සිතැත්තේ අකුසල් දහමුත් හා යෙදුණු සිතැත්තේ වෙසෙයි. ඉන් පසු කලෙක ආර්ය ධර්මය (බුදුරජුන් වදළ බණ) අසයි, එය (ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්තියට) උපාය (මාර්ගය) වශයෙන් මෙනෙහි කෙරෙයි, නවලොවුතුරු දහමට අනුලොම දහම් වූ පුරවහාග ප්‍රතිපත්තිය පිළිපදී. භේ ආයුධ්‍ය ධර්මය ඇසීම ද යොනිසොමනස්කාරය ද ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තිය ද නිසා කාමයන් හා නොයෙදුණු සිතැති ව අකුසලධර්මයන් හා නොයෙදුණු සිතැති වැ වෙසෙයි කාමයන් හා නොයෙදුණු සිතැති, අකුසල ධර්මයන් හා නොයෙදුණු සිතැති ඔහුට පළමු දහන් සුව පහළ වෙයි පළමු දහන්සුව හෙතෙයෙන් (දහන් සම්චක්ති යෙදී ඉදීමෙන්) වඩාත් සොමනස උපදී. භවත්ති, යම් සේ සතුවින් බලවත් සොමනස උපදෙන් ද, එසේ ම කාමයන් හා නොයෙදුණු, අකුසල් දහමුත් හා නොයෙදුණු තැනැත්තහු ට සුවලොක් උපදී, සුවයෙන් වඩාත් සොමනස උපදී භවත්ති, දන්නා දන්නා ඒ භගවත් අර්භත් සමාක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේ විසින් සුව ලබනු පිණිස මේ පළමු වන අවකාශාධිගමය දැන වදරන ලද්දේය.

භවත්ති, තව ද මෙහි එක්තරා කෙනකු ගේ ඖදරික වූ කායසංස්කාරයෝ නොසංසිදුණාහු වෙත් ද, ඖදරික වූ වාක්සංස්කාරයෝ නොසංසිදුණාහු වෙත් ද, ඖදරික චිත්ත සංස්කාරයෝ නොසංසිදුණාහු වෙත් ද භේ පසු කාලයෙහි ආයුධ්‍ය ධර්මය අසයි, එය ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තියට උපාය වශයෙන් මෙනෙහි කරයි ධර්මානුධර්මය (නව ලොවුතුරු දහමට අනුලොම දහම් වූ පුරවහාගප්‍රතිපත්තිය) පිළිපදී. ආයුධ්‍ය ධර්මය ද යොනිසොමනස්කාරය ද ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තිය ද නිසා ඔහු ගේ ඖදරික වූ කායසංස්කාරයෝ සංසිදෙත්, ඖදරික වූ වාක්සංස්කාරයෝ සංසිදෙත්, ඖදරික චිත්තසංස්කාරයෝ සංසිදෙත්. ඖදරික කායසංස්කාරයන් සංසිදීමෙන් (නිරෝධ සමාපත්තියෙන් නැඟිටිවුනා) ඔහුට මතු මත්තෙහි, සොමනස උපදී. භවත්ති, දන්නා දන්නා ඒ භගවත් අර්භත් සමාක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේ විසින් සුව ලබනු පිණිස දැන වදරන ලද මේ දෙවෙනි අවකාශාධිගමය යි.

පුනරවපරං හො ඉධෙකවේවා ඉදං කුසලන්තී යථාභූතං නපපජානාති ඉදං අකුසලන්තී යථාභූතං නපපජානාති, ඉදං සාවජජං ඉදං අනවජජං ඉදං සෙවිතබ්බං ඉදං නසෙවිතබ්බං ඉදං භීතං ඉදං පඤ්ඤං ඉදං කණ්ණසුක්කං-සපපට්ඨාගන්තී යථාභූතං නපපජානාති, සො අපරෙතා සමයෙන අරියධම්මං පුණ්ණානී යොනිසො මනසි කරොති ධම්මොක්කාධම්මං පටිපජ්ජති සො අරියධම්මසවනං ආගමම යොනිසොමනසිකාරං ධම්මොක්කාධම්මං පටිපජ්ජති, ඉදං කුසලන්තී යථාභූතං පජානාති, ඉදං අකුසලන්තී යථාභූතං පජානාති, ඉදං සාවජජං ඉදං අනවජජං ඉදං සෙවිතබ්බං ඉදං නසෙවිතබ්බං ඉදං භීතං ඉදං පඤ්ඤං ඉදං කණ්ණසුක්කංසපපට්ඨාගන්තී යථාභූතං පජානාති, තස්ස එවං ජානතො එවං පසන්නො අවිජජා පථියති, විජජා උපපජ්ජති තස්ස අවිජජාථීරාගා විජ්ජප්පාද උපපජ්ජති සුඛං, සුඛා භියෙය්‍යා සොමනස්සා, සෙය්‍යාරාපි හො මුද්‍ය පාමොජ්ජං ජායෙථ, එවමෙව ඛො හො අවිජජාථීරාගා විජ්ජප්පාද උපපජ්ජති සුඛං සුඛා භියෙය්‍යා සොමනස්සා අයං ඛො හො තෙන භගවතා ජානතා පසන්නා අරහතා සම්මාසම්මුද්ධොත තතියො ඕකාසාධි-ගමො අනුමුද්ධො සුඛස්ස අධිගමාය

ඉමෙ ඛො හො තෙන භගවතා ජානතා පසන්නා අරහතා සම්මා-සම්මුද්ධොත තයො ඕකාසාධිගමො අනුමුද්ධො සුඛස්ස අධිගමායාති ඉදම්ඤ්ඤං භගෙන බ්‍රහ්මා සන්තංකුමාරො භාසිඤ්ඤං, ඉදම්ඤ්ඤං භගෙන බ්‍රහ්මා සන්තංකුමාරො භාසිඤ්ඤං දෙවෙ තාවතීංසෙ අමනෙතසි

සතිපට්ඨානා

20. තං කිම්මෙකංගුණානි හොතෙතො දෙවා තාවතීංසා යාව සුපඤ්ඤා-ත්තාවීමෙ තෙන භගවතා ජානතා පසන්නා අරහතා සම්මාසම්මුද්ධොත චක්කාරො සතිපට්ඨානා කුසලසංකාධිගමාය කතමෙ චක්කාරො? ඉධ හො භික්ඛු අරඤ්ඤානං කායෙ කායානුපසයි විහරති ආකාපි සම්පජානො සත්මා විනෙය්‍යා ලොකෙ අභිඤ්ඤාදෙමනස්සා අරඤ්ඤානං කායෙ කායානුපසයි විහරතො තස්ස සම්මා සමාධියති සම්මා විපස්සිති සො තස්ස සම්මා-සමාහිතො සම්මා විපසනෙතො ඛගිද්ධා පරකායෙ ඤාණදස්සනං අභිනිබ්බතෙතසි.

අරඤ්ඤානං වේදනාසු වේදනානුපසයි විහරති, පෙ-ඛගිද්ධා පරවේද-නාසු . ඤාණදස්සනං අභිනිබ්බතෙතසි

අරඤ්ඤානං විනෙත වික්කානුපසයි විහරති-පෙ-ඛගිද්ධා පරවිනෙත ඤාණ-දස්සනං අභිනිබ්බතෙතසි.

භවත්ති, තව ද මෙහි එක්තරා ප්‍රභූලෙක් 'මේ කුසල යැ' යි තත් වූ පරිදි නො දනී. 'මේ අකුසල' යි තත් වූ පරිදි නොදනී. මේ හිවැරදිය මේ වැරදිය, මේ සෙවියැ යුතු ය මේ නොසෙවිය යුතු ය, මේ පහත් ය මේ උතුම් ය, මේ කුසලාකුසල සප්‍රතිභාගධර්ම යැ යි තත්ත්වොක්කාරයෙන් නො දනී. හේ පසු කාලයෙහි ආර්යධර්මය අසයි, එය ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්තියට උපාය වශයෙන් මෙනෙහි කරයි නවලොවුතුරා ද මට අනුලෝම වූ ධර්මය පිළිපදී හෙ තෙම ආයථ ධර්මය ඇසීම ද, යොනිසොමනස්කාරය ද, ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තිය ද තිසා 'මේ කුසල' යි තත් වූ පරිදි දන ගනී, 'මේ අකුසල' යි තත් වූ පරිදි දනගනී 'මේ වරද සහිත යැ' යි 'මේ වරද රහිත යැ' යි 'මේ සෙවිය යුතු යැ' යි . . 'මේ නො සෙවිය යුතු යැ' යි . . . 'මේ හීන යැ' යි . . 'මේ ප්‍රණීත යැ' යි 'මේ කුසලාකුසල සප්‍රතිභාග ධර්ම යැ' යි තත් වූ පරිදි දන ගනී. මෙසේ දන්නා, මෙසේ දක්නා ඔහුගේ අවිද්‍යාව ප්‍රණීත වේ, විද්‍යාව උපදී අවිද්‍යාව පහ වීමෙන් විද්‍යාව ඉපැදීමෙන් සුවය පහළ වේ සුවය පහළ වීමෙන් වඩාත් (මතු මත්තෙහි) සොමනස් උපදී. භවත්ති, යම් සේ සතුටින් බලවත් සොමනස් උපදී ද, එසේ ම අවිද්‍යාව පහ වීමෙන් විද්‍යාව (රහත්මහත්‍රවණ පහළ වීමෙන් (රහත්මහ පල සුව පහළ වේ. ඒ සුවය පහළ වීමෙන් (සමවතින් නැඟී සිටියහට) මතු මත්තෙහි සොමනස් උපදී භවත්ති, මේ වනාහි දන්නා දක්නා ඒ හඟවත් අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේ විසින් සුව ලබනු පිණිස දන වදරන ලද අවකාශාධිගම තුන යැ. වහන්ස, සනත්තමාර බ්‍රහ්ම තෙම මේ කරුණ පැවැසී ය. හේ මේ කරුණ පවසා, තවතිසා වැසි දෙවියන් බණවා. මෙසේ කී ය

සිහිවටන්

භවත් තවතිසාවැසි දෙවියෝ එය කීමැ යි සිතක් ද? දන්නා දක්නා ඒ හඟවත් අර්හත් සමාක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේ විසින් (මාර්ගඵල) කුසල ප්‍රතිලාභය පිණිස මේ සතර සිව්ටන්හු කොතරම් මැනවින් පණවා වදරන ලදු ද? ඒ කවර සතර දෙනෙක් ද? යත් භවත්ති, මෙහි මහණ තෙම තමාගේ කයෙහි කායානුපස්සනාව කරන සුලු වූයේ කෙලෙස් තවන වැර ඇතියේ, සමාක්සුඤ්ඤ ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ, (කාය සංඛ්‍යාත) ලොකය කෙරෙහි අභිධ්‍යාව ද දෙමනස් ද මැඩ වෙසෙයි. ආධ්‍යාත්මික කයෙහි කායානුපස්සි ව වසනුයේ එහි මොනොවට සිත පිහිටුවයි (සිත එකභ කෙරෙයි). (එසේ වූ ඔහු) සිත් මොනොවට පහදී. හේ එහි මොනොවට සමාධිගත වූයේ මොනොවට පහත් වූයේ බැහැර අනුන්ගේ කයෙහි (අනුන්ගේ කය අරමුණු කොට) දර්ශනඤ්ඤාය උපදවයි.

තමා කෙරෙහි වූ වේදනාවන්හි වේදනානුපස්සි ව . . වෙසෙයි පිටත්හි අනුන්ගේ වේදනාවන්හි දර්ශනඤ්ඤාය උපදවයි.

තමාගේ සිතෙහි විත්තානුපස්සි වැ වෙසෙයි. පිටත්හි අනුන්ගේ සිත්හි දර්ශනඤ්ඤාය උපදවයි.

අජකාතං ධරෙලසු ධරමොනුපසයි විහරති ආතාපි සමපජානො සතිමා විනෙයා ලොකෙ අභිජකාදෙමනස්සං, අජකාතං ධරෙලසු ධරමොනුපසයි විහරෙනො තස්ස සමමා සමාධියති සමමා විපසීදති. යො තස්ස සමමා සමාහිතො සමමා විපසසෙනො ඛණ්ඩා පරධරෙලසු ඤාණදසසනං අභිනි-
බ්බකෙතති. ඉමෙ ධො භො තෙන හගවතා ජානතා පසාතා අරහතා සමමාසමබුද්ධො වසනාරො සතිපට්ඨානා පඤ්ඤානා කුසලස්ස අධිගමායාති.

ඉදමස්සං හතෙන මුහුමා සනංකුමාරො භාසිස්ස. ඉදමස්සං හතෙන මුහුමා සනංකුමාරො භාසිස්සො දෙවෙ තාවතීංසෙ ආමනෙතයි.

සමාධිපරික්කාරා

21. තං ක්වමඤ්ඤාතී භොතො දොවා තාවතීංසා යාවසුපඤ්ඤානං-
වීමෙ තෙන හගවතා ජානතා පසාතා අරහතා සමමාසමබුද්ධො සත්ත සමමාසමාධිපරික්කාරා සමමාසමාධිස්ස භාවනාය සමමාසමාධිස්ස පාරි-
සුරියා කතමෙ සත්තං? සමමාදිට්ඨි සමමාසංකප්පො, සමමාචාරා සමමා-
කමමනො සමමාආජිවො සමමාචාරායමො සමමාසති.

යා ධො භො ඉමෙහි සත්තං අමෙහි විත්තස්ස ඵකග්ගතා පරික්කාරා,
අයං වුච්ඡිති භො අරියො සමමාසමාධි සඋපතියො ඉතිපි සපරික්කාරො
ඉතිපි සමමාදිට්ඨිස්ස භො සමමාසමකප්පො පහොති, උමමාසමකපසස
සමමාචාරා පහොති, සමමාචාරායම සමමාකමමනො පහොති, සමමාකමම-
නගස්ස සමමාආජිවො පහොති. සමමාආජිවස්ස සමමාචාරායමො
පහොති, සමමාචාරායමස්ස සමමාසති පහොති, සමමාසතිස්ස සමමාසමාධි
පහොති, සමමාසමාධිස්ස සමමාඤ්ඤාණං පහොති, සමමාඤ්ඤාණස්ස සමමා-
විමුත්ති පහොති. යං හි තං භො සමමා වදමානො වදෙය්, සවසනානො
හගවතා ධරෙමා සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො එගිපසසිකො ඔපනාසිකො
පට්ඨනං වෙදිතබ්බො උඤ්ඤාති අපාරුතා අමතස්ස දාරා ති, ඉදමෙනං
සමමා වදමානො වදෙය් සවාසනානො හි යො හගවතා ධරෙමා
සන්දිට්ඨිකා අකාලිකො එගිපසසිකො ඔපනාසිකො¹ පට්ඨනං වෙදිතබ්බො
උඤ්ඤාති අපාරුතා අමතස්ස දාරා ති.

1. ඔපපත්තො - ඔපසං

අධ්‍යාත්මයෙහි (නාමසන්තානගත) ධර්මයන්හි ධර්මානුපස්සි ව කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තේ සමාක්ප්‍රඥයෙන් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, ධර්ම සංඛ්‍යාත ලෝකයෙහි අභිධ්‍යා ද දෙමනස් ද බැහැර කොට වෙසෙයි. අධ්‍යාත්මයෙහි ධර්මයන්හි ධර්මානුදර්ශී ව වසන්නේ එහි මොනොවට සිත පිහිටුවයි. (එයින්) එහි මොනොවට සිත පහදී. හේ එහි මොනොවට සමාහිත (එකඟ සිතැති) වූයේ මොනොවට පහත් වූයේ පිටත් හි අනුන් ගේ (නාමසන්තානගත) ධර්මයන් කෙරෙහි දර්ශනඥනය උපදවයි හවත්ති, මොහු වනාහි දන්නා දක්නා ඒ හඟවත් අර්හත් සමාක් සම්මුද්ධයන් වහන්සේ විසින් කුසල් දහම් පිළිලබනු පිණිස පණවන ලද සතර සිව්වන්හු ය.

වහන්ස, සතත්කුමාර බ්‍රහ්ම මෙ කරුණ සැළ කෙළේ ය. වහන්ස, සතත් කුමාර බ්‍රහ්ම මෙ කරුණ සැළ කොට, තවතිසාවැසි දෙවියන් බණවා මෙය කී ය.

සමාධිපරික්කාරධර්ම

21. හවත් තවතිසාවැසි දෙවියෝ එය කීමැ යි සිතත් ද? දන්නා දක්නා ඒ හඟවත් අර්හත් සමාක් සම්මුද්ධයන් වහන්සේ විසින් සමාක් සමාධිය වඩනු පිණිස සමාක්සමාධිය පිරිසුන් කරනු පිණිස, මේ සමාක්-සමාධිපරික්කාර ධර්මයෝ (පරිවාර ධර්මයෝ) සත් දෙනෙක් කොතරම් මනා කොට පණවන ලද්ද හු ද! ඒ කවර සත් දෙනෙක් ද? යත්: සමාක්-දෘෂ්ටිය, සමාක්සංකල්පය සමාග්චවනය, සමාක්කර්මාන්තය, සමාගාථීය, සමාග්ව්‍යායාම ය, සමාක්ස්මානිය යන මොහු ය.

හවත්ති, මේ සත් අංගයන් විසින් යම් සිත එකඟ බවෙන් පිරිවරන ලද ද, හවත්ති, ඒ මේ ආගාර සමාක් සමාධිය උපනිශ්‍රය සහිත යැ යි ද පරිවාර සහිත යැ යි ද කියනු ලැබේ. හවත්ති, සමාක්දෘෂ්ටියෙහි පිහිටියාහට සමාක්සංකල්පය පවතී, සමාක් සංකල්පය ඇත්තාහට සමාග්චවනය පවතී, සමාග්චවනය ඇත්තහුට සමාක්කර්මාන්තය පවතී, සමාක්-කර්මාන්තය ඇත්තහුට සමාගාථීය පවතී, සමාගාථීය ඇත්තහුට සමාග්ව්‍යායාමය පවතී, සමාග්ව්‍යායාමය ඇත්තහුට සමාක්ස්මානිය පවතී, සමාක්ස්මානිය ඇත්තහුට සමාක් සමාධිය පවතී, සමාක් සමාධිය ඇත්ත-හුට සමාග්ඥානය පවතී, සමාග්ඥානය ඇත්තහුට සමාග්විද්වන්තිය පවතී, හවත්ති, යමක් පිළිබඳ වූ මනා කොට කියන තැනැත්තේ, "වෙ ධර්මය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මොනොවට වදන ලද්දේ ය සාන්දෘෂ්ටික ය, අකාලික ය, 'එව බලව' යි දක්විය යුත්තේ ය, සිං සත්‍යාහි එළැවිය යුත්තේ ය, නුවණැත්තන් විසින් තම තමන් කෙරෙහි ලා දන යුත්තේ ය, අමා දෙරවල් අරනා ලද්දා" යි කියන්නේ නව, හේ වෙ දහම පිළිබඳ වූ ම ය. 'හවත්ති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මොනොවට වදන ලද්දේ ය, එය සාන්දෘෂ්ටික ය, අකාලිකය, එව බලව යි දක්විය යුත්තේ ය, සිය සත්‍යාහි එළැවිය යුත්තේ ය, නුවණැත්තන් විසින් තම තමන් කෙරෙහි ලා දන යුත්තේ ය, ථො දෙරවල් අරනා ලද්දා" යි මනා කොට කියන තැනැත්තේ මෙය කියන්නේ ය.

යෙ හි තෙවි භො ඩුඛෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමනනාගතා, ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමනනාගතා සංඛෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමනනාගතා, අරියකතෙතති සීලෙති සමනනාගතා. යෙ වීමෙ ඔපපාතිකා ධම්මචිතීතා සාතිරෙතාති චතුර්විසතිසතසහසතාති මාගධකා පරිවාරකා අබ්භතීතා කාලකතා තිණ්ණං සංඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා සොතාපනතා අචිති-පාතධම්මා නියතා සමෙධ්ධාධිපරායණා. අත්ථි වෙච්චස් සකදගාමීනා.

අත්ථායං¹ ඉතරං පථා දුඤ්ඤාභාගා ති මෙ මනො,
සංඛාතුං නො පි සංකමාමි මුසාවාදසං ඕතපනති²

22. ඉදම්ඤ්ඤං හතෙන ඩුභමා සනංකුමාරො භාසිත්ථ. ඉදම්ඤ්ඤං හතෙන ඩුභමුතො සනංකුමාරසං භාසතො වෙසසවණසං මහාරාජසං එවං වෙතසො උරිට්ඨකෙකකා උදපාදි. ‘අච්ඡරියං වත භො, අබ්භතං වත භො, එවරුපොපි නාම උළාරො සත්ථා භවිස්සති, එවරුපං උළාරං ධම්මෙකකානං, එවරුපං උළාරං විසෙසාධිගමා පඤ්ඤාධිස්සනති’ති. අප්භතෙන ඩුභමා සනංකුමාරො වෙසසවණසං මහාරාජසං වෙතසා වෙතො පරිචිතකකාමඤ්ඤාය වෙසසවණං මහාරාජානං එතදවොච: ‘තං කිම්මඤ්ඤති භවං වෙසසවණං මහාරාජා. අතීතමපි අධිනං ඒවරුපො උළාරො සත්ථා අභොසි, එවරුපං උළාරං ධම්මෙකකානං, එවරුපං උළාරං විසෙසාධිගමා පඤ්ඤාධිස්ස. අනාගතමපි අධිනං එවරුපො උළාරො සත්ථා භවිස්සති, එවරුපං උළාරං ධම්මෙකකානං, එවරුපං උළාරං විසෙසාධිගමා පඤ්ඤාධිස්සනති’ති

23 ඉදම්ඤ්ඤං හතෙන ඩුභමා සනංකුමාරො දෙව්භානං තාවතිංසානං අභාසි. ඉදම්ඤ්ඤං වෙසසවණං මහාරාජා ඩුභමුතො සනංකුමාරසං දෙව්භානං තාවතිංසානං භාසතො සම්මුඛා සුතං සම්මුඛා පටිග්ගහිතං සයං පරිසායං ආරොචෙසි ඉදම්ඤ්ඤං ජනවසහො යසංකො වෙසසවණසං මහාරාජසං සයං පරිසායං භාසතො සම්මුඛා සුතං සම්මුඛා පටිග්ගහිතං හගවතො ආරොචෙසි. ඉදම්ඤ්ඤං හගවා ජනවසහසං යසංකසං සම්මුඛා සුත්ථා සම්මුඛා පටිග්ගහෙත්ථා සාමෙක්ඛං අභිඤ්ඤාය ආයසමිතො දානඤ්ඤාය ආරොචෙසි ඉදම්ඤ්ඤං ආයසමිතං සානඤ්ඤා හගවතො සම්මුඛා සුත්ථා සම්මුඛා පටිග්ගහෙත්ථා ආරොචෙසි භික්ඛුනං භික්ඛුනීනං උපායකානං උපායිකානං ‘තඤ්ඤං ඩුභමව්ට්ඨං ඉධංකොව ජිනංකොව විත්ථාරිතං බාහුජඤ්ඤං පුට්ඨං යං වෙච්චමනුසෙහි පුප්පකාසිතන්ති’.

ජනවසහසුත්තං පඤ්ඤාමං.

1 අත්ථායං - සත්ථා

2 ඕතපනති - ඔපපාති

භවත්ති, යම් කෙනෙක් බුදුරජුන් කෙරෙහි දැන පැහැදීමෙන් යුක්ත ද, දහම් කෙරෙහි දැන පැහැදීමෙන් යුක්ත ද, සහන කෙරෙහි දැන පැහැදීමෙන් යුක්ත ද, ආයාසිකාන්ත (ආයාසයෙන් විසින් මැනවැ යි සම්මත වූ) ශිලාන් ගෙන් සමන්විත ද, තව ද යම් කෙනෙක් ආයාස මාර්ගධර්මයෙහි භික්ෂුණාහු ඕපපාතික උත්පත්තිය ලැබූ, මගධ රට වුසු, තුන්සංයෝජනයන් නසා ලීමෙන් සෝවාන් වූ, අපායකට නොවැටෙන සුලු, රහත් බවට නියත වූ, රහත්ඵලය පිහිට කොටැති, සම්ප්‍රදායිකයෙහි කල්‍රියකළ උචසුවෝ අතිරේකයක් සහිත සුවිසි ලක්ෂයෙක් වෙත්. මෙහි සෙදගැමිහු ද, ඇත.

“ඉද්ධාවාසයෙහි උපදනට හේතු වූ පුණ්‍ය භාග (පින් කොටස්) ඇති බැවින් එහි උපන් අනාගාමී හු ද යි යන මේ තවත් සත්ත්ව කෙනෙක් ද ඇත යනු මගේ හැඟීම යි. මුසවා කෙරෙන් බිය වන්නෙමි ඔවුන් හෙතින් නියම කොට කියන්නට නොහැක්කෙමි.”

22. වහන්ස, මේ කරුණ සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම පැවැසි. වහන්ස, මේ කරුණ පටිසන සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම ගේ වචනය අසා වෙසවුණු මහරජුට “භවත්ති, ආශ්වයාසියෙක! භවත්ති, පුද්ගලයෙක! මේ බදු වූත් උදර ශාස්තෘ-වරයෙක් වේ ද! මේබදු වූත් උදර ධර්මකරාවෙක් වේ ද! මේබදු මහත් විශේෂාධිගම කෙනෙක් පැහෙත් ද!” යි මෙසේ විත්තසංකල්පනා වෙක් උපත වහන්ස, ඉක්බිත්තෙන් සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම තෙම සිය සිතින් වෙසවුණු මහරජු ගේ විත්තපරිච්ඡාරකය දැන ඔහුට “පින්වත් වෙසවුණු මහරජාණෝ එය කීමැ යි සිතක් ද? ඉකුත් කල්හීත් මේ බදු උදර ශාස්තෘ-වරයෙක්, මේ බදු උදර ධර්මකරාවෙක් වී ය. මේබදු උදර විශේෂාධිගම කෙනෙක් පැහුණාහු ය, මතු කල්හීත් මේබදු උදර ශාස්තෘවරයෙක්, මේබදු උදර ධර්මකරා වෙක් වන්නේ ය. මේබදු උදර විශේෂාධිගම කෙනෙක් පැනෙන්නාහු යැ” යි මේ බස් පැවැසි ය.

23 වහන්ස, සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම තෙම තවතිසාවැසි දෙවියනට මේ කරුණ පැවැසි ය. වෙසවුණු මහරජ තවතිසා වැසි දෙවියනට මේ කරුණ කියන සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම ගේ වචනය අසා, ඔහු හමුයෙහි අසන ලද්ද, ඔහු හමුයෙන් අසා පිළිගන්නා ලද්ද තෙමේ සිය පිරිසෙහි දන්වී ය තම පිරිසෙහි මේ කරුණ කියන වෙසවුණු මහරජු ගේ වචනය ඔහු හමුයෙහි අසන ලද්ද, ඔහු හමුයෙන් පිළිගන්නා ලද්ද ජනවසහ යක් තෙමේ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට සැළ කෙළේ ය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ කියන ජනවසහ යක්ෂයා ගේ වචනය අසා, ඔහු වචනය පිළිගෙන, තමන් වහන්සේ ද (සිය නුවණින් ලඟ) වෙසෙසින් දැන, අනඳ තෙරුනට දැන්වූ සේක අනඳ තෙරණුවෝ මේ කරුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ හමුයෙන් අසා, හමුයෙහි දී පිළිගෙන, “ඒ මේ ශාසන බ්‍රහ්මවයාසිය යම්තාක් කල් දෙවි මිනිසුන් විසින් මොනොවට ප්‍රකාශිත වන්නේ ද, ඒ ත. ම් වැඩුණේ ද සමාද්ධි ද පතළේ ද බොහෝ දෙනා අතර ප්‍රසිද්ධ ද ස්ථීර ද වේ යැ යි මහණුනට මෙහෙණිනට උචසුවනට උවැසියනට සැළ කළහ.

සස්වන ජනවසහ සූත්‍රය නිමිගේ ය.

6.

මහාගෝත්ථදසුන්

1. එවිං මේ සුතං. එකං සමයං හගවා රාජගෙන විහරති ගිඤ්ඤාදො පබ්බතෙ. අරු ටො පඤ්ඤාසිටො ගන්ධබ්බපුත්තො අභික්ඛන්තාය රත්තියා අභික්ඛන්තවණේණං කෙවලකපං ගිඤ්ඤාදො පබ්බතං ඕභාසෙච්චා යෙන හගවා තෙනුපසබ්බතී. උපසබ්බතීත්වා හගවන්තා අභිවාදෙච්චා එකමන්තං අවංසි එකමන්තා ධීතො ටො පඤ්ඤාසිටො ගන්ධබ්බපුත්තො හගවන්තා එතද්වොච යං ටො මේ භතෙන දෙවානං තාවතීංසානං සමුද්ධා සුතං සමුද්ධා පටිග්ගහිතං, ආරොචෙමෙකං හගවන්තා'ති. 'ආරොචෙහි මේ තං පඤ්ඤාසිටා'ති හගවා අවොච.

දෙවසභා

2. “පුරිමානි භතෙන දිව්‍යානි පුරිමිකරානි තද්‍යුපොසප්පෙ පණ්ණරසො පචාරණාය පුණ්ණාය පුණ්ණමාය රත්තියා කෙවලකපං ව දෙවා තාවතීංසා සුධම්මායං සභායං සනාතිසිත්තා භොතානි සනාතිපතිතා මහති ව දිබ්බපරියා සමන්තානා සනාතිසිත්තා භොතානි සනාතිපතිතා චක්ඛාරො ව මහාරාජානො වාතුද්දියා සනාතිසිත්තා භොතානි පුරිමිමාය දියාය ධම්මරට්ඨා මහාරාජා පට්ඨාහිමුට්ඨො නිසිද්ධෙතො භොති දෙවෙ පුරුකකිත්වා දක්ඛණාය දියාය චිරුමුතෙකො මහාරාජා උත්තරාහිමුට්ඨො නිසිද්ධෙතො භොති දෙවෙ පුරුකකිත්වා පට්ඨමාය දියාය චිරුපකෙකො මහාරාජා පුරුකකිමුට්ඨො නිසිද්ධෙතො භොති දෙවෙ පුරුකකිත්වා උත්තරාය දියාය වෙසසව්‍යණො මහාරාජා දක්ඛණාහිමුට්ඨො නිසිද්ධෙතො භොති දෙවෙ පුරුකකිත්වා යද භතෙන කෙවලකපං ව දෙවා තාවතීංසා සුධම්මායං සභායං සනාතිසිත්තා භොතානි සනාතිපතිතා මහති ව, දිබ්බපරියා සමන්තානා සනාතිසිත්තා භොතානි සනාතිපතිතා චක්ඛාරො ව මහාරාජානො වාතුද්දියා නිසිද්ධො භොතානි ඉදං තෙසං භොති ආසන්තසී අරු පට්ඨා අමහාකං ආසනං භොති. යෙ තෙ භතෙන දෙවා හගවති බ්‍රහ්මවරියං චරිත්වා අබ්බුතපපන්තා තාවතීංසකායං, තෙ අරහස්ස දෙවෙ අතිරොචන්ති වණෙසන වෙච යසසා ව. කොපුදං භතෙන දෙවා තාවතීංසා අත්තමනා භොතානි පමුදිතා පිනිතොමනස්සරානා දිබ්බා වත ගො කායා පටිපුරන්ති භායන්ති අසුරා කායා'ති.

6.

මහාගොවින්ද සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවරට නොදුරු තන්හි වූ ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩ වෙසෙන සේක. එ කලා පන්සිළු නම් ගෙවු පුත් රැ බොහෝ වේලා ඉක්මි කලා, (මැදුම් රැයෙහි) ඉතා දකුම් කලු පැහැ සපුට ඇත්තේ, ගිජුකුළු පව්ව මුළුල්ල බඩුලුවා හඟවත් බුදුරජුන් කරා එළැඹියේ ය එළැඹූ ආදරයෙන් ඔබ වැද එක් පසෙක සිටියේ ය. පන්සිළු ගෙවුපුත් (එසේ) එක් පසෙක සිටියේ ම, "වහන්ස, තව්තිසා වැසි දෙවියන් හමුයෙන් යම් කරුණෙක් මා විසින් අසන ලද ද, (ඔවුන් හමුයෙන්) අසා පිළිගන්නා ලද ද, එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කෙරෙමි" යි කී ය. "පන්සිළුවෙනි, තෙපි එය මට දන්වවු" යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

දෙව සබය

2. "වහන්ස, පෙර දවසැ, බොහෝ පෙර දවසැ, ඒ පසොළොස් වක් පොහෝ දිනැ, වස් පවාරණය ඇති, පිරුණු පුණුපොහෝ ද රැයෙහි තව්තිසාවැසි සියලු දෙවියෝ සුදම් දෙවි සෙනෙහි එක් වැ හුන්නාහු, එක් රැස් වූවාහු වෙත්. මහත් දෙවි පිරිස්හු ද භාත්පසැ එක් වැ හුන්නාහු එක් රැස්වූවාහු වෙත්. සතර වරම් දෙවි මහ රජු ද සතර දිගැ හුන්නාහු වෙත්. ධාතරාජව මහරජ දෙවියන් පෙරවු කොට පැළ දිගට මුහුණ ලා පෙරදිග්හි හුන්නේ වෙයි. විරුඬක මහ රජ දෙවියන් පෙරවු කොට උතුරු දිගට මුහුණ ලා දකුණු දිග්හි හුන්නේ වෙයි. විරුපාක්ෂ මහරජ දෙවියන් පෙරවු කොට පෙර දිගට මුහුණ ලා පැළ දිගැ හුන්නේ වෙයි. වෙසවුණු මහරජ දකුණු දිගට මුහුණ ලා දෙවියන් පෙරවු කොට උතුරු දිග්හි හුන්නේ වෙයි. වහන්ස, යම් කලෙක තව්තිසා වැසි සියලු දෙවියෝ සුදම් සෙනෙහි එක් වැ හුන්නාහු, එක් රැස් වූවාහු වෙත් ද, මහත් දෙවි පිරිස්හු භාත්පසැ එක් වැ හුන්නාහු, එක් රැස් වූවාහු වෙත් ද, සතර වරම් මහරජුන් සතර දිගැ හුන්නාහු වෙත් ද, මේ ඔවුන් ගේ අසුන් වේ. එක්බිති ඔවුනට පසු භාග්‍යයෙහි අප ගේ අසුන් වෙයි. වහන්ස යම් දෙවි කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ බඹසර කොට තව්තිසා දෙවි මුළුවට (උත්පත්ති විසින්) අළුත පැමිණියාහු වෙත් ද, ඔහු පැහැ සපුයෙනුත් යසසිනුත් සෙසු දෙවියන් ඉක්මැ බබලත්. වහන්ස, එයින් තව්තිසා වැසි දෙවියෝ 'භවත්ති, ප්‍රීතියෙක! දෙවිමුළු පිරිසින්, අසුර මුළු පිරිසෙන්' යි සකුටු සිතැත්තාහු ප්‍රමුදිත වූවාහු, හටගත් ප්‍රීති භා සොමිනස් භා ඇත්තාහු වෙත්.

3. අප් ටො හතෙක සකෙකා දෙවනමුදු දෙවනං තාවතිංසානං සමපසාදං විදිකා දුමාති භාටාති අනුමොදි.

“මොදනා වත හො දෙව තාවතිංසා සහිතකා,
තථාගතං නමසකතා ධම්මසා ව සුධම්මකං.

නවෙ දෙවෙ ව පසකතා වණ්ණවතෙක යසසසිතෙ.
සුගතසමිං බුහුමවරියං වරිකානා ඉධාගතෙ.

තෙ අනෙකුදු අතිරොවනා වණ්ණවතෙක යසසසුනා,
සාවකා හුරිපකුසුසා විසෙසුගතා ඉධ,

ඉධං දිසානා නානුනා තාවතිංසා සහිතකා,
තථාගතං නමසකතා ධම්මසා ව සුධම්මකනා”.

තෙක සුදං හතෙක දෙව තාවතිංසා හිගොසොසොකතාය අත්මනා හොනා පමුදිකා පිතිසොමනසාසාසා ‘දිබ්බා වත හො කායා පරිසුරනා හායනා අසුරා කායා’¹ ති.

අට්ඨ යථාභුට්ඨවණ්ණං

4. අප් ටො හතෙක සකෙකා දෙවනමුදු දෙවනං තාවතිංසානං සමපසාදං විදිකා දෙව තාවතිංසෙ ආමනෙකි ‘ඉවෙස්සාප් නො තුමෙක මාරිසා තසා හගවතො අට්ඨ යථාභුට්ඨ වණ්ණං සොදුනා’.
‘ඉවෙස්සා’ මයං මාරිසා තසා හගවතො අට්ඨ යථාභුට්ඨ වණ්ණං සොදුනා’.

අප් ටො හතෙක සකෙකා දෙවනමුදු දෙවනං තාවතිංසානං හගවතො අට්ඨ යථාභුට්ඨ වණ්ණං පඨිරුද්ධාසි

තං කිම්පකුසුනා හොනො දෙව තාවතිංසා යාවකු² සො හගවා බහුජනහිතාය පටිපනො බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුසානං, එවං බහුජනහිතාය පටිපනං බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුසානං ඉමිනාපඤ්ඤා සමනතාගතං සත්ථාරං නෙව අතිතංසෙ යමනුපසාමිනා පනෙතරහි අකුසලානු තෙන හගවතා

1 අසුරකායා - මජ්ඣිම

2 ඉවෙස්සාප් - PTS

3 යාව වසස - PTS

3. වහන්ස, එ කල්හි සක් දෙවිඳු තවතිසා වැසි දෙවියන්ගේ පහන් බව දැන, මේ ගාථාවලින් ඔවුන් ගේ සතුට මෙසේ අනුමෝවන් විය:

“හවත්ති, ප්‍රීතියෙක! ඉන්ද්‍රියා සහිත වූ තවතිසා වැසි දෙවියෝ තරා-ගතයනට ද ධර්මයා ගේ සුධර්මත්වයට ද නමස්කාර කරනුවෝ,

‘සුගතයන් වහන්සේ වෙතැ බමසර හැසිර. මෙහි ආ පැහැපත් යසස් ඇති අළුත් දෙවියන් ද දක්නාහු සතුටු වෙත්’.

මෙහි ගුණවිශේෂයට පැමිණි මහ පැණැති බුදුරජුන් ගේ සවු වූ ඔහුතුමු පැහැයෙන් ද යසසින් ද ආශ්‍රයෙන් ද අන් දෙවියන් ඉක්මැ බබලත්.

ඉන්ද්‍රියා සහිත තවතිසා වැසියෝ මෙය දැක, තරාගතයන් වහන්සේ ද ධර්මයා ගේ සුධර්මත්වය ද නමදනාහු සතුටු වෙත්’ යැ යි කිය.

වහන්ස, එ කල්හිත් තවතිසා වැසි දෙවියෝ ‘හවත්ති, ප්‍රීතියෙක! දෙවමුළුහු පිරිමත්, අසුර මුළුහු පිරිහෙත්!’ යැ යි බෙහෙවින් සතුටු වෙත්, ප්‍රමුද්ධ වෙත්, හටගත් ප්‍රීති හා සොම්නස් හා ඇත්තෝ වෙත්.

ඇති ගුණ වැණුම් අට

4 වහන්ස, ඉක්බිති සක් දෙවිඳු තවතිසා වැසි දෙවියන් ගේ පැහැදීම දැන, ඔවුන් බණවා, ‘හවත් නිද්දාසාණනි, තෙපි හඟවත් බුදුරජුන් ගේ විදාමාන වූ ම ගුණ අට අසන්නට කැමැති වන්නහු ද?’ යි විචාලේ ය.

‘නිද්දාසාණනි, අපි ඒ හඟවත් බුදුරජුන් ගේ විදාමාන වූ ගුණ අට අසනු පිස්සම්හ’ යි දෙවියෝ කීහු

වහන්ස, ඉක්බිති සක් දෙවිඳු තවතිසා වැසි දෙවියනට භාගාවතුන් වහන්සේගේ විදාමාන වූ ම ගුණ අට මෙසේ පැවැසී ය.

“හවත් තවතිසාවැසි දෙවියනි, එය කීමැ යි සිත වූ ද? ඒ හඟවත්හු කොතරම් බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්නට වැඩ පිණිස, හිත පිණිස, සුව පිණිස පිළිපත් සේක් ද යන හොත්: මෙසේ බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්නට වැඩ පිණිස, හිත පිණිස, සුව පිණිස පිළිපත් මෙ කී ආගයෙන් ද සමන්විත අන් ශාස්තෘවරයකු ඒ හඟවත් බුදුරජුන් හැර අතීතයෙහි ද නො දකිමු. 1

2. භවික්ඛානො ඛො පන තෙන භගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො එතිපසසිකො ඔපනායිකො පච්චිකාං චෙදිතඛෙධා විඤ්ඤාති. එවං ඔපනායිකස්ස¹ ධම්මස්ස දෙසෙතාරං ඉමිනාපඛෙගන සමන්තාගතං සඤ්ඤාං නෙව අනිත්තංසෙ සමනුපසසාම න පනෙතරති අඤ්ඤානු තෙන භගවතා.

3. ඉදං කුසලානාං ඛො පන තෙන භගවතා සුප්පඤ්ඤානං. ඉදං අකුසලානාං සුප්පඤ්ඤානං. ඉදං සාවජ්ජං - ටෙප - ඉදං අනවජ්ජං - ටෙප - ඉදං සෙවිතබ්බං - ටෙප - ඉදං න සෙවිතබ්බං - ටෙප - ඉදං භීතං - ටෙප - ඉදං පඤ්ඤා - ටෙප - ඉදං කණ්ණසුක්ඛසංපටිභාගනාං සුප්පඤ්ඤානං. එවං කුසලාකුසල - සාවජ්ජානවජ්ජසෙවිතබ්බාසෙවිතබ්බභීතපඤ්ඤාකණ්ණසුක්ඛ සංපටිභාගනාං ධම්මානං පඤ්ඤාපෙතාරං ඉමිනාපඛෙගන සමන්තාගතං සඤ්ඤාං නෙව අනිත්තංසෙ සමනුපසසාම න පනෙතරති අඤ්ඤානු තෙන භගවතා.

4. සුප්පඤ්ඤානො ඛො පන තෙන භගවතා සාවකානං නිබ්බානගාමීනී පටිපදා. සංසද්දති නිබ්බානඤ්ඤා පටිපදා ච සෙය්‍යාථාපි නාම ගඛොදානං යමුනොදකෙන සංසද්දති සමෙති එවමෙව සුප්පඤ්ඤානො තෙන භගවතා සාවකානං නිබ්බානගාමීනී පටිපදා සංසද්දති නිබ්බානඤ්ඤා පටිපදා ච. එවං නිබ්බානගාමීනියා පටිපදා පඤ්ඤාපෙතාරං ඉමිනා පඛෙගන සමන්තාගතං සඤ්ඤාං නෙව අනිත්තංසෙ සමනුපසසාම න ච පනෙතරති, අඤ්ඤානු තෙන භගවතා.

5 අභිනිපථනො ඛො පන තස්ස භගවතො ලාභො දුග්ගිපථනො සිලොකො යාව මඤ්ඤා බතභියා සමපියායමානරූපා විහරන්ති. විගතමදෙ ඛො පන සො භගවා ආභාරං ආභාරෙති එවං විගතමදං ආභාරං ආභාරයමාන² ඉමිනා පඛෙගන සමන්තාගතං සඤ්ඤාං නෙව අනිත්තංසෙ සමනුපසසාම න පනෙතරති අඤ්ඤානු තෙන භගවතා.

6. ලද්ධසභායො ඛො පන සො භගවා සෙබ්බානඤ්ඤා පටිපක්ඛානං ඛිණ්ණසවානඤ්ඤා චුසිතවතං, තෙ භගවා අපනුජ්ජ ඵකාරාමතං අනුයුගො පි විහරති එවං ඵකාරාමතං අනුයුගා ඉමිනාපඛෙගන සමන්තාගතං සඤ්ඤාං නෙව අනිත්තංසෙ සමනුපසසාම න පනෙතරති අඤ්ඤානු තෙන භගවතා.

1. සිපතෙය්‍යසස - මණ්ඩ.

2. අභවිසමානා - සි ඉ

ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මොනොවට වදන ලද්දේ ය, එය තමන් විසින් ම දක්ක යුත්තේ ය, කල් නො යාදී ම දෙන එල ඇත්තේ ය, 'එව බලව' යි (තමා දකිනුවට) අනුන් කැඳවනුයෙහි සුදුසු යැ, තමන් සිත් සතන් හි එළවා දක්ක යුතු යැ, නුවණැතියන් විසින් තම තමන් කෙරෙහි ලා දත යුතු යැ. මෙසේ තම තමන් සිත් සතන් හි එළවා දක්ක යුතු දහමක් දෙසන, මෙ මැ අංගයෙන් ද සමන්විත ශාස්තෘවරයක්හු, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අතීතයෙහි ද නොදකිමු, දනුදු නො දකිමු. ii

ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මේ කුසල් යැ' යි ම මොනොවට පනවන ලදී, මේ අකුසල් යැ' යි ම මොනොවට පනවන ලදී, මේ වරද සහිත යැ . . මේ වරද රහිත යැ . . මේ සෙවියැ යුතු යැ . . මේ නො, සෙවියැ යුතු යැ . . මේ ලාමක යැ . . මේ උතුම් යැ . . මේ කෘෂ්ණ ශුක්ල (කුශලාකුශල) ධර්මයනට සමාන ධර්ම යැ යි මොනොවට පනවන ලදී. මෙසේ කුශලාකුශල සාවද්‍ය නවද්‍ය සෙවිතව්‍යාසෙවිතව්‍ය භින-ප්‍රණිත, කෘෂ්ණ ශුක්ල සප්තිභාග ධර්මයන් පණවන, මෙ කී අංගයෙහුද සමන්විත ශාස්තෘවරයකු, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අතීතයෙහි ද නො දකිමි, දනුදු නො දකිමි iii

ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සවිචනට නිවන් යන පිළිවෙත මොනොවට පනවන ලදී යම් සේ ගම් දිය යවුනාහි දිය හා සැසැඳේ ද, එසේ ම නිවන ද පිළිවෙත ද සැසැඳෙයි මෙසේ ම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සවිචනට නිවන් යන පිළිවෙත මොනොවට පනවන ලද්දේ යැ, ඒ නිවන ද පිළිවෙත ද සැසැඳෙයි. මෙසේ නිවන් යන පිළිවෙත පනවන, මේ අංගයෙහුද සමන්විත ශාස්තෘවරයක්හු, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අතීතයෙහි ද දනුදු නො දකිමු. iv

ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙතහි සිටි ශ්‍රේෂ්ඨයන්ගේ ද වැස නිමැවූ බඹසර ඇති රහතුන් ගේ ද (ඒ ඒ ශාස්තෘකෘත්‍යයෙහි) සභායන්වය ලද සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (ඔවුන් මැද දී ද, පලසමචිත්ත වසන සේක) සිතින් ඔවුන් බැහැර කොට ඒකාරාමිකයෙහි යෙදීන් වසන සේක. මෙසේ ඒකාරාමිකයෙහි යෙදුණු මේ කී අංගයෙහුත් සමන්විත, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අන් ශාස්තෘවරයක්හු අතීතයෙහිත් නො දකිමු, දනුත් නො දකිමු. v

ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ප්‍රත්‍යයලාභ වෙසෙසින් උපන, කීර්තිය වෙසෙසින් උපන, ක්ෂත්‍රියයන් පටන් කොට සියලු දිව්‍යමනුෂ්‍යයෝ ඔබ ප්‍රිය කරන සුලු වැ වෙසෙත් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පහ වූ මද ප්‍රමාද ඇති සේක් අහර ගන්නා සේක. මෙසේ පහ වූ මද ප්‍රමාද ඇති වැ අහර ගන්නා, මේ කී අංගයෙන් ද සමන්විත වූ ශාස්තෘවරයකු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අතීතයෙහිත් නො ම දකිමු, දනුදු නො ම දකිමු. vi

7. යථාචාදී ඛො පන සො භගවා තථාකාරී, යථාකාරී තථාචාදී, ඉති යථාචාදී තථාකාරී යථාකාරී තථාචාදී. එවං ධම්මොත්තමමප්පට්ඨනං ඉමිනාපඛෙයන සමන්තාගතං සඤ්ඤාං නෙව අතීතංසෙ සමනුපසසාම න පනෙතරහි, අඤ්ඤානු තෙන භගවතා.

8. තිණණවිචිකිට්ඨො ඛො පන සො භගවා විගතකථංකථො පරියොසිතසංකපපා අජ්ඣාසයං ආදි චුත්තවරියං. එවං තිණණවිචිකිට්ඨො විගතකථංකථො පරියොසිතසංකපපා අජ්ඣාසයං ආදිචුත්තවරියං. ඉමිනා-පඛෙයන සමන්තාගතං සඤ්ඤාං නෙව අතීතංසෙ සමනුපසසාම. න පනෙතරහි, අඤ්ඤානු තෙන භගවතා ති.

5. ඉමෙ ඛො භතෙක සකෙකා දෙවානම්දෙසු දෙවානං තාවතීංසානං භගවතො අට්ඨ යථාභූතෙව වණ්ණෙ පඨිරුද්ධාසි. තෙන සුදං භතෙක දෙවා තාවතීංසා භියොසාසොමකාය අකමනා භොහති පමුදිතා පිතිසොමනසසාතා භගවතො අට්ඨ යථාභූතෙව වණ්ණෙ සුඤ්ඤා, තම භතෙක එකතෙව දෙවා එවමාහංසු:

අහො වත මාරියා වක්කාරො සම්මාසම්බුද්ධා ලොකෙ උපපජ්ජය්සුං ධම්මඤ්ඤා දෙසෙය්සුං යථරිච්ඡගභවා, තදස්ස ඔහුජනභිතාය ඔහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය දෙවමනුසසානන්ති.

එකතෙව දෙවා එවමාහංසු: තිට්ඨන්තු මාරියා වක්කාරො සම්මා-සම්බුද්ධා, අහො වත මාරියා තයො සම්මාසම්බුද්ධා ලොකෙ උපපජ්ජය්සුං ධම්මඤ්ඤා දෙසෙය්සුං යථරිච්ඡ ගභවා, තදස්ස ඔහුජනභිතාය ඔහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය දෙවමනුසසානන්ති.

එකතෙව දෙවා එවමාහංසු: තිට්ඨන්තු මාරියා තයො සම්මාසම්බුද්ධා, අහො වත මාරියා දෙව සම්මාසම්බුද්ධා ලොකෙ උපපජ්ජය්සුං ධම්මඤ්ඤා දෙසෙය්සුං යථරිච්ඡ ගභවා, තදස්ස ඔහුජනභිතාය ඔහුජනසුඛාය ලොකානු-කම්පාය අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය දෙවමනුසසානන්ති.

ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වනාහි යම් සේ වදරන් සේක් ද එසේ ම කරන කෙනෙක, යම් සේ කරන සේක් ද, එසේ ම වදරන සේක. මෙසේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යථාචාරී තථාකාරී ද යථාකාරී තථාචාරීද වන සේක. මෙසේ ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්ත වූ මේ අංගයෙහිද සමන්විත ශාස්තෘවරයක් හු, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අතීතයෙහින් නො දකිමු දැනුදු නො දකිමු. vii

ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උතුමනට නිශ්ශ්‍රය වූ ආයුර් මාර්ගයෙන් තිණු වීචිකිව්‍යා ඇති (සැක දුරැලු) සේක්, පහ වූ කථංකථා ඇති (කෙසේ ද කෙසේ ද යි යන විමතිය දුරැලු) සේක්, අවසන් කළ මනෝරථය ඇති සේක් වෙති. මෙසේ උත්තම නිශ්ශ්‍රිත ආයුර් මාර්ගයෙන් තිණු සැක ඇති, පහ වූ කථංකථා ඇති, පරිපූර්ණ මනෝරථ ඇති, මේ කී අංගයෙහිද සමන්විත ශාස්තෘවරයක්හු, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අතීතයෙහින් නො දකිමු, දැනුදු නො දකිමු viii

5. වහන්ස, සක් දෙව්දු තවතිසා වැසි දෙවියනට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ මේ යථාභූත ගුණ අට-පැවැසී ය. වහන්ස, තවතිසා වැසි දෙවියෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ යථාභූත ගුණ අට අසා, එයින් බොහෝ සෙයින් සතුටු වෙත්, ප්‍රමුදිත වෙත්, උපන් ප්‍රීති සොම්නස් ඇත්තෘහු වෙත්.

වහන්ස, එහි ඇතැම් දෙව් කෙනෙක් “නිදුකාණති, සතර නමක් බුදුවරු ලොවැ උපදනාහු නම්, අප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙන් දහම් දෙසන්නාහු නම් ඉතා යෙහෙක. එය බොහෝ දෙනාට භීත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්නට වැඩ පිණිස, භීත පිණිස, සුව පිණිස වන්නේ යැ” යි මෙසේ කීහ.

ඇතැම් දෙව් කෙනෙක් “නිදුක් වරිති, සතර නමක් සම්මාසම්බුදුහු සිටිත් වා. තුන් නමක් සම්මාසම්බුදුවරු ලොවැ උපදනාහු නම්, අප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙන් දහම් ද දෙසන්නාහු නම්, එය බොහෝ දෙනාට භීත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්නට වැඩ පිණිස භීත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ යැ” යි මෙසේ කීහ.

ඇතැම් දෙව් කෙනෙක්, “නිදුක්වරිති, තුන් නමක් සම්මාසම්බුදුහු සිටිත් වා. නිදුක්වරිති, දෙතමක් සම්මාසම්බුදුහු ලොවැ උපදනාහු නම්, අප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙන් දහම් ද දෙසන්නාහු නම්, එය බොහෝ දෙනාට භීත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්නට වැඩ පිණිස භීත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ යැ” යි මෙසේ කීහ.

6. එට්ඨ චුක්ඛෙ භගෙන සකෙකා දෙව්නම්ඤ්ඤ දෙවෙ තාවතිංසෙ එතදවොච් අට්ඨානං ඛො එතං මාරිසා අනවකාසො යං එකිසා ලොකධාතුයා දො අරහත්තො සම්මාසම්මුද්ධා අප්පබ්බං අවරිමං උපපජ්ජයන්තං නෙතං යානං චිජ්ජති. අහො වත මාරිසා සො භගවා අප්පබ්බො අප්පාතඛෙය්ඤා චිරං දිසමධානං තිලෙට්ඨයා. තදස්ස ඛෙත්තජනතිතුයං ඛෙත්තජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අස්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුසසානන්ති.

අථ ඛො භගෙන යෙනෙත්තං දෙව්නං තාවතිංසා සුධම්මොස්සං සභායං සන්තිසිත්තං භොන්ති සනතිපත්තං, තං අස්ථං චිත්තධිත්තං තං අස්ථං මන්තධිත්තං චුක්ඛවචනා නාමිදං වක්ඛාමො මහාරාජානො තස්මිං අස්ථං භොන්ති පව්ඨානුසිට්ඨවචනා නාමිදං වක්ඛාමො මහාරාජානො තස්මිං අස්ථං භොන්ති. සකෙසු සකෙසු ආසනෙසු ධීතා අවිපකකන්තා

“නෙ චුක්ඛවාක්ඛා රාජානො පටිග්ගයභානුසාසනිං.

චිප්පසන්තමිනා සන්තා අට්ඨංසු සමති ආසනෙ”ති.

7. අථ ඛො භගෙන උත්තරාය දිසාය උළාරො ආලොකො සඤ්ජායි ඔභායො පාතුරභොසි අතික්කමෙව දෙව්නං දෙව්නාභාවං අථ ඛො භගෙන සකෙකා දෙව්නම්ඤ්ඤ දෙවෙ තාවතිංසෙ ආමනෙත්ති

යථා ඛො මාරිසා නිමිත්තාති දිසසන්ති උළාරො ආලොකො සඤ්ජායති ඔභායො පාතුරභවති බ්‍රහ්මා පාතුරභවිසති බ්‍රහ්මිනො භෙතං පුබ්බතිමිත්තං පාතුරභවාය යදිදං ආලොකො සඤ්ජායති ඔභායො පාතුරභවති ති.

“යථා නිමිත්තා දිසසන්ති බ්‍රහ්මා පාතුරභවිසති,

බ්‍රහ්මිනො භෙතං නිමිත්තං ඔභායො විපුලො මහා”ති

සනඩකුමාරකථා

8. අථ ඛො භගෙන දෙව්නං තාවතිංසා යථාසකෙසු ආසනෙසු නිසිදිසු “ඔභායමෙතං ඤය්‍යාම, යංචිපාකො හවිසති සච්ඡිකත්වා”ව නං ගමිස්‍යාමා”ති වක්ඛාමො”පි මහාරාජානො යථාසකෙසු ආසනෙසු නිසිදිසු, “ඔභායමෙතං ඤය්‍යාම, යංචිපාකො හවිසති සච්ඡිකත්වා”ව නං ගමිස්‍යාමා”ති ඉදං සුත්තං දෙව්නං තාවතිංසා එකග්ගා සමාපජ්ජි ඔභායමෙතං ඤය්‍යාම, යංචිපාකො හවිසති සච්ඡිකත්වා”ව නං ගමිස්‍යාමාති.

6 වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි සක්දෙව්දු තවතිසා වැසි දෙවියන් බණවා, “නිදුක්වරිනි, එක් ලෝකධාතුවෙක රහත් සවමාසමවුණු දෙනෙකින් ඉදිරි පසු නොවැ (එක් විට ව) පහළ වන්නාහු ය යන මෙය නොකරුණෙයි. අවකාශ නැත්තෙකී (නො වියැ හැක්කෙකී). මේ කරුණ විද්‍යාමාන නො වේ නිදුක්වරිනි, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ කලක් දික් කලක් ලෙඩ නැති වැ නිරෝග වැ වැඩ සිටිනා සේක් වී නම් ඉතා යෙහෙක. එය බොහෝ දෙනාට හිත පිරිස බොහෝ දෙනාට සුව පිරිස ලොවට අනුකවසා පිරිස, දෙව පිනිස්නට වැඩ පිරිස හිත පිරිස සුව පිරිස වන්නේ යැ” යි මෙ බස් පැවැසී ය.

වහන්ස, එයට පසු, යට කරුණෙකින් (යම් පවාරණ සංග්‍රහයක් පිරිස) තවතිසා වැසි දෙවියෝ සුදට සෙබෙති එක් වැ හුන්නාහු, එක් රැස් වුවාහු වෙන් ද, එ කරුණ සිතා, එ කරුණ සාකච්ඡා කොට, එ කරුණෙහි සිවුවරම් දෙවරපුහු සිය සිය අයුත්ති සිටියාහු, (ඒ දෙවියන් විසින්) කියන ලද වචන ඇත්තාහු (ඒ දෙවියන් කී බස් පිළිගන්නාහු ව අනුයයනා ලද වචන ඇත්තාහු (දෙවියන් ගේ අනුශාසනය පිළිගන්නාහු) ව එ තැනින් නික්මැ නොගියාහු සිය සිය අයුත්ති ම හුන්නාහු වෙන්

“කියන ලද වචන ඇති ඒ මහරජුහු අනුශාසනය පිළිගෙන, වෙසෙසින් පහත් සිතැත්තාහු සිය අයුත්ති රුදුරාහ”

7. වහන්ස, ඉක්බිත්තෙන් උතුරු දෙසැ දෙවියන් ගේ දෙව්‍යානුභාවය ඉක්මැ ම මහත් ඵලයෙක් උපත, මහත් අවශාසයෙක් පහළ විය.

එ කල්හි, වහන්ස, සක් දෙව්දු තවතිසා වැසි දෙවියන් බණවා, “නිදුක් වරිනි, යම් සේ පෙර නිමිතිහු දක්නා ලැබෙත් ද, මහත් ඵලයෙක් උපදී ද, මහත් අවශාසයක් පහළ වේ ද, එ නිමිත්තෙන් බ්‍රහ්ම තෙම පහළ වන්නේ ය. මෙ ඵලයෙක් උපදී, අවශාසයෙක් පහළ වෙයි යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය බ්‍රහ්මයා ගේ පහළ වීමට පෙර නිමිති වේ” යැ යි කී ය

“යම් සේ පෙර නිමිතිහු දක්නා ලැබෙත් ද එසේ බ්‍රහ්ම තෙම පහළ වන්නේ ය පැතුරුණු මහත් අවශාසය (ඵලය) යන මෙය බහු ගේ පහළ වීමට පෙර නිමිත්ත ය.”

සනත්තුමාර කථාව

8. වහන්ස, ඉක්බිත්තෙන් තවතිසා වැසි දෙවියෝ “මේ ආලෝකය දන ගන්නාහු, මේ ආලෝකය යම් ඵලයක් ඇතියෙක් වන්නේ ද, එය දන ගෙන ම යන්නමෝ” යි තම තමනට පැමිණි අයුත්ති හුන්න සතර වරම් මහ රජුහු ද මේ ආලෝකය දනගන්නාහු මෙය යම් ඵල ඇතියෙක් වන්නේ ද, එය සියැසින් දක ම යන්නාහු” යි තම තමනට පැමිණි අයුත්ති හුන්නාහ. මෙය අසා තවතිසා වැසි දෙවියෝ “මේ ආලෝකය දනගන්නාහු, මෙය කිසි යම් ඵලයක් පහළ කරනුයේ වන්නේ නම් එය ද දන ගෙන ම යන්නමෝ වේ ද යි එකඟ සිතැත්තෝ වූහ.

යද හතෙන බ්‍රහ්මා සනංකුමාරො දෙවානං තාවතීසානං පාතු හවතී ඔළාරිකං අනතභාවං අභිනිමිතිත්වා පාතුහවතී. යො ඛො පන හතෙන බ්‍රහ්මිනො පකතිවග්ගේණ අනභිසම්භවතීයො සො දෙවානං තාවතීසානං චක්ඛුපථසමී. යද හතෙන බ්‍රහ්මා සනංකුමාරො දෙවානං තාවතීසානං පාතුහවතී ථෙං අඤ්ඤා දෙවෙ අතිරොචතී වග්ගේණ වෙව යසසා ව. සෙය්‍යථාපි හතෙන සොවග්ගේණ වික්ඛභො මානුසං වික්ඛභං අතිරොචතී, එවමෙව ඛො හතෙන යද බ්‍රහ්මා සනංකුමාරො දෙවානං තාවතීසානං පාතුහවතී, සො අඤ්ඤා දෙවෙ අතිරොචතී වග්ගේණ වෙව යසසා ව. යද හතෙන බ්‍රහ්මා සනංකුමාරො දෙවානං තාවතීසානං පාතුහවතී න තස්සං පරිසායං කොචි දෙවො අභිවාදෙති වා පච්චුට්ඨති වා ආසනෙන වා තිමනෙති සබ්බෙව තුණ්හිතුතා පඤ්ඤා පඤ්ඤානිති සිද්ධන්ති 'යසස'දති දෙවසස පඤ්ඤානං ඉච්ඡන්ති බ්‍රහ්මා සනංකුමාරො තස්ස දෙවසස පඤ්ඤානිති සිද්ධන්ති'ති. යසස ඛො පන හතෙන දෙවසස බ්‍රහ්මා සනංකුමාරො පඤ්ඤානිති සිද්ධන්ති උළාරං සො ලහති දෙවො වෙදපට්ටාහං. උළාරං සො ලහති දෙවො සොමනස්සපට්ටාහං. සෙය්‍යථාපි හතෙන රාජා ඛත්තියො මුද්ධාවසින්නො අධුනාභිසින්නො රජෙජන, උළාරං සො ලහති වෙදපට්ටාහං. උළාරං සො ලහති සොමනස්සපට්ටාහං, එවමෙව ඛො හතෙන යසස දෙවසස බ්‍රහ්මා සනංකුමාරො පඤ්ඤානිති සිද්ධන්ති උළාරං සො ලහති දෙවො වෙදපට්ටාහං. උළාරං සො ලහති දෙවො සොමනස්ස පට්ටාහං.

9. අථ හතෙන බ්‍රහ්මා සනංකුමාරො දෙවානං තාවතීසානං සම්පසාදං විදිත්වා අනුරතීතො ඉමාහි භාජාහි අනුමොදි.

“මොදන්ති ච ත භො දෙවා තාවතීසා සහිත්තා,
තථාගතං නම්සසන්තා ධම්මස්ස ච සුධම්මතං.

නවෙ දෙවෙ ච පසස්සන්තා වග්ගේවනෙක යසසිනො,
සුගතස්මි බ්‍රහ්මවරියං චරිත්වාන ඉධාගතෙ

තෙ අඤ්ඤා අතිරොචන්ති වග්ගේණ යසසායුතා,
සාවකා භූරිපඤ්ඤා සං විසෙසුපගතා ඉධ.

ඉදං දීඨවාන නන්දන්ති තාවතීසා සහිත්තා,
තථාගතං නම්සසන්තා ධම්මස්ස ච සුධම්මතන්ති.

වහන්ස, යම් විටෙක සනත්තුමාර බ්ලි තෙම තවතිසා වැසි දෙවියන් අතර පහළ වන්නේ ද, එ විට හේ දළ අත් බවක් ම (දඩි සිරුරක් ම) මවා ගෙන පහළ වෙයි වහන්ස, බ්ලිහු ගේ යම් පියෙව් පැහැයටහනක් ඇද්ද එය තවතිසා වැසි දෙවියන් ගේ ද වක්ෂුස්පරයෙහි නො පැමිණියැ හැකි වෙයි (ඇසින් දක්ක නො හැකි වෙයි). වහන්ස, යම් විටෙක සනත්තුමාර බ්ලි තෙම තවතිසා වැසි දෙවියන් අතර පහළ වේ ද, එකලා හේ පැහැයෙන් ද යසසින් ද අන් දෙවියන් ඉක්මැ බබළයි වහන්ස රන්රුව මිනිස් සිරුර ඉක්මැ බබළා ද, එසේ ම, වහන්ස, යම් විටෙක සනත්තුමාර බ්ලි තෙම තවතිසා වැසි දෙවියන් අතර පහළ වෙයි ද, එ විටා හේ පැහැයෙන් ද යසසින් ද සෙසු දෙවියන් ඉක්මැ බබළයි. වහන්ස, යම් විටෙක සනත්තුමාර බ්ලි තෙම තවතිසා වැසි දෙවියන් අතර පහළ වෙයි ද, එ විටා එ පිරිසෙහි කිසිදු දෙවියෙක් ඔබට අභිවාදනා කරනුයේ හෝ දැක හුනස්නෙන් නැගී සිටිනුයේ හෝ අස්නෙන් නිමිනනුයේ හෝ නො වෙයි. සියල්ලෝ ම 'දැන් සනත්තුමාර බ්ලි තෙම යම් දෙවියකුගේ පළහ රිසියෙන්තේ නම්, ඒ දෙවියාගේ පළහෙහි ඉදහන්නේ යැ' යි නිහඩ වැ දෙහොත් නම් පළහින් හිඳිත් වහන්ස, සනත්තුමාර බ්ලි තෙම යම් දෙවියකුහු ගේ පළහෙහි ඉදහනී ද, හේ දෙව් මහත් සතුට ලබයි, හේ දෙව් මහත් සොම්නස ලබයි වහන්ස, මුදුනැ අබ්සෙස් ලත්, අළුතැ රජ බැවින් අභිෂේක ලැබූ කැත් රජෙක් වේ ද, හේ මහත් සතුටක් ලබා ද, මහත් සොම්නසක් ලබා ද, එ පරිද්දෙන් ම, වහන්ස, හේ දෙව් තෙම මහත් සතුට ලබයි, මහත් සොම්නස ලබයි.

9. වහන්ස, ඉක්බිති සනත්තුමාර බ්ලි තෙම තවතිසා වැසි දෙවියන් ගේ පැහැදීම දැන, අතුරුදහන් ව (නො පෙනී හිඳ) මේ ගාථාවලින් අනු-මොදනා කෙළේ ය "මොදනාති වත -පෙ- සුධර්මනාති"

ගාථාවල අදහස:

"හවත්නි, ප්‍රීතියෙකි! ඉන්ද්‍රියා සහිත තවතිසා වැසි දෙවියෝ තපා-ගතයන් වහන්සේට ද ධර්මයේ සුධර්මත්වයට ද නම්ස්කාර කෙරෙමින්, සුගතයන් වහන්සේ වෙත බ්ලිසර හැසිර මෙහි ආ පැහැපත් වූ, යසස් ඇති, අළුත් දෙවියන් ද දකිමින් ප්‍රමුදිත වෙත්.

"මහ නුවණැති මුදුරුන් ගේ ශ්‍රාවක වූ විශෙෂාධිගමයට පැමිණි ඒ දෙවියෝ වර්ණයෙන් ද යසසින් ද ආයුෂයෙන් ද සෙසු දෙවියන් ඉක්මැ බබළත්".

මෙය දැක ඉන්ද්‍රියා සහිත තවතිසා වැසි දෙවියෝ තපාගතයන් වහන්සේ ද ධර්මසුධර්මත්වය ද නමදනාහු සතුටු වෙත්."

10. ඉමමස්මිං භතෙන බ්‍රහ්මා සනංකුමාරො අභාසිස්. ඉමමස්මිං භතෙන බ්‍රහ්මුතො සනංකුමාරස්ස භාසනො අට්ඨබ්බස්මනකාගතො සරො හොති විසසඤ්චා ච විඤ්ඤායො ච මඤ්ඤු ච සචතියො ච බිත්ථු ච අවිසාරි ච ගමභීරො ච නික්කාදී ච. යථාපරිස් ඛො පන භතෙන බ්‍රහ්මා සනංකුමාරො සරෙන විඤ්ඤාපෙති, නා චස්ස ඛෙද්ධා පරිසාය සොසො කිට්ඨරති. යස්ස ඛො පන භතෙන එචං අට්ඨබ්බස්මනකාගතො සරො හොති සො වුවචති බ්‍රහ්මස්සරොති.

11. අථ ඛො භතෙන දෙවා තාවතීංසා බ්‍රහ්මානං සනංකුමාරං එතදවොචුං: “සාධු මහාබ්‍රහ්මෙ එතදෙව මයං සඛියා මොදුම අස්ථි ච සකෙකාන දෙවානම්ඤ්ඤ තස්ස භගවතො අට්ඨ යථාභූතවා චණ්ණො භාසිතා, තෙ ච මයං සඛියා මොදුමා”ති අථ ඛො භතෙන බ්‍රහ්මා සනංකුමාරො සකකං දෙවානම්ඤ්ඤ එතදවොච: “සාධු දෙවානම්ඤ්ඤ මයමිති තස්ස භගවතො අට්ඨ යථාභූතවා චණ්ණො සුඤ්ඤායාමා”ති.

‘එචං මහාබ්‍රහ්මෙ’ති ඛො භතෙන සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ බ්‍රහ්මුතො සනංකුමාරස්ස භගවතො අට්ඨ යථාභූතවා චණ්ණො පඨිරුද්ධාසි.

තං කිමමඤ්ඤති භවං මහාබ්‍රහ්මා යාවඤ්ඤි සො භගවා බහුජනභිතාය පටිපනෙතා බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අස්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං, එචං බහුජනභිතාය පටිපත්තං බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අස්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං, ඉමිනාපබ්බතන සමන්තාගතං සස්ථාරං නෙව අතීතංසෙ සමනුපස්සාම, න පනෙතරහි අඤ්ඤත්‍ර තෙන භගවතා.

සට්ඨකාතො ඛො පන තෙන භගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො එගිපස්සිකො ධිපනයිකො පවුට්ඨං චෙදිතඛෙධො විඤ්ඤුහි එචං ඔපනයිකස්ස ධම්මස්ස දෙසෙතාරං ඉමිනා පබ්බතන සමන්තාගතං සස්ථාරං නෙව අතීතංසෙ සමනුපස්සාම න පනෙතරහි අඤ්ඤත්‍ර තෙන භගවතා.

10. වහන්ස, සත්ත්තුකුමාර බ්‍රහ්ම තෙම මෙ භාජාකීය. වහන්ස, මෙ කරුණ කියන සත්ත්තුකුමාර බ්‍රහ්මයා ගේ අටහින් යුත් සුව සේ නික්මෙන, වහා අරුත් හෙළි කරන, මිහිරි වූ, කනට සුව එළවන, එකට කැටි වූ, නො විසිඳ පවත්නා, ගැඹුරු වූ රැව් දෙන, මෙසේ මෙ කී අංග අටින් සමන්විත හඬක් වෙයි. වහන්ස, පිරිසේ පමණට ම සත්ත්තුකුමාර බ්‍රහ්ම තෙම හඬින් දන්වයි. ඔහු ගේ හඬ පිරිසෙන් පිටතට නො දැනිත්මෙයි. වහන්ස, යමකුට මෙසේ වූ අටහින් යුත් කට හඬක් වේ ද, හේ බ්‍රහ්ම ස්වරය ඇත්තේ යැ යි කියනු ලැබේ.

“වහන්ස, ඉක්බිති තවතිසා වැසි දෙවියෝ සත්ත්තුකුමාර බඹහු බණවා,
 “මහ බඹුනි, මැනවි. අපි මෙය ම දැන සතුටු වමු සක් දෙවිඳු විසින් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිබඳ වැ කියන ලද ඔබ කෙරෙහි ඇති සේ වූ ම ගුණ අටෙන් විද්‍යාමාන ය. අපි ඔවුන් ද දැන සතුටු වමු” යි මෙය කීහ.
 වහන්ස, ඉක්බිතිකෙන් සත්ත්තුකුමාර බ්‍රහ්ම තෙම සක් දෙවිඳු බණවා,
 “මැනවි! දෙවිඳු, අපි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ ඒ යථාභූත ගුණ අට අසන්නමෝ වේ ද” යි කී ය. වහන්ස, සක් දෙවිඳු ‘එසේ යැ මහ බඹුනි’ යි කියා ම සත්ත්තුකුමාර බඹහට හඬවත් වූයුරුයින් ගේ යථාභූත ගුණ අට විස්තරයෙන් පැවැසී ය:

හවත් මහ බඹ තෙම එය කීමැ යි සිත යි ද? ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොතරම් මහත් ලොස බොහෝ දෙනාට හිත පිණිය බොහෝ දෙනාට සුව පිණිය ලොවට අනුකම්පා පිණිය, දෙව මිනිස්සුට වැඩ පිණිය හිත පිණිය සුව පිණිය පිළිපත් සේක් ද” යි යන භෝත්, මෙසේ බොහෝ දෙනාට හිත පිණිය, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිය, ලොවට අනුකම්පා පිණිය, දෙව මිනිස්සුට වැඩ පිණිය හිත පිණිය සුව පිණිය පිළිපත්, මෙකී අංගයෙන් සමන්විත ශාස්තෘවරයෙක්හු, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අනික කාල පරිච්ඡේදයෙහි ද දැනුනු නො ම දකිමු.

ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මොනොවට වදන ලද්දේ ය. එය තමන් විසින් ම දක්ක යුත්තේ ය, කල් නො යා දී ම දෙන එල ඇත්තේ ය ‘එව බලව’ යි (තමා දකිනුවට) අනුත් කැඳවනුයෙහි සුදුසු ය, තමන් සිත් සතන්හි එළවා දක්ක යුතු ය, නුවණැතියන් විසින් තම තමන් කෙරෙහි ලා දක යුතු යැ මෙසේ තමන් තමන් සිත් සතන් හි එළවා දක්ක යුතු දහමක් දෙසන, මෙ මැ අංගයෙන් ද සමන්විත ශාස්තෘවරයෙක්හු, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අනිකයෙහි ද නො දකිමු, දැනුනු නො දකිමු.

ඉදං කුසලන්ති ඛො පන තෙන භගවතා සුප්පඤ්ඤත්තං ඉදං අකුසලන්ති සුප්පඤ්ඤත්තං, ඉදං සාවච්ඡං ඉදං අනවච්ඡං ඉදං සෙවිතබ්බං ඉදං න සෙවිතබ්බං ඉදං භීතං ඉදං පඤ්ඤං ඉදං කණ්ණසුක්කසප්පට්ඨාගගන්ති සුප්පඤ්ඤත්තං, එවං කුසලාකුසලසාවච්ඡානවච්ඡසෙවිතබ්බාසෙවිතබ්බං භීතප්පඤ්ඤකණ්ණසුක්කසප්පට්ඨාගානං ධම්මානං පඤ්ඤපෙතාරං ඉමිනාපඬෙගන සමන්තාගතං සඤ්ඤාරං නෙව අතීතංසෙ සමනුපසසාමි. න පනෙතරහි අඤ්ඤත්තං තෙන භගවතා.

සුප්පඤ්ඤත්තං ඛො පන තෙන භගවතා සාවකානං නිබ්බානගාමීනී පටිපදු සංසද්දති නිබ්බානඤ්ඤා පටිපදු ව සෙයාරාපි නාම ගබ්බොදකං යමුත්තොදකෙන සංසද්දති සමෙති එවමෙව සුප්පඤ්ඤත්තා තෙන භගවතා සාවකානං නිබ්බානගාමීනී පටිපදු සංසද්දති නිබ්බානඤ්ඤා පටිපදු ව. එවං නිබ්බානගාමීනියා පටිපදු පඤ්ඤපෙතාරං ඉමිනා පඬෙගන සමන්තාගතං සඤ්ඤාරං නෙව අතීතංසෙ සමනුපසසාමි. න පනෙතරහි අඤ්ඤත්තං තෙන භගවතා.

අභිනිප්පෙනො ඛො පන තස්ස භගවතො ලාභො, අභිනිප්පෙනො සිලොත්තො යාව ඛත්තියා සම්පියායමානරූපා විහරන්ති. විගතමිදං ඛො පන මඤ්ඤා සො භගවා ආහාරං ආහාරොති, එවං විගතමිදං ආහාරං ආහාරයමානං ඉමිනාපඬෙගන සමන්තාගතං සඤ්ඤාරං නෙව අතීතංසෙ සමනුපසසාමි න පනෙතරහි අඤ්ඤත්තං තෙන භගවතා.

ලබ්බසභායො ඛො පන සො භගවා සෙබ්බානඤ්ඤා පටිපන්නානං ඛිණ්ණසවානඤ්ඤා වුසිතවතං, සො භගවා අපනුච්ඡ එකාරාමතං අනුසුතො විහරති, එවං එකාරාමතං අනුසුතං ඉමිනාපඬෙගන සමන්තාගතං සඤ්ඤාරං නෙව අතීතංසෙ සමනුපසසාමි න පනෙතරහි අඤ්ඤත්තං තෙන භගවතා.

යථාවාදී ඛො පන සො භගවා තථාකාරී. යථාකාරී තථාවාදී, ඉති යථාවාදී තථාකාරී, යථාකාරී තථාවාදී, එවං ධම්මොනුධිත්ථපටිපන්නා ඉමිනාපඬෙගන සමන්තාගතං සඤ්ඤාරං නෙව අතීතංසෙ සමනුපසසාමි, න පනෙතරහි අඤ්ඤත්තං තෙන භගවතා.

තිණ්ණවිචිකිලේජා ඛො පන සො භගවා විගතකථංකථො පරියොසිතසංකප්පො අප්ඤ්ඤාසයං ආදිවුඤ්චරියං, එවං තිණ්ණවිචිකිලේජා විගතකථංකථං පරියොසිතසංකප්පො අප්ඤ්ඤාසයං ආදිවුඤ්චරියං ඉමිනාපඬෙගන සමන්තාගතං සඤ්ඤාරං නෙව අතීතංසෙ සමනුපසසාමි න පනෙතරහි අඤ්ඤත්තං තෙන භගවතා ති

ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්, 'මේ කුසල්' යි කියා ම මොනොවට පනවන ලදී 'මේ අකුසල්' යි කියා ම මොනොවට පනවන ලදී. මේ වරද සහිත යැ . . . , මේ වරද රහිත යැ . . . මේ සෙවියැ යුතු යැ . . . , මේ නො සෙවියැ යුතු යැ . . . , මේ ලාමක ය . . . මේ උතුම් යැ . . . මේ කුශලාකුශල ධර්මයනට සමාන ධර්ම යැ යි මොනොවට පනවන ලදී. මෙසේ කුශලාකුශල සාවද්‍යානවද්‍යා සෙවිතවාසෙවිතවාහිනප්‍රණික කෘෂ්ණශුක්ල සප්තභාගධර්මයන් පනවන, මේ කී අංගයෙහි සමන්විත ශාස්තෘවරයකු, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අතීතයෙහි දු නො දකිමු, දැනුනු නො දකිමු.

ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සවිවනට නිවන් යන පිළිවෙත මොනොවට පැනැවිණ යම් සේ ගහැ දිය යමුනාහි දිය හා සැසැදේද, එසේ ම නිවන ද පිළිවෙත ද සැසඳෙයි. මෙසේ ම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සවිවනට නිවන් යන පිළිවෙත මොනොවට පැනැවිණ. ඒ නිවන ද පිළිවෙත ද සැසඳෙයි. මෙසේ නිවන් යන පිළිවෙත පනවන, මේ අංගයෙහි සමන්විත ශාස්තෘවරයකු, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අතීතයෙහි දු නො දකිමු, දැනුනු නො දකිමු.

ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙතෙහි සිටි ලෙසක්සයන් ගේ ද, වැස නිමැවූ බබ්බර ඇති රහතුන් ගේ ද (ඒ ඒ ශාස්තෘ කෘත්‍යයෙහි) සහායත්වය ලද සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (ඔවුන් මැද දී ද පල සම්මතීන් වසන සේක) සිතීන් ඔවුන් බැහැර කොට ඒකාරාමකායෙහි යෙදීන් වසන සේක. මෙසේ ඒකාරාමකායෙහි යෙදුණු මේ කී අංගයෙහි සමන්විත, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අන් ශාස්තෘවරයකු අතීතයෙහි නො දකිමු, දැනුන් නො දකිමු.

ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ප්‍රත්‍යය ලාභ වෙසෙසින් උපත, කීර්තිය වෙසෙසින් උපත, ක්ෂත්‍රියයන් පටන් කොට සියලු දිව්‍යමනුෂ්‍යයෝ ඔබ ප්‍රිය කරන සුලු වැ වෙසෙත්. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පහ වූ මද ප්‍රමාද ඇති සේක් අහර ගන්නා සේක. මෙසේ පහ වූ මද ප්‍රමාද ඇති වැ අහර ගන්නා, මෙකී අංගයෙන් ද සමන්විත වූ ශාස්තෘවරයකු, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අතීතයෙහි නො ම දකිමු, දැනුනු නො ම දකිමු.

ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වනාහි යම්සේ වදරන සේක් ද, එසේ ම කරන කෙනෙක. යම්සේ කරන සේක් ද, එසේ ම වදරන කෙනෙක. මෙසේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යථාචාර්‍ය කථාකාරී ද යථාකාරී කථාචාර්‍ය ද වන සේක. මෙසේ ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්ත වූ මේ අංගයෙහි සමන්විත ශාස්තෘවරයකු, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අතීතයෙහි නො දකිමු, දැනුනු නො ම දකිමු.

ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උතුමනට නිශ්ශ්‍රය වූ ආයුර්මාර්ගයෙන් නිණු විචිකිච්ඡා ඇති සේක, පහ වූ කථාකර්‍ය ඇති සේක, නිම කළ මනෝරථය ඇති සේක. මේ කී අංගයෙහි සමන්විත ශාස්තෘවරයකු, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර, අතීතයෙහි නො දකිමු, දැනුනු නො දකිමු."

10. ඉමෙ ඛො භනෙන සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ ඩුභවුතො සනංකුමාරස්ස භගවතො අට්ඨ යථාභූතෙව චණ්ණේ පයිරුද්ධාසි. තෙන සුදං භනෙන ඩුභමා සනංකුමාරො අත්තමනො හොති පට්ඨිතො පිතිසොමනස්සජාතො භගවතො අට්ඨ යථාභූතෙව චණ්ණේ සුභා. අථ භනෙන ඩුභමා සනංකුමාරො ඔළාරිකං අත්තභාවං අභිච්ඡේදිත්වා කුමාරවණ්ණි ඉත්වා පඤ්චසිංහො දෙවානං තාවතීංසානං පාතුරහොසි සො වෙහාසං අබ්බුග්ගන්ත්වා ආකාසෙ අත්තප්‍රිකෙහි පල්ලඛෙකන නිසීදි. සෙය්ථාපි භනෙන ඔලවා පුරිසො සුපච්චත්තෙ වා පල්ලඛෙක සමෙ වා භූමිභාගෙ පල්ලඛෙකන නිසීදෙය්, එවමෙව ඛො භනෙන ඩුභමා සනංකුමාරො වෙහාසං අබ්බුග්ගන්ත්වා ආකාසෙ අත්තප්‍රිකෙහි පල්ලඛෙකන නිසීදිත්වා දෙවෙ තාවතීංසෙ ආමනෙකයි.

ගොවීන්දසුනුභමණවසථු

11. 'තං කිම්මඤ්ඤානභී භොතෙතා දෙවා තාවතීංසා. යාච දීඝ-රක්ඛං මහාපඤ්ඤා'ව සො භගවා අහොසි. භූතපුබ්බං භො රාජා දිසම්පති නාම අහොසි, දිසම්පතිස්ස රඤ්ඤා ගොවීන්දසු නාම බ්‍රාහ්මණො පුරොගිතො අහොසි දිසම්පතිස්ස රඤ්ඤා රෙණු නාම කුමාරො පුතො අහොසි. ගොවීන්දසු බ්‍රාහ්මණස්ස ජොතිපාලො නාම මාණවො පුතො අහොසි. ඉති රෙණු ච රාජපුතො ජොති-පාලො ච මාණවො අඤ්ඤා ච ජබ්බතියා ඉවෙතෙ අට්ඨ සභායා අහෙසුං.

අථ ඛො භො අහොරක්ඛානං අවිච්ඡේදන ගොවීන්දසු බ්‍රාහ්මණො කාලමකාසි ගොවීන්දසු බ්‍රාහ්මණො කාලකතෙ රාජා දිසම්පති පරිදෙවෙසි "යස්මිං වත භො මයං සමයෙ ගොවීන්දසු බ්‍රාහ්මණො සබ්බකිච්චානි යමිං වොස්සජ්ජිත්වා පඤ්චි කාමගුණෙහි සමපපිතා සමබ්බිභූතා උරිවාරෙම තස්මිං නො සමයෙ ගොවීන්දසු බ්‍රාහ්මණො කාලකතො"ති. එවං වුතො භො රෙණු රාජපුතො රාජානං දිසම්පතිං එතදධොව: "මා ඛො තං දෙව ගොවීන්දසු බ්‍රාහ්මණො කාලකතෙ අතිබාලො පරිදෙවෙසි. අත්ථ උදව ගොවීන්දසු බ්‍රාහ්මණො ජොතිපාලො නාම මාණවො පුතො පණ්ඩිතතරො වෙව පිතරා අලමසද්ධතරො වෙව පිතරා. යෙ'පි'ස්ස පිතා අතෙ අනුයාසි. උත'පි ජොතිපාලස්සෙව මාණවස්ස අනුයාසතියා"ති. 'උචං කුමාරා'ති 'එවං දෙවා'ති.

10. වහන්ස, සත් දෙවිදු සනත්තුමාර බ්බහට භාගාවතුන් වහන්සේ ගේ මේ යථාභූත ගුණ අට විස්තරයෙන් පැවැසී ය. වහන්ස, සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම තෙම භාගාවතුන් වහන්සේ ගේ යථාභූත ගුණ අට අසා, එයින් බොහෝ සෙයින් සතුටු වෙයි, හටගත් ප්‍රීති සොම්නස් ඇත්තේ වෙයි. වහන්ස, ඉක්බිත්තෙන් සනත්තුමාර බ්‍රහ්ම තෙම දළ අත් බවක් මවා ගෙන පන්සිළු ඇති වැ තවතිසා වැසි දෙවියන් අතර පහළ විය. හේ භූහස් නැහ අන්තරික්ෂ ආකාශයෙහි පළඟින් හුන්නේ ය වහන්ස, ශක්තිමත් පුරුෂයෙක් මොනොවට පසතුරුණු අතුළු පළඟෙක හෝ සම -බ්‍රිම පෙදෙසෙක හෝ පළක් බැඳ තිදුනේ ද, වහන්ස, එසේ ම සත්ත්තු මාර බ්බ තෙම අහස් නැහ අන්තරික්ෂ ආකාශයෙහි පළඟින් හිඳ තවතිසා වැසි දෙවියන් අමතා මෙසේ කී ය.

ගෝවින්ද බ්‍රාහ්මණ වස්තුව

11. “හවත් තවතිසා වැසි දෙවියෝ එය කීමැ යි සිතත් ද? ඒ භාගාවතුන් වහන්සේ කොතරම් දික් කලක් මහාප්‍රාඥ ම වූ සේත් ද! පෙර වූවක් කියමි. හවත්ති පෙර දවසැ දිසම්පති නම් රජෙක් විය. දිසම්පති රජහට ගොවිඤ්ඤ නම් බමුණෙක් පෙරෙව් විය. දිසම්පති රජු ගේ පුත් රේණු නම් කුමරෙක් විය ගෝවිඤ්ඤ බමුණහු පුත් ජෝතිපාල නම් මාණ්ඩකයෙක් විය. මෙසේ රජ පුත් රේණු කුමර ද ජෝතිපාල මාණ්ඩක ද අත් ස දෙනෙක් ක්ෂත්‍රියයෝ ද යි මේ අට දෙනා යහලුවෝ වූහ.

හවත්ති දික් කලක් ඇවෑමෙන් ගොවිඤ්ඤ බමුණු කලුරිය කෙළේ ය. ගොවිඤ්ඤ බමුණු කලුරිය කළ කලැ “හවත්ති යම් කලෙක අපි ගොවිඤ්ඤ බමුණහු කෙරෙහි සියලු කටයුතු මැනවින් පවරා පංච කාමගුණයන් ගෙන් සමර්පිත වැ සමන්විත වැ ඉදුරන් හසුරුවමෝ ද, එ සමයෙහි ම අප ගොවිඤ්ඤ බමුණු කලුරිය කෙළේ වෙ ද!” යි දිසම්පති රජ විලාප කී ය. හවත්ති, මෙසේ විලාප කී කලැ රාජපුත්‍ර රේණුකුමාර තෙම දිසම්පති රජුහු බණවා “දේවයිනි, ඔබ ගොවිඤ්ඤ බමුණහු කලුරිය කළ කලැ (මෙසේ) ඉතා දඩි කොට නො වැලැපුණ මැනව් දේවයිනි, ගෝවිඤ්ඤ බමුණාට පියාට වැඩි තරම් පණ්ඩිත වූ ද ඒ ඒ කටයුතු දකීමෙහි පියාට වඩා සමර්ථ වූ ද ජෝතිපාල නම් පුත්‍ර මාණ්ඩකයෙක් ඇත. ඔහු ගේ පියා යම් කටයුතු අනුසැසි ද (යම් කටයුතු පිළිබඳ ව අනුශාසන කෙළේ ද) ඒ කටයුතු ද ජෝතිපාල මාණ්ඩකයා ගේ අනුශාසනයෙන් ම කෙළේ යැ” යි කී ය. ‘එසේ ද කුමරුවනි?’ යි රජ ඇසී ය. ‘එසේ යැ දේවයිනි’ යි කුමර පිළිවඳන් දුනා.

12. අප්ථං ඛො භො රාජා දිසමපති අඤ්ඤතරං පුරිසං ආමනෙසයි, 'එහි ත්වං අමොහා පුරිසං, යෙන ජොතිපාලො නාම මාණවො තෙනුපසඛකම. උපසඛකමිත්වා ජොතිපාලං මාණවං එවං වදෙහි: හවමත්ථු හවන්තං ජොතිපාලං මාණවං, රාජා දිසමපති හවන්තං ජොතිපාලං මාණවං ආමන්තයති, රාජා දිසමපති භොතො ජොතිපාලසා මාණවසා දසසනකාමො'ති. 'එවං දොවා'ති ඛො භො සො පුරිසො දිසමපතිසා රඤ්ඤ පටිසම්භුතො යෙන ජොතිපාලො මාණවො තෙනුපසඛකම උපසඛකමිත්වා ජොතිපාලං මාණවං එතදවොච: "හවමත්ථු හවන්තං ජොතිපාලං මාණවං, රාජා දිසමපති හවන්තං ජොතිපාලං මාණවං ආමන්තයති, රාජා දිසමපති භොතො ජොතිපාලසා මාණවසා දසසනකාමො"ති. 'එවං භො'ති ඛො සො ජොතිපාලො මාණවො තසා පුරිසසා පටිසම්භුතො යෙන රාජා දිසමපති තෙනුපසඛකම, උපසඛකමිත්වා දිසමපතිනා රඤ්ඤ සද්ධං සමෙවොදි සමෙමොදිතං කපං සායානීයං වීඨිසාරෙතො එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො භො ජොතිපාලං මාණවං රාජා දිසමපති එතදවොච: "අනුසාසතු නො හවං ජොතිපාලො, මා නො හවං ජොතිපාලො අනුසාසනීයා පච්චබ්ඛාමාසි, පෙත්තිකෙ තං යානෙ යපෙසාමි, ගොව්ඤ්ඤො අභිසිඤ්ඤිසාමි"ති. 'එවං භො'ති ඛො සො ජොතිපාලො මාණවො දිසමපතිසා රඤ්ඤ පච්චසෙසාසි.

13. අප්ථං ඛො භො රාජා දිසමපති ජොතිපාලං මාණවං ගොව්ඤ්ඤො අභිසිඤ්ඤි, පෙත්තිකෙ යානෙ යපෙසි. අභිසින්නො ජොතිපාලො මාණවො ගොව්ඤ්ඤො, පෙත්තිකෙ යානෙ යපිතො, යෙ'පි'සා පිතා අපො අනුසාසි තෙ පි අපො අනුසාසති, යෙ'පි'සා පිතා අපො නානුසාසි තෙ'පි අපො අනුසාසති, යෙ'පි'සා පිතා කමමනෙක අභිසමෙහාසි, තෙ'පි කමමනෙක අභිසමෙහාති, යෙ'පි'සා පිතා කමමනෙක නාභිසමෙහාසි තෙ'පි කමමනෙක අභිසමෙහාති. නමෙනං මනුසාං එවමාහංසු "ගොව්ඤ්ඤො වං භො බ්‍රාහ්මණො, මහාගොව්ඤ්ඤො වන භො බ්‍රාහ්මණො"ති. ඉමිනා ඛො එවං උපා පරියායෙන උපාතිපාලසා මාණවසා ගොව්ඤ්ඤො මහාගොව්ඤ්ඤො'නෙව සමඤ්ඤො උදපාදි.

12. භවත්ති, ඉක්ඛිති දිසම්පති රජ උක්තරා පුරුෂයකු බණවා හෙමබා පුරුෂය, තෝ මෙහි එව, ජෝතිපාල නම් මාණවකයා වෙත යව. ගොස් ඔහුට, “භවත් ජෝතිපාල මාණවකයාට වැඩෙක් වේ වා! දිසම්පති රජ භවත් ජෝතිපාල මාණවකයාණන් කැඳවයි. දිසම්පති රජ භවත් ජෝතිපාල මාණවකයාණන් දක්නා කැමැත්තේ යැ” යි මෙසේ කියව යි කී ය. භවත්ති, ‘එසේ යැ දේවයිති’ යි කියා ම ඒ පුරුෂ තෙම දිසම්පති රජහට පිළිවදන් දී, ජෝතිපාල මාණවකයා කරා එළැඹියේ ය. එළඹූ, ජෝතිපාල මාණවකයාට, “භවත් ජෝතිපාල මාණවකයාණනට වැඩෙක් වේ වා දිසම්පති රජුහු භවත් ජෝතිපාල මාණවකයාණන් කැඳවති, දිසම්පති රජුහු භවත් ජෝතිපාල මාණවකයාණන් දක්නා කැමැත්තාහ” යි සැළකෙළේ ය. ‘භවත, එසේ ද’ යි කියා ම ජෝතිපාල මාණවක ඒ පුරුෂයාට පිළිවදන් දී දිසම්පති රජු වෙත එළැඹියේ ය. එළඹූ, දිසම්පති රජු හා සතුටු විය සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැඳවියැ යුතු කථා අවසන් කොට, උක්ත පසෙකැ හිඳ ගත. උක්ත පසෙක හුන්නා වූ ම ජෝතිපාල මාණවකයාට දිසම්පති රජ, “භවත් ජෝතිපාල තෙමේ අපට අනුශාසන කෙරේ වා, භවත් ජෝතිපාල තෙමේ අපට අනුශාසන කීර්මෙන් ඉවත් නො වේ වා (අපට අනුශාසන කීර්ම පිළිකෙවු නො කෙරේ වා), ඔබ සිය පියා අයත් වැ තුබුණු තනතුරෙහි තබන්නෙමි, ගෝවින්ද බමුණානන් දරු තනතුරෙහි අභිෂික්ත කරන්නෙමි” යි කී ය. ‘එසේ යැ, භවතාණනි, යි හේ ජෝතිපාල මාණවක දිසම්පති රජහට පිළිවදන් දුන

13. භවත්ති, ඉක්ඛිති දිසම්පති රජ ජෝතිපාල මාණවකයා ගෝව්ඤ්ඤ බමුණා දැරූ තනතුරෙහි අභිෂික්ත කෙළේ ය. ඔහු පිය බමුණු දැරූ තනතුරෙහි තැබී ය. ජෝතිපාල මාණවක තෙම ගෝව්ඤ්ඤ බමුණා දැරූ තනතුරෙහි අභිෂික්ත වූයේ, සිය පියා දැරූ තනතුරෙහි තබන ලද්දේ, ඔහු පියා යම් අර්ථයන් අනුසෑයි ද, ඒ අර්ථ ද අනුසයි. ඔහු පියා යම් අර්ථ නො අනුසෑයි ද ඒ අර්ථන් අනුසයි. ඔහු පියා යම් කර්මාන්ත සංවිධාන කොට තැබී ද, ඒ කර්මාන්ත ද සංවිධාන කෙරෙයි. ඔහු පියා යම් කර්මාන්ත සංවිධාන නො කෙළේ ද, ඒ කර්මාන්ත ද සංවිධාන කෙරෙයි. මිනිස්සු ඔහුට, “අශ්වයභියෙකා! භවත්ති, මේ ගෝව්ඤ්ඤ බමුණා යැ, පුද්ගලයෙකි! මේ තෙමෙ මහා ගෝව්ඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණ යැ!” යි මෙසේ කීහ භවත්ති, මේ කරුණින් ජෝතිපාල මාණවකයාට ‘ගෝව්ඤ්ඤ ය, මහාගෝව්ඤ්ඤ යැ යි ම නම් උපත

රජසංවිභාගො

14. අථ ඛො භො මහාගොච්ඡෙ චූභමණො යෙන තෙ ඡ ඛත්තියා තෙනුපසඬාමී, උපසඬාමීතිං තෙ ඡ ඛත්තියෙ එතදවොච දිසමපති ඛො භො රාජා ජීෂණණො වුද්ධො මහප්‍රජානො අරුගතො වයො අනුප්පකො. කො නු ඛො පන භො ජානාති ජීවිතං, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං දිසමපතිමි රණෙකුකාලකතෙ රාජකත්තාදරා රෙණු රාජපුත්තං රජේ අභිසිසෙඛියායු, ආයනතු භොතො යෙන රෙණු රාජපුත්තො තෙනුපසඬාමරි, උපසඬාමීතිං රෙණු රාජපුත්තං එවං වදෙරු: "මයං ඛො භොතො රෙණුසස සභායා පියා මනාපා අප්පට්ඨකුලා, යංසුඛො හවං තංසුඛා මයං, යංදුසෙඛා හවං තංදුසෙඛා මයං. දිසමපති ඛො භො රාජා ජීෂණණො වුද්ධො මහප්‍රජානො අරුගතො වයො අනුප්පකො. කො නු ඛො පන භො ජානාති ජීවිතං, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං දිසමපතිමි රණෙකුකාලකතෙ රාජ කත්තාදරා හවිතං රෙණු රජේ අභිසිසෙඛියායු, සචෙ හවං රෙණු රජං ලභෙරු, සංවිහජෙරු නො රජේනා"ති. 'එවං භො'ති ඛො භො තෙ ඡ ඛත්තියා මහාගොච්ඡසස චූභමණසස පටිසසුත්තා යෙන රෙණු රාජපුත්තො තෙනුපසඬාමීසු. උපසඬාමීතිං රෙණු රාජපුත්තං එතදවොචු: "මයං ඛො භොතො රෙණුසස සභායා පියා මනාපා අප්පට්ඨකුලා, යංසුඛො හවං තංසුඛා මයං, යංදුසෙඛා හවං තංදුසෙඛා මයං. දිසමපති ඛො භො රාජා ජීෂණණො වුද්ධො මහප්‍රජානො අරුගතො වයො අනුප්පකො. කො නු ඛො පන භො ජානාති ජීවිතං, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං දිසමපතිමි රණෙකුකාලකතෙ රාජ කත්තාදරා හවිතං රෙණු රජේ අභිසිසෙඛියායු, සචෙ හවං රෙණු රජං ලභෙරු, සංවිහජෙරු නො රජේනා"ති. "කො නු ඛො භො අණෙකු මම චිට්තෙ සුමමෙධෙරු අණෙකු හවිතෙතති. සවාහං භො රජං ලභිසසාමි සංවිහජිසසාමි වො රජේනා"ති.

15 අථ ඛො භො අභොරත්තානං අභවයෙන රාජා දිසමපති කාලමකාසි දිසමපතිමි රණෙකුකාලකතෙ රාජකත්තාදරා රෙණු රාජපුත්තං රජේ අභිසිසෙඛියායු. අභිසිසෙඛො රෙණු රජේන පසඞ්ගි කාමගුණෙහි සමපට්ඨො සමෙඛිභුතො පරිවාරෙති. අථ ඛො භො මහාගොච්ඡෙ චූභමණො යෙන තෙ ඡ ඛත්තියා තෙනුපසඬාමී, උපසඬාමීතිං තෙ ඡ ඛත්තියෙ එතදවොච දිසමපති ඛො භො රාජා කාලකතො අභිසිසෙඛො රෙණු රජේන, පසඞ්ගි කාමගුණෙහි සමපට්ඨො සමෙඛිභුතො පරිවාරෙති. කො නු ඛො පන භො ජානාති. මද්දතියා කාමා. ආයනතු භොතො යෙන රෙණු රාජා තෙනුපසඬාමරි, උපසඬාමීතිං රෙණු රාජානං එවං වදෙරු. දිසමපති ඛො භො රාජා කාලකතො. අභිසිසෙඛො හවං රෙණු රජේන. සරති හවං තං වචනාති.

1. සුංඛා හට්ඨරි - මජ්ඣං
සුඛං හට්ඨසාරං - සත්ථ
සුමමෙධසසාරං - PTS
සුඛා හට්ඨසාරං - තං

රාජ්‍ය සංවිභාගය

14 එකල ඒ මහාගොවිඤ්ඤ බමුණාණේ ඒ (යහලු) ක්ෂත්‍රියයන් සඳහා වෙත ඵලාභියාහ. ඵලාභී ඒ ක්ෂත්‍රියයන් සඳහාට මෙය සැළ කෙළේය "හවන්ති, දිසම්පති රජ ජීර්ණය, වෘද්ධය, මහලු ය, ඉක්මණු කල් ඇත්තේ ය, පැසිම් වයසට පැමිණියේ ය. හවන්ති, ජීවිතය (මෙතෙක් පවතිනැ යි) කවරෙක් දනී ද? දිසම්පති රජු කලුරිය කළ කල්හි රාජ-කාරක (රජකම පත් කරන) ඇමැතියෝ රාජපුත්‍ර රේණු කුමරු රජයේ අභිෂික්ත කරන්නාහ යන යමෙක් ඇද්ද, මෙ කරුණ එකාන්තයෙන් විද්‍යාමාන ය හවන්ති එක් වා. රජ පුත් රේණු කුමර කරා ඵලාභීන් වා ඵලාභී මිත්‍ර "අපි වූ කලි හවන් රේණු හේ ප්‍රිය වූ මන වඩන නොපිළිකල් (අවිරුද්ධ) යහලුවෝ වම්හ හවන් තෙමේ යම් සැපයක් ඇත්තේ ද අපිත් ඒ සැපය ම ඇත්තම්හ හවන් තෙමේ යම් දුකක් ඇත්තේ ද අපිත් ඒ දුක ම ඇත්තම්හ (අපි සහසුඛි සහයොකී මිතුරම්හ). හවන් තෙමේ ඉදින් රජය ලබන්නේ ද, (එසේ කල) අපට රාජ්‍යයෙන් සංවිභාග කරන්නේ මැනැවැ යි (රාජ්‍යයන් බෙද දුන මැනැවැ යි) මෙසේ කියවු" යනු යි.

'හවත එසේ යැ' යි ම ඒ ක්ෂත්‍රියයෝ සඳහා මහාගොවිඤ්ඤ බමුණාට පිළිවදන් දී, රේණු රාජපුත්‍රයා කරා ඵලාභියාහ ඵලාභී මිත්‍ර "අපි වූ කලි හවන් රේණු හේ ප්‍රිය වූ මනාප වූ අනුකූල වූ යහලුවෝ වම්හ. හවන් තෙමේ යමක් සැප කොට ඇත්තේ ද අපිත් එය ම සැප කොට ඇත්තම්හ හවන් තෙමේ යමක් දුක් කොට ඇත්තේ ද අපිත් එය ම දුක් කොට ඇත්තම්හ හවත, දිසම්පති රජ ජීර්ණය ය, වෘද්ධ ය, මහලු ය, ඉක්ම කල් ඇත්තේ ය, පැසිම් වයසට පැමිණියේ ය. හවත කවරෙක් ජීවිතය දනී ද? දිසම්පති රජු කලුරිය කළ කල රාජකාරක ඇමැතියෝ රේණු රජයෙහි අභිෂික්ත කරන්නාහ යන මෙ කරුණ ඇති එකෙක ඉදින් හවන් රේණු තෙමේ රජය ලද්දේ වී නම්, අපට රාජ්‍යයෙන් සංවිභාග කළ මැනැවැ" යි සැළ කළාහ "හවන්ති, හවතුන් හැර, අන් කවර කෙනෙක් මා රටෙහි සැපයට පැමිණෙන්නාහු ද! හවන්ති, ඉදින් මේ රජය ලදීම් නම් ඔබ හැමට රාජ්‍යසංවිභාගය කැන්තෙමි" යි රේණු කුමර පිළිවදන් දුන

15 හවන්ති, ඉක්බිති කල් යෑමෙන් දිසම්පති රජ කලුරිය කෙළේ ය. දිසම්පති රජු කලුරිය කළ කල්හි රාජකාරක ඇමැතියෝ රේණු රජකුමර රජයෙහි අභිෂික්ත කළහ රාජ්‍යයෙන් අභිෂික්ත වූ රේණු තෙම පස් කම් ගුණවලින් සමර්පිත වැ සමන්විත වැ ඉදුරන් හසුරුවයි. හවන්ති, එ කල්හි මහාගොවිඤ්ඤ බමුණු ඒ ක්ෂත්‍රියයන් සඳහා කරා ඵලාභීන් ය. ඵලාභී ඒ ක්ෂත්‍රියයන් සඳහා බැරවා, "හවන්ති, දිසම්පති රජ කලුරිය කෙළේ ය රේණු තෙම රජයෙන් අබිසෙස් ලද්දේ පස් කම් කොටසින් ගෙන් සමර්පිත වැ සමන්විත වැ ඉදුරන් හසුරුවයි කාමයෝ මද ප්‍රවාද-යනට කරුණුහ එයින් මත් වැ පෙරු කමා ගිවිසු දැ යියි නො කෙරේ දෝ යි කවරෙක් දනී ද? හවන්ති එක් වා, රේණු රජු කරා ඵලාභීන් මැනැවැ.

‘එවං භො’ති ඛො භො තෙ ඡ ඛක්ඛියා මහාගොච්ඡුසුක්කං බ්‍රාහ්මණස්ස පටිසසුක්කා යෙන රෙණු රාජා තෙනුපසඛ්ඛමිංසු, උපසඛ්ඛමිත්වා රෙණු රාජානා එතදවොචුං’ දිසමපති ඛො භො රාජා කාලකතො, අභි-
සිකෙතා භවං රෙණු රජේජන. සරති භවං තං වචනංති.’ ‘සරාමහං
භො තං වචනං කො නු ඛො භො පහොති ‘ඉමං මහාපථං
උත්තරෙන ආයතං දක්ඛිණෙන සකටමුඛං සත්තධා සමං සුවිහත්තං
විහජ්ඣති.’ ‘කො නු ඛො භො අඤ්ඤා පහොති අඤ්ඤා මහා-
ගොච්ඡෙතා බ්‍රාහ්මණො’ති.

16 අප්ථ ඛො භො රෙණු රාජා අඤ්ඤාතරං පුරිසං ආමනෙතයි.
එභි කං අමොහා පුරිස, යෙන මහාගොච්ඡෙතා බ්‍රාහ්මණො තෙනුප-
සඛ්ඛමි, උපසඛ්ඛමිත්වා මහාගොච්ඡෙතා බ්‍රාහ්මණං එවං වදෙති: ‘රාජා
තං හතෙන රෙණු ආමනෙතති’ති. ‘එවං දෙවා’ති ඛො භො සො
පුරිසො රෙණුසා රඤ්ඤා පටිසසුක්කා යෙන මහාගොච්ඡෙතා බ්‍රාහ්මණො
තෙනුපසඛ්ඛමි. උපසඛ්ඛමිත්වා මහාගොච්ඡෙතා බ්‍රාහ්මණං එතදවොච.
‘රාජා තං හතෙන රෙණු ආමනෙතති’ති. ‘එවං භො’ති ඛො සො
මහාගොච්ඡෙතා බ්‍රාහ්මණො තස්ස පුරිසස්ස පටිසසුක්කා යෙන රෙණු
රාජා තෙනුපසඛ්ඛමි, උපසඛ්ඛමිත්වා රෙණුතා රඤ්ඤා සද්ධිං සමමොදි,
සමමොදනියං කථං සාරානියං විනිසාමරතා එකමනං නිසිදි, එකමනා
නිසින්නං ඛො භො මහාගොච්ඡෙතා බ්‍රාහ්මණං රෙණු රාජා එතදවොච:
එතු භවං ගොච්ඡෙතා, ඉමං මහාපථං උත්තරෙන ආයතං දක්ඛිණෙන
සකටමුඛං සත්තධා සමං සුවිහත්තං විහජ්ඣති. ‘එවං භො’ති ඛො සො
මහාගොච්ඡෙතා බ්‍රාහ්මණො රෙණුසා රඤ්ඤා පටිසසුක්කා ඉමං මහාපථං
උත්තරෙන ආයතං දක්ඛිණෙන සකටමුඛං සත්තධා සමං සුවිහත්තං විහජ්
සබ්බානි සකටමුඛානි පට්ඨපෙයි තත්‍ර සුදං මජ්ඣෙතා රෙණුසා රඤ්ඤා
ජනපදෙ භොති

“දත්තපුරං කලිඛිතානං¹ අස්සකානඤ්ඤා පොතනං

මාභිසාති අවුත්තනං සොචිරානඤ්ඤා රොරුකං

මිට්ඨා ව විදෙහානං වමසා අඛෙත්ත මාපිතා,

බාරාණසි ව කාසිනං එතෙ ගොච්ඡමාපිතා”ති.

17. අප්ථ ඛො භො තෙ ඡ ඛක්ඛියා යථාසකෙන ලාභෙන දත්තමනා
අගෙසුං පරිපුණ්ණසංකප්පා “යං වත නො අගොයි ඉවර්තං යං ආක-
ඛිතං යං අධිපොතං යං අධිපානිකං. තං නො ලභිතති.”

“සත්තා බ්‍රහ්මදුක්ඛා ව වෙසසා භරතො සහ

රෙණු දෙව ව ධතරථිං² තදසුං සත්තාරතා”ති.

පඨමහාණවාරං නිට්ඨං.

1 කලිඛිතානං යා තං - PTS

2 රෙණුදෙව ධතරථිං ව මජ්ඣ.

එළැඹ රේණු රජහට, “භවත්ති, දිසම්පති රජ කඳුරිය කෙළේ ය භවත් රේණු තෙම රජයෙන් අබ්බසේ ලද්දේ ය. භවත් තෙම (පෙර දවසැ කී) ඒ වචනය සිහි කෙරෙයි ද?” යි මෙ වචන කියනු මැනැවැ” යි සැළ කෙළේ ය ‘භවත, එසේ යැ’ යි ම ඒ කැන්හු ස දෙන මහාගොව්‍ය බමුණුහට පිළිවදන් දී, රේණු රජු කරා එළැඹිණහ. එළැඹ, රේණු රජුට, ‘භවතාණති, දිසම්පති රජ කඳුරිය කෙළේ ය. භවත් රේණු තෙම රජයෙන් අබ්බසේ ලද්දේ ය. භවත් තෙම (පෙර දවසැ කී) ඒ වචනය සිහි කෙරෙයි ද?” යි කීහ. “භවත්ති, ඒ වචනය මම සිහි කෙරෙමි. භවත්ති, උතුරින් දික් වැ දකුණින් ගැල්ලුව සේ පිහිටීමේ මහ පොළොව සමලෙස සත් කොටසකට මොනොවට බෙදන්නට කවරෙක් සමත් වෙයි?” ද යි රජ කී ය. “භවත, මහාගොව්‍ය බමුණු හැර අන් කවරෙක් සමත් වෙයි ද?” යි ඒ කැන්හු කීහ

16 භවත්ති, ඉක්බිති රේණු රජ එක්තරා පුරුෂයකු බණවා, ‘හෙමබා මිනිස, මෙහි එව මහාගොව්‍ය බමුණු කරා යව. ගොස් ගිහුට, ‘වහන්ස, රේණු රජ ඔබ කැඳවා’ යැ යි මෙසේ කියව’ යි කී ය. භවත්ති, ‘දෙවයිනි, එසේ යැ’ යි ම කියා ඒ පුරුෂ තෙම රේණු රජුට පිළිවදන් දී, මහාගොව්‍ය බමුණු වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ, ඔහුට, ‘වහන්ස, රේණු රජුරුවෝ ඔබ අමතති’ යි සැළ කෙළේ ය. ‘එසේ ද භවත’ යැ යි කියා ම ඒ මහාගොව්‍ය බමුණු බුද්ධත්වය තෙම ඒ පුරුෂයාට පිළිවදන් දී රේණු රජු කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ, රේණු රජු හා සතුටු විය. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැඳූ වියැ යුතු වූ කරා නිමවා, එක් පසෙක හුන්නේ ය. රේණු රජ එක් පසෙක හුන්නාවූ ම මහාගොව්‍ය බමුණු බණවා, ‘භවත් ගොව්‍යයෝ එක් වා. උතුරැදිගින් දික් වැ ද දකුණැදිගින් ගැල්ලුවක් බඳු ව ද පිහිටි මේ මහ පොළොව සම ලෙස සත් කොටසකට බෙද වා’ යි කී ය. ‘එසේ යැ, භවත්ති’ යි ම ඒ මහාගොව්‍ය බමුණු බුද්ධත්වය තෙම රේණු රජුහට පිළිවදන් දී, උතුරින් දික් වැ ද දකුණින් ගැල්ලුවක් සේ ව ද පිහිටි මේ මහ පොළොව සම ලෙස සත් කොටසකට බෙදී ය. සියලු රාජායන් ගැල්ලුව සේ සිටිනුවන් කොට පිහිටුවී ය. එහි ඒ හැම මැද රේණු රජුගේ ජනපදය වෙයි

“කලිභු රටැ දන්තපුරය ද, අශ්මකරට පෝතන පුරය ද, අවිත්ති රටැ මාභිස්සති පුරය ද, සෝවිර රටැ රෝරුක පුරය ද, විදේහ රටැ මිච්ඡා පුරය ද, ආගරටැ වම්පා පුරය ද, කසි රටැ බාරාණසි පුර ය ද යන මේ නුවර සත ගොව්‍ය බමුණු විසින් කරවන ලදී”

17 භවත්ති, ඉක්බිති ඒ කැන්හු ස දෙන “ආශ්වයායක! භවත්ති, අප විසින් යමෙක් රිසියෙන ලද්දේ වී ද, යමෙක් අපේක්ෂිත වී ද, යමෙක් අදහස් කරන ලද්දේ වී ද, යමෙක් පතන ලද්දේ වී ද, එය අප විසින් ලබන ලදු යි තමන් ලද පරිදි වූ ලාභයෙන් සතුටු වූවාහු, පිරිපුන් මනෝරථ ආත්මෝ වූහ

“සත්තභු රජ ද බ්‍රහ්මදත්ත රජ ද වෙස්සභු රජ ද හරත රජ ද රේණු රජ ද දෙදෙනෙක් ධාතරාෂ්ට්‍ර රජුහු ද යි එද හාරත රජුහු සත් දෙනෙක් වූහ.”

පළමු බණවර නිමියේ ය.

කීතකිංඤ්ඤානමනං

18. අථ ඛො භො තෙ ඡ ඛත්තියා යෙන මහාගොව්ඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඨකම්භු උපසඨකම්භා මහාගොව්ඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණං එතදවොචු: “යථා ඛො හවං ගොව්ඤ්ඤා රෙණුසා රඤ්ඤා සභායො පියො මනාපො අපට්ඨකාලො, එවමෙව ඛො හවං ගොව්ඤ්ඤා අමහාකම්පි සභායො පියො මනාපො අපට්ඨකාලො. අනුසාසතු තො හවං ගොව්ඤ්ඤා, මා නො හවං ගොව්ඤ්ඤා අනුසාසකියා පච්චායාකාසී”ති. “එවං භො”ති ඛො, සො මහාගොව්ඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො තෙසං ඡන්තං ඛත්තියානං පච්ච-සෙසාසි. අථ ඛො භො මහාගොව්ඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො සත්ත ව රාජානො ඛත්තියෙ වුද්ධාවසින්නෙ රජේ අනුසාසි, සත්ත ව බ්‍රාහ්මණමහාසාලො, සත්ත ව නභාතකසකාති මනෙත වාටෙසි.

19. අථ ඛො භො මහා ගොව්ඤ්ඤාසා බ්‍රාහ්මණසා අපරෙන සමයෙන එවං කල්‍යාණො කීතකිංඤ්ඤා අබ්‍රහ්මණකුඤ්ඤා” සකඛි මහාගොව්ඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මානං පසසති, සකඛි මහාගොව්ඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මිනා සාකච්ඡති සප්ප්‍රපති මනෙතති”ති. අථ ඛො භො මහාගොව්ඤ්ඤාසා බ්‍රාහ්මණසා එතද-හොසි. මඤ්ඤා ඛො එවං කල්‍යාණො කීතකිංඤ්ඤා අබ්‍රහ්මණකො¹ සකඛි මහාගොව්ඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මානං පසසති සකඛි මහාගොව්ඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මිනා සාකච්ඡති සප්ප්‍රපති මනෙතති”ති න ඛො පනාහං බ්‍රහ්මානං පසසාමි න බ්‍රහ්මිනා සාකච්ඡමි, න බ්‍රහ්මිනා සප්ප්‍රපාමි න බ්‍රහ්මිනා මනෙතමි, සුතං ඛො පන මෙතං බ්‍රාහ්මණානං වුද්ධානං මහප්ප්‍ර-කානං ආචරියපාචරියානං භාසමානානං “යො වසසිකෙ වසනාරො මාසෙ පටිසලලියති කරුණං ඤානං ඤායති, සො බ්‍රහ්මානං පසසති බ්‍රහ්මිනා සාකච්ඡති බ්‍රහ්මිනා සප්ප්‍රපති බ්‍රහ්මිනා මනෙතති”ති යනාදි-නාහං වසසිකෙ වසනාරො මාසෙ පටිසලලියෙය්‍යං කරුණං ඤානං ඤායෙය්‍යනති ”

20. අථ ඛො භො මහාගොව්ඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො යෙන රෙණු රාජා තෙනුපසඨකම්භු, උපසඨකම්භා රෙණුං රාජානං එතදවොච මඤ්ඤා ඛො එවං කල්‍යාණො කීතකිංඤ්ඤා අබ්‍රහ්මණකො, සකඛි මහාගොව්ඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මානං පසසති, සකඛි මහාගොව්ඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මිනා සාකච්ඡති සප්ප්‍රපති මනෙතති. න ඛො පනාහං භො බ්‍රාහ්මානං පසසාමි, න බ්‍රහ්මිනා සාකච්ඡමි න බ්‍රහ්මිනා සප්ප්‍රපාමි න බ්‍රහ්මිනා මනෙතමි,

නික්ඛධි නැගීම

18. භවත්ති, එ කලා ඒ ක්ෂත්‍රියයෝ සදෙන මහාගොවිඤ්ඤ බමුණහු කරා එළැඹියාහ. එළැඹ, ඔහු බණවා, “භවත් ගෝවිඤ්ඤාණෝ යම් සේ රේණු රජුහට යහලුක් ප්‍රියත් මනාපත් අවිරුද්ධත් වෙ ද, එසේ ම භවත් ගෝවිඤ්ඤෝ අපට ද යහලුක් ප්‍රියත් මනාපත් අවිරුද්ධත් වෙත් භවත් ගෝවිඤ්ඤෝ අපට අනුශාසන කෙරෙත් වා භවත් ගෝවිඤ්ඤෝ අපට අනුශාසන කිරීමෙන් ඉවත් නො වෙත් වා” යි මෙ බස් පැවැසූහ ‘එසේ ය භවත්ති, යි ම ඒ මහා ගෝවිඤ්ඤ බමුණු ඒ ක්ෂත්‍රියයන් ස දෙනාට පිළිවදන් දුන භවත්ති, එ කලා ඒ මහාගෝවිඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණ තෙම රජබව්හි මුදුනැ අබ්සෙස් ලත් සත් කැත් රජුනට ද, (අනුපුරෝහිත වූ) බමුණු මහසල් යන් දෙනකුට ද අනුශාසන කෙළේ ය ස්නාතකයන් සත් සියයකට වෙද හැදැරී ය

19 භවත්ති, පසු කලෙක මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණා පිළිබඳ වැ “මහා-ගෝවිඤ්ඤ බමුණාණෝ සියැසින් ම බ්‍රාහ්මයා දකී මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණාණෝ සියැසින් දක ම බ්‍රහ්මයා හා සාකච්ඡා කෙරෙයි, කථා කෙරෙයි, මන්ත්‍රණය කෙරේ” යැ යි මෙසේ කල්‍යාණ වූ යශෝජෝෂයෙක් උස් වැ නැංගේ ය. භවත්ති, ඉක්බිති මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණාහට “මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණු සියැසින් බ්‍රහ්මයා දකී” යැ යි, ‘සියැසින් දක බ්‍රහ්මයා හා සාකච්ඡා කෙරෙයි, සංලාප කෙරෙයි, මන්ත්‍රණය කෙරේ යැ’ යි මා පිළිබඳ වැ මෙසේ කල්‍යාණ වූ යශෝජෝෂයෙක් උස් වැ නැංගේ ය එහෙත් මම වූ කලි බ්‍රහ්මයා නො ම දකිමි, බ්‍රහ්මයා හා සාකච්ඡා නො කරමි, බ්‍රහ්මයා හා කතා බහ නො කරමි, බ්‍රහ්මයා හා මන්ත්‍රණය නො කරමි එතෙකුදු වූවත්, ‘යමෙක් වැසි සාර මසැ විවික්ත වැ වසන්නේ නම්, කරුණා ධ්‍යානය වඩන්නේ නම්, හේ බඹහු දක්නේ ය, බඹහු හා කතාබහ කරන්නේ ය, බඹහු හා මන්ත්‍රණය කරන්නේ යැ’ යි කියන වැඩි සිටි මහලු වූ ආවායථි ප්‍රාවායථියන් ගේ වචනය මා විසින් අසන ලද්දේ වෙයි මම වැසි සාර මසැ විවික්ත වන්-නෙමි නම්, කරුණාධ්‍යානය වඩන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි මෙ සිත වී ය

20. භවත්ති, ඉක්බිති මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණු රේණු රජ කරා එළැඹියේ ය එළැඹ ඔහුට මෙය කීය: “භවත, මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණා බඹහු සියැසින් දකිති, මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණා සියැසින් දක බඹා හා සාකච්ඡා කෙරෙයි, කතාබහ කෙරෙයි, මන්ත්‍රණය කෙරේ” යැ යි මෙසේ මා පිළිබඳ කල්‍යාණ වූ අද්භූත වූ යශෝජෝෂයෙක් උස් වැ නැංගේ ය. එහෙත්, භවත, මම බඹහු නො දකිමි, බඹහු හා සාකච්ඡා නො කෙරෙමි, බඹහු හා කතාබහ නො කරමි, බඹහු හා මන්ත්‍රණය නො කරමි.

සුතං ඛො පන මෙතං බ්‍රාහ්මණොනං වුද්ධානං මහප්‍රකානං ආවරියපාවරියානං භාසමානානං යො වසසිකෙ වත්තාරො මාසෙ පටිසලලීයති කරුණං ඝාතං ඝායති, සො බ්‍රහ්මානං පසසති බ්‍රහ්මිනා සාකච්ඡති බ්‍රහ්මිනා සප්‍රපති බ්‍රහ්මිනා මනෙතතිති ඉච්ඡාමහං හො වසසිකෙ වත්තාරො මාසෙ පටිසලලීයිතුං, කරුණං ඝාතං ඝායිතුං, නාමහි කෙනච උපසඩ්ධමිතඛෙබ්බා අඤ්ඤානු ඵකෙත භත්තාභිභාරොනා'ති 'යස්ස'ද්ධි භවං ගොවිජෙකාලං මඤ්ඤති'ති,

21. අථ ඛො සො මහාගොවිජෙකා බ්‍රාහ්මණො යෙන තෙ ඡ බත්තියා තෙනුපසඩ්ධමී, උපසඩ්ධමීන්වා තෙ ඡ බත්තියෙ ඵතද්වොව මයහං ඛො හො ඵවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුත්තො සකඛී මහාගොවිජෙකා බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මානං පසසති සකඛී මහාගොවිජෙකා බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මිනා සාකච්ඡති සප්‍රපති මනෙතති ති, න ඛො පනාහං හො බ්‍රහ්මානං පසසමී න බ්‍රහ්මිනා සාකච්ඡමී න බ්‍රහ්මිනා සප්‍රපමී න බ්‍රහ්මිනා මනෙමී සුතං ඛො පන මෙතං බ්‍රාහ්මණොනං වුද්ධානං මහප්‍රකානං ආවරියපාවරියානං භාසමානානං-යො වසසිකෙ වත්තාරො මාසෙ පටිසලලීයති කරුණං ඝාතං ඝායති, සො බ්‍රහ්මානං පසසති බ්‍රහ්මිනා සාකච්ඡති බ්‍රහ්මිනා සප්‍රපති බ්‍රහ්මිනා මනෙතති'ති ඉච්ඡාමහං හො වසසිකෙ වත්තාරො මාසෙ පටිසලලීයිතුං, කරුණං ඝාතං ඝායිතුං, නාමහි කෙනච උපසඩ්ධමිතඛෙබ්බා අඤ්ඤානු ඵකෙන භත්තාභිභාරොනා'ති 'යස්ස'ද්ධි භවං ගොවිජෙකාලං මඤ්ඤති'ති

22 අථ ඛො හො මහාගොවිජෙකා බ්‍රාහ්මණො යෙන සත්ත ව බ්‍රාහ්මණමහා සාලා සත්ත ව න්‍යාතකසතාති තෙනුපසඩ්ධමී, උපසඩ්ධමීන්වා සත්ත ව බ්‍රාහ්මණමහාසාලෙ සත්ත ව න්‍යාතකසතාති ඵතද්වොව: 'මයහං ඛො හො ඵවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුත්තො, සකඛී මහාගොවිජෙකා බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මානං පසසති සකඛී මහාගොවිජෙකා බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මිනා සාකච්ඡති සප්‍රපති මනෙතති ති න ඛො පනාහං හො බ්‍රහ්මානං පසසමී න බ්‍රහ්මිනා සාකච්ඡමී න බ්‍රහ්මිනා සප්‍රපමී න බ්‍රහ්මිනා මනෙමී සුතං ඛො පන මෙතං බ්‍රාහ්මණොනං වුද්ධානං මහප්‍රකානං ආවරියපාවරියානං භාසමානානං, යො වසසිකෙ වත්තාරො මාසෙ පටිසලලීයති, කරුණං ඝාතං ඝායති සො බ්‍රහ්මානං පසසති බ්‍රහ්මිනා සාකච්ඡති බ්‍රහ්මිනා සප්‍රපති බ්‍රහ්මිනා මනෙතතිති. තෙනහි 'හො යථා සුතෙ යථාපරිසන්තෙ මනෙත විභාරොත සජ්ඣායං කරොථ, අඤ්ඤා-වඤ්ඤා ව මනෙත ධාතුවථ, ඉච්ඡාමහං හො වසසිකෙ වත්තාරො මාසෙ පටිසලලීයිතුං, කරුණං ඝාතං ඝායිතුං, නාමහි කෙනච උපසඩ්ධමිතඛෙබ්බා අඤ්ඤානු ඵකෙන භත්තාභිභාරොනා'ති. 'යස්ස'ද්ධි භවං ගොවිජෙකාලං මඤ්ඤති' ති.

'යමෙක් වැසි සාර මස විවික්ත වන්නේ නම් කරුණාධ්‍යානය වඩන්නේ නම්' හේ බඹුහු දක්නේ ය, බඹුහු හා සාකච්ඡා කරන්නේ ය, බඹුහු හා කතාබහ කරන්නේ ය, බඹුහු හා මන්ත්‍රණය කරන්නේ යැ' යි කියන වැඩි සිටි මහජ වූ ආවාය්‍ය ප්‍රවාය්‍ය බමුණන් ගේ මේ වචනය මා අසා ඇත. හවත්, වැසි සාරමසැ විවික්ත වන්නට, කරුණාධ්‍යානය වඩන්නට මම් කැමැත්තෙමි එක ම බත් එළවන්නක්හු විනා අන් කිසිවකු දු විසින් නො එළඹියැ යුත්තෙමි වෙමි" යනු යි "හවත් ගෝවිඤ්ඤෝ යමකට කල් සලකන්නාහු නම් එය කළ මැනවැ" යි රජ කී ය

21. ඉක්බිති ඒ මහාගෝවිඤ්ඤ ප්‍රාග්මණ ඒ ක්ෂත්‍රියයන් සදෙනා කරා එළඹියේ ය. එළඹී ඔවුන් බණවා "හවත්ති, මහා ගෝවිඤ්ඤ බමුණු බඹුහු සියැසින් දකී යැ යි, මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණු ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් බඹුහු හා සාකච්ඡා කෙරේ යැ" යි "කතාබහ කෙරේ යැ" යි, "මන්ත්‍රණ කෙරේ යැ" යි මෙසේ මා පිළිබඳ වැ කලාණය වූ අද්භූත වූ යථොපෝසංයෝගේ ඉතා උස් වැ නැංගේ ය. හවත්ති, එහෙත් මම් බඹුහු නො දකිමි, බඹුහු හා නො ද සාකච්ඡා කෙරෙමි, නො ම කතාබහ කරමි, මන්ත්‍රණ ද නො කරමි, වැලි දු 'යමෙක් වැසි සාර මසැ විවික්ත වන්නේ නම්, කරුණාධ්‍යානය වඩන්නේ නම්, හේ බඹුහු දක්නේ ය, බඹුහු හා සාකච්ඡා කරන්නේ ය, බඹුහු හා කතා බහ කරන්නේ ය, බඹුහු හා මන්ත්‍රණය කරන්නේ යැ' යි කියන වැඩිසිටි මහජ ආවාය්‍ය ප්‍රවාය්‍ය බමුණන් ගේ මේ වචනය මා අසා ඇත. හවත්ති, මම් වැසි සාර මසැ විවික්ත වන්නට, කරුණා ධ්‍යානය වඩන්නට කැමැත්තෙමි එක ම බත් එළවන්නක්හු විනා අන් කිසිවකු දු විසින් මම් නො එළඹියැ යුත්තෙමි වෙමි" යි කී ය. "හවත් ගෝවිඤ්ඤෝ යමකට කල් සලකන්නාහු නම් එය කළ මැනවැ" යි ඔහු කීහ

22. හවත්ති, ඉක්බිති ඒ මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණු (උපපෙරෙව්) සත් බමුණු මහ සඬුන් ද, සත් සියක් ස්නාතකයන් ද වෙත එළඹියේ ය එළඹී, ඔවුන් බණවා, "හවත්ති, 'මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණු බඹුහු සියැසින් දකී යැ යි, මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණු බඹුහු හා ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් සාකච්ඡා කෙරේ යැ යි කතාබහ කෙරේ යැ යි, මන්ත්‍රණ කෙරේ යැ' යි මෙසේ මා පිළිබඳ වැ අද්භූත වූ, කලාණය යථොපෝසංයෝගේ ව ඉතා උස් වැ නැංගේ ය. හවත්ති, එහෙත් මම් බඹුහු නො දකිමි, බඹුහු හා නො ද සාකච්ඡා කරමි නො ම කතාබහ කරමි, මන්ත්‍රණ ද නො කරමි. වැලි දු 'යමෙක් වැසි සාර මසැ විවික්ත වන්නේ නම්, කරුණා ධ්‍යානය වඩන්නේ නම්, හේ බඹුහු දක්නේ ය, බඹුහු හා සාකච්ඡා කරන්නේ ය, බඹුහු හා කතා බහ කරන්නේ ය. බඹුහු හා මන්ත්‍රණය කරන්නේ යැ' යි කියන වැඩි සිටි මහජ ආවාය්‍ය ප්‍රවාය්‍ය බමුණන් ගේ මේ වචනය මා අසා ඇත. හවත්ති, මම් වැසි සාරමසැ විවික්ත වන්නට, කරුණා ධ්‍යානය වඩන්නට කැමැත්තෙමි. එක් බත් එළවන්නක්හු ම විනා අන් කිසි කෙනෙකු දු විසින් මම් නො එළඹියැ යුත්තෙමි වෙමි" යි මේ බස් පැවැසී ය. "හවත් ගෝවිඤ්ඤෝ යමකට කල් සලකන්නාහු, නම්, එය කළ මැනවැ" යි ඔහු කීහ.

23. අථ ඛො භො මහාගොව්ඤ්ඤා ඩ්වුභමණො යෙන චක්ඛාරියා හරියා සාදිසියො තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්ඤා චක්ඛාරියා හරියා සාදිසියො එතදථොව. "මයං ඛො භොති එවං කල්‍යාණො කිත්ති-සද්දෙ අධිගුහ්‍යතො, සකඛි මහා ගොව්ඤ්ඤා ඩ්වුභමණො ඩ්වුභමානං පසසාති, සකඛි මහාගොව්ඤ්ඤා ඩ්වුභමණො ඩ්වුභමුතා සාකච්ඡති සල්ලපති මනෙතති ති. න ඛො පනාහං භොති ඩ්වුභමානං පසසාති න ඩ්වුභමුතා සාකච්ඡති න ඩ්වුභමුතා සල්ලපාති න ඩ්වුභමුතා මනෙතම් දුතං ඛො පන මෙන ඩ්වුභමණානං වුද්ධානං මහල්ලකානං ආචරියපාචරියානං භාසමානානං යො වසසිකෙ වක්ඛාරො මාසෙ පටිසල්ලීයති, කරුණං ඤානං ඤායති, සො ඩ්වුභමානං පසසාති ඩ්වුභමුතා සාකච්ඡති ඩ්වුභමුතා සල්ලපති ඩ්වුභමුතා මනෙතති ති. ඉ ව්ඤාමහං භොති වසසිකෙ වක්ඛාරො මාසෙ පටිසල්ලීයිතුං, කරුණං ඤානං ඤායිතුං නාමති තෙනාච්ච උපසඛකම්මිතඛෙධො අඤ්ඤානු එකෙන භක්ඛාභිභාරෙනා"ති. "යසංදති භවා ගොව්ඤ්ඤා කාලං මඤ්ඤති"ති.

24. අථ ඛො භො මහාගොව්ඤ්ඤා ඩ්වුභමණො පුරුජ්ඣමෙන නගරසා නචං සන්ථාගාරං කාරාපෙඤා වසසිකෙ වක්ඛාරො මාසෙ පටිසල්ලීයි, කරුණං ඤානං ඤායි. නාඤ්ඤාධි කොච්ච උපසඛකම්මිති අඤ්ඤානු එකෙන භක්ඛාභිභාරෙන. අථ ඛො භො මහාගොව්ඤ්ඤා ඩ්වුභමණො චතුස්සං මාසානං අවචයෙන අහු දෙව උක්ඛණ්ඩනා අහු පරිපසානා දුතං ඛො පන මෙන ඩ්වුභමණානං වුද්ධානං මහල්ලකානං ආචරිය පාචරියානං භාසමානානං යො වසසිකෙ වක්ඛාරො මාසෙ පටිසල්ලීයති කරුණං ඤානං ඤායති, සො ඩ්වුභමානං පසසාති ඩ්වුභමුතා සාකච්ඡති ඩ්වුභමුතා සල්ලපති ඩ්වුභමුතා මනෙතති ති. න ඛො පනාහං ඩ්වුභමානං පසසාති, න ඩ්වුභමුතා සාකච්ඡති, න ඩ්වුභමුතා සල්ලපාති, න ඩ්වුභමුතා මනෙතම් ති.

ඩ්වුභමුතා සාකච්ඡා

25 අථ ඛො භො ඩ්වුභමුතා සනංකුමාරො මහාගොව්ඤ්ඤා ඩ්වුභමණො චොසා චෙතොපරිචිතකකමඤ්ඤාය, සෙයාථාපි නාම බලවා පුට්ඨො සම්ඤ්ඤං වා බාහං පසාරයා පසාරිතං වා බාහං සපිඤ්ඤායා, එවමෙව ඩ්වුභමලොකෙ අත්තරිතො මහාගොව්ඤ්ඤා ඩ්වුභමණො සම්මුඛෙ පාතුරොයයි අථ ඛො භො මහාගොව්ඤ්ඤා ඩ්වුභමණො අප්පදෙව භයං, අහු ජමතිතක්ඛා, අහු ලොමහංසො, යථා තං අද්ධිපුබ්බං රූපං දිසවා. අථ ඛො භො මහාගොව්ඤ්ඤා ඩ්වුභමණො ගිජො සංවිග්ගො ලොමහවිඤ්ඤානො ඩ්වුභමානං සනංකුමාරං ගාථාය අජකිභායි;

23. භවත්ති, ඉක්ඛිති මහාඥානපාල ධම්මස්ස ඵත්ථෙසු සත්ථෙසු බිරියන් කරා එළැඹියේ ය එළැඹි, ඔවුන් බණවා, 'භවතියති, මහාඥානපාල ධම්මස්ස බඹහු සියැසින් දකී යැ යි, මහාඥානපාල ධම්මස්ස ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් බඹහු හා සාකච්ඡා කෙරේ යැ යි, කතා බහ කෙරේ යැ යි, මන්ත්‍රණ කෙරේ යැ යි මෙසේ මා පිළිබඳ වැ අදහන වූ කල්‍යාණ යශෝසොමයෙන් ඉතා උස් වැ නැගේ ය. භවතියති, එහෙත් මම බඹහු නො දකිමි, බඹහු හා නො ද සාකච්ඡා කරමි, නො ද කතාබහ කරමි, නො ද මන්ත්‍රණය කරමි වැලි දු 'යමෙක් වැසි සාර මස විචික්ඛ-වන්නේ නම්, කරුණාධ්‍යානය වඩන්නේ නම්, හේ බඹහු දක්නේ යැ යි බඹහු හා සාකච්ඡා කරන්නේ යැ යි බඹහු හා කතාබහ කරන්නේ යැ යි, බඹහු හා මන්ත්‍රණය කරන්නේ යැ යි කියන වැඩි සිටි මහජ ආවායථි ප්‍රාචාරිය ධම්මණන්ගේ මේ වචනය මා අසා ඇත. භවතියති, මේ වැසි සාර මස විචික්ඛ වන්නට, කරුණාධ්‍යානය වඩන්නට කැමැත්තෙමි, එක ම බත් ඵලවන්නක්හු වීනා අත් කිසිවක් හු විසින් මම නො එළැඹියැ යුතු වෙමි' යි කී ය. 'භවත් ගෝචිත්-දයෝ යමකට කල් සලකන්නාහු නම් එය කළ මැනවැ' යි ඔහු කිවුය.

24. ඉක්ඛිති මහාඥානපාල ධ්‍රැවණ කෙම නුවරට පෙර දිගැ අළුත් සන්ථාගාරයක් කරවා, වැසි සාර මස මුළුල්ලෙහි විවෙකී විය, කරුණාධ්‍යානය දකී ය, එක ම බත් ඵලවන්නක්හු වීනා කිසිවෙක් මෙහි නො එළැඹෙයි භවත්ති, එකලැ සිටු මසක් ඇවෑමෙන් මහාඥානපාල ධ්‍රැවණයාට 'යමෙක් වැසි සාරමස විවෙකී ව තිදුනේ නම් කරුණාධ්‍යානය දහනුයේ නම් හේ බඹහු දක්නේ යැ යි, බඹහු හා සාකච්ඡා කරන්නේ යැ යි බඹහු හා කතා බහ කරන්නේ යැ යි බඹහු හා මන්ත්‍රණය කරන්නේ යැ යි ද කියන වැඩි සිටි මහජ ආවායථි ප්‍රාචාරිය ධම්මණන් කියන වචනය මා විසින් අසන ලද්දේ ම ය. එහෙත් මම බඹහු නො දකිමි, බඹහු හා නො ද සාකච්ඡා කරමි, බඹහු හා නො ද කතා බහ කරමි, බඹහු හා නො ද මන්ත්‍රණ කෙරෙමි' යි බඹහු එතු දක්මෙහි ආශාව ඇති වූයේ ම ය බඹහු දක්මෙහි අභිලාෂය ඇති වූයේ ම ය.

බඹහු හා සාකච්ඡාව

25. භවත්ති, එයින් පසු සනත්තුමාර ධ්‍රැවණ කෙම සිය සිතින් මහාඥානපාල ධම්මස්ස ගේ චිත්ත සංකල්පය දන, යක්ඛින් පුරුෂයකු වක් කළ අතක් දිගු කරන්නා සේ, දිගු කළ අත වක් කරන්නා සේ ම බඹලොවැදි අතුරුදහන් වූයේ, මහාඥානපාල ධම්මස්ස ගේ හමුගෙහි පහළ විය භවත්ති, එකලැනොදුටු වීරු ඒ රූපය දකිමෙන් මහාඥානපාල ධම්මස්සට බියෙන් වූයේ ම ය, කැප කළ බවෙක් වූයේ ම ය, ලොමුදහගැන්මෙන් වූයේ ම ය ඉක්ඛිති මහාඥානපාල ධම්මස්ස බියපත් වූයේ සංවිත්ත වූයේ හටගත් ලොමුදහගැනුම් ඇත්තේ, සගත්තුමාර බඹහට ගාථායෙන්,

“වංශංශො වා යසංවා සිරිමා කො නු කම්මි මාරිය,
අජානනා තං පුට්ඨාම කපං ජානෙමු තං මයන්ති.”

“මං වෙ කුමාරං ජානන්ති බ්‍රහ්මලොකෙ සනත්තනං
සබ්බෙ ජානන්ති මං දෙවා එවං ගොව්ඤ්ඤ ජානති.”

“ආසනං උදකං පඤ්ඤං මධුපාකඤ්ඤා¹ බ්‍රහ්මිනො,
අග්ගෙ හවන්තං පුට්ඨාම අග්ගං කුරුතු නො හවං”²

“පටිග්ගණ්ණාම තෙ අග්ගං යං භවං ගොව්ඤ්ඤ භාසයි,
දිට්ඨධම්මිකස්සාය සම්පරාය සුඛාය ව.
කතාවකාසො පුට්ඨසසු යං කිඤ්ඤිමහිපස්සන්ති.”³

28. අප්ථං ඛො හො මහාගොව්ඤ්ඤාසං බ්‍රාහ්මණස්ස එතද්භොසි
“කතාවකාසො ඛො”මහි බ්‍රාහ්මණා සනඤ්ඤාමාරොත. කිණ්ණං ඛො අහං
බ්‍රහ්මානං සනඤ්ඤාමාරං පුළුච්ඡායං, දිට්ඨධම්මිකං වා අස්සං සම්පරායිකං
වා”ති. අප්ථං ඛො හො මහාගොව්ඤ්ඤාසං බ්‍රාහ්මණස්ස එතද්භොසි
“කුසලො ඛො අහං දිට්ඨධම්මිකානා අස්සානං, අඤ්ඤාපි මං දිට්ඨධම්මිකං
අස්සං පුට්ඨන්ති, යනුනාහං බ්‍රහ්මානං සනඤ්ඤාමාරං සම්පරායිකඤ්ඤාපි
අස්සං පුළුච්ඡායන්ති. අප්ථං ඛො හො මහාගොව්ඤ්ඤාසං බ්‍රහ්මණො බ්‍රහ්මානං
සනඤ්ඤාමාරං ගාථාය අජ්ඣානාසි”

“පුට්ඨාමි බ්‍රහ්මානං සනඤ්ඤාමාරං
කම්මි අකම්මිං පරඤ්දිද්දෙසු,
කස්සබ්බිතො කම්මි ව සික්ඛමානො
පපෙසාති මච්චො අමතං බ්‍රහ්මලොකන්ති.”⁴

හිතා මමන්තං මනුජේසු බ්‍රහ්ම
එකොදිභුතො කරුණාධිමුක්තො,¹
හිරාමගඤ්ඤා වීරතො මෙට්ඨනස්මා
එස්ස ඝිතො එස්ස ව සික්ඛමානො
පපෙසාති මච්චො අමතං බ්‍රහ්මලොකන්ති.”²

1 මධුපාකඤ්ඤා - මජ්ඣං.

2 කරුණාධිමුක්තො - මජ්ඣං.

3 ආසනමුදකං පඤ්ඤං මධුපාකඤ්ඤා ව යාසංසම් ප්‍රතිභාසේනෙති බ්‍රහ්ම අහංසිතො උභෙ ආසනමුදකා
පාදාං මධුපාකඤ්ඤා ව යාසංසම් ප්‍රතිභාසේනෙති ගොව්ඤ්ඤ අහංසිතොති මම - මහාවස්ස උදකං
පටිග්ගණ්ණාම තෙ හවං අග්ගං හවන්තං පුට්ඨාම අග්ගං කුරුතු නො හවං - ජාතක 509 දොසො
ධර්ම ගිතාරි වා උපරායසුඛාය වා කාසාදිකාසො පාසෙස්සං යං මම උපාසි ප්‍රාසෙස්සම
(මහාවස්ස)

4 පාට්ඨාමි බ්‍රහ්මණං සනත්තමාරං කාසංසි අකාසංසි පරිවාරිතෙසු කපංකරො කිණ්ණිකරො
සිමාවිරං ප්‍රාසෙසාසි චූළොපා මාසං බ්‍රහ්මලොකම - මහාවස්ස

5 හිතා මමානං මනුජේසු බ්‍රහ්ම එකොදිභුතො කරුණාධිමුක්තො හිරාමගඤ්ඤා වීරතො
මෙට්ඨනාසා ප්‍රාසෙසාසි චූළොපා මාසං බ්‍රහ්මලොකම (මහාවස්ස)

“නිද්දකාණනි, පැහැපත්, යශස් ඇති, ගොභාවත් ඔබ කවුරු නම් වෙත් ද? අපි නො දන්නාමෝ ඔබ විචාරම්හ. අපි ඔබ කෙසේ දන ගනුමෝ ද?” යි මෙය කී ය

“බඹලොවු මා සනාතන කුමාර යැ යි ම දනිත්. සියලු දෙවියෝ මෙසේ මා දනිත් ගෝවිඤ්ඤෙනි, මේ කරුණ මෙසේ දැනිවු” යි බ්‍රහ්ම කී ය

මේ අසුන් ද දිය ද (පයැ ගල්වනුවට) තෙල් ද මිහිරි අඟර ද යන මේ අමුත්තන් පුදන දැයිත් හවතාණන් නිමකමු හවත්නු අප ගේ මේ ආගන්තුක සංග්‍රහය පිළිගනිත් වා” යි බමුණු කී ය.

“ගෝවිඤ්ඤෙනි, යමක් ඔබ කියත් ද, ඒ ඔබ ගේ පූජාද්‍රව්‍ය පිළිගනුම්හ. මේ අත් බවහි වැඩ-පිණිස, පරලොවු සුව පිණිස යම් කිසි දෑයෙක් පතන ලද ද, එය විචාරනුයෙහි කරන ලද අවකාස ඇති තෙසි එය විචාරවු” යි බ්‍රහ්ම කී ය

26 එ කල මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණුහට “සනත් කුමාර බඹහු විසින් කරන ලද අවකාස ආත්තෙම වෙමි. කුමක් නම් මම් සනත්කුමාර බඹහු විචාරම් ද, මේ ලොවු අනිවෘද්ධියට මහ විචාරම් ද නො හෙත් පර ලොවු අනිවෘද්ධියට මහ විචාරම් ද?” යි මේ සිත විය. ඉක්බිති මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණුහට “මම වූ කලී මේ ලොවු වැඩට කරුණු වන දෑයෙහි සමතිම් (දැනුම් ඇත්තෙමි). සෙස්සෝ ද මේ ලොවු වැඩට කරුණු වන දෑ මා විචාරත්. මම පරලොවු වැඩට කරුණු වන දෑ ම සනත්කුමාර බඹහු විචාරන්නෙමි වීම නම් මැනවු” යි මේ සිත විය. ඉක්බිති මහාගෝවිඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණ තෙම සනත්කුමාර බඹහට ගාථායෙන මෙසේ කී ය:

“මම සැක ඇතියෙමි, මෙරමා විසින් දන්නා ලද ප්‍රශ්නයන්හි සැක නැති සනත්කුමාර බඹහු විචාරම්: සත්ත්ව තෙම කොහි පිහිටියේ, කීමෙක නික්මෙනුයේ, අමෘත (මරණය නැති) බඹ ලොවට පැමිණෙයි ද?”

සනත් කුමාර බ්‍රහ්ම මෙසේ උත්තර දුන්

“බ්‍රාහ්මණය, මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි යමෙක් මමන්වය (උපකරණ තෘෂ්ණාව) දුරු කොට හුදෙකලා වූයේ, කරුණා ධ්‍යානයෙහි ඇලුණේ (කරුණාධ්‍යානය නිපදවා), ආමගන්ධ වීරහික වූයේ, මෙවුන්දමින් වැළැකුණේ ද, මෙසේ මෙහි පිහිටි මේ දහම්හි හික්මෙන සත්ත්ව තෙමෙ අමෘත වූ බඹලොවට පැමිණෙයි.

27 'හිංසා මම්මකතති' අහං භොතො ආජානාමි, ඉධෙකවෙවා අපං වා මොගඝබ්බං පභාය මහතතං වා මොගඝබ්බං පභාය අපං වා ඤාතිපරිවට්ටං පභාය මහතතං වා ඤාතිපරිවට්ටං පභාය කෙසම්ඤ්ඤං භිභාතරත්වා කාසායානි වජ්ජානි අවජාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. ඉති හිංසා මම්මකං තාභං භොතො ආජානාමි. 'එකොදිභුතො'ති අහං භොතො ආජානාමි. ඉධෙකවෙවා විචිත්තං සෙනාසනං හජති අරඤ්ඤං රුක්ඛවුලං පබ්බතං කඤ්ඤං ගිරිගුහං සුසානං වනපඤ්ඤං අමභ්ගාකාසං පලාලපුඤ්ඤං ඉති 'එකොදිභුතො'ති අහං භොතො ආජානාමි 'කරුණාධිවුත්තො'ති අහං භොතො ආජානාමි. ඉධෙකවෙවා කරුණාසහගතෙන වෙතසා එකං දීපං එරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තරීයං, තථා වතුක්ඛං, ඉති උඛමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බතතාය සබ්බාවතනං ලොකං කරුණාසහගතෙන වෙතසා විදුලෙන මහග්ගතෙන අපමානමන අවෙරෙන අබ්බාපජේන එරිත්වා විහරති. ඉති කරුණාධිවුත්තොති. අහං භොතො ආජානාමි. ආමග්ගෙධි ව බො අහං භොතො භාසමානස්ස න ආජානාමි.

“කෙ ආමග්ගධා මනුපෙජු මුහමි
එතෙ අවිද්ධා ඉධ මුඛි ධීර,
කෙතාවුතා වාති පජා කුරුරා¹
ආපායිකා හිවුතමුහමලොකාති”² :

කොධො මොසවජ්ජං නිකති ව දෙබ්බො³
කදරියතා අතිමානො උසුය්‍යා,
ඉවජා විවිවජා පරහෙය්‍යා ව
ලොභො ව දෙසො ව මදෙ ව මොහො.

එතෙසු යුක්තා අනිරාමග්ගධා
ආපායිකා හිවුතමුහමලොකාති.⁴

28. 'යථා බො අහං භොතො ආමග්ගෙධි භාසමානස්ස ආජානාමි තෙ න සුතිමඤ්ඤා අගාරං අජ්ඣාචස්සතා. පබ්බජිත්ථාමහං හො අගාරස්මා අනගාරියනති' 'යස්ස' දුති හවං ගොව්ඤ්ඤා කාලං මඤ්ඤාති'ති.

1 කුරුඳු - මජ්ඣං, කුරුරු - ස්‍යා කුරුච්ඡරු - PTS

2 දුට්ඨො - මජ්ඣං, උදුට්ඨො - PTS

3 කප්පත - මජ්ඣං.

4 පසු පාමග්ගධා මනුපෙජු මුහමි එකං ත වීදු කද වීර මුඛි යෙනාවාසා වාරිවහා කුකුලා අපායිකා නිරිවාසා මුහමලොකමි - මහාවග්ග

5 පුත්තාධි මාසවාද පථාපථා ව . . . අතිමානො . . . ඉති මාසා පරවාදරොගණ . . . - මහාවග්ග

27. “මමත්වය දුරු කොට” යන භවතාණන් කී වචනය දැනීම මෙහි ඒකත්‍රය පුගුලෙක් මද වූ භෝග රසක් භෝ මහත් භෝග රසක් භෝ හැරදමා මද වූ නැ පිරිස හැර දමා, මහත් වූ භෝ නැ පිරිස හැරදමා, කෙහෙ රවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික් මැ පැදිදි බිට වදි මෙසේ ‘මමත්වය හැර’.

භවතාණන් ගේ ඒ වචනය මෙ පරිදි දැනගත්ම. ‘හුදෙකලා වූයේ’ යන භවතාණන් කී වචනය මෙසේ මම් දැනගත්ම. මෙහි ඒකත්‍රය පුගුලෙක් අරන, රුක්වුල, පව්ව, කඳුරැළිය, ගිරිගුහාව, සොහොන, චනපෙන, එළි-මහන, පිදුරු ගොඩ යන මේ ඒකික සෙනස්තක් බෙජෙයි මෙසේ ‘එකලා වූයේ’ යන භවතාණන් ගේ වචනය මම් දැනගත්ම.

‘කරුණායෙහි ඇලුණේ’ යන භවතාණන් ගේ වචනය මෙසේ දැනගත්ම. “මෙහි ඒකත්‍රය පුගුලෙක් කුළුණු සහගිය සිතින් ඒක දෙසක් පැතිර වැද ගෙන වෙසෙයි එසේ දෙවෙනි දෙසක් එසේ තෙවෙනි දෙසක්, එසේ සිවුවැනි දෙසක්, මෙසේ උඩ ද යට ද සරස ද යි හැම තැනින් යව යතුන් කෙරෙහි ආත්ම සමතායෙන් මුළු ලොව මහත් වූ, මහද්ගත වූ, අප්‍රමාණ වූ ථෙර නැති, ව්‍යාපාද රහිත කුළුණු සහගිය සිතින් පැතිර වැද ගෙන වෙසෙයි” මෙසේ ‘කරුණාධ්‍යානයෙහි ඇලුණු’ යන භවතාණන් ගේ වචනය දැන ගනිමි. වැලි එකෙක් ඇත. කරුණු කියන භවතාණන් ගේ ‘ආලෝකය’ යන්නෙහි අදහස මම් නො දනිමි.

‘බ්‍රහ්මයෙනි, මිනිසුන් අතුරෙහි ආලෝකය නම් කවුරු ද? මොවුන් නොදන්නෙමි වෙමි. ධීරයෙනි, මෙහි ඔබ මෙ කරුණ වදාරන්න. කිමෙකින් ඇවුරුණු සත්ත්ව ප්‍රජාව දුගඳ වහනය කෙරෙයි ද? අපායභාව වෙ ද? වැහුණු බබලොව ඇත්තේ වෙ ද?” යි මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණු ප්‍රථවුන.

“මත්‍රාධය ද මාෂාවාදය ද වංචාව ද මිත්‍රද්‍රෝහය ද තද මසුරු බව ද අතිමානය ද ඊෂ්ඨාව ද ඉච්ඡාව (තෘෂ්ණාව) ද විජ්ජාව (ලාභයෙහි අධික ආශාව) ද මෙරමා පෙළීම ද ලෝභය ද දේවේපය ද වදය ද මෝහය ද යන මේ කුසුල් කෙලෙසුන්හි යෙදුණු සත්ත්වයෝ ආමගන්ධරාජිකයෝ නො වෙත් (ආමගන්ධය ඇත්තේ ය), අපායභාවය, වැසුණු බබලොව ඇත්තේ යැ”

28. “ආමගන්ධයන් විස්තර කොට කියන භවතාණන් ගේ වචනය මම යව ගේ දැන ගනිමි ද, ඒ ආමගන්ධ කරුණු ගිහි ගෙහි වසන්නාහු විසින් පහසුවෙන් වැඩැලියැ පැකි (පහ කළ හැකි) නො වෙ. (ථෛයො) හවන්ති, වට ගිහි ගෙන් අනගාරික බවට පැවරෙන්නෙව්” යි ලංගෝවිඤ්ඤ බමුණු කී ය. “හවන් ගෝවිඤ්ඤ කෙටෙ යට පැවරිදැකට කාලය සැකසි යට වෙ ඒ කාලය වෙ” යැ යි යනත්කුමාර බ්‍රහ්ම පැවැසි ය.

රෙණුරාජා මනාකතා

අට ටො හො මහාගොව්ඤ්ඤා ප්‍රාග්මණො යෙන රෙණු රාජා තෙනු-
පසඬකම්. උපසඬකම්ඤ්ඤා රෙණු රාජානං එතද්දොව අඤ්ඤා'ද්ඤා හවි.
පුරොහිතං පරිසෙසතු යො හොතො රජං අනුසාසිසකති. ඉච්ඡාමහං
හො අගාරස්මි අනාගරි. පබ්බජිතුං යථා ටො පන මෙ පුඤ් ඉහළුනො
ආමග්ගො භාසමානසක තෙ න සුඤ්ඤාදා අගාරං අස්සාවසනං.
පබ්බජිසාමහං හො අගාරස්මි අනාගරියනති."

"ආමනකයාමී රාජානං රෙණු භූමිපතිං අහං,
ඤ්ඤා පජානසු රජෙන නාහං පොරොහිතො රමෙ" g

"සථෙ තෙ උතං කාමෙහි අහං පරිපුරයාමී තෙ,
යො තං හිංසති වාරෙමී භූමී සෙනාපති අහං "

තුචං පිතා අහං පුතො මා නො ගොව්ඤ්ඤා පාජති" h

"න මහී උතං කාමෙහි හිංසිතා මෙ න උජ්ජති

අමනුසාවො ඤ්ඤා තස්මා'හං න ගහෙ රමෙ,
අමනුසො කථංවණ්ණො කං තෙ අත්ථං අභාසට. i

යං ච සුඤ්ඤා ජහාසි නො ගහෙ අමෙහ ච කෙවලො" j

"උපවුඤ්ඤා මෙ පුබ්බෙ යච්ඡිකාමස්ස මෙ සතො.

අගරී පජ්ජිතො ආසි කුසපත්තපරිසරො" k

තතො මෙ ඉහමා පාතුරහු ඉහමාලොකා සනත්තො.

යො මෙ පඤ්ඤා වියාකාසි තං සුඤ්ඤා න ගහෙ රමෙ" l

"සද්දහාමී අහං හොතො යං ඤ්ඤා ගොව්ඤ්ඤා හ. සසි.

අමනුසාවො ඤ්ඤා කථං වතෙහි අඤ්ඤා" m

තෙ තං අනුචතතිසාම සත්ථා ගොව්ඤ්ඤා නො හවි.

මහි යථා ටොවරියො අකාචො විමලො සුභො,

එවං සුඤ්ඤා වරිසාම ගොව්ඤ්ඤාසානුසාසනො" ති.

g ආමනෙත්‍රම මහරාජ රෙණු භූමිපතෙ තච පුග්ගම පුජනීති රාජාං පොරොහිතාං ච මෙ - මහාවංසක

h ය ටොසාමි උතං කාමෙහි වයං තෙ පුරයාමි තං කො වා හවන්තො හෙට්ඨති. . හවාන් පිතා වයං පුරුෂා මා ගොව්ඤ්ඤා පුග්ගමි - මහාවංසක

i න අස්ස උතං කාමෙහි ගහස්සිතො න විදන්ති අමනුසාවචිතො ශ්‍රාවා. . - මහාවංසක

j අමනුසො කථංවණ්ණො කිං වා අරිමහාසක සත්ථා වාචං ශ්‍රාවා ජහාසි අසමාකං භාහං ච උක්ඛලම - මහාවංසක

k සථොතා ය යද්ධාමසත උපවුඤ්ඤාතො මෙ සතො අග්ගි පුජාලිංකො ආසි කුසවිපරිසරොදෙ - මහාවංසක

l තථා හමි ප්‍රාදුර්භද්ධ ඉහමි උලාංක සත්ථාසත්ථා සත්ථාහං වචිතං ශ්‍රාවා ජහාමි සුසමාකං භාහං ච උක්ඛලම - මහාවංසක

m ශ්‍රද්ධාමි වයං හවන්තො යථා ගොව්ඤ්ඤා භාහමි අමනුසාවචිතො ශ්‍රාවා කථං වචනම් අනාපරං මහාවංසක

රේණුරාජා මන්ත්‍රණය

29 හවත්ති, ඉක්කි මහාගොවිතු බමුණු රේණු රජු වෙත ගියේ ය, ගොස් ඔහුට, “යමෙක් හවත්තට අනුශාසන කරන්නේ ද, හවත්තෙමේ එසේ වූ අත් පෙරෙවියකු දැන් සොයා වා. හවත, මම ගිහි ගෙත් මහණ බිමට වදින්නට රිසියෙමි. ආමගන්ධයන් හෙළි කොට කියන බ්‍රහ්මයා ගේ වචනය මා විසින් අසන ලද පරිදි ගිහි ගෙහි වසන්නාහු විසින් ඒ ආමගන්ධයෝ පහසුවෙන් මැඩැලිය නො හැක්කෝ ය. හවත, (එ හෙයින්) මම ගිහිගෙත් මහණ බිමට යන්නෙමි” යි කියේ ය.

“මම පොළොවට ස්වාමී වූ රේණු රජුහු අමතමි. රජ බැවින් කටයුතු දැ ඔබ දන ගන්නැ. මම පෙරෙවි බවිහි නො ඇලෙමි” යි (බමුණු කී.)

“ඉදින් ඔබට කාමයන් ගෙන් කිසිවෙක් උන නම්, ඒ හැම සම්පූර්ණ කරන්නෙමි. යමෙක් ඔබ වෙහෙසයි නම්, ඔහු වළක්වමි. මම පෘථිවියෙහි සියලු සේනාවට ස්වාමී වෙමි. ඔබ මට පිය වෙති (පිය තනති සිටියෝ වෙති) මම ඔබෙ පුත් වෙමි (පුත් තනති සිටිමි) ගෝඨිකයෙහි, අප හැර නො යනු මැනවැ.” යි (රජ කී ය).

“මට කාමයන් ගෙන් අඩුවෙක් නැත. මා වෙහෙසන එකෙක් ද නැත. අමනුෂ්‍යයන්හු ගේ වචනය අසා, ඔහු බස් ඇසූ හෙයින් ගිහි ගෙහි නො ඇලෙමි” යි (බමුණු කී ය).

“යමකුට කන් දී අප ගෙවල් ද අප හැම ද හැර යන්නාහු නම්, ඒ අමනුෂ්‍ය තෙම කෙසේ වූ පැහැ සටහන් ඇතියෙක් ද? හේ ඔබට කවර කරුණක් කියේ ද?” යි (රජ විචාළේ ය).

“පෙරැ සිටු මසක් එකලා බවට පැමිණැ වූසූ යරනු කැමැති වූ ම මා විසින් (යාගවේදිකායෙහි) ගින්න දල්වන ලද්දේ, කුසිපතින් වසන ලද්දේ විය. එ විටැ සනාතන බ්‍රහ්ම තෙම බඹ ලොවින් අවුත් මෙහි මා ඉදිරියෙහි පහළ විය. හෙතෙම මගේ ප්‍රශ්න විසැදී ය. එය අසා ගිහිගෙහි නො ඇලෙමි” යි (බමුණු කී ය.)

“ගෝඨිකයෙහි, යමක් ඔබ යමක් කියත් ද, හවතාණන් ගේ ඒ වචනය මම හඳහමි. අමනුෂ්‍යයා ගේ වචනය අසා කෙසේ නම් (එයට පිටු පා) අත් සැටියෙකින් පැවැත්ත හැක්කාහු ද? ඒ අපි ඔබ අනුව පවතින්නාවූ ගෝඨිකයෙහි, හවත්තු අප ගේ ශාස්තූහු ය. කැඩුම් බිඳුම් නැති පිරිසිදු වූ ශෝභන වූ වෙරළ මිණි යළි සේ ද, එසේ ම ගෝවිඤ්ඤාන් ගේ අනුශාසනයෙහි පිරිසිදු වැ හැසිරෙන්නාවූ.

“සථෙ භවං ගොච්ඡෙ අභාරස්මා අනුගාරියං පබ්බජිස්සති, මයමපි අභාරස්මා අනුගාරියං පබ්බජිස්සාමි. අථ යා තෙ ගති සා නෙ. ගති භවිස්සති” ති.

ජක්ඛන්තියාමනන්තා

28. අථ ඛො හො මහාගොච්ඡෙ ඩ්වහමණො යෙන තෙ ජ ඛන්තියා තෙනුපසංඛ්ඛාමී, උපසංඛ්ඛාමිත්වා තෙ ජ ඛන්තියෙ එතදවොච “අඤ්ඤං” දුති භවිතොසා සුරොහිතං පරියෙසනතු, යො භවන්තානං රජේජ දුනුසාසිස්සති. ඉච්ඡාමහං හො අභාරස්මා අනුගාරියං පබ්බජිතුං යථා ඛො පන මෙ සුතං ඩ්වහමුනො ආමග්ගෙහි භාසමානස්ස, තෙ න සුභිමිදයා අභාරං අජ්ඣාචස්සතා පබ්බජිස්සාමහං හො අභාරස්මා අනුගාරියන්ති.” අථ ඛො හො තෙ ජ ඛන්තියා එක්ඛන්තං අපක්කම්මි එවං සම්චිත්තොස්ස. “ඉමෙ ඛො ඩ්වහමණා නාම ධනුලුඛා, යනනුන මයං මහාගොච්ඡං ඩ්වහමණං ධනෙන සිංහෙඛයාමා” ති. තෙ මහාගොච්ඡං ඩ්වහමණං උපසංඛ්ඛාමිත්වා එවමාහංසු, “සංචිජ්ජති ඛො හො ඉමෙසු සත්තාසු රජේජසු පහුතං සාපකෙය්‍යං, තතො භොතො යාවතකෙන අත්ථො තාවතකං ආහරියන්තති.”

“අථ ඛො මමපිදං පහුතං සාපකෙය්‍යං භවන්තානං යෙව වාගසා තමහං සබ්බං පභාය අභාරස්මා අනුගාරියං පබ්බජිස්සාමී. යථා ඛො පන මෙ සුතං ඩ්වහමුනො ආමග්ගෙහි භාසමානස්ස, තෙ න සුභිමිදයා අභාරං අජ්ඣාචස්සතා පබ්බජිස්සාමහං හො අභාරස්මා අනුගාරියන්ති.

අථ ඛො හො තෙ ජ ඛන්තියා එක්ඛන්තං අපක්කම්මි එවං සම්චිත්තොස්ස. ඉමෙ ඛො ඩ්වහමණා නාම ඉත්ථිලුඛා, යනනුන මයං මහාගොච්ඡං ඩ්වහමණං ඉත්ථි සිංහෙඛයාමා ති තෙ මහාගොච්ඡං ඩ්වහමණං උපසංඛ්ඛාමිත්වා එවමාහංසු සංචිජ්ජති ඛො හො ඉමෙසු සත්තාසු රජේජසු පහුතං ඉත්ථියො. තතො භොතො යාවතිකාහි අත්ථො, තාවතිකා ආනියාන්තන්ති.

“අථ ඛො, මමපි තා වන්තාරියා හරියා තාදිසියො තාප්පහං සබ්බා පභාය අභාරස්මා අනුගාරියං පබ්බජිස්සාමී. යථා ඛො පන මෙ සුතං ඩ්වහමුනො ආමග්ගෙහි භාසමානස්ස, තෙ න සුභිමිදයා අභාරං අජ්ඣාචස්සතා පබ්බජිස්සාමහං හො අභාරස්මා අනුගාරියන්ති.”

“ඉදින් භවත් ගෝවිඤ්ඤයෝ ගිහි ගෙන් නික්ම මහණ බිමට වදනාහු නම්, අපි දු ගිහිගෙන් නික්මා මහණ බිමට වදින්නාවු එ කලා ඔබ ගේ යම් (පරලොච්ච) ගතියෙක් වන්නේ ද එය අප ගේ ද (පරලොච්ච) ගතිය වන්නේ යැ” යි චේත්සු රජ කී ය.

ක්ෂත්‍රියයන් ස දෙනා ඇමැතීම

28 ඉක්බිත්තෙන් මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණු තෙම ඒ කැත් රජුන් ස දෙනා කරා එළැඹියේ ය. එළැඹි, ඒ කැත් රජුන් සදෙනා බණවා “යමෙක් භවත්නට රජ බවහි අනුශාසනා කරන්නේ ද, එසේ වූ අන් පෙරෙවියකු භවත්තු සොයත් වා. භවත්ති, මම ගිහි ගෙන් නික්ම මා මහණ බිමට වදිනු කැමැත්තෙමි. ආමගන්ධයන් පැහැදිලි කොට වදන බඹු ගේ වචනය යම්සේ මා විසින් අසන ලද ද එ පරිද්දෙන් එ ආමගන්ධයෝ (කෙලෙස්සු) ගිහි ගෙයි වසන්නහු විසින් පහසු සේ මැඩැලියැ නො හැකිය හ. එ හෙයින් භවත්ති, ගිහි ගෙන් නික්මා මහණ බිමට වදනෙමි” යි මෙ වචන කී ය භවත්ති, එ කලා ඒ කැත්තු ස දෙන එක් පසකට ඉවත් වැ “මේ බමුණෝ වූ කලි ධනයෙහි ඇලුණෝ ය. අපි මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණු ධනයෙන් සගන්නාවු යි (ඔහු සිත් ගන්නාවු යි) මෙසේ කල්පනා කළහ. (ඉක්බිති) ඔහු මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණු කරා ගොස් “භවතාණනි, මේ සත් රාජායන්හි බොහෝ සම්පත් ඇත. එයින් භවතාණනට යම් පමණෙකින් ප්‍රයෝජන ද එ පමණ (වුවමනා කරම) ගෙණෙනු ලැබේ ව” යි කීහ.

“භවත්ති, කම් නැත. භවතුන් ගේ ම උපකාරයෙන් (භවතුන් දුන් බැවින් ම) රැස් වූ, මා සතු වූ ද මේ බොහෝ ධනය ඇත. මම ඒ සියල්ල හැර දමා ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි වදින්නෙමි. ආමගන්ධයන් පැහැදිලි කොට වදන බඹු ගේ වචනය යම් සේ මා විසින් අසන ලද ද, එ පරිද්දෙන් ඔහු ගිහි ගෙහි වසන්නහු විසින් පහසු සේ මැඩැලියැ නො හැකියහ භවත්ති, මම ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිමට යන්නෙමි” යි බමුණු කී ය.

භවත්ති, ඉක්බිති ඒ කැත්තු ස දෙන එක් පැත්තකට වී “මේ බමුණෝ වතාහි ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි ලොල් හ. අපි ගෝවිඤ්ඤ බමුණා ස්ත්‍රීන් ගෙන් සගන්නාවු” යි මෙසේ සිතූහ. (ඉක්බිති) ඔහු මහාගෝවිඤ්ඤ බමුණු කරා එළැඹි, “භවතාණනි, මේ සත් රජයන්හි බොහෝ ස්ත්‍රීහු ඇත් ම ය. භවතාණනට ඔවුන් ගෙන් යම් පමණ කෙනකුගෙන් ප්‍රයෝජන ද (යම් පමණ වුව මනා ද) එ පමණ කෙනෙක් ගෙනෙනු ලැබෙත් වා” යි මෙසේ කීහ.

“භවත්ති, කම් නැත. මගේ ඒ සතළිස් බිරියෝ ද එ බන්ද හ. උන් හැම ද හැර දමා ගිහි ගෙන් පැවිදි බිමට යන්නෙමි. ආමගන්ධයන් පැහැදිලි කොට වදන බඹු ගේ වචනය යම් සේ මා විසින් අසන ලද ද, ඔහු ගිහි ගෙහි වසන්නහු විසින් පහසුවෙන් මැඩැලියැ නො හැක්කහ. භවත්ති, මම ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිමට යන්නෙමි” යි බමුණු කීය.

29. සථෙ හවං ගොච්ඤ්ඤං අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාති,
මයම්පි අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමි. අපං යා තෙ ගති සා නො
ගති හවිස්සති¹

“සථෙ ජහං කාමානි යත් සකෙතා පුට්ඨජනො,
ආරහවේතා දුශ්භා භොට ධනාධිබලසමාහිතා
එස මනෙතා උජු මනෙතා එස මනෙතා අනුත්තරො,
සඤ්චෙතො සබ්බා රක්ඛිතො බ්‍රහ්මලොකුපපත්තියා”²ති.

30. “තෙන හි හවං ගොච්ඤ්ඤං සත්ථා වස්සාති ආගමෙතු, සත්ථානං
වස්සානං අවචයෙන මයම්පි අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමි.
අපං යා තෙ ගති සා නො ගති හවිස්සති”³ති

“අතිච්චං ඛො භො සත්ථා වස්සාති. නාහං සකෙකාමී හවතෙත
යත්තවස්සාති ආගමෙතුං. කො නු ඛො පන භො ජානාති ජීවිතානං ගමනියො
යම්පරායො මනායො ඛොද්ධිබ්බං, කතබ්බං කුසලං, වර්ධබ්බං
බ්‍රහ්මවරියං, නත්ථි ජාතස්ස අමරණං. යථා ඛො පන මෙ සුතං බ්‍රහ්මනො
ආමග්ගෙධි භාසමානස්ස, තෙ න සුනිමිදයා අභාරං අජ්ඣාවස්සනා
පබ්බජිස්සාමහං භො අභාරස්මා අනගාරියන්ති.” “තෙන හි හවං ගොච්ඤ්ඤං
ජබ්බස්සාති ආගමෙතු -පෙ- පසඤ්ච වස්සාති ආගමෙතු -පෙ- වත්තාරි
වස්සාති ආගමෙතු, -පෙ- තිණි වස්සාති ආගමෙතු, -පෙ- දෙව වස්සාති
ආගමෙතු -පෙ- එකං වස්සං ආගමෙතු එකස්ස වස්සස්ස අවචයෙන
මයම්පි අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමි. අපං යා තෙ ගති සා නො
ගති හවිස්සති”⁴ති.

“අතිච්චං ඛො භො එකං වස්සං, නාහං සකෙකාමී හවතෙත එකං
වස්සං ආගමෙතුං. කො නු ඛො පන භො ජානාති ජීවිතානං ගමනියො
යම්පරායො මනායො ඛොද්ධිබ්බං, කතබ්බං කුසලං, වර්ධබ්බං බ්‍රහ්ම-
වරියං, නත්ථි ජාතස්ස අමරණං. යථා ඛො පන මෙ සුතං බ්‍රහ්මනො
ආමග්ගෙධි භාසමානස්ස, තෙ න සුනිමිදයා අභාරං අජ්ඣාවස්සනා
පබ්බජිස්සාමහං භො අභාරස්මා අනගාරියන්ති.

“තෙන හි හවං ගොච්ඤ්ඤං සත්ථා මාසාති ආගමෙතු. සත්ථානං
මාසානං අවචයෙන මයම්පි අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමි
අපං යා තෙ ගති සා නො ගති හවිස්සති”⁵ති

1 සථෙජහං කාමානි යත් සකෙතා පුට්ඨජනො සත්ථා හවෙද් අතිච්චං සත්ථානං සමාහිතං -
මහාවස්සතු

2 එස මනෙතා උජු මනෙතා එස මනෙතා අනුත්තරො බ්‍රහ්මලොකුපපත්තියො -
මහාවස්සතු

29. "ඉදින් භවත් ගෝවිජු තෙම ගිහිගෙන් පැවිදි බිමට යන්නේ නම්, අපි දු ගිහිගෙන් පැවිදි බිමට යන්නම්. එවිට යම්කිසි ඔබගේ පරලොවැ ගතියක් වන්නේ ද එය අප ගේ පරලොව ගතිය වන්නේ යැ" යි ඒ ක්ෂත්‍රියයෝ කීහ.

"පුත්‍රදත් තෙමේ යමෙක්හි ඇලුණේ ද, ඉදින් ඒ කාමයන් හැර දමන්නාහු නම්, ක්ෂාන්ති බලයෙන් සමන්විත ව වැර වඩවූ, වැර ඉටා එහි දැඩි වඩු.

මේ කරුණාධාරණ මාර්ගය ඇද නැති මග වේ මේ නිරුක්තර මග වේ. මේ බබ් ලොව ඉපැත්ම පිණිස සත්පුරුෂයන් විසින් රක්තා ලද සද්ධර්මය වේ"

30 "එසේ වී නම්, භවත් ගෝවිජු තෙමේ සත් වසක් බලාපොරොත්තු වේ වා. සත් වසක් අයාමෙන් අපි දු ගිහි ගෙන් පැවිදි බිමට යන්නම් එවිට ඔබට යම් පරලොව ගතියක් වන්නේ ද, එය අපේ ද පරලොව ගතිය වන්නේ යැ" යි එ කැත් රජුහු කීහ

"භවත්නි, සත් හවුරුද්ද ඉතා බොහෝ කලෙක් වෙයි, භවතුන් බලා සත් හවුරුද්දක් පොරොත්තු වන්නට මම නො හැකියෙමි කවරෙක් නම් ජීවිතයේ ගතිය දන්නේ ද? පරලොව යැ යුතු ය නුවණින් මේ කරුණ දත යුතු ය කුසල් කළ යුතු ය බබ්සර සැරිය යුතු ය, උපන්නාහු නො මැරෙන බවෙක් නැත. යම් සේ ආමගන්ධයන් හෙළි කොට කියන ඔහු ගේ වචනය මා විසින් අසන ලද ද, එසේ ඒ ආමගන්ධයෝ ගිහිගෙයි වසන්නාහු විසින් පහසු සේ මැඩැලියැ නොහැක්කාහ. භවත්නි, මම ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිමට යන්නෙමි" යි බමුණු කී ය "එසේ වී නම් භවත් ගෝවිජු තෙම ස වසක් පොරොත්තු වේ වා සත් වසක් පොරොත්තු වේ වා. . . දිවු වසක් පොරොත්තු වේ වා. . . තුන් වසක් පොරොත්තු වේ වා . . . දෙ වසක් පොරොත්තු වේ වා . . . එක් වසක් පොරොත්තු වේ වා එක් වසක් ඇවැමෙන් අපි දු ගිහි ගෙන් නික් මැ පැවිදි බිමට යන්නම් එ කලා ඔබ ගේ යම් පරලොව ගතියක් වන්නේ ද එය ම අප ගේ ද පරලොව ගතිය වන්නේ යැ" යි කැත්තු කීහ

"භවත්නි, එක් වසක් ඉතා දික් කාලයෙකි. භවතුන් බලා එක් වසක් පොරොත්තු වන්නට මම නො හැක්කෙමි. ජීවිතයේ ගතිය (පැවැත් ම මෙතෙක් කලැයි) දන්නේ ද? පර ලොව යැ යුතු ය. මේ කරුණ නුවණින් අවබෝධ කටයුතු ය. කුසල් කළ යුතු ය. බබ්සර සැරිය යුතු ය. උපන්නාහු නොමියෙන බවෙක් නැත ආමගන්ධයන් හෙළි කොට වදාරන බඹහු ගේ වචනය යම් සේ මා විසින් අසන ලද ද, එ පරිද්දෙන් ගිහි ගෙයි වසන්නාහු විසින් පහසුවෙන් බිඳිනු මැඩැලියැ නො හැක්කාහ භවත්නි, මම ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදිබිමට යන්නෙමි" යි බමුණු කී

එසේ වී නම් භවත් ගෝවිජු තෙමේ සත් මසක් පොරොත්තු වේ වා සත් මස ඇවැමෙන් අපි දු ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිමට යන්නම්. එවිට ඔබට යම් පරලොව ගතියක් වන්නේ ද, එය අපට ද පරලොව ගතිය වන්නේ යැ යි ඒ කැත්තු කිවු ය.

“අති වීරං ඛො භො සත්ත මාසානි. නාහං සකෙකාමී හවනෙක සත්ත මාසානි ආගමෙකුං. කො නු ඛො පන භො ජානාති ජීවිතානං? ගමනියො සම්පරායො, මත්තාය ඛොධිබ්බං කත්තබ්බං කුසලං චරිතබ්බං බ්‍රහ්මචරියං නත්ථි ජාතස්ස අමරණං. යථා ඛො පන මෙ සුතං බ්‍රහ්මුනො ආමග්ගෙධි භාසමානස්ස තෙ න සුනිමමදයා අගාරං අර්ඤ්ඤාචසනා පබ්බජිස්සාමහං භො අගාරස්මා අනගාරියහති.”

“තෙන හි හවං ගොව්ඤ්ඤ ජ මාසානි ආගමෙකු -පෙ- පඤ්ච මාසානි ආගමෙකු -පෙ- චක්ඛාරි මාසානි ආගමෙකු -පෙ- තිණි මාසානි ආගමෙකු -පෙ- වෙ මාසානි ආගමෙකු -පෙ- එකං මාසං ආගමෙකු -පෙ- අඛිමාසං ආගමෙකු. අඛිමාසස්ස අවචයෙන මයමපි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාම. අථ යා තෙ ගති සා නො ගති හවිස්සති”ති.

අතිවීරං ඛො භො අඛිමාසො. නාහං සකෙකාමී හවනෙක අඛිමාසං ආගමෙකුං කො නු ඛො පන භො ජානාති ජීවිතානං. ගමනියො සම්පරායො, මත්තාය ඛොධිබ්බං කත්තබ්බං කුසලං චරිතබ්බං බ්‍රහ්මචරියං නත්ථි ජාතස්ස අමරණං. යථා ඛො පන මෙ සුතං බ්‍රහ්මුනො ආමග්ගෙධි භාසමානස්ස තෙ න සුනිමමදයා අගාරං අර්ඤ්ඤාචසනා පබ්බජිස්සාමහං භො අගාරස්මා අනගාරියහති.”

තෙන හි හවං ගොව්ඤ්ඤ සත්තාහං ආගමෙකු, යාව මයං සකෙ පුත්තභාසරො රජජන¹ අනුසාසිස්සාම. සත්තාහස්ස අවචයෙන මයමපි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාම. අථ යා තෙ ගති සා නො ගති හවිස්සති”ති.

“න වීරං ඛො භො සත්තාහං, ආගමෙස්සාමහං හවනෙක සත්තාහනති”

බ්‍රාහ්මණමහාසාලාදීහං ආමනනා

30. අථ ඛො භො මහාගොව්ඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණො යෙන තෙ සත්ත ච බ්‍රාහ්මණමහාසාලා සත්ත ච නභාතකසත්තාති. තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීති සත්ත ච බ්‍රාහ්මණමහාසාලො සත්ත ච නභාතකසත්තාති එතදවොච: අඤ්ඤං²දුති හවනෙකා ආචරියං පරියෙසනතු යො හවනතානං මනෙත්ථි වාචෙස්සති ඉච්ඡාමහං භො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං යථා ඛො පන මෙ සුතං බ්‍රහ්මුනො ආමග්ගෙධි භාසමානස්ස තෙ න සුනිමමදයා අගාරං අර්ඤ්ඤාචසනා පබ්බජිස්සාමහං භො අගාරස්මා අනගාරියහති.”

1 රජජන (සත්ත)

“භවත්ති, සත් මස ඉතා බොහෝ කලෙක, භවතුන් බලා සත් මසක් පොරොත්තු වන්නට මම නො හැක්කෙමි. භවත්ති, ජීවිත පිළිබඳ පැවැත්ම කවරෙක් නම් දැනී ද? පරලොව යැ යුතු ය. නුවණින් අවබෝධ කටයුතු ය. කුසල් කළ යුතු ය. බලිසර සැරිය යුතු ය. උපන්නත්‍ර නො මියෙනු නැත. ආමගන්ධයන් හෙළි කොට වදරන බඹු හේ වචනය යම්සේ මා විසින් අසන ලද ද, එසේ ඒ ආමගන්ධයෝ ගිහි ගෙහි වසන්නහු විසින් සුව සේ මැඩිය නො හැක්කාහ. භවත්ති, එ බැවින් මම ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිමට යන්නෙමි” යි බමුණු කී ය

“එසේ වී නම් භවත් ගෝවිතු තෙම ස මසක් පොරොත්තු වේ වා . . පස් මසක් පොරොත්තු වේ වා . . සිවු මසක් පොරොත්තු වේ වා . . තුන් මසක් පොරොත්තු වේ වා. . දෙ-මසක් පොරොත්තු වේ වා, . එක් මසක් පොරොත්තු වේ වා, . අඩ මසක් පොරොත්තු වේ වා, අඩ මස ඇවෑමෙන් අපි දු ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිමට යන්නෙමි එ කලැ ඔබට යම් පරලොව ගතියෙක් වන්නේ ද, අපට ද ඒ පරලොව ගතිය ම වන්නේ යැ” යි කැත්තූ කිවු ය

“භවත්ති, අඩ මස ඉතා බොහෝ කලෙකි, භවතුන් බලා අඩ මසක් පොරොත්තු වන්නට මම නො හැක්කෙමි. භවත්ති, කවරෙක් නම් ජීවිත පිළිබඳ පැවැත්ම දැනී ද? පර ලොව යැ යුතු ය. නුවණින් මෙ කරුණ දැනගත යුතු ය කුසල් කළ යුතු ය බලිසර සැරිය යුතු ය. උපන්නත්‍ර නොමියෙනු නැත. යම් සේ ආමගන්ධයන් හෙළි කොට කියන බඹු හේ වචනය මා විසින් අසන ලද ද, එ පරිදි ඒ ආමගන්ධයෝ ගිහි ගෙහි වසන්නහු විසින් සුවසේ මැඩු ලියා නො හැකියහ. භවත්ති, මම ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිමට යන්නෙමි” යි බමුණු කී ය.

“එසේ වී නම් භවත් ගොවිතු තෙමේ අප සිය පුතුන් බැයන් රජයෙහි අනුසස්තා තෙක් (රජය කරවන සැටි ඔවුන්ට පුහුණු කරවන තෙක්) සතියක් පොරොත්තු වේ වා. සතිය ඇවෑමෙන් අපි දු ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිමට යන්නෙමි එ කලැ යමක් ඔබ හේ පරලොව ගතිය වන්නේ ද, අප හේ පරලොව ගතිය ද එය වන්නේ යැ” යි ක්ෂත්‍රියයෝ ස දෙන කිහ

“භවත්ති, සතිය බොහෝ කලෙක් නො වේ. භවතුන් බලා මම සතියක් පොරොත්තු වන්නෙමි” යි ගෝවිතු බමුණු කී ය.

බමුණු මහසල් ආදීන් ඇමැනීම

30. භවත්ති, ඉක්බිති මහාගෝවිතු බමුණු මහසල්ලන් සත් දෙනා ද ස්නාතකයන් හත්සිය දෙනා ද කරා එළැඹීමේ ය. එළැඹි ඔවුන් බියවන “යමෙක් භවත්තට වේදයන් කියවන්නේ ද, භවත්ත එසේ වූ ඇදුරකු සොයත් වා භවත්ති, මම ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිමට යන්නට කැමැත්තෙමි. ආමගන්ධයන් හෙළි කොට වදරන බඹු හේ වචනය යම්සේ මා විසින් අසන ලද ද, එසේ ඒ ආමගන්ධයෝ ගිහි ගෙහි වසන්නහු විසින් පහසුසේ බැහැර ලියා නො හැකිය හ. භවත්ති, (එ හෙයින්) මම ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිමට යන්නෙමි” යි ගෝවිතු බමුණු කීය.

“මා හවං ගොව්ඤ්ඤ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජී පබ්බජ්ජා හො අපෙපසකං ව අප්පලාහා ව බ්‍රහ්මඤ්ඤං මහෙසකංඤ ච මහාලාභඤාති. “මා හවන්තො එවං අවච්ඡිත් “පබ්බජ්ජා අපෙපසකං ව අප්පලාහා ව, බ්‍රහ්මඤ්ඤං මහෙසකංඤ මහාලාභඤා”ති කො නු ඛො හො අඤ්ඤා මයා මහෙසකංතරො වා මහාලාභතරො වා? අහං හි හො එතරහි රාජා’ව රඤ්ඤා, බ්‍රහ්මා’ව බ්‍රහ්මානං, දෙවතා’ව ගහපතීකානං. තමහං සබ්බං පහාය අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජීසංගමී යථා ඛො පන මෙ සුතං බ්‍රහ්මුතො ආමග්ගෙති භාසමානස්ස, තෙ න සුඤ්ඤාදියං අගාරං අප්ඤ්ඤාමසානං. පබ්බජීසංගමහං හො අගාරස්මා අනගාරියන්ති. “සචෙ හවං ගොව්ඤ්ඤ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජීසංගමී, මයමපි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජීසංගමං. අප් යා මෙ ගති සා නො ගති භවිස්සති”ති

හරියානං ආමනාසනා

31 අප් ඛො හො මහාගොව්ඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණො යෙන චත්තාරියා ච හරියා සාදිසියො තෙනුපසඛංගමී. උපසඛංගමීඤ චත්තාරියා හරියා සාදිසියො එතදථොච. යා හොතිනං ඉච්ඡති සකාන්ති වා ඤ්ඤාති ගච්ඡතු, අඤ්ඤා වා හත්තාරං පරියෙසතු. ඉච්ඡාමහං හොති අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං. යථා ඛො පන මෙ සුතං බ්‍රහ්මුතො ආමග්ගෙති භාසමානස්ස, තෙ න සුඤ්ඤාදියං අගාරං අප්ඤ්ඤාමසානං. පබ්බජීසංගමහං හොති අගාරස්මා අනගාරියන්ති.”

“ඤ්ඤාදි නො ඤ්ඤාති ඤ්ඤාතිකාමානං, ඤ්ඤා පන හත්තා හත්තුකාං කාමානං. සචෙ හවං ගොව්ඤ්ඤ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජීසංගමී, මයමපි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජීසංගමං අප් යා තෙ ගති සා නො ගති භවිස්සති”ති.

මහාගොව්ඤ්ඤපබ්බජ්ජා

32 අප් ඛො හො මහාගොව්ඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණො තස්ස සත්තාහස්ස අච්චියෙන කෙසමස්සුං මහාරෙඤ්ඤා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙඤා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජී, පබ්බජිතං පන මහාගොව්ඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණං සත්ත ව රාජානො ඛත්තියා මුඛාවසිකතා, සත්ත ව බ්‍රාහ්මණමහාසාලා සත්ත ව නාහතකසතාහි, චත්තාරියා ච හරියා සාදිසියො, අනෙකාහි ච ඛත්තියසහස්සාති, අනෙකාහි ච බ්‍රාහ්මණසහස්සාති, අනෙකාහි ච ගහපතීසහස්සාති, අනෙකෙහි ච ඉත්තාගාරෙහි ඉත්තකායො කෙසමස්සුං ධ්වංගරඤ්ඤා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙඤා මහාගොව්ඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණං අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතං අනුපබ්බජිත්තුං තාය සුදං හො පරියාය පරිවුතො ධ්වංගාරොව්ඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණො ගාමනිගමරාජධානිසු වාරිකං වරති. යං ඛො පන ගො තෙන සමයෙන මහාගොව්ඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණො ගාමං වා ගිගමං වා උපසඛංගමති තත් රාජා’ව හොති රඤ්ඤා, බ්‍රහ්මා’ව බ්‍රාහ්මානං, දෙවතා’ව ගහපතීකානං.

“භවත් ගෝවිඤ්ඤා තෙමේ ගිහි ගෙන් නික්මා පැවිදි බිමට නො යේ වා භවත්නි, පැවිදිද අල්පයශස්ක ද අල්පලාභ ඇතියෙක් ද වේ. බ්‍රාහ්මණ බව මනා යශස්ක ද මහාලාභ ඇතියෙක් ද වේ” යැ යි බමුණු මහසල්ලු ද ස්නාතකයෝ ද කීහ.

“පැවිදිද අල්පයශස්ක අල්පලාභ එකෙකැ යි ද බමුණු බව මහා යශස්ක මහාලාභ එකෙකැ යි ද භවත්හු නො කියත් වා භවත්නි, මා හැර කවරෙක් නම් වඩා මහායශස්ක හෝ වඩා මහාලාභී හෝ වේ ද? භවත්නි, මම දන් රජුනට (සක්විති) රජකිහු බඳු වෙමි, බමුණනට බඹහු බඳු වෙමි ගෑහැවියනට සක්දෙව් බඳු වෙමි. මම ඒ සියලු දෑ හැර දමා, ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිමට යන්නෙමි. ආමගන්ධයන් පැහැදිලි කොට වදරන බඹහු කී වචනය මා විසින් යම් සේ අසන ලදද, එසේ ඒ ආමගන්ධයෝ ගිහිගෙයි වසන්නහු විසින් බැහැරලිය නො හෙනනාහ (එහෙයින්) භවත්නි, මම ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිමට යන්නෙමි” යි බමුණු කී ය.

“ඉදින් භවත් ගෝවිඤ්ඤා තෙමේ ගිහි ගෙයින් නික්මා පැවිදි බිමට යන්නේ නම්, අපි දු ගිහි ගෙයින් නික්ම පැවිදි බිමට යන්නාමහ එ කල යමක් ඔබ සේ පරලොවැ ගතිය වන්නේ ද, අපගේත් පරලොව ගතිය එය ම වන්නේ යැ” යි ඒ බමුණෝත් ස්නාතකයෝත් කීහ

බිරියන් ඇදැතුම

31. භවත්නි, ඉක්බිති මහාගෝවිඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණ තෙම (රු වයස් ආදියෙන්) එක් බඳු වූ සතළිස් බිරියන් කරා එළැඹියේ ය. එළැඹී ඔවුන් බණවා, “පින්වතියන් අතුරෙන් යම් තැනැත්තියක් කැමැත්තී ද, මී සිය නාකුල කරා යේ වා, අන් සැමියකු හෝ සොයා ගනී වා පින්වතියනි, මම ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිමට යන්නට රිසියෙමි ආමගන්ධයන් හෙළි කොට කියන බඹහු හේ වචනය මා ඇසූ පරිදි ගිහිගෙහි වසන්නහු විසින් ඒ ආමගන්ධයන් බැහැර ලැබූ දුෂ්කර ය. (එ හෙයින්) පින්වතියනි, මම ගිහිගෙය හැර පැවිදි වන්නෙමි” යි කී ය

“නැයන් පතන අපට ඔබ ම නැයාණෝ ය, සැමියකු පතන අපට ඔබ ම සැමියාණෝ ය භවත් ගෝවිඤ්ඤායන් ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි වනොත් අපිත් ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි වන්නාවූ එ කල ඔබට ලැබෙන පරලොව ගතිය ම අපට ද ලැබෙන්නේ යැ යි බිරියෝ කීහ

මහාගෝවිඤ්ඤා ප්‍රවෘත්තිය

32. භවත්නි, ඉක්බිති මහාගෝවිඤ්ඤා බමුණු එ සතිය ඇවැමෙන් කෙහෙ රවුලු බහවා, කසා වත් හැඳ, ගිහිගෙන් පැවිදි බිමට වන. එසේ පැවිදි වූ මහාගෝවිඤ්ඤා බමුණහු අනුව, මුදුනැ අබ්සෙස් ලත් සත් කැත් රජුහු ද, සත් බමුණු මහ සල්ලු ද, ස්නාතකයෝ සත්සියය ද, එකබඳු සතළිස් බිරියෝ ද, නොයෙක් දහස් ගණන් කැත්හු ද, නොයෙක් දහස් ගණන් බමුණෝ ද, නොයෙක් දහස් ගණන් ගෑහැවියෝ ද, නොයෙක් ඇතොටුරු වලින් නොයෙක් තරුණ ස්ත්‍රීහු ද කෙහෙ රවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ පැවිදි වූහ භවත්නි, මහාගෝවිඤ්ඤා බමුණු එසා මහ පිරිසක් විසින් පිරි-වැරුණේ ගම් නියම්ගම් රජදහන්හි සැරිසරයි භවත්නි, ඒ සමයෙහි මහාගෝවිඤ්ඤා බමුණු යම් ගම්කට හෝ නියම්ගම්කට එළැඹෙයි ද, හේ එහි රජුනට සක්විති රජකිහු බඳු වෙයි, බමුණනට බඹහු බඳු වෙයි, ගෑහැවියනට සක්දෙව් බඳු වෙයි.

තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා ඛිපනති වා උපක්කලන්ති වා, තෙ එවමාහංසු: 'නමඤ්ඤ මහාගොව්ඤ්ඤානං බ්‍රාහ්මණස්ස, නමඤ්ඤ සක්කපුරොහිතස්ස'ති

33. මහාගොව්ඤ්ඤා හො බ්‍රාහ්මණො මෙක්ඛාසහගතෙන චෙතස්ස එකං දිසං එඤ්ඤා විහාසි, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුස්සං, ඉති උඤ්ඤාමධො තීරියං සබ්බධි සබ්බක්ඛාතාය සබ්බාවන්තා ලොකං මෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජේජන එරික්ඛා විහාසි කරුණාසහගතෙන චෙතසා -පෙ- මුද්දිකාසහගතෙන චෙතසා -පෙ- උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං එරික්ඛා විහාසි තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුස්සං, ඉති උඤ්ඤාමධො තීරියං සබ්බධි සබ්බක්ඛාතාය සබ්බාවන්තා ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජේජන එරික්ඛා විහාසි. සාවකානාඤ්ඤා බ්‍රහ්මලොක-සහබ්‍යාතාය මග්ගං දෙසෙසි.

34. යෙ ඛො පන හො තෙන සමයෙන මහාගොව්ඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණස්ස සාවකා සබ්බෙත සබ්බං සාසනං ආජානිංසු, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං බ්‍රහ්මලොකං උපපජ්ජිංසු. යෙ න සබ්බෙත සබ්බං සාසනං ආජානිංසු, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං අප්පෙකචේට්ඨි පරනිමිත්තවසවක්ඛිනං දෙව්‍යානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජිංසු. අප්පෙකචේට්ඨි නිම්මාණරතීනං දෙව්‍යානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජිංසු, අප්පෙකචේට්ඨි කුසිත්තානං දෙව්‍යානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජිංසු. අප්පෙකචේට්ඨි යාමානං දෙව්‍යානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජිංසු, අප්පෙකචේට්ඨි නාවතීංසානං දෙව්‍යානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජිංසු, අප්පෙකචේට්ඨි වාතුමහාරූපිකානං දෙව්‍යානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජිංසු යෙ සබ්බනිභීනං කායං පරිපුරෙසු. තෙ ගන්ධබ්බකායං පරිපුරෙසු.

ඉති ඛො පන සබ්බෙසං යෙව තෙසං කුලපුත්තානං අමොසා පබ්බජ්ජා අහොසි අවිඤ්ඤා සඵලා සඤ්ජයා'ති.

35. "යරති තං හගවා"ති.

එ සමයෙහි මිනිස්සු කිවිසුම් හරනාහු හෝ කණු කටු ආදියෙකැ හැපෙන්නාහු හෝ වෙන් ද ඔහු 'මහාගොවීඤ්ඤ බමුණුහට නමස්කාර වේ වා, සත් රජුන් ගේ පෙරෙවියාට නමස්කාර වේ වා' යි මෙසේ කීහ .

33. භවත්ති, මහාගොවීඤ්ඤ බමුණු තෙම එක් දිගක් පැතීරැ ගෙන විසී ය. එසේදෙවෙනි දිග ද, එසේ ම තෙවෙනි දිග ද, එසේ ම සතර වන දිග ද, මෙසේ උඩ යට සරස ද යි සියලුතන්හි සර්වාත්මකායෙන් සර්වවත් ලෝකය විපුල වූ මහද්ගත වූ, අප්‍රමාණ වූ, වෛර රහිත වූ ව්‍යාපාදරහිත වූ මෙමත්‍රීසහගත සිතීන් පැතීරැ ගෙන විසී ය, කරුණා සහගත සිතීන් . . . මුදිතාසහගත සිතීන් . උපෙක්ෂා සහගත සිතීන් එක් දිශාවක් පැතීරැ ගෙන විසී ය එසේ දෙවෙනි දිශාව ද . එසේ තෙවෙනි දිශාව ද . එසේ සිවුවන දිශාව ද පැතීරැ ගෙන විසී ය මෙසේ උඩ යට සරස ද යි සියලු තන්හි සර්වාත්මකායෙන් සර්වවත් ලෝකය විපුල වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ වෛර රහිත වූ ව්‍යාපාදරහිත වූ උපෙක්ෂා සහගත සිතීන් පැතීරැ ගෙන විසී ය. සවිච්ඡාද ද බමලොවැ බඹහු හා එක් වීමට මහ දෙසී ය.

34. භවත්ති, එ සමයෙහි මහාගොවීඤ්ඤ බමුණා ගේ යම් සවු කෙනෙක් මහාගොවීඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණයා ගේ ශාසනය සියල්ලෙන් සියල්ල ද නගන්නාහු ද (හෙවත් අට සමවත් හා පංච අභිඤා හා ඉපදවූවාහු ද), ඔහු කා බුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති බඹ ලොවට උත්පත්ති වශයෙන් පැමිණියාහ. යම් කෙනෙක් ඔහු ගේ ශාසනය සියල්ලෙන් සියල්ල නොම දන ගන්නාහු ද (හෙවත් අට සමවත් හා පංච අභිඤා හා) නොම ඉපදවූහු ද, ඔහු කා බුන් මරණින් මතු ඇතැම් කෙනෙක් පරනිර්මිත වශවර්තනී දෙවියන් ගේ සහභාවයට පැමිණියා හ ඇතැම් කෙනෙක් නිර්මාණරතී දෙවියන් ගේ සහභාවයට පැමිණියාහ ඇතැම් කෙනෙක් කුෂිත දෙවියන් ගේ සහභාවයට පැමිණියාහ ඇතැම් කෙනෙක් යාම දෙවියන් ගේ සහභාවයට පැමිණියාහ ඇතැම් කෙනෙක් තවතිසා වැසි දෙවියන් ගේ සහභාවයට පැමිණියාහ ඇතැම් කෙනෙක් සිවු'මහරජයෙහි දෙවියන් ගේ සහභාවයට පැමිණියාහ. යම් කෙනෙක් හැම දෙතොට ම පහත් දෙවමුළුවක් පුරාලුවෝ ද, ඔහු ගදෙවූ මුළුව පුරාලූහ

මෙසේ එ සියලු ම කුලසුතුන් ගේ පැවිද්ද නො සිස් ද නොවද ද එල සහිත ද වැඩීම සහිත ද වී ය "

35. පන්සිළු තෙම දෙවි සබෙ දී සනත්කුමාරයා කී මේ කථාව පවසා, භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ එ පවත් සිහි කරන සේක් ද? යි විචාළේය.

“සරාමහං පඤ්ඤාසිධං, අහං තෙන සමයෙන මහාගොව්ඤ්ඤා
 බ්‍රාහ්මණො අහොසිං අහං තෙසං සාවකානං බ්‍රාහ්මලොකසහඛාරාය
 මග්ගං දෙසෙසිං. තං ඛො පන මෙ පඤ්ඤාසිධං, බ්‍රහ්මචරියං න නිබ්බිද්‍ය
 න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්මොධාය
 න නිබ්බානාය සංවත්තති, යාවදෙව බ්‍රහ්ම ලොකුපපත්තියා.

ඉදං ඛො පන මෙ පඤ්ඤාසිධං, බ්‍රහ්මචරියං එකත්තනිබ්බිද්‍ය විරාගාය
 නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය, සම්මොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති, ති
 කතමඤ්ඤා තං පඤ්ඤාසිධං, බ්‍රහ්මචරියං එකත්ත නිබ්බිද්‍ය විරාගාය
 නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්මොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති?
 අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො, සෙය්‍යථිදං? සමුදාදිද්ධි සමුදා-
 සංකප්පො සමමාචාරා සමමාකමමනෙසා සමමාආජිවො සමමාචාරායාමො
 සමමාසති සමමාසමාධි ඉදං ඛො තං පඤ්ඤාසිධං, බ්‍රහ්මචරියං එකත්ත-
 නිබ්බිද්‍ය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්මොධාය
 නිබ්බානාය සංවත්තති.

36. යෙ ඛො පන මෙ පඤ්ඤාසිධං සාවකා සංඛෙධන සංඛං සාසනං
 ආජානන්ති, තෙ ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුක්තිං පඤ්ඤා-
 විමුක්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සවජ්ඣානං උපසමපජ්ජ
 විහරන්ති යෙ න සංඛෙධන සංඛං සාසනං ආජානන්ති, තෙ පඤ්ඤානං
 ධර්මභාගියානං සංඤ්ඤාජනානං/පරික්ඛයා ඔපපාතිකා භොතති, තස්ස
 පරිනිබ්බායිතො අනාවතතිධම්මො තස්මා ලොකා. යෙ න සංඛෙධන සංඛං
 සාසනං ආජානන්ති, අපෙසකච්චෙ තිණ්ණං සංඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා
 තනුතො සකදගාමිතො භොතති, සකිදෙව ඉමං ලොකං රාගදෝසමොහානං
 ආගන්ත්වා දුක්ඛත්තස්ස කර්මසහති. යෙ න සංඛෙධන සංඛං සාසනං
 ආජානන්ති අපෙසකච්චෙ තිණ්ණං සංඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා සොතාපනතො
 භොතති අවනිපාතධම්මො නියතා සම්මොඨිපරායණා. ඉති ඛො පඤ්ඤාසිධං,
 සංඛෙධසං යෙව ඉමෙසං කුලපුත්තානං අමොඝා පට්ඨජ්ජා අවඤ්ඤා සථලා
 යඋප්පායා”ති

ඉදමචො ච හගවා, අත්තමනො පඤ්ඤාසිධො ගන්ධබ්බපුත්තො
 හගවතො සාසිතං අභිනාදිත්වා අනුමොදිත්වා හගවතං අභිවාදෙත්වා
 පදකම්මං කත්වා තත්ත්වත්තාරධායී ති.

මහාගොව්ඤ්ඤකං ඡට්ඨං.

“පන්සිඵව, එය මම සිහි කෙරෙමි. එ සමයෙහි මම මහාගොව්ඤ්ඤ ඉ.භමණ වීමි. මම ඒ සවිචනට බඹලොවැ බඹා හා එක්වනුවට මහ දෙසීමි. පන්සිඵව, මගේ ඒ බඹසර සසුරු කලකිරෙනු පිණිස නො පැවැත්තේය. විරාගය පිණිස නො පැවැත්තේය. නිරෝධය පිණිස නො පැවැත්තේය. උපශමය (දුක් සංසිදුවීම) පිණිස නො පැවැත්තේය. අභිඤ්ඤා පිණිස නො පැවැත්තේය. සම්බෝධය පිණිස නො පැවැත්තේය. නිවන් පිණිස නො පැවැත්තේය. වැලිදු බඹ ලොවැ ඉපැත්ම පිණිස පැවැත්තේය. පන්සිඵව, මගේ මේ බඹසර (මෙසස්න) ඒකාන්තයෙන් සසරු කලකිරෙනු පිණිස, විරාගය පිණිස, නිරෝධය පිණිස, චක්‍රපශමය පිණිස, අභිඤ්ඤා පිණිස, සම්බෝධය පිණිස, නිවන් පිණිස පවතී.

36. පන්සිඵව, මගේ යම් සවු කෙනෙක් මගේ ශාසනය සියල්ලෙන් සියල්ල (මගේ මුළු සස්නම) දැනගන්නාහුද, ඔහු ආසුටයන් ගේ ක්ෂයයෙන් ආසුට රහිත වූ, එලසමාධිය ද එල ඥානය ද මෙ අත්බවිහි ම තුමු වෙසෙසි-නුවණින් දැන, පසක් කොට, ලැබ වෙසෙත් යම් කෙනෙක් මෙ සස්නසියල්ලෙන් සියල්ල (මුළු සස්නම) නො දැන ගනිත් ද, ඔහු අවරහාගික සංයෝජනයන් වැනැසීමෙන්, එහි දී පිරිනිවෙත සුලු වැ, එ ලොවින් පෙරළා නො එන සුලු වැ සුදවස් බඹලොවැ ඔපපාතික වැ උපද්‍රව්‍යාහු වෙති. යම් කෙනෙක් සස්න සියල්ලෙන් සියල්ල (මුළු සස්නම) නො දන්නාහු ද, ඔවුන් ගෙන් ඇතැම් කෙනෙක් තුන් සංයෝජනයන් ක්ෂිණ වීමෙන් රාග වෛෂ මොහයන් තුනී බැවින් සෙදුගම්හු වෙත්. එක් වරක් ම මේ ලොවට අවුත් දුක් කෙළවර කරන්නාහ. යම් කෙනෙක් සස්න සියල්ලෙන් සියල්ල නො දන්නාහු ද, ඒ ඇතැම් කෙනෙක් තුන් සංයෝජනයන් ක්ෂිණ වීමෙන් අවාහි නොවැටෙන සුලු, රහත් බවට නියත වූ, සම්බෝධය (රහත්බව) ප්‍රතිෂ්ඨා කොටැති, සෝවාන්හු වෙත්. පන්සිඵව, මෙසේ ම මේ සියලු ම (සසුන් වන්) කුල පුතුන් ගේ පැවිද්ද නොසිස් වෙයි, නොවද වෙයි, සඵල වෙයි, වැඩිම සහිත වෙයි.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදා සේක. සතුටු වූ පන්සිඵ ගඳවු පුත් තෙම භගවත් ඉදුරපුත් ගේ වචනය පිළිගෙන, අදු.මොවන් කොට ඔබ ආදරයෙන් වැඳ, පැදැකුණු කොට, එහි ම අතුරුදහන් විය.

සවැනි මහාගොව්ඤ්ඤ සූත්‍රය නිමිසේ ය.

8.

මහාසමයසූත්තං.

1. එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා සකෙකසු වීහරති කපිලවස්ත්‍රසමී. මහාවතෙ මහතා භික්ඛුසංඝොන සඬං පඤ්චමනෙති භික්ඛුසතෙති සංඛෙඛහෙව අරහතෙති දසති ච ලොකධාතුති දෙවතා යෙභුයොන සන්තිපතිතා භොතති භගවන්තං දසසත්තාය භික්ඛුසංඝකඤ්ඤා. අප් ඛො චතුන්නං සුද්ධාවාසකාධිකානං දෙවතානං¹ එතදභොසී:

"අයං ඛො භගවා සකෙකසු වීහරති කපිලවස්ත්‍රසමී. මහාවතෙ මහතා භික්ඛුසංඝොන සඬං පඤ්චමනෙති භික්ඛුසතෙති සංඛෙඛහෙව අරහතෙති. දසති ච ලොකධාතුති දෙවතා යෙභුයොන සන්තිපතිතා භොතති භගවන්තං දසසත්තාය භික්ඛුසංඝකඤ්ඤා, යනතුන මයමපි යෙන භගවා තෙනුපසංඛිතමය්‍යාම. උපසංඛිතථිතා භගවතො සන්තිකෙ පච්චෙකං ගාථං² භාසෙය්‍යාමා"³ති

2. අප් ඛො තා දෙවතා සෙය්‍යථාපි නාම බ්‍රහ්මා පූරියො සමිඤ්ජිතං⁴ වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමිඤ්ජය්‍ය,⁴ එවමෙව සුද්ධාවාසෙසු දෙවෙසු අනතරහිතා භගවතො පුරන්තො පාතුරහෙසු,⁵ අප් ඛො තා දෙවතා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං අවිස්සු, එකමන්තං ඨිතා ඛො එතා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී;

"මහාසමයො පවනස්මිං දෙවකායා ඥාමාගතා,

ආගතමහ ඉමං ධර්මසමයං දකඛිතායෙ අපරාජිතසංඝනනී,"

අප් ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී,

1 රදවිතං - PTS සත්‍ය

2 පච්චෙකගාථං - PTS සත්‍ය

3 සමි-ජිතං, (සිඳු)

4 සමි-ජෙය්‍ය (සිඳු)

5 පාතුරහෙසු PTS

8.

මහාසමය සූත්‍රය

1 මා උසින් මෙසේ අසන ලදී.

එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය ජනපදයෙහි කිඤ්චුවන් පුර අසල මහ වෙනෙහි සියලු දෙනා ම රහත් වූ භික්ෂූන් පනසියක් පමණ වූ මහද් භික්ෂූ සමූහයක් හා වැඩ වසන සේක. දස (දහසක්) ලෝදයෙකුත් හඟවත් බුදුරජුන් ද බික්සහන ද දක්නා පිණිස දෙවියෝ බෙහෙටින් මුළු දෙවුරුණු වෙත්.

එ කල්හි “මෙ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වනාහි යැහැ රටැ කිඤ්චුවන් පුර අසල මහ වෙනෙහි සියලු දෙනා ම රහත් වූ භික්ෂූන් පනසියක් පමණ වූ මහත් මහණමුළුවක් හා වැඩ වසන සේක. දස (දහසක්) ලෝදයෙන් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් භික්ෂූසංඝයාත් දක්නා පිණිස දෙවියෝ බෙහෙටින් මුළු දෙවුරුණු වෙත්. අපි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹෙන්නාවෝ නව, එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උපපයෙහි එක් එක් ගසක් කියන-නාවෝ නව යෙහෙකැ” කී සතර සුදුවැසි බඩලෝ වැසි දෙවියනට වෙ සිත විය.

ඉක්බිති ඒ දෙවියෝ, බල ඇති ටිනියක්වූ එක් කළ අතක් දික් කරනු ද, දික් කළ අතක් එක් කරනු ද යෙසින් ම සුදුවැසි දෙවියන් අතුරුරන් අතුරුගත් වූවාහු, හඟවත් බුදුරජුන් හමුයෙහි පහළ වූහ. එයට පසු ඒ දෙවියෝ හඟවත් බුදුරජුන් වැද එක් පයෙකැ සිටියහ. (ඔවුනතුරෙහි) එක් පයෙකැ සිටියා වූ ම එක් දෙවියෙක් හඟවත් බුදුරජුන හමුයෙහි වෙ භාජාව කී ය; (භාජාවෙ දර්ථය)

“තඤ්ඤා භික්ඛූවාසො සමාදායංසු චිත්තමිත්තනො උජ්ජකමකංසු,
සාරථීව නෙකතානි ගහෙතො ඉන්ද්‍රියානි රක්ඛන්ති පණ්ඩිතා”¹ති.

අථ ඛො අපරා දෙවතා හගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

“ජේතා ඛිලං ජේතා පඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං උභෙවං මනෙජා,
තෙ චරන්ති සුද්ධා විමලා චක්ඛුමතා සුදන්තා සුසු නාගා”²ති

අථ ඛො අපරා දෙවතා හගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

“යෙ කෙවි බුද්ධං සරණං ගතාසෙ න තෙ ගම්ඝ්ඤානි අපායභූමිං³
පහාය මාත්‍රසං දෙහං දෙවකායං පරිසුරෙස්සන්ති”⁴ති.

3. අථ ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙකසි, “යෙභුයොන භික්ඛූවාසෙ දසසු
ලොකධාතුසු දෙවතා සන්තිපතිතා භොන්ති, තථාගතං දසසුනාය
භික්ඛුසංඝං, යෙ පි තෙ භික්ඛූවාසෙ අහෙසුං, අනිත්ථද්ධානං අරහත්තො
සමොසමබුද්ධා, තෙසමපි හගවන්තානං එතංපරමා⁵ යෙව දෙවතා
සන්තිපතිතා අහෙසුං සෙයාරොපි මයහං එතරහි යෙ පි තෙ භික්ඛූවාසෙ
හවිසසන්ති අනාගතමධ්දානං අරහත්තොසමොසමබුද්ධා, තෙසමපි හගවන්තානං
එතංපරමා යෙව දෙවතා සන්තිපතිතා හවිසසන්ති සෙයාරොපි මයහං එතරහි
අභික්ඛුසංඝං භික්ඛූවාසෙ දෙවකායානං නාමානි, කිත්තධිසංඝං භික්ඛූවාසෙ
දෙවකායානං නාමානි, දෙසිසංඝං භික්ඛූවාසෙ දෙවකායානං නාමානි. තං
සුභංසංසංඝං මනසි කරොථ භාසිසංඝං”⁶ති. “එවමහනෙක”⁷ති ඛො තෙ
භික්ඛු හගවතො පටිච්ඡෙදසංඝං හගවා එතදවොච

4. සිලොකමනුකසංඝං යත් භූමිං තදසසිතං,
යෙ සීතා ගිරිගබ්ගරං⁸ පතිත්තා සමාහිතා.

පුට්ඨ සිභා⁹ව සලලිතා ලොමහංසාභිසම්භූතො,
ඔදාමනසා සුද්ධා විප්පසන්තා මනාවිලා¹⁰

භිජයො පඤ්ඤාසනෙ ඤාතො වනෙ කාපිලවත්ථෙ,
තතො ආමන්තසී සත්ථා සාපිකෙ සාසනෙ රතෙ.

දෙවකායා අභික්ඛුසංඝං තෙ විජානාථ භික්ඛූවාසො.
තෙ ව ආනන්දමකරො සුඤ්ඤා බුද්ධියා සාසනං.

1. උභෙවං (කම)

2. අපායං (සිවු)

3. එතංපරමා (සි)

4. ගබ්ගරං (උවු)

5. විප්පසන්තොවිලා (ඉජ්ජං ආස)

එ කලා අන් දෙවියෙක් හඟවත් බුදුරජුන් වෙනැ, “ඒ කරුණ නාගයෝ (රහත්තු) පසැසි බුදුරජුන් විසින් මොනොවට දුමුණාහු, කෙලෙස් හුල සිද, කෙලෙස් කණයම ද සිද, රාගද්වේෂ මෝහ ඉන්ද්‍රකීලය උදුරා පියා, තෘෂ්ණා නැති ව, පිරිසිදු වැ, නිර්මල වැ හැසිරෙත්” යි ගයින් කී ය.

එ කලා අන් දෙවියෙක් හඟවත් බුදුරජුන් වෙනැ, “යම් කෙනෙක් බුදුරජුන් සරණ ගියාහු ද, ඔහු අපායට නො යන්නාහ. මිනිස් කය හැර දෙවමුළුව සපුරන්නාහ” යි ගයින් කී ය.

3. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන් අමතා, “මහණෙනි, බොහෝ සෙයින් දස (දහසක්) ලෝදහි දෙවියෝ තථාගතයන් ද බික් සහන ද දක්නට මුළුදෙවුණාහු වෙත්. මහණෙනි, ඉකුත් කලා යම් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වූහු ද, ඒ හඟවත් බුදුවරුන්ගේ ද, දෑත් මගේ (මේ සම්මයෙහි) මෙන්, මේ පරම කොට (මේ පමණ) ම වූ දෙවියෝ රැස් වූහ. මහණෙනි, අනා කල්හි යම් රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වන්නාහු ද, ඔවුන් ගේ ද දෑත් මගේ (මේ සම්මයෙහි) සෙයින්, මෙතෙක් ම (මේ පමණ) ම දෙවියෝ රැස් වන්නාහ.

මහණෙනි, දේව-සමූහයන් ගේ නම් හෙළි කරන්නෙමි මහණෙනි, දේව සමූහයන් ගේ නම් පෙහෙළි කරන්නෙමි. මහණෙනි, දෙවියන්ගේ නම් දෙසන්නෙමි. එය අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි” යි වදළ සේක.

“එසේ ය, වහන්සැ” යි ම එ මහණහු හඟවත් බුදුරජුන්ට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක.

4 “සිලොවක් කියන්නෙමි. යම් තැනෙක බුමාවු දෙවියෝ ඇත් ද, රහත්තු එ තැන් ඇසුරු කළාහු වෙත්. නිවන් කරා මෙහෙයු සිත් ඇති, සමාධිගත සිත් ඇති, ලොමුදහ ගැනුම් මැඩලූ, පිරිසිදු සිතැති, නොකිලිවි වූ, වෙසෙසින් පහන් වූ, නොකැලැබුණු ඒ රහත්තු විචික්ත වූ බොහෝ සිංහයන් සේ ගිරි ගුහා ඇසුරු කළාහු වෙත්”

කිඹුල්වත් පුර අසල වෙනෙහි දී ශාස්තෘහු සස්තැ ඇලුණු පන්සියකට වැඩි සවිවන් දෑත, ඉක්බිති ඔවුන් අමතා ‘මහණෙනි, දේව සමූහයෝ පැමිණියාහ. ඔවුන් දිවැස් නුවණින් දනිවු’ යි වදළාහ. ඔහු ද බුදුරජුන් ගේ හස්ත අසා දිවැස උපදවනුවට වැර වැඩුහ.

තෙසං පාතුරහු සද්දණං අමනුසසානදසනාං,
අපෙපකෙ සතමද්දකඛුං සහසං අප සත්තරිං.
සතං එකෙ සහසතානං අමනුසසානමද්දසුං,
අපෙපකෙ'නත්තමද්දකඛුං දිසා සබ්බා ධූවා අහු.¹

5. නඤ්ඤි සබ්බං අභිසංඝය වට්ඨන්ති² චක්ඛුමා,
තතො ආමනති සත්ථා සාවතෙ සාසනෙ රතෙ.

“දෙවකායා අභිකක්කනා තෙ විජ්ජාප භික්ඛවො,
යෙ වො'හං කිත්තයිසසාමී ගිරාහි අනුපුබ්බසො.

සත්තසහසසා තෙ යක්ඛා භුමිමා කාපිලවත්ථා,
ඉද්ධිමනෙසා පුත්තිමනෙසා වණ්ණවනෙසා යසසඬිනො,
මොදමානා අභිකක්කාමුං භික්ඛුනං සමීතිං වනං,

ජ සහසසා භෙමවතා යක්ඛා නානත්තවණ්ණිනො,
ඉද්ධිමනෙසා පුත්තිමනෙසා වණ්ණවනෙසා යසසඬිනො,
මොදමානා අභිකක්කාමුං භික්ඛුනං සමීතිං වනං.

6. සාතාගි' යා තිසහසසා යක්ඛා නානත්තවණ්ණිනො
ඉද්ධිමනෙසා පුත්තිමනෙසා වණ්ණවනෙසා යසසඬිනො,
මොදමානා අභිකක්කාමුං භික්ඛුනං සමීතිං වනං.

ඉට්ඨිතෙ සොළසසහසසා යක්ඛා නානත්තවණ්ණිනො
ඉද්ධිමනෙසා පුත්තිමනෙසා වණ්ණවනෙසා යසසඬිනො,
මොදමානා අභිකක්කාමුං භික්ඛුනං සමීතිං වනං.

වෙසාමිත්තා පඤ්ඤාසතා යක්ඛා නානත්තවණ්ණිනො
ඉද්ධිමනෙසා පුත්තිමනෙසා වණ්ණවනෙසා යසසඬිනො,
මොදමානා අභිකක්කාමුං භික්ඛුනං සමීතිං වනං.

කුමභීරො රාජගහිකො වෙපුප්පස්ස භිවෙසනං,
භියොසා නං සත්තසහසසා යක්ඛානං පඨිරුපාසඤ්ඤා
කුමභීරො රාජගහිකො සොපාග සමීතිං වනං.

- 7 පුරිමඤ්ඤි දිසං රාජා ධනරට්ඨො පසාසති³
ගජධබ්බානං ආධිපති මහාපාජා යසසඬි සො

a කුමභීර යනෙහි රාජගහික ව්‍යුත්ප්‍රේ' සමිත් රතෙවාසිකා
භූයා ගත සහසාණ සත්තසා පරිපුපාසානෙ (මහාමායුරී වද්දා)

b පුට්ඨිණ ධනරාජවු සතු දක්ෂිණෙන වරුණකා
පඨිරුමන වරුපාසක කුටුමරස්ථානකරාදිසා (මහාවංශ)

1. අහු (මජ්ඣිම.)

2. අවට්ඨන්ති (විකා)

වහා ම ඔවුනට අමනුෂ්‍යයන් දක්නා නුවණ පහළ විය. ඇතැම් මහණ කෙනෙක් අමනුෂ්‍යයන් සියයක් දුටුහු, ඇතැම් මහණ කෙනෙක් දහසක් අමනුෂ්‍යයන් දුටුහු. ඇතැම් මහණ කෙනෙක් සැත්තැදහසක් දුටුහු.

ඇතැම් මහණ කෙනෙක් සියදහසක් දුටුහු. ඇතැම් මහණ කෙනෙක් අනන්තදෙව් බමුන් දුටුහු. සියලු දිශාවෝ දෙව්බමුන් ගෙන් පැතිරගත්තෝ වූහ.

5. පසැස් ඇති ශාස්තෘන්වහන්සේ ඒ සියල්ල වෙසෙයි-නුවණින් දැන වෙන් කොට දැක ඉක්බිති සස්නා ඇලුණු ඒ සිය සර්වත් බණවා,

“මහණෙනි, දෙව්මුළුවෝ එළැඹියාහ වචනවලින් පිළිවෙළින් ඒ යම් දෙව්කෙනකු හෙළි කරන්නෙම් ද ඔවුන් දැන ගනිවු” යැයි වදළ සේක.

“කිඹුල්වත්පුර වැසි, ඉදුමත්, බබළන, පැහැපත්, යශස් ඇති සත්දහසක් බුමැටු දෙවියෝ සතුටු වන්නාහු, රහත් මහණ මුළුව දක්නට වනය කරා එළැඹියාහ.

භිමවත් වැසි, නන්වැදෑරුම් පැහැ සපු ඇති, ඉදුමත්, බබළන, පැහැපත්, යශස් ඇති සදහසෙක් දෙවියෝ සතුටු වන්නාහු ඒ රහත් මහණ දක්නට වනය කරා එළැඹියාහ.

6 සාකහිරි පර්වතවාසී, නන්වැදෑරුම් පැහැසපු ඇති, ඉදුමත්, බබළන, පැහැපත්, යශස් ඇති තුන්දහසෙක් දෙවියෝ සතුටු වෙමින් භික්ෂු සමාගමය දක්නට වනය කරා එළැඹියාහ.

මෙසේ නන්වැදෑරුම් පැහැසපු ඇති, ඉදුමත්, බබළන, පැහැපත්, යශස් ඇති සොළොස් දහසෙක් දෙවියෝ සතුටු වෙමින් රහත් භික්ෂුන් ගේ සමාගමය දක්නට වනයට පැමිණියාහ.

විශ්වාමිත්‍රපර්වතවාසී, නන්වැදෑරුම් පැහැසපු ඇති, ඉදුමත්, පැහැපත්, යසස් ඇති, පන්සියයෙක් දෙවියෝ සතුටු වෙමින් ඒ රහත් භික්ෂුන්ගේ සමාගමය දක්නට වනයට පැමිණියාහ.

රජගහ නුවර වැසි කුම්භීර නම් යක් සෙනෙවියෙක් වෙයි. චිපුලහිරි පර්ව ඔහු වසන තැන ය. සිය දහසකටත් වැඩි යක්කු ඔහු ඇසුරු කෙරෙත්. රජගහවැසි ඒ කුම්භීර තෙමේ ද භික්ෂු සමාගමය දක්නට වනයට පැමිණි සේ ය.

පුත්තං පි තස්ස බහවො ඉඤ්ජාමා මහබ්බලා
ඉද්ධිමනෙතා පුත්තිමනෙතා ව ඡණ්ණවනෙතා යසස්සිනො,
මොදමානා අභික්කාමුං භික්ඛූනං සමීතිං වනං.

දක්ඛිණෙඤ්ඤා දිසං රාජා විරූපකෙඛා තං පසාසති
කුමහණ්ඩානං අධිපති මහාරාජා යසස්සි සො.

පුත්තං පි තස්ස බහවො ඉඤ්ජාමා මහබ්බලා
ඉද්ධිමනෙතා පුත්තිමනෙතා ව ඡණ්ණවනෙතා යසස්සිනො,
මොදමානා අභික්කාමුං භික්ඛූනං සමීතිං වනං.

පඤ්ඤමඤ්ඤා දිසං රාජා විරූපකෙඛා පසාසති
නාගාණ්ඩානං අධිපති මහාරාජා යසස්සි සො.

පුත්තං පි තස්ස බහවො ඉඤ්ජාමා මහබ්බලා
ඉද්ධිමනෙතා පුත්තිමනෙතා ව ඡණ්ණවනෙතා යසස්සිනො,
මොදමානා අභික්කාමුං භික්ඛූනං සමීතිං වනං.

උත්තරඤ්ඤා දිසං රාජා කුචෙරො තං පසාසති
යසස්සිනාඤ්ඤා අධිපති මහාරාජා යසස්සි සො.

පුත්තං පි තස්ස බහවො ඉඤ්ජාමා මහබ්බලා
ඉද්ධිමනෙතා පුත්තිමනෙතා ව ඡණ්ණවනෙතා යසස්සිනො,
මොදමානා අභික්කාමුං භික්ඛූනං සමීතිං වනං.

- 8 පූරිමං දිසං ධනරච්ඡො දක්ඛිණෙන විරූපකෙතො,
පඤ්ඤමෙන විරූපකෙඛා කුචෙරො උත්තරං දිසං.

වත්තාතො තෙ මහාරාජා සමන්තා චතුරො දිසා
ද්දුප්පමානා අට්ඨංසු වනෙ කාපිලවත්ථවේ

තෙසං මායාවිනො දසා ආගුං වඤ්ඤිතිකා සඨා
මායා කුචෙණ්ඩු චෙට්ඨණ්ඩු විටුච්ච විටුච්චො සහ

වඤ්ජො කාමසෙට්ඨා ච කිණ්ණිසණ්ඩු නිසණ්ඩු ච,
පනාදෙ ඔපමෙඤ්ඤා ච දෙවසුතො ච මාතලී,
චිත්තසතො ච නන්දිකං නළො රාජා ජනෙසහො¹

ආගුං පඤ්ඤිමො චෙච තිබ්බරු පූරිසච්චිසා
එතෙ වඤ්ඤා ච රාජානො නන්දිකා සහ රාජුභි,
මොදමානා අභික්කාමුං භික්ඛූනං සමීතිං වනං.

1 ජනෙසහො (සසා)

7. පෙර දිගට රජ වූ දහරට (ධාතරාජ්‍ය) තෙම එ දෙස පාලනය කරයි. හත්ධර්වයනට අධිපති යශස් ඇති ඒ (වරම්) මහරජ ද මහ බලැති, ඉදුමත්, බබළන, පැහැපත්, යශස් ඇති ඉන්ද්‍ර යන නම ඇති බොහෝ වූ ඔහු පුත්තු ද සතුටු වන්නාහු භික්ෂූන් ගේ සමාගමය දක්නට වනයට පැමිණියහ.

විරෑළ (විරෑළක) වරම් රජ ඒ දකුණු දෙස පාලනය කෙරෙයි. කුම්භාණ්ඩ යනට අධිපති වූ ඒ යශස්වී මහරජ ද, මහත් බල ඇති, ඉදුමත්, බබළන, පැහැපත්, යශස් ඇති, ඔහුගේ ඉන්ද්‍ර නම් වූ බොහෝ පුත්තු ද සතුටු වන්නාහු භික්ෂූන්ගේ සමාගමය දක්නට වනයට පැමිණියහ.

විරෑආසි (විරෑපාක්ෂ) වරම් රජ ඒ පැසිම් දෙස පාලනය කෙරෙයි. නාගයනට අධිපති වූ යශස්වී වූ ඒ වරම් මහරජ ද, මහ බලැති, ඉදුමත්, බබළන, පැහැපත්, යශස් ඇති, ඔහු ගේ ඉන්ද්‍ර නම් වූ බොහෝ පුත්තු ද, සතුටු වන්නාහු භික්ෂුසමාගමය දක්නට වනයට පැමිණියහ.

වෙසවුණු (කුවෙර) වරම් රජ ඒ උතුරු දිග පාලනය කෙරෙයි. යක්ෂ-යනට අධිපති වූ යශස්වී වූ ඒ මහරජු ද ඉන්ද්‍ර යන නමැති මහ බලැති, ඉදුමත්, දුසුනිමත්, වර්ණවත්, යශස්වී වූ ඔහුගේ බොහෝ පුත්තු ද සතුටු වන්නාහු භික්ෂූන්ගේ සමාගමය දක්නට වනයට පැමිණියහ.

8. ධාතරාජ්‍ය වරම් රජ පෙර දිග ද, විරෑළක වරම් රජ දකුණු දිග ද, විරෑපාක්ෂ වරම් රජ පැසිම් දිග ද, කුවෙර වරම් රජ උතුරු දිග දැයි ඒ සතර වරම් මහරජුහු කිහිල්වත් පුර වනයෙහි භාත්පසැ අතිසැන් බබළමින් සිටියහ.

9. ඔවුන්ගේ මායාවී වූ වංචනික වූ යථ වූ කපට වූ කුටෙණ්ඩු, වෙටෙණ්ඩු, වීටු, වීටුඩ යන දසයෝ ද,

වඤ්ඤා, කාමසෙට්ඨ, කිත්තිසණ්ඩු, නිසණ්ඩු, පනා ද, ඕප්පඤ්ඤා, දෙව-රියැදුරු මාතලී යන දෙවියෝ ද, චිත්‍ර, සේන, චිත්‍රසේන යන ගදැවු තිදෙනා ද, නළ නම් දෙවරජ ද, ජනවසභ දෙවපුත් ද,

පත්තිම දෙවපුත් ද, තිමබරු නම් ගදැවු රජ ද, පුරියවච්චසා දෙවදු ද යන මේ සියල්ලෝ ද, අන් ගදැවු රජුහු ද සතුටු වන්නාහු සිය රජුන් සමග භික්ෂූන් ගේ සමාගමය දක්නට වනයට පැමිණියහ.

අථාගු¹ නාහසා නාගා වෙසාලා සහ තච්ඡකා
කම්බලසූතරා ආගු² පායාගා සහ ඤාතිහි.

යාමුනා ධනරට්ඨො ව ආගු³ නාගා යසසසිනො
ඵරාවණො මහානාගො සොපාග සමිති⁴ වනං.

10. යෙ නාගරාජෙ සහසා හරන්ති
දිබ්බා දිජා පකඛි උසුඤ්චකඛු,
වෙහාසයා⁵ තෙ වනමඤ්ඤපත්තා
චිත්තා සුපණ්ණො ඉති තෙසං නාමානි⁶.

අහයං තද නාගරාජානමාසි
සුපණ්ණොතො ඛෙමමකාසි බුද්ධො,
සණ්කාහි වාචාහි උපවකයත්තා
නාගා සුපණ්ණො සරණමගංසු⁷ බුද්ධං.

11. ජිකා චජිරහසෙවන සමුද්දං අසුරා සිතා
භාතරො වාසවසෙකතෙ ඉද්ධිමනෙතා යසසසිනො.

කාලකඤ්ජො මහාභිද්ධො⁸ අසුරා දුනවෙසසා
වෙපථිකති සුචිතති ව පහාරොදෙ නමුචි සහ.

සතඤ්ච ඛලිපුත්තානං සමෙබ් වෙරොවනාමකා
සනතයහිතො ඛලිං සෙනං⁹ රාහුහදුමුපාගමු,
'සමයො' දුති හදදනෙත භික්ඛුනං සමිති¹⁰ වනං'.

12. ආපො ව දෙවා පයථි ව තෙජො වායො තදගමුං
වරුණා වාරුණා¹¹ දෙවා සොමො ව යසසා සහ
මෙත්තාකරුණාකායිකා ආගු දෙවා යසසසිනො

දසෙතෙ දසධා කායා සමෙබ් නානාත්වණ්ණිනො
ඉද්ධිමනෙතා ජුතිමනෙතා ව ණණ්වෙත්තා යසසසිනො
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමිති¹² වනං.

13. වෙණු ව දෙවා¹³ සහලි ව අසමා ව දුවෙ යමා
වඤ්ඤපභිසා දෙවා චුඤ්ඤාගුං පුරකඛිතො.

1 අථාගු (සීලු)

2 ආගු (සී)

3 ආගු (මජ්ඣං)

4 ටවහාසයා (මජ්ඣං)

5 නාමං (මජ්ඣං)

6 සරණමගංසු (මජ්ඣං)

7 මහාභිද්ධං (PTS)

8 ඛලිපුත්තං (මජ්ඣං), ඛලිපුත්තං (සනා)

9 වාරුණා (මජ්ඣං)

10 ටවඤ්ඤ දෙවා ව (මජ්ඣං)

සූර්යාගේ මුහුණතේ දිව්‍ය භාවය දැක්වීම සඳහා ලංකාවේ පෞරාණික කාව්‍යයේ මෙම භාවය පැහැදිලි කර ඇත. මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය.

මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය. මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය.

1. දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය. මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය.

මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය. මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය.

II. දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය. මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය.

මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය. මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය.

මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය. මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය.

III. දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය. මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය.

මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය. මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය.

13. දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය. මෙම භාවය ලංකාවේ දික්සැර රූපයේ දැක්වීමට හේතු විය.

සුරියසප්පතිසා¹ දෙවා සුරියමාග්² පුරකඛ්ඛා
නකඛ්ඛාහි පුරකඛ්ඛා ආග් මන්දවලාහකා
වසුනං වාසවො සෙට්ඨා සකෙකාපාග්³ පුරින්දදෙ.
දසෙතෙ දසධා කායා සට්ඨෙ නානත්තවණ්ණිනො
ඉඨිමනෙතා ජුතිමනෙතා විණ්ණවනෙතා යසසයිනො
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමිතීං වනං.

14. අපාග් සහභු දෙවා ජලමඝ්ඛි සිධාරිව
අරිට්ඨාකා ව රොජො ව උමමාපුපථිභාසිනො.
වරුණා සහ ධම්මා ව අච්චුතා ව අනෙජකා
සුලෙයා රුචිරා ආග් ආග් වාසවනෙසිනො
දසෙතෙ දසධා කායා සට්ඨෙ නානත්තවණ්ණිනො
ඉඨිමනෙතා ජුතිමනෙතා විණ්ණවනෙතා යසසයිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමිතීං වනං.

15. සමානා මහාසමානා⁴ මානුසා මානුසුත්තමා
බ්බිධාපදුසිකා ආග් ආග් මනොපදුසිකා.
අපාග් හරයො දෙවා යෙ ච ලොභිතවාසිනො
පාරගා මහාපාරගා ආග් දෙවා යසසයිනො.
දසෙතෙ දසධා කායා සට්ඨෙ නානත්තවණ්ණිනො
ඉඨිමනෙතා ජුතිමනෙතා විණ්ණවනෙතා යසසයිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමිතීං වනං.

16. සුකකා කරමහා⁵ අරුණා ආග් වෙඛාසා⁶ සහ
ඔදනගයහා පාමොසඛා ආග් දෙවා විවික්ඛණා.
සදුමතො භාරගජා මීයකා ව යසසයිනො
ථනයං ආග පජජනෙතා⁷ යො දිසා අභිවසසති.
දසෙතෙ දසධා කායා සට්ඨෙ නානත්තවණ්ණිනො
ඉඨිමනෙතා ජුතිමනෙතා විණ්ණවනෙතා යසසයිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමිතීං වනං.

17. ධෙමියා තුසිතා යාමා කට්ඨකා ව යසසයිනො
ලමබ්බකා ප්‍රාමසෙට්ඨා ජොතිනාමා ව ආසවා,
භිමාණරතිනො ආග් අපාග් පරතිමිතා
දසෙතෙ දසධා කායා සට්ඨෙ නානත්තවණ්ණිනො
ඉඨිමනෙතා ජුතිමනෙතා විණ්ණවනෙතා යසසයිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමිතීං වනං.

1. සුරියසප්පතිසා - මජ්ඣ.

2. සුරියමාග් - මජ්ඣ.

3. සකෙකාපාගා - මජ්ඣ.

4. මහාසමානා - මජ්ඣ.

5. කරුමහා - සීග්‍ර, සායා PTS

6. වෙසතසා - මජ්ඣ.

7. පජජනනා - මජ්ඣ, සීග්‍ර PTS

හිරුමඬල නිසා වසන දෙවියෝ (හිරුමඬලට අධිපති) හිරුදෙව් පුතු පෙරවු කොට ගෙන ආහ. නකත් තරු ඇසිඳ වසන දෙවියෝ නකත් තරුනට අධිපති දෙවියන් පෙරවු කොට ගෙන ද ආහ. මඤ්චලාභක දෙවියෝ ද ආහ

වසු දේවතාවනට නායක වූ පුරිඤ්ඤ යන අපර නාමධෙයයක් ඇති සත් දෙව්දු ද ආයේ ය.

නත් පැහැති ඉඳුමත් දුඤ්ඤමත් වර්ණවත් යශස්වී වූ දස දෙවනිකාය කෙනෙක් සතුටු වන්නාහු භික්ෂූන් ගේ ඒ සමාගමය දක්නට දස සැටියෙකින් වනයට ආහ.

14. ඉක්බිති සහභූ නම් දෙවියෝ ගිනිසිළු ගිනි දිලියෙන්නාහු වනයට ආහ. දියබෙරලිය මල් පැහැති අරිට්ටක නම් දෙවියෝ ද රෝප නම් දෙවියෝ ද, පිඤ්ඤ, ධම්ම, අවිච්ඡාද, අනෝපමක යන නම් ඇති දෙවියෝ ද ආහ. සුලෙඛා රූච්ඡ යන දෙවියෝ ද ආහ. වාසවනේසි නම් දෙවියෝ ද ආහ

නත් පැහැති සාද්ධිමත් දුඤ්ඤමත් වර්ණවත් යශස්වී වූ මේ දස දේව-සමුහයෝ සතුටු වන්නාහු භික්ෂූන් ගේ සමාගමය දක්නට වනය කරා දස පරිද්දෙකින් ආහ.

15. සමාන, මහාසමාන, මානුස, මානුසුත්තම, බ්‍රහ්මාපදෝදික නම් දෙවියෝ ද ආහ මනෝපදෝදික නම් දෙවියෝ ද ආහ. ඉක්බිති හරි නම් දෙවියෝ ද ආහ රතුවත් හඳනා යම් දෙව් කෙනෙක් ආද් ද, ඔහු ද යශස් ඇති පාරග මහාපාරග නම් වූ දෙවියෝ ද ඔ මේ දස දෙව්මුළුහු භික්ෂූන් ගේ ඒ සමිති ය දක්නට වනය කරා දස පරිද්දෙකින් ආහ.

16. සුක්ක කරුමහ වරුණ යන දෙවියෝ වේධනස යන දෙවියන් හා ආහ. ඔදනගග්ග පාමොක්ඛ විචක්ඛණ යන දෙවියෝ ද ආහ.

යශස් ඇති සදුමත්ත භාරගප යන නමැති දෙවියෝ ද මිස්සක නම් දෙවියෝ ද ආහ යමෙක් දිශාවන් තෙමත්තෝ ද, ඒ පර්ජනා දෙව් ද අහස ගුගුරුවමින් ආය.

නානා වර්ණ ඇති සාද්ධිමත් වූ දුඤ්ඤමත් වූ වර්ණවත් වූ යශස්වී වූ මේ සියලු දස දේව සමුහයෝ සතුටු වන්නාහු භික්ෂූන් ගේ සමාගමය දක්නට දස පරිද්දෙන් වනයට ආහ

17. කීර්තිමත් වෙමිය නම් දෙවියෝ ද තුසිත යාම කට්ඨක ලම්බික කාලාම පෙට්ටි පෝති ආසව නම් දෙවියෝ ද, නිම්මානරති නම් දෙවියෝ ද ආහ ඉක්බිති පරනිමිත නම් දෙවියෝ ද ආහ.

නත් පැහැති සාද්ධිමත් දුඤ්ඤමත් වර්ණවත් යශස් ඇති මේ දස දේව නිකායයෝ සතුටු වෙමින් භික්ෂූන් ගේ සමාගමය දක්නට දස අයුරින් වනයට ඵලුභියාහ

18. සට්ඨෙතෙ දෙවනීකායා සට්ඨෙ නානවත්තවණ්ණිනො,
නාමඤ්ඤො ආගඤ්ඤං¹ යෙ වඤ්ඤා සද්ධා සහ.
පටුඤ්ඤානිමිඤ්ඤං² ඔසනිණ්ණමනාසවං,
දඤ්ඤමොසතරං නාගං වඤ්ඤං අසිකානිගං.
සුමුග්ගා පරමනෙතා³ ව පුත්තා ඉඨිමනො සහ,
සනඛබ්බමාරො නිසෙසා ච සොපාග සමීතිං වනං,
සහ සංඝං බ්‍රහ්මලොකානං මහාබ්‍රහ්මාහිනිට්ඨති,
උපපනෙතා ජුනිමනෙතා හිසමාකායො යසසසි සො
දසෙසා ඉසසරා ආගං පටෙවකවසවත්තිනො,
තෙසඤ්ඤා මජ්ඣිමනො ආග භාරිනො පරිවාරිනො.
19. තෙ ව සට්ඨෙ අභික්ඛනෙත සඉද්දං⁴ දෙවෙ සබ්බමනෙ,
මාරසෙනා අභික්ඛාමුං⁵ පසස කණ්ණසස මජ්ඣං.
'එථ ගණ්ඨපථ ඛන්ධථ රාගෙන ඛන්ධමජ්ඣි වො,
සමනනා පරිවාරෙථ මා වො මුඤ්ඤිත්ථ කොචි නං'
ඉති තත්ථ මහාසෙනො කණ්ණසෙනං අපෙසයි,
පණ්ණිනා ඵලමාහවච සරං නන්ධාන භෙරවං.
20. යථා පාටුසසනෙතො මෙසො ථනසනෙතො සවිජ්ජකො.
තද්ද සො පටුට්ඨවත්ති සඛකුද්ධො අසංචයි
තඤ්ඤා සඛං අභිඤ්ඤාය වච්ඡජීවනා වත්ඛමා
තනො ආමනනයි සත්ථා සාවනෙ සාසනෙ රතෙ
මාරසෙනා අභික්ඛනනා තෙ විජානාථ හික්ඛවො.
තෙව ආතප්පමකරුං සුත්ථා බුද්ධසස සාසනා
විකරාගෙහපක්ඛාමුං නෙසං ලොමමි ඉඤ්ජයුං
සට්ඨෙ විජිතසඛිතාමා භයානීතා යසසසිනො
මොදනති සහ භුතෙහි සාවකා තෙ ජනෙසුතා''ති.

මහාසමයසූත්තං සමත්තං.

1 ආගඤ්ඤ ඩුග්ග, සායා PTS
2 පටුඤ්ඤානිමිඤ්ඤං - මජ්ඣං
පටුඤ්ඤානිමිඤ්ඤං - ඩුග්ග PTS

3 පරමනෙතා - කා
4 ඩුග්ග - සායා
5 අභික්ඛාමුං - මජ්ඣං

18. නත් පැහැති, මේ සියලු සැටෙන් දේව නිකායයෝ, තව ද තමනට සමාන යම් අන් දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද, ඔවුන් ද කැටුවැ නම් පිළිවෙළින් ආහ.

'වැසැ නිමැවූ ජාති ඇති, කෙලෙස් හුල් නැති, සතර කෙලෙස් මහ වතුරු තිබූ, ආසව නැති අරි සහන ද, ඔසයන් තිබූ, අගතියට නොයන (නොහොත් පව් නැති) අඳුරු පැහැ ඉක්මි සඳුහු වැනි බුදුරජු ද දකුම්භ' යි ආහ.

සෘද්ධිමත් බුදුරජු ගේ (ආයා) ශ්‍රාවක පුත්‍ර වූ සුමුත්ම පරමාත්ම යන දෙව්හු ද සනත්කුමාර බඹුහු හා ආහ. ඒ තිස්ස නම් බ්‍රහ්ම ද භික්ෂූන් ගේ සමාගමයට වනයට ආ ය.

මහබඹු තෙම බඹලෝ දහසක් අභිබවා සිටී. බඹලොවැ උපන්, දුක්ඛිමත් බිහිසුණු මහකයක් ඇති, කීර්තිමත් හෙ තෙමේ ද ආයේ ය.

වෙන් වෙන්වැ තම පිරිස් සිය වශයෙහි පවත්වන, ඊශ්වර වූ බඹහු දස දෙනෙක් ද මෙහි ආහ. ඔවුන් මැදින් බඹ පිරිස විසින් පිරිවැරුණු හාරිත නම් බ්‍රහ්ම තෙම ආයේ ය.

19. එළඹැ සිටී ඉන්ද්‍රයා සහිත බ්‍රහ්මයා සහිත ඒ සියලු දෙවියන් කරු මරසෙන්හු පැමිණියාහ. බලව මරහු ගේ මුළු වෙක සැටී!

"එවු, ගනිවු, බදිවු, මොහු හැම රාගයෙන් බඳනා ලදුවෝ ම වෙන් වා. හාත්පසින් පිරිවරවු (වටා මුර කොට සිටිවු). තෙපි ඒ කිසිවකු ද නො මුදවු" මෙසේ බිහිසුණු හඬ කොට, අත්ලෙන් පොළොව පැහැරැ මහසෙන් (මරදෙව්පුත්) තෙම මරසෙන් එහි යැවී ය.

20. යම් සේ වැසි සමයෙහි වසින මේඝය ගර්ජනා කරනුයේ වීදුලිය සහිත වනුයේ ද, එසේ ම එද ඒ මරදෙව් පුත් ඒ දෙවිපිරිස තමා වශයෙහි පැවැත්විය නුහුණුයේ, ඉතා කිපියේ, පෙරළා නැඟී ගියේ ය.

පසැස් ඇති ශාස්තෘන් වහන්සේ ඒ දියල්ල දන, වෙසෙසා දක, ඉක්බිති සස්නැ ඇලුණු ඒ සවිවත් බණවා, "මහණෙනි, මරසෙන්හු ආහ. ඔවුන් දැනැගනිවු යි වදළ සේක.

ඔහු ද බුදුරජුන් ගේ අනුශාසනය අසා වැර වැඩුහ පහ වූ රාග ඇති ඒ භික්ෂූන් කෙරෙන් මරසෙන්හු ඉවත් ව ගියහ. ඒ රහතුන්ගේ ලෝමයකුදු සොලොවනු නො හැකි වූහ.

ජනයා කෙරෙහි ප්‍රකට වූ ඒ සියලු බුදු සවිවෝ දිනු මර සුදු ඇතියාහු, බිය ඉක්මියාහු, එහෙයින් ම කීර්තිමත් වූවාහු, අරිසව්වන් හා සතුටු වෙන්.

සත්වැනි මහාසමය සූත්‍රය නිමිසේ ය.

9.

සකිකපඤ්ඤා සුතනං

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා මගධෙසු විහරති, පෘථිතතො රාජගහස්ස අමබසණ්ඩා නාම බ්‍රාහ්මණගාමො, තස්සුත්තරතො වෙදියතෙ පබ්බතෙ ඉන්ද්‍රසාලගුහායං. තෙන ටො පන සමයෙන සකකස්ස දෙව්නම්මිකස්ස උසස්සකං උද්දාදි භගවතා දස්සනාය. අප් ටො සකකස්ස දෙව්නම්මිකස්ස එතද්දොසි: කභං නු ටො භගවා එතරහි විහරති අරහං සම්මාසම්මුඛොති. අරුස්ස ටො සකකා දෙව්නම්මිකෙ භගවතා මගධෙසු විහරතා, පෘථිතතො රාජගහස්ස අමබසණ්ඩා නාම බ්‍රාහ්මණගාමො, තස්සුත්තරතො වෙදියතෙ පබ්බතෙ ඉන්ද්‍රසාලගුහායං. දිස්වාන දෙවෙ තාවතීංසෙ ආමන්ත්‍රයි: අයං මාරියා භගවා මගධෙසු විහරති පෘථිතතො රාජගහස්ස අමබසණ්ඩා නාම බ්‍රාහ්මණගාමො තස්සුත්තරතො වෙදියතෙ පබ්බතෙ ඉන්ද්‍රසාලගුහායං. යදි පන මාරියා මයං තං භගවතා දස්සනාය උපසඤ්ජමයාම අරහතා සම්මාසම්මුඛොති. එවං භරුත්තවාති ටො දෙවා තාවතීංසා සකකස්ස දෙව්නම්මිකස්ස පම්මෙස්සාසු.

2. අප් ටො සකකා දෙව්නම්මිකෙ පඤ්ඤිමං ගන්ධිබ්බදෙව්දුත්තං¹ ආමන්ත්‍රයි. අයං තාන පඤ්ඤිම භගවා මගධෙසු විහරති, පෘථිතතො රාජගහස්ස අමබසණ්ඩා නාම බ්‍රාහ්මණගාමො, තස්සුත්තරතො වෙදියතෙ පබ්බතෙ ඉන්ද්‍රසාලගුහායං. යදි පන තාන පඤ්ඤිම මයං තං භගවතා දස්සනාය උපසඤ්ජමයාම අරහතා සම්මාසම්මුඛොති. “එවං භරුත්තවා”ති ටො පඤ්ඤිමො ගන්ධිබ්බදෙව්දුත්තො සකකස්ස දෙව්නම්මිකස්ස පටිසම්මුඛො බෙලුවපණ්ඩු විණං ආදය සකකස්ස දෙව්නම්මිකස්ස උත්තරියං උපාගමි අප් ටො සකකා දෙව්නම්මිකෙ දෙවෙහි තාවතීංසෙහි පරිවුත්තො පඤ්ඤිබෙන ගන්ධිබ්බදෙව්දුත්තො පුරකකතො. සෙය්‍යරාපි නාම බලවා පුරිසො යට්ඨේතා වා බාහං පයාරොයා පසාරිතං වා බාහං සම්ඤ්ජයා, එවමෙව දෙවෙසු තාවතීංසෙසු අනන්තරිකො මගධෙසු පෘථිතතො රාජගහස්ස අමබසණ්ඩා නාම බ්‍රාහ්මණගාමො, තස්සුත්තරතො වෙදියතෙ පබ්බතෙ පව්වුට්ඨාසි.

1 ගන්ධිබ්බදුත්තං - ස්‍යා

සත්තපඤ්ඤා සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී

එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගද රටෙහි, රජගහ පුරයට පෙර දිගැ අඹ සබ නම් යම් බමුණු ගමෙක් වී ද, එයට උතුරු දිගැ වේදියක නම් පව්වෙහි ඉදුසල් ලෙනැ වැඩ වෙසෙති. එ සමයෙහි සක් දෙව්දුට හඟවත් බුදුරජු දක්නට උත්සුක බවෙක් උපන. එ කල්හි ඔහුට 'අරහත් සමාක්සම්බුද්ධ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දන් කොභි වැඩ වසන සේක් දෝ?' යි මේ සිත විය. සක් දෙව්දු මගද රටැ රජගහ නුවරට පෙර දිගැ අඹසබ නම් යම් බමුණුගමෙක් වී ද, එයට උතුරු දිගැ වේදියක පව්වෙහි ඉදුසල් ලෙනැ හඟවත් බුදුරජුන් වැඩ වසන්නවුන් දුටුයේ ම ය. දැක, තවුනියා වැසි දෙවියන් බණවා, "නිදුකාණනි, මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගද රටැ රජගහ නුවරට පෙර දිගින් අඹසබ නම් යම් බමුණුගමෙක් ඇද්ද, එයට උතුරු දිගැ වේදියක නම් පව්වෙහි ඉදුසල් ලෙනෙහි වැඩ වසන සේක. නිදුකාණනි, ඉදින් අපි ඒ අරහත් සමාක්සම්බුද්ධ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට එළැඹෙන්නමෝ නම් ඒ ඉතා යෙහෙකැ" යි මේ බස් පැවැසී ය. 'එසේ ය පින්වතුන් වහන්සැ' යි ම තවනියා වැසි දෙවියෝ සක් දෙව්දුට පිළිවදන් දුන්හ.

2 ඉක්බිති සක් දෙව්දු පන්සිළු ගදැවු පුතු බණවා, 'දරුව පන්සිළු, මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගද රටැ රජගහ නුවරට පෙර දිගැ අඹසබ නම් යම් බමුණු ගමෙක් ඇද්ද, එයට උතුරු දිගැ වේදියක පව්වෙහි ඉදුසල් ලෙනැ වැඩ වසන සේක. දරුව පන්සිළුව, අපි ඒ අරහත් සමාක්සම්බුද්ධ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස ඔබ වෙත එළැඹෙන්නමෝ නම් ඉතා යෙහෙකැ' යි කී ය. 'එසේ ය, ඔබට වැඩෙක් වේවා' යි පන්සිළු හඳෙවු දෙව්දුත් තෙම සක් දෙව්දුට පිළිවදන් දී බෙළුවපාණ්ඩු විණාව ගෙන සක් දෙව්දු අනුව යන බවට වන (අනුව යන්නට නික්මිණ) ඉක්බිති සක් දෙව්දු තවනියා වැසි දෙවියන් විසින් පිරිවැරුණේ පන්සිළු දෙව්දුකු විසින් පෙරටු කරන ලද්දේ බල ඇති මිනිසකු වක් කළ අතක් දික් කරන සේ ම දික් කළ අතක් හෝ වක් කරන සේ ම (කෙණෙත්) තවනියා දෙවි ලොවින් අතුරු දන් වැ මගද රටැ රජගහ නුවරට පෙර දිගැ පිහිටි අඹ සබ බමුණු ගමට උතුරු දිගැ වේදියක පව්වෙහි පහළ විය.

3. තෙන ටො පන සමයෙන වෙදියකො පබ්බතො අතිරිච් ඔහාස-
ථාතො ළහාති අඛබ්බණ්ඩා ච බ්‍රාහ්මණගාමො, යථා තං දෙවානං
දෙවානුභාවෙන අපිසසුදං පරිකො ගාමෙසු මනුසසා එච්චාහංසු; ආදි-
ත්තංසු නාමජ්ඣ වෙදියකො පබ්බතො ක්ඛායතිසසු¹ නාමජ්ඣ වෙදිය-
කො පබ්බතො, ජලතිසසු² නාමජ්ඣ වෙදියකො පබ්බතො, කී-සු
නාමජ්ඣ වෙදියකො පබ්බතො අතිරිච් ඔහාසථාතො අඛබ්බණ්ඩා ච
බ්‍රාහ්මණගාමො³ ති සංචිත්තා ලොමහච්චථාතා අහෙසුං. අථ ටො
සකකො දෙවානම්ඤ්ඤ පඤ්චසිඨං ගන්ධබ්බදෙවපුත්තං ආමන්තෙසි
දුරුපසඛකමා ටො තාත පඤ්චසිඨ තථාගතා මාදිසෙන, ක්ඛායි ක්ඛාන-
රතා, තදත්තරපටිසලලීනා⁴. යදි පන තං තාත පඤ්චසිඨ හගවත්තං
පඨමං පසාදෙය්‍යාසි, තයා තාත පඨමං පසාදිතං පච්ඡා මයං තං
හගවත්තං දසසනාය උපසඛකමෙය්‍යාමි අරහත්තං සමමාසමිබ්බන්ති.⁵
“එච්. හද්දත්තවා” ති ටො පඤ්චසිඨො ගන්ධබ්බදෙවපුත්තො සකකසා
දෙවානම්ඤ්ඤ පටිසසුත්තා බෙලුවපඤ්චවීණං⁶ ආදය යෙන ඉන්ද්‍රසාලගුහා
තෙත්තපසඛකමී. උපසඛකමීත්තා එත්තාවතා මෙ හගවා තෙච්ච දකිදුරෙ
හවිසසති න අමාසනෙන සද්දඤ්ච මෙ සොසසති⁷ ති එකමත්තං අට්ඨාසි
එකමත්තං ධීතො ටො පඤ්චසිඨො ගන්ධබ්බදෙව පුත්තො බෙලුවපඤ්චවීණං
අසසාවෙසි. ඉමා ච ගාථා අහාසි බුද්ධපසංභිතා ධම්මපසංභිතා සඛසුප-
සංභිතා අරහත්තපසංභිතා කාමුපසංභිතා.

4. වඤ්ඤං පිතරං හද්දං තිබ්බරුං සුරියච්චවසෙ,
යෙන ථාතා⁸ සි කල්‍යාණි ආනන්දජගති මම

වාතො⁹ ව සෙදනං¹⁰ කන්තො පානීයං¹¹ ව පිපාසතො,
අඛරිසි පියාමෙ¹² සි ධමමො අරහත්තාමිච්.

ආතුරසෙඨව හෙසජ්ජං භොජනං¹³ ව ජීසවජතො,
පරිනිබ්බාපය මං හද්දං ජලත්තමිච් වාරිතා.

1 ක්ඛායතිසු (මජ්ඣං), ක්ඛායත්තසු (සාය)

2 ජලතිසු (මජ්ඣං), ජලත්තසු (සාය) ජලිතසු (PTS)

3 තදත්තරං පටිසලලීනා (මජ්ඣං), තදත්තත්තරං (සාය, තා, PTS)

4 චච්චපඤ්චවීණං - (සාය)

5 සෙදනං, PTS

දික්සහිතය මහාවිහාරය

3. එ ජ සමයෙහි වනාහි දෙවියන් ගේ දෙව් තෙදින් සෙයින් වෙදියක පව්ව ද අභිසංඛිතවුණු ගම ද ඉතා ම බැබැලුණේ විය. ඒ කොතරම් මහත් වැ බැබැලුණේ ද යන හොත් අවට ගමහි මිනිස්සු “අද වෙදියක පව්ව ගිනි ඇවිලගත්තේ වන, අද වෙදියක පව්ව දූවෙන්නේ වන. අද වෙදියක පව්ව දූල්වෙනුයේ වන, අභිසංඛිත නියමගම ද ඉතා ම එකලු වැ ඇතැ” යි සතුටු සොමනස් වැ පිපි ගිය ලොම් ඇත්තෝ වූහ.

එක ලෑ හක්දෙව්දු ගදෙවු දෙව්දුත් පන්සිරිපු බණවූ, “දරුව පන්සිරි, දහන් කරන, දහන්හි ඇලුණු, මේ දැන් චිත්තවිචේකයෙහි යෙදුණු තරාගතයන් කරා මා වැන්නක්හු විසින් දුක සේ එළැඹිය යුතු ද! දරුව පන්සිරි, ඉදින් තෝ පළමු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත් ගත්තෙහි වී නම්, දරුව, පළමු කොට තා විසින් පහදවා ගන්නා ලද සිතැති ඒ හඟවත් අර්හත් සමාක්සමබුද්ධයන් වහන්සේ දක්නට පසු වැ අපි එළැඹෙන්නම් හ” යි කී ය. පන්සිරි ගදෙවු දෙව්දුත් ‘එසේ යැ, ඔබට වැඩෙක් වේව්’ යි සක් දෙව්දු කී බස පිළිගෙන, බේරවපාණ්ඩු විණාව ගෙනැ, ඉදු පුදු ලෙන කරා එළැඹියේ ය, එළැඹි, ‘මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට ඉතා දුර ද නො වන්නේ ය, ඉතා ළං ද නො වන්නේ ය, මගේ කටහඬ ද ඔබ අසන්නාහ’ යි සිතා, එක් පසෙක සිටියේ ය. එක් පසෙක සිටියේ ම බේරව පාණ්ඩු විණාව හැඩැවී ය. බුදුරජුන් පිළිබඳ වූ ද දහම... පිළිබඳ වූ ද රහතුන් පිළිබඳ වූ ද කාමගුණ හා පිළිබඳ වූ ද මේ ගාරා හැඬී ය.

ගාරාවල අදහස :

4. “ළඹරු රස් බදු සිරුර කැලුම් ඇති, හැම සිරුරෙහිත් භොධනා, මට සතුට දනවන සොදුරිය, තෝ යමක්හු කරණ කොට ගෙන උපන් තෙහි ද, කී ගේ පිය වූ ඒ කිම්බරු නම් ගදැවු රජුහු වදිමි.

‘ළඹරු රස් සෙයින් නැඟෙන සිරුරු කැලුම් ඇත්තිය, භොධනා අහපසහ ඇත්තිය, මට සතුට දෙනුවිය, සොදුර, යමක්හු කරණ කොට ගෙන තෝ උපන්නෙහි ද, කී ගේ පිය වූ කිම්බරු නම් ගදැවු රජුහු වදිමි.

සොසුලුවනට සුළඟ සේද, පැවැසියනට පැන් සේද, රහත්නට දහම් සේ ද තෝ මට ප්‍රියයෙහි ය.

ගිලන්හට බෙහෙද සේ ද, සා ඇතියනට බොජුන් සේ ද තෝ මට ප්‍රියයෙහි ය. සොදුර, ඇවිලෙන ඤින්න දියෙන් සේ (කී හිසා උපන් කාමරාග දැවිල්ලෙන් තැවුණු) මා නිව්ව.

සිතොදකං¹ පොකකරණං² දුක්ඛං³ කිසද්දකකිරෙණුනා,
නාගො සමමාහිතකෙණු⁴ව ඔගාගෙ තෙ ථනුදරං.

අවච්ඡිකුසොච නාගො⁵ව ජිතමෙව තුක්ඛතොමරං,
කාරණං නපු ජානාමි සමමකෙණු ලක්ඛණුරුයා.

තයි ගෙධිතවිකෙණු⁶ඤ්ඤාමි විතං විපරිණාමිතං,
උච්චනතුං න සකෙකාමි වඩ්ඤාසොනා⁷ව අමුඛුජො,

වාමුරු සජ මං භද්ද සජ මං මඤ්ඤොවනො,
පලිසුජ මං කල්‍යාණං ඵතමෙව අභිපජිතං.

අපාකො වත මෙ සනෙහා කාමො වෙලලිතකෙසියා,
අනෙකභාගො⁸ සමපාදි⁹ අරභනෙත¹⁰ව දකඛිණං.

යමෙව අජි කතං පුඤ්ඤං අරභනෙතසු තාදිසු,
තමෙව සබ්බභිතකල්‍යාණං තයා සධං විපවචතං.

යමෙව අජි කතං පුඤ්ඤං අසමී පදවිමණ්ඛලො,
තමෙව සබ්බභිතකල්‍යාණං තයා සධං විපවචතං.

සකාපුකෙණු¹¹ව කුමානෙන ඵකොදි නිපකො සකො,
අමතං මුනි ජිනි-සානො තමහං සුරියවච්චසෙ.

යථාපි මුනි නන්දෙයා පඤ්ඤා සමෙධාසිමුත්තමං,
ඵචං නන්දෙයං කල්‍යාණං මිසසිභාවභිතො තයා.

සකෙකා වෙ මෙ වරං දජ්ජා තච්චි-සානමිසසරො,¹²
තාහං භද්ද වරෙයාහෙ ඵචං කාමො දෙශකං¹³ මම

සාලං¹⁴ව න වීරං ජුජු-පිතරං තෙ සුමෙධසෙ,
වන්දමානො නාමසා¹⁵මි යසසාසෙනාදිසි පජා ති.

1 සිතොදකං-පිට්ඨ, PTS,

2 පුතං-පිට්ඨ, PTS,

3 දුක්ඛං-පිට්ඨ, PTS,

4 අනෙකභාගො, PTS

5 සමපාදි, PTS

6 භගව මෙ වරං දදාන් ප්‍රයස්ථි-ආනමිසවරා (මහාවස්තු)

දික්සතිදය මහාවිහිග

ගිමි තැවුලෙන් බෙහෙවින් තැවුණු ඇතක්හු පිහුම් කෙසුරුයෙන් යුත් සිහිල් දිය ඇති පොකුණකට බස්නාහු සෙයින් (කවර ද) මම තී ගේ තනබඩ තුරට බස්නෙමි දෝ!

අකුස ඉක්ම (අකුසින් මැඩැලිය නො හෙන) ඇතක්හු 'කම්මුල විද්‍යා කටුවත් පා විද්‍යා කටුවත් මා විසින් දිනන ලද' යි මදයෙන් මත් බැවින් කරුණු නො දන්නා සේ, තී ගේ ලක්ෂණ සම්පන්න උරු යුගලයෙන් මත් වූ මම රාගය දුරු ලන්නට කිසි දු කරුණක් නො දනිමි.

තී කෙරෙහි ගිජු වූ සිතැත්තෙමි. ම සිත පෙරළී ගියේ ය. බිලිය ගිල ගත් මසක්හු සෙයින් තී කෙරෙහි බැඳුණු සිත මුද් ගන්නට නො හැක්කෙමි.

මහා උරු යුගලයක් ඇති සොදුර, මා වැලැඳූ ගන්න. මද බැල් මෙන් බලන ඇඟැත්තිය මා වැලැඳූ ගන්න, කලාංශිය, මා භාත්පයින් වැලැඳූ ගන්න මෙය මා වෙසෙයින් පැතු දෑ ය.

රහතක්හට දුන් මද වූ ද දක්ෂිණාව මහත් පල දෙන්නා සේ, අක් බහුරු කෙහෙ ඇති තී කෙරෙහි මට ඇති වූ ස්වල්ප (එක්) කාමුක සිත දුන් නොයෙක් බව ඇත්තේ (මහත් බවට පැමිණියේ) වෙයි.

සියලු අවයවයන්හි සොදුරු බව ඇත්තිය, අට ලෝ දහමින් නො සැලෙන රහතුන් විෂයයෙහි මා කළ යම් පිනෙක් ඇද්ද, එය තී සහිතවූ මට පල දේවා.

හැම අවයවයන්හි සොදුරු බව ඇත්තිය, මේ පොළෝ මඩල මා කළ යම් පිනෙක් ඇද්ද ඒ සියල්ල තී සහිත වූ මට පල දේ වා.

සුයංචි වර්චසාව, සැහැසුන් මුනිහු දහන් වැඩිමෙන් එකඟ සිතැති වැ, ප්‍රඥායෙන් යුක්ත වැ, සිහි ඇති වැ නිවන් සොයා ගියා සේ, මම තී සොයා යෙමි.

කලාංශ අභ පසභ ඇත්තිය, සැහැමුනිහු උතුම් සම්බෝධිය ලැබී යම් සේ සතුටු වූහ ද, එසේ ම මම තී හා එක්වීම ලැබුයෙමි සතුටු වන්.

තවතිසා වැස්සනට අධිපති සක් දෙවිදු මට වරයක් දෙන්නේ වී නම්, සොදුර, දෙ දෙනා ලොව රජයද හැරපියා තී ම පකන්නෙමි. තී කෙරෙහි මා ඇල්ම මේ සා දැඩි ය.

සොදුරු නුවණැත්තිය, යම්කුහට තී සේ වූ දුට්ඨ ඇද්ද, බොහෝ කලකට පසු අරුතැ පිපුණු සප් රුකක් බඳු (තී නිසා සිරිමත් වූ) තී ගේ ඒ පියා වදිවින් නමදිමි."

5. එවං වුත්තෙ භගවා පඤ්ඤාසිං ගන්ධබ්බදේවපුත්තං එතදවොච
 ‘සංසන්ධුති ඛො තෙ පඤ්ඤාසිං තන්හිස්සරො ගීතස්සරො ගීතස්සරො ච
 තන්හිස්සරො. න ච පන තෙ පඤ්ඤාසිං තන්හිස්සරො ගීතස්සරං
 අතිවත්තති. ගීතස්සරො ච තන්හිස්සරං. කද සංයුළුභ පන තෙ පඤ්ඤාසිං
 ඉමා ගාථා බුඩ්ධපසංභිතා ධම්මපසංභිතා, සධස්සපසංභිතා අරහනතු-
 පසංභිතා කාමුපසංභිතා’ති.

එකමීදං භෞතක සමයං භගවා උරුවෙලායං විහරති නජ්ජා
 නෙරඤ්ජරාය තීරෙ අජපාලනිග්‍රොධමුලෙ පට්ඨාභිසම්බුද්ධො. තෙන
 ඛො පනාභං භෞතක සමයෙන හදදනාම සුරියවච්චසා තිබ්බරුනො ගන්ධබ්බ-
 රඤ්ඤාසී ධිතා තමභිකඛ්බාමී, සා ඛො පන භත්තෙ භග්ගී පරකාමීති භොති.
 සිංහබ්බි නාම මාතලියා සමභාගකසා පුත්තො තමභිකඛ්බති. යතො ඛො
 අභං භෞතක තං භග්ගීං නාලස්සං. තෙනාච්ච පරියායෙන, අථංභං බෙලුව-
 පඤ්ඤාසීණං ආදය යෙන තිබ්බරුනො ගන්ධබ්බරඤ්ඤාසී නිවෙසනං
 තේනුපයඛිකමී. උපසඛිකමීනා බෙලුවපඤ්ඤාසීණං අසසාවෙසී, ඉමා ච
 ගාථායො අභාසී බුඩ්ධපසංභිතා ධම්මපසංභිතා සධස්සපසංභිතා අරහනතු-
 පසංභිතා කාමුපසංභිතා.

වජ්ඤ තෙ පිතරං හද්දෙ තිබ්බරු සුරියවච්චසෙ,
 යෙන ජාතාසි කල්‍යාණි ආනන්ද ජනනී මම. —පප—

සාලංච න චිරං පුපුලං පිතරං තෙ සුමෙධසෙ,
 වජ්ඤානො නමස්සාමී යසො සෙතාදිසි පජාති.

6. එවං වුත්තෙ භෞතක හදද සුරියවච්චසා මං එතදවොච. න ඛො
 මම මාරිය සො භගවා සම්මුඛා දිවෙසා. අපි ච සුත්තො යෙව මම සො
 භගවා දෙවනා තාවතිසානා සුධම්මායං සභායං උපනාමිනංයා,
 යතො ඛො තං මාරිය තං භගවන්තා කිත්තෙසි භොතු නො අජ්ජ
 සමාගමොති. ‘සො යෙව නො භත්තෙ තස්ස භග්ගියා සඬං සමා-
 ගමො අභොසි, න ච දුති තතො පට්ඨා’ති.

උථ ඛො යකකස දෙවනාමීදංස ඵතදභොසි: පටිසංමොදනි ඛො
 පඤ්ඤාසිං ගන්ධබ්බදේවපුත්තෙ භගවතා, භගවා ච පඤ්ඤාසිංඛොතා’ති.

5. පන්සිඵලු මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යාවතුන්වහන්සේ ඔහු අමතා, “පන්සිඵල, තගේ වෙණෙහි තත් හඬ තගේ ගී හඬ හා ද, තගේ ගී හඬත් තත් හඬ හා ද සැසැදේ. පන්සිඵල, තගේ තත් හඬ ගී හඬ නො ඉක්මෙයි. තගේ ගී හඬත් තත්හඬ ඉක්මැ නො යෙයි. පන්සිඵල, බුදුගුණ අසළ, දහම් ගුණ අසළ, සභ ගුණ අසළ, රහත් ගුණ අසළ, කම් ගුණ අසළ, මේ ගාථා තා විසින් කවර දක රැසැයිණි ද?” යි අසා වදුළ සේක.

“වහන්ස, භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ බුදු වූ අළුත එක් සමයෙක උරුවෙල් දනවුයෙහි නිල්දලා ගං තෙර අප්පල් නුග මුලා වැඩ වෙසෙති. වහන්ස, එ සමයෙහි මම කිම්බරු නම් ගදැවු රජුහු දු වූ හිරුරස් බදු ශෝභා ඇති හදා නම් යම් දෙවහනක් වේ ද, ඇය පතන්නෙමි වීම්. වහන්ස, ඒ ගදැවු දු අනෙකක්හු පතන්නී ය. මාතලී නම් රියැදුරා පුත් සිබණ්ඩි නම් ගදැවු පුතෙක් ඇත. ඔ ඔහු පතන්නී ය, වහන්ස, යම් විටෙක කිසිදු කරුණෙකින් ඒ ගදෙවු දුටු නො ලද්දෙමි ද, එ විට මම බේරව පණ්ඩු විණාව ගෙන කිම්බරු ගදැවු රජුහු නිවෙස කරා එළැඹියෙමි, එළැඹ ඒ වෙණ හැඩවීම්. බුදුගුණ අසළ, දහම් ගුණ අසළ, සභ ගුණ අසළ, රහත් ගුණ අසළ, කාමගුණ අසළ, මේ ගාථා ද ගැයිමි.

“ළඹිරු රස්බදු සිරුරු කැලුමැති හැම සිරුරකින් භොධනා, මට සතුට දනවන සොදුරිය, තෝ යමක්හු කරුණකොටගෙන උපන්නෙහි ද, තිගේ පිය වූ ඒ කිම්බරු නම් ගදැවු රජුහු වදිමි . . .

සොදුරු නුවණැත්තිය, යමකු හට තී සේ වූ දවක් ඇද්ද, බොහෝ කලකට පසු අළුතැ පිපුණු සල් රුකක් බදු (කී නිසා සිරිමත් වූ) තිගේ ඒ පියා වදිමින් නමදිමි” යි.

6. වහන්ස, මෙසේ මාගයු කල්හි සුයඨවර්ධනි නම් වූ ඒ හදා තොමෝ “නිදුකාණනි, ඒ භාග්‍යාවතුන්වහන්සේ මා විසින් හමුයෙහි නො දක්නා ලද සේක. එතෙකුදු වුවත් තවතිසා වැසි දෙවියන් ගේ සුදම් සෙබෙහි නටන මා විසින් ඒ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ අසන ලදහ. (ඒ භාග්‍යාවතුන් ගේ තතු අසන ලද්දේ ය). නිදුකාණනි, යම් භෙයෙකින් ඔබ ඒ හඟවත් බුදුරජුන් ගේ ගුණ කියත් ද, එ භෙයින් අද අපගේ සමාගමය වේ වා” යි කීවු ය. වහන්ස, එ ද ඒ දෙවි දු හා සමාගමය විය. එයින් පසු දැන් (මේ දවස දක්වා) එසේ වූ සමාගමයෙක් නො වී යැ” යි පන්සිඵල කී ය.

එ විට සක්දෙවිදුට “පන්සිඵල ගදැවු දෙවිපුත් හඟවත් බුදුරජුන් හා කතා බස් කෙරෙයි. හඟවත්හු ද පන්සිඵල හා කතා කෙරෙති” යි මේ සිත විය.

7. අථ ඛො සකෙකා දෙව්නම්මෙදු පඤ්ඤිධං ගඤ්ඤිධෙවපුත්තං ආමනෙසි: අභිවාදෙහි මෙත්ථං තාත පඤ්ඤිධං භගවතහං: සකෙකා භනෙත දෙව්නම්මෙදු සාමචේවා සපරිජනො භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දති'ති:

'එවං හදුනනවා'ති ඛො පඤ්ඤිධං ගඤ්ඤිධෙවපුත්තං සක්කසා දෙව්නම්මෙදුසං පටිසම්ප්පාදා භගවතහං අභිවාදෙසි: 'සකෙකා භනෙත දෙව්නම්මෙදු සාමචේවා සපරිජනො භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දති'ති.

'එවං සුඛි භොතු පඤ්ඤිධං සකෙකා දෙව්නම්මෙදු සාමචේවා සපරිජනො, සුඛකාමා භි දෙවා මත්‍රුසං අසුරා නාභා ගඤ්ඤා, යෙ වඤ්ඤා සන්ති පුට්ඨකායා'ති.

එවඤ්ඤා පන තථාගතා එවරුපෙ මහෙසකෙකං යකෙකං අභිවදන්ති.

8. අභිවදිතො සකෙකා දෙව්නම්මෙදු භගවතා ඉන්ද්‍රසාලගුහං පටිසිත්වා භගවතහං අභිවාදෙත්වා එකමනහං අට්ඨාසි. දෙවා පි තාවතීංසා ඉන්ද්‍රසාලගුහං පටිසිත්වා භගවතහං අභිවාදෙත්වා එකමනහං අට්ඨාසු. පඤ්ඤිධොපි ගඤ්ඤිධෙවපුත්තං ඉන්ද්‍රසාලගුහං පටිසිත්වා භගවතහං අභිවාදෙත්වා එකමනහං අට්ඨාසි.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඉන්ද්‍රසාලගුහා විසමා සන්ති සමා සමපාදී, සමොධාසන්ති උරුන්ද්‍රසමපාදී. අනකාරො ගුහායං අනකරධාසී, ආලොකො උදපාදි යථා තං දෙව්නං දෙව්නානුභාවෙන.

අථ ඛො භගවා සක්කං දෙව්නම්මෙදු එතදවොච: 'අවුජ්ජිමිදං ආයසමිතො කොසියසං අබ්බතම්ඤ්ජායසමිතො කොසියසං තාව බ්‍රහ්මිකිවසං බ්‍රහ්මකරණියසං යදිදං ඉධං ගමනන්ති.'

චිරප්පතිකාහං භනෙත භගවතහං දසසන්තාය උපසංඛ්‍යාමිතුකාමො. අපි ව දෙව්නං තාවතීංසානං කෙහිවි කෙහිවි කිට්ඨකරණියෙහි බ්‍රහ්මචෝ ඵවාහං නාසකම්. භගවතහං දසසන්තාය උපසංඛ්‍යාමිතුං. එක මිදං භනෙත සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති සළලාගාරකෙ. අථචවාහං භනෙත සාවඤ්ඤියං අගමාසිං භගවතහං දසසන්තාය. තෙන ඛො පන භනෙත. සමයෙන භගවා අඤ්ඤාකරෙත සමාධිනා කිසිනෙතා භොති.

භුඤ්ජති නාම වෙසසවණ්ණස මහාරාජසා පරිවාරිකා හගවනතං පච්චපට්ඨිතා හොති පඤ්ජලිකා නමසාමානා අථඛවාහං හතො භුඤ්ජතිං එතදවොචො: “අභිවාදෙහි මෙ කං හගිනි හගවනතං, සකෙකා හතො දෙවානම්මෙද්දු සාමෙවවා සපරිජනො හගවතො පාදෙ සිරසා වද්දති”ති. එවං වුතො හතො සා භුඤ්ජති මං එතදවොච. ‘අකාලො ඛො මාරිස හගවනතං දසකනාය, පටිසලලිතො හගවා’ති. “තෙන හි හගිනි යද් හගවා තම්හා සමාධිමහා දුට්ඨිතො හොති අථ ලම වටනොන හගවනතං අභිවාදෙහි. සකෙකා හතො දෙවානම්මෙද්දු සාමවොචො සපරිජනො හගවතො පාදෙ සිරසා වද්දති”ති.

“කච්චි මෙ සා හතො හගිනි හගවනතං අභිවාදෙසි, සරති හගවා තසා හගිනියා, වටනනති?” “අභිවාදෙසි මං සා දෙවානම්මෙද්දු හගිනි, සරාමං තසා හගිනියා වටනං. අපි වාහං ආයසමතො ව නෙමි-සදෙද්දන තමහා සමාධිමහා දුට්ඨිතො”ති.

“යෙ තෙ හතො දෙවා අමෙහගි පඨමතරං තාවතිංසකායං උපපන්නා, තෙසං මෙ සමමුඛා සුතං සමමුඛා පටිග්ගහිතං: “යද් තථාගතො ලොකෙ උපපජ්ජන්ති අරහතො සමොසමමුඛා, දිඛො කායා පරිපුරන්ති භායන්ති අසුරකායා’ති, තං මෙ. ඉදං හතො සකඛිදිට්ඨං යතො තථාගතො ලොකෙ උපපන්නො අරහං සමමා සමමුඛො, දිඛො කායා පරිපුරන්ති, භායන්ති අසුරකායා ති. ඉධෙව හතො කපිලවක්ඛුසම් ගොපිකා නාම සකාධිකා අහොසි බුච්චි පසන්නා ධම්මෙ පසන්නා සඤ්ඤා පසන්නා සිලෙසු පරිපුරකාරිනි. යා ඉත්තං වීරාජේනා පුරිසනං භාවෙතං කායසා භෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා දෙවානං තාවතිංසානං සහබ්බානං අමහාකං පුත්තකං අජ්ඣුපගතො. නමුපි නං එවං ජානන්ති ‘ගොපකො දෙවපුත්තො ගොපකො දෙවපුත්තො’ති.

9. අඤ්ඤා පි හතො තයො භික්ඛු හගවති බුභමවරියං වරිතං භීතං ගතිබ්බකායං උපපන්නා. තෙ පඤ්චගි කාමගුණෙහි සමාපිතා සමභිච්ඡානා පරිවාරයමානා අමහාකං උපට්ඨානමාගමන්ති ‘අමහාකං පාරිවරියං. තෙ අමහාකං උපට්ඨානමාගතො අමහාකං පාරිවාරියං ගොපකො නාම දෙවපුත්තො පටිවොදෙසි: “කුතොලුඛා නාම කුලෙභ මාරිසා තසා හගවතො ධම්මං. අසුසුඤ්ඤා අහං හි නාම ඉත්තං සමාන බුච්චි පසන්නා ධම්මෙ පසන්නා සඤ්ඤා පසන්නා සිලෙසු පරිපුරකාරිනි ඉත්තං වීරාජේනා පුරිසකං භාවෙතං කායසා භෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා දෙවානං තාවතිංසානං සහබ්බානං. සකකසා දෙවානම්මෙද්දු පුත්තකං අජ්ඣුපගතො.

වෙසවුණු රජු ගේ භූජනී නම් පාදපරිවාරිකාවක් දෙහොත් මුදුන් තබා වැද ගෙන භාගාවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි සිටියා ය වහන්ස එ කල මම භූජනිය බණවා, 'බිහිනිය, තෝ ඇමැතියන් සහිත පිරිවරජනයා සහිත සක් දෙවිදු භාගාවතුන් වහන්සේ ගේ සිරිපා වදි යැ යි කියා මගේ වචනයෙන් භාගාවතුන් වහන්සේ වදුව' යි කීමි, වහන්ස, මා එසේ කී කලා ඒ භූජනී තොමෝ 'නිදුකාණනි, දැන් භාගාවතුන් වහන්සේ දක්නට නො කල ය. භාගාවතුන් වහන්සේ සමවත් සම වැද වැඩ ඉන්නා සේකැ' යි කිවු ය. 'බිහිනිය, එසේ වී නම්, යම් විටෙක භාගාවතුන් වහන්සේ ඒ සමාධියෙන් නැගී සිටින සේක් ද, එ විටැ 'වහන්ස, ඇමැත්තන් සහිත පිරිවර ජනයා සහිත සක් දෙවිදු භාගාවතුන් වහන්සේ ගේ සිරිපා වදි' යැ යි මගේ වචනයෙන් භාගාවතුන් වහන්සේ වදුව' යි කීමි. වහන්ස, කීමෙන් ද? මා බසින් ඒ බිහිනී භාගාවතුන් වහන්සේ වැන්ද ද? භාගාවතුන් වහන්සේ ඇගේ වචනය සිහි කරන සේක් දැ?' යි සක්දෙවිදු කී ය.

"දෙවිද, ඒ බිහිනී මා වැන්ද ය මම ඇගේ වචනය සිහි කරමි. තව ද ආශ්‍රස්මත්හු ගේ රියෙහි නිම්වලල්ල හඬ නගන්නා හා ම මම සමවතීන් නැගී සිටියෙමි" යි භාගාවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

"වහන්ස, යම් කලෙක අරහත් 'සමාක්සමබුද්ධ තපාගත කෙනෙක් ලොවැ උපදනාහු ද, ඒ කලා දෙව් මුළුතු පිරිමත්, අසුර මුළුතු පිරිහෙත්' යන මේ කරුණ අපට පෙරවූ වැ තවත්සා දෙවිලොවැ ඉපිද සිටි දෙවියන් හමුයෙහි දී මා විසින් අසන ලද්දේ ය, ඔවුන් හමුයෙහි දී පිළිගන්නා ලද්දේ ය. වහන්ස, 'යම් කලෙක තපාගත අරහත් සමාක්සමබුද්ධ කෙනෙක් ලොවැ පහළ වන්නෝ ද, එ කලා දෙව්මුළුතු පිරිමත්, අසුර මුළුතු පිරිහෙත්' යන මේ කරුණ මා විසින් සියැසින් ම දක්නා ලද්දේ ය. වහන්ස, මේ කිඹුල්වත් පුරෙහි ම බුදුරුවන්හි පහන්, දඹුරුවන්හි පහන්, සඟුරුවන්හි පහන්, සිල් සපුරා රක්නා සුලු ගෝපිකා නම් සැහැ දවක් වූ ය. ඔ ගැහැනු බවට ඇලුම් හැර පියා පිරිමි බව පතා, කාබුත් මරණින් මතු මනා ගනී ඇති සහ ලොවට, තවත්සා වැසි දෙවියන් ගේ සහභාවයට පැමිණියා, අප ගේ පුත් බව ලැබූහ. එහි දු ඔහු 'ගෝපක දෙව් පුතැ' යි 'ගෝපක දෙව් පුතැ' යි දනිත්.

9. වහන්ස, අන් මහණහු ති දෙනෙක් භාගාවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බිඹර මනාට භීත වූ හදැවු මුළුවෙක උපන්නාහු ය. ඔහු පස් කම්භුණයන් ගෙන් සමර්පිත වැ සමන්විත වැ පසිඳුරන් හසුරුවන්නාහු, ගැසුට වැසුට ආදියෙන් අපට වත් කරනුවට අප උවටත් හලට එත්. අපට වත් කරනුවට අප උවටත් හලට ආ ඔවුනට ගෝපක දෙව්පුත් නෙව 'නිදුකාණනි, තෙපි කොහි යොමු කළ මුහුණු ඇති වැ ඒ භාගාවතුන් වහන්සේ ගේ දහව ඇසුහු ද? මට වනාහි ස්ත්‍රියක් ව සිට ද බුදුරුවන් දඹුරුවන් සඟුරුවන් කෙරෙහි පහන් වැ, සිල් පුරන්නට ඉතිරිබවට ඇල්ම හැර පියා, පිරිටබව පතා කාබුත් මරණින් මතු මනා ගනී ඇති සහ ලොවට, තවත්සා වැසි දෙවියන් හා එක් වීමට පැමිණියෙව, සක් දෙවිදු ගේ පුත් බව ලදිට.

ඉබාදි ම. එවි. ජාත්‍යන්ති ගොපකො දෙවපුරොක්කා ගොපකො දෙව-
පුරොක්කාති. තුමෙහ පන මාරිසා පගවති බ්‍රහ්මචරියං වරිකා භික්‍ෂු-
ගණධම්මකායං උපපන්නා දුද්ධිඨරුපං වන හො දද්දසාම යෙ මයං දද්දසාම
සහධම්මකායං භික්‍ෂු ගණධම්මකායං උපපන්නති". තෙසං පනෙත ගොපකො
දෙවපුරොක්කා පටිච්චාදිතානං වෙ දෙවා දිට්ඨං ධර්මං සති.
පටිලභිංසු කායං බ්‍රහ්මපුරොක්කං, එතං පන දෙවො කාමෙ ජ්‍යෙෂ්ඨාච්ඡි.

10. "උපාසකා උපාසකො දොසොස්සං නාමිති මොහොතො උපාසකා භි,
බ්‍රහ්මචරියං ධර්මං ව දුට්ඨං පනෙතා ජාත්‍යන්ති මං ඉදාපි ගොපකො ති.

තපස්සා බ්‍රහ්මසා සුධම්මකායං සාමාන්‍ය පුරොක්කාති මහානුභාවො,
මහාජ්ඣාතිකො තිද්විපපනො ජාත්‍යන්ති මං ඉදාපි ගොපකො ති.

දද්දසාම ගණධම්මකායං දිට්ඨං පනෙතා ගණධම්මකායං පගවති වරිකො.
තුමෙහි පන ගොපකොභාවකා පෙ යෙ ව මයං පුරොක්කා මහානුභාවො.

දොක්කො පනෙතා උපපන්නිමා පාදපසංගයං සකෙ නිවෙසනො,
තුමොතිකා නාම ඉමෙ හරිතො බ්‍රහ්මසා ධර්මොති පටිච්චාදිතො.

පටිච්චාදිතො වෙදිතොති ධර්මොති පුරොක්කා වසන්තිකා බ්‍රහ්මචරියං,
දහං සි තුමෙහි උපාසකොති සුභා දරිසංසං සුභාසිතාති.

සාමාන්‍ය පුරොක්කාති මහානුභාවො මහාජ්ඣාතිකො තිද්විපපනො,
තුමෙහ පන සෙට්ඨිපාසමානා දොක්කො. බ්‍රහ්මචරියං වරිකො.

භික්‍ෂු කායං උපපන්නා පවනො දොක්කො පවනො පවනො,
දුද්ධිඨරුපං වන දද්දසාම සහධම්මකායං භික්‍ෂුගණධම්මකායං

ගණධම්මකායං පවනො දොක්කො පවනො පවනො,
දොක්කො වසනා මයං ඉති. පසං විසෙසනං.

මෙහිදී මා 'ගොපක දෙව පුතැ' යි දනිත්. නිද්දකාණනි, තෙපි වූ කලි භාග්‍ය-
චතුත්ථවහන්සේ කෙරෙහි බ්‍රහ්මර කොට, භීත වූ ගඳවු රැහැට වන්නාහු ය.
භවත්ති, යම්බඳු වූ ඇපි භීත වූ ගඳවු රුහුකැ උපන් සහදුමියන් දකුමෝ
ද, ඒ අපි නො දක්ක යුතු දයක් දුටුමහ' යි ඔවුනට වෝදනා කළේ ය.
වහන්ස, ගොපක දෙවපුතු වසින් වෝදිත (සිහි කරවන ලද) ඒ තිදෙනා
අතුරෙන් දෙදෙනෙක් දෙවහු මෙ අත් බවහි ම පළමු දහන් සිහිය පිළිලැබ
(ධ්‍යානය පාදක කොට විවිඤ්ඤා වඩා ඇතැහැමි පෙලෙහි පිහිටා) එ
කෙණෙහි ම සැවැ බ්‍රහ්ම ලොවැ බ්‍රහ්මපෙරෙව් (වුත්මසුරෝහිත) අත් බව
ලදහ. එක් දෙවියෙක් වනාහි කාමයන්හි ඇලුණේ එහි මැ රුදුණේ ය.

(එයින් කීහු සංගීතිකාරයෝ)

10. "පසැස් ඇතියාණන් ගේ උවැසියක් වීම. මගේ නම 'ගොපිකා'
යි විය. බුදුරුවන්හි ද දමුරුවන්හි ද වෙසෙසින් පැහැදුණු මම් පහන්
සිතැති ව සඟුරුවනට උවටන් කෙළෙමි.

එ බුදුරජු ගේ ම දහමැ සොදුරු බව හෙයින් සක්දෙව්දු ගේ මහ
තෙදුතිපුතෙක් වැ තිදසපුරු උපනිමි. මෙහි ද මා ගෝපක යැ' යි දනිත්.

ඉක්බිති පෙර දුටුවීරු, (පෙර) දහන් ලැබ සිට, ගඳවු දෙව රැහේ
උපන් මහණුන් දිවිමි. යම් බඳු අපි පෙර මිනිස් වූමෝ, සිය නිවෙස්හි දී
පා දෙවීම ආදී වසින් සංග්‍රහ කොට, අහරින් පැනිය යම් කෙනෙකුන්හට
උවටන් කළමෝ ද, මේ ඒ ගොයුම්සව්වෝ යැ. මේ භවත්තු කවර අතක්
බලා ගත්තාහු, බුදු රජුන් ගේ දහම පිළිගත්තෝ ද?

පසැසියාණන් දන දෙසු දහම තමා විසින් ම දත යුතු ය. මම් ද
තොප හෙයින් - තොප ම ඇසුරු කෙරෙමින් - ආයු වූ බුදුරජුන් ගේ
සුභාමිතයන් තොප ගෙන් අසා පිළිපැද, තිදස් ලොවැ උපන්නෙමි, සක්-
දෙව්දුට මහානුභාව ඇති මහ තෙදුති පුතෙක් වීමි. තෙපි වනාහි උතුම්
බුදුරජුන් ඇසුරු කරමින් ලොවුතුරු සසුන් බ්‍රහ්මර සරා, පහන් දෙවමුළු-
වෙක උපන්නු ය. භවතුන් ගේ මේ ඉපැත්ම (ඔබ කළ මහණදමට)
නො සරි ලන සේ ය. භීත වූ දෙව මුළුවෙක උපන් සහදුමි වූ තොප
දක්නා ඇපි නො දක්ක යුතු දක්මක් දුටුමහ.

භවත්තු ගඳවු දෙව රැහෙහි උපන්නාහු, සක් දෙව්දුට වත් සපයනුවට
එන්නාහ. හිහි හෙහි වුසු මගේත් මහණ කම් කළ තොපගේත් මෙ
වෙසෙස දකිවු.

ඉත්ථි හුත්වා සට්ඨං පුත්‍රා'මහි දෙවො දිවංගතී කාමෙහි සමඛිතිහුතො,
තෙ වොදිතො ගොතමසාවකොන සංවෙගමාපාදුං සමෙට්ඨ ගොපකං,

“හඤ්ඤා ධ්‍යායමාම වියායමාම මා නො මයං පරපෙසසා අනුමිතං,”
තෙසං දුට්ඨෙ වීරියං ආරභිංසු අනුසාරං ගොතමසාසනානි,

ඉධෙ ව චිත්තානි විරාජයිත්වා කාමෙසු ආදීනවමසුසංසු,
තෙ කාමසංයෝජනබන්ධනානි පාපිමයොගානි දුරට්ඨයානි

නාගොච සඤ්ඤාගුණානි ඡේත්වා දෙවෙ තාවතීංසෙ අතික්කමිංසු,
සඤ්ඤා දෙවා සපජාපතිකා සබ්බෙ සුඛමොය සහායුපට්ඨයා-

තෙ සංනිසිත්තානං අතික්කමිංසු වීරා විරාගා විරජං කරොන්තො,
තෙ දිස්වා සංවෙගමකාසි වාසවො දෙවාහිහු දෙවගුණසං මරෙකි.

ඉමෙ හි තෙ භික්කායුපපන්නා දෙවතාවතීංසෙ අතික්කමන්තී,
සංවෙගජාතසං වචො නිසමිම සො ගොපකො වාසවමජ්ඣහාසි.

“බුධො ජභිඤ්ඤා මනුසසලාතෙ කාමාහිහු සත්‍යමුත්ති ක්‍රියති,
තපෙසතෙ පුත්තං සතියා වීරීනා වොදිතා මයා තෙ සතිමජ්ඣලඤ්ඤා.

ති ඤ්ඤා තෙසං වසිනොත්ථ ඵකො ගන්ධබ්බකායුපගතො ‘වභීතො
වෙ වෙට්ඨ සමොධිපථානුසාරිනො දෙවෙපි භීතෙත්ති සමාහිත්තො.

ඵතාදිසි ධම්මපසකාසනොත්ථ න තත්ථ කිං කඛ්ඛති කොථි සාවකො,
නිත්ථිණ්ණඛසං විචිකිට්ඨාපිත්තං බුද්ධං නාමසාම ජිනං ජභිඤ්ඤා.

යතෙත ධම්මං ඉධ ඤ්ඤාය විසෙසං අජ්ඣගංසු තෙ,
කායං බුද්ධපුරොභිතං දුට්ඨෙ තෙසං විසෙසගු.

තසං ධම්මසං පත්තියා ආගතමහාසි මාරිස,
කතාවකාසා හගවතා පඤ්ඤං පුට්ඨෙට්ඨ මාරිසානි.

පෙර ස්ත්‍රී වූ ඒ මම අද දෙව් කම්සුවෙන් යුත් පිරිමියෙක්මි" ගෝපක දෙවපුතු කරා පැමිණ, ගොයුම් සවු වූ ඔහු විසින් වෝදිත වූ ඒ ගදැවු දෙව් පුත්තු සංවේගයට පැමිණියාහ.

ඔවුන් ගෙන් දෙදෙනෙක් 'දැන් ඇපි වැර වඩමු, වැයම් කරමු, ඇපි මෙරමාහට මෙහෙ කරුවෝ නො වමෝ ව' යි කියා, ගොයුම් බුදුරජුන් ගේ අනුශාසනා සිහි කොට කමටහන්ති වැර වැඩුහ.

ඔහු මෙහි දී ම පස්කම්හි 'ඇලුණු සිත් පහ කොට, කාමයන්හි දෙස් දුටුහ. ඔහු ඉක්මනුවට දුෂ්කර වූ මරණ ගේ බැඳුම් වූ කාම සංයෝජන ද කාම බන්ධන ද, ඇතක් හු යදම්සෙයින් සිදු පියා, තවතිසා වැසි දෙවියන් ඉක්මැ (බබලෝ) ගියාහ. ඉන්ද්‍රයා සහිත වූ ද, ප්‍රජාපතිහු සහිත වූ ද දෙව් සෙබෙහි යම් දෙව් කෙනෙක් හුන්නාහු ද, එසේ හුන් ඒ දෙවියන් අතුරෙන් ශූර වූ ඔහු රාග රජස් දුරු උන්නාහු (අනාගැම් මහ වඩන්නාහු), පහවූ රාග ඇත්තාහු, සෙසු දෙවියන් ඉක්මැ ගියාහ. දෙවියන් මැද සෙසු දෙවියන් අබ්බවා සිටි සක් දෙවියු, 'හීන දෙව් මුළුවෙක උපන් මොහු වනාහි (දහන් වඩා) තවතිසා වැසි දෙවියන් ඉක්මැ යෙන් යැ' යි සංවේගය පහළ කෙළේ ය. හටගත් සංවේග ඇති සක් දෙවියුගේ වචනය නුවණින් සලකා, ඒ ගෝපක දෙව් පුත් තෙමේ සක් දෙවියුට මෙසේ කී ය.

"ජනෙන්ද්‍රයෙනි, මිනිස්ලොවැ බුද්ධ නම් කෙනෙක් ඇත. කාමයන් මැඩැලූ ඔබ ශාක්‍යමුනි නම් වෙති. ඔබ ගේ පුත්‍ර වූ මොහු සිහියෙන් තොර වූවාහු, මා විසින් වොදනා කරන ලදුවෝ සිහිය ලදහ.

ඒ තුන් මහණුන් ගෙන් ගදැවු රැහැට පැමිණැ සිටි එකෙක් මෙහි මැ රුදුණේ ය සම්බෝධිමාර්ගය (අනාගැම් මහ) ඔස්සේ යන දෙදෙනෙක් ම සමාධිගත සිතැත්තාහු දෙවියන් යට පත් කෙරෙත්.

මෙ සස්තෙහි මෙ බදු දහම් පවසනු ඇත එහි ලා කිසිදු සවිවෙක් 'මේ කෙසේ වන්නෙක් ද' යි සැක නො කරයි. තිණු සතර මහවතුරු ඇති, සුන් දැක ඇති, ජනයනට ඉන්ද්‍ර වූ සියලු කෙලෙස් දිනු බැවින් එක ම ජිනයාණන් වූ ඒ බුදුරජුන් නමදිමු.

"ඔවුන් තිදෙනා අතුරෙන් විශෙෂගාමී වූ දෙදෙනෙක් මෙහි දී ම ඔබේ දහම් දැන ගෙන බ්‍රහ්මපුරෝගින කය (ප්‍රථමධ්‍යානය) ලැබ එය පාදක කොට විවිසුන් වඩා අනාගැම් මහ ලැබුවාහු ද, නිදුකාණනි, ඒ දහම ලබනු පිණිස වසි මෙහි ආමහ. නිදුකාණනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කරන ලද අවකාශ ඇත්තමෝ ප්‍රශ්න විචාරමෝ වා."

11. අප් ඛො භගවතො එතදහොසිං දීඝරක්ඛං විසුඛො ඛො අයං සකෙක්ඛා යං කිඤ්චි මං පඤ්ඤං පුච්ඡිස්සති, සබ්බං තං අත්ථසංභිතං යෙව පුච්ඡිස්සති, නො අත්ථසංභිතං. යං වස්සාහං පුච්චො ඛොකං රිස්සාමි. තං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සති''ති. අප් ඛො භගවා සකකං දෙවානම්ඤ්ඤං ගාරාය අරුඤ්ඤාසි:

“පුච්ඡ වාසව මං පඤ්ඤං යං කිඤ්චි මනසිව්ඡසි,
තස්ස තසෙසව පඤ්ඤස්ස අහං අත්තං කරොමි තෙ''ති.

පට්මහාණවාරං නිවර්තං.

"උකල්ලිටෙයක් දෙව් විනාහි බෙරෙහි කැක්ට පිටිසිලි දැරා යන. හේ යට පැනාසක් මා විවාරන්නෙ ද, අර්ථනිලිත දු ම (කැරුණු සැත දු ම) ඒ සියල්ල විවාරන්නේ ය, අර්ථ නිෂ්ලිත නො වූවක් පො ම විවාරන්නේ ය. මොහු විසින් යමක් විවාරන ලද්දෙය. ඊට විසඳන්නට නැත, හේ වහා ම එය දැනගන්නෙ යැ" යි හඟවත් සිද්ධාන්තයට එක විය. ඉක්බිති ගාථාවකින් වහන්සේ යක් දෙවිය බණ්ඩා (තාරායන)

"මාසවසෙති, සිතීන් යමක් කැමැත්තට ද, ඒ පැනාස මා විවාරණ්ඩබ්බේ ඒ ඒ ගැම පැනාසක් ම (විසඳා) කෙළවර කරන්නෙයි" යි දැනුණේය.

පළමු බණ වර නිමයේ ය.

12. කතාවකාසො සකෙකො දෙවනම්ඥෙ හගවතො ඉමං හගවතො පඨමං පඤ්ඤං අපුච්ඡිදු: කිංසකෙඤ්ඤාපතො නු ඛො මාරිස දෙවා මනුස්සා අසුරා නාගා ගන්ධබ්බා යෙ වශෙඤ්ඤ සන්ති පුට්ඨකායා තෙ 'අවෙරා අදණ්ඛා අසපත්තා අබ්බාපජ්ජා' විහරෙමු අවෙරිතො'ති ඉති වෙ නෙසං හොති. අප් ව පන සවෙරා සදණ්ඛා සසපත්තා සබ්බාපජ්ජා විහරන්ති සවෙරිතො'ති ඉදං සකෙකො දෙවනම්ඥෙ හගවතො පඤ්ඤං අපුච්ඡි.

තස්ස හගවා පඤ්ඤං පුට්ඨො බ්බාකාසි:

"ඉසාමච්ඡරියසකෙඤ්ඤාපතො ඛො දෙවනම්ඥෙ දෙවා මනුස්සා අසුරා නාගා ගන්ධබ්බා, යෙ වශෙඤ්ඤ සන්ති පුට්ඨකායා, තෙ 'අවෙරා අදණ්ඛා අසපත්තා අබ්බාපජ්ජා විහරෙමු අවෙරිතො'ති ඉති වෙ නෙසං හොති. අප් ව පන සවෙරා සදණ්ඛා සසපත්තා සබ්බාපජ්ජා විහරන්ති සවෙරිතො ති. ඉදං හගවා සකකසස දෙවනම්ඥස්ස පඤ්ඤං පුට්ඨො බ්බාකාසි. අත්තමතො සකෙකො දෙවනම්ඥෙ හගවතො භාසිතං අභිනද්දි අනුමොදි. එවමෙතං හගවා, එවමෙතං සුගත, තිණණං මො'ජ් කඛ්ඛා විගතා කථංකථා හගවතො පඤ්ඤස්ස වෙය්‍යාකරණං සුඤ්ඤා'ති.

13. ඉතිහ සකෙකො දෙවනම්ඥෙ හගවතො භාසිතං අභිනද්දිතො අනුමොදිතො හගවතො උත්තරිං පඤ්ඤමපුච්ඡි:

"ඉසාමච්ඡරියං පන මාරිස කිංඨිදනං කිංසමුදයං කිංජාතිකං කිංචභවං, කිංසමිං සති ඉසාමච්ඡරියං හොති, කිංසමිං අසති ඉසාමච්ඡරියං න හොති?"ති.

12. සක් දෙවිදු පැන පුළුවියනා පිණිස ලත් අවකාශ ඇත්තේ,¹ හඟවත් බුදුරජුන් ගෙන් මේ පළමු පැනය විචාළේ ය. “නිදුකාණන් වහන්ස, දෙවියෝ ද මිනිස්සු ද අසුරයෝ ද නාගයෝ ද ගන්ධර්වයෝ ද මෙයින් දහා යම් බොහෝ දෙනෙක් ඇත් නම් ඔහු ද යන මේ හැම දෙනාට ‘වෙර බැඳුම් නැත්තෝ වැ ආයුධ දණ්ඩ මනෝදණ්ඩ නැත්තෝ වැ පස-මිතුරන් නැත්තෝ වැ දෙමනස් නැත්තෝ වැ අවෙරි (කොප මාත්‍ර දු නො උපදවන්නෝ) වැ වසන්නවු’ යි ප්‍රාර්ථනාවක් වෙයි. එතෙකුදු වුවත් ඔහු වෙර ඇත්තාහු, දණ්ඩ ඇත්තාහු, පසමිතුරන් ඇත්තාහු, දෙමනස් ඇත්තාහු, වෙරි වූවාහු වෙසෙත්. කවර සංයෝජනයක් ඇත්තාහු (කවර බැමමෙකින් බැඳුණාහු) ඔහු එසේ වෙසෙත් ද? යනු යි. මෙසේ සක් දෙවිදු හඟවත් බුදුරජුන් ගෙන් මේ පළමු පැනය විචාළේ ය.

ඔහු විසින් පැන විචාරන ලද හඟවත්හු එය මෙසේ විසඳා වදළා හ:

“දෙවිද, දෙවියෝ ද මිනිස්සු ද අසුරයෝ ද නාගයෝ ද ගන්ධර්වයෝ ද අන් යම් බොහෝ දෙනෙක් ඇත් නම් ඔහු ද යන මේ හැම දෙනාට වෙර බැඳුම් නැත්තෝ වැ ආයුධ දණ්ඩ මනෝදණ්ඩ නැත්තෝ වැ පසමිතුරන් නැත්තෝ වැ දෙමනස් නැත්තෝ වැ අවෙරි වැ වසන්නවු’ යි ප්‍රාර්ථනාවක් වෙයි. එතෙකුදු වුවත් ඔහු වෙර බැඳුම් ඇත්තෝ වැ දණ්ඩ ඇත්තෝ වැ පසමිතුරන් ඇත්තෝ වැ දෙමනස් ඇත්තෝ වැ වෙරි වැ වෙසෙත්. ඔහු ඊර්ෂ්‍යාවත් මාත්සර්‍යයත් සංයෝජන කොටැත්තාහු (ඊර්ෂ්‍යාමාත්සර්‍යය දෙකින් බැඳුණාහු), එසේ වෙසෙත්.” ප්‍රශ්න විචාරනු ලැබූ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ සක්දෙවිදු ගේ පැනය මේ පරිද්දෙන් විසඳූහ. (එයින්) සතුටු වූ සක් දෙවිදු “භාග්‍යාවතුන් වහන්ස, මෙය එසේ යැ, සුගතයන් වහන්ස, මෙය එසේ යැ. භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගේ විසඳුම ඇසීමෙන් මෙහි මගේ සැකය ඉක්මණි විමනිය පහ විණැ” යි සක් දෙවිදු හඟවත් බුදුරජුන් ගේ වචනය පිළිගත්තේ ය, අනුමොචන් විය.

13. සක් දෙවිදු මෙසේ හඟවත් බුදුරජුන් ගේ වචනය පිළිගෙන අනුමොච,

“නිදුකාණන් වහන්ස, ඊර්ෂ්‍යා මාත්සර්‍ය දෙක කුමක් නිදන් කොටැත්තේ ද, කුමක් සමුදය (කාරණ) කොටැත්තේ ද, කුමක් උත්පත්ති ස්ථාන කොටැත්තේ ද, කුමක් ප්‍රභව (උපද්‍යා තැන) කොටැත්තේ ද, කුමක් ඇති කල්හි ඊර්ෂ්‍යා මාත්සර්‍ය දෙක වෙයි ද, කුමක් නැති කල්හි ඊර්ෂ්‍යා මාත්සර්‍ය දෙක නො වෙයි ද?” යි මත්තෙහි ද පැනයක් පුළුවන.

1 කතාවකාසො-කර්ම ලද අවකාශ ඇත්තේ යනු පදසාර්ථය යැ.

2 නිශ්ඤා කංඛා-සැකය තරණය කරන ලදී යනු පදසාර්ථය යැ.

“දෙවිද, ඊර්ණ්‍යා මාත්සයාරී දෙක ප්‍රිය අප්‍රිය සත්ත්වයන් නිදන කොටැත්තේ ය, ප්‍රියාප්‍රිය සත්ත්වයන් සමුදය (කාරණ) කොට ඇත්තේ ය, ප්‍රියාප්‍රිය සත්ත්වයන් ජාති (උත්පත්තිස්ථාන) කොටැත්තේ ය, ප්‍රියාප්‍රිය සත්ත්වයන් ප්‍රභව (උපදාන තැන්) කොට ඇත්තේ ය ප්‍රියාප්‍රිය සත්ත්වයන් ඇති කල්හි ඊර්ණ්‍යා මාත්සයාරී දෙක වෙයි. ප්‍රියයක්හු හෝ අප්‍රියයක්හු නැති කල්හි ඊර්ණ්‍යා මාත්සයාරී දෙක නො වේ” යැයි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ විසැදූ සේක.

14. නිදුකාණන් වහන්ස, ප්‍රියාප්‍රිය සත්ව සංස්කාරය කුමක් නිදන කොටැත්තේ ද, කුමක් සමුදය කොට ඇත්තේ ද, කුමක් උත්පත්තිස්ථාන කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ප්‍රභව කොටැත්තේ ද, කුමක් ඇති කල්හි ප්‍රියාප්‍රිය සත්ව සංස්කාරය වේ ද, කුමක් නැති කල්හි ප්‍රියාප්‍රිය සත්ව සංස්කාරය නො වේ ද ?” යි සක් දෙව්දු පුළුවන.

දෙවිද, ප්‍රියාප්‍රිය සත්ව සංස්කාරය වනාහි ජන්‍දය නිදන කොටැත්තේ ය, ජන්‍දය සමුදය කොටැත්තේ ය, ජන්‍දය උත්පත්තිස්ථාන කොටැත්තේ ය, ජන්‍දය ප්‍රභව කොටැත්තේ ය, ජන්‍දය ඇති කල්හි ප්‍රියාප්‍රිය සත්ව සංස්කාරය වේ, ජන්‍දය නැති කල්හි ප්‍රියාප්‍රිය සත්ව සංස්කාරය නො වේ” යැයි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ විසැදූ සේක.

15. ‘නිදුකාණන් වහන්ස, ජන්‍දය වනාහි කුමක් නිදන කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුදය කොට ඇත්තේ ද, කුමක් උත්පත්තිස්ථාන කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ඇති කල්හි ජන්‍දය වේ ද, කුමක් නැති කල්හි ජන්‍දය නො වේ ද ?’ යි සක් දෙව්දු පුළුවන.

“දෙවිද, ජන්‍දය වනාහි විනිශ්චය විතර්කය නිදන කොට ඇත්තේ ය, විනිශ්චය විතර්කය සමුදය කොට ඇත්තේ ය, විනිශ්චය විතර්කය උත්පත්තිස්ථාන කොට ඇත්තේ ය, විනිශ්චය විතර්කය ප්‍රභව කොට ඇත්තේ ය, විනිශ්චය විතර්කය ඇති කල්හි ජන්‍දය වේ විනිශ්චය විතර්කය නැති කල්හි ජන්‍දය නො වේ” යැයි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ විසැදූ සේක.

16. “නිදුකාණන් වහන්ස, විනිශ්චය විතර්කය කුමක් නිදන් කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුදය කොට ඇත්තේ ද, කුමක් උත්පත්තිස්ථාන කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ඇති කල්හි විනිශ්චය විතර්කය වේ ද, කුමක් නැති කල්හි විනිශ්චය විතර්කය නො වේ ද ?” යි සක් දෙව්දු පුළුවන.

“දෙවිද, විනිශ්චය විතර්කය වූ කලී තෘෂ්ණා ප්‍රඥාව සමප්‍රසක්ත සංඥා කොටස් නිදන් කොටැත්තේ ය, එය ම සමුදය කොට ඇත්තේ ය. එය ම උත්පත්තිස්ථාන කොට ඇත්තේ ය, එය ප්‍රභව කොට ඇත්තේ ය, එය ඇති කල්හි විනිශ්චය විතර්කය වේ, එය නැති කල්හි විනිශ්චය විතර්කය නො වේ” යැයි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ විසැදූ සේක.

17. කථං පටිපනෙතා පන මාරිස භික්ඛු පපඤ්ඤාසුත්තං-
නිරොධසාරුප්පගාමිනීපටිපදං පටිපනෙතා භොති'ති.

සොමනස්සමාහං දෙවනම්ඤ්ඤ දුට්ඨෙන වදම් සෙව්තබ්බමි
අසෙව්තබ්බමි. දෙමනස්සමාහං දෙවනම්ඤ්ඤ දුට්ඨෙන වදම්. සෙව්තබ්බමි
අසෙව්තබ්බමි, උපෙක්ඛමාහං දෙවනම්ඤ්ඤ දුට්ඨෙන වදම් සෙව්තබ්බමි
අසෙව්තබ්බමි.

සොමනස්සමාහං, දෙවනම්ඤ්ඤ දුට්ඨෙන වදම්. සෙව්තබ්බමි
අසෙව්තබ්බමි ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං කිංඤ්ඤං පටිච්ච වුත්තං.
තස්ස යං ජඤ්ඤා සොමනස්සං 'ඉමං ඛො මෙ සොමනස්සං
සෙවතො අකුසලා ධම්මො අභිවංචනා කුසලා ධම්මො
පරිභායනාති' ති. එවරුපං සොමනස්සං න සෙව්තබ්බං. තස්ස යං
ජඤ්ඤා සොමනස්සං 'ඉමං ඛො මෙ සොමනස්සං සෙවතො අකුසලා
ධම්මො පරිභායනාති කුසලා ධම්මො අභිවංචනාති' ති 'එවරුපං සොම-
නස්සං සෙව්තබ්බං. තස්ස යං ඤාණං සවිතකකං සවිචාරං යඤ්ඤා
අවිතකකං අවිචාරං යෙ අවිතකකඅවිචාරෙ තෙ පණිතතරෙ. සොම-
නස්සමාහං දෙවනම්ඤ්ඤ දුට්ඨෙන වදම් සෙව්තබ්බමි අසෙව්-
තබ්බමිති. ඉති යනං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං. දෙම-
නස්සමාහං දෙවනම්ඤ්ඤ දුට්ඨෙන වදම් සෙව්තබ්බමි අසෙව්-
තබ්බමි ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං කිංඤ්ඤං පටිච්ච වුත්තං. තස්ස යං
ජඤ්ඤා දෙමනස්සං 'ඉමං ඛො මෙ දෙමනස්සං සෙවතො අකුසලා
ධම්මො අභිවංචනාති කුසලා ධම්මො පරිභායනාති' ති, එවරුපං දෙමනස්සං
න සෙව්තබ්බං. තස්ස යං ජඤ්ඤා දෙමනස්සං 'ඉමං ඛො මෙ දෙමනස්සං
සෙවතො අකුසලා ධම්මො පරිභායනාති කුසලා ධම්මො අභිවංචනාති' ති
එවරුපං දෙමනස්සං සෙව්තබ්බං. තස්ස යං ඤාණං සවිතකකං සවිචාරං
යඤ්ඤා අවිතකකං අවිචාරං යෙ අවිතකකඅවිචාරෙ තෙ පණිතතරෙ.
දෙමනස්සමාහං දෙවනම්ඤ්ඤ දුට්ඨෙන වදම් සෙව්තබ්බමි අසෙව්-
තබ්බමි ති. ඉති යනං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

17 “නිද්දානං චතත්තං, මහණ ධර්ම කෙසේ පිළිපත්තෝ ප්‍රපංච-
සංඥා කොටසුන් ගේ සංසිද්ධිට උපාය බැවින් නිසි වූ ද එය අරමුණු
කිරීම වශයෙන් එයට පැමිණෙන්නාවූ ද්විවසුන් මහ පිළිපත්තෝ වෙද්දී?” යි
සක් දෙවිඳු පුළුවන

“දෙවිද, මම සෙවියැ යුතු නො සෙවියැ යුතු වීසින් සොමනස් වේදනාව
ද දෙ පරිදි කොට කියමි “දෙවිද, සෙවියැ යුතු සොමනස් ද නො
සෙවියැ යුතු සොමනස් දැ යි මම සොමනස් ද දෙ පරිද්දෙකින් කියමි,
දෙමනස් ද සෙවියැ යුතු දෙමනස් ද නො සෙවියැ යුතු දෙමනස් දැ යි
දෙපරිදි කොට කියමි උපේක්ෂාව ද සෙවියැ යුතු උපේක්ෂාව ද නො
සෙවියැ යුතු උපේක්ෂාව දැ යි දෙ පරිදි කොට කියමි.

සෙවියැ යුතු සොමනස් ද නොසෙවියැ යුතු සොමනස් දැ යි මම
සොමනස් දෙපරිද්දෙකින් කියමි යි මෙසේ මෙය කියන ලදි මෙය කුමක්
සඳහා කියන ලද ද යත්. එහි මෙම සොමනස් සෙවුනා මගේ සත්ත්ව
අකුසල් දහම්හු වැඩෙත්, කුසල් දහම්හු පිරිහෙත් යැ යි යම් සොමනස්ක්
දැන ගත්තේ ද, මෙ බඳු වූ සොමනස් නො සෙවියැ යුතු මෙම සොමනස්
සෙවුනා මගේ සත්ත්ව අකුසල් දහම්හු පිරිහෙත් කුසල් දහම්හු වැඩෙත්” යි
යම් සොමනස්ක් දැන ගත්තේ ද, මෙ බඳු සොමනස් සෙවියැ යුතු.
එහි ද යම් සොමනස්ක් ඉදින් විතර්ක සහිත විචාරසහිත ද (නොනි-
ක්කාමා වශයෙන් විදර්ශනා වශයෙන් අනුස්මානිභාවනා වශයෙන් ප්‍රථම
ධ්‍යාන වශයෙන් විතර්ක විචාර සහිත ද), යම් සොමනස්ක් විතර්ක-
(රහිත ද විචාර රහිත ද ද්විතීය ධ්‍යාන වශයෙන් අවිතර්ක වැ අවිචාර වැ
උපත්තෝ ද) ඔවුන් අතුරෙන් යමක් විතර්කරහිත ද විචාර රහිත ද, එය
වඩා උතුම් ය “දෙවිද, සොමනස් ද සෙවියැ යුතු එක ද, නො සෙවියැ
යුතු එක දැ යි දෙ පරිද්දෙකින් කියමි” යි යමක් කියන ලද ද, මෙය ඒ
ද්විවිධ සොමනස් සඳහා කියන ලදි දෙවිද, දෙමනස් ද සෙවියැ යුතු එක ද
නො සෙවියැ යුතු එක දැ යි දෙ පරිද්දෙකින් මම කියමි මෙසේ වනාහි
මෙය කියන ලදි මෙය කුමක් සඳහා කියන ලද ද යත් එහි ‘මෙ
දෙමනස් සෙවුනා මගේ සත්ත්ව අකුසල් දහම්හු වැඩෙත්, කුසල් දහම්හු
පිරිහෙත් යැ’ යි යමක් දන්නේ ද, මෙ බඳු දෙමනස් නො සෙවියැ යුතු යැ.
එහි ‘මෙ දෙමනස් සෙවුනා මගේ සත්ත්ව අකුසල් දහම්හු පිරිහෙත්, කුසල්
දහම්හු වැඩෙත් යැ’ යි දන්නේ ද, මෙ බඳු දෙමනස් සෙවියැ යුතු එහි
විතර්ක සහිත විචාර සහිත යම් දෙමනස්ක් වෙ ද, විතර්කරහිත විචාරරහිත
යම් දෙමනස්ක් වෙ ද, ඔවුන් අතුරෙන් යමක් විතර්කරහිත විචාරරහිත ද
(නොනික්කාමා වශයෙන් විදර්ශනා වශයෙන් අනුස්මානි වශයෙන් ප්‍රථම-
ධ්‍යානාදි වශයෙන් උපදනා) මෙ දෙමනස් වඩා උතුම් යැ. දෙවිද, දෙම-
නස් ද සෙවියැ යුතු එක ද නොසෙවියැ යුතු එක දැ යි දෙමනස් ද මම දෙවි-
දැරුම් කොට කියමි යි මෙසේ යමක් කියන ලද ද, මෙය එකී දෙමනස්
සඳහා කියන ලදි.

උපෙක්ඛමපාහං දෙව්‍යානමීඤ්ඤ දුට්ඨොත වදුමී සෙව්තබ්බමි අසෙව්තබ්බමි ති ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං. කිංකේතං පට්ඨව වුත්තං. තස්ස යං ජඤ්ඤාඋපෙක්ඛං ඉමං ඛො මෙ උපෙක්ඛං සෙවතො අකුසලා ධම්මො අභිවඩ්ඪන්ති කුසලා ධම්මො පරිභායන්ති ති එවරුපො උපෙක්ඛො න සෙව්තබ්බො. තස්ස යං ජඤ්ඤා උපෙක්ඛො ඉමං ඛො මෙ උපෙක්ඛං සෙවතො අකුසලා ධම්මො පරිභායන්ති කුසලා ධම්මො අභිවඩ්ඪන්ති එවරුපො උපෙක්ඛො සෙව්තබ්බො. තස්ස යංකේඛි සචිතකකං සච්චාරං යංකේඛි අචිතකකං අච්චාරං යෙ අචිතකකභව්වාරො තෙ පණිතතරො උපෙක්ඛමපාහං දෙව්‍යානමීඤ්ඤ දුට්ඨොත වදුමී සෙව්තබ්බමි අසෙව්තබ්බමි ති ඉති යන්තං වුත්තං ඉදමෙතං පට්ඨව වුත්තං.

එවං පට්ඨපනො ඛො දෙව්‍යානමීඤ්ඤ භික්ඛු පපඤ්ඤාසඤ්ඤාසබ්බානිරොධ සාරුපභාමීනිපට්ඨපදං පට්ඨපනො භොතීති ඉත්තං භගවා සකකසා දෙව්‍යානමීඤ්ඤ පඤ්ඤං පුට්ඨො ඛොකාසි. අත්තමානො සකකො දෙව්‍යානමීඤ්ඤ භගවතො භාසිතං අභිනන්දි අනුමොදි එවමෙතං. භගවා එවමෙතං සුගත තිණ්ණං මෙ'ත්තං කබ්බො වීගතො කපංකපා භගවතො පඤ්ඤාවෙය්‍යාකරණං සුභවා'ති

18. ඉතිහ සකකො දෙව්‍යානමීඤ්ඤ භගවතො භාසිතං අභිනන්දි අනුමොදි භගවන්තං උත්තරිං පඤ්ඤං අපුච්ඡි. “කපං පට්ඨපනො පන මාරිස භික්ඛු පාණ්මොක්ඛසංවරාය පට්ඨපනො භොතීති”

කායසමාචාරමපාහං දෙව්‍යානමීඤ්ඤ දුට්ඨොත වදුමී සෙව්තබ්බමි අසෙව්තබ්බමි වච්ඡමාචාරමපාහං දෙව්‍යානමීඤ්ඤ දුට්ඨොත වදුමී සෙව්තබ්බමි අසෙව්තබ්බමි ති. පරියෙසනමපාහං දෙව්‍යානමීඤ්ඤ දුට්ඨොත වදුමී සෙව්තබ්බමි අසෙව්තබ්බමි ති. කායසමාචාරමපාහං දෙව්‍යානමීඤ්ඤ දුට්ඨොත වදුමී සෙව්තබ්බමි අසෙව්තබ්බමි ති ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං කිංකේතං පට්ඨව වුත්තං. තස්ස යං ජඤ්ඤා කායසමාචාරං ඉමං ඛො මෙ කායසමාචාරං සෙවතො අකුසලා ධම්මො අභිවඩ්ඪන්ති කුසලා ධම්මො පරිභායන්ති ති, එවරුපො කායසමාචාරො න සෙව්තබ්බො. තස්ස යං ජඤ්ඤා කායසමාචාරං ඉමං ඛො මෙ කායසමාචාරං සෙවතො අකුසලා ධම්මො පරිභායන්ති කුසලා ධම්මො අභිවඩ්ඪන්ති ති, එවරුපො කායසමාචාරො සෙව්තබ්බො. කායසමාචාරමපාහං දෙව්‍යානමීඤ්ඤ දුට්ඨොත වදුමී සෙව්තබ්බමි අසෙව්තබ්බමි ති. ඉති යන්තං වුත්තං, ඉදමෙතං පට්ඨව වුත්තං,

දෙවිද, සෙව්ගැ යුත්ත එක ද නොසෙව්ගැ යුතු එක දැ යි මම උපේක්ෂාව ද දෙ වැදෑරුම් කොට කියමි මෙසේ ම මෙය කියන ලදි. මෙය කුමක් සඳහා කියන ලද ද යත් එහි මේ උපේක්ෂාව වනාහි සෙවුනා මගේ සත්ත්ව අකුසල් දහම්හු වැඩෙත්, කුසල් දහම්හු පිරිහෙත් යැ යි යම් උපේක්ෂාවක් දන්නේ ද, මෙ බඳු වූ උපේක්ෂාව නොසෙව්ගැ යුතු ය. එහි මෙ උපේක්ෂාව සෙවුනා මගේ සත්ත්ව අකුසල් දහම්හු පිරිහෙත් කුසල් දහම්හු වැඩෙත් යැ යි යම් උපේක්ෂාවක් දන්නේ ද මෙ බඳු වූ උපේක්ෂාව සෙව්ගැ යුතු ය. එහි යමක් සවිතර්ක සච්චාර ද, යමක් අවිතර්ක අච්චාර ද, මොවුන් අතුරෙන් යමක් අවිතර්ක අච්චාර ද එය වඩා උතුම්. දෙවිද, 'සෙව්ගැ යුතු එක ද නො සෙව්ගැ යුතු එක දැ යි උපේක්ෂාව දෙ වැදෑරුම් කොට කියමි' යි මෙසේ යමෙක් මා විසින් කියන ලද ද, මෙය ඒ (අවිතර්ක අච්චාර) උපේක්ෂාව සඳහා කියන ලදි.

දෙවිද, මෙසේ පිළිපත් මහණ තෙම ප්‍රපංච සම්ප්‍රසක්ත සංඥා කොට-සුන් ගේ සංසිද්ධිම උපාය බැවින් එයට නිසි වූ ද එය අරමුණු කිරීම් වශයෙන් එයට පැමිණෙන්නා වූ ද විවසුන් මහට පිළිපන්නේ වේ යැ යි මෙසේ සක් දෙවිදු විසින් විචාරන ලද පැනය විසඳා වදළ සේක. සතුටු වූ සක් දෙවිදු 'භාග්‍යාවතුන් වහන්ස, එය එසේ යැ, සුගතයන් වහන්ස, එය එසේ යැ. භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගේ පැන විසදීම ඇසීමෙන් මෙහි මා තුළ වූ සැකය ඉක්මණ, විමනිය පහ වියැ' යි කියා හඟවත් බුදුරජුන් ගේ වචනය පිළිගත්තේ ය, අනුමෙව් ය

18. මෙසේ සක් දෙවිදු හඟවත් බුදුරජුන්ගේ වචනය පිළිගෙන, "නිදුකාණන් වහන්ස, කෙසේ පිළිපත් මහණ තෙම පාතිමොක්ඛ සිල සංවරය පිණිස පිළිපන්නෙක් වේ ද" යි මත්තෙහි දු පැනයක් දූපවුන.

"දෙවිද, සෙව්ගැ යුත්ත ද නො සෙව්ගැ යුත්ත දැ යි කායසමාචාරය ද මම දෙවැදෑරුම් කොට කියමි. සෙව්ගැ යුත්ත ද නොසෙව්ගැ යුත්ත දැ යි වාක්සමාචාරය ද මම දෙවැදෑරුම් කොට කියමි. දෙවිද, සෙව්ගැ යුත්ත ද නොසෙව්ගැ යුත්ත දැ යි පයෝෂණය ද මම දෙවැදෑරුම් කොට කියමි දෙවිද, සෙව්ගැ යුත්ත ද නො සෙව්ගැ යුත්ත දැ යි කායසමාචාරය ද මම දෙවැදෑරුම් කොට කියමි යි මෙසේ ම මෙය කියන ලදි. කුමක් සඳහා මෙය කියන ලද ද යත් එහි මේ කායසමාචාරය සෙවුනා මා සත්ත්ව අකුසල් දහම්හු වැඩෙත්, කුසල් දහම්හු පිරිහෙත් යැ' යි යම් කාය සමාචාරයක් දන්නේ ද, මෙ බඳු වූ කායසමාචාරය සෙව්ගැ යුතු යැ. එහි මේ කාය සමාචාරය සෙවුනා මා සත්තෙහි අකුසල් දහම්හු පිරිහෙත්, කුසල් දහම්හු වැඩෙත් යැ යි යම් කාය සමාචාරයක් දන්නේ ද මෙබඳු වූ කායසමාචාරය සෙව්ගැ යුතු ය. 'දෙවිද, සෙව්ගැ යුත්ත ද නොසෙව්ගැ යුත්ත දැ යි කායසමාචාරය ද දෙවැදෑරුම් කොට මම කියමි යි මෙසේ යමක් කියන ලද ද මෙය එකී කාය සමාචාරය සඳහා කියන ලදි.

වර්ණමාවාරමපාභං දෙවනාමිඤ්ඤ දුට්ඨොති වදාමි සෙවිතබ්බමිති අසෙවිතබ්බමිති. ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං. කිංකෙඤ්ඤං පට්ඨං වුත්තං. තස්ස යං ජඤ්ඤා වර්ණමාවාරං ඉමං ඛො මෙ වර්ණමාවාරං සෙවිතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪානති කුසලා ධම්මා පරිභායනති ති, එවරුපො වර්ණමාවාරො න සෙවිතබ්බො. තස්ස යං ජඤ්ඤා වර්ණමාවාරං ඉමං ඛො මෙ වර්ණමාවාරං සෙවිතො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪානති ති, එවරුපො වර්ණමාවාරො සෙවිතබ්බො. වර්ණමාවාරමපාභං දෙවනාමිඤ්ඤ දුට්ඨොති වදාමි. සෙවිතබ්බමිති අසෙවිතබ්බමිති ඉති යත්තං වුත්තං, ඉදමෙතං පට්ඨං වුත්තං.

පරියෙසනමපාභං දෙවනාමිඤ්ඤ දුට්ඨොති වදාමි සෙවිතබ්බමිති අසෙවිතබ්බමිති ති. ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං. කිංකෙඤ්ඤං පට්ඨං වුත්තං, තස්ස යං ජඤ්ඤා පරියෙසනං ඉමං ඛො මෙ පරියෙසනං සෙවිතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪානති කුසලා ධම්මා පරිභායනති ති, එවරුපො පරියෙසනා න සෙවිතබ්බො. තස්ස යං ජඤ්ඤා පරියෙසනං ඉමං ඛො මෙ පරියෙසනං සෙවිතො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪානති ති. එවරුපො පරියෙසනා සෙවිතබ්බො. පරියෙසනමපාභං දෙවනාමිඤ්ඤ දුට්ඨොති වදාමි සෙවිතබ්බමිති අසෙවිතබ්බමිති ති ඉති යත්තං වුත්තං, ඉදමෙතං පට්ඨං වුත්තං. එවං පට්ඨං පනෙනං ඛො දෙවනාමිඤ්ඤ භික්ඛු පාතිමොක්ඛසංවරාය පට්ඨං පනෙනං භොති ති.

ඉදං භගවා සකකසං දෙවනාමිඤ්ඤ පඤ්ඤාං පුට්ඨො ඛායකාසි අත්තමනො සකකසං දෙවනාමිඤ්ඤ භගවතො භාසිතං අභිනාදි අනුමොදි. "එවමෙතං භගවා එවමෙතං සුගත. තිස්සං මෙ'ස්ස කඛිං වීගතං කපංකපං භගවතො පඤ්ඤාවේයාකරණං සුද්ධං" ති.

19. ඉතිහ සකකසං දෙවනාමිඤ්ඤ භගවතො භාසිතං අභිනාදි අනුමොදිතං භගවතං උත්තරිං පඤ්ඤාං අපුරුසි. "කපං පට්ඨං පනෙනං පන මාරිස භික්ඛු ඉන්ද්‍රියසංවරාය පට්ඨං පනෙනං භොති?" ති.

"චක්ඛුච්ඤ්ඤායාං රූපමපාභං දෙවනාමිඤ්ඤ දුට්ඨොති වදාමි සෙවිතබ්බමිති අසෙවිතබ්බමිති. සොතච්ඤ්ඤායාං සද්දමපාභං දෙවනාමිඤ්ඤ දුට්ඨොති වදාමි සෙවිතබ්බමිති අසෙවිතබ්බමිති. සානච්ඤ්ඤායාං ගන්ධමපාභං දෙවනාමිඤ්ඤ දුට්ඨොති වදාමි සෙවිතබ්බමිති අසෙවිතබ්බමිති. ජිව්හාරිඤ්ඤායාං රසමපාභං දෙවනාමිඤ්ඤ දුට්ඨොති වදාමි සෙවිතබ්බමිති අසෙවිතබ්බමිති. කායච්ඤ්ඤායාං ථොඝධ්මපාභං දෙවනාමිඤ්ඤ දුට්ඨොති වදාමි සෙවිතබ්බමිති අසෙවිතබ්බමිති. මනොච්ඤ්ඤායාං ධර්මමපාභං දෙවනාමිඤ්ඤ දුට්ඨොති වදාමි සෙවිතබ්බමිති අසෙවිතබ්බමිති" ති.

දෙවිද, සෙවියැ යුත්ත ද නොසෙවියැ යුත්ත ද යි වාක්සමාචාරය ද දෙවැදෑරුම් කොට මම් කියමි. මෙසේ ම මෙය කියන ලදි. මෙය කුමක් සඳහා කියන ලදද? යත් එහි, 'මේ වාක්සමාචාරය සෙවුනා මගේ (සත්ත'හි) අකුසල් දහම්හු වැඩෙත්, කුසල් දහම්හු පිරිහෙත්' යැ' යි යම් වාක්සමාචාරයක් දත්තෝ ද, එ බඳු වූ වාක්සමාචාරය නො සෙවියැ යුතු එහි 'මේ වාක්සමාචාරය සෙවුනා මගේ (සත්ත'හි) අකුසල් දහම්හු පිරිහෙත්, කුසල් දහම්හු වැඩෙත්' යැ' යි යම් වාක්සමාචාරයක් දත්තෝ ද, මෙබඳු වූ වාක්සමාචාරය සෙවියැ යුතු. 'දෙවිද, සෙවියැ යුත්ත ද නොසෙවියැ යුත්ත ද යි වාක්සමාචාරයද මම් දෙවැදෑරුම් කොට කියමි' යි මෙසේ යමක් කියන ලද ද, මෙය එකී වාක්සමාචාරය සඳහා කියන ලදි.

දෙවිද, සෙවියැ යුත්ත ද නොසෙවියැ යුත්ත ද යි පයෙඛිෂණය ද දෙවැදෑරුම් කොට මම් කියමි. මෙසේ ම මෙය කියන ලදි. මෙය කුමක් සඳහා කියන ලද ද? යත් එහි 'මේ පයෙඛිෂණය සෙවුනා මගේ සත්තානායෙහි අකුසල් දහම්හු වැඩෙත්, කුසල් දහම්හු පිරිහෙත්' යි යම් පයෙඛිෂණයක් දන ගත්තෝ ද, මෙබඳු වූ පයෙඛිෂණය නො සෙවියැ යුතු එහි 'මේ පයෙඛිෂණය සෙවුනා මගේ සත්තානායෙහි අකුසල් දහම්හු පිරිහෙත්, කුසල් දහම්හු වැඩෙත්' යි යම් පයෙඛිෂණයක් දන ගත්තෝ ද, එ පයෙඛිෂණය සෙවියැ යුතු. දෙවිද, පයෙඛිෂණයක් සෙවියැ යුත්ත ද නො සෙවියැ යුත්ත ද යි දෙවැදෑරුම් කොට මම් කියමි යි මෙසේ යමක් කියන ලද ද, මෙය එකී පයෙඛිෂණය සඳහා කියන ලදි. දෙවිද, මෙසේ පිළිපත් මහණ වනාහි පාතිමොක්ඛ සංචරය පිණිස පිළිපත්තෝ වේ යැ යි.

මෙසේ භාගාවතුන් වහන්සේ සක්දෙව්දු විසින් පැන පුප්ඵස්නා ලද්දහු එය විසැදු සේක. සතුටට පත් සක්දෙව්දු 'භාගාවතුන් වහන්සැ එය එසේ යැ, සුගතයන් වහන්ස, එය එසේ යැ. භාගාවතුන් වහන්සේගේ පැන විසැදුම ඇසීමෙන් මෙහි මගේ සැකය ඉක්මිණ, චිට්තික පහ වියැ' යි හඟවත් බුදුරජුන් ගේ වචනය පිළිගත්තේ ය, අනුමේචි ය.

19 මෙසේ සක් දෙව්දු හඟවත් බුදුරජුන් ගේ වචනය පිළිගෙන අනුමේචි ඔබ ගෙන් "නිදුකාණන් වහන්ස, කෙසේ පිළිපත් මහණ තෙට ඉන්ද්‍රිය සංචරය පිණිස පිළිපත්තෝ වේ ද?" යි මතතෙහි පැනයක් දැටුවා.

"දෙවිද, ඇසින් දක දක යුතු රූපය ද සෙවියැ යුත්ත ද නො සෙවියැ යුත්ත ද යි දෙවැදෑරුම් කොට වච කියමි . . . දෙවිද කනිත් දයා දන යුතු ශබ්දය ද . . . දෙවිද, නැඟයෙන් අසා දන යුතු ගඳ ද . . . දිවෙන් දාස්වාද කොට දන යුතු රසය ද . . . කයින් පැහැයැ දන යුතු වාපෙන දැ ද . . . මනාසින් දන යුතු දහට අරමුණු ද සෙවියැ යුත්ත ද නොසෙවියැ යුත්ත ද යි දෙවැදෑරුම් කොට වච කියමි" යි භාගාවතුන් වහන්සේ වියදා වදන සේක.

එවං වුත්තෙ සකෙකා දෙව්නම්මෙදු හගවනං එතදවොච ඉමසා ඛො අහං හතෙක හගවතා සඛිට්ඨෙතනා භාසිතස්ස එවං වීජාරෙන අත්ථං ආජානාමි, යථාරූපං හතෙක චක්ඛුවිඤ්ඤායාං රූපං සෙවතො අකුසලා ධම්මා අභිවසිත්තති කුසලා ධම්මා පරිභායනති ති, එවරූපං චක්ඛුවිඤ්ඤායාං රූපං න සෙවිතබ්බං, යථාරූපඤ්ඤා ඛො හතෙක චක්ඛුවිඤ්ඤායාං රූපං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවසිත්තති ති එවරූපං චක්ඛුවිඤ්ඤායාං රූපං සෙවිතබ්බං, යථාරූපඤ්ඤා ඛො හතෙක සොතවිඤ්ඤායාං සර්ගං සෙවතො-පෙ-සානවිඤ්ඤායාං ගඤ්ඤායාං සෙවතො-පෙ-ජීවහාවිඤ්ඤායාං රසං සෙවතො-පෙ-කායවිඤ්ඤායාං ථොට්ඨබ්බං සෙවතො-පෙ-මනොවිඤ්ඤායාං ධම්මං සෙවතො අකුසලා ධම්මා අභිවසිත්තති කුසලා ධම්මා පරිභායනති ති එවරූපො මනොවිඤ්ඤායාං ධම්මො න සෙවිතබ්බං යථාරූපඤ්ඤා ඛො හතෙක මනොවිඤ්ඤායාං ධම්මං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවසිත්තති ති එවරූපො මනොවිඤ්ඤායාං ධම්මො සෙවිතබ්බං, ඉමසා ඛො මෙ හතෙක හගවතා සඛිට්ඨෙතනා භාසිතස්ස එවං වීජාරෙන අත්ථං ආජානාමො තිණ්ණො මෙ'ත්ථ කබ්බො විගතා කපංකපා හගවතො පඤ්ඤාපෙය්‍යාකරණං සුත්වා'ති.

20 ඉතිහ සකකා දෙව්නම්මෙදු හගවතො භාසිතං අභිනාදිදා අනුමොදිදා හගවනං උතතරිං පඤ්ඤාං අපුච්ඡී “සබ්බෙව භු ඛො මාරිප සමණ්‍යාහමණො එකතනවාදු එකතනසිලා එකතනස්ස එකතන-අරෙකාසානා”ති.

“න ඛො දෙව්නම්මෙදු සබ්බෙ සමණ්‍යාහමණො එකතනවාදු එකතනසිලා එකතනස්ස එකතනඅරෙකාසානා”ති.

“කසො පන මාරිප න සබ්බෙ සමණ්‍යාහමණො එකතනවාදු එකතනසිලා එකතනස්ස එකතනඅරෙකාසානා?”ති.

මෙසේ වදළ කල්හි “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සංකෙවිත් වදරන ලද මේ වචනයේ අරුත් මෙසේ විස්තර වශයෙන් මම දනගනිමි. වහන්ස, ඇසින් දකින දෘශ්‍යය මඬු රූපයක් සෙවුනු හේ සන්තානයෙහි අකුසල් දහම්හු වැඩෙත් ද කුසල් දහම්හු පිරිහෙත් ද, මෙඬු වූ චක්ෂුර්-විඥෙය රූපය නො සෙවියැ යුතු වහන්ස, ඇසින් දකින දෘශ්‍යය මඬු රූපයක් සෙවුනු හේ සන්තානයෙහි අකුසල් දහම්හු පිරිහෙත් ද කුසල් දහම්හු වැඩෙත් ද, එඬු වූ චක්ෂුර් විඥෙය රූපය සෙවියැ යුතු වහන්ස, යම් ඬු ශ්‍රොත්‍ර විඥෙය ශබ්දයක් සෙවුනු හේ . ස්‍රාණවිඥෙය ගන්ධ-යක් සෙවුනු හේ ජිහ්වා විඥෙය රසයක් සෙවුනු හේ . . කාය විඥෙය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයක් සෙවුනු හේ මනෝවිඥෙය ධර්මයක් සෙවුනු හේ සන්තානයෙහි අකුසල් දහම්හු වැඩෙත් ද කුසල් දහම්හු පිරිහෙත් ද, මේ ඬු මනෝවිඥෙය ධර්මය නො සෙවියැ යුතු. වැලිදු යම් ඬු මනෝවිඥෙය ධර්මයක් සෙවුනු හේ සන්තානයෙහි අකුසල් දහම්හු පිරිහෙත් ද කුසල් දහම්හු වැඩෙත් ද එඬු වූ මනෝවිඥෙය ධර්මය සෙවියැ යුතු. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද මේ වචනයේ අර්ථය මෙසේ විස්තරයෙන් දැන ගන්නා මට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ පැන විසැදුම ඇසීමෙන් මෙහි සැකය ඉක්මියේ ය, විමතිය පහ වී යැ” යි සක්දෙව්දු කී ය

20 මෙසේ සක් දෙව්දු හඟවත් බුදුරජුන් ගේ වචනය පිළිගෙන අනුමෙවැ, මත්තෙහි දු පැනයක් පුළුවන්හේ, “නිදුකාණන් වහන්ස, සියලු ම මහණබමුණෝ එක් (සමාන) අන්තයක් ඇති (අභිත්ත) වාද ඇත්තෝ ද? එක් ම (සමාන) ආචාර ඇත්තෝ ද? එක් (සමාන) ලබ්ධි ඇත්තෝ ද? එක් (සමාන) නිෂ්ඨානයක් ඇත්තෝ ද?” යි පුළුවන

“දෙව්ද, සියලු මහණ බමුණෝ සමාන වාද ඇත්තෝ නො වෙත්, සමාන ආචාර ඇත්තෝ නො වෙත්, සමාන ලබ්ධි ඇත්තෝ නො වෙත්, සමාන නිෂ්ඨානයක් ඇත්තෝ නො වෙත්” යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක

“නිදුකාණන් වහන්ස, කවර හෙයින් සියලු මහණ බමුණෝ සමාන වාද ඇත්තෝ සමානාචාර ඇත්තෝ සමාන ලබ්ධි ඇත්තෝ සමාන නිෂ්ඨානයක් ඇත්තෝ නො වෙත් ද?” යි සක්දෙව්දු පුළුවන.

“අනෙකධාතුනානාධාතු ටො දෙව්නම්ඤ්ඤ ලොකො. තස්මිං අනෙක-
ධාතුනානාධාතුසම්මිං ලොකෙ යං යදෙව සත්තං ධාතුං අභිනිවිසන්ති තං
තදෙව ථාමසා පරාමසං අභිනිවිසං වොභරන්ති ‘ඉදමෙව සච්චං
මොසමඤ්ඤන්ති’ තස්මා න සංඛෙධ සමණ්ඩ්‍රාහමණො එකන්තවාදො එකන්තසීලො
එකන්තජ්ඣො එකන්තඅජේක්ඛාසානා”ති.

“සංඛෙධ චු ටො මාරිස සමණ්ඩ්‍රාහමණො අවචන්තනිට්ඨා අවචන්ත-
යොගකෙඛම් අවචන්තමුහමචාරි අවචන්තපරියොසානා?”ති.

“න ටො දෙව්නම්ඤ්ඤ සංඛෙධ සමණ්ඩ්‍රාහමණො අවචන්තනිට්ඨා
අවචන්තයොගකෙඛම් අවචන්තමුහමචාරි අවචන්තපරියොසානා”ති

“තස්මා පන මාරිස න සංඛෙධ සමණ්ඩ්‍රාහමණො අවචන්තනිට්ඨා
අවචන්තයොගකෙඛම් අවචන්තමුහමචාරි අවචන්තපරියොසානා”ති

“යෙ ටො දෙව්නම්ඤ්ඤ භික්ඛු තණ්හාසංඛියවිමුක්තා තෙ අවචන්තනිට්ඨා
අවචන්තයොගකෙඛම් අවචන්තමුහමචාරි අවචන්තපරියොසානා. තස්මා න
සංඛෙධ සමණ්ඩ්‍රාහමණො අවචන්තනිට්ඨා අවචන්තයොගකෙඛම් අවචන්ත-
මුහමචාරි අවචන්තපරියොසානා”ති

ඉත්ථං භගවා සකකසං දෙව්නම්ඤ්ඤ පඤ්ඤං පුට්ඨං බ්‍යාකාසි.
අත්තමානා සකෙකා දෙව්නම්ඤ්ඤ භගවතො භාසිතං අභිනාදි අනුමොදි.
එව මො’ භගවා එවමෙතං සුගත තිණ්ණො මෙ’ත්ථ කඛිං විගතා කපං-
කපා භගවතො පඤ්ඤවෙය්‍යාකරණං සුථා”ති.

“දෙවිද, ලොවැස්සේ නොයෙක් අදහස් ඇත්තෝ, නානා අදහස් ඇත්තෝ වෙත් ඒ නොයෙක් අදහස් ඇති, නානා අදහස් ඇති ලොවැස්සත් අතුරෙහි සත්වයෝ යම් යම් ම අදහසකට වැද ගනිත් ද (අදහස් ගනිත් ද), ඒ ඒ අදහස ම දැඩි කොට ගෙන මුළු ශක්තියෙන් ම පරාමර්ශනය කොට ‘මෙය ම සත්‍ය යැ සෙස්ස හිස් යැ’ යි කියත්. එහෙයින් සියලු මහණබමුණෝ එක් ම වාදයක් ඇත්තෝ නො වෙත්, එක් ම ‘ආචාරයක්’ ඇත්තෝ නො වෙත්, එක් ම ලබ්ධියක් ඇත්තෝ නො වෙත්, එක් ම නිෂ්ඨාවක් ඇත්තෝ නො වෙත්” යැ යි විසදා වදළ සේක.

“නිද්දාණන් වහන්ස, සියලු ම මහණ බමුණෝ අත්‍යන්ත නිෂ්ඨාව ඇත්තෝ ද? අත්‍යන්ත යෝග ක්ෂේමය (නිර්වාණය) ඇත්තෝ ද? අත්‍යන්තය පිණිස (නිවන සදහා) බබ්බර සරන්තෝ ද (ආයඨිමාර්ගාධි-ගමය කරන්තෝ ද)? අත්‍යන්ත පයඨිවසානය ඇත්තෝ ද (නිර්වාණ ගාමිණි ද)?” යි සක් දෙව්දු පුළුවන.

“දෙවිද, සියලු මහණ බමුණෝ අත්‍යන්තනිෂ්ඨාව ඇත්තෝ නො ම වෙත්, අත්‍යන්ත යෝගක්ෂේමය ඇත්තෝ, අත්‍යන්ත බ්‍රහ්මචාරිහු, අත්‍යන්ත පයඨිවසානය ඇත්තෝ නො ම වෙත්” යි විසදු සේක.

“නිද්දාණන් වහන්ස, කවර හෙයින් සියලු මහණ බමුණෝ අත්‍යන්ත නිෂ්ඨාව ඇත්තෝ නො ම වෙත් ද? අත්‍යන්ත යෝග ක්ෂේමය ඇත්තෝ, අත්‍යන්ත බ්‍රහ්මචාරිහු, අත්‍යන්ත පයඨිවසානය ඇත්තෝ නො ම වෙත් ද?” යි සක් දෙව්දු පුළුවන.

“දෙවිද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් තෘෂ්ණා සංක්ෂයයෙන් (මාර්ග-යෙන් හෝ නිවන අරමුණු කොට) කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණාහු ද, ඔහු අත්‍යන්ත නිෂ්ඨාව ඇත්තාහු, අත්‍යන්ත යෝග ක්ෂේමය ඇත්තාහු, අත්‍යන්ත බ්‍රහ්මචාරිහු, අත්‍යන්ත පයඨිවසානය ඇත්තාහු වෙත්. එහෙයින් සියලු මහණ බමුණෝ අත්‍යන්ත නිෂ්ඨාව ඇත්තෝ නො වෙත්, අත්‍යන්ත යෝගක්ෂේමය ඇත්තෝ, අත්‍යන්ත බ්‍රහ්මචාරිහු, අත්‍යන්ත පයඨිවසානය ඇත්තෝ නො වෙත්” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසදු සේක.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සක් දෙව්දු විසින් පැන පුළුවන්නා ලද සේක් ඒ විසදු සේක සතුටු වූ සක් දෙව්දු “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එය එසේ යැ, සුගතයන් වහන්ස, එය එසේ ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ ප්‍රශ්නව්‍යාකරණය (පැන විසදීම) ඇසීමෙන් මෙහි මගේ සැකය ඉක්මිණ, විමතිය පහ වී යැ” යි හඟවත් බුදුරජුන් ගේ භාෂිතය පිළිගත්තේ ය, අනුමෙවී ය.

21. ඉතිහ සකෙකා දෙව්නම්මේදු භගවතො භාසිතං අභිනද්දිඤා අනුමොදිඤා භගවත්තං එතද්දෙවාව: එජා භතෙන රොගො එජා ගණේඛා එජා සප්පං එජා ඉමං පුරිසං පරිකඩිඨිති තස්ස තසෙසව භවස්ස අභිනිබ්බතතිස්සා. තස්මා අයං පුරිසො උච්චාවචමාපජ්ජති. යෙසවාහං භතෙන පඤ්ඤානං ඉතො ඛභිඛා අශෙඤ්ඤාසු සමණධ්වාහමණෙසු ඔක්කාසකම්මෙමි නාලස්සං. තෙ මෙ භගවතා බ්‍යාකතා දීඝරත්තානුසයිතඤ්ඤා පන මෙ විවික්ඛිට්ඨා-කථංකථාසප්පං, ත්ඤ්ඤා භගවතා අබ්බුලුනන්ති

22. අභිජානාසි. නො තං දෙව්නම්මේදු ඉමෙ පඤ්ඤා අශෙඤ්ඤා සමණධ්වාහමණෙ පුද්දිතා''ති.

''අභිජානාමහං භතෙන ඉමෙ පඤ්ඤා අශෙඤ්ඤා සමණධ්වාහමණෙ පුද්දිතා''ති

''යථාකථං පන තෙ දෙව්නම්මේදු බ්‍යාකංසු, සචෙ තෙ අගරු භාසස්සු''ති.

''න ඛො මෙ භතෙන ගරු යත්ථස්ස භගවා නිසිනෙතො භගවත්ත-රුපො වා''ති.

''තෙන හි දෙව්නම්මේදු භාසස්සු''ති.

''යෙ සවාහං භතෙන මඤ්ඤාමි සමණධ්වාහමණො ආරඤ්ඤාකා පනන සෙනාසනා''ති. ත්‍යාහං උපසඬකම්ඤා. ඉමෙ පඤ්ඤා පුච්ඡාමි. තෙ මයා පුච්ඡා න සම්පායනති, අසම්පායනතා මම. යෙව පටිපුච්ඡන්ති' කො නාමො ආයස්මො?'ති. තෙසාහං පුච්ඡො බ්‍යාකරොමි: ''අහං ඛො මාරිස, සකෙකා දෙව්නම්මේදු''ති. තෙ මම. යෙව උත්තරි. පුටිපුච්ඡන්ති 'කිං පනායස්මො දෙව්නම්මේදු කම්මෙ. කඤ්ඤා ඉමං යානං පඤ්ඤා''ති. තෙසාහං යථාසුතං යථාපරිසක්කං ධම්මං දෙදෙසමි. තෙ තාවතකෙනෙව අත්තමනා භොගති 'සකෙකා ව නො දෙව්නම්මේදු දිට්ඨො යඤ්ඤා නො අපුච්ඡමහ තඤ්ඤා නො බ්‍යාකාසි'ති. තෙ අඤ්ඤාදස්සු මම යෙව සාවකා සම්පජ්ජන්ති, න වාහං තෙයං. අහං ඛො පන භතෙන භගවතො සාවකො යොනා-පනෙතො ද්විතිපාකධම්මෙවො නියතො සම්මොඛිපරායණො''ති.

21. මෙසේ සත් දෙව්දු හඟවත් බුදුරජුන් ගේ වචනය පිළිගෙන, අනුමෙවැ “වහන්ස, තෘෂ්ණාව රොගයෙක, තෘෂ්ණාව ගඩෙක, තෘෂ්ණාව හුලෙක, තෘෂ්ණාව මේ පුරුෂයා (කර්මානුරූප ව) ඒ ඒ හවයෙක ම ඉපැදීම පිණිස භාත්පයින් අදී එ හෙයින් මේ පුරුෂ තෙම උස් බවට පහත් බවට පැමිණේ. වහන්ස, යම් ප්‍රශ්නයනට මෙයින් බැහැර අත් මහණ බමුණන් කෙරෙහි අවකාශ කිරීම පමණ දු නො ලද්දෙමි ද, දීර්ඝ කැලයක් මා සිත් සතන්හි ලැග හොත් ඒ ප්‍රශ්නයෝ මට භාගාවතුන් වහන්සේ විසින් විසදා වදරන ලැහ මා තුළ යම් සැක විමනි නැමැති හුලෙක් වී ද, එය ද භාගාවතුන් වහන්සේ විසින් උදුරා දමන ලද්දේ යැ” යි මෙ බස් පැවැසී ය

22. “දෙව්ද, මේ ප්‍රශ්න අත් මහණ බමුණන් වෙතින් විචාළා දන්නෙහි ද?” යි හඟවත්තු වදළාහ.

“වහන්ස, අත් මහණ බමුණන් වෙතින් මේ ප්‍රශ්න විචාළා දනිමි” යි සත් දෙව්දු කී ය

“දෙව්ද, කෙසේ නම් ඔහු මේ ප්‍රශ්න විසැදුනු ද, ඉදින් ඔබට බරෙක් නො වේ නම්, කිව මැනැවැ” යි හඟවත්තු වදළාහ.

“වහන්ස, යම් තැනෙක භාගාවතුන් වහන්සේ හෝ භාගාවතුන් වහන්සේ වැන්නෙක් වැඩහුන් සේක් වී නම්, එය කියනු මට බරෙක් නො වේ” යැ යි සත් දෙව්දු කී ය

“එසේ වී නම්, දෙව්ද, කියන්නැ” යි හඟවත්තු වදළාහ.

“වහන්ස, වනවාසිභූ යැ යි, ගම්කෙළවරැ සෙනසුන්හි වසන්නෝ යැ යි, යම් මහණ බමුණු කෙනකු මම් සිතීම ද, මම් ඔවුන් කරා ගොස් මේ ප්‍රශ්න විචාළෙමි. ඔහු මා විසින් විචාරන ලද්දහු, “ආයුෂ්මත් තෙමේ කිනම් වේ ද?” යි මා ම පුළුවසින්. මම් ඔවුන් විසින් පුළුවසනා ලදීම ‘නිදුකැණති, මම් සත් දෙව්දුමි’ යි කියමි. ඔහු “ආයුෂ්මත් දේවෙත්ථ තෙමේ කවර නම් කර්මයක් කොට මේ තැනට පත් වී දැ?” යි මත්තෙහි මා ම පුළුවසින් මම් ඔවුනට මා අසා ඇති පරිදි මා ඉගෙන ඇති පරිදි (සප්ත චුත පද) ධර්මය දෙසමි. ඔහු එ පමණින් ම, ‘අප විසින් සත් දෙව්දු දක්නා ලද්දේ ද වේ, අපි යමක් විචාළෙමෝ ද එය ද අපට විසදා කියේ යැ’ යි එ පමණින් ම සතුටු වෙත්, ඔහු ඒකාන්තයෙන් මගේ ම ශ්‍රාවකයෝ වෙත්, මම් ඔවුන් ගේ ශ්‍රාවක නො වෙමි. වහන්ස මම් වූ කලී සිටු අවාහි නොවැටෙන සැහැවී ඇති, මාර්ග ධර්ම නියාමයෙන් නියත වූ (අවශ්‍යයෙන් ම උපරිමාර්ගාධිමය කරන සුදු) භාගාවතුන් වහන්සේ ගේ සෝවාන් සථිවෙක් වෙමි” යි සත් දෙව්දු පැවැසීය

23. “අභිජානාසි නො තං දෙවානම්ඤ්ඤ ඉතො පුබ්බෙ ඵවරූපං වෙද පටිලාභං සොමනස්සපටිලාභනති?”

“අභිජානාමහං භතෙන ඉතො පුබ්බෙ ඵවරූපං වෙදපටිලාභං සොමනස්සපටිලාභනති.”

“යථාකථං පන තං දෙවානම්ඤ්ඤ අභිජානාසි ඉතො පුබ්බෙ ඵවරූපං වෙදපටිලාභං සොමනස්සපටිලාභනති?”

“භූතපුබ්බං භතෙන දෙවාසුරසඛනාමො සමුපබ්බසුලොභා අහොසි, තස්මිං ඛො පන භතෙන සඛනාමෙ දෙවා ජිනිංසු, අසුරා පරාජිංසු. තස්මිං භතෙන තං සඛනාමං අභිවිජිනිතා විජිතසඛනාමස්ස ඵතදහොසි. ‘යා වෙව දුනි දිබ්බා ඔජා යා ව අසුරා ඔජා උභයමෙක්ථ දෙවා පරිභුඤ්ජ්ඤානනනති තී සො ඛො මෙ භතෙන වෙදපටිලාභො සොමනස්ස-පටිලාභො සදණ්ඩාවචරො සඤ්ඤාවචරො න කිංකිදය න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සමෙබ්බාධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති. යො ඛො පන මෙ අයං භතෙන භගවතො ධම්මං සුඤ්ඤා වෙදපටිලාභො සොමනස්සපටිලාභො, සො අදණ්ඩාවචරො අසඤ්ඤාවචරො ඵකත්තනිබ්බිදය විරාගාය කිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාධාය කිංකිදානාය සංවත්තති”ති.

24. “කිං පන තං දෙවානම්ඤ්ඤ අත්ථසං සමපසාමානො ඵවරූපං වෙදපටිලාභං සොමනස්ස පටිලාභං පවෙදෙසී?”ති.

“ඡ ඛො අහං භතෙන අත්ථසං සමපසාමානො ඵවරූපං වෙදපටිලාභං සොමනස්සපටිලාභං පවෙදෙසී”ති.

“ඉධෙව තිද්ධමානස්ස දෙවභූතස්ස මෙ සතො,
සුන්දරායු ව මෙ ලබො ඵවං ජානාහි මාරිසා”ති.

ඉමං ඛො අහං භතෙන පඨමං අත්ථසං සමපසාමානො ඵවරූපං වෙදපටිලාභං සොමනස්සපටිලාභං පවෙදෙසී.

චුතො‘හං දිවියං කායා ආයුං භික්ඛා අමානුසං,
අමුලොගා ගබ්භමෙය්සාමි යත් මෙ රමති මනො.

23. “දෙවිද, මෙයින් පෙර තොප මෙ බදු සතුටක් ලැබීම, සොම්නසක් ලැබීම දැනිවු ද සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදළ සේක

“වහන්ස, මම මෙයින් පෙර මෙබදු සතුටක් ලැබීම සොම්නසක් ලැබීම දැනිමි” සි සක් දෙවිදු කී ය.

“දෙවිද, මෙයින් පෙර තොප කෙසේ වූ මෙබදු සතුටක් ලැබීම සොම්නසක් ලැබීම දැනිවු ද?” සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදළ සේක

“වහන්ස, පෙර වූවක් කියමි. පෙර දෙවියන් ගේ ද අසුරයන් ගේ ද, යුද්ධයෙක් එළැඹූ සිටියේ විය. වහන්ස, ඒ යුද්ධයෙහි දෙවියෝ ජය ගත්හ. අසුරයෝ පැරදුණහ. වහන්ස, ඒ යුද්ධය දිනා, දිනූ යුද්ධය ඇති ඒ මට “දන් යම් දිවා ඔපසෙක් වේ ද යම් අසුර ඔපසෙකුත් වේ ද, මේ දෙකොටස ම දන් දෙවියෝ පරිභෝග කරන්නාහ” සි මට මේ සිත විය. වහන්ස, මගේ ඒ යම් සතුට ලැබීමෙන් සොම්නස ලැබීමෙන් වී ද දඩුවන හැසිරීම සහිත වූ අවි ගෙන හැසිරීම සහිත වූ ඒ සතුට ලැබීම, ඒ සොම්නස ලැබීම සසර කලකිරීම පිණිස නො පවතී, විරාගය පිණිස නො පවතී, නිරෝධය පිණිස නො පවතී, කෙලෙස් සන්තිදීම පිණිස නො පවතී, විශිෂ්ට ඥානය පිණිස නො පවතී, සත්‍යාවබෝධය පිණිස නො පවතී, නිවන පිණිස නො පවතී. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ධර්මය ඇසීමෙන් මට යම් සතුට ලැබීමෙන්, සොම්නස ලැබීමෙන් වී ද, එය දඩුවන හැසිරීම නැති එකෙක, අවි ගෙන හැසිරීම නැති එකෙක, ඒකාන්තයෙන් සසර කලකිරෙනු පිණිස, විරාගය පිණිස, නිරෝධය පිණිස, කල්පය ව්‍යුපයමය පිණිස, විශිෂ්ටඥානය පිණිස සත්‍යාවබෝධය පිණිස, නිර්වාණය පිණිස පවතී” යැයි සක් දෙවිදු කී ය

24. “දෙවිද, තෝ කවර නම් කරුණක් දක්නෙහි මෙබදු සතුට ලැබීමක්, සොම්නස ලැබීමක් දන්වති ද?” සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදළ සේක.

“වහන්ස, මම කරුණු සයක් දක්නෙමි, මෙ බදු වූ සතුට ලැබීමක් සොම්නස ලැබීමක් දන්වමි

‘නිද්දාණන් වහන්ස, මෙහි ම සිටුනා දෙවි වූ ම මා විසින් (ආයු ගෙවී) මෙහි දී ම සැව අනතුරු වැ මෙහි ම ඉපැදීමෙන් සුතරායුෂය ද ලද්දේ ය. මේ කරුණ මෙසේ දන වදළ මැනැවි.

වහන්ස, මේ පළමු වන කරුණ දක්නෙමි, මෙබදු වූ සතුට ලැබීම, සොම්නස ලැබීම දන්වමි.

‘මම දිවා ආයුෂ හැර දමා දෙවි අත් බැවින් සැව, යම් තැනෙක මා සිත ඇලෙයි ද, එහි සිහි නොමුළා වැ (කැත් කුල ආදියෙක) මවු කුසකට එළැඹෙන්නෙමි’

ඉමං ඛො අහං භතෙන දුතියං අත්ථවසං සමපසාමානො ඵවරූපං
වේදපච්ඡාහං සොමනස්සපච්ඡාහං පවෙදෙමි.

සවාහං අමුල්ලපඤ්ඤාසූතං විහරං සාසනෙ රතො,
ඤ්ඤොන විහරිස්සාමි සමපජානො පතීස්සතො.

ඉමං ඛො අහං භතෙන තතියං අත්ථවසං සමපසාමානො ඵවරූපං
වේදපච්ඡාහං සොමනස්සපච්ඡාහං පවෙදෙමි.

ඤ්ඤොන මෙ වරතො ව සංකොධි වෙ භවිස්සති,
අඤ්ඤානා විහරිස්සාමි සෙවව මනෙහා භවිස්සති.

ඉමං ඛො අහං භතෙන චතුස්සං අත්ථවසං සමපසාමානො ඵව
රූපං වේදපච්ඡාහං සොමනස්සපච්ඡාහං පවෙදෙමි.

චුතො'හං මානුසා කායා ආයුං භික්ඛානා මානුසං,
පුත්ථ දෙව භවිස්සාමි දෙවලොකමග්ගි උත්තමො.

ඉමං ඛො අහං භතෙන පඤ්චමං අත්ථවසං සමපසාමානො ඵවරූපං
වේදපච්ඡාහං සොමනස්සපච්ඡාහං පවෙදෙමි.

තෙ පඤ්ඤාතරා දෙවා අකතීද්ධා යසසසිනො,
අනතීමෙ වත්තමානමග්ගි සො නිවාසො භවිස්සති.

ඉමං ඛො අහං භතෙන ඡව්දසං අත්ථවසං සමපසාමානො ඵවරූපං
වේදපච්ඡාහං සොමනස්සපච්ඡාහං පවෙදෙමි.

ඉමෙ ඛො අහං භතෙන ඡ අත්ථවසං සමපසාමානො ඵවරූපං
වේදපච්ඡාහං සොමනස්සපච්ඡාහං පවෙදෙමි

25. “අපරියොසිතසඛිකපෙට්ඨා විචිකිච්ඡි කථංකථී,
විවරිං¹ දීපමධානං අභේසනෙහා තථාගතං.

යාසසු මඤ්ඤාමි සමණෙ පටිවිත්තවිහාරිනො,
සමට්ඨො² ඉති මඤ්ඤානො ගච්ඡාමි තෙ උපාසිකුං.

කථං ආරාධනා මොති කථං මොති විරාධනා,
ඉති පුට්ඨා න සමෙභානති³ මග්ගෙහ උච්ඡස්ස ව.

1. විවරි පූජ

2. සමට්ඨො පූජ

3. සමෙභානති සිද්ධ

වහන්ස, මම මේ දෙවෙනි කරුණ දක්නෙමි, මෙබඳු වූ සතුටක් ලැබීම, සොම්නසක් ලැබීම දන්වමි.

‘ඒ මම සක්කොති ඇලුණෙමි, නොමුළා වූ ප්‍රඥා ඇති වැ වසන්නෙමි, ප්‍රඥා ඇත්තෙමි, එළාඹා සිටි සිහි ඇත්තෙමි, න්‍යායයෙන් (අරිසවු බවට නිසි වූ කරුණින්) යුතු වැ වසන්නෙමි’

වහන්ස, මේ තුන් වැනි කරුණ දක්නෙමි, මෙබඳු වූ සතුට ලැබීම සොම්නස ලැබීම දන්වමි

“න්‍යායයෙන් (අරි සවු බවට ගැලපෙන කරුණින්) හැසිරෙන මට ඉදින් සම්බෝධිය වන්නේ නම් (සෙදගැමිවන්නෙමි නම්) නොලත් විශේෂාධිගමය ලබනු කැමැත්තෙමි වසන්නෙමි. එය ම මිනිස් ලොවැ මගේ කෙළවර අත්බව වන්නේ ය.”

වහන්ස, මේ සතර වන කරුණ දක්නෙමි, මෙ බඳු වූ සතුට ලැබීම සොම්නස ලැබීම දන්වමි.

‘මනුෂ්‍යාසුභය හැර මිනිසක් බැවින් සැවැ දෙව ලොවැ යලිදු උතුම් දෙවියෙක් වන්නෙමි’

වහන්ස, මේ පස් වන කරුණ දක්නෙමි, මෙ බඳු වූ සතුට ලැබීම මෙබඳු වූ සොම්නස ලැබීම දන්වමි

‘යශස් ඇති, සියලු දෙවියනට වඩා උතුම් වූ, අකතිටා බඹලොව වැසි ඒ යම් දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද, මගේ අත්තිම අත්බව පවත්නා කල්හි ඔවුන් අතුරෙහි මගේ නිවාසය වන්නේ ය’

වහන්ස, මේ සවැනි කරුණ දක්නෙමි, මෙබඳු වූ සතුට ලැබීම සොම්නස ලැබීම දන්වමි.

වහන්ස, මම මේ කරුණු සය දක්නෙමි, මෙ බඳු වූ සතුට ලැබීම, සොම්නස ලැබීම දන්වමි

25. නො නිම් මනෝරථය ඇති වැ, සැක කරන සුලු වැ, විමති ඇති වැ, තරාගත කෙනකු සොයනුයෙමි දික් කැක් සසඳ හැවිද්දෙහි

යම් මහණුන් ත්‍රිවිධ විවේකයෙන් විවික්ත වැ වසන්නන් කොට හඟිම ද, මේ බුදුවරු ිහි හඟින්නෙමි ඔවුන් ඇසුරු කරන්නට යෙමි.

‘ආයු මාර්ගයට බස්නා පිළිවෙත කෙසේ වේ ද? ආයු මාර්ගයට බාධක පිළිවෙත (අනුපාය ප්‍රතිපත්තිය) කෙසේ වේ ද?’ ිහි මා විසින් විචාරන ලද්ද වූ ආයු මාර්ගයෙහි ද ප්‍රතිපත්තීන්හි ද විවාද කරුණු මොනොවට විසඳා කියන්නට ඔහු නො හැකි වෙත්.

තාසසු යද මං ජානන්ති සකෙකා දෙවනමාගගතො.
තාසසු මමෙව පුච්ඡන්ති කිං කතා පාපුණි ඉදං.

තෙසං යථා සුතං ධම්මං දෙසයාමි ජනෙසුත,
ඉතන අතතමනා භොතති¹ දිට්ඨො නො වාසවො'ති ව.

යද ව බුද්ධමග්ගකම් විවික්ච්ඡාවිතාරණං,
සො'මහි විතහයො අජ්ඣ සමබ්බං පඤ්චපාසිය²

තණ්හාසලලසක භතාරං බුඬමපච්ඡුග්ගලං
අහං වජ්ඣ මහාවීරං බුඬමාදිවච්ඡිනිතං.³

යං කරොමසි⁴ බ්‍රහ්මනො සමං දෙවෙහි මාරිස,
තද්දජ්ඣ තුග්ගං කසකාම භද්ද සාමං කරොම තෙ

කිමෙව අසි සමබ්බො තුවං සත්ථා අනුත්තරො,
සදෙවකසම් ලොකසම් නස්සි තෙ පච්ඡුග්ගලො'ති.

26. අප් ඛො සකෙකා දෙවනමීඤ්ඤ පඤ්ඤිසිං ගන්ධබ්බසුතං
ආමනෙසි බහුපකාරො ඛො මෙ'සි කං තාත පඤ්ඤිසිං යං කං
භගවතො පදමං පසාදෙසි තයා තාත පදමං පසාදිතං පච්ඡා මයං තං
භගවතො දසසනාය උපසඬකම්මිත අරහතං සමමාසමබ්බං.
පෙත්තිතෙව යානෙ යපසිසයාමි, ගන්ධබ්බරාජා භවිසසි, භද්දඤ්ඤ
තෙ සුරියවච්චසං දම්මි, යා හි තෙ අභිපජ්ඣිතා'ති. අප් ඛො සකෙකා
දෙවනමීඤ්ඤ පඤ්ඤිතා පදවිං පරාමසිඤ්ඤා තික්කිතං උදනං උදනෙසි
“නමො තසං භගවතො අරහතො සමමාසමබ්බද්ධසං නමො තසං
භගවතො අරහතො සමමාසමබ්බද්ධසං, නමො තසං භගවතො
අරහතො සමමාසමබ්බද්ධසං”ති.

ඉමසම්ඤ්ඤ පන වෙය්‍යාකරණසම් භංගඤ්ඤානෙ සකකසං දෙවනමී-
ඤ්ඤා වීරජං විතමලං ධම්මවකුං උදපාදි “යං කිඤ්ඤි සමුදයධම්මං
සබ්බභ්‍යා ගිරොධධම්මිතති,” අඤ්ඤාසඤ්ඤ අසිතියා දෙවතාසහ-
සයානං. ඉති යෙ සකෙකා දෙවනමීඤ්ඤ අජ්ඣාදිපඤ්ඤා පුට්ඨා,
තෙ භගවතා බ්‍රහ්මකතා තමො ඉමසං වෙය්‍යාකරණසං සකක-
පඤ්ඤා'නෙව අධිවචනන්ති

සකකප්පකප්පක නිට්ඨිතං අට්ඨමි.

1 උත නිකායකො PTS

2 පටි, පා.ප. උ.ප.

3 වජ්ඣාදිවච්ඡිනිතං PTS

4 යං කරොමසි PTS

ඔහු යම් කලෙක 'දෙවියන් අතුරෙන් සත් දෙව් තෙමේ ආයේ යැ' යි මා දැනැ හැදිනැ ගනිත් ද, එ කලා 'කුමක් කොට මේ සත් දෙව් පදයට පැමිණියෙහි ද?' යි මා ම පිළිවිසිත්.

ඔවුනට මම අසා ඇති පරිදි ජනයා අතර ප්‍රකට වූ සජ්ඣා චූත පද ධර්මය දෙසමි. එයින් ඔහු 'අප විසින් වාසව (ශක්‍ර) තෙමේ දක්නා ලද්ද' යි කියාත් සැසඳූ වෙත්.

වැලි යම් කලෙක සැක දුරු කරන බුදුරජුන් දිවියෙමි ද, ඒ අද ඒ සම්බුදු රජුන් ඇසුරු කොට ඒ මම පහ වූ බිය ඇත්තෙකිමි වෙමි.

තෘෂ්ණා නැමැති සුල නසාල, සම සුභලක්ෂු නැති, බුදුරජුන් මම වදිමි. මහාවිර වූ සුයාබන්ධුන් වහන්සේ වදිමි. පෙර දෙවියන් සමඟ බබළා යම් නමස්කාරයක් කළමෝ ද, නිද්‍රාණන් වහන්ස, අද ඔබට ඒ නමස්කාරය කරන්නමි. දැන් ඔබට පිණිසා කරමහ.

'ඔබ ම සම්බුදු වෙති, ඔබ ම නිරුත්තර ශාස්තෘ වෙති. දෙවියන් සහිත ලොවැ ඔබට සම සුභලක්ෂ නැත.'

26. ඉක්බිති සත් දෙව්දු පන්සිළු ගදෙවු සුභ බණවා 'දරුව පන්සිළු, පළමු කොට තෝ භාගාවතුන් වහන්සේ පැහැදවූයෙහි (සිත් ගත්තෙහි) ය. ඒ තෝ මව බොහෝ උපකාරී වූයෙහි ය. දරුව, පළමු කොට තා විසින් පහදවන ලද අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධ භාගාවතුන් වහන්සේ දක්නට පසු වැ අපි එළැඹුණෙමහ. තා (අද සිට) පිය තනතුරෙහි තබන්නෙමි. තෝ අද සිට ගන්ධර්වයනට ඡප වන්නෙහි ය. හිරුහු සේ බබළන හදා දෙවහන තට දෙමි තා විසින් ම වෙසෙසින් පතන ලද්දී යැ' යි කී ය.

ඉක්බිති සත් දෙව්දු අත්ලෙන් පොළොව ස්පර්ශ කොට "ඒ හඟවත් අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර වේ වා, ඒ හඟවත් අර්භත් සම්බුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර වේ වා, ඒ හඟවත් අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා" යි තුන් වරක් උදන් ඇති ය.

මේ නිර්ගාරක සූත්‍රය වදරනුලබන කල්හි සත් දෙව්දු ට ද අන් අසු දහසක් දෙවියනට ද 'ගමක් උපද්‍රව සුල ද ඒ සියල්ල නැසෙන සුල යැ යි කෙලෙස් රජය රහිත, කෙලෙස් මල රහිත දහම් ඈස (සෝවාන් මහ නුවණ) පහළ විය

මෙසේ සත් දෙව්දු විසින් පතන ලද වීචාරන ලද යම් ප්‍රශ්න කෙනෙක් වූව ද, ඔහු හඟවත් බුදුරජුන් විසින් විසදන ලදහ. එහෙයින් මේ නිර්ගාරක සූත්‍රයට සක්කපඤ්ඤා (ගනුප්‍රශ්න) යැ යි ම නමෙක් වෙයි.

අටවන සක්කපඤ්ඤා සූත්‍රය නිමිසේ ය.

මහාසතිපට්ඨානසූතං.

එව. මේ සුතං: එකං සමයං භගවා කුරුසු විහරති කල්යාණ-
දම්මං නාම කුරුනාං ගිගමො තත්‍ර ටො භගවා භික්ඛු ආමනෙසි
'භික්ඛවො'ති. 'භද්දෙනස'ති තෙ භික්ඛු භගවතො පව්චසෙසාසු. භගවා
එතදවොච:

2. එකායනො අයං භික්ඛවෙ මගෙනා සත්තානාං විසුඨියා
සොකපට්ඨෙවානාං සමතික්කමාය දුක්ඛදෙමනසානාං අසංඛිතවිසය
ඤායසං අධිගමාය ගිබ්බානසං ඤේතිරියාය, යදිදං චක්ඛාරො සතිපට්ඨානා
කතමෙ චක්ඛාරො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපිස්සි විහරති
ආතාපි සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනසං.

වෙදනාසු වෙදනානුපසසි විහරති ආතාපි සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය
ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනසං,

විනෙක වික්ඛානුපසසි විහරති ආතාපි සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය
ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනසං,

ධම්මෙසු ධම්මානුපසසි විහරති ආතාපි සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය
ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනසං.

උදෙසො නිවසීතො.

මහාසතිපට්ඨාන සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී එක් සමයෙක භාගාවතුන් වහන්සේ කුරු රටැ කල්මාසදමා නම් යම් නියම් ගමෙන් වී ද එහි වැඩ වෙසෙන සේක එහි දී භාගාවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි' යි මහණුන් ඇමැතු සේක. 'පින්වතුන් වහන්සැ' යි ම එ මහණහු ඔබට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාගාවතුන් වහන්සේ මේ (මතු දක්වෙන) දහම වදළ සේක:

2 "මහණෙනි, සතර සිව්ටන් (සතිපට්ඨාන) නම් වූ යම් දහමක් ඇද්ද, මෙය සත්වයන් ගේ පිරිසිදුව පිණිස ද, සෝචලජ ඉක්මෙනු පිණිස ද, දුක්දෙමනසුන් දුරුවනු පිණිස ද, අරි අවැහි මහට පැමිණෙනු පිණිස ද, නිවන් පසක් කරනු පිණිස ද එක් මැ මග වෙයි. ඒ කවර සිව්ටන් කෙනෙක් ද? යත් මහණෙනි, මෙ සස්තැ මහණ තෙමෙ කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව, මනා නුවණ ඇති ව, එළැඹූ සිටි සිහි ඇති වැ, ලොව (සිරුර) කෙරෙහි අභිධ්‍යාව (කාමච්ඡදය) ද, දෙමනස (ව්‍යාපාදය) ද (සෙසු නිවරණ ද) (තදභිග වශයෙන් ද විෂ්කම්භණ වශයෙන් ද) සන්තිද්‍රව්‍යා කයෙහි කායානුපස්සි වැ (කරජ කය අනිත්‍යාදි වශයෙන් නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ) වෙසෙයි.

කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව, මනා නුවණ ඇති වැ, එළැඹූ සිටි සිහි ඇති වැ, ලොව (වේදනාවන්) කෙරෙහි අභිධ්‍යාව (කාමච්ඡදය) ද, දෙමනස (ව්‍යාපාදය) ද (සෙසු නිවරණ ද) (තදභිග වශයෙන් ද විෂ්කම්භණ වශයෙන් ද) සන්තිද්‍රව්‍යා, වේදනානුපස්සි වැ (වේදනාවන් අනිත්‍යාදි වශයෙන් නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ) වෙසෙයි.

කෙලෙස් තවන වැර ඇති වැ, මනා නුවණ ඇති ව, එළැඹූ සිටි සිහි ඇති ව, ලොව, (විත්තය කෙරෙහි) අභිධ්‍යාව (කාමච්ඡදය) ද, දෙමනස ද (ව්‍යාපාදය ද) (සෙසු නිවරණ ද තදභිග ප්‍රභාණ විෂ්කම්භණ ප්‍රභාණ වශයෙන්) සන්තිද්‍රව්‍යා සිතෙහි විත්තානු පස්සි වැ (සිත් අනිත්‍යාදි විසින් නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ) වෙසෙයි.

කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව, මනා නුවණ ඇති ව, එළැඹූ සිටි සිහි ඇති වැ, ලොවැ (නිවරණාදි ධර්මයන් කෙරෙහි) අභිධ්‍යාව ද (කාමච්ඡදය ද) දෙමනස ද (ව්‍යාපාද නිවරණය ද) (සෙසු නිවරණ ද තදභිග ප්‍රභාණ විෂ්කම්භණ ප්‍රභාණ වශයෙන්) සන්තිද්‍රව්‍යා (නිවරණාදි) ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සි වැ (නිවරණාදින් අනිත්‍යාදි විසින් නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ) වෙසෙයි.

උද්දේශවාරය නිමිසේ ය.

3. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ කායානුපසසී ටිහරති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූලගතො වා සුඤ්ඤගාරගතො වා කිසිදත්ති පට්ටඛිතං ආභුජිත්වා උත්තං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපවුඤ්චෙත්වා. මයා සතො'ව අසකසති, සතො'ව පසකසති. දීඝං වා අසාසනො දීඝං අසාසාමිති පජානාති, දීඝං වා පසාසනො දීඝං පසාසාමිති පජානාති. රසං වා අසාසනො රසං අසාසාමිති පජානාති, රසං වා පසාසනො රසං පසාසාමිති පජානාති. සබ්බකායපට්ඨංඤ්ච දී අසාසිසාමිති සික්ඛති, සබ්බකායපට්ඨංඤ්ච දී පසාසිසාමිති සික්ඛති පසාමහයං කායසංඛාරං අසාසිපසාමිති සික්ඛති, පසාමහයං කායසංඛාරං පසාසිසාමිති සික්ඛති.

4. මෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දුක්ඛා භමකාරො වා භමකාරන්තොවාසී වා දීඝං වා අඤ්ජනො දීඝං අඤ්ජාමිති පජානාති, රසං වා අඤ්ජනො රසං අඤ්ජාමිති පජානාති, ඵලමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු දීඝං වා අසාසනො දීඝං අසාසාමිති පජානාති, දීඝං වා පසාසනො දීඝං පසාසාමිති පජානාති. රසං වා අසාසනො රසං අසාසාමිති පජානාති, රසං වා පසාසනො රසං පසාසාමිති පජානාති. සබ්බකායපට්ඨංඤ්ච දී අසාසිසාමිති සික්ඛති, සබ්බකායපට්ඨංඤ්ච දී පසාසිසාමිති සික්ඛති. පසාමහයං කායසංඛාරං අසාසිසාමිති සික්ඛති, පසාමහයං කායසංඛාරං පසාසිසාමිති සික්ඛති.

3. මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ කයෙහි කායානුපස්සි වැ (කර්ම කය අනිත්‍යාදි විසින් නොයෙක් අසුරින් දුන දුනා බලන සුලු ව) වෙසෙයි ද? යත් මහණෙනි, මහණ තෙමේ අරනකට ගියේ හෝ රුක්මුලකට ගියේ හෝ විවිත් සෙනස්නකට (ජනයාගෙන් වන සමබාධ නැති ගිස් ගෙයකට) ගියේ හෝ හසරමිණිය අවුළුවා (පලක් බැඳ), උඩු කය යාප්‍රකොට තබා ගෙන, සිහිය කමටහන් අරමුණට ම යොමු කොට පිහිටුවා ඉඳි. හේ සිහි ඇත්තේ ම (සිහිය කමටහන් අරමුණට යොමු කොට ව) ආශ්වාස කෙරෙයි, සිහි ඇත්තේ ම (සිහිය කමටහන් අරමුණට යොමු කොට ම) ප්‍රශ්වාස කෙරෙයි දීර්ඝ කොට (කල් ගනිවිත්-සෙමෙන්) ආශ්වාස කරනුයේ, 'දීර්ඝ කොට ආශ්වාස කෙරෙමි' යි දැන දීර්ඝ උයාට (කල් ගනිවිත්-සෙමෙන්) ප්‍රශ්වාස කරනුයේ, 'දීර්ඝ කොට ප්‍රශ්වාස කෙරෙමි' යි දැන. හුස්ම කොට (ලුහුඩු කොට-ඉක්මනින්) ආශ්වාස කරනුයේ 'ලුහුඩු කොට ආශ්වාස කෙරෙමි' යි දැන. හුස්ම කොට (ලුහුඩු කොට-ඉක්මනින්) ප්‍රශ්වාස කරනුයේ 'හුස්ම කොට ප්‍රශ්වාස කෙරෙමි' යි දැන 'සියලු ආශ්වාස කයේ (මුල මැද අග යන තුන් තන්හි ම) පැවැත් ම ප්‍රකට කොට දැනිමින් ආශ්වාස කරන්නෙමි' යි හික්මෙයි (දායේඛන වශයෙන් පුරුදු පුහුණු කෙරෙයි) සියලු ප්‍රශ්වාස කයේ මුල මැද අග යන තුන් තන්හි ම) පැවැත් ම ප්‍රකට කොට දැනිමින් ප්‍රශ්වාස කරන්නෙමි' යි දුහුණු කෙරෙයි. (ආශ්වාස වශයෙන් පුරුදු පුහුණු කෙරෙයි) ධාදුර්ක වූ කාය සංස්කාරය (ආශ්වාස වායුව) සංහිදුවමින් ආශ්වාස කරන්නෙමි යි චිත්තවේදී (පුරුදු පුහුණු කෙරෙයි) ධාදුර්ක වූ කාය සංස්කාරය (ප්‍රශ්වාස වායුව) සංහිදුවමින් ප්‍රශ්වාස කරන්නෙමි යි හික්මෙයි (පුරුදු පුහුණු කෙරෙයි).

4. මහණෙනි, (දක්ෂ වූ ලියන වඩුවෙක් හෝ ලියන වඩුවක් වූ හේ ඇතැවුන්ගෙන් හෝ දික් වූ හෝ මහත් වූ බඩුවක් ලියන කල්හි දීර්ඝ කොට (කල්ගනිවිත් සෙමෙන්) අත් පා පාදීය පදනේ 'දීර්ඝ උයාට (කල් ගනිවිත් - සෙමෙන්) අදිමි' යි දැන ද, (ඉදි කළ කුලා පාදි කුඩා බඩුවක් ලියන කල්හි) අත් පා ලුහුඩු කොට (ඉක්මනින්) අදිමි' යි දැන ද, මහණෙනි, එසේ ම වාත උයාට දීර්ඝ කොට ආශ්වාස කරනුයේ හෝ දීර්ඝ උයාට ආශ්වාස කෙරෙමි' යි දැන, දීර්ඝ උයාට ප්‍රශ්වාස කරනුයේ හෝ 'දීර්ඝ උයාට ප්‍රශ්වාස කෙරෙමි' යි දැන හුස්ම කොට ආශ්වාස කරනුයේ හෝ 'හුස්ම කොට ආශ්වාස කෙරෙමි' යි දැන. හුස්ම කොට ප්‍රශ්වාස කරනුයේ හෝ 'හුස්ම කොට ප්‍රශ්වාස කෙරෙමි' යි දැන. සියලු ආශ්වාස කය (ආශ්වාසය මුල මැද අග යන තුන් තන්හි ම) ප්‍රකට කොට දැනිමින් ආශ්වාස කරන්නෙමි' යි හික්මෙයි (පුරුදු පුහුණු කෙරෙයි), සියලු ප්‍රශ්වාස කය (ප්‍රශ්වාසය මුල මැද අග යන තුන් තන්හි ම) ප්‍රකට කොට දැනිමින් ප්‍රශ්වාස කරන්නෙමි' යි හික්මෙයි (පුරුදු පුහුණු කෙරෙයි). කාය සංස්කාරය (ආශ්වාස වායුව) සංහිදුවමින් ආශ්වාස කරන්නෙමි යි චිත්තවේදී (පුරුදු පුහුණු කෙරෙයි), කාය සංස්කාරය (ප්‍රශ්වාස වායුව) සංහිදුවමින් ප්‍රශ්වාස කරන්නෙමි' යි හික්මෙයි (පුරුදු පුහුණු කෙරෙයි).

දීඝනිකායෙ මහාවග්ගො

මහාසතිපට්ඨානසූත්තං

ඉති අජ්ඣත්තංවා කායෙ කායානුපසයි විහරති, ඛේතංවා කායෙ කායානුපසයි විහරති, අජ්ඣත්තඛේතංවා කායෙ කායානුපසයි විහරති.

සමුදයධම්මොනුපසයි වා කායංඝීං විහරති, වයධම්මොනුපසයි වා කායංඝීං විහරති අමුදය වයධම්මොනුපසයි වා කායංඝීං විහරති.

අප්පිකායො'ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති, යාද්දෙව ඤාණමත්තාය පුත්ඤ්ඤාය අතිස්සිතො ච විහරති, න ච නිඤ්ඤායෙ උපාදියති එවමෙ ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති

ආනාපානපබ්බං නිට්ඨිතං.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගවජනො වා ගවජාමීති පජානාති, ධීනො වා ධීනොමග්ගීති පජානාති, නිසිනො වා නිසිනොමග්ගීති පජානාති, යයානො වා යයානොමග්ගීති පජානාති යථා යථා වා පනස්ස කායො පඤ්ඤිතො හොති, තථා තථා නං පජානාති.

මෙසේ තමා ගේ (ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස) කයෙහි හෝ කායානුපස්සි වැ (අනිත්‍යාදීන් නොයෙක් අයුරින් බලන සුදු වැ) වෙසෙයි මෙරමා ගේ (ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස) කයෙහි හෝ කායානුපස්සි වැ (අනිත්‍යාදීන් නොයෙක් අයුරින් සුන සුනා බලන සුදු වැ) වෙසෙයි. වරෙක තමා ගේ ද වරෙක මෙරමා ගේ ද ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස කයෙහි (අනිත්‍යාදීන්) නොයෙක් අයුරින් බලන සුදු වැ හෝ වෙසෙයි.

(කරජකය නාසාපුට සිත යන) ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයන් ගේ ඉපැත්මට කාරණ වන දෑ නොයෙක් අයුරින් සුන සුනා බලනුයේ හෝ කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි කරජකය ආදීන් ගේ ආභාවයෙහි ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයන්ගේ වැනැස්ම නොයෙක් අයුරින් සුන සුනා දක්නේ හෝ කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි. වරෙක ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයන් ගේ ඉපැත්ම ද වරෙක ඔවුන් ගේ වැනැස්ම ද නොයෙක් අයුරින් සුන සුනා බලනුයේ කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි

(මෙසේ කමටහන් වඩන) ඒ යෝගාවචරයාහට ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස කය වූකලී ඇතැ යි (පරමාර්ථ වශයෙන් සත්වයෙක් පුද්ගලයෙක් නැතැ යි) ම හෝ සිතිය එළැඹූ සිටියේ වෙයි ඒ සිතිය ද මතු මත්තෙහි ඥානයේ වැඩීම පිණිස ම වේ. මතුමත්තෙහි සිතියේ වැඩීම පිණිස ම වේ (අන් කිසි වක් පිණිස නො වේ) මෙසේ වූ ඒ යෝගාවචර තෙම තෘෂ්ණා නිශ්ශ්‍රය දෘෂ්ටිනිශ්ශ්‍රය දෙදෙකා ගේ වශයට නො හසු වැ (අනිශ්ශ්‍රිත වැ) වෙසෙයි. ලොවැ කිසිවක් ආත්ම ආත්මීය වශයෙන් නො ගනී. මහණෙනි, මහණ මෙමෙ මෙසේත් රු කයෙහි කායානුපස්සනාව කරන සුදු වැ වෙසෙයි.

ආනාසනපර්වය නිමිසේ ය.

5. තව ද අනෙකක් කියමි. යෝගාවචර මහණ තෙම යන්තේ හෝ යෙමි යි (පරමාර්ථ වශයෙන් යන්තෙක් නැතැ යි ද 'යෙමි' යි පහළ වූ සිතීන් ඉපි ද කය පුරා පැතිරී ගිය වායු ධාතු වේගයෙන් වූ රුකයේ වලනය ම ඇතැ යි) දනී. සිටියේ හෝ සිටියෙමි වෙමි යි ('සිටිමි' යන සිතීන් ඉපැද කය පුරා පැතිරී ගිය වායු වේගයෙන් රුකයේ වලන විශෙෂයක් වූ සිටීම නැමැති ඉරියව්ව ම ඇතැ යි) දනී. වැදූ හෝතේ හෝ වැදූහෝනෙම වෙමි යි (චිත්ත ක්‍රියා වායු ධාතුව පැතිරී යෑමෙන් වූ වැදූ හෝනා ඉරියව්ව පැවැත්ම ම ඇතැ යි) දනී. යම යම අයුරින් හෝ ඔහු ගේ රු කය පවත්නේ වේ ද ඒ ඒ අයුරින් එය දනී.

දීඝනිකෘතය මහාවග්ගො

මහාසතිපට්ඨාන සූත්තං.

ඉති අරඤ්ඤාතා වා' කාමය කායානුපසයි විහරති, ඛේමිඛා වා කාමය කායානුපසයි විහරති, අරඤ්ඤාතඛේමිඛා වා කාමය කායානුපසයි විහරති. සමුදයධම්මානුපසයි වා කායසමී' විහරති, වයධම්මානුපසයි වා කායසමී' විහරති, සමුදයවයධම්මානුපසයි වා කායසමී' විහරති.

අපී කාමයොති වා පනස්ස සත් පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සති මත්තාය අනිස්සිතො ව විහරති න ව කිඤ්ඤි ලොකෙ උපාදියති. එවමපි ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමය කායානුපසයි විහරති.

ඉරියාපථපබ්බං නිවර්තං.

6. පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අභික්ඛන්තො පටික්ඛන්තො සමපජානකාරී හොති ආලෝකිතෙ වීලෝකිතෙ සමපජානකාරී හොති. සමීඤ්ජතෙ පසාරිතෙ සමපජානකාරී හොති. සබ්බතාට්ඨකතවීචරධාරණෙ සමපජානකාරී හොති අසිතෙ පිතෙ ඛායිතෙ සායිතෙ සමපජානකාරී හොති. උච්චාරපසංචකලෙම සමපජානකාරී හොති. ගතෙ ධීතෙ නිසිතො පුත්තො ජාගරිතෙ භායිතෙ තුණ්හිභාවෙ සමපජානකාරී හොති

මෙසේ තමා ගේ ඉරියව්‍ව කයෙහි හෝ (ගමන් ඇ ඉරියව්‍ව පිරිසිදිනුයේ) කායානුපස්සනාව වඩන සුදු වැ වෙසේ මෙරමා ගේ ඉරියව්‍ව කයෙහි හෝ (ඉරියව්‍ව පිරිසිදිනුයේ) කායානුපස්සනාව වඩන සුදු වැ වෙසේ වරෙක තමා ගේ ද වරෙක මෙරමා ගේ ද ඉරියව්‍ව කයෙහි කායානුපස්සනාව වඩනුයේ වෙසේ. (ගමන් ඇ) ඒ ඒ ඉරියව්වේ ඉපැත්ම බලනුයේ හෝ ඉරියව්‍ව කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි. ඒ ඒ ඉරියව්වේ නැසීම බලනුයේ හෝ ඉරියව්‍ව කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසේ. වරෙක ඉරියව්‍ව කයෙහි ඉපැත්ම ද වරෙක එහි වැනැත්ම ද නොයෙක් අයුරින් සුන සුනා දක්නේ හෝ වෙසේ.

ඒ ඒ ඉරියව්‍වහි සිහිය යොමු කොට වසන ඒ යෝගාවචර මහණහට 'ඉරියව්‍ව පැවැත්ම ම ඇතැ යි (පරමාර්ථයෙන් ඉරියව්‍ව පවත්වන සතෙක් ප්‍රභලෙන් නැතැ යි) සිහිය එළැඹ සිටියේ වෙයි. මෙසේ එළැඹ සිටි සිහිය මතු මත්තෙහි නුවණ වැඩෙනු පිණිස ම, සිහිය වැඩෙනු පිණිස ම වෙ (අන් කිසිවක් පිණිස නො වෙ). මෙසේ වූ ඒ යෝගාවචර තෙම තෘෂ්ණා නිශ්ශ්‍රය දෘෂ්ටිනිශ්ශ්‍රය දෙකේ වශයට නො හසු වැ (අනිශ්ශ්‍රිත වැ) වෙසෙයි. ලොවැ කිසිවක් ආත්ම ආත්මීය විසින් නො ගනී මහණෙනි, මහණ තෙමෙ මෙසේද රූ කයෙහි කායානුපස්සනාව කරන සුදු වැ වෙසෙයි.

ථියසාපට් පරිවය නිමිසේ ය.

6. තව ද අන් කම්මහනක් කියම මහණෙනි, මහණ තෙමෙ ඉදිරියට යෑමෙහි ද පෙරළා ඊමෙහි ද (සත්ව පුද්ගල නො වන හුදු ධාතු සමූහයෙක් ම ඉදිරියට යෑම පෙරළා ඊම ද කෙරේ යැ යි) සමාක්ප්‍රඥයෙන් සලකා දනගනිමින් එය කරන්නේ වෙයි ඉදිරිය බැලීමෙහි ද අනුදික් බැලීමෙහි ද (උඩ සඳහන් පරිදි) සමාක්ප්‍රඥයෙන් සලකා දනගනිමින් (එය) කරන්නේ වෙයි අත් පා හැකිළීමෙහි ද දිගු කිරීමෙහි ද සමාක් ප්‍රඥයෙන් සලකා දන ගනිමින් (එය) කරන්නේ වෙයි. සහසු සිවුරු හා පා සිවුරු හා දරීමෙහි ද (ධාතු සමූහයක් ධාතු සමූහයක් වැළැඳ ගනී යන ආදීන්) සමාක් ප්‍රඥයෙන් සලකා දන ගනිමින් (එය) කරන්නේ වෙයි. බොජුන් වැළැඳීමෙහි ද පැන් පීමෙහි ද බාද්‍යාදිය විකා කෑමෙහි ද (මේ සකුරු ආදිය) රස විඳීමෙහි ද සමාක්ප්‍රඥයෙන් සලකා දන ගනිමින් (එය) කරන්නේ වෙයි. මල මූ පහ කිරීමෙහි ද සමාක්ප්‍රඥයෙන් සලකා දනගනිමින් (එය) කරන්නේ වෙයි යෑමෙහි ද සිටීමෙහි ද හිඳීමෙහි ද නිදි ගැන්මෙහි ද පිබිදීමෙහි ද කපා කිරීමෙහි ද නිහඩ වීමෙහි ද සමාක්-ප්‍රඥයෙන් සලකා දන ගනිමින් (ඒ ඒ ක්‍රියා) කරන්නේ වෙයි.

ඉති අරුකිත්තං වා කාමෙ කායානුපස්සී විහරති, ඛේමියා වා කාමෙ කායානුපස්සී විහරති, අරුකිත්තඛේමියා වා කාමෙ කායානුපස්සී විහරති, සමුදයධම්මොනුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, වයධම්මොනුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, සමුදයවයධම්මොනුපස්සී වා කායස්මිං විහරති

‘අසී කාමො’ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිඝ්ඤාතිමත්තාය. අභිසංඝෙයො ච විහරති න ච කිංඤ්ච ලොකෙ උපාදියති.

එවමපි ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ කායානුපස්සී විහරති

සමපජ්ඣාදපබ්බං නිට්ඨිතං.

7 සුනව්පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං උඬං පාදනලා අධො කෙසමස්සා තවපරියන්තං, පූරං නානප්පකාරස්ස අසුචිතො පච්චදෙකකිති.

“අසී ඉමස්මිං කාමෙ කෙසා ලොමා නඛා දන්තා තථො මංසං නහාරු අට්ඨි අට්ඨිමිස්සො වක්කං හදයං යකනං කිලොමකං පිහකං පපථායං අන්තා අන්තාගුණං උදරියං කර්මං පිත්තං සෙමහං පුට්ඨො ලොහිතං යෙදො වෙදො අයස්ස වයා ඛෙළො සිඛ්ඤාණිකා ලසිකා මුත්තනි”.

වෙසේ තමා හේ කයෙහි හෝ කායානුපස්සනාව වඩන සුලු වැ වෙසෙයි, මෙර මා හේ කයෙහි හෝ කායානුපස්සනාව වඩන සුලු වැ වෙසෙයි වරෙක තමා හේ ද වරෙක මෙරමා හේ ද කයෙහි කායානුපස්සනාව වඩන සුලු වැ වෙසෙයි (ඉදිරියට යෑම ආදී) ක්‍රියාවන් හේ ඉපැන්මට කරුණු දක්නා සුලු වූයේ හෝ කයෙහි කායානුපස්සනායෙහි යෙදී වෙසෙයි. (ඉදිරියට යෑම ආදී) ක්‍රියාවන් හේ වැනැස්මට කරුණු දක්නා සුලු වූයේ හෝ කයෙහි කායානුපස්සනාව වඩන සුලු වැ වෙසෙයි. වරෙක ඒ ක්‍රියාවන් හේ ඉපැන්මට කරුණු ද වරෙක ඒ ක්‍රියාවන්හේ වැනැස්මට කරුණු ද දක්නා සුලු වූයේ හෝ කයෙහි කායානුපස්සනායෙහි යෙදී වෙසෙයි.

(මෙසේ චක්‍රභවපසංඤ්ඤා වැඩීමෙහි යෙදුණු) ඒ යෝගාවචර භික්ෂූන්ට වනාහි (ඉදිරියට යාම ආදී ක්‍රියා පාවැත්ම වූ) කය ම ඇතැ යි (ඒ ක්‍රියා ක්ෂණ යනෙක් ප්‍රභූලෙක් නැතැ යි) සිහිය පළඹා සිටීමේ වේයි. ඒ සිහිය ද වූ යාළු මතු මතැනෙහි නුවණ වැඩීම පිණිස ම, සිහිය වැඩීම පිණිස ම වේයි. වෙසේ වූ හෙයකම තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි නිශ්ශ්‍රයයනට නො හසු වැ වයනානේ ද වේ. තෘෂ්ණා වශයෙන් දෘෂ්ටි වශයෙන ලොවැ යෑම ආදී යිඤ්ඤ ක්‍රියාවක් (සත්ව පුද්ගල ආත්ම ආත්මියාදි විසින් නො ද) ගනී.

විධායක, විශේෂ කෙම මෙසේ ද කෙසේ කියානුපස්සනාව කරන
සුලු වැ වෙසෙයි.

සම්ප්‍රදාය පර්වය නිවේශය ය.

7 තව ද අනෙක් කර්මභාගක් කියව. මහරොනි, මහරා තෙම පතුලලා දඩ. පස සමින සව, (සරසින්) සව කෙළවර කොටා ඇති නන් අයුරු අයුරු පිටි සිටි පෙ සරප සය ම මතු දක්වෙත්. පරිදි නුවණින් සලකා බලයි.

සෙ ධර්මයටි කෙසෙ සැ. ලොභ සැ. භීෂ සැ. දන් සැ. සම සැ.
 මාධ්‍යය. පාචාය. දිය සැ. සැම විසුල සැ. විකු වඩු සැ. පද මිස සැ.
 මොරය. පොරය. බිසි දිටි සැ. පප මස සැ. පොත්ති විවිස සැ. අනුත්ති
 පොරය. පොරය. පොර සැ. පිල සැ. පිත සැ. සෙම සැ. සැරොර සැ.
 පොරය. පොරය. පොර පොර සැ. කුසුර සැ. පුරාණ කෙල සැ.
 පොරය. පොරය. කුසුරය. මුත්තිය සැ. පෙදෙත්තිය කුසුරය.

සෙය්‍යාථාපි භික්ඛවෙ උභතො මුඛං පුටොළී¹ පුරා නානාවිභික්ඛසා
 ධක්ඛන්දසා, සෙය්‍යාපීදං සාලීනං විභීනං මුක්ඛානං මාසානං තිලානං තණ්ඩු-
 ලානං. තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො මුක්ඛේනා පච්චවෙකෙඛයා² “ඉමෙ සාලී,
 ඉමෙ විභී, ඉමෙ මුක්ඛා, ඉමෙ මාසා, ඉමෙ තිලා, ඉමෙ තණ්ඩුලා”ති
 එච්චමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං උඨං පාදකලා
 අධො කෙසමස්සා තචපරියන්තං පුරං නානපකාරස්ස අසුචිනො
 පච්චවෙකති අත්ථ ඉමස්මිං කායෙ කෙසා ලොමා නඛා දන්තා තච්චි-
 මංසං නාහරු අට්ඨි අට්ඨිමිඤ්ජං චක්ඛං, හදයං යක්ඛනං කිලොමකං පිහකං
 පපථාසං අන්තං අන්තගුණං උදරියං කර්සං, පිත්තං සෙමභං පුඛෙඛං
 ලොභිතං සෙදෙ මෙදෙ, අසුචු වසා ඛෙළො සිඛ්ඛානිකා ලසිකා
 මුක්ඛන්ති.

ඉති අජ්ඣන්තං වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති, ඛේමිඛා
 වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති, අජ්ඣන්තඛේමිඛා වා කායෙ
 කායානුපස්සි විහරති සමුදයධම්මොනුපස්සි වා කායස්මිං විහරති,
 වයධම්මොනුපස්සි වා කායස්මිං විහරති, සමුදයවයධම්මොනුපස්සි වා කායස්මිං
 විහරති. අත්ථ කායො’ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා භොති යාවදෙව
 ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය. අනියසිතො ච විහරති න ච කිඤ්චි
 ලොකෙ උපාරියති. එවමෙ ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සි
 විහරති.

පටිකතුලමනසිකාරපට්ඨං නිව්ඤ්ඤං.

8. පුනච්චපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං යථායිතං යථාපණ්ණිතං
 ධාතුසො පච්චවෙකති අත්ථ ඉමස්මිං කායෙ පට්ඨිමාතු ආපො ධාතු
 උතපොධාතු වායොධාතු ති.

මහණෙනි, දෙ පසින් මුව දෙකක් ඇති මල්ලෙක් හැල්වී මාවි මුං මැ තල ගහල් යන නත් වැදැරුම් ධාන්‍යයෙන් යම්කෙසේ පිරුණේ වේ ද, ඇස් ඇති පුරුපයෙක් ඒ මල්ල මුදු (ලිහා) ඒ හැම ධාන්‍ය බලා, මේ හැල් වී ය, ටො වා වී ය, මේ මුං ය, මේ මැ ය, මේ තල ය, මේ සහල් යැයි ඒ ඒ ධාන්‍ය වර්ග වෙන් වෙන් කොට සලකා බලන්නේ ද, එ පරිද්දෙන් ම, මහණෙනි, චග්ග තෙමේ මේ කයෙහි පතුලෙන් උඩ කෙසෙහිත් යට (සරසින්) සම කෙළවරකොට ඇති නත් අසුරු අසුවියෙන් පිරිසිටි මේ සිරුර මනුවණින් යලිකා බලයි (කෙසේ ද?) මේ කයෙහි කෙස් යැ, ලොම් යැ, නිය යැ, දත් යැ, සම් යැ, මස් යැ, නහර යැ, ඇට යැ, ඇට මිදුළු යැ, වකුනු යැ, ගැටස යැ, අක්මාව යැ, දලමුව යැ බඩදිව යැ පපුමස යැ, අකුනු-වැටිය යැ, අකුනුබහන යැ, නොදිරු අහර යැ, මල යැ, පිත් යැ, සෙම යැ, යැරොව යැ, ලෙහෙ යැ, ඩහදිය යැ, මේද තෙල යැ, කඳුළු යැ, වුරුණු තෙල යැ, කෙළ යැ, සොටු යැ, සදම්දුළු යැ, මුත්‍ර යැයි මේ දෙතිසක් කුණප ඇතැ"යි යනු යි. මෙසේ තම කයෙහි හෝ කායානුපස්සනාව වඩනුයේ වෙසෙයි, මෙරමා කයෙහි හෝ කායානුපස්සනාව වඩනුයේ වෙසෙයි. විටෙක තමා කයෙහි ද විටෙක මෙරමා කයෙහි ද කායානුපස්සනාව වඩනුයේ වෙසෙයි. ඒ කේශාදීන් හටගන්නා සැටි (හටගැන්මට ප්‍රත්‍යය වන ද) පුන පුනා නො යෙක් අයුරින් බලන සුලු වැ වෙසෙයි, (ප්‍රත්‍යයයන් හේ අභාවයෙන්) ඔවුන් නැසෙන සැටි නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලන සුලු වැ වෙසෙයි. වරෙක ඒ කේශාදීන් හටගන්නා සැටි ද වරෙක ඔවුන් නැසෙන සැටි ද නොයෙක් අයුරින් පුනපුනා බලන සුලු වැ වෙසෙයි.

මෙසේ කටවහන් වඩන ඔහුට “කුණප කොටස් රැසක් ම ඇත්තේ යැ. (සැකක් පුපුලෙන්නොමැත්තේ යැ) යි සිතිය එළඹ සිටියේ වෙයි. උ ද මතු මත්තෙහි යුවරු වැඩෙනු පිණිස ම සිතිය වැඩෙනු පිණිස ම වේ. උයියේ හෙ උතට පාප්පා දැව්වී නිප්පයනට නොසු ව ද වෙසෙයි, උපාධි කිසිත් පාප්පා දැව්වී ටිසින් නො ගනී. මහණෙනි, මෙසේත් සොයා උතට යෙයි කායානුපස්සනාව වඩනුයේ වෙසෙයි.

ප්‍රතිකුලට්ඨාස්කාර පර්වය නිව්සේ ය.

දීඝනිකායෙ මහාවග්ගො

මහාසත්ථපට්ඨානාසුත්තං

සොයායාපි තික්ඛවෙ දකෙඛා ගොසාතකො වා ගොසාතකතො වාසී වා
ගාථි. වධිත්වා වාතුමමහාපථෙ ඛේලසො විහරිත්වා නිසිනොතා අසස,
ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං යථාඨිතං යථාපඤ්ඡිතං.
ධාතුසො පච්චවෙක්ඛති. අපථි ඉමස්මිං කායෙ පථවිධාතු ආපොධාතු
තෙජොධාතු වායොධාතු ති.

ඉති අරුකතං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, ඛේඛා වා කායෙ
කායානුපස්සී විහරති, අරුකතඛේඛා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති.
සමුදයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං
විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති.

අපථි කායො ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා භොති යාවදෙව ඤාණ-
මත්තාය පතිස්සතිමත්තාය අනිස්සිතො ච විහරති න ච කිඤ්චි ලොකෙ
උපාදියති.

ඵවමි ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති.

ධාතුමනසිකාරපඛං නිවර්තං.

9. පුන ට පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සොයායාපි පසෙසයා සරිරං සිවරි-
කාය ඡඤ්ඤිතං ඵකාහමතං වා දවිහමතං වා තිහමතං වා උග්ගිමා-
තකං විතිලකං විපුබ්බකජාතං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති
අයමි ඛො කායො ඵවාධම්මො ඵවාහාපි ඵතං අනතිතො'ති.

ඉති අජ්ඣන්තං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, ඛේමිං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, අජ්ඣන්තඛේමිං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, සමුදයධම්මානුපසයි වා කායඤ්ථං විහරති, වයධම්මානුපසයි වා කායඤ්ථං විහරති, සමුදයවයධම්මානුපසයි වා කායඤ්ථං විහරති

අපී කායො'ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය. අනිසිතො ච විහරති න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති.

එවමි ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති.

(පයමං සිවට්ඨං)

10. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පසෙය්‍යා සරිරං සිවට්ඨිකාය ඡඩ්ඨිතං කාමෙහි වා ඛජ්ජමානං ඤාලලෙහි වා ඛජ්ජමානං ගිජේඛිති වා ඛජ්ජමානං සුනඛෙහි වා ඛජ්ජමානං සිගාලෙහි වා ඛජ්ජමානං වීච්ඨෙහි වා පාණකජාතෙහි ඛජ්ජමානං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති අයමි ඛො කායො එවංධම්මො එවංභාවී එතං අනතීතො ති.

ඉති අජ්ඣන්තං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, ඛේමිං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, අජ්ඣන්තඛේමිං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, සමුදයධම්මානුපසයි වා කායඤ්ථං විහරති, වයධම්මානුපසයි වා කායඤ්ථං විහරති, සමුදයවයධම්මානුපසයි වා කායඤ්ථං විහරති. අපී කායො ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤාණ මත්තාය පතිස්සතිමත්තාය. අනිසිතො ච විහරති. න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති.

එවමි ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති.

(දුතියං සිවට්ඨං)

මෙයේ තමාගේ සිරුරෙහි හෝ කායානුපස්සනාව වඩන සුදු වැ වෙසෙයි, මෙරමා සිරුරෙහි හෝ කායානුපස්සනාව වඩන සුදු වැ වෙසෙයි. වරෙක තමාගේ සිරුරෙහිත් වරෙක මෙරමාගේ සිරුරෙහිත් කායානුපස්සනාව වඩන සුදු වැ වෙසෙයි. කය උපදනා සැටි නොයෙක් අයුරින් නැවත නැවත බලන සුදු වැ වෙසෙයි. සිරුර නැසෙන සැටි නොයෙක් අයුරින් නැවත නැවත බලන සුදු වැ වෙසෙයි. වරෙක සිරුර උපදනා සැටිත් වරෙක සිරුර නැසෙන සැටිත් නොයෙක් අයුරින් නැවත නැවත බලන සුදු වැ වෙසෙයි.

මෙයේ බවුන් වඩන ඔහුට ඉදිමෙන සුදු බව ආදී නොයෙක් අදිනවයෙන් යුත් නිසරු සිරුර ම ඇතැයි හෝ සිහිය එළැඹි සිටියේ වෙයි, එය මතු මත්තෙහි නුවණ වැඩෙනු පිණිස ම සිහිය වැඩෙනු පිණිස ම වෙයි. එසේ වූ හෙතෙම තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි නිශ්ශ්‍රයයෙන් ගෙන් වීරහිත ව මැ වෙසෙයි. ලොවැ (සිරුරෙහි) කිසිත් තෘෂ්ණා වශයෙන් දෘෂ්ටි වශයෙන් නො ගනී.

මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙම කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි.

(පළමු සිව්දසකයා යි)

10 තවද අනෙකක් කියමි මහණෙනි, මහණ තෙමෙ අමුසොහොනෙහි දමා පියන ලද කවුඩන් විසින් කනු ලබන හෝ උකුස්සන් විසින් කනු ලබන හෝ ගිවුලිහිණියන් විසින් කනු ලබන හෝ බල්ලන් විසින් කනු ලබන හෝ සිව්ලන් විසින් කනු ලබන හෝ වීදි බ්‍රාහ්මන් විසින් කනු ලබන මළ සිරුරක් යම්සේ දක්නේ ද, හෙතෙම 'මේ මාගේ සිරුරක් මෙබඳු ස්වභාවය ඇත්තේ යැ, මෙසේ වන සුදු යැ, මේ ස්වභාවය නො ඉක්මියේ මැ' යි මෙ සිරුර ම එකී සොහොනෙහි දමන ලද සිරුර හා එළවා බලයි.

මෙයේ හෙතෙම තමාගේ සිරුරෙහි හෝ කායානුපස්සනාව වඩන සුදු වැ වෙසෙයි, මෙරමාගේ සිරුරෙහි හෝ කායානුපස්සනාව වඩන සුදු වැ වෙසෙයි. වරෙක තමාගේ සිරුරෙහිත් වරෙක මෙරමාගේ සිරුරෙහිත් කායානුපස්සනාව වඩන සුදු වැ වෙසෙයි. මෙ සිරුර උපදනා සැටි නොයෙක් අයුරින් සුනා සුනා බලන සුදු වැ වෙසෙයි, මෙ සිරුර නැසෙන සැටි නොයෙක් අයුරින් සුනා සුනා බලන සුදු වැ වෙසෙයි. වරෙක සිරුර උපදනා සැටිත් වරෙක සිරුර නැසෙන සැටිත් නොයෙක් අයුරින් සුනා සුනා බලන සුදු වැ වෙසෙයි.

ඔහුට 'ඉදිමිමි ආදීන් නිසරු වූ කය ම ඇත (යනෙක් පුතුලෙක්) නැතැයි' සිහිය එළැඹි සිටියේ වෙයි, එය මතු මත්තෙහි නුවණ වැඩෙනු පිණිස ම සිහිය වැඩෙනු පිණිස ම වෙයි. එසේ වූ හෙතෙම තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි නිශ්ශ්‍රයයෙන් නො හසු වැ ද වෙසෙයි. ලොවැ කිසිත් තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි වශයෙන් නො ගනී.

මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙම කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි.

(දෙවෙනි සිව්දසකයා යි)

11 පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යරාපි පසෙක්ඛයා සරිරං සිවතිකාය ජඩ්ඛිතං අට්ඨිසඛලිකං සලංසලොභිතං නභාරුසමඛං සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති 'අයමෙ ටො කායො එවංධමෙවො එවමොවි එතං අනතිතො'ති.

ඉති අරුක්ඛනං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති බහිද්ධා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති අරුක්ඛනබහිද්ධා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, සමුදයධමොනුපසයි වා කායසමිං විහරති වයධමොනුපසයි වා කායසමිං විහරති සමුදයවයධමොනුපසයි වා කායසමිං විහරති.

'අස්සී කායො'ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය අනිස්සිතො ච විහරති. න ච නිංවි ලොකෙ උපාදියති.

එවමෙ ටො භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති.

(කතියං සිවරීකං)

12 පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යරාපි පසෙක්ඛයා සරිරං සිවරීකාය ජඩ්ඛිතං අට්ඨිසඛලිකං නිමමංසං ලොභිතමකඛිතං නභාරුසමඛං සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති 'අයමෙ ටො කායො එවංධමෙවො එවමොවි එතං අනතිතො'ති.

ඉති අජ්ඣාතං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති ඛේදා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, අජ්ඣාතඛේදා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, සමුදයධම්මානුපසයි වා කායසමිං විහරති, වයධම්මානුපසයි වා කායසමිං විහරති, සමුදයවයධම්මානුපසයි වා කායසමිං විහරති.

‘අසී කායො’ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤාණමාත්මය පතිස්සතිමත්තාය. අනිසසිතො ච විහරති න ච කිංචි ලොකෙ උපාදියති

එවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති.

(චතුස්සං සිවලිකං)

13 පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පසෙසය්‍ය සරීරං සිවලිකාය ඡර්‍යධිතං අට්ඨස්සංඛලිකං අපගතමංසලොභිතං නභාරුසම්ඛදාං. සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති ‘අයමපි ඛො කායො එවංධම්මො එවමහාපී එතං අනතීතො’ති.

ඉති අජ්ඣාතං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, ඛේදා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, අජ්ඣාතඛේදා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති. සමුදයධම්මානුපසයි වා කායසමිං විහරති, වයධම්මානුපසයි වා කායසමිං විහරති, සමුදයවයධම්මානුපසයි වා කායසමිං විහරති.

‘අසී කායො’ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති, යාවදෙව ඤාණමාත්මය පතිස්සතිමත්තාය. අනිසසිතො ච විහරති, න ච කිංචි ලොකෙ උපාදියති.

එවමපි ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති.

(පඤ්චමං සිවලිකං)

මෙසේ තමාගේ කයෙහි හෝ කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි, මෙරමා ගේ කයෙහි හෝ කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි, වරෙක තමා ගේ කයෙහි ද වරෙක මෙරමා ගේ කයෙහි ද කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි. කය හටගත නා සැටි නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ හෝ වෙසෙයි. කය නැසෙන සැටි නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ හෝ වෙසෙයි. වරෙක කය හටගන්නා සැටි ද වරෙක කය නැසෙන සැටි ද නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ හෝ වෙසෙයි.

ඒ යෝගාවචර මහණහට ඉදිමිම් ආදී දෝෂයෙන් නිසරු වූ කය ඇත්තේ යැ (සතෙක් පුතුලෙක් නැතැ) යි සිතිය එළඹ සිටියේ වෙයි. එසේ වූ ඒ සිතිය වනාහි මතු මත්තෙහි නුවණ වැඩෙනු පිණිස ද සිතිය වැඩෙනු පිණිස ද වේ. එසේ වූ හෙ තෙම තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි නිශ්ශ්‍රයයනට නො හසු වූ යේ ද වෙසෙයි. ලොවැ කිසිත් තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි වීසින් නො ගනී.

මහණෙනි, මහණ තෙම මෙසේ ද කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි

(සතරවන සිවර්තය යි)

13 තව ද අනෙකක් කියමි. මහණෙනි, මහණ තෙම පහ වූ ලේ මස් ඇති, තහරින් බැදුණු ඇට සැකිල්ලක් වූ, සොහොනෙහි දමන ලද සිරුරක් යමසේ දක්නේ ද, හෙ තෙමෙ 'මේ මගේ සිරුර ද මෙබඳු ස්වභාවය ඇත්තේ ය, මෙසේ වන සුලු යැ, මේ ස්වභාවය නො ඉක්මියේ යැ' යි එය හා මේ සිරුර එළවා බලන්නේ ය

මෙසේ තමාගේ හෝ කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි, මෙරමා ගේ හෝ කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි, වරෙක තමා ගේ ද වරෙක මෙරමා ගේ ද කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි. කයෙහි උපදනා සැටිය නත් අයුරින් පුන පුනා බලන සුලු වැ හෝ වෙසෙයි, කයෙහි නැසෙන සැටිය නත් අයුරින් පුන පුනා බලන සුලු වැ හෝ වෙසෙයි. වරෙක කයෙහි උපදනා සැටියත් වරෙක නැසෙන සැටියත් නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ හෝ වෙසෙයි.

ඉදිමිම් ආදීන් නිසරු වූ කය ඇතැ (සතෙක් පුතුලෙක් නැතැ) යි හෝ ඔහුට සිතිය එළඹ සිටියේ වෙයි. එය මතු මත්තෙහි ඥානයා ගේ වැඩීම පිණිස ම සිතියේ වැඩීම පිණිස ම වේ. එසේ වූ හෙ තෙමෙ තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි නිශ්ශ්‍රයයන් වීසින් නො හසු කැරැ ගන්නා ලදුව ද වෙසෙයි, ලොවැ කිසිවකුත් හෝ තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි නිශ්ශ්‍රයයන් ගෙන් නො ගනී.

මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙම කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි.

(පස් වන සිවර්තය යි)

14. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යාථාපි පසෙය්‍යා සරිරං සිවටිකාය ඡඩ්ඞිතං අට්ඨිකානි අපගතසමබ්ඤ්ඤානි දිසාවිදිසාසු විකට්ඨනානි අශෙඤ්ඤාන හත්ථවිසිකං අශෙඤ්ඤාන පාදට්ඨිකං අශෙඤ්ඤාන ගොළථට්ඨිකං අශෙඤ්ඤාන ජඩ්ඤ්ඨිකං අශෙඤ්ඤාන උරට්ඨිකං අශෙඤ්ඤාන පිට්ඨිට්ඨිකං අශෙඤ්ඤාන කට්ට්ඨිකං අශෙඤ්ඤාන ඛන්ධට්ඨිකං අශෙඤ්ඤාන ගීවට්ඨිකං අශෙඤ්ඤාන දන්තට්ඨිකං අශෙඤ්ඤාන සිසකවාහං. සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති 'අයමපි ඛො කායො ඵවංධමෙවෙ ඵවමහාවී එතං අනතීතො'ති.

ඉති අජ්ඣන්තං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, ඛේද්ධා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, අජ්ඣන්තඛේද්ධා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, සමුදයධමමානුපසයි වා කායස්මිං විහරති, වයධමමානුපසයි වා කායස්මිං විහරති, සමුදයවයධමමානුපසයි වා කායස්මිං විහරති.

අපථි කායො ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා මොති යාවදෙව ඤාණමහතාය පතිසත්තිමත්තාය. අභිසයිතො ච විහරති, න ච කිඤ්ඤි ලොකෙ උපාදියති. ඵවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති.

(ජවයං සිවටිකං)

15. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යාථාපි පසෙය්‍යා සරිරං සිවටිකාය ඡඩ්ඞිතං අට්ඨිකානි සෙත්තානි සන්ධවණ්ණප්පතිහානි, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති 'අයමපි ඛො කායො ඵවංධමෙවෙ ඵවමහාවී එතං අනතීතො'ති.

ඉති අජ්ඣන්තං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, ඛේද්ධා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, අජ්ඣන්තඛේද්ධා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, සමුදයධමමානුපසයි වා කායස්මිං විහරති, වයධමමානුපසයි වා කායස්මිං විහරති, සමුදයවයධමමානුපසයි වා කායස්මිං විහරති.

14. තව ද අනෙකක් කියමි. මහණෙනි, මහණ තෙමෙ පහ වූ නහර බැඳුම් ඇති, අත් දිසාවෙක අත් ඇට ද අත් දිසාවෙක පා ඇට ද අත් දෙසෙකැ ගොප් ඇට ද අත් දිසාවෙක කොඩා ඇට ද, අත් දිසාවෙක කලවා ඇට ද, අත් දිසාවෙක ඉහ ඇට ද, අත් දිසාවෙක පිටකඩු ඇට ද අත් දෙසෙකැ කදැට ද, අත් දිසාවෙක ගෙලැට ද, අත් දිසාවෙක හනු ඇට ද, අත් දෙසෙකැ දත් ඇට ද අත් දිසාවෙක හිස් කබල ද යි මෙසේ දසනු දෙස්සි විසිරි ගිය ඇට කැබැලි ම වූ සිරුරක් යම්ගේ දක්නේ ද, හේ මගේ මේ සිරුර ද මෙබඳු ස්වභාවය ඇත්තේ යැ යි මෙසේ වන සුදුසැ 'යි' 'මේ ස්වභාවය නො ඉක්මියේ යැ' යි මේ සිරුර ම එ කී ඇට කැබැලි රැස හා එළවා බලයි

මෙසේ තමා ගේ කයෙහි හෝ කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි මෙරමා ගේ කයෙහි හෝ කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි වරෙක තමා ගේ ද වරෙක මෙරමා ගේ ද කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි කයැ හටගන්නා සැටිය නත් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ හෝ වෙසෙයි කයැ නැසෙන සැටිය නත් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ හෝ වෙසෙයි වරෙක කයැ හටගන්නා සැටීන් වරෙක කයැ නැසෙන සැටීන් නත් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ හෝ වෙසෙයි

මහුට 'කැබැලි කැබැලි වැ විසිරි යන ඇට ගොඩක් ම වූ මේ සිරුර ඇත, (සතෙක් පුහුලෙක් මෙහි නැත)' කියා සිතිය එළඹ සිටියේ වෙයි. එය මතු මත්තෙහි නුවණ වැඩෙනු පිණිස ද සිතිය වැඩෙනු පිණිස ද වෙයි. මෙසේ වූ හෙ තෙමෙ තෘෂ්ණා නිශ්ශ්‍රය රහිත වැ ද වෙසෙයි, ලොවැ කිසිත් තෘෂ්ණා දෘෂ්ටීන් ගේ වශයෙන් නො ගනී. මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙමෙ කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි.

(සවන සිවර්තය යි)

15. තව ද අනෙකක් කියමි. මහණෙනි, මහණ තෙම හක් බඳු සුදුපැහැති ඇට ගොඩක් ම වූ, සොහොනෙහි දමන ලද සිරුරක් යම්ගේ දක්නේ ද, හේ 'මේ මගේ සිරුර ද එසේ ඇට රැසක් බවට පැමිණෙන සුදු ය, මෙබඳු වන සුදු ය, මේ ස්වභාවය නො ඉක්මියේ යැ' යි එකී ඇට රැසක් ම වූ සිරුරෙහි එළවා බලයි.

මෙසේ හේ තමා ගේ සිරුරෙහි හෝ කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි. මෙරමා ගේ සිරුරෙහි හෝ කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි. වරෙක තමා ගේ සිරුරෙහි ද වරෙක මෙරමා ගේ සිරුරෙහි ද කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි. කයේ හටගන්නා සැටිය නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ හෝ වෙසෙයි, කයේ නැසෙන සැටිය නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ හෝ වෙසෙයි. වරෙක කයැ හටගන්නා සැටීන් වරෙක කයැ නැසෙන සැටීන් නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ හෝ වෙසෙයි.

‘අත්ථි කායො’ති වා පනසස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිසාතිමත්තාය. අනිසිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති එවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති.

(සත්තමං සිවථිකං)

16. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙයාරාපි පසෙසයා ඤරිං සිවථිකාය ඡඩ්ඞිතං අට්ඨිකාථි දුඤ්ඤකතානි තෙරොවසිකානි. යො ඉමමෙව කායං උපසංහරති ‘අයමපි ඛො කායො එවංධමෙචො එවමහාචී එතං අනත්තො’ති.

ඉති අජ්ඣත්තා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, ඛෙතිද්ධා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති අජ්ඣත්තඛෙතිද්ධා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, සමුදයධමමානුපසයි වා කායසමීං විහරති වයධමමානුපසයි වා කායසමීං විහරති සමුදයවයධමමානුපසයි වා කායසමීං විහරති.

‘අත්ථි කායො’ති වා පනසස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති, යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිසාතිමත්තාය. අනිසිතො ච විහරති න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති

(අට්ඨමං සිවථිකං)

ඇට කැබැලි රැසක් ම වූ සිරුර ඇතැයි (සතෙක් පුභුලෙක් නැතැයි) ඔහු හේ සිහිය එළැඹ සිටියේ වෙයි. එය මතු මත්තෙහි නුවණ වැඩිම පිණිස, සිහිය වැඩිම පිණිස වෙයි. එසේ වූ හෙ තෙමෙ තෘණාදෘෂ්ටි නිශ්ශ්‍රයයනට නො හසු වැ ද වෙසෙයි. ලොවැ කිසිත් තෘණාදෘෂ්ටි නො ගන්නේ ද වෙයි. මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙම කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි.

(සත්වන සිව්විකය යි)

16. තව ද අනෙකක් කියමි. මහණෙනි, මහණ තෙම සොහොනැ දමන ලද වැ අවුරුද්දක් ඉක්මැ ගියැ තැන තැන ගොඩ ගැසුණු, ඇට රැසක් ම වූ සිරුරක් යම් සේ දක්නේ ද, එසේ හෙ තෙමේ 'මේ මගේ කය ද මේ බදු ස්වභාවය ඇත්තේ ය, මෙසේ වන සුලු ය, මේ ස්වභාවය නො ඉක්මියේ ය,' යි මේ කය ම යට කී ඇට ගොඩක් ම වූ සිරුරෙහි එළවා බලයි.

මෙසේ තමා හේ ම කයෙහි හෝ කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි, මෙරමා හේ කයෙහි හෝ කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි, වරෙක තමා හේ ද වරෙක මෙරමා හේ ද කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි. කයෙහි උපදනා සැටිය නන් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ හෝ වෙසෙයි. කයෙහි නැසෙන සැටිය නන් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ හෝ වෙසෙයි. වරෙක කය උපදනා සැටියත් වරෙක කය නැසෙන සැටියත් නන් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ වෙසෙයි.

ඇට ගොඩක් ම වූ කය ඇතැ (සතෙක් පුභුලෙක් නැතැ) යි හෝ ඔහු හේ සිහිය එළැඹ සිටියේ වෙයි. එය නුවණ වැඩෙනු පිණිස ම සිහිය වැඩෙනු පිණිස ම වේ. එසේ වූ හේ තෘණාදෘෂ්ටි නිශ්ශ්‍රය රහිත ව ද වෙසෙයි, ලොවැ කිසිවකුත් තෘණාදෘෂ්ටි විසිරි නො ගනී. මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙම කයෙහි කායානුපස්සි වැ වෙසෙයි.

(අටවන සිව්විකය යි)

17. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පසෙකය්‍ය සරිරං සිවථිකාය ඡඩ්ඛිතං අට්ඨිකානි පුත්තිනි වුණණකජානානි, යො ඉමමෙව කායං උපසංහරති 'අයමෙපි ධො කායො එවංධෛර්‍යො එවමහාථි එතං අනාඨිකො'ති.

ඉති අජ්ඣත්තං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, ඛෙද්ධා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති, අජ්ඣත්තඛෙද්ධා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති. සමුදයධමොනුපසයි වා කායසමී විහරති, වයධමොනුපසයි වා කායසමී විහරති, සමුදයවයධමොනුපසයි වා කායසමී විහරති.

'අපථි කායො ති වා පනායා යති පච්චුපට්ඨිකා හොති යාවදෙව සද්දාණමත්තය පතිසසතිමත්තය. අනිසෙකො ච විහරති, න ච කිංඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවමෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති.

(නවමං සිවථිකං)

වුග්ගස් කායානුපසය්‍යනා නිවර්තනං.

වේදනානුපසය්‍යනා

18 කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු වේදනාසු වේදනානුපසයි විහරති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛං වේදනං වේදියමානො සුඛං වේදනං වේදියාමි ති පජානාති, දුක්ඛං වා වේදනං වේදියමානො දුක්ඛං වේදනං වේදියාමි ති පජානාති. අදුක්ඛමසුඛං වා වේදනං වේදියමානො අදුක්ඛමසුඛං වේදනං වේදියාමි ති පජානාති.

සාමීසං වා සුඛං වෙදනං වෙදියමානො සාමීසං සුඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති. නිරාමීසං වා සුඛං වෙදනං වෙදියමානො නිරාමීසං සුඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති සාමීසං වා දුක්ඛං වෙදනං වෙදියමානො සාමීසං දුක්ඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති. නිරාමීසං වා දුක්ඛං වෙදනං වෙදියමානො නිරාමීසං දුක්ඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති සාමීසං වා අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියමානො සාමීසං අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති. නිරාමීසං වා අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියමානො නිරාමීසං අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති.

ඉති අජ්ඣත්තං වා වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී විහරති, ඛේමිඛා වා වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තඛේමිඛා වා වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සී වා වෙදනාසු විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා වෙදනාසු විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා වෙදනාසු විහරති.

අප්පි වෙදනා නි වා පනස්ස සති පඤ්චපඤ්ඤා හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය පටිසසතිමත්තාය. අනිසසිතො ච විහරති න ච කිංඤ්ච ලොකෙ උපාදියති. එවංසෙ බො භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී විහරති.

වෙදනානුපස්සනා නිවර්තා.

කාමනිෂ්ටින සුඛවේදනාවක් හෝ විදුනේ 'කාමනිෂ්ටින සුඛ වේදනාදික් විදිමි' යි දතී. තෙනස්කාමා නිෂ්ටින සුඛ වේදනාවක් විදුනේ, 'තෙනස්කාමා නිෂ්ටින සුඛවේදනාවක් (පින් රිසියන් විසින් ලැබියැ යුතු කුශල සහගත සොමනසක්) විදිමි' යි දතී. කාමනිෂ්ටින දුක්වේදනාවක් හෝ විදුනේ 'දුක් වේදනාවක් විදිමි' යි දතී. තෙනස්කාමා නිෂ්ටින (කුශලපක්ෂ-ගත) දුක් වේදනාවක් හෝ විදුනේ 'දුක් වේදනාවක් විදිමි' යි දතී. කාම නිෂ්ටින උපේක්ෂා වේදනාවක් හෝ විදුනේ 'උපේක්ෂා වේදනාවක් විදිමි' යි දතී. තෙනස්කාමා නිෂ්ටින උපේක්ෂා වේදනාවක් හෝ විදුනේ, 'උපේක්ෂා වේදනාවක් විදිමි' යි දතී.

මෙසේ තමා ගේ වේදනාවන්හි හෝ වේදනානුපස්සි වැ වෙසෙයි. මෙරමා ගේ වේදනාවන්හි හෝ වේදනානුපස්සි වැ වෙසෙයි. වරෙක තමා ගේ ද වරෙක මෙරමා ගේ ද වේදනාවන්හි වේදනානුපස්සි වැ වෙසෙයි. වේදනාවන් ගේ භට්ඨානම්භ ප්‍රත්‍යය වූ දෑ නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ වේදනාවන්හි වේදනානුපස්සි වැ වෙසෙයි. වේදනාවන් ගේ වැනැස්මට කරුණු වූ දෑ නොයෙක් අයුරින් පුනපුනා බලනුයේ, වේදනාවන්හි වේදනානුපස්සි වැ වෙසෙයි. වරෙක වේදනාවන්ගේ භට්ඨානම්භ කරුණු වූ දෑ ද වරෙක වේදනාවන් ගේ වැනැස්මට කරුණු වූ දෑ ද බලනුයේ වේදනාවන්හි වේදනානුපස්සි වැ වෙසෙයි.

වේදනාව ඇතැයි (විදුනා සතෙක් දුභෙදානේ නැතැයි) හෝ ඔහු ගේ සිතිය එළුම් සිටියේ වෙයි. එය මතු මත්තෙහි නුවණ වැඩිම පිණිස ම, සිතිය වැඩිම පිණිස ම වෙයි. එසේ වූ හෙතෙම තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි නිෂ්ක්‍රියයනට නො හසු වැ ද වෙසෙයි. ලොවැ කිසිත් තෘෂ්ණා දෘෂ්ටින් ගේ වශයෙන් නො ගනී. මහණෙනි, මෙසේ ම මහණ තෙම වේදනාවන්හි වේදනානුපස්සි වැ වෙසෙයි.

වේදනානුපස්සනාව නිසිසේ ය.

චිත්තානුපස්සනා

19. කථංඤා පන භික්ඛව භික්ඛු චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී විහරති

ඉධ භික්ඛව භික්ඛු සරාගං වා චිත්තං සරාගං චිත්තානුපස්සනානි, විතරාගං වා චිත්තං විතරාගං චිත්තානුපස්සනානි, සද්දෙසං වා චිත්තං සද්දෙසං චිත්තානුපස්සනානි, විතද්දෙසං වා චිත්තං විතද්දෙසං චිත්තානුපස්සනානි, සමොභං වා චිත්තං සමොභං චිත්තානුපස්සනානි, විතමොභං වා චිත්තං විතමොභං චිත්තානුපස්සනානි, සඛබ්බිකං විතරංසඛබ්බිකං චිත්තානුපස්සනානි, චිත්තබ්බිකං වා චිත්තං චිත්තබ්බිකං චිත්තානුපස්සනානි, මහග්ගතං වා චිත්තං මහග්ගතං චිත්තානුපස්සනානි, අමහග්ගතං වා චිත්තං අමහග්ගතං චිත්තානුපස්සනානි, සඋත්තරං වා චිත්තං සඋත්තරං චිත්තානුපස්සනානි, අනුත්තරං වා චිත්තං අනුත්තරං චිත්තානුපස්සනානි, සමාභිතං වා චිත්තං සමාභිතං චිත්තානුපස්සනානි, අසමාභිතං වා චිත්තං අසමාභිතං චිත්තානුපස්සනානි, විමුක්තං වා චිත්තං විමුක්තං චිත්තානුපස්සනානි, අවිමුක්තං වා චිත්තං අවිමුක්තං චිත්තානුපස්සනානි.

ඉති අරුණකං වා චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී විහරති, ඛේමිකං වා චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී විහරති, අරුණකඛේමිකං වා චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී විහරති. යමුද්දයධර්මානුපස්සී වා චිත්තානුපස්සී විහරති, වයධර්මානුපස්සී වා චිත්තානුපස්සී විහරති, යමුද්දයවයධර්මානුපස්සී වා චිත්තානුපස්සී විහරති.

චිත්තානුපස්සනාව

19 මහණෙනි, මහණ තෙමෙ සිතෙහි කෙසේ නම් චිත්තානුපස්සි වැ වෙසේ ද යත්

මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම රාග සහිත සිත (අට වැදෑරුම් ලෝභ සහගත සිත) රාග සහිත සිත යැ යි දන්නේ හෝ වේ. පහ වූ රාගය ඇති සිත (ලෝකික කුසල් සිත් හා අව්‍යාකෘතසිත්) පහ වූ රාගය ඇති සිතැ යි දන්නේ හෝ වේ ද්වේෂ සහිත සිත (දෙමනස් සහගත දෙ සිත) ද්වේෂ සහිත සිතැ යි දන්නේ හෝ වේ. පහ වූ ද්වේෂය ඇති සිත (ලෝකික කුසලාචාරාකෘත සිත්) පහ වූ ද්වේෂය ඇති සිතැ යි දන්නේ හෝ වේ. මෝහ සහිත සිත (මෝලුප දෙ සිත) මෝහ සහිත සිතැ යි දන්නේ හෝ වේ. සංක්ෂිප්ත (හැකුලුණු) සිත (උනම්ද්ධ සහගත සිත) සංක්ෂිප්ත සිත යැ යි දන්නේ හෝ වේ උක්ෂිප්ත වූ සිත (උද්ධවච සහගත සිත) උක්ෂිප්ත සිත යැ යි දන්නේ හෝ වේ මහද්ගත සිත (රූපාවචර අරූපාවචර සිත්) මහද්ගත සිත යැ යි දන්නේ හෝ වේ, අමහද්ගත සිත (කාමාවචර සිත) අමහද්ගත සිත යැ යි දන්නේ හෝ වේ සොත්තර සිත (කමාහට උත්තරයක්හු ඇති සිත හෙවත් කාමාවචර සිත) සොත්තර සිත යැ යි දන්නේ හෝ වේ අනුත්තර සිත (ලොව් සිත් අතුරෙහි තමාහට උත්තරයක්හු නැති සිත) අනුත්තර සිත යැ යි දන්නේ හෝ වේ සමාහිත සිත (අර්පණා වශයෙන් හෝ උපචාර වශයෙන් හෝ එකඟ වූ සිත) සමාහිත සිත යැ යි දන්නේ හෝ වේ අසමාහිත සිත (අර්පණා උපචාර යන දෙ සැටියෙන් ම සමාධිගත නො වූ සිත) අසමාහිත සිත යැ යි දන්නේ හෝ වේ (තදඛ්‍යවිමුක්ති විෂ්කම්භණ විමුක්ති දෙකින්) මිදුණු සිත මිදුණු සිතැ යි දන්නේ හෝ වේ, නොමිදුණු සිත නො මිදුණු සිතැ යි දන්නේ හෝ වේ

මෙසේ තමා හේ සිතෙහි හෝ චිත්තානුපස්සි වැ වෙසෙයි, මෙරමා හේ සිතෙහි හෝ චිත්තානුපස්සි වැ වෙසෙයි. වරෙක තමා හේ ද වරෙක මෙරමා හේ ද සිතෙහි හෝ චිත්තානුපස්සි වැ වෙසෙයි. සිත උපද්නට ප්‍රත්‍යය වූ ධර්ම නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලන සුලු වූයේ සිතෙහි (චිත්තානුපස්සි වැ) වෙසෙයි. සිත නැස්මට ප්‍රත්‍යය වූ ධර්ම නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලන සුලු වූයේ හෝ සිතෙහි (චිත්තානුපස්සි වැ) වෙසෙයි. වරෙක සිත් හටගන්නටත් වරෙක සිත් නැසෙන්නටත් ප්‍රත්‍යය වූ කපුල්ල නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලන සුලු වූයේ හෝ සිතෙහි (චිත්තානුපස්සි වැ) වෙසෙයි.

දියානිකායෙ මහාවග්ගො

මහාංතිපට්ඨානසුත්තං.

අපි වික්කන්ථි වා පනස්ස සති පච්චුපච්ඡිතා හොති, යාවදෙව ඤාණ-
මත්තාය පතිස්සතිමත්තාය අත්ඤායෙතා ව විහරති න ව කිංඤ්ච ලොකෙ
උපාදියති එවමිති ධො භික්ඛාව භික්ඛු වික්කෙවික්කානුපසයි විහරති.

වික්කානුපසසනා නිවර්තනා.

ධම්මොනුපසසනා

20 කභිඤ්ඤා පන භික්ඛාව භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මොනුපසයි විහරති.

ඉධ භික්ඛාව භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මොනුපසයි විහරති පඤ්ඤා නිවරණෙසු
කප්ඤ්ඤා පන භික්ඛාව භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මොනුපසයි විහරති පඤ්ඤා
නිවරණෙසු:

ඉධ භික්ඛාව භික්ඛු සත්තං වා අරුඤ්ඤා කාමච්ඡදං 'අපි
මෙ අරුඤ්ඤා කාමච්ඡදෙ'ති පජානාති අසත්තං වා අරුඤ්ඤා කාමච්ඡදං.
'නාපි මෙ අරුඤ්ඤා කාමච්ඡදෙ'ති පජානාති යථා ව අනුප්පන්නස්ස
කාමච්ඡදස්ස උප්පාදෙ හොති තඤ්ඤා පජානාති, යථා ව උප්පන්නස්ස
කාමච්ඡදස්ස පහානා හොති තඤ්ඤා පජානාති යථා ව පභිනස්ස
කාමච්ඡදස්ස අනුප්පාදෙ හොති තඤ්ඤා පජානාති

සත්තං වා අරුඤ්ඤා බ්‍යාපාදං 'අපි මෙ අරුඤ්ඤා බ්‍යාපාදෙ'ති
පජානාති, අසත්තං වා අරුඤ්ඤා බ්‍යාපාදං 'නාපි මෙ අරුඤ්ඤා බ්‍යා-
පාදෙ'ති පජානාති යථා ව අනුප්පන්නස්ස බ්‍යාපාදස්ස උප්පාදෙ හොති
තඤ්ඤා පජානාති, යථා ව උප්පන්නස්ස බ්‍යාපාදස්ස පහානා හොති තඤ්ඤා
පජානාති, යථා ව පභිනස්ස බ්‍යාපාදස්ස ආයතීං අනුප්පාදෙ හොති
තඤ්ඤා පජානාති

මෙහි සිත වනාහි ඇතැයි (සතෙක් පුතුලෙක් නැතැයි) හෝ ඔහුට සිහි එළැඹ සිටියේ වෙයි ඒ මතු මත්තෙහි නුවණ වැඩෙනු පිණිස ම සිහිය වැඩෙනු පිණිස ම වේ. මෙසේ වූ හෙ තෙම තෘෂ්ණා ජීෂ්‍රය දෘෂ්ටි-
 ජීෂ්‍රය දෙකින් නො හසු කැරගන්නා ලද්දේ ද වෙසෙයි, ලොවැ කිසිත් තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි දෙකින් නො හන්නේ ද වෙයි මහණෙනි, මෙසේ මහණ තෙම සිතෙහි විත්තානුපස්සි වැ වෙසෙයි

විත්තානුපස්සනාව නිමිශේ ය

ධම්මානුපස්සනාව

20 මහණෙනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් නිවරණාදි ධර්මයන්හී ධම්මානුපස්සි වැ (ධර්මානුදර්ශී වැ) වෙසේ ද යත්

මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙමේ පංචනිවරණ ධර්මයන්හි ධම්මානු-
 දර්ශී වැ (ඒ ඒ නිවරණයක් නොයෙක් අයුරින් පුන පුනා බලනුයේ) වෙසෙයි. මහණෙනි, මහණ තෙම පංචනිවරණ ධර්මයන්හි කෙසේ ධම්මානුපස්සි වැ වෙසේ ද? යත්

මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම 'මගේ සිත් සන්නාහි කාමචර්ණය ඇතැ'යි හෝ තමා ගේ සිත් සන්නාහි ඇති කාමචර්ණය දැන 'මගේ සිත් සන්නාහි කාමචර්ණය නැතැ'යි හෝ තමා ගේ සිත් සන්නාහි නැති කාමචර්ණය දැන යමටය (යම් කරුණෙකින) නුදුරු කාමචර්ණයා ගේ ඉපැදීම වේ ද එයක් දැන. යමගේ උපත් කාමචර්ණයාගේ ප්‍රභා-
 භය වේ ද එයක් දැන. යමගේ ප්‍රතිණ වූ කාමචර්ණය, ගේ මත්තෙහි (ගන්ධ වානට පෙර) නො ඉපැදීමක් වෙ ද, එය දැන

ඇත්ත වූ හෝ ස්වසන්නාහි ගත ව්‍යාපාරය 'මගේ සන්නාහි ව්‍යාපාර-
 යෙක් දැන ඇතැ'යි හෝ දැන ස්වසන්නාහි ගත වැ නැත්තා වූ උපත් ව්‍යාපාරය 'මගේ සිත් සන්නාහි ව්‍යාපාරයක් නැත' නැතැ'යි හෝ දැන යමටය ම නුදුරු ව්‍යාපාරයා ගේ ඉපැදීම වෙ ද, එය දැන යමගේ උපත් ව්‍යාපාරයා ගේ ප්‍රභාභය වෙ ද, එය දැන යමටය ම ප්‍රතිණ වූ ව්‍යාපාර-
 යාගේ මත්තෙහි නොඉපැදීම වෙ ද, එය දැන

සත්තං වා අජ්ඣාතං ථිතම්ඛං අස්සී මෙ අජ්ඣාතං ථිතම්ඛනි පජානාති, අසත්තං වා අජ්ඣාතං ථිතම්ඛං ‘නස්සී මෙ අජ්ඣාතං ථිතම්ඛනි’ පජානාති, යථා ව අනුප්පන්නස්ස ථිතම්ඛස්ස උප්පාදෙ හොති තඤ්ඤ පජානාති යථා ව උප්පන්නස්ස ථිතම්ඛස්ස පහානං හොති තඤ්ඤ පජානාති. යථා ව පභීතස්ස ථිතම්ඛස්ස ආයතිං අනුප්පාදෙ හොති තඤ්ඤ පජානාති

සත්තං වා අජ්ඣාතං උඛ්චක්කුකුචං ‘අස්සී මෙ අජ්ඣාතං උඛ්චක්කුකුචනි’ පජානාති, අසත්තං වා අජ්ඣාතං උඛ්චක්කුකුචං ‘නස්සී මෙ අජ්ඣාතං උඛ්චක්කුකුචනි’ පජානාති. යථා ව අනුප්පන්නස්ස උඛ්චක්කුකුචස්ස උප්පාදෙ හොති තඤ්ඤ පජානාති. යථා ව උප්පන්නස්ස උඛ්චක්කුකුචස්ස පහානං හොති තඤ්ඤ පජානාති, යථා ව පභීතස්ස උඛ්චක්කුකුචස්ස ආයතිං අනුප්පාදෙ හොති තඤ්ඤ පජානාති.

සත්තං වා අජ්ඣාතං විවිකිච්ඡං ‘අස්සී මෙ අජ්ඣාතං විවිකිච්ඡනි’ පජානාති, අසත්තං වා අජ්ඣාතං විවිකිච්ඡං ‘නස්සී මෙ අජ්ඣාතං විවිකිච්ඡනි’ පජානාති. යථා ව අනුප්පන්නස්ස විවිකිච්ඡස්ස උප්පාදෙ හොති තඤ්ඤ පජානාති, යථා ව උප්පන්නස්ස විවිකිච්ඡස්ස පහානං හොති තඤ්ඤ පජානාති. යථා ව පභීතස්ස විවිකිච්ඡස්ස ආයතිං අනුප්පාදෙ හොති, තඤ්ඤ පජානාති.

ඉති අජ්ඣාතං වා ධම්මෙසු ධම්මානුප්පසී විහරති, ඛේඛා වා ධම්මෙසු ධම්මානුප්පසී විහරති, අජ්ඣාතඛේඛා වා ධම්මෙසු ධම්මානුප්පසී විහරති, සමුද්ධම්මානුප්පසී වා ධම්මෙසු විහරති, වයධම්මානුප්පසී වා ධම්මෙසු විහරති, සමුද්ධවයධම්මානුප්පසී වා ධම්මෙසු විහරති, අස්සී ධම්මානි වා පනස්ස සති පච්චුප්පභීතා හොති,

යාවථෙව සෘණමත්තාය පතිස්සනිමත්තාය. අනිසයිතො ව විහරති න ච ඤ්ඤවි ලොකෙ උපාදියති. එවිසෙ ඛො භික්ඛාව භික්ඛා ධම්මෙසු ධම්මානුප්පසී විහරති පඤ්ඤා නිවරණෙසු.

ඇත්තා වූ හෝ ස්වසන්තානගත චිතමිද්ධය 'මගේ සන්තානයෙහි චිතමිද්ධය ඇතැ' යි දනී. තම සත්ත්ව නැත්තාවූ හෝ චිතමිද්ධය 'මගේ සන්තානයෙහි චිතමිද්ධය නැතැ' යි දනී. යම් සේ ම නූපන් චිතමිද්ධයා ගේ ඉපැදීම වේ ද එයත් දනී. යම් සේ ම උපන් චිතමිද්ධයා ගේ ප්‍රභාණය වේ ද එයත් දනී. යම් සේ ම ප්‍රභීණ වූ චිතමිද්ධයා ගේ මත්තෙහි නො ඉපැදීම වේ ද එයත් දනී.

ඇත්තා වූ හෝ ස්වසන්තානගත උද්ධව්ව කුක්කුච්චය 'මගේ සන්තානයෙහි උද්ධව්ව කුක්කුච්චය ඇතැ' යි දනී. සිය සත්ත්ව නැත්තාවූ හෝ උද්ධව්ව කුක්කුච්චය 'මගේ සන්තානයෙහි උද්ධව්ව කුක්කුච්චය නැතැ' යි දනී. යම් සේ ම නූපන් උද්ධව්ව කුක්කුච්චයා ගේ ඉපැදීම වේ ද එයත් දනී. යම් සේ ම උපන් උද්ධව්ව කුක්කුච්චයා ගේ ප්‍රභාණය වේ ද එයත් දනී. යම් සේ ම ප්‍රභීණ වූ උද්ධව්ව කුක්කුච්චයා ගේ මත්තෙහි නො ඉපැදීම වේ ද එයත් දනී.

ඇත්තාවූ හෝ ස්වසන්තානගත චිත්තිවජාව 'මගේ සන්තානයෙහි චිත්තිවජාව ඇතැ' යි දනී. සිය සත්ත්ව නැත්තාවූ හෝ චිත්තිවජාව 'මගේ සන්තානයෙහි චිත්තිවජාව නැතැ' යි දනී. යම් සේ ම නූපන් චිත්තිවජාව ගේ ඉපැදීම වේ ද, එයත් දනී. යම් සේ ම උපන් චිත්තිවජාව ගේ ප්‍රභාණය වේ ද එයත් දනී. යම් සේ ම ප්‍රභීණ වූ චිත්තිවජාව ගේ මත්තෙහි නො ඉපැදීම වේ ද එයත් දනී.

මෙසේ හෙ තෙම තම සත්ත්ව හෝ නිවරණ ධර්මයන් කෙරෙහි ධම්මානුපස්සි වැ වෙසෙයි. මෙරමා ගේ සත්ත්ව හෝ නිවරණ ධර්මයන් කෙරෙහි ධම්මානුපස්සි වැ වෙසෙයි. චිත්ත තම සත්ත්ව වූත් චිත්ත මෙරමා සත්ත්ව වූත් නිවරණ ධර්මයන් කෙරෙහි ධම්මානුපස්සි වැ වෙසෙයි. නිවරණයන් ගේ ඉපැදීමට ප්‍රත්‍යය වූ දෑ නොයෙක් දසුරිත් පුන පුනා බලන සුදු වූයේ හෝ නිවරණධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සි වැ වෙසෙයි. නිවරණයන්ගේ විනාශයට කාරණ වූ දෑ නොයෙක් දසුරිත් පුන පුනා බලන සුදු වූයේ හෝ නිවරණ ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සි වැ වෙසෙයි.

නිවරණ ධර්මයෝ ඇතැ යි (සතෙක් පුදුලෙක් නැතැ යි) හෝ ධර්ම සිහිය ඵලාභි සිටියේ වෙයි. ඒ මත්තෙහි නුවණ වැඩිව පිහිය වැඩිය වැඩිව පිහිය ම වේ. එසේ වූ හෝ තාප්පානිඥය දෘජිපිඤ්ඤා දො භසු වූයේ ද වෙසෙයි, ලොවැ කිසිත් තාප්පා දෘජිපි ධර්මා හෝ උනි ටහණෙනි, වෙසෙත් ටහණ තෙට පට නිවරණ ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සි වැ වෙසෙයි.

නිවරණ පර්වය නිවරණය ය.

21. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති පඤ්ඤා උපාදානකමෙකසු. කර්ණෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති පඤ්ඤා උපාදානකමෙකසු. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘ඉති රූපං, ඉති රූපස්ස සමුදයො, ඉති රූපස්ස අත්ඛගමො, ඉති වේදනා, ඉති වේදනාය සමුදයො, ඉති වේදනාය අත්ඛගමො, ඉති සංකෘය, ඉති සංකෘය සමුදයො, ඉති සංකෘය අත්ඛගමො, ඉති සංඛාරා, ඉති සංඛාරානං සමුදයො, ඉති සංඛාරානං අත්ඛගමො, ඉති විඤ්ඤාණං, ඉති විඤ්ඤාණං අත්ඛගමොති.

ඉති අර්කිත්තං වා ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති, ඛෙඛිඛා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති, අර්කිත්තඛෙඛිඛා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති. සමුදය ධම්මානුපසයි වා ධම්මෙසු විහරති, වයධම්මානුපසයි වා ධම්මෙසු විහරති, සමුදයවයධම්මානුපසයි වා ධම්මෙසු විහරති.

‘අපී ධම්මා’ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතියාති මත්තාය. දභිසීතො ච විහරති, න ච කිංඤ්ඤොකෙ උපාදියති.

එවමි ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති පඤ්ඤා උපාදානකමෙකසු.

බන්ධපබ්බං නිට්ඨිතං

22 පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති ඡසු අර්කිත්තඛෙඛිඛෙරසු ආයතනෙසු. කර්ණෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති ඡසු අර්කිත්තඛෙඛිඛෙරසු ආයතනෙසු.

ඉඩ හික්කිව හික්කු වක්කුකු පජානාති, රූපෙ ව පජානාති, යකුකු කුහුහං පට්ඨව උපපජාති සංකුකුජනං තකුකු පජානාති යථා ව අනුප්පනසං සංකුකුජනසං උප්පාදෙ භොති තකුකු පජානාති. යථා ව උප්පනසංසංකුකුජනසං පහානං භොති තකුකු පජානාති. යථා ව පභීතසං සංකුකුජනසං ආයතිං අනුප්පාදෙ භොති තකුකු පජානාති.

සෞඛ්‍යයේ පරිහානිය, සංදේශ ව පරිහානිය, යනු නිදහස පිළිබඳ උපරිපරිහානිය සංකීර්ණයකි. යථා ව අනුපාතයක් සංකීර්ණයක් උපරිපරිහානිය හොඳින් කෙරේ පරිහානිය. යථා ව පරිහානිය සංකීර්ණයක් ආශ්‍රිත අනුපාතය හොඳින් කෙරේ පරිහානිය.

සානඤ්ඤි පජානාති, ගතෙති ච පජානාති, යඤ්ඤි නිද්දහයං පටිච්චි උපපජ්ජති සංකොඤ්ඤාපජනං තඤ්ඤි පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නස්ස සංකොඤ්ඤාපජනස්ස උප්පාදෙ හොති තඤ්ඤි පජානාති යථා ච උප්පන්තස්ස සංකොඤ්ඤාපජනස්ස පහානං හොති තඤ්ඤි පජානාති. යථා ච පභින්නස්ස සංකොඤ්ඤාපජනස්ස ආයතිං අනුප්පාදෙ හොති තඤ්ඤි පජානාති

ජීවිතයෙහි පජානාති රසෙ ව පජානාති යෙහි කුසලයං පටිච්ච
 උපපජ්ජති සමෙකෙකුජනං තං ව පජානාති. යථා ව අනුපතනසය
 සමෙකෙකුජනසය උපපාදෙ හොති තෙහි පජානාති. යථා ව උපතනසය
 සමෙකෙකුජනසය පහානං හොති තෙහි පජානාති. යථා ව උභිතසය
 සමෙකෙකුජනසය ආයතිං අනුපපාදෙ හොති තෙහි පජානාති

කායඤ්චි පජානාති, චෝට්ඨංචො ච පජානාති, යඤ්චි කද්දුභං පටිච්ච උප්පජති සංඤ්ඤාපජං තඤ්ච පජානාති. යථා ච අනුප්පානනස්ස සංඤ්ඤාපජනස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච උප්පානනස්ස සංඤ්ඤාපජනස්ස පහානං හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච පභිනස්ස සංඤ්ඤාපජනස්ස ආයති. අනුප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති.

මහඤ්ච පජානාති. ධම්මෙව පජානාති. යඤ්ච කුසුයං පටිච්ච
උපප්පති යඤ්ඤප්පතං. තඤ්ච පජානාති. යථා ච අනුප්පතකස්ස
යං යඤ්ඤප්පතස්ස උපපාදො භොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච උප්පතකස්ස
යං යඤ්ඤප්පතස්ස පටිගතං භොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච පභිග්ගස්ස
යං යඤ්ඤප්පතස්ස ආයතිං අනුප්පාදො භොති තඤ්ච පජානාති.

මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම වක්ඛුප්‍රසාදය ද දනී, රූපයන් ද දනී, ඒ දෙක නිසා යම් සංයෝජනයක් උපදී ද එයත් දනී. යම් සේ නොඋපන් සංයෝජනයා ගේ ඉපැදීම වේ ද එයත් දනී. යම් සේ උපන් සංයෝජනයා ගේ ප්‍රභාණය වේ ද එයත් දනී. යම් සේ ම ප්‍රභීණ වූ සංයෝජනයා ගේ මත්තෙහි නො ඉපැදීමක් වේ ද එයත් දනී

ශ්‍රෝත්‍රප්‍රසාදය ද දනී, ශබ්දයන් ද දනී, ඒ දෙක නිසා යම් සංයෝජන-
යෙක් උපදී ද එයත් දනී යම් සේ ම නො උපන් සංයෝජනයක්වූ
ගේ ඉපැදීම වේ ද එයත් දනී යම් සේ උපන් සංයෝජනයා ගේ ප්‍රභාණය
වේ ද එයත් දනී. යම් සේ ප්‍රභීණ වූ සංයෝජනයා ගේ මත්තෙහි නො
ඉපැදීම වේ ද එයත් දනී

ස්‍රාණප්‍රසාදය ද දනී, ගන්ධයන් ද දනී, ඒ දෙක නිසා යම් සංයෝ-
ජනයෙක් උපදී ද එයත් දනී යම් සේත් නූපන් සංයෝජනයා ගේ ඉපැදීම
වේ ද එයත් දනී. යම් සේ උපන් සංයෝජනයා ගේ ප්‍රභාණය වේ ද
එයත් දනී යම් සේ ප්‍රභීණ සංයෝජනයා ගේ මතු නො ඉපැදීමක්
වේ ද එයත් දනී

ජීව්වා ප්‍රසාදය ද දනී, රසයන් ද දනී ඒ දෙක නිසා යම් සංයෝජන-
යෙක් උපදී ද එයත් දනී යම් සේ නොඋපන් සංයෝජනයා ගේ ඉපැදීම
වේ ද එයත් දනී යම් සේ උපන් සංයෝජනයා ගේ ප්‍රභාණය වේ ද එයත්
දනී යම් සේ ප්‍රභීණ වූ සංයෝජනයා ගේ මත්තෙහි නො ඉපැදීමක්
වේ ද එයත් දනී

කාය ප්‍රසාදය ද දනී, ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයන් (කයා හැපෙන ද) ද දනී. ඒ
දෙක නිසා යම් සංයෝජනයෙක් උපදී ද එයත් දනී. යම් සේ නො උපන්
සංයෝජනයා ගේ ඉපැදීම වේ ද එයත් දනී. යම් සේ උපන් සංයෝජනයා
ගේ ප්‍රභාණය වේ ද එයත් දනී. යම් සේ ප්‍රභීණ වූ සංයෝජනයා ගේ මත්
තෙහි නොඉපැදීමක් වේ ද එයත් දනී

මනෝද්වාරය ද දනී, ධර්මාලම්බනයන් ද දනී, ඒ දෙකොටස නිසා
යම් සංයෝජනයෙක් උපදී ද එයත් දනී. යම් සේ නො උපන් සංයෝ-
ජනයා ගේ ඉපැදීම වේ ද එයත් දනී යම් සේ උපන් සංයෝජනයා ගේ
ප්‍රභාණය වේ ද එයත් දනී යම් සේ ප්‍රභීණ වූ සංයෝජනයා ගේ මත්තෙහි
නොඉපැදීමක් වේ ද එයත් දනී

ඉති අරුකතංවා ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති, බහිඛා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති අරුකතබ්බිද්ධාවා ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති. සමුදයධම්මානුපසයි වා ධම්මෙසු විහරති, වයධම්මානුපසයි වා ධම්මෙසු විහරති, සමුදයවයධම්මානුපසයි වා ධම්මෙසු විහරති.

අත්ථි ධම්මානි වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති, යාවදෙව ඤාණ-
මත්තාය පතිස්සතිකෙත්තාය අභිසංඝො ව විහරති, න ච කිංඤ්ච ලොකෙ
උපාදියති

ඵලමි ඛො භික්ඛව භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති ඡසු
අරුකතකිංචරොසු ආයතනෙසු.

ආයතනපඤ්ඤා නිට්ඨිතං.

22 පුන ච පරං භික්ඛව භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති
සත්තසු බොජ්ඣංගෙනසු. කප්ඤ්ඤ පුන භික්ඛව භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානු-
පසයි විහරති සත්තසු බොජ්ඣංගෙනසු.

ඉධ භික්ඛව භික්ඛු සත්තං වා අරුකතං යති සමොඤ්ඤාධර්මං අත්ථි
මෙ අරුකතං සතිසමොඤ්ඤාධර්මා'ති පජානාති අසත්තං වා අරුකතං
සතිසමොඤ්ඤාධර්මං නත්ථි මෙ අරුකතං සතිසමොඤ්ඤාධර්මාති පජානාති
යථා ච අනුප්පන්නස්ස සතිසමොඤ්ඤාධර්මස්ස උප්පාදෙ හොති තඤ්ඤ පජා-
නාති, යථා ච උප්පන්නස්ස සතිසමොඤ්ඤාධර්මස්ස භාවනාය පාරිපුරි
හොති තඤ්ඤ පජානාති.

යත්තං වා අරුකතං ධම්මට්ඨවයසමොඤ්ඤාධර්මං අත්ථි මෙ
අරුකතං. ධම්මට්ඨවය සමොඤ්ඤාධර්මාති පජානාති අයත්තං වා
අරුකතං ධම්මට්ඨවයසමොඤ්ඤාධර්මං නත්ථි මෙ අරුකතං ධම්ම-
ට්ඨවයසමොඤ්ඤාධර්මාති පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නස්ස ධම්මට්ඨවය-
සමොඤ්ඤාධර්මස්ස උප්පාදෙ හොති තඤ්ඤ පජානාති යථා ච උප්පන්නස්ස
ධම්මට්ඨවයසමොඤ්ඤාධර්මස්ස භාවනාය පාරිපුරි හොති තඤ්ඤ පජානාති.

මෙසේ තමා කෙරෙහි වූ ආයතන ධර්මයන්හි හෝ ධම්මානුපස්සී වැ වෙසෙයි මෙරමා පිළිබඳ ආයතන ධර්මයන්හි හෝ ධම්මානුපස්සී වැ වෙසෙයි. විටෙක තමා පිළිබඳ වූ ආයතන ධර්මයන්හි ද විටෙක මෙරමා පිළිබඳ ආයතන ධර්මයන්හි ද ධම්මානුපස්සී වැ 'වෙසෙයි' ආයතන ධර්මයන්ගේ ඉපැද්මට ප්‍රත්‍යය වූ දෑ නොයෙක් අයුරින් නැවැත නැවත බලන සුලු වූයේ හෝ ආයතන ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සී වැ වෙසෙයි.

ආයතන ධර්මයන්ගේ විනාශයට කරුණු නොයෙක් අයුරින් නැවැත නැවැත බලන සුලු වූයේ හෝ ආයතන ධර්මයන් හි ධම්මානුපස්සී වැ වෙසෙයි විටෙක ආයතන ධර්මයන්ගේ ඉපැද්මට කරුණු ද විටෙක ආයතන ධර්මයන්ගේ වැනැස්මට කරුණු ද නොයෙක් අයුරින් නැවත නැවත බලන සුලු වූයේ හෝ ආයතන ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සී වැ වෙසෙයි

ඔහුට 'ආයතන ධර්මයෝ ඇතැ' යි (සතෙක් පුභුලෙක් නැතැ යි) කියා හෝ සිතිය එළැඹ සිටියේ හෝ වෙයි. එය නුවණ වැඩීම පිණිස ම සිතිය වැඩීම පිණිස ම වේ එසේ වූ හෙ තෙම තෘෂ්ණා නිශ්ශ්‍රය දෘෂ්ටිනිශ්ශ්‍රය දෙකට නො හසු වූයේ ද වෙසෙයි, ලොවැ කිසිත් තෘෂ්ණා වශයෙන් දෘෂ්ටි වශයෙන් නො ගනී

මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙම ආයතන ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සී වැ වෙසෙයි.

ආයතන සර්වය නිවීමේ ය.

23 තව ද අනෙකක් කියමි මහණ තෙමේ සප්ත බෝධාභිග ධර්මයන්හි ධර්මානුදර්ශී වැ වෙසෙයි මහණෙනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සප්ත බෝධාභිග ධර්මයන් හි ධර්මානුදර්ශී වැ වෙසේ ද යත්

මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙමේ (සත්තයෙන් සන්තානයෙහි පහළ වීම වශයෙන්) තමා කෙරෙහි ඇත්තා වූ ම ස්මෘති සම්බෝධාභිගය 'මගේ සන්තානයෙහි දන් ස්මෘති සම්බෝධාභිගය ඇතැ' යි හෝ දනී. (අප්‍රතිලාභ වශයෙන්) තමා කෙරෙහි ඇත්තා වූ හෝ ස්මෘති සම්බෝධාභිගය 'මගේ සන්තානයෙහි ස්මෘති සම්බෝධාභිගය නැතැ' යි දනී. නොඋපන් ස්මෘති-සම්බෝධාභිගයා ගේ ඉපැන්ම යම්සේ වේ ද එයත් දනී උපන්නා වූ ස්මෘති සම්බෝධාභිගයා ගේ භාවනායෙන් පරිපූර්ණ වීම යම් සේ වේ ද එයත් දනී

තමා කෙරෙහි ඇත්තා වූ ම ධර්මච්චිය සම්බෝධාභිගය 'මගේ උත්තානයෙහි දන් ධර්මච්චිය සම්බෝධාභිගය ඇතැ' යි දනී. තමා කෙරෙහි ඇත්තා වූ ධර්මච්චිය සම්බෝධාභිගය 'මා කෙරෙහි ධර්මච්චිය සම්බෝධාභිගය නැතැ' යි දනී. යම් සේ නො උපන් ධර්මච්චිය සම්බෝධාභිගයා ගේ ඉපැන්ම වේ ද, එයත් දනී. යම් සේ උපන් ධර්මච්චිය සම්බෝධාභිගයා ගේ භාවනායෙන් පරිපූර්ණත්වය වේ ද, එයත් දනී

සත්‍යං වා අරුතක්. විරියසමෝචකබ්බං අතී මෙ අරුතක්. විරියසමෝචකබ්බොති පජානාති අසත්‍යංවා අරුතක්. විරියසමෝචකබ්බං තතී මෙ අරුතක්. විරියසමෝචකබ්බොති පජානාති යථා ව අනුප්පන්නස්ස විරියසමෝචකබ්බස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති. යථා ව උප්පන්නස්ස විරියසමෝචකබ්බස්ස භාවනාය පාරිපුරි හොති තඤ්ච පජානාති.

සත්‍ය වා අරුතයා පිතිසමෝච්ඡායා 'අඤ්ඤා මෙ අරුතයා පිති-
සමෝච්ඡායා'නි පදානාති අසත්‍ය වා අරුතයා පිතිසමෝච්ඡායා
'නඤ්ඤා මෙ අරුතයා පිතිසමෝච්ඡායා'නි පදානාති. යථා ච අනුප-
පාදය පිතිසමෝච්ඡායායා උපපාදෙ භොති තඤ්ඤා පදානාති. යථා ච
උපපාදනයා පිතිසමෝච්ඡායායා භාවනාය පාරිසුරි භොති තඤ්ඤා
පදානාති.

යනා: වා අර්ඝ්‍යානා: පසංඛිසමොථකිඛානං ‘අසී මෙ අර්ඝ්‍යානා: පසංඛි-
සමොථකිඛානා’ති පජානාති. අසනා: වා අර්ඝ්‍යානා: පසංඛිසමො-
ථකිඛානං ‘නසී මෙ අර්ඝ්‍යානා: පසංඛිසමොථකිඛානා’ති පජානාති. යථා
ච අනුප්පනනස්ස පසංඛිසමොථකිඛානස්ස උප්පාදෙ හොති කඤචි පජානාති.
යථා ච උප්පනනස්ස පසංඛිසමොථකිඛානස්ස භාවනාය පාරිච්ඡරි හොති
කඤචි පජානාති.

සත්තා වා අරුකතා සමාධිසමෝරුකබ්බං 'අඤ්ඤාමෙ අරුකතා සමාධි-
සමෝරුකබ්බෙයා'ති පජානාති. අසත්තා වා අරුකතා සමාධිසමෝ-
රුකබ්බං 'නඤ්ඤාමෙ අරුකතා සමාධිසමෝරුකබ්බෙයා'ති පජානාති. යථා
වි අනුපපන්නස්ස සමාධිසමෝරුකබ්බස්ස උපපාදො භොති තඤ්ඤා පජානාති.
යථා වි උපපන්නස්ස සමාධිසමෝරුකබ්බස්ස භාවනාය පාරිවුට්ඨි භොති
තඤ්ඤා පජානාති.

සනාථ වා අර්ථකතා උපෙක්කාසමොර්ථකඛයා අයී මෙ අර්ථකතා උපෙක්කාසමොර්ථකඛයෙහි පජානාති. අසනාථ වා අර්ථකතා උපෙක්කාසමොර්ථකඛයා 'නායී මෙ අර්ථකතා උපෙක්කාසමොර්ථකඛයා'හි පජානාති. යථා ව අනුප්පනසං උපෙක්කාසමොර්ථකඛයං උප්පාදෙහොති තඤ්ච පජානාති. යථා ව උප්පනසං උපෙක්කාසමොර්ථකඛයං භාවනාස පාරිසුරි හොති තඤ්ච පජානාති.

ඉන් අරඳිනා වා බලෙලසු බලානුපසයි විහරනි, බහිබා වා බලෝ සු
බලානුපසයි විහරනි, අරඳිනාබහිබා වා බලෙලසු බලානුපසයි විහරනි.

තමා කෙරෙහි ඇත්තා වූ ම වියැසි සම්බෝධාසනය 'මගේ සන්තානායෙහි වියැසි සම්බෝධාසනය දැන් ඇතැ' යි දනී. තමා කෙරෙහි නැත්තා ද වියැසි සම්බෝධාසනය 'මා කෙරෙහි වියැසි සම්බෝධාසනය නැතැ' යි දනී යම්සේ නො උපන් වියැසි සම්බෝධාසනයාගේ ඉපැද්ම වේ ද එයත් දනී යම් සේ උපන් වියැසි සම්බෝධාසනයාගේ භාවනායෙන් පරිපූර්ණත්වය වේ ද එයත් දනී.

තමා කෙරෙහි ඇත්තා වූ ම ප්‍රීතිසම්බෝධාසනය 'මගේ සන්තානායෙහි ප්‍රීති සම්බෝධාසනය දැන් ඇතැ' යි දනී. තමා කෙරෙහි නැත්තා ද ප්‍රීති සම්බෝධාසනය 'මා කෙරෙහි ප්‍රීති සම්බෝධාසනය දැන් ඇතැ' යි දනී. තමා කෙරෙහි නැත්තා වූ ප්‍රීති සම්බෝධාසනය 'මා කෙරෙහි ප්‍රීති සම්බෝධාසනය නැතැ' යි දනී යම් සේ නො උපන් ප්‍රීති සම්බෝධාසනයාගේ ඉපැද්ම වේ ද එයත් දනී, යම්සේ උපන් ප්‍රීති සම්බෝධාසනයාගේ භාවනායෙන් පරිපූර්ණත්වය වේ ද එයත් දනී.

තමා කෙරෙහි ඇත්තා වූ හෝ ප්‍රග්‍රහිති සම්බෝධාසනය 'දැන් මගේ සන්තානායෙහි ප්‍රග්‍රහිති සම්බෝධාසනය ඇතැ' යි දනී. තමා කෙරෙහි නැත්තා වූ හෝ ප්‍රග්‍රහිති සම්බෝධාසනය 'දැන් මගේ සන්තානායෙහි ප්‍රග්‍රහිති සම්බෝධාසනය නැතැ' යි දනී. නො උපන්න ප්‍රග්‍රහිති සම්බෝධාසනයාගේ ඉපැද්ම යම් සේ වේ ද එයත් දනී. උපන් ප්‍රග්‍රහිති සම්බෝධාසනයාගේ භාවනායෙන් පරිපූර්ණත්වය යම්සේ වේ ද එයත් දනී.

තමා කෙරෙහි ඇත්තා වූ හෝ සමාධි සම්බෝධාසනය 'දැන් මගේ සන්තානායෙහි සමාධි සම්බෝධාසනය ඇතැ' යි හෝ දනී. තමා කෙරෙහි නැත්තා වූ හෝ සමාධි සම්බෝධාසනය 'දැන් මගේ සන්තානායෙහි සමාධි සම්බෝධාසනය නැතැ' යි දනී. නො උපන්නා වූ සමාධි සම්බෝධාසනයාගේ ඉපැද්ම යම් සේ වේ ද එයත් දනී. උපන් සමාධි සම්බෝධාසනයාගේ භාවනායෙන් පරිපූර්ණත්වය යම් සේ වේ ද එයත් දනී.

තමා කෙරෙහි ඇත්තා වූ හෝ උපේක්ෂා සම්බෝධාසනය 'දැන් මගේ සන්තානායෙහි උපේක්ෂා සම්බෝධාසනය ඇතැ' යි හෝ දනී. තමා කෙරෙහි නැත්තා වූ හෝ උපේක්ෂා සම්බෝධාසනය 'දැන් මගේ සන්තානායෙහි උපේක්ෂා සම්බෝධාසනය නැතැ' යි දනී. නො උපන්නා වූ උපේක්ෂා සම්බෝධාසනයාගේ යම් සේ ඉපැද්ම වේ ද, එය ද දනී. උපන්නා උපේක්ෂා සම්බෝධාසනයාගේ භාවනායෙන් පරිපූර්ණත්වය යම් සේ වේ එයත් දනී.

මෙසේ තමා කෙරෙහි වූ හෝ බෝධාසන ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සනා වඩන සුදු වැ වෙසෙයි, මෙරමා කෙරෙහි වූ හෝ බෝධාසන ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සනාව වඩන සුදු වැ වෙසෙයි, විටෙක තමා කෙරෙහි වූ විටෙක මෙරමා කෙරෙහි වූ ද බෝධාසන ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සනා වඩන සුදු වැ වෙසෙයි.

දිස්ත්‍රික්කය මහා විද්‍යාලය

මහා සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානය.

සමුදායකයෙකු වන ධර්මසේන විහරති, වසරකට වරක් වන ධර්මසේන විහරති, සමුදායකයෙකු වන ධර්මසේන විහරති.

'අපේ ධර්මය' නම් වන පනතක සති පවුලකිනි හොනි, යාවලේව කැණ-
මනාය පතිසාතිමනාය අතිසතිනා ව විහරති, න ව කිසිදු ලොකෙ
උපාදියති

එවිටි බො හිසකිවෙ හිසකු ධර්මසේන ධර්මසේන විහරති සහසු
සමෙකාසකිවෙහසු.

(බොසකිවෙහසු නිවසිනි)

පටිමසකිවෙහසු නිවසිනි.

24 සුනාවපරං හිසකිවෙ හිසකු ධර්මසේන ධර්මසේන විහරති වතුසු
අරියසවෙහසු. කප්පන පන හිසකිවෙ හිසකු ධර්මසේන ධර්මසේන විහරති වතුසු
අරියසවෙහසු

24 ඉති හිසකිවෙ හිසකු ඉදං දුකකිනි යථා භූතං පජානාති, අයං
දුකකිනිදො කි යථාභූතං පජානාති, අයං දුකකිනිරොධො කි යථාභූතං
පජානාති, අයං දුකකිනිරොධොති පටිපදා කි යථාභූතං පජානාති.

25. කප්පන හිසකිවෙ දුකකි අරියසවං. ජාති පි දුකකි, ජරා පි
දුකකි, ව්‍යාධි පි දුකකි, මරණ පි දුකකි, සොකපරිදේවදුකකිදෙමනසසුපායාසාපි දුකකි,
අපිට්ඨෙහි සමපට්ඨෙහි දුකකි, පියෙහි විපට්ඨෙහි දුකකි, යමිපිට්ඨ-
න උගාති පටි දුකකි, සමිති පන පසුපාදනකිනි පි දුකකි

කතමා ච භික්ඛවෙ ජාතිං යා තෙසං තෙසං සත්තානං තමස් තමස් සත්තනිකායෙ ජාති සංඝජාති ඔක්කන්ති අභිනිබ්බන්ති ඛන්ධානං පාතුභාවො ආයතනානං පටිලාභො, අයං වුවන්ති භික්ඛවෙ ජාති.

කතමා ච භික්ඛවෙ ජරා. යා තෙසං තෙසං සත්තානං තමස් තමස් සත්තනිකායෙ ජරා ජීරණතා ඛණ්ඩිතං පාලිතං චලිතවතා ආයුනො සංභාති ඉන්ද්‍රියානං පරිපාකො, අයං වුවන්ති භික්ඛවෙ ජරා.

කතමස්ස භික්ඛවෙ මරණං. යා තෙසං තෙසං සත්තානං තමස් තමස් සත්තනිකායා වුන්ති චවනතා හෙදෙ අනතරධානං මව්වුමරණං කාලකිරියා ඛන්ධානං හෙදෙ කළෙඛරස්ස නික්ඛන්ධො පා ජීවිතින්ද්‍රියසමුපච්ඡේදෙ, ඉදං වුවන්ති භික්ඛවෙ මරණං.

කතමො ච භික්ඛවෙ සොපකාං. යො ඛො භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරඤ්ඤතරොන ඛාසනොන සමන්තාගතස්ස අඤ්ඤතරඤ්ඤතරොන දුක්ඛධම්මොන උච්ඛස්ස සොපකො සොචනා සොචිතත්තං අනෙතායොපකො අනෙතාපරි-සොපකො, අයං වුවන්ති භික්ඛවෙ සොපකො.

කතමො ච භික්ඛවෙ පරිදෙවො. යො ඛො භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරඤ්ඤතරොන ඛාසනොන සමන්තාගතස්ස අඤ්ඤතරඤ්ඤතරොන දුක්ඛධම්මොන උච්ඛස්ස ආදෙවො පරිදෙවො ආදෙවනා පරිදෙවනා ආදෙවිතත්තං පරිදෙවි-තත්තං, අයං වුවන්ති භික්ඛවෙ පරිදෙවො.

කතමස්ස භික්ඛවෙ දුක්ඛං. යං ඛො භික්ඛවෙ කායිකං දුක්ඛං කායිකං අසාපං කායසම්පස්සං දුක්ඛං අසාතං වෙදගිතං, ඉදං වුවන්ති භික්ඛවෙ දුක්ඛං.

දික්සව්වේ මහාවිථි

මහණෙනි, ඉපැදීම නම් කවරේ ද ඒ ඒ සතුන්ගේ ඒ ඒ සත්ව නිකාය-
යෙහි (නො පිරිසුන් ආයතන ඇතියන්ගේ වශයෙන්) යම් ඉපැදීමක්
වේ ද, (පිරිසුන් ආයතන ඇතියන්ගේ වශයෙන්) යම් ඉපැදීමක් වේ ද,
(අශ්වජ ජලාබුජයන්ගේ වශයෙන්) උත්තරීන් ස්ථානයට බැස ගැන්මක්
වේ ද, (සංසේදජ ඕපපාතික වශයෙන්) ප්‍රකට වූ ඉපැන්මක් වේ ද,
(පරමාර්ථ වශයෙන්) ස්කන්ධයන්ගේ ප්‍රාදුර්භාවයෙන් වේ ද, ස්වායත්ත-
යන්ගේ ලැබීමක් වේ ද, මහණෙනි, මෙය ජාති (ඉපැදීම) යැයි කියනු
ලැබේ.

මහණෙනි, ජරා නම් කවරේ ද යත් ඒ ඒ සතුන්ගේ ඒ ඒ සත්ව
නිකායයෙහි යම් දිරිමක්, දිරන බවක්, දත් ආදීන්ගේ කැඩීම් වශයෙන්
විකාරයට පැමිණි බවක්, ආයු ගෙවීමක්, වක්ෂුරාදී ඉන්ද්‍රියයන්ගේ
මුහුකුරා යෑමක් වේ ද, මේ ජරා නැමැයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මරණය නම් කවරේ ද යත් ඒ ඒ සතුන්ගේ ඒ ඒ සත්ව
නිකාය කෙරෙන් ව්‍යුතියක්, සැවෙන බවක්, බිඳිලීමක්, අතුරුදහන්
වීමක්, මාංශ සංඛ්‍යාත මරණයක්, කලුරිය කිරීමක්, ස්කන්ධයන්ගේ
බිඳිලීම, සිරුර බහා තැබීමක්, ජීවිතේන්ද්‍රියයාගේ බිඳිලීමක් වේ ද,
මෙය මරණ යැයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, ශෝකය නම් කවරේ ද යත් මහණෙනි, ඥාතිව්‍යාසනාදීන්
ගෙන් එක්තරා ව්‍යාසනායෙකින් යුක්තයාගේ හෝ (සිරි ගෙහි බැඳීම් ආදී)
එක්තරා දුඃඛ කාරණයකින් ස්පර්ශ කරනු ලැබුවහුගේ හෝ යම් ශෝක-
යක්, ශෝක කරන බවක් (සිරුර තුළ වියළීම ඇති කරන හේ වූ)
ඇතුළත ශෝකයක්, ඇතුළත හාත්පස්හි ම ශෝකයක් වේ ද, මහණෙනි,
මෙය ශෝක යැයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, පරිදේවය යනු කවරේ ද යත් මහණෙනි, (ඥාති
ව්‍යාසනාදී) යම් එක්තරා දුඃඛකාරණයකින් ස්පර්ශ කරනු ලැබුවහුගේ
ද, (මගේ පුත්‍රයා ය යන ආදී විසින්) වස්තුවෙහි නම් කියා හැඟීමක්,
වස්තුවෙහි ගුණ වණමින් හැඟීමක්, නම් කියා හඟන අයුරක්, ගුණ වණ-
මින් හඟන අයුරක්, නම් කියා හඟන බවක්, ගුණ වණමින් හඟන බවක්
වේ ද, මෙය පරිදේව යැයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, දුඃඛ නම් කවරේ ද යත් මහණෙනි, යම් කායික දුකක්
(කාය ප්‍රයාදයෙහි රථ ලෙස යමක් ගැටීමෙන් වූ දුකක්), කායික පො-
මිවිරි බවක්, කාය ස්පර්ශයෙන් උපද්‍රවන නො ඉවැසියා හැකි වේදනාවක්,
අනිකර්කය විඳීමක් වේ ද, මෙය දුඃඛ යැයි කියනු ලැබේ.

කතමඤ්ඤ භික්ඛුවෙ දෙමනස්සං. යං ඛෙ භික්ඛුවෙ චෙතසිකංදු කඛං
චෙතසිකං අසාතං මනෝසලඵසප්පං දුක්ඛං අසාතං චේදයිතං, ඉදං චූළච්ඡි
භික්ඛුවෙ දෙමනස්සං.

කතමො ච භික්ඛුවෙ උපායාසො යො ඛො භික්ඛුවෙ අඤ්ඤතරඤ්ඤ-
තරෙත ඛාසනෙන සමන්තාගතස්ස අඤ්ඤතරඤ්ඤතරෙන දුක්ඛධම්මෙන
චූළච්ඡි අසායාසො උපායාසො අසායාසිතස්සං උපායාසිතස්සං, අයං චූළච්ඡි
භික්ඛුවෙ උපායාසො.

කතමො ච භික්ඛුවෙ අපට්ඨෙති සම්පයොගො දුක්ඛො: ඉධ යස්ස තෙ
භොහති අනිච්ඡා අකන්තා අමනාපා රූපා සද්දා ගන්ධා රසා ඵොට්ඨබ්බා
ධම්මා, යෙ වා පනස්ස තෙ භොහති අනස්සකාමා අභිතකාමා අචාසුකකාමා
අයොගඤ්ඤාමාමා, යා තෙහි සඬ්ඛි සඬ්ඛති සමාගමො සමොධානං මිසසි-
භාවො, අයං චූළච්ඡි භික්ඛුවෙ අපට්ඨෙති සම්පයොගො දුක්ඛො.

කතමො ච භික්ඛුවෙ පිට්ඨෙති විපපයොගො දුක්ඛො ඉධ යස්ස තෙ
භොහති ඉඤ්ඤා කන්තා මනාපා රූපා සද්දා ගන්ධා රසා ඵොට්ඨබ්බා ධම්මා,
යෙ වා පනස්ස තෙ භොහති අස්සකාමා භිතකාමා චාසුකකාමා යොගඤ්ඤා-
මාමා මාතා වා පිතා වා භාතා වා භගිනී වා ජෙට්ඨා වා කනිඤ්ඤා වා මිත්තා වා
අමච්චා වා ඤාති සාලොභිතා වා, යා තෙහි සඬ්ඛි අසඬ්ඛති අසමාගමො
අසමොධානං අමිසසිභාවො, අයං චූළච්ඡි භික්ඛුවෙ පිට්ඨෙති විපපයොගො
දුක්ඛො.

කතමඤ්ඤ භික්ඛුවෙ යඤ්චිත්තං න ලභති තඤ්ච දුක්ඛො: ජාතිධම්මානං
භික්ඛුවෙ යත්තානං ඵලං ඉච්ඡා උප්පජ්ජති: අභො වත මයං න ජාති ධම්මා
අස්සාම, න ච වත නො ජාති ආගච්ඡියාහි ති. න ඛො පනෙනං ඉච්ඡාය
පනතාං. ඉඤ්චි යඤ්චිත්තං න ලභති තඤ්ච දුක්ඛො.

ජරා ධර්මානං භික්ඛුවෙ යත්තානං ඵලං ඉච්ඡා උප්පජ්ජති: අභො වත
මයං න ජරාධර්මා අස්සාම, න ච වත නො ජරා ආගච්ඡියාහි ති, න ඛො
පනෙනං ඉච්ඡාය පනතාං. ඉඤ්චි යඤ්චිත්තං න ලභති තඤ්ච දුක්ඛො.

මහණෙනි, දොරමනසාය (දෙමනස) නම් කවරේ ද යත් සිත උපන් යම් දුකෙක්, සිත උපන් නොමිනිට් බවෙක්, සිත නොමනා අරමුණු ගැටීමෙන් උපදනා දුකෙක්, නො සැප වූ විදුමෙක් වේ ද, මෙය දොරමනසා යැ යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, උපායාස නම් කවරේ ද? යත්: මහණෙනි, ඥාති ව්‍යාසනාදි ව්‍යාසන අනුරෙන් යම් එක්තරා ව්‍යාසනයෙකින් සමන්විතයක් හු හේ හෝ (සිර ගෙහි බැඳුම් ආදී) යම් එක්තරා දුඃඛ ස්වභාවයෙකින් ස්පර්ශ කරනු ලැබුවහු හේ (දුකෙහි ගිලුණු අසුරින් පැවැති විත්තක්ලම්භාකාර) ආයාසයෙක්, දැඩි ආයාසයෙක් සිත ක්ලාන්ත ස්වභාවයෙක් සිත දැඩි ක්ලාන්ත බවෙක් වේ ද, මෙය උපායාස යැ යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, 'අප්‍රියයන් හා එක් වීම දුක් යැ' යනු කවරේ ද? යත්: මහණෙනි, මෙහි යම්කුහට අතිවූ වූ, නො සිත්කලූ වූ, මන වඩන්නා වූ යම් රූප ඝබ්ද ගන්ධ රස ස්ප්‍රෂ්ටව්‍ය ධර්ම යන ආලම්බන කෙනෙක් වෙත් ද, ඔහුට අවැඩ කැමැති, අහිත කැමැති, නොපහසුව කැමැති, උවදුරු නැති, බව නොකැමැති යම් කෙනෙක් හෝ වෙත් ද, ඔවුන් හා යම් සංගමයෙක්, යම් එක්වීමෙක්, යම් එකතුවෙක්, යම් මුසු බවෙක් වේ ද, මහණෙනි, මෙය 'අප්‍රියයන් හා එක් වීම දුක් යැ' යන්න යැ.

මහණෙනි, 'ප්‍රියයන්ගෙන් වියෝ වීම දුක් යැ' යන්න කවරේ ද? යත්. මහණෙනි, මෙහි යම්කුහට ඉටු වූ සිත්කලූ වූ මන වඩන්නා වූ යම් රූප ඝබ්ද ගන්ධ රස ස්ප්‍රෂ්ටව්‍ය ධර්ම යන ආලම්බන කෙනෙක් වෙත් ද, ඔහුට වැඩ කැමැති, හිත කැමැති, පහසුව කැමැති, උවදුරු නැති බව කැමැති මව හෝ පියා හෝ බැයා හෝ බිහිනිය හෝ දෙටු හෝ කනිටු නැ කෙනෙක් හෝ මිතුරෝ හෝ දැමැත්තෝ හෝ සහලේ නැ කෙනෙක් හෝ යම් යම් කෙනෙක් ඇද්ද, ඔවුන් හා යම් අසංගමයෙක් යම් නොඑක් වීමෙක්, නොඑකතුවෙක් ඇද්ද, මහණෙනි, මෙය 'ප්‍රියයන්ගෙන් වියෝ වීම දුක් යැ' යන්න යැ.

මහණෙනි, 'යමක් කැමැත්තේ නො ලබන්නේ නම් එය ද දුක් යැ' යනු කවරේ ද? යත්: මහණෙනි, භවයෙහි උපදින සුලු සත්ත්වයනට 'අපි භවයෙහි උපදින ස්වභාවය නැත්තමෝ නම්, අපට ඒකාන්තයෙන් භවයෙහි ඉපද්ද ම නො පැමිණෙන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ' යි මෙසේ ආශාවෙක් උපදී. මෙය ආශායෙන් 'ලද හැක්කෙක් නො වේ. මේ ද 'යමක් කැමැත්තේ නො ලබන්නේ නම් එය ද දුක් යැ' යන්න යැ.

මහණෙනි, දිරන සුලු සත්ත්වයනට 'අපි දිරන සුලු බව නොමැත්තමෝ නම්, අපට දිරිම ඒකාන්තයෙන් නො ම පැමිණෙන්නේ නම්, ඒ ඉතා යෙහෙකැ යි මෙසේ ආශාවෙක් උපදී. මෙය ආශායෙන් ලැබියැ හැක්කෙක් නො වේ. මේ ද 'යමක් කැමැත්තේ එය නොලබන්නේ නම් ඒ ද දුක් යැ' යන්න ය.

බ්‍යාධිධම්මානං භික්ඛුවෙ සත්තානං එවං ඉව්ඡා උපපජ්ජති: අහො වත මයං න බ්‍යාධිධම්මා අසාම, න ච වත නො බ්‍යාධි ආගච්ඡියාහි, න ඛො පනෙතං ඉව්ඡාය පත්තංඛං. ඉදංචි යමපිච්ඡං න ලහති තමපි දුක්ඛං.

මරණධම්මානං භික්ඛුවෙ සත්තානං එවං ඉව්ඡා උපපජ්ජති. අහො වත මයං න මරණධම්මා අසාම, න ච වත නො මරණං ආගච්ඡියාහි, න ඛො පනෙතං ඉව්ඡාය පත්තංඛං. ඉදංචි යමපිච්ඡං න ලහති තමපි දුක්ඛං.

සොකධම්මානං භික්ඛුවෙ සත්තානං එවං ඉව්ඡා උපපජ්ජති අහො වත මයං න සොකධම්මා අසාම, න ච වත නො සොකො ආගච්ඡියාහි, න ඛො පනෙතං ඉව්ඡාය පත්තංඛං. ඉදංචි යමපිච්ඡං න ලහති තමපි දුක්ඛං.

පරිදෙවධම්මානං භික්ඛුවෙ සත්තානං එවං ඉව්ඡා උපපජ්ජති: අහො වත මයං න පරිදෙවධම්මා අසාම, න ච වත නො පරිදෙවො ආගච්ඡියාහි, න ඛො පනෙතං ඉව්ඡාය පත්තංඛං. ඉදංචි යමපිච්ඡං න ලහති තමපි දුක්ඛං.

දුක්ඛධම්මානං භික්ඛුවෙ සත්තානං එවං ඉව්ඡා උපපජ්ජති: අහො වත මයං න දුක්ඛධම්මා අසාම, න ච වත නො දුක්ඛං ආගච්ඡියාහි. න ඛො පනෙතං ඉව්ඡාය පත්තංඛං. ඉදංචි යමපිච්ඡං න ලහති තමපි දුක්ඛං.

දෙමනස්සධම්මානං භික්ඛුවෙ සත්තානං එවං ඉව්ඡා උපපජ්ජති: අහො වත මයං න දෙමනස්සධම්මා අසාම, න ච වත නො දෙමනස්ස ආගච්ඡියාහි. න ඛො පනෙතං ඉව්ඡාය පත්තංඛං. ඉදංචි යමපිච්ඡං න ලහති තමපි දුක්ඛං.

උපායාසධම්මානං භික්ඛුවෙ සත්තානං එවං ඉව්ඡා උපපජ්ජති: අහො වත මයං න උපායාසධම්මා අසාම, න ච වත නො උපායාසො ආගච්ඡියාහි. න ඛො පනෙතං ඉව්ඡාය පත්තංඛං. ඉදංචි යමපිච්ඡං න ලහති තමපි දුක්ඛං.

මහණෙනි, ව්‍යාධීන් හෙත් පෙළෙන සුදු සත්වයනට 'අපි ව්‍යාධි ස්වභාවය (ලෙඩ වන සුදු බව) ඇත්තේ නොවන්නමෝ නම්, ඒකාන්තයෙන් ව්‍යාධියෙක් අප කරා නො එන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ' යි මෙසේ ආශාවෙන් උපදී. වැලි දුමෙය ආශායෙන් ලද හැක්කෙක් නො වේ. මේ ද 'යමක් කැමැත්තේ නො ලබන්නේ නම් ඒ ද දුක් යි' යන්න යැ.

මහණෙනි, මැරෙන සුදු සත්වයනට 'අපි මැරෙන සුල්ලෝ නො වන්නමෝ නම්, අප කරා මරණය නො එන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ' යි මෙසේ ආශාවෙන් උපදී එතෙකුදු වුවත් මෙය ආශායෙන් ලැබියැ හැක්කෙක් නො වේ. මෙය ද 'යමක් කැමැත්තේ නො ලබන්නේ නම් එය ද දුක්' යි යන්න යැ.

මහණෙනි, ශෝකය පියවී ශ්‍යාම ඇති සත්වයනට 'අපි ශ්‍යාමීන සුදු නො වන්නමෝ නම්, අප කරා ශෝකය නො එන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ' යි මෙසේ ආශාවෙන් උපදී. එතෙකුදු වුවත් මෙය ආශායෙන් ලැබියැ හැක්කෙක් නො වේ. මෙය ද 'යමක් කැමැත්තේ නො ලබන්නේ නම් ඒ ද දුක් යැ' යන්න යැ.

මහණෙනි, හඬන සුදු සත්වයනට 'අපි හඬන සුදු නො වන්නමෝ නම්, අප කරා හැඩීම නො එන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ' යි මෙසේ ආශාවෙන් උපදී. එහෙත් මෙය ආශායෙන් ලැබියැ හැක්කෙක් නො වේ. මෙය ද 'යමක් කැමැත්තේ එය නො ලබන්නේ නම් ඒ ද දුක් යැ' යන්න යැ.

මහණෙනි, කාශික දුකින් පෙළෙන සුදු සත්වයනට 'අපි කාශික දුකින් පෙළෙන පියවී ඇත්තේ නො වන්නමෝ නම්, අප කරා කාශික දුක නො එන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ' යි මෙසේ ආශාවෙන් උපදී. එහෙත් මෙය ආශායෙන් ලැබියැ හැක්කෙක් නො වේ. මේ ද 'යමක් කැමැත්තේ එය නො ලබන්නේ නම් ඒ ද දුක් යැ' යන්න යැ.

මහණෙනි, දෙමනසින් (මානසික දුකින්) පෙළෙන සුදු සත්වයනට 'අපි දෙමනසින් පෙළෙන සුදු නො වන්නමෝ නම්, අප කරා දෙමනස නො එන්නේ නම්, ඒ ඉතා යෙහෙකැ' යි මෙසේ ආශාවෙන් උපදී. එහෙත් මෙය ආශායෙන් ලැබියැ හැක්කෙක් නො වේ. මෙය ද 'යමක් කැමැත්තේ එය නො ලබන්නේ නම් ඒ ද දුක් යැ' යන්න යැ.

මහණෙනි, දඩ් ආශාස ඇති සත්වයනට 'අපි දඩ් ආශාසයෙන් පෙළෙන සුදු නොවන්නමෝ නම්, දඩ් ආශාසයෙක් අප කරා නො එන්නේ නම්, ඒ ඉතා යෙහෙකැ' යි මෙසේ ආශාවෙන් උපදී. එහෙත් මෙය ආශායෙන් ලැබියැ හැක්කෙක් නො වේ. මෙය ද 'යමක් කැමැත්තේ එය නො ලබන්නේ නම් ඒ ද දුක් යැ' යන්න යැ.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ සධ්ධිකෙතන පඤ්චපාදනකඛන්ධා දුක්ඛාං සෙය්‍යා-
 ථිදං රුප්පාදනකඛන්ධා වේදනුපාදනකඛන්ධා සංකෘත්ථපාදනකඛන්ධා සංඛා-
 රුපාදනකඛන්ධා විඤ්ඤානුපාදනකඛන්ධා. ඉමෙ වුද්ධංතරි භික්ඛවෙ සධ්ධි-
 කෙතන පඤ්චපාදනකඛන්ධාපි දුක්ඛාං, ඉදං වුද්ධති භික්ඛවෙ දුක්ඛාං අරියසචං.

26. කතමඤ්ඤ භික්ඛවෙ දුක්ඛානම්පිදංගො අරියසංචං. යායං තණ්හා
 පොනොභවිකා නාන්දිරාගෙහගගා තත්‍ර තත්‍රාභිනාන්දිනී, සෙය්‍යාථිදං කාම-
 තණ්හා භවතණ්හා විභවතණ්හා.

සා ටො පනෙසා භික්ඛවෙ තණ්හා කඤ්ඤ උපපජ්ජමානා උප-
 ජ්ජති කඤ්ඤ නිවිසමානා නිවිසති. යං ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
 එතෙසා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති, එතං නිවිසමානා නිවිසති.
 කිංකරෙ ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං. චක්ඛුං ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං,
 එතෙසා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති, එතං නිවිසමානා නිවිසති.
 සොතං ලොකෙ -පෙ- සාතං ලොකෙ -පෙ- ජිව්හං ලොකෙ -පෙ- කායො
 ලොකෙ -පෙ- මනො ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං, එතෙසා තණ්හා
 උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති, එතං නිවිසමානා නිවිසති.

රූපා ලොකෙ -පෙ- සද්දං ලොකෙ -පෙ- ගඤ්ඤං ලොකෙ -පෙ- රසා
 ලොකෙ -පෙ- ඵොඤ්ඤං ලොකෙ -පෙ- ධර්මා ලොකෙ පියරූපං සාත-
 රූපං, එතෙසා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති, එතං නිවිසමානා නිවිසති.

චක්ඛුවිඤ්ඤාණං ලොකෙ -පෙ- සොතවිඤ්ඤාණං -පෙ- සාතවිඤ්ඤාණං
 -පෙ- ජිව්හාවිඤ්ඤාණං -පෙ- කායවිඤ්ඤාණං -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණං
 ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං, එතෙසා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති,
 එතං නිවිසමානා නිවිසති.

චක්ඛුසම්ඵෙසො -පෙ- සොතසම්ඵෙසො -පෙ- සාතසම්ඵෙසො -පෙ-
 ජිව්හාසම්ඵෙසො -පෙ- කායසම්ඵෙසො -පෙ- මනොසම්ඵෙසො ලොකෙ
 පියරූපං සාතරූපං, එතෙසා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති, එතං
 නිවිසමානා නිවිසති.

මහණෙනි, යැකෙවින් දුක් වූ පංච උපාදාන සන්තති යෝ නව ධර්ම ද යත් ඒ රූප උපාදාන සන්තති, වේදනෝපාදාන සන්තති, සංඥා-පාදාන සන්තති, සංකාරෝපාදාන සන්තති, විඤ්ඤානාදාන සන්තති යන මොහු ය. මහණෙනි, මොහු පංච උපාදාන සන්තති යෝ දුක්ඛ ධි කියනු ලැබෙත්. මහණෙනි, වේද ස්වභාවිකයා යැ ධි කියනු ලැබේ.

26. මහණෙනි, දුඃඛසමුදයායාසි සත්‍යය කවරේ ද යත් ප්‍රත්‍යක්ෂවය ඇති කරන සුලු වූ, නන්දිරාගය හා එක් වැ ගිය, ඒ ඒ උපනුප්පත් අත්තිවර්ගී යනු වන, කාමතෘප්තො භවතෘප්තො විභවතෘප්තො යන යට තෘප්තාවේක් වේ ද එය යැ

මහණෙනි, ඒ තෘප්තාව උපදනේ කොහි උපදී ද? නැවැත නැවැත පවත්නේ (පිහිටනුයේ) කොහි පවතී ද? (පිහිටා ද?) යත්: යවේක් ලොවැ ප්‍රිය සම්භාවයෙක් මධුර සම්භාවයෙක් වේ ද, ඒ තෘප්තාව පහළ වනුයේ මෙහි පහළ මෙහි, පිහිටනුයේ මෙහි පිහිටයි. කිවේක් නට ලොවැ ප්‍රිය සම්භාවයෙක් මධුර සම්භාවයෙක් වේ ද යත්. වත්සුය (අය) ලොවැ ප්‍රිය සම්භාවයෙක, මධුර සම්භාවයෙක. ඒ තෘප්තාව උපදිනුයේ මෙහි උපදී, පිහිටනුයේ මෙහි පිහිටයි. ශ්‍රෝත්‍රය (කන) ... ස්‍රාණය (නාසය) ... ජිහ්වා (දිව) ... කය ... මහය ලොවැ ප්‍රිය සම්භාවයෙක, මධුර සම්භාවයෙක. ඒ තෘප්තාව උපදිනුයේ මෙහි උපදී, පිහිටනුයේ මෙහි පිහිටයි.

රූපයෝ ... ආබ්‍යෝ ... භන්ධයෝ ... රසයෝ ... ජප්ප-උච්ඡයෝ ... ධර්මාලම්බනයෝ ලොවැ ප්‍රිය සම්භාව ය යැ, මධුර සම්භාවය යැ. ඒ තෘප්තාව උපදිනුයේ මෙහි උපදී, පිහිටනුයේ මෙහි පිහිටයි.

මත්ස්‍යභික්ෂාය ... ශ්‍රෝත්‍රභික්ෂාය ... ස්‍රාණභික්ෂාය ... ජිහ්වාභික්ෂාය ... කාය භික්ෂාය ... උච්ඡා භික්ෂාය ලොවැ ප්‍රිය සම්භාවයෙක, මධුර සම්භාවයෙක. ඒ තෘප්තාව උපදිනුයේ මෙහි උපදී, පිහිටනුයේ මෙහි පිහිටයි.

චන්ද්‍රික ස්පර්ශය ... ශ්‍රෝත්‍ර ස්පර්ශය ... ස්‍රාණ ස්පර්ශය ... ජිහ්වා ස්පර්ශය ... කාය ස්පර්ශය ... උච්ඡ ස්පර්ශය ප්‍රිය සම්භාවයෙක, මධුර සම්භාවයෙක. ඒ තෘප්තාව උපදිනුයේ මෙහි උපදී, පිහිටනුයේ මෙහි පිහිටයි.

චක්ඛුසමථසසජා වෙදනා -පෙ- සොතසමථසසජා චෙදනා -පෙ-
 ඝාතසමථසසජා වෙදනා -පෙ- ජීවිතසමථසසජා වෙදනා -පෙ-
 කායසමථසසජා වෙදනා -පෙ- මනොසමථසසජා වෙදනා ලොකෙ
 පියරූපං සාතරූපං, එතෙසා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති, එත
 නිවිසමානා නිවිසති

රූපසංඝඤ්ඤා -පෙ- සංඝඤ්ඤා -පෙ- ගන්ධසංඝඤ්ඤා -පෙ- රස සංඝඤ්ඤා
 -පෙ- ඵොභිබ්බසංඝඤ්ඤා -පෙ- ධම්මසංඝඤ්ඤා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං,
 එතෙසා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති, එත නිවිසමානා නිවිසති.

රූපසංඝෙඤ්ඤානා -පෙ- සංඝඤ්ඤානා -පෙ- ගන්ධසංඝෙඤ්ඤානා -පෙ-
 රසසංඝෙඤ්ඤානා -පෙ- ඵොභිබ්බසංඝෙඤ්ඤානා -පෙ- ධම්මසංඝෙඤ්ඤානා
 ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං, එතෙසා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති,
 එත නිවිසමානා නිවිසති.

රූපතණ්හා -පෙ- සංඝතණ්හා -පෙ- ගන්ධතණ්හා -පෙ- රසතණ්හා
 ලොකෙ -පෙ- ඵොභිබ්බතණ්හා -පෙ- ධම්මතණ්හා ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං, එතෙසා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති, එත නිවිසමානා
 නිවිසති.

රූපචිතකෙකා -පෙ- සංඝචිතකෙකා -පෙ- ගන්ධචිතකෙකා -පෙ-
 රසචිතකෙකා -පෙ- ඵොභිබ්බචිතකෙකා -පෙ- ධම්මචිතකෙකා ලොකෙ
 පියරූපං සාතරූපං, එතෙසා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති, එත
 නිවිසමානා නිවිසති

රූපචිච්චාරො -පෙ- සංඝචිච්චාරො -පෙ- ගන්ධචිච්චාරො -පෙ- රස-
 චිච්චාරො -පෙ- ඵොභිබ්බචිච්චාරො -පෙ- ධම්මචිච්චාරො ලොකෙ
 පියරූපං සාතරූපං, එතෙසා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති, එත
 නිවිසමානා නිවිසති.

ඉදං වුට්ඨි භික්ඛවෙ දුක්ඛාමුදයො අරියසත්තං.

චක්ඛුසංස්පර්ශයෙන් උපදනා වේදනාව . . . ශ්‍රොත්‍රසංස්පර්ශයෙන් උපදනා වේදනාව . . . ස්පර්ශසංස්පර්ශයෙන් උපදනා වේදනාව . . . ජිව්වාසංස්පර්ශයෙන් උපදනා වේදනාව . . . කායසංස්පර්ශයෙන් උපදනා වේදනාව . . . භික්ෂුසංස්පර්ශයෙන් උපදනා වේදනාව ලොවු ප්‍රිය ස්වභාවයෙක, මධුර ස්වභාවයෙක. ඒ තෘෂ්ණාව උපදිනුයේ මෙහි උපදී, පිහිටනුයේ මෙහි පිහිටයි.

රූපසංඥාව . . . භවිතසංඥාව . . . ගන්ධසංඥාව . . . රසසංඥාව . . . ස්ප්‍රස්ථව්‍ය සංඥාව . . . ධර්මසංඥාව ලොවු ප්‍රිය ස්වභාවයෙක, මධුර ස්වභාවයෙක. ඒ තෘෂ්ණාව උපදිනුයේ මෙහි උපදී, පිහිටනුයේ මෙහි පිහිටයි.

රූප සංඥාවෙන් . . . භවිත සංඥාවෙන් . . . ගන්ධසංඥාවෙන් . . . රස සංඥාවෙන් . . . ස්ප්‍රස්ථව්‍ය සංඥාවෙන් . . . ධර්ම සංඥාවෙන් ලොවු ප්‍රිය ස්වභාවයෙක, මධුර ස්වභාවයෙක. ඒ තෘෂ්ණාව උපදිනුයේ මෙහි උපදී, පිහිටනුයේ මෙහි පිහිටයි.

රූපතෘෂ්ණාව . . . භවිත තෘෂ්ණාව . . . ගන්ධතෘෂ්ණාව . . . රස-තෘෂ්ණාව . . . ස්ප්‍රස්ථව්‍ය තෘෂ්ණාව . . . ධර්මතෘෂ්ණාව ලොවු ප්‍රිය ස්වභාවයෙක, මධුර ස්වභාවයෙක. ඒ තෘෂ්ණාව උපදිනුයේ මෙහි උපදී, පිහිටනුයේ මෙහි පිහිටයි.

රූපච්ඡේදය . . . භවිතච්ඡේදය . . . ගන්ධච්ඡේදය . . . රස-ච්ඡේදය . . . ස්ප්‍රස්ථව්‍යච්ඡේදය . . . ධර්මච්ඡේදය ලොවු ප්‍රිය ස්වභාවයෙක, මධුර ස්වභාවයෙක. ඒ තෘෂ්ණාව උපදිනුයේ මෙහි උපදී, පිහිටනුයේ මෙහි පිහිටයි.

රූප විචාරය . . . භවිත විචාරය . . . ගන්ධ විචාරය . . . රස විචාරය . . . ස්ප්‍රස්ථව්‍ය විචාරය . . . ධර්ම විචාරය ලොවු ප්‍රිය ස්වභාවයෙක, මධුර ස්වභාවයෙක. ඒ තෘෂ්ණාව උපදිනුයේ මෙහි උපදී, පිහිටනුයේ මෙහි පිහිටයි.

මහණෙනි, මෙය දුටු සමුදයායාසි සත්තයා හි කියනු ලැබේ.

27. කතමඤ්ච භික්ඛවෙ දුක්ඛනිරෝධො අරියසත්තං? යො තස්ස යෙව තණ්හාය අසෙසවිරාගනිරෝධො වාගො ජට්ඨිසංගෙහො මුත්ති අනාලයො, සා ධො පනෙසා භික්ඛවෙ තණ්හා කඤ්ච පඨියමානා පඨියති. කඤ්ච නිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති: යං ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං එකෙසා තණ්හා පඨියමානා පඨියති, එකං නිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති.

කිංඤ්ච ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං? චක්ඛු ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං, එකෙසා තණ්හා පඨියමානා පඨියති, එකං නිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති. සොතං -පෙ- සාතං -පෙ- ජිව්හං -පෙ- කායො -පෙ- මනො ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං, එකෙසා තණ්හා පඨියමානා පඨියති, එකං නිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති.

රූපා -පෙ- සද්දා -පෙ- ගන්ධා -පෙ- රසා -පෙ- ථොට්ඨංඛිං -පෙ- ධම්මො ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං, එකෙසා තණ්හා පඨියමානා පඨියති, එකං නිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති.

චක්ඛුවිඤ්ඤාණං -පෙ- සොතවිඤ්ඤාණං -පෙ- සාතවිඤ්ඤාණං -පෙ- ජිව්හාවිඤ්ඤාණං -පෙ- කායවිඤ්ඤාණං -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණං ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං, එකෙසා තණ්හා පඨියමානා පඨියති, එකං නිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති.

චක්ඛුසම්ප්පෙසසා -පෙ- සොතසම්ප්පෙසසා -පෙ- සාතසම්ප්පෙසසා -පෙ- ජිව්හාසම්ප්පෙසසා -පෙ- කායසම්ප්පෙසසා -පෙ- මනොසම්ප්පෙසසා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං, එකෙසා තණ්හා පඨියමානා පඨියති, එකං නිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති.

චක්ඛුසම්ප්පෙසසා වේදනා -පෙ- සොතසම්ප්පෙසසා වේදනා -පෙ- සාතසම්ප්පෙසසා වේදනා -පෙ- ජිව්හාසම්ප්පෙසසා වේදනා -පෙ- කායසම්ප්පෙසසා වේදනා -පෙ- මනොසම්ප්පෙසසා වේදනා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං, එකෙසා තණ්හා පඨියමානා පඨියති, එකං නිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති.

27. මහණෙනි, දුටු කිසිදුමානසයක් සත්‍යයක් කවරේ ද යත් ඒ තෘෂ්ණාව හේ ම නිරවශේෂයෙන් ක්ෂයයට පැමිණීමෙන්, නො පැවැත්මට යෑමෙන්, නිරුද්ධ වීමෙන්, තැවැත්මෙන්, නැවැත්මෙන්, නො පවත්නා සේ දුරු වීමෙන්, බැඳුම් මිදීමෙන්, නො ඇලීමෙන් වේ ද එය යැ. ඒ තෘෂ්ණාව ප්‍රතිණ වන්නේ කොහි ප්‍රතිණ වේ ද? නිරුද්ධ වනුයේ කොහි නිරුද්ධ වේ ද යත් ලොවැ යම් ප්‍රිය ස්වභාවයෙන් මධුර ස්වභාවයෙන් වේ ද, ඒ තෘෂ්ණාව ප්‍රතිණ වනුයේ මෙහි ප්‍රතිණ වෙයි, නිරුද්ධ වනුයේ මෙහි නිරුද්ධ වෙයි.

කීමෙන් නම් ලොවැ ප්‍රිය ස්වභාව මධුර ස්වභාව වේ ද යත්. වක්කුස (ඇස) ලොවැ ප්‍රිය ස්වභාවයක, මධුර ස්වභාවයක. ඒ තෘෂ්ණාව ප්‍රතිණ වනුයේ මෙහි ප්‍රතිණ වේ, නිරුද්ධ වනුයේ මෙහි නිරුද්ධ වෙයි. ශ්‍රෝත්‍රය . . . ස්‍රාණය . . . ජිහ්වා . . . කාය . . . මනස ලොවැ ප්‍රිය ස්වභාවයක, මධුර ස්වභාවයක. ඒ තෘෂ්ණාව ප්‍රතිණ වනුයේ මෙහි ප්‍රතිණ වෙයි, නිරුද්ධ වනුයේ මෙහි නිරුද්ධ වෙයි.

රූපයෝ . . . භක්කුසෝ . . . භක්කුසෝ . . . රසයෝ . . . ස්ප්‍රස්ථව්‍යයෝ . . . ධර්මාලම්බනායෝ ලොවැ ප්‍රිය ස්වභාව යැ, මධුර ස්වභාව යැ. ඒ තෘෂ්ණාව ප්‍රතිණ වනුයේ මෙහි ප්‍රතිණ වේ. නිරුද්ධ වනුයේ මෙහි නිරුද්ධ වේ.

වක්කුස විභ්‍යාසය . . . ශ්‍රෝත්‍ර විභ්‍යාසය . . . ස්‍රාණ විභ්‍යාසය . . . ජිහ්වා විභ්‍යාසය . . . කාය විභ්‍යාසය . . . මනස විභ්‍යාසය ලොවැ ප්‍රිය ස්වභාව යැ, මධුර ස්වභාව යැ. ඒ තෘෂ්ණාව ප්‍රතිණ වනුයේ මෙහි ප්‍රතිණ වේ, නිරුද්ධ වනුයේ මෙහි නිරුද්ධ වේ.

වක්කුස සංස්පර්ශය . . . ශ්‍රෝත්‍ර සංස්පර්ශය . . . ස්‍රාණ සංස්පර්ශය . . . ජිහ්වා සංස්පර්ශය . . . කාය සංස්පර්ශය . . . මනස සංස්පර්ශය ලොවැ ප්‍රිය ස්වභාවය යැ, මධුර ස්වභාවය යැ. ඒ තෘෂ්ණාව ප්‍රතිණ වනුයේ මෙහි ප්‍රතිණ වේ, නිරුද්ධ වනුයේ මෙහි නිරුද්ධ වේ.

ලොවැ වක්කුස සංස්පර්ශය වේදනාව . . . ශ්‍රෝත්‍ර සංස්පර්ශය වේදනාව . . . ස්‍රාණ සංස්පර්ශය වේදනාව . . . ජිහ්වා සංස්පර්ශය වේදනාව . . . කාය සංස්පර්ශය වේදනාව . . . මනස සංස්පර්ශය වේදනාව ලොවැ ප්‍රිය ස්වරූප යැ, මධුර ස්වරූප යැ. ඒ තෘෂ්ණාව ප්‍රතිණ වනුයේ මෙහි ප්‍රතිණ වේ, නිරුද්ධ වනුයේ මෙහි නිරුද්ධ වේ.

රූපසකුණු - ෨෪ - සහිසකුණු - ෧෪ - ගන්ධසකුණු - ෧෪ - රසසකුණු - ෧෪ - චෝට්ඨිබ්බසකුණු - ෧෪ - ධම්මසකුණු ලොකෙ පියරූපං. සාකරූපං එතෙසා කණ්ණා පතියමානා පතීයති, එත් නිරුජ්ඣමානං නිරුජ්ඣති.

රූපසංකේතනා -පෙ- සද්දසංවේතනා -පෙ- ගන්ධ සංවේතනා -පෙ- රසසංවේතනා -පෙ- ධම්මසංකේතනා ලොකෙ පියරූපං සාකරූපං, එතෙසා කණ්ණා පභිසමානා පභිසති, එත්ති නිරුප්පමානා නිරුප්පති.

රූපකණ්‍යා -පෙ- සඳුකණ්‍යා -පෙ- ගැටකණ්‍යා -පෙ- රසකණ්‍යා -පෙ- ඵොට්ට්ටිකණ්‍යා -පෙ- ධම්මකණ්‍යා ලොකෙ පියරූපං සාකරූපං, එතෙසා කණ්‍යා පභියමානා ජභියති, එසු නිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති.

රුපවිතකෙතා -පෙ- සද්ධවිතකෙතා -පෙ- ගැඬවිතකෙතා -පෙ-
රසවිතකෙතා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බවිතකෙතා -පෙ- ධම්මවිතකෙතා ලොකෙ
පියරුපං සාතරුපං, එකෝසා තණකා පභියමානා පභියති, එත්ථ
තිරුජ්ඣමානා තිරුජ්ඣති.

රුපවිවාරො -පෙ- සඳුවිවාරො -පෙ- ගන්ධවිවාරො -පෙ- රස-
විවාරො -පෙ- ඵොට්ඨකිවිවාරො -පෙ- ධම්මවිවාරො ලොකක පියරූප-
සාසරූප-, එතෙසා කණ්ඨා පභීයමානා පභීයති, එසු කිරුජ්ඣමානා
කිරුජ්ඣති.

ඉදං වුචුන්ති භික්ඛවෙ දුක්ඛත්තීරොදධා අරියසත්ථං.

28. කකමිණි භික්ෂුව දුකකිරීමට ගොනුවී පටිපදා අරියසථව: අයවෙව් අරියො අටුංඛිතිකො මහෙකා, සෙයාට්ඨ: සමොදිට්ඨි සමො-සංඛායො සමොවාචා සමොකමමකො, සමොආජ්චො සමොවායාමො සමොයති සමොසමාදි.

කතමා ඒ හිකුටුව සමාදිලි? යං ටො හිකුටුව දුකෙකි කැණ. දුකකි ප්‍රියයෙ කැණ, දුකකි රොගෙ කැණ. දුකකි රොගිණිපිතියා පටිපද්‍ය කැණ, අයං චිත්තති හිකුටුව සමාදිලි.

කතමෝ ව හික්කව සත්‍රියසබ්බාපො? නෙකබ්බසභිකපො
අබ්බායාදසබ්බාපො අට්ඨිංසාසබ්බාපො, අයං චුළුති හික්කව
සත්‍රියසබ්බාපො.

රූප සංඤ්චි... ඉබ්ද සංඤ්චි... ගන්ධ සංඤ්චි... රස සංඤ්චි... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍ය සංඤ්චි... ලොවු ධර්ම සංඤ්චි ප්‍රිය ස්වභාවයෙක, මධුර ස්වභාවයෙක. ඒ තෘෂ්ණාව ප්‍රභීණ වනුයේ මෙහි ප්‍රභීණ වෙයි, නිරුද්ධ වනුයේ මෙහි නිරුද්ධ වෙයි.

රූප සංවේකනාව... ඉබ්ද සංවේකනාව... ගන්ධ සංවේකනාව... රස සංවේකනාව... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍ය සංවේකනාව... ධර්ම සංවේකනාව ලොවු ප්‍රිය ස්වභාවයෙක, මධුර ස්වභාවයෙක. ඒ තෘෂ්ණාව ප්‍රභීණ වනුයේ මෙහි ප්‍රභීණ වේ, නිරුද්ධ වනුයේ මෙහි නිරුද්ධ වෙයි.

රූප තෘෂ්ණාව... ඉබ්දතෘෂ්ණාව... ගන්ධ තෘෂ්ණාව... රස තෘෂ්ණාව... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍ය තෘෂ්ණාව... ධර්මතෘෂ්ණාව ලොවු ප්‍රිය ස්වභාවයෙක, මධුර ස්වභාවයෙක. ඒ තෘෂ්ණාව ප්‍රභීණ වනුයේ මෙහි ප්‍රභීණ වේ, නිරුද්ධ වනුයේ මෙහි නිරුද්ධ වෙයි.

රූප විතර්කය... ඉබ්ද විතර්කය... ගන්ධ විතර්කය... රස විතර්කය... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍ය විතර්කය... ධර්ම විතර්කය ලොවු ප්‍රිය ස්වභාවයෙක, මධුර ස්වභාවයෙක. තෙල තෘෂ්ණාව ප්‍රභීණ වනුයේ මෙහි ප්‍රභීණ වෙයි, නිරුද්ධ වනුයේ මෙහි නිරුද්ධ වෙයි.

රූප විචාරය... ඉබ්ද විචාරය... ගන්ධ විචාරය... රස විචාරය... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍ය විචාරය... ධර්ම විචාරය ලොවු ප්‍රිය ස්වභාවයෙක, මධුර ස්වභාවයෙක. තෙල තෘෂ්ණාව ප්‍රභීණ වනුයේ මෙහි ප්‍රභීණ වෙයි, නිරුද්ධ වනුයේ මෙහි නිරුද්ධ වෙයි.

මහණෙනි, මෙය දුෂ්කරොධායනී සත්‍ය යැ යි කියනු ලැබේ.

28. මහණෙනි, දුෂ්කරොධායනී ප්‍රතිපද්‍යනී සත්‍යය කවරේ ද යත් ඒ සමාග්දෘෂ්ටිය සමාක්සංකල්පය සමාග්වචනය, සමාක්කර්මාන්තය, සමාගාපීවය, සමාග්ව්‍යායාමය, සමාක් සමානිය, සමාක්සමානිය යන මේ ආයනී අෂ්ටාංගික මාර්ගය මැ යැ.

මහණෙනි, සමාග්දෘෂ්ටිය කවර යැ? මහණෙනි, දුෂ්කරොධායනී යම් දැනීමක්, දුෂ්කරොධායනී යම් සමුදය සත්‍යයෙහි යම් දැනීමක්, දුෂ්කරොධායනී යම් සමාග්දෘෂ්ටිය යම් දැනීමක්, දුෂ්කරොධායනී යම් සමාග්දෘෂ්ටිය යම් දැනීමක් වේ ද, මහණෙනි, මෙය සමාග්දෘෂ්ටිය යැ යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සමාක් සංකල්පය කවර යැ? තෙජ්‍යාමාස සංකල්පය, අව්‍යාපාද සංකල්පය, අවිශිංසාසංකල්පය යන මේ සමාක් සංකල්පය යැ යි කියනු ලැබේ.

දීපනිකායෙ මහාවංශො

මහාසතිපට්ඨානසූත්තං

කතමා ච භික්ඛවෙ සමමාචාරා? මුසාවාදු වෙරමණි, පිසුනාය වාචාය වෙරමණි, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණි, සමඵ්ප්පලාපා වෙරමණි. අයං වුට්ඨි භික්ඛවෙ සමමාචාරා.

කතමො ච භික්ඛවෙ සමමාකම්මනෙතො? පාණ්ණිපාතා වෙරමණි, අදින්නාදුතා වෙරමණි, කාමෙසුමිච්ඡාවාරා වෙරමණි. අයං වුට්ඨි භික්ඛවෙ සමමාකම්මනෙතො.

කතමො ච භික්ඛවෙ සමමාආජිවො? ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවංකො මිච්ඡාආජිවං පහාය සමමාආජිවෙන ජීවිකං කපෙති. අයං වුට්ඨි භික්ඛවෙ සමමාආජිවො.

කතමො ච භික්ඛවෙ සමමාචාරායාමො? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති වීරියං ආරහති විතං පග්ගණ්ණාති පදහති. උප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය ඡන්දං ජනෙති වායමති වීරියං ආරහති, විතං පග්ගණ්ණාති, පදහති. අනුප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං උප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති වීරියං ආරහති විතං පග්ගණ්ණාති පදහති. උප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං ධීතියා අසමමාසාය භියෝගාවාය වෙදුලාය භාවනාය පාරිසුරියා ඡන්දං ජනෙති, වායමති වීරියං ආරහති විතං පග්ගණ්ණාති පදහති. අයං වුට්ඨි භික්ඛවෙ සමමාචාරායාමො.

කතමා ච භික්ඛවෙ සමමාසති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුප්පසයි විහරති ආනාපි සමප්පානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං, වෙදනාසු වෙදනානුප්පසයි විහරති ආනාපි සමප්පානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං, විතෙත විතානුප්පසයි විහරති ආනාපි සමප්පානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං, ධෙව්‍යෙසු ධර්මානුප්පසයි විහරති ආනාපි සමප්පානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං. අයං වුට්ඨි භික්ඛවෙ සමමාසති.

මහණෙනි, සමාග්ථවනාය කවර යැ? මුඛවායෙන් වැළැක්ම, පෙහෙ-
සුන් බසින් වැළැක්ම, පරොක් බසින් වැළැක්ම, හිස් කෙස්ලෙන් වැළැක්ම
යන මොහු යැ. මහණෙනි, මේ සමාග්ථවනායා යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සමාක් කර්මාන්තය කවර යැ? පණ්ඩායෙන් වැළැක්ම,
අධිනාදනින් වැළැක්ම, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළැක්ම යන
මොහු යැ. මහණෙනි, මේ සමාක් කර්මාන්ත යැ යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සමාක්සාප්තිය කවර යැ? මහණෙනි, මෙහි අරි සවු තෙම
මර්ගා ආප්තිය හැර, සමාක් ආප්තියෙන් දිවි පවත්වයි. මහණෙනි, මෙය
සමාග්ථව නමැ යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සමාග්ථායාමය කවර යැ? මහණෙනි, මෙහි මහණ
තෙම නො උපන් ලාමක අකුසල් දහමුත් ගේ නොඉපදීම පිණිස රිසිය
උපදවයි, වැයම් කෙරෙයි, වැර වඩයි, සිත ඔසොවයි, ප්‍රධන් වියහ කෙරෙයි.
උපන් ලාමක අකුසල් දහමුත් දුරුළුම පිණිස රිසිය උපදවයි, වැයම්
කෙරෙයි, වැර වඩයි, සිත ඔසොවයි, ප්‍රධන් (වියහ) කෙරෙයි. නො
උපන් කුසල් දහමුත් ගේ ඉපදීම පිණිස රිසිය උපදවයි, වැයම් කෙරෙයි,
වැර වඩයි, සිත ඔසොවයි, ප්‍රධන් කෙරෙයි. උපන් කුසල් දහමුත් සිව්නු
පිණිස, නොනැස්ම පිණිස, බොහෝ වනු පිණිස, මහත් බව පිණිස, භාවනා-
යෙන් පිරිසුන් වනු පිණිස රිසිය දනවයි, වැයම් කෙරෙයි, වැර වඩයි,
සිත ඔසොවයි, ප්‍රධන් කෙරෙයි. මහණෙනි, මෙය සමාග්ථ ව්‍යායාමයා යි
කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සමාක් සමාකිය කවර යැ? මහණෙනි, මෙහි මහණ
තෙම කෙලෙස් තවන වැර ඇති වැ, මනා දැනුම් ඇත්තේ, සිහි ඇත්තේ,
යාය සංඛ්‍යාත ලොව කෙරෙහි අභිධ්‍යාව ද (කාමච්ඡන්දය ද), දෙමනස ද
(ච්ඡාදාදය ද සෙසු නිවරණ ද) සන්තිද්‍රව්‍ය කරප් කයෙහි කායානුපස්සනාව
වඩන සුදු වැ වෙසෙයි. කෙලෙස් තවන වැර ඇති වැ, මනා නුවණ
ඇත්තේ, සිහි ඇත්තේ, වේදනා ලෝකය කෙරෙහි අභිධ්‍යාව ද දෙමනස ද,
සන්තිද්‍රව්‍ය, වේදනාවන්හි වේදනානුපස්සනාව වඩන සුදු වැ වෙසෙයි.
කෙලෙස් තවන වැර ඇති වැ, මනා දැනුම් ඇත්තේ, සිහි ඇත්තේ චිත්ත
සංඛ්‍යාත ලෝකය කෙරෙහි අභිධ්‍යාව ද දෙමනස ද සන්තිද්‍රව්‍ය සිතෙහි
චිත්තානුපස්සනාව වඩන සුදු වැ වෙසෙයි. කෙලෙස් තවන වැර ඇති වැ,
මනා නුවණ ඇත්තේ, සිහි ඇත්තේ (නිවරණදී) ධර්ම නමැති ලෝකය
කෙරෙහි අභිධ්‍යාව ද දෙමනස ද සන්තිද්‍රව්‍ය (නිවරණදී) ධර්මයන්හි ධර්ම-නු-
පස්සනාව වඩන සුදු වැ වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙය සමාක් සමාකියා යි
කියනු ලැබේ.

කතමො ච භික්ඛවෙ සමමාසමාධි? ඉධ භික්ඛව භික්ඛු විවිදෙව කාමෙහි විවිදව අකුසලෙහි ධර්මෙහි සචිතකකං සච්චාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති, විෂකකච්චාරානං චූපසමා අජ්ඣානං සම්පසාදනං වෙතසො ඵකොදීභාවං අචිතකකං අච්චාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. පිතියා ච විරාගා උපෙක්ඛනං ච විහරති. සතො ච සම්පජානො සුඛස්ඤ්ඤා කායෙන පටිසංවෙදෙති, යනතං අරියා ආවික්ඛන්ති උපෙක්ඛනං සතිමා සුඛචිතා-
රිති, තං තතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති, සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා සුඛෙව සොමනස්සදෙමනස්සානං අසංඛතො අදුක්ඛමසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුඛිං චතුසං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං චූළමති භික්ඛවෙ සමමාසමාධි. ඉදං චූළමති භික්ඛවෙ දුක්ඛනිරෝධ-
ගාමිනිපටිපදු අරියසච්ඡං.

29. ඉති අජ්ඣානං වා ධර්මෙසු ධර්මානුපසස්සි විහරති, බහිද්ධා වා ධර්මෙසු ධර්මානුපසස්සි විහරති, අජ්ඣාත බහිද්ධාවා ධර්මෙසු ධර්මානුපසස්සි විහරති. සමුදයධර්මානුපසස්සි වා ධර්මෙසු විහරති, වයධර්මානුපසස්සි වා ධර්මෙසු විහරති, සමුදයවයධර්මානුපසස්සි වා ධර්මෙසු විහරති.

අස්සී ධර්මාති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව සුඤ්ඤා-
මහාය උත්තමමහාය, අනිසිද්ධො ච විහරති, න ච කිස්සචී ලොකෙ උපාදියති,

ඵච්චි ඛො භික්ඛව භික්ඛු ධර්මෙසු ධර්මානුපසස්සි විහරති චතුසු
අරියසංචාරෙසු

මහණෙනි, සමාග්‍රික සමාධිය කවර යැ? මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම කාමයන් හෙත් වෙන් වැ මැ, අකුසල් දහමුත් හෙත් වෙන් වැ මැ, විතර්කාහිත වූ, විචාර සහිත වූ විවේකයෙන් උපන්, ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති පළමු දහන ලැබ වෙසෙයි, විතර්ක විචාර දෙදෙනා හේ සන්තිකමෙන් සිය සාන්ති මනා පැහැදීම ඇති කරන, සිතා එකඟ බව ඇති, විතර්ක රහිත වූ, විචාර රහිත වූ, වික්ෂිප්ත සමාධියෙන් උපන්, ප්‍රීතිය හා සුවය හා ඇති දෙවෙනි දහන ලැබ වෙසෙයි, ප්‍රීතිය ද පහවීමෙන් උපේක්ෂාව ඇත්තේ ද වෙසෙයි, සිති ද ඇත්තේ මනා නුවණ ඇත්තේ සුවය ද නාම කයින් උදි. 'උපේක්ෂා ඇත්තේ යැ, සිති ඇත්තේ යැ, සුව වූ සුමි ඇත්තේ යැ' යි ආයාසයෝ යමක් අරඹා කියත් ද ඒ තෙවෙනි දහන ලැබ වෙසෙයි. සුබ වේදනාව හේ ද ප්‍රභාණයෙන් දුඃඛ වේදනාව හේ ද ප්‍රභාණයෙන් පළමු කොට ම සොමනස් දෙමනස් දෙදෙනා හේ සන්තිකමෙන් දුඃඛ වේදනා ද නැති සුබ වේදනා ද නැති, උපේක්ෂා සමාති දෙදෙනා හේ පිරිසිදු බව ඇති සතර වැනි ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙය සමාග්‍රික සමාධියැ යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මේ අර් අටැති මහ දුඃඛනිරෝධායාමිකප්‍රතිපදාසංඝායා යි කියනු ලැබේ.

29. මෙසේ සිය සතන්ති වූ ධර්මයන්හි හෝ ධම්මානුපස්සනා වඩන සුලු වූයේ වෙසෙයි, මෙරමා සතන්ති වූ ධර්මයන්හි හෝ ධම්මානුපස්සනා වඩන සුලු වූයේ වෙසෙයි. විවේක සිය සතන්ති වූ ධර්මයන්හි ද විවේක මෙරමා සතන්ති වූ ධර්මයන්හි ද ධම්මානුපස්සනා වඩන සුලු වූයේ වෙසෙයි. ඒ ධර්මයන් හේ ඉපැදීමට කාරණ දක්නා සුලු වූයේ හෝ ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සි වැ වෙසෙයි, ඒ ධර්මයන්හි වැනැස්මට කරුණු දක්නා සුලු වූයේ හෝ ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සි වැ වෙසෙයි, විවේක ඒ ධර්මයන් හේ ඉපැදීමට කරුණු ද විවේක ඔවුන් හේ වැනැස්මට කරුණු ද දක්නා සුලු වූයේ ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සි වැ වෙසෙයි.

දුඃඛාදි ධර්මයෝ ම ඇතැ යි (සතෙක් ප්‍රභූලෙක නැතැ යි) හෝ ඔහුට සිහි එළැඹ සිටියේ වෙයි. ඒ මතු මත්තෙහි නුවණ වැඩෙනු පිණිස ම සිහිය වැඩෙනු පිණිස ම වෙයි. මෙසේ වූ හේ තෘෂ්ණා නිශ්ශ්‍රය දෘෂ්ටි-නිශ්ශ්‍රය දෙකින් තොර වැ ද වෙසෙයි, ලොවැ කිසිවකුත් ශාස්ණා දෘෂ්ටි පිසින් නො ගනී.

මහණෙනි, මෙසේ ම මහණ තෙම සතර ආයාස ඝාතන ධර්මයන්හි ධට්ඨානුපස්සි වැ වෙසෙයි.

30. යො හි කොච්ඡි සබ්බෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය සත්තවස්සානි, තස්ස චිත්තං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨනතු භික්ඛවෙ සත්ත වස්සානි, යො හි කොච්ඡි සබ්බෙ ඉමෙ වත්තාරො සති පට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය ඡ වස්සානි, තස්ස චිත්තං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨනතු භික්ඛවෙ ඡ වස්සානි, යො හි කොච්ඡි සබ්බෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය පඤ්ඤ වස්සානි, තස්ස චිත්තං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨනතු භික්ඛවෙ පඤ්ඤ වස්සානි, යො හි කොච්ඡි සබ්බෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය චත්තාරි වස්සානි, තස්ස චිත්තං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨනතු භික්ඛවෙ චත්තාරි වස්සානි, යො හි කොච්ඡි සබ්බෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය තිණි වස්සානි, තස්ස චිත්තං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨනතු භික්ඛවෙ තිණි වස්සානි, යො හි කොච්ඡි සබ්බෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය ටෙ වස්සානි, තස්ස චිත්තං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨනතු භික්ඛවෙ ටෙ වස්සානි, යො හි කොච්ඡි සබ්බෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය ඵකං වස්සානි, තස්ස චිත්තං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

30 මහණෙනි, යම් කිසිවෙක් මෙ පරිද්දෙන් මේ සතර සතිපට්ඨාන යන් සත් වසක් වඩන්නේ වී නම්, ඔහු විසින් මෙ අත්ඛවිති ම රහත් බව හෝ, කෙලෙසුන් හෝ ඉතිරි වැ ඇති කල්හි අනාගාමී බව හෝ, මෙසේ මේ ඵල දෙක අතුරෙන් එක්තරා ඵලයක් කැමැති විය යුතු (අදේක්ෂා කළ යුතු).

මහණෙනි, හවුරුදු සතෙක් සිටි වා. මහණෙනි, යම් කිසිවෙක් මෙ පරිද්දෙන් මේ සතර සතිපට්ඨාන යන් සාධුරුද්දක් වඩන්නේ නම්, ඔහු විසින් මෙ අත්ඛවිති ම රහත් බව හෝ, කෙලෙසුන් ඉතිරි වැ ඇති කල්හි අනාගාමී බව හෝ, මෙසේ මේ ඵල දෙක අතුරෙන් එක්තරා ඵලයක් කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, හවුරුදු සයෙක් සිටි වා. මහණෙනි, යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨාන යන් පස් හවුරුද්දක් මෙසේ වඩන්නේ නම්, ඔහු විසින් මෙ අත්ඛවිති ම රහත් බව හෝ, කෙලෙසුන් ඉතිරි වැ ඇති කල්හි අනාගාමී බව හෝ, මෙසේ මේ ඵල දෙක අතුරෙන් එක්තරා ඵලයක් කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, පස් වසෙක් සිටි වා. මහණෙනි, යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨාන යන් මෙ පරිද්දෙන් සිවු වසක් වඩන්නේ වී නම්, ඔහු විසින් මෙ අත් ඛවිති ම රහත් බව හෝ, කෙලෙසුන් ඉතිරි වැ ඇති කල්හි අනාගාමී බව හෝ, මෙසේ මේ දෙක අතුරෙන් එක්තරා ඵලයක් කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, සිවු වසෙක් සිටි වා. මහණෙනි, යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨාන යන් මෙ පරිද්දෙන් තුන් වසක් වඩන්නේ වී නම්, ඔහු විසින් මෙ අත්ඛවිති ම රහත් බව හෝ, කෙලෙසුන් ඉතිරි වැ ඇති කල්හි අනාගාමී බව හෝ, මෙසේ මේ ඵල දෙක අතුරෙන් එක්තරා ඵලයක් කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, තුන් වසෙක් සිටි වා. මහණෙනි, යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨාන යන් මෙ පරිද්දෙන් දෙ වසක් වඩන්නේ වී නම්, ඔහු විසින් මෙ අත්ඛවිති ම රහත් බව හෝ, කෙලෙසුන් ඉතිරි වැ ඇති කල්හි අනාගාමී බව හෝ, මෙසේ මේ ඵල දෙක අතුරෙන් එක්තරා ඵලයක් කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, දෙ වසෙක් සිටි වා. මහණෙනි, යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨාන යන් මෙ පරිද්දෙන් එක් වසක් වඩන්නේ වී නම්, ඔහු විසින් මෙ අත්ඛවිති ම රහත් බව හෝ, කෙලෙසුන් ඉතිරි වැ ඇති කල්හි අනාගාමී බව හෝ, මෙසේ මේ ඵල දෙක අතුරෙන් එක්තරා ඵලයක් කැමැති විය යුතු.

31. තිට්ඨනු භික්ඛවෙ එකං වසසං. යො හි කොථි භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය සත්ත මාසානි, තස්ස චිත්තං ඵලානං අක්ඛෙතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨනු භික්ඛවෙ සත්ත මාසානි, යො හි කොථි භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය ඡ මාසානි, තස්ස චිත්තං ඵලානං අක්ඛෙතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨනු භික්ඛවෙ ඡ මාසානි, යො හි කොථි භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය පඤ්ඤ මාසානි, තස්ස චිත්තං ඵලානං අක්ඛෙතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨනු භික්ඛවෙ පඤ්ඤ මාසානි, යො හි කොථි භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය වත්තාරි මාසානි, තස්ස චිත්තං ඵලානං අක්ඛෙතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨනු භික්ඛවෙ වත්තාරි මාසානි, යො හි කොථි භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය තිණි මාසානි, තස්ස චිත්තං ඵලානං අක්ඛෙතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨනු භික්ඛවෙ තිණි මාසානි, යො හි කොථි භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය වෙ මාසානි, තස්ස චිත්තං ඵලානං අක්ඛෙතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨනු භික්ඛවෙ වෙ මාසානි, යො හි කොථි භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය එකං මාසං, තස්ස චිත්තං ඵලානං අක්ඛෙතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

31. මහණෙනි, එක් වසෙක් සිටී වා. මහණෙනි, යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨානායන් මෙ පරිද්දෙන් සත් මසක් වඩන්නේ වී නම්, ඔහු විසින් මෙ අත්බවහි ම රහත් බව හෝ, කෙලෙසුන් ඉතිරි වැ ඇති කල්හි අනාගාමී බව හෝ, මෙසේ මේ ඵල දෙක අතුරෙන් එකක් ඵලයෙක් කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, සත් මසෙක් සිටී වා. මහණෙනි, යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨානායන් මෙ පරිද්දෙන් ස මසක් වඩන්නේ වී නම්, ඔහු විසින් මෙ අත්බවහි ම රහත් බව හෝ, කෙලෙසුන් ඉතිරි වැ ඇති කල්හි අනාගාමී බව හෝ, මෙසේ මේ ඵල දෙකින් එකක් ඵලයෙක් කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, ස මසෙක් සිටී වා. මහණෙනි, යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨානායන් මෙ පරිද්දෙන් පස් මසක් වඩන්නේ වී නම්, ඔහු විසින් මෙ අත්බවහි ම රහත් බව හෝ, කෙලෙසුන් ඉතිරි වැ ඇති කල්හි අනාගාමී බව හෝ, මෙසේ මේ පල දෙක අතුරෙන් එකෙක් කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, පස් මසෙක් සිටී වා. යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨානායන් සිවු මසක් මෙ පරිද්දෙන් වඩන්නේ වී නම්, ඔහු විසින් මෙ අත්බවහි ම රහත් බව හෝ, කෙලෙසුන් ඉතිරි වැ ඇති කල්හි අනාගාමී බව හෝ, මෙසේ මේ පල දෙක අතුරෙන් එකෙක් කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, සිවු මසෙක් සිටී වා. යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨානායන් තුන් මසක් මෙ පරිද්දෙන් වඩන්නේ වී නම්, ඔහු විසින් මෙ අත්බවහි ම රහත් බව හෝ, කෙලෙසුන් ඉතිරි වැ ඇති කල්හි අනාගාමී බව හෝ, මෙසේ මේ ඵල දෙක අතුරෙන් එකෙක් කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, තුන් මසෙක් සිටී වා. යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨානායන් දෙ මසක් මෙ පරිද්දෙන් වඩන්නේ වී නම්, ඔහු විසින් මෙ අත්බවහි ම රහත් බව හෝ, කෙලෙසුන් ඉතිරි වැ ඇති කල්හි අනාගාමී බව හෝ, මෙසේ මේ ඵල දෙක අතුරෙන් එකෙක් කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, දෙ මසෙක් සිටී වා. යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨානායන් මසක් මෙ පරිද්දෙන් වඩන්නේ වී නම්, ඔහු විසින් මෙ අත්බවහි ම රහත් බව හෝ, කෙලෙසුන් ඉතිරි වැ ඇති කල්හි අනාගාමී බව හෝ, මෙසේ මේ ඵල දෙක අතුරෙන් එකෙක් කැමැති විය යුතු.

දිසනිකායෙ මහාවග්ගො

මහාසතිපට්ඨානසූතං

තිට්ඨතු භික්ඛවෙ මාසො, යො හි කොච්ඡි භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය අඛිඨමාසං, තස්ස චිත්තං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤ, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨතු භික්ඛවෙ අඛිඨමාසො, යො හි කොච්ඡි භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය සත්තානං, තස්ස චිත්තං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤ, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා'ති.

32. එකායනො අයං භික්ඛවෙ මග්ගො සත්තානං විසුඨියා සොක-පරිඤ්චානං සමඤ්ඤකමාය දුක්ඛද්වේශසානං අත්ථබ්බමාය ඤායස්ස අධිගමාය නිබ්බානස්ස සඤ්ඤානිසංයං යදිදං වත්තාරො සතිපට්ඨානා'ති ඉති යත්තං වුත්තං ඉදමේතං පටිච්ච වුත්තන්තී.

ඉද්ධම්මොව හගවා. අත්තමනා නෙ භික්ඛු හගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්තී.

මහාසතිපට්ඨානසූතං නිට්ඨිතං නවමං.

විනාශකයා, මෙසේ සිටී වා. යම් කිසිවක් මේ සතර සතරවිධයන්ගේ අඩවසක් මේ පරිද්දෙන් වඩන්නේ වී නම්, ඔහු විසින් මේ අත්තිකාරම් මාරු කර ගනී, කෙසේදැයි ඉතිරි වූ ඇති කල්හි අනුමාන කළ හැකිය. මෙසේ මේ ඵල ලැබ අනුමාන උපකාර කළහොත් විය හැකිය.

විනාශකයා, අඩවසක් සිටී වා. යම් කිසිවක් මේ සතර සතරවිධයන්ගේ අඩවසක් මේ පරිද්දෙන් වඩන්නේ වී නම්, ඔහු විසින් මේ අත්තිකාරම් මාරු කර ගනී, කෙසේදැයි ඉතිරි වූ ඇති කල්හි අනුමාන කළ හැකිය. මෙසේ මේ ඵල ලැබ අනුමාන උපකාර කළහොත් විය හැකිය.

32. . විනාශකයා, සතර සතරවිධයන් නම් වූ යම් දෘෂ්ටිකෝණයක් ඇදීම, මෙය සත්වයන් මේ පිරිසිදුව පිණිස ද, මෝ වැළ වැළ අත්තිකාරම් පිණිස ද, පුත්‍රලෝකයන් දුරු වනු පිණිස ද, අවි අවි, මේ සතරවිධයන් පිණිස ද, නිවන් පසක් කරනු පිණිස ද එක් මැ සියලුම යුගලයන්ගේ සිද්ධියක් කියන ලද ද, මෙය මේ යම් කිසි දෘෂ්ටිකෝණයක් සඳහා විය හැකිය.

භගවත් බුදුරජාණන් මෙය විදහා. සතුටු සිතා එ සිත්පුත්‍රයන්ගේ බුදුරජාණන් මේ වචනය පිළිගන්න.

භගවත මහා සතරවිධයන් ප්‍රකාශ කිරීමේ ය.

10.

පායාසිසුතනං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං ආයතො කුමාරකස්සපො කොසලෙසු වාටිකං වරමානො මහතා භික්ඛූඤ්ඤාන සඬ්ඨං පඤ්ඤාමහෙතෙහි භික්ඛූඤ්ඤානෙහි යෙන සෙනධායා නාම කොසලානං නගරං තදවසරි. තත්ත සුදං ආයතො කුමාරකස්සපො සෙනධායං විහරති උත්තරෙන සෙනධායං සිංසපාවතෙ.

තෙන ඛො පන සමයෙන පායාසිරුජ්ඣෙය්ඤ්ඤා සෙනධායං අජ්ඣාචසති සත්තසාදං සතිණ්කලෙඤ්ඤාදං සධ්දායං රාජ්ජාභාගානං රජ්ජෙය්ඤ්ඤා පසොනදිනා කොසලෙන දිනකං රාජ්ජයං බ්‍රහ්මදෙය්ඤ්ඤා.

තෙන ඛො පන සමයෙන පායාසිසුත රාජ්ජෙය්ඤ්ඤා එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති "ඉති පි නස්සි පරො ලොකො, නස්සි යත්තා ඔපපාතිකා, නස්සි සුක්ඛසුක්ඛවානං කම්මානං එලං විපාකො"ති.

2 අපොසාසුං ඛො සෙනධායකා බ්‍රහ්මරුග්ගපතිකා: "සමයො ඛලු හො කුමාරකස්සපො සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකො කොසලෙසු වාටිකං වරමානො මහතා භික්ඛූඤ්ඤාන සඬ්ඨං පඤ්ඤාමහෙතෙහි භික්ඛූඤ්ඤානෙහි යෙනධායං අනුප්පන්නො සෙනධායං විහරති උත්තරෙන සෙනධායං සිංසපාවතෙ. තං ඛො පන හට්ඨකං කුමාරකස්සපං උචං කල්‍යාණො කිත්තිසංඝො අබ්බුතො. පණ්ඩිතො බ්‍රහ්මෙය්ඤ්ඤා මෙධාවි බ්‍රහ්මසුතො විහ්ඨාපි කල්‍යාණපටිභානො වුඛො වෙට්ඨ අරහො ච. සාධු ඛො පන කපාරුපානං අරහං දස්සනං ගොති"ති.

10.

පායාසි රාජ්‍යය සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි කුමර කසුප් මහ තෙරණුවෝ මහණන් පන්සියක් පමණ වූ මහත් මහණ මුළුවක් කැවූ වැ කොසොල් රටැ සැරි සරනුවෝ, කොසොල් රටියන් ගේ සේනව්‍යා නම් නුවරට වැඩියාහ. කුමරකසුප් මහ තෙරණුවෝ එහි සේනව්‍යා නුවරට නොදුරු උතුරු දිගැ සිංසපා වනයෙහි (ඇට්ටෙරිය කැලැයෙහි) වැඩ වෙසෙති

එ සමයෙහි වනාහි පායාසි නම් රාජ්‍යය (අබ්බෙස් නොලත් රජ) තෙම බහුජනාකීර්ණ වූ, තණ දඩු දිය යන මෙයින්-සුක්ක වූ, බොහෝ ධාන්‍ය ඇති, රජු ගෙන් ලත් තමා ගේ පරිභොග වස්තුව වූ, රජුහු ගේ දයාදාය වූ, පසේනදී කොසොල් රජුහු දුන් ශ්‍රේෂ්ඨ ත්‍යාගය වූ සේනව්‍යා නගරයෙහි වෙසෙයි.

එකලැ පායාසි රාජ්‍යයාභව “මෙ කරුණින් පරලොවෙක් නැත, මෙසේත් මෙයින් සැවැ පරලොවැ උපදනා යන් කෙනෙක් නැත. මෙසේත් මොනොවට කළ හෝ නපුරු සේ කළ කර්මයනට එල වීපාක නැතැ” යි මෙබදු වූ ලාමක දෘෂ්ටියක් උපන්නේ වෙයි.

2. සේනව්‍යා නුවර වැසි බමුණෝ ද ගැහැවියෝ ද (රටෙහි පැතිරු පැවැති) මතු දක්වෙන කරාව ඇසුහ “භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ ගේ ශ්‍රාවක වූ කුමරකසුප් (කුමාරකාශ්‍යප) මහණ වහන්දැ මහණන් පන්සියයක් පමණ වූ මහත් මහණ මුළුවක් කැවූවැ කොසොල් රටැ සැරි සරනුවෝ, කොසොල් රටියන් ගේ සේනව්‍යා නුවරට වැඩියාහ, එ නුවර උතුරු දිගැ නුවරට නොදුරෙහි වූ සිංසපා වනයෙහි වැඩ වෙසෙති, ඒ භවත් කුමර කසුප් වහන් දැ පිළිබඳ වැ ‘මොහු පණ්ඩිත භ, ව්‍යක්ත භ, ප්‍රඥාවත් භ, බහුශ්‍රැත භ, චිත්‍රකරි භ (විසිතුරු කරා ඇත්තාභ), මනා වැටු-හෙන නුවණ ඇත්තාභ, නුවණින් වැඩි සිටියාහු ද රහත්හු ද වෙති. එබදු රහතුන් දක්ම වූ කලී වැඩ සිදු කරන්නෙකැ’ යි මෙසේ වූ උතුම කීර්ති සෝමයෙක් උස් වැ නැගේ ය” යනු යැ.

3. අථ ඛො සෙතඛ්‍යාකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා සෙතඛ්‍යාය භික්ඛුජීවො සඛ්‍යසඳ්ඪි ගණිගුතා උත්තරෙන මුඛා ගච්ඡන්ති යෙන සිංසපාවනං. තෙන ඛො පන සමමයන පායාසි රාජජෙඤ්ඤා උපරිපාසාදෙ දිව්‍යාසෙය්‍යං උපගතො හොති. අද්දසා ඛො පායාසි රාජජෙඤ්ඤා සෙතඛ්‍යාතක බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ සෙතඛ්‍යාය භික්ඛුජීවො සඛ්‍යසඳ්ඪි ගණිගුතා උත්තරෙන මුඛෙ ගච්ඡන්තො යෙන සිංසපාවනං. දිස්වා බක්ඛා ආමනොසි. කීනත්‍ර ඛො හො බන්ත සෙතඛ්‍යාකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා සෙතඛ්‍යාය භික්ඛුජීවො සඛ්‍යසඳ්ඪි ගණිගුතා උත්තරෙන මුඛා ගච්ඡන්ති යෙන සිංසපාවනානතී?

“අත්ථ ඛො හො සමමයනා කුමාරකස්සපො සමණස්ස ගොතමස්ස සාවතකා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසංඛ්‍යතා සඬං පඤ්චමනතති භික්ඛුසන්තති සෙතඛ්‍යං අනුප්පකො, සෙතඛ්‍යායං වහරති උත්තරෙන සෙතඛ්‍යං සිංසපාවතො. තං ඛො පන හවන්තං කුමාරකස්සපං එවං කල්‍යාණං කීර්තියද්දෙ අබ්‍රහ්මණො පණ්ඩිතො ඛාකො මොධාචී බ්‍රහ්මස්තො වීර්‍යකරී කල්‍යාණපටිභානො වුද්ධො චොට අරහා වාති. තමෙනා තෙ හවන්තං කුමාරකස්සපං දස්සනාය උපසඤ්චාමනතී”ති.

“තෙන හි හො බන්තො යෙන සෙතඛ්‍යාකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා තෙත්‍රපසඤ්චාම. උපසඤ්චාමො සෙතඛ්‍යාතකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ එවං වදෙහි: පායාසි හො රාජජෙඤ්ඤා එවමාහ’ ආගමෙනතු කීර් හවන්තො, පායාසි පි රාජජෙඤ්ඤා සමණං කුමාරකස්සපං දස්සනාය උපසඤ්චාමස්සති පුරා සමණො කුමාරකස්සපො සෙතඛ්‍යාතකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ බාලෙ අබ්‍රහ්මණෙ සඤ්ඤාපති. ඉතිපි අත්ථ පරො ලොකො, අත්ථ සත්තා’ ඔපපාතිකා, අත්ථ සුකට්ඨකකචානං කම්මානං එලං වීපාකො’ති. නත්ථ හි හො බන්තො පරො ලොකො, නත්ථ සත්තා’ ඔපපාතිකා, නත්ථ සුකට්ඨකකචානං කම්මානං එලං වීපාකො’ති ‘එවං හො’ති ඛො සො බක්ඛා පායාසිස්ස රාජජෙඤ්ඤා පටිසසුත්තො යෙන සෙතඛ්‍යාකා බ්‍රාහ්මණ-ගහපතීයා තෙත්‍රපසඤ්චාම, උපසඤ්චාමො සෙතඛ්‍යාතකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ එතදොට පායාසි හො රාජජෙඤ්ඤා එවමාහ’ ආගමෙනතු කීර් හවන්තො, පායාසි පි රාජජෙඤ්ඤා සමණං කුමාරකස්සපං දස්සනාය උපසඤ්චාමස්සති”ති.

3. එ කල්හි වනයේ සේනව්‍යා නුවර වැසි බමුණෝ ද ගැහැටියෝ ද සේනව්‍යායෙන් නික්ම බොහෝ බොහෝ වැ රැස් වූවාහු, එකී එකී පැත්තෙහි මුළු මුළු වැ නුවරින් පිටත්හි දී මහ මුළුවෙක් වැ එකතු වූවාහු, උතුරු දිගට මුහුණ ලා සිංසපාවනය දෙසට යන්නාහු වෙත්. එ සමයෙහි වූකලී පායාසි රාජ්‍යය තෙම සිය පහයෙහි උඩු මහල් තලයෙහි දවයනට පැමිණියේ වෙයි. හේ (කවළියෙන් බලනුයේ) සේනව්‍යායෙන් නික්ම බොහෝ බොහෝ වී රැස් වැ, එකී එකී පස්හි මුළු මුළු වැ නුවරින් පිටතැ දී මහ මුළුවෙක් වැ එකතු වැ, උතුරු දෙසට මුහුණු ලා සිංසපාවනය දෙසට යන සේනව්‍යාවාසී බමුණන් ද ගැහැටියන් ද දුටුයේ ම ය. දකුණින් පසු බැස, 'හවත් ක්ෂත්තාව, සේනව්‍යාවාසී බමුණෝත් ගැහැටියෝත් සේනව්‍යායෙන් නික්ම, බොහෝ බොහෝ වැ රැස් වැ එකී එකී පසු මුළු මුළු වැ නුවරින් පිටත්හි දී මහ මුළුවෙක් වැ එකතු වැ, උතුරු දිගට මුහුණු ලා සිංසපාවනය දෙසට කවර හෙයින් යෙත් ද?' යි විචාළේ ය.

"හවත, කාරණයක් ඇත. මහණ ගොයුමන් වහන්සේ ගේ සවු වූ කුමර කසුප් වහන්සේ මහණුන් පන්සියක් පමණ වූ මහත් මහණ මුළුවක් කැවූ වැ කොසොල් රටැ සැරි සරනුවෝ කොසොල් රටියන් ගේ සේනව්‍යා නම් නුවරට වැඩියාහු, සේනව්‍යාවට උතුරු දිගැ නුවරට නොදුරු තැනැ සිංසපා වනයෙහි වැඩ වෙසෙති. 'ඔහු පණ්ඩිත හ, ව්‍යාක්ත හ, ප්‍රඥානිත හ බහුශ්‍රැත හ, චිත්තකරී හ, කල්‍යාණප්‍රතිභාන ඇතිදාහු, නුවණින් වැඩි සිටියෝ ද රහත් කෙනෙක් ද වෙති' යි ඒ හවත් කුමර කසුප් වහන්සේ පිළිබඳ වැ උතුම් වූ කීර්ති සෝමයෙක් ඉතා උස් වැ නැගේ වෙයි. ඔහු ඒ හවත් කුමරකසුප් වහන්සේ දක්නට එහි යෙත්" යැ යි ක්ෂත්තා කී ය.

"එසේ වී නම් හවත් ක්ෂත්තාව, සේනව්‍යාවාසී ඒ බමුණන් ද ගැහැටියන් ද කරා එළැඹෙව එළැඹැ ඔවුනට, "හවත්තු ඉවසත් වා (මා එන තුරු බලත් වා), කුමර කසුප් මහණ සේනව්‍යාවාසී වූ අඤාන අව්‍යක්ත බමුණනට ද ගැහැටියනට ද "මෙසේ මෙසේ පර ලොවෙක් ඇත, සැව පර ලොවැ උපදනා සත්තු ඇත, සුකෘත දුෂ්කෘත කර්මයනට එල වීපාක ඇතැ" යි ගිවිසනට පෙරාතුව ම පායාසි රාජ්‍යය ද කුමරකසුප් මහණහු දක්නට එළැඹෙන්නේ යැ" යි මෙසේ කියව, හවත් ක්ෂත්තාව, පර ලොවෙක් නැත, උපපාදක (මෙයින් සැව පර ලොවැ උපදනා) සත්තු නැත. සුකෘත දුෂ්කෘත කර්මයනට එල වීපාක නැතැ" යි පායාසි රාජ්‍යය කී ය. 'එසේ යැ පින්වතැ' යි ම ඒ ක්ෂත්තා තෙම පායාසි රාජ්‍යයාට පිළිවදන් දී, සේනව්‍යාවාසී ඒ බමුණන් ද ගැහැටියන් ද කරා එළැඹියේ ය එළැඹැ ඔවුන් බැස, "හවත්තු මඳක් ඉවසත්වා, පායාසි රාජ්‍යය ද කුමර කසුප් මහණහු දකින්නට එළැඹෙන්නේ යැ" යි සැළ කෙළේ ය.

4. අප්ථො ඛො පායාසි රාජණ්ණෙ සෙතබ්බකෙති බ්‍රාහ්මණගහපතීකෙති පරිවුත්තො යෙන සිංසපාවනං යෙන ආයස්මා කුමාරකස්සපො තෙනුපසඩ්ධම්, උපසඩ්ධම්ඤ්ඤා ආයස්මතා කුමාරකස්සපෙන සඬිං සමෙවාදි, සමෙවාදනීයං කපං සාරාණීයං චිතිසාරෙඤ්ඤා එකමන්තං හිසිදි. සෙතබ්බකාපි ඛො බ්‍රාහ්මණගහපතීකා අපොකතොව ආයස්මතා කුමාරකස්සපං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං හිසිදි. අපොකතොව ආයස්මතා කුමාරකස්සපෙන සඬිං සමෙවාදි, සමෙවා නීයං කපං සාරාණීයං චිතිසාරෙඤ්ඤා එකමන්තං හිසිදි. අපොකතොව යෙනායස්මා කුමාරකස්සපො තෙනාඤ්ඤා උත්තමෙඤ්ඤා එකමන්තං හිසිදි. අපොකතොව නාමගොතො සාවෙඤ්ඤා එකමන්තං හිසිදි. අපොකතොව තුණ්හිභුතා එකමන්තං හිසිදි.

5. එකමන්තං හිසිනෙතො ඛො පායාසි රාජණ්ණෙ ආයස්මතා කුමාරකස්සපං එතදවොච. “අහං හි හො කස්සප එවංවාදී එවංදිසී. ‘ඉති පි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථි සුක්කට්ඨකකට්ඨානං කම්මොනං එලං විපාකො’ති.

“නාහං රාජණ්ණෙ එවංවාදී එවංදිසී. අද්දසං වා දසෙසාසි වා. කප්ථි නාම එවං වදෙය්‍යා ‘ඉති පි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථි සුක්කට්ඨකකට්ඨානං කම්මොනං එලං විපාකො’ති. තෙන හි රාජණ්ණෙ තණ්ණෙදොස් පටිපුච්ඡිසාමි, යථා තෙ බමෙය්‍යා තථා නං බ්‍යාකරෙය්‍යාසි. තං කිඤ්ඤෙසි රාජණ්ණෙ ඉමෙ වන්දිමසුරියා ඉමෙසම් වා ලොකෙ පරෙසම් වා, දෙවා වා තෙ මනුස්සා වා ති?”

“ඉමෙ හො කස්සප වන්දිමසුරියා පරෙසම්. ලොකෙ න ඉමෙසම්, දෙවා තෙ න මනුස්සා”ති.

“ඉමිනා පි ඛො තෙ රාජණ්ණෙ පරියායෙන එවං හොතු ඉති පි අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, අත්ථි සුක්කට්ඨකකට්ඨානං කම්මොනං එලං විපාකො’ති.

“කිඤ්ඤාපි හවං කස්සපො එවමාහ, අප්ථො ඛො එවං මෙ එත්ථ හොති: ඉති පි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථි සුක්කට්ඨකකට්ඨානං කම්මොනං එලං විපාකො’ති.

4. ඉක්බිති පායාසි රාජන්‍ය තෙම සේනව්‍යාවාසි බමුණන් දැනැහැරී-
යන් ද විසින් පිරිවැරුණේ, සිංසාවන්‍යාව, කුමරකපුර මහතෙරුන් වැඩ
ඉන්න නැතට පැමිණියේ ය. පැමිණ, කුමරකපුර මහ තෙරුන් හා
සතුටු විය, සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැදැවියැ යුතු වූ කරා නිමවා එක්
පසෙක හිඳගත්තේ ය. සේනව්‍යාවාසි බමුණෝත් ගැහැටියෝත් කෙනෙක්
කුමරකපුර තෙරුන් ආදරයෙන් වැද එක් පසෙක දිග ගත්හ, ඇතැම්
කෙනෙක් කුමරකපුර මහ තෙරුන් හා සතුටු වූහ. සතුටට කරුණු වූ
සිතැ රැදැවිය යුතු වූ කරා කොට නිමවා එක් පසෙක හිඳ ගත්හ. එක්-
තරා කෙනෙක් කුමරකපුර මහ තෙරුන් දසාවට දෙහොත් නමා වැද
එක් පසෙක හිඳ ගත්හ, තව ද කෙනෙක් තමන් නම් ගොත් අස්වා එක්
පසෙක හිඳ ගත්හ, සමහර දෙනෙක් නිහඩ වැ එක් පසෙක හිඳගත්හ.

5. එක් පසෙක හුන් පායාසි රාජන්‍ය තෙම කුමරකපුර මහතෙරුන්
බණවා, "භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මම වනාහි 'මෙසේත් මෙසේත්' පර
ලොවෙක් නැත, උපපාදුක (මෙයින් සැව පර ලොවැ උපදනා) සත්හු
නැත, කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ එල වීපාක නැතැ' යි මෙසේ වූ වාද
ඇතිගෙම මෙසේ වූ දෘටි ඇතිගෙම වෙමි" යි කී ය.

කුමරකපුර — "රාජන්‍යයෙනි, මෙබඳු වාද ඇති, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇති
එකකු නො ම දිවිමි, නො ද ඇසිමි. 'මෙසේත් මෙසේත්' පර ලොවෙක්
නැතැ යි උපපාදුක සත්තු නැතැ යි කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ එල වීපාක
නැතැ' යි කවර කරුණෙකින් මෙසේ කියවූ ද? එසේ නම් රාජන්‍යයෙනි,
මෙහි ඔබ ම පිළිවිසිමි. යම් සේ ඔබට රිසියෙ නේද, එසේ එය විසඳන්න.
රාජන්‍යයෙනි, ඒ කිමැ යි සිතවූ ද? මේ සඳ දෙව් පුත් ද හිරු දෙව් පුත් ද
යන දෙදෙනා මෙ ලොවිහි වෙත් ද? නැත හොත් පරලොවිහි වෙත් ද?
ඔහු දෙවියෝ ද? නැත හොත් මිනිස්සු ද?"

පායාසි — "කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මේ සඳ දෙව්පුත් හිරු දෙව්පුත්,
දෙදෙනා පරලොවිහි වෙත්. මේ මිනිස් ලොවිහි නො වෙත්. ඔහු දෙවියෝ
ය. මිනිස්සු නො වෙත්."

කුමරකපුර — "රාජන්‍යයෙනි, මේ කරුණින් 'මෙසේත් මෙසේත්'
පර ලොවෙක් ඇත, උපපාදුක සත්වයෝ ඇත, කුශලාකුශල කර්මයන්
ගේ එල වීපාක ඇතැ' යි ඔබට මෙබඳු සිතෙක් වෙ වා."

පායාසි — "භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේ මෙසේ වදානත් මට
මෙහි, මෙසේ මෙසේත් පර ලොවෙක් නැත, උපපාදුක සත්වයෝ නැත,
කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ එල වීපාක නැතැ' යි මෙබඳු සිතෙක් වෙයි."

1 සඳමඬලට අධිගාමික දෙව්පුත් සඳ දෙව්පුත් නම් හිරුමඬලට අධිගාමික දෙව්පුත් හිරු
දෙව්පුත් නම් ඔහු මේ මිනිස් ලොවෙහි නොවෙයි දෙව් ලොවට අයත් වෙයි

6. අප්පි පන රාජකුසු පරියායො යෙන තෙ පරියායෙන එවං හොති: ‘ඉතිපි නප්පි පරො ලොකො, නප්පි සත්තං ඔපපාතිකා, නප්පි සුඤ්ඤානං කම්මානං එලං විපාකො’ති?

ආ.

“අප්පි හො කසප පරියායො යෙන මෙ පරියායෙන එවං හොති: ‘ඉතිපි නප්පි පරො ලොකො, නප්පි සත්තං ඔපපාතිකා, නප්පි සුඤ්ඤානං කම්මානං එලං විපාකො’ති.

“යථා කථං විය රාජකුසු?”ති.

“ඉධ මෙ හො කසප මිත්තාමච්චා සැතිසාලොභිතා පාණාතිපාති අදින්නාදුඨි කාමෙසු මිච්ඡාචාරි මුසාවාදි පිසුනවාවා එරුසවාවා සමථපලාපි අභිජ්ඣාලු බ්‍යාපනනවිත්තා මිච්ඡාදිසි. තෙ අපරෙත සමයෙන ආබාධිකා හොනති දුක්ඛිතා බාලකිලානා. යදං ජානාමි න දුති මෙ ඉමමිසා ආබාධා වුඤ්ඤානනිති ත්‍යාගං උපසංකප්පිතං එවං වදාමි. සත්තං ඛො හො එකෙ සමණ්‍යාභවණං එවංවාදිනො එවංදිසිනො යෙ තෙ පාණාතිපාති අදින්නාදුඨි කාමෙසු මිච්ඡාචාරි මුසාවාදි පිසුනවාවා එරුසවාවා සමථපලාපි අභිජ්ඣාලු බ්‍යාපනනවිත්තා මිච්ඡාදිසි. තෙ කායසස භෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විහිපාතං තිරයං උපපජ්ජසාහති. භවනෙතා ඛො පන පාණාතිපාති අදින්නාදුඨි කාමෙසු මිච්ඡාචාරි මුසාවාදි පිසුනවාවා එරුසවාවා සමථපලාපි අභිජ්ඣාලු බ්‍යාපනනවිත්තා මිච්ඡාදිසි. සචෙ තෙසං භවිතං සමණ්‍යාභවණං සචං වචනං, භවනෙතා කායසස භෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විහිපාතං තිරයං උපපජ්ජසාහති. සචෙ හො කායසස භෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං තිරයං උපපජ්ජසාහති, යෙන මෙ ආග්‍යාධා ආරොවෙය්‍යාර්: ‘ඉති පි අප්පි පරො ලොකො, අප්පි සත්තං ඔපපාතිකා, අප්පි සුඤ්ඤානං කම්මානං එලං විපාකො’ති. භවනෙතා ඛො පන මෙ සබ්බාසාදි පට්ඨකා යං භවනෙතති දිඤ්ඤා, යථා සාමං දිඤ්ඤා එවමතං භවිසාති’ ති. තෙ මෙ ‘සාධු’ති පටිසංසුතො නෙව ආග්‍යාධා ආරොවෙය්‍යාර්, න පන දුක්ඛං පඤ්ඤාතී. අයමපි ඛො හො කසප පරියායො යෙන මෙ පරියායෙන එවං හොති: ‘ඉතිපි නප්පි පරො ලොකො, නප්පි සත්තං ඔපපාතිකා, නප්පි සුඤ්ඤානං කම්මානං එලං විපාකො’ති.”

6. කුමරකපුප් - “රාජත්‍යයෙනි, ‘මෙසේත් මෙසේත් පර ලොවෙක් නැත, උපපාදුක සත්වයෝ නැත, කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ ඵල විපාක නැතැ’ යි යම් කරුණෙකින් ඔබට මෙසේ සිතෙක් වේ නම්, එසේ වූ කරුණෙක් ඇත් ද?”

පායාසි - “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මෙසේත් මෙසේත් පර ලොවෙක් නැත, උපපාදුක සත්වයෝ නැත, කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ ඵල විපාක නැතැ” යි යම් කරුණෙකින් මට මෙසේ සිතෙක් වේ නම්, ඒ කරුණෙක් ඇත.

කුමරකපුප් - “ඒ කෙබඳු ද, රාජත්‍යයෙනි.?”

පායාසි - “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මෙහි මගේ මිත්‍රාමාත්‍යයෝ ද සහලෝ නැගෝ ද පණ්ඩා කරන්නෝ, අධිනාදන් කරන්නෝ, කාමයන්හි වැරදෑ හැසිරෙන්නෝ, මුඛවා කියන්නෝ, පෙහෙසුන් තෙපලන්නෝ, පරොස් බස් බණන නොවුන්, පුලාප දෙඩන්නෝ, මෙරමා සතු දයට ලෝභ බහුල කොටන්නෝ, ක්‍රෝධයෙන් නපුරු වූ සිතැත්තෝ, මිහිදිටු ගත්තෝ වූහ. ඔහු මෑත කලා ආබාධ ඇත්තාහු, දුකට පැමිණියාහු, දඩ් ගිලන් වූවාහු වෙත්. ‘මොහු මේ ආබාධයෙන් නො මැ නැගී සිටිනාහ’ යි යම් විටෙක දන ගතම් ද, එ විටැ ඔවුන් කරා එළැඹ, ‘භවත්නි, යම් කෙනෙක් පණ්ඩා කරන සුලු ද, අධිනාදන් කරන සුලු ද, කාමයන්හි වැරදෑ හැසිරෙන සුලු ද, මුඛවා කියන සුලු ද, පෙහෙසුන් තෙපලන සුලු ද, පරොස් බස් බණන සුලු ද, පුලාප දෙඩන සුලු ද, මෙරමා සතු දයට ලෝභ කරන සුලු ද, ක්‍රෝධයෙන් නපුරු වූ සිතැත්තෝ ද, මිහිදිටු ගත්තෝ ද, ඔහු කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ දුකට ස්ථාන වූ, විවිධ ව පත්ති වන තැන වූ නිරයට (එහි ඉපැදීම විසින්) පැමිණෙන්නාහ’ යි මෙබඳු වාද ඇති, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇති ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. භවත්හු වනාහි පණ්ඩා කරන සුලු ද, අධිනාදන් කරන සුලු ද, කාමයන්හි වැරදෑ හැසිරෙන සුලු ද, බොරු කියන සුලු ද, පෙහෙසුන් බස් තෙපලන සුලු ද, පරොස් බස් බණන සුලු ද, ඒස් බස් දෙඩන සුලු ද, මෙරමා සතු දය කෙරෙහි දඩ් ලෝභ උපදවන සුලු ද, ක්‍රෝධයෙන් නපුරු වූ සිත් ඇත්තෝ ද මිහිදිටු ගත්තෝ ද වෙත්. ඉදින් ඒ භවත් මහණ බමුණන් ගේ වචනය සත්‍ය වී නම්, භවත්හු කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ, දුකට තැන් වූ, විවිධ වැ වැටෙන තැන වූ නිරයට පැමිණියාහු නම්, යම් භෙයකින් කෙපි අවුත් ‘මෙසේ මෙසේත් පර ලොව ඇත, උපපාදුක සත්වයෝ ඇත, කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ ඵල විපාක ඇතැ’ යි කියන්නාහු නම් මැනවි. භවත්හු වූ කලි මට ඇදහිය යුතු වචන ඇත්තෝ විශ්වාස කටයුතු වචන ඇත්තෝ වෙති. භවතුන් විසින් යමක් දක්නා ලද්ද, එය මා විසින් ම දක්නා ලද්දෙක් යම් බඳු ද එබඳු ම වන්නේ යැ” යි මෙසේ කියමි. ඔහු මට ‘මැනවැ’ යි පිළිවදන් දී කලුරිය කළාහු, පෙරළා අවුත් නො මැ දන්වත්, දුතයකු ද නො එවත්. භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, යම් කරුණෙකින් මට ‘මෙසේ මෙසේත් පර ලොවෙක් නැත, උපපාදුක සත්ව නැත, කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ ඵල විපාක නැතැ’ යි මෙබඳු සිතෙක් වේ ද, එයට මේ ද එක් කරුණෙකි.”

“තෙන හි රාජඤ්ඤා කඤ්ඤාචෙත්ථ පටිපුට්ඨස්සාමී, යථා තෙ බෙමයා, තථා නං බ්‍යාකරෙය්‍යාසී. තං කිම්මඤ්ඤාසි රාජඤ්ඤා? ඉධ තෙ පුරිසා චොරං ආගුචාරිං ගෙහකාදසෙය්‍යං ‘අයං තෙ භගන චොරො ආගුචාරි, ඉමස්ස යං ඉච්ඡසී, තං දණ්ඩං පණෙහි’තී, තෙ තං එවං වදෙය්‍යාසී ‘තෙන’හි හො ඉමං පුරිසං ශ්‍රේෂ්ඨාය රජස්සා පච්ඡාබාහං ගාමුඛකකිත්තං බන්ධිත්වා චුරමුණ්ඩං කාමරත්තං¹ බරස්සරෙන පණෙවන රජීයාය රජීයං සිඛ්ඝාටකෙන සිඛ්ඝාටකං පරිනෙත්වා දකඛිණෙන දොරෙන නිසබ්බමත්තං දකඛිණෙනො නගරස්ස ආසාතනෙ² සීයං ජිත්තුං’තී. තෙ ‘යාධු’තී පටිගෙස්සත්වා තං පුරිසං ශ්‍රේෂ්ඨාය රජස්සා පච්ඡාබාහං ගාමුඛකකිත්තං බන්ධිත්වා චුරමුණ්ඩං කාමරත්තං බරස්සරෙන පණෙවන රජීයාය රජීයං සිඛ්ඝාටකෙන සිඛ්ඝාටකං පරිනෙත්වා දකඛිණෙන දොරෙන නිසබ්බමත්තං දකඛිණෙනො නගරස්ස ආසාතනෙ³ නිසීදුපෙය්‍යං. ලභෙය්‍යං නු බො සො චොරො චොරසාතෙසු ‘ආගමෙනතු තාව භවනෙතො චොරසාතා අමුක්ඛමිං මෙ ගාමෙ වා නිගමෙ වා මිත්තාමච්චා, ඤාතිසාලොභිතා, යාවාහං තෙසං උද්දෙස්සත්වා ආගච්ඡාමි’ති? උදුහු විපප්පකතසෙව චොරසාතා සීයං ජිත්තුය්‍යන්ති?”

“න හි සො හො කසප චොරො ලභෙය්‍යං චොරසාතෙසු: දාගමෙනතු තාව භවනෙතො චොරසාතා අමුක්ඛමිං ගාමෙ වා නිගමෙ වා මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොභිතා, යාවාහං තෙසං උද්දෙස්සත්වා ආගච්ඡාමි’ති. අථ බො නං විපප්පකතසෙව චොරසාතා සීයං ජිත්තුය්‍යන්ති.

“සො හි නාම රාජඤ්ඤා චොරො මනුසෙසා මනුසසතුතෙසු චොරසාතෙසු න ලභිස්සති දාගමෙනතු තාව හොතෙතො චොරසාතා අමුක්ඛමිං මෙ ගාමෙ වා නිගමෙ වා මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොභිතා, යාවාහං තෙසං උද්දෙස්සත්වා ආගච්ඡාමි’ති. කිං පන තෙ මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොභිතා පාණාතිපාති අදින්නාදපී කාමෙසු මිච්ඡාචාරී මුසාවාදී පිසුනවාචා එරුසවාචා සමථප්පලාපී අභිජ්ඣාලු බ්‍යාපන්නචිත්තා මිච්ඡාදිසී, තෙ කායස්ස හෙද පරමෙරණා දපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා ලභිස්සන්ති නිරයපාලෙසු “ආගමෙනතු තාව භවනෙතො නිරයපාලා යාව මයං පායාසිස්ස රාජඤ්ඤාස්ස ගන්ත්වා ආරොමෙ ඉතිපි අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, අත්ථි සුක්කට්ඨකකට්ඨානං කම්මොනං එලං විපාකො?”ති ඉමිනා පි බො තෙ රාජඤ්ඤා පරියායෙන එවං හොතු ඉතිපි අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, අත්ථි සුක්කට්ඨකකට්ඨානං කම්මොනං එලං විපාකො තී.

1. කරිත්වා PTS

2. අසාවනෙ මපසං

3. උද්දාහත්වා PTS උද්දිසිති (සි 2)

කුමරකපුප් — රාජන්‍යයෙනි, එසේ වී නම්, මෙහි ඔබ ම පිළිවිසින්නෙමි. යම් සේ ඔබට රිසියෙන්නේ ද, එසේ එය විසඳන්න. රාජන්‍යයෙනි, එය කිමැයි සිත වූ ද? මෙහි ඔබේ පුරුෂයෝ වරද කරන සුලු සොරකු අල්ලා ගෙන, 'ස්වාමීනි, මේ ඔබ අණ නොකකා වරද කරන සුලු සොරක. මොහුට යඤ්ඤ කරනු රිසියනුද ඒ දඩුවම් පවුණුවනු මැනවැ' යි කියා ඔබට දක්වන්නාහු නම්, ඔබ ඔවුනට 'භවත්තී, එසේ වී නම්, මේ පුරුෂයා දළ රහැණින් පිටිතල හයා දඩ් බැමීමෙන් බැඳ කරයෙන් හිස මුඩු කරවා, රළු හඬ ඇති වද බේර වැසුමෙන් යුක්ත කොට දිවයෙන් විදියට ද, සිවුම- හන්දියෙන් සිවුම- හන්දියට ද ගෙන ගොස් දකුණු දෙරිත් නික්මවා නුවරට දකුණු දිගැ වඩාභූමියෙහි දී හිස සිදිවු' යැ යි මෙසේ කියන්නාහු ය. ඔහු 'මැනවැ' යි ගිවිසෑ ඒ පුරුෂයා දඩ් රහැණින් පිටිතල හයා දඩ් බැමීමෙන් බැඳ කරයෙන් හිස මුඩු කරවා රළු හඬ ඇති වද බේර වැසුමෙන් යුක්ත කොට විදියෙන් විදියට ද, සිවුම- හන්දියෙන් සිවුම- හන්දියට ද ගෙන ගොස්, දකුණු දෙරිත් නික්මවා නුවරට දකුණු දිගැ වඩාස්ථානයෙහි හිදුවන්නාහ. ඒ සොර තෙම 'භවත් වෝරසාකකයිනි, අසෝ ගමෙහි හෝ නියම් ගමෙහි. හෝ මගේ මිත්‍රාමාත්‍යයෝ සහලේ නායෝ වෙත්. ඔවුනට මාත් මා සුරැකි කොට තුඩු බඩුත් දක්වා පිළිගන්වා යම්තැන් කලෙකින් එන්නෙමි ද ඒ තාක් මොහොතක් බලත් වා' යි කියන්නේ වී නම්, ඒ සොර තෙම වෝරසාකකයන් කෙරෙහි (වෝරසාකකයන් ගෙන්) අවසරයක් ලැබිය හැකි වන්නේ ද? නොහොත් වෝරසාකකයෝ ඔහු වැලැපෙද්දී ම හිස සිදින්නාහු ද?

පායාසි — "භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස. 'භවත් වෝරසාකකයිනි, අසෝ ගමැ හෝ නියම්ගමැ හෝ මගේ මිත්‍රාමාත්‍යයෝ සහලේ නායෝ වෙත්. ඔවුනට මාත් මා සුරැකි කොට තුඩු බඩුත් දක්වා පිළිගන්වා එනතුරු මොහොතක් බලන්නවා' යි කියන්නේ නුවුදී, ඒ සොර තෙම වෝරසාකකයන් කෙරෙහි අවසරයක් නො ම ලබන්නේ ය. වැලි වෝරසාකකයෝ ඔහු වැලැපෙද්දී ම ඔහු හිස සිදිනාහු ය."

කුමරකපුප් — "රාජන්‍යයෙනි, මිනිස් ම වූ ඒ සොර තෙම මිනිස් වූ වෝරසාකකයන් වෙතැ 'භවත් වෝරසාකකයිනි, . . . මා එනතුරු බලත්ව යි කියන්නේ ද අවසරයක් නො මැ ලබන්නේ ය. එසේ කලැ ඔබේ පණිවා කරන සුලු අධිනාදන් කරන සුලු, කාමයන්හි වැරදැ හැසිරෙන සුලු, බොරු කියන සුලු, පෙහෙසුන් බස් තෙපලන සුලු, පරොස් බණන සුලු, හිස්බස් දෙවන සුලු මෙරමා සතු දියට දඩ් ලෝහ කරන සුලු, ක්‍රෝධයෙන් නපුරු වූ සිතැති, මිසදිවු වත් ඒ මිත්‍රාමාත්‍යයෝ ද සහලේ නායෝ ද, කඩුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ දුකට ස්ථාන වූ විවිධවැ වැටෙන තැන වූ නිරයට පැමිණියාහු, 'භවත් නිරාපල්ලනි, අප පායාසි රාජන්‍යයන් කරා ගොස් 'මේ මේ කරුණුන් පර ලොව දැත, මේ මේ කරුණුන් උපපාදුක සත්වයෝ ඇත, මේ මේ කරුණුන් කුශලාකුශල කර්මයන් හේ ඵල විපාක ඇතැ' යි කියා එන තෙක් බලන්නවා' යි කියා නිරාපල්ලන් වෙත්හි (මෙහි එනනට) අවසරයක් ලැබිය හැකි වන්නාහු ද? රාජන්‍යයෙනි, මේ කාරණයෙන් 'මෙසේ මෙසේත් පරලොව ඇත. උපපාදුක සත්වයෝ ඇත. කුශලාකුශල කර්මයන් හේ ඵල විපාක ඇතැ' යි සිතෙක් ඔබට වේ වා."

“කිංඤ්ඤාපි භවං කසසපො ඵවමාහ, අථ ඛො ඵවං මෙ ඵථ හොති. ඉතිපි නත්ථි පරො ලොකො නත්ථි සත්තං ඔපපාතිකා නත්ථි සුක්ඛදුක්ඛානං කමොනං ඵලං විපාකොති”.

7. “අත්ථි පන රාජකුඤ්ඤ පරියායො යෙන තෙ පරියායෙන ඵවං හොති: ඉතිපි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තං ඔපපාතිකා, නත්ථි සුක්ඛදුක්ඛානං කමොනං ඵලං විපාකොති?”

“අත්ථි හො කසසප පරියායො යෙන මෙ පරියායෙන ඵවං හොති: ඉතිපි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තං ඔපපාතිකා, නත්ථි සුක්ඛදුක්ඛානං කමොනං ඵලං විපාකොති”.

“යථා කථං විය රාජකුඤ්ඤ?”

“ඉධ මෙ හො කසසප මිත්තාමඉවා ඤාතිසාලොභිතා පාණාතිපාතා පටිච්චතා අදින්නාදනා පටිච්චතා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චතා මුසාවාද පටිච්චතා පිසුනාය වාචාය පටිච්චතා ඵරුසාය වාචාය පටිච්චතා සමථසලාපා පටිච්චතා අනභිජ්ඣාලු අබ්‍යාපන්නවිත්තා සමමාදිසී. තෙ අපරෙන සමයෙන ආබාධිකා භොග්‍යා දුක්ඛිතා බාලහනිලානා යදහ ජානාමි “න” දුතී මෙ ඉමමහා පාබාධා වුඤ්ඤානති”ති. ත්‍යාහං උපසංඛතං මිත්තං ඵවං වදමි සන්තී ඛො හො ඵතෙ සමණබ්‍රාහ්මණා ඵවං වාදිනො ඵවං දිසිනො “යෙ මො පාණාතිපාතා පටිච්චතා අදින්නාදනා පටිච්චතා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චතා මුසාවාද පටිච්චතා පිසුනාය වාචාය පටිච්චතා ඵරුසාය වාචාය පටිච්චතා සමථසලාපා පටිච්චතා අනභිජ්ඣාලු අබ්‍යාපන්නවිත්තා සමමාදිසී, තෙ කායස්‍ය හෙද පරමමරුණා සුගතිං සංගං ලොකං උපපජ්ජන්ති”ති. භවනො ඛො පාණාතිපාතා පටිච්චතා අදින්නාදනා පටිච්චතා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චතා මුසාවාද පටිච්චතා පිසුනාය වාචාය පටිච්චතා ඵරුසාය වාචාය පටිච්චතා සමථසලාපා පටිච්චතා අනභිජ්ඣාලු අබ්‍යාපන්නවිත්තා සමමාදිසී. සථෙ තෙසං භවතා සමණබ්‍රාහ්මණානං සථං වචනං, භවනො කායස්‍ය හෙද පරමමරුණා සුගතිං සංගං ලොකං උපපජ්ජන්ති සථෙ හො කායස්‍ය හෙද පරමමරුණා සුගතිං සංගං ලොකං උපපජ්ජන්තියාථ, යෙන මෙ ආගරුත්වා ආරොච්චයාථ ‘ඉතිපි අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි සත්තං ඔපපාතිකා, අත්ථි සුක්ඛදුක්ඛානං කමොනං ඵලං විපාකොති’ති. භවනො ඛො පන මෙ සබ්බාසිකා පට්ඨිකා, යං භවනොති දිඤ්ඤා, යථා සාමං දිඤ්ඤා ඵවමෙනං භවිස්සාති ති. තෙ මෙ ‘සාධු’ති පටිසුත්තං නෙව ආගරුත්වා ආරොච්චන්ති න පන දුතං පභිණන්ති. අයමි ඛො හො කසසප පරියායො යෙන මෙ පරියායෙන ඵවං හොති. ඉතිපි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තං ඔපපාතිකා නත්ථි සුක්ඛදුක්ඛානං කමොනං ඵලං විපාකොති”.

පාසාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේ මෙසේ වදාරන්න, මෙහි මට ‘මෙසේ මෙසේත් පර ලොවෙක් නැත උපපාද්‍යක සත්වයෝ නැත කුශලාකුශල කර්මයන්ගේ ඵල විපාක නැතැ’ යි ම මෙසේ සිතෙක් වෙයි.”

7. කුමරුකසුප් — “රාජනායෙනි, මෙසේ මෙසේත් පර ලොවෙක් නැතැ යි, උපපාද්‍යක සත්වයෝ නැතැ යි, කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ ඵල විපාක නැතැ යි යම් කරුණෙකින් හිඬට මෙසේ සිතෙක් වේ නම්, එසේ වූ (තව ද) කරුණෙක් ඇද්ද?”

පාසාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, යම් කරුණෙකින් මට ‘මෙ කරුණින් පර ලොවෙක් නැතැ’ යි උපපාද්‍යක සත්වයෝ නැතැ’ යි, කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ ඵල විපාක නැතැ’ යි මෙසේ සිතෙක් වේ නම්, ඒ කරුණු ඇත.”

කුමරු කසුප් — “ඒ කෙසේ ද රාජනායෙනි?”

පාසාසි — “භවත් කාශ්‍යපයෙනි, මෙහි මගේ මිත්‍රාමාත්‍ය කෙනෙක් සහලේ නැතෙකෙක් පණ්ඩිතයෙක් වැළැක්කෝ, අධිනාදනීන් වැළැක්කෝ කාමයන්හි වැරදූ හැසිරීමෙන් වැළැක්කෝ, මුසවායෙන් වැළැක්කෝ පෙහෙසුන් තෙජලෙන් වැළැක්කෝ, පරොස් බසින් වැළැක්කෝ, හිස් තෙජලෙන් වැළැක්කෝ, මෙරමා අයත් දයට ගිජු නොවූවෝ මෙරමා කෙරෙහි නපුරු සිත් නැත්තෝ, සම්මිථ ගත්තෝ වූහ. ඔහු මෑත භාගයෙහි හටගත් ආබාධ ඇත්තාහු, දුකට පත්තාහු, දැඩි ගිලන් වූවාහු වෙත්. මොහු මේ ආබාධයෙන් නො නැගිටුනාහ යි යම් විටෙක දන ගනිමි ද, එ කල්හි මම ඔවුන් කරා එළැඹැ, ‘භවත්නි, යම් කෙනෙක් පණ්ඩිතයෙක් වැළැක්කාහු ද, අධිනාදනීන් වැළැක්කාහු ද, කාමයන්හි වැරදූ හැසිරීමෙන් වැළැක්කාහු ද, මුසවායෙන් වැළැක්කාහු ද, පෙහෙසුන් බසින් වැළැක්කාහු ද, පරොස් බණ්ණමෙන් වැළැක්කාහු ද, හිස් බස් දෙවු-මෙන් වැළැක්කාහු ද, අභිධ්‍යාබ්‍යුල නො වෙත් ද, ව්‍යාපාදයෙන් නපුරු වූ සිත් නැත්තාහු වෙත් ද, සම්මිථ ගතුවාහු වෙත් ද, ඔහු කාමින් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සහ ලොවට පැමිණෙන්නා යි යි මෙසේ වූ වාද ඇති මෙසේ වූ දෘෂ්ටි ඇති, ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. භවත්හු වනාහි පණ්ඩිතයෙක් වැළැක්කාහ, අධි නාදනීන් වැළැක්කාහ, කාමයනාහි වැරදූ හැසිරීමෙන් වැළැක්කාහ, මුසවායෙන් වැළැක්කාහ, පෙහෙසුන් බසින් වැළැක්කාහ, පරොස් බණ්ණමෙන් වැළැක්කාහ, හිස් බස් දෙවුමෙන් වැළැක්කාහ, මෙරමා සතු දයට ගිජු නො වන්නාහ, ව්‍යාපාදයෙන් නපුරු වූ සිත් නැත්තාහ සම්මිථ හ. ඉදින් ඒ භවත් මහණ බමුණන් ගේ බස් සැබෑ වී නම්, භවත් කාමින් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සහ ලොවට පැමිණෙන්නාහ භවත්නි, ඉදින් තෙපි කාමින් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සහ ලොවට, පැමිණෙන්නාහ නම්, එකරුණින් ආවුන් මට ‘මෙසේත් පරලොව ඇත. උපපාද්‍යක සත්හු ඇත, කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ ඵල විපාක ඇතැ’ යි දන්වවු භවත්හු වනාහි මා විසින් හැදෑරිය යුතු වචන ඇත්තෝ විශ්වාස කටයුත්තෝ වූහ. භවතුන් විසින් යමෙක් දක්නා ලද නම්, එය මා විසින් සියැසින් ම දක්නා ලද්දක් සේ ම වන්නේ යැ යි කිමි. ඔහු මට ‘මැනැවැ’ යි ගිවිසැ (කල්ලිය කළාහු) පෙරළා අවුත් නො ම දන්වත්, දහයකුදු නො ම එවත්. භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, යම් කරුණෙකින් මට ‘මෙසේත් පරලොවෙක් නැත, මෙසේත් උපපාද්‍යක සත්හු නැත, මෙසේත් කුශලාකුශල කර්මයන්ට ඵල විපාක නැතැ යි මෙබඳු සිතෙක් වේ නම් මේ ද ඒ එක් කරුණක.”

“තෙන හි රාජඤ්ඤ උපමං තෙ කරිස්සාමි. උපමායයි ඉඳෙකලෙව විඤ්ඤ පුරිසා භාසිතස්ස අත්ථං ආජානන්ති. සෙය්‍යාදාපි රාජඤ්ඤ පුරිසො ගුරුකුපෙ සසිසක්කං නිමුග්ගො අස්ස, අපඤ්ඤං පුරිසෙ ආරොපෙය්‍යාසි ‘තෙන හි භො තං පුරිසං තමසා ගුරුකුපා උඛරටා’ති තෙ ‘සාධු’ති පටිසසුඤ්ඤා තං පුරිසං තමසා ගුරුකුපා උඛරෙය්‍යං, තෙ ත්වං එවං වදෙය්‍යාසි ‘තෙන හි භො තස්ස පුරිසස්ස කායා වෙඵපෙසිකාහි ගුතං සුනිමිඤ්ජිතං හිමමජ්ජරා’ති, තෙ ‘සාධු’ති පටිසසුඤ්ඤා තස්ස පුරිසස්ස කායා වෙඵපෙසිකාහි ගුරුං සුනිමිඤ්ජිතං හිමමජ්ජරෙය්‍යං, තෙ ත්වං එවං වදෙය්‍යාසි. ‘තෙන හි භො තස්ස පුරිසස්ස කායං පඤ්චමනිකායං තිස්සකතුං සුඛබ්බට්ඨං උබ්බට්ඨො’ති. තෙ තස්ස පුරිසස්ස කායං පඤ්චමනිකායං තිස්සකතුං සුඛබ්බට්ඨං උබ්බට්ඨෙය්‍යං, තෙ ත්වං එවං වදෙය්‍යාසි ‘තෙන හි භො තං පුරිසං තෙලෙන අබ්භඤ්ඤා සුචුමෙන චුණ්ණෙන තිස්සකතුං සුප්පට්ඨො කරොටා’ති, තෙ තං පුරිසං තෙලෙන අබ්භඤ්ඤා සුචුමෙන චුණ්ණෙන තිස්සකතුං සුප්පට්ඨො කරෙය්‍යං, තෙ ත්වං එවං වදෙය්‍යාසි. ‘තෙන හි භො තස්ස පුරිසස්ස කෙසමස්සං කප්පෙට්ඨො’ති, තෙ තස්ස පුරිසස්ස කෙසමස්සං කප්පෙය්‍යං, තෙ ත්වං එවං වදෙය්‍යාසි ‘තෙන හි භො තස්ස පුරිසස්ස මහගස්සො මාලං මහගස්සො විලෙපනං මහගස්සාහි ව වජානි උපහරටා’ති, තෙ තස්ස පුරිසස්ස මහගස්සො මාලං මහගස්සො විලෙපනං මහගස්සාහි ව වජානි උපහරෙය්‍යං, තෙ ත්වං එවං වදෙය්‍යාසි ‘තෙන හි භො තං පුරිසං පායාදං ආරොපෙඤ්ඤා පඤ්ඤා කාමගුණාහි උපඝාපටා’ති, තෙ තං පුරිසං පායාදං ආරොපෙඤ්ඤා පඤ්ඤා කාමගුණාහි උපඝාපෙය්‍යං, තං කිමමඤ්ඤාසි රාජඤ්ඤං? අපි නු තස්ස පුරිසස්ස සුනාහාතස්ස සුචිත්තස්ස සුකපටිතකෙසමස්සං ආමුක්ඛමාලාහරණස්ස ඔද්දතවජ්ජවස්සං උපරිපාඤ්ඤාචරගතස්ස පඤ්ඤාහි කාමගුණෙහි සමපටිතස්ස සමඛිග්ගස්ස පටිචාරයමානස්ස සුනාදෙව තස්මිං ගුරුකුපෙ නිමමුජ්ජතුං කමාතා අස්සා’ති”?

“තො හිදං භො කස්සප”.

“තං කිස්ස භෙනු?”

“අසුචි භො කස්සප ගුරුකුපො, අසුචි වෙච අසුචි සබ්බාතො ව දුග්ගතො ව දුග්ගතධම්මබ්බාතො ව ජෙගුච්ඤ්ඤා ව ජෙගුච්ඤ්ඤා ව පටිකකුලො ව පටිකකුලසබ්බාතො වාති.

කුමරකසුප් — “රාජනායිනි, ඔබට උපමාවක් කරන්නෙමි මෙහි ඇතැම් කුටිණැති පුරුෂයෝ උපමායෙකුදු කී වචනයේ අරුත් දැනගන්නාහ රාජනායෙහි, යම් සේ පුරුෂයෙක් අසුචි වළෙක හිස සහිත වැගිලුණේ වන්නේ නම්, එ කල තෙපි (සිය මෙහෙකරු) පුරුෂයාට ‘භවත්ති, එසේ වී නම්, ඒ පුරුෂයා ඒ අසුචි වළෙන් ගොඩ ගනිවු’ යැ යි අණ කරන්නාහු ද, ඔහු ‘මැනැවැ’ යි පිළිවදන් දී ඒ පුරුෂයා ඒ අසුචි වළෙන් ගොඩ නඟන්නාහු ද, (එ කල) ඔබ ‘භවත්ති, එසේ වී නම් උන පතුරුවලින් ඒ පුරුෂයා ගේ සිරුරෙන් අසුචි මොනොවට පිස, පියවු’ යැ යි ඔවුනට මෙසේ කියන්නාහු ද, ඔහු ‘මැනැවැ’ යි පිළිවදන් දී, උන පතුරුවලින් ඒ පුරුෂයා ගේ සිරුර කෙරෙන් අසුචි මොනොවට පිස පියනනාහු ද, (එවිට) ඔබ ඔවුනට භවත්ති එසේ වී නම්, ඒ පුරුෂයාගේ ශරීරය පඩුවන් මැටියෙන් තුන් වරක් මොනොවට උලවු’ යැ යි මෙසේ කියන්නාහු ද ද, (එ විට) ඔහු ඒ පුරුෂයා ගේ සිරුර පඩුවන් මැටියෙන් තුන් වරක් උලන්නාහු ද (එ කල) ඔබ ඔවුනට ‘එසේ වී නම් භවත්ති, තෙපි ඒ පුරුෂයා තෙලින් ගහවා (තෙල් ගල්වා) සියුම් සුණුයෙන් තුන් ව.ක් මොනොවට ඉද්ධ කරවු’ යැ යි මෙසේ කියන්නාහු ද, ඔහු ඒ පුරුෂයා තෙල් ගල්වා සියුම් සුණුයෙන් තුන් වරක් මොනොවට ඉද්ධ කරන්නාහු ද (ඉක්බිති) ඔබ ඔවුනට ‘භවත්ති, එසේ වී නම් තෙපි ඒ පුරුෂයා ගේ දළි රවුළු කපවු සරහවු’ යැ යි කියන්නාහු ද එ විට ඔහු ඒ පුරුෂයා ගේ දළි රවුළු සරහන්නාහු ද, ඉක්බිති ඔබ ඔදනට ‘භවත්ති, එසේ වී නම්, ඒ පුරුෂයාට මහඟු මල්දම් ද මහඟු වීලෙවුන් ද මහඟු වස්ත්‍ර ද එළවවු’ යැ යි මෙසේ කියන්නාහු ද, ඔහු ඔහුට මහඟු මල්දම් ද මහඟු වීලෙවුන් ද මහඟු වස්ත්‍ර ද එළවන්නාහු ද, ඔබ ඔවුනට ‘භවත්ති, එසේ වී නම් ඒ පුරුෂයා පහසකට නංවා පස් කම් කොටසුන් එළවා තබවු යැ යි කියන්නාහු ද, ඔහු ඒ පුරුෂයා පහසකට නංවා කම් කොටස් පස් එළවන්න හු ද, රාජනායිනි, (එසේ කල) එය කී මැයි සිත වූද? මොනොවට නා මොනොවට වීලෙවුන්, ගත් සිරුර ඇති, මොනොවට සරහන ලද කෙස් හා දළි රවුළු ඇති පලන් මල්දම් හා ආභරණ ඇති, සුදු වත් හදනා, මහඟු පහසෙක මතු මහලට පැමිණ හුන්, පස් කම් කොටසුන් ගෙන් පිහිටියකු වැ සමන්විත වැ දුසුරන් හසුරුවන ඔහුට නැවැත ද ඒ අසුචි වළෙහි ගිලෙකු රිසි බවක් වනනේ ද?

පායාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මෙය නො වේ මැ යැ”.

කුමර — “ඒ කවර හෙයින්?”

පායාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, අසුචි වළ අපිරිසිදු ය, (මන නොවඩන්නේ ය,) අසුචි කොටස් ම වූයේ ය, දුග්‍රහ ය, දුග්‍රහ කොටස් ම වූයේ ය. පිළිකුල් කටයුතු ය, පිළිකුල් කටයුතු කොටස් ම වූයේ ය. එහෙයින්,”

‘එව්වෙව් බො රාජඤ්ඤ මිත්‍රසසා දෙවානං අසුචි වෙව් අසුචිසංඛිතා ව දුග්ගතඤා ව දුග්ගතඤාසංඛිතා ව ජෙගුවජා ව ජෙගුවජසංඛිතා ව පටිකකුලා ව පටිකුලසංඛිතා ව. යොජනසතං බො රාජඤ්ඤ මිත්‍රසසගජෙයා දෙව්ව උබ්බාධති. කිම්පත් තෙ මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොභිතා පාණාතිපාතා පටිච්චරතා අදින්නාදානා පටිච්චරතා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතා මුසාවාද පටිච්චරතා පසුණාය වාචාය පටිච්චරතා ඵරුසාය වාචාය පටිච්චරතා සමථප්පලාපා පටිච්චරතා අනභිජ්ඣාලු අබ්බාසනවිත්තා සමච්ඡාදි කායසස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා තෙ ආගර්භා ආරොට්ඨසානති ඉතිපි අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, අත්ථි සුකට්ඨකකථානං කම්මානං ඵලං විපාකො’ති? දුමිනාපි බො තෙ රාජඤ්ඤ පරියායෙන එවං භොතු ඉතිපි අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, අත්ථි සුකට්ඨකකථානං කම්මානං ඵලං විපාකො’ති.

කිඤ්චාපි භවං කසප පො එවමාහ, අථ බො එවං මෙ එත්ථ භොති ඉතිපි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථි සුකට්ඨකකථානං කම්මානං ඵලං විපාකො’ති.

8. “අත්ථි පන භො රාජඤ්ඤ පරියො -පෙ-”

“අත්ථි භො කසප පරියායො -පෙ-”

“යථාකථං වීය රාජඤ්ඤ?”’ති

“ඉධ මෙ භො කසප මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොභිතා පාණාතිපාතා පටිච්චරතා අදින්නාදානා පටිච්චරතා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතා මුසාවාද පටිච්චරතා සුරාමෙරයමජ්ජපමාදඤානා පටිච්චරතා තෙ අපරෙත සමයෙන ආබාධිකා භොතති දුක්ඛිතා බාලකගිලානා. යදහං ජානාමි න දුග්ගි මෙ ඉමමො ආබාධා වුඤ්ඤිතනති කායං උපසංඝමිත්තා එවංවදමි: සනති බො භො එකෙ සමණ්ණාහුමණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො ‘යෙ තෙ පාණාතිපාතා පටිච්චරතා අදින්නාදානා පටිච්චරතා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතා මුසාවාද පටිච්චරතා සුරාමෙරයමජ්ජපමාදඤානා පටිච්චරතා, තෙ කායසස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති දෙවානං තාවති-සානං සත්ඛයානනති, භවනෙතො බො පාණාතිපාතා පටිච්චරතා අදින්නාදානා පටිච්චරතා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතා මුසාවාද පටිච්චරතා සුරාමෙරය-මජ්ජපමාදඤානා පටිච්චරතා.

කුමර — රාජන්‍යයෙනි, එසේ ම මිනිස්සු දෙවියනට අපිරිසිදු හ, අසුළු කොටස් ම වෙති, දුගඳ හ, දුගඳ කොටස් ම වෙති, පිළිකුල් කටයුතු හා පිළිකුල් කටයුතු කොටස් ම වෙති. රාජන්‍යයෙනි, මිනිස් ගඳ යොදුන් සියයක් ම දෙවියනට බාධනා කෙරෙයි, කීමෙන් ද? ඔවුන්ගේ මිත්‍රාමාත්‍යයෝත් සහලේ නැගෙත් පණිවායෙන් වැළැක්කෑහු, අධිනාදනින් වැළැක්කෑහු, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළැක්කෑහු මුසවායෙන් වැළැක්කෑහු, පෙහෙදින් බසින් වැළැක්කෑහු, පරොස් බසින් වැළැක්කෑහු නිස් බසින් වැළැක්කෑහු, මෙරමා සතු දෑයට ඇලුම් නැත්තෑහු, නපුරු, සිත් නැත්තෑහු, සම්ඳිවු වුවාහු කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සහ ලොවට පැමිණියහු ද, ඔහු අවුත් 'මෙසේත් පර ලොව ඇත, සැව උපදනා සත්තු ඇත, කුශලා කුශල කර්මයන් ගේ ඵල විපාක ඇතැ' යි මෙහි අවුත් කියන්නාහු ද? රාජන්‍යයෙනි, මෙ කරුණින් ද ඔබට 'මෙසේත් පර ලොව ඇත, මෙසේත් සැව උපදනා සත්තු ඇත, කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ ඵල විපාක ඇතැ' යි මෙසේ සිතෙත් වෙ වා."

පායාසි — "භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේ මෙසේ වදරතත්, මෙහි මට 'මෙසේ මෙසේත් පරලොවෙන් නැත, උපපාදක සත්වයෝ නැත, කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ ඵල විපාක නැතැ' යි මෙසේ සිතෙත් වෙයි."

8 කුමරකසුප් — රාජන්‍යයෙනි, යම් කරුණෙකින් ඔබට මෙසේ සිතෙත් වෙ නම්, එසේ වූ තවත් කරුණක් ඇද්ද?"

පායාසි — "භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, . . කරුණක් ඇත."

කුමරකසුප් — "රාජන්‍යයෙනි, ඒ කෙසේ ද?"

පායාසි — "භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, පණිවායෙන් වැළැකී, අධිනාදනින් වැළැකී, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළැකී, මුසවායෙන් වැළැකී, මත් බව කරන පමාවට කරුණු වන රහමෙරින් වැළැකී, මගේ මිත්‍රාමාත්‍ය කෙනෙක් සහලේ නැ කෙනෙක් මෙහි වූහ. මෑත කාලයෙහි ඔහු අබාධ ඇත්තෑහු, දුකට පැමිණියහු, දඩ් ගිලන් වූවාහු ය. දන් මොහු මෙ ආබාධයෙන් නො ම නැගී සිටින්නාහ" යි යම් කලෙක දැන ගනිමි ද, එ කලැ ඔවුන් කරා එළඹැ, 'භවත්නි, යම් කෙනෙක් පණිවායෙන් වැළැක්කෑහු ද, අධිනාදනින් වැළැක්කෑහු ද, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළැක්කෑහු ද, මුසවායෙන් වැළැක්කෑහු ද, මඳය කරන පමාවට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැක්කෑහු ද, ඔහු කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සහ ලොවට පැමිණෙත්, තවතිසා වැසි දෙවියන් හා එක් වීමට පැමිණෙත්' යැ යි මෙබඳු වාද ඇති, මෙබඳු අෂ්ටි ඇති ඇතැම් මහණ බලිණු කෙනෙක් ඇත භවත්හු වූ කලී පණිවායෙන් වැළැක්කෑහු ය, අධිනාදනින් වැළැක්කෑහු ය. කාමමිත්‍රාමාත්‍යයෙන් වැළැක්කෑහු ය, මුසවායෙන් වැළැක්කෑහු ය, මදා වූ ද ප්‍රමාදස්ථාන වූ ද රහමෙරින් වැළැක්කෑහු ය.

සචෙ තෙසං හවතං සමණශ්‍රාමණිකානං සචං චචනං, හවනෙතා කායසං හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජසාන්, දෙව්‍යානං තාවතීසානං සහබ්‍යතං. සචෙ හො කායසං හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජසාන්ථ දෙව්‍යානං තාවතීසානං සහබ්‍යතං යෙන මෙ ආගන්තො ආරොචෙය්‍යාථ ඉතිපි අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, අත්ථි සුකට්ඨකකථානං කම්මානං ඵලං විපාකොති. හවනෙතා ඛො පන මෙ සධායිකා පවුට්ඨිකා, යං හවනෙතාගි දිඝං යථා සාමං දිඝං, ඵචමෙතං හට්ඨකතිති තෙ මෙ 'සාධුති' පටිසුසුදා නෙව ආගන්තො ආරොචෙතති න පන දුතං පභිණන්ති. අයමි ඛො හෙ කසප පරියායො යෙන මෙ පරියායෙන ඵචං භොති ඉතිප නත්ථි පරෙ ලොකො නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා කත්ථි සුකට්ඨකකථානං කම්මානං ඵලං විපාකොති'ති.

“තෙන හි රාජඤ්ඤ තඤ්ඤාවෙත්ථ පටිපුට්ඨසාමී, යථා තෙ ඛමෙය්‍ය තරා නං ඛන්තරෙය්‍යාසි. යං ඛො පන රාජඤ්ඤ මානුසකං වසසතං, දෙව්‍යානං තාවතීසානං ඵසො ඵකො රත්තින්ද්‍රිවො කාය රත්තියා තිස රත්තියො මාසො, තෙන මාසෙන වාදස මාසියො සංවච්ඡරො, තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බං වසසතසං දෙව්‍යානං තාවතීසානං ආයුප්පමාණං යෙ තෙ මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොභිතා පාණාතිපාතා පටිච්ඡරතා අදික්කාදනා පටිච්ඡරතා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්ඡරතා මුසාචාර පටිච්ඡරතා සුරාමෙරයමජ්ජපමාදඝානාං පටිච්ඡරතා, තෙ කායසං හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපත්තා දෙව්‍යානං තාවතීසානං සහබ්‍යතං, සචෙ පන තෙසං ඵචං හට්ඨකති. ‘යාච මයං චෙ වා තිණි වා රත්තින්ද්‍රිවොති දිබ්බෙහි පඤ්ඤාති කාමගුණෙහි සමපතිතා සමබ්බිභූතා පටිච්ඡරොම, අථ මයං පායාසිසං රාජඤ්ඤසං ගන්තො ආරොචෙය්‍යාම ඉතිපි අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, අත්ථි සුකට්ඨකකථානං කම්මානං ඵලං විපාකොති’ති, අපි නු තෙ ආගන්තො ආරොචෙය්‍යං ඉතිපි අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, අත්ථි සුකට්ඨකකථානං කම්මානං ඵලං විපාකොති’ති”?

ඉදින් ඒ හවත් මහණ- බමුණන් බස සැබෑ වී නම්, හවත් හු කාබුන් මරණින් මතු මනාගති ඇති සඟ ලොවට පැමිණෙන්නාහ, තවතිසා වැසි, දෙවියන් හා එක් වීමට පැමිණෙන්නාහ හවත්නි, ඉදින් තෙපි කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සඟ ලොවට පැමිණෙන්නාහු නම්, තවතිසා වැසි දෙවියන් හා එක් වීමට පැමිණෙන්නාහු නම්, එ කලා අවුත් 'මෙසේත් පර ලොවක් ඇත. උපපාදුක සත්වයෝ ඇත, කුශලාකුශල කර්මයන්ගේ එල විපාක ඇතැ' යි මට දන්වවු. හවත්හු වනාහි මා විසින් ඇදහිය යුතු වචන ඇත්තාහු ය, විශ්වාස කටයුතු වචන ඇත්තාහු ය, යමක් හවතුන් විසින් දක්නා ලද ද, යම් සේ මා තමා විසින් ම දක්නා ලද දයක් සේ ම වන්නේ ය". ඔහු 'මැනැවැ' යි මට පිළිවදන් දී අවුත් නො ම දන්වත්, දුකයකු නො ම එවත්. හවත් කායාපයන් වහන්ස, "මෙසේත් පර ලොව නැත, මෙසේ උපපාදුක සත්තු නැත. මෙසේ කුශලාකුශල කර්මයනට එල විපාක ඇතැ' යි යම් කරුණෙකින් මෙබඳු සිතෙක් වේද මේද, ඒ කරුණෙක් යැ.

කුමරකසුප් — "රාජන්‍යයෙනි, මෙහි ඔබ ම පිළිවිසින්නෙමි. යම්සේ ඔබට රිසියෙන්තේ ද එසේ එය විසදන්නැ. රාජන්‍යයෙනි, ඒනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් හවුරුදු සියයෙක් වේ ද, මෙය තවතිසා වැසි දෙවියනට එක් රැ දවාලෙක. ඒ රැසින් තිස් රැයෙක් (ඒ දෙවියනට) මසෙක, ඒ මසින් ඡද්ද්‍රොස් මසෙක් ඔවුනට හවුරුද්දෙක ඒ හවුරුද්දෙන් දිව්‍ය වර්ෂ දහසෙක් තවතිසා වැසි දෙවියන්ගේ ආයුෂ ප්‍රමාණය යැ. පණ්ඩිතයෝ වැළැකි අයිනැදිතින් වැළැකි, කාමමිත්‍යාචාරයන් වැළැකි, ද්‍රිසවායෙන් වැළැකි, මද්‍ය වූ ප්‍රමාදස්ථන වූ රහමෙරින් වැළැකි යම් ඔබේ උප්පාදානා කෙනෙක් සහලේ නැ කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සඟ ලොවට පැමිණියාහු, තවතිසා වැසි දෙවියන් හා එක් වීමට පැමිණියාහු නම්, ඉදින් ඔවුනට 'අපි රැදවල් දෙකක් හෝ යුතක් හෝ යම්තක් කලක් දිව්‍ය පංචකාම ගුණයන් ගෙන් සමර්ථිත වැ යමන්උත වැ ඉදුරන් හසුරුවමෝ ද, එයින් පසු අපි ගොස් පායාසි රාජන්‍යයනට 'මෙසේත් පර ලොවෙක් ඇතැ' යි 'මෙසේත් උපපාදුක සත්තු ඇතැ' යි, 'මෙසේත් කුශලාකුශල කර්මයන්ගේ එල විපාක ඇතැ' යි දන්වටහ යි සිවුනට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නට, සිවු අවුත් 'මෙසේත් පර ලොව ඇතැ' යි, මෙසේත් උපපාදුක සත්තු ඇතැ යි, මෙසේත් කුශලාකුශල කර්මයන්ගේ එල විපාක ඇතැ යි දන් වියැ හැක්ක හු ද?"

“නො භෙතං භො කසප, අපි හි මයං භො කසප වීරංකාලකතා පි භවෙය්‍යාමි. කො පනෙනං භොතො කසපස්ස ආරොවෙති. අපී දෙවා තාවතීංසාති වා, එවං දීඝායුකා දෙවා තාවතීංසා ති වා. න මයං භොතො කසපස්ස සද්දහාම අපී දෙවා තාවතීංසා හි වා එවං දීඝායුකො දෙවා තාවතීංසා ති වා”ති.

“සෙය්‍යාපාපි රාජඤ්ඤ ජට්ටජෙධා පූරිසො න පසෙය්‍යා කණ්ණසුක්කාති රූපාති, න පසෙය්‍යා නීලකාති රූපාති, න පසෙය්‍යා පිතකාති රූපාති, න පසෙය්‍යා ලොහිතකාති රූපාති, න පසෙය්‍යා මඤ්ඤවිකාති රූපාති, න පසෙය්‍යා සමච්ඡමං න පසෙය්‍යා තාරකරූපාති, න පසෙය්‍යා චන්ද්‍රිමසූරිය, සො එවං වදෙය්‍යා ‘නපී කණ්ණසුක්කාති රූපාති, නපී කණ්ණසුක්කානං රූපානං දස්‍යාචි, නපී නීලකාති රූපාති, නපී නීලකානං රූපානං දස්‍යාචි, නපී පිතකාති රූපාති, නපී පිතකානං රූපානං දස්‍යාචි, නපී ලොහිතකාති රූපාති, නපී ලොහිතකානං රූපානං දස්‍යාචි, නපී මඤ්ඤවිකාති රූපාති, නපී මඤ්ඤවිකානං රූපානං දස්‍යාචි, නපී සමච්ඡමං, නපී සමච්ඡමස්ස දස්‍යාචි, නපී තාරකරූපාති, නපී තාරකරූපානං දස්‍යාචි, නපී චන්ද්‍රිමසූරියා, නපී චන්ද්‍රිමසූරියානං දස්‍යාචි, අභමෙතං න ජානාමි, අභමෙතං න පසාමි තස්මා කං නපීති. සච්ඡො භු ඛො භො රාජඤ්ඤ වදමානො වදෙය්‍යා?’”ති

“නො භෙතං භො කසප. ‘අපී කණ්ණසුක්කාති රූපාති, අපී කණ්ණසුක්කානං රූපානං දස්‍යාචි, අපී නීලකාති රූපාති, අපී නීලකානං රූපානං දස්‍යාචි, අපී පිතකාති රූපාති, අපී පිතකානං රූපානං දස්‍යාචි, අපී ලොහිතකාති රූපාති, අපී ලොහිතකානං රූපානං දස්‍යාචි, අපී මඤ්ඤවිකාති රූපාති, අපී මඤ්ඤවිකානං රූපානං දස්‍යාචි, අපී සමච්ඡමං අපී සමච්ඡමස්ස දස්‍යාචි, අපී තාරකරූපාති, අපී තාරකරූපානං දස්‍යාචි, අපී චන්ද්‍රිමසූරියා, අපී චන්ද්‍රිමසූරියානං දස්‍යාචි ‘අභමෙතං න ජානාමි, අභමෙතං න පසාමි, තස්මා තා නපී’ති න හි සො භො කසප සච්ඡො වදමානො වදෙය්‍යා””ති.

පායාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මෙය නො ම වන්නේ ය. වැලි දු අපි (ඔවුන් එන විට) කලුරිය කළු බොහෝ කල් ඇත්තමෝ ද වන්නාවු. තවතිසා වැසි දෙව් කෙනෙක් ඇතැයි හෝ තවතිසා වැසි දෙවියෝ මෙසේ දීර්ඝ වූ ආයුෂ ඇත්තෝ යැ යි හෝ කවරෙක් නම් මෙය භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේට දන්වා ද? තවතිසා වැසි දෙවියෝ ඇතැ යි හෝ තවතිසා වැසි දෙවියෝ මෙසේ දීර්ඝ වූ ආයුෂයක් ඇත්තෝ යැ යි හෝ කියන භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේගේ වචනය අපි නො අදහවු.”

කුමරකපුප් — “රාජනායෙහි, යම්සේ ජාතාන්ධ පුරුෂයෙක් සුදු කලු රූපයන් නො දක්නේ ද, නිල් පැහැති රූපයන් නො දක්නේ ද, කසාවත් රූපයන් නො දක්නේ ද, රතු පැහැ රූපයන් නො දක්නේ ද, මදැටිය පැහැ රූපයන් නො දක්නේ ද, සම වීසම තැන් නො දක්නේ ද, කාරකා රූපයන් නො දක්නේ ද, හිර සඳ දෙක නො දක්නේ ද, හෙතෙම ‘සුදු කලු පැහැ රූප නැතැ යි, සුදු කලු රූ දක්නා කෙනෙක් ද නැතැ යි නිල් පැහැ රූ නැතැ යි, නිල් පැහැ රූ දක්නා කෙනෙක් නැතැ යි, කහව, රූ නැතැ යි, කහවත් රූ දක්නා කෙනෙක් නැතැ යි, රත් පැහැ රූ නැතැ යි රත් පැහැ රූ දක්නා කෙනෙක් නැතැ යි, මදැටිය පැහැ රූ නැතැ යි, මදැටිය පැහැ රූ දක්නා කෙනෙක් නැතැ යි, සමවීසම තැන් නැතැ යි, සම වීසම තැන් දක්නා කෙනෙක් නැතැ යි හිර සඳ නැතැ යි හිර සඳ දක්නා කෙනෙක් නැතැ යි, ‘මම මෙය නො දනිමි, මම මෙය නො දකිමි, එ හෙයින් එය නැතැ’ යි මෙසේ කියන්නේ නම්, රාජනායෙහි, එසේ කියන තැනැත්තේ මනා කොට කියන්නේ ද?”

පායාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, එසේ කියනුයේ මනා කොට නො ම කියන්නේ ය. සුදු කලු රූ ඇත. සුදු කලු රූ දක්නේ ඇත. නිල් පැහැ රූ ඇත, නිල් පැහැ රූ දක්නේ ඇත. කහවත් රූ ඇත, කහවත් රූ දක්නේ ඇත, රත් පැහැ රූ ඇත, රත් පැහැ රූ දක්නේ ඇත, මදැටිය පැහැ රූ ඇත, මදැටිය පැහැ රූ දක්නේ ඇත, සම වීසම තැන් ඇත, සම වීසම තැන් දක්නේ ඇත, කාරකා රූප ඇත, කාරකා රූප දක්නේ ඇත, හිරු සදු ඇත, හිරු සදු දක්නේ ඇත, ‘මම මෙය නො දනිමි, මම මෙය නො දකිමි, එහෙයින් එය නැතැ’ යි කියන්නේ නම්, භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, හේ කියන්නේ මනා කොට නො ම කියනුයේ ය.”

“එවමෙව ඛො ඤං රාජඤ්ඤ ජවත්තධ්මාමො මඤ්ඤ පටිභාසි, යං මං ඤං එවං වෘද්ධිං කො පනෙතං භොගතා කසපසස්ස ආරොවෙති අඤ්ඤ දෙවා තාවතිංසාති වා, එවං දීඝායුකා දෙවා තාවතිංසාති වා න මං භොගතා කසපසස්ස සද්දුභාම අඤ්ඤ දෙවා තාවතිංසාති වා එවං දීඝායුකා දෙවා තාවතිංසාති වා’ති න ඛො රාජඤ්ඤ එවං පරො ලොකො දඬුබ්බො යථා ඤං මඤ්ඤසි ඉමිනා මංසවන්තූනා. යෙ ඛො තෙ රාජඤ්ඤ සමණද්වාරමණා අරඤ්ඤ වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති අපසද්දානි අපනිගෙසාසානි, තෙ තස්ම අපමන්තා ආකාපිතො පභිතන්තා විහරන්තා දීඛං වන්තූ විසොධෙත්ති, තෙ දීඛබ්බන වන්තූනා විසුඛෙත්ත අතික්කන්තමානුසකෙත්ත ඉමඤ්ඤෙව ලොකං පසානති පරඤ්ඤ, සකෙත්ත ව ඔපපාතිකෙ. එවඤ්ඤ ඛො රාජඤ්ඤ පරො ලොකො දඬුබ්බො. නත්තෙව යථා ඤං මඤ්ඤසි ඉමිනා මංසවන්තූනා. ඉමිනාපි ඛො තෙ රාජඤ්ඤ පරියායෙන එවං භොතු: ඉතිපි අඤ්ඤ පරො ලොකො. අඤ්ඤ සත්තා ඔපපාතිකා. අඤ්ඤ සුක්කට්ඨකකථානං කම්මානං එලං විපාකො ති”

“කිඤ්චාපි හවං කසපපො එවමාහ, අථ ඉධා එවමෙව එත්ත භොති. ඉතිපි නාඤ්ඤ පනතා පරො ලොකො, නාඤ්ඤ සත්තා ඔපපාතිකා, නාඤ්ඤ සුක්කට්ඨකකථානං කම්මානං එලං විපාකො ති.

“අඤ්ඤ පන රාජඤ්ඤ පරියායො-පෙ-”

9. “අඤ්ඤ කසප පරියායො-පෙ-”

“යථා කථං විය රාජඤ්ඤති”?

කුමරකපුප් - "රාජත්‍යයෙනි, එ පරිද්දෙන් ම 'තච්ඡිසා වැසි දෙවියෝ ඇතැ' යි කියා හෝ තච්ඡිසා වැසි දෙවියෝ මෙසේ වූ දීර්ඝ ආයුපයක් ඇත්තාහ යි කියා හෝ මෙය හඬක් කාණ්ඩයෙන් වහන්සේට කවරෙක් දැනෙයි ද? තච්ඡිසා වැසි දෙවියෝ ඇතැ යි කියා හෝ තච්ඡිසා වැසි දෙවියෝ මෙසේ දීර්ඝායුප ඇත්තෝ යැ යි කියා හෝ හඬක් කාණ්ඩයෙන් වහන්සේ වදන වචනය අපි නොම හඳුනාම' යි තෙපි යම් වචනයක් වෙසේ මට කියවූ ද, එසේ වූ තෙපි මට ජාතන්ධ එකකු මෙන් එළැඹි සිටිති (පෙනෙති). රාජත්‍යයෙනි, සිංහ සිංහ පරිදි මේ මහාසිංහ වෙසේ පරලොව දැක්ක හැකි නො වේ. රාජත්‍යයෙනි, යම් මහණ බඩුණු කෙනෙක් නිහඬ වූ මද උණු මහ ඇති අරණ්ණයන් වනදුස්තයන් විනිශ්චයෙන් දුර්වලිත වෙතැයින් සෙවින් ද, සිහු එහි නො පමා වැකෙලෙස් තවන වැර ඇති වැ, ප්‍රතිපත්ති විපයයෙහි මෙහෙයු සිතැති වැ වසන්තාහු දිව්‍ය පිරිසිදු කෙරෙත්. සිහු පිරිසිදු වූ මනිසාය ඉක්මැ පැවැති දිවැසින් මේ ලොව ද පර ලොව ද උපපාදක (මාරි දුන්ඟුවිය ලබන) සත්වයන් ද දකිත්. රාජත්‍යයෙනි, වෙසේ ම පර ලොව දැක්කැ යුතු. සිංහ සිංහ පරිදි මේ මහාසිංහ නො ම දැක්කැ හැක්ක. රාජත්‍යයෙනි, මේ කරුණකින් සිංහ 'මෙසේත් පර ලොව ඇත, මෙසේත් උපපාදක සත්වයෝ ඇත, මෙසේත් සුකෘත දුෂ්කෘත කර්මයන් හේ එළ විපාක ඇතැ' යි මෙසේ සිතෙත් වේවා."

පායාසි - "හඬක් කාණ්ඩයෙන් වහන්සේ මෙසේ කියනුද, වැලින් 'මෙසේත් පර ලොව නැත, මෙසේත් උපපාදක සත්වයෝ නැත, මෙසේත් සුකෘත දුෂ්කෘත කර්මයන් හේ එළ විපාක නැතැ' යි මෙහි මට මෙසේ සිතෙත් වේයි."

9. කුමරකපුප් - "රාජත්‍යයෙනි, . . . යම් කරුණකින් මෙසේ සිතෙත් වේ නම්, එබඳු වූ තව කරුණෙක් ඇද්ද?"

9. පායාසි - "හඬක් කාණ්ඩයෙන් වහන්සේ, . . . කරුණෙක් ඇත."

කුමර - "රාජත්‍යයෙනි එ කෙසේ ද?"

“ඉධාහං හො කසප පසාමී සමණ්‍යාභමණෙ සීලවනෙක කල්‍යාණධම්මෙ ජීවිතුකාමෙ අමරිතුකාමෙ සුඛකාමෙ දුක්ඛපටිකතුලෙ. තස්ස මඤ්ඤාං හො කසප “එවං භොති” සචෙ ඛො ඉමෙ භොතොහා සමණ්‍යාභමණො සීලවනො කල්‍යාණධම්මො, එවං ජානෙය්‍යං ඉතො නො මනානං සෙයොහා භවිස්සතී”ති ඉද්දති මෙ භොතොහා සමණ්‍යාභමණො සීලවනො කල්‍යාණධම්මො වීසං වා බාදෙය්‍යං, සත්ථං වා ආභරෙය්‍යං, උඛ්ඛන්තිත්ථා වා කාලං කරෙය්‍යං, පපාතෙ වා පපතෙය්‍යං. යස්මිං ච ඛො ඉමෙ භොතොහා සමණ්‍යාභමණො සීලවනො කල්‍යාණධම්මො, න එවං ජානන්ති: ඉතො නො මනානං සෙයොහා භවිස්සතී තී, තස්මිං ඉමෙ භොතොහා සමණ්‍යාභමණො සීලවනො කල්‍යාණධම්මො ජීවිතුකාමා අමරිතුකාමා සුඛකාමා දුක්ඛපටිකතුලා. අත්තානං න මානෙත්තී”ති. අයමෙ භො කසප පරියොසා යෙන මෙ පරියොයෙන එවං භොති. ඉතිපි නත්ථී පරො ලොකො, නත්ථී සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථී සුභවදුක්ඛකානං කමොනං එලං වීපාකොති”.

“තෙන හි රාජඤ්ඤ උපමනෙක කරිස්සාමි, උපමායපි ධෙකථෙව වීඤ්ඤා සුරිසා භාසිතස්ස අත්ථං ආජානන්ති. භූතදුඛං රාජඤ්ඤ අඤ්ඤාතරස්ස ප්‍රාභමණස්ස චෙ පජාපතියො අභෙසුං. එකිස්සා පුතොහා අභොගි දසවසසුද්දෙසිකො වා ද්වාදසවසසුද්දෙසිකො වා, එකා ගඛිති උපච්ඡඤ්ඤා අථ ඛො සො ප්‍රාභමණො කාලමකාසි. අථ ඛො සො මාණවකො මාතුසපතති. එතදචොච: ‘යමිදං භොති ධනං වා ධඤ්ඤා වා රජතං වා ජාතරූපං වා, සබ්බන්තා මඤ්ඤා, නත්ථී තුයෙහත්ථ කිඤ්චි, පිතු මෙ භොති දයජ්ජං නියානෙතී”ති. එඨං වුතො සා ප්‍රාභමණි තං මාණවකං එතදචොච. ‘ආගමෙති තාව තාත යාව චිජායාමි. සචෙ කුමාරකො භවිස්සති, තස්සපි එකදෙසො භවිස්සති, සචෙ කුමාරිකා භවිස්සති සාපි තෙ ඔපභොග්ගා භවිස්සතීති. දුතියමි ඛො සො මාණවකො මාතුසපතති. එතදචොච: ‘යමිදං භොති ධනං වා ධඤ්ඤා වා රජතං වා ජාතරූපං වා සබ්බන්තා මඤ්ඤා. නත්ථී තුයෙහත්ථ කිඤ්චි, පිතු මෙ භොති දයජ්ජං නියානෙතී”ති. දුතියමි ඛො සා ප්‍රාභමණි තං මාණවකං එතදචොච. ආගමෙති තාව තාත යාව චිජායාමි. සචෙ කුමාරකො භවිස්සති තස්සපි එකදෙසො භවිස්සති, සචෙ කුමාරිකා භවිස්සති, සාපි තෙ ඔපභොග්ගා භවිස්සතීති. තතියමි ඛො සො මාණවකො මාතුසපතති. එතදචොච: ‘යමිදං භොති ධනං වා ධඤ්ඤා වා රජතං වා ජාතරූපං වා සබ්බන්තා මඤ්ඤා. නත්ථී තුයෙහත්ථ කිඤ්චි, පිතු මෙ භොති දයජ්ජං නියානෙතී”ති. අථ ඛො සා ප්‍රාභමණි සත්ථං ගහෙත්ථා ඔවරකං පටිසිත්ථා උදරං ඔපාටෙසි යාව ජනාමි යදි වා කුමාරකො යදි වා කුමාරිකා”ති.

පායාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මෙහි සිල්වත් වූ කලණ ගුණ ඇති, ජීවත් වනු කැමැති, මැරෙනු නො කැමැති, සුව කැමැති දුකට පිළිතුල් කරන මහණ බමුණන් දකිමි. භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස ඒ මට ‘ඉදින් මේ සිල්වත් කලණ ගුණ ඇති භවත් මහණ බමුණෝ ‘මෙයින් මළා වූ අපට පර ලොවැ දුගති, සැපත වන්නේ යැ’යි දන්නාහු හම්, මේ සිල්වත් ගුණවත් මහණ බමුණෝ වස හෝ කනනාහ, අවයෙන් හෝ දිවි කොර කැරැ ගන්නාහ, ගෙලැ වැල ලැ ගෙන එල්බෑ හෝ මැරෙන්නාහ, ප්‍රපාතයෙක හෝ පතින්නාහ. යම් හෙයෙකින් මේ සිල්වත් ගුණවත් මහණ බමුණෝ ‘මෙයින් මළා වූ අපට මරණින් මතු සුගති සැපතක් වෙතැ’යි මෙසේ නො දනිත් ද, එ හෙයින් ජීවත් වනු කැමැත්තාහ, මැරෙනු නො කැමැත්තාහ, සුව කැමැත්තාහ. දුකට පිළිතුල් කරන්නාහ, තමන් නො මරන්නාහ” යි මෙසේ සිතෙත් වෙයි. භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, ‘යම් කරුණෙකින් මෙසේත් පරලොව නැත, උපපාදුක සත්වයෝ නැත, කුසලා කුසල කර්මයන් ගේ එල වීපෑක හැතැ’ යි මෙසේ සිතෙත් වෙයි ද, මේත් එයට කරුණෙකි.”

කුමර — “රාජනායෙනි, එසේ වී නම්, ඔබට උපමාවක් කරන්නෙමි. උපමායෙකුදු මෙහි ඇතැම් නුවණැති පුරුෂ කෙනෙක් කී බසේ අරුත් දන ගනිත්. රාජනායෙනි, පෙර දුටත් කියමි. එක්තරා බමුණකුට දෙදෙනෙක් බිරියෝ වූහ. එකියකට දස හෝ දෙළොස් හවුරුදු වයස් වූ එක් පුතෙක් විය. අනිත් බිරිය දරු ගබඹ ඇත්තී වදන්නට ලා වූ කල් ඇත්තී වූ ය. එ කල්හි ඒ බමුණා කඳුරිය කෙළේ ය. එ කල්හි ඒ මාණවක තෙම සෙවෙත්. මව බණවා පින්වතිය, මේ යම් ධනයක් හෝ ධාන්‍යයක් හෝ රිදියක් හෝ රතෙක් හෝ වෙයි ද ඒ සියල්ල මගේ යැ, ඔබට මෙහි කිසිත් නැත. භවතිය, පියා ගෙන් මට උරුම වූ ඒ වස්තුව මට පවරව’ යි කී ය. මෙසේ කී කල්හි ඒ බැමිණි ඒ මාණවකයාට ‘දරුව, මා වදන තෙක් බලා පොරොත්තු වව (මා වදන දරු) ඉදින් කුමරෙක් වී නම්, ඔහුටත් එක් කොටසෙක් අයත් වන්නේ ය, ඉදින් කුමරියක් වී නම්, ඔ ද තට පාදපරිවාරිකා වන්නී යැ’ යි කිවු ය. දෙවෙනි වරද ඒ මාණවක තෙම සෙවෙත් මවට ‘පින් වතිය, මේ යම් ධනයක් හෝ ධාන්‍යයක් හෝ රිදියක් හෝ රතෙක් හෝ ඇද්ද, ඒ සියල්ල මගේ ය, මෙහි කිසිත් ඔබට නැත, භවතිය, පියාගෙන් මට උරුම වූ ඒ වස්තුව මට පවරව’ යි කී ය. - දෙවෙනි වරද ඒ බැමිණි ඒ මාණවකයාට ‘දරුව, මා වදන තෙක් බලව, (මා වදන දරු) ඉදින් කුමරෙක් වී නම් ඔහුටත් එක් කොටසෙක් අයත් වන්නේ ය, ඉදින් කුමරියක් වී නම්, ඔ ද තට පාදපරිවාරිකා වන්නී යැ’ යි කිවු ය. තෙවනු ද ඒ මාණවක සෙවෙත් මවට ‘පින්වතිය, මේ යම් ධනයක් හෝ ධාන්‍යයක් හෝ රිදියක් හෝ රතෙක් හෝ ඇද්ද ඒ සියල්ල මා සතු යැ, මෙහි කිසිත් ඔබ සතු නො වෙයි. භවතිය, පියා ගෙන් මට උරුම වූ ඒ වස්තුව මට පවරව’ යි කී ය. - එ කල්හි ඒ බැමිණි ආශ්‍රයක් ගෙන යහන් ගබ වැදූ එතෙක් කුසැ දරුවෙක් ඇද්ද නාත හොත් දරියක් ඇත් ද යි දනාගනිමැ’ යි බඩ පැළෑ දෑ ය.

සා අත්තානාකෙඛච ජීවිතඤ්ච ගබ්ගාඤ්ච සාපතෙය්‍යාඤ්ච විනාසෙසි. යථා තං බාලා අබ්බෙත්තා අනායබ්බසනං ආපත්තා, අයොනිසො දයජ්ජං ගවෙසන්ති එවමෙව ඛො තං රාජඤ්ඤ බාලො අබ්බෙත්තා අනායබ්බසනං ආපජ්ජිසංසි අයොනිසො පරලොකං ගවෙසන්තො, සෙය්‍යථාපි සා බ්‍රාහ්මණී බාලා අබ්බෙත්තා අනායබ්බසනං ආපත්තා අයොනිසො දයජ්ජං ගවෙසන්ති. න ඛො රාජඤ්ඤ සමණ-බ්‍රාහ්මණා සීලවතෙතා කල්‍යාණධම්මො අපකකං පරිපාචෙන්ති, අපි ච පරිපකකං ආගමන්ති, පණ්ඩිතානං අත්ථා හි රාජඤ්ඤ සමණබ්‍රාහ්මණානං සීලවතානං කල්‍යාණධම්මොනං ජීවිතතං. යථා යථා ඛො රාජඤ්ඤ සමණබ්‍රාහ්මණා සීලවතෙතා කල්‍යාණධම්මො විරා දීඝමධාන-තිට්ඨන්ති, තථා තථා බහුං පුඤ්ඤං පසවන්ති. බහුජනහිතාය ච පටි-පජ්ජන්ති බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙව-මත්‍රස්සානා, ඉමිනාපි ඛො තෙ රාජඤ්ඤ පරියායෙන එවං හොතු “ඉතිපි අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, අත්ථි සුක්කට්ඨකක-චානං කම්මොනං එලං විපාකො”ති

“කිඤ්චාපි හවං කසසපො එවමාහ, අථ ඛො එවං මෙ එත්ථ හොති-ඉතිපි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථි සුක්කට්ඨකකචානං කම්මොනං එලං විපාකොති”.

10. “අත්ථි පන රාජඤ්ඤ පරියායො—පෙ—”

“අත්ථි හො කසසප පරියායො —පෙ—”

“යථා කථං විය රාජඤ්ඤා?”ති

“ඉධ මෙහො කසසප පුරිසා වොරං ආගුචාරිං ගහෙත්වා දංසෙත්ති ‘අයං හතෙත වොරො ආගුචාරි, ඉමස්සං යං ඉච්ඡති තං දණ්ඩං පදෙණගී’ ති ත්‍යාහං එවං වදමි: ‘තෙත හි හො ඉමං පුරිසං ජීවන්තං යෙව කුමහියා පකඛිපිත්වා මුඛං පිද්ධිත්වා අපෙලන වමෙමන ඔනාඤ්ඤා අප්පය මහතිකාය බහලාවලෙපනං කාරොත්වා උඤ්ඤා ආරොපෙත්වා අගගිං දෙථා’ති. තෙ මෙ ‘සාධු’ති පටිස්සුත්වා තං පුරිසං ජීවන්තං යෙව කුමහියා පකඛිපිත්වා මුඛං පිද්ධිත්වා අපෙලන වමෙමන ඔනාඤ්ඤා අප්පය මහතිකාය බහලාවලෙපනං කාරොත්වා උඤ්ඤා ආරොපෙත්වා අගගිං දෙත්ති. යද්ද මයං ජානාම ‘කාලකතො සො පුරිසො’ති අථ නං කුමහි ඔරොපෙත්වා උඤ්ඤාදිත්වා මුඛං විවරිත්වා සතිකං ගිහප්පාකම ‘අප්පවනාමස්ස ජීවං නික්ඛමන්තා පට්ඨායාමා ති තෙවස්ස මයං ජීවං ගික්ඛමන්තා පස්සාම අයමෙ ඛො හො කසසප පරියායො යෙන මෙ පරියායෙන එවං හොති ඉතිපි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථි සුක්කට්ඨකකචානං කම්මොනං එලං විපාකො’ති.”

ඔ තොමෝ, බාල වූ අව්‍යක්ත වූ ස්ත්‍රියක් යම්සේ නොමගින් දැවැද්ද සොයන්නී අත්‍යව්‍යසනායට පැමිණියාද, එසේ ම තොමෝද ජීවිතයද දරුගබ ද වස්තුව ද නසාලූ දෑය. එසේ ම රාජන්‍යයෙනි, යම්සේ ඒ අනුවණ නොවියත් ස්ත්‍රී නොමගින් දැවැද්ද සොයන්නී අත්‍යව්‍යසනායට පැමිණියා ද, එසේ ම අනුවණ වූ නොවියත් වූ ඔබ නොමගින් පර ලොව සොයන්නාහු අත්‍යව්‍යසනායට පැමිණෙන්නාහු ය. රාජන්‍යයෙනි, සිල්වත් ගුණවත් මහණබමුණෝ නොමුහු කළ (නො ගෙවුණා වූ) ආයුෂය අතර නො ම සිදු ලත්. එහෙත් ඒ නුවණැත්තෝ ආයුෂයා ගේ පරිපාකය බලාපොරොත්තු වෙත්. රාජන්‍යයෙනි, සිල්වත් ගුණවත් මහණ බමුණනට ජීවිතයෙන් වැඩ ඇත් ම ය. රාජන්‍යයෙනි, යම් යම් සේ ම සිල්වත් ගුණවත් මහණ බමුණෝ බොහෝ දික් කලක් සිටිත් ද, එසේ එසේ බොහෝ පින් රැස් කෙරෙත්, බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස ද බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස ද ලොවට අනුකම්පා පිණිස ද දෙව මිනිස්සුට වැඩ පිණිස ද හිත පිණිස ද, සුව පිණිස ද පිළිපදිත්. රාජන්‍යයෙනි, මේ කරුණුන් ඔබට 'මෙසේත් පරලොව ඇත, උපපාදක සත්වයෝ ඇත, කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ එල විපාක ඇතැ' යි මෙසේ සිතෙත් වේ වා."

පායායි — 'භවත් කාශාපයන් වහන්සේ මෙසේ කියනත්, මේ කරුණෙහි මට වැලිද 'මෙසේත් පරලොව නැතැ' යි 'උපපාදක සත්වයෝ නැතැ' යි 'සුක්කා දුෂ්කාත කර්මයනට එල විපාක නැතැ' යි ම මෙබඳු සිතෙත් වෙයි.

10 කුමර කසුප් — "රාජන්‍යයෙනි . . එයට කරුණෙක් ඇත් ද?"

පායායි — "භවත් කාශාපයන් වහන්ස, . . එයට කරුණෙක් ඇත."

කුමරකසුප් — "ඒ කෙසේ වූයෙන් ද, රාජන්‍යයෙනි?"

පායායි — "භවත් කාශාපයන් වහන්ස, මෙහි මගේ පුරුෂයෝ වරද කළ භොරකු අල්ලා ගෙන, 'ස්වාමිනි, මේ ඔබට වරද කළ සොරෙකි, මොහුට යම්ක් කරනු කැමැත්තාහු ද, ඒ දඩුවම පණවන්නැ' යි දක්වත් ඔවුනට මම 'භවත්නි, එසේ වී නම්, ජීවත් වන්නාවූ ම මේ පුරුෂයා සැලක බහා මුව වසා පියා, තෙත් සමින්, වෙළා, තෙත් මැටියෙන් සන ලෙස පාලේප කරවා උදුනට නඟා ගිනි දෙවූ යැ යි මෙසේ කීම්. ඔහු 'මැනැවැ' යි මට පිළිවදන් දී ජීවත් වන්නාවූ ම ඒ පුරුෂයා සැලක බහා මුව වසාපියා, තෙත් සමින් වෙළා, තෙත් මැටියෙන් සන ලෙස පාලේප කරවා උදුනට නඟා ගිනි දුන්න යම් විටෙක 'ඒ පුරුෂයා කලුරිය කෙළේ යැ යි අපි දන ගත්තමෝ ද, එ විට ඒ සැළ (උදුනෙන්) බා, (පිටත වූ) පාලේපය බිඳ, මුව වසුන් හැර 'නික්මෙන්නා වූ ඔහුගේ ජීවය දකින්නමෝ නම් ඉතා යෙහෙකැ' යි සෙමෙන් බැලූවූ අපි නික්මෙන්නා වූ ඔහුගේ ජීවය නො ම දුටුවූ භවත් කාශාපයන් වහන්ස, යම් කරුණෙකින් අපට 'මෙසේත් පර ලොව නැත, මෙසේත් උපපාදක සත්වයෝ නැත, මෙසේත් සුක්කා දුෂ්කාත කර්මයනට එල විපාක නැතැ' යි මෙබඳු සිතෙත් වේ ද, මෙන් ඒ එක් කරුණෙක "

“තෙන හි රාජඤ්ඤ තඤ්ඤවෙත් පටිපුඤ්ඤාමි. යථා තෙ ඛමෙයා තථා නං ඛොකරෙය්‍යාසි. අභිජානාසි නො ත්වං රාජඤ්ඤ දිවාපෙය්‍යං උපගතො සුපිනකං පසයිතං ආරාමරාමමණ්‍යයාකං චනරාම-ණ්‍යයාකං භූමිරාමමණ්‍යයාකං පොඤ්ඤරණිරාමමණ්‍යයාකන්ති?”

“අභිජානාමහං භො කසප දිවාපෙය්‍යං උපගතො සුපිනකං පසයිතං ආරාමරාමමණ්‍යයාකං චනරාමමණ්‍යයාකං භූමිරාමමණ්‍යයාකං පොඤ්ඤරණිරාමමණ්‍යයාකන්ති.”

“රඤ්ඤන්ති තං තමහි සමයෙ චුජ්ජාපි වාමනකාපි කෙළාසිකාපි කොමාරිකාපි? ති.”

“එවං භො කසප රඤ්ඤන්ති මං තඤ්ඤං සමයෙ චුජ්ජාපි වාමනකාපි කෙළාසිකාපි කොමාරිකාපි” ති.

“අපි භු තා තුයහං ඒවං පසසන්ති පටිසන්තං වා භික්ඛමන්තං වා? ති”

“නො භෙතං භො කසප”

“තා හි නාම රාජඤ්ඤ තුයහං ඒවන්තසං ඒවන්තියො ඒවං න පසසි-සන්ති පටිසන්තං වා භික්ඛමන්තං වා කිම්පන ත්වං කාලකතසං ඒවං පසසියසි පටිසන්තං වා භික්ඛමන්තං වා? ඉමිනාපි ඛො තෙ රාජඤ්ඤ පරියායෙන එවං භොතු, ඉතිපි අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි සත්තං ඔපපාතිකා, අත්ථි සුකට්ඨකකට්ඨානං කමමානං එලං විපාකො” ති”

“කිඤ්ඤාපි හවං කසපො එවමාහ, අථ ඛො එවං මෙ එත් භොති; ඉතිපි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තං ඔපපාතිකා, නත්ථි සුකට්ඨකකට්ඨානං කමමානං එලං විපාකො” ති”

11. “අත්ථි පන රාජඤ්ඤ පරියායො—පෙ—”

“අත්ථි භො කසප පරියායො—පෙ—”

“යථා කථං විය රාජඤ්ඤ? ති”

කුමරකපුප් — “එසේ වී නම් රාජන්‍යයෙනි, මෙහි ලා ඔබ ම පිළිවිසින්නවු. ඔබට යම් සේ රිසියෙන් තේ ද, එසේ එය විසඳන්න රාජන්‍යයෙනි, දිවා නින්දට බවුවාවු ඔබ සිත්කලු ආරාම ද, සිත් කලු වන ද, සිත් කලු බිම් ද සිත්කලු පොකුණු ද සිහිනෙන් දුටුවා දනිත් ද (සිහි කෙරෙත් ද) ?”

පායාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, දහවල් නින්දට බවුවා වූ මම සිත් කලු ආරාම ද සිත්කලු වන ද සිත්කලු බිම් ද සිත්කලු පොකුණු ද සිහිනෙන් දුටුවා දනිමි (සිහි කරමි)”

කුමරකපුප් — “ඒ වේලෙහි කුණු ගැහැනු ද මීටි ගැහැනු ද බාල දරියෝ ද තරුණ දරියෝ ද ඔබට රකවල් කෙරෙත් ද?”

පායාසි — “එසේ ය භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, ඒ වේලෙහි කුණු ගැහැනු ද මීටි ගැහැනු ද බාල දරියෝ ද තරුණ දරියෝ ද මට රකවල් කෙරෙත්”

කුමරකපුප් — “ඔහු (ඒ වේලෙහි) පිවිසෙන හෝ නික්මෙන ඔබේ ජීවය දකිද?”

පායාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මෙය නො වෙයි”

කුමරකපුප් — “රාජන්‍යයෙනි, ඒ ස්ත්‍රීහු වූකලී තුටු ජීවත් වන්නෝ ජීවත් වන ඔබේ පිවිසෙන හෝ නික්මෙන ජීවය නො දකිත්. කිමෙක් ද ඔබ කලුරිය කළායු හේ පිවිසෙන හෝ නික්මෙන ජීවය දකිනු හැක්කාහු ද රාජන්‍යයෙනි, මෙ කරුණින් ‘මෙසේත් පර ලෝව ඇත, උපපාදුක සත්වයෝ ඇත, සුකෘත දුෂ්කෘත කර්මයන් හේ එල විපාක ඇතැ’ යි ඔබට මෙසේ සිතෙක් වේ වා”

පායාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේ මෙසේ කියතුදු මෙසේත් පරලොව නැතැ යි උපපාදුක සත්තු නැතැ යි සුකෘත දුෂ්කෘත කර්මයනට එල විපාක නැතැ යි මට මෙහි මෙයුදු සිතෙක් වෙයි.”

11. කුමරකපුප් — “රාජන්‍යයෙනි, එසේ කියන්නට කරුණෙක් ඇද්ද?”

පායාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මෙසේ කියන්නට (තව) කරුණෙක් ඇත”

කුමරකපුප් — “ඒ කෙබඳු ද, රාජන්‍යයෙනි?”

“ඉධ මෙ භො කසප පුරිසා වොරං ආගුවාරිං ගහෙත්වා දසොත්තා
අයා තෙ හතෙන වොරො ආගුවාරි, ඉමිසං යං ඉච්ඡති තං දණ්ඨං
පණෙහි”ති. ත්‍යාගං එවං වදාමි. ‘තෙන භි භො ඉමං පුරිසං ජීවත්තං යෙව
තුලාය තුලෙත්වා ජියාය අනස්සාසකං මාරෙත්වා පුනඳෙව තුලාය තුලෙත්වා’ති
තෙ මෙ ‘සාධු’ති පටිසසුත්වා තං පුරිසං ජීවත්තං යෙව තුලාය තුලෙත්වා
ජියාය අනස්සාසකං මාරෙත්වා පුනඳෙව තුලාය තුලෙත්ති. යද සො ජීවති,
තද ලුහුතරො ව භොති මුදුතරො ව කම්මඤ්ඤතරො ව. යද පන සො
කාලකත්තා භොති, තද ගරුතරො ව භොති පඤ්ඤාතරො ව
අකම්මඤ්ඤතරො ව අයම්පි ඛො භො කසප පරියායො යෙන මෙ
පරියායෙන එවං භොති: ‘ඉතිපි නඤ්ඤ පරො ලොකො, නඤ්ඤ සත්තා
ඔපපාතිකා, නඤ්ඤ සුකට්ඨකකට්ඨානං කම්මානං එලං විපාකො’ති.”

“තෙන භි රාජඤ්ඤ උපමානන කරිස්සාමි උපමායමිධෙකථෙව විඤ්ඤ
පුරිසා භාසිතස්ස අත්ථං ආජානන්ති. සෙයාරොපි රාජඤ්ඤ පුරිසො දිවස්,
සත්තාත්තං අයොගුලං ආදිත්තං සම්පජ්ජලිතං සජොතිභුතං තුලාය තුලෙයා,
තමෙනං අපරෙන සමයෙන සිතංතිබ්බුතං තුලාය තුලෙයා කද භු ඛො
සො අයොගුලො ලුහුතරො වා භොති මුදුතරො වා කම්මඤ්ඤතරො වා?
යද වා ආදිත්ත සම්පජ්ජලිතො සජොතිභුතො, යද වා සිත්තො
තිබ්බුතො? ති”

“යද සො භො කසප අයොගුලො තෙජොසහගතො ව භොති
වායොසහගතො ව ආදිත්තො සම්පජ්ජලිතො සජොතිභුතො, තද
ලුහුතරො ව භොති මුදුතරො ව කම්මඤ්ඤතරො ව. යද ව පන සො
අයොගුලො නෙව තෙජොසහගතො භොති න වායොසහගතො සිත්තො
තිබ්බුතො, තද ගරුතරො ව භොති පඤ්ඤාතරො ව අකම්මඤ්ඤතරො
වා ති ”

“එවමෙව ඛො රාජඤ්ඤ යද්’යං කායො ආයුසහගතො ව භොති උපමා-
සහගතො ව විඤ්ඤාණසහගතො ව, තද ලුහුතරො ව භොති මුදුතරො ව
කම්මඤ්ඤතරො ව. යද පනායං කායො නෙව ආයුසහගතො භොති න
උපමාසහගතො න විඤ්ඤාණසහගතො, තා ගරුතරො ව භොති පඤ්ඤා-
තරො ව අකම්මඤ්ඤතරො ව. ඉමිත්වාපි ඛො තෙ රාජඤ්ඤ පරියායෙන
එවං භොතු. ඉතිපි අඤ්ඤ පරො ලොකො, අඤ්ඤ සත්තා ඔපපාතිකා, අඤ්ඤ
සුකට්ඨකකට්ඨානං කම්මානං එලං විපාකො”ති.

පායාසි - “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මෙහි මගේ පුරුෂයෝ වරද කරා යොරකු අල්ලා ගෙන ‘ස්වාමීනි, මේ ඔබට වරද කළ සොරෙකි. යමක් කැමැත්තාහු නම්, ඒ දඩුවමක් මොහුට පමුණුවන්නැ’ යි දක්වත්. මම ඔවුන් බණවා ‘එසේ වී නම් භවත්නි, ජීවත්වන්නා වූ ම මේ පුරුෂයා තරාදියෙන කිරා හුස්ම ගත නොහැකි සේ කොට දුනුදියෙන් ගෙල වෙළා මරා යළි තරාදියෙන් කිරවු’ යැ යි මෙසේ කීම්. ඔහු මට ‘මැනවැ’ යි පිළිවදන් දී, ජීවත් වන්නාවූ ම ඒ පුරුෂයා තරාදියෙන් කිරා හුස්ම ගත නොහෙන සේ දුනුදියෙන් ගෙල වෙළා මරා යළි තරාදියෙන් කිරුහ. යම් කලෙක සේ ජීවත් වී ද, එකලැ (ඔහු සිරුර) වඩා හැල්ලු ද වඩා මොළොක් ද වඩා කර්මණ්‍ය ද විය. යම් විටෙක වනාහි සේ කල්‍රිය කෙළේ වේ ද, එකලැ (ඔහු සිරුර) වඩා බර ද වඩා දැඩි ද වඩා අකර්මණ්‍ය ද වෙයි. භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, යම් කරුණෙකින් මට ‘මෙසේත් පරලොව නැත, උපපාදක සත්වයෝ නැත, කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ එල වීපාක නැතැ යි මෙසේ සිතෙක් වෙයි ද, මේ ද ඒ එක් කාරණයෙකි.’

කුමරකසුප් - “රාජනායකිනි, එසේ වී නම් ඔබට උපමාවක් කරන්නෙමි. උපමායෙන් ද මෙහි ඇතැම් නුවණැති පුරුෂයෝ කියන ලද වචනයේ අරුත් දැනගන්නාහ රාජනායකිනි, යම් සේ පුරුෂයෙක් මුළුදවසෙහි මරත් කරන ලද ‘ගින්නෙන් ඇවිළ ගත්’ ගින්නෙන් දිලියෙන, ගිනි දල් සහිත යගුළියක් තරාදියෙන් කිරන්නේ නම්, පසු කලෙක සිසිල් වූ, ජිවුණු ඒ යගුළිය තරාදියෙන් කිරන්නේ නම්, කවර ද නම් ඒ යගුළිය වඩා හැල්ලු හෝ වඩා මොළොක් හෝ වඩා කර්මණ්‍ය හෝ වෙයි ද? යම් විටෙක ගින්නෙන් ඇවිළ ගත්තේ ගින්නෙන් දිලියුණේ ගිනිදල් සහිත වූයේ වී නම් එවිට ද ශාක හොත් යම් විටෙක එය සිසිල් වූයේ නිවුණේ වී නම් එවිට ද?”

පායාසි - “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, යම් විටෙක ඒ යගුළිය ගිනි සහිතත් වේ ද වායු සහිතත් වේ ද ගිනි ගත්තේ, ගින්නෙන් ඇවිළුණේ ගිනිදල් සහිත වේ ද, එවිට එය වඩා හැල්ලු ද වඩා මොළොක් ද වඩා කර්මණ්‍ය ද වෙයි. යම් විටෙක වනාහි ඒ යගුළිය නො ම ගිනි සහිත වේ ද නො ම වායු සහිත වේ ද සිසිල් වේ ද නිව්‍යේ වේ ද එවිට වඩා බර ද වඩා තද ද වඩා අකර්මණ්‍ය ද වෙයි.”

කුමරකසුප් - “රාජනායකිනි, එසේ ම යම් කලෙක වනාහි මේ සිරුර ආයුෂ සහිතත් වේ ද, උණුසුම් සහිතත් වේ ද, විඤන සහිතත් වේ ද, එකලැ වඩා හැල්ලු ද වඩා මොළොක් ද වඩා කර්මණ්‍ය ද වෙයි. යම් කලෙක වනාහි මේ සිරුර නො ම ආයුසහිත වේ ද, නො ම උණුසුම් සහිත වේ ද, නො ම විඤන සහිත වේ ද, එකලැ වඩා බර ද වඩා තද ද වඩා අකර්මණ්‍ය ද වෙයි. රාජනායකිනි, මේ කරුණෙකුත් ඔබට ‘මෙසේත් පරලොව ඇත, මෙසේත් උපපාදක සත්තු ඇත, මෙසේත් සුකෘත දුෂ්කෘත කර්මයන් ගේ එල වීපාක ඇතැ’ යි මෙබඳු සිතෙක් වේ වා.

“කිඤ්චාපි භවං කසකපො ඵවිමාහ, අප්ථො ඵවං මෙ ඵත්ථ හොති: ඉතිපි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තං ඔපපාතිකා, නත්ථි සුකට්ඨකක- වානං කම්මානං ඵලං විපාකො”ති.

12 “අත්ථි පන රාජඤ්ඤ පරියායො-පෙ-”

“අත්ථි හො කසකප්ප ජිශායො-පෙ-”

“යථා කපං විය රාජඤ්ඤාදි”?

“ඉධ මෙ හො කසකප්ප පුරිසා වොරං ආගුවාරිං ගණනා දසෙසනා, ‘අයනෙන භනෙන වොරො දාදුවාරි, දුම්පක යං ඉවජ්ඣිතං දණ්ඩං පණ්ණාසි’ති. ක්‍යාහං ඵවං වදාමි, තෙන හි හො ඉමං පුරිසං අනුපභවට්ඨ ජවීඤ්ඤ වල්ලඤ්ඤ මංසඤ්ඤ නභාරුඤ්ඤ අට්ඨිඤ්ඤ අට්ඨිමිඤ්ඤ ජීවිතා වොරොපෙට්ඨා’ති. තෙ මෙ සාධු ති පටිසසුත්තානං පුරිසං අනුපභවට්ඨ ජවීඤ්ඤ වල්ලඤ්ඤ මංසඤ්ඤ නභාරුඤ්ඤ අට්ඨිඤ්ඤ අට්ඨිමිඤ්ඤ ජීවිතා වොරොපෙට්ඨා. යද සො ආමනො හොති, ක්‍යාහං ඵවං වදාමි තෙන හි හො ඉමං පුරිසං උක්ඛානං නිපාතෙට්ඨ, අපෙට්ඨනාමසං ජීවං භික්ඛමන්තං පසෙසයාමාති. තෙ තං පුරිසං උක්ඛානං නිපාතෙට්ඨ නෙවසා මයං ජීවං භික්ඛමන්තං පසාම. ක්‍යාහං ඵවං වදාමි, තෙන හි හො ඉමං පුරිසං අවකුජ්ජ භිපාතෙට්ඨ, -පෙ- පසෙසන භිපාතෙට්ඨ -පෙ- දුතියෙන පසෙසන භිපාතෙට්ඨ, -පෙ- උඩං යටෙට්ඨ, -පෙ- ඔවුඳුකං යටෙට්ඨ -පෙ- පාණිනා ආකොටෙට්ඨ -පෙ- ලෙඩඩුනා ආකොටෙට්ඨ -පෙ- දණ්ඩන ආකොටෙට්ඨ -පෙ- සඤ්ඤන ආකොටෙට්ඨ -පෙ- ඩිට්ඨනාට්ඨ -පෙ- සන්ධුනාට්ඨ -පෙ- කිඤ්ඤනාට්ඨ, ‘අපෙට්ඨනාමසං ජීවං භික්ඛමන්තං පසෙසයාමා’ති තෙ තං පුරිසං අවකුජ්ජ භිපාතෙට්ඨ, -පෙ- පසෙසන භිපාතෙට්ඨ, -පෙ- දුතියෙන පසෙසන භිපාතෙට්ඨ, -පෙ- උඩං යටෙට්ඨ, -පෙ- ඔවුඳුකං යටෙට්ඨ, -පෙ- පාණිනා ආකොටෙට්ඨ, -පෙ- ලෙඩඩුනා ආකොටෙට්ඨ, -පෙ- දණ්ඩන ආකොටෙට්ඨ, -පෙ- සඤ්ඤන ආකොටෙට්ඨ, -පෙ- ඔවුනාට්ඨ, -පෙ- සන්ධුනාට්ඨ, -පෙ- කිඤ්ඤනාට්ඨ, නෙවසා මයං ජීවං භික්ඛමන්තං පසාම. තස්ස තදෙව චක්ඛු හොති තෙ රූපා තඤ්ඤායතනං නප්පට්ඨංවෙදෙති, තදෙව සොනං හොති තෙ සද්ද තඤ්ඤායතනං නප්පට්ඨංවෙදෙති, තදෙව සානං හොති තෙ ගඤ්ඤා තඤ්ඤායතනං නප්පට්ඨංවෙදෙති, සායෙව/ ජීවිතා හොති තෙ රසා තඤ්ඤායතනං නප්පට්ඨංවෙදෙති, සෙට්ඨ කායො හොති තෙ ථොඤ්ඤා තඤ්ඤායතනං නප්පට්ඨංවෙදෙති. අගමපි ඛො හො කසකප්ප පරියායො යෙන මෙ පරියායෙන ඵවං හොති ඉතිපි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තං ඔපපාතිකා, නත්ථි සුකට්ඨකකවානං කම්මානං ඵලං විපාකො ති”.

පායාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේ එසේ කියතත්, වැලිදු මට ‘මෙසේ ත් පරලොව නැත, මෙසේත් උපපාදුක සත්ත්‍ව නැත, මෙසේත්, කුශලාකුශල කර්මයන්ට එල වීපාක නැතැ’ යි මෙහි මෙබඳු සිතෙක් වෙයි,

12 කුමර කසුප් — “රාජන්‍යයෙනි, ... එසේ සිතන්නට කරුණෙක් ඇද්ද?”

පායාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, ... එසේ සිතන්නට කරුණෙක් ඇත”

කුමර කසුප් — “ඒ කෙසේ වූයෙක් ද? රාජන්‍යයෙනි?”

පායාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මෙහි මගේ සේවක පුරුෂයෝ, ‘ස්වාමීනි, මේ ඔබට වරද කළ සොරෙකි. මොහුට ඔබට රිසියෙන දඩුවමක් පණවන්නැ’ යි කියා වරද කළ සොරකු අල්ලා ගෙනවුත් මට දක්වත් මම ඔවුන්ට ‘එසේ වී නම් භවත්නි, මේ මිනිසා (මොහු ගේ) සිවිය ද සම ද මස් ද නහර ද ඇට ද ඇට මිදුලු ද නො නසා දිවියෙන් තොර කරවු’ යැ යි කියමි. ඔහු මට මැනවැ යි පිළිවදන් දී, සිවිය ද සම ද මස් ද නහර ද ඇට ද ඇට මිදුලු ද නො නසා ඒ මිනිසා දිවියෙන් තොර කරනී යම් වීමක ඔහු ගේ ප්‍රාණය නිරුද්ධ වන්නට පටන්ගත්තේ වේ ද, එ වීට මම ඔවුන් බණවා, ‘භවත්නි, එසේ වී නම්, මොහු ගේ නික්මෙන ජීවය දකුමෝ නම් යෙහෙකි.’ එහෙයින් මොහු උඩුකුරු කොට භොවවු’ යි කියමි ඔහු ඒ මිනිසා උඩු කුරු කොට භොවත්. අපි ඔහු ගේ නික්මෙන ජීවය නො දකුමහ. ඔවුන්ට මම එසේ වී නම් භවත්නි, මේ මිනිසා ගේ නික්මෙන ජීවය දකුමෝ නම් යෙහෙක, එහෙයින් මේ මිනිසා යැව් කුරු කොට භොවවු. ... ඇලයෙන් භොවවු . දෙවෙනි ඇලයෙන් භොවවු... උඩු දතට තබවු... යැව් දතට තබවු... අතින් තළවු . ගලින් තළවු . දංඛෙන් තළවු - අවියෙන් ගසවු මෙහාට පෙරළවු... එහාට පෙරළවු . එහාටත් මෙහාටත් පෙරළවු’ යැ යි මෙසේ කියමි. ඔහු ඒ මිනිසා යැව්කුරු කොට තබත් ... ඇලයෙන් පොවත් ... දෙවෙනි ඇලයෙන් භොවවු... උඩු දතට තබත්... යැව් දතට තබත් අතින් තළත් . දංඛෙන් තළත් . දවියෙන් ගසත්... මෙහාට පෙරළත්... එහාට පෙරළත්... එහාටත් මෙහාටත් පෙරළත් එහෙත් අපි ඔහු ගේ නික්මෙන ජීවය නො දකිමු ඔහු ගේ ඒ ඇස ම වේ ඒ රූපයෝ ම වෙත්. එහෙත් ඇස ඒ රූපායතනය පහළ නො කෙරෙයි. ඔහු ගේ ඒ තන ම වේ. ඒ ශබ්දයෝ ම වෙත් එතෙක් තන ඒ ශබ්දයායතනය පහළ නො කෙරෙයි. ඒ නාසාව ම වේ. ඒ ගන්ධයෝ ම වෙත්. එහෙත් නාසාව ඒ ගන්ධායතනය පහළ නො කෙරෙයි. ඒ දිව ම වේ ඒ රසයෝ ම වෙත්. එහෙත් දිව ඒ රසායතනය පහළ නො කෙරෙයි. ඒ කය ම වේ. ඒ ස්ප්‍ර්ෂ්ටව්‍යයෝ ම වෙත්. එහෙත් එය ඒ ස්ප්‍ර්ෂ්ටව්‍යායතනය පහළ නො කෙරෙයි. භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, යම් කරුණෙකින් ‘මෙසේත් පර ලොව නැත, මෙසේත් උපපාදුක සත්වයෝ නැත, මෙසේත් කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ එල වීපාක නැතැ’ යි මට මෙවඳු සිතෙක් වේ නම් මේ ඒ කරුණ ය.”

“තෙන හි රාජඤ්ඤං උපමනෙක කරිස්සාමි. උපමායස්සධෙකච්චො වීඤ්ඤං පුට්ඨං භාසිතස්ස අත්ථං ආඡානන්ති. භූතපුබ්බං රාජඤ්ඤං දඤ්ඤානරො සබ්බධමො සබ්බං ආදාය පච්චන්තිමං ජනපදං අගථොසි සො දෙනඤ්ඤා- තරො ගාමො තෙනුපසඬකමි, උපසඬකමිත්වා මජ්ඣෙකා ගාමස්ස ධීනො තිසඬනතුං සබ්බං උපලාපෙත්වා සබ්බං භූමියං හික්කපිත්වා එකමනා තිස්සිදි අප්ථං ඛො රාජඤ්ඤං තෙසං පච්චන්තඡානපදානං මනුස්සානං එතදභොසි. අමෙහා කස්ස නු ඛො එසො සද්දෙ එවං රජතියො එවං- කමතියො එවං මදනියො එවං බන්ධනියො එවං මුච්ඡනියො’ති ඤාතිපතීත්වා තං සබ්බධමං එතදචොට්ඨං අමෙහා කස්ස නු ඛො එසො සද්දෙ එවං රජතියො එවං කමතියො එවං මදනියො එවං බන්ධනියො එවං මුච්ඡනියො’ති. “එසො ඛො හො සමෙබ්බා නාම යසෙසසො සද්දෙ එවං රජතියො එවං කමතියො එවං මදනියො එවං බන්ධනියො එවං මුච්ඡනියො’ති. තෙ තං සබ්බං උත්තානං නිපාතෙසුං: ‘වදෙහි හො සබ්බි, වදෙහි හො සබ්බා’ති තෙව සො සමෙබ්බා සද්දමකාසි තෙ තං සබ්බං අවකුල්ලං නිපාතෙසුං. -පෙ- පසෙසන නිපාතෙසුං. -පෙ- දුතියෙන පසෙසන නිපාතෙසුං. -පෙ- උඬං යපෙසුං. -පෙ- ඔමුද්ධිකං යපෙසුං. -පෙ- පාණිනා ආකොටෙසුං. -පෙ- ලොඛුනා ආකොටෙසුං. -පෙ- දණ්ණෙන ආකොටෙසුං. -පෙ- සත්තන ආකොටෙසුං. -පෙ- ඔට්ඨනිංසු. -පෙ- සනුනිංසු. -පෙ- නිද්ධනිංසු ‘වදෙහි හො සබ්බි, වදෙහි හො සබ්බා’ති. තෙව සො සමෙබ්බා සද්දමකාසි. අප්ථං ඛො රාජඤ්ඤං තස්ස සබ්බධමස්ස එතදභොසි: යාට්ඨොලා ඉමෙ පච්චන්තඡානපද මනුස්සා. කප්ථං හි නාම අමොනියො සබ්බසද්දං ගවෙසිස්සන්ති ති තෙසං පෙසුමානානං සබ්බං ගහෙත්වා තිස්සවතුං සබ්බං උපලාපෙත්වා සබ්බං ආදාය උක්කාමි. අප්ථං ඛො රාජඤ්ඤං තෙසං පච්චන්තඡානපදානං මනුස්සානං එතදභොසි යද කීර්ණො අයං සමෙබ්බා නාම පුරිසසහගතො ව හොති, දායාමසහගතො ව වායුසහගතො ව, තදා සමෙබ්බා සද්දං කරොති යද පනායං සමෙබ්බා තෙව පුරිසසහගතො හොති න වායාමසහගතො න වායුසහගතො, නායං සමෙබ්බා සද්දං කරොති’ති.

කුමරකපුප් — “එසේ වී නම් රාජත්‍යයෙනි, ඔබට උපමාදික් කරන්නෙමි. මෙහි ඇතැම් නුවණැති පුරුෂයෝ උපමායෙන් කියන ලද වචනයේ අරුත් දනගනින් පෙර වූවක් කියමි රාජත්‍යයෙනි, එක්තරා සත් පිඹින්නෙක් සකස් ගෙන පසල් දැනවවකට ගියේ ය. හේ එක්තරා ගලක් කරා එළැඹියේ ය. එළැඹී ගම මැදැ සිටියේ, සක තුන් වරක් හඬවා සක බිමැ තබා එක් පසෙක හුන්නේ ය රාජත්‍යයෙනි, එ කල ‘පින්වත්ති, මෙයේ ඇලුම් කටයුතු මෙයේ සිත්කලු මෙයේ අසන්නන් මත් කරන, මෙයේ සිත් බඳනට කරුණු වූ, මෙයේ අසන්නන් මුසපත් කරන මේ භවකවරක් හු ගේ ද’” යි ඒ පසල් දැනවුවාසි මිනිස්තට මේ සිත විය ගහු රස් වැ ඒ සත් පිඹින්නාහු බණවා, ‘හෙමබා පුරුෂය, මෙයේ ඇලුම් කටයුතු මෙයේ සිත්කලු, මෙයේ අසන්නන් මත් කරන, මෙයේ සිත් බඳනට කරුණු වූ මෙයේ අසන්නන් මුසපත් කරන මේ භව කවරක් හු ගේ ද’” යි විවාළාහ ‘භවත්ති, යමක්හුගේ මෙයේ ඇලුම් කටයුතු, මෙයේ සිත්කලු මෙයේ අසන්නන් මත් කරන, මෙයේ සිත් බඳනට කරුණු වූ, මෙයේ අසන්නන් මුසපත් කරන මේ භව යමක් හු ගේ ද එය මේ සක නමැ යි සත්පිඹින්නා කී ය ගහු ‘පින්වත්, සක භව නහව, පින්වත් සක භව නහව’ යි ඒ සක උඩුකුරු කොට ගෙවූහ සක භව නොම පැවැත් විය . . ගහු ඒ සක යැටි කුරු කොට ගෙවූහ . . පසෙකින් ගෙවූහ . . දෙවෙනි පසෙන් ගෙවූහ . . මුදුන උඩට සිටුනා සේ තැබූහ. . . මුදුන යටට සිටුනා සේ තැබූහ. . . අත්ලෙන් තැළූහ. . . ගලින් තැළූහ. . . දංඬෙන් තැළූහ. . . අවියෙන් ගැසූහ . . මැතට පෙරළූහ. . . ඇතට පෙරළූහ. . පින්වත් සක, භව නහව, පින්වත් සක භව නහව’ යි කියා ඇත මැත පෙරළූහ. (එහෙත්) සක භව නොම පැවැත් වී ය. රාජත්‍යයෙනි, එ විට ඒ සත් පිඹින්නාහුට ‘මේ පසල් දැනවුවාසි මිනිස්සු කොතරම් අඤාන ද! මොහු කෙසේ නම් නො මඟින් සත් භව භෞයන්තාහු ද?’” යි මේ සිත විය. හේ ඔවුන් බලා සිටියැ දී ම සක ගෙන තුන් වරක සක හඬවා (සක පිඹි) එය රැගෙන නික්මැ ගියේ ය. රාජත්‍යයෙනි, ඉක්බිති ඒ පසල් දැනවුවාසි මිනිස්තට ‘භවත්ති, යම් විටෙක මේ සක මිනිසකු හා එක් වැ පැවැත්තේ ද, මිනිසාගේ උත්සාහය හා එක් වැ පැවැත්තේ ද, වායුව හා එක් වැ පැවැත්තේ ද, එකල මේ සක භව කෙරෙයි. යම් විටෙක වූ කලි මේ සක මිනිසකු හා එක් වැ නො පැවැත්තේ ද, මිනිසාගේ උත්සාහය හා එක් වැ නො පැවැත්තේ ද, වායුව හා එක් වැ නො පැවැත්තේ ද, එ විට භව නො කෙරේ’ යැ යි මෙ සිත විය.

එවමෙව ඛො රාජඤ්ඤ යදයං කායො ආයුසහගතො ච භොති උපමාසහගතො ච විඤ්ඤණසහගතො ච, තද අභික්ඛමතිපි පටික්ඛමතිපි තිස්ඨතිපි නිසීදතිපි සෙයාමපි කප්පෙති, චක්ඛුන්තාපි රූපං පසාති, සොතෙනපි සද්දං සුඤ්ඤාති, සානෙනපි ගන්ධං සායති, ජිව්හායපි රසං සායති, කායෙනපි ඵොඝබ්බං ඵුසති, මනසාපි ධම්මං විජානාති. යද පනායං කායො නෙව ආයුසහගතො භොති, න උපමාසහගතො ච න විඤ්ඤණසහගතො ච, තද නෙව අභික්ඛමති න පටික්ඛමති න තිට්ඨති න නිසීදති න සෙයාං කප්පෙති, චක්ඛුන්තාපි රූපං න පසාති, සොතෙනපි සද්දං න සුඤ්ඤාති, සානෙනපි ගන්ධං න සායති, ජිව්හායපි රසං න සායති, කායෙනපි ඵොඝබ්බං න ඵුසති, මනසාපි ධම්මං න විජානාති. ඉමීන්තාපි ඛො තෙ රාජඤ්ඤ පරියායෙන එවං භොත්තු' ඉතිපි අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි සත්තං ඔපපාතිකා, අත්ථි සුක්ඛවදුක්ඛචානං කම්මානං එලං විපාකො'ති".

"කිඤ්ඤාපි හවං කසසපො එවමාහ, අට ඛො එවමෙව එස්ථ භොති: ඉතිපි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තං ඔපපාතිකා, නත්ථි සුක්ඛවදුක්ඛචානං කම්මානං එලං විපාකො'ති".

13 "අත්ථි පන රාජඤ්ඤ පරියායො -පෙ-"

"අත්ථි භො කසසන පරියායො -පෙ-"

"යථා කථං විය රාජ.ඤ්ඤති?"

"ඉධ මෙ භො කසසප පුරිසා වොරං ආගුචාරිං ගහෙත්වා දසෙස්සන්ති. අයං තෙ හතෙන වොරො ආගුචාරි, ඉමස්ස යං ඉච්ඡති තං දඤ්ඤං පණෙහි'ති. ත්‍යාහං එවං වදාමි. තෙන හි භො ඉමස්ස පුරිසස්ස ජිවං ඡිත්ථං, අපෙචනාමස්ස ජිවං පසෙසායාමා'ති තෙ කසස පුරිසස්ස ජිවං ඡිත්ථන්ති තෙවස්ස මයං ජිවං පසසාම. ත්‍යාහං එවං වදාමි: තෙන හි භො ඉමස්ස පුරිසස්ස චම්මං ඡිත්ථං -පෙ- ම.සං ඡිත්ථං -පෙ- නභාරුං ඡිත්ථං -පෙ- අච්ඡිං ඡිත්ථං -පෙ- අච්ඡිමිඤ්ඤං ඡිත්ථං, අපෙචනාමස්ස ජිවං පසෙසායාමා'ති. තෙ කසස පුරිසස්ස චම්මං ඡිත්ථන්ති -පෙ- අච්ඡිමිඤ්ඤං ඡිත්ථන්ති තෙවස්ස මයං ජිවං පසසාම. අදමපි ඛො භො කසසප පරියායො යෙන මෙ පරියායෙන එවං භොති: ඉතිපි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තං ඔපපාතිකා, නත්ථි සුක්ඛවදුක්ඛචානං කම්මානං එලං විපාකො'ති"

රාජන්‍යයෙනි, එ පරිද්දෙන් ම යම් කලෙක මේ සිරුර ආයුෂ (ජීවිතෙන්දිය) සහිත වේ ද, උණුසුම සහිත වේ ද, විඤාන සහිත වේ ද එ කලා ඉදිරියට ද යෙයි, පෙරළා ද යෙයි, සිටුවෙන් ද වෙයි, හිඳුවෙන් ද වෙයි, ශයනය ද කෙරෙයි, ඇසින් රූප දක්නේ ද වෙයි, කනින් හඬ අසනුයේ ද වෙයි, නැහැයෙන් ශ්‍රද්ධ අහනුයේ ද වෙයි, දිවෙන් රස විඳිනුයේ ද වෙයි, කයින් හැපෙන දෑ පහස්නේ ද වෙයි, මහසින් දහම් දන්නේ ද වෙයි. යම් කලෙක වූ කවු මේ සිරුර නො ම ආයුෂ සහිත වේ ද, නො ම උණුසුම් සහිත වේ ද, නො ම විඤාන සහිත වේ ද, එ කලා නො ම ඉදිරියට යෙයි, නො ම පෙරළා යෙයි, නො ම සිටියි, නො ම හිඳියි, නො ම ශයනය කෙරෙයි, ඇසින් රූප නො ම දක්නේ ද වෙයි, කනින් හඬ නො ම අසනුයේ ද වෙයි, නැහැයෙන් ශ්‍රද්ධ නො ම අහනුයේ ද වෙයි, දිවෙන් රස නො ම විඳිනුයේ ද වෙයි, කයින් හැපෙන දෑ නො ම පහස්නේ ද වෙයි, මහසින් දහම් නො ම දන්නේ ද වෙයි. රාජන්‍යයෙනි, මේ කරුණින් ඔබට 'මෙසේත් පරලොඬ ඇත, මෙසේත් උපපාදක සත්ත්‍ව ඇත, මෙසේත් සුක්කෘත දුෂ්කෘත කර්මයන් ගේ ඵල විපාක ඇතැ' යි මෙබඳු සිතෙක් වේ වා."

පායාසි — "භවත් කාශාපයන් වහන්සේ මෙසේ වදරතු ද, වැලිත් 'මෙසේත් පර ලොව නැත, මෙසේත් උපපාදක සත්ත්‍ව නැත, කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ ඵල විපාක නැතැ' යි මෙ කරුණෙහි මට මෙසේ සිතෙක් වේ."

13. කුමරකසුප් — "රාජන්‍යයෙනි, . . එයට කරුණෙක් ඇද්ද?"

පායාසි — "ඇත, භවත් කාශාපයන් වහන්සේ."

කුමරකසුප් — "ඒ කෙබඳු එකෙක් ද?"

පායාසි — "භවත් කාශාපයන් වහන්සේ, මෙහි මගේ සේවක පුරුෂයෝ වරද කළ සොරක්කු ඇල්ලා ගෙනවුත් 'ස්වාමීනි, මේ ඔබට වරද කළ සොරෙක. ඔබට රිසියෙන දඬුවමක් මොහුට පණවන්නැ' යි කියා දක්වත්. මම ඔවුනට 'එසේ වී නම් භවත්නි, මේ මිනිසා ගේ සිවිය සිදලා මොහු ගේ ජීවය දක්කැ හෙත්තමෝ නම් යෙහෙකැයි මෙසේ කියමි. ඔහු ඒ මිනිසා ගේ සිවිය සිඳිත් එහෙත් ඔහු ගේ ජීවය අපි නො දකුමහ. එ වීට ඔවුනට 'එසේ වී නම් භවත්නි, මේ මිනිසා ගේ සම සිද ලවු . . මස සිද ලවු . . නහර සිද ලවු . . ඇට සිද ලවු . . ඇට මිදුලු සිද ලවු මේ මිනිසා ගේ ජීවය දක්කැ හෙත්තමෝ නම් යෙහෙකැ' යි මෙසේ කියමි. ඔහු ඒ මිනිසා ගේ සම සිදැ ලත් . . ඇට මිදුලු සිදැ ලත් එහෙත් අපි ඔහු ගේ ජීවය නො දකුමහ හඬත් කාශාප යන් වහන්සේ, යම් කරුණෙකින් මට 'මෙසේත් පෙර ලොව නැත, මෙසේත් උපපාදක සත්වයෝ නැත, මෙසේත් සුක්කෘත දුෂ්කෘත කර්මයන් ගේ ඵල විපාක නැතැ' යි මෙබඳු සිතෙක් වේ ද, මේ ද ඒ එක් කරුණෙකි.

‘තෙන භි රාජකුණු උපමනෙත කරිසසාමි උපමායපි ඉධෙකචෙව විකුණු පුරිසා භාසිතස්ස අත්ථං ආජානංති. භූතපුබ්බං රාජකුණු අකුණුතරො අග්ගිකො ජට්ඨො අරකුණුයතනෙ පණ්ණකුටියා වසති. අප්ථං ටො රාජකුණු අකුණුතරො ජනපදෙ සඤ්ථා දුට්ඨාසි. අප්ථං ටො යො සඤ්ථා තස්ස අග්ගිකස්ස ජට්ඨස්ස අසසමස්ස සාමනාසා එකරත්තිං වසිත්වා පඤ්ඤාමි. අප්ථං ටො රාජකුණු තස්ස අග්ගිකස්ස ජට්ඨස්ස එතදභොසි. යනුනාහං යෙන සො සත්ථාභො තෙනුපසංඛාමො, අපොචනාමෙත්ථ කිංකරි උපකරණං අධිගච්ඡයාන්ති. අප්ථං ටො සො අග්ගිකො ජට්ඨො කාලසෙසව වුවධාය යෙන සො සත්ථාභො තෙනුපසංඛාමි, උපසංඛාමිත්වා අද්දස තං. සත්ථාභො දහරං කුමාරං මජ්ඣං උපතානසෙසයාකං ජඩ්ඨිතං. දිස්වානස්ස එතදභොසි. න ටො මෙතං පතිරූපං, යමෙම පෙකඛමානස්ස මනුස්සභූතො කාලකරෙයා, යනුනාහං ඉමං දුරකං අසසමං නෙත්වා ආපාදෙයාං පොසෙයාං වසෙයාන්ති. අප්ථං ටො සො අග්ගිකො ජට්ඨො තං දුරකං අසසමං නෙත්වා ආපාදෙසි පොසෙසි වාඩිසි. යද්ද සො දුරකො දසවස්සුදෙසිකො වා භොති දාදෙවස්සුදෙසිකො වා, අප්ථං ටො තස්ස අග්ගිකස්ස ජට්ඨස්ස ජනපදෙ කිංකරිදෙව කරණියං උපපජ්ජි. අප්ථං ටො සො අග්ගිකො ජට්ඨො තං දුරකං එතදචෙව. ‘ඉච්ඡාමහං තාත ජනපදං ගතං, අග්ගිං තාත පරිවරෙයාසි. මා ච තෙ අග්ගි නිබ්බාදි. සචෙ ව තෙ අග්ගි නිබ්බායෙයා, අයං වාසි, ඉමානි කස්සානි, ඉදං අරණිසතිතං. අග්ගිං නිබ්බන්තොති අග්ගිං පරිවරෙයාසි’ති. අප්ථං ටො සො අග්ගිකො ජට්ඨො තං දුරකං උචං අනුසාසිත්වා ජනපදං අගමාසි තස්ස බිඛාපසුතස්ස අග්ගි නිබ්බාදි. අප්ථං ටො තස්ස දුරකස්ස එතදභොසි: පිතා ටො මං උචං අචච: ‘අග්ගිං තාත පරිවරෙයාසි, මා ච තෙ අග්ගි නිබ්බාදි. සචෙ ව තෙ අග්ගි නිබ්බායෙයා අයං වාසි ඉමානි කස්සානි. ඉදං අරණිසතිතං, අග්ගිං නිබ්බන්තොති අග්ගිං පරිවරෙයාසි’ති. යනුනාහං අග්ගිං නිබ්බන්තොති අග්ගිං පරිවරෙයාන්ති. අප්ථං ටො යො දුරකො අරණිසතිතං වාසියා තච්ඡි. අපොච නාම අග්ගිං අධිගච්ඡයාන්ති. නෙව යො අග්ගිං අධිගජ්ජි. අරණිසතිතං විධා ඵාලෙසි -පෙ- තියා ඵාලෙසි -පෙ- චතුර්ධා ඵාලෙසි -පෙ- පඤ්ඤාධා ඵාලෙසි -පෙ- දසධා ඵාලෙසි -පෙ- සතධා ඵාලෙසි -පෙ- සකලිකං සකලිකං අකාසි -පෙ- සකලිකං සකලිකං කච්ඡි උදුකඛලෙ කොට්ටෙසි -පෙ- උදුකඛලෙ කොට්ටෙසි මොවාතෙ මපුණ්ණි අපොචනාම අග්ගිං අධිගච්ඡයාන්ති නෙව යො අග්ගිං අධිගජ්ජි

1 සි. මු. ඉ සචෙව

2 සි. මු. ඉ අරණි

3 සි. මු. ඉ අරණි

කුමරකපුප් — “රාජත්‍යායෙනි, එසේ වී නම් ඔබට උපමාවක් කරන්නෙමි. උපමායෙනුත් මෙහි ඇතැම් නුවණැති පුරුෂ කෙනෙක් කියන ලද වචනයේ අරුත් දැනගනිත් රාජත්‍යායෙනි, පෙර වූවක් කියමි. එක්තරා ගිනි පුදන පටිලයෙක් වෙනෙහි කොළ සෙවිලි කළ පැලෙක වෙසෙයි. රාජත්‍යායෙනි, එ කලා දනව්වෙක එක්තරා වෙළෙඳ මුළුවෙක් නැගී සිටියේ ය. (ගමන් ඇරැඹියේ ය). ඉක්බිති ඒ වෙළෙඳ මුළුව ඒ ගිනි පුදන පටිලයා ගේ අපසුව ඝමීපයෙහි එක් රැස් වැස නික්මා ගියේ ය. එ කලා ඒ ගිනිපුදන පටිලයාට ‘ඒ වෙළෙඳ මුළුව වුසු තැනට ගියෙමි නම් යෙහෙක. ඒ දී කිසි උපකරණයක් ලද්දෙමි වීම නම් යෙහෙකැ’ යි මේ සිත විය. ඉක්බිති ඒ ගිනි පුදන පටිලයා කලින් ම නැගී සිට, ඒ වෙළෙඳ මුළුව රැඳී සිටි තැනට එළැඹියේ ය. එළැඹ, ඒ වෙළෙඳ මුළුව වුසු තැන හැර දමා පියන ලද උඩුකුරු වැ හෝනා ඉතා කුඩා පුරුවකු දිවිය දැකීමෙන් ඔහුට ‘මා දක්ක දී මිනිස් වූයෙක් කලුරිය කරන්නේ ය යන යමෙක් ඇද්ද, එය මට නො සුදුසු ය. මේ දරුවා අසපුවට ගෙන ගොස් ඇති දැඩි කෙළෙම් නම් පෝෂිත කෙළෙම් නම්, වඩා ගන්නෙමි නම් ඉතා යෙහෙකැ’ යි මේ සිත විය. ඉක්බිති ඒ ගිනි පුදන පටිල තෙම ඒ දරුවා අසපුවට ගෙන ගොස් ඇති දැඩි කෙළේ ය, පෝෂිත කෙළේ ය, වඩා ගත්තේ ය යම් කලෙක ඒ දරු දස වස් හෝ දෙළොස් වස් ඇත්තේ වී ද, එ කලා ඒ ගිනි පුදන පටිලයාට දනව්වෙහි කිසියම් කටයුත්තක් උපන. එ කලා හේ ගිනි පුදන පටිල තෙම ඒ දරු බණවා, ‘දරුව, දනව්වට යන්නට කැමැත්තෙමි. දරුව, ගින්න පුදව, තගේ ගින්න නො නිවේ වා, ඉදින් තගේ ගින්න නිවී ගියේ නම්—මේ වැයමය, මේ දර ය, මේ ගිනි ගානා දඬු දෙක ය. (මෙයින්) ගිනි උපදවා ගිනි පුදව’ යි මේ වචන කී ය. ඉක්බිති ඒ ගිනි පුදන පටිල තෙම ඒ දරුවාට මෙසේ අනුශාසනා කොට දනව්වට ගියේ ය. ක්‍රීඩායෙහි යෙදුණු ඔහු ගේ ගින්න නිවී ගියේ ය. එ විට ඒ දරුවාට ‘මා පියා මට ‘දරුව ගින්න පුදව, තගේ ගින්න නො නිවේ වා ඉදින් තගේ ගින්න නිවී ගියේ නම්, මේ වැය ය, මේ දර ය, මේ ගිනි ගානා දඬු දෙක ය (මෙයින්) ගිනි උපදවා ගිනි පුදව’ යි කීයේ ය. මම ගිනි උපදවා, ගිනි පිදීම තම යෙහෙකැ’ යි සිතා, ගිනි ගානා දඬු දෙක වැයෙහි සැස්සේ ය (එහෙත්) හේ ගිනි නො ම ලැබී ය. ගිනි ගානා දඬු දෙක දෙකට පැළී ය. . . . තුනට පැළී ය. . . සතරට පැළී ය. . . පසට පැළී ය. . . දහයට පැළී ය. . . සියයට පැළී ය. . . කැබැලි කැබැලි කෙළේ ය. . . කැබැලි කැබැලි කොට වෙනෙහි කෙටි ය. . . වෙනෙහි කොටා, ‘ගිනි ලදීම නම් යෙහෙකැ’ යි සිතා, මහ සුළඟෙහි පිඹ හළේ ය. (එහෙත්) හේ ගිනි නො ම ලැබී ය.

අප් ඛො සො අග්ගිකො ජට්ඨො ජනපදෙ තං කරණියං තිරොක්ඛා,
 යෙන සකො අසසමා තෙත්තපසඛාමි, උපසඛාමිත්වා තං දුරං
 එතදවොච 'කච්චි තෙ තාත අග්ගි න භිබ්බුතො'ති. ඉධ මේ
 තාත ඛිඩ්ඛාපසුත්තස්ස අග්ගි භිබ්බායි. තස්ස මෙ එතදභොසි. පිතා ඛො
 මං එවං අවච්චි. අග්ගිං තාත පරිවරෙය්‍යාසි, මා ච තෙ අග්ගි භිබ්බායි.
 සචෙ ච තෙ අග්ගි තිබ්බායෙය්‍ය අයං වාසි ඉමාති කඝාති ඉදං
 අරණියහිතං, අග්ගිං කිබ්බතොත්වා අග්ගිං පරිවරෙය්‍යාසි ති යනත්තාහං.
 අග්ගිං කිබ්බතොත්වා අග්ගිං පරිවරෙය්‍යානති. අප් ඛවාහං තාත
 අරණියහිතං වාසියා තච්ඡං අපොචනාම අග්ගිං අධිගච්ඡෙය්‍යානති.
 නෙවාහං අග්ගිං අධිගච්ඡං. අරණියහිතං වීධා ඵාලෙසිං -පෙ- ක්ථිං
 ඵාලෙසිං -පෙ- චතුර්ධා ඵාලෙසිං -පෙ- පඤ්ඤාධා ඵාලෙසිං -පෙ- දසධා
 ඵාලෙසිං -පෙ- සතධා ඵාලෙසිං -පෙ- සකලිකං සකලිකං අකාසිං -පෙ-
 සකලිකං සකලිකං කර්ථා උදුක්ඛලෙ කොට්ඨෙසිං -පෙ- උදුක්ඛලෙ
 කොට්ඨෙත්වා මහාවාතෙ භිජුණිං අප්පචනාම අග්ගිං අධිගච්ඡෙය්‍යානති.
 නෙවාහං අග්ගිං අධිගච්ඡානති. අප් ඛො තස්ස අග්ගිකස්ස ජට්ඨස්ස
 එතදභොසි යාවධාලො අයං දුරංකො අබ්‍යාතො. කපං හි නාම
 අයොනියො අග්ගිං ගච්චෙසිස්සති ති තස්ස පෙක්ඛමානස්ස අරණියහිතං
 ගහොත්වා අග්ගිං තිබ්බතොත්වා තං දුරංකං එතදවොච එවං ඛො තාත
 අග්ගි භිබ්බතොත්වා, නත්ථෙව යථා ත්වං බාලො අබ්‍යාතො
 අයොනියො අග්ගිං ගච්චෙසිස්සති ති,

එවමෙව ඛො ත්වං රාජඤ්ඤ බාලො අබ්‍යාතො අයොනියො
 පරලොකං ගච්චෙසිස්සති. පට්ඨිත්තප්පෙත්තං රාජඤ්ඤ පාපකං දිට්ඨිතං.
 පට්ඨිත්තප්පෙත්තං රාජඤ්ඤ පාපකං දිට්ඨිතං. මා තෙ අභොසි දිසරත්තං
 අභිකාය දුක්ඛායා''ති.

'කීඤ්ඤාපි භවං කසකපො එවමාහ, අප් ඛො නෙවාහං සකොත්ථි
 ඉදං පාපකං දිට්ඨිතං පට්ඨිත්තප්පෙත්තං. රාජා පි මං පසෙනදි කොසලො
 ජාතාත් තිරොරාජානොපි: 'පායාසිරාජඤ්ඤ එවංවාදි එවංදිට්ඨි ඉතිපි
 නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තං ඔපපාතිකා, නත්ථි සුකච්ඡුකඛවානා
 කම්මානං එලං විපාකො ති. සවාහං භො කසකප ඉදං පාපකං දිට්ඨිතං.
 පට්ඨිත්තප්පෙත්තං, භවිස්සානති මෙ වත්තාරො, යාවධාලො පායාසි-
 රාජඤ්ඤ යාවධාබ්‍යාතො දුක්ඛතීතොහිති. කොපෙනපි නං හරිස්සාමි,
 මඤ්ඤාපි නං හරිස්සාමි, පලාසෙනපි නං හරිස්සාමි ති.'

එ කලා ඒ ගිනි පුදන ජට්ට තෙම දනව්වෙහි ඒ කටයුත්ත නිමවා සිය අසපුවට පැමිණියේ ය පැමිණ ඒ දරුවාට 'කිමෙක් ද දරුව, තමේ ගිනි නො නිව්ගේ ද?' යි කී ය 'පියාණෙනි, මෙහි ක්‍රීඩායෙහි යෙදුණු මා ගේ ගිනි නිව් ගියේ ය ඒ මට 'දරුව, ගිනි පුදුව, තමේ ගින්න නො නිව් ව , ඉදින් තමේ ගින්න නිව් ගියේ වී නම්, 'මේ වැය ය, මේ දර ය, මේ ගිනි ගානා දඩු දෙක ය (මෙයින්) ගිනි නිපදවා ගිනි පුදුව' යි මා පියා මට කී ය. (එ බැවින්) මම ගිනි නිපදවා ගිනි පිදීම නම් යෙහෙකැ' යි මට මේ ඥාත විය. පියාණෙනි, ඉක්බිති මම ගිනි ලදිම් නම් යෙහෙකැ යි සිතා ගිනි ගානා දඩු දෙක වැයෙන් සැස්සෙමි. (එහෙත්) මම ගිනි නො ලදිම් ගිනි ගානා දඩු දෙක දෙකට පැළිමි. . . තුනට පැළිමි . සතරට පැළිමි . පසට පැළිමි . අයයට පැළිමි . . . සියයට පැළිමි . . . කැබැලි කැබැලි කෙළෙමි කැබැලි කැබැලි කොට වනෙහි ලා කෙටිමි . වනෙහි ලා කොට, ගිනි ලදිම් නම් මැනැවැ යි සිතා මහ සුළඟෙහි පිඹ හළෙමි. එහෙත් මම ගිනි නො ලදිම්' යි මෙ පවත් කී ය. "මේ දරු තෙම කොතරම් අනුවණ ද! කොතරම් අවියක් ද! කෙසේ නම් නොමගින් ගිනි සෙව් දැ!!!" යි ඒ ගිනිපුදන ජට්ටයාට මේ සිත විය. හේ ඔහු බලා සිටිය දී ගිනිගානා දඩු දෙකක් ගෙන ගිනි නිපදවා 'දරුව, මෙසේ ම ගිනි ඉපදව්වා යුතු ය. අනුවණ වූ නොවියක් තෝ යමෙක් නොමගින් ගිනි සෙව්ගෙහි ද එසේ ගිනි ඉපිදව්වා නො හැක්කැ' යි කී ය.

රාජත්‍යයෙනි, අනුවණ වූ නොවියක් වූ ඔබ නො මගින් පර ලොව භොග්‍යත්තාභ. රාජත්‍යයෙනි, තෙල ලැමක දෘෂ්ටිය බැහැර කරන්න. එය ඔබට දික් කලක් අවැඩ පිණිස දුක් පිණිස නො වේ වා."

පායාසි — "ඥාත කාශාපයන් වහන්සේ මෙසේ වදාරනත් වැලි මේ ලාමක දෘෂ්ටිය බැහැර කරන්නට මම නො හැක්කෙමි. පායාසි රාජත්‍ය 'මෙසේත් පර ලොව නැත, උපසාදුක සත්වයෝ නැත, සුකෘත දුෂ්කෘත කර්මයන් ගේ එල වීපාක නැතැ' යි පායාසි රාජත්‍ය තෙම මෙබඳු වාද ඇත්තෙක, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තෙකැ' යි පසේනදි කොසොල් රජ ද මා දනි, පිටත දැනුවති රජුහු ද දනිත්. හවත් කාශාපයන් වහන්ස, ඉදින් මම මේ ලාමක වූ දෘෂ්ටිය බැහැර කෙළෙමි වීම නම් 'මේ පායාසි රාජත්‍ය තෙම ඉතා බාලයෙක, ඉතා නොවියක් ය කරුණු වරදවා ගන්නා සුල්ලෙකැ' යි මට කියන්නෝ වන්නාහ (එ බැවින්) ඔවුන් කෙරෙහි කෝපයෙනුත් මේ දෘෂ්ටිය ගෙන හැසිරෙන්නෙමි, ඔබ කී මනා කරුණු මකන ස්වභාවයෙන් යුක්තව ද ඒ දෘෂ්ටිය ගෙන හැසිරෙන්නෙමි, යුගග්‍රාහයෙන් ද ඔවුනට (එකට එක කිරීමක් වශයෙන්ද) මේ දෘෂ්ටිය ගෙන හැසිරෙන්නෙමි "

14 “තෙන හි රාජක්කං උපමනෙන කරිස්සාමි. උපමායපිටෙකච්චෙව වික්ඛංසු පුරිසා භාගිතස්ස අත්ථං ආජානන්ති භූතපුබ්බං. රාජක්කං මහාසකට්ඨස්සෝ සකට්ඨහස්සං පුරස්මිං ජනපද පද්දමං ජනපදං අගමායි. සො යෙන යෙන ගච්ඡති ඛිට්ඨමෙව පරියාදියති තිණකට්ඨාදකං හරිතකපණණං. තඤ්ඤං ඛො පන සත්ථ දො යත්ථාහා අභෙසුං, එකො පක්ඛන්තං සකට්ඨන්තං එකො පක්ඛන්තං සකට්ඨන්තං. අප් ඛො තෙසං සත්ථවාහානං එතද්දොසි අයං ඛො පන මහාසකට්ඨස්සෝ සකට්ඨහස්සං. තෙ මයා යෙන යෙන ගච්ඡාමි ඛිට්ඨමෙව පරියාදියති තිණකට්ඨාදකං හරිතකපණණං. යනුනු න මයං ඉමං සත්ථං ද්විධා විහරෙය්‍යාමි එකතො පක්ඛි සකට්ඨනාති, එකතො පක්ඛි සකට්ඨනාතිති. ණෙ තං සත්ථං ද්විධා විහරිංසු එකතො පක්ඛි සකට්ඨනාති එකතො පක්ඛි සකට්ඨනාති. එකො තාච සත්ථවාහො ඛුං තිණක්ඛි කථික්ඛි උදකක්ඛි ආරොපෙත්වා සත්ථං පයාපෙසි. ද්විහනිහං පයාතො ඛො පන සො සත්ථො අද්දසං පුරිසං කාළං ලොභිතක්ඛං සන්තඛිකලාපං කුමුදමාලිං අලලවත්ථං අලලකෙසං කද්දුමලකඛිතෙහි වකෙකති හඤ්ඤා රථෙන පටිපථං ආගච්ඡන්තං. දිස්වා එතද්දොච්ච ‘කුතො හො ආගච්ඡමි’ති ‘අමුක්ඛො ජනපද’ති ‘කුභිං ගමිස්සමි’ති ‘අමුක්කං නාම ජනපදන්ති.’ ‘තච්චි හො පුරතො කන්තාරෙ මහාමෙසො අභිප්පවුට්ඨො?’ති එවං ඛො හො පුරතො කන්තාරෙ මහාමෙසො අභිප්පවුට්ඨො. ආසිංහොදකානි වටුමාති ඛුං තිණක්ඛි කථික්ඛි උදකක්ඛි, ජට්ඨිට්ඨං හො පුරාණාති තිණාති කථික්ඛි උදකාති, ලහුභාරෙහි සකට්ඨෙහි සිසිසං ගච්ඡථ මා යොග්ගාති කිලමෙථාති. අප් ඛො සො සත්ථවාහො සත්ථිකෙ ආමනෙසි අයං හො පුරිසො එවමාහ: පුරතො කන්තාරෙ මහාමෙසො අභිප්පවුට්ඨො¹, ආසිංහොදකානි වටුමාති, ඛුං තිණක්ඛි කථික්ඛි උදකක්ඛි, ජට්ඨිට්ඨං හො පුරාණාති තිණාති කථික්ඛි උදකාති, ලහුභාරෙහි සකට්ඨෙහි සිසිසං ගච්ඡථ මා යොග්ගාති කිලමෙථාති, ජට්ඨිට්ඨං හො පුරාණාති තිණාති කථික්ඛි උදකාති, ලහුභාරෙහි සකට්ඨෙහි සත්ථං පයාපෙථාති. ‘එවං හො’ති ඛො තෙ සත්ථිකා තස්ස සත්ථවාහස්ස පටිසසුත්වා, ජට්ඨිට්ඨො පුරාණාති තිණාති කථික්ඛි උදකාති ලහුභාරෙහි සකට්ඨෙහි සත්ථං පයාපෙසුං තෙ පඨමෙපි සත්ථවාහෙ න අද්දසංසු තිණං වා කථං වා උදකං වා, දුතියෙපි සත්ථවාහෙ -ථෙ- තතියෙපි සත්ථවාහෙ -ථෙ- චතුත්තෙපි සත්ථවාහෙ -ථෙ- පක්ඛිමෙපි සත්ථවාහෙ -ථෙ- ජට්ඨෙපි සත්ථවාහෙ -ථෙ- සත්තමෙපි සත්ථවාහෙ න අද්දසංසු තිණං වා කථං වා උදකං වා. සට්ඨෙව අනායබ්‍යසනං ආභර්ජිංසු. යෙ ව තස්සිං සත්ථො අභෙසුං මනුස්සො වා පසු වා සට්ඨෙ සො යකෙකො අමනුස්සො හට්ඨෙසි, අට්ඨිකානෙව සෙසෙසි.

14. කුමරකසුප් — “එසේ වී නම් රාජන්‍යයෙනි, ඔබට උපමාවක් කරන්නෙමි. උපමායෙකුත් මෙහි ඇතැම් නුවණැති පුරුෂයෝ කියන ලද වචනයේ අරුත් දන ගන්නාහ. පෙර වූවක් කියමි රාජන්‍යයෙනි, ගැල් දහසක් වූ මහ ගැල් මුළුවක් පෙර දිගැ දැනවුවත් නික්මැ පැයිමි දිගැ දැනවිමකට ගියේ ය. එය යම් යම් මහෙකින් යෙයි ද, ඒ ඒ මහ තණ දර දිය ද යටත් පිරිසෙයින් නිල් තණ කොළ ද ඉතිරි නො වැ අවසන් වෙයි. ඒ ගැල් මුළුයෙහි එකෙක් ගැල් පන්සියයකට ද තවෙකෙක් ගැල් පන්සියයකට ද යි සාත්තු නායකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. එ කලා ඒ සාත්තු නායකයනට ‘ගැල් දහසක් වූ මෙය මහ ගැල් මුළුවෙකි. ඒ අප යන යන මහැ තණ දර දිය නිල් කොළ යන මේ සියල්ල වහා ම නො ඉතිරි වැ නිමාවට යෙයි. එක් කොටසකට ගැල් පන්සියයක් ද ඉතිරි කොටසටත් ගැල් පන්සියයක් ද යි මේ ගැල්මුළුව දෙ කොටසකට බෙද ගන්නමෝ නම් ඉතා යෙහෙකි’ යි මේ සිත විය. ඔහු ඒ ගැල් මුළුව එක් කොටසකට ගැල් පන්සියය පන්සියය කොට දෙකට බෙදූහ. (ඔවුන් ගෙන්) පළමු කොට එක් ගැල් නාවක් බොහෝ තණ ද දර ද දිය ද (ගැල්හි) නංවා ගෙන ගැල් මුළුව පැදවී ය. දෙතුන් දිනක් ගියා වූ ඒ ගැල්මුළුව ලේ පැහැ ඇස් ඇති බැදනත් හියවුරු ඇති ගෙලා පලන් හෙළ ඇඹුල මල්දම් ඇති, තෙත් වස්ත්‍ර ඇති, තෙත් කෙහෙ ඇති, මඩ වැකි සකින් යුත් සොදුරු රියෙකින් ඉදිරියට එන කළු වන් මිනිසකු දිවී යා. දක ‘හවත, කොයින් එයි දැ’ යි විචාළේ ය. ‘අයෝ දැනවුවෙන් එමී’ යි හේ කීව. ‘කොහි යන්නෙහි ද?’ යි අනෙකා ඇසී ය. ‘අයෝ නම් දැනවිට යෙමි යි පළමු කැනැත්තේ කී ය ‘කිම හවත, ඉදිරි කතරෙහි මහ වැසි වට ද?’ යි අනෙකා ඇසී ය. ‘එසේ ය. හවත, ඉදිරියේ කතරෙහි මහවැසි වට. මංහු ද කසුරුලී ද දියෙන් පිරි ඇත. තණ ද දිය ද බොහෝ ඇත. හවත, පරණ වූ තණ දර දිය ඉවත ලව්. ලුහු බර ඇති ගැලින් යුතු වැ වහ වහා යව. ගොනුන් නො වෙහෙස ව, යි පළමු කැනැත්තා කීය. එ වීට ඒ ගැල් නා තෙම ගැල්පවුන් බණවා, ‘හවත්නි, ඉදිරි කතරෙහි මහවැසි වටැ යි, ‘මංහු ද කසුරුලී ද දියෙන් තෙත් වැ ඇතැ යි ‘තණ දර දිය ද බොහෝ යැ’ යි, හවත්නි, පරණ තණ දර දිය ඉවත ලවුයැ’ යි, ‘ලුහු බර ඇති ගැලින් යුතු වැ වහ වහා යන්නැ යි, ගොනුන් නො වෙහෙසන්නැ යි මේ මිනිසා කීයයි. හවත්නි, පරණ තණ දර දිය ඉවත දමවු. ලුහු බර ඇති ගැලින් යුතු වී වහ වහා ගැල් මුළුව පදවවු යැ යි කී ය ‘එසේ ය, පින්වතැ යි ඒ ගැල්-පදවෝ ඒ ගැල්නාවාට පිළිවදන් දී, පරණ තණ දර දිය ඉවත ලා, ලුහු බර ගැල් වලින් යුතු වැ ගැල්මුළුව පැදවුහ. ඔහු පළමු ගැල් නවාතැනෙහි ද තණ හෝ දර හෝ දිය හෝ නො දුටුහ. දෙවෙනි ගැල් නවාතැනෙහි ද . . . තෙවෙනි ගැල් නවාතැනෙහි ද . . . සතර වන ගැල් නවාතැනෙහි ද . . . පස් වන ගැල් නවාතැනෙහි ද . . . සවන ගැල් නවාතැනෙහි ද . . . සත්වන ගැල් නවාතැනෙහි ද තණ හෝ දර හෝ දිය හෝ නො දුටුහ. සියල්ලෝ ම විනාශයට පැමිණියහ. ඒ ගැල්මුළුවෙහි යම් මිනිස් කෙනෙක් හෝ සිවුපා කෙනෙක් හෝ වූ ද ඒ සියල්ලන් ඒ නොමිනිස් යක්ෂ මහලෝ ය. ඇට පමණක් ඉතිරි කෙළේ ය.

යද අඤ්ඤාසි දුතියො සත්ථවාහො ඛණ්ඩකායො ඛො හො දුතියො සත්ථවාහි, ඛණ්ඩ කිණ්ණෙකි කඨකෙකි උදකකෙකි ආරොපෙතො සත්ථා පයාපෙසි ද්විතීයො පයාතො ඛො පතොසො සත්ථා අද්දස පුරිසං කාළං ලොභිතකං සත්ථාධකලාපං කුමුදමාලිං අරුචන්ද්‍රං අරුචකෙසං කද්දලමෘත්තෙහි වකෙකහි හද්දන රටෙන පටිපටං ආගවජ්ජනං. දිස්වා එතදවොච කුතො හො ආගවජ්ජි'ති 'අමුකමො ජනපද'ති 'කුහිං ගමිසාසි'ති 'අමුකං නාම ජනපදකැ.' 'ස වටී හො පුරතො කතනාරෙ මහාමෙසො අභිප්පු වධා'ති 'එවං ඛො හො පුරතො කතනාරෙ මහාමෙසො අභිප්පු වධා, ආසිසොකානි වටුමානි, ඛණ්ඩ කඨකෙකි උදකකෙකි, ජට්ඨිමිට හො පුරාණානි කිණ්ණානි කඨකානි උදකානි, ලුහුහාරෙහි සකටෙහි සිසිසිසං ගවජට, මා යොග්ගානි කිලමෙටානි. අට ඛො සො සත්ථවාහො සත්ථකෙ දාමනෙකසි අයං හො පුරිසො එවමාන'පුරතො කතනාරෙ මාමෙසො අභිප්පු වධා, ආසිසොකානි වටුමානි, ඛණ්ඩ කඨකෙකි උදකකෙකි, ජට්ඨිමිට හො පුරාණානි කිණ්ණානි කඨකානි උදකානි, ලුහුහාරෙහි සකටෙහි සිසිසිසං ගවජට, මා යොග්ගානි කිලමෙටානි. අයං ඛො හො පුරිසො නෙව අමුකං මිසො න ඤාතිසාලොභිතො. කටං මාං ඉමසං සද්ධාය ගමිසා ම? න ඛො ජට්ඨිමිටකානි පුරාණානි කිණ්ණානි කඨකානි උදකානි යථාහතෙන හණ්ණෙන සත්ථා පයාපෙසට. න නො පුරාණං ජට්ඨිමිටකානි. 'එවං හො ති ඛො තෙ සත්ථකා තස්ස සත්ථවාහස්ස පටිඤ්ඤානා යථාහතෙන හණ්ණෙන සත්ථා පයාපෙසු. තෙ පට්ඨමෙ පි සත්ථවාසෙ න අද්දසං සු කිණ්ණං වා කඨකං වා උදකං වා, දුතියො පි සත්ථවාසෙ තතියො පි සත්ථවාසෙ චතුසො පි සත්ථවාසෙ පඤ්ඤමෙ පි සත්ථවාසෙ ජට්ඨිමි පි සත්ථවාසෙ සත්තමෙ පි සත්ථවාසෙ න අද්දසං සු කිණ්ණං වා කඨකං වා උදකං වා තඤ්ඤා සත්ථා අද්දසං සු අනායාසානං දායකං. යෙ ච තස්ස සත්ථා පි අභෙසු මනුසා වා පසු වා, තෙසං අභිප්පුකානෙව අද්දසං සු තෙන යමෙකෙන අමනුසොකානි හත්ථිකානාං. අට ඛො සො සත්ථවාහො සත්ථකෙ ආමනෙකසි' අයං ඛො හො සත්ථා අනායාසානං දායකං යථා තං තෙන බාලෙන සත්ථවාහෙන පරිණායකෙන. තෙනහි හො යානමුකං සත්ථා අපසාදානි ජණියානි, තානි ජට්ඨිමිටා, යානි ඉලිසං සත්ථා මහාසාදානි පණියානි තානි දාදියොති. 'එවං හො'ති ඛො තෙ සත්ථකා තස්ස සත්ථවාහස්ස පටිඤ්ඤානා යානි සත්ථා සත්ථා අපසාදානි ජණියානි තානි ජට්ඨිමිටා යානි තස්ස සත්ථා මහාසාදානි පණියානි තානි දාදියො, සොත්තං තං කතනාරං නිසාරිං යථා තං ජණිතෙන සත්ථවාහෙන පරිණායකෙන.

1. අභිප්පව්වධා PMS

2. යථාහතෙන ජෙසං

දෙවෙනි, ගැල් නා තෙම 'භවත්ති, ඒ ගැල් මුළුව නික්ම යොස් බොහෝ කල් ගියේ වේ යැ යි යම් විටෙක දැන ගත්තේ ද, එ විට බෙ හො තණ ද දර ද දිය ද පටවා ගැල් මුළුව පිටත් කැරවී ය. මේ ගැල්මුළුව දෙතුන් දිනක් ගියේ ම ලේ පැහැ ඇස් ඇති, බැඳ ගත් හියවුරු ඇති (ගෙලාදුරු) හෙළාමුල් මල්දමක් ඇති, තෙත් වස්ත්‍ර ඇති, රොත් කෙහෙ ඇති, මඩ-වැනුණු සකින් යුත් සොදුරු රියෙකින් ඉදිරියට එන කළු පැහැ පුරුෂයකු දිවී ය. දැක 'භවත කොයිබිත් එයි ද?' යි විචාළේ ය. 'අයෝ දනව්වෙනැ' යි හේ කීව. 'කොහි යෙහි ද?' යි අනෙකා පුළුවන. 'අයෝ නම් දනව්වට යි පළමු තැනැත්තා පිළිවදන් දුන 'භවත, කිමෙක් ද? ඉදිරියෙහි කතරෙහි මහවැසි වට ද?' යි අනෙකා පුළුවන. 'එසේ ය, භවත, ඉදිරියේ කතරෙහි මහවැසි වට, මංහු ද කඳුරැළි ද දියෙන් පිරි ගියාහ. බොහෝ තණ ද දර ද දිය ද (එහි) ඇත. භවත, පරණ තණ දර දිය ඉවත දමා පියවු. ලුහු බර ගැලින් වහ වහා යවු ගොනුන් නො වෙහෙසවු' යැ යි පළමු තැනැත්තා කී ය. එ විට ඒ ගැල් නා තෙම ගැල් පදුවන් බණවා, 'භවත්ති, මේ පුරුෂයා 'ඉදිරියෙහි කතරෙහි මහ වැසි වැස ඇත මංහු ද කඳුරැළි ද දියෙන් පිරි ඇත. බොහෝ තණ ද දර ද දිය ද ඇත, භවත්ති, පරණ තණ දර දිය ඉවත දමා පියවු. ලුහු බර ඇති ගැලින් වහ වහා යවු ගොනුන් නො වෙහෙසවු' යැ යි කියයි. භවත්ති, මේ පුරුෂයා අප ගේ මිතුරෙක් නො වේ, සහලේ නැයෙකුත් නො වේ. කෙසේ අපි මොහු ගේ බස හඳුනා යන්නාවු ද? පරණ තණ දර දිය ද නො ම ඉවත දමියැ යුතු ගෙනෙන ලද හැම බඩුයෙන් ම යුතු ව ගැල් මුළුව පදවු අප ගේ පරණ බඩු නො ම ඉවත ලන්නාවු' යි කී ය. 'භවත්ති, එසේ යැ යි කියා ම ඒ ගැල් පදුවේ ඒ ගැල් නාවාට පිළිවදන් දී, ගෙනා බඩුයෙන් යුතු ව ගැල්මුළුව පැදවුහ. ඔහු පළමු ගැල් නවාතනෙහි ද තණ හෝ දර හෝ දිය හෝ නො දුටුහ. දෙවෙනි ගැල් නවාතනෙහි ද තෙවෙනි ගැල් නවාතනෙහි ද සතර වන ගැල් නවාතනෙහි ද පස්වන ගැල් නවාතනෙහි ද සවන ගැල් නවාතනෙහි ද සත්වන ගැල් නවාතනෙහි ද තණ හෝ දර හෝ දිය හෝ නො දුටුවහ, එහෙත් විනාශයට පැමිණි ඒ පළමු ගැල්මුළුව දුටුවහ. ඒ ගැල් මුළුවෙහිත් යම් මිනිස් කෙනෙක් හෝ සිවුපා කෙනෙක් හෝ වූහ ද ඒ නොමිනිස් යකුකු විසින් කන ලද ඔවුන්ගේ ඇට පමණක් දුටුවහ. ඉන්බිනි ඒ ගැල් නා තෙම ගැල් පදුවන් බණවා, 'භවත්ති, ඒ අනුවණ අයිපති ගැල් නාවා කරණ කොට ගෙන එය වියැ යුතු ද එසේ මේ ගැල් මුළුව විනාශයට පැමිණියේ ය. භවත්ති, එසේ වී නම්, අප ගැල් මුළුයෙහි යම් අගයෙන් අඩු වූ වෙළෙඳ බඩු ඇද්ද, ඒවා ඉවත දමා පියා, මේ වැනැසුණු ගැල්මුළුයෙහි මහත් අගය ඇති යම් වෙළෙඳ බඩු ඇත් නම් ඒවා ගන්නවු' යැ යි කී ය. 'එසේ ය, පින්වතැ, යි කියා ම ඒ ගැල් පදුවේ ඒ ගැල් නාවාට පිළිවදන් දී, යිය ගැල් මුළුවෙහි මද අගය ඇති යම් වෙළෙඳ බඩු ඇද්ද, ඒවා ඉවත දමා පියා ඒ වැනැසුණු ගැල් මුළුයෙහි යම් මහඟු බඩු ඇද්ද, ඒවා ගෙන, නුවණැති අයිපති ගැල් නාවකු කරණ කොට ගෙන එය යට සේ වියැ යුතු ද, එසේ දුටු සේ ඒ කරණ කිඳුහ (කරණය කළහ)

එවමෙව ඛො තං රාජඤ්ඤ ධාලො අධ්‍යායෙතො අනායබ්‍යසනං ආපජ්ඣ්ඤාසි අයොනිසො පරලොකං ගවෙසෙතො, සෙය්‍යාථාපි සො පුරිමො සත්ථායො යෙ පි තව යොතබ්බං සද්දහාතබ්බං මඤ්ඤිසන්ඤී, තෙ පි අනායබ්‍යසනං ආපජ්ඣ්ඤාසන්ඤී, සෙය්‍යාථාපි තෙ සත්ථිකා. පරිනිසංජේතං රාජඤ්ඤ පාපකං දිට්ඨිගතං, පටිනිසංජේතං රාජඤ්ඤ පාපකං දිට්ඨිගතං. මා තෙ අහොසි දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛායා''ති.

''කිඤ්ඤාපි හවං කසාපො එවමාහ, අථ ඛො නෙවාහං සකෙකාමී ඉදං පාපකං දිඝිගතං පටිනිසංජේතුං. රාජාපි මං පසෙසනදිකොසලො ජානාති තිරොරූපානො පි. පායාසිරාජඤ්ඤ ඵලංවාදී ජවාදිට්ඨි 'ඉතිපි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථි සුකටදුක්ඛවානං කම්මානං ඵලං විපාකො'ති. වාහං හො කසාප ඉදං පාපකං දිට්ඨිගතං පටිනිසංජේසාමී, හවිසාසනති මෙ වසතාරො යාච බාලො පායාසිරාජඤ්ඤ යාච අධ්‍යායෙතො යාච දුක්ඛතික්ඛනාමිති, කොපෙනපි නං හරිසාමී මකෙකාපි න හරිසාමී, පලාසෙනපි නං හරිසාමී'ති.

15. ''තෙනති රාජඤ්ඤ උපමනෙත කරිසාමී. උපමායපිටෙකවෙච විඤ්ඤා පුරිසා භාසිතස්ස අසං ආජානන්ඤී. භුතපුබ්බං රාජඤ්ඤ අඤ්ඤතරො සුකරපොසකො පුරිසො සකම්මා ගාමා අඤ්ඤා ගාමං අගමාසි. තත්ථ අද්දස පහුතං සුඤ්ඤං ගුරං ජඩ්ඨිතං. දිස්වානස්ස එතදහොසි අයං ඛො ඛහුකො සුක්ඛගුරො ජඩ්ඨිතො, මමං ච සුකරහත්තා යනානුනාහං ඉතො සුඤ්ඤගුරං හරෙය්‍යන්ඤී, යො උත්තරාසඤ්ඤ පසුරිත්වා පහුතං සුඤ්ඤගුරං ආකිරිත්වා හඤ්ඤිකං බන්ධිත්වා සීයෙ උබ්බාහෙත්වා අගමාසි තස්ස අනන්තරාමග්ගෙ මහාඅකාලමෙසො පාවසයි. යො උත්තරන්තං පත්තරන්තං යාච අඤ්ඤතං ගුරෙත මකම්මො ගුරුභාරං ආදය අගමාසි. තමෙනං මනුසසා දිස්වා එවමාහංසු කචචි තො තං හග්ගෙ උමමනො, කචචි විවෙතො? කථංති නාම උත්තරන්තං පත්තරන්තං යාච අඤ්ඤතං ගුරෙත මකම්මො ගුරුභාරං හරිසාමි''ති. 'තුමෙහ ටෙවත්ථ හග්ගෙ උමමනො තුමෙහ විවෙතො තථා හි පන මෙ සුකරහත්තන්ඤී' එවමෙව ඛො තං රාජඤ්ඤ ගුරුභාරිකුපමො මඤ්ඤා පටිහාසි. පටිනිසංජේතං රාජඤ්ඤ පාපකං දිඝිගතං, පටිනිසංජේතං රාජඤ්ඤ පාපකං දිඝිගතං. මා තෙ අහොසි දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛායා''ති.

රාජත්‍යයෙනි, එසේ ම අනුවණ වූ නොවියත් වූ ඔබ, ඒ පළමු ගැල්නාවා පරිද්දෙන් නො නුවණින් (නොමඟින්) පර ලොව සොයනුයේ විනාශයට පැමිණෙන්නාහු ය. යම් කෙනෙකුත් ඔබ බස ඇසිය යුතු කොට, හැඳහිගැ යුතු කොට සිතන්නාහු ද ඔහුත් (යට කී අනුවණ ගැල්නාවා, අනුව ගිය) ගැල් පදවත් මෙන් විනාශයට පැමිණෙන්නාහ රාජත්‍යයෙනි, මේ ලාමක දෘෂ්ටිය දුරුලන්න, මේ ලාමක දෘෂ්ටිය බැහැර කරන්න. මෙය ඔබට දිගු කලක් ඇවැඩ පිණිස දුක් පිණිස නො පවතී වා”.

පායාසී — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේ මෙසේ කියනු වැලිත් මේ ලාමක දෘෂ්ටිය දුරු ලන්නට නො හැක්කෙමි. ‘පායාසී රාජත්‍ය මෙසේත් පරලොව නැතැ යි උපපාදුක සත්තු නැතැ’ යි කුශලාකුශල කර්මයනට එල ව්‍යාක නැතැ’ යි මෙබඳු වාද ඇත්තේ යැ යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ යැ යි පසේනදී කොයොල් රජ ද දනී, මෙයින් පිටත රටවල රජු ද දනිති. භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, ඉදින් මම මේ ලාමක දෘෂ්ටිය දුරුලීම නම්, පායාසී රාජත්‍ය තෙම කොතරම් මහත් අනුවණ-යෙක් ද! කොතරම් මහත් නොවියතෙක් ද!! කොතරම් මහත් සේ කරුණු වරදවා ගත්තෙක්ද!!! යි මට කියන්නෝ වන්නාහ. එ බැවින් ඔවුන් කෙරේ කෝපයෙහි මේ දෘෂ්ටිය ගෙන හැසිරෙන්නෙමි, ඔවුන් කී දැ මකන ස්වභාවයෙනුත් ඒ දෘෂ්ටිය හෙත හැසිරෙන්නෙමි, ඔවුනට සුග්‍රාහ වශයෙනුත් (එකට එක කරනු විසිනුත්) මේ දෘෂ්ටිය ගෙන හැසිරෙන්නෙමි.”

15. කුමරකසුප් — “එසේ වී නම් රාජත්‍යයෙනි, ඔබට උපමාවක් කරන්නෙමි. මෙහි ඇතැම් නුවණැති මිනිස්සු උපමායෙනුත් කියන ලද වචනයේ අරුත් දනගන්නාහ. රාජත්‍යයෙනි, පෙර දවසැ හුරන් රක්තා එක්තරා පුරුෂයෙක් සිය ගමින් අන් ගමකට ගියේ ය. හේ එහි (කිසි තැනක) දමා පියන ලද වියැළි ගිය බොහෝ අසුවී දිවී ය. දැකීමෙන් ඔහුට ‘මේ වනාහි දමාපියන ලද වියැළි බොහෝ අසුවී ය. මගේ හුරනට අහරෙක. මම මෙයින් වියැළි අසුවී ගෙන ගියෙමි නම් ඉතා යෙහෙකැ’ යි මේ සිත විය. හේ උතුරු සඵව එළා බොහෝ වියැළි අසුවී ගොඩගසා පොදියක් කොට බැඳ හිසින් උසුලා ගෙන ගියේ ය. ඔහු යන අතර මහැදි මහ නොකල් වැස්සක් වැටිණි. හේ සයැ නිය අග තෙක් ම අසුවියෙන් වැකුණේ, උඩින් වැගිරෙන, පහතින් පෙරෙන අසුවී බර රැගෙන ගියේ ය. මිනිස්සු ඔහු දක, ‘සගය කිමෙක් ද? තෝ උමතුයෙහි ද? කිමෙක් ද? විකල සිතැත්තෙහි ද? කෙසේ තම තෝ අසුවියෙක වැකුණෙහි නියගතෙක් ම උඩින් වැගිරෙන ගැටින් පෙරෙන අසුවී බර රැගෙන යෙහි ද?’ යි මෙසේ කිත. ‘සගයෙනි, මේ කරුණෙහි ලා තෙපි ම උමතු-වෝ ය, තෙපි ම විකල සිතැත්තෝ ය. එසේ මැ යැ මේ මගේ හුරනට ගෙනයන අහර!’ යැ යි කී ය. රාජත්‍යයෙනි, එ පරිද්දෙන් ම ඔබ අසුවී ගෙන යන්නකු මෙන් පැනෙති. රාජත්‍යයෙනි, මේ ලාමක දෘෂ්ටිය බැහැර කරන්න. එය ඔබට දිගු කලක් ඇවැඩ පිණිස දුක් පිණිස නො පවතිවා.

“කිංචාදි හවං කසපො ඵලමාහ. අපං ටො තෙවාහං සකෙකාමි ඉදං පාපකං දිසීගතං පටිනිසසජ්ජිත්තුං රාජාපි මං පසෙසනදිකොසලො ජානංති තිරොරාජානොපි පායාසි රාජෙඤ්ඤ ඵලංවාදී ඵලදිසී ‘දුතිපි නත්ති පරො ලොකො, නත්ති සත්තං ඔපපාතිකා, නත්ති සුකට්ඨකකරුනං කම්මානං ඵලං විපාකො’ති සවාහං මො කසප ඉදං පාපකං දිසීගතං පටිනිසසජ්ජිසාමි, හවිසසන්තී මෙ චත්තාරො යාව ඛාලො පායාසිරාජෙඤ්ඤ අබ්බාතො දුග්ගහිතග්ගාහිත්තං කොපෙනපි නං හරිසාමි, මකෙඛනපි නං හරිසාමි, පලායෙනපි නං හරිසාමි ති.”

16 “තෙනහි රාජඤ්ඤ උපමෙනෙකරිසාමි. උපමායපි ඉධෙකච්චෙව විඤ්ඤ පුරියා හාසිතසා අපං ආජානන්ති භූතපුබ්බං රාජඤ්ඤ මෙ අකංඛුත්තා අකෙඛති දිබ්බිසු. එකො අකංඛුත්තො ආගතාගතං කලිං ගිලන්ති. අද්දසා ටො දුතියො අකංඛුත්තො තං අකංඛුත්තං ආගතාගතං කලිං ගිලන්තං. දිස්වා තං අකංඛුත්තං එතදවොච තං ටො සමෙ ඵකන්තො ජිනාසි’ මෙහි මෙ සමෙ අකෙඛ, පජජාහිසාමි’ති.¹ ‘ඵලං සමො’ති ටො සො අකංඛුත්තො තසා අකංඛුත්තාසා අකෙඛ පාදසි. අපං ටො සො අකංඛුත්තො අකෙඛ විමෙහා පරිභාවෙත්වා තං අකංඛුත්තං එතදවොච එහි ටො සමෙ අකෙඛති දිබ්බිසාමාති ඵලං සමො’ති ටො සො අකංඛුත්තො තසා අකංඛුත්තාසා පච්චයෙසාසි දුතියමපි ටො තෙ අකංඛුත්තං අකෙඛති දිබ්බිසු, දුතියමපි ටො සො අකංඛුත්තො ආගතාගතං කලිං ගිලන්ති අද්දසා ටො දුතියො අකංඛුත්තො තං අකංඛුත්තං දුතියමපි ආගතාගතං කලිං ගිලන්තං. දිස්වා තං අකංඛුත්තං එතදවොච-

“ලිත්තං පරමෙන තෙජසා ගිලමකං පුරිසො න බුජ්ඣති,

ගිල මෙ ගිල පාඨකුත්තක පච්ඡා තෙ කටුකං හවිසාති”ති.

ඵලමෙව ටො තං රාජඤ්ඤ අකංඛුත්තොපමො මඤ්ඤ පටිභාසි. පටිනිසසජ්ජතං රාජඤ්ඤ පාපකං දිට්ඨිගතං, පටිනිසසජ්ජතං රාජඤ්ඤ පාපකං දිට්ඨිගතං මා තෙ අමොසි දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛායා’ති.

1 පජජාහිසාමි ති - PTS

පායාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේ එසේ වදාරනත් වැලියු මම මේ ලාමක දෘෂ්ටිය බැහැර කරන්නට නො හැක්කෙමි ‘පාය.සි රාජනාය තෙම’ මෙසේත් පර ලොව නැතැ යි, උපපාදක සත්වයෝ නැතැ යි කුශලා-කුශල කර්මයනට එල වීපාක නැතැ යි මෙබඳු වාද ඇත්තේ යැ යි මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ යැ යි පසේනදී කොසොල් රජ ද මා දැනී බැහැර ජනපද වල රජුහු ද දැනිති. භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, ඉදින් මම මේ ලාමක දෘෂ්ටිය දුරුළුම් නම් ‘පායාසි රාජනාය තෙම කොතරම් මහත් අනුවණයෙක් ද! කොතරම් මහත් අව්‍යක්තයෙක් ද!’ කොතරම් මහත් ලෙස වැරදි ගැනුම් ගත්තෙක් ද!''' යි මට ලෙස් කියන්නෝ වන්නාහ. එබැවින් ඔවුන් කෙරේ කෝපයෙනුත්, මේ දෘෂ්ටිය ගෙන හැසිරෙන්නෙමි, ඔබ කී දැ මකන ස්වභාවයෙනුත් මේ දෘෂ්ටිය ගෙන හැසිරෙන්නෙමි, ඔවුනට එකට එක කරනු වීසිනුත් මේ දෘෂ්ටිය ගෙන හැසිරෙන්නෙමි.”

16. කුමරකසුප් — “රාජනායෙනි, එසේ වී නම් ඔබට උපම.වක් කරන්නෙමි. උපමායෙනුදු මෙහි ඇතැම් නුවණැති පුරුෂයෝ කියන ලද වචනයේ අරුත් දනගන්නාහ රාජනායෙනි, පෙර. වූවක් කියමි. දූවරුවෝ¹ දෙදෙනෙක් පසැටින් දු කෙළියාහ. එක් දූවරුවෙක් ආ ආ (පරදින පරදින) පසැට ගිලී. දෙවැනි දූවරු තෙම ඒ දූවරුවා පැරදුණු පැරදුණු පසැට ගිලින්නහු දිවී ය දක ඒ දූවරුවාට ‘යහලුව, තෝ ඒකාන්තයෙන් දිනහි ය යහලුව, මට සියලු පස ඇට දෙව, බීලියමක් කරන්නෙමි’ යි කී ය ‘යහලුව, එසේ යැ’ යි කියා ඒ දූවරුට සියලු පසැට දුන්නේ ය. එ කලා ඒ දූවරු තෙම පසැට වීසියෙන් යොද ඒ අනිත් දූවරුවා බණවා ‘යහලු, එව, පසැටින් කෙළින්නාමු’ යි කී ය හේ ‘එසේ ය, යහලු’ යි කියා ම ඔහුට පිළිවදන් දුන. දෙවනු ද ඒ දූවරුවෝ පසැටින් කෙළියාහ. දෙවනු ද ඒ දූවරු තෙම පැරදුණු පැරදුණු පසැට ගිලීයි. දෙවෙනි දූවරු තෙම ‘දෙවනු ද ඒ දූවරුවා පස ඇට ගිලින්නහු දිවී යැ. දක ඒ දූවරුවාට,

“කියුණු වීසියෙන් තවන ලද පසැට උලින පුරිස් එය (වීස තවරා ඇති බව) නො දනී. බොල.පව්වු යුග්‍රව ගිලා පිය පසු වැ එය තට නපුරු වනු ඇතැ’ යි

මෙ බස් පැවැසී ය.

රාජනායෙනි, මෙසේ ම ඔබ පසැට දුටු වකු (දක්ෂදුර්තයකු) මෙන් පැනෙති. රාජනායෙනි, මේ ලාමක දෘෂ්ටිය බැහැර කරන්න. එය ඔබට දිගු කලක් ඇවැඩ පිණිස දුක් පිණිස නො වේ වා.”

1. දු කෙළින්නන්

2. වූතිය

කිංඤ්චාපි භවං කසසපො ඵවමාහ, අථ ඛො නෙවාහං සකෙකාමී ඉදං පාපකං දිඝිගතං පටිතිසාපජිතුං. රාජං පි මං පසෙසනදිකොසලො ජානාති, තිරොරාජානො පි. පායාසිරාජඤ්ඤා ඵවංවාදී ඵවංදිඝි 'ඉතිපි නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථි සුකටදුක්කචානං කම්මානං ඵලං විපාකො'ති. සවාහං හො ක ප ඉදං පාපකං දිඝිගතං පටිතිසාපජිසාමි, භවිසත්තං මෙවික්ඛාරො 'යාව ඛාලො පායාසිරාජඤ්ඤා අබ්බාසෙකා දුග්ගහිතගාතාති'ති කොපෙන පි නං හරිසාමි, මසෙකන්ති නං හරිසාමි, පලාසෙනපි නං හරිසාමිති''.

17 තෙන හි රාජඤ්ඤා උපමනෙහ කරිසාමි. උපමාය පි ඉඤ්ඤා කෙවෙව වීඤ්ඤා පූරිසා භාසිතසා අත්ථං ආජානන්ති භූතපුබ්බං රාජඤ්ඤා අඤ්ඤාතරො ජනපදෙ වුච්ඡාසි. අථ ඛො සභායකො යභායකං ආමනෙහසි 'ආයාම සමම, යෙන සො ජනපදෙ තෙනුපසඛයමිසාම, අපෙපවනාමෙත්ථ කිංඤ්ච ධනං අධිගෙවජ්ජායාමා'ති. 'ඵවං සමමා'ති ඛො සභායකො සභායකසා පට්ටසෙසාසි. තෙ යෙන සො ජනපදෙ යෙනඤ්ඤාතරං ගාමපත්ථං තෙනුපසඛයමිසු. තත්ථ අද්දසංසු පහුතං සාණං ඡවධිතං දිස්වා සභායකො සභායකං ආමනෙහසි 'ඉදං ඛො සමම පහුතං සාණං ඡවධිතං' තෙන හි සමම තිඤ්ඤා සාණභාරං ඛන්ති, අහඤ්ඤා සාණභාරං ඛන්තිසාමි. උභො සාණභාරං ආදය ගමිසාමා'ති. 'ඵවං සමමා'ති ඛො සභායකො සභායකසා පටිසුත්ථා සාණභාරං ඛන්තිසාමි. තෙ උභො පි සාණභාරං ආදය යෙනඤ්ඤාතරං ගාමපත්ථං තෙනුපසඛයමිසු. තත්ථ අද්දසංසු පහුතං සාණසුත්තං ඡවධිතං. දිස්වා සභායකො සභායකං ආමනෙහසි යසං ඛො සමම අත්ථාය ඉගෙවජ්ජායාම සාණං ඉදං පහුතං සාණසුත්තං ඡවධිතං. තෙන හි සමම තිඤ්ඤා සාණභාරං ඡවධිති, අහඤ්ඤා සාණභාරං ඡවධිතිසාමි, උභො සාණසුත්තභාරං ආදය ගමිසාමා'ති 'අයං ඛො මෙ සමම සාණභාරො දුරාහතො ව සුසන්නධො ව, අලං මෙ, තං පජානාති'ති

පායාසි - “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේ මෙසේ වදරනත්, වැලිදු මේ ලාමක දෘෂ්ටිය බැහැර කරන්නට මම නො සමත්වීම්. ‘පායාසි රාජත්‍ය තෙම ‘මෙසේ පරලොව ගැත, උපපාදුක සත්ත්‍ව නැත, කුශලාකුශල කර්මයනට එලු විපාක නැතැ යි මෙසේ වාද ඇත්තෙකැ යි මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තෙකැ’ යි පසේනදී කොසොල් රජ ද දනී, පිටත් දනවතී රජදරුවෝ ද දනිත්. භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේ, අදින් මම මේ ලාමක දෘෂ්ටිය හැරැපිම නම්, ‘පායාසි රාජත්‍යයා කොතරම් මහත් අනුවණයෙක් ද! කොතරම් මහත් අව්‍යක්තයෙක් ද!’ කොතරම් මහත් වැරදි ගැනුම ගත්තෙක් ද !!!’ යි මෙසේ මට ගරභා කියන්නෝ වන්නාහ. එ බැවින් මම ඔවුන් කෙරෙහි කෝපයෙන් ද මේ දෘෂ්ටිය ගෙන හැසිරෙන්නෙමි, ඔබ කී දෑ මකන සැහැටියෙනුත් මේ දෘෂ්ටිය ගෙන හැසිරෙන්නෙමි, ඔවුනට එකට එක කරනු විසිනුත් මේ දෘෂ්ටිය ගෙන හැසිරෙන්නෙමි.”

17. කුමරකපුප් - “එසේ වී නම් ඔබට උවමක් කරන්නෙමි. උපමායෙනුත් මෙහි ඇතැම් නුවණැති පුරුෂයෝ කී කරුණෙහි අරුත් දන ගනිත්. රාජත්‍යයෙනි. පෙර වූවක් කියමි එක්තරා දනවටෙක් නැති ගිණිය ය (දනවු වැස්සෝ දනව්ව හැර දමා ගියාහ.) එ කලා යහලුවෙක් යහලුවකු බණවා, ‘යහලුව, එවු. ඒ දනව්ව කරා යන්නමහ. එහි දී කිසි ධනයක් ලද්දෙහි නම් ඉතා යෙහෙකැ’ යි කී ය. ‘එසේ ය, යහලුවැ’ යි කියා ම අනිත් යහලු තෙම ඔහුට පිළිවදන් දුන ඔහු ඒ දනව්වට ගොස් එහි එක්තරා ජනශුන්‍ය වූ ගමකට පැමිණියාහු ය. එහි දමා පියන ලද බොහෝ ජන වැහැරී දුටුහ. දක එක් යහලුවෙක් අනෙකා බණවා, ‘යහලුව, මේ හැර දමා පියන ලද බොහෝ හණ වැහැරී ය. එ බැවින් යහලුව, තෝත් හණ වැහැරී බරක් බඳුව, මමත් හණ වැහැරී බරක් බදින්නෙමි අපි දෙදෙනා ම හණවැහැරී බරක් ගෙන යා’නමු’ යි කී ය. ‘යහලුව, එසේ යැ’ යි අනෙකා සිය යහලුවාට පිළිවදන දී, හණ වැහැරී බරක් බැඳ ඔහු දෙදෙනා ම එය ගෙන ජනයා ගෙන් ගිස් එක්තරා ගමකට ගියාහ. ඔහු එහි දී හැර දමා පියන ලද බොහෝ හණනුල් දුටුහ. දක එක් යහලුවෙක් අනිත් යහලුවාට ‘යහලුව, යම් ධනයක් යඳවා පි හණවැහැරී ගෙන යනු කැමැතිවූවු ද, මේ එයට වඩා අහො ඉඳින දවන ලද බොහෝ හනනුල් ඇත. එ බැවින් යහලුව, තෝත් හණවැහැරී බර ඉවත දමව, මමත් ජය වැහැරී බර දවන ලත්තෙමි. අපි ද දෙදෙනා ම හණනුල් බරක් ගෙන යන්නමහ’ යි කී ය. ‘යහලු ද ට හණ වැහැරී බර වනාහි මා විසින් දුර සිටීම ගෙනෙන ලද්දෙක වොනොවට බඳවා ලද්දේ ය. මට හනනුලින් කම නැත. කළ යුතන නො දැව’ යි කී ය.

අථ ටො සො සභායකො සාණහාරං ඡට්ඨිකා සාණසුත්තහාරං ආදිඨි තෙ යෙනාඤ්ඤතරං ගාමපඤ්ඤාපසාදිකම්භු. තඤ්ඤා අද්දසංසු පහුතා සාණයො ඡට්ඨිතා දිස්වා සභායකො සභායකං අමනෙතසි. 'යසං ටො සමම අඤ්ඤාය ඉට්ඨයාම සාරං වා සාණසුත්තං වා, ඉමා පහුතා සාණයො ඡට්ඨිතා තෙන හි සමම ඤාණි සාණහාරං ඡට්ඨිකා, අභාණි සාණසුත්තහාරං ඡට්ඨිකාමි, උභො සාණහාරං ආදය ගම්ඤ්ඤාමා'ති. 'අයං ටො මෙ සමම සාණහාරො දුරා-හතො ව සුසන්තොධො ව, අලං මෙ තං පජානාහි'ති අථ ටො සො සභායකො සාණසුත්තහාරං ඡට්ඨිකා සාණහාරං ආදිඨි තෙ යෙනාඤ්ඤතරං ගාමපඤ්ඤාපසාදිකම්භු තඤ්ඤා අද්දසංසු පහුතා ටොමං ඡට්ඨිතං -පෙ- පහුතං ටොමසුත්තං ඡට්ඨිතං -පෙ- පහුතං ටොමදුස්සං ඡට්ඨිතං -පෙ- පහුතං කප්පාසං ඡට්ඨිතං -පෙ- පහුතං කප්පාසිකසුත්තං ඡට්ඨිතං -පෙ- පහුතං කප්පාසිකසුත්තං ඡට්ඨිතං -පෙ- පහුතං දයං ඡට්ඨිතං -පෙ- පහුතං ලොහං ඡට්ඨිතං -පෙ- පහුතං තිප්පං ඡට්ඨිතං පහුතං සිසං ඡට්ඨිතං දිස්වා -පෙ- පහුතං සජ්ඣං ඡට්ඨිතං -පෙ- පහුතං සුචණ්ණං ඡට්ඨිතං, දිස්වා සභායකො සභායකං ආමනෙතසි 'යසං ටො සමම අඤ්ඤාය ඉට්ඨයාම සාරං වා සාණසුත්තං වා සාණයො වා ටොමං වා ටොමසුත්තං වා ටොමදුස්සං වා කප්පාසං වා කප්පාසිකසුත්තං වා කප්පාසිකසුත්තං වා අයං වා ලොහං වා තිප්පං වා සිසං වා සජ්ඣං වා, ඉදං පහුතං සුචණ්ණං ඡට්ඨිතං. තෙන හි සමම ඤාණි සාණහාරං ඡට්ඨිකා, අභාණි සජ්ඣහාරං ඡට්ඨිකාමි, උභො සුචණ්ණහාරං ආදය ගම්ඤ්ඤාමා'ති 'අයං ටො මෙ සමම සාණහාරො දුරාහතො ව සුසන්තොධො ව අලං මෙ, තං පජානාහි'ති අථ ටො සො සභායකො සජ්ඣහාරං ඡට්ඨිකා සුචණ්ණහාරං ආදිඨි තෙ යෙන සකො ගාමො තෙනාපසාදිකම්භු තඤ්ඤා යො සො සභායකො සාණහාරං ආදය අගමාසි. තස්ස නෙව මාතාපිතරො අභිනාදි සු, න පුත්තදුරා අභිනාදි සු, න මිත්තාමච්චා අභිනාදි සු, න ච තතො නිදනා සුඛං සොමනස්ස අධිගච්ඡි යො පන සො සභායකො සුචණ්ණහාරං ආදය අගමාසි, තස්ස මාතාපිතරො පි අභිනාදි සු, පුත්තදුරා පි අභිනාදි සු, මිත්තාමච්චා පි අභිනාදි සු, තතො නිදනාඤ්ඤා සුඛං සොමනස්ස අධිගච්ඡි ඵලමෙව ටො තං රාජඤ්ඤා සාණහාරිකපමො මඤ්ඤා පටිභාසි පටිභිසකපේතං. රාජඤ්ඤා පාපකං දිසිගතං, පටිභිසකපේතං. රාජඤ්ඤා පාපකං දිසිගතං. මා තෙ අනොසි දිසරත්තං අභිතාය දුක්ඛායා'ති

එවිට අනිත් යහලුවා තමා ගෙනා හන වැහැරී බර ඉවත දමා හණනුල් බරක් ගත්තේ ය. ඔහු මිනිසුන් හැර දමා ගිය එක්තරා ගමකට ගියාහ. එහි හැර දමා පියන ලද බොහෝ භණරෙදි (ගෝනි) දුටුහ. දැක පළමු පගයා දෙවැනි යහලුවා බණවා 'යහලුව, යම් ධනයක් සඳහා අපි හණ හෝ හණනුල් හෝ කැමැත්තමෝ ද, (එයට සුදුසු වූ) මේ හැරදමා පියන ලද බොහෝ භණරෙදි ඇත. යහලුව, එ බැවින් තෝත් හණවැහැරී බර ඉවත දමා පියව, මමත් හණනුල් බර ඉවත දමා පියන්නෙමි. අපි දෙදෙනා ම හණ රෙදි බරක් ගෙන යමු' යි කී ය. 'යහලුව, මේ හණ වැහැරී බර මා විසින් දුරු සිට ගෙනෙන ලද්දේ ද මොනොවට බඳනා ලද්දේ ද වෙයි. මට හණ රෙද්දෙන් වැඩෙක් නැත. කළ යුත්තක් තෝ දනුව' යි දෙවැන්නා කී ය. 'කේබිනි ඒ යහලු තෙම හණනුල් බර ඉවත දමා හණරෙදි බරක් ගත්තේ ය. ඔහු මිනිසුන් හැර දමා ගිය එක්තරා ගමකට පැමිණියාහ. එහි ඉවත දමා පියන ලද බොහෝ කොළුවැහැරී දුටුහ. ඉවත දමා පියන ලද බොහෝ කොළු නුල් දුටුහ. . . ඉවත දමා පියන ලද බොහෝ කොළු පිළි. . . ඉවත දමා පියන ලද බොහෝ කපු. . . ඉවත දමා පියන ලද බොහෝ කපු නුල්. . . ඉවත දමා පියන ලද බොහෝ කපු පිළි. . . ඉවත දමා පියන ලද බොහෝ යකඩ. . . ඉවත දමා පියන ලද බොහෝ තඹ. . . ඉවත දමා පියන ලද බොහෝ කලු රියම්. . . ඉවත දමා පියන ලද බොහෝ සුදු රියම්. . . ඉවත දමා පියන ලද බොහෝ රිදී. . . ඉවත දමා පියන ලද බොහෝ රන් දුටුහ. දැක පළමු යහලුවා දෙවැන්නා බණවා 'යහලුව, යම් ධනයක් සඳහා හණ වැහැරී හෝ හණනුල් හෝ හණ පිළි හෝ කොළු වැහැරී හෝ කොළු නුල් හෝ කොළු පිළි හෝ කපු හෝ කපු හු හෝ කපු පිළි හෝ යකඩ හෝ තඹ හෝ කලු රියම් හෝ සුදු රියම් හෝ රිදී හෝ කැමැති වන්නාමෝ ද, ඒ සඳහා ම (අපට ඇවැසි වූ) මේ හැර දමා පියන ලද බොහෝ රන් ලැබී ඇත. එ බැවින්, යහලුව, තෝත් හණවැහැරී බර ඉවත දමා පියව, මමත් රිදී බර ඉවත දමා පියන්නෙමි. අපි දෙදෙනා ම රන් බරක් ගෙන යමුහ' යි කී ය. 'යහලුව, මේ හණවැහැරී බර මා විසින් දුරු සිට ගෙනෙන ලද්දේ ද මොනොවට බැඳ ගන්නා ලද්දේ ද වෙයි. එ බැවින් මට රනින් කම් නැත. තා කළ යුතු දය තෝ දැන ගනුව' යි කී ය. එ විට ඒ පළමු යහලු තෙම රිදී බර ඉවත දමා පියා රන් බරක් ගත්තේ ය. ඔහු දෙදෙනා සිය ගම කරා ගියාහ. ඔවුන් අතුරෙන් යම් යහලුවෙක් හණ වැහැරී බර ගෙන ගියේ ද, ඔහු ගේ මා පියෝ ඔහු නො ම පිළි ගත්හ. අහු දරුවෝ ද ඔහු නො පිළිගත්හ. එ හෙයින් හේ සුවක් සොමනසක් නො ලද්දේ ය. යම් යහලුවෙක් වනාහි රන් බරක් ගෙන ගියේ ද, ඔහු ගේ මා පියෝ ද ඔහු පිළිගත්හ, අහු දරුවෝ ද ඔහු පිළිගත්හ. මිත්‍රාමාත්‍යයෝ ද පිළිගත්හ, එහෙයින් හේ ද සුවයක් සොමනසක් ලැබී ය. රාජත්‍යයෙනි, එ පරිද්දෙන් ම ඔබ ද භණ වැහැරී ගෙන ගිය පුරුපයා වැන්නකු සේ පෙනෙති. රාජත්‍යයෙනි, මේ ලාමක දෘජ්විය බැහැර කරන්න. එය ඔබට දිගු කලක් අවැඩ පිණිස දුක් පිණිස නො වේ වා."

18. “පුරිමෙතෙවාහං ඔපවෙලන හොතො කසසංසන අත්තමනො අභිරඬො. අපිවාහං ඉමානි විවිත්‍රානි පඤ්ඤාපටිභානානි සොතුකාමො ඵවාහං භවන්තං කසසපං උච්චනිකං කාතබ්බං අමඤ්ඤිසං. අභික්කන්තං හො කසසප, අභික්කන්තං හො කසසප! සෙය්‍යථාපි හො කසසප නික්කුල්ලිතං වා උත්තකුප්පේය්‍ය, පටිව්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මූලාසං වා මග්ගං ආවිකේඛය්‍ය, අභික්කාරෙ වා තෙලපපේජානං ධාරෙය්‍ය වක්ඛුමිතො රූපානි දක්ඛිනිනි ඵවමෙව හොතො කසසපෙන අනෙකපරියායෙන ධරේය්‍ය පකාසිතො. ඵසාහං හො කසසප තං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මෙඤ්ඤ භික්ඛුසංඝෙඤ්ඤ, උපාසකං මං භවං කසසපො ධාරෙතු අජ්ජනග්ගෙ පාඤ්ඤපෙන සරණං ගතං ඉච්ඡාමි වාහං හො කසසප මහායඤ්ඤං යජිතුං අනුසාසතු මං භවං කසසපො යං මමිසං දීඝරත්තං භික්ඛාය සුධායා”ති

“යථාරූපෙ ටො රාජඤ්ඤ යඤ්ඤ භාවො වා භඤ්ඤන්ති, අපේළකා වා භඤ්ඤන්ති, කුක්කුටසුක්කරා වා භඤ්ඤන්ති, විවිධා වා පාණං සංසාතං ආපජ්ජන්ති, පටිග්ගාභකා ව හොන්ති මිච්ඡාදිඬි මිච්ඡාසංකප්පා මිච්ඡාවාචා මිච්ඡාකම්මන්තා මිච්ඡාආර්ථවා මිච්ඡාවායාමා මිච්ඡාසති මිච්ඡාසමාධි, ඵවරූපො ටො රාජඤ්ඤ යඤ්ඤෙ න මහපථලො හොති න මහානිසංසො න මහාජුතිකො න මහාවිජ්ජාරො. සෙය්‍යථාපි රාජඤ්ඤ කසසතො ධීරනඛලලමාදය වනං පටිසෙය්‍ය සො තස් දුකේඛිකො දුඛ්‍යුමෙ අවිහතධංණුකණ්ටකෙ ධීරානි පතිභාපෙය්‍ය ඛණ්ඩානි පුතීති වාතාතපභතානි අසාරාද්‍යානි අසුඛසඤ්ඤානි, දෙවො ච න කාලෙන කාලං සම්මා ධාරං අනුප්පෙවෙච්ඡයා අපි නු තැති ධීරානි වුඬිං වෙරුළුති වෙසුල්ලං ආපජේය්‍ය?, කසසතො වා විපුලං ඵලං අධිභවෙය්‍යා?”ති

18 පායාසි — “පළමු උපමයෙන් ම මම හවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේ ට සතුටු වීම, වෙසෙසින් පැහැදිණිම එතෙකුදු වුවත් මේ විසිතුරු පැණ විසැදුම් අසනු කැමැත්තෙම ම හවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේට විරුද්ධ වැ කරා කළ යුතු කොට සිතීම, හවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, ඔබේ දෙදුම අභිකාන්ත යැ හවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස ඔබ දෙසුරු වෙසෙසින් කාන්ත යැ. හවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස යම් සේ මුණින් නමා තබනලද බදුනක් උඩුකුරු කොට තබන්නේ ද, වැසුණු දයක් වැහුම් හැර දක්වන්නේ හෝ වේ ද, මං මුළු වූවකුට මහ හෝ කියන්නේ ද, ඇස් ඇතියන් මෙයින් රූප දකිති’ යි අදුරෙහි තෙල් පහනක් දල් වන්නේ හෝ වේ ද, ඒ පරිද්දෙන් ම හවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් කරුණින් දහම් පැවැසිණ හවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, ඒ මම ඒ හඟවත් නොතමයන් වහන්සේ ද, ධර්මය ද භික්ෂු සංඝයා ද සරණ යෙමි. හවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේ මා අද සිට දිවි හිමි කොට සරණ ගිය උවසුවකු කොට සලකන සේක් වා! හවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, යම් ඒ යඥයක් මට දිගුකලක් වැඩ පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ද එසේ වූ මහා යඥයක් යජනට (මහ දනක් දෙන්නට) කැමැත්තෙමි ද වෙමි. එහි ලා හවත් කාශ්‍යපයන් වහන්සේ මට අනුශාසනා කරන සේක්වා.”

කුමරකසුප් — “රාජනායෙනි, යම් බදු යඥයෙක (දනයෙක) ගවයෝ හෝ මරනු ලැබෙත් ද, එළුවෝ තිරෙළුවෝ හෝ මරනු ලැබෙත් ද, කුකුළෝ හුරෝ හෝ මරනු ලැබෙත් ද, විවිධ ප්‍රාණිහු හෝ මරණයට පැමිණෙත් ද, එය පිළිගන්නෝත් මීර්‍යා දෘෂ්ටි ඇත්තෝ මීර්‍යා සංකල්ප ඇත්තෝ මීර්‍යා වචන ඇත්තෝ මීර්‍යා කර්මාන්ත ඇත්තෝ, මීර්‍යා ආර්ථය ඇත්තෝ මීර්‍යා ව්‍යායාමය ඇත්තෝ මීර්‍යා ස්මෘතිය ඇත්තෝ මීර්‍යා සමාධිය ඇත්තෝ වෙත් ද, රාජනායෙනි, මේ බදු වූ යඥය වූ කලී මහත් ඵල ඇත්තේ නො වෙයි, මහත් අනුභව ඇත්තේ නො වෙයි. මහත් බැබැලීම ඇත්තේ වෙයි, මහත් පැතිරීම ඇත්තේ වෙයි. රාජනායෙනි, යම් බදු වූ යඥයෙක (දනයෙක) වනාහි ගවයෝ නො ම මරනු ලැබෙද්ද, එළුවෝ තිරෙළුවෝ නො ම මරනු ලැබෙද්ද, කුකුළෝ හුරෝ නො ම මරනු ලැබෙද්ද, විවිධ ප්‍රාණිහු හෝ මරණයට නො පැමිණෙත් ද, ඒ යඥය පිළිගන්නෝත් සමාක් දෘෂ්ටි ඇත්තාහු සමාක්සංකල්ප ඇත්තාහු සමාක් වචන ඇත්තාහු සමාක්කර්මාන්ත ඇත්තාහු සමාගාර්ථය ඇත්තාහු සමාක් ව්‍යායාමය ඇත්තාහු සමාක් ස්මෘතිය ඇත්තාහු සමාක්සමාධිය ඇත්තාහු වෙත් ද, රාජනායෙනි, මේබදු වූ යඥය මහත් ඵල ඇත්තේ වෙයි, මහත් අනුභව ඇත්තේ වෙයි, මහත් බැබැලීම ඇත්තේ වෙයි. මහත් පැතිරීම ඇත්තේ වෙයි රාජනායෙනි, යම්සේ ගොවියෙක් බිජුවට හා නතුල හා ගෙන වනයකට පිවිසිනේ ද, සේ එහි නො නසන ලද කණු කටු ඇති, නො සම වූ බිම් ඇති නිසරු කෙතෙක කැඩී ගිය කුණු වූ අවිසුළුහින් පෙළුනු, පොළොවේ සාරය නො ඇද ගන්නා වූ ශවාණෙහි සුවසේ නො ම හොවනා ලද්ද වූ බිජුවට වසුරන්නේ නම්, මේසයක් කලින් කලා මොනොවට වැසි දහර නො වස්වන්නේ නම්, ඒ බීජයෝ වැඩීමට නැගීමට මහත් බවට පැමිණෙන්නාහු ද? ගොවියා හෝ මහත් ඵල ලබන්නේ ද?”

“නොහිදං හො ක සසප.”

“එවමෙව ටො රාජඤ්ඤ යථාරූපෙ යඤ්ඤ ගාවො වා හඤ්ඤානී අපේළකා වා හඤ්ඤානී කුක්කුටසුකරා වා හඤ්ඤානී විවිධා වා පාණා සඛකාතං ආපජ්ජනී පටිග්ගාහකා ව හොනනී. මිච්ඡාදිසි මිච්ඡාස සප්පා මිච්ඡාවා මිච්ඡාකමමනනා මිච්ඡාආජීවා මිච්ඡාවායාමා මිච්ඡාසනී මිච්ඡාසමාධි. එවරූපො ටො රාජඤ්ඤ යඤ්ඤාන මහපථලො හොති න මහානිසංසො න මහාඤ්ඤානො න මහාවිපථාරො. යථාරූපෙ ව ටො රාජඤ්ඤ යඤ්ඤානෙව ගාවො හඤ්ඤානී න අපේළකා හඤ්ඤානී න කුක්කුටසුකරා හඤ්ඤානී න විවිධා වා පාණා සඛකාතං ආපජ්ජනී, පටිග්ගාහකා ව හොනනී සමොදිසි සමොසංකප්පා සමොවාචා සමොකමමනනා සමොආජීවා සමොවායාමා සමොසනී සමොසමාධි, එවරූපො ටො රාජඤ්ඤ යඤ්ඤාන මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාඤ්ඤානො මහාවිපථාරො සෙය්‍යාථාපි රාජඤ්ඤා කසකකො ඛේනඛිතලං ආදය වනං පටිසෙය්‍ය, යො තප්පුට්ඨකෙ සුභුමෙ සුචිහතඛණ්ඩකෙ ඛේනනි පතිසාපෙය්‍ය අඛණ්ඩානි අසුනීනි අවාතාතපහතානි සාරාදනි සුඛසනිතානි, දෙවො ට කාලෙන කාලං සමො ධාරං අනුපාවචෙජය්‍ය, අපි නු තානි ඛේනනි වුඨිං වෙරුළුභිං වෙදුළුභිං ආපජේය්‍ය, කසකකො වා විදුලං ඵලං අධිගච්ඡෙය්‍යාති? ”.

“එවං හො ක සසප ”

“එවමෙව ටො රාජඤ්ඤ යථාරූපෙ යඤ්ඤානෙව ගාවො හඤ්ඤානී න අපේළකා හඤ්ඤානී න කුක්කුටසුකරා හඤ්ඤානී න විවිධා වා පාණා සඛකාතං ආපජ්ජනී, පටිග්ගාහකා ව හොනනී සමොදිසි සමොසංකප්පා සමොවාචා සමොකමමනනා සමොආජීවා සමොවායාමා සමොසනී සමොසමාධි, එවරූපො ටො රාජඤ්ඤ යඤ්ඤාන මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාඤ්ඤානො මහාවිපථාරො”ති.

පායාසි — “භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මෙය නො ම වන්නේ ය.”

කුමරකසුප් — “රාජන්‍යයෙනි, එ පරිද්දෙන් ම යම්බඳු යඥයෙක ගවයෝ හෝ මරනු ලැබෙත් ද, එළුවෝ තිරෙළුවෝ හෝ මරනු ලැබෙත් ද, කුකුළෝ හුරෝ හෝ මරනු ලැබෙත් ද, විවිධ ප්‍රාණීහු හෝ මරණයට පැමිණෙත් ද, ඒ යඥය පිළිගන්නෝත් මිත්‍යාදෘෂ්ටි ඇත්තෝ, මිත්‍යා සංකල්ප ඇත්තෝ, මිත්‍යා වචන ඇත්තෝ, මිත්‍යා කර්මාන්ත ඇත්තෝ, මිත්‍යා ආර්ථික ඇත්තෝ, මිත්‍යා ව්‍යායාමය ඇත්තෝ, මිත්‍යා ස්මෘතිය ඇත්තෝ, මිත්‍යා සමාධිය ඇත්තෝ වෙත් ද, රාජන්‍යයෙනි, මෙබඳු වූ යඥය වනාහි මහත්ඵල ඇත්තේ නො වේ, මහත් අනුසස් ඇත්තේ නො වේ, මහත් බැබැලීම් ඇත්තේ නො වේ, මහත් පැතිරීම් ඇත්තේ නො වේ. රාජන්‍යයෙනි, යම් බඳු වූ යඥයෙක වනාහි ගවයෝ නො ම මරනු ලැබෙත් ද, එළුවෝත් තිරෙළුවෝත් නො ම මරනු ලැබෙත් ද, කුකුළෝත් උරුරෝත් නො ම මරනු ලැබෙත් ද, විවිධ ප්‍රාණීහු හෝ මරණයට නො පැමිණෙත් ද, ඒ යඥය පිළි ගන්නෝත් සමාග් දෘෂ්ටිය ඇත්තෝ, සමාග් සංකල්පය ඇත්තෝ, සමාග් වචනය ඇත්තෝ, සමාග් ආර්ථික ඇත්තෝ, සමාග් ව්‍යායාමය ඇත්තෝ, සමාග් ස්මෘතිය ඇත්තෝ, සමාග් සමාධිය ඇත්තෝ වෙත් ද, රාජන්‍යයෙනි, මෙබඳු වූ යඥය මහත් ඵල ඇත්තේ මහත් අනුසස් ඇත්තේ මහත් බැබැලීම් ඇත්තේ මහත් පැතිරීම් ඇත්තේ වෙයි. රාජන්‍යයෙනි, යම්යෙක ගොවියෙක් බිස්සුවට හා නගුල හා ගෙන වනයකට පිවිසෙත් නම්, හේ එහි මොනොවට නසා පියන ලද කණු හා කටු හා ඇති, සමකලා බිම් ඇති සරු කෙතෙක කැඩී නො ගිය, කුණු නො වූ අවුසුළු දෙකින් නො පහළ, පොළොවේ සාරය ඇද ගනුයෙහි සමත් තවාණෙහි සුව යේ හොඳිනා ලද බීජයන් පිහිටුවන්නේ නම්, මේසය ද කලින් කල මොනොවට වැසි දහර පිවිසිවන්නේ නම්, ඒ බීජයෝ වැඩිමට නැඟීමට මහත් බවට පැමිණෙන්නාහු නම්, ගොවියා මහත්ඵල ලබන්නේ ද?”

පායාසි - ‘එසේ ම’ය, භවත් කාශ්‍යපයන් වහන්ස.”

කුමරකසුප් — “රාජන්‍යයෙනි, එ පරිද්දෙන් ම යම්බඳු වූ යඥයෙක ගවයෝ නො ම මරනු ලැබෙත් ද, එළුවෝත් තිරෙළුවෝත් නො ම මරනු ලැබෙත් ද, කුකුළෝත් උරුරෝත් නො ම මරනු ලැබෙත් ද, විවිධ ප්‍රාණීහු හෝ වනයට නො ම පැමිණෙත් ද, යඥය පිළිගන්නෝත් සමාග් දෘෂ්ටි ඇත්තාහු, සමාග් සංකල්පය ඇත්තාහු, සමාග් වචනය ඇත්තාහු, සමාග් කර්මාන්ත ඇත්තාහු, සමාග් ආර්ථික ඇත්තාහු, සමාග් ව්‍යායාම ඇත්තාහු සමාග් ස්මෘතිය ඇත්තාහු, සමාග් සමාධි ඇත්තාහු වෙත් ද, රාජන්‍යයෙනි, මෙබඳු වූ යඥය මහත් ඵල ඇත්තේ, මහත් අනුසස් ඇත්තේ, මහත් බැබැලීම් ඇත්තේ, මහත් පැතිරීම් ඇත්තේ වෙයි.”

19. අථ ඛො පායාසි රාජඤ්ඤා දුතං පටිඤ්ඤාපසි සමණප්‍රාහමණ-
කපණ්ඩිකවණ්ඩකයාවකානං තස්මිං ඛො උත දුතෙ එවරුපං
භොජනං දියාති කණාජකං ඛිලුඛග්දුතියං, ධොරකාති ව චිත්තාති
භුළගාළකාති. තස්මිං ඛො උත දුතෙ උත්තරො නාම මාණවො
බ්‍යාවටො අනාසි. සො දුතං දතො එවමනුද්දිසති ‘ඉමිනාහං
දුතෙන පායාසි. රාජඤ්ඤමෙව ඉමසමිං ලොකෙ සමාගඤ්ඤි.
මා පරස්මිනති.’ අසොසාසි ඛො පායාසි රාජඤ්ඤා ‘උත්තරො කීර
මාණවො දුතං දතො එවමනුද්දිසති ‘ඉමිනාහං දුතෙන පායාසි. රාජඤ්ඤ-
මෙව ඉමසමිං ලොකෙ සමාගඤ්ඤි. මා පරස්මිනති’ අථ ඛො පායාසි
රාජඤ්ඤා උත්තරං මාණවං ආමන්තාපෙතො එතදවොච, සචං කීර ති-
තාස උත්තර දුතං දතො එවමනුද්දිසති. ‘ඉමිනාහං දුතෙන පායාසි. රාජඤ්ඤ-
මෙව ඉමසමිං ලොකෙ සමාගඤ්ඤි. මා පරස්මිනති’?

‘එවං භො’ති. “කීසස උත පො තිං තාස උත්තර දුතං දතො එව-
මනුද්දිසති. ‘ඉමිනාහං දුතෙන පායාසි. රාජඤ්ඤමෙව ඉමසමිං ලොකෙ
සමාගඤ්ඤි. මා පරස්මිනති නපු මයං තාස උත්තර පුඤ්ඤාසීකා දානසොච
එලං පාටිකඛිටිනො’”ති.

“භොතො ඛො උත දුතෙ එවරුපං භොජනං දියාති කණාජකං
ඛිලුඛග්දුතියං. හවං පාදපි න ඉච්ඡාසා ජුස්සිතුං, ඤාතො භුඤ්ඤිතුං.
ධොරකාති ව චිත්තාති භුළගාළකාති යාති හවං පාදපි න ඉච්ඡාසා ජුස්සිතුං,
ඤාතො පරිදහිතුං. හවං ඛො පනමිතාකං පියො මනාපො. කථං මයං
මනාපං අමනාපෙන සංයොජෙමා?”ති “තෙන හි තිං තාස උත්තර
යාදිසාහං භොජනං භුඤ්ඤාමි තාදිසං භොජනං පට්ඨපෙහි, යාදිසාති වාහං
චිත්තාති පරිදහාමි තාදිසාති ව චිත්තාති පට්ඨපෙහි”ති.

“එවං භො”ති ඛො උත්තරො මාණවො පායාසිරාජඤ්ඤාසා
පටිසසුතො යාදිසං භොජනං පායාසි රාජඤ්ඤා භුඤ්ඤාමි තාදිසං භොජනං
පට්ඨපෙසි, යාදිසාති ව චිත්තාති පායාසි රාජඤ්ඤා පරිදහති තාදිසාති ව
චිත්තාති පට්ඨපෙසි.

1. ථෙරකාති PTS

2. ඉස වාලකාති PTS

19. ඉක්බිත්තෙන් පායාසී රාජත්‍ය නෙම මහණ බමුණන්ට දුරියනට මගියනට යදියනට දන් පිහිටු වී ය. ඒ දනයෙහි වනාහි කාඩි දෙවනු කොට ඇති නිවුඩු සහලින් පිසූ බත් ඇති බොජුනෙක් දෙවෙයි. මහත් දවලු ඇති දළ පිළි ද දෙවෙයි. ඒ දනයෙහි වූ කළි උත්තර නම් මාණවක-යෙක් ව්‍යාපෘත විය. හේ දන් දී, මම මේ දනය කරණ කොට පායාසී රාජත්‍යයා හා ම මෙ ලොවහි දී එක් වීමි. පර ලොවහිදී ඔහු හා නොම එක් වෙමි වා'යි මෙසේ සුන සුනා කියයි. පායාසී රාජත්‍ය නෙම "උත්තරමාණවක දන් දී, 'මේ දනය කරණ කොට මම පායාසී රාජත්‍යයා හා ම මෙලොවහි දී එක් වීමි පරලොවහි දී නොම එක් වෙමිවා' යි මෙසේ සුන සුනා කියති" යි මේ පවත් ඇසීය. ඉක්බිති පායාසී රාජත්‍යයෙම උත්තරමාණවකයා කැඳවා 'දරුව උත්තර'ය, තෝ දන් දී 'මේ දනය කරණ කොට මම පායාසී රාජත්‍යයා හා ම මෙ ලොවෙහි දී එක් වීමි. පර ලොවහි දී නො ම එක් වෙමි වා' යි මෙසේ සුන සුනා කියති ද? ඒ සැබෑද?' යි විචාළේ ය.

'එසේ ය, සැබෑවැ' යි උත්තර මාණවක කී ය.

'හවත් දරුව උත්තරය, තෝ දන් දී කවර හෙයින් "මේ දනය කරණ කොට මම පායාසී රාජත්‍යයා හා ම මෙ ලොවහි දී එක් වීමි, පර ලොවහි දී නො ම එක් වෙමි වා' යි සුන සුනා කියති ද? දරුව, උත්තරය, අපි පිනෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්තමෝ, දනයේ විපාක කැමැත්තමෝ නො වමුද?' යි පායාසී රාජත්‍ය කී ය.

'භදින්හු හේ දනයෙහි වූකළි කාඩි දෙවනු කොටැති නිවුඩු සහලින් පිසූ බත් ඇති මෙබඳු බොජුනෙක් දෙවෙයි. හවත්හු එය පසිනුදු පහස්නට නො කැමැති වනු ඇත. වළඳන්නට කොයින් කැමැති වන්නේ ද? හවත් තෙමේ යම් වස්ත්‍රයන් හඳින්නට තබා පසිනුදු පහසනට කැමැති නො වන්නේ ද, එසේ වූ මහත් දවලු ඇති දළ පිළි දෙවෙයි. හවත් තෙමේ වූ කළි අපට ද්‍රිය ය, මනාප ය. අපි කෙසේ නම මනාපයක්හු අමනාප-යක්හු හා එක් කොට යොදමෝ ද" යි උත්තරමාණවක කී ය. "එසේ වී නම් දරුව, උත්තරය, මම යම් බඳු බොජුනක් වළඳව ද, එ බඳු බොජුනක් දනයෙහි පිහිටුව (චූළියෙල කොට තබව), යට බඳු පිළි වට හදිම ද, එසේ වූ පිළිත් දනයෙහි පිහිටුව ව" යි පායාසී රාජත්‍ය කී ය.

"එසේ ය, හවත් යැයි කියා ම උත්තර මාණවක කෙට පායාසී රාජත්‍ය-යාට පිළිවදන් දී, පායාසී රාජත්‍යයා යට බඳු බොජුනක් වළඳයි ද, උබඳු බොජුනක් දන් පිණිය පිහිටුවී ය, යට බඳු පිළි පායාසී රාජත්‍ය තෙම හදියි ද, එබඳු වූ පිළි දන් පිණිය පිහිටුවී ය.

අප්ථං ටො පායාසි රාජකෙසු අසකකච්චං දුතං දුතං අසප්පං දුතං දුතං අච්ඡිකතං දුතං දුතං අපච්ඡිං දුතං දුතං කායසං හෙද පරමරණං වාතුමහාරාජිකං දෙවනං සහබ්බං උපපජ්ජි සුඤ්ඤං සෙරිසංකං විමානං. යො පන තස්ස දුතෙ බ්‍යාවටො අහොසි උත්තරො නාම මාණවො, සො සකකච්චං දුතං දුතං සහස්සං දුතං දුතං චිත්තිකතං දුතං දුතං අනපච්ඡිං දුතං දුතං කායසං හෙද පරමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජි දෙවනං නාවති සානං සහබ්බං.

තෙන ටො පන සමයෙන ආයස්මා ගවමපති දුට්ඨකිං සුඤ්ඤං සෙරිසංකං විමානං දිවාච්ඡාරං ගව්හි. අප්ථං ටො පායාසි දෙවසුක්කො යෙනායස්මා ගවමපති තෙනුපසඬාමි, උපසඬාමිත්වා ආයස්මිනං ගවමපතිං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි, එකමන්තං ධීතං ටො පායාසි දෙවසුක්කං ආයස්මා ගවමපති එතදෙවො, 'කො'සි ත්වං දාට්ඨසො?'ති. 'අහං හතෙන පායාසි රාජකෙසු'ති. 'නත්ත ත්වං දාට්ඨසො උච්චිකෙතො අහොසි. 'ඉතිපි නත්ති පරො ලොකො, නත්ති සත්තං උපපන්නිකා, නත්ති සුකට්ඨකකානං කම්මානං එලං විපාකො'ති?' 'සවාහං හතෙන එච්චිකෙතො අහොසි, 'ඉතිපි නත්ති පරො ලොකො, නත්ති සත්තං උපපන්නිකා නත්ති සුකට්ඨකකානං කම්මානං එලං විපාකො'ති. අපි වාහං අයෙත්ත කුමාරකසසපෙන එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විචෙචිතො'ති.

"යො පන තෙ ආට්ඨසො දුතෙ බ්‍යාවටො අහොසි උත්තරො නාම මාණවො, සො කුතිං උපපන්නො?"ති "යො මෙ හතෙන දුතෙ බ්‍යාවටො අහොසි උත්තරො නාම මාණවො, සො සකකච්චං දුතං දුතං සහස්සං දුතං දුතං චිත්තිකතං දුතං දුතං අනපච්ඡිං දුතං දුතං කායසං හෙද පරමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නො දෙවනං නාවති සානං සහබ්බං. අහං පන හතෙන අසකකච්චං දුතං දුතං අසප්පං දුතං දුතං අච්ඡිකතං දුතං දුතං අපච්ඡිං දුතං දුතං කායසං හෙද පරමරණං වාතුමහාරාජිකං දෙවනං සහබ්බං උපපන්නො සුඤ්ඤං සෙරිසංකං විමානං. තෙන හි හතෙන ගවමපති මත්තසලෙකං ගන්ති එවමාරොවෙහි සකකච්චං දුතං දෙට්ඨ, සහස්සං දුතං දෙට්ඨ, චිත්තිකතං දුතං දෙට්ඨ, අනපච්ඡිං දුතං දෙට්ඨ, පායාසි රාජකෙසු අසකකච්චං දුතං දුතං

ඉක්කිත්තෙන් පායාසි රාජත්‍ය තෙම නොසකසා දන් දී, සියතින් දන් නො දී, ගෞරව නාති ව දන් දී, ඉවත දමන දෑයක් මෙන් දන් දී, කාබුන් මරණින් මතු සිටු මහරජයේ දෙවියන් හා එක් වීමට, සේරියසක නම් හිස් වූ විමනකට උත්පත්ති විසින් පැමිණියේ ය යම් උත්තර නම් මාණවකයෙක් ඔහු ගේ දනායෙහි ව්‍යාපෘත වී ද, හේ සකසා දන් දී, ගෞරව ඇතිව දන් දී, ඉවතලන දෑයක් මෙන් නොකොට ආදරයෙන් දන් දී, කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සඟ ලොවට තවතිසා වැසි දෙවියන් හා එක් වීමට පැමිණියේ ය.

එ සමයෙහි විනාහි ආයුෂ්මත් ගවමපති මහතෙරණුවෝ හිස් වූ සේරියසක නම් විමනට දිවා විහරණය පිණිස එක වන් වඩිති. එ කල පායාසි දෙවපුත් ආයුෂ්මත් ගවමපති තෙරුන් වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹි ඔබ වැද එකත්පස් වැ සිටියේ ය එකත්පස් වැ සිටියාවූ ම පායාසි දෙව පුතුට ආයුෂ්මත් ගවමපති තෙරණුවෝ “ඇවැත්නි, තෙපි කවුරුද?” විචාළේ ය. ‘වහන්ස, මම පායාසි රාජත්‍ය වෙමි’ යි හේ උත්තර දුන. ඇවැත්නි, තෙපි ‘මෙසේත් පර ලොව නැත, උපපාදුක සත්වයෝ නැත, කුශලාකුශල කර්මයනට එල විපාක නැතැ’ යි මෙසේ වූ දෘෂ්ටි ඇත්තෝ නො වූහ ද?” යි තෙරණුවෝ පුළුවන්හ. ‘වහන්ස, ඒ මම ‘මෙසේත් පරලොව නැත, මෙසේත් උපපාදුක සත්වයෝ නැත, කුශලාකුශල කර්මයන් ගේ එල විපාක නැතැ’ යි මෙබඳු වූ දෘෂ්ටි ඇත්තෙකිම වීමි. එහෙත් ආයාසි වූ කුමාරකාශ්‍යාපයන් වහන්සේ විසින් ඒ ලාභක දෘෂ්ටිය කෙරෙන් මම වෙන් කරන ලද්දෙමි වෙමි.

“ඇවැත්නි, යම් උත්තර නම් වූ මාණවකයෙක් ඔබ ගේ දන ක්‍රියායෙහි ව්‍යාපෘත වූයේ ද හේ කොහි උපන්නේ ද?” යි තෙරණුවෝ පුළුවන්හ. “වහන්ස, යම් උත්තර නම් මාණවකයෙක් මගේ දනායෙහි ව්‍යාපෘත වී ද, හේ සකසා දන් දී, සියතින් දන් දී, සැදහැයෙන් දන් දී, ඉවත ලූ දෑයක් සේ නො කොට සාදර වැ දන් දී, කාබුන් මරණින් මතු මනාගති ඇති සඟ ලොවට, තවතිසා වැසි දෙවියන් හා එක් වීමට පැමිණියේ ය. වහන්ස, මම වූ කලි නො සකසා දන් දී, නො සියතින් (අනුන් ලවා) දන් දී ශ්‍රද්ධාගෞරව ගැති වැ දන් දී, ඉවත ලූ දෑයක් මෙන් කොට දන් දී, කාබුන් මරණින් මතු සිටු මහ රජයෙහි වැසි දෙවියන් හා එක් වීමට හිස් වූ මෙ සේරියසක විමාගයට උත්පත්ති විසින් පැමිණියෙමි. එ බැවින් වහන්ස, ගවමපතිනි, මිනිස් ලෝවැඩම කොටැ, ‘සකසා දන් දෙවු, සියතින් දන් දෙවු, ශ්‍රද්ධා ගෞරව උපදවා දන් දෙවු, ඉවත දමූ දෑයක් සේ නො කොට ආදර සහිත ව දන් දෙවු. පායාසි රාජත්‍යයා නොසකසා දන් දී,

අසභස්වා දුතං දස්වා අවිත්තිකතං දුතං දස්වා අපච්ඡිද්ධං දුතං දස්වා කායසස
 හෙදු පරමමරණං වාතුමහාරාජිකානං දෙවෘතං සභබ්බතං උපපනෙතා
 සුඤ්ඤං සෙරිසසකං වීමානං. යො පන තස්ස දුතෙ බ්‍යාවචො අභොසි
 උත්තරො නාම මාණවො, යො සක්කච්චං දුතං දස්වා සභස්වා දුතං දස්වා
 විත්තිකතං දුතං දස්වා අනපච්ඡිද්ධං දුතං දස්වා කායසස හෙදු පරමමරණං
 සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපනෙතා දෙවෘතං තාවතීංසානං සභබ්බතන්තී.”

අප් ඛො ආයසමො ගවම්පති මනුස්සලොකං ආගන්තො එවමුරො-
 චෙසි “සක්කච්චං දුතං දෙථ, සභස්වා දුතං දෙථ, විත්තිකතං දුතං දෙථ,
 අනපච්ඡිද්ධං දුතං දෙථ. පායාසි රාජඤ්ඤ අසක්කච්චං දුතං දස්වා අසභස්වා
 දුතං දස්වා අවිත්තිකතං දුතං දස්වා අපච්ඡිද්ධං දුතං දස්වා කායසස හෙදු පරමම-
 රණං වාතුමහාරාජිකානං දෙවෘතං සභබ්බතං උපපනෙතා සුඤ්ඤං
 සෙරිසසකං වීමානං. යො පන තස්ස දුතෙ බ්‍යාවචො අභොසි උත්තරො
 නාම මාණවො, යො සක්කච්චං දුතං දස්වා සභස්වා දුතං දස්වා විත්තිකතං
 දුතං දස්වා අනපච්ඡිද්ධං දුතං දස්වා කායසස හෙදු පරමමරණං සුගතිං සග්ගං
 ලොකං උපපනෙතා දෙවෘතං තාවතීංසානං සභබ්බතන්තී.”

පායාසිරාජඤ්ඤසුත්තං නිට්ඨිතං දසමං.

අපදුනඤ්ච නිදුනඤ්ච නිබ්බානඤ්ච සුදසනං,
 ජනවසභඤ්ච ගොච්ඤ්ච සමයං සක්කමෙවච
 සතිපට්ඨානපායාසි මහාවග්ගසස සඛතභො,

මහාවග්ගො නිට්ඨිතො දුතියො

මහාපාදනං නිදුතං නිබ්බානඤ්ච සුදසනං,
 ජනවසභඤ්ච ගොච්ඤ්ච සමයං සක්කපඤ්ඤතං
 මහාසතිපට්ඨානඤ්ච පායාසි දසමං භවෙ. (කප්ඵි)

නොසියතින් දන් දී, ගරුසැලැකිලි නැති වූ දන් දී ඉවත ලූ දයක් සේ කොට දන් දී, කෘතූන් මරණින් මතු සිවුමහරජයෙහි දෙවියන් හා එක් වීමට ඉන්‍යා වූ සේරිස්සක නම් වියනකට පැමිණියේ ය. ඔහු හේ දනගෙහි ව්‍යාපෘත වූ උත්තර නම් යම් මාණ්ඩයෙක් වී ද හේ සකසා දන් දී, සිය-තින් දන් දී, ශ්‍රද්ධා ගෞරව ඇති වූ දන් දී ඉවත ලූ දයක් සේ නො කොට සැලැකිලිමත් වූ දන් දී, කෘතූන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට, තවතිසා වැසි දෙවියන් හා එක් වීමට පැමිණියේ යැ' යි මෙසේ දන්වා වදරනු මැනවැ' යි පායාසි රාජන්‍යා කී ය.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ගවමපති තෙරණුවෝ මිනිස් ලොවට අවුත්, සකසා දන් දෙවූ, සියතින් දන් දෙවූ, ශ්‍රද්ධා ගෞරව උපදවා දන් දෙවූ, ඉවත ලූ දයක් සේ නො කොට සැලැකිලිමත් වූ දන් දෙවූ. පායාසි රාජන්‍යායා නො සකසා දන් දී, නො සියතින් දන් දී, ශ්‍රද්ධා ගෞරව නො උපදවා දන් දී, ඉවත ලූ දයක් සේ කොට දන් දී, කෘතූන් මරණින් මතු සිවු මහරජයෙහි දෙවියන් හේ සහභාවයට (දෙවියන් හා එක් වීමට), ඉන්‍යා විමානායකට පැමිණියේ ය. යම් උත්තර නම් මාණ්ඩයෙක් ඔහු හේ දනගෙහි ව්‍යාපෘත වී ද, හේ සකසා දන් දී, සියතින් දන් දී, ශ්‍රද්ධා ගෞරව උපදවා දන් දී ඉවත ලූ දයක් සේ නො කොට සාදර වූ දන් දී කෘතූන් මරණින් මතු මනාගති ඇති සග ලොවට, තවතිසා වැසි දෙවියන් හේ සහභාවයට (දෙවියන් හා එක් වීමට) පැමිණියේ යැ' යි මෙසේ දන්වූහ.

දස චක්‍ර පායාසි රාජඤ්ඤ සූත්‍රය නිමිසේ ය.

මහාවර්ගයේ උද්දන ය

මහාපදන සූත්‍රය, නිදන සූත්‍රය, නිර්වාණ සූත්‍රය, සුදර්ශන සූත්‍රය, ජනවසග සූත්‍රය, ගොවින්ද සූත්‍රය, ඥාන සූත්‍රය, සක්කපඤ්ඤ සූත්‍රය, මහා-ඤ්චිපට්ඨාන සූත්‍රය, දස චක්‍ර පායාසි සූත්‍රය ද යන මොවුන් ගෙන් මහා-වර්ගයා හේ සංග්‍රහය වෙයි.

දෙවෙනි මහාවර්ගය නිමිසේ ය.

အောင်နိုင်စာနှင့် နန္ဒာ

	අ		ඉ
අග්නි පජ්ජමිතො ආසි	368	ඉත්ති හුන්වා වජ්ජ	
අවට්ඨකුසො ව නාමොව	400	පුම්බමි දෙවො	410
අවධි දේශං වක්ඛමිතො සරිරං	264	ඉදං දිස්වාන නැන්නනති	318, 322
අත්ථායං ඉතරා පජා	332		336, 344
අපද්දසං භික්ඛිවො දිට්ඨපුට්ඨො	408	ඉඤ්ච වික්ඛාති විරාජයිත්වා	410
අපාරාධ නාහසා නාමා	390	ඉඤ්ච තිට්ඨමානස්ස	430
අපාරාධ සහභූ දෙවා	392	ඉමෙහි තෙ භීතකායුපපන්නා	410
අපාරාධ හරණ දෙවා	392		
අනිවරා වත සඞ්ඛාරා	246, 304	උ	
අනුපව්‍යාදෙ අනුපසාදො	72	උට්ඨෙති වීර වීජිත සඞ්ඝාම	58
අනෙකත පානෙන උපට්ඨෙතිමා	408	උක්කරං ව දිසං රාජා	388
අපමනකා සත්මනෙතො	188	උපාසිතො වක්ඛමිතො අනෙසිං	408
අපාරාධා මෙසං අමකසසඤ්චාරා	58	එ	
අපානකා වත මෙ සනෙතො	400	එකස්මිං භාසමානස්මිං	324
අහං තද නාගරාජානමාසි	390	එකා භි දයා තිදිවෙති පුජිතා	264
අමනුස්සාවථො සුභා	368	එකුනාතිංසො වයසා පුහදා	338
අසලලිනෙන ජිනෙතන	246	එතාදිසි ධම්මපාසාසනෝසා	410
		එථ ගජානථ බන්ධු	394
ආ		එස මනෙතො උපුට්ඨෙතො	372
ආඥා පඤ්ඤාසිවො චෙව	388	ක	
ආතුරසෙසව මහසජ්ජං	398	කථං ආරාධනා මොති	432
ආපො ව දෙවා පට්ඨි	390	කා	
ආවත්තස්සාථි රාජානං	368	කාලකඤ්ඤා මහාභිජායා	390
ආවත්තස්සි චුද්දකං නාම-		කි	
භික්ඛුං	210	කිවෙන්න මෙ උඩගනං	54, 56
ආසනං උදකං පජ්ජං	364	කු	
ඈ		කුම්බිකරා රාජගිරිමො	386
ඉච්චිතෙ යොළුස සහස්සා	386	කෙ	
ඉති පපු වහාසෙයො	391	කෙ ආවගන්තු වතුපල්ලු වුළුව	
ඉති බුද්ධා දඹියෙකා	190		
ඉතො සත්තං පමො සත්තං	314		

ගාරාදිපාද සූචි

කො	
කොටො මොසවජ්ඣිකනී ව	366
බ	
බනනිපරමං තපො තිතිකං	72
බෙ	
බෙමියා තුසිතා යාමා	392
භ	
භනනින චුදොදා නදියං කතුකං	210
භනබ්බකායුපගතා භවනො	408
ච	
චතුකතං අරියසංචාරානං	142
චක්ක ලිසසමා දත්තා	264
චක්කාරො තෙ මහාරාජා	388
චඤ්ඤා කාම සෙට්ඨො ව	388
චු	
චුතොභං දිවියා කායා	430
චුතොභං මානුසා කායා	432
චුඤ්ඤා භක්තං භුඤ්ජන්තා	200
ජ	
ජ සහසා හෙමවතා	386
ජෙ	
ජෙත්වා බ්ලං ජෙත්වා පලිසං	384
ජි	
ජිතා වජිරහස්න	390
ඤා	
ඤායෙන මෙ වරතො ව	432
ත	
තඤ්ඤා සබ්බං අභිඤ්ඤාය	386, 394
තණ්හාසංග්ගසා භනතාරං	434
තනො නං අනුකම්පනා	140
තත්‍ර භික්ඛිටො සමාදානං	384
තද්ධි යං භිසන්තං	248

ත	
තද්ධු දෙවා මඤ්ඤානා	324
තඬි ගෙධිතවිකොසො	400
තසා ධම්මසා පක්ඛියා	410
තසෙව තෙජෙන අයං වසුන්ධරා	264
තසෙව බුද්ධසා සුධම්මතාය	408
තා	
තානි එතානි දිට්ඨානි	144
තී	
තීණණං තෙසං වසිනො	410
තු	
තුලමතුලඤ්ඤා සමභවං	166
තුචං පිතා අභං පුතො	368
තෙ	
තෙ අඤ්ඤා අනිරොචනා	318, 322, 336, 344
තෙ ව ආතපාමකරං	394
තෙ ව සබ්බං අභිකතො	394
තෙ පණ්ඩිතරා දෙවා	432
තෙ වුත්තවාකා රාජානො	342
තෙසං නිසින්නානං අර්ඤ්ඤා	410
තෙසං පාතුරහු ඤාණං	386
තෙසං මායාවිනො දසා	388
තෙසං යථා සුතං ධම්මං	434
තා	
තාසං යද මං ජානන්ති	434
තච	
තචමෙව ආසි සම්මුදො	434

ගාලාදිපාද සුවි

දකුණු දිසා රාජ්‍ය	388
දදනො පුද්ගල පවිත්‍රිති	212
දකුණු කලිඟනා	356
දසනෙ දසධා කායා	390,392
දසනෙ ඉසරා ආගු	394

දෙ	
දෙවකායා අභිකානනා	384,386
දෙව්දනාගිනු නරිනු පුරිතො	264

න	
න වෙ දෙවෙ ව පසකතා	
	318,322,336,344

නා	
නාගොව සකුනාගුණානි ජෙතා	410
නාහු සසාසාසසාසො	246

නාහ	
නාහාචා ව පිචා වුදකාරි	
සත්‍යා	210

ප	
පව්වකා වෙදිකබෙබා හි	
බමෙමා	408
පව්වම ව දිසා රාජ්‍ය	388
පටිගණනාම නෙ අග්නා	364
පටිසොසගාමි හිපුණ	54,56
පරිපකකා වයො මග්නා	183
පවුප්පාතිමබ්ලි	394

පු	
පුව් වාසව මං පකුණ	412
පුව්මාමි බුගමානා සනාකුමාර	364
පුකකාපි කසා බහවො	388
පුපු සිහාව සලීනා	384
පුරිම ව දිසා රාජ්‍ය	386
පුරිම දිසා ධාරවෙසා	388

බු	
බුද්ධා ජනිතදාමි මනුසා-	
ලොකෙ	410

භී	
භීයො පකුණනෙ කුචා	384

භු	
භුකකාස ව සුකරමද්දවෙන	200

ම	
මණි යා වෙචරියො	368
මහාසමයො පවනාමි	382
මං වෙ කුමාර ජානනා	364

මි	
මිච්චා ව විදෙහනා	356

මො	
මොදනා වත හො දෙව්‍යා	
	318,322,336

ය	
යා නිමිකා දිසානා	
	320,342,344

යා පාචුසකකො මෙයො	394
යා පි මුනි නකෙයා	400
යා ව බුද්ධමද්දකම්	434
යාමි පදෙයෙ කපෙහති	140
යා කරොම හි බුහමුනො	434
යා ව සුචා ජායාසිනො	368
යා නෙ බමො ඉධකුකුය	410
යා මෙ අත්ති කතා පුකුණ	400

යා	
යා කප දේනා ආසු	140
යාමුනා ධනරාධා ව	390

යො	
යොකෙව් බුද්ධා සරණ ගතාසෙ	384
යො තරනා අමරණව සරා	140
යො නාගරාජෙ සහසා හරනා	390

ගාලාදිපාද සූචි

යො		ස	
යො ඉමසමිං ධිලවිනගෙ	188	සමානා මහාසමානා	392
යා		සහසං ඩුභමලොකානා	394
යාසසු මඤ්ඤමි සමගෙ	432	සා	
ලී		සාතාගිරා තිසහසා	386
ලිහං පරමෙන තෙජසා	550	සාලං ව නචිරං දුලලං	400,402
ව		සි	
වණණවා යසවා සිරිමා	364	සිඛගිවණණං යුගං වසං	208
වජෙද තෙ පිතරං හදෙද	398,402	සිලොකමගුකසාමි	384
වරුණා සහ ධිලො ව	392	සි	
වා		සීතොදකං පොකඛරණං	400
වානොව සෙදසඛකතො	398	සීලං සමාධිපඤ්ඤ ව	180
වාමුරු සජ මං හදෙද	400	සු	
වෙ		සුකකා කරුමහා අරුණා	392
වෙණසු ව දෙවා සහලී ව	390	සුණනා මහාතො මම	
වෙසාමිහො පඤ්චසකා	386	එකවාකා	262
ස		සුමුභමා පරමසො ව	394
සකකසා පුලෙධාමගි		සුරියසසුපනිසා දෙවා	392
මහානුභාවො	408	සෙ	
සෘකකා වෙ මෙ වරං දජජා	400	සෙලො යථා පබ්බතමුති	
සකාපුතොව කුමානො	400	නිවසිතො	58
සවෙ තෙ උනං කාමෙගි	368	සො	
සවෙ ජහරි කාමානි	372	සො මෙ පඤ්ඤං වියාකාසි	368
සලෙධ තෙ දෙවනිකායා	394	සව	
සතං එකෙ සහසානං	386	සවාහං අලුලපඤ්ඤසස	432
සතං ව බලිපුකානං	390	හ	
සතාහු ඩුභමදතො ව	356	හන්ද බායශමාම වියාශමාම	410
සතාසහසා යකඛා	386	හි	
සද මතො භාරගජා	382	හිතා මෙතො මනුජෙසු ඩුභම	364
සබ්බපාපසා ඇකරණං	72	හි	
සබ්බව නිකඛිපිසානුඤ්ඤා	368	හිතං කායං උපපතො	
සබ්බව මොතො සහිතා		හවතො	408
සමග්ගා			
සබ්බ විජිතසඛාමා	394		

දිස්ත්‍රික්කය වහාවට්ටියෙහි

සභාන-පුද්ගල සංඛ්‍යා සූචි

අ		ආ	
අභිදාන	10	ආපොදෙව	390
අභිත	356	ආලකමන්	266
අභිවන	392	ආලාරකාලාම	202
අභ්‍යාල නිග්‍රොධ	176	ආසල	392
අභ්‍යාසනතු	110, 258, 264		
අනාට්ටිණ්ඩික	2		
අනුරුද්ධ	246	ඉ	
අනෙප්පක	392	ඉන්ද්‍රසාල	396
අනෙම	10	ඉසිහිලි	182
අභිභූ	6		
අභිභූම	192	උ	
අභිභූලි	152	උකකර	6, 560
අභිභූලිවන	150	උකකරා	10
අභිභූලිකා	126	උදෙතවෙතිස්	160, 184
අභිභූවන	150	උපවිකකන	214, 266
අභිභූණ්ඩා	396	උපවින	216
අරිච්ඡක	392	උපසනන	8
අරුණ	10, 392	උරුලෙලා	176, 402
අරුණවිති	10		
අරුණපස	264	ඵ	
අරුණපසක	260	ඵරාවණ	390
අවනතී	356		
අසම	390	ඹ	
අසොක	8	ඹද්‍රතගයා	392
අසකක	356	ඹපමණක	388
අසකකර	388		
		ක	
ආතුමා	204	කකුකරා	200
ආනන්ද	10, 89, 112, 248	කකුධ	144
ආනන්දවෙතිස්	150	කකුසන්ධි	4

සථාන පුද්ගල සංඛ්‍යා සුළු

ක		කු	
කවිසෑය	144	කුසිනාරා	214, 266
කටුක	392	කුටාගාරසාලා	186
කණ්ණ	394		
කපිලවස්තු	10, 982	කො	
කබල	390	කොණ්ඩාමන	4
කලාසකධමම	80, 436	කොණ්ඩාකපු	4
කරුණාකාසික	390	කොට්ඨාම	142
කරුමය	392	කොලිය	260
කරෙරි (කුවිකා)	2, 12	කොසමි	228
කලාපකලාවාප	182	කොසල	300, 506
කසාප	4	කොසිනාරක	214
කලියා	356	කොසිය	298

කා	වික	බ
කාපිලිපාව	385	බි
කාමසෙව්ව	388	බි
කාලක සාරා	390	බි
කාලිමය	144	බි
කාසි	300, 356	බි
කාලසිලා	182	බි
කිකි	10	බි
කිනරිසංඝ	388	බි

කුලය		මුළු	
කුලයේ සියලුම	288	මුළු	140
කුලයේ සියලුම	508	මුළු	356
කුලයේ සියලුම	388	මුළු	386
කුලයේ සියලුම	386	මුළු	562
කුලයේ සියලුම	80, 300, 485	මුළු	110, 126, 182, 334
කුලයේ සියලුම	288	මුළු	144, 300, 316
කුලයේ සියලුම	266	මුළු	

සාන-පුදගල සංඥ සුවි

පො		පො	
ගොතම	506	පොති	392
ගොතමකවෙතිය	140, 150	පොතිපාල	350
ගොතමතිස්ස	140		
ගොතමදාර	140	ත	
ගොපක	406	තව්කනාග	390
ගොපිකා	406	තපොදරාම	182
ගොවිඤ්ඤ	350		
		තා	
ව		තාවතිය	138, 318, 520
වඤ්ඤ	390		
වඤ්ඤා	388	ති	
වමනා	228, 356	තිබ්බරු	383, 398
		තිසස	6, 60, 394
වා			
වාතුමගාරාජික	562	තු	
වාපාලවෙතිය	160	තුට්ඨ	144
		තුසිත	392
වි		තෙජො	390
විකතසසන	388		
විභු	390	ද	
		දනපුර	356
වු			
වුඤ්ඤ	196	ද	
වුඤ්ඤා	200	දුනවෙසස	390
		දිසමපති	350
වො			
වොරපපාත	182	දෙ	
		දෙණ	262
		ධ	
ජ		ධතරවධ	334, 356, 386, 390
ජනවසහ	314	ධනවතී	10
ජනෙසහ	388	ධත්ත	392
ජමුගාම	192	ධත්තපාසාද	282
ජිට්කමුඛන	182	ධත්තපොසකරණි	284
ජෙනවන	2		

සාහිත්‍ය-පුද්ගල සංඥා සූචි

න	පා
නකඛ්‍යා	390
නාය	144
නමුච්චි	390
නළ	388
නා	
නාග	388
නාතිකා	144, 300
නාලය	123, 132
නි	
නිකට	144
නිසංකූ	388
නිලොභරනි	3෦2
නොර ජරා	176, 402
ප	
පජ්ජනන	392
පඤ්චබ	෧22, 388, 396
පඤ්චාල	300
පඨවි	3෯0
පනාද	388
පහ.වනී	10
පරනිමමිත	3෯2
පරමසා	394
පයෙනදි	෪48
පහාරාද	3෯0
පා	
පාටලිගාම	1෧2
පාමොකක	392
පායාග	3෯0
පායාසිරාජකූල	෪03
පාරග	392
පාචා	194
පාචාරිකමචන	128, 132
පාවේයාකා	262
පිප්පිවනියා	262
පුකකුස	202
පුට්ඨද	392
පො	
පොතන	356
බ	
බඤ්චනක	10
බඤ්චනී	10, 60
බඤ්චමා	28
බලි	390
බලිපුත	390
බහුපුතතවෙනියා	150
බාරාණසි	10, 228, 356
බි	
බිච්චිසාර	෪08
බු	
බුද්ධිජ	8
බුලි	280
බෙ	
බෙලුවගාමක	156
බු	
බුහම	390
බුහමදක	10, 356
හ	
හනකිගාම	190
හද්ද	144
හරත	356

සථාන-පුද්ගල සංඥා පුවරු

කිසි	6	මොහොල්ලාන	6
මිය		මොරිය	262
භූ		ය	
භූජනී	406	යනුදක	10
		යම	390
භූ		යස	390
භූගනනගර	192	යසවනී	10
		යා	
		යාම	392
මකුටබන්ත	252	යාමුන	390
මගධ	396		
මව්	300	රා	
මද්දුමිමිගදය	182	රාජගහ	110, 126, 228, 334, 396
මනෝ දුසික	392	රාජගාරක	126
මනුට්ලාහක	390	රාමගාම	234
මලල	262	රාමගාමක	260
මහාකසකප	254	රාහුහද්ද	390
මහාගොඳ්ද	398		
මහාපාලග	392	රු	
මහාසමාන	392	රුචිර	392
මහාසුදසක	228		
		රෙ	
		රෙණු	354, 356
		රො	
මාතලී	388	රොජ	392
මානුස	392	රොරුක	356
මානුසුකම	392		
මාතිසකනී	356	ල	
		ලකිකක	392
		ලා	
මිටිලා	356	ලාමිසකධ	392
මිසකක	392		
		ලි	
මෙහොකායක	390	ලිව්වි	154, 261, 264

සමාන-දුදගල සංඥ සුවි

ලො		වෙ	
ලොභිකවාසි	392	වෙදිසක	396
ව		වෙපචිකති	390
වජිරුසා	392	වෙදුරු	286
වජි	112	වෙහාර	182
වරුණ	390	වෙරොව	390
වසු	392	වෙසාල	390
වසාකාර	110,136	වෙසාලි	150, 160, 264
		වෙසාහු	356
		වෙසාවණ	334
වා		වෙසාලිකත	386
වායො	390	වෙළවන	182
වාරුණ	390, 392		
වාසව	390, 392		
වාසවනසි	392	ස	
වාසෙට්ඨ	230	සකක	246, 336, 392, 396
		සකා	260
		සකාපුකත	400
වි		සකුච්ච	6
විවසකණ	392	සකහු	356
විටුච්ච	288	සකහ ඔවෙතිස	150
විටුච්ච	388	සදුකත	392
විදෙහ	356	සනංකුමාර	144, 220, 344, 394,
විට්ඨර	6	සපපසොකෙතිකපබ්බාර	182
විපසසි	4	සබ්බලිකත	10
විරුකක	334, 388	සමාන	392
විරුක	388	සහහු	392
විරුකක	334	සහලි	390
විසාඛා	10		
විසසකලම	280	සා	
		සාකෙත	228
වෙ		සාකාගිර	386
වෙඛනස	392	සාරන්දවෙතිස	150
වෙලෙණ	288	සාරිපුකත	6, 128
වෙයදිප	264	සාවජි	2, 228
වෙයදිපක	260	සාලා	144
වෙණු	390		

සමාන-පුද්ගල සංඥා සූචි

සි	සූ	සූ	සූ
සිංහල	402	සුලංගා	392
සිංහ	4	සුරසෙන	300
සිංහපාවන	504, 506	සෙ	
සිංහවන	182	සෙ තබා	504
		සෙරිසකක විමාන	562
සු		සො	
සුකක	392	සොණ	6
සුචිත	390	සොසරිය	10
සුජාත	144	සොහ	10
සුදත්ත	144	සොහාවතී	10
සුදොධාන	10	සොම	390
සුධම්ම සහා	334	සොච්ච	356
සුනිධ	136		
සුපණ්ණ	390	හ	
සුපානික	10	හනිගාම	192
සුමුහම්	394	හරි	356, 392
සුහඳු	144, 232	හා	
සුහඳු බුච්ඡවසන	256	හාරගජ	392
සුරිය	392	හාරිත	392
සුරියවච්ඡා	398	හිරණ්‍යවතී	214

දිස්ත්‍රික්කයගේ මහවග්ගයෙහි

පදනුක්‍රමණිකාව

අ		අ	
අකමොයානි	126	අපේක්ෂානා	56
අකාචො	368	අපේක්ෂාකීර්නනී	214
අකඩ	152	අපේක්ෂාගාහෙතො	208
අකඩ්‍රිකොනා	550	අපේක්ෂාසානා	86, 88
අකඩාහතා	272	අඤ්ජනො	438
අපොකි	550	අඤ්ජනවණ්ණනි	26
අචණ්ඩානි	126	අඤ්ජනාචාරාචො	226
අභිකො	540	අඤ්ජනදත්ති	428
අගගුප්‍රධානො	76	අඤ්ජනානා	130
අභං	364	අඤ්ජනාචො	70
අභං	16, 22	අඤ්ජනපෙක්ෂා	234
අභංචිනො	232	අච්චයො	18
අච්චක	30	අච්චිකානි	456
අච්චකන	28	අච්චිසංඝිප්‍රිකා	452
අච්චිරස	398	අච්චිචො	140
අච්චිකතා	562	අච්චිකාච්චිචො	54
අච්චිකතො	400	අච්චි	94
අච්චිකතානිච්චා	426	අච්චිමානො	276
අච්චිකතාපරිශොයානා	426	අච්චි	210
අච්චිකතාභ්‍රමචාරි	426	අච්චි	166
අච්චිකතාශොගකෙකම්	426	අච්චිපො	216
අච්චිචාය	208	අච්චිතො	226
අච්චිචිකො	208	අච්චිචි	398
අච්චිචිනි	126	අච්චිචිකතා	402
අච්චිචි	18	අච්චිචිසංඝිප්‍රිකා	242
අච්චිචිකො	210	අච්චිචිචාදනා	84
අච්චිකතා	172, 440	අච්චිචිමචො	166
අච්චිකතාච්චිචි	440	අච්චිචිචො	158
අච්චිකතාච්චිචි	166	අච්චිකතා	94, 98
අච්චිකතාච්චිචි	390	අච්චිකතාච්චිචි	30
අච්චිකතාච්චිචි	434	අච්චිකතාච්චිචි	272

පදනුකතමයක

අ		අ	
අස්ථය	430	අනුපලිකාන	58
අසේ	30	අනුපාදියෙයාය	208
අදණක වවරො	430	අනුප්‍රබසො	386
අග්‍ර නඩු	386	අනුප්‍රධං	142
අග්‍රසංස්‍ර	22	අනුයනනානි	290
අග්‍රසාම	408	අනුයායිනා	272
අධිපායො	252	අනුලොම	108
අධිමුනෙතො	106	අනුලොමපටිලොම	108
අධිවචනපථො	94, 102	අනුපිලොකෙනනි	22
අධිවචනසමස්සෙතො	90	අනුසාසන	30
අධිවුත්තං	154	අනුසෙති	94
අනවර්තය	54	අනුභූතමානෙ	22
අනර්ථානුක්‍රමප්‍රබන්ධො	74	අනෙකධාතු	426
අනඤ්ඤ	22	අනෙපො	246
අනණ	58	අනොනමනෙතො	26
අනනිකො	32	අනතරධායාමි	170
අනතකසඤ්ඤ	124	අනතරහිතං	170, 248
අනතතං අතතානං	94	අනතරාකරං	12
අනතකතනානුදිට්ඨි	94	අනතළිකා	20
අනතතරං	158	අනෙතවායාහිසෙකෙන	240
අනගබ්‍රාසනං	110	අනෙතනිමුග්ගපොසිති	58
අනසාසකා	532	අනිකාරතිමිසා	16, 22
අනාවතතිධමමො	146	අනිදෙව	270
අනිවචසඤ්ඤ	124	අනෙසනෙතො	432
අනිමිසනෙතො	30	අපගතකාලකං	60
අනිසස්සිතො	440	අපගතසමෙතධානි	456
අනුකසාමි	384	අපනුජ්ජ	348
අනුකතමමානො	130	අපායාපෙතුං	276
අනුධම්මා	160, 180	අපරභංගං	182
අනුකතරං විතං	466	අපරපච්චයා	62
අනුධමමචාරිනියො	164	අපරාජිතසබ්බං	382
අනුපසානො	72	අපරිභ්‍රානියා	116
අනුපවාදෙ	72	අපරියොසිතසබ්බකපො	432
අනුපරියාපපථං	130	අපවිභංගං	562
		අපසාරෙති	216

පදනුකතමණිකා

අ		අ	
අපිසුදා	398	අභිභාරී	208
අප්පට්ඨකතොලා	246	අමකම්මො	20
අප්පට්ඨිහකතොග්ගි	124	අමභිකුභුකො	134
අප්පමාදධිකරණං	134	අමානුසං	430
අප්පට්ඨංචෙදනො	98	අමොකාග්	152
අප්පරජකප්පාතිකා	54	අගං	554
අප්පසාරානි	546	අදයාගුළො	532
අප්පාතඛිකං	110, 276	අරණිකම්මං	540
අප්පාබාධං	110	අරියසමෙවසු	472
අප්පොසුකකතාය	54	අරුපසඤ්ඤී	178
අබ්බාතිරං	158	අරුපි	94, 98
අබ්බඤ්ඤිසු	236	අලඤ්ඤි	64
අබ්බනගරානි	114	අලමඤ්ඤසමරො	350
අබ්බකම්මි	270	අලමෙව	304
අබ්බනකම්මි	258	අලං	32, 94
අභයං	390	අලෙලන	528
අභිකකානක	150	අවකුජ්ජ	534
අභිකකාමි	386	අවසිද්ධං	198
අභිජ්ඣාදෙමනසං	150	අවසාසි	166
අභිජ්ඣාසංඛාරිකා	118	අභිට්ඨරුදනො	26
අභිනිසම්මන	74	අභිසාරි	322
අභිනිප්පනො	338	අභිසංඝාදමානො	156
අභිනිවිසන්ති	426	අරිහතබ්බාඤ්ඤකණ්ඩකා	556
අභිනිවිසා	426	අසබ්බානි	126
අභිනිලනෙකො	28	අසඤ්ඤාසකතායකනං	106
අභිසංකිරනනි	214	අසප්පාච්චරො	430
අභිසංයතනානි	172	අසංචිතා	22
අභිභුගා	172	අසාතං	480
අභිසාතුකාමො	110	අසාරාදුනි	556
අභිවුදනං	404	අසිතො	100
අභිට්ඨනාතු	270	අසුචිනා	20
අභිට්ඨිය	24	අසුභංඤ්ඤං	124
අභිසමයො	48	අසට්ඨිකම්මං	418
අභිසමොධි	74	අසොපථ	208
		අසොසාට්ඨි	438

පදනුකතමණිකා

අ		ආ	
අසසප්පය	6	ආයතපණ්ණි	24
අසසරතනං	24	ආයසාය	222
අසසට්ඨකා	56	ආයාගසෙට්ඨති	264
අසසාදං	106	ආයාමෙන	230
අසසාවෙසි	420	ආයුසඛ්ඛාරො	18
අසසාසපසසායා	246	ආයුපාමාණං (බුද්ධානං)	6
අසසාසමනනා	156	ආයුසභගතො	538
අසසුප්ප්	406	ආරකෙඛා	86
අභතෙන	220	ආරකෙකෙසු	120
අභිනිජ්ඣයං	18	ආරාධනා	432
		ආලයරතා	56
ආ		ආලයරාමා	56
ආකාරෙහි	90	ආලයසම්මුද්ධා	56
ආකාසානඤ්චායනනුපගා	104	ආලිමෙපඤ්ච	256
ආකිඤ්චඤ්චායනනුපගා	104	ආලොකිනෙ	150
ආකිණ්ණයකඛා	268	ආවසරාගාරං	132
ආකොටෙට්	534	ආච්ච	200
ආගුචාරි	512	ආචුතා	54
ආගුං	388	ආචුසොවාදෙන	242
ආචරියකං	176	ආසභිවාටං	22
ආජාතිසසති	60	ආසභිවාටා	128
ආජීවකො	254	ආසවෙහි	126
ආතපං	384	ආසිකෙතාදකාහි	544
ආතාපි	150	ආභට්ඨ	394
ආදීනවසඤ්ඤා	124	ආභිණ්ඩනතා	218
ආදීනවං	106		
ආධිපතෙයාසංවිනනනිකං	212	ඉ	
ආනාදුජනනි	398	ඉඤ්ජයුං	394
ආනුකම්පකො	224	ඉට්ඨකා	220
ආනුසුඛිංකරං	60	ඉඤ්ඤාය	92
ආපාදං	410	ඉත්තේකසා	278
ආපාදෙයසාමි	110	ඉත්තීකා	20
ආමගකා	366, 368	ඉත්තීරතනං	24
ආමුත්තමණිකුණ්ඩලා	516	ඉත්තීද්ධා	370
ආයතනෙසු	470	ඉද්ධවර්ගතාපට්ඨවසමුප්පාදො	54

පදනුකතමණිකා

ඉ	උ
ඉදපවවයා	80
ඉද්ධිපහුතාය	324
ඉද්ධිපාද	160
ඉද්ධිමනෙතා	386
ඉද්ධිවිසව්තාය	324
ඉද්ධිති	270
ඉසසාමච්ඡිටියසායොජනා	414
උ	උපකම්පනති
	378
උච්චාරපසාචකමෙම	150
උච්චාරපසාම	252
උච්චාවචං	428
උචෙස්ච්ඡාමි	110
උජ්ජංගලනගරකං	228
උට්ඨානසංඝාදං	203, 208
උභෙණ්ඩං	28
උභෙණ්ඩියෙයා	28
උභතරකො	396
උභතරාභිමුඛො	22
උභතරසීසකං	214
උභතානකුතානකො	80
උභතානපෙයාකං	540
උභතානීකරිසසතති	1
උදකතිච්චං	20
උදකමණකො	132
උදකසසධාරා	20
උදකානුයාතාති	58
උද්දකමෙ	540
උද්දකරසස මුලෙ	6
උද්දන	20
උද්දසෙති	20
උද්ධව්ඤ්ඤාකුච්චං	468
උද්ධගෙලොමො	26
උද්ධගහාති	26
උපකපොසසාමි	94
උපකම්පනති	378
උපචිතං	212
උපච්ඡාපෙසි	28, 34
උපට්ඨාකා (බුද්ධානං)	8
උපට්ඨානසාලායං	118
උපදහෙයා	210
උපාදනපවවයා	80
උපඥානං	256
උපනව්ඤ්ඤා	402
උපනාමිකං	208
උපනාමෙති	206
උපයාපෙතබ්බං	276
උපයාපෙතුං	276
උපලාපතාය	116
උපලාපෙතො	536
උප ලිපතී	26
උපච්ඡානනා	390
උපසංඛාමිතබ්බං	70
උපසංඛාමිකා	170
උපසම්පද	72
උපසංහරති	448
උපායාසධම්මා	484
උපායමානො	408
උපෙයා	272
උපපජ්ජරං	94
උපපලාති	58
උපප්පිතියං	58
උඛ්ඛන්ති	526
උඛ්ඛාධති	518
උඛ්ඛාභෙතො	548
උඛ්ඛාධෙත	268
උඛ්ඛිඤ්ඤා	528
උභකොභාගවිමුඛං	152
උභකොභාගවිමුඛො	108

පද්‍යාකකමණිකා

උ		ඔ	
උභතොමුඛො	446	ඔකාසකමුමං	428
උභතොලොභිතකුපධානානි	290	ඔකාසං.ධිගමො	326
උභිතනං	20	ඔකිරනති	214
උමාරපුප්ථං	172	ඔකකතො	18
උරුද්ද	404	ඔකකමිත්වා	92
උසමාසභගතො	538	ඔකකසා	114
උසසඛිධිපාදෙ	24	ඔගාභි	210
උසසාවො	28	ඔගාභිත්වා	274
උසසුකකං	396	ඔසතරං	394
උළාපරා	22	ඔදුතභිදසසනානි	174
උඵමපං	140	ඔදුත භිභාසානි	174
		ඔදුතමනසා	384
උ		ඔදුතවිඤ්චසනසා	516
උකතතකායාඋකතතසඤ්ඤිතො	104	ඔධිනා	252
උකතතකායානානතතසඤ්ඤිතො	104	ඔධුනාථ	534
උකනවුතනං කපෙපා	4	ඔපභොග්ගා	526
උකතතදරේඤ්ඤාසානා	424	ඔපාතෙසි	526
උකතතජ්ඣා	424	ඔපුනාමි	206
උකතතවාද	424	ඔදුභි	540
උකතතසීලා	424	ඔභාසො	16, 22, 160
උකවාකාං	262	ඔමුද්ධකං	334
උකායනො	436	ඔරතො	42, 314
උකෙකලොමො	26	ඔරමතතකෙන	122
උකොදි	400	ඔරමහාගියානං	146
උජා	428	ඔවාරෙතො	216
උඡාජඛෙකා	24	ඔසතට්ඨා	180
උතපරමා	226, 385	ක	
උතාදිසො	246	කට්ඨකාගි	450
උචංඛුමො	78	කඛිඛාධට්ඨො	234
උචමපඤ්ඤා	78	කඤ්ඤිත සන්ධිභසනාවො	26
උචමහාචි	448	කටුකං	550
උචංචිමුග්ගා	78	කණ්ණජකං	560
උචංචිභාරි	78	කතමතතාවතා	274
උචංසීලා	78	කතාවකායො	58
උඤ්ඤා	268	කථංකථාසප්පං	423

පදනුකකමණිකා

ක		ක	
කථංකරී	432	කිලනෙකා	200
කප්පං	180	කිලමපො	54
කප්පංසපිටුනො	274	කුච්ඡනා	20
කප්පංසං	554	කුඬ්ඛිනගරකං	228
කප්පංසික දුසං	554	කුණ්ඩලාටකනාහි	26
කප්පංසික සුඛං	554	කුතොමුඛං	408
කප්පංසෙන	220	කුමාරවණ්ණි	322
කමනියො	268	කුරුරා	366
කමමරනා	120	කුලපරිච්ඡිකතං	232
කමමවිපාකප්පං	30, 274	කුලප්පං	140
කමමාරාමා	120	කුසපකතපරික්ඛානො	368
කසිරති	38	කෙළාඨකා	530
කරවිකභාණි	28	කොමාරිකා	520
කරවිකා	30	කොසොතිකට්ඨකං	28
කලහං	86		
කලිං	550	ක	
කවචං	166	කකතිසිති	302
කසාම	434	කනතිවිභේද	262
කාකපෙය්‍යා	140	කාසිකෙ	150
කාදලිමිගපවරපට්ඨකරණාහි	290	කප්පනි	378
කාමුපාදනං	84	කිලං	384
කායසමාචාරං	420	කුඳානු කුඳානාහි	242
කායං	472	කොළසුටුමානං	290
කායානුපසංගි	150, 436	කොම සුඛං	554
කාරුණ්‍යං	56	කොමං	554
කායාවට්ඨනං	42		
කාසිකෙ	20	ග	
කිලිනානා	32	ගණිතා	508
කිලිකිණික ජාලානා	234	ගණ්‍යං	421
කිලිකිණියො	282	ගතයොඛිතං	32
කිලෙජන	54	ගති	376
කිලුරහි	130	ගතිං	22
කිලුකිකිතරණ්‍යා	400	ගතෙ	150
කිලුකිමානරුපා	308	ගතනාහි	234
කිමධනපන	62	ගතධිකිකතාය	82
		ගතනං	20

පද්‍යක්‍ෂමණිකා

ග		ච	
ගඹිරාවාහසො	80	වාතුරුකො	22
ගමිතරො	54	විතකං	222
ගලගලායකො	204	විතනතුරංසො	26
ගහණියා	276	විතනානුපසසී	150, 464
ගහපතීරතනං	24	විරකාලකතා	522
ගාමසෙකකො	262	විරපපතිකා	404
ගාමපසු	554	වියති	212
ගාලකධජානං	512	චුණණකජාතානි	456
ගිමිති	30	චුණණකං	222
ගිරාහි	386	චෙතියවාරිකං	218
ගිරිගඟුරං	384	චෙතොපරියසංඝං	130
ගීතසසරො	402	චෙතොවිමුත්ති	108
ගුලුගාලකානි	560		
ගුලාගුණධීකජාතා	80	ජ	
ගුරුතුපෙ	516	ජතුරාගො	86, 88
ගුරුභාරිකුපමො	548	ජවිවංණණං	208
ගෙධිකවිකො	400	ජාරිකා	258
ගොසාතකො	448	ජිනකාපපංචෙ	216
ගොණකසුතාහි	290	ජිනකපාතං	216
ගොපවුමො	28	ජිනකවටුමෙ	10
ගොපානසිවඩකං	32	ජ	
		ජච්චිකුපමො	524
ඝ		ජජරසකටං	158
ඝට්ඨ	220	ජවිලො	540
		ජනපදස්ථාවරියපකො	22, 28
ච		ජනෙතති	76
චක්කවජිනං	200	ජනෙසුතා	394
චක්කරතනං	24	ජනනුමකොතන	252
චක්කාති	24	ජනනුකානි	26
චතුපදකොය	82	ජරාධමෙමො	32
චක්කාලිසදකො	26	ජලකං	398
චතුපුණ්ණානි	214	ජාගරො	202
චට්ඨි	46	ජාතිමා	18
චට්ඨ	94	ජාතිසංසාරං	188
චතුමහාපටෙ	22	ජානුමණ්ඩලං	54

පදනුකකමණිකා

ද		ද	
දකවිණනො	250	දෙවනසාය	82
දකවිණාවනනකපාතානි	26	දෙවද්දුභිනො	166
දකවිතායො	382	දෙවද්දුතො	20
දකවිනනි	54	දෙවසුරසබොමො	430
දකවිසසනි	202	දෙවාරිනො	130
දකෙකො	448	දොකාතර	56
දණ්ඩපරායණං	32	දොදසපොරිසො	268
දණ්ඩානං	86	දොරානි	268
දද්දුලමානො	388		
දනනමයාහි	290	ධ	
දමථං	272	ධනුපාකාරං	258
දසසනියං	218	ධමෙවකකප්පකනො	74
දමසාකාරතොරණං	120	ධමෙවරියො	42
දළභුද්දපං	130	ධමමනො	16, 18
දිජා	390	ධමෙධාතු	12, 14
දිට්ඨධමො	62	ධමෙපරියායො	146
දිට්ඨපාදනං	84	ධමොද්දසො	148
දිබ්බවනඛු	30, 274	ධමෙණි	408
දිබ්බිසු	550	ධමොනුපසසි	466
දිසඛ්‍යුලී	24	ධමමිකං බලිං	114
දිසරසනානුසරිතං	428	ධාතියො	28
දුක්කටං	182	ධාරණියං	206
දුකෙකිනො	556	ධාරෙණි	28
දුද්දසො	54	ධිරන්ද්‍රි	32
දුද්දිකෙකි	284	ධුවසන්දනානි	290
දුද්දිට්ඨරූපං	408	ධොරකානි	560
දුබ්බලිකරණං	130	න	
දුබ්බමෙ	556	නමහි	54
දුරනුබොධො	54	නවකතරන	242
දුරභිසම්භවනරං	204	නහාතකසතානි	374
දුරුපසධ්‍යානො	398	නහාරු සම්බුද්ධං	452
දුච්ඡිකුප්පය	56	නාතිකාලී	274
දුසසානං	38	නානාකායො	
දුරාභතො	552	එකතකසන්දානො	102

පදනුකතමයක

න	න	
නානකතායා	නියතානෙහි	526
නානකතාසඤ්ඤාදිනො	නියොතිකා	126
නානකත වණ්ණනො	නියොසි	110
නානකත සඤ්ඤානා	නිරාමිසං සුඛං	462
නානාධාතු	නිරුත්තරපරා	94, 102
නානාභාවො	නිරොධසඤ්ඤා	124
නානාරක්කානා	නිවාරණා	130
නානාවිභික්කසා	නිසිනෙකා	150
නානුභොති	නිසරණං	46, 104
නාභසා	නිභනභා	54
නාමකයෙන	නිලනිදසනාති	172
නාමරූපං	නිලනිභාසානි	172
නාමරූපනිරොධා	නොකතානි	384
නාලිකොදනපරමං	නොමිත්තා	22
නිකුක්කානි	නොමිසඤ්ඤා	406
නිබ්බාති	නොවිසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායතනං	106
නිබ්බාතා	ස	
නිග්‍රොධපරිමණිලො	පකිරිය	216
නිග්‍රොධසංමුදල	පකම්මකාය	82
නිව්ඡරණඝ්‍ර	පච්ඡික්කසඤ්ඤාව	130
නිසාරිංසු	පච්චනියාති	32
නිද්දරතා	පච්චජුඤ්චවචනා	318
නිද්දරාමා	පච්චනතිමං	130
නිද්දුනාරං	පච්චෙවකෙකයා	18
නිධි	පච්චාසිංසති	158
නිකාදී	පච්චෙවධාසි	140
නිපච්ඡං	පච්චුක්කාරිකා	208
නිපුණො	පච්චද්විකති	394
නිපුරිකසති	පච්චුපච්චිකා	440
නිබ්බිද්දි	පච්චෙක සමුද්ධා	222
නිමිතකති	පච්චොදරාතිකා	110
නියතා	පච්චානිපාතිනි	274
නියතානො	පච්චිකං	190, 242
නියොසු	පච්චලි	258
80, 152		

පදනුකතමිකා

පජ්ජලියාති	256	පභිනානා	54
පජ්ජනසක	246	පභිකවෙද්දනියො	54
පජ්ජායති	32	පභිපුසුතතං	18
පඤ්ඤානති	92	පභිමරසෙ	270
පඤ්ඤාපනාය	94	පතිව්දාසි	152
පඤ්ඤාපරිභාවිතං	126	පතිකලීනසක	46
පඤ්ඤාවචරං	94	පතිසකම්මකතාය	442
පඤ්ඤාවිමුතති	108	පතනධම්මො	62
පඤ්ඤාවිමුතකතා	106	පතනපටියාපනතමකමපි	124
පඤ්ඤාපටිභානානි	556	පතතිකා	154
පට්ටිකකප්පකානි	290	පඤ්ඤා	210
පටිකකප්පකානි	290	පඤ්ඤාතතරො	532
පටිකවෙද්දව	226	පද්දිතිභාරෙ	22
පටිකුජ්ජකට්ඨ	222	පද්දිමානි	58
පටිකුජ්ජකට්ඨ	254	පද්දිමිනියං	58
පටිකුලා	518	පදෙසවිකති	238
පටිකකතන	150	පධානං	74
පටිසසඤ්ඤානං	106, 174	පපඤ්ඤාසඤ්ඤානිද්දනං	416
පටිසසඤ්ඤා	92	පපඤ්ඤාසඤ්ඤාසඤ්ඤානිද්දරොධො	416
පටිවොද්දිනානං	408	පපඤ්ඤා	216
පටිවට්ඨසමුපපාදෙ	80	පඤ්ඤා	200
පටිපද්දය	242	පඤ්ඤා	42
පටිපනාමෙකට්ඨ	156	පඤ්ඤානකු	58
පටිඤ්ඤාය	136	පරකාමිනි	402
පටිභංගු	54	පරපෙසකා	410
පටිභංගුනො	270	පරලොකවජ්ජනසකවිනො	56
පටිලොමං	108	පරපෙසකපමිද්දනා	24
පටිවිද්ධං	142	පරාමක	426
පටිවෙදෙසි	292	පරිකඤ්ඤා	428
පටිවෙදෙසුං	22	පරිවිතා	160
පටිපසාතගාමිං	54	පරිගණකානි	136
පට්ඨවිසඤ්ඤානියො	246	පරිගණකො	86
පභායති	30	පරිවාරකා	332
පභායානි	546	පරිවාරයමානකා	516

පදනුකතමිණිකා

ප		ප	
පරිවාරියමානො	30	පසයහ	114
පරිවාරෙත්ථං	268	පසාදදයාසි	398
පරිණාමං	198	පසාරිතෙ	150
පරිතසකති	100	පසාසති	388
පරිතො	398	පසසාමි	438
පරිතතනානුදිට්ඨි	94,26	පහානසඤ්ඤං	124
පරිතතං	76,220	පහුතපිවෙනා	28
පරිතායකරතනං	24	පළිසං	384
පරිතායකෙන	546	පළිපනතං	34
පරිතිබ්බුතො	246	පළිසැප්	400
පරිපකෙකා	188	පාකාරවිවරං	130
පරිතාවේඤා	550	පාකාරසන්ධිං	130
පරිමප්පති	26	පාවිතතො	398
පරිමසති	26	පාටලියා මුලෙ	6,16
පරිමුඛං	438	පාවිකඛ්ඛා	114
පරියාදිකතවිමි.	10	පාණකජාතෙති	430
පරියාදයන	88	පාණිකලෙභී	26
පරියෙසනා	86,90,422	පාතරාසං	272
පරියොගාලකධමමා	62	පාතිමොකඛුද්දෙසාය	70
පරිදයාදකො	208	පාපමිත්තා	122
පරිහරන්ති	28	පාපසම්පවිඛ්ඛා	122
පරිහරිතා	20	පාපසභායා	122
පරිභාසෙත්ති	114	පාපි වජ්ජා	120
පරාපසාදි	72	පායෙත්ති	28
පරොසහස්සං	24	පාරිමිතිරං	214
පලුප්පි	248	පාවචනං	242
පලොකධමමං	248	පාවුසසකො	394
පචකතා	270	පිණ්ඩපාතපටිකකතො	160
පචාතා	210	පිපාසකො	398
පචායමි	382	පිප.සා	268
පචාගෙමි	208	පිපාසිකො	200
පටිච්ඡන්තවිහාරිනො	432	පියාපටියනිදනං	414
පටෙට්ඨිතො	32	පියාපටියසමුදයං	414
පටෙට්ඨකා	130	පිතනිදසුනානි	172

පදනුකතමයකා

ප		බ	
පිතනිභාසානි	172	බාලහගිලානං	34
පිතො	150	බිඤ්ඤා	322
පුගගලවෙමනකා	238	බිලසො	448
පුඤ්ඤකතානි	456	බිලඛන දුතියං	560
පුටභෙදනං	138	බිළාරනිසංකකන මහං	120
පුටොළි	446	බුද්ධවක්ඛනා	56
පුණ්ඩරිකසා මූලෙ	6	බො: ජංඛණා	122
පුණ්ඩරිකානි	58	බො: ජංඛුංගෙසු	474
පුණ්ඩරිකිනියං	58	බොද්ධබ්බං	372
පුට්ඨියා	54	බොධිසත්තමාතු	18
පුබ්බවයාධිනි	274	බයාකරොති	110
පුබ්බනිවාසපටිසංයුක්තං	12	බයාධිමො	34
පුබ්බනිවාසො	2	බයාධිධමො	36
පුමා	410	බයාමො	26
පුතීනි	556	බුද්ධකායිකා	104
පෙකකි	30	බුභමචාරයො	140
පෙකතිකෙ	434	බුභමඤ්ඤං	376
පෙසුඤ්ඤං	86	බුභමදණ්ඩා	242
පොපෙසුං	154	බුභමසාරො	28
පොනොහවිකාය	120	බුභමුඤ්ඤා	26
පොරොහිවි.	368		
ඵ		භ	
ඵසාසංචයා	82	භණ්ඩකං	548
ඵසාසා	90,82	භණ්ඩුං	42
ඵලිකමයො	268	භයානාභිභාරෙන	360
ඵසුචිභාරං	110	භයානාරං	376
ඵචාරධාබ්බං	472	භද්දකපෙට්ඨ	76
		භද්දකපි	404
		භද්දකෙත	390
		භද්දසුභං	6
බන්ධනියො	536	භද්දානි	32
බලපෙතො	246	භමකාරො	438
බහලාවලපනං	528	භමකාරකෙතවාසී	438
බහිද්ධං	440	භමුකනතරෙ	28
බහුලිකතා	160	භවතිරොධා	84,50
බාරාණසෙය්‍යකං	172		

පදනුකතමණිකා

හ		ම	
හවනෙකති	142	මධුරසකරො	30
හවපට්ඨයා	80	මනං	472
හවසංඛාරං	166	මනුජෙත්ථ	58
හසාරතා	120	මනුසකතාය	82
හසාරාමා	120	මනොවිකේශයා	422
හාවිතකෙනන	210	මත්තාය	372
හාවිතා	160	මත්ඥොවනෙ	400
හාවිං	96,98	මත්ඥරවුපථානි	214,252
හිංඛාරං	270	මමකං	364
හිංසනකං	248	මමුද්දසිකො	158
හිංසනකො	166	මරණධම්මො	38
හිංසො හිංසකරො	128	මල්ලපජාපතිංසො	250
හිංසොසොමකතාය	38	මල්ලපාමෙකා	252
හුජිංසනි	126	මල්ලසුභිසා	250
හුතොවිසය	198	මසාරගල්ලමයො	268
හුමො	384	මසි	258
හුසාගාරසා	204	මහං	258
හුතානුකම්පා	42	මහාජුතිකො	558
හුමිචාලො	166	මහාපදෙසො	192
හුමිථාමෙණයාකං	530	මහාදුරිතසක	22
හොහනං	32	මහාරජකෙකි	56
		මහාවිපථාරො	558
		මහාසකටයකො	644
මකුට්ඨකුට්ඨං	252	මහාසමයො	382
මගධමහාමකතා	110	මහාසාරානි	546
මග්ගක	242	මභීයති	264
මච්ඡරියං	86	මහෙත්ථි	264
මකුචං	214	මහෙසකෙකි	22
මකුච්ඡසකරො	30	මිථුහෙද	116,138
මකුච්ඡනො	432	මියති	46
මධං	206	මියෙට්	94
මණි	18	මුච්ඡනිංසො	536
මණිරතනං	20,24	මුඤ්ඤකසො	271
මදනියො	268	මුඤ්ඤබ්බිච්ඡගුතා	80
මධුරකජානො	156	මුද්දිඤ්ඤො	36

පදනුකතම ණිකා

ම		ර	
මුද්‍රකථණහත්පාදේ	24	රක්කාවටසසං	250
මුද්‍රකුලසනනිහා	23	රසග්ගසග්ගි	26
මුසාවාද	86	රාගරක්කා	54
මුසුති	284	රුහිතරන	20
මෙකතං කායකමමං	124	රුපසඤ්ඤානං	174,106
මෙකතාකරුණං කායිකං	390	රුපසඤ්ඤාදී	172
		රුපියමයො	268
		රුපි	94,98
ය		උ	
යත්‍ර හි නාම	34	උබ්බා	248
යත්ථිවජ්ඣං	108	උභුතං	76
යථාකාරිතථාච්ඡාදී	248	උභුට්ඨානං	110
යථාපඤ්ඤාතෙත	114	උචෙග්ගි	90
යථා පරිසකතං	428	උතතං	550
යථාභුට්ඨව	339	උචිතං	200
යථාභුතතං	270	උලාකතනරිකා	22,16
යථාහතතං	156	උලාමකුපෙසු	26
යථාචාදිතථාකාරී	348	උලාමභංසනං	248
යථාසද්ධිට්ඨං	156	උලාමභංසාභිසලෙභුතො	384
යථාසමානතං	156	උලාහං	554
යථාසුතං	428	උලාහිතකතිදස්සනානි	174
යදිවජ්ඣං	108	උලාහිතකතිභාසානි	174
යසසංවත්තනිකං	212	උලාහිතඛනමයො	268
යානිකතා	160	උලාහිතපකඛිද්ධිකා	198
යාවකිචං	114		
යාවගමකිථො	80	ච	
යාවදිවජ්ඣං	108	චග්ග	268
යුගං	152,206	චග්ගසංථො	30
යුත්තානි	32	චධකසංභො	400
යොග්ගානි	544	චදිසපාචාරා	422
ර		චජ්ඣනි	214
රක්කාවරණභුත්ති	116	චජ්ඣවේනියානි	114
රජො	28	චචුමානි	544
රජොජලං	29	චච්චං	94
රත්තනධනාරතිමිසායං	272	චජ්ඣපො	138

පදනුකතමණිකා

ව		ව	
වණණසංවත්තනිකං	212	විඤ්ඤාණඤ්චායනනුපගො	104
වක්ඛකතා	160	විඤ්ඤාණට්ඨිතියො	102
වක්ඛති	136	විඤ්ඤාණසංගගතො	538
වනරාමණෙය්‍යං	530	වික්ඛාරිකා	262
වයධමමා	188	වික්ඛාරෙන	230
වයධමමොනුපසී	440	විදිතධමමා	62
වයො	188	විනාභාවො	226
වට්ඨජිකාන	386	විනිවජ්ජෙය්‍යා	86
වසුපඨරා	264	විනිපාතිකා	102
වසීකං	30	විනොදබෙධා	210
වංතෙරිකානං	268	විනොදා	150
වංමනකා	530	විපකකතා	12
වාමුරු	400	විපට්ඨිකාරො	210
වායොසංගගතො	532	විපසකොකා	18
වාරෙසි	234	විමසි	242
වාසියා	540	විමොක්ඛො	106,174,246
වාසුපගතසා	46	විරාගසංඝො	124
වායසනතී	114	විරාජජා	74
වාහසා	370	විරාධනා	432
වාමුකකොට්ඨිකතුදන		විරිඤ්චොනො	200
මංකතපි	216	විරුද්ධිං	92
විගතකථංකථා	62	විප්‍රාසං	38
විඤාන	86	විලොකිතෙ	150
විවිකිවජ්	332	විවකතවජ්ජෙ	24
විවමනො	548	විවාද	86
විවෙය්‍යා	30	විසරෙ	20
විජායන්ති	20	විසාරෙ	134
විජිතසංඛාතං	58,430	විසොධාධිපමෙන	122,332
විජිතං	116	විහංගන	220,254
විජිතාවි	22	විහසාති	188
විජ්ජිතාසු	204	විහෙසාපෙකොකා	234
විජ්ජිතොද	323	විතව්විකා	208
විඤ්ඤානපිපෙරා	94,102	විනිනාමෙසුං	270
විඤ්ඤාණං		විරචනරූපා	24

පදනුකතමණිකා

ව		ස	
වුට්ටාපියමානං	34	සඞ්ඛිකං	248
වුට්ටාපි	540, 552	සඞ්ඛිධමො	536
වුත්තවචනා	318	සඞ්ඛිවණ්ණපතිභානි	456
වුද්ධිං	92	සඞ්ඛියා	346
වුපකට්ඨො	42	සඞ්ඛාරා	188, 246
වෙකඛමි සකකෙන	158	සඛගණිතරතා	120
වෙදනා	84, 488	සඛගණිකාරාමා	120
වෙදනානුපසි	150	සඛගාහක සස	402
වෙදනාපච්චයා	82	සඛගිතානි	214
වෙදපට්ටාහං	320, 430	සඞ්ඛකරණියානි	118
වෙදසිතා	480	සඛසංඝි	506
වෙදිකා	282	සඞ්ඛාර්ථසත්ත විවරධාරණ	150
වෙට්ඨුරු	92	සඞ්ඛානං	556
වෙදලිතකෙසියා	400	සථිතපරිඥාදපනං	72
වෙසාරජ්ජපසත්තා	62	සජ්ඣං	554
වෙසසිනි	302	සජ්ඣභාරං	554
වෙච්චියමයො	268	සඤ්ඤානෙ	140
වෙච්චියො	18	සඤ්ඤාමනො	212
වොකිණ්ණං	100	සඤ්ඤා	488
වොකකමිසසථ	92	සඤ්ඤාවෙදිකනිවර්තො	242
වොච්ඡපජි සසථ	92	සඤ්ඤා	202
වොසානං	122	සඤ්ඤාපනං	472
		සනිමා	150
		සත්තපච්චිකට්ඨො	272
සඋත්තරං වීත්තං	486	සත්තරත්තනානි	22
සඋත්තරවජ්ජනි	290	සභනිපඤ්ඤාරං	258
සඋදයා	378	සත්තාවායො	74
සත්තරණියං	224	සත්තාහපරිනිබ්බුතො	256
සතලිකං	540	සත්තාසංඝයො	26
සත්තාපානි	30	සත්තවිභාසො	544
සත්ත	34	සත්තවිභාසො	58
සත්තකපසත්තකෙනහි	264	සත්තා	242
සත්තභිසාචකො	240	සත්තාදනං	86
සත්තමපනි	18	සත්තා	540
සත්තදෙවො	394	සත්තක	544

පදනුකතමයකා

ස		ස	
සඤ්ඤාගාරවේන	242	සමදානකා	26
සඤ්ඤාසායනං	192	සමනකායොජනං	30
සද්දේශාදිවරො	403	සමච්ඡාදනකා	26
සද්දේශ	220	සමච්චාදනකා	276
සාග්ගිකානි	24	සමාදානං	384
සානේතිකානි	24	සමාදානපටිකා	330
සාග්ගිකාදිවරො	216	සමාදානපටිකා	126
සානේති	246	සමාදානපටිකා	170
සානේති	54	සමාදානං	466
සානේති	252	සමාදානං	74
සානේති	132	සමාදානං	74
සානේති	192	සමාදානං	88
සානේති	410	සමාදානං	440
සානේති	142	සමාදානං	440
සානේති	252	සමාදානං	212
සානේති	390	සමාදානං	272
සානේති	118	සමාදානං	430
සානේති	118	සමාදානං	216
සානේති	254	සමාදානං	410
සානේති	176	සමාදානං	22
සානේති	438	සමාදානං	58
සානේති	258	සමාදානං	18
සානේති	18	සමාදානං	150
සානේති	288	සමාදානං	130
සානේති	88	සමාදානං	428
සානේති	522	සමාදානං	22
සානේති	211	සමාදානං	18
සානේති	258	සමාදානං	262
සානේති	268	සමාදානං	428
සානේති	152	සමාදානං	200
සානේති	152	සමාදානං	146
සානේති	218	සමාදානං	166
සානේති	18	සමාදානං	86
සානේති	42	සමාදානං	422
සානේති	140	සමාදානං	496

පද්‍යාක්ෂරමණිකා

ස		ස	
සමමිඤ්ජනෙ	150	සාරමයානි	290
සමමුලේකා	134	සාරිරානි	258
සමගි ආසනෙ	318	සාරූපපටිපදං	418
සයනාසීකසා	278	සාලසා	6
සරං	140	සාවකානංස නිතිපාකා (බුධානං)	8, 12
සරිංසපනතාය	82	සාහාරං	152
සරිරහාගෙ	262	සිඛගීවණණං	206
සලොමහංසො	166	සිරිසසාමුලෙ	6
සලාපං	428	සිලොකං	384
සලලිනා	384	සිසංසොතාය	206
සසසාවවිරො	430	සිලපටිහා විතො	126
සසිසකං	516	සිලබ්බතුපාදානං	84
සහසාරානි	24	සිලවිපතනියා	134
සහායකො	242	සිලවිපනෙතා	134
සළායනනං	48	සිව්ථිකාය	448
සංයොජෙම	560	සිසං	554
සංවදානි	58	සිහසුබ්බදාකායො	26
සංවේජනියං	218	සිභහනු	26
සංවේසියමානං	34	සුක්කං	548
සංසාරානි	314	සුක්කපටිතකෙසමසසුසා	516
සංසරිතං	142	සුඛසංවතනනිකං	212
සංසිතං	142	සුබ්බි	18
සාකවේනි	358	සුබ්බමච්ඡවි	26
සාබානගරකං	228	සුචියො	278
සාණහාරං	552	සුදං	28
සාණසුතං	552	සුද්ධාචාර්යකායිකානං	382
සාණං	552	සුනිමෙදයා	370, 372, 368
සාණයො	554	සුපරිකමෙකතො	18
සාමොදකං	210	සුපරිදමනනා	272
සාධාරණගොගී	124	සුචාරිතාලිපසා	268
සාමනනා	130	සුපතතිරිසීතෙසු	24
සාමිසංසුඛං	402	සුභං	106
සාධිතෙ	150	සුභුමෙ	558
සාරථි	32		

පදනුකතමණිකා

ස		ස	
සුභො	18	සෙමෙනන	20
සුලභ රූපො	74	සෙව්තබ්බං	418
සුව ඡන්ද්‍රිතාරං	554	සොකපරිද්දව්‍යානං	436
සුවි ඤාණපාය	56	සොඤ්ඤා	268
සුවිනිත සස	268	සොතචනෙතා	58
සුවිලිකතසස	516	සොපාඡානි	282
සුවිහතටාණුකඡන්දනෙ	558	සොබෙතා	198
සුසකකතං	264	සොව ඡන්ද්‍රිමයො	268
සුසනතඤ්ඤා	552	සොමනසපටිලාභං	430
සුසමාරඤ්ඤා	160	සවාකාරෙ	56
සුසමාභිතස ඛිකපසා	188		
සුසමවුට්ඨො	55		
සු සුකකදයො	26	හ	
සු සු නාගො	384	හස්සිරතනං	24
සුකරපොසකො	548	හනනාරං	434
සුකරමද්දවං	198	හරිතකප ඡන්ද්‍රං	544
සුරා	24	හෙට්ඨාපාදනලෙසු	24
සෙට්ඨො	224	හෙට්ඨාපාසාදං	30
සෙදතං	398	හෙමජාලපටිවිජ්ඣනානි	290
සෙමානං	34	හෙමවිඤ්ඤා	208

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා

අංකය	ග්‍රන්ථ නාමය	මුද්‍රණය	පිටු	රෙදි බැම්ම	කඩදැයි බැම්ම
1.	පාරාජිකා පාළි	1959	696	17.50	14.00
2.	පාචිත්තිය පාළි	අමුදින	—	—	—
3.	මොවග්ග පාළි 1	1957	608	—	—
4.	„ „ 2	1957	458	—	10.00
5.	චූළවග්ග පාළි	අමුදින	—	—	—
6.	i පරිවාර පාළි } ii පරිවාර පාළි }	මුද්‍රණයෙන්	—	—	—
7.	දීඝනිකාය 1	1962	700	—	14.00
8.	„ „ 2	1976	600	—	—
9.	„ „ 3	මුද්‍රණයෙන්	—	—	—
10.	මජ්ඣිම නිකාය 1	1964	846	20.00	—
11.	„ „ 2	1973	800	60 00	55.00
12.	„ „ 3	*(1974)	—	—	—
13.	සංයුක්ත නිකාය 1	1960	540	—	—
14.	„ „ 2	1962	512	—	10.00
15.	„ „ 3	අමුදින	—	—	—
16.	„ „ 4	අමුදින	—	—	—
17.	„ „ 5	අමුදින	—	—	—
18.	අද්දකර නිකාය 1	1960	672	—	12.00
19.	„ „ 2	1962	580	—	12.00
20.	„ „ 3	1968	506	20.00	18 00
21.	„ „ 4	1970	544	20.00	18 00
22.	„ „ 5	අමුදින	—	—	—
23.	„ „ 6	අමුදින	—	—	—
24.	i බුද්ධ පාඨ } ii ධර්මපද iii උදන iv ඉතිවුත්තක }	1960	628	—	12.00
25.	සුක්ක නිපාත	අමුදින	—	—	—
26.	විමානවස්ත්‍රී ...	අමුදින	—	—	—

අංකය	ග්‍රන්ථ නාමය	මුද්‍රණය	පිටු	රෙදි බැම්ම	කඩදාසි බැම්ම
27.	පෙතවිද්‍යා	අමුදින	—	—	—
28.	චෙරගාරා	1972	362	—	15.00
29.	චෙරිගාරා	1972	150	—	—
30	ජාතක පාළි 1	අමුදින	—	—	—
31	„ „ 2	අමුදින	—	—	—
32.	„ „ 3	අමුදින	—	—	—
33	මහානිදෙස පාළි	1961	788	17 50	14 00
34.	වුලුරුනිදෙස පාළි	1976	676	—	45 00
35	1 පටිසම්භිද්ධපාළි	1971	562	20.00	18 00
36	අපදාන පාළි 1	1961	700	17.50	14.00
37.	„ „ 2	අමුදින	—	—	—
38.	1 බුද්ධචංස පාළි ii වරියා පිටක පාළි	මුද්‍රණයෙහි	—	—	—
39	තෙ වතිපසකරණ		—	—	—
40	පෙටකොපදෙස	අමුදින	—	—	—
41	ධම්මසංඛිතියපස- කරණ „	*(1973)	—	—	—
42.	විහංගපසකරණ	*(1975)	—	—	—
43.	„ „	*(1975)	—	—	—
44.	කරාවසුද්ධපසකරණ 1	1967	622	15.00	12 00
45.	„ „ 2	1968	588	17.50	15.00
46	„ „ 3	1969	554	20 00	18 00
47.	1 ධාතුකරාවසකරණ ii සුගතලපඤ්ඤානි	1976	452	—	30.00
48	යමකපසකරණ 1				
49.	„ „ 2	අමුදින	—	—	—
50	පටිඨානපසකරණ 1	අමුදින	—	—	—
51.	„ „ 2	අමුදින	—	—	—
52	„ „ 3	අමුදින	—	—	—

*මුද්‍රණය අවසන් වී ඇතත් පොත් බැඳීම නිම වී නැත